BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
E
7/7
NAPOLI

A

1–1

Raccolta Vil.
E.1 17

BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

Cui acceſsere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES.

TOMUS QUARTUS

PARS SECUNDA.

A PIO IV. uſque ad annum ſecundum PII V., ſcilicet ab Anno 1559. ad 1567.

ROMÆ, MDCCXLV.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.
SUPERIORUM FACULTATE, ET PRIVILEGIO SANCTISSIMI.

Digitized by Google

Eṁo , & Rṁo Domino

D. CAROLO ALBERTO
GUIDOBONO CAVALCHINO
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI

TIT. S. MARIÆ DE PACE.

HIERONYMUS MAINARDUS F. P.

SI ad hanc uſque diem, Cardinalis Eminentissime, demiſſam erga Te obſervantiam meam, gratumque animum aliquo publico teſtimonii genere palam non feci,

Digitized by Google

precor , obteſtorque , ne vitio mihi vertas , aut culpæ . Congruentem tanto Eccleſiæ Principi , atque officio perſolvendo occaſionem præſtolabar , ut aptius , & accommodatius debito facerem ſatis . Eam pro votis modo nactus , reverentiæ plenus , & obſequii , quod jampridem conſtitueram , exſolvo : Patrem alteram Tomi Quarti Bullarii Romani Tibi dicans , & conſecrans , quæ Apoſtolicas Conſtitutiones PII IV. , aliaſque duorum priorum annorum Pontificatus Sancti PII V. complectitur . Aperuiſſe tantorum Pontificum præclariſſima , & immortalia nomina ſatis eſt , ut quiſque eruditus , ac prudens Lector probè intelligat , quam præcipuè hoc Tibi munus debeatur , & congruat . Uterque Pontifex Maximus , ſapientia , vigilantia , & egregiis factis de Chriſtiana Eccleſia , & Orbe Catholico benè meriti ſunt : uterque in Ducatu Mediolanenſi nati ; ubi Nobiliſſimum genus tuum , antiquitate , ſplendore , muneribus , illuſtribus affinitatibus , honorificis titulis , ac Feudorum dominio claret . Communi Regioni patriæ accedunt & alia nomina , quæ Te illis magis magiſque devinciunt . Ac primus quidem , nempe PIUS IV. benemeritus eſt de præſtantiſſimo , clariſſimoque Collegio Juriſconſultorum , Judicum , Comitum , & Equitum Mediolani , cui Tu numerum , & decorem auxiſti : illud Tibi Locum honorificum inter Conſiſtorialis Aulæ Advocatos Romæ

concer-

conceſſit, quem ſubindè per ſeptem atque viginti annos dignè, meritoque obtinuiſti. Neque minori cum tui nominis laude poſt expleta feliciter munera Votantis Signaturæ Juſtitiæ, & Gratiæ, ſimulque Promotoris Fidei, Philippenſium renunciatus Archiepiſcopus à ſecretis fuiſti Congregationi Cardinalium Interpretum Tridentini Concilii, quod idem Pontifex PIUS IV. magno Eccleſiæ bono abſolvit, ac Sanctus PIUS V. ſalutari cura, conſtantique ſtudio in mores induxit. Neque vero his dumtaxat honorificis gradibus, & limitibus ſpectata in Urbe maxima virtus tua ſeſe continuit, ſed majoribus in dies clareſcens exemplis, Conſultor quoque Univerſalis Inquiſitionis Catholicæ Fidei, Examinator ad Epiſcopatum gerendum Electorum, Doctorque Juris Canonici in venerando Sacræ Pœnitentiariæ Tribunali aſſediſti. In his muneribus à Pontificibus Maximis Clemente XI., Innocentio XIII., Benedicto XIII., & Clemente XII. aſſiduè probatus, non verbis modo, ſed & factis præcipuæ exiſtimationis, & Pontificiæ benevolentiæ argumenta retuliſti. Oneroſus ac permoleſtus ſingulari modeſtiæ tuæ profecto eſſem, CARDINALIS AMPLISSIME, ſi omnia hic enumerarem, quæ ad Tui laudem, ac meriti teſtificationem præſtiterunt. Unus inſtar omnium aliorum erit Sanctiſſimus Dominus Noſter BENEDICTUS XIV. qui nunc Chriſtiano Gregi feliciter præſidet, doctrina,

pruden-

prudentia , & paſtorali vigilantia nulli ſecundus . Is amplitudine mentis , & qua præſtat, judicii acrimonia præclaras animi tui dotes , & egregia merita ſeriò expendens , atque etiam opportunè celebrans , in prima Cardinalium S. R. E. Creatione Univerſis , qui Te norunt, cum Urbe plaudentibus, ſacra Purpura, atque Eminentiſſima dignitate decoravit . Quam tam ſanctè , modeſtè , ac laudabiliter geris , ut nemo unus ſit , qui non ad eam dignitatem natum vel factum prædicet . Profectò quum Te ingenita præſtantem humanitate , morum candore , innocentia , atque benignitate videant: tum etiam poſthabitis humanis rationibus, Divinæ gloriæ atque Catholicæ Eccleſiæ emolumento ubique ſtudentem comperiant , fieri nequit , quin admirentur , extollant , vitamque diuturnam ex animo apprecentur, ut clarioribus in dies exemplis præclaro generi, Regioni patriæ, Ordini ampliſſimo, Romanæque Eccleſiæ decus, & nomen augeas. Volumen itaque, Eminentissime Princeps, quod tot gravibus ductus cauſſis , Tibi dicavi , ac demiſsè offero , libenter excipias ; & me pluribus nominibus , ac beneficiis Tibi devinctum , patrocinio & auctoritate juvare pergas , & tueri .

IM-

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarſi Viceſgerens.

IMPRIMATUR,

Fr. Aloyſius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

INDEX

Digitized by Google

INDEX
CHRONOLOGICUS,
ET
ALPHABETICUS
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Secunda continentur.

PIUS IV.	Anno 1559.	habet Conſt.CXXV.	Pag. 1
PIUS V.	1566.	habet Conſt.LXXII.	276

INDEX

INDEX RUBRICARUM
BULLARUM ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,
Quæ in hac Tomi Quarti Parte Secunda continentur.

Quæ hoc Indice ☞ deſignantur, erant in editione Cherubini.

PIUS QUARTUS

I.

JUriſdiſtio Gubernatoris Almæ Urbis procedendi contra Mercatores cambia ſicca, & illicita con-☞ trahentes. Pag.1

II.

Franciſco II. Regi Francorum confirmat, & concedit ad vitam jus nominandi ad Eccleſias, Monaſteria, & Prioratus nonnullos Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen.&c. juxta tamen ſtatuta in Concordatis inter Franciſcum I. Regem, & Leonem X. Papam. 3

III.

Juriſdiſtio Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſa-☞ rum Archihoſpitalis Pauperum infirmorum Incurabilium de Urbe. 8

IV.

Moderatio Conſtitutionis Pauli IV. editæ contra ☞ Religioſos apoſtatas, aut male translatos, vel extra clauſtra vagantes. 10

V.

Contra detinentes jocaiia, & alia quæcumque bona ☞ ad Sedem Apoſtolicam ſpeſtantia, ac ſcientes, & non revelantes. 12

VI.

Exemptio Monialium, & Sororum cujuſcumque ☞ Ordinis Regularium a decimis, ſubſidiis, aliiſque oneribus. 14

VII.

Approbatio Confraternitatis ſub Invocatione SSmæ ☞ Trinitatis nuper in Urbe inſtitutæ, ad hoſpitandum Peregrinos ad Urbem devotionis cauſa accedentes, ac reficiendum Pauperes convaleſcentes ex aliis Hoſpitalibus dimiſſos: Et tam illos, quam iſtos ſalubriter in mandatis Domini erudiendos. 15

VIII.

Facultas Prælatorum Congregationis Monacorum ☞ B. Mariæ Montis Oliveti, Ordinis S. Benediſti, circa abſolutionem, & diſpenſationem Monacorum, ab irregularitate, quibuſcumque caſibus, quatuor exceptis, incurſa. 17

IX.

Spolia perſonarum Eccleſiaſticarum, de eorum bo-☞ nis, etiam ad favorem locorum piorum, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia diſponentium, ſpeſtant ad R. Cameram Apoſtolicam. 18

X.

Applicatio pœnarum Maleficiorum ſummam decem Ducatorum non excedentium alias Fiſco debitorum Archiconfraternitatis Charitatis de Urbe. 19

XI.

Confirmatio quamplurium gratiarum, & immuni-☞ tatum, exemptionumque, & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ejuſque Magni Magiſtri, Priorum, & aliarum perſonarum, a Pont. Prædeceſſoribus conceſſorum, cum eorundem extenſione, & aliorum conceſſione. 20

XII.

De reſidentia Epiſcopali, reſidentiumque privilegiis ☞ & non reſidentium pœnis. 36

XIII.

Reduſtio ad terminos juris communis, Bullæ Pau-☞ li IV. edita ſuper alienationibus, & locationibus bonorum Eccleſiaſticorum, quod cauſas pendentes, & futuras. Et licentia revidendi jam deciſas. 38

XIV.

Forma contrahendi in Statu Eccleſiaſtico Societatis ☞ Officii nuncupatas. 39

XV.

De ſolemnitatibus obſervandis in venditionibus, & ☞ locationibus bonorum, & jurium Cameræ Apoſtolicæ. 40

XVI.

Ereſtio Ducatus Brachiani, pro Paulo Jordano Urſino, & Succeſſoribus. 41

XVII.

Judices cauſarum Beneficialium, vel Criminalium ☞ privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non poſſint. 41

Digitized by Google

XVIII.

Approbatio, & declaratin juriſdictionis, & indultorum Archipresbyteri, & Judicis cauſarum Canonicorum, & Capituli B. Mariæ Majoris de Urbe. 42

XIX.

Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi a morbo Epidemiæ liberatoris in Urbe hactenus inſtitutæ, & ab Alexandro VI., & Leone X. nonnullis privilegiis decoratæ, cum aliarum Indulgentiarum, & gratiarum conceſſione. Et Judicis ad ſuarum cauſarum cognitionem deputationem. 43

XX.

Facultas Judicum lite pendente decernendi ſequeſtra ſuper fructibus beneficiorum Sedi Apoſt. reſervatorum, ſive affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et pœnæ deſuper temere litigantium. 48

XXI.

Vaſſallorum obligationes de cetero ſiendæ, pro eorum Dominis Sedi Apoſtolicæ ſubjectis, nullæ erunt. Et Domini eorum Vaſſallos ab obligationibus jam factis indemnes relevare, & pecunias ſolutas infra ſex menſes reſtituere cogentur. 49

XXII.

Declarat quod ultra præſentandi, ſeu nominandi ad Beneficia Eccleſiaſtica quibuſvis Principibus, & perſonis a ſe conceſſa ad fœminas nullatenus extendatur. 50

XXIII.

Confirmatio, & nova conceſſio omnium facultatum, & privilegiorum S.R.E. Camerario, hactenus a Summis Pontificibus conceſſorum. 51

XXIV.

Contra pugnantes in duello, & illud ubique gentium permittentes, ſpectantes, compliceſque &c. 51

XXV.

Approbatio Archiconfraternitatis Orationis, & Mortis, nuper in Urbe inſtitutæ, adurationem quadraginta horarum, ſingulis menſibus publice peragendam. Et pauperum defunctorum cadavera, gratis, & decenter ſepelienda, cum indulgentiarum conceſſione. 53

XXVI.

Indictio Concilii Tridentini ad diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futuræ. 56

XXVII.

Indictio proſecutionis Sacri, & Œcumenici Concilii Tridentini. 57

XXVIII.

De ſpoliis Clericorum ob illicitam negociationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almæ Urbis ſuper dd. Spoliis. 58

XXIX.

Ordo quo Prælati in Sacro Concilio Tridentino locum habere debent, in actibus publicis. 61

XXX.

Confirmatio, & extenſio juriſdictionis, Præſidentis, & Camerarii Riparum Almæ Urbis in cauſis civilibus, & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium. 61

XXXI.

Deputatio, & facultates Cardinalis Camerarii cognoſcendi cum voto Congregationis, quaſcumque cauſas intereſſe Rever. Cameræ Apoſt. tangentes, ac revidendi computa Officialium, & aliorum etiam jam ſolida, & deciſa, contractus læſionem ejuſdem Cameræ continentes reſcindendi, ac bonorum detentores coercendi. 63

XXXII.

Confirmatio Conſtitutionum a Pio II., Paulo II., Sixto IV., Julio II., Leone X., & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices, ac Dominos, & Communitates non cuſtodientes eorum Territoria a bannitis, furibus &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi. 66

XXXIII.

Privilegia, & exemptiones Prælatorum, Sacro, & Œcumenico Concilio Tridentino aſſiſtentium, eorumque familiarium. 69

XXXIV.

Deputatio quinque Legatorum, qui nomine Papæ Concilio Tridentino præſint, cum facultatibus neceſſariis &c. 70

XXXV.

Quod bona omnia Fratrum Militum Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negociatione acquiſita, uti ſpolia, non ad Cameram Apoſtolicam, ſed ad ipſum Hoſpitale ſpectent, & pertineant. 71

XXXVI.

Confraternitatis ſub invocatione Sanctiſſimi Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum pridem in Urbe inſtitutæ, in Archiconfraternitatem erectio: Cum indulto ſingulis annis in Feſto S. Crucis, unum

reum

Digitized by Google

reum capitaliter condemnatum e carceribus liberandi. Juriſdictioque Cardinalis ejus Protectoris quaſcumque ipſius cauſas cognoſcendi. 73

XXXVII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres pœnitentes in actu confeſſionis, ad actus inhoneſtos provocare, & allicere tentant. 77

XXXVIII.

Suppreſſio Officii Regentis Cameræ Apoſtolicæ, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinali Camerario, aliiſque ejuſdem Cameræ Officialibus reſtitutio facultatum, jorium, & juriſdictionum. 77

XXXIX.

Applicatio R. C. Apoſtolicæ, omnium fructuum beneficiorum Italiæ Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, ſeu affectorum, pro tempore, quo aliter quam per ceſſum ipſa beneficia vacaverint. 79

XL.

Juriſdictio, & facultates Auditoris Cauſarum Curiæ Rev. Cameræ Apoſtolicæ. 80

XLI.

Juriſdictio Senatoris, Collateralium, & aliorum Judicum Curiæ Capitolii Almæ Urbis. 84

XLII.

Extenſio Conſtitutionis Pauli III. circa cauſas civiles intereſſe Fiſci Cam. Apoſt. concernentes, in eadem Camera cognoſcendas. 86

XLIII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas, eligendi & creandi in Notarios quoſcumque etiam Clericos ſæculares, in cauſis Inquiſitionis. 87

XLIV.

Approbatio Confraternitatis, & Hoſpitalis ſub invocatione Beatæ Mariæ de Pietate nuper in Urbe instituti, ad egenos dementes charitative recipiendos, & curandos. Cum facultate alias ejuſmodi Confraternitates extra Urbem cum Indulgentiarum participatione exigendi. 87

XLV.

Pontificis electionem ad Cardinales non ad Concilium, ſi tempore Concilii eum obire contigerit, ſpectare declarat Pius. 90

XLVI.

Quod Inſtrumenta pro intereſſe Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe rogata, per illius pro tempore Notarios, & Secretarios, in Cancellaria ejuſdem Hoſpitalis cuſtodiri, & per alios Notarios, & Secretarios ſucceſſores gratis exiberi, & in publicam formam redigi poſſint, illiſque plena fides adhibeatur. 90

LXVII.

Quod Birretum Viride deferant etiam coram Judicibus Urbis, & carcerum Viſitatoribus petentes alternativas, vel beneficium Cap. *Pervenit* & Cap. *Odoardus*. 91

LXVIII.

Inquiſitores hæreticæ pravitatis non teneantur publicare dicta teſtium contra Schiſmaticos, vel Hæreticos examinatorum. Neque rationem reddere de proceſſibus alteri, quam Rom. Pont. aut ſupremis Inquiſitoribus Almæ Urbis. 92

XLIX.

Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & menſam Eccleſiarum Urbis communiter ſpectantia, & diſtributiones pro defunctorum anniverſariis largiendæ, applicantur diſtributionibus quotidianis pro intereſſentibus Divinis officiis. 93

L.

Proxenetæ Ripæ Almæ Urbis tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non ſolventibus. 93

LI.

Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Eccleſiaſtici, vel locorum ſubjectorum applicantur Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, quatenus ex cauſa vere oneroſa, aut piis, vel publicis operibus non ſint applicatæ. Et Gubernatores locorum decem pro centenario conſequantur de ejuſmodi pœnis, accuſatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium. 95

LII.

Reformatorum Rotæ Romanæ. 97

LIII.

Annullatio quarumcumque legitimationum de naturalibus ſpuriis factarum, in præjudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, aut quavis alia valida diſpoſitione (dummodo non ſint ſortitæ effectum.) Et revocatio facultatum eo modo legitimandi. 100

LIV.

Erectio Eccleſiæ Lancianen. in Metropolitanam cum Jurium, & Juriſdictionum Metropoliticorum elargitione. 101

LV.

Declaratio, & ampliatio juriſdictionis Conſulum artis

Digitized by Google

artis mercantiæ pannorum de Urbe. 103

L VI.

Contra Franchitias in Urbe acclamantes, aut illas pro male factoribus, vel ære alieno adſtrictis tenentes, ſive Curiam in eorum captura impedientes. 104

L V I I.

Declaratio, & limitatio Coſtitutionis editæ a Paulo IV. ſuper Ordinationibus obſervandis per Hebræos in Statu Eccleſiaſtico degentes. 105

LVIII.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibuſettos brevioris menſuræ duorum palmorum in Statu Eccleſiaſtico. 107

LIX.

Juriſdictio, & facultates Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum Monaſterii, & Monialium (impudicarum jam mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum. 108

LX.

Juriſdictio Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, procedendi contra quoſcumque Regulares, & Religioſos, quoquomodo privilegiatos, & exemptos, de hæreſi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævenerint. 110

LXI.

De Homicidiis, aliiſque reis pœnæ capitalis, vel ſanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra ſex menſes non ſponte ſe in carceribus conſtitutis, non audiendis. Appellationibuſque condemnatorum in pœnam Fiſco, & Cameræ Apoſtolicæ applicatam non admittendis, niſi facto depoſito. Ac de pœnis fractæ pacis, vel treguæ, & allegatione novæ cauſæ, vel minoritatis. Et legitimæ filiorum confiſcatione. 111

LXII.

Reformatio Officii Pœnitentiariæ Apoſtolicæ. 116

LXIII.

Epiſcopos Titulares nuncupatos Pontificalia exercere in aliena Diœceſi, niſi de Ordinarii licentia, minime poſſe ſancit. 119

LXIV.

Reformatio Officii Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, & literarum minoris Juſtitiæ, contradictarum nuncupatarum. 120

LXV.

Reformatio Tribunalis Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ. 122

LXVI.

Reformatio Tribunalis Auditoris cauſarum Curiæ Rev. Cameræ Apoſtolicæ. 125

LXVII.

Loca pia, & Confraternitates etiam inſtitutæ, vel dependen. a Capitulo Sacroſancta Lateranenſis Eccleſiæ, vel S. Spiritus, aut S.Sebaſtiani ad Catecumbas de Urbe, ſubjiciuntur juriſdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eiſdem Capitulis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Eccleſias, vel in eorum membra recipere. 127

LXVIII.

Reformatio Tribunalium Ordinariorum, & aliorum Judicum Romanæ Curiæ, officiique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quam Fiſci Rev. Cameræ Apoſtolicæ. 129

LXIX.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Juſtitiæ Romani Pontificis, & ordinationes a Judicibus Romanæ Curiæ obſervandæ. 136

LXX.

Confirmatio Militiæ Ordinis S. Stephani, a Coſmo Medices Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis ouper inſtitutæ, ſub Regula S. Benedicti, cum exemptionum, & indultorum conceſſione. 138

LXXI

Decanus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, ſpectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam a Romano Pontifice deſtinatom. 142

LXXII.

Revocatio Privilegiorum quibuſcumque locis Piis, & aliis conceſſorum, diſpenſandi ſuper irregularitatibus, impedimentiſque matrimonialibus, &c. 143

LXXIII.

Ordinationes pro tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & obſervantiam Conclavis. Declarationeſque Juriſdictionum Collegii S.R.E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Cameræ, Majoris Pœnitentiarii, Datarii, Præfectorum, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ, & Juſtitiæ, & Cuſtodum Conclavis. 145

LXXIV.

Sanctæ Inquiſitionis Officium a Paulo PP. Tertio inſtitutum in Italia, & extra eam decernit, gratiaſque, prærogativas, & facultates Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus pravitatis hæreti-

ex Inquiſitoribus elargitas confirmat. 149

LXXV.

Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, ☞ circa clauſulam porrectionis manuum adjutricum, & gratis expediantur, excepto ſalario regiſtraturæ. 150

LXXVI.

Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri de ☞ Urbe cogendi pro executione piorum legatorum quoſcumque Notarios ad ei tradeodum exemplar inſtrumentorum, poſt annum obitus teſtatoris, ſoluta eis debita mereede. 151

LXXVII.

Damnatio, & excommunicatio Odetti a Caſtillio- ☞ ne, Cardinalis, in hæreſim Hugonotorum prolapſi. 152

LXXVIII.

Cauſas Fidei, ſeu hæreſis, inter Regulares ad S. Inquiſitionis Tribunal remittit cognoſcendas, dummodo Superiores dictorum Regularium non prævenerint in Judicio ineundo. 154

LXXIX.

Facultates Cardinalium Reipublicæ Chriſtianæ gene- ☞ ralium Inquiſitorum in Urbe procedendi etiam contra prælatos hæreticos, vel hæreticorum fautores. 155

LXXX.

Præfinitio emolumentorum Magiſtris Cæremoniarum a ſingulis S.R.E. Cardinalibus tam in eorum promotione, quam in obitu perſolvendorum. 156

LXXXI.

Erectio Eccleſiæ Urbinaten. in Metropolitanam. 157

LXXXII.

Juriſdictio Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſa- ☞ rum Hoſpitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Urbe. 158

LXXXIII.

Studii generalis Bononienſis, ejuſque Rectoris atque ☞ Scholarium indulta. 160

LXXXIV.

Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, ☞ & privilegiorum Ord. Ciſtercienſis Monacorum S. Benedicti, Juriſdictioniſque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis. 162

LXXXV.

Caupones & Albergatores Urbis, non tenentur de ☞ furtis rerum eis non conſignatarum, commiſſis in eorum hoſpitiis, ſi hoc ipſi hoſpitibus notificent in eorum ingreſſu. 165

LXXXVI.

Revocatio exemptionum a ſolutione Dohanæ Urbis, ☞ quibuſcumque præterquam locis Piis conceſſarum, vel in capitulis Dohanæ expreſſarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum. 166

LXXXVII.

Confirmatio ſacri, & Œcumenici Concilii Triden- ☞ tini. 168

LXXXVIII.

Græci ſubjiciuntur juriſdictioni Ordinariorum, cir- ☞ ca ea, quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, animarumque ſalutem, & hæreſum extirpationem concernunt. 169

LXXXIX.

Deciſio in favorem Congregationis Lateranen. Ca- ☞ nonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, ſuper lite, quam de præcedentia habebat cum Congregatione Caſſioenſi, alias S. Juſtinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti. 171

XC.

Revocatio licentiarum omnium quibuſcumque (ex- ☞ ceptis Commiſſariis, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis) conceſſarum, tenendi, vel legendi libros Luteranos, aut de hæreſi ſuſpectos. Et prohibitio illos de cetero habendi, vel legendi. 173

XCI.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum ☞ regulis firmitatis per Patres a ſacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cetero habendi, & legendi. 174

XCII.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione San- ☞ ctiſſimi Nominis Dei, ad cavendum blaſphemias, perjuria, illicitaque juramenta inſtitutæ, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum conceſſione. 175

XCIII.

Quod major pars Cardinalium Sanctiſſimæ Inquiſi- ☞ tionis decernit, a tota Congregatione valide ſtatutum cenſetur. 177

XCIV.

Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa ☞ Reformationem, & jus poſitivum tantummodo, ligare cœperunt a Kalen. Maii 1564. 178

Inſti-

Digitized by Google

XCV.

Inſtitutio Congregationis S.R.E. Cardinalium, ſuper ☞ executione, & obſervantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis. 178

XCVI.

Facultas S.R.E. Cardinalium Congregationis ſuper Inquiſitione hæreticæ pravitatis tenendi, & legendi libros hæreticos, aut alias prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi. 179

XCVII.

Cancellariæ Criminales Status Eccleſiaſtici, ex cauſa ☞ vere oneroſa aliis non conceſſæ, Rev. Cameræ Apoſt. iterato applicantur. Et ſtatuta pro Cancellariis præfiniuntur. Cum privilegiorum conceſſione. Ac Theſaurarii & A.C. ſuper illis & eorum cauſis, juriſdictione, & auctoritate. 181

XCVIII.

Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quærendi ☞ eleemoſynas pro Archihoſpitali Sancti Spiritus in Saxia de Urbe. 189

XCIX.

Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & Reſervatio ☞ diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in hujuſmodi criminis reos. 190

C.

De Electionibus ad regimina Monaſteriorum, Præ☞poſiturarum, & aliarum Dignitatum Conventualium. 192

CI.

Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendæ ☞ Cameræ Apoſtolicæ, & Officialium ejus. 193

CII.

Forma profeſſionis Fidei Catholicæ obſervanda a ☞ quibuſcumque promotis, & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electiſque, & eligendis ad Cathedras, lecturas, & regimen publicorum Gymnaſiorum. 201

CIII.

Forma profeſſionis Orthodoxæ Fidei obſervanda a ☞ proviſis de beneficiis Eccleſiaſticis curatis ac dignitatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militiarum. 204

CIV.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Duo☞decim Apoſtolorum nuper in Urbe inſtitutæ, pro decentiori Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubeſcentium, vel alias oppreſſorum ſubventione. Et elargitio indulgentiarum. 205

CV.

De Spoliis Clericorum, extra reſidentiam deceden☞tium. 207

CVI.

Revocatio cujuſcumque privilegii, Communitati☞bus, Confraternitatibus, & aliis quibuſcumque, etiam locis piis conceſſi, homicidam in die Veneris Sancti, aut alio tempore carceribus liberandi, & reſervatio ejuſmodi gratiæ conſulto Pontifice ab ejus officialibus de cetero concedendæ. 209

CVII.

Juriſdictio Conſulum Artis Merciariorum Almæ ☞ Urbis. 210

CVIII.

Regulares, aliique Sectantes Ritus Eccleſiæ Græcæ, Ordinariis ſubiiciuntur in his, quæ divinum cultum ſpectant, necnon adminiſtrationem Sacramentorum, aliaque ſpiritualia munia. 212

CIX.

Revocatio quorumcumque indultorum, confeſſio☞nalium, Maris magni, aliorumque privilegiorum, quibuſcumque, etiam Regularibus conceſſorum, in his quæ Concilio Tridentino adverſantur. 214

CX.

Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegio☞rum Fratrum Militum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, a Pontificibus Prædeceſſoribus conceſſorum, in his, quæ Concilio Tridentino non adverſantur. Et conceſſio aliarum immunitatum, & indultorum. 215

CXI.

Nuncii Apoſtolici, & alii ad Principes deſtinati, fa☞vores ab eis procurare, aut illis uti nequeant, ad obtinendas dignitates apud Sedem Apoſtolicam, ipſis, vel eorum conſanguineis, & neceſſariis conferendas. 236

CXII.

De computorum exhibitione, ac redditione rationis coram Officialibus Cameræ Apoſtolicæ de iis, quæ reformationem præceſſerunt. 237

CXIII.

De ſubrogando Judice in locum Collateralis Senatoris Urbis abſentis, vel infirmi. 238

Inſti-

CXIV.

Inſtitutio Archivii Vaticani Sedis Apoſtolicæ cum deputatione, ac facultate Commiſſarii ubique libros extrahendi. 238

CXV.

Privilegium Abbatum Congregationis Caſinenſis, alias S. Juſtinæ Monacorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Populum, & conſecrandi lapides pro Altarium uſu. 239

CXVI.

Impetrantes aliqua privilegia, & gratias intereſſe Rev. Cam. Apoſt. quomodocumque concernentes, infra tres menſes a die impetrationis, in Camera Apoſt. illa præſentare, & regiſtrari facere debent, alioquin illis, tamquam invalidis uti non poſſint. 240

CXVII.

Revocatio omnium licentiarum, & facultatum præterquam ex cauſa vero oneroſa conceſſarum, extrahendi frumenta, blada, & legumina de locis Sedi Apoſtolicæ mediate, & immediate ſubjectis. Et prohibitio de cetero extrahendi. 241

CXVIII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum, & facultatis quærendi eleemoſynas, Abbati, Conventui, & Fratribus Ordinis S. Antonii Viennen. conceſſarum, quatenus Concilio Tridentino non adverſentur. 242

CXIX.

Erectio Civitatis Piæ, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea ædificantium, ac ad eandem tranſlatio Conventus, & Eccleſiæ S. Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ. 244

CXX.

Confirmatio, & extenſio Juriſdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magiſtrorum Viarum Almæ Urbis. 247

CXXI.

Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ord. S. Franciſci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipſius Ordinis reformationem. 255

CXXII.

Reſciſſio alienationum, infeudationum, & conceſſionum Terrarum, & locorum S. R. E. ac Sedis, & Cam. Apoſtolicæ, ſine competenti recompenſa, aut neceſſitate, vel dictæ Sedis utilitate, id non exigente factarum. 267

CXXIII.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum Civilium, Gubernatoris, Vicarii, Judicis Burgi, & Magiſtrorum Viarum Urbis, & etiam Capitolii in caſibus, de quibus per ſtatuta non eſt proviſum. 270

CXXIV.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Senatoris Urbis, ac Judicis Burgi. 272

CXXV.

Privilegia, gratias, & indulta per Summos Pontifices, ab Innocentio II., uſque ad Julium III. incluſive conceſſa Congregationi Canonicorum Regularium Lateranenſium approbat, & confirmat, ſicuti etiam pro bono Congregationis regimine ſtatuta, edita, ac edenda, & promulganda. 275

PIUS QUINTUS

I.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctiſſimæ Inquiſitionis Officiales omnes pareant. Et quoſcumque pro aliis delictis carceratos, & ad dc Officium Inquiſitionis delatos, ad eoſdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione ſuſpenſa. 276

II.

Quod beneficia curata in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu, prævio examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis conferantur. 276

III.

Renovatio declarationis Pii PP. IV. qua cavetur, ne Caſtra, & loca Comitatus Venayſſin., locentur, infeudentur, aut alio quovis tit. a S.R.E alienentur. 277

IV.

Præſentandi facultatem ad Eccleſias, & Monaſteria, aliaque beneficia Eccleſiaſtica Conſiſtorialia, niſi de conſenſu duarum partium S.R.E. Cardinalium, concedi minime poſſe decernit. 279

V.

Bannitos, alioſque Delinquentes ex Regno Neapolitano ad Eccleſiæ Romanæ Statum confugientes, & e contra Subditos Eccleſiæ ad præfatum Regnum declinantes, capiendos, puniendoſque fore declarat. 279

VI.

Medici quæ ſervari debeant, in curatione infirmorum. 281

VII.

Jubilæum pro Unione Chriſtifidelium, & defenſione Reipublicæ Chriſtianæ contra infideles. 282

Revo-

Digitized by Google

VIII.
Revocatio privilegii quibuſcumque conceſſi, celebrandi Miſſas veſpertino tempore. 283

IX.
Ordinationes circa obſervantiam divini cultus in Eccleſiis, & venerationem Feſtivitatum, nec non & contra Simoniacos, Blaſphematores, Sodomitas, & Concubinarios. 284

X.
Confirmatio Conſtitutionis a Paulo IV. editæ circa Judæorum vivendi modum. Qui ſignum glauci coloris in Statu Eccleſiaſtico deferre debent. 286

XI.
Contra impedientes, aut non ſubvenientes Nautis, & aliis naufragium patientibus, in locis S.R.E. mediate, & immediate ſubjectis. Bonorumque naufragantium occupatores, & Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes. 287

XII.
Inſtitutio Domus in Urbe pro Sanctæ Inquiſitionis Miniſterio exercendo, ejuſque Miniſtrorum, & Perſonarum commodo cooptando. 290

XIII.
De Clauſura, & numero Monialium cujuſcumque Ordinis, & pœnis earumdem abſque licentia Superiorum, ex cauſa magni incendii vel infirmitatis lepræ, vel epidemiæ tantummodo eis concedenda, e Monaſteriis egredientium, concomitantiumque, & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Nec non de eleemoſynis pro ipſarum Monialium ſubventione colligendis. 292

XIV.
Innovatio, & ampliatio Conſtitutionum a Pont. Prædeceſſoribus editarum contra Homicidas, brigoſos, vindictam tranverſalem, aut hominum collectam facientes, facinoroſque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria a prædictis non cuſtodiendis in Statu Eccleſiaſtico. 295

XV.
Confirmatio ſtatutorum, & Ordinationum in Synodo Provinciali Mediolanen. circa mores perſonarum Eccleſiaſticarum ejuſdem Provinciæ. 299

XVI.
Confirmatio literarum Julii II., & Leonis X. contra Dominos locorum, & Communitates non cuſtodientes eorum territoria, ne venientes ad Urbem, & recedentes derobentur. 301

XVII.
Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditoris facultates procedendi contra Archiepiſcopos, Epiſcopos ceteroſque Prælatos in ſuis Eccleſiis, & Diœceſibus minime reſidentes. 303

XVIII.
Declarationes circa allegationem novæ cauſæ, in caſu fractæ pacis, vel treguæ. Admiſſionemque reorum in contumaciam condemnatorum in Statu Eccleſiaſtico ad faciendas defenſiones, infra vel poſt annum; necnon circa præventionem inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum in cauſis mixti fori. 303

XIX.
Exemptiones Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis, & perſonis, a ſolutione gabellarum, & quorumcumque contributionum, onereque hoſpitandi milites. 306

XX.
Pœnæ contra receptantes homicidas, rebelles, graſſatores, alioſque hujus furfuris homines. 308

XXI.
Revocatio facultatis quomodolibet conceſſæ Gregis Latino ritu, & Latinis Græco more celebrandi Miſſas, & divina Officia. 309

XXII.
Revocatio Conſtitutionis Pii IV., & innovatio alterius Conſtitutionis Greg. XI., & Clem. VI. ſuper exprimendis gradibus propinquioribus in diſpenſationibus matrimonialibus, impetrandis in diverſis gradibus. 310

XXIII.
Declarationes Concilii Tridentini Seſſ. 24. cap. 2. & 4. circa impedimenta cognationis ſpiritualis, & affinitatis ex fornicatione, quoad Matrimonia poſt confirmationem Concilii contracta, & de cetero contrahenda. 310

XXIV.
Familiares S.R.E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum Rom. Curiæ, regalia, vel ſtipendia non conventa ab eis, vel eorum hæredibus, petere prohibentur. Et ordo in ſatisfacientibus eorumdem creditoribus præfinitur. 312

XXV.
Juriſdictio Conſulum Artis Agriculturæ Urbis cognoſcendi cauſas rerum ad Artem ſpectantium inter quaſcumque perſonas, & confirmatio Statutorum ejus. 313

XXVI.
Sclavi baptizati, ad Conſervatores Almæ Urbis pro libertate confugientes, libertatem conſequuntur, & Cives Romani efficiuntur. 314

XXVII.
Juriſdictio Vicarii Papæ, circa obligationes, & contractus initos in forma Cameræ Ap. quo ad loca pia, & perſonas Eccleſiaſticas in Urbe. 315

XXVIII.
Privilegia pro exercentibus artem Agriculturæ in diſtrictu Almæ Urbis, & frumenta, ac blada afferentium ad eam. Prohibitioque eos impediendi, vel illa ultra uſum neceſſarium ſuæ familiæ emendi. 316

XXIX.
Quod mulieres, etiam prætextu cujuſvis privilegii, facultatis, aut licentiæ, ingredi non poſſint, (exceptis caſibus hic expreſſis) Monaſteria, & clauſtra cujuſcumque Ordinis regularis. 318

XXX.

Conceſſo Monaſterio Ordinis Sancti Auguſtini in Urbe, ſub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis Annunciatæ Virginibus Neophitis: Moniales transferuntur ad Præceptoriam S. Baſilii Magni in Regione Montium cum omnibus bonis &c. 319

XXXI.

De reformandis Cœnobiis Fratrum Ordinis Prędicatorum in Hiſpaniis. 322

XXXII.

De veritate exprimenda a Procuratoribus Pœnitentiariæ, in diſpenſationibus matrimonialibus, ceteriſque gratiis Apoſt., ſub pœna falſi. 324

XXXIII.

Declaratio quod ſententiæ in favorem reorum de hæreſi Inquiſitorum a quibuſcumque Judicibus contra ſtylum, vel diſpoſitionem juriſdictionis Officii Sanctiſſimæ Inquiſitionis latæ, & ferendæ, non tranſeant nec tranſeant in rem judicatam, & juriſdictio Cardinalium Inquiſitorum ipſas cauſas revidendi. Et confirmatio Conſtitutionis Pauli IV. editæ contra Hæreticos. 325

XXXIV.

Quod fecerit major pars Cardinalium Sanctiſſ. Inquiſitionis, vel aliquibus abſentibus, eorum duo, valet, ac ſi omnes feciſſent. 327

XXXV.

Mitigatio Conſtitutionis Pii IV., quoad appellationes condemnatorum, facto depoſito, vel data cautione. 328

XXXVI.

Reformatio Collegii Capranicenſis, a Cardinali de Capranica, & Collegii Nardini, a Cardinali Nardino, in Urbe pro Scholaribus inſtitutorum; Et confirmatio juriſdictionis Cuſtodum Hoſpitalis SS. Salvatoris, Gubernatorum utriuſque Collegii. 329

XXXVII.

In quibus collationibus, proviſionibus, & Commendis Beneficiorum per Sedem Apoſtolicam collatorum ſpeciali, vel Generali Concilii Trid. derogatione minime opus eſſe declarat. 330

XXXVIII.

Exemptio Monaſteriorum, & aliorum locorum Piorum Status Eccl. ab Hoſpitio militum &c. 331

XXXIX.

Pius V. ad ſe, & Succeſſores ſuos Rom. Pont. quaſcumque cauſas confidentiarum, tam motas, & pendentes, quam in futurum quomodolibet movendas avocat. 332

XL.

Applicatio R.C. Apoſtolicæ fructuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi Apoſt. reſervatorum, pro tempore vacantium, a die vacationis uſque ad diem, quo a Rom. Pontifice proviſi poſſeſſionem cœperint, de manu Nuncii Apoſt. in eodem Regno. 333

XLI.

Miſerabiles perſonæ in cauſis diſcuſſionum, ceteris aliis creditoribus præferuntur, pro eorum creditis, uſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta in Urbe. 334

XLII.

Prohibitio Judæis poſſidendi bona ſtabilia quæ niſi vendantur ab eis juxta ſancita, applicata cenſentur Domui Cathecumenorum de Urbe. 335

XLIII.

Declaratio, reformatio, & revocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & privilegiorum Militiæ Hoſpital's S. Lazari Hieroſolymitani hactenus a Summis Pon. conceſſarum. 336

XLIV.

Reſervatio Beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium, & declaratio quod hæc beneficia non comprehenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter crimen hæreſis non ſit expreſſus, niſi in caſibus hic nominatis. 348

XLV.

Revocatio Indulgentiarum quomodolibet conceſſarum, continentium facultatem quæſtuandi, & pro quibus conſequendis porrigendæ ſunt, manus adjutrices. Prohibitioque de cetero quæſtuandi, & quæſtores deputandi. 348

XLVI.

Confirmatio gratiarum, & indultorum Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum, cum aliorum Privilegiorum elargitione. 350

XLVII.

Provincia Hiberniæ Fratrum Ordinis Prædicatorum variis ornatur Privilegiis. 354

XLVIII.

Confirmatio concordiæ, & conſuetudinis Majoricenſium Fratrum ejuſdem Ordinis ſuper modo ſepeliendi ſine interventu Parochi. 357

XLIX.

Erectio Cathedralis Eccleſiæ Bolonien. in Galliis cum gratiarum, & prærogativarum elargitione. 358

L.

Forma expediendi literas Apoſtolicas ſuper gratiis reſignationem beneficiorum Eccleſiaſticorum. 360

LI.

Damnatio cujuſcumque collationis Eccleſiarum Parochialium, non ſervata forma Concilii Tridentini hactenus factæ, vel de cetero faciendæ. 362

Digitized by Google

LII.

Quod Religioſi regulares, ob deſectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum ſungi valeant. 363

LIII.

Prohibitio alienandi, & infeudandi Civitates, & loca S.R.E. vel de eorum alienationibus, & infeudationibus, tractandi, quovis prætextu, etiam evidentis utilitatis. 364

LIV.

Quod feſtum S. Thomæ de Aquino, uti feſtum de præcepto S.R.E. in Regno Neapolis, alibi vero uti feſtum quatuor Catholicæ Eccleſiæ Doctorum de cetero celebretur. 367

LV.

Moderatio indultorum S.R.E. Cardinalium, ſuper collatione beneficiorum. 368

LVI.

Monaſteria quorum fructus reperiuntur taxati in libris R.C.A. & quæcumque beneficia piis locis unita de cetero non vacantia, quindennia, & alia jura eidem R.C. ſolvere tenentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca indicare debent benefieia, quæ poſſident, & titulum poſſeſſionis, & annuos redditus. 369

LVII.

Revocatio quorumcumque Commiſſariorum ad quæcumque onera Cameralia, aut alia Sedem, & Cameram Apoſtolicam concernentia exigenda, deſtinatorum (ad jus reddendom tamen exceptis) formaque in poſterum ſervanda in hujuſmodi deputandis Commiſſariis, ſeu exactoribus. 371

LVIII.

Confirmatio, & nova conceſſio plurimorum indultorum, pro Ordinibus Fratrum, & Monialium Mendicantium. Et declaratio, atque extenſio Concilii Tridentini circa ea. Et communicatio eorundem indultorum, cum aliis Ordinibus regularibus. Necnon, & juriſdictio Conſervatorum. 373

LIX.

Reformatio Motus proprii fel. rec. Pii Papæ IV. ſuper admiſſione appellationum Cauſarum Criminalium. 387

LX.

Moderatio dotium, munerum, & ornamentorum quarumcumque mulierum, etiam tempore nuptiarum in Urbe. 389

LXI.

Extenſio Conſtitutionis Pii IV. de condemnatis, & bannitis non audien. niſi in Carceribos conſtituti, & defuncti hæredibus citatis, ut procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque inſtantia, pro quacumque pœna corporis afflictiva. 391

LXII.

De Parochialium Eccleſiarum vacatione, Vicariorum earumdem deputatione, examinatorum electione, promovendorum examine, & idoneitate, necnon idoneorum inſtitutione ab Ordinariis facienda. 391

LXIII.

Spoliorum nomine ad R. Cameram Apoſt. ſpectantium, non veniunt ornamenta, & paramenta Eccleſiarum, nec ſuppellectilia domeſtica. Neque bona Clericorum, qui beneficia, aut penſiones non excedentes ſummam ducatorum triginta habuerunt, ſed eorum Eccleſiis dari debent. 394

LXIV.

Juriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Urbe, cognoſcendi cauſas ad Artem ipſam ſpectan. 396

LXV.

Declaratio quod Ord. tam S. Dominici, & S. Franciſci, quam Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ac ſervorum B. Mariæ, ſunt vere, & proprie Ordines Religioſi Mendicantes, etiam ſi in communi bona quamvis immobilia poſſideant, eorumque gratiis omnibus perfruuntur. 397

LXVI.

Prohibitio tranſeundi, ab Ordioe Fratrum Minorum Capuccinorum S. Franciſci de Aſſiſio, ad Ordinem Minorum S. Franciſci de Paula, & contra. 399

LXVII.

Quod ſpolia Monacorum Ordinis Ciſtercienſis ſpectent ad loca, & Monaſteria in quibus profeſſionem emiſerunt. Et Commendatarii, aut Commiſſarii R.C.A. in illis ſe non intromittant. 399

LXVIII.

Declaratio portionum aſſignandorum Vicariis perpetuis Eccleſiarom Parrochialium. Monaſteriis, beneficiis, Eccleſiis, vel locis piis perpetuo unitarum. 401

LXIX.

Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum, cum annullatione votorum, & juramentorum deſuper adhibitorum. 402

LXX.

Declaratio quod Ordo Fratrum Minorum S. Franciſei de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratiis, & privilegiis perfruitur. 403

LXXI.

Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Jeſuatorum nuncupata, vere comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratiis, & indultis. 405

LXXII.

Facultas Congregationibus imponendi cenſus, & alienandi bona ob ſolutionem ſubſidii triginta millium ſcutorum, pro ſubventione Regi Galliarum, & bello contra Turcas. 406

INDEX

Digitized by Google

INDEX INITIALIS BULLARUM,

Quæ in hoc Volumine referuntur.

A

AD caritotis. Pag. 8
Ad Eccleſiæ. 36. 57
Ad exequendum. 401
Ad eximie devotionis. 80
Ad hoc Nos. 381
Ad immarceſcibilem. 350
Admonet Nos. 364
Ad Romanum. 96. 311
Æquum reputamus. 277
Alias emanarunt. 119
Alias nonnullus. 178
Altitudo divinæ. 140
Apoſtolatus officium. 391
Apoſtolicæ Sedis. 369. 403
Apoſtolicæ ſervitutis. 267

B

BEnedictus Deus. 168

C

CIrca Paſtoralis. 292
Circumſpecta. 20. 69
Cogit Nos. 310
Continua. 159
Cum ab ipſo. 129
Cum alias. 303
Cum Domus. 41
Cum ex Apoſtolatus. 348
Cum graviſſima. 282
Cum illius. 311
Cum in alienationibus. 40
Cum inter. 179. 193. 238
Cum Magiſtrum. 189
Cum Nobis. 287
Cum Nos. 177
Cum Nos dudum. 112
Cum Nos nuper. 299
Cum nuper. 270. 272. 406
Cum nuper Nos. 137
Cum ob celebrationem. 70
Cum ob innumeros. 303. 388
Cum paſtorali. 210
Cum primum. 284
Cum pro munere. 173
Cum ſicut accepimus. 1. 39. 42. 73. 86. 90. 93. 108. 119. 158. 238. 387.
Cum ſicut Nobis. 75. 371
Cum ſicut non ſine. 92. 165
Cum ſicut nuper. 77
Cum Venerabilis. 19
Cum vices. 107
Cupientes molitiis. 79
Cupientes Mercatoribus. 91
Cupientes pro cummuni. 61
Cupientes pro injunctæ. 97
Cupientes unicuique. 41
Cupientes ut beneficia. 276

D

DEcens eſſe. 58. 269
Decet Romanum Pontificem. 93. 95 150. 399
De commiſſo Nobis 143
Decori, & honeſtati. 294
De ſalute gregis. 36. 402
De ſtatu Eccleſiarum. 14
Dilectos filios. 84
Divina diſponente. 53
Divinæ Majeſtatis. 358
Dominici gregis. 174
Dudum a fel. rec. 105
Dudum poſtquam. 304
Dudum ſiquidem. 142
Dum ad ſolitam. 209
Dum ad uberes. 306

E

EAquæ. 51. 357
Et ſi cuncta. 111
Et ſi Dominici. 348
Et ſi mendicantium. 373
Etſi per diverſos. 151
Etſi Romanum. 236
Exigit Apoſtolicæ. 301
Ex debito Paſtoralis. 242
Exponi Nobis. 363
Ex ſupernæ. 295. 379

G

GRave Nobis. 18

H

HIs, quæ. 138

I

ILlius, qui. 15. 87
In Apoſtolicæ. 205
In conſerendis. 362
Indeſeſſa Paſtoralis. 298. 308
In eligendis. 145
In eminenti. 66. 162
Ingens humeris. 240
Injunctum Nobis. 175. 204
In Principis. 214
In Sacroſancta. 201
Inter ceteras. 104
In ſublimi. 116
In ſuprema. 207
Inter aſſiduas. 215
In Throno. 97
Inter multiplices. 125. 241. 247
Inter omnes. 299

L

LIcet alias. 391
Licet dudum. 113
Licet fel. rec. 166
Licet, ſicut. 156

M

MIrabilis Deus. 367

N

NE per præinſertum. 85
Nuper ſiquidem. 68

O

ONeroſum ſupremi. 152

P

PAſtoralis officii. 12. 87. 149. 274
Paſtoris æterni. 110. 154
Pro debita. 279
Pro ſuſcepti. 354
Provida Romani. 38
Providentia Romani. 51. 309
Prudentis Patriſfamilias. 90

Q

QUamvis a Sede. 100
Quia non ſolum. 49
Quoniam Nos. 389

R

REgimini, & curæ. 70
Regimini univerſalis. 43. 127
Romani intereſt. 71
Romani Pontificis. 394
Romanum Pontificem. 190
Romanus Pontifex. 59. 77. 122. 155. 169. 212
279. 286. 397. 405.
Romanum decet. 50. 63. 244

S

SAcri Apoſtolatus. 160
Sanctiſſimus D. N. D. 276
Sanctiſſ. in Chriſto. 48. 192. 283. 310. 312. 368
Sedis Apoſtolicæ. 10. 171. 239. 255. 399
Sicut ad Sacrorum. 178
Sicut ea, quæ. 61
Sinceritas Fidei. 3
Sollicitæ noſtræ. 290
Super univerſas. 101. 157
Superna providentia. 181
Supra gregem. 281

V

VNiverſis gregis. 120
Volentes dilectos. 103
Volentes opportune, 237
Votis veſtris. 17
Ut ad Artis. 396

PIUS IV.

Digitized by Google

PIUS QUARTUS
PAPA CCXXVI.
ANNO CHRISTI MDLIX.

Die vigeſimaſexta Decembris anno 1559. electus eſt in Romanum Pontificem Joannes Angelus Tituli S. Priſcæ Cardinalis Medices Mediolanenſis, qui Pius Quartus voluit appellari, & ſacra Tbiara redimitus eſt die 6. ſequentis Januarii. Sedit in Pontificatu temporibus Caroli V., & Ferdinandi I. Imperatorum Annos V. Menſes XI. dies XV., & IV. habitis Promot. XLVI. creavit Cardinales. Mortem obiit die 10. Decembris anno 1565., & ſepultus eſt in Baſilica Vaticana: ac poſtmodum Corpus translatum eſt ad Eccleſiam S. Mariæ de Angelis in Thermis. Vacavit Sedes Dies XXVII.

I.

Juriſdictio Gubernatoris Almæ Urbis procedendi contra Mercatores cambia ſicca, & illicita contrahentes.

Contra eoſdem procedit hodie in omnibus articulis hujus Bullæ A. Cameræ, ut habetur in Pauli V. Conſt. Eximiæ. *De Gubernatoris Urbis Juriſdictione vide Leonis X. Conſt. IX.* Etſi *Tom. III. Par. III. fol. 401.*

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

CUM, ſicut accepimus, non ſine maxima animi noſtri diſplicentia, etiam poſt publicationem cujuſdam proclamatis, ſive banni de expreſſo mandato noſtro facti, & commiſſione venerabilis fratris noſtri N. Hieronymi Epiſcopi Martoratenſis, tunc Almæ Urbis noſtræ Gubernatoris, in locis conſuetis publicati, avaritiam omnium malorum peſſimum genus inter dilectos filios Almæ Urbis noſtræ prædictæ Mercatores adeo ſerpſiſſe, atque in dies ſerpere, ut jam illorum unicuique brevi, & modico tempore proximi jactura diteſcere in pecuniis Curialibus ejuſdem Urbis, & præcipue Ciſalpinis ad cambium, & recambium (ut vulgo dicunt) mutuandis facillimus pateat aditus. Ita ut Dei timore poſtpoſito, animarumque ſuarum ſalutis, ac Chriſtianæ caritatis, & Evangelicæ eruditionis, qua bona nobis a Deo collata indigentibus, nihil lucri inde ſperantes caritative mutuare monemur, penitus immemores, non ſolum ad pretium ejuſdem Mercatoribus a ſummis Pontificibus noſtris Prædeceſſoribus retroactis temporibus toleratum, ſuas pecunias ad cambium, & recambium hujuſmodi Curialibus prædictis dederint, verum etiam in præſentiarum il-

 las

Digitized by Google

las ad longe majorem, & nimis exceſſivam, penituſque uſurariam, ad Chriſtianam profitentibus religionem ſacris Canonibus interdictam, atque damnatam ſummam dare conantur: unde evenit, ut plurimi dictæ Urbis Curiales hic neceſſitate coacti, eaſdem pecunias ſub tam gravi fœnore accipientes, & pro illorum amicis Mercatoribus præfatis fidejubentes, ac ſe in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ obligantes, tum ob varia itinerum pericula, tum etiam aeris diverſis in locis intemperiem, pecunias, ut præmittitur, acceptas, eiſdem Mercatoribus tempore convento, reddere nequeuntes, maxima cum illorum jactura ad eorumdem Mercatorum importunitatem pluries, ut ajunt, recambiare coacti, & nonnulli etiam carceribus inhumaniter cum illorum ingenti tum corporis, & bonorum, tum etiam honoris, & famæ detrimento diuturno tempore detenti fuerint.

Facultas Gubernatoris, coercendi Mercatores Urbis exercentes cambia illicita, & infligendi pœnas hic expreſſas, & contentas in Conſtitutionibus Marchiæ contra uſurarios.

§.1. Nos igitur cupientes pro noſtri Paſtoralis officii debito præmiſſis quantum cum Deo poſſumus, via celeri remedium aliquod adhibere, eorumdemque Mercatorum inſatiabilis uſuræ pravitati, eorumque animarum ſaluti, & mercantilis exercitii fidelitati, Curialiumque prædictorum tam enormibus læſionibus, atque incommoditatibus paterno affectu opportune conſulere, Motu ſimili, &c. Dilecto filio dictæ Urbis noſtræ moderno Gubernatori, ut ad Cameræ Apoſtolicæ Commiſſarii generalis, necnon partis leſæ querelam ſeu inſtantiam, omnibus, & ſingulis Mercatoribus Rom. Cur. ſequent. in poſterum a die datæ præſentium ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, ac duorum millium ducatorum auri in auro eidem Cameræ irremiſſibiliter applicandorum ipſo facto incurrendis pœnis, a dictæ Urbis Curialibus quibuſcumque ratione quarumcumque obligationum etiam in ampliori forma Cameræ tam principali, quam acceſſorio, & fidejuſſorio reſpective nominibus factarum, & deinceps quomodolibet fiendarum, pro pecuniis ad cambium, & recambium hujuſmodi ſic uſurarie, & malo modo acceptis, & accipiendis, ac in partibus non ſolutis, aut non ſolvendis, ultra ſummam convenientem, quæ Mercatoribus realibus, qui vera cambia realia, & non ſic faciunt, de jure, & ſtylo mercantili vere deberentur, hic in Curia petere, exigere, aut eoſdem Curiales via juris obligationum etiam in forma dictæ Cameræ celebratarum, & celebrandarum vigore, ſeu prætextu cogere, ſeu cogi, aut excommunicari, &c. vel alias quomodolibet in eorum perſonis, & bonis moleſtari, ſeu inquietari facere audeant, vel præſumant, diſtrictius ſub pœna, quæ in Conſtitutionibus Marchiæ contra uſurarios ſtatuitur, & aliis ſuo arbitrio moderandis pœnis inhibeat. Necnon quaſcumque obligationes etiam in præfata forma Cameræ occaſione quarumcumque partitarum pecuniarum ad cambium, & recambium hujuſmodi a prędictis Mercatoribus cum eiſdem Curialibus quomodolibet factas, & quas Mercatores ipſi a prædictis Curialibus tamquam principalibus, ſeu fidejuſſoribus hic in Urbe poſt dictum bannum dumtaxat repetierunt, & exegerunt, & recuperarunt, ac pro non ſolutis exigere, & recuperare intendunt, cum cambia hujuſmodi ſicca, vel non realia a ſacris Canonibus prohibita ſint, uſurarias, pravas, iniquas, deteſtabiles, interdictas, & damnatas, ac quaſcumque obligationes etiam in forma præfata Cam. Apoſt. poſt dictum bannum dumtaxat deſuper illarum occaſione factas, nullas, & invalidas exiſtere auctoritate noſtra decernat, & declaret, totamq. ſummam principalem per eoſdem Mercatores exactam, & recuperatam, juxta formam dictorum bannimentorum, ex nunc ipſo facto eidem Cameræ Apoſt. parti vero læſæ id quod ultra prædictam ſummam principalem in cambiis, & recambiis, &c. a dictis Mercatoribus irremiſſibiliter exigendam, recuperandam, & reſtituendam applicet, & eoſdem Mercatores juxta Conſtitutiones prædictas Marchiæ condemnet.

Et contra eoſdem ſummarie, &c. procedendi.

§.2. Cum poteſtate eoſdem Mercatores, & eorum quemlibet, omneſque alios, & ſingulos ſua communiter, vel diviſim quomodolibet intereſſe putantes, in dicta Curia, & extra eam citandi, ac quibus & quoties inhibendum erit, etiam ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam pecuniariis ejuſdem Gubernatoris arbitrio moderandis, & applicandis inhibendi, inobedienteſque, & rebelles quoſcumque ſententias, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incidiſſe, & incurriſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, & interdicendi, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Necnon ſuper præmiſſis omnibus ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſeu tela judiciaria, ſingulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis procedendi, dictoſque Mercatores, & eorum quemlibet ad exhibendum quoſcumque libros etiam rationum via juris, & ſub eiſdem cenſuris, & pœnis compellendi, ceteraque alia faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quæ in præmiſſis omnibus, & circa ea omnia neceſſaria fuerint, ſeu quomodolibet opportuna committimus, & mandamus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Præmiſſis, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, conſuetudinibus, capitulationibus, & pactis, necnon obligationibus etiam in dicta forma Cameræ, etiam juramento, &c. vallatis, ac Palatii, Curiæ, ac Mercatorum, & hujuſmodi ſtylo, necnon partitis, libris, & rationibus, ac computis deſuper quomodolibet factis, & quibuſvis licentiis forſan dictis Mercatoribus per quoſcumque etiam noſtros majores Officiales, etiam Urbis Gubernatores conceſſas, quas contra expreſſam mentem noſtram factas eſſe declaramus, ceteriſque in contrarium quomodolibet facien., non obſtantibus quibuſcumque, Mercatorum, & Curialium hujuſmodi nomina, cognomina, & qualitates, &

pecu-

pecuniarum, & creditorum quantitatem, aliorumque hic forſan de neceſſitate exprimi neceſſariorum tenores, continentias, formas, & compendia pro plene & ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Præſentiſque noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam abſque illius regiſtratura ſufficere, & ubique fidem facere tam in judicio, quam extra, attento quod in Urbe.

Clauſulæ præſervativæ.

§.5. At juxta illius formam & tenorem per quoſcumque Judices &c. ſublata &c. judicari &c. debere. Nec de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu ullo umquam tempore notari, aut impugnari poſſe. illiuſque copiæ per unum ex noſtris Curſoribus cum originali auſcultatæ, & Mercatoribus, aliiſque perſonis. & Judicibus præſentatæ, vim validæ, & efficacis inhibitionis habeant, ac ſi originale hoc præſentatum foret, quacumque regula, ſive Conſtitutione in contrarium forſan edita nequaquam obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio I.

I I.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Franciſco II. Regi Francorum confirmat, & concedit ad vitam jus nominandi ad Eccleſias, Monaſteria, & Prioratus nonnullos Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen. &c. juxta tamen ſtatuta in Concordatis inter Franciſcum I. Regem, & Leonem X. Papam.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Chariſſimo in Chriſto filio Franciſco Francorum Regi Chriſtianiſſimo, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Franciſci Regis erga Romanam Eccleſiam merita recenſet.

Sinceritas fidei, & devotionis affectus, quos a die tuæ ad regale faſtigium aſſumptionis erga Romanam Eccleſiam, & hanc Sanctam Sedem Apoſtolicam, diverſos abuſus tempore tuorum tam in ipſo Regno, quam Ducatu Britanniæ, & Provincia Provinciæ, ac certis aliis locis tuo temporali dominio ſubjectis Prędeceſſorum in earundem Eccleſiæ, & Sedis præjudicium attentatos, ac auctoritatem, & juriſdictionem Romani Pontificis, ac Eccleſiæ, & Sedis hujuſmodi in Ducatu Provinciæ, & locis prædictis plenarie reſtituendo, illoſque alacriter defendendo & conſervando; aliaſque de Nobis, & dictis Eccleſia, ac Sede Vicariis modis bene merendo jugiter præſtitiſti: Nos quodammodo impellunt, ut, quæ claræ memoriæ Franciſco Avo, & ſimilis memoriæ Henrico genitori tuis Francorum Regibus a dicta Sede conceſſa fuerunt, etiam tibi favorabiliter concedamus.

Leo X. Pragmaticam Sanctionem in-

§.1. Dudum ſiquidem, poſtquam fel. rec. Leo Papa X. Prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis de fratrum ſuorum conſilio, & unanimi conſenſu, ac certa ejus ſcientia, & poteſtatis plenitudine, inter alia per ſuas literas ſtatuerat, & ordinaverat, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus loco certæ Conſtitutionis in Regno Franciæ vigentis, quæ pragmatica vocabatur, ac omnium, & ſingulorum Capitulorum in ea contentorum Cathedralibus, & Metropolitanis Eccleſiis in dicto Regno, & Delphinatu, ac Comitatu Viennen., & Valentinen. tunc, & pro tempore, etiam per ceſſionem in manibus ipſius Leonis Prædeceſſoris, & Succeſſorum ſuorum Romanorum Pontificum canonice intrantium ſponte factam vacantibus, illarum Capitula, & Canonici ad electionem, ſeu poſtulationem futuri inibi Prælati procedere non poſſent, ſed illarum occurrente vacatione Rex Franciæ pro tempore exiſtens unum gravem Magiſtrum, ſeu Licentiatum in Theologia, aut in utroque, ſeu altero jurium Doctorem, aut Licentiatum in Univerſitate famoſa, & cum rigoroſo examine, ac in vigeſimo ſeptimo ſuæ ætatis anno ad minus conſtitutum, & alias idoneum infra ſex menſes a die vacationis Eccleſiarum earundem computandos eidem Prædeceſſori, & Succeſſoribus ſuis Romanis Pontificibus, ſeu dictæ Sedi nominare, ac de perſona per Regem hujuſmodi nominata per Prædeceſſorem, & Succeſſores, ſeu Sedem hujuſmodi provideri, & ſi contingeret præfatum Regem perſonam taliter non qualificatam ad dictas Eccleſias ſic vacantes nominare, per Prædeceſſores, & Succeſſores, ſeu Sedem prædictam de perſona ſic nominata eiſdem Eccleſiis minime provideri deberet, ſed teneretur idem Rex infra tres alios menſes a die recuſationis perſonæ nominatæ non qualificatæ ſollicitatori nominationem non qualificatam proſequenti conſiſtorialiter factæ intimandæ computandos, alium ſupradicto modo qualificatum nominare. Alioquin Eccleſiæ ſic vacanti per Prædeceſſorem, & Succeſſores, ſeu Sedem hujuſmodi de perſona, ut præfertur, qualificata, nec non Eccleſiis per obitum apud Sedem prædictam vacantibus ſemper nulla dicti Regis præcedente nominatione libere provideri poſſet: decernens electiones contra præmiſſa attentatas, ac proviſiones per eum, & Succeſſores, ſeu Sedem hujuſmodi aliter factas nullas, & invalidas exiſtere: Conſanguineis tamen præfati Regis, ac perſonis ſublimibus ex cauſa rationabili, & legitima in nominatione, ac literis Apoſtolicis exprimenda: nec non Religioſis mendicantibus reformatis eminentis ſcientiæ, & excellentis doctrinæ, qui juxta ſui Ordinis regularia inſtituta ad gradus hujuſmodi aſſumi non poſſent, ſub prohibitione præmiſſa minime comprehenſis: ſed de eorum perſonis dictis Eccleſiis pro tempore vacantibus ad dicti Regis nominationem per Prædeceſſorem, & Succeſſores, ſeu Sedem hujuſmodi libere provideri poſſet; Monaſteriis vero, & Prioratibus con-

validans Regi Franciæ jus nominandi conceſſit ad Cathedrales, & Metropolitanas, ac Monaſteria.

Vide Concordata Leon. X T. III. P. III. pag. 430.

ventualibus, & vere electivis, videlicet in quorum electionibus ſorma capituli *Quia propter* ſervari & confirmationem electionum hujuſmodi ſolemniter peti conſueverant in Regno, Delphinatu, & Comitatu hujuſmodi tunc, & pro tempore etiam per ſimilem ceſſionem vacantibus, illorum conventus ad electionem, ſeu poſtulationem Abbatis, ſeu Prioris procedere non poſſent, ſed idem Rea illorum occurrente hujuſmodi vacatione Religioſum ejuſdem Ordinis in ætate viginti trium annorum ad minus conſtitutum, infra ſimilc tempus ſex menſium a die vacationis Monaſteriorum, & Prioratuum hujuſmodi computandorum Prædeceſſori, & Succeſſoribus, aut Sedi hujuſmodi nominare, & de perſona per Regem hujuſmodi Monaſterio vacanti nominata per Prædeceſſores ac ſucceſſores, & Sedem hujuſmodi provideri: Prioratum vero perſonæ ad illum per eundem Regem nominatæ conferri deberet; ſi vero idem Rea Presbyterum ſæcularem, aut Religioſum alterius ordinis, vel minorem viginti trium annorum, ſeu alias inhabilem Prædeceſſori, aut Succeſſoribus, ſeu Sedi prædictis infra dictum ſemeſtre nominaret, talis nominatus recuſari, & nullatenus ſibi provideri deberet; ſed Rea ipſe infra trimeſtre a die recuſationis ſupradicto modo intimandæ computandum alium ſupradicto modo qualificatum eidem Monaſterio, ſeu Prioratui, tunc vacanti nominare, & de perſona ad Monaſterium nominata illi providere: ad Prioratum vero nominato prioratus ipſe per eoſdem Prædeceſſores, & Succeſſores, aut Sedem prædictam conferri deberet: alioquin dictis novem menſibus effluxis, nulla, ſeu de perſona minus indonea, & modo præmiſſo non qualificata facta nominatione, ac etiam de vacantibus apud Sedem prædictam ſemper, vel nulla dicti Regis eapectata nominatione per Prædeceſſorem, & Succeſſores, ſeu Sedem præfatos Monaſteriis provideri: Prioratus vero perſonis, ut præfertur, qualificatis dumtaaat conferri libere poſſent. Electiones autem, & illarum confirmationes, necnon proviſiones per Prædeceſſorem, & Succeſſores, ac Sedem hujuſmodi contra præmiſſa pro tempore factas nullas, irritas, & invalidas eſſe decreverat; non intendens per præmiſſa in aliquo præjudicare Capitulis Eccleſiarum, & Conventibus Monaſteriorum, & Prioratuum privilegia a Sede prædicta proprium eligendi Prælatum obtinentibus, quominus ad electionem ipſorum Epiſcoporum, & Abbatum ac Priorum juxta privilegia eis conceſſa libere procedere poſſent juxta ſormam in eorum privilegiis contentam: Et ſi in eorum privilegiis forma aliqua expreſſa non foret, tunc formam Concilii Generalis dicti Capituli *Quia propter* ſervare tenerentur, dummodo de privilegiis illis conceſſis hujuſmodi per literas Apoſtolicas, ſeu alias authenticas ſcripturas doceretur, omni alia ſpecie probationis in eo adempta. Et volens, quod ſi dictus Franciſcus Rex literas ipſius Prædeceſſoris ſuper ſtatuto, & ordinatione prædictis tunc confectas, ac omnia, & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervari cum effectu non faceret; eædem literæ, & inde ſequuta quæcumque caſſa, & nulla, nulliuſque roboris, vel momenti ſorent.

Clemens VII. ſimile Privilegium conceſſit Franciſco I. Regi, exceptis Monaſteriis, quæ per Generales Ordinum gubernari ſolent.

§.2. Et piæ memoriæ Clemens Papa Septimus etiam Prædeceſſor noſter ad tollendum certa tunc expreſſa inconvenientia, & ex certis aliis tunc eapreſſis etiam rationabilibus cauſis de Fratrum ſuorum conſilio, & aſſenſu privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum a Conventibus Monaſteriorum, præterquam eorum, quæ per generales ſuorum ordinum regebantur, ſeu regi conſueverant, & prioratuum conventualium electivorum Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum eligendi ſibi Prælatum conceſſa, quandiu dictus Franciſcus Rex vitam duceret in humanis, ad hoc ut Canonici Eccleſiarum, & Religioſi Monaſteriorum, ac Prioratuum conveutualium electivorum hujuſmodi ſe tales virtutibus, & moribus præſtare ſtuderent, & mererentur, in Archiepiſcopos, & Epiſcopos Eccleſiarum, & Abbates Monaſteriorum, & Priores prioratuum hujuſmodi illorum occurrente vacatione ab eodem Franciſco Rege eidem Clementi Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti nominari per ſuas literas ſuſpenderat, & eidem Franciſco Regi quandiu viveret, dumtaaat perſonas idoneas, ac juxta concordata prædicta qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria præterquam ea, quæ per dictos generales regebantur, ſeu regi conſueverant; nec non prioratus hujuſmodi pro tempore vacantia Clementi Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti præfatis modo, quo ſupra in concordatis prædictis, nominandi licentiam, & facultatem conceſſerat, decernens ex tunc electiones, & poſtulationes, ac illarum confirmationes, & admiſſiones, nec non nominationes contra præmiſſa attentatas, ac proviſiones, commendas, & alias diſpoſitiones per Clementem Prædeceſſorem, & Romanum Pontificem, ſeu Sedem prædictos pro tempore factas, ac inde ſecuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Confirmatum poſtea Henrico IV. Regi a Paulo III.

§.3. Et poſtmodum dictus Henricus Rex eodem Franciſco Rege ab hac luce ſubtracto recolendæ memoriæ Paulo Papæ III. ſimiliter Prædeceſſori noſtro ſtatim non ſolum per ſuas literas ſignificaſſet, verum etiam per ſuum tunc apud ipſum Paulum Prædeceſſorem, & dictam Sedem Oratorem eaponi feciſſet, quod cauſæ, propter quas præfatus Clemens Prædeceſſor privilegia prædicta ſuſpenderat, ac eodem Franciſco Rege, quandiu viveret, ad Eccleſias, & Monaſteria, ac Conventuales, & electiones prioratus privilegia prædicta habentia perſonas idoneas, ut præfertur, nominandi licentiam, & facultatem conceſſerat etiam

tunc

Digitized by Google

tunc durabant, ſeu quod durare poſſent, veriſimiliter formidabatur; Et propterea ab eodem Paulo Prædeceſſore inſtanter requiſiviſſet, ut ex eiſdem cauſis privilegia prædicta de novo ad vitam ſuam ſuſpendere, ac ſibi quandiu viveret, perſonas idoneas, ac juxta ſtatutum Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria, necnon conventuales, & electivos Prioratus Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum privilegio proprium eligendi Prælatum ſuffulto pro tempore vacantia eidem Paulo Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, aut eidem Sedi modo in ſtatuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concedere vellet, ipſeque Paulus Prædeceſſor cauſas in literis Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi expreſſas per nonnullos S.R.E.Cardinales diligenter examinari, & conſiderare feciſſet, & eas ſi in facto conſiſterent graves, & ad ſuſpenſionem, ac licentiæ, & facultatis conceſſionem hujuſmodi urgentes inveniſſet, volens de earum ſubſiſtentia plenius informari, & ne interim aliqua ex inconvenientibus in literis Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi narratis ſubſequerentur, opportune providere; privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, & Conventibus Monaſteriorum non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum ordinum regebantur, ſeu Regi conſueverant, ac Conventualium, & electivorum Prioratuum Regni, Delphinatus & Comitatus prædictorum eligendi ſibi Prælatum conceſſa ad annum a die obitus præfati Franciſci Regis reaſſumptæ per dictum Henricum Regem Regni Franciæ adminiſtrationis computandum vivæ vocis oraculo ſuſpenderat: decernens ex tunc electiones, & poſtulationes, ac illarum confirmationes, & admiſſiones contra præmiſſa attentatas, ac dicto tempore durante factas, & inde ſecuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore: ac irritum & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, & ſucceſſive Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine privilegia Capitulis, & Conventibus prædictis, ut præfertur, conceſſa ad annum, ut præmittitur, computandum juxta ſuſpenſionem per ipſum Paulum Prædeceſſorem vivæ vocis oraculo, ut præfertur, factam per quaſdam de novo ſuſpenderat, ac eidem Henrico Regi ad eundem annum dumtaxat perſonas idoneas, ut præfertur, qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria tam vacatura, quam etiam ex tunc, non tamen ea, quæ per eorum Generales regebantur, ſeu regi conſueverant, nec non Prioratus hujuſmodi pro tempore vacantia eidem Paulo Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, ſeu Sedi prædictæ modo, & forma præmiſſis nominandi licentiam, & facultatem conceſſerat, decernens electiones, & poſtulationes, ac illarum forſan ſubſecutas confirmationes, & admiſſiones contra præmiſſa a die obitus ejuſdem Franciſci Regis, ſeu aſſumptæ adminiſtrationis Regni hujuſmodi citra attentatas, & in poſterum attentandas, & proviſiones, commendas, & alias diſpoſitiones per Paulum Prædeceſſorem, & Romanum Pontificem, ſeu Sedem prædictos a dicta die citra, & eodem anno durante factas, & faciendas, ac inde ſecuta quæcumque nullius roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, & deinde annum prædictum ad tres per alias primo, & ſucceſſive ad alios duos a fine anni, & trium menſium prædictorum reſpective computandos per alias, & poſtremo ad totum menſem Decembris anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi octavi tunc proxime futuri per reliquas ſuas in forma Brevis literas Motu ſimili extenderat, & prorogaverat.

Indultum hujuſmodi Nominationum prorogatum a Julio III. Papa diverſis deſuper expeditis Brevibus.

§.4. Et ſucceſſive ſimilis memoriæ Julius Papa Tertius ſimiliter Prædeceſſor noſter volens de ſubſiſtentia cauſarum hujuſmodi informari, & ne interim Eccleſiæ, & Monaſteria, ac Prioratus ſub ſingulis literis prædictis compræhenſa, ſi vacarent, diutinæ vacationis exponerentur incommodis, providere; Privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum, ac Conventibus Monaſteriorum non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum ordinum regebantur, & regi conſueverant, ac Prioratuum Conventualium, & Electivorum Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum eligendi ſibi Prælatum conceſſa ad quatuor menſes ex tunc computandos per quaſdam ſuſpenderat, & præfato Henrico Regi ad eoſdem quatuor menſes dumtaxat perſonas idoneas, ac juxta Statutum, & ordinationem Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum non tamen ea, quæ per dictos Generales regebantur, ſeu regi conſueverant, nec non Prioratus hujuſmodi pro tempore vacantia eidem Julio Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contento nominandi licentiam, & facultatem conceſſerat: decernens ex tunc quaſcumque electiones, & poſtulationes, ac illarum confirmationes, & admiſſiones dicto quadrimeſtri durante attentandas, & proviſiones, præfectiones, commendas, ac alias diſpoſitiones per eundem Julium Prædeceſſorem, & Romanum Pontificem, ac Sedem præfatas faciendas, & inde ſecuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari: & poſtremo ſuſpenſiones, ac licentiæ conceſſiones per dictum Julium Prædeceſſorem, ut præfertur, factas, nec non decretum ſuper inde adjectum, ac ſuper illis confectas literas hujuſmodi ad alios duos menſes a fine

Digitized by Google

ſine dictorum quatuor menſium computandos per alias ejus in forma Brevis literas extenderat, & prorogaverat. Cum ipſe Julius Prædeceſſor tam per ejuſdem Henrici Regis literas, quam per ſuum tunc apud ipſum Julium Prædeceſſorem, & dictam Sedem Oratorem de præmiſſis omnibus informatus cauſas in literis Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi expreſſas adhuc tunc ſubſiſtere comperiſſet, habita ſemper ſuper his cum Venerabilibus Fratribus noſtris tunc ſuis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, de quorum numero tunc eramus, matura diſcuſſione, & diligenti examine, ac de eorum conſilio, & unanimi conſenſu privilegia Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ac Conventibus Monaſteriorum non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum ordinum regebantur, ſeu regi conſueverant, ac Prioratuum Conventualium, & electivorum hujuſmodi eligendi ſibi Prælatum conceſſa a die ultima dicti menſis Decembris citra juxta literarum Clementis hujuſmodi formam ſemper ſuſpenſa remanſiſſe: Nec non electiones, & poſtulationes contra præmiſſa pro tempore attentatas, & factas nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & fore decernens, & declarans, privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum, & Conventuum, Monaſteriorum non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum ordinum regebantur, & regi conſueverant, & Prioratuum Conventualium, ac Electivorum Regni, & Delphinatus, ac Comitatus prædictorum eligendi ſibi Prælatum conceſſa, quandiu ipſe Henricus Rex vitam duceret in humanis, per ejus literas ſuſpendit; & eidem Henrico Regi, quandiu viveret dumtaxat, perſonas idoneas, ac juxta Statutum, & ordinationem Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum non tamen ea, quæ per dictos Generales regebantur, ſeu regi conſueverant, nec non Prioratus hujuſmodi pro tempore vacantia eidem Julio Prædeceſſori, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contento nominandi licentiam, & facultatem conceſſit: decernens ex tunc quaſcumque electiones, & poſtulationes, ac illarum confirmationes, & admiſſiones, nec non nominationes contra præmiſſa attentatas, & in poſterum attentandas, ac proviſiones, præfectiones, commendas, & alias diſpoſitiones per Julium Prædeceſſorem, & Romanum Pontificem, ac Sedem præfatos faciendas, ac inde ſequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in ſingulis literis Prædeceſſorum hujuſmodi plenius continetur.

Franciſcus Rex Pio Pontifici per Literas, & Oratorem exponit, adhuc ſubſiſtere cauſas, propter quas Capitulorum, & Monaſteriorum privilegia eligendi ſibi Prælatos, ſuſpendi debeant, ſibiq; ſuis Prædeceſſoribus conceſſum jus nominandi confirmari petit.

§.5. Cum autem poſtmodum dicto Henrico Rege ab hac luce ſubtracto, per Venerabilem Fratrem noſtrorum Philibertum Epiſcopum Engoliſmen. Oratorem tuum apud Nos, qui recolendæ memoriæ Paulo Papa Quarto ſimiliter Prædeceſſore noſtro, ſicut Domino placuit, de medio ſublato divina favente clementia ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, deſtinatum Nobis exponi feceris cauſas, propter quas præfatus Clemens Prædeceſſor privilegia prædicta ſuſpenderat, & eidem Henrico Regi, quoad viveret, ad Eccleſias; & Monaſteria, ac Conventuales, & electivos Prioratus privilegia prædicta, ut præfertur, habentia perſonas idoneas nominandi licentiam, & facultatem conceſſerat, adhuc durent; Tuque pro filiali obedientia, qua Nos, & dictam Sedem proſequeris, dictas literas modo, & forma quibus conceſſa fuerunt, inviolabiliter obſervare, ac in Regno, Delphinato, & Comitatu prædictis obſervari facere, & pro illarum obſervatione tuas patentes literas ſimiles eis, quas præfatus Henricus Rex ad dictum Julium Prædeceſſorem tranſmiſerat, quarum tenorem de verbo ad verbum ſignis, & caracteribus omiſſis præſentibus inſeri fecimus, infra ſex proxime futuros, & infra alios ſex ex tunc immediate ſequentes menſes de literarum Prædeceſſoris hujuſmodi in dictis Regno, & Delphinatu, ac Comitatu uſu, & viridi obſervantia plenam fidem facientibus, alias tuas patentes literas ad Nos, & Sedem eandem tranſmittere intendas, & propterea a Nobis inſtanter requiſieris, ut privilegia prædicta ad vitam tuam ſuſpendere, ac Tibi, quoad vixeris, perſonas idoneas, ac juxta Statutum Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria, nec non Conventuales, & electivos Prioratus Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum privilegio proprium eligendi Prælatum ſuffulta pro tempore vacantia Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, aut Sedi prædictæ modo in Statuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contento nominandi licentiam, & facultatem concedere vellemus.

Iiſdem itaque ſubſiſtentibus Pius hujuſmodi jus Franciſco II. Regi ad ejus vitam concedit, & confirmat.

§.6. Nos qui de præmiſſis omnibus informati cauſas in literis Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi expreſſas adhuc ſubſiſtere comperimus volentes inconvenientibus prædictis occurrere, ac ſperantes, quod Tu, ſicut hactenus feciſti, in nominandis perſonis ad Eccleſias, & Monaſteria, ac Prioratus hujuſmodi ſis ſemper præ oculis Deum habiturus, & conſcientiam tuam læſurus non ſis, habita ſuper his cum fratribus noſtris ejuſdem S. R. E. Cardinalibus matura diſcuſſione, & diligenti examine, ac de eorum conſilio, & unanimi conſenſu ſingularum literarum Prædeceſſorum hujuſmodi veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro expreſſis, & inſertis habentes, ac privilegis Capitulis Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ac Conventibus Monaſteriorum, non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum Ordinum reguntur, & regi conſueverunt, ac Prioratuum

tuum Conventualium, & electivorum hujuſmodi eligendi ſibi Prælatum conceſſa a die ultima dicti Menſis Decembris citra juxta literarum Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi formam ſemper ſuſpenſa remanſiſſe, necnon electiones, & poſtulationes contra præmiſſa pro tempore attentatas, & factas nullius roboris, vel momenti; nominationes vero perſonarum idonearum, ut præfertur, qualificatarum ad Eccleſias, & Monaſteria non tamen ea, quæ per eoſdem Generales reguntur, ſeu regi conſueverunt, necnon Prioratus hujuſmodi, quæ hactenus vacarunt, per Te a die obitus dicti Henrici Regis eidem Paulo IV. Prædeceſſori, ac Nobis, & Romano Pontifici, ſeu Sedi præfatæ modo in ſtatuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contentis factas perinde, ac ſi perſonas ipſas ad Eccleſias, & Monaſteria, ac Prioratus hujuſmodi, ut præfertur, nominandi licentia, & facultas per Paulum IV. Prædeceſſorem hujuſmodi tunc conceſſa fuiſſet validas, & efficaces fuiſſe, eſſe, & fore decernentes, & declarantes, privilegia Capitulis Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum, ac Conventibus Monaſteriorum non tamen eorum, quæ per Generales ſuorum Ordinum reguntur, & regi conſueverunt, ac Prioratuum Conventualium, & electivorum Regni, Delphinatus, ac Comitatus prædictorum eligendi ſibi Prælatum conceſſa, quandiu vitam duxeris in humanis, dicta auctoritate, tenore præſentium, ac ex ſcientia, conſilio, & aſſenſu prædictis ſuſpendimus, & Tibi quandiu vitam duxeris in humanis dumtaxat, perſonas idoneas, ac juxta ſtatutum, & ordinationem Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi qualificatas ad Eccleſias, & Monaſteria, non tamen ea, quæ per dictos Generales reguntur, ſeu regi conſueverunt, necnon Prioratus hujuſmodi Regni, Delphinatus, & Comitatus prædictorum pro tempore vacantia Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti modo in ſtatuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi contento nominandi, eiſdem auctoritate, & licentia, ac conſilio, & aſſenſu licentiam, & facultatem concedimus.

Electiones ſi per Capitula, & Monaſteria fieri contingat, nullas eſſe declarat.

§.7. Decernentes ea nunc quaſcumque electiones, & poſtulationes, ac illarum confirmationes, & admiſſiones, necnon nominationes contra præmiſſa attentatas & in poſterum attentandas, ac proviſiones, præfectiones, commendas, & alias diſpoſitiones per Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, & Sedem præfatos faciendas, ac inde ſequuta quæcumque nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, ac irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ ſinguli Prædeceſſores præfati in ſingulis eorum literis prædictis voluerunt non obſtare, quæ ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro repetitis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Contenta in ſtatutis Leonis X. ſervari mandat, & ſuper eorum obſervantia literas patentes per Regem dari.

§.9. Volumus autem, quod ſtatutum, & ordinationes Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, ac alia in ſingulis literis prædictis, ac præſentibus contenta, ac per ipſum Henricum Regem promiſſa, & in patentibus literis prædictis contenta in omnibus, & per omnia juxta illorum tenores plenarie, & cum effectu in Regno, & Delphinatu, ac Comitatu præfatis, ac alias, ubi opus fuerit, obſervare, ac obſervari facere, & infra ſex proxime futuros Tuas patentes literas ratificationis, & acceptationis omnium, & ſingulorum, tam in ſtatuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris, quam in patentibus literis prædictis contentorum, & infra alios ſex menſes ex tunc immediate ſequentes Tuas patentes literas ratificationis, & acceptationis omnium, & ſingulorum tam in ſtatuto, & ordinatione Leonis Prædeceſſoris, quam literis patentibus prædictis contentorum prædictorum in Regno, & Delphinatu, ac Comitatu præfatis obſervantur, & in viridi obſervantia exiſtant, plenam fidem de hujuſmodi obſervantia per eas faciendo ad Nos, & Sedem eandem traſmittere omnino tenearis, alioquin primo, & ultimo dictis ſex menſibus elapſis, ac inde toties quoties illa, aut eorum aliqua, ut præfertur, non obſervari, aut in viridi uſu non eſſe, ſed ex eis aliquid detrahi contigerit, præſentes literas, ac omnia & ſingula privilegia, & indulta prædicta, ac inde ſequuta quæcumque reſoluta, revocata, caſſa, extincta, & annullata, nec non irrita, & inania, ac nullius efficaciæ, roboris, vel momenti ſint, & eſſe cenſeantur, prout Nos illa in hujuſmodi eventum, ex nunc, prout, ex tunc, e contra eiſdem auctoritate, tenore, & ſcientia, ac conſilio, & aſſenſu revocamus, caſſamus, annullamus, & irritamus, ac revocata, caſſata, annullata, ac irrita, & inania fore, & eſſe, ſicque judicari debere, etiam irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Tenor literarum Henrici IV. Regis ſuper obſervantia Cōcordatorum Leonis X.

§.10. Tenor vero patentium literarum Henrici Regis hujuſmodi ſequitur, & eſt talis: Henricus Dei gratia Francorum Rex Univerſis præſentes literas inſpecturis ſalutem. Cum poſtquam Nos defuncto cl. memoriæ, Franciſco Francorum Rege Chriſtianiſſimo genitore noſtro cui per felicis recordationis Leonem X., & Clementem VII., ſeu alios Romanos Pontifices nonnulla nominandi ad Eccleſias Cathedrales, & Monaſteria, ſeu alia Eccleſiaſtica beneficia certo modo qualificata in Regno Franciæ, ac certis aliis dominiis, nec non Ducatu Brittanniæ, & provincia Provinciæ conſiſtentia extra Romanam Curiam pro tempore vacantia privilegia, & indulta ad ejus vitam certis modo, & forma conceſſa fuerant, apud Sanctiſſ. Dominum Julium III. Pontificem maximum ad præſens regnantem pro ſimilibus privilegiis, & indultis inſta-

Digitized by Google

inſtaremus, & a Sanctitate ſua illa Nobis prout dicto genitori noſtro conceſſa erant, noſtra vita durante pariter concedi peteremus, pro parte ejuſdem Sanctiſſimi Domini noſtri, tam noſtris apud Sanctitatem ſuam agentibus quam Nobis, per ejus Nuncius fuerit ſignificatum, ut cum in dicto Regno Franciæ, ac Delphinatu, & Comitatu Vieunen. & Valentinen. ultra, & præter, & forſan contra tenorem concordatorum dudum inter dictum Franciſcum Regem Genitorem noſtrum, ac Leonem X., & Sedem Apoſtolicam præfatos initorum nonnulla in diminutionem, & præjudicium Eccleſiaſticæ libertatis, & auctoritatis Sanctæ Apoſtolicæ Sedis attentata eſſe, & continuo attentari reperirentur, pro noſtra erga dictam Sedem devotione attentata hujuſmodi impedire, & prohibere, ac ut ſua Sanctitas, dictaque Sedes juxta dicta concordata pleno ſuo jure, & auctoritate uti, & frui valeat, providere fecerimus, unde re omni particulari in ſcriptis Nobis tradita, & ad noſtram notitiam deducta, tam de juris debito, quam volentes Sanctitatem ſuam, dictamque Sedem Apoſtolicam non minori quam in privilegiis, & indultis Nobis concedendis prædictis benevolam, & gratam Nobis eſſe ſperamus, gratitudine, & benevolentia proſequi, in præmiſſis taliter providendum duximus. Sit ergo notum, quod Nos pro obedientia filiali, qua Sanctitatem ſuam proſequimur, ex plena noſtra ſcientia, plenaria poteſtate, & auctoritate regia tenore præſentium diximus, & declaravimus dicimus, & declaramus noſtram præcipuam voluntatem, & intentionem fuiſſe, & eſſe non tranſgredi, nec terminos, nec ſenſus dictorum coocordatorum: itaque per præſeotes declaramus, Nos omnino velle ſervare, & ſervari per noſtros Officiarios, ac ſubditos præſata corcordata juxta illorum tenores, juxta quos tenores deinceps non intendimus nominare ad aliquod Monaſterium, quod ſit caput Ordinis, neque ad dignitates, in Cathedralibus, aut collegiatis, ſeu conventualibus Eccleſiis, nec ad Monaſteria Monialium, neque ad Eccleſias, & Monaſteria apud dictam Sedem vacantia, ipſis autem concordatis, & Privilegiis, quæ illorum vigore conceſſa ſunt, non intendimus uti, ſeu illa habere locum in Britannia neque in Provincia Provinciæ, & ſi dictus Britanniæ Ducatus ſit in noſtra Regia corona unitus, ſed tantum in dicto Regno Franciæ, & Delphinatu, & aliis locis in eiſdem concordatis nominatim expreſſis, & ſpecificatis, mandantes noſtris dilectis, & fidelibus conſiliariis noſtrum conſilium privatum teoentibus, quatenus ipſi noſtras præſentes declarationes, & voluntates receptas, & admiſſas manuteneant, cuſtodiant, & obſerveot, ac manuteneri, cuſtodiri, & obſervari, ac vocatis, & adhibitis advocatis, & procuratoribus noſtris fiſcalibus in eorum authenticis, & publicis libris, & regiſtris ſcribi, & annotari faciant, eiſque præfatum Dominom noſtrum Papam, Sanctamque Sedem Apoſtolicam, ac ejus Officiarios, Commiſſarios, & Deputatos plene, & pacifice gaudere, & uti permittant, abſque eo quod illis aliquam deſuper moleſtiam, perturbationem, ullumve impedimentum inferant, & ſi quæ poſt præfatas approbationes, & regiſtrationes contra præmiſſa facta ſint, vel fuerint, a veſtigio, & abſque dilatione amoveant, eademque præmiſſa plene, & integre expedita io priſtinum, & debitum ſtatum reſtituant, ſeu reſtitui faciant, & nequa fiat difficultas, aut contraventio in obſervatione præſentis declarationis, & ut recidantur lites, & controverſiæ, quæ in earundem obſervatione, aut interpretatione poſſent emergere, de plenitudine regiæ noſtræ poteſtatis, atque auctoritatis commiſimus, & committimus per præſentes dictis noſtris conſiliariis noſtrum ſecretum, & privatum conſilium tenentibus cognitionem omnimodam controverſiarum, contentionum, ac litium, quas ſuper dictis obſervatione, & interpretatione præſentium poſthac continget exoriri. Idque privative ad omnes alias noſtras juriſdictiones cujuſcumque dignitatis, & auctoritatis exiſtant, quibus Nos eadem Regiæ Poteſtatis plenitudine interdiximus, & interdicimus per præſentes omnem cognitionem, Judicium, & deciſionem dictarum controverſiarum, pro ut dictum eſt movendarum, ſic enim Nobis fieri placet, in cujus teſtimonium præſentibus literis noſtrum ſigillum appendi juſſimus; Datum apud Sanctum Germanum die vigeſima nona menſis Julii anno domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo Regni autem noſtri quarto.

Nulli ergo omnino hominum &c. Clauſulæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, quartodecimo Kalendas Februarii, Pontificatus noſtri anno I. Dat. die 19. Januar. 1559. An.I. Pont.

III.

Juriſdictio Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum Archihoſpitalis Pauperum infirmorum Incurabilium de Urbe.

Hujus Archihoſpitalis inſtitutionem, & privilegia, attende in Conſt.XVI. Leonis X. Salvatoris. *Tom.III. Par.III. fol.*418.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

AD caritatis, & miſericordiæ opera Chriſti pauperibus in Archihoſpitali Incurabilium S.Jacobi in Auguſta de Urbe, quæ maxima, & continoa ſunt, ſine detrimento, vel intermiſſione exercenda, æquum eſt providere, ut illud ac pro ea famulantes, a noxis quantum poteſt liberentur. Exordium.

§.1. Cum itaque, ſicut accepimus, Archihoſpitale ipſum, ob lites, & quæſtiones, quibus Cauſa iſtius Cóſtitutionis.

Digitized by Google

quibus ad diverſa Urbis Tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum,: legatorum, & diverſarum aliarum rerum ejuſdem, tam tangendo, quam defendendo, jugiter implicitum exiſtit, quamplurima damna & incommoda patiatur, & impenſæ litis valores rei, de qua ex tempore agendi ſæpenumero exuperent.

Advocatio cauſarum coram quocumque Judice vertentium, Archihoſpitale S. Jacobi incurabilium de Urbe, & ejus Officiales quomodolibet cĕcernentium, & earum cōmiſſio Cardinali pro tempore Protectori, qui ſummarie cognoſcat cum facultate.

§.2. Nos Archihoſpitale ipſum, in quo piiſſima caritatis, & miſericordiæ opera, pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab hujuſmodi diſpendiis quantum poſſumus ſublevare volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas cauſas, inter dictum Archihoſpitale, ſive dilectos filios Cuſtodes, Officiales, ac Miniſtros Societatis ejuſdem Archihoſpitalis, & quaſcumque alias etiam ſingulares perſonas, Univerſitates, Societates, & loca coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, Senatore Urbis, illiuſque Primo, & Secundo Collateralibus, ac Appellationum cauſarum Curiæ Capitolii ejuſdem Urbis Capitaneo, & aliis quibuſcumque Judicibus Ordinariis, & Delegatis, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nunc & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, exequutionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Archihoſpitale, & Societatem, Officiales, litis conſortes, & alios prædictos, tam conjunctim, quam diviſim, ac tam active, quam paſſive, concernentibus, & ad Archihoſpitale, & Societatem quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia, inter illos, necnon alia æque, vel magis Pia loca, Univerſitates, & Collegia quomodocumque privilegiata, ſeu viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas cujuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus; ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis majores, quarum omnium ſtatum, & merita, ac judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad Nos advocamus, & dilectum filium noſtrum Bartholomæum, tit. S. Crucis in Hieruſalem, Presbyterum Cardinalem della Cueva nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem ejuſdem Archihoſpitalis Judicem Ordinarium, & perpetuum ad prædictas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles cauſam, & cauſas civiles, criminales, & mixtas, ad Archihoſpitale, & Societatem hujuſmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Univerſitates, Collegia, ſeu loca etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam paſſive, pro tempore movendas, juxta ordinariam juriſdictionem, ſeu facultatem, tam Gubernatori, quam Regenti Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, ſeu poſtulaverit, cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, & ſola facti veritate inſpecta, & abſque aliquorum terminorum ſubſtantialium obſervatione, aut alicujus Regiſtri confectione, per ſe, vel alium, ſeu alios, audiendas, & ſine debito terminandas, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium per prædicta conſtituimus, & deputamus.

In Curia & extra citandi, & inhibendi.

§.3. Et ad hunc effectum illi, etiam per alium, ſeu alios quoſcumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi prius, etiam ſummarie de non tuto acceſſu citandi, & monendi, eiſdemque & prædictis, & quibuſcumque aliis ejuſdem Urbis Curiarum Judicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi, ſive ab eo pro tempore deputando Auditori videbitur inhiberi, & in eventum non paritionis, contra inobedientes, ac rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, & alia juxta ſtylum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolita, ac alias prout ſibi videbitur proceden., ſententiamque, ſive ſententias debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi, contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam & liberam licentiam, ſeu facultatem concedimus.

Annullatio proceſſus aliorum Judicum.

§.4. Decernentes Archihoſpitale, Societatem, ac ejus Officiales, & perſonas hujuſmodi, ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quam coram Bartholomæo Cardinali, & pro tempore Protectore prædicto conveniri, aut ad alios conveniendum, conſtringi non poſſe. Ac proceſſus, ſententias, & decreta, per alium, ſeu alios, tam ordinarios, quam delegatos in cauſis prædictis, quomodolibet pro tempore formatos, latas, & factas, cum inde ſequutis quibuſcumque nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſulæ præſervativæ.

§.5. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus, ſimilium vel diſſimilium gratiarum, etiam per Nos, aut Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos, & per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ, pro tempore factas

Digitized by Google

factas etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & etiam quaſvis regulas, generales, & ſpeciales, & derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illis ullo umquam tempore ex aliqua, etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas, eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus, ſive Cuſtodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Œconomis Archihoſpitalis, & Societatis hujuſmodi legitime intimata, & innovata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam prædictæ Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate fungente, ſcienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis record. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una in Concilio generali edita de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, & Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter facientibus, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus, quarum cauſæ hujuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, alias de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per regulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie, ſpecialiter & expreſſe, ac eiſdem motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, aut ſi prædictis vel quibuſvis aliis, conjunctim vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia, ad judicium trahi non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem, ac quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non non inſerta, juriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Fides tranſumptorum.

§.8. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre, volumus, & prædicta auctoritate decernimus, quod illorum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D.P. An.II. die 22. Jan.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 22. menſis Januarii 1560. Pontificatus noſtri anno I.

IV.

Moderatio Conſtitutionis Pauli IV. editæ contra Religioſos apoſtatas, aut male tranſlatos, vel extra clauſtra vagantes.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ ſolertia dum ad ſalutare quorumdam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne quod illis profuturum maturitate ſumma prodiiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris proviſionis opem afferre conſuevit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Paulus IV. edidit Conſtit. de qua hic.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam fel.rec. Paulus Papa IV. Prædeceſſor noſter, &c. *Omittitur relatio Bullæ Pauli IV. Quoniam eam habemus in Tom.IV.part.I.fol.*343. Poſtquam *num.*14.

§.2. Cum autem, ſicut accepimus, li-

cet

Digitized by Google

In executionem autem prædictæ Conſtit. Pauli IV multæ lites ortæ fuerunt, ex cauſis hic expreſſis.

cet ſingulæ literæ prædictæ a zelo religionis ejuſdem Prædeceſſoris emanarint, nihilominus cum poſt illarum publicationem per Ordinarios locorum ad earum executionem procedi cœptum foret, maximi in omnibus Regnis & Provinciis rumores, lites, & contentiones, ac gravia ſcandala multipliciter exorta fuerint, cum propter maximam ipſorum Apoſtatarum, & tranſlatorum numerum, tum etiam ex quo multi prætenderent, vel prætendebatur damnari in dictis literis omnes fere uniformiter, nulla inter cauſam, & cauſam, ac lepram, & lepram differentia, & diſtinctione habita damnabantur, cum tamen plerique eorum præviis diſpenſationibus, & indultis, ac licentiis ab eorum Superioribus, & a Sede Apoſtolica ex juſtis, & rationabilibus cauſis conceſſis muniti forent, & nihilominus quamplures ex eis zelo conſcientiæ, aut pœnitentia ducti, literis prædictis parere, & ad Monaſteria, a quibus egreſſi fuerant, redire ſeſe paratos exhiberent, ſed ab eorum Superioribus nullatenus reciperentur, ſicque ob earumdem literarum rigorem magnis confuſionibus involuti, ac miſeriis & calamitatibus oppreſſi, omnibus remediis deſtituti, au perpetuis cenſuris inodati, ciboque ſpirituali & temporali privati remanerent, ita quod vel fame perire, aut in extremam deſperationem adduci cogerentur, aliique Chriſtifideles ob magnam dictorum Apoſtatarum multitudinem vix eorum converſationem effugere, & exinde excommunicationis incurſum evadere poſſent, & propterea veriſimile ſit; quod ſi bonitati divinæ ejuſdem Prædeceſſoris vitam paulo ulterius prorogare placuiſſet, ipſemet literas ſuas hujuſmodi zelo charitatis, ot par erat, ad juſtam moderationis formam, & æquitatem reduxiſſet.

Ideo hic Pontifex abſolvit omnes Apoſtatas, & tranſlatos in ſæculo vagantes a cenſuris, & pœnis incurſis ob non paritionem dictæ Conſtit. Pauli IV.

§. 3. Nos igitur pro Paſtoralis officii noſtri debito omnibus jus & juſtitiam, ut decet, miniſtrare, nemini que injuriam inferre, aut quemquam ſuis juribus, ac legitimis defenſionibus privare, aut alias indebite moleſtare volentes, ſed ſingulorum Chriſtifidelium animarum ſaluti ante omnia proſpicere cupientes, ſingularum literarum Prædeceſſoris hujuſmodi tenorem, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, habita ſuper his cum nonnullis venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus ſuper hoc negotio ſpecialiter deputatis deliberatione matura, motu ſimili, ac ex certa ſcientia noſtris, & de ſimili poteſtatis plenitudine omnes, & ſingulos Apoſtatas, ſeu tranſlatos in dictis literis comprehenſos, & adhuc in ſæculo vagantes, cujuſcumque Ordinis fuerint, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac aliis ſententiis, cenſuris &, pœnis quas ob non paritionem literarum prædictarum, ſeu alias quomodolibet incurrerunt, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe abſolvimus & liberamus.

Et ſuper irregularitate per eoſdem contracta diſpenſat.

§. 4. Necnon ſuper irregularitate per eos contra tenorem dictarum literarum Miſſas celebrando, ſeu alias ſe divinis immiſcendo forſan contracta, dummodo in contemptum clavium id non egerint, miſericorditer in Domino diſpenſamus, ac abſolutos, & liberatos, ac diſpenſatos fore cenſemus.

Et dictam Pauli IV. Conſt. ad formam juris, & ſacrarum Conſtitutionum reducit.

§. 5. Singulaſque literas prædictas, ac in eis contenta & inde ſequuta quæcumque, ad formam juris & ſacrarum conſtitutionum reducimus, & reducta fore, ſicque ab infraſcriptis, & quibuſvis aliis Judicibus, ac prædictis Auditoribus & Cardinalibus, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & interpretari debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentati, irritum & inane decernimus.

Advocat etiã ad ſe omnes cauſas, contra eoſdem coram quibuſcumq; Judicibus introductas, eaſque ſummariè, & juxta diſpoſitionem juris, & ſacrarum Conſtitutionum cognoſcendas committit Vicario Urbis & reſpectivè Ordinariis locorum, & Superioribus Monaſteriorum &c.

§. 6. Et nihilominus omnes & ſingulas lites & cauſas hactenus coram quibuſvis Ordinariis, vel Delegatis Judicibus etiam in Romana Curia introductas, & in quacumque inſtantia contra dictos Apoſtatas vel tranſlatos, vel alias inter quaſvis perſonas præmiſſorum occaſione pendentes, etiam ſi inſtructæ ſint, ad Nos advocamus, ac cauſas tam ad Nos advocatas in ſtatu & terminis, quibus reperiuntur reaſſumendas, necnon quam & quas quæcumque perſonæ eccleſiaſticæ, & regulares, ac etiam ſæculares, necnon Conventus, Collegia, & Univerſitates dicta occaſione, ſeu in præmiſſis communiter, vel diviſim intereſſe putantes, contra dictos Apoſtatas, vel tranſlatos, aut alios quoſcumque active vel paſſive civiliter, vel criminaliter, ac realiter & perſonaliter vel mixtim habent & movent, aut habere vel movere volent & intendent, cum omnibus & ſingulis incidentibus, dependen., emergen., annexis & connexis, totoque negotio principali, quoad profeſſos videlicet in Alma Urbe & ejus diſtrictu, & alios in ea præſentes dilecto filio noſtro Jacobo tit. S. Mariæ in Coſmedin Presbytero Cardinali Sabello nuncupato, noſtro in dictis Urbe, & diſtrictu Vicario generali, ſeu ejus Locumtenenti, extra Curiam vero Ordinario loci, ac Superiori Monaſterii, in quibus prima & originaria profeſſio per quemlibet ex Apoſtatis & tranſlatis prædictis emiſſa aſſeritur, necnon obtinenti primam dignitatem in Eccleſia Cathedrali, ſeu Metropolitan., vel alii Superiori loci hujuſmodi, ſeu antiquiori Canonico pro tempore reſidenti per eos conjunctim, viſis in primis & diligenter inſpectis & examinatis diſpenſationibus, facultatibus, licentiis, & indultis per eoſdem Apoſtatas & tranſlatos quomodolibet obtentis, ac proceſſibus deſuper habitis, & cauſis in eis allegatis mature diſcuſſis, ac prout juſtum & æquum fuerit, verificatis & probatis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, ac ſola veritate inſpecta, appellatione poſtpoſita audien., cognoſcen., & juxta juris & ſacrarum conſtitutionum diſpoſitionem ſine debito terminan. committimus, & mandamus.

1560.

Facultate iiſdem Judicibus concedit, ut ſummarie procedant, &c.

§.7. Ac eiſdem Judicibus omnes, & ſingulos prædicta occaſione citandos etiam per edictum publicum, conſtito etiam ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu citandi, necnon illis, & aliis quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis ac etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis, etiam per edictum ſimile inhibendi. Necnon quoſcumque Apoſtatas, & tranſlatos hujuſmodi, qui ſine canonica diſpenſatione aut licentia in ſæculo vagari reperti fuerint, ad Monaſteria, a quibus exiverunt, aut alia regularia, vel alia honeſta loca, prout melius pro ipſorum animarum ſalute eis viſum fuerit, ſuper quo ipſorum Judicum conſcientiam oneramus, reverti ſeu intrare faciendi, & compellendi, ac quocumque alia, quæ per eos in præmiſſis ſtatuta, & ordinata fuerint, debitæ executioni demandandi, ac quaſcumque executiones per quoſvis Judices ordinarios, vel delegatos in vim literarum Prædeceſſoris hujuſmodi alias contra juris formam factas cauſa cognita retractandi, & annullandi, & in priſtinum ſtatum reducendi, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita compeſcendi, necnon cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe declarandi, atque illas legitimis deſuper habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravandi, interdictum eccleſiaſticum, prout juris fuerit, apponendi, & auxilium brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, invocandi, ceteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomudolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam concedimus facultatem.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis literis Prædeceſſoris, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quotieſcumque, & per quoſcumque, ac quibuſlibet, & ex quibuſvis cauſis, necnon intuitu, conſideratione, contemplatione, & ad inſtantiam quorumvis, aut etiam motu, ſcientia, ac plenitudine ſimilibus etiam quod nonnulli ex dictis Ordinibus profeſſores ſe de cauſis eis per Sedem ipſam delegatis, niſi ſub certis modo, & forma ibidem contentis intromittere minime teneantur, conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, quoad præmiſſa dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Apoſtatæ, & tranſlati abſoluti pœnitentiam a Confeſſoribus injungendam facere debeant.

§.9. Volumus autem quod ſinguli Apoſtatæ, & tranſlati hujuſmodi, ut præfertur, abſoluti, pœnitentiam per eorum Confeſſorem ſibi pro exceſſibus prædictis iniungendam facere omnino teneantur. Quodque antequam ſententiæ ſeu declaratoriæ per ſupradictos Judices a Nobis deputatos ferendæ paruerint, a celebratione Miſſarum, & quocumque Altaris Miniſterio omnino abſtineant.

1560.

Apoſtatæ, & tranſlati diſpenſationes, & indulta Judicibus præſentare, & cauſam expedire debent infra ſex menſes, alias in cenſuras antea incurſas reincidant.

§.10. Volumus autem quod infra ſex menſes a die publicationis præſentium ipſi Apoſtatæ, ſeu tranſlati licentias eorum, ac diſpenſationes, & indulta ſupradictis Judicibus præſentent, & ſententiam declaratoriam deſuper ab eiſdem promulgari, ac cauſam realiter, & cum effectu totaliter expediri faciant, quo termino elapſo, & cauſa, ut præfertur, non expedita, dicti Apoſtatæ, & tranſlati in eaſdem cenſuras, & pœnas, in quibus ante publicationem præſentium erant, reincidiſſe eo ipſo cenſeantur, niſi per ipſos Judices ſteterit, aut alio legitimo impedimento per ipſos Judices arbitrando, dicti Apoſtatæ, & tranſlati detenti fuerint.

Exemplorum fides.

§.11. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus eis utendum erit, deferri, volumus ſimiliter, & prædicta Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, atque decernimus, illarum tranſumptis, ſive impreſſis, ſive manuſcriptis, dicti Vicarii ſigillo, & illius, ſeu publici Notarii ſubſcriptione munitis, eamdem prorſus fidem ubique locorum in judicio, & extra adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.

D. P. An.I. die 8. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, tertio nonas Aprilis Pontificatus noſtri Anno I.

V.

Contra detinentes jocalia, & alia quæcumque bona ad Sedem Apoſtolicam ſpectantia, ac ſcientes, & non revelantes.

De materia poſui concord. in Pauli Quarti Conſt.XVI. Incumbentia *Tom.IV. Par.I. fol.336. Et ſignanter contra non reſtituentes ſcripturas. vide in Sixt.V. Conſt.* Non ſine. *ubi notabo.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

PAſtoralis officii auctoritas Nos admonet, & ordo rationis expoſcit, ut circa ea potiſſimum verſemur, per quæ res, & bona Romanæ Eccleſiæ, præſertim uſui, & ornatui Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & Sacri Palatii Apoſtolici deputata ab impiorum inſultibus, & rapinis præſerventur, & ab eis auſu ſacrilego, aut alias quomodolibet abinde aſportata, & diſtracta, noſtræ operationis miniſterio, cum animarum ſalute eorum, qui cœca cupiditate ducti in non parvam Sanctæ Matris Eccleſiæ iniuriam, & ipſorum animarum perniciem, Dei timore poſtpoſito, ea ſurripere, ſeu ſibi appropriare, aut iſtinc divertere auſi fuerint, eidem Romano Pontifici pro tempore exiſtenti reſtituantur, & taliter in præmiſſis provideatur, quod ceteris cedat in exemplum.

§.1. Cum

Cauſa iſtius Conſtitutionis.

§.1. Cum itaque, ſicut non ſine gravi animi noſtri moleſtia accepimus, tam tempore infirmitatis diverſorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum Noſtrorum, ex qua, ſicut Domino placuit, ab humanis deceſſerunt, quam exinde diverſarum Sedium vacantium, quamplura etiam prætioſa jocalia, ornamenta, & alias ad eumdem Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & Cameram Apoſtolicam ſpectantia, & pertinentia, tam ex dicto Palatio, quam aliis quibuſvis locis ablata, & diſtracta fuerint, & a diverſis eorum protervia invaleſcente detineantur, in noſtrum, & ejuſdem Pontificis pro tempore exiſtentis non ſolum detrimentum, ſed etiam Sedis Apoſtolicæ ignominiam, & ipſius auctoritatis diminutionem, necnon illa detinentium animarum perniciem, atque periculum non modicum.

Confirmatio pœnarum impoſitarũ contra occupatores bonorum Cam. Apoſt.

§.2. Nos hujuſmodi inconvenientibos, & animarum periculis quantum in Nobis eſt, obviare, & alias in præmiſſis, prout par eſt, providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, omnes, & ſingulas cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros contra talium perpetratores, ac alios bonorum Apoſtolicorum uſurpatores, raptores, receptores, & poſſeſſores, ac detinentes, & non reſtituentes, ac ſcientes, & non revelantes, ſub quibuſvis verborum formis promulgatas, quorum, & literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac ad infraſcriptos extendimus, & ampliamus.

Præceptum reſtituẽdi omnia bona dictę Cameræ.

§.3. Et nihilominus motu, & ſcientia ſimilibus, omnes, & ſingulas, tam ſæculares, quam Eccleſiaſticas, ac etiam militarium, & Ordinum quorumcumque religioſas etiam quacumque Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali ſeu ſuperiori Eccleſiaſtica etiam Cardinalatus honore, ac etiam Comitali, Marchionali, aut Ducali dignitate fungentes, ac alias mundanas perſonas, nullas penitus excipientes, cum dignitas, qualiſcumque ſit, in peccatis nemini excuſationem præbere debeat, quæ jocalia, ornamenta, aurum, argentum, monetatum, & non monetatum, gemmas, margaritas, lapides pretioſos quocumq. nomine nuncupatos, pecunias, veſtes, pannos, & tam manuſcriptos, quam quoſvis alios libros, ſcripturas, necnon equos, mulos, mulas, imagines aoreas, argenteaſque, ac æneas & marmoreas, ac ſupellectilia, & alia quæcumq. res, & bona mobilia, & immobilia, ſpiritualia, & prophana cujuſcumque generis, qualitatis, & quantitatis, ſeu pretii exiſtentia pro uſu, & commoditate Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, & ornamento Palatii hujuſmodi deputata, ac ad cumdem Romanum Pontificem pro tempore exiſteutem ſpectantia, & pertinentia, tempore infirmitatis, cujuſvis Romani Pontificis Prædeceſſoris noſtri, ex qua poſtmodum deceſſit, ac etiam dictæ Sedis propterea vacantis, necnon per annum ante obitum, & vacationem hujuſmodi ex dicto Palatio, & alias undecumque, & quocumque aſportarunt, ſubtraxerunt, & occultarunt, ſeu prætenſo titulo donationis, vel remiſſionis, quietantiæ, vel alio quovis prætextu detinent, ſeu ſciunt ea per alios poſſideri, uſurpari, & detineri, aut occupata fuiſſe, & ad eorum manus perveniſſe, requirimus, & monemus, eiſque diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſex dierum ſpatium, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino eis, & eorum cuilibet pro canonica monitione aſſignamus, omnia, & ſingula jocalia, ornamenta, aurum, argentum, gemmas, margaritas, lapides prætioſos, pecunias, veſtes, pannos, libros, equos, mulos, mulas, imagines, ſuppellectilia, & alias res, & bona hujuſmodi dilecto filio Franciſco Odeſcalco dictæ Cameræ Præſidenti cum effectu reſtituant, & conſignent, & ſi donationem, vel remiſſionem, aut quietantiam deſuper ſibi factam prætendant, illam ſeu illas, videndas, ut decet, & examinandas exhibeant, & producant, ac illorum raptores, uſorpatores, ſeu detentores, vel occupatores ſcientes revelent.

Pœnæ non reſtituentium, ſcientiumque & non revelantium.

§.4. Alioquin lapſis diebus hujuſmodi, omnes, & ſinguli præfati Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, ac etiam Cardinalatus honore ſeu dignitate præditi, interdicti ingreſſus Eccleſiæ pœnam, alii vero excommunicationis, & maledictionis æternæ ſententiam, quam alias in eos in his ſcriptis ferimus, & a quibus niſi a Nobis, & eodem Romano Pontifice pro tempore exiſtente, ac ſatisfactione prævia, præterquam in mortis articulo conſtituti, relaxationis, & abſolutionis beneficium obtinere non poſſint, eo ipſo incurrant, & ſi Pontificali aut Cardinalatus bonore ſeu dignitate prædi ti ſub interdicto hujuſmodi per octo dies præſatos, ſeu immediate ſequentes permanere, alii vero inſeriores ab eis eamdem excommunicationis ſententiam animo, quod abſit, indurato ſuſtinere non formidaverint, ex tunc elapſis dictis octo diebus, Pontificali, & etiam Cardinalatus honore, ſeu dignitate præditi a regimine Eccleſiarum eis commiſſarum eo ipſo ſuſpenſi, ac tam ipſi, ſi alia beneficia Eccleſiaſtica obtineant, quam inferiores ab eis, omnibus, & ſingulis Monaſteriis, Prioratibus, dignitatibus, adminiſtrationibus, canonicatibus & præbendis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, ac Ordinum quorumcumque regularibus, quæ in titulum, vel commendam, ſeu adminiſtrationem, aut alias quomodolibet etiam ex quibuſvis conceſſionibus, ſeu diſpenſationibus Apoſtolicis obtinent, ac etiam Officiis Romanæ Curiæ per eos obtentis, Sæculares vero Feudis, Vicariatibus, Dominiis, & aliis juribus, ac privilegiis quibuſcumque eis per Romanam Eccleſiam aut

Sedem

Sedem præfatam, ſeu alios quoſcumque etiam quacumque alia auctoritate etiam Imperiali, vel Regali eis conceſſis, etiam eo ipſo privati exiſtant, & ad ſimilia beneficia, feuda, privilegia, vicariatus, dominia, & jura obtinenda, necnon ad quoſcumque actus legitimos exercendos inhabiles, ac etiam inteſtabiles ſimiliter eo ipſo fiant, poſſintque beneficia, officia, ac vicariatus, & feuda, aliaque jura hujuſmodi tamquam vacantia abſque alia declaratione deſuper facienda a Nobis, & Sede præfata, ac aliis, ad quos pertinet, illa concedere, & dare, libere impetrari. Sciturі quod ſi ipſi, aut eorum aliqui ſuæ ſalutis immemores in præmiſſis moroſi fuerint, ſeu præmiſſa adimplere non curaverint, aut contempſerint, hoc eis pro gravi crimine, & delicto imputabitur, & Juſtitia mediante contra eos ad graviores, & tales pœnas abſque ullo reſpectu procedetur, quod illorum coercitio eis perpetuo cedat ad noxam, & aliis in exemplum, abſque ſpe alicujus veniæ iude conſequendæ: ſi vero ſe humiles & ad ſatisfaciendum, aut confitendum promptos exhibuerint, cum omni manſuetudine, & reſpectu excipientur, & ex eorum ſpontanea reſtitutione, ſeu confeſſione eis ſalutaris miſericordiæ, & gratiæ amplexus exuberanti Sedis præfatæ in ſingulos pœnam pietate provenient. Ac ſingulas donationes eis deſuper factas, prout juſtitia ſuadebit, & ordo dictaverit rationis, admittemus. Ac ut præfertur, ſcientes, & revelantes, ultra Cœleſte præmium, a Nobis condignam mercedem, & retributionem recipient, cum eorum omnium grata ſatisfactione.

Derogatio cō trariorum.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis præfatis, necnon donationibus, conceſſionibus, & aliis diſpoſitionibus, de bonis, rebus & aliis præmiſſis, etiam Cardinalibus & aliis prædictis, etiam per dictos Prædeceſſores, aut eorum alios ex quacumque cauſa factis, & quibusvis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu & ſcientia paribus conceſſis, confirmatis & innovatis, qoibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes; illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, & quoad hoc eis nolumus aliquatenus ſuffragari, contrariis qoibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§.6. Volumus autem, quod cum primum præſentes literæ, quarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, ſicuti ipſis originalibus literis fidem plenam adhiberi debere decernimus, in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſię Lateranen., ac Acie Campi Floræ etiam de Urbe per unum ex Curſoribus noſtris affixæ fuerint, perinde ſingulos, qnos concernunt, quoad præmiſſa omnia arctent, ac ſi eædam præſentes literæ eis ſingulariter & perſonaliter inſinuatæ, & intimatæ fuiſſent.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicę 1560. tertio Nonas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno primo.

D. P. An.I. die 3. April.

VI.

Exemptio Monialium, & Sororum cujuſcumque Ordinis Regularium a decimis, ſubſidiis, aliiſq. oneribus.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

De ſtatu Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet curæ noſtræ divina diſpoſitione commiſſorum paterna diligentia cogitantes, ad ea per quæ illorum, ac perſonarum preſertim feminei ſexus in illis ſub regulari caſtimonia Altiſſimo famulantium ſtatui, & opportunæ ſubventioni valeat ſalubriter provideri, ipſæque perſonæ ſemotis perturbationibus oniverſis in pacis, & quietis amænitate divinis officiis liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in iis noſtri paſtoralis officii partes favorabiliter impartimur.

Exemptio a ſolutione decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum.

§.1. Hinc eſt quod Nos Motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulas Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monaſteriorum, Domorum, & regularium locorum Monialium, & Sororum quorumvis Ciſtercien., Præmonſtraten. S. Claræ, necuon Sancti Benedicti, & S. Auguſtini, ac Tertii Ordinis Sancti Franciſci, & aliorum quorumvis Ordinom, etiam ſub cura & regimine, ac ſecundum regularia inſtituta Fratruum Minorum de Obſervantia nuncupatorum, & Eremitarum ejuſdem Sancti Auguſtini degentium in Lombardia, & quibuſcumque aliis Italiæ partibus conſiſtentium, ipſaq. Monaſteria, & Domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cujuſlibet Monialis ſeu Sororis) alios redditus non habentia, eorumq. poſſeſſiones, & alia quæcumque bona mobilia, & immobilia, a quarumcumque decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apoſtolicam, ſeu ejus Legatos, & Noncios, aut quoſcumque alios quavis auctoritate fungentes, etiam pro expeditione contra Turcas, vel fidei tuitione, ac Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, aut quavis alia urgentiſſima cauſa pro tempore impoſitorum ſolutione, ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium in perpetuum prorſus eximimus, & liberamus.

Prohibitio Commiſſariis & aliis exactoribus.

§.2. Et nihilominus omnibus, & ſingulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Com-

Digitized by Google

Commiſſariis, necnon quibuſcumque aliis, ad decimarum, & ſubſidiorum hujuſmodi exactionem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna diſtrictius inhibemus, Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monaſteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcumque literarum a Nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam ſi in eiſdem contineatur, quod ad quævis exempta, & non exempta Domos, Monaſteria, & loca ſe extendant, vel alterius cujuſcumque tenoris exiſtant, ipſius Sedis ſibi conceſſæ facultatis, niſi de præſentibus earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum, quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commiſſa fuerint, plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, fecerint mentionem, ad ſolvendum decimas, ſeu ſubſidia, aut onera hujuſmodi quovis modo cogere, aut compellere, ſeu alias præmiſſorum occaſione eas moleſtare, ſeu inquietare præſumant.

Executorum iſtius Conſtitutionis deputatio, & facultates.

§.3. Quo circa dilectis filiis Cameræ Apoſtolicæ Locumtenenti, ac Almæ Urbis noſtræ Vicario in ſpiritualibus generali, nec non univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & etiam dilectis filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus, ceteriſq. Eccleſiarum Prælatis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eiſdem Abbatiſſis, Prioriſſis, Miniſtris, Monialibus, & Sororibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter obſervari faciant. Non permittentes eas, ac Domos, Monaſteria, & loca hujuſmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Commiſſarios præfatos, ſeu quoſcumque alios contra earumdem præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali, de duabus dietis edita; dummodo non ultra tres dietas vigore præſentium ad judicium non trahatur, & aliis conſtitutionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in forma Brevis, aut aliis quibuſcumque per Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, cum quibuſvis irritativis, annullativis, revocativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis: aut derogatoriarum derogatoriis, aliiſq. efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam pluries, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi talia forent, quod pro eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis fides danda.

§.5. Volumus autem quod earumdem præſentium tranſumptis ſigillo alicujus perſonę in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romæ apud S.Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1560. nonis Aprilis, Pontificatus noſtri Anno primo.

D. P. An.I. die 5. April.

VII.

Approbatio Confraternitatis ſub Invocatione SS. Trinitatis nuper in Urbe inſtitutæ, ad hoſpitandum Peregrinos ad Urbem devotionis cauſa accedentes, ac reficiendum Pauperes convaleſcentes ex aliis Hoſpitalibus dimiſſos: Et tam illos, quam iſtos ſalubriter in mandatis Domini erudiendos.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ILlius, qui pro Dominici ſalvatione gregis, in ara Crucis, in precium immolari non abnuit, quique inter alia ſibi beneplacita, opera charitatis exerceri præcipit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis angimur aſſiduis, & continua meditatione pulſamur, circa quæcumque pia opera, ex Chriſtifidelium devotione ordinata, ut firma perpetuo ſubſiſtant, omni ſtudio intendere, & ut ad præmiſſa Chriſtifidelium vota facilius concurrant, fideles ipſos quibuſdam ſpiritualibus, & allectivis muneribus libenter proſequimur, ac eorum pia ſuffragia donis cæleſtibus confovemus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & charitatis devotio in dies peramplius augeatur in eis.

Confraternitas Trinitatis nuper in Urbe inſtituta fuit, ad ſubſidium pauperum Peregrinorum & Convaleſcentium.

§.1. Cum itaque ſicut pro parte dilectorum filiorum modernorum Confratrum Confraternitatis Sanctiſſimæ Trinitatis in Alma Urbe, de conſenſu bonæ memoriæ Philippi Archinthi Epiſcopi Salutiarum, in dicta Urbe, & illius diſtrictu Sedis Apoſtolicæ, dum viveret, Vicarii Generalis, alias in Pauperum Peregrinorum, & Convaleſcentium perſonarum ſubſidium inſtitutæ, & ere-

Digitized by Google

& erectæ, Nobis nuper exhibita petitio continebat, ipſi relictis peccatorum ſordibus, ad divinorum præceptorum, quantum humana patitur fragilitas obſervationem reducti, iramq. divinam pœnitentia, & orationibus præcipue placari conſiderantes, ultima cujuſlibet menſis Dominica in unum congregati, peccata ſua confeſſi, ſacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum devote recipiant, factaq; deinde Proceſſione, orationem in deputato Oratorio inchoantes, & inter cetera, pro reipublicæ Chriſtianæ conſervatione, & augmento, ac inter Principes Chriſtianos univerſali pace, ac pro tempore Romani Pontificis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, illiuſq. Prælatorum proſpero ſtatu, devote orantes, orationem ipſam partitis inter ſe horis triduo reddant continuam, & in ipſius Confraternitatis Hoſpitali, quod multis annis in domo conductitia tenuerunt, & nunc in propria ad id Dei liberalitate, & benignitate per eos empta tenent, quoſcumque Peregrinos ex quibuſvis Mundi partibus ad Urbem, & Hoſpitale bujuſmodi devotionis cauſa confluentes recipiant, & tribus ac quandoque pluribus diebus hoſpitentur, & nutriant, ac alias charitative tractent. Pauperes quoque Convaleſcentes, qui dum ab infirmitate liberi quidem; ſed debiles ex aliis Hoſpitalibus exeuntes, quo ſe recipiant, & reficiant non habent, in eodem ſuo Hoſpitali ſimiliter recipiant, ac eos non ſolum corporaliter donec robuſtiores evadant pie alant, verumetiam rudes & ignaros interim, dum ibidem morantur, in mandatis Domini erudiant, cunctaq. hæc opera ex bonis ſibi a Deo collatis, aliorumq. Chriſtifidelium eleemoſynis, cum ipſa Confraternitas proprios redditus ultra quindecim ducatos non babeat, hactenus exercuerint, & exerceant, exercereq. perpetuo intendant; pro parte eorumdem Confratrum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus ut ipſi & alii Chriſtifideles ſui interioris hominis reformationi intendere, & in piis & charitativis operibus præfatis, ſine quibus Cęleſte Regnum acquiri non poteſt, perſeverare ſtudeant, & ceteri ad ingrediendam dictam Confraternitatem alliciantur eo libentius, & promptius, quo ſpiritualibus donis ſe refici, animarumque ſuarum ſalutem facilius adipiſci cognoverint, eorum animarum ſaluti, pauperumq. ac dictæ Confraternitatis ſucceſſui conſulere, ac ipſius Confraternitatis erectionem hujuſmodi, illiuſq. ſtatuta, & ordinationes approbare, & confirmare, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Et modo a Pontifice cum ſuis ordinationibus confirmatur.

§.2. Nos igitur, qui divini cultus augmentum, & animarum ſalutem, & Hoſpitalium quorumlibet ſalubrem directionem, & in eis degentium pauperum ſubventionem noſtris potiſſimum temporibus ubique vigere, & augeri ſinceris deſideramus affectibus, quique dictorum Confratrum tam ſalubria vota, & pia opera, plurimum in Domino collaudamus, ipſos & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſq. Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ipſius Confraternitatis erectionem, & inſtitutionem, necnon ordinationes, & ſtatuta pro ſalubri ejuſdem Confraternitatis directione, nunc & pro tempore edita, ſacris Canonibus non contraria, ac inde pro tempore ſecuta quæcumque, licita tamen & honeſta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac rata, & grata habemus, illiſq. perpetuę firmitatis robur adjicimus.

Indulgentiæque conceditur viſitantibus ejus Hoſpitale, & Eccleſiã in feſtos Trinitatis, & S. Benedicti, & eleemoſynas largientibus.

Scias omnes Indulgentias pro quibus porrigendæ ſunt manus adjutrices, revocatas eſſe a Pio V.

§.3. Et inſuper univerſis, & ſingulis Confratribus Confraternitatis hujuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentibus, aliiſq. Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, etiam de dicta Confraternitate non exiſtentibus, qui Hoſpitale præfatum, ſeu illius pro tempore Eccleſiam vel Cappellam, in ejuſdem Sanctiſſimæ Trinitatis, & Sancti Benedicti, cujuſlibet anni feſtivitatibus devote viſitaverint annuatim, & ibidem ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam devote recitaverint, & de bonis ſibi a Deo collatis pro eorumdem Convaleſcentium, & Peregrinorum manutentione, eorum arbitrio aliquam eleemoſynam porrexerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgentiam miſericorditer in Domino auctoritate, & tenore prædictis, ex certa ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine concedimus, & elargimur.

Orantibus etiam tempore orationis indicendæ a Confraternitate.

§.4. Illis vero, qui ultima cujuſlibet menſis Dominica, vel illam immediate ſequenti Lunæ ſive Martis, aut aliis diebus, Orationi per dictos Confratres pro tempore fiendæ, & continuandæ interveneriut, & illam per unam horam, vel ſi vires ad id non ſuppetant, breviori tempore continuaverint pro Reipublicæ Chriſtianæ conſervatione, & augmento, ac Principum Chriſtianorum mutua, & univerſali pace, necnon noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, ac Romanæ Eccleſiæ bujusmodi, & illius Paſtorum, felici, & proſpero ſtatu, pias ad Chriſtum Jeſum preces effundendo, quoties id fecerint.

Confratribus quoque.

Tu vide quo ad Indulgentias id quod notavi in rubric.

§.5. Necnon qui de gremio dictæ Confraternitatis eſſe pro tempore deſideraverint, in ipſa eorum in Confratres receptione, & deſcriptione, dummodo omnes, & ſinguli Chriſtifideles præfati temporibus, & diebus ipſis pœnitentes, & confeſſi ſint, & Sacratiſſimum D.N. JeſuChriſti corpus receperint, centum annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis, etiam miſericorditer in Domino relaxamus.

Facultas eligendi Confeſſorem.

Hoc limitavit Clemens VIII.

§.6. Præterea eiſdem ac omnibus, & ſingulis aliis præfatis, & eorum cuilibet, ut facilius, & commodius ad præmiſſa ſe diſponere poſſint, quod temporibus, & diebus præfatis, præterquam tempore Paſchatis Reſurrectionis ejuſdem D. N. J. Chriſti,

Digitized by Google

ſti, quemcumque ſæcularem, vel cujuſvis etiam Mendicantium Ordinis regularem Presbyterum, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi præfatæ reſervatis (nullis prorſus præterquam in Bulla in die Cœnæ Domini legi ſolita contentis exceptis) abſolvere, & pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere poſſit, & valeat, licentiam, & facultatem impartimur.

Eleemoſynam præſtantibus indulgentia datur. Tu vide mox citatam revocationem Pii V.

§.7. Et demum aliis quibuſvis perſonis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus ubilibet constitutis, quæ eidem Hoſpitali, pro ejus, ac Convaleſcentium, & Peregrinorum præfatorum manutentione, & ſuſtentatione aliquam eleemoſynam eorum arbitrio quomodolibet porrexerint, vel undecumque transmiſerint, etiam quoties id fecerint, trecentos annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis ſimiliter in Domino relaxamus.

Clauſulæ hujus Conſtitutionis præſervativæ.

§.8. Præſentibus, quas ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, gratiarum, & facultatum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut derogationibus, etiam intuitu Fabricæ Principis Apoſtolorum de dicta Urbe, aut Cruciatæ ſanctæ, & ex quibuſvis, quantumcumque urgentiſſimis cauſis, per Nos, & Sedem prædictam, aut alios quoſcumque, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet pro tempore factis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas eſſe, & cenſeri debere decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis.

Fides danda tranſumptis.

§.9. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo pro tempore exiſtentis Protectoris dictæ Confraternitatis munitis, plenaria fides in judicio, & extra illud ubique locorum adhibeatur, prout originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, conceſſionis, elargitionis, relaxationum, impartitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An. I. die 29. April.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, tertio Kal. Maii Pont. noſtri Anno I.

VIII.

Facultas Prælatorum Congregationis Monacorum B. Mariæ Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti, circa abſolutionem, & diſpenſationem Monacorum, ab irregularitate, quibuſcumque caſibus, quatuor exceptis, incurſa.

Cetera, quæ iſtam Congregationem concernunt, vide in Clem. VI. Conſt. III. Solicitudinis Tom. III. Par. II. fol. 294.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilectis filiis Generali, & aliis Abbatibus, & Viſitatoribus Congregationis Montis Oliveti, Ordinis S. Benedicti.

Exordium.

Votis veſtris, per quæ veſtrarum, & Monacorum veſtrorum animarum ſalus provenire dignoſcitur, inducimur, ut illis, quantum cum Deo poſſumus, benevolum favorem impartiamur.

Facultas abſolvendi, & diſpenſandi, de qua in rubr.

§.1. Hinc eſt quod Nos volentes vos, qui, ut aſſeritis, ex juſtis, & rationabilibus cauſis ad inſtar Sancti Auguſtini, & Minorum Sancti Franciſci, ſeu aliorum Ordinum, & Congregationum, quoſcumque Monacos a quacumque irregularitate, (præterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum) abſolvere, & cum illis, ut illa non obſtante, ad omnes etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promoveri poſſint, diſpenſare deſideratis, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, Vobis, & cuilibet veſtrum, ut in foro conſcientiæ tantum omnes, & ſingulos Congregationis veſtræ Monacos, etiam ante legitimam ætatem, ad aliquem ex ſacris ordinibus promotos, a quacumque irregularitate per eos quomodolibet pro tempore, (præterquam ratione homicidii voluntarii bigamiæ, aut mutilationis membrorum) contracta, abſolvere, & cum eis ut illa non obſtante ad omnes, etiam, & Presbyteratus ordines, alias tamen rite promoveri, & poſtquam in illis promoti fuerint, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac miſſas, & alia divina officia celebrare, ac quaſcumque adminiſtrationes, & officia ipſius veſtræ Congregationis recipere, illaque gerere, & exercere libere, & licite valeant, diſpenſare, eoſque in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, aut exiſtere poterant, ſtatum reſtituere, reponere, & plenarie reintegrare libere, & licite valeatis. Quodque Confeſſor, quem quilibet veſtrum pro tempore duxerit eligendum, vos, & veſtrum quemlibet, ſi forſan, quod abſit, aliquam irregularitatem quomodolibet pro tempore incurreretis, abſolvere, & in ſtatum priſtinum reſtituere, ac ut adminiſtrationes, & officia prædicta, ut præfertur, recipere, & retinere, etiam licite, & libere valeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

§.2. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtoli-

Derogatio quorumcumque in contrarium.

ſtolicis, ac Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac veſtri Ordinis, & Congregationis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. I. die 24. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 24. Maii milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontif. noſtri Anno I.

IX.

Spolia perſonarum Eccleſiaſticarum, de eorum bonis, etiam ad favorem locorum piorum, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia diſponentium, ſpectant ad R. Cameram Apoſtolicam.

Hoc idem ſtatuit Paul. III. ut in ejus Conſtitut. XXXIX. Romani. *Tom. IV. Part. I. fol. 206. Hæc tamen licentia non ſuffragatur Curatis extra reſidentiam decedentibus, ut infra in Conſt.* In ſuprema. *Sed Curiales habent privilegium circa ſpolia, ut infra in Pauli V. Conſt.* In eminenti.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilecto filio Franciſco Odeſcaleo Cam. noſtræ Apoſt. Præſidenti, ac ſpoliorum quorumcumque in univerſa Italia Collectori noſtro generali. Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

Grave Nobis & moleſtum accidere ſolet, cum de perſonarum eccleſiaſticarum actionibus, quæ integritatis exemplo ceteris præſtare debent, ea Nobis deferuntur, quæ & eorum famæ ſinceritatem denigrare, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ incommodum ac detrimentum afferre videntur, unde Nos ut malitioſorum pravis intentionibus occurrere valeamus, debita poſtmodum remedia in medium afferre, & pernicioſis fraudibus, prout ex univerſalis noſtræ Curiæ ſolicitudine tenemur, obviare cogimur.

Cauſa Conſtitutionis.

§.1. Cum itaque (ſicut ex proborum, & fide dignorum hominum relatione nuper accepimus) quamplures Prælati, Presbyteri, & aliæ eccleſiaſticæ perſonæ diverſarum provinciarum, locorum, & dominiorum, & præſertim Regni Neapolis, nulla a Nobis, ſeu Sede Apoſtolica facultate teſtandi ſuffulti vel moniti, ſed temeritate propria, & forſan ad ſuorum importunam ſuggeſtionem impulſi, in eorum ultimis voluntatibus teſtamenta ſua condendo, ac donationes, ſeu legata, aut codicillos faciendo, de bonis ſuis diverſimode, licet id facere nullo modo poſſint, neque debeant, diſponere audeant, ipſaque bona ſub diverſis confictis prætextibus, & coloribus, hoſpitalibus, ac piis locis, & forſan cum promiſſionibus clandeſtinis, quod eorum conſanguineis, vel affinibus, aut aliis perſonis ab eiſdem teſtatoribus nominatis, poſt illorum obitum ab ipſis hoſpitalibus, & locis, de certa, ſeu quota portione bonorum hujuſmodi ſubveniatur, teſtari, relinquere, legare, codicillari non erubeſcant, in dictæ Cameræ grave damnum, & præjudicium maximum, dictæ Cameræ indemnitati opportune conſulere, & inconvenientibus hujuſmodi pro officii noſtri debito, congruum remedium adhibere volentes.

Prohibitio diſponendi in ultimis voluntatibus de rebus eccleſiaſticis, abſque licentia Sedis Apoſt.

§.2. Motu proprio & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula teſtamenta, donationes, in illis vel mortis cauſa factas, codicillos, legata, & quæcunque alia in ultimis voluntatibus per quoſcunque Eccleſiarum prælatos, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali præfulgeant dignitate, ac quorumvis Monaſteriorum cujuſcunque Ordinis Abbates, ſeu Commendatarios, ac Presbyteros, & alias quaslibet eccleſiaſticas perſonas prædictas, & quaſcunque alias, quæ ex bonis, & redditibus eccleſiaſticis, & beneficiorum fructus percipiunt, abſque noſtra ſeu ejuſdem Sedis ſpeciali licentia & facultate quomodolibet quæ in futurum ab illis quocunque prætextu, aut quæſito colore, etiam in favorem hoſpitalium & aliorum piorum locorum hujuſmodi de dictis redditibus fieri, condi, & teſtari, ſeu relinqui, aut quovis ultimæ voluntatis titulo diſponi contigerit, nulla, irrita, inania, invalida, ac nullius prorſus roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini, neque etiam hoſpitalibus, & piis locis præfatis, cum ad Cameram ipſam ſolum fraudandum, prout ex multis fraudibus deſuper commiſſis & repertis Nobis conſtitit, præmiſſa fieri clare appareat, ullatenus deinceps ſuffragari, neque ſubſiſtere, aut teſtamentis ſuis hujuſmodi quemquam juvare, aut tueri, nec effectum aliquem ulla ratione habere, vel ſortiri.

Juſſio illa uti ſpolia exigendi per Cameram.

§.3. Quinimmo te, de cujus probitate & fide ſpecialem in Domino fiduciam obtinemus, bona quæcunque poſthac in dictis teſtamentis relicta, tamquam ſpolia ad Nos & eamdem Cameram ſpectantia & devoluta, per te, vel ſubcollectores tuos deputatos jam, vel deputandos libere exigere, & recuperare, illorumque poſſeſſionem abſque vitio ſpolii apprehendere, ingredi, ac retinere poſſe, & debere.

§.4. Necnon

Digitized by Google

Annullatio diſpoſitionum de cetero faciendarum de dictis bonis.

§.4. Necnon pro tollendis omnino fraudibus prædictis quæcunque teſtamenta, donationes, codicillos, legata, & alias quaſcumque ultimas voluntates, ut præfertur, in poſterum faciendas, & faciendas, atque in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque, etiam quo ad ſubſecutas dictorum bonorum poſſeſſiones, & illorum apprehenſiones hujuſmodi, motu, ſcientia, & deliberatione prædictis, ex nunc, prout ex tunc revocamus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus prorſus evacuamus, pro revocatiſque, irritis, caſſatis, annullatis, & penitus viribus omnibus evacuatis, ubicunque, tam in judicio, quam extra, ab omnibus haberi debere volumus, decernimus, atque mandamus.

Decretum irritans.

§.5. Sicque per quoſcunque etiam S.R.E. Camerarium, & alios Cardinales, ac Clericos, & Præſidentes ejuſdem Cameræ, ceteroſque judices, & commiſſarios, ac alios tam eccleſiaſticos, quam ſæculares, quavis dignitate, & auctoritate, etiam marchionali, ducali, & regali fulgentes, in quibuſvis cauſis, & inſtantiis, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi, ac decidendi facultate, & auctoritate judicari, interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Derogatio ob ſtantium.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon provinciarum, locorum, dominiorum Regni Neapolis, & quorumcunque aliorum Regnorum, ac hoſpitalium, & præſertim pauperum incurabilium, & aliorum piorum locorum cujuſvis civitatis, etiam Neapolis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis, illis & quibuſcunque aliis perſonis, & locis etiam actu hoſpitalitatem exercentibus, ſub quibuſcunque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia per Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, aut alias etiam per Nos quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, etiam ſi in illis expreſſe caveatur, quod teſtamenta Clericorum, Presbyterorum, vel etiam Prælatorum facultatem teſtandi a dicta Sede minime habentium, in favorem hoſpitalium, aut aliorum piorum locorum hujuſmodi quomodolibet facta valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & executioni demandari debeant. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter & expreſſe derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe vel debere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, die 26. Maii milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pontificatus noſtri Anno I.

D. P. An.I. die 26. Maii.

X.

Applicatio pœnarum Maleficiorum ſummam decem Ducatorum non excedentium alias Fiſco debitorum Archiconfraternitati Charitatis de Urbe.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Hujus Confraternitatis erectionem vide in Leonis X. Conſtitut. XL. Illius. Tom. III. Par. III. pag. 473.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Archiconfraternitas Charitatis a Leone X. inſtituta ad pietatis opera, quæ hic recenſentur, exercenda.

§.1. Cum Venerabilis Archiconfraternitas Charitatis Almæ Urbis per felicis recordationis Leonem Papam decimum Prædeceſſorem noſtrum inſtituta fuerit, & in ipſa Archiconfraternitate in qua quamplures Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alii Prælati, & Officiales Romanæ Curiæ, necnon forenſes perſonæ confratres exiſtunt, non modica, ſed maxima pia charitatis opera erga pauperes, & mendicare erubeſcentes perſonas exerceat, etiam pauperum defunctorum corpora eorum expenſis ſepeliri faciendo, pauperes carceratos viſitando, & per Procuratorem pauperum nuncupatum eorum cauſas agendo, & defendendo, ac victum eis tribuendo in maximum eorundem pauperum, & carceratorum auxilium.

Eidem applicantur pœnæ maleficiorum, de quibus in rubrica.

§.2. Et cum ad ipſa, & majora, quæ in dies exerceri neceſſe eſt, charitatis opera facultates ipſius Archiconfraternitatis ſufficientes non ſint, Nos volentes zelo charitatis eidem Archiconfraternitati ad hoc, ut in ipſis operibus dicti Confratres ſe ferventius exerceant, & quod ad præſens ob dictæ Archiconfraternitatis facultatum tenuitatem adimplere non valent, de cetero valeant, de alicujus ſubventionis auxilio providere. Motu ſimili omnes, & ſingulas, ac quaſcumque pœnas uſque ad decem ducatos auri in auro de camera quorumcumque maleficiorum in alma Urbe noſtra tantum commiſſorum, & committendorum Fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ, aut Theſaurario, vel Theſaurariis, ſeu aliis Miniſtris, & Officialibus noſtris, aut ipſius Cameræ applicatas, & applicandas eidem Archiconfraternitati, ita ut ipſi Confratres, vel modernus, & pro tempore dictæ Confraternitatis Protector, & Deputati, aut eorum Procuratores, ſeu Procurator ipſas pœ-

pœnas a ſupradictis, & quibuſvis aliis perſonis illas nunc, & pro tempore habentibus, & ut rem propriam exigere, & de exactis quietare, ac in dicta, & alia eis viſa charitatis opera convertere libere, & licite valeant, gratioſe concedimus, & elargimur, ipſaſque pœnas, ex nunc ipſi Archiconfraternitati perpetuo applicamus, & applicatas eſſe volumus, decernimus, & declaramus.

Eidem remittitur Taxa, quæ pro hujuſmodi debeterur Bariſellis, aliiſque exequutoribus

§.3. Et ut majorem etiam utilitatem, & fructum dicta Archiconfraternitas conſequatur, eidem Confraternitati, ac illius Protectori, & Deputatis, nunc & pro tempore exiſtentibus taxam per eos omnibus, & ſingulis ejuſdem Almæ Urbis, ac Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum Bariſellis, & aliis executoribus imponendam, quam ab eis exigere, & de exactis quietare, ac, ut præfertur, convertere libere poſſint, etiam gratioſe donamus, concedimus, & elargimur, ac dictæ Confraternitati etiam perpetuo applicamus, ac quod nullus ex dictis Bariſellis, & executoribus, ſeu de cetero in eorum officio, & exercitio in aliquo intromittere poſſit, niſi prius ab eiſdem Protectore, & Deputatis literas patentes habuerit, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Exequutores hujuſmodi literarum deputati.

§.4. Mandantes in virtute Sanctæ obedientiæ dilectis filiis noſtris Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Via-Lata Diacono Cardinali Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, & almæ Urbis Vicario Gubernatori, & Senatori, ac aliis quibuſvis Judicibus, & perſonis in ipſa Urbe conſtitutis nunc, & pro tempore exiſtentibus, ac extra ipſam Urbem, Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Judicibus, Theſaurariis, & aliis perſonis, ad quos ſpectat, & ſpectabit quomodolibet in futurum, quatenus viſis præſentibus omni mora, & dilatione, ac excuſatione poſtpoſitis, donationem, conceſſionem, & alia præmiſſa omnia, & ſingula, ab omnibus, & ſingulis obſervari, ac ſuos plenarios effectus ſortiri faciant realiter, & cum effectu, contradictores &c. compeſcendo.

Obſtantium derogatio.

§.5. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Urbis, & Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum ſtatutis, & reformationibus, & decretis etiam juramento &c. roboratis, privilegiiſque, indultis, & literis Apoſtolicis ſupradictis, & quibuſvis aliis curiis, & tribunalibus, necnon Theſaurariis, & aliis perſonis in præjudicium, ſeu contrarium præmiſſorum per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio &c. conceſſis, & confirmatis, necnon quibuſvis conceſſionibus, & deputationibus dictis Bariſellis, & exequutoribus, ac aliis perſonis &c. quomodolibet, etiam per dictos Pontifices, & Nos dictæque Sedis Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, ac Communitates, & alias perſonas &c. quomodolibet factis, & conceſſis, quibus omnibus, & ſingulis in literis latiſſime extenden. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat ut petitur I.

Subſcriptio Papæ.

Præſentium ſola ſignatura ſufficit.

§.6. Et de donatione, conceſſione, applicatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, mandato, & derogatione, ac omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis, quæ hic pro repetitis, & expreſſis habeantur perpetuo, in forma gratioſa latiſſime extenden., & cum deputatione Judicum exequutorum, & defenſorum qui aſſiſtant &c. latiſſime extenden. contradictores &c. per quaſcumque pœnas etiam pecuniarias &c. compeſcendo, eaſque aggravando &c. interdictum imponendo. Et quod literæ per Breve noſtrum expediri poſſint, ſeu ſola præſentis ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in Judicio, & extra, quacumque regula contraria non obſtante.

Fiat: I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum decimotertio Kalendas Julii Anno I.

Dat. die 18. Junii 1560. P. An. I.

XI.

Confirmatio quamplurium gratiarum, & immunitatum, exemptionumque, & privilegiorum Fratrum Militum Conventus, & Hoſpitalis S. Jo: Hieroſolymitani, ejuſque Magni Magiſtri, Priorum, & aliarum perſonarum, a Pont. Prædeceſſoribus conceſſorum, cum eorundem extenſione, & aliorum conceſſione.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circumſpecta Romani Pontificis providentia Prædeceſſorum ſuorum geſtis, quæ ſuadentibus honeſtis cauſis pro perſonarum Eccleſiaſticarum præſertim regularium pro Fidei Catholicæ adverſus Chriſti Crucis inimicis, defenſione, & conſervatione jugiter laborantium, commode, & utilitate providere emanarunt, ut eo firmius perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolicæ Sedis præſidio roborata, libenter ſuæ approbationis robur adjicit, ea de novo concedit, aliaſque deſuper diſponit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Mart. V. cognitionē cauſarum ſubditorum Hoſpitalis dedit M. Magiſtro, & Conventui.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Martinus V. ex certa ſcientia per ſuas ſtatuerat, & ordinaverat, quod qualibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controverſiæ, quas ex tunc inter fratres, & ſubditos hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani tunc præſentes, & futuros, ex quibuſvis occaſione oriri, & moveri contingeret quovis modo, cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac omni cujuſvis appellationis (præterquam in defectus, aut denegatæ juſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti hoſpitalis gravaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & dilectos filios Con-

Conventum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex illis fratribus, quibus ipſi Magiſter, & Conventus eas committerent, etiam uſque ad tertiam definitivam ſententiam incluſive audirentur, necnon juxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta Hoſpitalis hujuſmodi, & prout alias juris foret, debito fine deciderentur, omneſque, & ſinguli Priores, præceptores, bajulivi, caſtellani, & fratres Hoſpitalis prædicti, poſtquam de mandato, ſeu auctoritate contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis, & commiſſariis per eos, ut præfertur, pro tempore deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis citati forent, coram eiſdem Magiſtro, Conventu, & Commiſſariis, prout contingeret, legitime comparere deberent, & tenerentur juri, & juſtitiæ ſecundum ſtabilimenta, approbationes, uſus, & laudabiles conſuetudines præfati Hoſpitalis parituri. Quodque illi ex prioribus, præceptoribus, caſtellano, empoſta, bajulivis, fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſvis querelis, rebus, vel negociis, præterquam in caſibus præſitis, coram alio, quam præfatis Magiſtro, & conventu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis in cauſam traherent, & ad alium, quam eoſdem appellationes quaſcumque interponerent, cauſas hujuſmodi prorſus perderent, & excommunicationis ſententiam incurrerent, neque ſuper qua contenderent privati exiſterent eo ipſo.

Sixt.IV.quaſcumque proviſiones beneficiorũ ad ſolum M. Magiſtrum ſpectare voluit.

§.2. Et Sixtus IV. inter alia, omnes, & ſingulas collationes, proviſiones, uniones annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones, & diſpoſitiones de præceptoriis, Cameris, Magiſtralibus nuncupatis, ſeu illarum fructibus, redditibus, & proventibus, quibuſvis perſonis, cujuſcumque ſtatus, ordinis, vel conditionis exiſterent, quavis conſideratione, & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſvis clauſulis derogatoriis, etiam Motu proprio, & ex ſimili ſcientia, ac cum expreſſa derogatione jurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ, eatenus auctoritate Apoſtolica factas nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe etiam per ſuas declaraverat, & quatenus viribus ſubſiſtere dicerentur, revocaverat, caſſaverat, & irritaverat, ac illas, & quas in futurum, etiam cum expreſſa derogatione literarum Sixti Prædeceſſoris huiuſmodi fieri contigeret, pro infectis haberi voluerat. Ac monuerat, & requiſiverat omnes, & ſingulos earundem Camerarum magiſtralium detentores, ſeu poſſeſſores, qui tunc erant, aut pro tempore eſſent, prætextu conceſſionum, proviſionum, & diſpoſitionũ quarumlibet, quæ ab alio, quam pro tempore exiſtenti Magiſtro dicti Hoſpitalis eatenus emanaverant, & in futurum emanarent, etiam a dicta Sede, ut infra certum tunc expreſſum terminum camerarum per eos pro tempore detentarum, ſeu poſſeſſarum, hujuſmodi poſſeſſionem vacuam, liberam, & expeditam Magiſtro dicti Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori traderent, & aſſignarent, alioquin ex tunc prout ex ea die, in omnes & ſingulos, qui non parerent, ſeu ut non parerent, ſuaderent, aut alias auxilium, conſilium, vel ſavorem præſtarent, excommunicationis ſententiam promulgaverat, a qua niſi in mortis articulo conſtituti, ab alio, quam Romano Potifice nequirent abſolutionis beneficium obtinere, & præter ſententiam excommunicationis hujuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis fratres forent, & excommunicationis ſententiam hujuſmodi, per menſem animo ſuſtinerent indurato, prioratibus, caſtellaniis, bajuliviis, præceptoriis, & officiis præfati Hoſpitalis per eos tunc obtentis, eo ipſo privati, & inhabiles ad illa, & alia in poſterum obtinenda eſſent, poſſetque per Magiſtrum, & Conventum præfatos de illis ſic vacan. per privationem hujuſmodi libere diſponi, liceret quoque Magiſtro pro tempore exiſtenti Hoſpitalis hujuſmodi dicto termino decurſo, per ſe, vel procuratores ſuos poſſeſſionem camerarum earumdem propria auctoritate libere apprehendere, ac illarum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos, & ejus magiſtratus uſus, & utilitatem convertere, & retinere cujuſvis licentia ſuper eo minime requiſita.

Innoc VIII. Ordinẽ S. Sepulcri, & Militium S. Lazari ſuppreſſit, & huic Ordini Hieroſolymitano univit.

§.3. Et Innocentius VIII. ex certis cauſis tunc expreſſis inter alia, Sancti Sepulcri Dominici Hieroſolymitani Ordinis Sancti Auguſtini, & Militiæ Sancti Lazari in Betheleem, & Nazareth, etiam Hieroſolymitani Ordinis Sancti Auguſtini Pictaven. Diœceſis nuncupatam, & alia ab eis dependentia membra cum ſuis pertinentiis, ac eorumdem Ordinum, & Militiæ, archiprioratum, prioratus, & magiſtratus generales, ac in eorumdem Ordinum prioratibus, præceptoriis, domibus, & membris, illorumque, quibus denominabantur nomina, dependentias, & pertinentias de fratrum ſuorum conſilio per quaſdam ſuppreſſerat, & extinxerat, illaque omnia, & ſingula per univerſum Orbem exiſtentia Hoſpitali præfato pro illius membris, ac domum prædictam expreſſe pro membro prioratus Aquitaniæ dicti Hoſpitalis de ſimili conſilio perpetuo univerat, incorporaverat, conceſſerat, & aſſignaverat, ac voluerat, quod tam qui in titulum, quam qui in Commendam illam tunc obtinerent, ad aliorum Fratrum dicti Hoſpitalis inſtar juxta tunc Magiſtri, & Conventus præfatorum, aut ab eis auctoritatem habentium providam moderationem pro temporum qualitate de eorumdem membrorum, quæ ſic obtinerent proventibus, communi theſauro dicti Hoſpitalis ſuffragia, & onera exhiberent annuatim, ac Magiſtri, & Conventus prædictorum mandatis obtemperarent, nec quovis modo, clam, vel palam illi, qui prioratus, beneficia, & loca Ordinum ſuppreſſorum hujuſmodi tenerent, eis cederent, vel renunciarent, aut de eis donationem facerent abſque expreſſo conſenſu, licentia, & auctoritate Magiſtri, & Conventus

Digitized by Google

ventus præſatorum, & ſi ſecus facerent, irritum, & inane, nulliuſque roboris eſſe decreverat, & nihilomious pœnam privationis beneficiorum, & escommunicationis latæ ſententiæ eo ipſo incurrere cenſerentur.

Nullamque exemptionem ab obedientia M. Magiſtri, & Conventus, minuſque a ſolutione jurium communis ærarii excuſari voluit.

§.4. Et de ſimili coosilio, omnes & ſingulas esemptiones priorum, bajulivorum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & fratrum ejuſdem Hoſpitalis, tam a ſuperioritate, juriſdictione, obedientia, & correctione tunc Magiſtri, & Conventus prædictorum ac aliorum Prælatorum ipſius Hoſpitalis, etiam cum eorum receptione in protectionem dictæ Sedis, ita ut illi ſolummodo eſſent ſubjecti, & Magiſtro, ac Conventui, & Prælatis præfatis, parere, & ad Hoſpitale prædictum accedere non tenerentur, quam ab oneré ſolutionis, eorumque communi theſauro prædicto, & illius receptoribus aonis ſingulis ratione prioratuum, bajulivarum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, & aliorum membrorum ejuſdem Hoſpitalis, quæ obtinerent, ſolvere tenerentur, necnon quaſcumque ſpeciales reſervationes, & conferendi mandata de prioratibus, bajuliviis, caſtellania, præceptoriis, & membris prædictis quomodolibet, & quacumque ratione, vel cauſa, etiam impenſorum per eos fidei, & Hoſpitali, aut Sedi præfatis obſequiorum, aut alia inexcogitabili conſideratione ab Innocentio Prædeceſſore, & Sede præfatis, etiam cum Motus proprii, & certæ ſcientiæ, aliiſque favorabilibus, & ioſolitis clauſulis conceſſa, etiam ſi in eis contineretur expreſſe, quod per quaſcumque revocationes, & derogationes, ac literas, & conceſſiones non cenſerentur revocatæ, immo illis, non obſtantibus in ſuis remanerent robore, & efficacia, perinde, ac ſi revocatæ non eſſeot, niſi dum, & quoties ſub certis tunc expreſſis, modo, & forma, ac verborum conceptione revocarentur, per alias ſuas, ex certa ſcientia revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, ac voluerat pro infectis haberi, & illis, quibus conceſſæ erant mioime ſuffragari, liceretque Magiſtro omnem ejus ſuperioritatem in eos ſic exemptos exereere, ac receptoribus prædictis eos ad ſolvendum eis, & dicto theſauro, quæ pro tempore deberent, perinde ac ſi exemptiooes ipſæ numquam conceſſæ fuiſſeot, de ſimili conſilio decreverat.

Beneficia etiam hujus Ordinis nec affecta, nec ſub reſervationibus comprehendi, & ad ſolum M. Magiſtrum, & Conventum eorum collationes ſpectare voluit.

§.5. Ac in perpetuum valitura Conſtitutione, de eorumdem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinaverat, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus prioratus, bajulivæ, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriæ, & membra quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacarent, tam io Romana Curia, quam extra eam ſub quibuſvis generalibus, vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis, factis, & quas fieri contingeret de beneficiis Eccleſiaſticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad hoſpitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nollatenus iocluderentur, nec reſervata, vel affecta exiſtereut, ſed hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſervationibus ipſis noo includebantur, quo ad id, ſortirentur naturam, deberetque, de illis per pro tempore eſiſtentem Magiſtrum, & Conventum præfatos dumtaxat, & non alium juxta ſtabilimenta prædicta Fratribus dicti Hoſpitalis provideri, & quas fieri contigerit per ipſum Innocentium Prædeceſſorum, aut Succeſſores ſuos Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel ejus auctoritate, aut alia quacumque, de illis reſervationes, proviſiones, collationes, commendas, uniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones, & esemptiones priorum, bajulivorum, præceptorum, & fratrum, a Magiſtri, & Conventus prædictorum obedieotia, & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato theſauro reſponſionibus annuis, & aliis juribus quacumque ratione, vel cauſa, etiam Motu, & ſcieotia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine cum derogatione poſteriorum literarum Innocentii Prædeceſſoris hujuſmodi nullius penitus eſſent roboris, vel momenti, & haberentor prorſus pro infectis, nec cenſeretur ſtatuto Innocentii Prædeceſſoris hujuſmodi omquam derogatum per quaſcumque clauſulas etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, oiſi dum, & quoties ipſarum poſteriorum literarum, de verbo ad verbum, vere, & non per clauſulas id importantes inſerto tenore, de ſimili Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio derogari cootingeret, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & Conventus prædictorum expreſſus accederet aſſenſus, & oon aliter, nec alio modo, cenſereturque ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fierent, de conſilio prædicto derogationibus, appoſita clauſula, quod effectum ſortirentur de conſenſu Magiſtri, & Conventus prædictorum, & non aliter, nec alio modo, decernens collationes, proviſiones, commendas, uniones, diſpoſitiooes, & reſervationes quaſlibet, quas per alios, quam Magiſtrum, & Conventum prædictos de eiſdem prioratibus, bajulivis, præceptoriis, caſtellania, & membris, etiam apud Sedem ipſam pro tempore, per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem vacantibus fieri contingeret, & ſi per ipſum Innocentium Prædeceſſorum, & pro tempore exiſten. Romanum Pontificem fierent, illis, qoibus ſic fierent, nullum jus, nullumve coloratum titulum tribuere poſſidendi, & eos, quoad omnes effectus etiam Conſtitutionis ſuæ de triennali poſſeſſore non moleſtando, pro meris detentoribus ſine titulo haberi, & reputari, ac irritum, & ioane quicquid ſecus ſuper iis, a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

§.6. Necnon Julius II. omnes, & ſingulas expectativas, reſervationes, antianitates, mandata de providendo, conceſſiones, coadjutorias ſine conſenſu, & omnes alias gratias, & literas ſuper prioratibus, bajulivis,

Julius II. expectativas, & alias gratias præventivas abſque conſenſu M. Ma-

gistri,& Conventus irritavit.

livis, præceptoriis, caſtellania, empoſtæ, ac quibusvis aliis beneficiis dicti Hoſpitalis quomodocumque, & qualitercumque abſque Magiſtri, & Conventus prædictorum conſenſu quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ex quibuſvis cauſis etiam onerosis eatenus conceſſas, & conceſſa, etiam quaſvis clauſulas illarum ab hujuſmodi revocationibus præſervativas in ſe continentes, & continentia; ſimilibus ſcientia, & poteſtatis plenitudine pro revocatis, caſſatis, & annullatis perpetuo valituræ Conſtitutionis edicto per quaſdam decreverat. Et ordinaverat quod prioratus, caſtellania, empoſtæ, & bajulivæ, præceptoriæ, rectoriæ, adminiſtrationes, officia, domus, & loca Hoſpitalis hujuſmodi, ſeu eorum aliquod, vel aliqua, ſub quibuſcumque dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literis, ſub quacumque forma, vel expreſſione verborum, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac cum quibuſvis urgentiſſimis, efficaciſſimis, & derogatoriis clauſulis, irritantibuſq. decretis, in genere, vel in ſpecie quovis modo in antea concedendis cadere, ſeu comprehendi nullatenus deberent, nec illarum vigore per quempiam acceptari, aut alicui de eis provideri poſſet, ſed illorum commiſſiones, & omnimoda diſpoſitio ad Magiſtrum, Conventum, priores, & caſtellaniam, empoſtæ hujuſmodi juxta conſuetudines, uſus & naturas dicti Hoſpitalis, & illi conceſſa privilegia, & indulta libere pertinerent, quodq. fratres dicti Hoſpitalis inobedientes, & male ſolventes juxta formam ſtabilimentorum Hoſpitalis hujuſmodi privationis pœnam incurrerent.

Coadjutorias, & alias gratias non factas fratribus hujus Ordinis revocavit.

§.7. Et per alias, omnes, & ſingulas ſpeciales reſervationes, coadiutorum deputationes, regreſſus, acceſſus, conceſſiones, gratias, & facultates in aliorum, quam fratrum dicti Hoſpitalis favorem, commodum, & utilitatem cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, nobilitatis, præeminentiæ, vel conditionis forent, etiam ſi Cardinalatus honore fulgerent, quavis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, vel aliorum Principum conſideratione, vel intuitu, aut ex quavis quantumcumque grandi, inexcogitabili, & urgentiſſima cauſa, & reſpectu per Sedem præfatam eatenus conceſſas, & factas, quæ ad finem commendæ perpetuæ, vel temporalis tendere dignoſcerentur, revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, illaque caſſa, irrita, & inania, nulliuſq. roboris, vel momenti eſſe, nec illarum etiam regreſſuum, ſeu acceſſuum hujoſmodi, aut aliarum facultatum, ſeu commendarum, etiam ex tunc prout ex diebus vacationis earumdem, & e converſo pro tempore factarum prætextu, aliqua ex præceptoriis, ſeu aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi acceptari, vel aſſequi, aut jus in re, vel ad rem cuiquam acquiri potuiſſe, ſeu poſſe decreverat.

Cauſarum, & litium totalē juriſdictionem M. Magiſt. & Conventus tribuit.

§.8. Et per alias, Motu ſimili literas Martini Prædeceſſoris hujuſmodi approbans, ac innovans, omnes, & ſingulas lites, cauſas, querelas, & controverſias inter fratres præfatos, coram quibuſcumque cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac eorum Locatenen. necnon Judicibus, etiam Cardinalibus, dicta auctoritate Apoſtolica, vel aliter deputatis, tam in dicta Curia, quam in quibuſcumque mundi partibus pendentes, ad ſe advocans, illas, & quas antea inter fratres eoſdem, & quoſcumque alios ſuper prioratibus, bajulivis, caſtellania, empoſtæ, præceptoriis, aut beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi moveri contingeret, per Magiſtrum, & Conventum præfatos, ſeu eorum Commiſſarios, juxta ejuſdem Hoſpitalis ſtabilimenta, & approbatas conſuetudines, decidendas remiſerat, ac Auditoribus, Locatenentibus, & judicibus præfatis, ne in cauſis hujuſmodi ad ulteriora procederent, ſeu de illis, vel aliis quibuſcumque in futurum quoquomodo ſe intromitterent, inhibuerat, ac quicquid per eos contra inhibitionem hujuſmodi ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, irritum, & inane decreverat.

Indulgentias Eccleſiarum Ordinis innovavit.

§.9. Ac indulgentias per quoſcumque Rom. Pontifices viſitantibus domos, & loca ipſius Hoſpitalis conceſſas innovaverat.

Exemptionem a decimis, & aliis oneribus quibuſcumq; haſtenus cōceſſas approbavit.

§.10. Necnon motu, & ſcientia ſimilibus, omnia, & ſingula, privilegia, immunitates, indulgentias, & exemptiones ſæcularium exactionum, ac prærogativas, & alias quaſcumque gratias, conceſſiones, facultates, libertates, & indulta terram, mareq. concernentia, dicto Hoſpitali, & illius Religionis prioratibus, bajulivis, caſtellaniæ empoſtæ, præceptoriis, adminiſtrationibus, officiis, cappellis, oratoriis, & membris, ac Magiſtro pro tempore exiſtenti, & Conventui præfatis, necnon prioratus, bajulivas, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, eccleſias, oratoria, adminiſtrationes, & membra præfata obtinentibus, per piæ memoriæ Clementem V., Bonifacium VIII., Caliſtum III., ac præfatos Sixtum, & Innocentium, necnon quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros tunc ſuos, in genere, vel in ſpecie conceſſa, necnon libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum per eos, a Regibus, & Principibus, ac aliis Chriſtifidelibus obtentas, ac decimas, primitias, cenſus, fructus, redditus, proventus, agros, poſſeſſiones, dominia, prædia, jura, juriſdictiones, aliaque mobilia, & immobilia, ſive in terra, vel in mari exiſtentia, & ad Hoſpitale, prioratus, bajulivas, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, & membra hujuſmodi, in genere, vel in ſpecie ſpectantia, per reliquas ſuas literas de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbaverat, laudaverat, ratificaverat, & confirmaverat, ſupplens omnes, & ſingulos defectus, ſi qui forſan intervenerant in eiſdem, ac omnia, & ſingula ea ab univerſis Criſtifidelibus, tam clericalis ordinis, quam temporalis poteſtatis ſæcularibus, & etiam aliis regularibus perſonis, ſub pœnis, & cenſuris in eiſdem contentis inviolabiliter obſervari voluerat.

§.11. Necnon

Digitized by Google

1560.

Publicationem indulgentiarum conceſſit. cap. ult. Ad hoc vide formam traditam a Conc. Trid. Seſſ. 21.

§.11. Necnon omnibus, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & locorum Ordinariis, eorumque officialibus, atque Vicariis, in virtute ſanctæ obedientię, & ſub eiſdem pœnis ſimiliter injunxerat, ut quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, per eorum Diœc. & loca publica nunciari permitterent.

Leo X. omnes conceſſiones Martini V., Alexandri VI. Pii II., & Julii II. comprobavit.

§.12. Ac Leo X. quondam Fabritii de Carreto Magiſtro dicti Hoſpitalis, & præfatorum Conventus, aſſerentium ſe a tunc immemorabili tempore citra in poſſeſſione, vel quaſi deputandi in ſingulis prioratibus unum Vicarium cum facultate præceptorias, bajulivas, & alias domos Hoſpitalis hujuſmodi conferendi, antianitates, tam ſpeciales, quam generales dandi, & concedendi, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera, ſuper domibus, præceptoriis, & aliis beneficiis dicti Hoſpitalis imponi ſolita a quibuſcumque clericis, etiam ſæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis & inquilinis etiam laicis, eo modo, quo a fratribus dicti Hoſpitalis exigebantur, exigendi, & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium diſpenſandi exiſtere; ſupplicationibus inclinatus, ſingulas, non tamen Innocentii Prædeceſſoris hujuſmodi, ac omnes, & ſingulas alias, tam ipſius Martini, & recolendæ memoriæ Alexandri VI., Pii II., & ipſius Julii, quam aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum ſimiliter Prædeceſſorum noſtrorum tunc ſuorum eiſdem Hoſpitali, & Magiſtro pro tempore exiſtenti, ac Conventui, & fratribus conceſſa, & in illis contenta quæcumque, etiam quoad advocationem omnium cauſarum etiam ſuper prioratibus, præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi etiam in eadem Curia pendentium, quas ad ſe tunc advocavit (exceptis tunc, & pro tempore per appellationem a definitiva ſententia juxta formam ſtabilimentorum prædictorum introductis, & pendentibus) per quaſdam ſub plumbo approbaverat, innovaverat, & confirmaverat, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere decreverat, eique omnia de novo conceſſerat.

Facultatemque M. Magiſtro & Conventui dedit, Vicarios in Prioratibus deputandi, cum facultatibus hic enunciatis.

§.13. Ac Fabritio, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui hujuſmodi, ut in ſingulis prioratibus ipſius Hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi præceptorias, bajulivas, & alias domos Hoſpitalis hujuſmodi deputare, antianitates, tam ſpeciales, quam generales dare, & concedere, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita a quibuſcumque, etiam clericis ſæcularibus illa in commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis etiam laicis eo modo, quo a Fratribus dicti Hoſpitalis exigebantur, exigere; & cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium quo ad prioratus, præceptorias, & alia beneficia dicti Hoſpitalis dumtaxat diſpenſare poſſent.

Litteriſque M. Magiſtri, &

§.14. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis circa profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum in partibus orientalibus præſtationem plena fides adhiberetur, facultatem conceſſerat. Et nihilominus quod ipſe Fabritius, & pro tempore exiſtens Magiſter, & Conventus, præmiſſa omnia, & ſingula, prout eatenus conſueverant, ſine contradictione alicujus facere poſſent.

Conventus credi juſſit, quoad profeſſionis emiſſionem, &c.

§.15. Quodque quæcumque literæ antianitatis, ſeu proviſiones a Magiſtro pro tempore exiſtente, & Conventu præfatis eatenus conceſſæ, & in poſterum concedendæ eo ipſo confirmatæ, & approbatæ cenſerentur.

Ejuſque literę antianitatis & proviſiones eo ipſo approbatæ cenſeantur.

§.16. Et quod proviſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali, vel inobedientiam dumtaxat vacaſſent, numquam ad ſuperiorem ipſum Leonem Prædeceſſorem, & Sedem præfatam devolvi cenſerentur, quoad hoc ut dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediretur, quo minus illa quandocumque libere conferre poſſet.

Beneficia, quæ vacantia, ut hic non devolvantur ad Papam.

§.17. Quodq. omnes, & ſingulæ donationes, & alienationes bonorum immobilium dicti Hoſpitalis, ſeu ejus locorum in poſterum faciendæ dumtaxat, ipſo jure nullæ, nulliuſque roboris, vel momenti exiſterent.

Alienationes non fiant.

§.18. Et quod clauſula cum derogatione privilegiorum dicto Hoſpitali conceſſorum latiſſime extendenda, & additione illorum pro expreſſis, tam in quibuſvis commiſſionibus juſtitiam concernentibus, quam in quibuſvis gratioſis ſupplicationibus, tunc & pro tempore ſignatis non operaretur, nec ejus vigore in cauſis, ſeu literis Apoſtolicis ſuper ipſis ſupplicationibus conficiendis, privilegia ipſa ultra quam in ſupplicationibus narrata eſſent, narrari poſſent, neque illis, ſi prætextu dictarum clauſularum narrarentur, derogatum cenſeretur, ſtatuerat, & ordinaverat. Decernens ſic per quoſcumque Judices, etiam cauſarum Palatii hujuſmodi Auditores, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Clauſula, & cum derogatione non operetur ultra expreſſa.

§.19. Et per reliquas in forma Brevis literas Motu ſimili quaſcumque gratias expectativas, ſpeciales, & generales reſervationes, etiam in mente ſua, & in nullius, ſeu quarumvis perſonarum favorem, ac uniones, annexiones, & incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, & applicationes, ac uniendi, annectendi, incorporandi, & commendandi facultates, & mandata, necnon coadjutorum deputationes, etiam de conſenſu, & alias conceſſiones, & diſpoſitiones, de quibuſvis prioratibus, bajulivis, caſtellania, empoſtæ, præceptoriis, cameris magiſtralibus, & aliis beneficiis dicti Hoſpitalis vacaturis, necnon ſpecialium reſervationum, unionum, annexio-

Expectativaſque reſervationes, &c. conceſſas, & concedendas ipſe idē Leo X. revocavit.

anexionum, incorporationum, ſuppreſſionum, extinctionum, facultatum, mandatorum, coadjutoriarum, regreſſuum, & acceſſuum, ac aliarum diſpoſitionum hujuſmodi executiones, ampliationes, revalidationes, reintegrationes, repoſitiones, reſtitutiones, & ſuper illis, & eorum efficacia, & quod illorum revocationibus, modificationibus, ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, & ad jus commune reductionibus per Leonem Prædeceſſorem, & Sedem præfatos factis non includerentur declarationes, & intentionis mentis ſuæ atteſtationes, quæ quorumvis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, Prælatorum, Ducum, Principum, Marchionum, Univerſitatum ſtudiorum, jurium ceſſorum, vel oblatorum, etiam pro ſedandis litibus, aut ſervitiorum, & obſequiorum Leoni Prædeceſſori, & Sedi præfatis etiam pro Fide Catholica impenſorum, & damnorum eis etiam per infideles illatorum, quavis alia quantumcumque grandi conſideratione pro quibuſvis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentibus, & quacumque Eccleſiaſtica, etiam Cardinalatus, & mundana dignitate fulgentibus, etiam cum Motus proprii, & certæ ſcientiæ, ac plenitudine poteſtatis, & quibuſvis præſervatoriis, ac aliis etiam derogatoriarum derogatoriis, fortioribus, & inſolitis clauſulis a Leone Prædeceſſore, & Sede prædictis, ac ejus Legatis etiam de latere, & Nunciis, etiam cum eorumdem Legatorum poteſtate, quavis auctoritate eatenus quomodolibet emanaverant, quoad ea, in quibus nondum vere fuerant effectum ſortita, expreſſe revocaverat, & voluerat illas, & quas emanare contingeret in futurum, ſimiles, & diſſimiles ſpeciales reſervationes, uniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, extinctiones, applicationes, nominationes, nominandique, reſervandi, & conferendi facultates, mandata, coadiutorum deputationes, regreſſus, & acceſſus hujuſmodi, & ſuper illis proviſiones, ampliationes, reintegrationes, reſtitutiones, repoſitiones, & declarationes, etiam cum expreſſa poſteriorum literarum hujuſmodi derogatione, etiam ſi in eiſdem, quæ emanaverant, & in futurum emanarent, ſpecialibus reſervationibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, ſuppreſſionibus, extinctionibus, nominationibus, facultatibus, mandatis, coadiutoriis, regreſſibus, acceſſibus, & eorum extentionibus, ampliationibus, revalidationibus, reintegrationibus, repoſitionibus, reſtitutionibus, & declarationibus, ac ſi ſuper illis confectis literis contineretur expreſſe, quod in aliquibus ſpecialibus, ſeu generalibus revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, & reſtrictionibus, quæ pro tempore fierent, nullatenus includerentur, niſi de perſonarum, quas tunc concernebant, & in futurum concernerent, ac quarum conſideratione emanaverant, & in poſtremum emanarent, nominibus, cognominibus, dignitatibus, & officiis, ac cauſis propter quas eis conceſſæ erant, ſeu concederentur, expreſſa mentio fieret, idque ipſis intimaretur per diverſas literas ſub diverſis datis, cum certi temporis intervallo inter datas hujuſmodi, perſonarum earumdem in revocationibus hujuſmodi expreſſus accederet aſſenſus, intelligerenturque gratiæ ipſæ toties revalidatæ, & in priſtinum ſtatum repoſitæ, quoties eas revocari, reſtringi, & modificari contingeret, ac pro infectis, & non conceſſis haberi, & viribus omnino carere, etiam ſi per eas, quæ emanarent ſpeciales reſervationes, & alias gratias viribus vacuatas hujuſmodi eiſdem poſterioribus literis cum earum data inſertione ſpecifice quomodolibet derogari videretur, & ne ſimiles reſervationes, ac gratiæ & priorum revalidationes, quas ab ipſo Leone Prædeceſſore, etiam cum poſteriorum literarum hujuſmodi expreſſa derogatione, ac ſupradictis, aliiſque efficacioribus, fortioribus, & inſolitis clauſulis in poſterum emanare contingeret, contra præmiſſorum tenorem ſortirentur effectum, ſed quoties emanarent, toties revocarentur, eaſque poſteriores literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ad id ut omnes & ſingulas ſpeciales reſervationes, uniones, coadiutorias, regreſſus & acceſſus, ac alias gratias prædictas ſemper includerent, de qualibet die Pontificatus ſui repetierat, & innovaverat, decernens repetitionem, & innovationem hujuſmodi eis, quorum intereſt de ſingulis diebus dicti Pontificatus, prout magis expediret, in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi eiſdem diebus ab ipſo Leone Prædeceſſore actu emanaſſent, ſuffragari, & ſic judicari debere, ac quicquid ſecus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

§.20. Et cum nefandiſſimus Chriſtiani nominis hoſtis Turcarum tyrannus validiſſima claſſe maritima, maximoque exercitu terreſtri paratis, inſulam Rhodi totius Chriſtianitatis ſpecimen acerrimis, & multiplicatis conatibus invaſiſſet, ac crudeli, & inaudita obſidione affeciſſet, & tamdem inſulam, & civitatem Rhodi hujuſmodi vi, & armis expugnaſſet, ac literæ, libri, & munimenta, ſeu documenta antiqua privilegiorum, & indultorum eis a dicta Sede conceſſorum periiſſent, & deperdita fuiſſent, ſimilis memoriæ Clemens Papa VII. pariter Prædeceſſor Noſter, Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, omnia, & ſingula privilegia, juriſdictiones, facultates, immunitates, conceſſiones, indulgentias, libertates, prærogativas, gratias, exemptiones, favores, & indulta dicto Hoſpitali, ac illius bajulivis, prioratibus, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, Eccleſiis, capellis, locis, & membris, necnon Magiſtro, bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorum vaſſallis, ſubditis, & ſervitoribus pro tempore exiſtentibus, eatenus per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, tunc ſuos, ſucceſ-

Clemens VII. omnia ſupradicta Privilegia & gratias confirmavit, & familiares, & famulos illis uti poſſe decrevit.

ceſſivis temporibus, & demum per Leonem Prædeceſſorem, & Sedem præfatos ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, per quaſdam approbaverat, confirmaverat, & innovaverat, ac valida, & efficacia exiſtere, necnon perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & inviolabiliter obſervari, ac Magiſtro, bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, perſonis, vaſallis, ſubditis, & ſervitoribus præfatis ſuffragari debere decreverat, ac omnia, & ſingula, prout per Leonem, & alios Prædeceſſores, ac Sedem præfatos conceſſa fuerunt, ita ut Magiſter, bajulivi, priores, præceptores, milites, fratres, perſonæ, vaſſalli, ſubditi, & ſervitores illis libere perpetuo uti poſſent de novo.

Juriſdictionemque etiam meri, & mixti imperii in perſonas, & bona Ord. M. Mag. & Conventui conceſſit.

§.21. Necnon tunc, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui Huſpitalis hujuſmodi juxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores in bajulivias, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, domos, hoſpitalia, membra, loca, & bona quæcumque, necnon quoſcumque bajulivos, priores, caſtellanum, empoſtæ, præceptores, fratres, & perſonas Hoſpitalis, & Religionis hujuſmodi, ac illorum vaſallos, ſubditos, & ſervitores ubicumque, tam citra, quam ultra montes, tunc, & pro tempore conſtitutos, & commorantes, qui omnes eidem Magiſtro, & ſubdelegatis ab eo firmiter, tam perſonaliter, quam realiter, omni exceptione ceſſante, & quocumque a Clemente Prædeceſſore, vel Sede prædictis, obtento, vel obtinendo indulto non obſtantibus, parere, & obedire tenerentur, plenariam, & omnimodam, etiam meri, & mixti imperii juriſdictionem, & ſuperioritatem.

Facultatem inobedientes privandi &c. dedit.

§.22. Ipſique Magiſtro contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apoſtolicarum, etiam in forma Brevis ab ipſo Clemente, & Succeſſoribus ſuis emanatarum, ſervatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe, & ſatiſfeciſſe in loco Conventus Hoſpitalis hujuſmodi poſt legitime executam primam citationem, ad mulctam, ſive pœnam perſonaliter, juxta mores, & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam privationem habitus, aut beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, ſi magis expedire videretur, beneficia, domos, & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu receptorum dicti Hoſpitalis reducendi, & donec ipſi inobedientes contumaciam purgarent, vel debita onera perſolverent, ſive ſæculares, aut alterius Ordinis regulares, beneficia dicti Hoſpitalis poſſidentes, forent, pro ſuo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus, & proventus, arrendandi, & percipiendi, necnon cameras magiſtrales prædictas ad ſe recipiendi, ſive illas ſolitis penſionibus pro ſuæ voluntatis libito imponendis, & moderan. onerandi, & alias de illis tamquam de præceptoriis, & prædiis menſæ magiſtrali unitis, & incorporatis diſponendi.

Procuratoreſque in Rom. Curia cum facultate beneficia etiam reſervata &c. præterquam in manibus Papæ reſignata conferendi &c.

§.23. Ac in Romana Curia procuratorem generalem, cum generali, vel ſpeciali, & limitata poteſtate, & facultate conſtituendi, ſeu deputandi. Et in eadem Curia per ſe, ſeu dictum procuratorem ad id poteſtatem a Magiſtro, & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejuſdem Hoſpitalis beneficia, cujuſcumque qualitatis exiſtentia apud Sedem prædictam quomodolibet (præterquam per reſignationem in manibus ſuis, & Succeſſorum ſuorum Romanorum Pontificum) pro tempore vacantia, juxta ipſius Hoſpitalis ſtabilimenta libere conferendi. Et tam Magiſtro, quam Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus eatenus diſpoſitum fuerat de novo, ac aliis beneficiis hujuſmodi, etiam tamquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni, vel diverſis perſonis aſſignari ſolitis, etiam dictæ Sedi reſervatis, ſeu alias affectis, aut ad Sedem ipſam devolutis, libere providendi, & illa uniendi, diſmembrandi, & alias de illis diſponendi, necnon antianitates tam generales, quam ſpeciales ſuper eiſdem beneficiis fratribus ejuſdem Hoſpitalis concedendi, ac reſignationes dictorum beneficiorum recipiendi, & admittendi, illaque reſignantibus titulum, ſeu denominationem, ac omnes eorum fructus, ſeu illorum partem, aut ſuper illis quaſcumque penſiones annuas, quæ etiam tranſirent ad ſucceſſores in eis, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, etiam privationis in talibus apponi ſolitis, ad vitam, vel ad tempus reſervandi, concedendi, conſtituendi, & aſſignandi, & quod altero decedente, ſuperſtes in illius poſſeſſione ſuccederet, indulgendi, ſeu regreſſum ad illum concedendi.

Indulgentias publicandi & quæſtuandi M. Mag. & Conventui licentiam dedit.
Tu in hoc attende Concil. Trid. Seſſ. 21 cap. ult.

§.24. Ipſique Magiſtro, & Conventui, privilegia, exemptiones, & indulgentias eis, & dicto Hoſpitali conceſſa, ubique locorum, etiam abſque alicujus Ordinarii licentia, ſub ſigillo tamen prioris illius Provinciæ, vel eorum conſervatoris in ea degentis, publicandi, & quæſtuandi, ſeu eleemoſynas, & Confraternitatum obventiones quærendi, & recipiendi.

Mortuoſque in Eccleſiis Ordinis ſepeliendi &c.
Tu vide Conc. Trid. Seſſ. 25. cap. 13.

§.25. Necnon cœmeteria in eorum parochialibus Eccleſiis habendi, ac quorumcumque Chriſtifidelium cadavera, etiam ſi excommunicati, vel interdicti forent, dummodo interdicto cauſam non dediſſent, ſalvo jure Rectori Parochiano debito, abſque aliquo onere, & ſolutione Epiſcopo facienda, recipiendi, & ſepeliendi.

Legata recipiendi.

§.26. Legata, & donata, tam inter vivos, qnam qualibet ultima voluntate exigendi, & percipiendi.

Sacros Ordines a quocumque Epiſcopo conſequendi.
Tu ferva Conc. Trid. Seſſ. 7. c. 11.

§.27. Necnon bajulivis, prioribus, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis præfatis, quæcumque Eccleſiaſtica ſacramenta, ac omnes etiam ſacros ordines, a quocumque mallent catholico Antiſtite gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nibil oblato, vel ſoluto, recipiendi.

Arma geſtandi.

§.28. Et tam ipſi, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque loco-

locorum pro ſui defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtandi.

Confeſſiones audiendi, & Sacramenta miniſtrandi.

§.29. Necnon capellanis ejuſdem Hoſpitalis, bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, perſonarum vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium, prædictorum confeſſiones audiendi, & pœnitentiam ſalutarem eis injungendi, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrandi.

Interdicti tempore celebrandi. Tu vide Conc. Trid. Seſſ. 25 cap. 12.

§.30. Necnon tempore interdicti (dummodo illi cauſam non dediſſent) excommunicatis, & interdictis excluſis, clauſis januis, & ſubmiſſa voce, miſſas, & alia divina officia celebrandi.

Novas præceptorias ab Ordinariorũ ſuperioritate exemptas erigendi.

§.31. Necnon quibuſvis Chriſtifidelibus in quibuſvis civitatibus, locis, & diœc. præceptorias, domos, & hoſpitalia, ſub dependentia, & ſubjectione dicti Hoſpitalis per illius fratres obtinenda, quæ eiſdem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conceſſionibus, & indultis, quibus aliæ dicti Hoſpitalis præceptoriæ, domus, & hoſpitalia otebantur, potiebantur, & gaudebant, uterentur, potirentur, & gauderent, aſſignata illis congrua dote, ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requiſita, & nulla præterea in illis, ordinariis ipſis juriſdictione, aut oneris imponendi facultate reſervata, conſtrui, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem conceſſerat.

Donationes & alios damnoſos contractus revocandi.

§.32. Quaſcumque donationes, conceſſiones, locationes, inveſtituras, & alias alienationes cenſuum, redditaum, jurium, juriſdictionum, & bonorum quorumcumque ad bajulivias, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, domos, hoſpitalia, beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi pertinentium, in illorum læſionem, jacturam, vel detrimentum, etiam per perſonas dictæ religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, juramentis, & pœnis deſuper impoſitis, & adiectis, ac inſtrumentis, & literis deſuper confectis, & confirmationibus forſan inde ſecutis, etiam de licentia dictæ Sedis, abſque tamen conſenſu, ſeu expreſſa licentia Magiſtri, & Conventus prædictorum, quacumque præſcriptione, ſeu longiſſima pacifica poſſeſſione, & detentione non obſtantibus.

Regreſſus quoſcumque idem Clement VII. revocavit.

§.33. Necnon quoſcumque acceſſus, ingreſſus, & regreſſus, ac coadjutorias, ad bajulivias, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, præceptorias, domos, hoſpitalia, & alia beneficia hoſpitalis hujuſmodi, præterquam, ex cauſa oneroſa, & de conſenſu dictorum Magiſtri, & Conventus, etiam per Clementem, & Prædeceſſores ſuos præfatos conceſſos caſſaverat, revocaverat, annullaverat, & irritaverat, nullinſque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decreverat.

Adverſus contractus læſivos in integrum reſtituit.

§.34. Ac cenſus, redditus, jura, juriſdictiones, & bona alienata hujuſmodi, ac etiam per quoſcumque etiam ſæculares occupata, uſurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hoſpitalis, ſeu illius bajuliviarum, prioratuum, caſtellaniæ, empoſtæ, præceptoriarum, domorum, hoſpitalium, & beneficiorum prædictorum reduxerat, illaque in integrum adverſus conceſſiones, donationes, & alias quaslibet alienationes prædictas, necnon inveſtituras illarum prætextu, quomodolibet quavis auctoritate factas, & conceſſas, in integrum, ac in priſtinum, & eum ſtatum, in quo antea erant, reſtituerat, repoſuerat, & plenarie reintegraverat, illarumque detentores cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes ad illorum relaxationem per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris remedia cogi, & compelli poſſe voluerat, & ſimiles alienationes de cetero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibuerat, & ſi fierent, illas viribus omnino carere decreverat.

Lites omnes etiam in Romana Curia vertentes, M. Magiſtro cõmiſit. Tu hoc vide, etiam hic inf

§.35. Necnon omnes, & ſingulas lites, etiam in dicta Curia, & Rotæ Auditorio ſuper quibuſvis dicti Hoſpitalis beneficiis inter quaſcumque perſonas motas, & in quibuſvis inſtantiis pendentes, in quibus concluſum non fuerat, ad ſe advocaverat, & illas eiſdem Magiſtro, & Conventui per eos juxta formam ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinum prædictorum, & ſi eis videretur, tam in eadem Curia, quam extra eam, in ſtatu debito reaſſumendas, & decidendas commiſerat, eiſque, quorum intereſt, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum (conſtito tamen ſummarie de non tuto acceſſu ad eas) citandi, ac quibus, & quoties opus foret, inhibendi, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, etiam contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quam perſonaliter exequi mandaverat.

Exemptionem a ſuperioritate Ordinariorum conceſſit.

§.36. Et inſuper Hoſpitale, ac illius bajulivias, prioratus, caſtellaniam, empoſtæ, domos, cameras, hoſpitalia, & loca quæcumque, necnon Magiſtrum, bajulivos, empoſtæ, priores, præceptores, milites, & perſonas, ac eorum ſubditos, vaſſallos, colonos, & ſervitores, tunc, & pro tempore exiſtentes, etiam Presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercerent, & in illorum obſequiis forent, ac illurum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinebant, & poſſidebant, ac in futurum canonice obtinerent, & poſſiderent, ſub Petri, & dictæ Sedis, atque ſua protectione ſuſceperat, ac ab omni juriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum, quavis poteſtate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium, ac univerſitatum, & illarum regentium etiam, præterquam dicti Hoſpitalis Ordinariorum tam ſpiritualium, quam temporalium ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & ma-

ſe conſtitutorum, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, tunc & pro tempore exiſtentium quorumlibet.

Exemptionemque a ſolutione quorumcumque onerum dedit

§.37. Necnon a ſolutione, & exactione paſſagii, arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jucundi adventus, jurium, etiam ſynodalium, cenſuum, & decimarum, etiam novalium, etiam hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum, ad quæ cuilibet acceſſus nullatenus directe, vel indirecte prohiberi poſſet, & terrarum, quas per ſe ipſos, vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolebant, & de quibus fructus percipiebant, & cujusvis alterius oneris perſonalis, ſeu mixti, ordinariis ubicumque, & ex quacumque cauſa impoſiti, vel imponendi pro tempore liberaverat, & exemerat, ac ſibi, & dictæ Sedis immediate ſubiecerat, illoſque, & illa, etiam ſi in quibuſcumque ſtatutis, literis, conſtitutionibus, & regulis, etiam per Clementem Prædeceſſorem, & Sedem prædictos pro tempore editis, nominatim, ſpecialiter, & expreſſe gravarentur, ſeu onerarentur, ſemper liberos, immunes, & exemptos, ac exceptos, & ipſi Clementi Prædeceſſori immediate ſubjectos eſſe decreverat. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices præfati, etiam ratione delicti, vel contractus, ſeu rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipſa conſiſteret, nullam in eos, vel ea, juriſdictionem, correctionem, viſitationem, ſuperioritatem, dominium, partitionem, exactionem, ſeu poteſtates exercere, aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pænas promulgare, aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium ac bonorum ſuorum ad aliquam ſolutionem pontium, fontium, furnorum, murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ religionis, etiam ſi forſan eatenus per abuſum, ſeu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſervatum non fuiſſet. Quæ omnia, etiam præſcriptiones, nullo pacto ſaltem in poſterum, quo minus hujuſmodi exceptionibus uti poſſent, obſtare voluit, & decrevit eos coarctare, aut alii quicumque cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus, vel conditionis exiſterent, etiam locis, & terris S. R. E., etiam immediate ſubiectis, & ad inſtantiam cujuſcumque Principis, ſeu Communitatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & a quadrupli, ultra damna, & expenſas reſtitutionis pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, eos, in judicio & extra, ſuper præmiſſis, & eorum uſu, ſeu poſſeſſione, vel quaſi, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio, moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumerent, deberent, ſeu etiam valerent.

Juſpatronatus ex fundatione & donatione ad tertiam partem creari & tunc facultatem redimendi Ordini conceſſit.

§.38. Et inſuper ſtatuerat, & ordinaverat, quod juſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad bajulivias, prioratus, præceptorias, hoſpitalia, membra, alia beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi, niſi ratione fundationis, aut dotationis, ſaltem ad tertiam partem illorum fructuum, quo caſu liceat Magiſtro, & Conventui præfatis, ſi dicta eorum beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi a dicto jurepatronatus liberare vellent, aut dotantibus bona reſtituere, ſeu illorum pretium perſolvere, ac ex tunc bajulivias, prioratus, præceptorias, hoſpitalia, membra, & beneficia hujuſmodi conferre.

Penſiones aliis quam fratribus etiam per Sedem Apoſt. abſque conſenſu M. Magiſtro aſſignari prohibuit.

§.39. Quodque ſuper eorum fructibus, redditibus, & proventibus aliquæ penſiones annuæ, quibuſvis perſonis ſæcularibus, ſeu alterius Ordinis, quam dicti Hoſpitalis regularibus ſine expreſſo conſenſu Magiſtri, & Conventus prædictorum, etiam per Sedem prædictam reſervari, conſtitui, & aſſignari nullatenus poſſent, & ſi reſervarentur, concederentur, conſtituerentur, & aſſignarentur, reſervationes, conſtitutiones, aſſignationes, & conceſſiones hujuſmodi nemini ſuffragarentur, nec propterea aliquas cenſuras, vel pœnas incurrere poſſent.

Beneficia, & penſiones habentes infra ſex menſes profeſſionem regularem hujus Ordinis facere, & habitum ſuſcipere debere juſſit.

§.40. Quodq. omnes, & ſinguli eorum bajuliviarum, prioratuum, præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum poſſeſſores, ſæculares, aut alterius Ordinis regulares, ſeu penſiones ſuper illorum fructibus, redditibus, & proventibus hujuſmodi eatenus etiam per Sedem eamdem reſervatas percipientes, illas, & illa infra ſex menſes a die intimationis dictarum literarum in manibus Magiſtri, & Conventus prædictorum juxta formam ſtabilimentorum dictæ religionis dimittere, & transferre, ſeu illarum caſſationi conſentire tenerentur, alioquin beneficia, & penſiones hujuſmodi niſi illa poſſidentes, & illas percipientes infra dictum tempus habitum ſuſciperent, & profeſſionem regularem ipſius Religionis emitterent, lapſis menſibus ipſis vacarent, ac caſſæ, & extinctæ eſſent, & eſſe cenſerentur eo ipſo.

Quicumque per fratres in Conſervatores electi, teneantur eos tutari, prout ſi Conſervatores deputati fuiſſent.

§.41. Ac quod quæcumque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica, & ubilibet conſtitutæ, per eoſdem bajulivos, priores, præceptores, & fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendæ, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna ipſos adverſus inferentes eis injurias, ſeu gravamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, manutenere, conſervare, & quamcumque juriſdictionem exercere, necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, ac inobedientes, cum effectu promulgare, necnon omnibus facultatibus, & conceſſionibus quibuſvis Conſervatoribus eis per quaſcumque literas Apoſtolicas eatenus deputatis, quomodolibet conceſſis, uti, potiri, & gaudere deberent in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi per eaſdem literas Conſervatores, & Judices deputati fuiſſent.

§.42. Et

Digitized by Google

Capellanos Ordinis tantum ejus Parochialibus deſervire, & per Ordinarios gratis ad hoc recipi præcepit.

§.42. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſiſſent, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, præceptorum, vel fratrum, quos id tangeret, ad deſerviendum parochialibus, & aliis Eccleſiis, aut capellis ipſius Religionis nullatenus admitterentur, ſed in quibuſcumque parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac capellis Hoſpitalis hujusmodi, cappellani ejuſdem Religionis per locorum Ordinarios ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ſi contrafacerent, eo effecto incurrenda ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum bajulivorum, priorum, præceptorum, & fratrum abſque aliqua exactione, & oneris impoſitione, recipi, & admitti deberent.

Habitum ſuſcipientes, & non alios, privilegiis Ordinis gaudere voluit.

§.43. Quodque illi dumtaxat fratres privilegiis prædictis gauderent, qui a præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſcepiſſent, & profeſſionem emiſiſſent, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuiſſent, nulluſque bajulivorum, priorum, præceptorum, & fratrum prædictorum abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui prioris, ſeu procuratoris ipſius Hoſpitalis in dicta Curia exiſtentis, privilegiis præfatis in eadem Curia uti valeret, nec illa abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragarentor.

Manus violentas in confugientes ad Eccleſias Ordinis injici prohibuit.

§.44. Ac manus violentas in eos, qui ad Eccleſias, ſeu domos, ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerent, per quempiam iniici, ſub escommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibuerat.

Literis ſuis nonniſi, ut hic derogari poſſe idem Clemens VII. voluit.

§.45. Decernens literis prædictis, & in eis contentis quibuſcumque, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam per quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum expreſſione, in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſertus, ac hujuſmodi derogationis conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Magiſtro, & Conventui præfatis legitime intimatæ, & inſinuatæ forent, ac ipſorum Magiſtri, & Conventus ad id expreſſus accederet aſſenſus, & aliter factas derogationes nemini ſuffragari, ac Magiſtrum & Conventom præfatos ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis, ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, & literarum hujuſmodi executionem omnino impedire nec ratione reſiſtentiæ hujuſmodi cenſuris Eccleſiaſticis, per eoſdem executores, & ſubexecutores latis innodari poſſe.

Decretum irritans appoſuit.

§.46. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter circa præmiſſa judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis omnibus, vel eorum aliquo a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari.

Alexandri V., Greg. IX., Bonif. VIII., Clement. V., Innocent. IV., & Caliſt. III. exemptionem a decimis, & cetera confirmavit, & ampliavit. Hic mox infra hic Pius IV. extendit.

§.47. Necnon literas etiam piæ memoriæ Alexandri V., Gregorii IX., Boniſ. VIII., Clementis etiam V., Innocentii IV., & Caliſti III. Romanorum Pontificum etiam Prædeceſſorum noſtrorum, tunc ſuorum, eidem Hoſpitali, etiam ſuper decimis ex eorum terris, poſſeſſionibus, & animalibus non ſolvendis conceſſas, per alias ſuas literas approbaverat, ac quod terras, & poſſeſſiones, ad quantumcumque longum tempus, non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphiteuſim conceſſas obſervari debere decreverat.

Litium omnium perſonarum Ordinis M. Mag. & Conventui cognitionem dedit, duobus exceptis caſibus.

§.48. Et per alias moto ſimili, omnes & ſingulas cauſas, tam inter priores, bajulivos, caſtellanum, empoſtæ, præceptores, fratres, & milites Hoſpitalis hujuſmodi, quam etiam pro communi theſauro prædicto agente, tam ratione prioratuum, bajuliviarum, præceptoriarum, & domorum Hoſpitalis hujuſmodi, quam etiam bonorum, & pecuniarum, etiam dicti theſauri, ſeu delictorum, etiam ſi exadverſo aliqui clerici ſæculares, vel regulares, aut laici exiſterent, & active, ſeu paſſive in dictis cauſis, quomodolibet in quacumque inſtantia interveniſſent, & cum opportuna derogatione ſtabilimentorum, uſuum, morum, conſoetudinum, & privilegiorum dicti Hoſpitalis, etiam ab eodem Clemente Prædeceſſore conceſſorum, etiam prætextu juratæ perhorreſcientiæ (dummodo non ex cauſa denegatæ juſtitiæ, aut perperam obſervatorum ſtabilimentorum proceſſiſſent) commiſſas, & in futurum, etiam cum ſimilibus derogationibus pariter committendas, ad ſe in terminis, in quibus reperirentur, etiam executivis advocaverat, illaſque in eiſdem terminis per Magiſtrum, ac Conventum præſatos in eorum conſilio ordinario, ſive in generali Capitulo, ut moris erat, & eorum ſtabilimenta, ac conſuetudines exigebant, ipſaque privilegia expoſtulabant, cum omnibus ſingulis illarum incidentibus, dependen., emergen., annexis, & connexis, tam conjunctim, quam diviſim, etiam ſine aliqua regiſtrorum in hujoſmodi cauſis factorum exhibitione, & productione, cognoſcendas, ſeu reaſſumendas, & ſine debito terminandas, prout tunc Magiſtro dicti Hoſpitalis videretur expedire, commiſerat, & mandaverat. Inhibens ex tunc judicibus, & partibus extra Conventum, & ſoos Judices contra formam ſtabilimentorum prædictorum litigantibus, ne ex tunc de cetero in dictis cauſis quomodolibet procedere præſumerent, decreto irritanti deſuper adiecto.

Expectativas quoque & omnes gratias præventivas aliis quam

§.49. Et per reliquas ſuas in forma Brevis literas, omnes, & ſingulas ſpeciales, & generales, etiam mentales reſervationes, expectativas, mandata de providendo, con-

perſonis Hoſpitalis ſuper illius beneficiis conceſſas, etiam per Sedem Apoſtolicam revocavit, & illis non obſtantibus M. Magiſtrum & Conventum de illis diſponere poſſe declaravit.

conceſſiones, coadiutorias, uniones, etiam perpetuas, necnon alias præventivas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper prioratibus, & caſtellania, empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, rectoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, quovis modo nuncuparentur, etiam in Caſtellæ, & Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Catalauniæ, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibuſvis fortiſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, ac inhibitionibus, quibuſvis, etiam non dicti Hoſpitalis perſonis cujuſcumque dignitatis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ forent, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & functuris, etiam ex quibuſvis juſtiſſimis, & urgentiſſimis cauſis, quam per Clementem Prædeceſſorem, & Sedem præfatos, tam in genere, quam in ſpecie conceſſas, & conceſſa, & quaſvis etiam præventivas, & reſtitutorias, ac præſervativas clauſulas in ſe continentes, & continentia, eorumque omnium vim, & effectum revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe, neque debere, nec per eas cuiquam in prioratibus, caſtellania, empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi, vel ad illa jus acquiri potuiſſe, vel poſſe, neque coloratum titulum poſſidendi, ſed illis non obſtantibus Magiſtrum, & Conventum præfatos, conjunctim, vel diviſim juxta conſuetudines, & ſtabilimenta hujuſmodi Hoſpitalis de Caſtellania, empoſtæ, bajulivatibus, præceptoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi libere diſponere potuiſſe, & poſſe, & ſic judicari debere, ac quidquid ſecus ſuper his attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Paulus III. conceſſiones Pontif. Prædeceſſ. præſertim quoad perceptionem antiquarum decimarum confirmavit.

§.50. Similis memoriæ Paulo Papæ III. ſimiliter Prædeceſſori noſtro pro parte tunc Magiſtri, ac Priorum, bajulivorum, præceptorum, militum, & fratrum dicti Hoſpitalis expoſito, quod antea eiſdem Magiſtro, prioribus, præceptoribus, & fratribus, a dicta Sede conceſſum fuerat, ut in Parochiis, & locis, in quibus veteres decimas percipiebant, novalium decimas pro ea parte, qua veteres percipiebant, ſimiliter perciperent (licet de conceſſione hujuſmodi, cum eorum munimenta in prædicta expugnatione periſſent, ut præfertur, docere non poſſent) præfatus Paulus Prædeceſſor, Magiſtri, Priorum, bajulivorum, præceptorum, militum, & fratrum prædictorum in ea parte ſupplicationibus inclinatus, conceſſionem, facultatem, caſſationem, revocationem, annullationem, irritationem, reductionem, reſtitutionem, repoſitionem, reintegrationem, commiſſionem, mandatum, liberationem, exemptionem, derogationem, ſtatutum, & alia, per Clementem VII. conceſſa, & geſta, necnon ſuppreſſionem, extinctionem, applicationem, approbationem, conceſſionem, aſſignationem, abſolutionem, & tranſlationem per Innocentium VIII., ac facultatem, ſeu indultum percipiendi decimas novalium pro ea parte, qua veteres decimas percipiebant, necnon omnia, & ſingula, tam per præfatos Alexandrum, Gregorium, Bonifacium, Clementem V., Innocentium IV., Caliſtum, Leonem, & Clementem VII., quam etiam ſimilis mem. Joannem XXII., Martinum V., Alexandrum V., Pium II., Paulum etiam II., Alexandrum VI., & quoſcumque alios Romanos Pontifices, Prædeceſſores ſuos, ac Sedem præfatam, eidem Hoſpitali, & illius prioratibus, bajuliviis, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, Eccleſiis, Cappellis & aliis locis, ac membris, necnon pro tempore exiſtentibus Magiſtro, prioribus, bajulivis, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorum vaſſallis, & ſervitoribus catenus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, ac cum inhibitionibus, & decretis, necnon omnibus, & ſingulis aliis in eis contentis clauſulis ſingulas Prædeceſſorum prædictorum deſuper, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis literas confectas ex certa ſcientia, per ſuas ſub plumbo confectas literas approbavit, confirmavit, & innovavit, ac valida, & efficacia exiſtere, & perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, ſuoſque effectus ſortiri.

Exemptionem a ſolutione decimarum ſervari juſſit.

§.51. Ac etiam quoad poſſeſſiones, terras, & bona, quæ per quantumcumque longum tempus (quod nonaginta novem annos, ſeu trium vitam intelligi, ſeu cenſeri debere decrevit, & declaravit) non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphyteuſim, eatenus conceſſa fuerant, & in futurum concederentur, inviolabiliter, ita quod ipſi priores, præceptores, & fratres, necnon coloni, arrendatarii, & firmarii, pro poſſeſſionibus, terris, & bonis, etiam ad nonaginta novem annos, ſeu trium vitam, non tamen in perpetuum feudum, ſeu emphyteuſim, ut præfertur, pro tempore conceſſis, necnon ſuis, & aliis in illis pro tempore natis, aut naſcituris animalibus, a ſolutione quorumcumque datiorum, ſeu decimarum, vel aliorum onerum, juxta tenorem literarum Clementis VII. Prædeceſſoris hujuſmodi immunes, & exempti perpetuo exiſterent per quoſcumque quavis dignitate, & præeminentia præfulgerent, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis in eis contentis perpetuo obſervari. Necnon Magiſtro, prioribus, bajulivis, præceptoribus, militibus, fratribus, perſonis, vaſſallis, ſubditis, & ſervitoribus præfatis ſuffragari debere decrevit, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi quis forſan intervenerant in eiſdem, ſupplevit, ac præmiſſa omnia, & ſingula, prout per ſingulos Prædeceſſores, & Sedem præfatos, decreta, conceſſa, prohibita, ſtatuta, ordinata, innovata, & geſta fuerant, in omnibus, & per omnia perpetuo conceſſit, decrevit,

pro-

Digitized by Google

Parochialibus & aliis Eccleſiis Ordinis, Capellanos ejuſdem deputari conceſſit quibuſcumq; non obſtantibus.

prohibuit, ſtatuit, ordinavit, & fecit.

§.52. Illaque, etiam ad hoc, ut Magiſter, & ſinguli priores, bajulivi, præceptores, milites, & fratres Hoſpitalis huiuſmodi pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum vicarias, ſeu cappellanias perpetuas, aut cappellas, vel altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, ratione prioratuum, bajuliviarum, præceptoriarum, etiam camerarum magiſtralium nuncupatarum, hoſpitalium, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de jure, ſtatuto, conſuetudioe, fundatione, aut privilegio, vel alias quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis bajuliviis, præceptoriis, domibus, hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, quæ dudum fratribus ſaltem cappellanis ejuſdem Hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, bajulivis, ac præceptoribus, & aliis prædictis conferebantur, a longo tamen, & forſan longiſſimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forſan non exiſtebat, per ipſos Magiſtrum, Priores, bajulivos, præceptores, milites, & fratres, per abuſum, aut ex defectu fratrum capellanorum, vel aliarum perſonarum ejuſdem Hoſpitalis ad id idoneorum, clericis, ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos Presbyteros, vel clericos ſæculares obtineri ſolita, etiam fratribus Hoſpitalis hujuſmodi præſertim capellanis nuncupatis, qui, ut aſſerebatur, a Presbyteris, ſeu clericis, niſi quoad geſtationem Crucis, vel habitus dicti Hoſpitalis ad pectus non differebant, immo privilegiis clericorum ſæcularium juxta forſao eorum privilegia, & conſuetudines gaudere ſolebant, ſi ad id alias idonei, & habiles reperirentur, conferre, ac alias de illis providere, & diſponere, ipſique fratres, quibus beneficia hujuſmodi conferri contigeret, illa ſi ſibi alias canonice conferrentur, aut ipſi eligerentur, præſentarentur, vel alias aſſumerentur ad illas, & inſtituerentur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad viverent, retinere reſpective, libere, & licite valerent, extendit, & ampliavit, eiſque conceſſit, & pariter indulſit, ac cum eis ſuper hoc legitime diſpenſavit. Necnon Magiſtrum, Priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores prædictos illis omnibus juxta illorum continentiam, & tenorem perpetuo uti, potiri, frui, & gaudere, libere, & licite poſſe decrevit, prout in ſingulis literis Prædeceſſorum hujuſmodi plenius continetur.

Pius autem IV Pontifex iſte, ex cauſis hic expreſſis, privilegia & gratias per Martinum V., & alios Prædeceſſores Hoſpitali & Militiæ S. Joannis Hieroſolymitani, ejuſque perſonis, & rebus, conceſſas, juxta Leonis X., Clem. VIII., & Pauli III. conceſſiones, & juxta Conſtitutionem nuper in Curia Regum Aragonum editam confirmat.

§.53. Nos igitur cupientes, ut Religio Hoſpitalis hujuſmodi, cujus fratres nullis parcendo periculis, contra piratas, turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes, dimicare, ac pro ſalute chriſtiana honeſtam mortem oppetere non ceſſant, & quaqua verſum claſſis chriſtianorum in infideles dirigitur, vocati ſe illi adjongunt, primoſque congreſſus fortiter ſuſtinent, ſicuti noviſſime in expugnatione terræ Aphricæ priſcam virtutem oſtendentes, omniom primi illius muros conſcenderunt, ſalubriter dirigatur, & amplietur, Dilectos filios Joannem de Valeta modernum Magiſtrum, ac priores, bajulivos, præceptores, milites, fratres, & perſonas Hoſpitalis hujuſmodi, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad Joannis de Valeta Magiſtri, aut bajulivorum, priorum, præceptorum, militum, fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuta, ordinationes, declarationes, revocationes, caſſationes, irritationes, voluntates, monitiones, requiſitiones, promulgationes, ſuppreſſiones, extinctiones, uniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, annullationes, advocationes, remiſſiones, inhibitiones, injunctionem, moderationem, repetitionem, renovationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, commiſſinnem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubjectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem Martioi, Sixti, Innocentii, Julii, Leonis, Clementis, & Pauli Prædeceſſorum hujuſmodi, uecnon omnia & ſingula privilegia, juriſdictiones, facultates, immunitates, conceſſiones, indulgentias, libertates, prærogativas, exemptiones, gratias, favores, & indulta, Hoſpitali, bajuliviis, prioratibus, caſtellaniæ, præceptoriis, domibus, conventibus, ſeu Monaſteriis, Eccleſiis Capellis, locis & membris, necnon pro tempore exiſtentibus Magiſtro, bajulivis, Prioribus, Caſtellano, præceptoribus, militibus, fratribus, & perſonis, ac eorum vaſſallis, ſubditis & ſervitoribus, per prædictos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis ſingulas eorumdem Prædeceſſorum, tam ſob plumbo, quam in forma brevis literas, prout per anteceſſores noſtros Leonem X. Clementem VII. & Paulum III. conceſſa, confirmata, & approbata fuerunt, & Conſtitutionem eorum nuncupatam in noviſſime celebrata curia Regum Aragonum, ut accepimus, editam, qua inter alia caveri dicitur expreſſe, quod pro evitandis litibus,

& di-

Digitized by Google

& diſcordiis, quæ ſępius in præceptoriis dicti Hoſpitalis ſuſcitari ſolent, in præceptoriis, & beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi ad manus judicum ad id competentium apprehenſis, in tenuta & poſſeſſoriis, ac aliis articulis & proceſſibus, qui coram judicibus ſæcularibus tractari poſſunt, illi obtinere debeant, qui per Magiſtrum & Conventum Hoſpitalis hujuſmodi proviſi, eorum bullas, & executoriales regias habuerint, & reportaverint, juxta literarum ipſius Joannis Prædeceſſoris continentiam, & tenorem.

Statuta, & Ordinationes Capituli Generalis anni 1558, approbat.

§.54. Et inſuper omnia & ſingula ſtabilimenta, ordinationes, & decreta in Capitulo generali noviſſime celebrato edita, præſertim de feſtis Apoſtolorum duplici officio celebrandis; Et reſponſione, ac novis impoſitionibus juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum eorumdem factis, ſuper Prioratibus, ac aliis beneficiis, & locis dicti Hoſpitalis, ad ſublevandum illius onera. Et de illegitimis in fratres milites ejuſdem Hoſpitalis neutiquam cooptandis, niſi ex comitum, aut ſuperiorum genere, nec etiam illis, niſi a patre, avo, & proavo paterno per ſeriem illuſtribus prognatis. Necnon diviſiones animalium, quæ in præceptoriis decedentium præceptorum reperiuntur, pro una præceptoriis ipſis, & pro alia medietatibus, vel etiam aliquando in totum ærario publico in certos caſus applicandis. Ac pœna in non ſulventes reſponſiones, & impoſitiones ærario. Necnon commutatione ſolutionis jurium ratione mortuariorum, & vacantium. Et dilatione diviſionis bonorum, ſpoliorum mortuo Magiſtro præfato. Et annumeratione certarum Præceptoriarum, quæ Magiſtratui ſunt perpetuo unitæ. Ac forma licentiarum exercendi Militiam ſæcularem per fratres cum pœnis in contrafacientes. Et proviſione adverſus malos adminiſtratores bonorum. Necnon acceptatione adminiſtrationis communis ærarii per Magiſtrum præfatum factam ad requiſitionem ſexdecim Capitularium, & reliqua, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis haberi volumus, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus.

Et ad Hoſpitale Ordinis nunc in Inſula Melitan. conſiſtens extendit.

§.55. Ac ad Hoſpitale prædictum ad præſens in Meliten. & non in Rhodi inſula conſiſtens, illiuſque Magiſtrum, bajulivos, priores, præceptores, fratres & perſonas, ac alia infraſcripta extendimus & ampliamus, eaque omnia valida, & efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ſuoſque effectus ſortiri, ac ab omnibus quavis dignitate, & præeminentia ſulgeant, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis in eis contentis perpetuo inviolabiliter obſervari decernimus.

Cauſarum omnium cognitionem M. Magiſtro, & Conventui concedit.

§.56. Necnon cauſas ſub literis Martini & Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi compræhenſas, ac omnes, & ſingulas lites, & querelas, ſive in dicta Curia, tam in auditorio noſtro, quam per commiſſiones, ſive extra eam ſuper quibuſvis dicti Hoſpitalis beneficiis, ac bonis, & pecuniis theſauri, & fratrum quorumcumque, ſeu ſuper eorumdem delictis, etiam ſi ex adverſo aliqui Clerici Sæculares vel Regulares, aut Laici exiſterent, & active, ſeu paſſive juxta alias formas ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum in dictis cauſis quomodolibet, & in quacumque inſtantia interveniſſent, hactenus motas, in quibus tamen non concluſum ſit, & in futurum quovis prætextu movendas in quibuſvis inſtantiis pendentes, quarum ſtatus, & merita etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ad Nos advocamus, ac illas eiſdem Magiſtro & Conventui per eos juxta formam dictorum ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinum prædictorum in ſtatu debito reaſſumendas, & decidendas committimus, eoſque, quorum intererit, citandi, & quotiens opus fuerit, inhibendi, etiam ſub cenſuris & pœnis Eccleſiaſticis, tam in curia prædicta, quam extra eam, facultatem concedimus. Necnon illorum ſententias, & rem judicatam per priorem Eccleſiæ dicti Conventus, etiam ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis contra condemnatos etiam in curia prædicta, tam realiter, quam perſonaliter exequi mandamus, ita quod alibi, quam in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri & Conventus commiſſione, juxta ſtabilimenta, & uſus hujuſmodi cognoſci, & terminari nequeant.

Appellari a Judicibus Hoſpitalis ad M. Magiſtrum & Conventum, & ab illis ad Capitulum generale permittit, & non aliter.

§.57. Nec a ſententiis per Judices dicti Hoſpitalis pro tempore latis ad alium, quam Magiſtrum, & Conventum prædictos, ſeu judices ab eis deputatos in quavis inſtantia, neque a ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Conventum latis, alio, quam ad ipſum generale Capitulum, ſive per ipſius Hoſpitalis fratres, ſive per ipſos ſubditos & vaſſallos quoquomodo appellari poſſit, immo uſque ad tertiam ſententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Sententias & mandata M. Magiſtri nullo prætextu impediri poſſe decernit.

§.58. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum, & Conventum latæ, omnes item commiſſiones, citationes, collationes bullæ, & omnia denique eorumdem reſcripta ad omnes ſuæ juriſdictionis ſubditos, ac reliquos etiam, quorum intererit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractari directa exequi, & a nullis locorum, & terrarum dominis, etiam Ducali, aut Regali dignitate ſulgentibus aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quovis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint, ſervato tamen in eis exequendis Dat. Ordine, ita quod eorum ultima primis anteſerri nequeant.

Facultatemque contra omnes Clericos ſæculares, & regulares, ſeu laicos, Ordinis debitores procedendi concedit.

§.59. Ac quod contra Clericos Sæculares, ſeu Laicos, Prioratus, Bajulivias, præceptorias, domos, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi occupantes, ſeu illi, aut ejus communi theſauro, ſeu fratribus occaſione reſponſionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, paſſaggiorum arreragiorum, ſeu alias quomodolibet debentes, ſive agant, ſive conveniantur, etiam in quavis inſtan. ad cauſam veniant, Magiſter & Conventus præfati modo, & forma, quibus contra ipſius Hoſpitalis fratres

tres

tres procedi conſuevit, libere procedere, & eos Prioratibus, Bajuliviis, præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujuſmodi juxta alias formam privilegiorum prædictorum privare valeant, concedimus & indulgemus.

Conſervatores Ordinis, tam fratres, quam eorum ſervitores tueri debere jubet.

§.60. Necnon perſonas in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitan., & Cathedralium, aliarumque Eccleſiarum Prælatos, & Rectores per eoſdẽ Bajulivos, Priores, præceptores & fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos in conſervatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, a nemine, quo minus illud exerceant, ſub aliquo prætextu impediri, vel moleſtari poſſint, deputamus. Ita quod ipſi ſic electi, ſub excommunicationis latæ ſententiæ per eoſdem Priores, Bajulivos, præceptores, & fratres, ac eorum ſingulos adverſus inferentes eis, aut eorum ſervitoribus, & familiaribus injurias, ſeu gravamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præſervare, ac omnem eorum juriſdictionem exercere. Necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus conſervatoribus dicti Hoſpitalis, & illius perſonarum per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis, uti, ac privilegia Prioribus, Bajulivis, præceptoribus, & fratribus præfatis pro tempore conceſſa eis obſervare facere debeant, & teneantur.

Jura omnia exigi mandat.

§.61. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quævis perſona cujuſcumque eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſolvere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac alias juxta eorumdem privilegia privationis, & apprehenſionis etiam beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint, ſolvi mandamus.

Ordinarii à quocumque Antiſtite, & extra tempora concedi. Hoc moderatur Conc. Trident. ſeſſ. 7. cap. 11.

§.62. Necnon exemptionem, & liberationem prædictas, ita quod Magiſtri, Bajulivorum, Priorum, præceptorum, & dicti Hoſpitalis fratres capellani, a quocumque Catholico Antiſtite, ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto ſacros ordines, etiam extra tempora a jure ſtatuta, tribus diebus feſtivis ſuſcipere, & in quibuſvis, tam ſæcularium, quam regularium Eccleſiis abſque alicujus licentia, etiam altari portatili celebrare poſſent.

Exceptionem a decimis ſubſidiis, &c. elargitur.

§.63. Nec omnino aliquis ex prædicti Hoſpitalis fratribus, donatis, ſervitoribus, vaſſallis, & colonis in prioratibus, bajulivatibus, commendis, domibus, membris, aut aliis quibuſvis beneficiis, prædiis, ſive grangiis quomodocumque a dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis ſub quorumcumque Patriarcharum, Epiſcoporum, Univerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum Eccleſiarum limitibus & juriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu caritativum ſubſidium, aut quartas nuncupatas, ſeu alias quaſcumque collectas, vel contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam recenter cultis novalibus alicui quovis modo ſolvere teneantur, a quibus omnibus exactionibus, atque etiam tam novo ſubſidio dilecto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros conceſſo, quam canonica portione, ſeu quarta nuncupata in Franciæ Regnis nuper impoſita, necnon a quibuſcumque aliis facultatibus Regibus hujuſmodi, & aliis Principibus conceſſis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hoſpitalis loca, ut præfertur, necnon Eccleſiarum quomodocumque a dicto Hoſpitali dependentium fabricas libera, & liberas, exempta, & exemptas, ſicut per Prædeceſſores Noſtros Romanos Pontifices fuiſſe, ita modo eſſe declaramus, & volumus.

Privilegium extrahendi blada pecun. &c. abſq; datio tribuit.

§.64. Addentes quod præfati Magiſter, & Conventus, Priores, bajulivi, præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hoſpitalis fratribus per quoſcumque locorum, aut terrarum dominos, tam ſpirituales, quam temporales, etiam ſi regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S. R. E. (ſicut alias per ſuas olim Paul. III. Prædeceſſor Noſter conceſſerat) ab extractione frumenti, ordei, & vini, olei, leguminum, & quorumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex prioratibus, bajuliviaribus, commendis, membris, domibus, grangiis aliiſve prædicti Hoſpitalis locis provenientium nullo umquam modo impediri poſſint, quo minus præfata omnia pro ſua poſſeſſorum voluntate in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, quæ dicitur, libera, & exempta valeant aſportare, & bona etiam patrimonialia, Magiſtri, bajulivorum, priorum, præceptorum, & fratrum, ac aliarum perſonarum hujuſmodi, tam acquiſita, quam in poſterum acquirenda, aut illis quovis modo etiam ex conceſſione Apoſtolica, vel Magiſtrali pertinentia ex die emiſſæ per eoſdem Magiſtrum, bajulivos, priores, præceptores, fratres, & perſonas, profeſſionis, ut præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta exiſtant.

Priores, & præceptores infra limites ſuæ juriſdictionis veros ordinarios declarat.

§.65. Et ipſi Magiſter, ac Conventus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores, & præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarii juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum exiſtant, & eſſe cenſeantur. Ac beneficia Eccleſiaſtica ad præſentationem, ſeu collationem bajulivorum, priorum, præceptorum, & Hoſpitalis hujuſmodi ſuffragari debere decernimus. Ita quod Presbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam, ſeu alias quomodolibet obtinentes, commendæ hujuſmodi cedere,

Digitized by Google

aut illa alias dimittere nequeant, niſi de conſenſu eorum, ad quos præſentatio, ſeu collatio ſpectat, & in favorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarum, quæ habitum per fratres cappellanos ejuſdem Hoſpitalis deferri ſolitum ſuſcipiant, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant: nec illa deinceps ipſi, niſi infra ſex menſes a die intimationis habitum ipſius religionis ſuſceperint, & regularem profeſſionem infra alios ſex menſes emiſerint, poſſidere poſſint, & ſi ſecus fiat, aut ceſſionem, ſeu reſignationem hujuſmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis etiam in manibus noſtris in futurum fieri contingat, hujuſmodi ceſſiones, reſignationes, & proviſiones nullius ſint roboris, vel momenti, niſi in illis expreſſe dicatur, & de conſenſu Magni Magiſtri, & de illis juxta formam privilegii dictæ religionis providcatur.

Indulgentias Ordini conceſſas approb.

§.66. Ac quaſcumque indulgentias, & peccatorum remiſſiones hactenus eis per Prædeceſſores noſtros conceſſas, & præſertim Sixti IV. de plenaria indulgentia, ſemel in vita, & in mortis articulo, pro eis eorumque ſervitoribus, & miniſtris pugnantibus, ac Honorii III. de alia plenaria pro his, qui eis manus porrexerint adiutrices, ac Clementis VII., & ſuorum Prædeceſſorum de quadraginta annis, & totidem quarantenis, ac ſeptima parte iniunctæ pœnitentiæ pro viſitantibus eorum Eccleſias, & oratoria ubicumque exiſtentia, & manus porrigentibus adjutrices in ſingulis ſecundis, quartis, & ſextis feriis Quadrageſimæ & capitis jejuniorum, ac feſti Sancti vocabuli dictarum Eccleſiarum. Necnon Clementis V. quo ad facultatem ſuper votis (Terræ Sanctæ, & caſtitatis dumtaxat exceptis) ac ſuper uſuris, rapinis, & male ablatis, vel acquiſitis, quorum domini certi non reperiuntur, & indiſtincte relictis in ultimis voluntatibus pro ſubſtentatione pauperum, ac ſuper Divinis Officiis, & Horis Canonicis omiſſis, componendi, & abſolvendi. Ac Urbani etiam Prædeceſſoris, quoad confratrias dicti Ordinis pro colligendis eleemoſynis ſemel in anno admittendas, & aliis confratribus non poſtponendas confirmamus, & approbamus.

Beneficia Ordinis non in tit. perpetui beneficii, ſed ad nutum concedi jubet.

§.67. Et inſuper cum prioratus, bajuliviæ, præceptoriæ, domus, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi, eorumque bona omnia præfato Hoſpitali inſerviant, & quodammodo unita ſint, & pro tempore exiſtens Magiſter, & Conventus Hoſpitalis hujuſmodi plenam in ea juriſdictionem habeant, prioratus, bajulivias, præceptorias, domos, conventus, monaſteria, & alia beneficia hujuſmodi de cetero ex perſonis illa obtinentibus vacare non poſſe, ſed cedentibus, vel decedentibus illorum pro tempore poſſeſſoribus, ea uni, ſeu pluribus, non in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſed tamquam manualia ad nutum, ſeu amovibiliter juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum concedi, & aſſignari debere.

Rem judicatam M. Magiſtro, & Conventui non ei tatis non præjudicare decernit.

§.68. Et per quamcumque rem judicatam Magiſtro, & Conventui præfatis, niſi ipſi ſpecialiter ad cauſam vocati fuerint, ſuper juriſdictione prædicta, & ſua civili eorum poſſeſſione præjudicari, aut præjudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper, re judicata hujuſmodi non obſtante ſuper poſſeſſorio hujuſmodi agere, & de ſpolio dare poſſe.

Perſonas religionis in cauſis ipſius, teſtes aliis deficientibus recipi mandat.

§.69. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Bajulivos, Præceptores, Milites, Fratres, perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores in ipſius Hoſpitalis, & Religioſorum cauſis in omni judicio, & contra quoſcumque, ubi aliæ probationes non exiſtunt, etiam juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum in teſtes adhiberi.

M. Magiſtro Priores, &c. quoſcumque Fratres delinquentes, ubique capere poſſe concedit

§.70. Necnon Magiſtrum, & Conventum, quoſcumque, & ſingulos Priores, Bajulivos, Caſtellanum, Empoſtæ, ſuorum Prioratuum, Bajuliviarum, & Caſtellaniæ Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quavis etiam Apoſtolica exemptione fungerentur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam Eccleſiaſticorum Curia, per ſe, aut ſuos officiales, & miniſtros capere, & incarcerare, ac captos a ſe, vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale prædictum per Magiſtrum, & Conventum prædictos juxta eorum Conſtitutiones, & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere libere, & licite poſſe. Ac tam Eccleſiaſticos, quam Sæculares Officiales, & Locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro, & Conventui, Prioribus, Bajulivis, & Caſtellano in præmiſſis aſſiſtendum, ac auxilium, conſilium, favorem, & juvamen præſtandum ſub excommunicationis, & aliis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis teneri, & obligatos fore.

Hujus bullæ, & privilegiorum tranſumptis credi jubet.

§.71. Necnon præſentium, & quorumcumque privilegiorum Apoſtolicorum eis hactenus conceſſorum, & in poſterum concedendorum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ munitis plenam, & eam quæ præſentibus adhiberetur, fidem in judicio, & extra adhiberi debere decernimus.

Eius, & mandatorum M. Mag. & Conventus publicationem omnes arctare decernit.

§.72. Ac volumus, quod tam præſentium, quam aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptis, ac mandatorum Magiſtri, & Conventus prædictorum publicatio, & affixio, in ſingulis Prioratibus, Bajuliviatibus, præceptoriis, membris, & beneficiis dicti Ordinis factæ perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta in primis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

Habitum extra Conventum ſuſcipientes, aut beneficia, &c. poſſidentes, infra annum non comparentes in Cō-

§.73. Et nihilominus ſtatuimus, ac dictis Magiſtro, & Conventui perpetuo concedimus, quod ſi quiſquam Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum a Romano Pontifice,

veneu, privari poſſe concedit.

ſice, vel de ejus licentia receptum geſtans, intra annum poſtquam illam ſuſceperit, aut ſibi de Prioratu, & Bajulivia, Preceptoria, officio, vel beneficio Hoſpitali hujuſmodi proviſum, vel alias in ejus ſavorem diſpoſitum fuerit. Ac quicumque alius dicti Ordinis beneficium, vel penſionem obtinens, aut fructus percipiens, quandocumque pro ſervitiis Religionis, aut alias evocatus, ſeu in ſolutione jurium communis ærarii moroſus fuerit, coram dictis Magiſtro, & Conventu perſonaliter non comparuerit, & obedientiam, aliaque iura debita eiſdem Magiſtro, & Conventui non præſtiterit, eo elapſo habitu, dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio juxta alias formas ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipſo careat, privatuſque cenſeatur, ſeu, ſi videbitur, privari poſſit. Nec ulla hujus ſtatuti derogatio, aut exemptio, realis, vel perſonalis, ſeu alia gratia præſervativa, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa contra præmiſſa valeant, nec Magiſter, & Conventus præfati illis parere teneantur, ſed illis non obſtantibus de Prioratu, Bajulivia, Præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio, ſi aut per privationem hujuſmodi vacante, juxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa libere diſponere, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos Antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari poſſint.

Prædictis certo tantù modo derogari poſſe declarat.

§.74. Decernentes præſentibus, & in eis contentis omnibus, nonniſi eiſdem modo, & forma, quibus, in literis Leonis, Clementis, & Pauli Prædeceſſorum prædictorum conceſſum eſt, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri.

Clauſulam ſublatā, &c. appoſit.

§.75. Et ſic in præmiſſis, omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos (ſublata eis, & eorum cuilibet quavis alias circa præmiſſa judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.76. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Toletanenſi, & Epiſcopo Pariſienſi, ac pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Regenti, ſeu generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri, Priorum, Bajulivorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eaſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari. Contradictores, & rebelles quoslibet per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac quoſcumque, quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit, etiam ſimili edicto, ac ſub eiſdem pœnis, & cenſuris inhibendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.77. Non obſtantibus præmiſſis, ac dicti Boniſacii Prædeceſſoris, qua cavetur, nequis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Hoſpitalis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis præfatis, & quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, locis, & perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, vel conditionis exiſtentibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus eorum, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Kal. Julii, Pontificatus noſtri anno I.

D. P. An. 1. die 1. Julii.

Digitized by Google

XII.

De reſidentia Epiſcopali, reſidentiumque privilegiis, & non reſidentium pœnis.

In Conſt. In ſuprema, *quibus alias quoque pœnas impoſuit, ibi videat.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa iſtius conſtitutionis.

DE ſalute gregis Dominici Nobis ex alto commiſſi, attentius cogitantes, ad ea libenter intendimus, per quæ grex ipſe continua ſuorum cum eo reſidentia Paſtorum præſervetur a noxiis, & in devium prolabens, ad rectitudinis tramitem reducatur, ut Paſtores ipſi, reſidentiam ipſam prout tenentur, commodius facere, ac circa ipſius gregis curam libentius, ac ferventius invigilare, & illum ab errorum præcipitiis præſervare, ac in fide orthodoxa, & devotione noſtra continere valeant, opem, & operam efficaces impendimus, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Epiſcopi abſentes redeant ad eorum Eccleſias.

§.1. Hinc eſt, quod Nos Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, univerſos, & ſingulos venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, ab Eccleſiis, & Diœceſibus ſuis abſentes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ pœna, eo ipſo, abſque alia declaratione incurrenda, diſtricte præcipiendo monemus, ut omnibus poſtpoſitis quantocitius, in Romana Curia videlicet moram trahentes, intra unum, extra eam vero in Italia intra duos, extra vero Italiam exiſtentes, intra quatuor menſes a die publicationis præſentium in locis infraſcriptis faciendam computandos, ſe itineri committere, & legitimis itineribus ad Eccleſias, ſeu Diœceſes ſuas proficiſci, & ſeſe perſonaliter conferre, ac ibidem, ut tenentur, reſidere, & Paſtorale officium exercere debeant.

Inobedientes, & non reſidentes pœnas hic expreſſas incurrant. *Quas pœnas impoſuit omnib. Videns. Seſſ. 6. cap. 1. de Ref.*

§.2. Si quis autem a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia ſibi quocumque titulo, nomine, ſeu jure commiſſa, quacumque illi dignitate, gradu, & præeminentia præſulgeant, legitimo impedimento, ſeu juſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam Diœceſim morando abſuerit, quartæ partis fructuum unius anni Fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſticum applicandorum pœnam ipſo jure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo amittat, creſcente vero contumacia, ac ſeveriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubiiciatur. Metropolitan. ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitan. vero abſentem Suffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ ipſo jure incurrenda, infra tres menſes, per literas, vel Nuncium Rom. Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cujuſcumque major, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus providere poterit, ſicut in Domino noviter ſalubriter expedire.

Obedientes, & reſidentes potiuntur privilegiis infraſcriptis ut videlicet, citari non poſſint ad comparendum in Rom. Cur. niſi de commiſſione Papæ.

§.3. Eoſdem autem Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, & Epiſcopos mandatis noſtris parentes, & apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus perſonaliter reſidentes, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, ut liberius, & commodius eorum officia fungi valeant, & eorum cuilibet, ut quando reſederint, etiam prætextu quorumcumque delictorum, & exceſſuum atrociorum, etiam hæreſis, & læſæ Majeſtatis criminum per eos quomodolibet commiſſorum, ad comparendum perſonaliter in Romana Curia per quoſcumque Judices ordinarios, vel delegatos, etiam S. R. E Card. niſi vigore ſpecialis commiſſionis manu noſtra, vel Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis ſignatæ, trahi, aut citari non poſſint, nec debeant, atque aliter factas citationes, & cenſuras in eis appoſitas ac inde ſecuta quæcumque nulla, & irrita, ac nullius roboris, & momenti fore, ac eos minime afficere, aut arctare ſtatuimus, & ordinamus.

Exemptique ſint à ſolutione decimarũ, &c.

§.4. Necnon eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis quomodolibet nuncupatis, per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pont. pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter etiam ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum nunc, & pro tempore impoſitis, illorumque ſolutione, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ex ſimili ſcientia penitus, & omnino eximimus, & liberamus, nec ad id a dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Camerario, necnon Cam. Apoſt. Theſaurario, Præſidentibus, & Clericis, ac decimarum, ſubſidiorum, & aliorum onerum hujuſmodi Collectoribus, & Subcollectoribus, ſeu Exactoribus, & Commiſſariis ad id pro tempore deputatis, etiam vigore quorumcumque privilegiorum, indultorum, & literarum, etiam præſentibus derogantium, ac illarum totum tenorem de verbo ad verbum exprimentium, eis quomodolibet conceſſorum, & concedendorum, cogi, ſeu compelli, & ob non ſolutionem hujuſmodi aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas incurrere poſſe decernimus. Illiſque, & quibuſvis aliis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, necnon excommunicationis, aut ſuſpenſionis, ac privationis ſuorum officiorum, & beneficiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt, eo ipſo incurrendis pœnis, ne eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos,

pos, Primates, & Patriarchas ſic in dictis Eccleſiis, vel earum Diœceſibus reſidentes, quamdiu in illis reſederint, ut præfertur, ad ſolutionem decimarum, ſubſidiorum, & onerum præfatorum cogere, ac propter illorum non ſolutionem excommunicationis, aut alias ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare quoquomodo audeant, ſeu præſumant, diſtrictius inhibemus.

Juriſdictionē quoq; habent contra ClericosSæculares, & etiam Regulares extra clauſtra degentes quomodolibet exemptos.

§.5. Et inſuper eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & Patriarchis ſic, ut præmittitur, reſidentibus, ultra privilegia, & indulta eis per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, & Generalia Concilia, & Cancellariæ Apoſtolicæ Regulas conceſſa, quæ in ſuo robore permanere volumus, tamquam a dicta Sede delegati in quibuſcumque civilibus, criminalibus, vel miſtis cauſis contra quoſcumque clericos ſæculares particulares, ac etiam extra eorum Monaſteria, ſeu regularia loca degentes regulares quomodolibet exemptos auctoritate noſtra procedere, & cauſas ipſas cognoſcere, fineque debito terminare, ac quidquid terminaverint exequi, & obſervari facere, ipſoſque exemptos pro tempore delinquentes juxta eorum exceſſus, & delicta punire, corrigere, & omnem juriſdictionem in eos exercere, omniaque alia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, opportuna, quæ Nosmet facere, exercere, & exequi poſſemus, in omnibus, & per omnia facere, exercere, & exequi libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, ac facultatem auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus.

A Decretis ante definitivam, & ubi agitur de correctione morum appellatio non admittitur.

§.6. Decernentes ab eorum ordinationibus, interlocutionibus, & decretis ante definitivam ſententiam, vel vim definitivæ habentem, & ubi agetur de morum correctione, nullatenus etiam ad Nos, & Sedem Apoſtolicam appellari poſſe, & nihilominus per appellationes quaſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet interpoſitas minime cauſas devolvi, aut etiam per quaſvis inhibitiones etiam cum quibuſvis cenſuris, & pœnis, eis a quibuſvis Judicibus ordinariis, vel delegatis forſan faciendas illarum ulteriorem cognitionem, & expeditionem, & ubi de morum correctione agetur, etiam legitimam executionem minime impediri, aut cenſuris, & pœnis hujuſmodi ligari, aut irretiri cenſere.

Decretum irritans.

§.7. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Metropolitan., aut alios Judices, & Commiſſarios, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Card. ſublata eis aliter judicandi, interpretandi, aut definiendi poteſtate, judicari, definiri, aut interpretari debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum iſtius Conſtit. deputatio, & facultates.

§.8. Mandantes venerabilibus fratribus noſtris Feltren., & Piſaurien., ac Amerin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili, quatenus Ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Primatuum, & Patriarcharum, ſeu, alicujus eorum deſuper requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eadem auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos omnibus, & ſingulis præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per eoſdem Camerarium, Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, necnon Collectores, & Subcollectores, & Exactores, & Commiſſarios præfatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſimiles cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.9. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis Cameræ præfatæ ſtatutis, decretis, & declarationibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon privilegiis, indultis, exemptionibus, etiam Mari magno, aut alias nuncupatis, Conſervatorum deputationibus, & eorum, ac aliis inhibitionibus, quibus dicti Epiſcopi, Archiepiſcopi, & Patriarchæ deferre minime teneantur, ſed illis rejectis, ac non obſtantibus, in dictis cauſis, ut præfertur, procedere, & illas jure debito terminare poſſint, ac literis Apoſtolicis eiſdem Cameræ Camerario, Theſaurario, Præſiden., & Clericis, ac Collectoribus, & Subcollectoribus, & Commiſſariis, ac exemptis, necnon Regibus, & Principibus præfatis, ac dilectis filiis Archipresbytero, & Capitulo Eccleſiæ noſtræ Lateranen. necnon Hoſpitali noſtro S. Spiritus in Saxia de Urbe, & quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & quæ adverſus præmiſſa nemini ſuffragari poſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vel quibuſvis aliis communi-

ter

ter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Transſumptorum fides.

§.10. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus fides forſan facienda foret, loca deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod earum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Forma, & effectus publicationis.

§.11. Quodque publicatio præſentium cum dimiſſione copiæ in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ euſdem præfatos, & eorum ſingulos etiam a dicta Curia abſentes, ſicut præfertur, monitos, arctet, & afficiat, perinde, ac ſi præſentes literæ eis, ac eorum cuilibet perſonaliter intimatæ forent.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. 1. die 4. Septem.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Pridie nonas Septembris, Pontificatus noſtri Anno I.

XIII.

Reductio ad terminos juris communis, Bullæ Pauli IV. edita ſuper alienationibus, & locationibus bonorum Eccleſiaſticorum, quod cauſas pendentes, & futuras. Et licentia revidendi jam deciſas.

Hanc Bullam Pauli IV. habes in Tom. IV. Part. I. fol. 319. Injunctum *n.* 111. *ibi videas, quæ dixi in rubrica.*

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

PRovida Romani Pontificis circumſpectione, ea quæ certis ſuadentibus cauſis emanarunt, ex aliis non minus attendendis rationibus, ad rationis tramitem reducit, prout rerum qualitate digeſta ſalubriter conſpicit expedire.

Paul. IV edidit Conſtit. de qua hic.

§.1. Dudum ſiquidem felicis recordationis Paulus Papa IV. Prædeceſſor noſter ex certis, tunc expreſſis, & Nobis notis cauſis Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia Bullam habes in loco cit. in rub.*

Lites autem, & quæſtiones multæ ortæ ſunt, & qo amplius de rigoroſa executione d. Conſtit. Pauli IV. conquerebantur.

§.2. Cum autem, ſicut accepimus, occaſione dictarum literarum, & Motus proprii hujuſmodi, diverſæ lites, quæſtiones, & controverſiæ ortæ, ac diverſa gravamina, læſiones, perturbationes, & incommoda diverſis perſonis generata, & illata, ac literæ & Motus proprii hujuſmodi rigoroſæ executioni demandatæ fuerint, in earumdem perſonarum animarum moleſtiam non modicam, plurimorum ad Nos quærelæ delatæ fuerint, & in dies deferantur, conquerentium potiſſimum de rigore, vel potius injuſtitia literarum, & Motus proprii prædictorum, præſertim facta interpretatione, prout a nonnullis dicitur eſſe facta, quod contra illos non poſſit opponi legitima præſcriptio temporis, neque compenſatio, vel etiam pro melioramentis competens retentio, & pro fructibus bona fide perceptis, & conſumptis excuſatio, neque fori declinatio, minuſque appellatio, aliave juris communis remedia, & quod alienationes factæ a Romano Pontifice ſolemnitatibus alias a jure requiſitis, & etiam ad commodum, & favorem, & ex neceſſitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ non valeant.

Ideo hic Pont. illam Conſtit. reducit ad terminos juris communis, quoad cauſas pendentes & futuras.

§.3. Nos arbitrantes indemnitati Eccleſiarum per anteriores Canones eſſe abunde proviſum, ac quietem, & tranquillitatem ſingulorum Chriſtifidelium noſtris potiſſimum temporibus, ſinceris exoptantes affectibus, ad tollen. omnem querelarum prædictarum occaſionem, literarum, & Motus proprii prædictorum veriores, necnon proceſſuum deſuper formatorum, & ſententiarum latarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur. Necnon quarumcumque litium deſuper forſan motarum, & penden. ſtatus, ac merita, ac nomina, & cognomina judicum, & collitigan. præſentibus pro expreſſis habentes, volentes, conſideratione etiam dilectorum filiorum Populi Romani ubi propter literas, & Motum proprium prædictorum novitates nullæ factæ eſſe dicuntur, literas, & Motum proprium hujuſmodi, quoad penden. & futuras cauſas, ac ſi umquam emanaſſent ad jus commune, & terminos, & viam juris communis, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnino reducimus, revocamuſque, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus.

Quo vero ad deciſas, abſolvit condemnatos à cenſuris, & cauſas mandat revideri ſecundū juris communis diſpoſitionem.

§.4. Quo vero ad eas cauſas, in quibus literarum, & Motus proprii prædictorum ad ſententiæ prolationem eſt proceſſum, illos, contra quos eſt ſententiatum, ſi ſint propterea cenſuris Eccleſiaſticis irretiti, a cenſuris hujuſmodi abſolvimus, concedimuſque, & volumus, quod etiam ſi ab eiſdem ſententiis non appellaverint, aut interpoſitæ per eos appellationes deſertæ remanſerint, ac etiam ad earumdem ſententiarum executionem proceſſum fuerit, poſſint nihilominus, firma remanente executione jam facta, pro eorum, & cujuſque eorum libito voluntatis ſuper ſententiarum executionumque hujuſmodi, & quorumcumque inde ſecutorum injuſtitia, & nullitate coram ſuis competen. ordinariis ſive ſpecialiter delegatis Judicibus agere, & expediri in cauſis, quæ ipſis ſecundum juris communis diſpoſitionem, poſthabitis Bulla, & motu proprio prædictis procedi, & ſententiari, & definiri debeat, ita ut ſi hujuſmodi ſententias cum inde ſecutis a dictis Ordinariis, vel Judicibus ſpecialiter delegatis per viam nullitatis, vel injuſtitiæ revocari con-

Digitized by Google

contigerit, etiam quod unica ſententia ſit in favorem priorum poſſeſſorum executioni demandetur, firma manente appellatione, quoad caput devolutivum.

Decretum irritans. §.5. Et ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, ſublata, &c. Irritum quoque &c. Judicari, & definiri.

Forma, & effectus publicationis. §.6. Præſentiumque (quas vim legis in perpetuum habere volumus) ſolam ſignaturam ſufficere, & poſtquam per Curſores in locis conſuetis more ſolito publicatæ fuerint, ſtatim omnes afficere, & earum tranſumptis unius ex dilecti filii noſtri in Alma Urbe Vicarii Judicibus manu ſubſcriptis, ejuſdemque Vicarii ſigillo obſignatis, non minus quam ipſis originalibus eredi, & fidem adhiberi decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ. §.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis renunciationibus, & non contravenien. obligationibus deſuper factis, etiam juramento, quod quoad hoc relaxamus, vallatis privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis decretis, etiam Motu proprio, & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſſis &c. Quibus omnibus, & ſingulis in literis latiſſ. extenden. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Papæ ſubſcrip. D. P. An. 1. die 11. Sept. Fiat Motu proprio I.

Dat. Romæ apud S. Marcum, Tertio Idus Sept. Anno I.

Publicatio. *Anno a Nativitate Domini 1560. Indict. 3. die vero 24. menſis Septembris Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno I. retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, ac Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancell. Apoſt. valvis, ſeu portis tamquam locis ad ſimilia facien. juxta ipſarum literarum tenore per Nos Jacobum Carra, & Nicolaum de Matthæis Curſor.*

Joannes Magnus Mag. Curſ.

XIV.

Forma contrahendi in Statu Eccleſiaſtico Societates Officii nuncupatas.

Aliam ediderat diſpoſitionem Paulus IV., ut ſupra in ejus Conſtitut. VIII. Inter ceteras fol. 325. prout aliam quoque edixerat Leo X. die 16. Jan. 1514. ſed Leonis Bullam veluti in totum antiquatam volens prætermiſi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Paulus IV. tradidit formam contrahendi ſocietates Officiorũ nuncupatas, ut in ejus Conſtit. Inter ceteras. Cum ſicut accepimus felic. rec. Paulus Papa IV. Prædeceſſor Noſter, certis tunc expreſſis cauſis motus, quod nullus tam in Curia, quam in tota ditione Eccleſiaſtica Officialis cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſteret, tunc, & pro tempore aliquam ſocietatem ſuper aliquo, ſeu aliquibus ex Officiis ad tunc ſuam, ſeu Sedis, aut Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Camerarii, Vicecamerarii, Pœnitentiarii Majoris, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoris, diſpoſitionem quomodolibet pertinentibus, quæ vendi conſueverunt per eum obtinentes pro tempore cum aliqua alia perſona, ſeu perſonis, Communi, Collegio, ſeu Univerſitate, niſi præcedente Signatura ab eo, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſten. obten. in qua pacta, & conventiones partium exprimi deberent, pro cujus expeditione, & certa advocatione medium pro centenario quolibet ſcutorum, ſeu ducatorum cogeretur ſolvere, inire præſumeret, & ſocietates aliter quam ſic initæ non valerent, & earum prætextu agi non poſſe, & forſan alia, tunc expreſſa ſua Conſtitutione Motu proprio ſub Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimoquinto, nonis Octobris, Pontificatus ſui Anno I. ſtatuerit, & ordinaverit, prout in ea latius continetur, & habetur.

§.1. Nos conſiderantes ſicut fideli relatione percepimus, quod ex hujuſmodi Conſtitutione multæ, & diverſæ tam noſtræ Almæ Urbis, quam ditionis Eccleſiaſticæ, & extra eam perſonæ, quæ aurum, pecunias in ſocietatibus Officiorum hujuſmodi contrectare ſolitæ erant, ea prohibitione uti re nova territæ earum ſocietates, quæ in notabili numero, & ingenti pecuniarum ſumma exiſtebant, ſtatim diſdixerunt, & revocarunt, ad exactionemque pecuniarum ſic in ſocietatibus datarum agere, & Officiales, eorumque fidejuſſores cogere cœperunt, & enixe inſtiterunt, quo factum eſt, ut Officiales ipſi, & eorum fidejuſſores, tum etiam ob mala tempora, quæ intervenerunt, prompta, non habeant, quam reſtituerent, pecuniam, nec ab aliis propter hujuſmodi Conſtitutionis difficultatem pecunias in ſocietatem reperirent, eorum officia, ſeu bona alia viliori etiam pretio vendere, & alienare, vel pecunias alias ſub gravioribus etiam illicitis uſuris capere, vel potius, quod pluribus contigit, decoquere, & ab Urbe aufugere, & ſic creditores defraudare omnino cogerentur, ob quod gravia damna, & incommoda tam Urbi, quam ipſis particularibus Officialibus, & perſonis illata fuerint, quæ etiam hodie ſuſtinent. Cupientes, quantum cum Deo poſſumus, his malis obviare pro tempore futuro, ac Officiales ipſos, & alios intereſſe putantes ab hujuſmodi gravibus, & damnatis uſuris condebitis exactionibus liberare. Supplicationibus dilectorum filiorum noſtrorum Populi Romani, & Conſervatorum Almæ Urbis noſtræ ſuper hoc Nobis porrectis inclinati, eiſque inſtantibus, & cum eis more pii patris benigne agere volentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine dictam Conſtitutionem per dictum Paulum Quartum, ut præmittitur, factam, cum omnibus in ea appoſitis clau-

Hic Pont. ex cauſis hic relatis eam revocat.

Adverte quod non intelligitur revocata in verſ. Nos cupientes, ut patet etiam ex lectura hujus Bullæ met.

clauſulis, cujus tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro expreſſis haberi volumus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro caſſatis, irritis, & annullatis haberi volumus, illamque viribus tempore futuro penitus evacuamus.

Novamq. diſpoſitionem inducit.

§.2. Volentes, & auctoritate noſtra decernentes, quod de cetero ipſis Officialibus ſuper tamen eorum Officiis ſocietates quaſcumque cum pactis tamen licitis, & honeſtis, prout, & quemadmodum ante conſtitutionem præfatam ſolitum erat, etiam nulla a Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtent. deſuper expedita Supplicatione, ſeu Signatura, non tamen ultra valorem Officiorum, ſuper quibus illas fieri contingeret, ita quod ad requiſitionem ſecum ſocietates contrahentium, teneantur in ipſo contractu ſpecialiter exprimere alias ſocietates ſuper eodem Officio contractas, ſi quæ ſint, & ſi eas falſo negaverint, vel expreſſerint in toto, vel in parte, pœnam privationis officiorum ipſorum, ſuper quibus Societates hujuſmodi contractæ fuerint, ſine tamen præjudicio creditorum, quatenus aliunde illis ſatisfieri non poſſit, ipſo jure incurrant. Et nihilominus, tam ipſi, quam fidejuſſores deſuper præſtiti ad ſatisfactionem ſocietatum, & debitorum deſuper contractorum teneantur, & obligati exiſtant, facere, & inire, ac pecunias recipere, & contractus deſuper celebrare, qui alias tamen legitime initi, validi, & efficaces exiſtant, & executioni demandari debeant, libere, & licite poſſint, & valeant, licentiam, & facultatem concedimus per præſentes.

Contrariis derogat.

§.3. Dicta Conſtitutione ceteriſque in contrarium quomodolibet facientibus non obſtantibus quibuſcumque, præmiſſorum omnium, & aliorum hic forſan neceſſario exprimendorum tenores pro plene, & ſufficenter expreſſis habentes.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

X V.

De ſolemnitatibus obſervandis in venditionibus, & locationibus bonorum, & jurium Cameræ Apoſtolicæ.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

CUm in alienationibus rerum ad Eccleſias, & Fiſcum pertinentium nonnulla ſint a jure ſpecialius diſpoſita, ne Eccleſiæ, & Fiſcus per malignitatem hominum gravius lædantur, eaque maxime in rebus ad Romanam Eccleſiam, quæ ceterarum eſt Caput, & ejus Cameram Apoſtolicam pertinentibus obſervari conveniat, quorum omiſſionem plerumque damnoſam fuiſſe, experientia rerum magiſtra docente, compertum eſt.

Quæ ſolemnitates obſerventur, in alienationibus, & locationibus bonorum Cameræ.

§.1. Idcirco Nos præfatæ Romanæ Eccleſiæ ejuſque Cameræ Apoſtolicæ indemnitati, ex noſtri officii debito conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura Conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ut de cetero in omnibus venditionibus, locationibus, & alienationibus Theſaurariarum, dohanarum, gabellarum, aliorumque jurium, bonorum, & redditutum quorumcumque tam in Alma Urbe noſtra, quam in aliis Provinciis, Civitatibus, & locis noſtræ, & S. R. E. ditioni ſubjectis ad prædictam Cameram quomodolibet pertinentium per eandem Cameram, ſeu ab ea deputatos, & deputandos ad quantumcumque, longum, ſeu breve tempus faciendis, debitæ, & de jure requiſitæ ſolemnitates, tam quoad publica edicta, cum expreſſione locorum, & dierum, in quibus hæc fieri debebunt emittenda, & licitationes, & ſubhaſtationes cum temporis a jure, ſeu Judicis arbitrio ſtatuti præfixione, necnon plus offerentibus deliberationes, quam quoad cetera circa rerum Fiſci alienationes depoſita, obſervari debeant.

Aliterque factæ nulla ſint.

§.2. Et aliter factæ venditiones, locationes, ſeu alienationes rerum hujuſmodi non valeant, nulliuſque roboris, & momenti exiſtant, ſed per eamdem Cameram revocari, ipſæque res ſic alienatæ cum fructibus inde perceptis repeti, & aliis vendi, ſeu locari poſſint, & debeant, ſicque per quoſcumque Judices etiam Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales judicari, & declarari debere, ſublata eis aliter judicandi, & declarandi facultate, irritumque, & inane quicquid ſecus a quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Fraudulentæ pactiones damnantur.

§.3. Et ne in hujuſmodi ſubhaſtationibus faciendis fraus aliqua fieri valeat, omnibus, & quibuſcumque res præfatas emere, vel conducere volentibus, ne cum aliis quibuſcumque pacta, ſeu conventiones, ut illi minora pretia offerant, & licitentur, ſeu aliquam ſuper præmiſſis Societatem, ſeu conventiculam occultam in præjudicium prædictæ Cameræ ineant, ſub nullitatis, & invaliditatis omnium per eos in præmiſſis mediante fraude hujuſmodi gerendorum, ac excommunicationis majoris, & decem millium ducatorum auri eidem Cameræ applicandorum pœnis diſtrictius inhibemus.

Executorum hujus Bullæ deputatio.

§.4. Mandantes dilectis filiis Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali, noſtro, & S.R.E. Camerario, ac prædictæ Cameræ Præſidentibus, Clericis, ut præſentes, quarum ſolam ſignaturam noſtram, etiam abſque datæ appoſitione, regula Cancellariæ noſtræ forſan contraria non obſtante, ſufficere volumus, in libris Cameræ regiſtrari, ac in eiſdem literis contenta omnia, & ſingula inviolabiliter obſervent, & a quibuſcumque aliis obſervari mandent, & faciant cum effectu.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Camerario, & Clericis, & Cameræ Apo-

Digitized by Google

Apoſtolicæ quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, &c. quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet, & ita Motu proprio ſtatuimus, & mandamus I.

D. P. An.I. die 16. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum 16. kalendas Octobris Anno primo.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Regiſtrata lib. 35. fol. 253. die 15. Novembris 1560. admiſſæ, & regiſtratæ ex decreto Cameræ collatæ, & concordatæ.

Hieronymus de Tarano.

XVI.

Ex Rainaldo continuat. Annal. opus poſthum. t. XXII.

Erectio Ducatus Brachiani, pro Paulo Jordano Urſino, & Succeſſoribus.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Familiæ Urſinæ erga Sedem Apoſtolicam merita.

§. 1. CUM Domus, & nobilis Familia Urſina inter antiquas Almæ Urbis noſtræ Domos, & Familias admodum illuſtris exiſtat, Sedi, & Romanæ Eccleſiæ prædictæ ſemper devota fuerit: ex eaque non ſolum felicis recordationis Nicolaus Papa Tertius, multique ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſed multi quoque Domicelli priſcæ illius virtutis Romanę Alumni in egregios armorum Duces evaſerint, fortemque, & memorabilem dictæ Sedi operam tam in Bellicis, quam in Domeſticis, aliiſq. rebus ſtrenue navaverint, ac propterea, & ea certis aliis animum noſtrum moventibus cauſis Domum prædictam, ac dilectum filium nobilem virum Paulum Jordanum Urſinum Romanum Primarium ejuſdem Domus, & Familiæ Urſinæ virum, ejuſque poſteritatem ſpecialis gratiæ favore proſequi volentes ex Motu proprio &c. Brachianum &c., in perpetuum, & nobilem Ducatum, cum juriſdictione, Imperio, & gladii poteſtate, & privilegiis, prærogativis, ſignis, & inſigniis ad perpetuum, & nobilem Ducatum pertinentibus Apoſtolica auctoritate, & certa ſcientia tenore præſentium erigimus, & inſtituimus &c.

Datum die 7. Octob. 1560. Pont. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, VII. Idus Octobris Pontificatus noſtri Anno I.

XVII.

Judices cauſarum Beneficialium, vel Criminalium privationem Beneficiorum concernentium, eorumque affines, & familiares, beneficia illa impetrare non poſſint.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

CUpientes unicuique juſtitiam, prout par eſt, æqua lance miniſtrari, & omnem delinquendi occaſionem ab ipſius juſtitiæ

Miniſtris, præſertim Judicibus in beneficialibus, ac etiam criminalibus privationem beneficiorum Eccleſiaſticorum concernentibus cauſis, tam a Sede Apoſtolica, ac ejus Legatis, & Vicelegatis, quam alias quomodolibet, & a quibuſcumque pro tempore deputatis, ſeu ad quos illarum cognitio, tam de jure, quam de conſuetudine, etiam ratione eorum, quæ obtinent, officiorum, & alias quomodolibet pertinet, & pertinebit, ſeu quibus cauſæ ipſæ tam Apoſtolica, quam alia auctoritate commiſſæ ſunt, & pro tempore committentur, penitus removeri, ac eorum fraudibus obviare, & animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter conſulere.

Judices cauſarum Beneficialium, eorumque affines & familiares beneficia illa impetrare non poſſint.

§. 1. Ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus quoſcumque Judices, etiam S.R.E. Card. necnon cauſarum Palatii Apoſt. Audit., ſeu Locaten., & utriuſque, vel alterius Signat. Reſer., & quoſvis alios etiam Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia majori dignitate etiam Legationis munere fungentes, ad audiendum, cognoſcendum, & decidendum cauſas ſuper quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis, tam in Romana Curia, quam extra eam quomodolibet hactenus motas, etiam privationem earumdem concernentes, & in futurum movendas, tam alia Sede, ejuſque Legatis, ſeu Vicelegatis prædictis, ac tam Apoſtolica, quam ordinaria, aut alia auctoritate, & a quibuſvis in dicta Curia, & extra eam, vel alias ubilibet pro tempore duputatos, ſeu ad quos ſimilium cauſarum deciſio, ſeu qualiſcumque cognitio etiam quomodolibet, ut præfertur, ſpectat, & ſpectabit in futurum, aut quibus illas quovis modo audiendas, cognoſcendas, & decidendas, & ut præfertur, alias committi contigerit, necnon eorumdem Cardinalium, Auditorum, Locatenentium, Referendariorum, & aliorum, ut præfertur, qualificatorum Judicum hujuſmodi nepotes, conſanguineos, affines, procuratores, ſollicitatores, ac domeſticos, vel familiares, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, & etiam ea quorum ſententiis privationes Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, & beneficiorum hujuſmodi, aut alias emanaverint, ac emanabunt, eorum per privationem eamdem, aut alias quomodolibet occurrenda vacatione, nullo umquam tempore a Nobis, ſeu Sede, aut aliis Legatis prædictis, vel quibuſvis illorum ordinariis collatoribus impetrare, aut ab aliis impetrari, ſeu ſibi conferri, & de illis provideri facere quoquomodo poſſe, ſeu debere, ſed illos penitus ad illa in poſterum obtinenda inhabiles fore, & eſſe, ac quaſcumque impetrationes ſic ab eis, etiam ut præfertur, qualificatis, necnon collationes, & proviſiones, ac quaſvis alias diſpoſitiones, aut alias conceſſiones de Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, & beneficiis hujuſmodi etiam per Nos, aut Prædeceſſores noſtros etiam motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quo-

Digitized by Google

modolibet factas, & in poſterum faciendas, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, & momenti exiſtere, nullumque per illas eis jus quæſitum fuiſſe, fore, aut eſſe, ſeu dici, vel cenſeri, ac de annali, & triennali poſſeſſore, aut alias Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, ſeu alias Conſtitutiones eis adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſed illos eis ſic impetratis omnino privatos, & ab eis amovendos eſſe, prout Nos harum ſerie privamus, & amovemus, ac privatos, & amotos eſſe denunciamus.

Decretum irritans.

§.2. Et ita per eoſdem Cardinales, Auditores, Locatenentes, ac alios quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata &c. judicari &c. debere, irritum quoque &c. decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus, ſi opus ſit, de non tollendo jure quæſito, & aliis quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis &c. etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis in genere, vel in ſpecie etiam juramento &c. ac motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine paribus conceſſis quibuſvis, omnibus io literis latiſſime exten. etiam ſi de eis &c. tenores &c. hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Papæ ſubſcr.

Fiat Motu proprio I.

Repetitio clauſularum.

§.4. Cum decreto, declaratione, derogatione, & aliis de ac pro omnibus ſupradictis, quæ hic pro ſufficienter, & ad partes repetitis habeantur latiſſime exten. perpetuo in forma gratioſa, & ſi videbitur literæ deſuper ad perpetuam rei memoriam cum præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam nomen, & cognomen etiam beneficiorum ſic impetratorum, eorum qualitatem etiam majoritatis, & principalitatis, & illa impetrantium, in ſe continentium, etiam ſi Cardinales, vel alias, ut præfertur, qualificati fuerint, ac temporis detentionis majori, & veriori expreſſione latiſſime exten. per Breve noſtrum expediri, & in dicta Cancellaria, & alias ubilibet publicari poſſint, & ſi videbitur, cum opportuno decreto, quod illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeator, quæ originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, latiſſime extendi poſſint, ſeu ſi videbitur, præſentis motus proprii etiam abſque illius regiſtratura, & data, ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumqne regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Sola ſignatura ſufficit.

Fiat I.

D. P. An. I. die 11. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, quinto Idus Octob. Anno I.

XVIII.

Approbatio, & declaratio juriſdictionis, & indultorum Archipresbyteri, & Judicis cauſarum Canonicorum, & Capituli B. Mariæ Majoris de Urbe.

Has juriſdictiones vide Tom. IV. Par. I. in Conſt. XXII. Pauli III. fol. 162. Cum ſicut.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Motus proprii ſunt Pauli III. indicati in rubr.

CUM ſicut accepimus, dilectus filius noſter Carolus tit. Sanctæ Praxedis S.R.E. Presbyter Card. Borrhomæus nuncupatus, Baſilicæ S. Mariæ Majoris de Urbe Archipresbyter, & dilecti filii ejuſdem Baſilicæ Canonici, Capitulum, ac Beneficiati, & Clerici, & ſingulæ perſonæ præinſertos motus proprios, omniaque Baſilicæ hujuſmodi privilegia pro illorum ſubſiſtentia firmiori, noſtri, & Sedis Apoſtolicæ patricinio, & munimine roborari deſiderent.

Confirmatio juriſdictionis, & indultorum cum declaratione quo ad cauſas criminales.

§.1. Nos Carolo Cardinali Archipreſbytero, & Capitulo Canonicis, Beneficiatis, & Clericis, & perſonis Baſilicæ prædictæ ob ſingularem eorum erga Nos, & Sedem Apoſtolicam devotionem benigne annuere, ac eos ſpecialis gratiæ favore proſequi volentes. Ac omnes, & ſingulas cauſas civiles, & beneficiales, meras, & mixtas, Eccleſiaſticas, ſeu ſpirituales, & profanas, necnon etiam criminales (citra tamen pœnam ſanguinis, & corporis afflictivam) tam inter Caoonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, aliaſque prædictæ Baſilicæ, & alias quaſcumque perſonas, cujuſcumque ſtatus, gradus, dignitatis, & præeminentiæ exiſtentes, de & ſuper cenſibus, canonibus, penſionibus, reſponſionibus, & aliis quibuſcumque rebus, & bonis ad dictam Baſilicam ſpectan., & pertin., vel jus, aut intereſſe prædictæ Baſilicæ, quomodocumque, & qualitercumque concernen. directe, vel indirecte, quam etiam inter ipſoſmet Canonicos, & Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacriſtanos, & alias ejuſdem Baſilicæ perſonas, & alios prædictos, & alias quaſcumque perſonas, loca, Collegia, & Univerſitates, ac Communitates ſuper quibuſcumque bonis, & pecuniarum ſummis, rebuſque aliis quocumq; nomine nuncupatis, & quomodocumque qualificatis ad dictos Canonicos, Beneficiatos, & Clericos, ac quemlibet eorum quomodolibet ſpectan. in genere, vel in ſpecie, coram quibuſcumque Romanæ Curiæ, ſeu aliis quibuſvis Judicibus, & Locatenen., & Auditoribus, & S. R. E. Card. quomodolibet, & in quacumque inſtantia penden. in ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, ab eiſdem Judicibus, & ex tenore præſentium auctoritate Apoſtolica motu ſimili, & ex certa ſcientia noſtra, ad Nos advocantes, præinſertos motus proprios, omniaque alia, & ſingula privilegia, facultates, exemptiones, libertates, prærogativas, ant dationes, juriſdictiones, auctorita-

ritates prædictæ Baſilicæ, necnon ejuſdem Baſilicæ ſtylum, mores, conſuetudines, ſtatuta, indulta, & gratias, aliaſque præfatæ Eccleſiæ, ac Carolo Card. Archipresb. necnon Capitulo, & Canonicis, Beneficiatis, & Clericis prædictis, etiam ſuper collatione quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum per prædictos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet conceſſa, facta, edita, obſervata, & uſu exiſten., ac deſuper ſignat., ac confectas literas, motus proprios, ſupplicationes, inſtrumenta, & alias ſcripturas, & in eis contenta, ac illorum vigore ſubſecuta, geſta, & emanata quacumque auctoritate, motu, & ſcientia ſimilibus tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innovamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti, & ſolemnitatum defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, ac ſingula præmiſſa, & in præinſertis, aliiſque motibus propriis, ſupplication. literis, inſtrumentis, & ſcripturis Baſilicæ, Archipresbytero, Capitulo, & Canonicis prædictis, ut præfertur, conceſſa, & inde ſecuta quæcumque, valida, & efficacia fore, & eſſe, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere, & ita per prædictos, & quoſcumque alios Judices, &c. omneſque cauſarum Palatii noſtri Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales ſublata &c. judicari debere, irritumque &c. decernimus.

Nova eorumdem conceſſio

§.2. Et nihilominus pro potiori cautela, eadem omnia, & ſingula eiſdem auctoritate, motu, & ſcientia, & tenore modo, & forma, quibus conceſſa ſunt, de novo concedimus, ac omnes, & ſingulos prædictos, ut præfertur, & alias quomodolibet pendentes, & ad Nos advocatas, & alias quaſcumque cauſas, lites, & quæſtiones, moleſtias, & differentias, ut præfertur, & alias quomodolibet ſpecificat., & qualificatas, modo, & forma præmiſſis, ac inter Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Capellanos, & Sacriſtas Baſilicæ prædictæ, aliaſque perſonas motas, & movendas, active, & paſſive eidem Carolo Cardinali, & pro tempore exiſtenti Archipresbytero Baſilicæ prædictæ, illius Vicecancellario deputato, & deputan., etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura Judicii, & etiam, ſi videbitur, quando opus fuerit, manu Regia, alias juxta præinſertorum motuum propriorum tenorem, cum omnibus earum incidentibus, audientibus, cognoſcentibus, decidentibus, fineq; debito terminantibus committimus, & mandamus. Cum poteſtate citandi, & inhibendi &c. in eiſdem cauſis, & qualibet earum, ſecundum dictorum motuum proprium tenorem procedendi citationeſque per Curſorem, ſeu Mandatarium ad id per Reverendiſſimnm D. Archipresbyterum deputandum, in cauſis quibuſcumque vigore hujuſmodi Motus proprii fieri faciendi aliaque faciendi in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Derogatio contrariorum

§.3. Præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ſtatutiſque, privilegiis etiam noviſſime, in favorem Populi Romani conceſſis, & concedendis, ac cum clauſulis derogatoriarum derogatoriis ſtylo Palatii, & Romanæ Curiæ, ceteriſque conceſſionibus in præinſertis, & quibuſcumque aliis motibus propriis conceſſionibus, non obſtantibus contrariis quibuſcumque, ſtatum, pro ſufficienter expreſſis haben., cum clauſulis opportuuis.

Fiat Motu proprio I.

Papæ ſubſcr.

Limitatio dictæ conceſſionis quo ad indulta.

§.4. Et cum abſolutione a cenſuris, ad effectum, &c. & de confirmatione, approbatione, innovatione, adiectione, ſuppletione, decreto, nova conceſſione, commiſſione, mandato, derogatione, aliiſque præmiſſis, ac ſupra, quæ hic pro ſigillatim repetitis haberi, perpetuo in forma gratioſa latiſſime extendentes, & ſi videbitur cum opportuna executorum deputatione qui aſſiſtant, &c. ſub cenſur., &c. Cum facultate aggravan., invocato brachii ſæcularis auxilio latiſſime extenden.. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & cognomina Judicum collitigantium ſtatus, merita, invocatione, denominationes, annexiones, qualitates nuncupata aliorumque, neceſſariorum major, & verior, ſpecialis, & expreſſa fieri poſſit, in literis expediendi, & de confirmatione privilegiorum tantum, quatenus ſint in uſu, & decretis Concilii Tridentini non repugnent.

XIX.

Confirmatio Confraternitatis S. Rocchi a morbo Epidemiæ liberatoris in Urbe haſtenus inſtitutæ, & ab Alexandro VI., & Leone X. nonnullis privilegiis decoratæ, cum aliarum Indulgentiarum, & gratiarum conceſſione. Et judicis ad ſuarum cauſarum cognitionem deputatione.

Has Indulgentias moderatus eſt, & alias canceſſit Paul.V. in ejus Conſt. adhuc non edita, quamvis firmata die 3. Octob. 1606. Et normam aggregandi alias Confraternitates tradidit Clem. VIII. in Conſtitut. Quacumque.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Regimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione præfecti, ad ſingulas Orbis Eccleſias, & Hoſpitalia, ac alia pia loca, præſertim Almæ Urbis noſtræ, in quibus pias Chriſtifidelium Societates, diverſa pietatis, & caritatis opera ſincera devotione exercentes, ad Omnipotentis Dei, ac Sanctorum ejus gloriam, & honurem inſtitutas, cum odore bonæ famæ, & illorum, ac aliorum Chri-

Chriſtifidelium ſalute vigere cernimus, ut noſtris præcipue temporibus votivis in ſpiritualibus, & temporalibus proficiant incrementis, Paſtoralis officii noſtri partes libenter convertimus, & iis, quæ in illorum favorem, & commodum, ac proſperum, & felicem ſucceſſum a diverſis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris conceſſa ſunt, ut firma perpetuo, & illibata perſiſtant, cum a Nobis petitur, Apoſtolicis muniminis firmitatem adjicimus, illaq; extendimus, & ampliamus, ac de novo concedimus, & alias deſuper providemus, prout perſonarum Societatum earumdem pia vota depoſcunt, & Nos in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Alex. VI. confirmavit Confraternitatem S. Rocchi, cujus interceſſione multi in Urbe præſervabantur a peſte & liberabantur.

§. 1. Sane alias fel. recordationis Alexandro Papæ VI. Prædeceſſori Noſtro, pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis S. Rocchi Confeſſoris de dicta Urbe expoſito, quod nonnulli Chriſtifideles in eadem Urbe commorantes pie conſiderantes, quod quamplures Chriſtiani nominis profeſſores interceſſione ejuſdem S. Rocchi a morbo epidemiæ non ſolum præſervabantur, ſed etiam dicto morbo infecti liberabantur, quodque in dicta Urbe nulla Eccleſia ſub invocatione S. Rocchi hujuſmodi conſtructa exiſtebat, quamdam Confraternitatem inter ſe ſub invocatione ejuſdem S. Rocchi fecerant, & ordinaverant, & ut haberent locum, in quo pro divinis celebrandis, & iis, quæ ad directionem, & gubernationem dictæ Confraternitatis pertinebant, & pertinerent in futurum, convenire poſſent, & quamdam petiam terræ montis Auguſtæ de dicta Urbe prope viam publicam qua itur ad Eccleſiam S. Mariæ de Populo, etiam de ipſa Urbe, conſiſtentem, ſub annua reſponſione decem ducatorum, certis modo, & forma tunc expreſſis conduxerunt, & quod ipſi Confratres intendebant inibi unam Eccleſiam ſub dicta invocatione conſtrui, & ædificari, ac in ea miſſas, & alia divina officia per Capellanum, ſeu Capellanos alios idoneos celebrari facere, & illam ornamentis Eccleſiaſticis munire, & fulcire, præfatus Prædeceſſor, ut Chriſtifideles illam viſitare, & divina officia audire, ac ut interceſſione ejuſdem S. Rocchi apud Altiſſimum hujuſmodi morbo epidemiæ conſervari, & liberari poſſent, eorumdem Confratrum ſupplicationibus inclinatus Confraternitatem præfatam per quaſdam Apoſtolica auctoritate approbavit, & confirmavit.

Statuta condendi, & officiales deputandi, facultatem dedit.

§. 2. Ac eiſdem Confratribus tunc, & pro tempore exiſtentibus ſtatuta rationabilia, & honeſta, ac Sacris Canonibus non contraria pro directione, & conſervatione dictæ Confraternitatis, ac Officiales pro gubernatione ejuſdem faciendi, & condendi.

Eccleſiamque S. Rocchi Romæ ædificandi, & conſecrandi, atque conſecrati faciendi.

§. 3. Ac in loco dictæ petiæ terræ, unam Eccleſiam ſub invocatione S. Rocchi hujuſmodi, ſine alicujus præjudicio conſtrui, & ædificari, & per quemcumque Catholicum Antiſtitem conſecrari, & in ea poſtquam conſtructa, & conſecrata foret, ſeu etiam antequam conſecraretur, ſuper Altare portatili per Cappellanum, ſeu Cappellanos Miſſas, & alia divina Officia celebrari faciendi.

Pias oblationes recipiendi

§. 4. Ac de eleemoſynis, & aliis piis oblationibus, quæ in dicta Eccleſia erogarentur, ac bonis mobilibus, & immobilibus quibuſcumque, quæ dictæ Confraternitati quomodolibet relinquentur, in conſtructionem dictæ Eccleſiæ, & illius manutentionem, necnon dictæ Confraternitatis utilitatem, ac alia pia opera caritatis, & alios pios uſus, prout per dictos Confratres ſtatutum, & ordinatum fuiſſet, diſponendi; ita ut ipſi Confratres ſuper illis per quoſvis, tam Religioſos, quam Sæculares, tamquam eis debitis, vel ad eos pertinentibus, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum eis conceſſorum moleſtari nequirent, ſed illorum diſpoſitio libera ad dictam Confraternitatem pertineret. Et ipſi Confratres, ac eorum Eccleſia nulli perſonæ religioſæ, vel ſæculari, aut alteri Societati ſubeſſent, & a quorumcumque aliorum Superiorum, quoad præmiſſa, exempti exiſterent,

Mortuos in dicta Eccleſia ſepeliendi.

§. 5. Ac quibuſvis Chriſtifidelibus apud dictam Eccleſiam ſepulturam eligendi cujuſvis licentia ſuper & alias minime requiſita, licentiam, & facultatem conceſſit.

Confeſſorem pro Confratribus eligendi &c.

§. 6. Necnon ducentis ex eiſdem Confratribus, & eorum cuilibet ut ad dictum numerum dumtaxat, & non ultra tunc præſentibus & futuris, ut aliquem idoneum preſbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem in ſuum poſſent eligere Confeſſorem, qui vita ſibi comite, in caſibus Sedi Apoſtolicæ reſervatis, poſt finitum annum Jubilæi tunc proxime venturi, (præterquam offenſæ Eccleſiaſticæ libertatis, criminum hæreſis, & rebellionis, aut conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu Sedem præfatam, falſitatis literarum Apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſſionum, invaſionis, & deprædationis, aut devaſtationis terrarum, & maris Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubiectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis devolutionis cauſarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) ſemel dumtaxat in vita, aliis vero quoties opportunum foret, confeſſionibus ſuis diligenter auditis, pro commiſſis eis debitam abſolutionem impenderet, & injungeret pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcumque (ultramarino, liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac S. Jacobi in Compoſtella, necnon Caſtitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeret. Quodque Confeſſor, quem quilibet ipſorum Confratrum duceret eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti & ore confeſſi forent, poſt dictum annum Jubilæi, etiam ſemel in vita, & in mortis articulo plenam remiſſionem eis & eorum cuilibet, in ſinceritate fidei, & unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia & devotione ſua, ac ſucceſſorum ſuorum

Roma-

Roman. Pontif. canonice intrantium perſiſten. ſibi dicta auctoritate Apoſtolica concedere poſſe, indulſit.

Indulgentiam viſitantibus d. Eccleſiā elargitus eſt.
Hac Indulgentia eſt plenaria, ut mox infra dicitur. Et quoad porrigentes manus adjutrices, revocationem vide in Conſt. Pii V. Etſi.

§.7. Præterea ut dicta Eccleſia facilius conſtrui & ædificari, & poſtquam conſtructa & ædificata foret, manuteneri, ac ornamentis Eccleſiaſticis decorari, & fulciri poſſet, ac congruis frequentaretur honoribus, & Chriſtifideles eo libentius ad illam confluerent, ac pro conſtructione prædictis manus porrigerent adiutrices, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus & confeſſis, qui dictam conſtruendam Eccleſiam, poſtquam conſtrui incæpta foret, in ejuſdem S. Rocchi, & S. Martini feſtivitatibus a primis veſperis uſque ad occaſum ſolis feſtivitatum earumdem devote viſitarent, & inibi pro præmiſſis manus porrigerent adjutrices, decem annos, & totidem quadragenas pro qualibet dictarum Feſtivitatum pro injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxavit.

Leo X. prædicta confirmavit.

§.8. Et deinde pro parte dictorum Confratrum piæ mem. Leoni Papæ X. etiam expoſito, quod dicta Eccleſia ad Dei laudem jam conſtructa, & ædificata erat. Ipſique Confratres in ejuſdem Eccleſiæ fabrica, necnon quatuor Capellanorum, quorum cuilibet in dicta Eccleſia Miſſas, & alia divina Officia celebranti, vigintiquinque ducatos annuatim perſolvebant, ac pro Sacriſtia, necnon Cuſtodis ſubſtentatione, ac exequiis defunctorum, necnon cera, oleo, calicibus, & aliis ornamentis Eccleſiaſticis, ac penſione annua dictæ petiæ terræ, necnon gubernatione, & manutentione Hoſpitalis, & infirmorum, ac Miniſtrorum ejuſdem, ſubſtentationeque, & Dotibus Puellarum annis ſingulis ſexcentos ducatos, vel circa exponebant, ac fructus, redditus, & proventus ejuſdem Eccleſiæ, vix ad ſolutionem penſionis dictæ petiæ annuatim ſufficiebant, ac numerus Confratrum in dicta Confraternitate in dies perabundabat. Idem Leo Prædeceſſor eorum ſupplicationibus ſimiliter inclinatus literas Alexandri Prædeceſſoris, & per illas eiſdem Confratribus conceſſa privilegia, indulta, & gratias hujuſmodi per alias ſuas literas approbavit, & confirmavit.

Facultatem miniſtrandi Sacramenta Confratribus infirmis etiam in illorum domibus per Capellanos ejuſdem conceſſit

§.9. Nec non pro potiori cautela illa omnia, & ſingula eiſdem Confratribus de novo conceſſit, ac poſteriores ſuas literas, quo ad id, ut ipſius Confraternitatis Capellani pro tempore exiſtentes, illius Confratribus, etiam infirmis Euchariſtiæ Sacramentum, quoties oportet, miniſtrare, illudque ad eorumdem Confratrum infirmorum Domos de dicta Eccleſia cum ea qua decebat reverentia, prout aliæ Societates, & Confraternitates ejuſdem Urbis conſueverant, deferre libere, & licite valerent. Rectorum Parochialium Eccleſiarum infra quorum Parochias Confratres, & Domus hujuſmodi conſiſtebant, & cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, jure tamen eorumdem Rectorum Parochianorum in omnibus ſemper ſalvo.

Confeſſoremque eligendi pro omnibus Confratribus.
Tu vide quod ſupra proxime dixi.

§.10. Quodque, ut non ſolum ducenti, ut præfertur, ſed omnes, & ſinguli alii ipſius Confraternitatis Confratres pro tempore exiſtentes in dicta Urbe tamen degentes Confeſſorem eligere poſſent.

Indulgentiam plenariam viſitantibus d. Eccleſiam cōceſſit.

§.11. Illique, ac omnes, & ſinguli utriuſque ſexus Chriſtifideles vere pœnitentes, & confeſſi, qui dictam Eccleſiam in ſingulis S. Rocchi, & S. Martini feſtivitatibus prædictis, & per octavas earum viſitarent, & manus porrigerent adjutrices, pro ſingulis feſtivitatibus, & diebus hujuſmodi, quibus id facerent, plenariam Indulgentiam, & peccatorum ſuorum remiſſionem conſequerentur, auctoritate Apoſtolica præfata extendit, & ampliavit.

Privilegium fori A.C. Societati & Cōfratribus ſubfecit.
Tu de hoc vide, etiam hic infra.

§.12. Et inſuper eiſdem Confratribus tunc, & pro tempore exiſtentem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem Auditorem in Judicem ordinarium, ita quod tunc, & pro tempore exiſten. Confratres præfati coram alio, quam dicto Auditore, etiam ratione delicti, aut contractus, ſeu quaſi, vel rei de qua ageretur, ubicumque committeretur delictum, iniretur contractus, aut res ipſa conſiſteret, nullo etiam quæſito modo, aut colore conveniri, aut eorum, necnon Eccleſiæ Confraternitatis, & Hoſpitalis prædictorum negotia, controverſiæ, & cauſæ pertractari, cognoſci, aut definiri poſſint, eadem auctoritate Apoſtolica deputavit, ſtatuit, & ordinavit, prout tam in Alexandri, quam Leonis Prædeceſſorom literis deſuper confectis prædictis plenius continetur.

Hic modo Pontifex dictas conceſſiones confirmat

§.13. Cum autem ſicut Confratres Confraternitatis S. Rocchi hujuſmodi Nobis nuper exponi fecerunt, Eccleſia ipſa ad Dei laudem ex piis, tam dictorum Confratrum, quam aliorum Chriſtifidelium eleemoſynis conſtructa, & ædificata fuerit, & in ea divina Officia celebrentur, ac diverſa caritatis opera exerceantur, ipſaque Eccleſia per eoſdem Confratres laudabiliter regatur, & gubernetur, ipſique cupiant eorum Confraternitatem, ac omnia privilegia, indulgentias, exemptiones, & indulta eis conceſſa præfata pro illorum ſubſiſtentia firmiori, & ut ipſi in hujuſmodi piis operibus exercendis de bono in melius perſeverare valeant, etiam per Nos approbari, & confirmari, ac ampliari: Nos conſiderantes copioſam Sedis præfatæ benignitatem ſalutis operibus ſemper intentam ad illa præcipue attendere, per quæ ſinguli Chriſtifideles ad hujuſmodi ſalutis, & alia opera pia exercenda facilius invitentur, & in eo tam pia devotione conſerventur, ac diligentius eiſdem divinis Officiis intenti exiſtant, eorumque loca Deo propitio ſuſcipiant incrementa, eorumdem Confratrom ſupplicationibus in hac parte inclinati, Confraternitatem Sancti Rocchi de Urbe hujuſmodi, ac illius privilegia, Indulgentias, etiam plenarias, exemptiones, & indulta, eorumque confirmationem, approbationem, ac deſuper confectas Alexandri, & Leonis Prædeceſſorum literas hujuſmodi, ac prout illa concernunt, omnia, & ſingula in eis contenta,

& in-

& inde ſecuta quæcumque Apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Gratias, Indulgentias, & Indulta, aliorum locorum Piorum Urbis hic enunciatorum concedit. Tu ſcias Indulgentias ad inſtar, revocatas eſſe, quinimmo omnes Confratribus conceſſas, uſque ad Paulum V., qui novam circa Indulgentias diſpoſitionem fecit, ut notavi in rubr.

§.14. Necnon Eccleſiæ, Confraternitati, illiuſque Confratribus præfatis, & aliis ejuſdem Eccleſiæ, & illius bonorum Adminiſtratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, Œconomis, Capellanis, Familiaribus, Miniſtris, ac aliis perſonis de eadem Confraternitate nunc, & pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de Confraternitate, Confratribus, & Eccleſia præfatis, & illius manutentionem habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu de bonis ſuis pro manutentione Confraternitatis, & Eccleſiæ hujuſmodi, ejuſque Fabricæ bonorum gubernatione, & augmento aliquid relinquentibus. Quod omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, Indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, ac aliis gratiis ſpiritualibus, & temporalibus Imagini S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum, & Caritatis, ac Archihoſpitalis Sancti Jacobi, & Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia, ac Corporis Chriſti, & Sacramenti, ac Campi Sancti, & Archihoſpitalis Orphanorum, ac aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Urbe, necnon eiſdem Imagini, & Archihoſpitali S. Jacobi, & Hoſpitali S. Spiritus, & Archihoſpitali Orphanorum, ac Campo Sancto, necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Urbe illiuſque deputatis, eorumque, necnon ejuſdem Beatæ Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Joannis Baptiſtæ Florentinorum, aliiſque ejuſdem Almæ Urbis Eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel eis bene facientibus, eorumque Adminiſtratoribus, Guardianis, Rectoribus, Capellanis, Familiaribus, Œconomis, Gubernatoribus, & aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac pauperibus, & infirmis eorum etiam per Nos, ac præfatos, ſeu quoſcumque alios Rom. Pont. Prædeceſſores, & Succeſſores noſtros, ac Sedem eamdem conceſſis, & concedendis, & quibus illi, ille, & illa utuntur potiuntur, & gaudent, ac uti potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Confraternitas S. Rocchi illiuſque Confratres, Eccleſia, Hoſpitale, Domus, & Adminiſtratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Miniſtri, Œconomi, ac Gubernatores hujuſmodi, aliæque perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, ac illa viſitantes, vel eis benefacientes, ex nunc in perpetuum utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi eiſdem Confraternitati S. Rocchi, Confratribus, Eccleſiæ, Hoſpitalis Gubernatoribus, & aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & benefacientibus, ac aliis præfatis pro tempore ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, ac in futurum concederentur. Necnon quibuſvis Presbyteris tam Religioſis, quam ſæcularibus, qui in ipſa Eccleſia S. Rocchi quocumque anni tempore celebraverint, & animabus Chriſtifidelium, qui in caritate Dei deceſſerint, ac pro quibus iidem Presbyteri ibi celebraverint, aut celebrari fecerint, ac oraverint, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones, quæ celebrantibus pro defunctis in Capella Scala Cœli nuncupata Monaſterii Trium Fontium extra muros ejuſdem Urbis, aut in Capella in Præſepe Domini, ſita in Eccleſia ejuſdem B.Mariæ Majoris de dicta Urbe, & animabus, pro quibus inibi celebratur, & oratur, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus. Ipſaſque indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones, ac remiſſiones, ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus.

Publicandi Indulgentias licentiam impertitur. Tu vide Bullam Clementis VIII. cit. in rubr.

§.15. Et quod Adminiſtratores, Rectores, Capellani, Servitores, Familiares, Miniſtri, Œconomi, & Gubernatores Eccleſiæ, & Confraternitatis S. Rocchi hujuſmodi, indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones, ac remiſſiones hujuſmodi ac dies, & feſta in quibus, & cauſas propter quas illas conſequi debeant ad eorum beneplacitum publicari facere, necnon eleemoſynas Eccleſiæ S. Rocchi, ac Hoſpitali, & illius domui præfatis, ac aliis ſub invocatione ejuſdem S. Rocchi erigendis elargiendas recipere, & ad illas recipiendas, & quærendas, ac indulgentias hujuſmodi publicandas per dictam Urbem, ſeu alibi quæſtores, ſeu quaſcumque alias perſonas, Vicarii pro tempore exiſtentis dictæ Urbis, ac Diœceſani, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minime requiſita, deputare, & mittere, ac alias Confraternitates ſub dicta invocatione, ubivis locorum erigere, & inſtituere, ac quibuſvis Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, necnon Confratribus ſic erectis omnia, & ſingula privilegia indulgentias, facultates, & indulta, eiſdem Confratribus, Hoſpitali, & aliis præfatis conceſſa illis communicare, & ad eorum inſtar concedere, & in eos transferre.

Statuta etiam condendi.

§.16. Necnon quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, tam circa regimen, & tranquillitatem Eccleſiæ, Hoſpitalis, & Domus S. Rocchi hujuſmodi, divinorumque celebrationem, quam numerum Confratrum, & Miniſtrorum, Rectorum, Capellanorum, Œconomorum, Gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque perſonas, & ornamenta, ac bona mobilia, & immobilia illorum, eorumque Adminiſtratorum, & alia præmiſſa concernentia condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hactenus forſan facta reformare, & mutare, ſeu de novo edere, ac quaſcumque pœnas in contravenientes apponere valeant, eiſdem auctoritate, & tenore licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

§.17. Necnon quod non ſolum Confratres,

Privilegium fori, de quo supra ad omnes personas, & ministros extendit. A.C. facultates vide in Const. Pauli V.

tres, ſed etiam illius, & Eccleſiæ hujuſmodi Adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, Œconomi, Servitores, Familiares, Miniſtri, Capellani, Rectores, ſeu Officiales, non ſolum a Vicarii Urbis hujuſmodi, ſed etiam aliorum quorumcumque juriſdictione, correctione, viſitatione, & poteſtate penitus, & omnino exempti, & ſolum juxta præfati Leonis Prædeceſſoris diſpoſitionem Cardinali S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ Regenti, aut ipſius Cameræ Auditori pro tempore exiſtenti ſubjecti exiſtant, ejuſque correctioni, & punitioni ſubjaceant, & quod coram aliis reſpondere minime teneantur, nec ad id cogi, ſeu compelli, neque propterea aliquas ſententias, cenſuras, & pœnas incurrere, ſed illis impune reſiſtere, & obſiſtere valeant.

Bona etiam feudalia, & eccleſiaſtica Confraternitati relinqui poſſint.

§.18. Quodque bona quæcumque etiam feudalia, ac emphyteutica, & eccleſiaſtica præfatæ Confraternitati tam inter vivos, quam cauſa mortis, ſeu teſtamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui, ipſique illa prout cetera Eccleſiæ, & Confraternitatis hujuſmodi bona regere, & gubernare, nec deſuper a quoquam moleſtari, ſeu perturbari poſſint, ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.19. Ac quod præmiſſa omnia, & ſingula de ſubreptionis, & nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, etiam ex eo quod ea, quæ ſuper præmiſſis geſta fuerunt, & emanarunt plenarie expreſſa, ſeu prout exiſtunt, narrata minime fuerunt, ſeu quovis alio prætextu, occaſione, vel cauſa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non poſſint, neque notata, ſeu impugnata, annullata, aut alterata cenſeantur, ſed valida, & efficacia exiſtant, ac ſi exprimenda de neceſſitate de verbo ad verbum inſerta fuiſſent. Quodque præſentes literæ ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, reſponſionibus, & exceptionibus ſimilium literarum, gratiarum, & indulgentiarum etiam per Nos, & rec. mem. Marcellum Papam II. ſeu alios Prædeceſſores, & Succeſſores noſtros Rom. Pont. & Sedem hujuſmodi, vel ejus Legatos, ac etiam per Regulas Cancellariæ Apoſt. pro tempore factas, ac in favorem dictæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino excepta ſint, & eſſe cenſeantur, illiſque per quaſcumque literas, & quaſvis clauſulas generales, & ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum forma, & expreſſione in ſe contineri, nullatenus derogari poſſit, nec derogatum eſſe cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eundem tenorem continentes tribus ſimilibus diſtinctis vicibus Confratribus, adminiſtratoribus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Œconomis præfatis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur.

Decretum irritans.

§.20. Et ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius S.R.E., ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Alia Indulgentia plenaria pro viſitantibus dictam Eccleſiam etiam alia die, quam feſtivitatis ejuſdem Sancti per Cõfratres eligen.

§.21. Et nihilominus, ut Eccleſia ſancti Rocchi in majori veneratione habeatur, & ad illam viſitandum, & beneſaciendum facilius concurratur, de ipſius omnipotentis Dei miſericordia, ac eorumdem Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui ultra S. Rocchi, & S. Martini feſtivitates prædictas, alio die per eoſdem adminiſtratores, Gubernatores, Rectores, & Œconomos ad id nominando, a primis veſperis uſque ad occaſum Solis ſequentis diei, Eccleſiam S. Rocchi præfatam devote viſitaverint, ac pro illius, & ejus Hoſpitalis manutentione, ſeu ornamentorum emptione, vel alias ad illorum utilitatem in aliquo manus porrexerint adjutrices.

Et alia pro Confratribus. Tu habes revocationem in d. Conſtit. Pauli V. tit. in rubr.

§.22. Necnon ſingulis Confratribus, adminiſtratoribus, Capellanis, & aliis Eccleſiæ, & Hoſpitalis miniſtris, & perſonis præfatis, qui in eorum infirmitate, ſeu alias in mortis articulo pœnitentes, & contriti nomen Jeſus nominaverint, aut ſignum pœnitentiæ, ſeu Crucis, aut animum, ſeu vultum ad Deum, aut caput ſurſum ad cælum elevaverint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, ac Jubilæum, & remiſſionem in forma Eccleſiæ conſueta miſericorditer in Domino elargimur.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.23. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & Confraternitatum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac dilectis filiis Populo Romano, & dictæ Urbis Conſervatoribus, & quibuſvis aliis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Nos, ac Sedem præfatam etiam per modum generalis legis, ac ſtatuti perpetui, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac quavis inſtantia, & cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis

alias

Digitized by Google

alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. I. die 18. Oct.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 18. Octobris 1560. Pontificatus noſtri anno I.

XX.

Facultas Judicum lite pendente decernendi ſequeſtra ſuper fructibus beneficiorum Sedi Apoſt. reſervatorum, ſive affectorum, & ordinaria, vel alia auctoritate nulliter collatorum. Et pœnæ deſuper temere litigantium.

Fructus vero beneficiorum lite pendente, apud perſonas idoneas a Judice eligendas deponi juſſit Pius V. infr. in Conſtit. Cordi.

Cauſa Conſtitutionis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, D. Pius divina providentia Papa IV. Cupiens prout ſuo Paſtorali incumbit officio, unicuique, quod ſuum eſt, tribui, juſtitiamque inter omnes æqua lance miniſtrari, ac animarum periculis, & fraudibus eorum, qui paſſim beneficia Eccleſiaſtica in menſibus, in quibus illorum collatio, & proviſio per Conſtitutiones ſuas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas deſuper editas, diſpoſitioni ſuæ pro tempore reſervatæ exiſtunt vacantia, ſeu alias eidem, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni generaliter reſervata, aut ex generali reſervatione Apoſtolica, vel alias affecta, ordinaria, ſeu alia auctoritate contra dictarum Conſtitutionum tenorem, aut alias indebite ſibi conferri, & de illis etiam provideri procurant, & in eis prætextu collationum, & proviſionum hujuſmodi ſe intrudunt, ad hoc ut illorum fructus ſuos faciant, & ex eis impetrantes Apoſtolicos, ſeu alias juſto titulo proviſos moleſtent, & interim lites adeo in longum protrahant, ut impetrantes, & juſtum titulum habentes, aut cum eis concordare, aut eorum juri cedere, & renunciare, aut in proſecutione litium hujuſmodi omnes fere eorum facultates diſſipare, & tandem in illarum proſecutione mori cogantur. Quique beneficia in Romana Curia, vel extra eam litigioſa reſignant, aut eorum juri cedunt ſimpliciter, vel in favorem tertii in memorialibus cum parvis datis, & conſenſibus deſuper præſtitis, quæ penes ſe retinent, & nihilominus lites hujuſmodi proſequuntur, & dum cognoſcunt nullum jus ſibi in hujuſmodi beneficiis litigioſis competere, ad effugiendum ſententiam, & expenſas, vel fructuum reſtitutionem, in quibus condemnandi venirent, ſupplicationes deſuper ſignari, ac datas, & conſenſus parvos hujuſmodi extendi faciunt, aſſerentes ſe jamdiu illa dimiſiſſe, partes foventes bonum jus, & Judices juſtitiam miniſtrantes deludendo, quantum in eo eſt obviare, ac omnem penitus talia præſumendi occaſionem tollere.

Facultas Judicum ſequeſtrari faciendi fructus beneficiorum, lite pendente ſuper illis tamquam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, vel affectis & per Ordinarios, vel alios nulliter collatis.

§. 1. Hac ſua perpetuo valitura ſanctione ſtatuit, & ordinavit, quod quoties in antea aliquem ſuper quovis beneficio Eccleſiaſtico, ut præfertur, reſervato, ſeu affecto, & dicta auctoritate vel alias nulliter collato, tam in dicta Curia, quam extra litigare contigerit, & Judici ordinario, ſeu cui cauſa deſuper commiſſa fuerit, etiam ſummarie, & extrajudicialiter, quantum ſibi pro rei qualitate ſufficere parte legitime citata videbitur, conſtiterit beneficium ipſum in dictis menſibus vacaviſſe, aut alias, ut præfertur, reſervatum, ſeu affectum, & nihilominus ordinaria, ſeu alia auctoritate nulliter collatum, & indebite retentum exiſtere, idem Judex reproducta citatione, fructus, redditus, & proventus beneficiorum ſic nulliter collatorum, & indebite detentorum ſequeſtrari mandet, & faciat, ac alia exequatur in præmiſſis neceſſaria, & opportuna. Super quo eidem Judici omnem poteſtatem, & auctoritatem impartitus eſt. Idemque Sanctitas ſua in cauſa nunc in quavis inſtantia coram eiſdem Judicibus pendentibus ſimiliter obſervari mandavit.

Taleſque beneficiorum detentores, & litigantes, etiam ſi liti ceſſerint, tenentur ad damna & intereſſe &c.

§. 2. Præterea decrevit, & declaravit, ſic reſignantes, ſeu cedentes, & nihilominus lites hujuſmodi proſequentes, ne eorum malitia illis prodeſſe, & foventibus bonum jus nocere valeat, ad fructuum, reddituum, & proventuum dictorum beneficiorum per eos perceptorum reſtitutionem, ac expenſarum in litibus hujuſmodi factarum refectionem, omniaque, & ſingula damna, & intereſſe, in quibus condemnati fuerint, ſi non ceſſiſſent, vel reſignaſſent, per Judices tam ordinaria, quam delegata, vel alia auctoritate fungentes, coram quibus lites ipſas pro tempore pendere, ſeu moveri contigerit, condemnandos fore, & condemnari debere, ac ad id teneri, & obligatos eſſe. Ipſoſque ac etiam in dictis beneficiis ſucceſſores quoſcumque ad paritionem ſententiæ, ſeu ſententiarum, ac literarum executorialium pro tempore latæ, ſeu latarum, & decretarum, a quibus appellare non liceat, ad reſtitutionem, ſeu relaxationem poſſeſſionis, ac fructuum, reddituum, & proventuum, necnon refectionem expenſarum, ac damnorum, & intereſſe hujuſmodi perinde, ac ſi contra eoſdem ſucceſſores ſententia, ſeu ſententiæ latæ, & literę executoriales, hujuſmodi decretæ fuiſſent, cogi, & compelli. Sic tamen quod poſtquam alter ipſorum ſententiæ, ſeu ſententiis, ac reſtitutioni, vel relaxationi poſſeſſionis, & fructuum, reddituum, & proventuum, necnon damnorum, & intereſſe hujuſmodi refectioni, aliiſque præmiſſis realiter, & cum effectu paruerit, aliter deſuper moleſtari non poſſit.

Decretum irritans.

§. 3. Et ita in præmiſſis, omnibus, & ſingulis per eoſdem, & alios quoſcumque Judices, & etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata, &c. judicari, & defi-

Digitized by Google

deſiniri debere; irritum quoque, &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Papæ ſubſcr. *Publ. P. An. I. die 26. Oct.*

Lecta. & publicata fuit ſupradicta Conſt. Romæ in Cancell. Apoſt. Anno Incarnationis Dom. 1560. die vero Sabbati 29. menſis Oct.

XXI.

Vaſſallorum obligationes de cetero fiendæ, pro eorum Dominis Sedi Apoſtolicæ ſubjectis, nullæ erunt. Et Domini eorum Vaſſallos ab obligationibus jam factis indemnes relevare, & pecunias ſolutas infra ſex menſes reſtituere cogentur.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa iſtius Conſtitutionis. QUia non ſolum ex debito caritatis, & Paſtoralis officii, quo omnium noſtrorum, & Romanæ Eccleſiæ ſubditorum, præcipuam curam tenere debemus, ſed pro intereſſe etiam pecuniario Sedis, & Cameræ præfatæ, debemus proſpicere, & curare, ut ex terris, civitatibus, oppidis, caſtris, villis, & locis, temporali dominio Comitum, Baronum, Domicellorum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, Nobis ſubditorum oriundi, aut illarum, illorumque incolæ, & habitatores, ſuis facultatibus non exhauriantur, quandoquidem ad paupertatem redacti, non valerent ſolvere ſubſidia, & ſufferre onera, quæ Nobis, & Sedi, ac Cameræ præfatis, ratione ſuperioritatis, & alias tam ordinarie, quam extraordinarie, prout contingit, præſtare tenentur, & conſueverunt. Et (ſicut accepimus) pravus quidam abuſus a multis annis citra inolevit, quod nonnulli ex Comitibus, Baronibus, & aliis temporalibus Domicellis, præfatis, per ſeipſos, vel per alias ad eorum commodum interpoſitas perſonas accipiendo pecunias mutuo, ſeu alios contractus faciendo, faciunt civitatum, oppidorum, caſtrorum, terrarum, villarum, & locorum ſibi ſubditorum univerſitates, & homines, & plerumque etiam particulares, accedere, & fidejubere, ſeu principaliter, & in ſolidum obligare, & adveniente tempore ad faciendam ſolutionem, vel ſatisfactionem, ipſis Dominis non ſolventibus, neque ſatisfacien. miſeri ſubditi coguntur, vel de ſuo ſolvere, & ſatisfacere, ac depauperari, vel ſolvere, & ſatisfacere non valentes, cenſuris, & interdictis ſubjici, ac per executores tribulari, immenſiſque faſtidiis vexari, & demum ad ſolven. & ſufferen. Cameræ Apoſtolicæ ſubſidia, & alia præfata impotentes reddi.

Domini reſtituant infra ſex menſes Vaſſallis pecunias pro eis ſolutas. §.1. Nos igitur tot inconvenientibus occurrere, illorumque occaſionem tollere volentes. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, univerſis, & ſingulis Comitibus, Baronibus, Domicellis, & aliis præfatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, privationiſque dominii, civitatum, oppidorum, caſtrorum, villarum, & locorum præfatorum ipſo facto incurrendis pœnis, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus, & mandamus, ut quicumque ex eis, pro quibus, ſeu pro quorum commodo, utilitate, & intereſſe, immediate, vel aliis perſonis median., vel ſuppoſitis, eorum ſubditi univerſaliter, vel particulariter, ex quacumque cauſa, & quocumque modo obligati hactenus fuiſſe reperiuntur, debeant per ipſos ſubditos ſoluta, ſeu quomodolibet expoſita, integre infra ſex menſes proximos reſtituiſſe.

Et ab aliis obligationibus indemnes relevent eoſdem ſubditos. §.2. Et pro aliis obligationibus non ſolutis neque ſatisfactis debitis temporibus, de ſuis propriis, abſque ſubditorum damno aliquo, ſolviſſe, & ſatisfeciſſe, ipſoſque ſubditos, etiam non petentes, vere, & realiter indemnes, & penitus ſine damno relevaſſe. Et nihilominus omnes, & ſingulas confeſſiones, & quietationes, & liberationes dictorum Dominorum per ipſos ſubditos, circa relevationem indemnitatis hujuſmodi, non interveniente vera, & reali ſatisfactione, etiamſi juratæ fuerint, irritas, & nullius momenti fore, & eſſe decernimus.

Obligationes Communitatum, & Vaſſallorum de cetero pro Dominis fiendæ, invalidæ erunt. §.3. Inſuperque omnes, & ſingulas fidejuſſiones, & acceſſiones, etiam cum clauſula, Principaliter, & in ſolidum, necnon uti principales, & tam perſonales, quam reales, & alias quaſcumque obligationes, & promiſſiones, per Univerſitates, & perſonas ſubditas præfatas, ſive univerſaliter, ſive particulariter, etiam in ampliori forma Cam. Apoſt. cum juramento, cenſurarum, & mandati executivi ſuſceptione, & promiſſione etiam jurata, etiam de non utendo remedio hujus noſtræ proviſionis, ultro, ſeu ad preces, & inſtantiam, aut ad commodum, ſeu utilitatem ſuorum in temporalibus Dominorum, immediate ipſis Dominis nominatis, ſeu illis non nominatis, aliis interpoſitis nominibus, & perſonis, de cetero perpetuis futuris temporibus, quocumque modo facien. & prout illas concernent deſuper conficienda inſtrumenta, nullius roboris, & momenti fore & eſſe, Univerſitateſque & perſonas ſubditas præfatas, nullo modo obligare, neque in judicio, vel extra, ullam omnino fidem facere.

Decretum irritans. §.4. Sicque & non aliter per quoſcumque Judices, etiam S. R. E. Cardinales, & Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, Cameræ Apoſtolicæ Regentem, & alios quoſcumque Judices, in Alma Urbe, & aliis quibuſcumque S. R. E. Terris, & locis, ſublata aliter judicandi facultate, judicari debere. Acſi & quicquid ſecus fieri contingat, irritum, &c.

Publicata in Urbe ligat ignorantes. §.5. Et præſentium (quas poſtquam per aliquem ex noſtris Curſoribus in locis conſuetis Urbis affixæ, & publicatæ fuerint, omnes, etiam ignorantes, afficere volumus) ſolam ſignaturam, regula contraria non obſtante, ſufficere decernimus.

Derogatio contrariorum. §.6. Non obſtan. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis Cameræ

meræ, & aliis quibuſcumque conceſſis, cujuſcumque tenoris exiſtant, ſtatutiſque & conſuetudinibus locorum, etiam juramento, &c. roboratis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr. Placet, & ita decernimus, & mand. I.

Publ. P. An. I. 30. Octob. *Anno a Nativit. Domini 1560. Indict. 3. die vero 13. menſis Octobr. Pont. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno I. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ac ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, per nos Julium Parinum Clericum Terdonenſem, & Jacobum Carra SS.D.N.PP. Curſ.* *Cammillus Clerub. Mag. Curſ.*

XXII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat. Declarat, quod ultra præſentandi, ſeu nominandi ad Beneficia Eccleſiaſtica quibuſvis Principibus, & perſonis a ſe conceſſa ad fœminas nullatenus extendatur.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. ROmanum decet Pontificem ſua ſolicitudine indefeſſa providere, ut ea, quæ ab eo conceſſa ſunt, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidetur, quod a nemine poſſint ultra mentem ſuam interpretari, nec ſub ignorantia facti aliquibus præjudicium generetur; neque alicui occaſio dubitandi relinquatur, ſed exinde litibus, & ſcandalis penitus obvietur, ac omnis materia altercandi abſcindatur.

Cauſa hujuſce ferendæ declarationis. §. 1. Cum itaque Nos nuper ex certis, tunc expreſſis cauſis nonnullis nobilibus Viris Ducibus, Comitibus, Marchionibus, Proregibus, & forſan aliis Principibus, ac locorum in temporalibus Dominis, eorumque in Primogenitura ſucceſſoribus Juſpatronatus, & præſentandi locorum ordinariis, & in illorum recuſationem aliis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis per eos eligendis perſonas idoneas ad omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica in eorum dominiis, & ditionibus ac eorum Eccleſiis conſiſtentia, certo tunc expreſſo modo qualificata illorum pro tempore, non tamen per reſignationem in manibus noſtris, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis occurrente vacatione certis modis, & formis, ac cum decretis, derogationibus, & clauſulis ſimiliter tunc expreſſis Apoſtolica auctoritate reſervaverimus, conceſſerimus, & aſſignaverimus: & forſan ab aliquibus pretendi poſſet Juſpatronatus hujuſmodi ad fæminas ſe extendere, & Beneficia in menſibus Ordinariis collatoribus pro tempore conceſſis vacantia, ſub reſervationibus, conceſſionibus, & aſſignationibus Juriſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi comprehendi, Nos qui quid in mente geſſimus præceteris ſcimus, ne quid quod ab eadem mente noſtra alienum ſit, inde oriri contingat, ac indemnitati & tranquillitati eorumdem Ordinariorum collatorum, quantum in Nobis eſt, providere, ac omnem hæſitationis materiam deſuper ſubmovere, mentemque noſtram cunctis pandere volentes.

Declaratio, de qua in rubrica. §. 2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus, Juſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi ad ipſorum Ducum, Marchionum, Baronum, & aliorum Principum, & locorum in temporalibus Dominorum, quibus hujuſmodi Juſpatronatus, ut præfertur, conceſſum exiſtit in eiſdem Ducatibus, Marchionatibus, Baroniis, & dominiis ad ſucceſſores maſculos de legitimo Matrimonio natos dumtaxat, & nullatenus ad fæminas ſe extendere, ac dictas fæminas, necnon beneficia in menſibus eiſdem ordinariis collatoribus, juxta Conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu literas alternativarum, aut alia privilegia, & indulta conceſſis hactenus, & impoſterum etiam per Nos, aut ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes concedendis ſub reſervationibus, conceſſionibus, & aſſignationibus Juriſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi, quarum & forſan deſuper confectarum literarum, ac decretorum in illis appoſitorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis minime comprehenſas, & comprehenſa, ſed ſemper ab illis excluſas, & excepta reſpective fuiſſe, fore & eſſe, ac illis non obſtantibus eoſdem ordinarios collatores dicta beneficia in præfatis menſibus eis pro tempore conceſſis pro tempore vacantia eorum ordinaria auctoritate alias rite, prout ante reſervationes, & conceſſiones hujuſmodi poterant conferre, & de illis diſponere potuiſſe & poſſe, ac collationes proviſiones, & alias diſpoſitiones, per eoſdem ordinarios de eiſdem beneficiis in dictis menſibus, ut præfertur, vacantibus alias rite pro tempore factas validas, & efficaces exiſtere, & ſuos effectus ſortiri debere in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi reſervationes, conceſſiones, & aſſignationes Juriſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi a Nobis non emanaſſent, ac eaſdem reſervationes conceſſiones, & aſſignationes dictas fœminas minime comprehendere, illaſque ad beneficia in menſibus Nobis & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti reſervatis extra Romanam Curiam pro tempore vacantia dumtaxat ſe extendere, & ita intelligi debere, ac eos quibus illæ factæ ſunt ad alia beneficia, quam in menſibus Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, ut præfertur, pro tempore reſervatis prædictis, pro tempore vacantia præſentare non poſſe, & aliter factas præſentationes nullius roboris, vel momenti exiſtere, ac ipſos Ordinarios ad illos recipiendum nullatenus teneri, nec ad id cogi, aut compelli poſſe, & ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Audi-

Digitized by Google

Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, necnon irritum & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obſtantium derogatio.

§.3. Non obſtantibus literis reſervationum, conceſſionum, & aſſignationum Juriſpatronatus, & præſentandi hujuſmodi, ac aliis præmiſſis, necnon Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 25. Octobr. 1560. Pont. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Octavo Kalendas Novembris Pontificatus noſtri annu I.

XXIII.

Confirmatio, & nova conceſſio omnium facultatum, & privilegiorum S.R.E. Camerario, hactenus a Summis Pontificibus conceſſorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRovidentia Romani Pontificis plurimum circumſpecta, nonnumquam ea, quæ certis ſuadentibus cauſis, per ejus Prædeceſſores geſta ſunt, ex aliis non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, ac quemlibet in ſua juriſdictione, & poſſeſſione conſervat, & manutenet, prout æquitas ſuadet, & id in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Camerarius habuit multas facultates, & privilegia uſque ad Paulum IV., qui illa limitavit.

§.1. Sane cum dilectus filius noſter Guido Aſcanius S. Mariæ in Via-lata Diaconus Card. de Sancta Flora nuncupat. modernus, & qui ante eum pro tempore fuerunt S.R.E. Camerarii, multa, & diverſa privilegia, eis eorumque Camerariatus officio a quampluribus Rom. Pont. Prædeceſſoribus noſtris conceſſa habuerint, & habeant, ac in illorum poſſeſſione pacifica, & quieta, uſque ad tempus fel. rec. Pauli Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri, qui ex certis cauſis animum ſuum muventibus, id expedire ratus, illa limitavit, ſeu ſuſpendit, aut revocavit, extiterint.

Hic autem Pontifex illa confirmat, & de novo concedit.

§.2. Nunc vero experientia rerum omnium magiſtra docente, privilegia ex rationabilibus cauſis conceſſa, ac publicæ commoditati utilia fore comperientes, & propterea eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio, non ad alicujus inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, limitationem, ſeu ſuſpenſionem, aut revocationem privilegiorum hujuſmodi per præfatum Paulum Prædeceſſorem, ut præmittitur, factas harum ſerie revocantes, omnia, & ſingula privilegia, moderno, & pro tempore exiſtentibus ejuſdem S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio hujuſmodi, per quoſcumque Romanns Pontifices Prædeceſſores noſtros conceſſa, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, in omnibus, & per omnia, prout ante limitationem, ſuſpenſionem, ant revocationem Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi erant, confirmamus, approbamus, & innovamus. Et nihilominus potiori pro cautela, quatenus opus ſit, ea omnia moderno, & pro tempore exiſtentibus ipſius S.R.E. Camerariis, eorumque Camerariatus officio hujuſmodi de novo concedimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.3. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis etiam per præfatum Paulum Prædeceſſorem, etiam quoad Hebræorum vivendi modum, & tolerantias eiſdem Hebræis non concedendas, ac alias quomodolibet editis, quibus, illarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita omnino ſervata eſſet, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, quoad præmiſſa, motu ſimili, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ revocationis, voluntatis, confirmationis, approbationis, innovationis, conceſſionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. I. 13. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo Idib. Novemb. Pont. noſtri Anno I.

XXIV.

Contra pugnantes in duello, & illud ubique gentium permittentes, ſpectantes, compliceſque &c.

Duellorum uſum vetuit in Statu Eccleſiaſtico Jul. II. in Conſt. XXIV. Regis *fol. 309. T. III. P. III. & deinde Leo X. in Conſt. XXXIV.* Quam Deo *fol. 467. ibidem Eaſque ſimpliciter confirmavit Clem. VII. & ideo ejus Bullam non poſui.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EA quæ a Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſuadentibus legitimis cauſis emanarunt, libenter approbationis, & innovationis munimine ſolidamus, ut eo firmius illibata perdurent, quo ſæpius fuerint Apoſtolica auctoritate munita, illaque de novo ſtatuimus, & ampliamus prout rationabiles cauſæ perſuadent, & hoc in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Clemens VII. edidit Bullam de qua hic.

§.1. Dudum ſiquidem a ſel. rec. Clemente Papa VII. Prædeceſſore noſtro emanarunt literæ, in quibus nonnullæ aliæ inſeruntur tenorum ſubſequentium, Clemens Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam, Conſuevit &c. *Omittitur reſiduum, quia ſimpliciter confirmat Bullas citatas hic in rubrica.*

Cauſa Conſtitutionis.

§.2. Cum autem, ſicut Nobis innotuit, quamplurimi Duces, Comites, Marchiones, Domicelli, Barones, & alii in temporalibus Domini, Vicarii, Communitates, & Univerſitates Civitatum, Terrarum, & locorum eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectorum, nonnullique alii ſingularia certamina exoptantes, & alii etiam, ut præfertur, ſubditi illa videre cupientes, ſuorum ſtatus, ſalutis, & honoris immemores literis prædictorum hujuſmodi contravenire, & cenſuras, ac pœnas in illis contentas parvipendere non vereantur, in animarum ſuarum perniciem, & divinæ majeſtatis offenſam, ac Reipublicæ læſionem.

Confirmatio Conſt. Julii I., Leonis X., & Clem. VII.

§.3. Nos, quorum eſt ſceleratorum inſolentiis, quibus adverſum Deum, & proximum, ac dictæ Sedis auctoritatem veluti Catholicæ profeſſionis inimici ſæviunt, ſalubriter reprimendis, ne ipſorum invaleſcat præſumptio, & perverſitas extollatur, intendere, & ne literæ prædictæ, quæ provida deliberatione ab ipſis Prædeceſſoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, ſed illarum tranſgreſſores debita animadverſione puniantur, providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ſingulas Julii, Leonis, & Clementis, Prædeceſſorum prædictorum literas cum ſtatutorum, ordinationum, adjectionum, decretorum, declarationum, confiſcationum, incorporationis, applicationis, voluntatum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpective contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, & perpetuæ firmitatis robore ſubſiſtere, & ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, & concernent, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, perpetuæ infamiæ, diffidationis, criminis læſæ majeſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, & privationis ſtatuum, & dominiorum, ac Feudorum, & Vicariatuum, ac aliorum bonorum ſuorum, ac depoſitionis illorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac interdicti, ac aliis cenſuris, ac pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, aliiſque in eiſdem literis contentis, quas contravenientes eo ipſo incurrant, & inteſtabiles fiant, ac ultra pœnas prædictas carceribus mancipari, & detineri, & pœnis prædictis irremiſſibiliter puniri debeant, perpetuo obſervari, & per executores in dictis literis deputatos adverſus eoſdem contrafacientes ad totalem executionem dictarum pœnarum procedi debere decernimus.

Extenſio Conſtitutionū ad fautores duellantium & affigentes, vel ſubſcribentes cartas duelli.

§.4. Illaſque, tam ad pugiles taliter pugnantes, quam eos ad id tentantes, & provocantes, aut locum, ſeu campum ad pugnandum dantes, ſeu concedentes, ac in illis aſtantes, & intereſſentes, ac certantes, comitantes, & comitivam præſtantes, necnon conſulentes, ac adhærentes, & fautores, necnon chartas certaminis, ſeu duelli ſubſcribentes, vel affigentes, aut publicantes, etiam ſi prædictæ, ſeu cujuſcumque alterius dignitatis, nobilitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, tam Eccleſiaſticæ, quam mundanæ exiſtant, etiam ad hoc ut ipſi ultra pœnas prædictas excommunicationis majoris latæ ſententiæ pœnam, a quo nonniſi a Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolvi poſſint, eo ipſo incurrant, & ſi Eccleſiaſtici fuerint, etiam omnibus, & ſingulis Eccleſiis, Monaſteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis per eos obtentis, ſeu in quibus, & ad quæ jus eis competit, eo ipſo privati, & ad illa, ac alia in poſterum obtinenda inhabiles exiſtant, necnon illa tamquam per privationem hujuſmodi vacantia ab aliis impetrari poſſint, extendimus, & ampliamus.

Iteratio ſtatutorum a Julio II., Leone X., & Clemente VII.

§.5. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula prout per Julium, Leonem, & Clementem Prædeceſſores præfatos, ſtatuta, & ordinata, inhibita, decreta, & mandata fuerunt, in omnibus, & per omnia de novo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, decernimus, declaramus, & mandamus.

Revocatio quarumcumque licentiarum.

§.6. Ac omnes conceſſiones duellorum hujuſmodi, & facultates deſuper prædictis, ſeu aliis quibuſvis perſonis per quoſcomque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ſub quibuſvis formis, & verborum expreſſionibus forſan conceſſas, & approbatas, & innovatas, harum ſerie revocamus, caſſamus, & annullamus.

Monitio ad omnes Principes Chriſtianos etiam non ſubditos R. E. ut duella, & certamina prohibeant. *Ad quod habes Concil. Trid. Seſſ. 25 cap. 19. de reformat.*

§.7. Et inſuper cupientes, illa, & tam deteſtabilem pugnantium, & aliorum loca ad pugnandum, ac alias in præmiſſis favorem præſtantium, & denique tanti ſceleris fautorum nequitiam, non ſolum in terris, & locis eidem Romanæ Eccleſiæ, ut præfertur, ſubjectis, ſed alias ubilibet penitus reprimi, & aboleri, ac ſingulorum Chriſtifidelium animarum periculis obviare, per viſcera Domini Noſtri Jeſu Chriſti rogamus, & obteſtamur univerſos, & ſingulos totius Orbis Imperatorem, Reges, Duces, etiam armorum, Marchiones, Barones, ceteroſque Principes Chriſtianos, necnon dominia, potentatus, communitates civitatum, ac univerſitates oppidorum, caſtrorum, terrarum, & locorum quorumcumque, illorumque in temporalibus dominos, ac etiam militum, tam equeſtrium, quam pedeſtrium capitaneos, & præfectos etiam temporali ditioni ipſius Romanæ Eccleſiæ non ſubditos, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, ac præeminentiæ fuerint, ut divini nominis intuitu, & pro ſua in Nos, & hanc Sanctam Sedem Apoſtolicam devotione, & reverentia, necnon fidei cultu, & conſervatione, ac animarum eorum, qui hujuſmodi duella diabolica fraude decepti perquirunt ſalute,

dicta

Digitized by Google

dicta duella, ſeu alia ſingularia certamina in ſuis Regnis, Ducatibus, Marchionibus, Baroniis, Dominiis, terris, & locis nullatenus fieri permittant, immo ne fiant expreſſe prohibeant, & diſſuadeant: diſtrictius præcipientes eis, ne ullo umquam tempore hujuſmodi duella, ſeu certamina, quovis prætextu, ſeu quavis occaſione, vel cauſa admittere, aut aliquos ad id irritare, ſeu provocare, vel illis intereſſe, aut ut fiant pati, ſeu permittere audeant, vel præſumant: alioquin eos, ac etiam extra terras, & loca ditioni Eccleſiæ hujuſmodi non ſubjecta duella, ſeu ſingularia certamina hujuſmodi, aut diffidationes deſuper facientes, & ad id irritantes, provocantes, & auxilium, conſilium, vel favorem dantes, ac illix aſtantes, & intereſſentes, & ſimiliter chartas deſuper ſubſcribentes, aut publicantes, ſeu de illis ſe intromittentes, eorumque ac ipſorum ſingulos ab Imperatore, & Regibus inferiores majoris excommunicationis, & ultra eam, ſi Eccleſiaſtici fuerint, privationis, & inhabilitatis pœnis prædictis ſubjacere, illaſque incurrere, & ab eis præterquam a Nobis, ſeu dicto Rom. Pont. pro tempore exiſtente, ut præfertur, abſolvi, aut adverſus illas reſtitui, ſeu rehabilitari non poſſe, neque debere decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædeceſſores in ſingulis eorum literis prædictis voluerunt non obſtare ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 13. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Idib. Novemb. Pont. noſtri Anno I.

XXV.

Approbatio Archiconfraternitatis Orationis, & Mortis, nuper in Urbe inſtitutæ, ad orationem quadraginta horarum, ſingulis menſibus publice peragendam. Et pauperum defunctorum cadavera, gratis, & decenter ſepelienda, cum indulgentiarum conceſſione.

Hujuſmodi Orationem, in cunctis Urbis Eccleſiis, lociſque piis, præſcripta Eccleſiarum & temporis diſtributione, abſque intermiſſione fieri juſſit Clem. VIII. in ſua Conſtit. Graves, *quæ adhuc ſervatur. De indulgentiis autem, attende Conſtitut. Pauli V. mox edendam, quam vidi firmatam ſub die 1. Decembris 1605.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Divina diſponente clementia ad Summi Apoſtolatus apicem meritis licet imparibus ſublimati, Chriſtifidelium omnium votis, præſertim ad caritatis, aliorumque piorum operum exercitium, & devotionis ſinceritatem, certumque orationum, & jejuniorum Altiſſimo pura mente conſecrandorum ordinem tendentibus, ac ipſorum fidelium Societatibus, ſalubribuſque illarum ordinationibus, quo propterea pie inſtitutæ fuiſſe dicuntur, libenter potiſſimum cum a Nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium adjicimus, ac eoſdem fideles, ut ad opera hujuſmodi ferventius amplexanda procliviores efficiantur, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus frequenter invitamus, ut exinde deſiderabilia ſalutis æternæ præmia facilius valeant promereri.

In Urbe quidam Chriſtifideles inſtituerunt Confraternitatem Orationis, & Mortis, ad Orationem 40 horarum menſe quolibet, faciendam, & pauperum defunctorũ corpora decenter ſepelienda, & alia pia opera exercenda.

§.1. Sane ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardianorum, Adminiſtratorum, & Officialium Confraternitatis de Oratione, alias *della Morte* nuncupatæ, in Alma Urbe inſtitutæ, petitio continebat, jam multis annis elapſis nonnulli Chriſtifideles in ipſa Urbe degentes divino inſtinctu moti, & pia mente conſiderantes, Orationes humiliter & devote a Chriſtifidelibus in unum in Dei nomine convenientibus factas, divinæ Majeſtati gratas, & acceptas exiſtere, ac illis, & eleemoſynis, aliiſque piis operibus ipſius Omnipotentis Dei clementiam & miſericordiam impetrari, unam Societatem, ſeu Confraternitatem utriuſque ſexus perſonarum de Oratione, alias *della Morte* nuncupatam, in eadem Urbe inſtituerunt, & inter alia ordinaverunt, ut ſingulis menſibus, diebus, & horis ad id per pro tempore exiſtentes ejuſdem Confraternitatis Guardianos, ſeu Adminiſtratores, & Officiales deſignandis, & ſtatuendis ad imitationem quadraginta dierum, quibus Dominus noſter Jeſus Chriſtus in deſerto vitam humanam agens jejunavit, ac etiam Sanctorum Apoſtolorum, & patrum primitivæ Eccleſiæ, qui ad Deum ſine intermiſſione orabant, Oratio fieret, ad eumdem Omnipotentem Deum vocalis & mentalis, horas quadraginta continuas per homines, & mulieres dictæ Societatis, ac alias perſonas ibidem intereſſe volentes, etiam ſi Confratres non eſſent, ac ipſi Confratres in principio cujuſlibet Orationis ſingulo menſe in penultima ejus Dominica, vel alio die fieri ſolitæ Corpus Dominicum decenti pompa deferrent, Necnon pauperum, ac miſerabilium perſonarum decedentium corpora jam antea ſæpenumero abſque ulla forſan cæremonia præter conſuetudinem Chriſtianam delata, exemplo Thobiæ etiam propriis humeris deferrent, ac propriis faculis, intortitiis, & candelis adhibitis, aliiſque expenſis neceſſariis ſepelirent, necnon ſingulo menſe pro animabus Confratrum defunctorum, ac eorum, quorum corpora ab ipſis Confratribus humata forent anniverſarium celebrarent, & infirmis egenis ipſius Confraternitatis de medico & eleemoſynis pro poſſe ſuccurrerent, illoſque & Confratrum caritate viſitarent, atque officia divina, prout aliis Confraternitatibus conceſſum erat, exercerent.

§.2. Cum

Digitized by Google

Ordinationeſque pro regimine d. Confraternitatis conſtituerunt.

§.2. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat dicta Confraternitas, Spiritu Sancto adiuvante concurſu fidelium, qui ad illam confluxerunt, augmentum, & in dictis piis operibus incrementum non modicum ſuſceperit, ac in dies augeatur, dictique Confratres, qui ipſam Confraternitatem primo in S. Laurentii in Damaſo conſtituerunt, & ad præſens in S. Joannis Evangeliſtæ in Ayra dictæ Urbis Eccleſiis congregatam retinent, etiam pro illius directione, & augmento nonnulla Capitula, & Statuta fecerint, & ediderint, & Venerab. fratrem noſtrum Federicum Epiſcopum Præneſtinum S. R. E. Cardinalem de Cæſis nuncupatum in dictæ Confraternitatis Protectorem elegerint, prout in uno, vel pluribus documentis, & forſan publicis deſuper confectis plenius dicitur contineri, Guardiani, & Adminiſtratores prædicti Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut inſtitutioni Confraternitatis, ejuſque Statutis, & Capitulis hujuſmodi pro firmiori illorum ſubſiſtentia Apoſtolicæ confirmationis robur adiicere, ac aliis in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic autem Pontifex dictam Confraternitatem, ejuſque ordinationes approbat, & de novo inſtituit, accedere conſenſu Archiconfraternitatis Charitatis. D. quæ extat hic in fine.

§.3. Nos igitur, qui Chriſtifidelium devotionem, orationes & pœnitentiam, ac caritatis opera ubique locorum, ſed præcipue in ipſa Urbe feliciter adaugeri, ſinceris deſideramus affectibus, hanc dictorum Confratrum devotionem in Domino collaudantes, ac Guardianos, Adminiſtratores, & Officiales prædictos, ac eorum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſiquibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon omnium & ſingulorum documentorum prædictorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dummodo dilectorum filiorum Archiconfraternitatis Charitatis etiam de Urbe ad infraſcripta accedat aſſenſus, inſtitutionem Confraternitatis de Oratione, alias de Morte nuncupatæ hujuſmodi, ac omnia, & ſingula per Guardianos, & Confratres prædictos, circa præmiſſa edita, ordinationes, & ſtatuta, ac prout illa concernunt cetera in eiſdem documentis contenta, licita & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos juris & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiicimus. Et nihilominus eamdem Confraternitatem de Oratione, alias de Morte nuncupandam eiſdem modo, & forma, quibus per ipſos Chriſtifideles inſtituta exiſtit, de novo auctoritate, & tenore præmiſſis inſtituimus, & etiam erigimus.

Ejuſque officialibus dat poteſtatem.

§.4. Ac eiſdem Guardianis, Adminiſtratoribus, & Confratribus quaſcumque utriuſque ſexus perſonas eis bene viſas, ac gratas, & acceptas, tam eccleſiaſticas, quam ſæculares undecumque exiſtentes, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cujuſvis licentia minime requiſita in eorum Confratres, ac Confraternitatis gremium recipien. & admitten., licentiam & facultatem concedimus.

quoſcumque in Confraternitatem recipiendi.

Statuta cum auctoritate Protectoris condendi, & reformandi.

§.5. Eiſque cum ejuſdem Federici Epiſcopi, & deinceps pro tempore exiſtentis Protectoris ſui auctoritate, ſeu approbatione, quæcumque ſtatuta & ordinationes pro ejuſdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum hujuſmodi exercitium, & alias circa præmiſſa, prout eis videbitur, & placuerit, condere, & reformare, quæ poſtquam condita, & reformata fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, & per ipſos Guardianos, ac Adminiſtratores, & Confratres obſervari debeant.

Crucem ligneam & habitum nigrū deferendi.

§.6. Necnon tam in eorum Oratorio, quam in proceſſionibus per Urbem faciendis Crucem ligneam, & habitum conſuetum de tela nigra cum capucciis, ſive picciis deſerre, prout etiam de præſenti deferunt.

Eleemoſynas, oblationes, & legata recipiendi & in dictos pios uſos exponendi

§.7. Necnon eleemoſynas, & oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſtifidelium, etiam S. R. E. Cardinalium, aliorumque Prælatorum, & Officialium, aliarumque perſonarum, tam ſæcularium, quam Eccleſiaſticarum, tam hactenus, quam in futurum ultimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationibus, vel largitionibus relicta legata, hæreditates, & bona quæcumque eidem Confraternitati relinqui, & Confraternitatem illa ſic relicta recipere, & de illis illorumque fructibus in dictos pios uſus, prout illis videbitur, diſponere, ac omnia & ſingula alia recipere, obtinere, & facere, & ad ea admitti poſſe, ad quæ aliæ Urbis prædictæ Confraternitates a Sede Apoſtolica approbatæ poſſunt & valent, citra tamen illarum præjudicium.

Confraternitatem ad aliā Eccleſiam transferendi, & in ea Cappellanum habendi, ad miniſtrandum Confratribus Sacramenta.

§.8. Et inſuper Confraternitatem ipſam ad aliam Eccleſiam, ſeu locum ipſius Urbis ſibi beneviſum transferre, & inibi ſi Eccleſia non extet, Eccleſiam unam cum ſuis Oratoriis, & manſionibus: ſi vero Eccleſia inibi reperiatur de illius pro tempore Rectoris conſenſu unam Cappellam, ſeu Oratorium, in qua, vel quo Sacratiſſimi Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad ejus Altare Cappellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Officiales ad eorum nutum eligendum, & amovendum, prout hactenus habuerunt, per quem miſſę, & alia divina officia celebrari, & ipſius Confratribus Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari poſſint, habere & retinere, ac conſtrui facere.

Defunctorum que corpora in Eccleſiis eorum Parochialibus; ſuis expenſis requiſitis Parochis ſepeliendi.

§.9. Et ipſi Guardiani, & Officiales, ac Confratres dictæ Confraternitatis, & eorum Cappellani quorumcumque pauperum decedentium corpora in Parochiali Eccleſia ſub qua ipſi pauperes deceſſerint, ſeu illius Cœmeterio, ſi Cœmeterium habuerit, dictæ Confraternitatis ſumptibus, & expenſis, ac cum ſuis faculis, intorticiis, & candelis,

cum

Digitized by Google

cum licentia tamen, atque intereſſentia ejus Rectoris, ſeu Vicarii, ſi vocatus adeſſe voluerit, ita quod ſi adeſſe noluerit dictæ Confraternitati januas Eccleſiæ prædictæ ad hunc effectum aperire omnino teneatur, in forma Eccleſiæ conſueta, & ſolemniter ſepelire, vel ſepeliri facere, libere & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore indulgemus.

Indulgentiarum conceſſio pro Confratribus, Sororibus & aliis.

§.10. Et inſuper, ut Chriſtifideles eo libentius ad ingrediendum Confraternitatem hujuſmodi inducantur, & animarum ſalus per amplius propagetur, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis, præſentibus, & futuris ejuſdem Societatis utriuſque ſexus Confratribus, qui ad illam in diebus Orationis quadraginta horarum hujuſmodi acceſſerint, & pro noſtra, & pro tempore exiſtentis Pontificis Rom. ſalute, necnon d. Sedis, ac Principum, omniumque Chriſtianorum pace, & tranquillitate pie oraverint, necnon Chriſtifidelibus, qui Eccleſiam Confraternitatis hujuſmodi in Nativitatis, Veneris Sancti, & ſecunda feria octavæ Corporis D.N.J.C. Feſtivitatum diebus devote viſitaverint, vere tamen confeſſis, & contritis, vel firmum confitendi propoſitum haben. & ſimiliter orantibus, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & elargimur. Eorum autem omnium, & ſingulorum Confratrum, qui per totam primam, vel ſecundam dictæ Orationis noctem in eadem Oratione permanſerint, ac pro viribus, ut ſupra, preces effuderint intuitu unius animę cujuſcumque fidelis defuncti, pro qua quicumque ex ipſis Miſerere mei Deus, &, De profundis, Pſalmos, aut quinquies orationem Dominicam, & Angelicam Salutationem humiliter in dictæ Orationis fine, coram ſanctiſſimo Sacramento dixerint, quoties id fecerint, centum annos, illis vero Confratribus, qui dictorum pauperum decedentium corpora ad locum ſepulturæ detulerint, aut aſſociaverint, & infirmos prædictos viſitaverint, quoties id fecerint, mille annos, & totidem quadragenas de injunctis ſibi pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus. Necnon eiſdem Confratribus, quod liceat eis, & eorumcuilibet, durante eorum infirmitate Miſſam in domibus ſuis celebrari facere.

Facultas eligendi Confeſſorem.

§.11. Necnon Confeſſorem, ſeu Confeſſores, qui eos in mortis articulo ab eorum peccatis, & Sedi prædictæ in Bulla Cœnæ Domini legi conſueta reſervatis (Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) dicta auctoritate abſolvere poſſint, eligere.

Facultas aggregandi alias Confraternitates.

§.12. Ac ipſis Guardianis, Officialibus, & deputatis pro tempore exiſtentibus quaſcumque Confraternitates extra Urbem prædictam ſub hujuſmodi vocabulo, & inſtitutis pro tempore erectas, omnibus, & ſingulis prædictis, aliiſque privilegiis, & indulgentiis ſibi deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis ſibi bene viſis aggregandi, illaſque eis, in toto, vel in parte communicandi facultatem ſimiliter concedimus, ac indulgemus hujuſmodi.

Clauſulæ hujus Bullæ præſervativæ.

§.13. Et preſentes literas, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum per Nos, & Sedem prædictam, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de ipſa Urbe, expeditionis contra infideles, & Cruciatæ Sanctæ, vel aliter etiam ad Imperatorum, Regum, Ducum, aut aliorum inſtantiam quomodolibet pro tempore factis nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas fore, ipſiſque Confratribus, & aliis fidelibus ſuffragari debere decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.14. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac noſtra, de indulgentiis, & gratiis hujuſmodi ad inſtar non concedendis, aliiſque editis, & edendis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, necnon quorumvis Eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiiſque, indultis, & literis Apoſt., illis, & eorum Superioribus, ac perſonis, aliiſque quibuslibet ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis ac irritantibus, & aliis decretis, & Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, ac totis illorum tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua, non autem per clauſulas idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis aliter in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

D. P. An. I. 17. Novemb.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo 15. Kalend. Decemb. Pontificatus noſtri Anno primo.

Conſenſus Archiconfraternitatis Charitatis de Urbe.

Anno Incarnationis Dominicæ 1561. die 7. Februarii, R. D. Antonius Lomellinus Protonotarius Apoſtolicus, Horatius de Marchianis, Chriſtoforus Lucianus, Franciſcus Sangalettus deputati Societatis, ſeu Confraternitatis Charitatis de Urbe per Franciſcum Puccium eorum Procuratorem, omnibus & ſingulis retroſcriptis ſine tamen præjudicio privilegiorum ejuſdem Confraternitatis Charitatis, & literarum expeditioni conſenſerunt, &c.

Pro Jo. Baptiſta Doria. Jo. Baptiſta Zianus.

India

XXVI.

Indictio Concilii Tridentini ad diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futuræ.

Ex Raynaldo continuat. Annal. Opus poſt hunc. t. XXII.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Cauſæ cogendi Concilium.

AD Eccleſiæ regimen licet tanto oneri impares ſola Dei dignatione vocati ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernentesque, non ſine magno horrore, quam longe, lateque Hæreſum, & Schiſmatis, & quanta Chriſtiani Populi mores correctione indigerent, in eam curam, & cogitationem pro ſuſcepti muneris officio incumbere cæpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam pernicioſum Schiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & depravatos emendare poſſemus.

Concilium Generale a diverſis Summis Pontificibus indictum, & non perfectum.

§. 1. Cum autem intelligeremus ad hæc ſedanda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod Sancta hæc Sedes adhibere conſueviſſet Œcumenici, generaliſque Concilii, ejus congregandi, & Deo juvante celebrandi conſilium cæpimus. Indictum illud quidem antea fuit a felicis recordationis Paulo III., & ejus ſucceſſore Julio Prædeceſſoribus noſtris, ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Si quidem Paulus, cum id primum, in Urbem Mantuanam, deinde Vicentiam indixiſſet, quaſdam ob cauſas in literis ejus expreſſas, id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata in eadem Civitate Tridentina inchoatum fuit, verum Seſſionibus aliquot habitis, & nonnullis Decretis factis ipſum ſe poſtea Concilium, aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate Bononiam tranſtulit. Julius autem, qui ei ſucceſſit in eandem Civitatem Tridentinam id renovavit, quo quidem tempore facta alia quædam Decreta ſunt. Sed cum in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & Bellum in Italia, & Gallia graviſſimum exarſiſſet, rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates, & impedimenta objiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret.

Poſtmodum dilatatæ Hæreſes.

§. 2. Quantopere vero interea auctæ fuerunt, & multiplicatæ, & propagatæ hæreſes, quantopere Schiſma creverit, ſine maximo animi dolore, nec meminiſſe poſſumus, nec referre.

Dante itaque Deo pacem Principibus Chriſtianis.

§. 3. Sed cum tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unitatem donare dignatus eſt, qua Nos occaſione oblata maximam in ſpem venimus ipſius miſericordiæ freti fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad Schiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutius differendam.

Concilium indicendum ſtatuit Pius,

Indicit ad diem prox. ai Paſchatis,

§. 4. Habita igitur cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, factis, etiam conſilii noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto filiis noſtris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia Nobis pollicemur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus ad Dei Omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis utilitatem, de eorundem Fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu Sacrum Œcumenicum, & Generale Concilium auctoritate ejuſdem Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua Nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in Civitate Tridentina ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque ſtatuimus, atque decrevimus.

Omnibus, qui Conciliis generalibus intereſſe ſolent, præcipit, ut ad hoc veniat

§. 5. Quocirca Venerabiles Fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, ceteroſque, quibus in Conciliis Generalibus ſedere, & ſententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, in vim quoque juramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in Nos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi forte impedimento fuerint legitimo perpediti, quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, ut in Concilio adeſſe non negligant, Chariſſimos vero in Chriſto filios noſtros Romanorum Imperatorem electum, ceteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſe, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi intereſſe in Concilio non potuerint, ut Oratores ſuos prudentes, graves, & pios viros utique mittant, qui ipſorum nomine interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum Regnis, atque Dominiis Prælati, ſine recuſatione, ac mora, tam neceſſario tempore Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitamus, ut per ipſorum Regna, & Dominia tutum, & liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, Comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter, & omnibus in locis recipiantur, atque tra-

tractentur, ſicut, quod ad Nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum a Nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit; nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ovium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem, & quietem.

Dat. die 21. Novem. 1560 Pont. An. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, XI. Kal. Dec. Pont. noſtri An. I.

XXVII.

Indictio proſecutionis Sacri & Œcumenici Concilii Tridentini.

Concilium iſtud indictum fuerat a Paulo III. in ejus Conſtit. XL. Initio *Tom. IV. Part. I. fol. 207. Abſolutumque & confirmatum fuit ab iſto Pontifice Pio IV. ut inf. in Conſt.* Benedictus *ubi ponam concord. Materiæ.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Eccleſiæ regimen, licet tanto oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtatim circumferentes mentis oculos per omnes reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis pervaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent: in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam pernicioſum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & depravatos emendare poſſemus.

Paulus III., & Julius III. indixerunt Conc. Trid. ſed proſecutum non fuit ex variis cauſis, de quibus hic, & in Paul. III. Conſtit. cit. in rubr.

§. 1. Cum autem intelligeremus ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueviſſet, Œcumenici, Generaliſque Concilii ejus congregandi, & Deo juvante celebrandi, conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo Tertio, & ejus ſucceſſore Julio Prædeceſſoribus noſtris, ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus cum id primo in Urbem Mantuam, deinde Vicentiam indixiſſet, quaſdam ob cauſas in literis ejus expreſſas in primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit. Deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem, ſuſpenſione ſublata, in eadem Civitate Tridentina inchoatum fuit. Verum ſeſſionibus aliquot habitis, nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concilium aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Julius autem, qui ei ſucceſſit, in eamdem Civitatem Tridentinam id revocavit, quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia graviſſimum exarſiſſet, rurſus Concilium ſuſpenſum & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque & ex aliis difficultates, & impedimenta obiiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes, quantopere ſchiſma creverit, ſine maximo animi dolore, nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tamdem pius & miſericors Dominus, qui numquam ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, Regibus & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua Nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus ipſius miſericordia freti, fore ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma hæreſeſque tollendas, ad corrigendos & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſſe duximus diutius differendam.

Iſte autem Pontifex ex cauſis hic expreſſis dictum Conc. proſe. qui mandat ad diem Reſurrectionis Domini 1561

§. 2. Habita igitur cum Venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus cariſſimis in Chriſto filiis noſtris Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia Nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei Omnipotentis laudem & gloriam, atque Univerſalis Eccleſiæ utilitatem de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, ſacrum Œcumenicum & Generale Concilium, auctoritate ejuſdem Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum, qua Nos quoque in terris fungimur, freti, & ſubnixi, in Civitate Tridentina ad ſacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum ſublata ſuſpenſione, ſtatuimus, atque decernimus.

Monetque Prælatos, ut accedant ad Concilium.

§. 3. Quocirca Venerabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos alios Abbates, ceteroſque, quibus in Concilio generali accedere, & ſententiam dicere jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi forte fuerint impedimento legitimo præpediti, quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus propterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſſeve potuerit, ut in Concilio eſſe non negligant.

§. 4. Cariſſimos vero in Chriſto filios Ro-

Digitized by Google

Hortatur etiam Imperatorem, Reges, & Principes, ut per ſe ipſos, vel eorum Oratores Conc. interſint &c.

Romanorum Imperatorem electum, ceteroſque Reges & Principes, quos optandum ſane eſſet Concilio intereſſe poſſent, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi intereſſe Concilio non potuerint, ut Oratores ſuos prudentes, graves, & pios virus utique mittant, qui ipſorum nomine illi interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, nt ex eorum Regnis, atqne dominiis Prælati ſine recuſatione, ac mora tam neceſſario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſſe minime dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad Nos attinet, ipſi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium & ſalutare opus perficiendum a Nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit, nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſins Dei, diſperſarum ovium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ reipoblicæ tranquillitatem, ac quietem.

Hanc Bullam Romæ publicari mandat.

§.5. Ut vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omninm, quorum oportet, notitiam perveniant: nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit, quod illa ignoraverit, præſertim cum non ad omnes, quos de his literis certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamns, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranen. tunc cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, clara voce a Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notariis aliquibus publicis recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur: ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquamdiu relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehenduntur, poſt duos menſes a die publicationis, & affixionis earum volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ coram editæ, & lectæ fuiſſent.

Tranſumptorum fides.

§.6. Tranſumptis qooque earum, quæ manu alicujus Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita, ut ſine dubitatione ulla, fides habeatur, mandamus, atque decernimus.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 29. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. tertio Kalendas Decembris Pontificatus noſtri anno I.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones

✠ *Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.*
✠ *Ego P. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculanus.*
✠ *Ego Fed. Card. Caſius Epiſcopus Praeneſtinen.*
✠ *Ego Card. Moronus Epiſcopus Albanen.*
✠ *Ego Chriſtophorus Madrucius Card. Trid.*
✠ *Ego Otho Truchſes Card. Aug.*
✠ *Ego B. de la Cueva Card. S. Crucis.*
✠ *Ego Ti. Card. Criſpus.*
✠ *Ego Jo. Mi. Card. Saracenus.*
✠ *Ego Jo. Card. Sancti Vitalis.*
✠ *Ego Jo. And. Card. Meſſanen.*
✠ *Ego Jac. Card. Puteus.*
✠ *Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clemen. ſubſcr.*
✠ *Ego Scipio Card. Piſarum.*
✠ *Ego Jo. Card Reumanus.*
✠ *Ego Jo. An. Card. Capiſuccus.*
✠ *Ego Thad. Card. Gaddus.*
✠ *Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.*
✠ *Ego Clem. Card. Aracæli.*
✠ *Ego I. Card. Sabelius.*
✠ *Ego Jo. Ant. Card. S. Gregorii.*
✠ *Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.*
✠ *Ego Gui. Aſc. Card. Camerarius.*
✠ *Ego Hipp. Card. Ferrarien.*
✠ *Ego Jul. Card. Urbin.*
✠ *Ego Aloy. Card. Cornelius.*
✠ *Ego Hier. Card. Simoncellus.*
✠ *Ego Vitellotus Card. Vitellius.*
✠ *Ego Jo. Card. de Medicis.*
✠ *Ego Carolus Card. Borromeus.*

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1560. indict. 3. die vero 2. menſis Decemb. Pontificat. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. anno primo, retroſcripta literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, juxta earum ſeriem, & tenorem, & etiam ut moris eſt, & illis amotis dimiſſis illarum copiis affixis per nos Bernardinum Andreutium, & Jo: Andream Panizzam Apoſtolicos Curſores.

Petrus Vulrrini Mag. Curſ.

XXVIII.

De Spoliis Clericorum ob illicitam negociationem. Et de indultis Curialium, & Incolarum Almæ Urbis ſuper dd. Spoliis.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcens eſſe cenſentes, & æqnum, ut Nos, qui alios in ſua juſtitia confovemus, Cam. Apoſt. jura non negligamus, quinimmo ne prætextu incertitudinis, illa ab aliquibus uſurpari, aut ſuper eis dubia aliqua oriri contingat, ita noſtræ declarationis

nis remedio provideamus, quod a nemine deſuper dubium aliquod deduci poſſit.

Cauſa Conſtitutionis. §. 1. Cum itaque ſicut accepimus, a nonnullis vertatur in dubium, an res, & bona per Clericos, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, uti Spolia, vel alias ad Cameram præfatam jure legitimo ſpectare, & pertinere debeant, Nos omnes deſuper hæſitationis materias ſubmovere, ac cavillationibus, & altercationibus, ac litibus viam præcludere, & denique malitiis eorum, qui jura dictæ Cameræ uſurpare ſatagunt, obviare, aliaſque in præmiſſis opportune providere volentes.

Clericorum bona ex illicita negociatione, vel alias contra ſacros Canones acquiſita ad Cameram Apoſtolicam ſpectant. §. 2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula, res, & bona, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſvis regionibus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia, per quoſvis Clericos, tam Sæculares, quam quorumvis, etiam Mendicantium Ordinum, ac Militiarum regulares, etiam in ſacris Ordinibus conſtitutos, cujuſcumque ſtatus, ordinis, & conditionis fuerint, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia majori dignitate præfulgeant, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuerint, teſtandi, condito teſtamento, ubivis locorum deceſſerint, & decedent, aut quibus illos, etiam eis viventibus privari, & eis deſtitui contigerit, & præſertim quondam Andreæ Japiro de S. Joanne Rotundo Presbyteri, ſeu Religioſi, extra Rom. Curiam ad illam forſan veniendo defuncti, haſtenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad eamdem Cameram, & non alios, etiam in quibuſvis Cathedralibus, etiam Metropolit., & Collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, qualitercumque qualificatis ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, commiſſionem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiamſi ad illa, vigore prioris tituli, jus regrediendi, ſeu accedendi, aliquibus conceſſum fuerit, ſpectaſſe, & ſpectare, ac ſub nomine ſpoliorum venire, illaque uti Spolia ad Cameram ipſam pertinentia perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe, poſſe, ac debere.

Decretum irritans. §. 3. Et ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes in quacumque inſtantia, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Necnon irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates. §. 4. Mandantes dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Via-lata, Diac. Card. de Sancta Flora nuncupato, Camerario noſtro, & ejus in Camerariatus officio Succeſſoribus, quatenus Spolia ipſa, prout alia ipſius Cameræ jura, exigi, & recuperari, ac præſentes inviolabiliter obſervari faciat, nec permittat Cameram ipſam, vel pro ea agentes, deſuper modo aliquo moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ. §. 5. Non obſtan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Ordinum, Militiarum, & beneficiorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, & dilectis filiis illorum Capitulis, Conventibus, Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P. An. I. die 5. Novem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Non. Novemb. Pont. noſtri Anno I.

Sequitur declaratio dictæ Conſtitutionis.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Romanus Pontifex, ex ſua circumſpecta providentia attendens ſuam Almam Urbem, Apoſtolorum Petri, & Pauli glorioſo martyrii cruore Domino Noſtro Jeſu Chriſto conſecratam, caput Orbis exiſtere, & Altiſſimum in ea Sacerdotii principatum, Chriſtianæque Religionis caput inſtituiſſe, & ad illam tamquam communem omnium Chriſtifidelium patriam de univerſis Mundi partibus Chriſtifideles ipſos in copioſo numero confluere, ut illa eo amplioribus prærogativis decoretur, quo eſt omnium aliarum mater, cunctorumque ad eam undequaque accedentium benigna receptrix, & alumna, ac illius incolæ, & habitatores, ac Romanam Curiam ſequentes eo quietius, & tran-

& tranquillius in ea degant, quo ſe amplioribus favoribus, & gratiis noverint communitos, nonnumquam a ſuis Prædeceſſoribus in illorum favorem conceſſa, pro illorum ſubſiſtentia firmiori, non ſolum approbat, ſed etiam innovat, & quæ poſtmodum ab eo emanarunt literæ Apoſtolicæ, ne defectu incertitudinis aliquid, quod a mente ſua alienum ſit, oriri contingat, illas ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidat, ut nulli hæſitationis, & dubitationis ſcrupulus relinquatur, & alias deſuper diſponit, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicit in domino ſalubriter expedire.

Julius III. edidit Bullã de qua hic.

§.1. Nuper ſiquidem poſtquam fel. rec. Julius PP. III. &c. *Omittitur, quia ipſa Bulla Jul. eſt Tom.IV. Par.I. fol.265.*

Hic Pontifex aliam edidit Bullam hic præcedentem.

§.2. Nos ex certis tunc expreſſis cauſis Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per alias noſtras literas ſub dat. videlicet Non. Novemb. Pont. noſtri Anno I. decrevimus, & declaravimus omnia, & ſingula &c. *Omittitur quia eſt Bulla quæ præcedit.*

Ideo dubitabatur an iſta Conſt. præjudicaverit d. Conſt. Jul. III. Unde hic declaratur non fuiſſe præjudicatum privilegiis Curialium, & ejus Conſt. non ſe extendere ad Card. ubique decedentes, aut alios teſtandi facultatem habentes ex privilegio aut licentia Sedis Apoſtolicæ.

§.3. Cum autem ſicut Nobis innotuit, a nonnullis hæſitetur, an ex his literis noſtris ſtatuto, & ordinationi Julii Prædeceſſoris hujuſmodi præjudicium, aliquod generatum ſit, aut dici, ſeu cenſeri poſſit, Nos, qui Urbis decorem, & venuſtatem, ac illius Incolarum prædictorum proſperum, & felicem ſucceſſum ſinceris exoptamus affectibus, quique illam non minoribus favoribus, quam dicti Prædeceſſores proſecuti ſunt, proſequi intendimus, ne propter noſtræ declarationis defectum, & veritatis ſuppreſſione contra mentem, & voluntatem noſtras, cuiquam præjudicium generetur, quantum in Nobis eſt, providere volentes, ac dictarum noſtrarum literarum veriorem tenorem præſentibus pro ſufficienter expreſſo habentes, necnon motu, & ſcientia ſimilibus, literas noſtras prædictas ad S. R. E. Cardinales, etiam ubivis locorum decedentes, ac eorum bona ubique exiſtentia nullo pacto, ad Urbem, & Curiam præfatas, necnon Prælatos, Officiales, ac alios ſæculares, & cujuſvis Ordinis regulares Clericos, ceteroſque, tam in Urbe, & Curia præfatis pro tempore exiſtentes, & in ea, ſeu ejus diſtrictu decedentes, quam alias alibi ubivis locorum, etiam ultra montes, & maria exiſtentes, teſtandi tamen, codicillandi, & alias de bonis ſuis quibuſcumque quomodolibet diſponendi facultatem, ſeu etiam, quod eis ab inteſtato decedentibus eorum bona ad ipſorum proximiores, qui niſi beneficiati eſſent ſuccedere deberent, devolvantur, & debeant, ſpecialem ab Apoſt. Sede, vel officiorum ſuorum ratione privilegiorum, aut ex alio quovis titulo pro tempore habentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ, perſonas minime ſe extendere, neque illos, aut eorum aliquem comprehendere, ſed ab eis penitus exceptos fuiſſe, fore, & eſſe, ac dici, & cenſeri, & alias eaſdem noſtras literas, etiam abſque verbis, aut alios contra ſacros Canones, in illis appoſitis in omnibus, & per omnia, ac ſi illa in eis appoſita non fuiſſent, ſeu illæ, ſine eis emanaſſent, ſtare, & in ſuis efficacia, & robore permanſiſſe, & permanere debuiſſe, & debere.

Confirmatio Conſtit. Sixti IV., & aliorum.

§.4. Declarantes eiſdem Motu, & ſcientia, tam Julii ſtatutum, & ordinationem hujuſmodi, quam per Sixtum IV., & Alexand. VI., Leonem X., & alios Rom. Pont. etiam Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, etiam in Conclavi, in quo divina diſponente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, etiam in ipſius Urbis, & ejus ædificiorum, Romanæque Curiæ, & ejus Officialium, ac aliarum perſonarum prædictarum, etiam extra Urbem, & in quibuſvis Provinciis, etiam ultra montes, & maria, ut præfertur, in genere, vel in ſpecie, circa teſtandi, & ſuccedendi hujuſmodi facultatem quomodolibet conceſſa privilegia, & indulta, ac cum inhibitionum Decretorum, & in eis contentis clauſulis Julii prædictas, ac aliorum Prædeceſſorum prædictorum ſingulas deſuper confectas literas, & inde ſecuta quæcumque, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, etiam ad hoc, ut omnes, & ſinguli ſupradicti de omnibus, & ſingulis eorum rebus, & bonis, etiam nulla quantitatis, & acquiſitionis ipſorum bonorum diſtinctione habita, libere diſponere valeant, ac ſi dictæ noſtræ literæ non emanaſſent, aut aliæ in poſterum emanarent, dicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, necnon illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus. Et nihilominus pro potiori cautela, illa omnia, & ſingula eiuſdem modis & formis, quibus per dictos Prædeceſſores conceſſa fuerunt, de novo eiſdem auctoritate, & tenore, ac Motu, & ſcientia ſtatuimus, ordinamus, & concedimus, necnon illa valida, & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac ſingulis ſupradictis ſuffragari.

Decretum irritans.

§.5. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per Camerarium, Præſidentes, & Clericos præfatos, ac quoſcumque alios Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Card., ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Cameræ, & Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, & quibuſvis aliis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indul-

tis,

tis, & literis Apoſtolicis, illis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu, & ſcieutia ſimilibus, conceſſis, & approbatis, ac innovatis. Quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habeotes, illis alias io ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac omnibus illis, quæ Julius, & alii Prædeceſſores præfati in dd. ſuis literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.7. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu Notarii publici ſubcriptis, & alicujus Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra ubique adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſteuſæ.

Sanctio pœnalis.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum declarationum, decretorum, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, ſtatuti, ordinationis, conceſſionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An. II. die 5. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo, Non. Febr. Pontificatus noſtri Anno II.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1561. Indict. 4. die vero 15. menſis Febr. Pont. Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno I. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſt. per nos Jacobum Carru, & Antonium Clerici Curſores.

Franciſcus Rogerius Mag. Curſ.

XXIX.

Ordo, quo Prælati in ſacro Concilio Tridentioo locum habere debent, in actibus publicis.

PIUS PAPA QUARTUS

Exordium.

Sicut ea, quæ pacem, & concordiam nutriunt, pura mente ſemper inquirimus, ita ex debito noſtræ paſtoralis ſolicitudinis tenemur illa ſubmovere, quæ diſcordiam ſuſcitare, & ſcandalum introducere poſſe videntur.

Declaratio præcedentiæ Prælatorum in Concilio. Hanc præcedentiam Legati Apoſtolici declararunt, nulli jus acquirere, aut tollere, ut legitur Seſſ. 10. in fine.

§.1. Itaque ad tollendam omnem controverſiam materiarum, quæ inter Prælatos ad celebrationem ſacri Œcumenici, & generalis Concilii io Civitate Tridentina pro tempore congregatos, ſuper eorum præcedentia forte jam ſunt exortæ, & in dies oriri poſſunt. Volumus, ac vobis per præſentes mandamus, ut omnes, & ſingulos Prælatos prædictos, videlicet Venerabiles fratres Patriarchas primo, ſecundo Archiepiſcopos, tertio autem loco Epiſcopos in quibuſvis actibus publicis, ſecundum gradum, & ordinem ſuarum ad eorum Eccleſias promotionum (ita quod qui prius promotus ad eas fuerit in ſuo quiſque ordine prior exiſtat) incedere, ſedere, ac locum habere (nulla habita ratione ad ipſorum dignitates primatiales, ſive veræ, ſive prætenſæ illæ fuerint) auctoritate noſtra faciatis, ſtudioſeque, & diligenter curetis, atque pro veſtra prudentia, ac pietate geratis, ut cuncta iſtic concordibus animis, in virtute Spiritus Sancti, cum Dei Omnipotentis bonore, atque timore, quiete, feliciterque procedere valeaut.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.2. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An II. 31. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub aonulo Piſcatoris, die ultima Decemb. 1560. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

XXX.

Confirmatio, & extenſio juriſdictionis, Præſidentis, & Camerarii Riparum Almæ Urbis in cauſis civilibus, & criminalibus, & etiam indultorum Nautarum, & Mercatorum Ripalium.

Hanc juriſdictionem & indulta, vid. Conſt. VI. Pauli III. Cum Nobis *T. IV. P. I. fol.* 124.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Paulus III. & alii, hæc mercatoribus indulta conceſſerunt, ut in ejus Bulla cit. in rubr.

Cupientes pro communi, ac publica utilitate, & commodo Urbis noſtræ, & præcipuæ Curialium, incolarum, Mercatorum, & Nautarum in Romana noſtra Ripa, & Ripetta, commercia exercentium favoribus incumbere, & ſcieotes, etiam alias per fel. rec. Innocent. VIII., Leon. X., Clem. VII., & Paulum III. Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros fuiſſe ſtatutum, & ordinatum, ut favorabilius dictis Mercatoribus, & Nautis liceret mercaturam profiteri, quod poſſent uti omnibus gratiis, & privilegiis ab antiquo illis conceſſis, contra, & adverſus eorum debitores, bonaque illorum, & hæredes, occaſione rerum Ripalium, ut latius in literis dictorum Prædeceſſorum noſtrorum dicitur contineri.

Hic Pontifex approbat.

§.1. Nos attendentes, quod ſavorabilibus, & publicis utilitatibus eſt ſuccurrendum, & per contrarium fraudibus, calliditatibus, & cavillationibus obviandum, maxime illorum, qui curant, & ſtudent peroicioſe protrahere cauſas, retardare ſolutiones, & impedire executiones, & indemnitatibus publicis, ac dictorum mercatorum, & nautarum, Curiæque Ripæ, & Ripettæ conſulere, & volentes illos, & il-

las

las ſpecialis gratiæ favore proſequi, Mutu ſimili, & ex certa ſcientia, &c. conceſſiones, gratias, indulta, & privilegia, literas, ſtatuta, & capitula, omneſque alias ſententias latas per Cameram noſtram, & inter ipſos mercatores, & dohanerios gabellæ vini, & omnia alia inſerta in dictis ſtatutis, & conſuetudinibus Ripalibus, in favorem dictæ Curiæ, & mercatorum, & nautarum, & inde ſecuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate confirmamus, & approbamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus. Omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ac ſolemnitates omiſſas, ſi quæ omiſſæ ſunt, ſupplemus.

Juriſdictionemque cauſarum civilium extendit.

§.2. Ac volentes inconvenientiis obviare, quæ ſæpe oriuntur, a male forſan judicantibus, gratias noſtrorum Prædeceſſorum conceſſas hujuſmodi noſtro Tribunali, ac illius nautis, & mercatoribus, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & plenitudine poteſtatis, declaramus noſtræ intentionis eſſe, ac Noſtrorum Prædeceſſorum, quod omnes cauſæ, tam introductæ in dicto Tribunali, in prima inſtantia, occaſione rerum Ripalium, vel ab illis emergen., dependen., annexorum, & connexorum, & cauſa pretii illorum, de quibus certa habetur fides, ac quomodocumque, & qualitercumque, licite tamen, & boneſte, fuerit contractum, & conventum inter ipſos mercatores, nautas, & alios eorum debitores, commercia pro rebus Ripalibus cum illis habentes, quod dictæ cauſæ, & lites, non poſſent modo aliquo, in dicta prima inſtantia, (ubi tamen non eſt deneganda appellatio) per ſtatuta, & conſuetudines Ripales, etiam per dependen., vel ratione univerſalis judicii, excuſſionis hæreditatom, & bonorum, ſeudotium, intentari, introduci, neque reaſſumi in aliquibus aliis Curiis Urbis noſtræ, ſed omnino debeant finiri, & determinari in dicta Curia Ripæ, & Ripettæ per Camerarium ejuſque Notarium, & officiales, & in arduis, & ubi cadit punctus juris, habito conſilio ſapientis, juxta formam dictorum ſtatutorum de hujuſmodi loquentium, ſi opus fuerit. Et ſic etiam de contractibus, pactionibus, & conventionibus habitis quocumque locorum, etiam in finitimis provinciis.

Et criminalium ampliat.

§.3. Et ſimili Motu proprio volumus, quod omnes cauſæ mixtæ, & criminales incluſive, etiam uſque ad ultimum ſupplicium, pro omnibus exceſſibus, delictis, & homicidiis in dicta Ripa perpetratis, tam in mari, quam in dicta Ripa, & ejus diſtrictu, & pertinentiis, & quocumque locorum in mari, tam contra res, & merces deſtinatas ad Ripam prædictam, vel ad noſtrum portum Civitatis Vetulæ, per nautas, vel alios, etiam quod per terram poſtea ex aliquo portu pervenerint ad Urbem noſtram, ſeu noſtram Ripam, vel Ripettam, cognoſcantur per Camerarium dictæ Ripæ, ac ſupra, & debito fine terminentur, & incidenter contra quoſcumque facinoroſos homines, & nautas habeat merum, & mixtum imperium, animadverſionem, & gladii poteſtatem, prout olim habuit, & in præſentiarum habet, quam poteſtatem confirmamus, & quatenus opus ſit, dicto Camerario, & ejus Ripæ & Ripettæ concedimus. Decernentes irritum, & inane, quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clauſulæ præſervativæ.

§.4. Volumus etiam quod præſenti Motui proprio noſtro per quamcumque noſtram ſignaturam, etiam Motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiam ſi de eorum clauſulis derogatoriis mentio fiat, niſi illius expreſſa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum cenſeatur. Declaramus etiam noſtræ intentionis numquam fuiſſe, per quemdam noſtrum Motum proprium confirmatorium capitulorum gabellæ ſtudii, &c. velle auferre beneficium prælationis, prioritatis, & dominii ipſorum mercatorum, & nautarum, in rebus, ac vinis exiſtentibus, juxta tenorem Motus proprii fel. rec. Pauli III. Prædeceſſoris noſtri, ſed fraudibus tantum obviare.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, ſtatutis, ac novis reformationibus Urbis, ac literis a Nobis emanatis; privilegiis, indultis, & aliis facultatibus forſan conceſſis, quovis modo debitoribus dictorum mercatorum, & nautarum, occaſione rerum prædictarum, ac aliis, & pro tempore A. C. Apoſtolicæ, Vicario, Gubernatori, Senatori Urbis, Collateralibus illius, ac aliis Judicibus Urbis, & illorum Curiis, & forſan Dohaneriis gabellæ Studii, etiam per Nos conceſſis, innovatis, & approbatis, & concedendis, &c. Quibus omnibus &c. ac ſi eorum tenores &c. hac vice dumtaxat derogamus.

Juſſio deſcribendi in ſtatutis.

§.6. Præſentemque noſtram Conſtit. cui non derogatum per quamcumque ſignaturam, & in qua omnia, & ſingula decreta, formas, & alia in dictis Motib. propriis contenta, deſcripta, & repetita cenſeri debere, volumus in volumine ſtatotorum d. Curiæ Ripæ, & Ripettæ deſcribi, & regiſtrari, & ejus ſignaturam in judicio, & extra ubique fidem faciat, & ſufficiat, regula contraria non obſtante.

Pœnæ contravenientium.

§.7. Mandantes omnibus quatenus ſub excommunicationis ſententia, & mille ducatorum auri &c. ipſo facto incurrendis, toties quoties contraventum fuerit, & proceſſus ſit ipſo jure nullus. Et ita ſervari inviolabiliter mandamus.

Papa ſubſcr. Cameræ approbatio.

Placet motu proprio. I.

Videtur in Camera I.

Videtur concedenda, L. de Torres in plena Camera.

De-

XXXI.

Deputatio, & facultates Cardinalis Camerarii cognoſcendi cum voto Congregationis, quaſcumque cauſas intereſſe Rever. Cameræ Apoſt. tangentes, ac revidendi computa Officialium, & aliorum etiam jam ſolida, & deciſa, contractus læſionem ejuſdem Cameræ continentes reſcindendi, ac bonorum detentores coercendi.

De cognitione hujuſmodi cauſarum, vide ſup. Pauli III. Conſtit.IX. Non ſine *Tom.IV. Par.I. fol.*139. *Et redditione, ac reviſione hujuſmodi computorum, vide ſup. in ejuſdem Pauli Conſt.L.* Cum ſicut *fol.*228.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium. ROmanum decet Pontificem ex injuncto ſibi deſuper paſtorali officio, ſolerti diligentia procurare, ne res, & jura Cameræ Apoſtolicæ fraude, malitia, & perfidia nonnullorum, detrimentum aliquod patiantur, ſed ut malitiis, ſeu fraudibus, perfidiaque eorum detectis propterea punitis, caſtigatis, damniſque eorum fraude, & malitia hujuſmodi, dictæ Cameræ illatis, refectis, meliora, majoraque in dies efficiantur, etiam opem, & operam impendere efficaces.

Cauſæ hujus Cõſtitutionis. §.1. Cum itaque ſicut accepimus diverſi Sedis Apoſtolicæ Nuncii, ac jurium, rerum, & bonorum Cameræ Apoſtolicæ præfatæ collectores, ſubcollectores, exactores, adminiſtratores, officiales, & commiſſarii, necnon theſaurarii, tam in Alma Urbe noſtra, & Statu noſtro Eccleſiaſtico, quam diverſis aliis, etiam ultra Maria, & Montes, Regnis, Provinciis, & dominiis, per Nos, & diverſos alios Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ſive S. R. E. Camerarios, aut ejuſdem ſtatus noſtri ſuperintendentes pro tempore exiſtentes, vel prædictam Cameram, ſeu alias a Miniſtris noſtris deputati, illorumque Miniſtri, & forſan aliæ perſonæ Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & dictæ Cameræ, ſeu ejus officialibus de ſuis adminiſtrationibus, & geſtis rationem reddere debentes, ſuarum adminiſtrationum, & rationum, & in Camera prædicta, ſeu alibi exhibitis, & præſentatis libris, & computis, dubitantes per eorumdem computorum exactam diſcuſſionem, & diligentem examinationem eidem Cameræ debitores reperiri, & deelarari, & ad reliqua reſtituendnm cogi, & aliquando eorum fraudes detegi, & pro præmiſſis debitis pœnis affici, eadem computa calculari, diſcuti, examinari, ſolidari, & declarari neglexerint, & procraſtinaverint, negligantque, & procraſtinentur de præſenti: multi etiam dictorum computorum exhibitionem, & ſolidationem diſtulerint, & differant, quoſque ob Pontificum, & Officialium mntationem, quam in Curia Romana ſæpius eveniſſe, & quotidie fieri experientia docuit, judices talium computorum ignaros, rationales, ſive alios pro eadem Camera agentes ſibi propitios, & faventes obtinuerint, & obtineant, ex quorum poſtea injuria, ſeu ipſis mutua quadam devinctis amicitia, computa prædicta ſecundum ipſorum Adminiſtratorum, etiam injuſtam, voluntatem calculari, ſolidari, & declarari ſæpe ſæpius contingit, multaque non admittenda admiſſa fuerint, & admittantur, & quamplurima in fraudem ejuſdem Cameræ occultantur, necnon plerique alii varia, & diverſa credita contra Cameram prædictam confingentes, ac antiqua, ac forſan bis ſoluta, & extincta repetentes, ac forſan facta collusione cum prætenſis creditoribus parvo pretio illa, & mandata Cameralia deſuper expedita redimentes, adveniente Sedis vacantis tempore, quo de patrimonio Beati Petri, & aliis Provinciis S. R. E. ſubjectis, non ita ſicut vivente Romano Pontifice diligenter exacta cura habetur, ab eadem Camera, etiam præcedentibus illicitis forſan modis procuratis Sacri Collegii Cardinalium, vel illius capitis ordinum mandatis, ſuper dictis confictis redemptis, ſive aliis prætextibus ex donatione liberali, ſeu ſervitorum remuneratoria obtentis, multas, & notabiles pecuniarum ſummas iodebite, & minus juſte exegerint, ac per varias artes, favores, & illicitos modos extorſerint, ex qoo dicta Camera ad illorum ſatiſfactionem nullatenns tenebatur, quodque ad præfatas fraudes, & indebitas pecuniarum exactiones, & aliarum rerum extorſiones colorandas Romanis Pontificibus, poſtea ad Summum Apoſtolatus apicem ſtatim aſſumptis, ab eiſdem in principio ſuorum Pontificatnum obreptitie, & ſubreptitie mandata, cedulas, & diverſas alias literas, etiam Motu proprio, indebitarum ſolutionum confirmatorias, revalidatorias, & præceptorias obtinuerint, & obtineant, prout etiam forſan a Nobis diverſis temporibus, ſubreptitie tamen, & fraudulenter obtinuerunt. Multiq; ſub diverſis coloribus, & confictis exemptionum privilegiis, a Nobis & diverſis Romanis Pontificibus obtentis, ab annuis cenſibus, & impoſitionibus, etiam ſubſidii triennalis, necnon juribus, etiam quindenniorum Cameræ prædictæ debitis, ſe, ſubditoſque ſuos de facto eximentes, ab illorum debita ſolutione, & ſolita contributione ſubtraxerint, & ſubtrahant, multaque caſtra, oppida, territoria, villas, nemora, paludes, montes, bona, & jora, etiam regalia noſtra, & Prædeceſſorum noſtrorum, ac ad noſtrum, & eorum ſupremum dominium, ſive ad illius recognitionem ſpectantia, & pertinentia, nulla ſaltem legitima præcedente cauſa, a quamplurimis Communitatibus, Univerſitatibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, aut particularibus perſonis de facto occupaverint, & detinoerint, ac in præſentiarum detineant, & occupent in maximum S. R. E. & ejuſdem Cameræ damnum, & præjudicium, ac ſacri Apoſtolici

patri-

patrimonii, & ærarii diminutionem, quod cum ob præfatas pecuniarum profuſiones, & bonorum, ac caſtrorum ſupradictorum indebitas occupationes ſemper exhauſtum reperiatur, & defraudetur.

Deputatio, & facultas Camerarii cognoſcendi una cum quinque Deputatis causas concernentes interesse Cam. Apoſt.

§.2. Et propterea ejuſdem Cameræ indemnitati providere, ipſamque a ſimilibus gravaminibus, & extorſionibus, ac ſimiliter illos, qui circa prædicta aliquo modo oppreſſi fuiſſent, relevare cupientes, ac de fide, induſtria, doctrina, ſufficientia, ſingularique rerum experientia dilecti filii noſtri Vitellotii S. Mariæ in Via-lata Diaconi Cardinalis Vitellii nuncupati, ejuſdem S. R. E. Camerarii plurimum in Domino confidentes, eidem Vitellio Cardinali, & Camerario, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine committimus, & mandamus, quatenus adhibitis ſecum Venerabili Fratre noſtro Annibale Archiepiſcopo Avinionen. ejuſdem Cameræ Clerico, & dilectis filiis Donato Matthæo Minali Theſaurario noſtro Generali, & Franciſco de Graſſis familiari noſtro, ac Jannotto Caſtilione Militiæ S.Lazari Hieroſolymitani Magno Magiſtro, & Magiſtro Paulo Odeſcalco utriuſque Signaturæ noſtræ Referendario, & Cancellariæ Apoſtolicæ correctore, ac de eorum, ſeu majoris partis illorum inſimul congregatorum voto, & aſſenſu, cum præſentia, & aſſiſtentia Venerabilis Fratris noſtri Aloyſii Epiſcopi Montis Piloſii Cameræ prædictæ Generalis Commiſſarii, omnes, & quaſcumque cauſas Civiles, & Criminales, ſeu mixtas, prophanas, & ſpirituales, beneficiales, ſeu ſimiliter mixtas, in quibus directe, vel indirecte, Fiſci, & Cameræ prædictæ intereſſe, ſeu præjudicium vertatur, ſeu quomodolibet vertere ſibi cum ejuſdem Congregationis voto videbitur indeciſas, pendentes, etiam inſtructas coram quibuſcumque judicibus ordinariis, ſeu etiam auctoritate Apoſtolica delegatis, etiam ſi S. R. E. Cardinales, ac Curiæ cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores pro tempore fuerint, & hodie, etiam reperiantur, ſeu etiam in Camera noſtra Apoſtolica, in ſtatu, & terminis, in quibus pro tempore reperientur, & de præſenti exiſtunt, ad ſe de voto dictæ Congregationis, ſeu majoris illius partis advocet, illaſque, & omnes alias, quas præfatus Aloyſius Epiſcopus, & Commiſſarius, coram eo proponet, movereque, & proponere volet, & intendat, contra quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, ſæculares, & quorumvis Ordinum regulares, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Ducali, Marchionali, Comitiali, vel quacumque alia dignitate, excellentia, & prærogativa præfulgeant, & quocumque nomine nuncupentur, etiam Communitates quarumcumque Civitatum, Metropolitan. Univerſitates, Conventus, Congregationes, & Collegia quæcumque, etiam capita ordinum quorumcumque, una cum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negocio principali audiat, & cognoſcat, & cum prædictorum voto, & aſſiſtentia, juſtitia mediante terminet.

Computaque Miniſtrorum, & aliorum, etiam ſolidata revidendi.

§.3. Ac quæcumque computa, quæ tamen ex rationabili cauſa eidem Vitellotio Cardinali, & Camerario de voto ejuſdem Congregationis revidenda videbuntur, etiam per prædictam Cameram, ſive illius Officiales, & quoſcumque alios, & ſæpius ſolidata, declarata, & deciſa, etiam ſi Roman. Pontif. & noſtram confirmationem, liberationem, & abſolutionem contineant, diligenter revideat, de novo calculet, & calculari faciat, & ac ſi numquam ſolidata, & declarata fuerint, mediante juſtitia diſcutiat, declaret, & terminet, ac quæcumque admiſſa, & in fraudem, damnum, læſionem ejuſdem Cameræ quomodolibet geſta, auctoritate noſtra revocet, & retractet.

De contractibus læſionē Cam. Apoſt. continentes reſcindi.

§.4. Omneſque contractus ſuper locationibus, & alienationibus, ac inveſtituris bonorum, & jurium, etiam quorumcumque feudorum prædictæ Cameræ, etiam cum Romanis Pontificibus, & Sede Apoſtolica quomodolibet celebratos recognoſcat, & læſionem ejuſdem Cameræ continentes reſcindat, & annullet, nulloſque, & irritos, prout juris fuerit, decernat, & declaret.

Detentoreſque bonorum ejuſdem Cam. coercendi.

§.5. Ac quæcumque Caſtra, Oppida, Territoria, Villas, nemora, paludes, montes, & alia loca dominii directi, vel utilis S. R. E., vel Cameræ Apoſtolicæ indebite, a quibuſvis particularibus perſonis quacumque dignitate, excellentia, & prærogativa fulgentibus, ſeu etiam Communitatibus, Univerſitatibus, & Collegiis occupata illicite, vel detenta, ad eadem Cameræ prædictæ dimittendum, & relaxandum, ſub pœnis, & cenſuris arbitrio ſuo moderandis, & exequendis, etiam prout juſtum ſibi videbitur, cogat, & compellat.

Et manu regia, & appellatione remota & c. procedendi.

§.6. Et ut facilius hoc exequi poſſit, quoſcumque quorumcumque bonorum Caſtrorum, Oppidorum, Territoriorum, Villarum, nemorum, paludum, montium, & aliorum jurium ejuſdem Cameræ detentores, & occupatores, ad titulum juſtum ſuæ detentionis, & occupationis hujuſmodi, intra tempus, ſeu terminum arbitrio ſuo præfigendum, coram ſe exhibendum mandet, & faciat, quo termino elapſo, & titulo non exhibito, ad incorporationem bonorum hujuſmodi de ſimili voto, prout tamen, alias juris fuerit, procedat. Cum facultate, de ſimili voto ejuſdem Congregationis, eiſdem in cauſis ſummarie, ſola facti veritate inſpecta, omni & quacumque appellatione remota, etiam manu Regia, ac ſi Nos ipſi in eiſdem cauſis judicaremus, procedendi, & contra repertos dictæ Cameræ debitores, fraudatores, & ipſius jurium, & rerum occupatores, Caſtrorum, & aliorum bonorum detentores, & quomodolibet delinquentes, vel cenſus ſolvere ceſſantes, aut legitimis inveſtituris, & titulis carentes, ſive illos non exhibentes, eos in caducitatis feudorum, beneficiorum, & priva-

privationis bonorum pœnas incurriſſe declarandi, procedendi, & cum effectu exequendi, etiam per diſtractionem bonorum, & capturam pignorum, & tenutarum, ac perſonarum, ipſaſque perſonas compellendi ad dictæ Cameræ integram ſatisfactionem, ac debitis pœnis, etiam corporalibus, & decupli, ac alia prout in Motu proprio ſel. rec. Pauli Papæ III. Prædeceſſoris noſtri quem etiam per præſentes confirmamus, & quatenus opus ſit, innovamus, & coram Cardinale, & Congregatione hujuſmodi locum habere decernimus, puniendi, pœnaſque juxta demeritorum, & perſonarum qualitates, etiam corporis afflictivas, augendi, minuendi, commutandi, & exequendi. Ac dictam Cameram ad ſua bona, & jura, Caſtra, Territoria, ſive illorum plenariam poſſeſſionem reponendi, reintegrandi, & reſtituendi, cum poteſtate citandi, etiam per edictum publicum, ac ſub ſententiis, cenſuris, & Eccleſiaſticis, ac pecuniariis pœnis arbitrio ſuo moderandis, etiam ſimili edicto inhibendi, & monitoria ad perſonaliter, & non per procuratorem coram ſe comparendum, ſub ſimilibus pœnis decernendi, & relaxandi. Ac monitionibus, & inhibitionibus ſuis inobedientes, cenſuras, & pœnas in eis contentas incurriſſe declarandi, ipſaſque cenſuras, etiam iteratis vicibus aggravandi, ac auxilium brachii ſæcularis, quoties, opus fuerit, invocandi. Aliaque omnia gerendi, faciendi, exercendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa ea ſibi cum voto Congregationis prædictæ neceſſaria viſa fuerint, & opportuna.

Officiales Status Eccleſiaſtici obediant mandatis Camerarii.

§.7. Mandantes omnibus, & ſingulis in ſtatu noſtro Eccleſiaſtico, ac quibuſvis aliis locis, Nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubjectis, Gubernatoribus, Theſaurariis, ac quibuſvis aliis Regnis, Provinciis, & Dominiis, jurium ejuſdem Cameræ Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commiſſariis, Adminiſtratoribus, & Officialibus, illorumque miniſtris, ac quibuſvis aliis perſonis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis, necnon quorumcumque ſeudorum, beneficiorum, & bonorum privationis, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, eidem Cameræ applicandorum, & aliis eidem Vitellotio Cardinali, & Camerario beneviſis pœnis, quatenus mandatis, & monitionibus Vitelli Card. & Camerarii in præmiſſis pareant, & obediant, illique, ac dictæ Congregationi, quantum eis fuerit, aſſiſtant. Ac inhibentes præfatis judicibus, ne ſub ſimilibus pœnis ex nunc, prout ex tunc, & e contra, poſtquam ipſe Vitellius Card. cauſam coram eis pro tempore pendentem, ad ſe vigore præſentis Motus proprii advocaverit, ulterius ad quorumvis inſtantiam procedere debeant, ſive præſumant.

Decretum irritans.

§.8. Decernentes quicquid deſuper per eos, ſeu quoſcumque alios, & S.R.E. Cardinales, aut ejuſdem Palatii Auditores, ſcienter, vel ignoranter præſumptum fuerit, irritum, & inane.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac privilegiis, facultatibus, indultis, conceſſionibus, donationibus, confirmationibus, exemptionibus, abſolutionibus, & literis Apoſtolicis eiſdem Nunciis, Gubernatoribus, Adminiſtratoribus, Officialibus, Miniſtris, Communitatibus, Univerſitatibus, Collegiis, & aliis perſonis prædictis, per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac forſan Nos, & Sedem, ac Cameram prædictas, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, & Motu, & ſcientia ſimilibus, & alias quomodolibet in contrarium præmiſſorum conceſſis. Quibus omnibus, illorum tenores, &c. pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque revocamus, caſſamus, & annullamus, irritaque decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Et ut facilius, & melius, quæ per eumdem Vitellotium Cardinalem, & Camerarium, ac dictam Congregationem decreta, & ordinata fuerint, executioni demandari poſſint, & valeant: Donato Matthæo Minali prædicto, moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali, committimus, & mandamus, ut quaſcumque pecunias, pro præmiſſis neceſſarias, & opportunas, de mandato tamen ejuſdem Vitellotii Cardinalis, & Camerarii ſolvendas exburſet, & perſolvat, ac perſolvi faciat cum effectu. Quas quidem pecunias ſic pro tempore ſolutas, Nos in computis ſuis bonas faciemus, & approbabimus, perinde, ac ſi de mandato noſtro ſolutæ fuiſſent, prout per præſentem Motum proprium approbamus, & pro approbatis habemus.

Facultas Camerarii deputandi officiales d. Congregationis.

§.10. Nos enim eidem Vitellotio Cardinali, & Camerario quoſcumque Commiſſarios, Notarios, Secretarios, Officiales, Curſores, Computiſtas, ſeu calculatores, cum ſalario, & proviſione ſibi beneviſa, tam in Alma Urbe noſtra, quam ubique locorum, cum ſimili, aut limitata poteſtate creandi, conſtituendi, & deputandi, qui ex tunc, prout ex ea die, & contra poſtquam ab eodem Vitellotio Cardinali, & Camerario, creati, conſtituti, & deputati fuerint, a Nobis creati, deputati, & conſtituti eſſe cenſeantur, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Sola ſignatura ſufficiat.

§.11. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii, etiam abſque illius data, & regiſtratura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

Digitized by Google

XXXII.

Confirmatio Conſtitutionum a Pio II. Paulo II., Sixto IV., Julio II., Leone X., & Clemente VII. editarum contra homicidas, & bannitos, eorumque fautores, & complices, ac Dominos, & Communitates non cuſtodientes eorum Territoria a bannitis, furibus &c. Et revocatio quarumcumque facultatum gratiandi homicidas, aut cum eis componendi.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN eminenti Sedis Apoſtolicæ ſpecula divina diſponente clementia, licet immeriti conſtituti, inter multiplices noſtræ ſollicitudinis curas, quibus aſſidue premimur, illam pro noſtro Paſtorali officio in primis ſuſcipere debemus, per quam omnes Chriſtifideles, præſertim noſtri, & S.R.E. devoti, & peculiares filii, quiete, & pacifice, & ſine aliqua offenſione vivere valeant. UndeNos ad id operarias manus libenter apponimus, ac illa, quæ pro eorum felici, proſpero, ac pacifico ſtatu per Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros facta fuiſſe comperimus, non ſolum Apoſtolico munimine roboramus, verum etiam pro illorum majori obſervantia innovamus, ac de novo ſtatuimus, & ordinamus, ac pœnas adiicimus, ut ſi non virtutis amore, ſaltem formidine pœnæ mandata Apoſtolica arctius ſerventur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Clem. VII. edidit Conſtit. de qua hic.

§.1. Dudum ſiquidem a fel. rec. Clemente Papa VII. Prædeceſſore noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Clemens Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In Sancti Beati Petri Sede &c. *Omittitur tenor iſtius Conſtitutionis quia habetur in fol.44. Tom.IV. Par.I.*

Hic modo Pontifex confirmat Conſt. Pontificum de quibus in rub.

§.2. Cum Nos poſt noſtram ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptionem ob non obſervationem dictarum fratrum literarum, bellis, quibus non ſolum civitates, terræ, & loca temporali dominio ejuſdem Romanæ Eccleſiæ ſubjecta, ſed etiam totius Italiæ ſuperioribus annis magno cum omnium in eis habitantium incommodo vexata fuerunt, id forſan cauſantibus, in eiſdem civitatibus, terris, & locis, ac etiam in Alma Urbe noſtra inteſtina, & diuturna odia, ac diſcordias, civileſque diſſenſiones vigere, ac furta, latrocinia, homicidia paſſim perpetrari cognoverimus, ac mente revolventes præfatos Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem Prædeceſſores, ad tranquillum, & felicem ſtatum revolventes, necnon commoda, tam perſonarum ejuſdem Urbis, quam aliarum civitatum, terrarum, & locorum ejuſdem Romanæ Eccleſiæ ſubjectorum aciem ſuæ conſiderationis extendiſſe, illorum exemplo moti animum ad ſedandum diſcordias, & odia, tam in Urbe, quam in aliis civitatibus, terris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubjectis prædictis, & ad firmandam perpetuam pacem, & quietem, pro dictorum ſubditorum commodis applicaverimus, & ut præmiſſa facilius votivum conſequi valeant effectum, literas prædictas omnino obſervandas eſſe decreverimus. Habita igitur ſuper his cum fratribus noſtris S. R. E. Card. deliberatione matura, ac de illorum unanimi conſilio, & aſſenſu, ſingulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis Prædeceſſorum literas hujuſmodi cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, revocationum, caſſationum, irritationum, annullationum decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpective contentis clauſulis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt in futurum, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ majeſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationis, depoſitionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & temporalibus, ac corporis afflictivis in eiſdem literis contentis, quas contravenientes eo ipſo incurrant, perpetuo inviolabiliter obſervari.

Eaſque extendit ut hic.

§.3. Illaſque etiam ad homicidas, ſicarios, exititios, criminoſos, rebelles, alioſque infames propter homicidia, & alia nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta, etiam ad hoc, ut ipſi in civitatibus, terris, caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, aut partium læſarum, non ſolum a locis circumvicinis uſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis civitatibus, terris, caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate quomodolibet ſubjectis banniti, & exules ſint, & eſſe cenſeantur, nec in illis, ſeu eorum aliquo etiam prætextu cujuſvis licentiæ, ſalvi conductus, remiſſionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ moram trahere poſſint, & ſi in eis reſederint, vel reperti fuerint, capi, & detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii, & Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi tenorem ſub pœnis in eiſdem literis contentis per officiales civitatis, terræ, caſtri, vel loci, in qua, vel quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu officiales, ad quos criminum, ſeu exceſſuum eorumdem punitio de jure, vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendi, & ampliari debere, & in eis locum habere decernimus.

§.4. Et

Receptatoribusque eorum & fautoribus pœnas imponit.

§.4. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, & Clementem Prædeceſſores præfatos, ſtatuta, ordinata, extenſa, ampliata, revocata, caſſata, annullata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, etiam ad hoc ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, vicarii, feudatarii, capitanei, magnates, principes, communitates, cives, officiales, & perſonæ, ac alii, quos prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli literas, & in eis contenta hujuſmodi non obſervantes, & illis directe, vel indirecte quomodolibet contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrant, & incurriſſe cenſeantur. Ipſique Duces Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus, Vicarii, & feudatarii, civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & eidem Eccleſiæ immediate ſubjectorum, aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos, exules, bannitos, & facinoroſos cujuſcumque ſtatus, vel conditionis fuerint, publice vel occulte, ullo umquam tempore recipere, vel acceptare nullatenus præſumant, & ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis hujuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem juſſionem, vel requiſitionem noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum, quo voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi voluerint, tute conduci facere. Ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inviolabiliter obſerventur, omni excuſatione ceſſante, cum effectu curare, ſub ſimilibus privationis, & rebellionis, ac criminis læſæ majeſtatis pœnis, ſi contrafecerint, eo ipſo incurrendis.

Baronibus, & Communitatibus præcipit, ut eorum territoria expurgent ab homicidis.

§.5. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati, facilius capi, & puniri poſſint, quod communitates civitatum, & univerſitates terrarum, caſtrorum, & locorum, in quibus, ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, ſub paribus interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per communitates, ac mille ducatorum per univerſitates, necnon civitatum, terrarum, & locorum eorumdem Domicelli, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri præfatæ Cameræ irremiſſibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis, eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere, & ſi eos capere nequiverint, ſtatim commiſſum homicidium univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus oppidorum, & locorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt, ſeu declinare poterunt, notificari, communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditiones tale declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi facere, quod ſi non poterint, ſimiliter id univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum locorum, ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare poterunt, inſinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeant, de novo ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Facultatem homicidas gratiandi revocat. Ad hoc vide declarationem hic infra.

§.6. Et ſimiliter quibuſvis dictæ Sedis Legatis, etiam de latere, ac Nunciis, & Provinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus, omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum hujuſmodi, per Nos, & Prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, ſub quavis forma, & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & ſi quando ſimiles abſolutiones per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam concedi contigerit, illa per Judices, & Officiales, ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ ſub intervallo unius menſis pro ſingulis literis hujuſmodi cum expreſſa derogatione præſentium deſuper emanaverint, nullatenus admitti, vel obſervari volumus.

Executores deputat.

§.7. Quocirca dilectis filiis Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato, noſtro, & pro tempore exiſtenti Camerario, & Cameræ prædictæ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, ac univerſis, & ſingulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus civitatum, terrarum, & partium prædictarum, Nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubjectorum, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervari faciant, & mandent. Contradictores quoſlibet, & rebelles cujuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem hujuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & adnotari mandent, & faciant, necnon capitales prædictas ſententias, a miniſtris juſtitiæ, abſque alicujus incurſu irregularitatis exequi procurent, realiter, ac irremiſſibiliter exigant, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, necnon pro exactione pœnarum pecuniariarum hujuſmodi contra communitates, & univerſitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum hujuſmodi inobedientiam repreſalias concedant, necnon realiter, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti Regni, necnon illius pro-

Digitized by Google

provinciarum, civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, ut præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad Præſides noſtrarum Provinciarum, unde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxeruot, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis quæ dicti Prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſcumque aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, & homicidis, ac brigoſis, & aliis prædictis quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenor., vel de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ, quoad hoc, cuiquam nolumus ullatenus ſuffragari.

Forma & effectus publicationis.

§.9. Volumus autem, quod præſentes literæ, poſtquam in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Urbe affixæ fuerunt, omnes, & ſingulos Cives Romanos, & alios in Urbe commorantes effluxis quindecim diebus, alios vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales Dominos, & Vicarios, Communitates, & Univerſitates, Civitatum, Terrarum, & Locorum Sedi præfatæ mediate, vel immediate ſubjectorum hujuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi eis omnibus, & ſingulis contrafacientibus perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. II. 6. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, VIII. Idus Januarii. Pontificatus noſtri Anno II.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1561. indictione 4. die vero 16. Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. An. II. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem copiis affixis, per Nos Julium Parinum, & Franciſcum Sottocaſa prælibati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſores.

Bartholomæus Sottocaſa Mag. Curſ.

Sequitur declaratio circa facultatem Officialibus interdictam gratiandi, aut componendi Bannitos ex cauſa homicidii.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

NUper ſiquidem cum Nos poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionem, ob non obſervationem literarum fel. rec. Pii II., Pauli etiam II., Sixti IV., Julii ſimiliter II., Leonis X., & Clement. VII. Prædeceſſorum noſtrorum, alias contra homicidas editarum, Bellis, quibus non ſolum Civitates, Terræ, & Loca, Temporali dominio S. R. E. ſubjecta, ſed etiam tota Italia retroactis &c. *Reſiduum omittitur quia ipſa Bulla eſt quæ præcedit.*

Cauſa declarationis.

§.1. Cum autem, ſicut accepimus, nonnulli ex Gubernatoribus, & Officialibus per Nos in diverſis Civitatibus, Terris, & Locis Status noſtri Eccleſiæ conſtitutis, & deputatis, forſan voluntatis noſtræ ignari, aut alias, prætendant pœnarum remiſſionem, inquiſitis, bannitis, & condemnatis, ſuper homicidiis per eos pro tempore perpetratis, per eos remitti, gratiamque fieri, ac exinde ab eis compoſitionem exigi poſſe.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.2. Nos ad tollendum omne dubium, quod exinde exoriri poſſet, & ne Gubernatores, & Officiales prædicti, ac quicumque alii, ignorantiæ ejuſdem voluntatis noſtræ, aut quovis alio prætextu, in his ſe intromittere præſumant, veriores dictarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro expreſſis habentes, decernimus, & declaramus, gratias, ſeu remiſſiones, aut compoſitiones quibuſvis inquiſitis, condemnatis, aut bannitis, ex cauſa, vel occaſione homicidii animo deliberato, vel caſu fortuito, aut in rixa, vel alio quovis modo pro tempore perpetrati, pro quo pœna ordinaria, vel extraordinaria, impoſita, vel imponenda eſſet, per quoſcumque in Civitatibus, Terris, & locis prædictis, noſtros, & Sedis Apoſtolicæ Legatos, Vice-Legatos, Gubernatores, vel alios Officiales deputatos, & deputandos, fieri, in poſterum nullatenus poſſe, & illas tantum compoſitiones, & gratias cum inquiſitis, condemnatis, & bannitis hujuſmodi, ut ſupra, in poſterum facientes valere, illiſque ſuffragari, qui habuerint ſupplicationes deſuper manu noſtra propria ſignatas, & per Datarium noſtrum pro tempore exiſtentem datas.

Decretum irritans.

§.3. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata, &c. irritum quoque, &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus quibuſcumque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ in dictis noſtris literis voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura, etiam abſque

Digitized by Google

abſque illius data, & regiſtratura ſufficiat, ac ubique in judicio, & extra, fidem faciat. regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica quacumque contraria non obſtantibus.

D. P. An. V. 26. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſexto Kalendas Maii, Anno V.

XXXIII.

Privilegia, & exemptiones Prælatorum, Sacro, & Œcumenico Concilio Tridentino aſſiſtentium, eorumque familiarium.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

CIrcumſpecta Romani Pontificis providentia, ſingulorum merita, & obſequia debita meditatione conſiderans, illos, prout æquum eſt, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequitur, quos univerſalis Eccleſiæ obſequiis jugiter intentos laborare, ac diverſas expenſas ſubire cognoſcit.

Hic Pontifex reſervavit quædam beneficia de quibus hic.

§.1. Hinc eſt, quod Nos, qui dudum omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, & ubilibet exiſtentia, in ſingulis Januarii, Februarii, Aprilis, Maii, Julii, Auguſti, Octobris, Novembris menſibus, alias quam per reſignationem extra Romanam Curiam vacatura, ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, quorumcumque collatorum, & collatricum, ſæcularium, & regularium, non tamen S. R. E. Cardinalium, aut aliorum ſub concordatis inter Sedem Apoſtolicam, & quoſcumque alios initis, & per eos, qui illa acceptare, & obſervare debuerant, acceptatis, & obſervatis, quæ lædere non intendebamus, comprehenſorum, quomodolibet pertinentia noſtræ diſpoſitionis per Conſtitutionem noſtram deſuper editam, & in Cancellaria Apoſtolica publicatam reſervamus[1].

Et deinde Epiſcopis & aliis apud eorum Eccleſias reſidentibus facultatem diſponendi de beneficiis non reſervatis vacantibus, ut hic.

§.2. Et deinde per eamdem Conſtitutionem Venerabilibus Fratribus noſtris Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum Diœceſibus, pro tempore reſidentibus gratificari volentes, eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, & Patriarchis, quod quotieſcumque, & quandocumque apud eorum Eccleſias, ſeu in earum Diœceſ. reſiderent dumtaxat, de quibuſvis dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, Canonicatibus, & præbendis, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus, ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pertinentibus, quæ inantea in ſingulis Februarii, Aprilis, Junii, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare contingeret, dummodo alias diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, vel ex generali reſervatione Apoſtolica affecta non eſſent, etiam ſi præſentationes, nominationes, vel electiones eorum, quæ ſalvæ procedere conſuevissent, reſervatione præfata non obſtante, quam quoad eos locum habere noluimus, libere diſponendi facultatem conceſſimus.

Exemptionemque a ſolutione decimarum &c.
Eadem conceſſit ut ſupra in Conſt. XI. ſol. 36.

§.3. Et ſucceſſive eoſdem Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, ut circa gregem ſibi commiſſum ferventius invigilarent, ut quamdiu ipſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in illarum Diœceſ. hujuſmodi reſiderent, ab omnibus, & ſingulis decimis, ſubſidiis, & aliis oneribus ordinariis, & extraordinariis, quomodolibet nuncupatis, per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac etiam conſiſtorialiter, etiam, ad inſtantiam Regum, & Principum, quomodolibet, & ex quavis etiam quantumvis urgentiſſima, juſtiſſima, ac pia, & neceſſaria cauſa, etiam pro defenſione fidei Catholicæ, ratione dictarum Eccleſiarum, tunc, & pro tempore impoſitis, illarumque ſolutione, per alias noſtras literas exemimus, & liberavimus.

Et modo eadem privilegia concedit Prælatis Concilio Tridentino intereſſentibus pro tempore quo ibi reſederint, aut mituneri fuerint.

§.4. Ad labores, & impenſas graves, quas præfati, & alii Epiſcopi, & Patriarchæ ſacro Œcumenico, & generali Concilio in Civitate Tridentina indicto pro tempore intereſſentes ſuſtinere cogentur, debitum reſpectum habentes, ac animo revolventes eos inibi reſidentes univerſali Eccleſiæ deſervire, & cum cauſa Reipublicæ Chriſtianæ abſint ab Eccleſiis, quibus præſunt, aut in quibus beneficiati exiſtunt, præſentes, & reſidentes merito reputari debere, Motu proprio, non ad eorumdem Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Abbatum, Generalium Ordinum, ceterorumque præfatorum, vel quorumvis aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia præfatis, qui apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus reſidebant, ac alternativa hujuſmodi gaudebant, in dicto Concilio, quamdiu illud duraverit, reſidendo, & inibi intereſſendo, necnon in itinere ad illud accedendo, & inde legitima ſubſiſtente cauſa recedendo, & ad Eccleſias ſuas redeundo, alternativa, & exemptione hujuſmodi uti, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, ac ſi apud ſuas Eccleſias, ſeu in earum Diœceſibus præfatis perſonaliter reſiderent, in omnibus, & per omnia concedimus, & indulgemus, dictamque exemptionem, & alternativam ad ipſos, ac univerſos, & ſingulos alios venerabiles fratres noſtros Epiſcopos, Archiepiſcopos, & Patriarchas, etiam ad hoc ut illi, ac eorum ſinguli, qui in dicto Concilio jam forſan ad præſens reſident, aut ad illud in poſterum accedent, quod quamdiu Concilium ipſum duraverit, & ipſi interfuerint, dicta alternativa gaudere poſſint, & occaſione Epiſcopalium, ſeu Archiepiſcopalium, vel Patriarchalium Eccleſiarum,

Digitized by Google

ſiarum, aut Monaſteriorum, vel aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, quæ etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, & commendam, ac alias qunmodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, quæ omnia præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ad ſolutionem quorumcumque ſubſidiorum, ſeu decimarum, collectoribus, ſeu ſubcollectoribus, aut alias executoribus, vel quibuſvis aliis perſonis, quavis auctoritate fungentibus cogi poſſint, Motu, & ſcientia ſimilibus extendimus, & ampliamus.

Executores deputat.

§.5. Mandantes univerſis, & ſingulis perſonis in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, faciant auctoritate noſtra præſentes literas ab omnibus, ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervari, contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Contrariis derogat.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Coocilìis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, aut ſi eiſdem collectoribus, & ſubcollectoribus, & quibuſvis aliis communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem,

Transſumptis credi jubet.

§.7. Et quia difficile foret, præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis &c.

Sanctionem pœnalem addit.

§.8. Nulli ergo omnioo homioum liceat &c.

D. P. An.II. 1. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo Kalend. Martii, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

Sequitur indultum, quod in eorum litibus ſuperſedeatur.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa hujus indulti.

CUm ob celebrationem Concilii per Nos indicti oporteat Prælatos, tam ab Alma Urbe noſtra, quam ab aliis Chriſtiani Orbis partibus, ad Civitatem Tridentinam, in qua indictum fuit, accedere, & quamplures eorum habeant varias, & diverſas cauſas coram aliquibus ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, & in Auditorio Rotæ, ac in aliis noſtræ Curiæ Tribunalibus ordinariis, ſive delegatis, quæ propter illorum abſentiam aliquod detrimentum ſuſcipere poſſent.

Superſedeatur in cauſis proficiſcentium ad Concilium ſi ipſi voluerint.

§.1. Nos volentes providere ne dicti Prælati, eorumque familiares, ac aliæ perſonæ dicto Concilio intereſſe habentes cauſarum hujuſmodi curis diſtrahantur, Motu ſimili, ac ex noſtra certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine mandamus, quatenus in omnibus, & quibuſcumque, ubique, tam coram præfatis Card. quam Rotæ Auditoribus, Judicibus ordinariis, ſive delegatis, pendentibus cauſis præfatorum, dicto Concilio adeſſe habentium, Clericorum, ſive Laicorum, commiſſis, ſeu committendis, durante eorum abſentia, & ipſis in Concilio, & ſervitiis hujuſmodi reſidentibus, ſuperſedere debeant, præterquam in cauſis, in quibus ipſi Prælati, & alii ſupraſcripti, per eorum procuratores duxerint procedendum, in quibus ſit in eorumdem arbitrio, hoc noſtro mandato uti, vel non. Et ita mandamus, decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper cuicumque etiam S.R.E.Cardinali, qui Signaturæ Juſtitiæ præeſt, vel præerit in dicta Alma Urbe, ne in cauſis pendentibus hujuſmodi aliquas commiſſiones dependentes, citationes, ſeu vocationes ipſorum noſtram Cur. ſequen. de ſtylo requiren. in eorum præjudicium admittant, etiam ſi in eis, aut aliqua ſupradictarum cauſarum executionem, non tamen occaſione rei judicatæ, procedatur. Status cauſarum hujuſmodi, & merita, pro expreſſis habentes.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.2. Non obſtantibus privilegiis, Conſtitutionibus, literis Apoſtolicis, regulis Cancellariæ, ac quibuſcumque contrariis.

Decretum irritans.

§.3. Sublata a quibuſcumque Judicibus, etiam S. R. E. Cardinalibus aliter judicandi facultate. Decernentes irritum, & inane, ſi ſecus a quoquam ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Placet Motu proprio I.

Papæ ſubſcr.

XXXIV.

Deputatio quinque Legatorum, qui nomine Papæ Concilio Tridentino præſint, cum facultatibus neceſſariis &c.

Ex Raînaldo continuat. Annal. Opus poſthum. t. XXII.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Jacobo Sanctæ Mariæ in Via Puteo, & Herculi Sanctæ Mariæ Novæ de Mantua, ac Hieronymo Sanctæ Suſannæ Seripando, & Stanislao Warmienſi, necnon Ludovico Sancti Ciriaci in Thermis Simoneta Titulorum Presbyteris Cardinalibus nuncupatis, noſtris, & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

REgimini, & curæ univerſalis gregis Dominici, meritis licet imparibus; diſponente Domino præſideotes, ſic utiliter, ac ſollicite, quemadmodum ad boni, & prudentis Patris Familias ſpectat officium, injunctum Nobis Paſtoralis muneris debitum exercere pro virili noſtra ſtudemus, ut ea, quæ rationabilibus, & legitimis obſiſtentibus per Nos ipſos præſtare non poſſumus,

mus, præſertim quando talia ſunt, quæ moram non patiuntur, per alios viros virtute, & auctoritate præſtantes efficere diligenter curemus.

Cauſas cogendi Concilii indicat.

§.1. Cum itaque nuper ad Schiſmata, & Hæreſes, quæ per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes pervaſerunt tollendas, necnon ad corrigendos, & reformandos mores Chriſtiani populi, pacemque inter Chriſtianos Principes conſervandam de Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu Sacrum Œcumenicum Concilium in Civitate Tridentina ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum, per alias noſtras ſub Plumbo confectas literas decreverimus, prout in eiſdem literis plenius continetur.

Legatos ad ei præſidendum deputat.

§.2. Nos nolentes tam Sanctum celebrandi ipſius Concilii initium ullo pacto impediri, quod ſorte contingeret, ſi Nobis variis in dies corporis infirmitatibus, ac alias multipliciter impeditis, & propterea ad eandem Civitatem Tridentinam ad præſens accedere, & ipſi Concilio juxta animi noſtri deſiderium intereſſe nequeuntibus, nullus noſtro illuc nomine mitteretur. Vos fide, prudentia, probitate, Doctrina, & rerum experientia admodum claros, inſignes, atque etiam probatos, cum plena, libera, atque omnimoda legatorum de latere poteſtate, ſpecialique, & expreſſo mandato, necnon ratihabitionis, & aliis clauſulis in ſimilibus apponi ſolitis de ſimili eorumdem Fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu noſtros, & Sedis Apoſtolicæ Legatos de Latere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium conſtituimus, & deputamus.

Facultates neceſſarias Legatis concedit.

§.3. Voſque ad dictam Civitatem Tridentinam pro Concilio hujuſmodi celebrando tamquam pacis Angelos deſtinamus, ac vobis, ſeu uno, aut duobus, vel tribus, ſeu pluribus ex vobis legitimo impedimento detentis, vel abſentibus uni, ſi unus tantum in dicta Civitate affuerit, ſeu duobus, aut tribus, vel iis ex vobis, qui in eadem Civitate Tridentina præſentes fuerint ad celebrationem ipſius Concilii favente Domino, procedendi, ac nomine, & auctoritate noſtra illi præſidendi, necnon quæcumque in eodem Concilio pro tempore deciſa, & ordinata, ac per majorem partem veſtrum in dicta Civitate Tridentina præſentium comprobata obſervari mandavit in illo, pro veſtra pietate, & ſapientia ea omnia, quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & alias quomodolibet opportuna eſſe, aliaſque ad laudem, & honorem Dei pertinere noveritis, etiamſi magis ſpeciale mandatum exigant, faciendi, gerendi, & exercendi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore prædictis, concedimus poteſtatem, & auctoritatem.

Eoſdem adhortatur, ut commiſſo ſibi muneri apte ſatisfaciant.

§.4. Quocirca circumſpectioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus injunctum vobis munus hujuſmodi ita implere ſtudeatis, ut ſperati fructus inde proveniant, voſque a Nobis commendationem, & a Deo bonorum operum diſtributore felicitatis æternæ gloriam conſequi valeatis.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſexto Idus Martii Pont. noſtri Anno II.

Dat. die 10. Martii 1561. Pont. An. II.

XXXV.

Quod bona omnia Fratrum Militum Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, ubique decedentium, etiam ex illicita negociatione acquiſita, uti ſpolia, non ad Cameram Apoſtolicam, ſed ad ipſum Hoſpitale ſpectent, & pertineant.

De hac Militia vide Conſt. XV. Anaſtaſ. IV. Chriſtianæ *Tom. II. fol.* 346.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus declarationis, & conceſſionis.

Romani intereſt Pontificis, ut cunctorum ſibi, & Sedi Apoſtolicæ devotorum, præſertim fratrum Militum, qui tamquam fortiſſimum orthodoxæ fidei adverſus crudeliſſimos Chriſtiani nominis hoſtes propugnaculum, duros hoſtium expectant inſultus, gratiæ, & alia eis conceſſa, ut illibata ſibi remaneant, providere, & eas conceſſiones, quæ gratiis hujuſmodi aliquod inferre præjudicium, aut eas dubias reddere videntur, ad omnem tollendi hæſitandi materiam, ac pacem conſovendam declarare, aliaſque, & alia in his operari, prout in Domino ſalubriter cognoſcit expedire.

Bona a Fratribus & Militibus relicta, poſt eorum obitum ſpectabant ad religionem.

§.1. Sane Nobis pro parte dilectorum filiorum Magni Magiſtri, & Conventus Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani expoſitum, quod licet omnia, & ſingula fratrum Militum ejuſdem Hoſpitalis bona, poſt eorum obitum relicta, ad Hoſpitale, & Conventum prædictum in vim ſtabilimentorum, uſuum, & naturarum dicti Hoſpitalis, ſeu privilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum eidem Hoſpitali, illiuſque Magno Magiſtro, & perſonis per diverſos Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros conceſſorum, ac etiam per Nos approbatorum, & alias legitime, & de jure ſpectant, & pertinent.

Hic autem Pontifex bona ex negociatione illicita per Clericos acquiſita, uti ſpolia ad Cameram ſpectare decrevit, *ſup. in Conſt. XXVIII* Decem *fol.* 58

§.2. Cum autem Nos nuper poſtquam acceperamus a nonnullis verti in dubium, an res, & bona per Clericos etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones acquiſita, uti ſpolia, vel alias ad Cameram noſtram Apoſtolicam jure legitimo ſpectare, & pertinere deberent; Nos omni deſuper hæſitationis materiam ſubmovere, ac cavillationibus, & altercationibus, litibuſque præcludere, & denique malitiis eorum, qui jura dictæ Cameræ uſurpare ſatagebant, obviam ire, aliaſque in præmiſſis opportune providere tunc volentes, omnia, & ſingula, res & bona cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſvis rebus, & regnis, ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia,

per

per quoſvis Clericos, tam ſæculares, quam quorumvis etiam Mendicantium Ordinum, ac militiarum regulares, etiam in ſacris ordinibus conſtitutos, cujuſcumque ſtatus, ordiuis, & conditionis eſſent, ac Archiepiſcopali, Epiſcopali, vel alia majori dignitate præſulgerent, ex negociatione illicita, aut alias contra ſacros Canones quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt obitum eorum, qui etiam ex facultate, quam habuiſſent, teſtandi, condito teſtamento ubivis locorum deceſſiſſent, & decederent, aut quibus illos deſtitui contigiſſet, remanſiſſent, & remanerent, ad eamdem Cameram, & non ad alios, etiam in quibuſvis Cathedralibus, & Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordiuum regularibus, qualitercumque qualificatis, ſucceſſores, illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, ac alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam ſi ad illa, vigore Prioris tituli, jus regredien., ſeu accedcn., & ingredien. aliquibus conceſſum fuiſſet, ſpectaſſe, & ſpectare, & ſub nomine ſpoliorum venire, illaque uti ſpolia ad Cameram ipſam pertinen. perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe, & poſſe, ac debere. Et ita per quoſcumque judices quavis auctoritate fungentes in quacumque inſtantia, ſublata eis quavis aliter judican., & ioterpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; necnon irritum, & inaue, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decreverimus, & declaraverimus, cum mandati, derogationis, aliiſque clauſulis, tunc expreſſis, prout in noſtris deſuper in forma Brevis ſub dat. videlicet, Nonis Novemb. Pontificatus noſtri Anuo I., ex prædictis literis, quarum tenores hic haberi volumus pro expreſſis, latius continetur.

Ideo iſta religio dubitat, vigore dictæ Cōſtitutionis poſſe moleſtari a miniſtris Cameræ.

§.3. Cumque Magnus Magiſter, & Conventus, ac fratres Milites præfati occurren. fratrum Militum Hoſpitalis prædicti obitu, ſuper eorumdem decedentium fratrum Militum bonis, per jurium, & ſpoliorum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ prædictæ Collectores, & ejuſdem Cameræ Commiſſarios, earumdem literarum vigore moleſtari dubitent. Noſque ejuſdem Hoſpitalis, & illius perſonarum manutentioni, ac neceſſitatibus, quantum cum Deo poſſumus, libenter providere procuramus, maxime conſiderantes attentius ejuſdem Hoſpitalis fratres Milites, ſe & ſua, pro fide, & illius defenſione, in crudeliſſimos Chriſtiani nominis hoſtes exponere neceſſe eſſe continuo, hoc præſertim inſtanti tempore, quo idem immaniſſimus hoſtis Turcarum tyrannus Iucri proxime præteriti non immemor, in animarum Chriſtifidelium adeo ſpirat minas ut omnibus fidelibus, magis tamen fratribus Militibus pavorem incutiens, ipſos non immerito ad diligentem excitat rerum providentiam, propterea non convenire, ut iidem fratres Milites, qui ſuperſtites exiſtunt, defunctorum ſpoliati bonis, ad ſuorum, aliorumque Chriſticolarum defenſionem, rebus priventur neceſſariis.

Hic ergo Pōtifex declarat ſub d. Conſtitutione, & aliis ſimilibus dictam Religionem comprehendi.

§.4. Idcirco, ut omnis hæſitandi materia ſubmoveatur, ejuſdem Hnſpitalis, & illius perſonarum hujuſmodi iudemnitatibus paterno conſulere affectu, ipſoſque ſpecialis gratiæ favore proſequi volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, decernimus, & io verbo veritatis atteſtamur, noſtræ intentionis numquam fuiſſe, neceſſe, nec impoſterum fore, per dictas noſtras, aut quaſcumque alias literas, a Nobis, & Sede Apoſtolica, ac alias quomodolibet pro tempore emanatas, etiam quaſcumque generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque efficaciores, & inſolitas clauſulas, nec irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe cootinentes ſtatutis, ſtabilimentis, uſibus, & naturis Hoſpitalis prædicti, ac privilegiis, indultis, ac aliis gratiis, illi, ejuſque perſonis conceſſis, & concedendis in aliquo derogaſſe, nec derogare, ſeu aliquod ejus, vel eorum cuilibet præjudicium intuliſſe, nec inferre, ſed ſemper valida, & efficacia, ac illæſa, & in ſuo robore permanſiſſe, & permaoere, nec eadem neque Hoſpitale, Conventum, Fratres, Milites, & perſonas præfatos, ſubſcriptis, aut quibuſcumque ſimilibus, aut diſſimilibus literis, decretis, declarationibus, onerum impoſitionibus, ullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinnm, & validum ſtatum reſtitui debere, ac excepta, & reſtituta, & de novo etiam ſub dat. &c. per Magnum Magiſtrum, & Conventum præfatos eligenda, conceſſa fore, & cenſeri debere.

Omniaque bona perſonarum d. Religionis decedentium ei applicat, & ad Cameram, aut alios non ſpectare declarat.

§.5. Omniaque, & ſingula res, & bona cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, ac in quibuſvis rebus, & regnis, necnon dominiis tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia, per quoſvis Fratres, Milites, & perſonas dicti Hoſpitalis quomodolibet acquiſita, quæ pro tempore poſt eorum obitum, ubivis locorum deceſſerint, & decedent, aut quibus illos etiam eis viventibus (non tamen per Sedem Apoſtolicam privari, aut eis deſtitui contigeret) hactenus remanſerunt, remanent, & remanebunt, ad Hoſpitale, & Conventum præfatos, non autem ad eamdem Cameram, ſeu alios quoſcumque alias juxta ſtabilimentorum, uſuum, naturarum, ſtatutorum, & privilegiorum hujuſmodi formam, & tenorem ſpectaſſe, & ſpectare.

Agentes Religionis in hac exactione non moleſtentur.

§.6. Necnon Hoſpitale, & Conventnm hujuſmodi, aut pro eis agentes per Cameræ hujuſmodi jurium, ſpoliorum, & bonorum Collectores, & ſubcollectores, exactores, Commiſſarios, vel alios quacumque anctoritate, dignitate, vel officio fungentes, & functuros, nullatenus moleſtari, inquic-

inquietari, vel perturbari poſſe nec debere. Et ita per quoſvis Judices quavis etiam auctoritate Apoſtolica fungen. etiam Palatii noſtri cauſarum Auditores, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum eſt forſan hactenus, vel in poſterum contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Contrariis non obſtan.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, ac reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, & Cameræ hujuſmodi jurium, ſpoliorum, & bonorum Collectoribus, Subcollectoribus, Exactoribus, Commiſſariis prædictis, & quibuſvis aliis perſonis in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, necnon irritan. & aliis decretis, etiam motu, ſcientia, ac poteſtate ſimilibus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione, de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An.II. die 24. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 24. Martii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimoprimo, Pontificatus noſtri anno II.

XXXVI.

Confraternitatis ſub invocatione Sactiſſimi Crucifixi ad pauperes Virgines maritandum, aliaque pia opera exercendum pridem in Urbe inſtitutæ, in Archiconfraternitatem erectio; Cum indulto ſingulis annis in Feſto S. Crucis, unum reum capitaliter condemnatum e carceribus liberandi. Juriſdictioque Cardinalis ejus Protectoris quaſcumque ipſius cauſas cognoſcendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

CUm, ſicut accepimus, venerabilis Confraternitas, ſeu Societas Imaginis Sanctiſſimi Crucifixi in Eccleſia S. Marcelli de Urbe, ejuſque Cuſtodes, & Confratres, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Urbis Tribunalia occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diverſarum aliarum rerum ejuſdem, tam agendo, quam defendendo jugiter implicita exiſtat, quamplurima damna, & intereſſe patiatur, ac impenſa litis valorem rei, de qua ex tempore agitur, ſæpenumero exuperet,

Advocat ad ſe iſte Pontifex omnes cauſas civiles, Societatem tangentes.

§.1. Nos Societatem prædictam, in qua piiſſima caritatis, & miſericordiæ opera, eleemoſynas pauperibus, & miſerabilibus puellis dotes elargiendo continuo impendi ſpectamus, ab hujuſmodi diſpendiis, quantum poſſumus, ſublevare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas, lites, quæſtiones, & controverſias inter dictam Societatem, ſive ejuſdem dilectos filios Cuſtodes, Officiales, & Miniſtros, & quaſcumque alias, etiam ſingulares perſonas, tam laicas, quam eccleſiaſticas, Univerſitates, Societates, Congregationes, Monaſteria, & alia hujuſmodi loca cujuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, & conditionis exiſten. coram S. R. E. Camerario, Regente, Præſidente, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, ac Senatore Urbis, illius collateralibus, & Judicibus, ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolii ejuſdem Urbis Capitaneo, & aliis quibuſcumque Judicibus ordinariis, & a Nobis ſpecialiter quomodocumque Commiſſariis deputatis, & delegatis, etiam cauſarum Sacri Palatii Apoſtolici Auditoribus, & Locatenentibus, ac ejuſdem S.R.E. Cardinalibus, nunc & pro tempore motas, pendentes, & quomodolibet movendas, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, hæreditatibus, ac illarum diſcuſſionibus, atque quorumcumque jurium, & actionum ceſſionibus, aliiſque inter vivos contractibus, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus Societatem prædictam, ejuſque Cuſtodes, Officiales, Miniſtrorum, & litis conſortes, tam conjunctim, quam diviſim, ac tam active, quam paſſive concernentibus,

ad Societatem ipſam quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia inter illam, ejuſque Cuſtodes, & alios præfatos, necnon alia æque, vel magis pia loca, Univerſitates, Monaſteria, Congregationes, & Collegia quomodocumque privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas, pendentes, & motas, & movendas, cujuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, ordinis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis majores, quarum omnium ſtatum, & merita, ac Judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, ac qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda, præſentibus haberi volumus pro expreſſis in ſtatu, & terminis, in quibus modo reperiuntur, dummodo non ſint inſtructæ, harum ſerie ad Nos advocantes.

Illorumque Judicem ordinarium eligit Protectorem Societatis vel ab eo deputandum cum facultate procedendi ſummarie &c.

§.2. Dilectum filium noſtrum Raynutium Farneſium tituli S. Angeli Presbyterum S. R. E. Cardinalem, ac Majorem Pœnitentiarium, modernum, ac pro tempore exiſtentem Protectorem ejuſdem Societatis, Judicem Ordinarium, ac perpetuum ad prædictas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles cauſas civiles, ad Societatem hujuſmodi pertinentes, tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Univerſitates, Collegia, ſeu alia loca prædicta etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam paſſive, pro tempore movendas, juxta ordinariam facultatem, ſeu juriſdictionem tam Gubernatori, quam Regenti Cameræ Apoſtolicæ, ſeu Vicario noſtro præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, ſeu poſtulaverit, cum omnibus, & ſingulis earum inciden., dependen., emergen., annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, ac figura judicii, & abſque tela judiciaria, & ſola veritate inſpecta, & abſque aliorum terminorum ſubſtantialium obſervatione, aut alicujus regiſtri, vel extractus confectione, per ſe ipſum, ſeu alios ab eo deputandos, audiendas, cognoſcendas, fineque debito terminandas, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo conſtituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi etiam ſummarie de non tuto acceſſu, citandi, & monendi, eiſdemque, & præfatis, ac quibuſcumque aliis ejuſdem Urbis Curiarum Judicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi ab eo tempore deputando Auditori videbitur, inhiben. & in eventum non paritionis contra inobedien. contumaces, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationes, & reaggravationes, & alias juxta morem, & ſtylum dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolitum, ac alias, prout ſibi videbitur, procedendi.

Sententias exequendi.

§.3. Sententiamque, ſive ſententias debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi.

Contradictores coercen.

§.4. Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque alia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria & opportuna faciendi, geren. & exequen. plenam, & liberam, ac amplam licentiam, & facultatem, atque auctoritatem concedimus.

Rejectis nullitatibus præter quam ex tribus.

§.5. Decernentes, quod ipſius Reverendiſſ. Cardinalis Protectoris, ſive ipſius deputandi pro tempore Auditoris, ſententiis, ordinationibus, & decretis, nullitas aliqua opponi nullo modo poſſit, niſi ex defectu juriſdictionis, citationis, & mandati.

Cogendique debitores ad ſatisfacien. Societati, data executione, &c. non obſtan. pendentia litis diſcuſſionis.

§.6. Et licet ad inſtantiam quorumcumque hæredum, ſive quorumlibet aliorum committatur in futurum, vel etiam modo pendeat commiſſa cauſa diſcuſſionis alicujus hæreditatis, & dictæ Societati, ſeu Cuſtodibus, & Officialibus ipſius, etiam virtute commiſſionis fuerit inhibitum, tamen ne exactio creditorum in præjudicium ipſius Societatis proteletur, data idonea cautione per dictos Cuſtodes, & Officiales, de reſtituen. ſummam debitam, in eventum ſuccumbentiæ Prioribus, & potioribus creditoribus, dictus Reverendiſſimus Cardinalis Protector prædictos hæredes, ſive alios quoſcumque debitores, ſeu ipſorum quorumlibet ex quacumque cauſa ceſſionariorum, vel ab eis quorumlibet, & ex quocumque titulo cauſam habentes, ad ſatisfaciendum integraliter dictæ Societati, de ejus credito juris, & facti remediis opportunis cogat, & compellat.

Singulis diebus procedendi.

§.7. Ac in omnibus, & ſingulis, & quibuſcumque cauſis præfatis, ad dictam Societatem, ut ſupra, ſpectan. ſingulis diebus, & horis feriatis, & non feriatis, præterquam in honorem Dei, etiam tempore feriarum ob neceſſitatem hominum indicendarum procedat.

Notarium deputandi.

§.8. Ac Notarium actuarium, quem ſibi placuerit, deputet.

Mandatariis Capitolii dat facultatem ejus cit. exequendi.

§.9. Et quod citationes in cauſis prædictis etiam per Mandatarium Curiæ Capitolii fieri poſſint.

Executoreſque obligat ad exequen. ejus mandata.

§.10. Et quod quicumque executores Tribunalium Urbis poſſint, & debeant exequi, & effectualiter executioni mandare omnes, & ſingulas ſententias, decreta, & mandata præfati Raynutii Cardinalis Protectoris, ſive ab eo deputatorum, quæ non obſtante regula Cancellariæ, &c. ſufficiant, ſi ſignata ſint ejuſdem Raynutii Cardinalis parvo ſigillo.

Annullat proceſſus aliorum Judicum.

§.11. Decernentes inſuper Societatem prædictam ejuſque Officiales, & perſonas, hujuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi, quam coram præfato Reverendiſſ. Cardinali Protectore conveniri, aut ad alios convenien. conſtringi non poſſe, ac proceſſus, ſententias, & decreta per

alium

Digitized by Google

alium, ſive alios tam ordinarios, quam etiam ſpecialiter deputatos, & delegatos Judices in cauſis præfatis quomodolibet pro tempore formatos in prima inſtantia latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, & momenti fore.

Clauſulas hujus conceſſionis præſervativas apponit.

§.12. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus, ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, etiam per Nos, & ſucceſſores noſtros Rom. Pontifices, & Sedem præfatam, vel ejus Legatos etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, etiam quaſvis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, derogari poſſe, & ſi illis ullo umquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, ac per trinas, & diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, adminiſtratoribus, ſive Cuſtodibus, ac aliis Officialibus Societatis hujuſmodi legitime inſinuata, & intimata fuerit, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari. Sicque per quoſcumque Judicex quavis auctoritate fungentes etiam præfatæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, irritum quoque, &c. attentari.

Clauſulæ contrariorum derogatorias ſubdit.

§.13. Non obſtantib. præmiſſis, & fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ prædictæ, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, eiſdem, ac dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus, quod cauſæ hujuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolii reauſſumi debeant. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, bae vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem motu & ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi præfatis vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, Curias, & Tribunalia ad judicium trahi non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, aut totaliter non inſerta juriſdictionis ipſius Protectoris explicatio impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Tranſumptis fidem præſtari jubet.

§.13. Et quia difficile foret præſentex literas ad ſingula loca, quibus illis pro tempore opus fuerit, deferre; volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Placet Motu proprio. I. — Papæ ſubſcr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Sexto Idus Aprilis Anno ſecundo. — D. p. An.II. die 8. April.

Sequitur Erectio in Archiconfraternitatem, & indultum liberandi carceratum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Huic Sodalitati multa pia opera exercenti, confirmat hic Pontifex, indultum liberandi unum condemnatum in feſto S. Crucis, ſed ejus Bullam omiſſi, quia hoc ſufficienter hic eſt relatum.

CUm ſicut Nobis innotuit, in Confraternitate Sanctiſſ. Crucifixi in Eccleſia Monaſterii S. Marcelli de Urbe inſtituta, dilecti filii illius Confratres quamplura opera caritatis, Domino bonorum omnium largitore opitulante, hactenus tum in colenda Sanctiſſ. Crucifixi Imagine, quæ in ipſa Eccleſia ſita eſt, tum in viſitandis pauperibus infirmis ejuſdem Confraternitatis, eiſdemque Medicum adhibendo, & ſubſidium tranſmitten., ſepeliendiſque Pauperibus mortuis, maritandix Virginibus, recitan. Officium, illique continuo quibuſvis diebus feſtivis, & quadrageſimalibus intereſſen. tum etiam in aliis diverſis piis, & laudabilibus

libus operibus, & maxime expenſis, & ſumptibus, quæ, & qui de præſenti in erectione, & fabrica eorum Oratnrii fiunt, & fieri ſperantur, exercuerint & exerceant. Nos qui nuper, ſeu alias gratiam eiſdem Confratribus per fel.rec. Julium Papam III. Prædeceſſorem noſtrum factam, ut unum vinctum, ſeu Carceratum, & ex cauſa capitali damnatum, quem mallent ex quocunque crimine, excepto crimine hæreſis, & læſæ Majeſtatis, dummodo pacem ab hæredibus defuncti habeat, anno ſingulo in perpetuum in Feſto InventionisS. Crucis de menſe Maii, ſeu in feſto Exaltationis ejuſdem de menſe Septembris in honorem SS. D.N. Jeſu Criſti liberare, & ex carceribus extrahere poſſent, & prout præfatus fel. rec. Julius III. conceſſerat, confirmavimus, & approbavimus, & quatenus opus, etiam de novo conceſſimus, prout in noſtro Motu proprio latius conſtat, & apparet.

Ejnunc eam in Archiconfraternitatem erigit.

§.1. Cupientes eamdem Societatem, & Confratres ſpiritualibus gratiis, & favoribus proſequi, ac ut ipſa opera non minuantur, ſed id dies augeantur, ipſos Confratres, alioſque devotos fideles allicere, & propterea ipſam Confraternitatem, & illius Confratres gratiarum muneribus ornare, & decorare volentes, motu ſimili, &c. ipſam Societatem, & Confraternitatem omnium aliarum Confraternitatum, quæ ſub invocatione nominis Sanctiſſimi Crucifixi hactenus in toto Orbe Terrarum erectæ fuerunt, ſeu in poſterum erigi contigerit, Archiconfraternitatem facimus, creamus, erigimus, conſtituimus, deputamus, ordinamus, & eſſe volumus. Ita ut ſit Caput omnium Societatum, & Confraternitatum ſub Sanctiſſimo Nomine Crucifixi erectarum, & erigen. Omneſque alias Confraternitates erectas, & erigendas ſub nomine præfato ubicumque locorum ſitæ ſint, præfatæ Confraternitati immediate ſubjicimus, & membra Societatis præfatæ, & ab ea dependentia conſtituimus, deputamus, & ordinamus, ac eſſe volumus.

Statuta confirmat, & jus ſtatuendi concedit.

§.2. Necnon dictam Archiconfraternitatem cum illius Oratorio in loco dictæ Eccleſiæ vicino in quibuſdam domibus ipſi Archiconfraternitati, & illius Confratribus per Priorem, & Fratres dicti Monaſterii, vel alios ſub certis modo, & forma, tunc expreſſis, conceſſis conſtrui incepto, omnibuſque ejuſdem Archiconfraternitatis bonis, & legatis, & eleemoſynis elargitis, & elargiendis, ac acquiſitis, & acquirendis. Itaque ejuſdem Archiconfraternitatis Confratres, ſeu Priores, vel Guardiani Archicofraternitatem ipſam, & illius bona regere, gubernare, & adminiſtrare, ac de ejoſdem bonis, legatis, & eleemoſynis ad eorum libitum, & prout eis videbitur, & placuerit, diſponere, & illa in uſus eis viſos convertere poſſint, ac omnia, & ſingula ſtatuta, & Conſtitutiones dictæ Societatis, qoæ per dilectum filium noſtrum Raynutium Farneſium tit.S.Angeli in foro Piſcium Presbyterum Cardinalem S. R. E. Majorem Pœnitentiarium, & dictæ Archiconfraternitatis Protectorem confirmata, & approbata fuerint, confirmamus, & approbamus. Ac eiſdem Confratribus, vel Prioribus, ſeu Guardianis quæcumque ſtatuta, & ordinationes proſperum ſtatum, ac regimen, & gubernium dictæ Archiconfraternitatis concernentia ad eorum libitum concedere, alienare, & mutare toties quoties eis videbitur, libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus, illaque ex tunc, prout ex tunc poſtquam condita, mutata, vel alterata fueriut, confirmamus.

Executores & defenſores deputat.

§.3. Quo circa dicto Raynutio Cardinali, & Pœnitentiario, ac moderno Protectori Archiconfraternitatis præfatæ aliis Protectoribus pro tempore deputan. necnon univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & aliis quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica ubicumque locorum conſtitutis, Motu præfato per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet quoties fuerint pro parte dictorum Archiconfratrum, vel aliorum privilegium ab ipſis pro tempore habentium requiſiti, eiſdem in præmiſſis, & eorum ſingulis quomodolibet aſſiſtant, eoſdemque faciant gratiis, & privilegiis præfatis libere frui, & gaudere. Non permitten. a quoquam deſuper moleſtari. Contradictores, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, irritum quoque, & inane decernen. quicquid in contrarium cuntigerit attentari.

Clauſulas derogatorias apponit.

§.4. Non obſtantibus Couſtitutionibus, & Ordinatiouibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetodinibns, etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine in præjudicium, ſeu contrarium præmiſſorum per Nos, & quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros dictis, & aliis, quibuſvis Eccleſiis, Baſilicis, Hoſpitalibus, Societatibus, & Locis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, &c. confirmatis, &c., ac conceden. &c. Quibus omnibus, & ſingulis etiam ſi de illis, &c. tenores illorum pro expreſſis, & de verbo ad verbum inſertis habentes hac vice derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Subſcriptio pro Papa.

Conceſſ. Motu prop. in præſ. D.N. PP.
C. Card. Borrhomæns.

Clauſularum repetitio.

§.5. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. Et de creatione, erectione, conſtitutione, & deputatione, in Archiconfraternitatem cum confirmatione ſtatutorum, &c. ac privilegiis, conceſſ. gratiis, facultatibus, & derogationibus, ac omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis, quæ hic pro repetitis, & expreſſis habeantur, perpetuo in forma gratioſa latiſſime exten. quatenus opus fuerit. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum major, & verior ſpecial. & expreſ-

Digitized by Google

expreſſio fieri poſſit in literis per Breve noſtrum expedien.

Sola ſignatura ſufficit.

§.6. Seu ſi ipſis Archiconfratribus videbitur, ſola præſentium ſignatura noſtra ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra quacumque regula contraria non obſtan.

Fides exemplorum.

§.7. Ac quod præſentis tranſumptis auctoritate manu Notarii publici, aut Secretarii dictæ Archiconfraternitatis ſubſcriptis, & ſigillo dicti Protectoris, vel ipſius Archiconfraternitatis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & extra, ubi exhibita fuerint, vel oſtenſa, prout originali adhiberetur, ſi oſtenderetur.

Dat.P.An.V. die 7. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Idibus Maii, Anno V.

XXXVII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas, procedendi contra Sacerdotes, qui mulieres pœnitentes in actu confeſſionis, ad actus inhoneſtos provocare, & allicere tentant.

PIUS PAPA QUARTUS

Venerabili Fratri Archiepiſcopo Hiſpalenſi in Regnis Hiſpaniarum hæreticæ pravitatis Inquiſitori Generali.

Quidam Sacerdotes abutendo Sacramento Pœnitentiæ, mulieres in actu confeſſionis ad actus inhoneſtos provocat.

CUM ſicut nuper, non ſine animi noſtri moleſtia, accepimus, diverſos Sacerdotes in Regnis Hiſpaniarum, atque etiam in eorum Civitatibus, & Diœceſibus curam animarum habentes, ſive eam pro aliis exercentes, aut alias audiendis confeſſionibus pœnitentium deputati, in tanta proruperint iniquitatem, ut Sacramento Pœnitentiæ in actu audiendi confeſſiones abutantur, nec illi, & qui id inſtituit Domino Deo, & Salvatori noſtro Jeſu Chriſto injuriam facere vereantur; mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhoneſtos, dum earum audiunt confeſſiones alliciendo, & provocando, ſeu allicere, & provocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum hujuſmodi Creatori noſtro reconciliationis, graviori peccatorum mole eas onerando, & in manibus Diaboli tradendo, in Divinæ Majeſtatis offenſam, & animarum perniciem, Chriſtifidelium ſcandalum non modicum.

Contra quos iſte Pontifex ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis inquiri decernit.

§.1. Nos in animum inducere nequeuntes, quod qui de Fide Catholica recte ſentiunt, Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis injuriam faciant, fraternitati tuæ, de cujus eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, ſeu alios a te deputandum, ſeu deputandos contra omnes, & ſingulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Civitatum, & Diœceſum de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſeculares, quam quorumvis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjectorum Ordinum Regulares, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tam ſuper præmiſſis, quam ſuper Fide Catholica, & quid de ea ſentiant, diligenter inquiras, & juxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quovis modo ſuſpectos a Sede Apoſtolica conceſſarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos juxta exceſſuum ſuorum qualitatem, prout juris fuerit, punias, eos etiam ſi, & prout de jure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione ſæcularis Judicis arbitrio puniendos tradendo.

Contrariis derogat.

§.2. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, necnon Ordinum quorumlibet, quorum ipſi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.II. die 16. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri Anno II.

XXXVIII.

Ex Regeſt.in Archiv.Vat.

Suppreſſio Officii Regentis Cameræ Apoſtolicæ, Sanctæque Romanæ Eccleſiæ Cardinali Camerario, aliiſque ejuſdem Cameræ Officialibus reſtitutio facultatum, jurium, & juriſdictionum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmanus Pontifex in ſupremo Juſtitiæ throno conſtitutus, circa ea curam adhibet potiſſimam, per quæ indemnitati quomodolibet provideatur, & ſuæ proviſionis ope unicuique, quod ſuum eſt, tribuatur, ac interdum geſta per ejus Prædeceſſores ſuadentibus rationabilibus cauſis alterat, caſſat, annullat, ac per eos mutata in priſtinum ſtatum reducit, ac alias deſuper diſponit, prout rerum, temporum, & perſonarum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Paulus IV. ſuppreſſo officio Auditoratus Cameræ, Regentem inſtituis; attributis Regenti nonnullis facultatibus, & emolumentis, quæ ad Camerarium S. R. E. ſpectabant.

§.1. Dudum ſiquidem fel. rec. Paulus Papa IV. Prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſſis cauſis de fratrum noſtrorum, de quorum numero tunc eramus, conſilio, & aſſenſu officium generalis Auditoratus Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Auditor generalis, ac dictæ Curiæ Judex ordinarius exiſtebat, tunc per obitum quondam

Digitized by Google

dam Francifci Alberici de Rachaneto ejuſdem Curiæ generalis Auditoris extra Romanam Curiam defuncti vacans, ejuſdem Auditoratus nomine in perpetuum ſuppreſſo, & extincto, itaut de cetero officium ipſum non Auditoratus Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, & illud pro tempore obtinens non Auditor generalis Curiæ cauſarum hujuſmodi, ſed Regens Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cameræ Apoſtolicæ denominaretur, & exiſteret, cum officio Correctoriæ Archivii ipſius Curiæ, & aliis illi forſan annexis in officium Regentis S. R. E. Cameræ hujuſmodi cum certis aliis tunc etiam expreſſis facultatibus, juribus, juriſdictionibus, privilegiis, exemptionibus, & indultis pro uno dictæ Romanæ Eccleſiæ cujuſvis ordinis Cardinale, qui in ſuis, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis manibus præſtaret fidelitatis debitæ juramentum, & officium Regentis hujuſmodi ſibi per eum, aut Romanum Pontificem præfatum conceſſum abſque diſpenſatione Apoſtolica ad ejus vitam obtineret, ac idem Tribunal, & eoſdem Notarios, quod, & qnos dictus Franciſcus Auditor, dum viveret, habeat: Ita quod de cetern Tribunal, & Notarii hujuſmodi Regentis, & non Auditoris præfati eſſent, & dicerentur, haberet, ac ubique locorum paribus facultate, voto, auctoritate, poteſtate, juriſdictione, etiam Sede Apoſtolica vacante, quibus pro tempore exiſtens Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerarius ratione ſui officii Camerariatus quomodolibet fungebatur, atque habebat, ſeu habere poterat, una cum eodem pro tempore exiſteute Camerario pariformiter, & æque principaliter, ac tam iu dicta Camera, quam extra eam tot, & talia, quot, & qualia ipſe pro tempore exiſtens Camerarius ratione officii Camerariatus hujuſmodi percipiebat, & habebat, ſeu percipere, & habere poterat, regalia perciperet, & haberet, ac emolumenta eidem Camerario ratione ſigilli dari, & per eum percipi ſolita pro ſe ipſo perciperet authoritate Apoſtolica, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine transformavit, ac quatenus opus eſſet, in illud cum omnibus, & ſingulis honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, ſalariis, & emolumentis, quæ eidem officio Auditoratus competierant, necnon qnibuſvis facultatibus, indultis, juriſdictionibus, & decretis pro tempore exiſtenti generali Anditori hujuſmodi quomodolibet conceſſis, illa etiam approbando, & ad ipſum officium Regentatns extendendo ad inſtar dicti officii Camerariatus præfata auctoritate erexit, & inſtituit.

Eique collationem quinque Officiorum Notariatuu Curiæ Cauſarum Cameræ conceſſit.

§. 2. Ac inter alia ex decem officiis Notariatuum Curiæ cauſarum hujuſmodi, quæ ad ejuſdem Prædeceſſoris, & pro tempore exiſteutis Romani Pontificis diſpoſitionem eatenus ſpectaverant, quinque officia per dilectos filios Joannem Savium, Felicem de Romaulis, Adam de Invidia, Ludovicum Reiidettum, & Joannem Barginum Curiæ cauſarum Cameræ hujuſmodi Notarios tunc obtenta ad meram, & liberam pro tempore exiſtentis Regentis Cameræ hujuſmodi diſpoſitionem, ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus ſpectareut, & pertinerent, ac alias, & alia cum mandati, inhibitionis, derogationis, irritantis decreti, appoſitionis, & aliis clauſulis tunc expreſſis ſtatuit, ordinavit, & declaravit.

Datumque Officium Alphonſo Cardinali Neapolitano contulit.

§. 3. Et deinde idem Prædeceſſor officium Regentatus hujuſmodi ab ejus primæva erectione, & reſtitutione vacans cum dicto officio Correctoriæ Archivii ejuſdem Romanæ Curiæ, & aliis illi annexis, necnon omnibus, & ſingulis illi conceſſis, & attributis honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, juribus, obventionibus, & emolumeutis dilecto filio noſtro tunc ſuo Alſonſo tunc Sancti Nicolai iuter Imagines, nunc vero Sanctorum Joannis, & Pauli Diacono Cardinali Neapolitan. nuncupato per eum, quoad viveret, & Viceregentem, ac Locatenentes ab eo deputatos exercendum auctoritate, & poteſtatis plenitudine, & conſilio ſimilibus.

Cardinalis Neapolitanus Regentatum reſignat in manibus Papæ.

§. 4. Cum antem dictus Alfonſus Cardinalis officium Regentatus hujuſmodi, quod obtinet hodie, in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaverit. Noſque reſſignationem hujuſmodi duxerimus admittendam.

Qui attentis diſcordiis ex hujuſmodi erectione inter Tribunalia, & Magiſtratus Urbis obortis dictum Officium Regentatus S. R. E. Cameræ ſupprimit, & Auditoratum cũ antiquis juribus reſtituit.

§. 5. Nos conſideraates ſuppreſſionem, transformationem, erectionem, ac novarum facultatum, & privilegiorum dicto officio Regentatus conceſſionem hujuſmodi multas inter omnes Romanæ Curiæ Magiſtratus rixas, diſcordias, controverſias, & querelas excitaſſe, ac diverſa incommoda toti Curiæ præfatæ, ac fiſco Cameræ Apoſtolicæ præjudicia, & damna intuliſſe, ac iu poſterum, uiſi de opportuno remedio provideatur, excitaturas & illaturas fore, officiique noſtri paſtoralis eſſe, officialium noſtrorum quieti, & tranquillitati conſulere, & ut indebite oppreſſi ab eorum oppreſſionibus hujuſmodi releventur, & juſtitia, in qua cuuctis debitores ſumus, libere exerceatur, quantum in Nobis eſt, providere, ac ulterioribus incommodis, & indemnitabus eorum, qui occaſione erectionis, & inſtitutionis hujuſmodi, quomodolibet gravati fuerunt, occurrere, ſingularum literarum præfatarum, omniumque in eis contentorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, ex præmiſſis & aliis rationabilibus, ac Nobis notis cauſis, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ac de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu officium Regentatus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cameræ hujuſmodi, ac illius nomen, itaut de cetero officium ipſum non Regentatus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cameræ Apoſtolicæ, ſed Auditoratus Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, pront antea erat, & pro tempore obtinens non Regens Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cameræ Apoſtolicæ, ſed Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ hujuſmodi Generalis Auditor, ut prius, exiſtat, & illud, necnon quinque Notariatuum officiorum

præ-

præfatorum diſpoſitio ad Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, etiam ut prius, pertineat, authoritate præfata ex certa noſtra ſcientia, ae de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſupprimimus, & extinguimus.

Literas Pauli IV. ſuper hujuſmodi erectione invalidat.

§.6. Necnon tam Regenti, & Regentatus officio, quam illius Vice-Regenti, Locatenentibus, familiaribus privilegia, conceſſiones, facultates, Juriſdictiones, gratias, & indulta quæcumque in dicti Regentatus erectione, & inſtitutione, aut alias per eumdem Paulum Prædeceſſorem quomodolibet conceſſa, ac erectionem, & inſtitutionem, ac cum ſtatutorum, ordinationum, decretorum, declarationum, mandati inhibitionis, & aliis omnibus in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas præfatas caſſamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuamus.

Camerario, cæteriſque antiqua jura reſtituit.

§.7. Ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerariatus, & alia Romanæ Curiæ officia, illorumque Tribunalia occaſione prioris ſuppreſſionis, erectionis, & inſtitutionis, ſtatutorum, ordinationum, ac priorum, literarum hujuſmodi quomodolibet gravata, ſeu a quibus jura, & juriſdictiones, quovis modo oblata, & diſtracta fuerunt, adverſus illa, & cum ejuſdemmet juribus, Juriſdictionibus, facultatibus, privilegiis, & indultis, quibus Camerarius, & alia officia obtinentes, ac Tribunalibus Præſidentes, ac eorum Viceregentes, & Locatenentes, ante erectionem hujuſmodi utebantur potiebantur, & gaudebant, necnon officium Auditoriatus hujuſmodi in priſtinum, & eum, in quo antea quomodolibet erant, ſtatum in omnibus, & per omnia inſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac ad priſtinam eorum naturam, ac facultates, & privilegia ante Literas prædictas eis quomodolibet competentia reducimus, necnon ſuppreſſa, ext.ncta, reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata, ac reducta fore, & eſſe.

Præſentes literas obreptionis, vel ſubreptionis vitio notari non poſſe declarat.

§.8. Ac præſentes de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari, ſeu impugnari non poſſe.

Sic per quoſcumque Judices judicari præcipit.

§.9. Et ita per quoſcumque Judices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, judicari, & diffiniri debere, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogat contrariis.

§.10. Non obſtantibus præmiſſis, & ſi opus ſit, de non tollendo jure quæſito, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis ſtatutis, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, & in poſterum concedendis, approbandis, & innovandis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſulæ.

§.11. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 14. Aprilis 1561. Pont. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Decimo octavo Kal. Maii Pontificatus noſtri Anno II.

XXXIX.

Applicatio R. C. Apoſtolicæ, omnium fructuum beneficiorum Italiæ Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, ſeu affectorum, pro tempore, quo aliter quam per ceſſum ipſa beneficia vacaverint.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Cauſæ hujus applicationis.

Cupientes malitiis nonnullorum, qui in poſſeſſione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatorum pro tempore vacantium, ſine juſto titulo, ac ſine literis Apoſtolicis, ut illorum fructus durante vacatione hujuſmodi uſurpent, ſe intrudere non verentur, occurrere, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ graviſſimis oneribus in aliqua parte ſublevandis, quantum cum Deo poſſumus, conſulere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

Applicatio R. Cam. Apoſtol. fructuum beneficiorum Sedi Apoſtolicæ reſervatorum, ſeu affectorum in Italia a die vacationis, uſque ad diem proviſionis a &c.

§.1. Omnes & ſingulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quæcumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata omnium, & ſingulorum Monaſteriorum etiam Conſiſtorialium, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium Nobis, & Sedi Apoſtolicæ, tam per Conſtitutiones Apoſtolicas, quam Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quavis cauſa, generaliter, vel ſpecialiter reſervatorum, ſeu affectorum in partibus Italiæ in quibus Collectores, & Subcollectores ſpoliorum, & jurium Cameræ Apoſtolicæ prædictæ eſſe conſueverunt, ac earum Civitatibus, & Diœceſibus conſiſtentium, per obitum, & alias quoviſmodo, præterquam per ceſſum illa obtinentium, pro tempore vacantium, a die ipſorum Monaſteriorum, & beneficiorum vacationis pro rata temporis uſque ad diem proviſionis, ſeu commendæ de eiſdem benefi-

neficiis, & Monaſteriis per Nos faciendæ, de qua per literas noſtras ſub plumbo, & non aliter conſtare debere volumus, eidem Cameræ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reſervamus, applicamus, incorporamus, & approbamus, illaque ei reſervata, applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere.

Facultas Collectoris exigendi dictos fructus.

§.2. Nullumque præter Nos, & dictam Cameram, aut dilectum filium Donatum Matthæum Minalem, ac pro tempore exiſtentem Theſanrarium noſtrum, ac Spoliorum, & aliorum jurium ipſius Cameræ Collectorem generalem, vel ejus Subcollectores ea percipere, exigere, & recuperare, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Inhibitio contra alios ne deſuper ſe intromittant.

§.8. Et nihilominus, ne aliquod impedimentum huic noſtræ ordinationi occurrat, quibuſvis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinarlis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a divinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ, quoad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo ad vero alios inferiores, etiam ſub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis diſtricte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſt. reſervata, ſeu affecta quovis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis providere, aut in illis, vel eorum poſſeſſione ſeſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant.

Clauſula ſublata &c.

§.4. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque quavis auctoritate fungentes Judices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri, debere, irritum quoque, & inane decernimus, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Facultas Collectoris in executione hujus Conſtitutionis.

§.5. Mandantes eidem Donato Matthæo, & pro tempore exiſtenti Theſaurario, & Collectori, ut noſtro, & dictæ Cameræ nomine fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujuſmodi per ſe, vel ejus Subcollectores prædictos, etiam propria auctoritate exigat, percipiat, & levet, ſibique nihilominus conſignari, & tradi ab omnibus ad quorum manus pervenerint pro rata prædicta per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, per perſonas Eccleſiaſticas ab eo eligendas ſulminandas, & alia opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita, faciat, & curet, invocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ſuper quibus omnibus, & ſingulis plenam, & liberam illi per præſentes concedimus facultatem.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, & illorum Ordinum, ac beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, & quibuſvis aliis perſonis ſub qnibuſcumque tenoribus, & formis, ac eum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibnſque, & aliis decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmopræſentibus pro ſufficieoter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſive debere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumqne.

Declaratio, quod ex dictis fructibus onera benef. ſupportentur.

§.7. Volumus antem, quod ex fructibus, redditibus, & proventibus per dictum Theſanrarium, & etiam Deputatos pro rata hujuſmodi percipiendis onera quæcnmque dictis beneficiis incumbentia ſimiliter pro rata temporis ſupportari debeant.

Exemplorum fides.

§.8. Quodque præſentium manu Notarii publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ Eccleſiaſticæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. II. die 25. April.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris 25. Aprilis 1561. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

XL.

Jnriſdictio, & facultates Anditoris cauſarum Curiæ Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

Hoc officium eſt antiquiſſimum, & plures ei Pontifices auxerunt juriſdictiones, ut notavi in Conſt. IX. Innocent. VIII. Apprime. *Tom. III. Par. III. fol. 206. Extinctum fuerat a Paulo IV. & Regentatui S. R. E. Cameræ a ſe noviter erecto unitum; ab hoc autem Pontifice in priſtinum reſtitutum, ut in Conſtit. XXXVIII. fol. 77. videre eſt ſuperius.*

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam. Venerabili Fratri Flavio Epiſcopo Muran. Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmium.

AD eximiæ devotionis affectum, quem cum fidei conſtantia, & ſinceritate mentis, tu, & progenitores tui ad Nos, & Romanam Eccleſiam gerere comprobamini, necnon generis nobilitatem, eximiamque doctrinam, ac in rebus gerendis experientiam, & dexteritatem, necnon fidei, & juſtitiæ, zelnm, ac integritatem, ſingula-

gularemque probitatem, necnon ceteras virtutes, quibus perſonam tuam illarum largitor Altiſſimus multipliciter inſignivit, noſtræ dirigentes conſiderationis intuitum, ac propterea indubiam ſpem gerentes, quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, ſumma cum providentia, & exacta cum diligentia laudabiliter exequeris, dignum quin potius debitum arbitramur, ut eamdem perſonam condignis honoribus, & gratiis proſequamur.

Officium Auditoriatus Cameræ vacavit olim per obitum Franciſci Alberici, & in Officium Regentis Cameræ transformavit & illud Cardinali de Neapoli conceſſit Paulus IV. cujus Bullam uti ocioſam prætermittimus.

§.1. Dum itaque Nos nuper officium generalis Auditoriatus, ſeu Audientiæ Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, quod antea tunc per obitum quondam Franciſci Alberici de Rachanero, olim Curiæ cauſarum hujuſmodi generalis Auditoris, extra Romanam Curiam defuncti vacans, fel. rec. Paulus Papa IV. Prædeceſſor noſter, ex certis cum expreſſis cauſis nomine Auditoriatus in perpetuum ſuppreſſo, & extincto in officium Regentis S. R. E. Cameræ Apoſtolicæ de fratrum ſuorum conſilio Apoſtolica auctoritate transformaverat, ac in illud erexerat, & inſtituerat, ac poſtmodum officium hujuſmodi ab ejus primæva erectione, tunc vacans, dilecto filio noſtro Alphonſo, tunc S. Nicolai inter Imagines, nunc vero ſanctorum Joannis & Pauli Diacono Cardinali Neapolitano nuncupato, dicta auctoritate conceſſerat, & aſſignaverat.

Vacavit poſtea per reſignationem, & illud hic Pontifex ſuppreſſit.

§.2. Cum dictus Alphonſus Cardinalis officium Regentatus hujuſmodi in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaſſet, Noſque reſignationem hujuſmodi duxiſſemus admittendam, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ejuſdem S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ac de eorum conſilio, & unanimi conſenſu, Officium Regentatus hujuſmodi ejus nomine, & denominatione hujuſmodi per Nos ſuppreſſis, & extinctis, ac illius erectione, & inſtitutione prædictis, necnon literis Apoſtolicis deſuper confectis revocatis, caſſatis, & annullatis, adverſus erectionem, & inſtitutionem, necnon literas Apoſtolicas præfatas, ac in priſtinum, & eum, in quo ante illius ſuppreſſionem, necnon erectionem, & inſtitutionem hujuſmodi erat, ſtatum, priſtinamque naturam in omnibus, & per omnia reſtituimus, repoſuimus, & plenarie redintegravimus, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac manu noſtra, & dictorum fratrum noſtrorum ſignatis plenius continetur.

Et modo officium A.C. cōfert Flavio Urſino cum ſolitis facultatibus & maxime infradicendis.

§.3. Nos, poſt longam ſuper hoc habitam diſcuſſionem, & maturam deliberationem, in te oculos noſtræ mentis conjicientes, ac de ſupradictis tuis virtutibus ſpecialem in Domino fiduciam ſumentes, ac ſperantes, quod tu, qui Eccleſiæ Muran. præeſſe dignoſceris, ac utriuſque juris Doctor, & in utraque Signatura noſtra Referendarius, & Prælatus domeſticus noſter exiſtis, dextera Domini tibi aſſiſtente propitia, Officium hujuſmodi ſcies, voles, & poteris, ad laudem, & utilitatem multorum fideliter exercere, Teque a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ac ſuppreſſionis, erectionis, & inſtitutionis, necnon literarum præfatarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, ac verum, & ultimum dicti Officii Auditoriatus vacationis modum præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad tuam, vel alterius pro te Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Officium Auditoriatus, ſeu Audientiæ Cameræ hujuſmodi, ſive per ſimilem reſignationem Alphonſi Cardinalis, ſeu adhuc per obitum Franciſci prædictorum, ſive alias quovis modo, quem haberi volumus pro expreſſo vacet, cum Officio Correctoriæ Archivii Romanæ Curiæ, aliiſque illi annexis, necnon omnibus, & ſingulis illius honoribus, privilegiis, juribus, & regalibus, vel alias nuncupatis emolumentis conſuetis, ac facultatibus, & indultis, ac decretis etiam in ordine, & modo procedendi in cauſis eidem Franciſco, & aliis, qui pro tempore fuerunt cauſarum Curiæ generalibus Auditoribus, etiam per fel. record. Julium II., Leonem X., Clementem VII., Paulum III., & Julium etiam III., ac alios quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis, & alias ex uſu, ſtylo, & conſuetudine quomodolibet conceſſis, tibi Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium concedimus, & aſſignamus, Teque in noſtrum, & dilecti filii noſtri Guidonis Aſcanii S. Mariæ in Via-Lata Diaconi Cardinalis de ſancta Flora nuncupati moderni, & pro tempore exiſtentis Camerarii noſtri, ac cauſarum Curiæ hujuſmodi generalem Auditorem, cum honoribus, oneribus, privilegiis, juribus, emolumentis, facultatibus, & decretis prædictis, conſtituimus, & deputamus, teque in locum dicti Franciſci, quoad hujuſmodi Auditoriatus Officium, ejuſque exercitium, quoad vixeris, ſubſtituimus, & ſubrogamus.

Cauſas obligationum in forma Cameræ privative quo ad alios cognoſcendi.

§.4. Tibique per te, vel alium, ſeu alios idoneum, ſeu idoneos Locumtenentes tuos, quos pro tempore duxeris aſſumendos, vel deputandos de omnibus, & ſingulis cauſis, modis, & formis, ſupra, & infraſcriptis cognoſcendi, & illas decidendi facultatem concedimus. Ita quod tu in cauſis obligationum in forma Cameræ celebratarum ſolus (præterquam inter Cives Romanos, inter quos Motum proprium ultimo loco per Nos deſuper in favorem Populi Romani conceſſum obſervari volumus, alii vero quicumque etiam Roman. Cur. Judices in ſimilibus cauſis, nullatenus, nulloque modo procedere poſſint) procedere de-

Digitized by Google

debeas. Necnon de omnibus, & ſingulis obligationibus in forma Cameræ, ubivis locorum, & inter quaſcumque perſonas factis, & faciendis (his dumtaxat exceptis, quæ in dependentibus a litibus, & cauſis in eadem Camera, aut coram aliis Judicibus pro tempore introductis factæ, ſeu receptæ fuerint, & tunc non per viam cenſurarum, ſed mandati executivi) cognoſcas.

Reaſſumendi cauſas obligationis Cameræ n ſpecialiter alteri non commiſſas.

§.5. Ita ut quaſcumque cauſas, quæ de cetero perpetuis futuris temporibus in eadem Curia ſuper ipſis obligationibus, in alio quam tuo, ac Curiæ cauſarum hujuſmodi Tribunali (præterquam in vim ſpecialis commiſſionis noſtræ de dicta obligatione, ſpecialem mentionem facientis) motæ fuerint, in illarum ſtatu, gradu, & terminis, in quibus reperientur, tua ordinaria auctoritate (exceptis cauſis in Curia Capitolii contra dictos Cives Romanos pro tempore juxta formam dicti Motus proprii motis) reaſſumere, & Judicibus, quibus ſint commiſſæ, ac coram quibus illę pendebunt in poſterum, ne in eis, aut de illis, quoquomodo, vel quovis quæſito colore, directe, vel indirecte, ſe intromittere præſumant, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, arbitrio tuo moderandis, & applicandis inhibere, ac quidquid ſecus ſuper his contigerit attentari, irritum, & inane decernere.

Cenſuras promulgandi.

§.6. Ac etiam ſolus dictarum obligationum vigore cenſuras Eccleſiaſticas promulgare.

Cauſas Prælatorum, Mercatorum, Curialium, penſionumq. &c. cognoſcendi.

§.7. Necnon omnes, & ſingulas ſpirituales, & Eccleſiaſticas, ac prophanas, & quorumvis ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eorumque, ac noſtrorum familiarium, continuorum commenſalium, & Prælatorum quorumcumque in ipſa Curia degentium, ac etiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac Communitatum, & Univerſitatum, Oratorum, necnon dictæ Curiæ Officialium, & eamdem Curiam ſequentium, ac familiarium eorumdem, & ipſius Curiæ cauſarum hujuſmodi Auditoris Notariorum, & eorum familiarium, Campſorum quoque, & quorumvis Mercatorum, ac Penſionum annuarum ſuper fructibus, redditibus, & proventibus eccleſiaſticis aſſignatarum, etiam ſi earum ſolutio non in ipſa Curia, ſed in partibus ſit facienda.

Cauſarum in Curia motarum, Appellationumq; hic iudicatarum.

§.8. Et quaſcumque alias etiam commiſſarias cauſas, tam civiles, quam criminales, & mixtas, & conjunctim, vel diviſim in eadem Curia quomodocumque, & qualitercumque motas, & movendas, & inter quaſcumque partes, etiam per viam inquiſitionis, aut ex officio quomodolibet pendentes. Ac quæ per appellationem a gravaminibus illatis, & conferri comminatis, ſeu ſententiis definitivis, vel interlocutoriis, a quibuſvis Judicibus ordinariis, & arbitris, atque arbitratoribus in Curia, & Urbe prædictis (Vicario noſtro, ac Gubernatore, & Senatore Urbis prædictæ, & Judicibus Capitolinis, dumtaxat esceptis) & extra eas a quibuſcumque Judicibus ordinariis, vel delegatis, ſeu arbitris, vel arbitratoribus, ac etiam dictæ Sedis Legatis, & eorum Vicelegatis in terris eidem Eccleſiæ Romanæ mediate, vel immediate ſubjectis, aut aliis earum Gubernatoribus, vel Officialibus, & quibuſvis in feudum, vel Vicariatum, aut alias quomodolibet conceſſis, pro tempore latis, & promulgatis, interpoſitarum, ſeu alias ad eamdem Sedem, etiam per viam reclamationis judicialis, vel extrajudicialis, aut nullitatis, vel recurſus hactenus devolutæ ſunt, & in poſterum devolventur.

Summarie proceden. in cauſis Mercatorum Notariorum & 200 ducat. & infra.

§.9. Eas videlicet, in quibus non agetur ultra ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera, aut de re verum ſummæ prædictæ valorem non escedente, ſeu quæ inter, & contra Mercatores dictæ Curiæ, pro quibuſcumque negotiis, ad quamcumque ſummam aſcendat, & inter, ac contra Notarios ſuos, & eorum familias, pro tempore vertentur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola veritate inſpecta, etiam manu Regia, & abſque obſervatione terminorum, qui de ſtylo, ſeu ordinatione Palatii Apoſtolici, aut alias obſervari conſueverunt.

Alias autem ſervatis terminis.

§.10. Alias vero dictam ſummam, aut illius valorem escedentes, & inter, ac contra alios Mercatores vertentes, ſervatis terminis, & alias ſummarie, prout in beneficialibus; eiſdemque terminis quomodocumque male, & nulliter, præpoſtere, ac inculcate tentis, pro minori partium diſpendio etiam unico contextu, citatione, & audientia reiteratis, etiam per affixionem citationum pro tempore faciendarum ad valvas habitationis ipſorum citandorum, quoad obligatos in forma Cameræ, & quoad alios aliter obligatos, ubi non agetur de majori quam viginti ducatorum ſumma, audire, cognoſcere, decidere, & fine debito terminare.

Cauſas criminales Urbis & omnium exemptorum cognoſcendi.

§.11. Necnon de omnibus, & ſingulis criminibus, exceſſibus, & delictis, tam in Urbe, & Curia præfatis, quam extra eas per quoſcumque, tam ejuſdem Sedis Officiales, quam dictam Curiam ſequentes, & alios, etiam a juriſdictione Ordinariorum esemptos, & prædictæ Sedi immediate ſubiectos, cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, etiam Epiſcopalis, vel majoris, & per quoſcumque alios cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, perpetratis, vel perpetrandis, quam etiam partium accuſationem, vel etiam inſtigationem, ſeu es mero officio inquirere, & ſuper illis, tam per viam inquiſitionis, quam accuſationis, ſeu denunciationis, & inſtigationis hujuſmodi procedere, & culpabiles repertos juxta ſuorum exceſſuum exigentiam, & qualitatem punire, dummodo monitoria contra Epiſcopos, vel eorum Superiores, ad comparendum perſonaliter, niſi prævia commiſſione manu noſtra ſignata, non decernas.

Literas Apoſtolicas exequendi.

§.12. Necnon quaſcumque literas Apoſtolicas, generales, aut particulares, tam ſub

ſub plumbo, etiam per officium Audientiæ literarum noſtrarum contradictarum expeditas, quam in forma Brevis, & quarum ſolam ſignaturam ſufficere conceſſum fuerit, ſupplicationes per Nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices, aut in ejus, ſeu noſtri præſentia ſignatas, necnon literas pro tempore exiſtentium Camerarii, & Pœnitentiarii Majoris noſtrorum, dummodo in illis, & literis Apoſtolicis prædictis alii executores deputati non fuerint, ſolus: in quibus vero executores deputati erunt, accumulative cum illis exequi, & ſuper illis proceſſus debitos in forma ſolita, etiam cum promulgatione cenſurarum in ſimilibus promulgari ſolitarum decernere.

Sententias in Curia latas a Judicibus hic non exceptis exequendi, & pariter proceſſus Cœnæ Domini &c.

§.13. Ac tuarum, & per tuos Locumtenentes, ſeu quoſvis alios, tam Eccleſiaſticos, quam ſæculares Judices, & tam delegatos, quam ſubdelegatos, & etiam cauſarum dicti Palatii Apoſtolici Auditores, vel Nos, aut Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, tam in ſpecie, quam in genere, ac alios quomodolibet in eadem Curia pro tempore latarum ſententiarum. Necnon quorumcumque proceſſuum generalium, & ſpecialium, tam in die Cœnæ Domini, quam alias cum cenſurarum, & pœnarum Eccleſiaſticarum fulminatione fieri ſolitorum executiones, quas etiam ſi delegatis, aut ſubdelegatis prædictis, vel quibuſvis aliis etiam ſpecialiter per Nos, & Sedem prædictam commiſſæ fuerint, tibi Auditori, accumulative, & non privative commiſſas eſſe volumus, & decernimus, ſervatis terminis in tribunali Auditoris hujuſmodi ſervari ſolitis, & etiam ſingulis diebus, & horis, prout in ordinariis conſuetum erat facere, illaſque, & illos debitæ executioni, etiam, ſi opus fuerit, cum auxilii brachii ſæcularis invocatione demandare.

Cauſas contractuum initorum in Curia cognoſcen

§.14. Et quaſcumque Communitates, Univerſitates, Collegia, & Capitula, necnon etiam extra d. Curiam degentes perſonas, pro debitis per eos in eadem Curia contractis, aut ſalario, ſeu contractu in dicta Curia inito.

Curialiumque

§.15. Degentes vero in eadem Curia, ſeu Curiales eccleſiaſticos, ſæculares vel regulares, etiam ab ipſa Curia abſentes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, etiam Pontificalis, conditionis, vel præeminentiæ exiſtentes, pro quibuſvis rebus, & pecuniarum ſummis ad quorumvis etiam abſentium, quorum pro tempore intererit, inſtantiam, quoties expedierit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, ad ſatisfaciendum de eorum debitis, & præſtandum ea ad quæ pro tempore tenebuntur, monere, & citare.

Remiſſorias, & compulſoriales dandas

§.16. Ac literas quaſcumque remiſſoriales, & compulſoriales, & tam Generales, quam ſpeciales ubi, & quoties opus fuerit, arbitrio tuo decernere.

In vim Eugenianæ, & Leoninæ Curiales tuendi.

§.17. Necnon etiam in vim Bullæ Eugenii in favorem Curialium emanatæ, & Leoninæ, necnon cujuſcumque alterius extenſionis inhibere.

Monitoria & cit. ad partes decernendi.

§.18. Ac monitoria, & citationes, ac inhibitiones ad partes etiam per ſimile edictum decernere, eos quoque arreſtare, & incarcerare. Et ſi tibi videbitur, pœnas, & mulctas dimittere, & relaxare, ac pro delictorum, exceſſuum, & criminum qualitate eis (citra tamen mortem, & membri mutilationem) per te, & tuos Locatenentes infligere, & imponere.

Cenſuras promulgan.

§.19. Necnon quoslibet inobedientes excommunicare, a Divinis ſuſpendere, generaliter, & ſpecialiter interdicere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas per te, tuoſque Locatenentes pro tempore latas, etiam iteratis vicibus, aggravare. Et quod a te, vel Locatenentibus prædictis pro tempore excommunicati, ſeu alias cenſurati, ab aliis, quam a te, vel eiſdem Locatenentibus prædictis, etiam de partium conſenſu, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi non poſſint, ad evitandas colluſiones ſtatuere.

Abſolutiones dandi.

§.20. Et cum tibi viſum fuerit expedire, Communitates, Univerſitates, Collegia, Capitula, & perſonas quaſcumque a quibuſvis ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac mulctis Eccleſiaſticis, ſpiritualibus, & temporalibus, per alios videlicet, quam per te, & dictam tuam Curiam inflictis, in diebus Paſchalibus cum reincidentia abſolvere, ac ſententias, cenſuras, & pœnas, ac mulctas hujuſmodi, & quæcumque interdicta ſuſpendere, tollere, & eis relaxare.

Oblig. contra hæredes exequendi.

§.21. Necnon obligationes in forma Cameræ hujuſmodi, etiam poſt mortem debitoris, quoad illius bona tantum, etiam per vim confeſſionis debiti, per aliquem ex Procuratoribus in qualibet obligatione conſtitutis more ſolito faciendæ, & hæredibus legitime citatis, ſeu alias arbitrio tuo exequi, & executioni demandari facere.

Et alia omnia conſueta faciendi.

§.22. Et generaliter omnia, & ſingula alia, quæ ad officium Auditoris Curiæ cauſarum hujuſmodi de jure, vel ex privilegio, aut uſu, ſeu literis, & conſuetudine prædictis, olim ſpectabant, & quæ illi, qui pro tempore fuerunt, Curiæ cauſarum hujuſmodi Auditores, ex conceſſis eis facultatibus facere, decernere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi quomodolibet poterant, ſeu conſueverant, facere, dicere, mandare, ſtatuere, ordinare, & exequi. Habituri ratos, & gratos proceſſus, & ſententias, quos, & quas, tu, & tui Locatenen. prædicti pro tempore habueritis, & tuleritis, ac reliqua omnia, quæ in præmiſſis, & circa ea, ac quodlibet eorum feceritis, dixeritis, mandaveritis, ſtatueritis, ordinaveritis, ac facturi ea omnia, auctore Domino, in omnibus uſque ad ſatisfactionem condignam, inviolabiliter obſervari.

Confirmatio omnium facultatum, & indultorum.

§.23. Et inſuper eiſdem auctoritate, & poteſtatis plenitudine, tam Julii II., Leonis X., & aliorum Prædeceſſorum hujuſmodi literas, quam omnia, & ſingula privilegia, indulta, facultates, juriſdictiones,

& gratias, officio Auditoriatus, & Auditoribus prædictis quomodolibet conceſſa, ac cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas deſuper confectas literas, quarum omnium, & ſingularum literarum prædictarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, approbamus, & confirmamus, ac innovamus, necnon perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere decernimus, illaque omnia, & ſingula ad officium Auditoriatus, & Auditorem pro tempore exiſtentem, perinde, ac ſi eis ſpecialiter, & expreſſe conceſſa, & pro eis, ſeu in illorum favorem, ſtatuta, & ordinata fuiſſent, extendimus, & ampliamus.

Facultas in conceſſionib. bonorum, & diſcuſſionibus.

§.24. Quodque Cap. *Odoardus*, & Cap. *Pervenit*, ac quævis alternative, ſeu moratoriæ, & dilationes etiam ſalinariæ, per quoſcumque etiam ejuſdem R. E. Card. pro tempore decretæ, obligatis in forma Cam. quoad bona, nullatenus proſint. Quinimmo obligationes in forma Camer., quoad bona tantum, debitæ executioni demandentur, etiam poſt mortem debitoris, non obſtante quacumque appellatione, & ſuperinde obtenta commiſſione de hujuſmodi obligatione expreſſam mentionem non faciente, aut diſcuſſione hæreditatis ubilibet pendente, ſi per creditores data fuerit idonea cautio in forma depoſiti, de reſtituendo id, quod receperint, Prioribus, & potioribus creditoribus, in eventum ſuccumbentiæ.

Locus A. C. in Capella Papæ.

§.25. Quodque tu in Capella, & reliquis actibus, tam publicis, quam privatis, primum locum poſt Gubernatorem, & Oratores Principum, ſi Prælati fuerint, habeas, tibi indulgemus, ac volumus, & ſtatuimus.

Executorum deputatio.

§.26. Mandantes, & diſtrictius inhiben. quibuſvis Judicibus, &c.

Clauſulæ præſervativæ.

§.27. Decernentes præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & alterationibus, &c.

Decretum irritans.

§.28. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.29. Non obſtantibus præmiſſis, & ſi opus ſit, de non tollendo jure quæſito, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis &c.

Fides tranſumptorum.

§.30. Quodque præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu &c.

Nulli ergo, &c.

D. P. An. II. die 1. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Kal. Maii, Pontificatus noſtri Anno II.

XLI.

Juriſdictio Senatoris, Collateralium, & aliorum Judicum Curiæ Capitolii Almæ Urbis.

Circa iſtam juriſdictionem habes in Julio II. Conſt. XXXV. Decet. *Tom. III. Part. III. fol. 333., ac Leonis X. Conſtit. I.* Dum ſingularem *ibidem fol. 350.*

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Romanorum, & Incolarum Urbis indultum fori Capitolini etiam in obligationibus Cameralibus ubi A. C. non prævenit.

Dilectos filios Senatorem, Conſervatorem, Populumque Rom. ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, omnimodam, & integram (prout illis per fel. rec. Sixtum IV., Julium II., Leonem X., Paulum III., & alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros alias conceſſa fuit) juriſdictionem, cauſarumque inter ipſos, ac etiam, & inter Romanos, & Incolas pro tempore motarum cognitionem, & deciſionem totalem Curiæ Capitolii Romani, ita quod in prædictis, & aliis cauſis, obligationibus, etiam in forma Cameræ Apoſtolicæ in quibus videlicet per alios Judices præventum non ſit, aliiſque quibuſvis differentiis, & actionibus inter ipſos Romanos, ac eorum aliquem, vel aliquos deinceps orituris, & movendis, nullus præter Senatorem, & ipſius Capitolii Judices pro tempore exiſtentes, ſe privilegiorum Apoſtolicorum, aut conſuetudinum, ſeu quovis alio prætextu intromittere poſſit, etiam dictorum Prædeceſſorum conceſſiones hujuſmodi, literaſque, & alias deſuper confectas ſcripturas approbantes, confirman., & innovantes, literarumque, & ſcripturarum earundem tenores præſentibus pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia &c. perpetuo concedimus, & indulgemus.

Derogatio facultatum aliorum Judicum in his cauſis.

§.1. Ac Senatorem, Conſervatores, & Populum Rom. Curiamque, & Judices Capitolinos præfatos, quoad juriſdictionem hujuſmodi, adverſus quaſcumque aliis Almæ Urbis Tribunalibus, & Magiſtratibus, etiam Regent. Cameræ, Gubernatori, & noſtro Vicario quomodolibet etiam conſiſtorialiter conceſſas facultates, & alias contrarias diſpoſitiones in priſtinum, & eum, in quo ante illarum conceſſiones quomodolibet erant, ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac facultates, & alias diſpoſitiones contrarias hujuſmodi ad hunc effectum per præſentes revocamus, caſſamus, & annullamus.

Chirurgi, vel hic vel coram Gubernatore crimina referant.

§.2. Et inſuper ne delicta remaneant impunita, quod Chirurgi, Barbitonſores, & alii vulnerum, aliorumque criminum notitiam habentes, illa ad Curiam Capitolii hujuſmodi juxta ipſius Senatoris deſuper proponenda edicta, & ſub pœnis inibi apponendis, aut ad Curiam Gubernatoris juxta ſolitum deferre teneantur.

Nullitates nõ attendantur.

§.3. Quodque pro celeriori cauſarum expeditione, in eadem Curia Capitolina nullitatum nulla ratio habeatur, niſi earum,

quæ

quæ ex juriſdictionis, eitationis, vel mandati defectu provenient.

Feriæ quæ ſervandæ.

§.4. Et ne feriarum accumulatio eauſarum expeditionem in longum protrahat, ſublatis de medio ceteris feriis voluntarie, per uſum, vel alias, non tamen in honorem Dei introductis, obſervatio tantum coerceatur ad ferias in antiquis Statutis expreſſe deſeriptas.

Affettamenti votum quando peti poſſit.

§.5. Ac etiam Statuta de aſſettamentis loquentia declarantes, quod aſſettamentum peti non poſſit, niſi in caſibus, & articulis, quorum gravamen per definitivam reparari non valeat, qui ex Statuto ſub Rub. de Appell. non recipiendis, lib.6. poſiti colliguntur, nec in caoſis ſummam 10. ducat. non exceden. in aliis vero cauſis decem ſupra in litis conteſtatione dumtaxat peti poſſit, & hoc arbitrio Judicis; in definitivis autem, vel interloeutoriis vim definitivæ habentibus ſeutentiis Judex cauſas hujuſmodi in aſſettamentis proponere, aliis in contrarium loquentibus Statntis uon attentis, omnino teneatur.

Aſſettamentum quomodo fiat, aliquo ex Judicibus abſente, infirmo, vel recuſato.

§.6. Et præterea quod ſi unum ex Judicib. Curiæ hujuſmodi abeſſe, vel ægrotare, ant ſuſpectum jurari contigerit, aſſettamentum per tres reliquos præſentes Judices fieri poſſit, quorum unus in loco ægrotantis, vel abſentis Jndicis ad Tribunal pro interlocutoriis ſaciendis ſedeat, & ſuper incidentiis emergentibus, & dependen. uſque ad ſententiam definitivam excluſive provideat, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.7. Necnon Senatorem, Conſervatores, Populum, & Curiam præſatos ad antiquam eorum juriſdictionem, ut præmittitur, reſtitutos, & plenarie reintegratos eſſe. Ac præſen., & in eis contenta quæcumque valida, & efficaeia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari debere, nec de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu, quovis quæſito eolore, prætextu, vel ingenio uullatenus notari, vel impugnari, nec per Nos, vel Sedem Apoſt. ullo umquam tempore revocari, aut alias illis derogari poſſe. Et ſi ac quoties illa revocari, aut alias illis derogari contigerit, toties in priſtinum ſtatum reſtitui, & de novo etiam ſub poſteriori data per ipſos Senatores, & Conſervatores eligenda, conceſſa, & ſtabilita eſſe.

Decretum irritans.

§.8. Et ſic per quoſcumque Judiees, & Commiſſ. etiam S.R.E. Card. &c. ſublata eis quavis aliter interpretandi, &c. ſacultate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitntionibus, & Ordinationibus Apoſt. Statutis, &c. etiam Palatii Apoſtolici, Curiarumque Urbis ſtylis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſt. quibuſvis Rom. Curiæ Tribunalibns, Curiis, Magiſtratibus, Judicibus, & aliis perſonis ſub quibnſcumque tenoribus, & formis, ae cum qnibuſvis clauſulis, & decretis etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter conceſſis &c. quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes hac latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum elauſulis opport.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio I.

Clauſularum repetitio.

§.10. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &e. Et eum approbatione, confirmatione, innovatione, eonceſſione, indulto, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, revocatione, caſſatione, annullatione, ſtatuto, ordinatione, deereto, & derogatione præmiſſis, ut ſup. perpetuo. Et qnæ ſola præſen. ſufficiat ſignatura, & obique etiam in Jud. fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper per Breve noſtrum, etiam, cum literarum Prædeceſſ. prædictorum, & inde ſequutorum ten. aliorumque neceſſariorum majori, & veriori expreſſione expediri poſſint.

Limitatio privilegii fori in tribus caſibus

§.11. Et quod ad obligationes in forma Cameræ ſervetur forma ipſius obligationis, nt ſi ſit in poteſtate auctoris, vel creditoris convenire debitorem ſuum Romanum, vel incolam laicum non ſolum coram Regente, vel Auditore Cam. ipſarum obligat. Judice ordinario, ſed etiam in Cur. Capitolii. Quoad reliquas vero cauſas civiles non tamen Fiſcales poſſit reus Romanus, vel incola declinare quodcumque aliud forum, & petere ſe remitti ad Cur. Capitolii, niſi alterius Judicis jnriſdict. prorogaverit, aut in eum tacite, vel expreſſe conſenſerit, & aliter facti reaſſumptiones, vel inhibit. per dictam Cur. Capitolii nullius ſint roboris, vel momenti.

Sequitur declaratio d. Conſtitut. reſpectu Juriſdictionis Gubernat. Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

NE per præinſertum Motum proprium aliquod præjudicium bono, & pacifico regimini Almæ Urbis noſtræ, quæ in præſentiarum vener. Fratri Hieronymo Epiſcopo Sagonen. per Nos commiſſum extitit, inferatur.

Præſervatio Juriſdictionis Gubernatoris

§.1. Deceroimus, & declaramus intentionis noſtræ minime fuiſſe nec eſſe, quod per Signaturam præinſerti Motus proprii prædicti in aliquo juriſdictionis & facultatib. ejuſdem moderni, ac pro tempore exiſtentis Gubernatoris, præſertim circa bannimentorum editiones, ac cognitiones cauſarum criminalium Mercedum, & pauperum, vel alias miſerabilium perſonarum, ac alias quaſcumque cauſas ſibi, aut aliis Gubernatoribus & ejus officio per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros tam contra Cives Romanos, quam alios quoſcumque quomodolibet conceſſ. in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi dictus præinſertus Motus proprius minime ſignatus, nec a Nobis emanatus fuiſſet, minime præjudicetur, nec præjudicatum eſſe intelligatur. Et ſic per quoſcumque, &c. Sublata &c. Irritum quoque &c.

ſolam-

Digitized by Google

ſolamque præſentis Motus proprii noſtri ſignaturam in judicio, & extra ſufficere; ac fidem facere, regula contraria non obſtante, ſimiliter decernimus, & declaramus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.2. Præinſerto Motu proprio, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, privilegiorum, & facultatum eidem ac pro tempore exiſtenti Gubernatori, & ejus officio conceſſ. tenoribus, &c. pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, & quæ & quas per præſentes innovamus.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio I.

XLII.

Extenſio Conſtitutionis Pauli III. circa cauſas civiles intereſſe Fiſci Cam. Apoſt. concernentes, in eadem Camera cognoſcendas.

Hanc Bullam Pauli III. habes in Tom. IV. Par. I. Conſt. IX. Non ſine. *fol.* 139. *Hoc idem ſtatuerat Urbanus VI. in ejus Conſtit. I.* Apoſtolicæ *Tom. III. Par. II. fol.* 364.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Paulus III. avocavit civiles cauſas ſui Fiſci intereſſe concernen. & illas, ac alias movendas, in Camera Apoſtol. cognoſci mandavit.

§.1. CUm ſicut accepimus, licet Rom. Pont. Prædeceſſ. noſtri, pro cauſis civilibus Fiſcum noſtrum tangen. proprium tribunal Camerarii, ac Præſidentium Cam. Apoſt. maximis rationibus, & non modico ejuſdem Cameræ diſpendio, ut cauſæ præfatæ per præfatos pro tempore Præſidentes in Cam. Apoſt. ubi & Procurator Fiſci noſtri Apoſt. intervenit, diſcutiantur, diſputentur, & notentur, utque ipſe Procurator Fiſci noſtri non cogatur pro cauſis Fiſcum, ut præfertur, tangen. cum non modica ejus ab occupationibus ſui Officii diſtractione, & non ſine etiam indignitate Officii, quod loco præfati Cæſaris ſucceſſit, & illius privilegio in dictis cauſis utitur, ſaltem ratione interventus ſui in Camera, dum ipſæ cauſæ inibi diſcutiuntur, & notantur, & fel. rec. Paulus III. Prædeceſſor noſter tempore ſuo, iſta ratione per præinſertum ejus Motum proprium dictas cauſas Fiſcum tangen. extra Cameram coram aliis Judicibus, & tribunalibus Urbis inter Fiſcum, & privatum commiſſas, vel aliter cæptas, ſive in petitorio, ſive in poſſeſſorio, ac quibuſvis ſtatu & terminis, etiam ſi inſtructæ fuerint, ad ſe avocaverit, & eidem Camerario, & Præſidentibus, ac in proprio tribunali commiſerit, necnon etiam in futurum committendas, vel alias incipiendas illas ſimiliter, abſque alia pro tempore Rom. Pont. ſignatura, vel mandato, propria eorum auctoritate ad ſe avocan. & reaſſumendi, liberam facultatem conceſſit.

Multi tamen prætendebant Conſtit. Pauli non procedere, quando Fiſcus in juriſdictionem alterius Judicis conſenſiſſet, vel ejus intereſſe ſecundario detegeretur in cauſis inter alios vertentibus.

§.2. Cumque (ſicut accepimus) non deſint, qui poſt reaſſumptionem in Camera Apoſtolica, ut præfertur, facta contra Fiſcum, in ſignaturis adhuc ad alios Judices trahere conantur diverſis prætextibus, ac præcipue quando pro tempore Procuratores Fiſcales coram aliis Judicibus, aliquando per incuriam, vel multiplicitatem negociorum, proprii in hoc privilegii fori non memores, agere, vel reſpondere, vel alias in Judices non ſuos conſentire cœperunt, ac etiam quando in proceſſu cauſarum inter privatos, intereſſe Fiſci detegitur principaliter, vel ſecundario.

Hic igitur Pont. extendit dictam Conſtitutionem etiam ad illos caſus.

§.3. Nos attenden. quod privilegium fori Fiſco conceſſum, concernit publicum, & quod iſta ratione idem Paulus Prædeceſſor cauſas inter Fiſcum, & privatum etiam alibi inſtructas, per præinſertum Motum proprium avocavit, & quod quandocumque etiam in cauſis, quæ inter privatos aguntur, detegitur Fiſci intereſſe, ſive principaliter, ſive ſecundario, idem Fiſcus debet gaudere ſui fori privilegio, & alios trahere, & non trahi, Motu ſimili, ex certa ſcientia hæſitationes, & difficultates hujuſmodi ſubmovere, ac etiam Fiſco noſtro, & illius pro tempore Procuratoris incommoditati, ac indignitati occurrere cupientes, & deben. Motu ſimili, ac ex certa ſcientia præinſertum Motum proprium, tam quoad jam alibi, etiam in Rota, & Motu proprio commiſſas, & alias cæptaſque in poſterum committendas, vel alias incipien. cauſas, innovamus. Declarantes, illum extendi, & quatenus opus ſit, extendentes, etiam ad cauſas, in quibus Procurator Fiſci, agendo, vel deferendo, coram aliis Judicibus, & Tribunalibus comparendo, vel alias conſenſiſſet, & illorum juriſdictionem prorogaſſet, ac etiam ubi intereſſe Fiſci, ſive principaliter, ſive ſecundario in cauſis jam inter privatos cœptis, detegeretur, dummodo ſit intereſſe civile, & dummodo cauſæ hujuſmodi, etiam quod in illis vertatur intereſſe Fiſci, non ſint per commiſſiones manu noſtra propria, ſcientes de intereſſe Fiſci aliis Judicibus, & Tribunalibus, cum ſpeciali & expreſſa præſentis Motus proprii derogatione, commiſſæ non fuerint, quas nolumus præſentibus eſſe comprehenſas, ſed ſemper exceptas.

Cameralibuſque dat cognitionem omnium cauſarum a Papamet alibi non commiſſarum.

§.4. Dantes, ſalvis præmiſſis, eiſdem Camerario, & præſidentibus plenariam, & liberam facultatem, & auctoritatem, prædictis, & aliis quibuſvis inhiben. fuerit in Rom. Curia, & extra eam, & ſub cenſuris, & pœnis, etiam quoad cauſas ſimiles in futurum extra Cameram committendas, propria eorum auctoritate, ſine alio noſtro mandato, nec ſignatura, inhiben., & in cauſis hujuſmodi, non obſtan. quibuſcumque ſignaturis, & inhibition. hactenus factis, & in futurum facien. niſi commiſſiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illarum derogatione ſignatæ fuerint, procedendi, citandi, declarandi, aggravandi, reaggravandi, interdictum ponendi, auxiliumque brachii ſæcularis invocan. ceteraque alia facien., dicen., geren., & exequen., quæ in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna fuerint.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionib., & Ordinationib. Apoſtoli-

cis,

Digitized by Google

cis, ac Cam. Apoſt. clauſulis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibus (illorum tenores, cauſas, & effectus pro expreſſis, & inſertis haben., & exprimi, ac de verbo ad verbum inſeri poſſe decernen.) latiſſime derogamus, ceteriſq. contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Sola ſignatura ſufficit. §.6. Volentes præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique tam in judicio, quam extra fidem facere, abſque alia literarum expeditione, ſeu quod literæ in forma Brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliori ſpecificatione omnium, & ſingulorum præmiſſorum, & circa ea neceſſariorum, latiſſime exten. adeo quod contraria quæcumque penitus, & omnino tollantur, & non obſtent.

Papæ ſubſcr. Placet Motu proprio I.

Dat. P. An. II. die 26. Julii. Die 26. Julii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo.

XLIII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas, eligendi, & creandi in Notarios quoſcumque etiam Clericos ſæculares, in cauſis Inquiſitionis.

Alexand. IV. in ejus Conſtitut. LVI. Ne Commiſſæ. *Tom. III. fol.* 395. *hoc idem conceſſit, quoad Clericos, qui in ſæculo Notariatus officium habuerant.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. PAſtoralis officii cura meritis licet imparibus Nobis ex alto commiſſa, Nos aſſidue incitat, & inducit, ut vigiles ſollicitudinis noſtræ oculos diligenter circumflectamus, ad eaque potiſſimum noſtræ proviſionis remedia adhibeamus, per quæ ſancta, & Catholica Fides, ubique, prout debet, conſervetur, & augeatur, improbique Hæretici illius impugnatores, quoad fieri poteſt, debite compeſcantur, & comprimantur.

Cauſæ hujus Conſtitutionis. §.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Inquiſitorum, & Commiſſariorum hæreticæ pravitatis in diverſis Regnis, Provinciis, Civitatibus, Inſulis, & aliis Chriſtiani Orbis partib. deputatorum, Nobis nuper expoſitum fuit, quod ipſi in cauſis ſanctæ Fidei adverſus eoſdem Hæreticos proſequendis, perſonis probatis, & idoneis, quæ officio Notarii in eis fungantur, plurimum indigere noſcuntur, unde officio ipſius Inquiſit. tum propter ipſorum Notariorum penuriam, tum quia plerique officium hujuſmodi tanquam odioſum exercere recuſant, ne illud ſuſcipiendo quemquam offendere videantur, magnum incommodum, & detrimentum generatur.

§.2. Nos igitur noſtræ vigilantiæ curam adhibere, in præmiſſiſque opportune providere volentes, omnibus, & ſingulis hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus, & Commiſſariis, in quibuſvis Regnis, & Dominiis, Provinciis, Civitatibus, Inſulis, etiam Græciæ, ceteriſque Terris, & locis, in quibus Chriſtiana Religio colitur, conſtitutis, & quomodolibet pro tempore deputatis, quod quoties eis expedire videbitur, unum vel plures, etiam Clericos ſæculares, vel quorumvis Ordinum Regulares, qui ſibi ſufficientes, & idonei viſi fuerint, in quibuſcumque cauſis ſanctæ Fidei, & Inquiſitionis hujuſmodi in Notarios eligere, aſſumere, & creare, eoſque ad officium Notariatus cauſarum prædictarum deputare, ipſique ſic electi, & deputati, acta quæcumque, & proceſſus cauſarum ipſarum diligenter, & fideliter deſcribere, & annotare, ceteraque omnia ad id quomodolibet neceſſaria, & opportuna facere, gerere, & exercere, libere, & licite poſſint, & valeant, plenam, & omnimodam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facultatem, & poteſtatem concedimus, & impartimur. Facultas Inquiſitorum, de qua in rubr.

Derogatio contrariorum. §.3. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionib., & Ordinationib. Apoſt. necnon quarumvis Civitatum, & Terrarum, etiam juramento, confirmatione Apoſt., vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinib. privilegiis quoq., indultis, & literis Apoſt. illis, & quibuſvis Notariorum Collegiis, etiam per Sedem Apoſt. quomodolibet conceſſis, quib. omnib. eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſq. contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum. §.4. Volumus autem, & eadem auctoritate Apoſt. decernimus, quod quoniam difficile admodum eſſet præſentes noſtras literas ad ſingula, quæq. loca, ubi opus foret, deferri, earumdem præſentium tranſumptis &c.

D. P. An. II. die 27. Aug. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſexto Kal. Septembris, Pont. noſtri Anno II.

XLIV.

Approbatio Confraternitatis, & Hoſpitalis ſub invocatione Beatæ Mariæ de Pietate nuper in Urbe inſtituti, ad egenos dementes charitative recipiendos, & curandos. Cum facultate alias ejuſmodi Confraternitates extra Urbem cum Indulgentiarum participatione erigendi.

PIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ILlius qui pro Dominici ſalvatione gregis, in ara Crucis, in pretium immolari non abhorruit, quique inter alia ſibi beneplacita,

placita, opera charitatis exercere præcepit, vices licet immeriti gerentes in terris, curis augimur aſſiduis, & continua meditatione pulſamur circa quæcumque pia opera, & Chriſtifidelium devotione ordinata, ut firma perpetuo, & illibata perſiſtant, omni ſtudio intendere, & ut ad ipſa Chriſtifidelium vota facilius concurrant, fideles ipſos, quibuſdam ſpiritualibus, & allectivis muneribus libenter proſequimur, ac eorum pia ſuffragia donis cœleſtibus confovemus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores, & in ejus charitatis devotio in dies peramplius augeatur.

Inſtituta fuit in Urbe Confraternitas B. Mariæ de Pietate, ad egenos, mentis inopes, educandos, atque curandos &c.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Confratrum Confraternitatis Chriſtifidelium, ſub nomine pauperum advenarum inſtitutæ petitio continebat, quod alias nonnulli Chriſtifideles in Alma Urbe degentes Dei ſpiritu (qui ubi vult ſpirat) ducti, ac zelo pietatis accenſi, memoreſque illius Prophetæ dicentis: Egenos, & vagos induc in domum tuam, & carnem tuam ne deſpexeris. Quodque hoſpitalitas Apoſtolicis doctrinis maxime commendabatur, pariterque conſiderantes, multos pauperes, pruinæ, & frigoribus expoſitos per cryptas, & ruinas dictæ Urbis jacere, & interdum maxima, & extrema frigoris calamitate, & fame perire, ac viden. etiam quoſdam alios pauperes, mentis inopes, Chriſtianorum omnium maxima miſeratione dignos, qui rationis orbati judicio, nudi per dictam Urbem ambulabant, univerſis ludibriis, & plagis, aliiſque vitæ calamitatibus, animarumque ſalutis periculis expoſitos eſſe, & nulla receptacula in dicta Urbe exiſtere, ac cupientes, hos, & illos ab eorum miſeriis eximere, unam domum ſitam in regione Columnæ de dicta Urbe, eorum induſtria quæſitam, & ſuis ſumptibus extructam, & aptatam, primo pauperibus advenis hoſpitan. deputaverint, lectiſque, & ſuppellectilibus, ac rebus aliis conquiſitis ad vitæ uſum neceſſariis munierint, & inibi pauperes advenas benigne recipi, eorumque pedes lavari, ac diebus aliquot juxta cujuſcumque indigentiam cibari, pariterque fidei Chriſtianæ rudimenta per Capellanorum eorum miniſterium, ignorantes, ac ſimplices docere, & ad peccatorum ſuorum confeſſionem faciendam, & ſacram Euchariſtiam ſumendam hortari curaverint, prout etiam ad præſens curant. Quodque in eadem domo unum Oratorium ſub invocatione Beatæ Mariæ de Pietate, Apoſtolica auctoritate intervenien. extruxerunt, & ornarunt, ubi ſacra Euchariſtia in ſacrario decenter ſervatur, & quotidie Miſſa celebratur, locuſque luminaribus ſemper accenſis illuſtratur, ac pro manutenenda inibi hoſpitalitate, unam Confraternitatem Chriſtifidelium Pauperum Advenarum nuncupatam, dicta auctoritate erexerunt, & inſtituerunt, ac in dicto Oratorio in prima cujuſlibet menſis die Dominica dictæ Confraternitatis Confratres, Chriſti Corporis Viatico reficiuntur, nec his pietatis operibus contenti, ſed pia piis operibus cumulantes, ipſos pauperes, mentis inopes, per dictam Urbem, ut præfertur, vagan. ad eandem Domum deduxerunt, & ad illorum inſaniam curandam operam Medicorum adhibere cœperunt, animis geren. ſupradictam hoſpitalitatem advenarum proſequi, & in ſanandos, curandoſque dementes prædictos, eorum facultates, junctis aliorum Chriſtifidelium eleemoſynis ſe extendere poſſe, ac quod pro dictæ Confraternitatis ſalubri directione, & augmento nonnulla ſtatuta, & ordinationes ediderunt, necnon dilectum filium noſtrum Bartholomæum tit. S. Crucis in Hieruſalem, Presbyterum Cardinalem de la Cueva nuncupatum, dictæ Confraternitatis Protectorem delegerunt, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis, ac per ipſos Confratres impetratis, ac eiſdem ſtatutis, & ordinationibus, ac inſtrumentis publicis, ſive aliis ſcripturis deſuper forſan confectis, plenius dicitur contineri.

Et nunc a Pontifice confirmatio poſtulatur.

§.2. Quare pro parte eorundem Confratrum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut præmiſſis pro eorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac alias in prædictis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui Pontifex dictam inſtitutionem, & ſtatuta Confraternitatis approbat.

§.3. Nos igitur, qui pietatis, & charitatis opera ubique exerceri, ſinceris exoptamus affectibus, eorumdem Confratrum pium, & laudabile opus plurimum in Domino collaudantes, necnon ſingularum literarum, ac inſtrumentorum, ſeu ſcripturarum præfatarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, dictæ Confraternitatis erectionem, & inſtitutionem, necnon prædictam, ac omnia, & ſingula alia per Guardianos, & Adminiſtratores dictæ Domus, & prædictos Confratres circa præmiſſa edita ſtatuta, & ordinationes, prout illa concernunt, omnia, & ſingula, in dictis inſtrumentis, ſive ſcripturis contenta (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illiſque omnibus perpetuæ firmitatis robur adiicimus.

Iteratoque eam erigit & eidem Confraternitati dat facultatem ſtatuta condendi.

§.4. Et nihilominus quatenus opus ſit, Confraternitatem ipſam pauperum advenarum, quæ etiam curandorum dementium curam gerat, eiſdem modo, & forma, quibus per dictos Chriſtifideles erecta, & inſtituta exiſtit, auctoritate, & tenore prædictis, de novo erigimus, & inſtituimus. Ac eiſdem Guardianis, Adminiſtratoribus, ac Confratribus quaſcumque perſonas illis beneviſas, & gratas, ac acceptas, tam Eccleſiaſticas, quam ſæculares, dictam Confraternitatem ingredi volentes, cujuſvis licentia deſuper minime requiſita, in eorum Confratres, & Confraternitatis gremium recipiendi, licentiam, & facultatem, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus. Eiſque quod cum eiſdem Bartholomæi Card. & deinceps pro tempore exiſtentis Protectoris ſui auctoritate, ſeu conſenſu, alia quæ-

quæcumque ſtatuta, & ordinationes pro ejuſdem Confraternitatis felici regimine, ad piorum operum hujuſmodi exercitium, & alias circa præmiſſa, prout eis videbitur, edere, condere, & reſtaurare libere, & licite poſſint, indulgemus, ac per eos Guardianos, & Adminiſtratores, & Confratres obſervari debere volumus, & decernimus.

Confratribuſque Miſſam domibus propriis celebrari faciendi. *Tu vide Concil. Trid. Seſſ. 22. c. 9. poſt Canones.* Eleemoſynas, & oblationes, ac legata recipiendi.

§.5. Et inſuper eiſdem Confratribus, quamdiu infirmi fuerint, quod liceat eis Miſſam in domibus ſuis celebrari facere.

§.6. Necnon eleemoſynas, & oblationes quaſcumque, ac etiam piorum Chriſtifidelium, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum Prælatorum, & Officialium, aliarumque perſonarum, tam Eccleſiaſticarum, quam ſæcularium, tam hactenus, cum in futurum, in ultimis voluntatibus, vel etiam inter vivos donationes, vel largitiones eidem Confraternitati relicta, donata, legata, hæreditates, & bona quæcumque recipere, & de illis, & eorum fructibus in pios uſus, prout eis videbitur, diſponere, & alia omnia recipere, obtinere, & facere, ac ad illa admitti poſſe, quæ Urbis Confraternitates a Sede Apoſt. approbatæ poſſunt, & valent, citra tamen illarum præjudicium.

Indulgentia porrigentium eleemoſynas.

§.7. Ac univerſis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus eleemoſynas, largitiones, oblationes, donationes, & legata hujuſmodi facientibus, ut eaſdem Indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequuntur, qui Baſilicis Principis Apoſtolorum, & S. Joannis Lateranen. ac illius & S. Spiritus in Saxia de Urbe Hoſpitalibus, bona quæcumque porrigunt, donant, aut relicta, & legata faciunt.

Facultas transferendi Confraternitatem & Hoſpitale ad alium locum, & Sacramenta ibi adminiſtrandi.

§.8. Præterea eiſdem Confratribus, ut totam Confraternitatem ipſam, & Oratorium ac eorum Hoſpitale ad aliam domum, Eccleſiam, ſive locum ipſius Urbis eis beneviſum transferre, ac inibi unum Oratorium, ſive Capellam, aut Sacellum, in qua, vel quo Sacratiſſimum Corporis Chriſti Sacramentum reconditum eſſe debeat, & ad ejus Altare Capellanum ad id per eoſdem Guardianos, & Adminiſtratores, ad eorum nutum eligen. & amoven. prout hactenus habuerunt, per quem Miſſæ, & alia Divina officia celebrari, ac ipſis celebran. & aliis quibuſvis Chriſtifidelibus Euchariſtiæ, & Pœnitentiæ Sacramenta miniſtrari facere poſſint, habere, & retinere, ac conſervari facere.

Bona decedentium ſine teſtamento in d. Hoſpitali ad illud ſpectent.

§.9. Et ipſi Guardiani, & Adminiſtratores, ac Confratres, veſtes, pecunias, aurum, argentum, & alia bona quæcumque deſervientium, & aliorum pauperum decedentium ab inteſtato, in dicto extructo, aut in poſterum extruen. per dictos Confratres Hoſpitali percipere, & in uſum, & utilitatem hujuſmodi Hoſpitalis convertere.

Indulgentia pro prima cujuſque menſis Dominica.

§.10. Dictiſque Confratribus, & quibuſvis aliis Chriſtifidelibus, qui in dicto Oratorio, ſive Capella, prima cujuſve menſis in die Dominica ſacram Euchariſtiam ſumpſerint, & quinquies Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriam quinque vulnerum Jeſu Chriſti Domini noſtri dixerint, precatique fuerint Omnipotentem Deum pro pace, unitate, tranquillitate, ac felici ſtatu Sanctæ Matris Eccleſiæ, totiuſque Populi Chriſtiani, qualibet vice, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem.

Facultas eligendi Confeſſorem, qui Confratres abſolvat &c.

§.11. Necnon dictis Confratribus facultatem, ut Confeſſorem, ſive Confeſſores, qui eos in mortis articulo ab omni ſententia excommunicationis, & ab omnibus eorum peccatis, a culpa, & pœna, plenarie abſolvant, eligere perpetuis futuris temporibus.

Facultas erigendi vel aggregandi alias Confraternitates, cum participatione Indulgentiarum.

§.12. Necnon eiſdem Guardianis, & Adminiſtratoribus pro tempore exiſten., ut quaſcumque Confraternitates extra Urbem ſub hujuſmodi vocabulo inſtituere, & pro tempore inſtitutas, omnibus, & ſingulis prædictis, & aliis privilegiis, & indultis deinceps concedendis, ſub conditionibus, & formis eis beneviſis decorare, illaſque eis, in toto, vel in parte communicare libere, & licite valeant, ſimiliter concedimus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.13. Ac Indulgentias hujuſmodi, & præſentes literas, ſub quibuſcumque revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus, quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, & indulgentiarum per Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam in favorem Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe hujuſmodi, & expeditionum contra Infideles, & Cruciatæ Sanctæ, vel alias etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliorum Principum inſtantiam, quomodolibet pro tempore factas nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas fore: ipſiſque Confratribus, & aliis prædictis ſuffragari debere decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.14. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon ſtatutis, & privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, ac illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An. II. die 11. Sept.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno In-

Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, 3. Idus Septembris, Pontificatus noſtri Anno II.

XLV.

Ex Rainaldo continuat. Annal. Opus poſthum. t. XXII.

Pontificis electionem ad Cardinales non ad Concilium, ſi tempore Concilii eum obire contigerit, ſpectare declarat Pius.

PIUS PAPA QUARTUS

Exordium.

PRudentis Patrisfamilias ſpectat, cuncta, quæ in ejus Domo ſunt, provide diſponere, quod illa debito ordine procedant, nec unum aliud impediat, aut aliqua eorum inſimul confuſionem inducant.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.1. Hinc eſt, quod Nos, qui a Summo Patreſamilias in illius Domo meritis licet imparibus diſpenſatores effecti ſumus, & ex cauſis tunc expreſſis Sacrum Œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indiximus, ne ſi forte eveniat, Nos Concilio hujuſmodi durante pro divina voluntate decedere, ſuper electione Romani Pontificis confuſio oriatur, & exinde perturbandæ unitatis Eccleſiæ præſtetur occaſio, habita ſuper his cum venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine de ipſorum Fratrum conſilio, & unanimi conſenſu ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, quod ſi contingat, Nos Concilio hujuſmodi durante, etiam ſi ejuſdem Concilii cauſa, vel occaſione, aut alias quomodolibet etiam pro ſola voluntate noſtra, etiam cum Curia Romana, & cauſarum, ac literarum Apoſtolicarum audientia ab Urbe receſſerimus, vel in ipſa Urbe, ſeu Nobis ab ea quovis modo abſentibus ante noſtrum ad illam reditum, alibi ubicumque, ita Domino volente, decedere in quibuſcumque ſtatu, & terminis Concilium ipſum fuerit, & quantacumque Civitas, ſeu locus, in quo, ſeu qua Nos etiam inibi forſàn cum Curia, & audientia prædictis decedemus, ab eadem Urbe diſtet, & Civitati Tridentinæ, aut alteri ubi Concilium etiam fuerit, vicina, ſeu vicinus exiſtat, electio Romani Pontificis in Alma Urbe præfata, niſi Urbs ipſa interdicto Eccleſiaſtico per Nos appoſito tunc ſubjaceat, vel inibi de oppreſſione dubitaretur, ſuper quo majori parti Cardinalium tunc in Civitate, ſeu loco deceſſus noſtri exiſtentium ſtari debeat, & tali caſu in Civitate Caſtellana, ſeu Urbevetana, vel Peruſina Civitatibus, ſervato ſcripturæ hujuſmodi ordine, dummodo illæ, ut præfertur, interdictæ, aut rebelles tunc non ſint, & non in ea in qua, ſeu cujus Diœceſi Nos decedere continget, aut Tridentina, ſeu alia, ad quam Concilium hujuſmodi tranſlatum fuerit, Civitate, & ſolum per ipſos S. R. E. Cardinales, & non per Concilium hujuſmodi, aut etiam cum eiſdem Cardinalibus aliquot dicti Concilii, ſervatis alias Alexandri IV., quæ *Licet de evitanda*, & Gregorii X. in Lugdunenſi, quæ *Ubi periculum*, & quæ *Ne Romani* incipiunt, Clementis V. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum in Viennenſi circa electionem tandem editis Conſtitutionibus, & aliis extravagantibus, ac omnibus in eis contentis, quibus per hoc alias non intendimus præjudicare, fieri debeat.

Decretum irritans.

§.2. Decernentes ex nunc Cardinales præfatos etiam per Concilium hujuſmodi diſpenſare nullatenus poſſe, ac quamcumque electionem Romani Pontificis contra præſentium tenorem Concilio hujuſmodi durante attentatam, irritam, & inanem, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & ea non obſtante per eoſdem Cardinales ad aliam electionem Romani Pontificis ſervata earundem præſentium forma procedi debere, ac ſimiliter ex nunc irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis etiam Concilii ejuſdem auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Concluſiones.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri decreti infringere &c.

Dat. die 22. Sept. 1561. Pont. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, 10. Kalendas Octobris, Pont. noſtri Anno II.

XLVI.

Quod inſtrumenta pro intereſſe Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe rogata, per illius pro tempore Notarios, & Secretarios, in Cancellaria ejuſdem Hoſpitalis cuſtodiri, & per alios Notarios, & Secretarios ſucceſſores gratis expleri, & in publicam formam redigi poſſint, illiſque plena fides adhibeatur.

Omnia quæ ſpectant ad iſtud Hoſpitale, videnda ſunt in Conſt. XL. Innocen. III. Inter Tom. III. Par. I. fol. 108. *& in Conſt. XXVII. Six. IV.* Religionis *Tom. III. P. III. fol.* 186.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſæ conceſſionis hujus privilegii.

CUm ſicut accepimus, pro tempore exiſten. Præceptor Hoſpitalis noſtri S. Spiritus in Saxia de Urbe, Ordinis S. Auguſtini, ſoleat in Hoſpitali ſuis ſumptibus, & expenſis tenere unum Notarium, & quandoque etiam unum Secretarium, qui de omnibus inſtrumentis intereſſe ejuſdem Hoſpitalis concernentibus, rogantur, & ſæpius contingat, ut ipſis Notario, & Secretario a d. Hoſpitali recedentibus, & officium Notariatus, ſeu Secretariatus hujuſmodi in dicto Hoſpitali exercere deſinentibus, aut decedentes eorum ſcripturæ per eos, ſeu illorum hæredes, ex eodem Hoſpitali alio tranſportentur, & quandoque pereant, ſeu diſſipentur, vel ad Notariorum, qui notas, vel imbreviaturas inſtrumentorum intereſſe prædicti Hoſpitalis concernen. abſque præmio explere, & in publicam formam redigere recuſant, manus deveniant, in non modicum dicti Hoſpitalis, & illius pauperum detrimentum.

§.1. Nos

Privilegium, de quo in rubrica.

§.1. Nos præmiſſis occurrere, & indemnitati Hoſpitalis, & pauperum prædictorum paterno affectu conſulere volentes, Motu ſimili Apoſtolica auctoritate, per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Notarius, & Secretarius dicti Hoſpitalis ab eo recedentes, & officium Notariatus, & Secretariatus hujuſmodi exercere deſinentes, aut ipſorum Notarii, & Secretarii, ſi decedant hæredes, imbreviaturas, ſeu notas inſtrumentorum per eos rogatorum intereſſe prædicti Hoſpitalis quomodolibet concernent. alio tranſportare nequeant, ſed eas in Cancellaria dicti Hoſpitalis, ad hoc ut illi ſuccedentes Notarius, & Secretarius prædicti, illas gratis, & ſine præmio explere, & in publicam ſormam redigere poſſint, dimittere teneantur. Et pro tempore exiſten. Præceptor dicti Hoſpitalis, eos ad illas, ut præſertur, dimitten., & propterea auctoritate cogere, & compellere valeat. Quodque pro tempore exiſtens Notarius, & Secretarius prædicti Hoſpitalis, vigore præſentium, & abſque alia deſuper ſibi concedden. ab aliquo licentia, & facultate, imbreviaturas, ſeu notas inſtrumentorum per anteriores Notarios, & Secretarios d. Hoſpitalis rogatorum intereſſe ejuſdem Hoſpitalis quolibet concernen. explere, & in publicam atque authenticam formam redigère poſſint. Eiſque ſic expletis, & in publicam atque authenticam ſormam redactis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur, ſi per alium Notarium præceden. licentia, & facultate ſibi juxta ſtatutorum, &c., & reformationum Almæ Urbis, & Collegiis Scriptorum Archivii Romanæ Curiæ, & alia ſervatis ſervan., conceſſæ expletæ, & in publicam formam redactæ fuiſſent.

Derogatio contrariorum.

§.2. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis prædictis, & quibuſvis aliis ſtatutis &c. reformationibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Dilectis filiis Populo Romano, & prædictis Collegio, & quibuſvis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, aut alias quomodolibet conceſſis &c. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, &c. illorum tenores, &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.3. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra, regula contraria non obſtante, fidem facere decernen. &c.

Papæ ſubſcr.

Fiat Motu proprio I.

XLVII.

Quod Birretum Viride deferant etiam coram Judicibus Urbis, & Carcerum Viſitatoribus petentes alternativas, vel beneficium Cap. *Pervenit* & Cap. *Odoardus*.

Hæc beneficia, quibus danda, & deneganda ſint, vide in Conſtitut. XVI. Clem. VII. Cum ex multorum *Tom.IV.Par.I.* fol.63. *ubi etiam habes, quantum duret inſtantia iſtarum cauſarum.*

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Cauſa Conſtitutionis.

CUpientes Mercatoribus, & aliis perſonis tam Almæ Urbis noſtræ Civibus, quam forenſibus in ipſa Urbe cum quibuſvis perſonis contrahendi omnem poſſibilem ſecuritatem concedere, & omnem viam, ac etiam omnes dilationes, & per quas Mercatorum, & aliarum perſonarum debitores a debitorum ſolutione ſubterſugere, ſeu ſe quoquomodo ſubtrahere, & creditores eorum creditis defraudare, aut ſupplantare poſſent, de medio tollere ac remedium opportunum, præmiſſa ne fiant, adhibere, & ut debitores ipſi a præmiſſis, ſi non Dei Omnipotentis, ſaltem humanæ ignominiæ timore abſtineant, & ſic eorumdem Mercatorum, & perſonarum firmitati providere volentes.

Paulus IV. ſtatuit debitores obtinentes alternativas, vel dilationes teneri deferre Birretum Viride.

§.1. Et conſiderantes Motum proprium a fel. rec. Paulo Papa IV. Prædec. noſtro, quod ex tunc de cetero alternativæ, ſignificationes, & dilationes quæcumque, niſi juxta juris diſpoſitionem, ac formam ſtatutorum ipſius Urbis concedi nullatenus poſſent, & qui illas obtinuiſſent, & ex tunc in futurum obtinerent, ſemper Birretum Viride portare tenerentur, emanatum, circa ipſorum debitorum malitiam, ſeu malos homines non ſufficere, cum ipſum Birretum Viride, niſi poſtquam ad alternativam vel alias dilationes admiſſi fuerint, portare non teneantur, & ſic beneficio temporis in grave creditorum præjudicium, & jacturam gaudeant.

Hic autem Pontifex declarat, debitores teneri geſtare dictū Birretum coram Judicibus Urbis antequam inhibitionem obtineant, & promittere ipſum de cetero deferre.

§.2. Nos igitur Motu ſimili, &c. per præſentes perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero quicumque debitores, ſeu in forma Cameræ, aut alias quomodolibet obligati, quamcumque alternativam, ſignificationem, vel aliam quamcumque dilationem etiam ſecundum Cap. *Pervenit* vel *Odoardus*, ſeu inhibitionem aliquam a Curiæ cauſarum Cam. Ap. Auditore, ſeu ejus Locumtenente, aut Almæ Urbis Vicario, vel Gubernatore, vel Senatore, ſeu aliis ipſius Urbis Judicibus etiam Cōmiſſariis, aut Carcerum Urbis Viſitatoribus petere non poſſint, niſi ſe prius coram illis dictum Birretum Viride geſtando præſentaverint, & ipſum Birretum Viride publice, & ſecrete ſub fuſtigation. per Urbem pro prima vice, & triremium pro ſecunda, qua ſine dicto Birreto reperti fuerint, deferre, per ſe, vel ſuos legitimos procuratores ipſis abſentibus promiſerint, & medio juramento affirmaverint,

Digitized by Google

verint, ac aliter a prædictis, & aliis quibuſvis Judicibus etiam vigore ſpecialis commiſſionis noſtra, aut ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatæ, vel ſignandæ obtentæ, & obtinendæ, alternativa, & ſignificationes, aut dilationes quæcumque etiam ſecundum juris formam nullæ ſint, & ipſis debitoribus, etiam ſi Clerici exiſtant, nullatenus ſuffragentur.

Deputatio executoris.

§.3. Mandantes eidem Auditori Cam., ut hujuſmodi Conſtitutionem, & Ordinationem perpetuo, & inviolabiliter etiam in quibuſcumque litibus, & cauſis hactenus motis obſervari faciat, & mandet, contra omnes, & ſingulos præmiſſis in aliquo contravenientes, per cenſuras, & pœnas, ac etiam pecuniarias, & alia remedia opportuna ſibi viſa etiam manu Regia procedendo.

Derogatio contrariorum

§.4. Præmiſſis ac quibuſcumque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Urbis Statutis, & reformationibus, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumuſque quod præſentium ſola noſtra ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula contraria non obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet motu proprio I.

Publ. P. An. II die 27. Oct.

Anno a Nativitate Domini 1561. indict. 4. die vero 27. menſis Octobr. Pontificatus Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Divina providentia Papæ IV. Anno ſecundo retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Principis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtol. ac in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Bernardinum Andreutium, & Jo. Gherardi Curſ. Apoſt.

Julius Parinus Mag. Curſ.

XLVIII.

Inquiſitores hæreticæ pravitatis non teneantur publicare dicta teſtium contra Schiſmaticos, vel Hæreticos examinatorum. Neque rationem reddere de proceſſibus alteri, quam Rom. Pontifici, aut ſupremis Inquiſitoribus Almæ Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa Conſtitutionis.

CUm ſicut non ſine magna animi noſtri moleſtia accepimus, humani generis hoſte inſtigante, ita Schiſmaticorum, & aliorum Hæreticorum numerus in provincia, ſtatu, & Diœceſi Civitatis noſtræ Avinionen. prævaluerit, & propter eorum, ſeu alicujus ipſorum potentiam, & malitiam, nullus contra eos deponere, ſeu eorum crimina revelare, & accuſare audeat, quo fit, ut ipſi Schiſmatici, & Hæretici remaneant impuniti, in non modicam divinæ Majeſtatis offenſam, & grave perſonarum Catholicarum ſcandalum.

Inquiſitor dicta teſtium contra Hæreticos examinatorum publicare non teneatur.

§.1. Nos ne in futurum aliquis metu ipſorum hæreticorum, & ſchiſmaticorum, eorum crimina revelare formident, alias in præmiſſis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtris, Dilecto filio Fratri Bernardo moderno Inquiſitori Avinionen., vel pro tempore exiſtenti, in dicta Provincia hæreticæ pravitatis Inquiſitori, ut perſonas, quæ ſchiſmaticos, ſeu hæreticos hujuſmodi revelaverint, ſeu contra eos depoſuerint, & teſtificaverint, publicare, ſeu revelare minime teneantur. Et ſi ab eodem Inquiſit. aliqua ipſorum teſtium d. publicari contingat, ita truncata, & ſecreta publicentur, ut cognitio nominum, & cognominum ipſorum teſtium, ad aliquam notitiam devenire non poſſit.

Syndicarique nequeat, niſi a Rom. Pont. vel ſupremis Inquiſitoribus Urbis.

§.2. Quodque ipſe Inquiſitor a quoquam ſyndicari nequeat, & nemini, niſi Nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, & Almæ Urbis noſtræ ſupremis Inquiſitoribus de proceſſibus per eum contra dictos hæreticos, & ſchiſmaticos formatis rationem reddere teneatur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus pariter, & indulgemus.

Inhibitio contra moleſtantes Inquiſitorem ſup. prædictis.

§.3. Diſtrictius inhibentes univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis, eorumque in ſpiritualibus, & temporalibus Vicariis, ſeu Officialibus generalibus, & dilectis filiis omnibus, & ſingulis Judicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam Sæcularibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ne ipſum modernum, & pro tempore exiſtentem Inquiſitorem ad nominum, & cognominum dictorum teſtium revelationem, & publicationem, ſeu de proceſſibus per eumdem modernum contra ipſos Hæreticos, & Schiſmaticos formatis, vel ab eo, & aliis Inquiſitoribus pro tempore in futurum formandis rationis redditionem arctare, nec ſuper præmiſſis, ſeu eorum occaſione quovis prætextu moleſtare, perturbare, vel inquietare audeant, vel præſumant. Irritum nihilominus, & inane decernentes, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & in Provincialibus, ac Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, ſtatutiſque, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe, latiſſimeque derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. II. die 1. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Novembris 1561. Pont. noſtri Anno II.

Fru-

Digitized by Google

XLIX.

Fructus, & emolumenta ad Capitulum, & menſam Eccleſiarum Urbis communiter ſpectantia, & diſtributiones pro defunctorum anniverſariis largiendæ, applicantur diſtributionibus quotidianis pro intereſſentibus Divinis officiis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

CUM, ſicut accepimus, in hac Alma Urbe noſtra, quæ caput exiſtit totius Orbis, & in qua cœleſtis altitudo conſilii Sedem Apoſtolicam nullis defecturam temporibus mirabiliter ſtabilivit, ita in Eccleſiis collegiatis divinus cultus diminutus fuerit, ut exteris nationibus ſcandalum non modicum generetor.

Diſpoſitio, de qua in rubrica.

§.1. Volentes igitur, quantum in Nobis eſt, divino cultui conſulere, & abuſus hujuſmodi tollere, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, omnes, & quoſcumque fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, in quibuſcumque rebus conſiſtant, quarumcumque Eccleſiarum, tam Sacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, Beati Petri Apoſtolorum Principis, ac Glorioſiſſimæ Virginis Sanctæ Mariæ Majoris ouncupatæ, quam aliarum quarumcumque Eccleſiarum, ad Capitulum & menſam earumdem communiter ſpectantes, & pertinentes applicari, aſſignari, & adſcribi debere, prout tenore præſentium (ſine tamen præjudicio penſionum ſuper dictis fructibus reſervatarum) applicamus, adſcribimus, & aſſignamus diſtributionibus quotidianis, diſtribuendas, & dividendas inter Canonicos, & alios Beneficiatos Divinis officiis intereſſentes dictarum Eccleſiarum, juxta Eccleſiæ cujuſlibet ordinationem rationabilem jam factam, ſeu etiam faciendam per Nos, vel dilectum filium noſtrum Almæ Urbis Vicarium generalem. Qui vero aliter de dictis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, emolumentis quicquam receperint (exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juſta, & rationabilis cauſa, aut Eccleſiæ utilitas excuſant) rerum ſic receptarum dominium non acquirant, nec faciant cauſas ſuas, immo ad omnium reſtitutionem teneantur. Idem quoque de diſtributionibus pro defunctorum anniverſariis largiendis decernimus obſervandum.

Vicarius Papæ executor.

§.2. Mandantes dilecto filio Jacobo Cardinali Sabello, noſtro in dicta Urbe, ejuſque diſtrictu Vicario, quatenus ordinationem, ſtatutum, decretum, applicationem, & aſſignationem hujuſmodi, in quibuſcumque Eccleſiis in dicta Urbe conſiſtentibus, inviolabiliter per quoſcumque quavis auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungentes, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas etiam pecuniarias, arbitrio imponendas, quacumque appellatione remota, manu regia obſervari faciat, contradictores, &c. ſublata, &c. Sicque per quoſcumque Judices, &c. irritum quoque, &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, Conſtitutionibus Apoſtolicis, & conſuetudinibus, & Conſtitutionibus quarumlibet dictarum Eccleſiarum, confirmatione Apoſtolica, aut quavis alia firmitate roboratis, latiſſime extendendis, quibus omnibus, illorumque tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu proprio I.

Papæ ſubſcr. Dat. P. An.II 20. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum duodecimo Kal. Decembris, Anno II.

L.

Proxenetæ Ripæ Almæ Urbis, tenentur Nautis, & Mercatoribus Vini, de pretio vini eis mediantibus venditi, emptoribus illud non ſolventibus.

Alia eorumdem Mercatorum, & Nautarum indulta, ac privilegium fori vide ſupra in Conſt.XXX. Cupientes *fol.*61.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem ex debito ſui paſtoralis officii, ad ea diligenter proſpicere, per quæ in hac Alma Urbe, ad quam veluti communem omnium patriam, frequens eſt hominum concurſus, vini, ac rerum aliarum humano victui neceſſariarum ubertas, cum ejuſdem Urbis incolarum in copioſo numero exiſtentium commoditate, Nautarum quoque, & Mercatorum vina, & res hujuſmodi ad Urbem ipſam advehentium, plena ſecuritate, noſtræ proviſionis ope, unicuique quod ſuum eſt tribuendo, non ſolum manuteneri, ſed augeri, ac in ea ad publicam omnium utilitatem, peramplius conſervari ſalubriter valeat.

Nautæ vendebant mediantibus Proxenetis eorum vina, cauponibus, & aliis, quos non cognoſcebant, & pro conſecutione pretii laborare cogebantur.

§.1. Cum itaque ſicut diverſi diverſarum partium Nautæ, & Mercatores querelanter Nobis nuper exponi fecerunt; ipſi quos vina ac res hujuſmodi ad Ripam fluminis dictæ Urbis deducere ſæpe contingit, neminem cognoſcentes, & diutius in dicta Urbe, ſeu Ripa abſque eorum gravi detrimento morari nequeuntes, vina hujuſmodi mediantibus Proxenetis, Senſalibus nuncupatis, cauponibus, hoſpitibus, tabernariis, ac aliis diverſarum qualitatum perſonis, a quibus vini venditi pretii ſolutio, ſeu exactio nimium tarda, & difficilis exiſtit, vendere, & deinde pro hujuſmodi pretio recuperando caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas hujuſmodi ad judicium evocare, ac proinde varias lites, & quamplures ſumptus, & expenſas ſubire, Procuratores cum menſtruis ſalariis in dicta Urbe conſtituere, & relinquere coguntur, ac ſæpius etiam caupones, hoſpites, tabernarios, ac perſonas hujuſmodi doloſe, & fraudolenter decoxiſſe, ſolum vertiſſe, foro ceſſiſſe, atque alias ſolvendo non eſſe inveniant. Quo fit ut negociatio circa hæc, magna cum eorum jactura multum impediatur, & retardetur, ac ipſi vina prædicta longe dimidio etiam carius vendere adſtringantur,

tur, in grave totius Urbis, ac illius, & præſertim pauperum incolarum evidens detrimentum. Et propterea ipſi, ſeu eorum major, & ſanior pars apud Nos, ut eis in præmiſſis de opportuno remedio providere velimus, vehementer inſtantes, ſi noſtræ proviſionis auxilio ab eiſdem damnis, & incommodis liberati fuerint, ultro per eorum propriis manibus ſubſcriptas ſyngraphas Nobis, & Cameræ Apoſtolicæ perpetuis futuris temporibus, pro impenſis etiam Miniſtrorum in præmiſſis ſubeundis, quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, ultra omnes alias præſtationes, & ſolutiones ad hæc uſque tempora introductas, ſe ſoluturos offerant, & longe eſſe minorem ſuam hanc quatuor juliorum præſtationem, quam tot, & tanta incommoda, quæ in dies ſubire compelluntur, atteſtentur, ac ſublatis dictis incommodis, etiam multo viliori pretio vina ſua vendere poſſe affirment.

Pontifex igitur Nautarum & Mercatorũ vini ſecuritati, ac vini libertati conſulendo, decernit, ipſos Proxenetas teneri pro pretio vini venditi, eis mediantibus, quãdo emptores ſolvere recuſant vel dilatio ultra 20 dies conceſſa non ſit ab ipſ Mercatoribus.

§.2. Nos igitur eoſdem Nautas, & Mercatores ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi, ac eorum indemnitati, & publicæ utilitati, quantum in Nobis eſt, providere volentes, ac omnia, & ſingula privilegia, & hypothecas, tam de jure, quam conſuetudine eis quomodolibet conceſſa, & competentes, quorum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, harum ſerie approbantes, & innovantes, ac de novo concedentes, necnon per eos Nobis factam oblationem prædictam acceptantes, ratamque, & gratam habentes, ac ſimul laudabilem alias his, ut plene novimus introductum, licet poſtmodum nonnullorum vel incuria, vel fraudibus, & malitiis a quibuſdam annis citra male obſervatum uſum, per quæ Proxenetæ, quorum opera vina vendita fuerant, poſt trinam requiſitionem illorum emptoribus factam, ad totalem pretii ſolutionem eiſdem venditoribus tenebantur, amplectentes, conſideratis prius natura negocii, quæ in celeri expeditione conſiſtit, ac ipſorum Nautarum, & Mercatorum, ac advenarum, & aliarum perſonarum in eadem Urbe degentium, ac cum eis contrahentium ignorantia, publicæque utilitatis conſervatione, necnon dictæ Urbis excellentia, quæ pluribus privilegiis a diverſis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris decorata fuit, & deinde habita ſuper his cum diverſis probis viris horum omnium peritis, deliberatione matura, ex certa noſtra ſcientia auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtentes Proxenetæ, qui quotidie in dicta Ripa verſantur, quique caupones, tabernarios, & hoſpites, ac alias perſonas hujuſmodi in eadem Urbe degentes, quæ per eorum manus vina ab eiſdem Nautis, & Mercatoribus emunt, per continuam, ſeu frequentem, & circularem cum eis ratione exercitii, eorum officiis, ac cum aliis perſonis habitam converſationem, ac tractationem cognoſcunt, & cognoſcere poſſunt, ſeu facile de eis, eorumque facultatibus ſe informare, ac certiores reddi valeant, quorumque fidem in nominibus, & venditionibus faciendis in hoc negocio hujuſmodi vinorum venditores quodammodo ſequi videntur, ad ſolutionem pretii cujuſcumque quantitatis vini, eis mediantibus venditi, & venditoribus non ſoluti, in omnibus, & per omnia, ac ſi ipſis venditum fuiſſet, teneantur, adeo ut facta emptoribus, per eoſdem venditores, trina requiſitione judiciali, ſeu extrajudiciali, etiam unico contextu, & de eadem requiſitione coram Judice competenti etiam fide facta, ipſo facto, nullaque admiſſa excuſatione, ad eorum ſolutionem omnibus juris, & facti remediis ſtatim, unica tantum citatione præcedente, etiam ſi opus fuerit, per ſubhaſtationem, & venditionem officii Proxenetæ, quod pro tempore obtinebunt, quacumque appellatione remota compellantur, niſi venditores præfati emptoribus ipſis ad ſolvendum pretium vini venditi dilationem ultra viginti dies fecerint, atque conceſſerint. Quo caſu Proxenetæ hujuſmodi nullatenus teneantur, niſi Mercatores ipſi opera, & interventu ipſorum Proxenetarum, dilationem hujuſmodi feciſſe probaverint, quo probato Proxenetæ prædicti ad hujuſmodi ſolutionem ut præfertur, teneantur.

§.3. Salva tamen remanente præſentis ſtatuti, & ordinationis vigore Proxenetis, in caſibus in quibus tenerentur, contra dictos emptores actione, in omnibus, & per omnia, ac ſi vinum prædictum per eos emptoribus venditum extitiſſet, ipſique cum eis contraxiſſent, etiam abſque alia deſuper per dictos venditores actionum, aut aliorum jurium ceſſione facienda.

Proxenetaſque ita ſolventes agere poſſe declarat cõtra emptores vini, prout ſi ipſimet, vinum eis vendidiſſent.

§.4. Et pro majori Proxenetarum, ac Mercatorum, & Nautarum, ac aliorum prædictorum cautela, quod moderni caupones, hoſpites, & tabernarii, ac officia cauponis, hoſpitis, & tabernarii ad præſens exercentes infra quindecim dies, alii vero qui in futurum illa exercere voluerint, ante eorum exercitium, coram dictæ Ripæ Camerario, in forma depoſiti pro centum ſcutis pro quolibet hoſpitio, ſeu qualibet taberna, vel caupona, de ſtando juri, & judicatum ſolvendo coram dicto Camerario, omnibuſque aliis judicibus competentibus cum omnibus, & ſingulis perſonis quomodolibet intereſſe habentibus occaſione cujuſcumque quantitatis vini, per eos a Nautis, ſeu Mercatoribus ripalibus empti idonee cavere, & cautiones hujuſmodi in fine cujuslibet anni renovare etiam teneantur, ac ad id per Camerarium prædictum, omnibus juris, & facti remediis ipſo facto cogi, & compelli poſſint, quibuſcumque appellatione, & ſubterfugio remotis, ſuper quibus ipſi Ripæ Camerario eos toties quoties, uſque ad quamcumque ſummam pro præmiſſorum executione mulctandi, ac mulctam hujuſmodi pro una Cameræ prædictæ, & pro alia illius medietatibus officii Camerarii hujuſmodi, & executori applicandi, eamque exigendi, ac tabernas, hoſpitia, & cauponas hujuſmodi claudendi, omniaque, alia, & ſingula in eiſdem præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna, decernendi, mandan-

Et pro majori cauthela Mercatorum vini, ac Proxenetarum, præcipit quoſcumque caupones, & tabernarios cavere debere de ſtando juri &c. occaſione vini, cum quibuſcumque perſonis.

dandi, faciendi, & exequendi, plenam, & liberam, auctoritate, & tenore prædictis concedimus facultatem, alioquin ipſum, & Camerarium, & Notarium inde rogatum in præmiſſis negligentes pro dictis centum ſcutis de eorum proprio teneri, ac ad illorum ſolutionem cogi, & compelli, & ita per quoſcumque Iudices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac præfatos Cardinales ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, decernimus, & declaramus.

Et gabellam Juliorum quatuor pro quolibet dolio vini ſolvi, & per Miniſtros Cameræ exigi debere jubet.

§.5. Et nihilominus ne dicta Camera propterea damnum aliquod patiatur, ſed ut præmiſſa omnia ſuum plenarium effectum liberius ſortiri valeant, ac ex cauſa onceroſa conceſſa ſint, & eſſe cenſeantur, pro Miniſtrorum in his in dicta Ripa, & alibi, ac aliis præmiſſis neceſſariorum mercede, & manutentione eoſdem quatuor julios pro quolibet dolio vini ordinario, quod ad dictam Ripam appellere contigerit, modernis, & pro tempore exiſtentibus Dohanæ Ripæ hujuſmodi Appaltatoribus, & Miniſtris dictæ Cameræ per prædictos venditores ultra omnes alias hucuſque introductas præſtationes prædictas, in primis, & ante omnia perſolvi, & ab eis exigi debere volumus, & mandamus. Præcipientes eiſdem Appaltatoribus, & Miniſtris, ut a publicatione earumdem præſentium illos una cum aliis ejuſdem Cameræ juribus a prædictis venditoribus exigant, ac retineant in utilitatem ipſius Cameræ convertendos, ac in eorum libris annotent.

Regiſtrarique mandat in Camera Apoſtolica Conſtitutionem iſtam.

§.6. Necnon dilectis filiis noſtro Guidoni Aſcanio S. Mariæ in Via-Lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario noſtro, ac ipſius Cameræ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, & perſonis, ut eaſdem præſentes in libris Cameræ prædictæ regiſtrent, illaſque, ac omnia in eis contenta hujuſmodi inviolabiliter obſervari faciant. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. II. 20. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, duodecimo Kalend. Decembris, Pont. noſtri Anno II.

LI.

Pœnæ maleficiorum Communitatum Status Eccleſiaſtici, vel locorum ſubjectorum applicantur Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, quatenus ex cauſa vere oneroſa, aut piis, vel publicis operibus non ſint applicatæ. Et Gubernatores locorum decem pro centenario conſequantur de ejuſmodi pœnis, accuſatores autem quartam partem pœnarum bannimentalium.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem id maxime omni ſtudio curare, & efficere, ut Populi ſuæ ſanctæque Sedis Apoſtolicæ ditioni, in pace, & tranquillitate vivant, ac ut quietis ſtatus perturbatores, quos virtutis amor a malo non retrahit, pœnæ ſaltem formidine coerceantur, omniſque eis occaſio, qua ad ſcelera committenda procliviores reddi poſſe videantur, penitus adimatur.

Pœnæ pro delictis impoſitæ vigore ſtatutorum, vel bannimentorũ applicatæ erant Communitatibus, & propterea delinquentes tãquam potentes eas non ſolvebant, & in dies majora delicta cõmittebantur.

§.1. Sane cum experientia rerum magiſtra docente luce clarius cognoverimus, pro eo quod in omnibus fere Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis, Nobis, & præfatæ Sedi immediate ſubjectis, tam ex illorum ſtatutis, & conſuetudinibus, quam etiam ex Rectorum decretis, & edictis, ſeu proclamatibus, quæ pro tempore fieri contingit, ſeu alias ex variis privilegiis illis conceſſis, pœnæ pro delictis, & exceſſibus impoſitæ, in totum, vel pro parte Communitatibus Civitatum, Terrarum, & locorum hujuſmodi applicantur, & a delinquentibus, utpote qui de ipſarum Communitatum corpore exiſtunt, & in illis quam plures ſibi neceſſitudine, & amicitia conjunctos habent, minime exiguntur, plura, & enormia delicta committi, & perpetrari, ac impunita ut plurimum remanere, indeque ad illa, & pejora committenda, homines proniores, & faciliores reddantur, plerumque inimicitias oriri, ortaſque ingraveſcere, & foveri.

Ideo hic Pontifex dictas pœnas (non tamen impoſitas pro damnis datis in vineis &c.) Cameræ Apoſtolicæ applicat.

§.2. Nos propterea, pro noſtri Paſtoralis officii debito, his, quantum in Nobis eſt, occurrere, & ne ſub ſpe impunitatis quiſpiam audacior ad delinquendum fiat, providere volentes, habita prius ſuper hoc cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum unanimi conſilio, hac in perpetuum valitura Conſtitutione ſancimus, ut in omnibus, & ſingulis Civitatibus, Terris, & locis, ut præfertur, Nobis, & Sedi Apoſtolicæ ſubjectis, in quibus pœnæ aliquæ pecuniariæ, & mulctæ, ſive certæ expreſſæ ſummæ, ſive bonorum, ſive alicujus partis illorum confiſcationis, pro quibuſvis criminibus, a jure communi, vel municipali, ſive etiam per decreta, edicta, proclamata, aut bannimenta a locorum Rectoribus, & Provinciarum Præſidibus, ſeu Gubernatoribus, ac etiam de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, ceteriſque officialibus, & juſtitiæ miniſtris, edita, & facta inflictæ, ipſarum civitatum, terrarum, & locorum Communitatibus, ex ſtatuto, vel conſuetudine, etiam a Nobis, & Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis, aut privilegio Apoſtolico, etiam ex titulo oneroſo, vel pro reparatione murorum, fontium, pontium, & viarum, & etiam Eccleſiarum, ſeu piorum locorum, aut pro aliis rebus publicis, vel alias quomodolibet conceſſo, in totum, vel in partem applicatæ exiſtunt (illis tantum, quæ pro damnis in poſſeſſionibus, vineis, agris, ſilvis, & nemoribus illatis impoſitæ fuerint, exceptis) non prædictis Communitatibus, ſed Cameræ Apoſtolicæ applicatæ ſint, & eſſe cenſeantur, & per officiales, ſeu executores ad id ab ipſa Camera deputan. etiam quæ hactenus earum-

dem

dem Communitatum negligentia, ſeu potius nimia indulgentia exactæ non fuerunt, exigantur, ac exigi poſſint, & debeant.

Inhibetque locorum Rectoribus, ut de cetero tales pœnas applicent eidem Cameræ, & applicationes aliter factas annullat.

§.3. Inhibentes univerſis, & ſingulis Legatis, ſub indignationis noſtræ, ac Rectoribus, & aliis ſupradictis, ſub excommunicationis, ſeu ſuſpenſionis a divinis, aliiſque arbitrii noſtri pœnis eo ipſo incurrendis, ne de cetero perpetuis futuris temporibus in eorum decretis, edictis, proclamatibus, ſeu bannimentis facien. aut ſententiis ferendis pœnas pecuniarias, & mulctas, aut bonorum in partem, vel in totum confiſcationes hujuſmodi alicui alteri præterquam Fiſco noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ applicare quovis modo audeant, & ubi etiam per eos alicui alteri applicari contigerint, illas nihilominus eidem Cameræ applicatas fore, & cenſeri, ac per ejus officiales, & executores præfatos excipi. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam præfatos Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decemimus.

Declaratio circa applicationes factas piis locis vel ex cauſa onerosa.

§.4. Ne autem his, quibus pœnæ pecuniariæ, ſeu mulctæ prædictæ forſan, ex titulo vere oneroſo, pecunia ſcilicet actualiter numerata applicatæ extiterunt, præjudicium fiat. Volumus, ut hi, qui illas, ſeu illarum partem ſic ex titulo oneroſo ſibi applicatas, ſeu applicatam fuiſſe docuerint, poſtquam illæ per officiales Cameræ Apoſtolicæ exactæ fuerint, de eorum manibus (præviis tamen dictæ Cameræ mandatis) illas integre, ſeu pro parte, prout eis applicatæ erant, accipiant. In illarum vero exactione nullatenus ſe intromittant. Et idem in illis pœnis & mulctis, ac confiſcationibus, quæ applicatæ eſſe oſtendentur, pro reparationibus murorum, poutium, & viarum, & in primis Eccleſiarum, & piorum locorum, aliiſque rebus, publicis videlicet, obſervari mandamus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac provincialibus, & municipalibus quorumcumque locorum, ſtatutis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Communitatibus prædictis, & aliis quibuſcumque etiam ex titulo oneroſo conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo, &c.

Dat. P. An II. 5. Decembris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1561. Non. Decembris, Pontificatus noſtri Anno II.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Sequitur extenſio d. Conſtitutionis.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine indeſeſſa diligenter providere, ut ea, quæ ab eo ſancita ſunt, ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio, cuiquam relinquatur.

Hic Pontif. edidit Conſt. de qua hic.

§.1. Dum itaque Nos nuper ex certis, tunc expreſſis cauſis, &c. *Omittitur quia ipſa Bulla eſt præcedens.*

Deſuper ortum eſt dubium.

§.2. Et forſan ab aliquibus prætendi poſſet caſtra, villas, & loca juriſdictioni civitatum. & terrarum Status noſtri Eccleſiaſtici ſubjecta, ſub eiſdem literis minime comprehendi, ac literas ipſas ad illa non extendi, & proinde pœnas, mulctas, ac alias bonorum confiſcationes hujuſmodi, per officiales, ſeu executores dictæ Cameræ, in caſtris, villis, & locis hujuſmodi nullatenus exigi poſſe, ac Cameræ Apoſtolicæ per prædictas literas eſſe applicata.

Idem ergo Pont. declarat dictam ejus Conſtit. comprehédere etiam Caſtra, & Loca ſubjecta juriſdictioni Civitatum, & Terrarum ipſius Status Eccleſiaſtici.

§.3. Nos, ne hoc, vel alio quovis prætextu Camera ipſa circa pœnarum, ac mulctarum, & bonorum confiſcationum hujuſmodi exactionem defraudetur, ejus indemnitati, illiuſque officialium, & executorum hujuſmodi tranquillitati in præmiſſis, quantum in Nobis eſt, providere, omnemque deſuper hæſitandi materiam exinde ſubmovere, ac mentem noſtram circa hæc pandere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, harum ſerie decernimus, & declaramus, caſtra, villas, & loca juriſdictionis Civitatum, Oppidorum, & Terrarum d. Status noſtri Eccleſiaſtici quomodolibet ſubjecta, ſub prædictis literis omnino comprehendi, ac comprebenſa eſſe, & cenſeri, ac literas ipſas ad illa ſe extendere, & extendi debere. Necnon illarum vigore officiales, executores prædictos pœnas, & mulctas, ac alias bonorum confiſcationes hujuſmodi in eiſdem Civitatibus, Terris, Caſtris, Villis, & locis, ac alias juxta earumdem literarum contiuentiam, & tenorem exigi poſſe, ac exactiones hujuſmodi licitas, ac juxta mentem noſtram factas eſſe, & cenſeri in omnibus & per omnia, perinde ac ſi in eiſdem literis ſpecialis, & expreſſa de eiſdem Caſtris, Villis, Terris, & locis, mentio facta fuiſſet.

Clauſula ſublata.

§.4. Et ita per quoſcumque judices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales, cauſarumque Palatii Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatió contrariorum

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Or-

Digitized by Google

& Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus, & ſingulis aliis, quæ in dictis literis voluimus non obſtare.

Nulli ergo &c.

D.P. An.III. 7. Februarii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſeptimo Idus Februarii, Pontificatus noſtri Anno III.

Sequitur declaratio circa portionem pœnarum dandam Officialibus, & Accuſatoribus.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Officiales ſtatus Eccleſ. x. pro 100. de pœnis habeant. CUpientes pro injunctæ Nobis adminiſtrationis officio, confuſioni, ac controverſiis, quæ quotidie inter officiales Status noſtri Eccleſiaſtici, & Cameram noſtram Apoſtolicam, ſeu pro ea Agentes ſuper participatione pœnarum maleficiorum ſtatutariarum, & bannimentalium exoriuntur, atque excitantur, mature obviare, & opportune providere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtra, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque præcipimus, quod portio decem pro centenario dictarum pœnarum, tam bannimentalium, quam ſtatutariarum, eiſdem officialibus, nunc, & pro tempore exiſtentibus ſolummodo competat, & competere debeat, ipſique Officiales dicta portione, & non ultra contenti remaneant, neque aliquid aliud præter portionem hujuſmodi capere, aut habere poſſint.

Accuſatores vero quartam de pœnis bannimentalibus. §.1. Ita tamen quod ex pœnis bannimentalibus proprie, particulariter, accuſatori, quando his vere exiſtat, quarta pars ipſarum pœnarum juxta ſolitum dari valeat.

Omnes capiant a Depoſitario. §.2. Necnon tam officiales prædicti eorum portionem hujuſmodi, quam ipſi accuſatores eamdem quartam partem de manibus Depoſitariorum Cameræ præfatæ, quibus cura exigendi ſimiles pœnas injuncta fuerit, & non aliter, nec alio modo accipere debeant, & ad id faciendum omnino teneantur.

Prohibitio plus percipiendi. §.3. Inhibentes eiſdem Officialibus, & eorum ſingulis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis, aliiſque arbitrii noſtri pœnis, ne quicquam aliud excepta dicta portione decem pro centenario, ex eiſdem pœnis capere, exigere, vel habere audeant, ſeu præſumant, nec ipſi, & accuſatores prædicti portionem, & quartam hujuſmodi reſpective ab aliis, quam ab ipſis ejuſdem Cameræ Depoſitariis, ut præfertur, accipiant, irritum nihilominus decernentes, & inane, quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus quorumvis Locorum, & Civitatum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis,

privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos forſan quomodolibet in contrarium conceſſis, & confirmatis. quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

§.5. Volumus autem, quod earumdem præſentium tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Theſaurarii noſtri generalis, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Fides tranſumptorum.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 20. Aprilis 1564. Pontificatus noſtri Anno V. D. P. An.V. 20. Aprilis.

Die 28. Apr. 1564. admiſſæ fuit hæ literæ Apoſtol. ex Decreto Cameræ, & regiſtratæ libro ſignaturarum SS. D. N. Papæ, apud me Notarium fol.60. Admiſſio, & reg. in Camera.

Hier. de Tarano.

LII.

Reformatorum Rotæ Romanæ.

Ordinationes, & reformationes hujus Rotæ. Vide in Conſtitut. XLII Joannis XXII. Ratin *Tom.III. Part.II. fol.*195. *Auditorum vero numerum præſinivit Sixt.IV. in Conſtit.II.* Romani *Tom.III. Part.III. fol.*132. *Indultaque, & gratias, & facultates eiſdem conceſſerunt Innocentius VIII. in Conſtitut.XVI.* Finem *ibidem fol.*218. *Leo X. Conſtit.III.* Sedis *ibidem fol.*369. *Clem.VII. in Conſtit.XIII.* Convenit *Tom.IV. Part.I. fol.*52., *& Paul.III. in Conſtitut.XV.* Romani *ibid. fol.*149.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

IN Throno Juſtitiæ, ſuper omnes gentes, & regna, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione conſtituti, ad ea, quæ juris, & juſtitiæ cultum, ac obſervantiam concernunt, dirigimus potiſſimum aciem noſtræ mentis, ut univerſis nationibus ad Sedem Apoſtolicam omnium fidelium matrem, & magiſtram, pro litium, & controverſiarum inter eos vigentium deciſione recurrentibus, longis judiciorum curriculis ſublatis, ac minoribus, quam fieri poterit diſpendiis, opportune conſulatur. Exordium.

§.1. Sane poſtquam Nos circa Curiæ noſtræ reformationem ſolerti ſtudio intendentes, reliquorum ejuſdem Curiæ tribunalium, & officiorum emendationem, & correctionem cum Dei auxilio, & Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio feliciter peregimus, demum ad Palatii Rotæ emendatio, & cauſa hujus reformationis.

noſtri Auditorium, in quo univerſorum Chriſtifidelium graviores cauſæ per duodecim ſummæ virtutis, & doctrinæ viros, ex omnibus mundi partibus magna cum diligentia conquiſitos, mature cognoſcuntur, & magna cum integritate, & juſtitia terminantur, animum adjecimus. Et licet in eodem tribunali pauca admodum correctione digna offenderimus, nihilominus ut nihil intactum relinqueremus, nonnulla potius pro litibus abbreviandis, ac partium diſpendiis evitandis, vel ſaltem minuendis, vocatis ipſis Auditoribus, ac pluries, tam in voce, quam in ſcriptis auditis, providenda cenſuimus.

Facultates Auditorum circa cauſas eis cõmiſſas.

§.2. Et idcirco de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ad tollendum multiplicationem commiſſionum, & parcendum laboribus, & expenſis litigantium, unica commiſſio in qualibet inſtantia ſufficiat, & illius vigore Auditor cauſam ſibi commiſſam cognoſcere, & cum omnibus, & ſingulis dependentibus, & emergentibus, ac alias quomodolibet incidentibus decidere valeat. Poſſit etiam Auditor ſine nova commiſſione præfigere terminum ad docendum de attentatis, ac nullitatibus, & cauſis, propter quas quis in integrum reſtitui debeat, ac illo elapſo, & non doctus, ad cauſæ expeditionem procedere, necnon remiſſorias decernere, dilationes concedere, liquidationes fructuum in partibus delegare, ac omnia, & ſingula alia uſque ad finalem ſententiarum ſuarum executionem incluſive facere, quæ de jure ordinarii facere poſſunt.

Prorogationes fatalium concedantur arbitrio Rotæ.

§.3. Prorogationes autem fatalium ſæpius, & paſſim non concedat, ſed tantum ex aliqua honeſta cauſa, ac prævia illius cognitione, arbitrio Rotæ.

Sententię non proferantur: niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis.

§.4. Auditor tamen in aliqua honeſta cauſa, ſive magni, ſive parvi momenti exiſtat, etiamſi ejus deciſio clari juris eſſe videatur, definitivam ſententiam, vel interlocutoriam vim definitivæ habentem ferre non valeat, niſi cauſa in Rota propoſita, & habitis votis Coauditorum, niſi partes in actis expreſſe conſenſerint, quod cauſa ſine voto Coauditorum expediri poſſit. Idemque in aliis quibuſvis præjudicialibus decretis ſervari volumus, ſi actor, vel reus, quod negotium in plena Rota cognoſcatur, inſtiterit.

Sententiæ publicentur, ut hic.

§.5. Item ſententiæ latæ per Auditores, prout in cedula, ut moris eſt, vel per viam termini pro ſervato, ſubſcribantur, & publicentur in actis intra quindecim dies, & in ultima anni audientia latæ, infra menſem, alioquin pronunciationes hujuſmodi pro circumductis habeantur.

Notarii accipientes decreta ad referendum, referant ut hic.

§.6. Termini etiam pro ſervatis habiti, & cedulæ ipſarum ſententiarum, quæ interdum per alium Notarium quam actuarium ipſius cauſe ad referendum accipi conſueverunt, referantur ipſi Notario cauſæ eadem, vel ſequenti die, qua recipiuntur. In ultimis vero audientiis, ſaltem infra triduum; & ſi Auditor, qui pronunciavit prout in cedula, vel terminum habuit pro ſervato, retinuerit citationem penes ſe, illam Notario cauſæ ſimiliter intra prædictos dies conſignare debeat, alias termini hujuſmodi circumducti, & irriti cenſeantur.

Sententiæ non proferantur ante perfectum regeſtrum.

§.7. Auditor vero non pronunciet in cauſa, niſi perfecto regiſtro, & illo ad Rotam delato, una cum dictis teſtium, illiſque, ac juribus in eadem Rota, prout res exegerit, lectis. In ultima vero anni audientia, ac quandocumque agetur de ferenda declaratoria contra contumacem, etiam regiſtro non perfecto, ex originalibus pronunciare valeat. Ita tamen quod pars ad cujus inſtantiam pronunciatum fuerit, regiſtrum ipſum pro actorum conſervatione quanto citius perfici curare teneatur.

Deciſionum copia petentibus detur.

§.8. Et inſuper Auditor partibus petentibus copiam deciſionis in cauſa factæ, cum juribus, ac rationibus, tradere debeat, prout antiquitus laudabiliter fieri conſuevit.

Cauſæ Auditorum, conſanguineorum & familiarium non cognoſcātur in Rota.

§.9. Cauſæ autem propriæ Auditorum, & eorum familiarium, ac conſanguineorum, vel affinium uſque ad ſecundum gradum juxta jus canonicum computandum, non cognoſcantur in Rota.

Affines, domeſtici, vel Notarii Auditorum, non ſe intromittant in cauſis Rotæ.

§.10. Nec Auditores in eorum domibus ſubſtitutos, vel doctores, aut alios juriſperitos, etiam conſanguineos, qui Subſtituti, vel Advocati, aut Procuratoris officio fungantur, aut in caſibus rotalibus, vel eorum proceſſibus ſeſe quoquo modo intromittant, nec Advocatos, & Procuratores domeſticos, aut aliquos ex ſuis Notariis domeſticos habeant. Item Advocati, aut Procuratores conſanguinei, vel affines uſque ad ſecundum gradum, alicujus Auditoris, ac etiam illius Notarii, in cauſis coram eo pendentibus nullatenus patrocinari valeant.

Auditores nõ inducant partes, ut aſſumant certum Advocatum, vel Procuratorem.

§.11. Nec Auditores compellant, aut aliquo modo inducant partes per ſe, vel per alios, ut aſſumant certum Advocatum, vel Procuratores, ſed electio hujuſmodi omnino ipſarum partium arbitrio relinquatur.

Non diſponant contra jus &c.

§.12. Item Decanus, & alii Auditores, præſertim antiquiores, attendant, ne aliquid non ſolum contra jus, ſed nec etiam contra ſtylum, & deciſiones antiquas factas in Rota, quæ impreſſæ habentur, quoquo modo decidatur, etiam prætextu æquitatis in jure non ſcriptæ, niſi maxima cum ratione, & diſcuſſione, omnibus votis, ſeu ſaltem, illorum duabus tertiis partibus, aliter faciendum eſſe judicaverit.

Nullitates tres tantum attendantur.

§.13. Deinceps etiam in cauſis pendentibus non attendantur aliquæ nullitates, præterquam ex defectu juriſdictionis, citationis, vel mandati, niſi cauſa nullitatis ſpecialiter ante datam præſentium commiſſa reperiretur.

A liquidatione fructuum, & expenſarum ſemel appelletur.

§.14. Et a liquidatione fructuum, & expenſarum taxatione, ſemel tantum appellare liceat, ita quod duæ conformes rem judicatam faciant.

Auditores quando ad Cancellariam cauſas remittere poſſint.

§.15. Auditores vero cauſas ſibi commiſſas, pro ſola partium importunitate ad Cancellariam remittere non poſſint, ſed tantum habita licentia a Summo Pontifice, vel ex juſtis cauſis deductis in Rota, & ab ea probatis.

§.16. Et

Criminalitates ad Judices Ord. remittant.

§.16. Et ſi Auditor cognoverit in actis adeſſe ſuſpicionem criminis, remittat acta hujuſmodi, vel illorum exemplum, prout res exegerit, ad Judicem ordinarium. Et ſi cauſa criminalis præjudicialis fuerit cauſæ civili, in ejus cognitione ſuperſedeat. Et quandocumque Judex ordinarius, in cauſis criminalibus coram eo pendentibus, indiguerit depoſitionibus teſtium, vel aliquibus ſcripturis ad cauſas criminales facientibus, teneatur Auditor illas vel earum exemplum, ut præfertur, exhiberi facere.

Sportulas ſic recipiant videlicet.

§.17. Ut autem debitus modus ſportulis imponatur, non poſſint Auditores partibus, per ſe vel alium quovis modo ſportularum nomine aliquid petere, vel exigere, ſed nec ſponte dantibus ultra taxam infraſcriptam accipere, videlicet.

In cauſis profanis.

§.18. In cauſis pecuniariis, ſeu profanis, aut quæ alias pretio nummario quoquo modo æſtimari poſſint, ſi æſtimatio rei, de qua agetur, non excedat ſummam mille ducatorum, uſque ad aureos decem, a mille vero, uſque ad decem millia, vigintiquinque: a decem millibus uſque ad viginti millia, quinquaginta: ab inde ſupra uſque ad quamcumque ſummam, centum.

In cauſis beneficialibus.

§.19. In beneficialibus vero, ſi redditus annuus de quo agetur, non excedat ſummam centum ducatorum. ſimiliter decem: a centum vero uſque ad mille, vigintiquinque: a mille uſque ad tria millia, quinquaginta: abinde vero ſupra, centum aureos pro ſportulis cujuſcumque ſententiæ definitivæ dumtaxat, ut præfertur, accipere valeant. Si vero cauſa æſtimationem non facile recipiat, ſportulæ moderatæ pro rerum, & perſonarum qualitate, juxta taxas prædictas recipi poſſint: nec aliquid ultra non ſolum ipſis Auditoribus, ſed nec eorum familiaribus, vel conſanguineis, aut aliis quibuſvis perſonis directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio, exceptis eſculentis, & poculentis, quæ triduo conſumi poſſint, ipſarum ſententiarum, aut Auditorum intuitu præſtari poſſit.

Sportulæ deponantur penes Notarium poſt latam ſententiam.

§.20. Quas quidem ſportulas juxta taxam prædictam, apud Notarium cauſæ poſt ſubſcriptam ſententiam, & Notario traditam, & non antea, deponi, & Auditori conſignari volumus: quodque Notarius depoſitionem, & conſignationem hujuſmodi in actis notare, & ſpecificare teneatur.

Notarii idonei eligantur, officiaque nõ arrendent, & pro Subſtitutorum facto teneantur.

§.21. Officia vero Notariorum Rotæ, non conferantur niſi perſonis peritis, & idoneis, quæ per ſeipſos illa exercere ſciant, & exerceant, niſi aliqua legitima cauſa impediantur. Nec eo caſu officia aliquibus arrendare, aut ſubſtitutos deputare valeant, niſi a proprio Auditore approbati fuerint; qui inſuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant. Et pro ipſorum ſubſtitutorum facto, Notarii ipſi quo ad intereſſe partium, tamquam principaliter obligati omnino teneantur.

Hæc Bulla legatur anno quolibet in prine. Rotæ.

§.22. Diſtrictius præcipientes modernis & pro tempore exiſtentibus Auditoribus, & eorum Decano in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub indignationis noſtræ, & excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis arbitrio infligendis pœnis, ut præſentem Conſtitutionem Noſtram ſingulis annis in prima audientia, una cum aliis Conſtitutionibus antiquis, legi, & publicari faciant, & illam, ac omnia, & ſingula in ea contenta diligenter obſervent, & ab eorum Notariis, & aliis quatenus ad eos pertinet, obſervari curent cum effectu.

Decretum irritans.

§.23. Decernentes nihilominus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his ab ipſis, vel quibuſvis aliis, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.24. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Auditorum Collegii, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & facultatibus, eiſdem Auditoribus, & Collegio, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis, in genere vel in ſpecie, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, aut etiam conceſſis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio habenda, ſeu quævis alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi præfatis Auditoribus, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis.

§.25. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nulluſque illarum ignorantiam prætendere valeat, volumus & mandamus, illas in ejuſdem audientiæ Palatii noſtri, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & Acie Campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia affixa, detineri, & exinde omnes & ſingulos, quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum, afficere, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent.

Nulli ergo &c.

D. P. An.III. 27. Decemb.

Datum Romæ apud S.Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, ſexto Kal. Januarii, Pontificatus noſtri Anno III.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & publicatio Conſtitutionis per Petrum Valerini Magiſtrum Curſorum.

LIII.

Annullatio quarumcumque legitimationum de naturalibus ſpuriis factarum, in præjudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, aut quavis alia valida diſpoſitione (dummodo non ſint ſortitæ effectum.) Et revocatio facultatum eo modo legitimandi.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

QUamvis a Sede Apoſtolica ad quam negociorum multitudo undique confluit, curis continuo plena innumeris, nonnulla interdum ex quibuſdam cauſis, aliquando per occupationem ac importunam petentium inſtantiam concedantur, quæ in alieni juris præjudicium tendunt, & detrimentum, non debet reprehenſibile videri, ſi Rom. Pontifex, ad cujus providentiam pro debito paſtoralis officii ſpectat ſuper his debite providere, illa rationabilibus, & juridicis cauſis maturius, & attentius deinde cognitis quandoque revocat, & annullat, ac in ſtatum redigit rationis.

Cauſa hujus Cóſtitutionis.

§.1. Sane cum fide digna plurimorum relatione, non ſine animi noſtri moleſtia, intellexerimus, nonnullos Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac prætextu quarumdam ſibi conceſſarum facultatum Comites Palatinos, & alios multos, ſpurios, & naturales, & forſan inceſtuoſos, etiam in præjudicium venientium ab inteſtato, & vocatorum ex teſtamento ad fideicommiſſa, ac hæreditates, & legata, vel donationes ita legitimaſſe, ut in hujuſmodi fideicommiſſis, hæreditatibus, aut legatis, vel donationibus, non obſtantibus teſtatorum voluntatibus ſuccedant, ac proinde variæ contentiones, & ſcandala in grave multorum præjudicium, ac animarum jacturam hactenus exorta ſint, & in præſentiarum exoriantur.

Annullatio legitimationũ de naturalibus ſpuriis factarum in præjudicium vocatorum ex teſtamẽto, &c dummodo nõ ſint ſortitæ effectum, & revocatio facultatum legitimandi in præjudicium vocatorum ex teſtamẽto &c.

§.2. Nos illa utpote contra jus, & æquum exiſtentia, de cetero ne fiant, opportune providere, necnon eorum, quos hoc ipſum tangit, ac tangere poterit, quomodolibet in futurum, indemnitati conſulere volentes, Motu proprio, non alicujus ſuper hoc Nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas legitimationes de quibuſcumque naturalibus ſpuriis per Romanos Pontifices Prædeceſſores præfatos, ac Comites Palatinos hujuſmodi, & quoſcumque alios ad id facultatem habentes in præjudicium vocatorum ex fideicommiſſo, aut teſtamento, vel quavis alia, valida tamen diſpoſitione, ſub quibuſvis tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis verborum formis, & expreſſionibus, ac efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, & etiam Motu ſimili, etiam coſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum derogatione regulæ, ſeu Conſtitutionis, de non tollendo jure quæſito, ac aliis cautelis quomodolibet factas (nondum tamen adhuc viventibus ultimis bonorum hujuſmodi poſſeſſoribus, per quorum obitum ad legitimos prædictos devolvi deberent, effectum ſortitas, nec jus in re conſecutas) necnon eorumdem Comitum Palatinorum, & aliorum facultates legitimandi habentium, adhoc tantum ut deinceps tales legitimationes in præjudicium fideicommiſſorum, & aliarum diſpoſitionum hujuſmodi facere non poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo revocamus, caſſamus, & annullamus.

Extinctio litium pendentium, citatas.

§.3. Necnon quaſcumque lites, & controverſias, quas illarum ſtatus, & cauſarum merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, in Romana Curia, vel extra eam ſuper præmiſſa motas, & indeciſas pendentes, in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, harum ſerie ad Nos advocamus, caſſamus, & extinguimus.

Inhibitio contra Comites Palatinos, & alios legitimandi facultatem habentes ne præſumant legitimare contra formam hujus Conſtitutionis.

§.4. Necnon partibus litigantibus, & Judicibus, coram quibus illæ penderunt, ſeu forſan adhuc pendent indeciſæ, perpetuum ſilentium imponimus juxta declarationem prædictam, ac imponi volumus, & mandamus. Diſtrictius inhibentes eiſdem Judicibus, ne in eiſdem cauſis, necnon Comitibus Palatinis, ac aliis facultatem legitimandi hujuſmodi habentibus in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis quo ad Comites, & alios facultatem legitimandi hujuſmodi, etiam aliter quam ut præfertur, habentes, & aliorum quorumcumque illorum facultatum, privilegiorum, & indultorum caſſationis, annullationis, & totalis revocationis, necnon decem millium ducatorum auri de Camera, quoties contravenerint, ipſi Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis ſimilibus de legitimationibus deinceps ſe reſpective contra diſpoſitionem, & declarationem noſtram hujuſmodi intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Decretum irritans.

§.5. Decernentes Comites Palatinos, & alios quoſcumque legitimandi facultatem habentes, ut præfertur, nullas in præjudicium fideicommiſſorum, & voluntatum teſtatorum hujuſmodi legitimationes in poſterum facere poſſe, & aliter factas, & forſan faciendas juxta diſpoſitionem noſtram hujuſmodi reſtringi, & limitari. Ac ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſeu eorum Locatenentes, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate interpretari, judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a dictis Comitibus, & Judicibus, vel quibuſvis aliis, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus noſtra de non tollen-

Digitized by Google

tollendo jure quæſito, quatenus opus ſit, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac præmiſſis, & quibuſvis aliis facultatibus, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Comitibus Palatinis, & quibuſvis aliis, etiam pari Moto, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi literarum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Hæc Conſtitutio ligat ubique quoad legitimationes factas auctoritate Apoſtolica, quo vero ad alias factas Imperiali conceſſione, ligat in terris Rom. Eccleſ. ſubjectis.

§.7. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, nec aliqui de illis ignorantiam aliquam prætendere valeant, vel allegare, volumus ipſas præſentes literas quoad legitimationes Apoſtolica auctoritate factas ubivis locorum, quo vero ad illas, quæ ex Imperiali conceſſione factæ fuerunt, in terris Nobis, & Romanæ Eccleſiæ, mediate, & immediate ſubjectis, in caſibus, in quibus illa in terris hujuſmodi, de jure fieri permittitur, locum habere, & effectum ſortiri debere, necnon in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ affigi, & publicari, ac eos quos concernunt perinde arctare, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit publicatum.

Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 1. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo primo, Kal. Januarii, Pont. noſtri Anno III.

LIV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Erectio Eccleſiæ Lancianen. in Metropolitanam cum Jurium, & Juriſdictionum Metropoliticorum elargitione.

PIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

SUper univerſas orbis Eccleſias eo diſponente, qui cunctis imperat, cuique universa deſerviunt, meritis licet imparibus conſtituti, levamus in circuitu agri dominici oculos noſtræ mentis more vigilis Paſtoris, inſpecturi, quid Eccleſiarum ſtatui congruat, quid operis circa illas, earumque ſtatum proſperum, & felicem impendi debeat, & divino fulti præſidio, quo cuncta ex ſui benignitate pro populorum ſuorum Chriſtifidelium ſalute diſponit, ad ea, quæ ſtatui Eccleſiarum hujuſmodi conveniant, noſtri miniſterii partes utiliter intendere curamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Plures controverſiæ exortæ fuerant inter Commune Lancianen., & Archiep. Theatinum ſuper prætenſa Archiep. juriſdictione.

§.1. Sane attendentes diverſas lites, cauſas, & controverſias inter Archiepiſcopum Theatin., qui pro tempore fuit, ex una, & dilectos filios Capitulum, Clerum, Communitatem, & Homines Lancianen. partibus ex altera, ſuper juriſdictione, quam præfatus Archiepiſcopus in Epiſcopopum Lancianen., & præfatos Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines ratione juris Metropolitici habere prætendebat, aut alias diu in Romana Curia coram diverſis cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ſeu locatenentibus ſucceſſive pependiſſe, latis in favorem dicti Archiepiſcopi nonnullis ſententiis, ac literis executorialibus una cum brachio ſæculari deſuper in forma ſolita decretis, & forſan executioni demandatis, ſeu, ut illæ demandarentur, ex parte Archiepiſcopi præſentatis, & propterea graves inimicitias olim inter Lancianen. præfatos, ac Theatin. Communitates, & homines generatas fuiſſe, & præmiſſorum occaſione innovatas exiſtere, & quamplurima ſcandala exinde veriſimiliter exoriri poſſe,

Ad eas ſedandas Pius lites ad ſe advocat l'artibuſque perpetuum imponit ſilentium.

§.2. Poſt diverſos tractatus pacis, & concordiæ inter partes ipſas etiam medio nonnullorum venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium fruſtra tentatos, & habitos, tandem ad ſedandum diſcordias, & obviandum ſcandalis hujuſmodi, ac ipſorum Communitatum, & hominum animarum periculis conſulendum, nec non eos in pacis amænitate retinendum, & confovendum, ac alias ex certis aliis rationabilibus cauſis moti habita ſuper iis cum fratribus noſtris matura deliberatione, ac de eorum conſilio, & unanimi conſenſu omnes, & ſingulas cauſas in dicta Curia, & alias ubilibet adhuc forſan indeciſas pendentes ad Nos advocantes, ac lites, & controverſias hujuſmodi, nec non omnes, & ſingulos proceſſus, ſententias, cenſuras, & pœnas deſuper formatos, latas, & promulgatas, ac quos haberi, & promulgari contigerit, ac inde ſecuta quæcumque caſſantes, & penitus extinguentes, irritantes, & annullantes, ac nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe decernentes; ac Archiepiſcopo, Capitulo, Clero, Communitatibus, & hominibus præfatis perpetuum ſilentium deſuper imponentes, nec non præfatis, & aliis quibuſcumque Judicibus, coram quibus cauſæ ipſæ adhuc forſan indeciſæ pendent, ne ſe in illis ulterius ſub noſtræ indignationis pœna intromittant, diſtrictius inhibentes, ipſoſque Capitulum, Clerum, Communitatem, & homines Lancianen. & eorum ſingulos a quibuſvis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & aliis etiam pecuniariis in dictis literis executorialibus, aut alibi contentis ob illarum

non

non paritionem, ſeu alias quomodolibet per eos incurſis in utroque foro ex certa ſcientia abſolventes, dictaſque pœnas eis remittentes, ac in priſtinum, & eum, in quo antea erant, ſtatum reponentes, & plenarie reintegrantes.

Eccleſiam, Populum, & Diœceſim Lancianen. a Metropolitico Archiep. Theatini jure ſolvit.

§.3. Ad Omnipotentis Dei laudem, & honorem, uecnon Fidei Catholicæ exaltationem, ac pro bono pacis inter venerabiles fratres noſtros modernos Archiepiſcopum Theatin, & Epiſcopum Lancianen. nec non Communitates, & homines præfatos conciliandæ, & ſtabiliendæ Eccleſiam Lancianen. cui venerabilis frater noſter Leonardus de Marinis Epiſcopus Lancianen. præeſſe dignoſcitur, dictumque Leonardum Epiſcopum, & ipſius Lancianen. Eccleſiæ Capitulum prædictos necnon Civitatem, & Diœceſim Lancianen., ac earum univerſum Clerum, & Populum a Provincia Theatin., cui Metropolitico jure ſubſunt, de ſimili conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſegregamus, & ſeparamus, illoſque, & eorum ſingulos, ac omnia, & ſingula earumdem Eccleſiæ Civitatis, & Diœceſis, ac iu illis conſiſteutia Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, ac Parrochiales, & alias Eccleſias, Capellas, & Hoſpitalia, ac alia Pia Loca, ceteraque cum cura, & ſine cura ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia beneficia Eccleſiaſtica cum omnibus, & ſingulis juribus, & pertinentiis ſuis, ac bonis mobilibus, & immobilibus a dicti moderni, & pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi, & Capituli Theatin., eorumque Vicariorum, Officialium, & Miniſtrorum, ac Judicum quorumcumque pro tempore exiſtentium omnibus, & ſingulis juriſdictionibus, poteſtatibus, correctionibus, ſuperioritatibus, dominiis, viſitationibus, & auctoritatibus in ſpiritualibus, & temporalibus de ſimilibus conſilio, & poteſtatis plenitudine dicta auctoritate, etiam perpetuo eximimus, & totaliter liberamus.

Eccleſiã Lancianen. erigit in Archiepiſcopatum, & Metropolim.

§.4. Ac dictam Eccleſiam Laucianen. in Metropolitanam pro uno Archiepiſcopo Lancianen. nuncupaudo, ac Sedem Epiſcopalem Lancianen. in Archiepiſcopalem, & Archiepiſcopalis, ac Metropolitanæ Provinciæ Præſidis Sedem cum Pallii, & Crucis delatione, ac omnibus, & ſingulis aliis inſigniis, honoribus, privilegiis, antelationibus, immunitatibus, & gratiis Eccleſiæ, & Sedis Metrupoliticarum, ac Archiepiſcopalium.

Leonardus Ep. ditur in Archiepiſcopatum.

§.5. Ita quod dictus Leonardus Epiſcopus, qui Ordinem Fratrum Prædicatorum expreſſe profeſſus exiſtit, de cetero illi, ut Archiepiſcopus, abſque ulla alia ei de perſona ſua facienda proviſione, & præfectione præſit, & illios verus Præſul, & Paſtor exiſtat, ac pro tali habeatur, & reputetur, & Archiepiſcopus Lancianen. nuncupetur.

Archiepiſcopalis, & Metropolitica juriſdictio ei attributa.

§.6. Necnon quæ Juriſdictionis, ac recepto prius per eum de more dicto Pallio, quæ Ordinis Archiepiſcopalis exiſtunt, ac alia ad Archiepiſcopalem, & Metropolitanam dignitatem ſpectantia exerceat, de ſimili conſilio eadem auctoritate ſimiliter perpetuo erigimus, & inſtituimus, ac Eccleſiam, & Civitatem Lancianen. nomine, titulo, & honore, ac prælatione dignitatis Archiepiſcopalis, & Metropolitanæ decoramus.

Cauſæ Provinciæ Lancianen. ſuo ordine ad eũ referendæ.

§.7. Provinciæ quoque Lancianen. prædictæ Clerum, & Populum quorum ſingulorum cauſæ ad dictum Archiepiſcopum Lancianen. juxta ſacrorum Canonum inſtituta deferantur pro ſuis Provincialibus Clero, & Populo, ita quod ipſi, & eorum ſinguli quoad omnia Metropolitica, & Archiepiſcopalia Jura ſuperioritatem, & juriſdictionem pro tempore exiſteuti Archiepiſcopo Lancianeu., & non alteri ei tamquam membra capiti obſequentes, & de Archiepiſcopalibus, & Metropolitanis, ac Provincialibus Juribus reſpondere debentes ſubjecti ſint, de pari conſilio præfata auctoritate concedimus, & aſſignamus.

Super Archiepiſcopum Provinciam, &c. Lancianen. ademptum quodlibet jus Eccleſiæ Theatinæ.

§.8. Necnon eidem Archiepiſcopo, & Capitulo Theatin. ac eorum Vicariis, Officialibus, & Judicibus, ac quibuſvis aliis perſonis cujuſcumque dignitatis, Ordinis, & conditionis exiſtentibus, ne in Archiepiſcopum, ſeu Præſulem, aut Adminiſtratorem, ac Eccleſiam, & Capitulum Lancianen. necnon eorum Vicarios, Officiales, & Miniſtros, ac Clerum, & populum Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, Eccleſias, Cappellas, Hoſpitalia, Loca, ac Beneficia Eccleſiaſtica Civitatis, & Diœceſis Lancianen. hujuſmodi aliquam juriſdictionem, ſuperioritatem, dominium, poteſtatem, viſitationem, correctionem, tam in civilibus, quam in criminalibus cauſis Metropoliticam, vel quamcumque aliam juriſdictionem hujuſmodi concernentia exercere quoquomodo præſumant, diſtrictius inhibemus.

Sic per quoſcumque Judices definiri juſſum.

§.9. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, quavis auctoritate fungentes etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditorês, ac ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & diffiniri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter coutigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Derogatio contrariorum

§.10. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis etiam de non tollendo jure quæſito, ac ipſius Eccleſiæ Theatinen. etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Archiepiſcopo, & Capitulo, ac Clero, Communitati, & hominibus prædictis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum

riarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Adhortatio ad Clerum, Populumque Lancianen. de parendo Leonardo Archiepiſcopo, eique jura, decimas &c. retribuendo.

§. 11. Quocirca Capitulo, & Clero, ac Populo præfatis, necnon dilectis filiis Vaſſallis dictæ Eccleſiæ Lancianen. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus Capitulum eidem Leonardo electo tamquam Patri, & Paſtori animarum ſuarum, ac Metropolitano, & in Archiepiſcopum electo humiliter intendentes exhibeant ſibi etiam in iis, quæ Metropoliticam, & Archiepiſcopalem juriſdictionem, ac ſuperioritatem concernunt obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas, ac Clerus eum pro noſtra, & dictæ Sedis reverentia benigne recipientes, & honorifice pertractantes ſua ſalubria monita, & mandata ſuſcipiant humiliter, & efficaciter adimplere procurent. Populus vero tamquam Patrem, & Paſtorem animarum ſuarum devote ſuſcipientes, & debita honorificentia proſequentes ſuis monitis, & mandatis ſalubribus humiliter intendant, ita quod ipſe Leonardus electus in eis devotionis filios, & ipſi in eo per conſequens Patrem benevolum inveniſſe gaudeant. Vaſſalli autem prædicti eum debito honore proſequentes ſibi fidelitatem ſolitam, necnon conſueta ſervitia, ac jura ſibi ab eis debita integre exhibere procurent, alioquin ſententiam ſive pœnam, quam dictus Leonardus electus rite tulerit, ſeu ſtatuerit in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 9. Januar. 1562. Pont. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimoprimo, quinto Idus Januarii, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

LV.

Declaratio, & ampliatio juriſdictionis Conſulum artis mercantiæ pannorum de Urbe.

Hanc juriſdictionem primo inſtituit. Martin. V. ut in ejus Conſt. VIII. Cum inter *Tom. III. Part. II. fol.* 439.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Confirmatio juriſdictionis.

VOlentes dilectos filios Mercatores pannorum Almæ Urbis noſtræ, non minori quam Prædeceſſores noſtri proſecuti ſunt, favore proſequi, idcirco eorumdem literas, ac in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque confirmamus, & firmitatis robore munimus, & approbamus, quatenus ſint in uſu.

Extenſio ejuſdem.

§. 1. Præterea provide attenden., quod cælesti favente numine, humana prole aucta, & bonorum Mercantilium, & præſertim pannorum pretium eſt auctum, & propterea jure merito juriſdictio juſdicentium augenda eſt, Motu ſimili, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, fidem, de qua in præinſertis ſit mentio, ad ſummam ducatorum auri triginta augemus & extendimus, ita ut fides ipſis libris Mercatorum de rebus ſpectantibus ad artem Mercantiæ, dummodo ipſi mercantiliter, & mercatorum ordine & more ſcripti, ac confecti & tenti ſint, juramentumque prout in præinſertis continetur, interveniat, uſque ad ſummam ducatorum triginta auri adhibeatur. Et quod Conſules ipſi inter laicos de rebus prædictis, etiam ſi ipſi Romani Cives ſint, & Curiales Rom. Cur. ſequentes, jus dicere, cognoſcere, terminare, & exequi poſſint uſque ad ſummam prædictam, & ſine præjudicio Tribunalis Auditoris Cameræ, in quacumque ſumma, & aliorum Tribunalium ultra ſummam viginti, abſque eo quod cauſæ ab eorum Tribunali, præterquam per appellationem legitimo tempore, & modo interpoſitam, avocari poſſint, decernimus & mandamus.

Contrariorũ derogatio.

§. 2. Non obſtantibus quibuſvis privilegiis, etiam perſonis ſupraſcriptis, etiam Motu proprio attributis, quorum etiam expreſſa & ſpecifica mentio habenda eſſet, (quorum omnium tenores perinde, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti forent, pro expreſſis haberi volumus) ac aliis quibus Prædeceſſor præfatus in præfatis literis minime obſtare voluit: ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſula ſublata.

§. 3. Et ſic per quoſcumque Judices judicari, & interpretari volumus, & mandamus, ſublata aliter interpretandi, aut judicandi facultate, irritum quoque, & inane decernentes, quicquid in contrarium contigerit attentari.

Sola ſignatura ſufficit.

§. 4. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, regula contraria non obſtante, vel quod breve deſuper, ſi videbitur expediri poſſit. Placet. Motu proprio. I.

Da-

Digitized by Google

D. P. An.III. 15. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum 18. Kalend. Februarii Anno III.

LVI.

Contra Franchitias in Urbe acclamantes, aut illas pro male ſactoribus, vel ære alieno adſtrictis tenentes, ſive Curiam in eorum captura impedientes.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

INter ceteras, quibus ex injuncto Nobis Apoſtolicæ ſervitutis officio aſſidue angimur, cura illa Nobis præcipue cordi eſt, ut Alma Urbs noſtra, ad quam omnes Chriſtifideles ex univerſis mundi partibus veluti ad tutiſſimum refugium confluunt, facinoroſis hominibus expurgata, & penitus vacua permaneat, ac in ea boni omnes quieta ſecuritate fruantur, malis autem nullus, quo ſe confovere poſſint, locus relinquatur. Et hi qui a Magiſtratibus juſdicentibus juſtitiam conſecuti fuerint, illius etiam executionem libere, ut decet, contra condemnatos, ubicumque eos moram trahere contigerit, conſequantur.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

§.1. Sane cum non ſine animi noſtri perturbatione acceperimus, nonnullos tam ob crimina per ipſos commiſſa, quam ob debita contracta, ſibi ipſis a miniſtris & executoribus juſtitiæ timentes, ad ædes Magnatum, & præſertim S. R. E. Cardinalium, & Oratorum Principum, uti loca a dictis juſtitiæ miniſtris tuta, tametſi contrarium eſſe deberet, in dies confugere, & in illis ſe recipere & confovere, ſicque impunitos quandoque evadere, & creditores executione eorum creditorum ut plurimum fruſtrari.

Julius III. Franchitias prohibuit.

§.2. Et licet ad hujuſmodi abuſum extirpandum, a fel. rec. Julio Papa III. Prædeceſſore noſtro, quædam Conſtitutio edita fuerit, talium tamen juſtitiam fugientium temeritatem in tantum excreviſſe, ut non ſolum ſe in dictis locis recipere, ſed etiam illa veluti juſtitiæ minime ſubjecta, Franchitias appellare non erubeſcant, tamquam in præfata Urbe, in qua Summus Pontifex cum ſacro Cardinalium Collegio reſidet, & ut Chriſti Vicarius toto Orbi exemplum juſtitiæ præbere debet, aſylum, & receptacula delinquentium, ac ſuis debitis ſatisfacere recuſantium eſſe toleretur, neque executio juſtitiæ libere fieri valeat. Rem quidem peſſimi, valdeque pernicioſi exempli, quæ non ab ipſis Cardinalibus, & Oratoribus utpote modeſtis, & juſtitiæ cultoribus, ſed plerumque ipſorum familiarium culpa, & facto proceſſit.

Hic Pontifex illam confirmat, & Franchitias teneri, aut acclamari prohibet.

§.3. Nos volentes tam enormes, & deteſtandos abuſus penitus tollere, utque nullus improbis tutus locus detur, ſed executores juſtitiæ paſſim, & ubique eorum officium libere, & intrepide exequi valeant, providere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes in primis Conſtitutiones circa præmiſſa, tam per prædictum Julium, quam quoſcumque alios Pontifices Prædeceſſores noſtros editas, cum omnibus, & ſingulis cenſuris, & pœnis in eis contentis approbantes, & innovantes, hac in perpetuum valitura Conſtitutione ſancimus, ut nullus de cetero cujuſcumque ſit dignitatis, & præeminentiæ, ſub indignationis noſtræ, & aliis arbitrii noſtri pœnis, ædes prædictas, aut alia quæcumque loca, Franchitias appellare audeat. Nullique Cardinalium, & Oratorum, & Magnatum, etiam ſi noſtri, ſeu Romani Pontificis pro tempore ſecundum carnem nepotes, aut alio conſanguinitatis, ſeu affinitatis vinculo conjuncti fuerint, familiares, aut alias in ipſorum domibus commorantes, ſeu locis circumvicinis, maleſactores quoslibet, etiam non condemnatos, aut pro debitis obnoxios, contra quos tamen mandata executiva ad inſtantiam creditorum decreta, & relaxata extiterint, ut eos a manibus Curiæ eximant, receptare, vel alias ſub aſſertæ Franchitiæ prætextu, ſecutores reddere, vel executores juſtitiæ, quo minus eorum officium contra illos, etiam in domibus, & locis circumvicinis prædictis libere, & ſine ulla prorſus contradictione exequi poſſint, quovis modo directe, vel indirecte impedire præſumant.

Contravenientibus pœnas imponit.

§.4. Alioquin receptantes, aut ſecuritatem præſtantes, ſeu etiam executores juſtitiæ quomodolibet, ut præmittitur impedientes, necnon qui Cardinalium, aut Oratorum, ſeu Magnatum quorumlibet nomen acclamando, contra dictos juſtitiæ miniſtros invocaverint, aut alias quoslibet alios in eoſdem miniſtros concitaverint, velut criminis læſæ majeſtatis rei condignis pœnis afficiantur, contra quos omnes, & ſingulos ad ſupradictas, & etiam ad alias pœnas in quibus maleſactores ipſi condemnati fuerint, vel quas promeruerint, intereſſeque, & damna inde provenientia, necnon ad creditorum ſatisfactionem, etiam ex officio, & ad Fiſci noſtri, ac partium inſtantiam reſpective inquiri, & procedi, & ſucceſſive eos condemnari poſſe, & debere, volumus, atque decernimus.

Juſſio ne Cardinales, & Oratores talia permittat.

§.5. Mandantes nihilominus Cardinalibus, Oratoribus, & aliis prædictis ſub ejuſdem noſtræ indignationis pœna, ut familiares ſuos, & alias in ipſorum domibus commorantes, ne præmiſſa committant, omnino admoneant, & cum effectu cohibeant, neque per illos aliquid de præmiſſis fieri quovis modo tolerent, ſeu permittant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis, ſub quacumque tenorum ſurma quomodolibet in contrarium conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus innovatis, aſſertis conſuetudinibus, quas per præſentes improbamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum anno In- D. P. An.III. 18. Februarii.

Incarnationis Dominicæ milleſimo quingentemo ſexageſimo ſecuudo, duodecimo Kalendas Martii, Pontificatus noſtri Anno III.

LVII.

Declaratio, & limitatio Conſtitutionis editæ a Paulo IV. ſuper Ordinationibus obſervandis per Hebræos in Statu Eccleſiaſtico degentes.

De meteria Hebræorum, vide in Conſt.IV. Pauli IV. Cum nimis *Tom.IV. Par.I. fol.321.*

PIUS PAPA QUARTUS

Univerſis & ſingulis utriuſque ſexus Hebræis in Alma Urbe commorantibus, & commorari ſolitis, viam veritatis agnoſcere, & agnitam cuſtodire.

Paulus IV. multa ſtatuit circa Judæorum vivendi modum in Conſtitutione cit. in rubr.

DUdum a felicis recordationis Paolo Papa IV. Prædeceſſore noſtro zelo religionis Chriſtianæ Motu literæ Apoſtolicæ circa veſtrum, aliorumque Hebræorum vivendi modum, ſub data videlicet pridie Idus Julii, Pontificatus ſui Anno I. emanarunt, quarum, ut accepimus, prætextu per calumniam, & cavillationes nonnullorum veſtris facultatibus inhiantium, literas ipſas in multis præter ipſius Prædeceſſoris intentionem interpretantium, vos diverſimode vexati, & inquietati fuiſtis.

Hic modo Pontifex declarat, in itinere de loco ad locum eas poſſe deferre biretum nigrum.

§.1. Quare Nos conſiderantes, quod Sancta Mater Eccleſia Hebræis, quos in memoriam Paſſionis Dominicæ tolerat, multa plerumque concedit, ut Chriſtiana benignitate allecti errorem ſuum recognoſcant, & ad verum, quod eſt Chriſtus, lumen tandem convertantur, plurimorum etiam Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, ſtatui veſtro opportune providere volentes, ac literarum prædictarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes: Motu proprio non ad veſtram, vel alicujus veſtrum, aut alterius pro vobis ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Vobis omnibus, & ſingulis, ut dum vos ab uno loco ad alium iter agere contigerit, poſſitis in ipſo itinere biretum, ſeu pileum nigrum deferre, ea tamen conditione, ut ſi ultra unam diem uno in loco moram traxeritis, poſtea ſolitum biretum glauci coloris geſtetis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus, ac indulgemus. Volenteſque quod ſi locus pro veſtra habitatione aſſignatus amplus, & capax, ac negociis gerendis, & mercibus exercendis aptus, & commodus ſit, intra illum vos contineatis: alioquin in alio capaci commodo vobis aſſignando, vel Priori, quantum opus fuerit, ampliando, ſeu jam per dilectum filium Guidonem Aſcanium Cardinalem Camerarium jam ampliatum, & forſan ejuſdem Guidonis Aſcanii, ſeu ab eo deſuper deputan. arbitrio in poſterum ampliando.

Stabilia uſque ad 1500. ducat. habere valeant, & mercaturam quarumcumque rerum exercere poſſint.

§.2. Et ultra domos in clauſura exiſtentes, quas per vos acquiri forſan contigerit, quæcumque alia ſtabilia, bona, ſeu prædia urbana, & ruſtica, uſque ad valorem mille, & quingentorum ducatorum auri tenere poſſitis; bonaque ipſa Chriſtianis, & colonis etiam partiariis, vel ſub certa annua penſione, prout cum illis convenietis, locare, ac etiam ſine aliquibus fraude, & monopolio culturæ terrarum, & animalium cujuſcumque generis, aliarumq; rerum ſocietates cum eiſdem Chriſtianis contrahere, & quaſcumque artes, & mercaturas quarumcumque mercium, & rerum humano uſui quomodolibet neceſſatarium, etiam olei, frumenti, vini, hordei, ceterorumque fructuum (niſi tamen ſuperiores hujuſmodi commercia, & emptiones publico edicto omnibus etiam Chriſtianis negociantibus interdixiſſent) exercere & ubi etiam hæc vobis a veſtris debitoribus in ſolutum data fuerint, illa recipere, acceptaque quibuſvis perſonis etiam Chriſtianis vendere, & cum illis pro aliis bonis permutare, & prout volueritis, alienare.

Cum Chriſtianis honeſte converſentur.

§.3. Et cum Chriſtianis converſationem, & familiaritatem honeſtas, non tamen eoſdem Chriſtianos in veſtros famulos habere, aut quomodolibet tenere. Et de pecuniis per vos, & veſtrum quemlibet mutuatis intereſſe pro tempore uſque ad datam literarum Prædeceſſoris hujuſmodi decurſo, juxta Capitula vobis antea conceſſa, & tolerata, exceptis tamen caſibus jam deciſis, vel per tranſactionem, vel ſententiam, quæ in rem judicatam tranſierit, finitis, quas in ſuo robore permanere omnino volumus, niſique arbitrio noſtro nova reviſione digna videbuntur, abinde vero circa juxta modum ex ejuſdem Prædeceſſoris ordinatione vobis datum, & donec alius modus vobis, per Nos, ſeu noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ Camerarium præfatum pro tempore ſtatuetur, dummodo tum intereſſe de veſtro intereſſe non exigatis, exigere.

Pignora poſt lapſum 18. menſium vendere valeant.

§.4. Et pignora, quæ a Chriſtianis quomodocumque per vos accipi contigerit, de illis lapſis decem, & octo menſibus integris, poſtquam vobis conſignata fuerint, per publicam ſubhaſtationem aſſiſtente Officiali publico, & parti legitima intimatione facta, & alias juxta morem, & modum, antequam dictæ literæ emanaſſent, in præfata Alma Urbe ſervari ſolitum vendere, & illorum pretium pro occurrenti ſumma veſtri crediti, reliquum, ſi quod ſuperflueret, illorum dominis reddendo, & conſignando, vel in manibus Officialis deponendo, vobis retinere, & de illis nullam rationem illorum dominis, ſeu cuiquam alteri reddere teneamini, ſed velut de propriis bonis libere diſponere valeatis, plenam, & liberam eiſdem auctoritate, & tenore facultatem concedimus.

Statuta Urbis ſervent ſi non obſtant indultis.

§.5. Et inſuper volumus, ut vos ſub ſtatutis, & decretis generalibus Almæ Urbis præfatæ, quæ tamen privilegiis, & con-

conceſſionibus vobis indultis contraria non ſint, comprehendamini, & illa obſervare teneamini.

Domini domorum in ſepto, eas locent pro penſione ut hic.

§.6. Et ne ob certi loci, intra quem habitare debeatis, aſſignationem, & intra illum Domos conducendi neceſſitatem, ab illarum dominis ultra debitum modum prægravemini, ut Domorum domini in Locis prædictis illas vobis pro juſto pretio per Camerarium præfatum declarando locare teneantur, neque illud quovis modo augere, vel alterare valeant.

Qui ſtabilia ab eis emerunt, ſolvant pretium abſque cautione, vel illa cum fructibus reſtituant.

§.7. Præterea ſi a vobis, vel veſtrum ſingulis vigore Apoſtolicarum Prædeceſſoris literarum, bona ſtabilia, quæ poſſidebatis vendere coactis aliqui hujuſmodi bona emerunt, & illorum etiam ſub prætextu cautionum, de evictione, ſeu alias per calumnias requiſitarum non præſtitarum vobis nondum perſolverint, ut pretia conventa vobis abſque alicujus cautionis præſtatione integre perſolvere, aut bona ipſa ſtabilia per eos empta in eo ſtatu, quo erant tempore emptionis, una cum fructibus per eos perceptis reſtituere teneantur. Omneſque libros rationum veſtrarum, & alias ſcripturas publicas, & privatas vobis ablatos & ablatas, ſeu depoſitos, & depoſitas, quibuſvis ſequeſtris ſuper illis factis ſublatis, vobis reſtitui mandamus, voſque ad reddendum rationem aliquam de contractibus, ſeu inſtrumentis etiam caſſis, & extinctis nullatenus teneri, neque adſtringi poſſe decernimus.

Delicta præterquam hic excepta jam patrata remittit.

§.8. Et ulterius vos omnes, & ſingulos ab omnibus, & quibuſvis delictis, criminibus, etiam tam contra dictas Pauli Prædeceſſoris, quam contra ejuſdem Pauli Pontificatus tempore durante quorumvis S.R.E. Cardinalium, aut aliorum quorumcumque literas etiam libros non exhiben., aut alias ipſis literis non parendo exceſſibus, & tranſgreſſionibus quantumcumque gravibus, & enormibus per vos uſque ad præſentem diem commiſſis, exceptis dumtaxat criminibus homicidii, homicidioque majoribus, ac læſæ majeſtatis, & falſæ monetæ, falſificationis literarum Apoſtolicarum, & in contemptum fidei Chriſtianæ commiſſis, & juxta formam inſtrumenti per vos in Camera Apoſtolica cum dilecto filio Donato Matthæo Minali generali Theſaurario modo facto, ſeu celebrato quoad pœnas tantum cuicumque præterquam parti applicandas, & quæ hactenus depoſitatæ, ſeu exactæ non fuerunt, & ſalvo in reliquis jure cujuſlibet tertii, necnon a quibuſvis reſiduis vigeſimarum, & talearum, & aliis quibuſcumque, tam civilium quam criminalium Cameræ Apoſtolicæ debitis, auctoritate, & tenore præmiſſis abſolvimus, & liberamus.

Querelans contra eos occaſione exactionis intereſſe, habet annum ad proſequendum querelam reſpectu pœnæ.

§.9. Et inſuper volumus, quod pro futuris tranſgreſſionibus ratione exactionis veſtri intereſſe, querelans, ſeu accuſator annum tantum habeat ad proſequendum ſuam accuſationem, ſeu querelam, quantum ſit reſpectu pœnæ, ut ſupra applicandæ, quo vero attinet ad intereſſe civile ipſius querelantis, vel accuſantis, vel cujuſlibet alterius tertii, nulla alia ſit præfinitio temporis, niſi ea, quæ a jure communi ſtatuta eſt.

Præſcriptio juris communis contra Judæos opponi poteſt.

§.10. Et pariter quod veſtris creditis, tam præteritis, quam præſentibus, & futuris ea ſolum opponatur præſcriptio, quæ præfinita eſt a jure communi, & quod pro toto eo tempore, quo quis pecuniis veſtris fruitur, intelligatur intereſſe currere, computando tamen diem pro die, menſem pro menſe, non autem diem pro menſe, & pro tranſgreſſibus veſtris pœnæ ſint arbitrariæ de cetero, exceptis tamen illis caſibus pro quibus certæ pœnæ ſunt ſtatutæ a jure communi.

Apothecas extra ſeptum Judæorum haberi poſſint, ut hic.

§.11. Præterea vobis permittimus quod poſſitis tenere apothecas extra ghectum, ſeu ſeptum hebraicum, quantum tamen fieri poterit contiguas, & in illis ab ortu ſolis uſque ad occaſum, exceptis diebus feſtivis, permanere, & mercaturam, ac artes veſtras, & banchum, aliaque vobis permiſſa exercitia exercere, dummodo adveniente nocte, vos ad veſtras ſolitas intra clauſtra habitationes reducatis.

Libri non probant contra Chriſtianos, niſi ſcripti ſint vulgari italico ſermone.

§.12. Ceterum ut fraudibus occurratur, mandamus, ut vos rationes, quas cum Chriſtianis habueritis, characteribus linguæ vulgaris Italicæ ſcribere teneamini, alias veſtris libris, ſeu rationibus alias, quam ut præfertur, ſcriptis, ſeu notatis nulla fides prorſus adhibeatur, poſſitis tamen ad libitum veſtrum privatos libros in uſus veſtros conſcribere lingua veſtra hebraica, dummodo ex eis Chriſtianos non conveniatis. Quodque non ſolum vos in Alma Urbe præfata commorantes, ſed etiam ceteros extra illam in aliis quibuſvis locis moram trahentes, qui in eadem negocia aut commercia aliqua habuerint, pro illorum modo, & qualitate teneantur, & obligati ſint in ſolutione compoſitionis, per vos nuper cum Camera Apoſtolica facta, aliiſque omnibus oneribus per vos ſuſtinendis, & fiendis, juxta ratam eis per taxatores imponen. concurrere, & contribuere, ac demum inſtrumentum conventionis per vos cum Camera Apoſt. ſive ejus Theſaurario, ſub die octava Januarii præſentis anni initæ cum omnibus, in eodem inſtrumento contentis de verbo ad verbum, prout jacet. auctoritate, & tenore præmiſſis approbamus, ratificamus, & confirmamus, omniaque in illo conceſſa vobis damus, & concedimus, & condonamus, ac præmiſſa omnia, & ſingula in præſentibus noſtris literis contenta inviolabiliter obſervari.

Decretum irritans.

§.13. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Executorum iſtius Conſtitutionis deputatio & facultates.

§.14. Quocirca dilectis filiis noſtro, & Romanæ Eccleſiæ Camerario, & etiam noſtro in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu in ſpirituali-

Digitized by Google

ritualibus Vicario, & Curiæ cauſarum Cam. Apoſtolicæ Auditori generali motu ſimili per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra fuerint requiſiti, ſolemniter publican., vobiſq. in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſten. faciant auctoritate noſtra vos conceſſione, indulto, voluntate, permiſſione, liberatione, abſolutione, mandato, confirmatione, approbatione, decreto, aliiſque præmiſſis, & præſentibus literis pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos, aut aliquem veſtrum deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungen. quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, ac inobedientes, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.15. Non obſtantibus ſupradicti Pauli Prædeceſſoris, & quibuſvis aliis literis, conceſſionibus, & ordinationibus Apoſtolicis. etiam per Nos contra præmiſſa, ſeu aliquod præmiſſorum editis, necnon provincialibus, etiam per Sedis Apoſtolicæ pro tempore de latere Legatos, etiam ſuper præſcriptione ſex annorum, ſive alterius brevioris, quæ a jure communi indicta ſit temporis contra Hebræos præfinita ſimiliter editis, etiam Urbis præfatæ ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis, & confirmatis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dictæ Almæ Urbi, ſeu ejus Populo, ac quibuſvis aliis ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, & efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quibuslibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumq. totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facien. plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An. III. 27. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 27. Februarii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno III.

LVIII.

Prohibitio deferendi, retinendi, & vendendi Archibuſettos brevioris menſuræ duorum palmorum in Statu Eccleſiaſtico.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus prohibitionis.

CUM vices ejus, licet immeriti, geramus in terris, qui de cælo ad ima deſcendens, pro ſalute humani generis ſeipſum ad Crucis patibulum obtulit, omni quo poſſumus ſtudio, continuo invigilare debemus, ut omnis prorſus occaſio, homicidia, tamquam in ejuſdem humani generis perniciem tendentia, committendi, quantum in nobis eſt, ſubmoveatur. Et quia experientia cognovimus, quamplura ex illis tormentulis igneis, Archibuſettis vulgariter nuncupatis (quæ occulte deſerri poſſunt, & ad necem inferendam aptiora, & fere inevitabilia eſſe videntur) in dies committi, & perpetrari, nec hactenus ob proclamata, etiam ſub graviſſimis pœnis, a Rectoribus Provinciarum, & Terrarum Nobis, & S.R.E. ſubjectarum, ab illis deferendis, ob ſicariorum copiam, audaciam ceſſari, aut abſtineri: quinimmo paſſim, & indiſtincte, non ſecus, ac cetera arma minus prohibita, ab omnibus fere geſtari.

Prohibitio deferendi, & retinendi Archibuſettos brevioris menſuræ duorum palmorum.

§.1. Nos propterea volentes proditorium, & abominabile, & deteſtandum armorum genus hujuſmodi penitus, & omnino deſtruere, ac ab Alma Urbe, aliiſque terris noſtris prædictis, in totum eliminare, Motu proprio, & ex certa ſcientia, hac in perpetuum valitura Conſtitutione ſancimus, nemini, cujuſcumque ſit dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, aut præeminentiæ, licere genus armorum hujuſmodi, quod brevioris duorum palmorum menſuræ exiſtat, publice, vel occulte, tam per Urbem, Civitates, & loca noſtra prædicta, quam etiam in itineribus quoquo modo, aut quovis etiam militiæ, aut executionis juſtitiæ prætextu deferre, minuſque in domibus, aut alibi retinere, vendere, emere, aut permutationis, in ſolutum dationis, pignoris, vel quocumque alio titulo recipere, quinimmo quicumque illa habuerint, intra viginti dierum ſpatium, a die publicationis præſentis Conſtitutionis in locis infraſcriptis faciendæ, computandum, in Alma Urbe noſtra illius Gubernatori; in aliis vero locis prædictis, Rectori, vel Præſidi, aut etiam Gubernatori, ſeu cuivis alii ſuperiori loci, in quo ea habentes fuerint, denunciare, & ad eum perferre, ſeu perferri facere, ac penes ipſum in loco ad id deputando, ſervanda dimittere teneantur.

Contravenientium pœnæ.

§.2. Qui vero contrafecerit, dictumque genus armorum, lapſis dicti viginti diebus, retinuerit; crimen læſæ majeſtatis, & rebellionis, ac pœnas pro illo a jure inflictas eo ipſo incurrat.

Digitized by Google

Inhibitio contra officiales ne licentias deſuper concedant.

§.3. Inhibentes (prout tenore præſentium inhibemus) omnibus, & ſingulis, etiam de latere noſtro Legatis, ne ſub indignationis noſtræ, & quibuſcumque Vice-Legatis, Gubernatoribus, Rectoribus, Præſidentibus, ac aliis noſtris, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu Civitatum, & Terrarum prædictarum Officialibus, ne ſub ſuſpenſionis a divinis, ac excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrii noſtri pœnis, cuiquam tale genus armorum, ſub quovis colore deſerendi, vel alias, ut præmittitur, retinendi, licentiam, & facultatem ad quodcumque etiam breviſſimum tempus, concedere audeant, vel præſumant.

Licentiæ autē per officiales dandæ nullæ ſint, & a pœnis prædictis non excuſent.

§.4. Decernentes nihilominus licentias, & facultates ſic concedendas, nullas penitus, & invalidas exiſtere, ac illis non obſtantibus, eos, qui ſub illarum clypeo, dictum genus armorum detulerint, aut, ut præmittitur, retinuerint, pœnas prædictas omnino incurſuros, illoſque irremiſſibiliter puniendos fore, & contra omnes, & ſingulos huic noſtræ Conſtitutioni contravenientes, ad Fiſci noſtri inſtantiam, & etiam ex officio procedi, & inquiri poſſe, ac ad pœnarum prædictarum executionem deveniri omnino debere.

Juſſio publicandi.

§.5. Ut autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, nec aliquis prætextu ignorantiæ excuſari poſſit; volumus, quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores, ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſiæ Lateranen. necnon Cancellariæ Apoſtolicæ valvas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur.

Fides tranſumptorum.

§.6. Quodque earum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa, & indubitata fides adhibeatur, prout ipſis literis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et tranſumpta hujuſmodi, Legati, Vice-Legati, Rectores, vel Præſides, aut Gubernatores, ſeu alii Superiores Provinciarum, Terrarum, Oppidorum, & locorum prædictorum. per publicum præconem publicari, & valvis Cathedralis, ſeu Matricis Eccleſiæ loci, aut Palatii eorum reſidentiæ affigi faciant, publicationemque, & affixionem prædictas, lapſis dictis viginti diebus, perinde omnes arctare, ac ſi perſonaliter intimatæ forent.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis, quibuſcumque perſonis forſan conceſſis, confirmatis, & innovatis, aſſertis conſuetudinibus, quas (ſi quæ forent) per præſentes improbamus, nullaſque, & invalidas eſſe declaramus. Et quæ omnia (illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes) revocamus, & annullamus, nullaque, & irrita eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 6. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pridie Non. Martii, Pont. noſtri Anno III.

LIX.

Juriſdictio, & facultates Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum Monaſterii, & Monialium (impudicarum jam mulierum) Convertitarum de Urbe nuncupatarum.

Inſtitutionem hujus Monaſterii, & ejus indulta, vid. in Leon. X. Conſt. XLIII. Salvator *Tom. III. Par. III. fol.* 484.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

CUM ſicut accepimus, non ſine animi noſtri diſplicentia, Monaſterium Convertitarum de Urbe, illiuſque Moniales, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Urbis Tribunalia, occaſione bonorum meretricum curialium, & aliarum quarumcumque mulierum inhoneſtam vitam agentium, & ab inteſtato decedentium, ſeu quæ eiſdem Monialibus juxta formam ſel. rec. Leonis Papæ V., & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum partem debitam non donaverint, vel reliquerint, vel alias dictæ Bullæ non ſatisfecerint, ac locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, legatorum, & diverſarum aliarum rerum, tam in agendo, quam deſendendo ipſum Monaſterium concernen., & ad illud, ac ejus Moniales prædictas, quovis modo ſpectan. jugiter implicatæ exiſtant, & quamplurima damna, & incommoda patiantur, ac impenſæ litis valorem, de qua pro tempore agitur, ſæpenumero exuperare, atque propter hujuſmodi diuturnam pendentiam, & illarum expeditionis tarditatem, ipſum Monaſterium a plurimis annis citra multis debitis involutum exiſtat, ita ut vix ab eis poſſit explicari, aut habere, unde illius onera, & dictarum Monialium alimenta proveniant, niſi de celeri, & opportuno remedio provideatur.

Advocatio cauſarum Monaſterii non inſtructarum coram quocumque Judice vertentii cum quibuſcumque etiā privilegiatis.

§.1. Nos Monaſterium Convertitarum prædictarum, in quo mulieres carnis libidinum, & licentioſæ vitæ antea aſſuetæ, caritative recipiuntur, & in viam Domini diriguntur, earumque, & illas ſequentium animarum æterna ſalus paratur, tantoque Hoſpitalia, & alia pia loca, in quibus Chriſti pauperes, tam infirmi quam alias recipiuntur, aluntur, & cooperiuntur, excellere, quanto animæ, & corpus, & cetera terrena antecellunt, ac earum paupertatibus, & indemnitatibus, paterna pietate favorabiliter conſulere, & ut ab hujuſmodi diſpendiis, & expenſis quantocitius ſubleventur, providere volentes, Motu ſimili, & de certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas inter dictum Monaſterium, & Moniales prædictas, ſive earum Gubernatores, ac Procuratores, & Agentes, & quaſcumque alias etiam ſingulares perſonas, Collegia, Univerſitates, Societates, etiam pia & religioſa loca, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & qualitatis, privilegiatas, & privilegiata, tam coram S. R. E. Camerario, necnon A. & Præſiden., ac Clericis Cam. Apoſt,

Apoſt. necnon Vicario, & Gubernatore, ac Senatore Urbis, Capitaneoque, & aliis quibuſcumque Judicibus, Ordinariis, & Delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac S. R. E. Cardinalibus nunc & pro tempore exiſten. occaſione quorumcumque bonorum, & rerum ſupradictum Monaſterium, & illius Moniales, & alios prædictos, tam conjunctim, quam diviſim, ac tam active, quam paſſive concernentiom, & ad prædictum Monaſterium, & Moniales hujuſmodi quomodolibet, & de intereſſe ipſarum quomodocumque, & qualitercumque apparere poſſit ſpectan. in quacumque inſtantia, inter illos. necnon alia æque, vel magis pia loca, Univerſitates, Collegia, quomodocumque privilegiata, viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas penden. cujuſcumque qualitatis, ſtatus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſten. etiam majores expreſſis, in eodem ſtatu & terminis, in quibus reperiuntur (dummodo inſtructæ non ſint) aut illas, ac omnes alias, & ſingulas de cetero inter Monaſterium, & Moniales hujuſmodi, illius Gubernatores, Procuratores, & Agentes, ac ſupradictos, & alios quoſcumque quomodolibet, tam active, quam paſſive moven. harum ſerie advocamus.

Deputatio, & facultates Judicis dictarum cauſarū, & Protectoris Monaſterii.

§.2. Ac in Venerabilem fratrem noſtrum Joannem Epiſcopum Sabinen. S.R.E. Cardinalem Moronum nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſten. protectorem Monaſterii Convertitarum, Judicem ordinarium, & perpetuum, ad prædictas, necnon quaſcumque alias, ſimiles vel diſſimiles, cauſam, & cauſas, ac etiam criminales & miatas, tam per eos, & contra eos, & eorum ſingulares perſonas ſuper præmiſſis, a quiboſcumque aliis rebus, juribus, & actionibus, ſuper boois & rebus cujuſcumque qualitatis, quantitatis, valoris, & naturæ eaiſtant, & ad Monaſterium, & Moniales præfatas hujuſmodi pertinentes, inter eos, ac perſonas, Univerſitates, Collegia, ſeu loca pia, etiam privilegiata & eaempta, tam active quam paſſive pro tempore moven. juxta ordinariam juriſdictionem, ſeu facultatem, tam Gubernatori, quam Auditori Cameræ, ſeu Vicario Urbis præfato, & eorum cuilibet attributam, ſeu attributas, per ſe, vel ejus Auditorem, nunc aut pro tempore exiſten., ſeu alium per eum deputatum, vel deputandum audien., ſineque debito terminan., & deciden., & quod decrevit in quocumque loco, & contra quaſcumque perſonas quantumcumque privilegiatas plenarie exequen., ſeu exequi facien. quibuſvis inhibitionibus, etiam vigore ſpecialium commiſſionum, etiam noſtra & ſucceſſorum noſtrorum hujuſmodi manu ſignata, emanata, & emanan. non obſtan. auctoritate Apoſt. tenore præſentium perpetoo conſtituimus, & deputamus, & ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque tam in Romana Curia, quam extra eam, & per edictum publicum conſtito ſummarie ſibi de non tuto acceſſu, citandi, & monendi, ac eiſdem & præfatis.

Facultas inhibendi quibuſcumque Judicibus Urbis.

§.3. Necnon quibuſvis aliis etiam Curiæ Capitolii primo & ſecundo illius Collateralibus, ac Appellationum Capitaneo, quam aliarum ejuſdem Urbis Curiarum Judicibus & perſonis, tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, quibus, & quoties opus fuerit, ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori, ſive ejus deputan. Auditori, videbitur inhiben., & in eventum non paritionis, contra inobedientes, & rebelles ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, & alia, juxta ſtylum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolitum, & alias, prout ſibi videbitur, proceden.

Sententias exequendi.

§.4. Sententiamque, ſive ſententias, debitæ executioni demandan., ſeu demandari facien. in omnibus & per omnia, & juxta etiam facultatem dictis Audit. Cameræ, Urbis Gubernatori, & Vice-Cancellario per eamdem Bullam conceſſam.

Inobedientes coercendi.

§.5. Contradictores quoslibet & rebelles, per cenſuras & pœnas eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, aliaque juris & facti opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcen., auxiliumque brachii ſæcularis, ad hoc, ſi opus fuerit, invocan.

Cetera neceſſaria faciendi.

§.6. Omniaque alia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna, faciendum & exequendum.

Cauſas reaſſumendi ab aliis Judicibus.

§.7. Ac cauſam & cauſas, motas & movendas, commiſſas & committendas, toties, quoties opus fuerit, ſemel & pluries ejuſdem Cardinalis arbitrio reaſſumen. plenam & liberam licentiam, & facultatem concedimus.

Et cauſa alibi cognoſci nequeant.

§.8. Decernen. Monaſterium Convertitarum prædictarum, & illius Moniales, & Gubernatores, ſeu Procuratores, & eorum agentes, perſonaſque prædictas, ea nunc deinceps occaſione præmiſſorum alibi, quam coram prædicto nunc, & pro tempore dicti Monaſterii Convertitarum exiſten. Protectore conveniri, aut alios convenien. conſtringi non poſſe. Ac proceſſus ſententias, & decreta per alium, vel alios, tam ordinarios quam delegatos in cauſis prædictis quomodolibet pro tempore formatas, latas, & factas, cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſq. roboris vel momenti fore.

Clauſulæ præſervativæ.

§.9. Præſentes quoque ſub qoibuſcumque revocationibus, ſuſpenſione, & exceptionibus, ſimilium vel diſſimiliom gratiarum, etiam per Nos, & Succeſſores Noſtros Rom. Pont., aut Sedem Apoſt., vel ejus Legatos, etiam per Regulas Cancell. Apoſt. pro tempore factas ad favorē Fabricæ Baſilicæ Princ. Apoſt. de Urbe, nullatenus comprehen. ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exemptas eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſvis regulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas clau-

clauſulas, & irritan. decreta ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continen. derogari poſſe, & ſi illi ullo umquam tempore ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgentiſſima cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, & per trinas, & diſtinctas literas eumdem tenorem continen. tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Monialibus, Gubernatoribus, & Deputatis, ceteriſque perſonis prædictis legitime intimata, & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus accedat ad id conſenſus, derogationem nemini ſuffragari, nec præſenti Motu proprio per quamcumque conceſſionem etiam noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum manu ſignatam ſuiſſe & fore derogatum,

Decretum irritans.

§.10. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate, etiam Card. ſublata, &c. judicari debere, irritum quoque &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.11. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris Noſtri de una, & in conſilio generali edita de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas ad judicium trahant, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & Fabricæ prædictæ, necnon Hoſpitalis, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum regularium, & piorum locorum, ac Ordinum, quorum illi extiterint, & aliorum regularium quorumcumque locorum exemptorum, juramento &c, roboratis ſtatutis &c. privilegiis quoque, indultis, necnon conſervatoriis, & exemptoribus, ac literis Apoſt. in forma Motus proprii eiſdem Capitolii Roman. necnon Judicibus, Curiis, Tribunalibus, & eorum perſonis per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores Noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſt. etiam Motu proprio, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac etiam Motu proprio ſimili approbatis, etiam de reaſſumen. eiſdem cauſis ad forum, ſeu Curiam Capitolii, quibus omnibus, etiam ſi de illis &c. tenores &c. ac ſi in ſpecie præſentibus infererentur, tam in genere quam in ſpecie. ad effectum ſufficien. derogation. pro ſe ſufficienter expreſſis haben., & habere decernen. harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de Poteſtatis Apoſtolicę plenitudine derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignaturæ ſufficit.

§.12. Volumus autem præſentis Motus proprii ſola ſingnatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, tam in judicio quam extra, clauſula ordinaria non obſtante, quodque præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ſigillo prædicti Protectoris, ſeu alterius cujuſcumque perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ ſæcularis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, tam in judicio quam extra, quæ præſentibus adhiberetur, ſi exhibitæ, vel oſtenſæ fuerint.

Placet Motu proprio.

Papæ ſubſcr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 16. Kal. Aprilis, Anno III.

D. P. An.III. 27. Martii.

LX.

Juriſdictio Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, procedendi contra quoſcumque Regulares, & Religioſos, quoquomodo privilegiatos, & exemptos, de hæreſi culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævenerint.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAſtoris æterni vices, meritis licet inſufficientibus gerentes in terris, ſic vigilantiæ noſtræ ſollicitudinem circa oves curæ noſtræ divina diſpoſitione commiſſas exercere ſtudemus, ne illæ ab ovili ſuo, extra quod ſalvus nemo eſſe poteſt, aberrantes, in luporum rapacium inſidias ullo modo incidere valeant, ſed intra caulas debite cuſtoditæ, ad cœleſtia paſcua feliciter pervenire poſſint.

Pontifices cõceſſerunt diverſis Ordinibus de hæreſi inquiri poſſe niſi per eorum Superiores.

§.1. Nuper ſiquidem accepimus, nonnullos Rom. Pontifices Prædeceſſores noſtros anteactis temporibus ex cauſis tunc expreſſis, diverſis Ordinibus etiam mendicantibus, quod contra eorum fratres, & religioſos in quibuſcumque cauſis, etiam hæreſis, niſi per eorumdem Ordinum ſuperiores, & prælatos inquiri, aut procedi quoquo modo non poſſint, inter alia privilegia per ſuas literas conceſſiſſe, & Nos forte illas confirmaſſe, ſupercreſcente autem temporis, & hominum malitia hac noſtra potiſſimum ætate, (quod ſane dolenter referimus) in agro Evangelici Patrisfamilias zizania, etiam interdictos fratres, & religioſos in tantum pullulaſſe, meſſeſque tritico rareſcentes adeo polluere videmus, ut vulpeculæ jam in aperto vineam Domini demoliri nitantur.

Sed hic Pontifex ad majorem fidei utilitatem, Inquiſitoribus omnibus facultatem dat proceden. cõtra quoſcumque fratres & religioſos, & exẽptos, dummodo eorum Superiores nõ prævenerint.

§.2. Quare Nos pro paſtoralis officio Nobis divinitus crediti debito, quantum cum Deo poſſumus, opportuna in præmiſſis remedia adhibere volentes, ut quos Dei amor a malo non revocat, pœnæ ſaltem formido a delinquendo retrahat. Et propterea conſiderantes, quod ſi dilecti filii Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales quam ubique locorum deputati particulares, in cauſis hæreſis hujuſmodi contra quoſcumque quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum, & mendicantium fratres profeſſores, & religioſos, quandocumque cauſas ipſas hæreſis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto id in non modicam fidei catholicæ cederet utilitatem, cum præſertim ex hoc ſuperiores, & prælati Ordinum prædictorum, ſicut veriſimiliter credendum eſt, ad ſubditos ſuos ſub probata religionis norma continendos, tranſgreſſoreſque debitis pœnis compeſcendos

Digitized by Google

peſcendos, facile reddi poſſint diligentiores. Idcirco Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac mutura deliberatione noſtra, hac noſtra firmiter valitura Conſtitutione, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus ordinamus, atque decernimus, quod de cetero in omnibus Chriſtiani Orbis partibus Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quam in quibuſvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis pro tempore deputati particulares, contra quoſcumque Fratres, profeſſores, & Religioſos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoſcumque quovis modo privilegiatos, & exemptos, de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectus, aut culpabiles, dummodo ab eorumdem Fratrum profeſſorum, & Religioſorum ſuperioribus, & prælatis in cauſis hujuſmodi præventi non fuerint, juxta facultates officii ipſius inquiſitionis inquirere, & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos ſecundum canonicas ſanctiones caſtigare, aut punire, ceteraque omnia, & ſingula facere, gerere, & exequi libere, & licite poſſint, & valeant, ſuper quibus plenam, & liberam eiſdem Inquiſitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus, & poteſtatem.

Et ita ac non alias judicari jubet.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis, eiſdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælatis, etiam per dictos Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros & Sedem Apoſtolicam, ac etiam per Nos, aut quoſcumque alios quovis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter, & plene derogatum eſſe volumus, atque decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi mandat.

§.5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici &c.

D. P. An. III. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Aprilis 1562., Pontificatus noſtri Anno III.

LXI.

De Homicidiis, aliiſque reis pœnæ capitalis, vel ſanguinis, etiam non condemnatis, vel in contumaciam condemnatis, & infra ſex menſes non ſponte ſe in carceribus conſtitutis, non audiendis. Appellationibuſque condemnatorum in pœnam Fiſco, & Cameræ Apoſtolicæ applicatam non admittendis, niſi facto depoſito. Ac de pœnis fractæ pacis, vel treguæ, & allegatione novæ cauſæ, vel minoritatis. Et legitimæ filiorum confiſcatione.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

ETſi cuncta, quæ ex multa Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum providentia proceſſerunt, executioni debitæ demandanda eſſe cenſemus, illa tamen præcipue, quæ ad ſalubrem temporalis ditionis Apoſtolicæ Sedis directionem, & pro Cameræ Apoſtolicæ indemnitate prudenter ordinata comperimus, ut illibata, firmaque perpetuo ſubſiſtant, libenter non ſolum noſtræ approbationis, verumetiam opportunæ innovationis munimine roboramus.

Julius II. edidit Conſt. hic cit.

§.1. Dudum ſiquidem cum fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter &c. *Omittitur hac Bullæ narratio. quia ipſa eſt in Tom.III. Par.III. Conſt.XXIX.* Fide *fol.*318.

Paulus III. ſimiliter hic cit.

§.2. Et deinde piæ mem. Paulus Papa III. etiam Prædeceſſor noſter per eum ex plurium fide dignorum teſtimonio accepto, quod nonnulli Civitatum, Terrarum &c. *Omittitur narrativa Bullæ, quia ipſa eſt in Tom.IV.Par.I.Conſt.XXX.* Cum ſicut *fol.*184

Hic Pontifex eas approbat.

§.3. Nos igitur, ne literæ prædictæ, ex eo quod illarum executio ab aliquibus fieri neglecta fuit, ſeu propter eorum forſan non uſum, in deſuetudinem abiiſſe a quoquam prætendi, ſeu aliter quomodolibet allegari, deque earum viribus hæſitari contingat, ſed illæ, ut par eſt, ſuos debitos ſortiantur effectus, & ab omnibus obſerventur, providere volentes. Motu, & ſcientia ſimilibus, præfatas, & alias quaſcumque (quarum, & inde ſecutorum quorumcumque aliorum circa præmiſſa latius etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſimiliter inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus) aliorum Prædeceſſorum noſtrorum ſuper præmiſſis, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis editas literas, & in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, eiſque Apoſtolicæ firmitatis robur adiicimus, ac ea valere, perpetuaque roboris firmitate ſubſiſtere, ac ſuos effectus plene ſortiri, & ab omnibus, quos illa concernunt, & concernere poterunt quomodolibet in

futu-

futurum integre obſervari debere decernimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan tunc intervenerint, in eiſdem ſupplemus.

Et capit aliter condemnatum decernit non audiri extra carcerem, etiam ſi petat remiſſionem ex eo quod bannitum occiderit

§.4. Et nihilominus motu, ſciéntia, & auctoritate præfatis, per hanc noſtram Conſtitutionem in perpetuum valituram ſtatuimus, & ordinamus. Quod nullus in pœnam capitis condemnatus, qui ſub prætextu, quod ipſe aliquem bannitum occiderit, aut alias quovis modo ad manus Curiæ pervenire fecerit, & propterea a dicta pœna capitis, in quam condemnatus fuit, liberari, & abſolvi debere, aut alium bannitum per ipſum condemnatum nominandum juxta formam bannimentorum deſuper emanatorum remittere poſſe prætendit, per Procuratorem, excuſatorem, defenſorem, velut quemlibet de populo, audiri, vel admitti poſſit, aut debeat, niſi prius reus ipſe, qui liberationem, aut abſolutionem, vel nominationem, & remiſſionem hujuſmodi conſequi, aut fieri poſſe, vel debere prætendit, ſeipſum in carceribus juxta formam literarum Julii II. Prædeceſſoris noſtri hujuſmodi, perſonaliter conſtituerit.

Et ita judicari jubet.

§.5. Quodque literis prædictis, & huic noſtræ diſpoſitioni, niſi de ipſis clara, & expreſſa mentione facta, & per noſtram, & Succeſſorum noſtrorum Rom. Pont. manus propriæ ſignaturam derogari non poſſit. Sicque, & non aliter in omnibus, & ſingulis præmiſſis, ac tam præſentibus, quam futuris cauſis, & litibus, per quoſcumque Judices, etiam S.R.E. Card., & de latere Legatos, ac Palatii Apoſt. cauſarum Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari debere, ac quicquid contra præſentium ten. contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & Provinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illi, Civitatibus, Terris, & locis præfatis, eorumque Gubernatoribus, & Communitatibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus (illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis &c.

D. P. An. III. 10. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 10. Aprilis 1562. Pont. noſtri Anno III.

Sequitur declaratio dictæ Conſtitutionis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Relatio præcedentis Conſtitutionis.

CUM Nos dudum veſtigiis fel. rec. Julii Papæ II. Prædeceſſoris noſtri inhærentes, nullum homicidii reum, qui ſe ab illo, etiam ſub prætextu, quod alium bannitum occiderit, ſeu ab alio banniti occiſore, juxta formam bannimentorum id permittentium nominatus fuerit, aut ex alia quavis cauſa abſolvi debere prætendat, ad abſolutionem petendum per Procuratorem, aut excuſatorem, ſeu defenſorem, etiam velut quemlibet de populo comparentem, audiri, vel admitti debere, niſi ipſe reus ſe in carcere perſonaliter conſtituerit, ſtatuerimus, & ordinaverimus, prout in noſtris deſuper editis literis, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, plenius continetur.

Dubium deſuper exortum.

§.1. Verum eum, ut nuper accepimus, a nonnullis in dubium revocetur, an in dictis noſtris literis ſolum homicidæ banniti, vel condemnati, non autem illi, qui nondum condemnati, vel banniti eſſent, compræhendantur.

Declaratio, & extenſio dictæ Cōſtitutionis, etiam ad non condemnatos.

§.2. Nos propterea omnem ambiguitatem circa præmiſſa amputare, & penitus tollere volen. Motu ſimili, & ex noſtra certa ſcientia, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, nullum ab homicidio, ſeu alio quovis crimine, pro quo pœna corporalis veniat imponenda ex aliqua cauſa, etiam quia alium bannitum occiderit, vel ab alio banniti occiſore, juxta formam proclamatum, & bannimentorum id permittentium, vel Conſtitutionum deſuper editarum, nominatus fuerit, ſive etiam quia ab ipſo occiſus, bannitus, & condemnatus extiterat, ac impune ex diſpoſitione dictorum proclamatum, & bannimentorum, ſeu Conſtitutionum occidi potuerit, ſe abſolvi debere prætendentem, ſive pro homicidio, aut alio crimine per eum commiſſo bannitus, & condemnatus, ſive nondum bannitus, nec condemnatus, nec etiam inquiſitus exiſtat, per ſe, vel aliam perſonam pro eo quomodolibet comparentem, ad abſolutionem petendum admitti, vel audiri poſſe, niſi ſe prius in carcere conſtituerit, & ad cauſam hæredes ab ipſo occiſi, citari, & in eventum quod quis ab homicidio per ipſum commiſſo, ex eo quod alium bannitum occiderit, vel ab aliquo banniti occiſore, ut præfertur nominatus fuerit, ſe abſolvi obtineat.

Banniroſque prohibet remitti in loco, ubi ſunt hæredes occiſi, niſi habita pace.

§.3. Eum nihilominus a loco, in quo hæredes occiſi commorantur, quouſque ab illis pacem obtinuerit, exulare debere, neque ad eum locum aliter, niſi pace ab illis habita remitti poſſe, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Omnibus Officialibus id vetat.

§.4. Inhibentes nihilominus omnibus, & ſingulis Judicibus quacumque auctoritate fungentibus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque arbitrii noſtri pœnis, & noſtris, etiam de latere Legatis ſub indignationis

Digitized by Google

tionis noſtræ pœna, ne contra tenorem hujus noſtræ Conſtitutionis, de cetero quempiam ſic, ut præmittitur, ſe abſolvi petentem, niſi in carcere conſtitutum, quoquomodo audiant, vel admittant, & ubi ſecus fecerint, proceſſus taliter habitos, ac ſententias deſuper latas, nullius fore momenti, ac vitio nullitatis ſubjacere, & illis non obſtan. reos ſic abſolutos pœnis debitis puniri, ſeu de novo inquiri poſſe.

Et res judicari mandat.

§.5. Sicque per quoſcumque Judices etiam S.R.E. Cardinales, & Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & interpretari debere, irritumque, & inane, quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, legibus, ac Provincialibus, & municipalibus quorumvis locorum ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, necnon proclamatibus, & bannimentis ſuper præmiſſis editis, & in poſterum edendis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis in contrarium forſan conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis haben. quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi jubet.

§.7. Ac præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & ubique fidem facere in judicio, & extra, regula contraria non obſtan. eorumque, ſeu literarum deſuper expediendarum exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides in judicio, & extra judicium adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

D. P. An. III. 6. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, Pridie Non. Octob. Anno III.

Sequitur plenior declaratio ſupradictarum Conſtitutionum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Relatio præinſertarum Bullarum.

Licet dudum per fel. rec. Paulum III. & forſan alios Rom. Pontific. Prædeceſſores noſtros, ac deinde per Nos inter alia juſtiſſimis rationibus tunc expreſſis proviſum, ordinatumque fuerit, quod, in cauſis criminalibus ſeu mixtis, Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentibus, in quibus reos condemnari contingeret, appellationes, vel provocationes, niſi prius facto depoſito pœnarum in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eis fidejuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent, omnino recipi, & admitti non poſſent. Sed appellationes, &

provocationes in cauſis hujuſmodi interpoſitæ, & in futurum interponendæ, ac appellantes ipſi rejici deberent. Aut ſi ſententia eſſet in pœnam capitis condemnatoria, non admitteretur appellatio, neque aliter audiretur reus, niſi in carceribus conſtitutus. Et inſuper, quod quæcumque reſcripta, & commiſſiones cauſarum ſimilium appellationum, & provocationum ad cujuſvis inſtantiam, per quemcumque ad commiſſiones Signaturæ Juſtitiæ ſignandas deputatum, aut etiam manu noſtra, & Succeſſorum noſtrorum ſignanda, non facto dicto depoſito nullius eſſent roboris, vel momenti, ſed illis non obſtantibus, ad ulteriora in cauſis ipſis uſque ad pœnarum prædictarum effectualem exactionem debere procedi. Quodque commiſſiones cauſarum, in quibus intereſſe Fiſci, & Cam. prædictorum ageretur, necnon deberent ſignari, neque expediri niſi citato Procuratore Fiſcali, & Theſaurario Provinciæ, ex qua quælibet cauſa exiſteret, aliaſque, & aliter prout in ſingulis Pauli, & aliorum Prædeceſſorum, & noſtris ſub annulo Piſcatoris ſub die decima Aprilis, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, expeditis literis, quarum tenores hic pro expreſſis haberi volumus, latius continetur.

Dubia deſuper exorta.

§.1. Tamen ordinationes, & diſpoſitiones hujuſmodi, noſtraque, & dictorum Prædeceſſorum in illis edendis intentio, cavillantium calumniis in dies eluduntur, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus, agentes pro Fiſco, & Camera prædicta fatigantur, ex eo præſertim, quod nonnulli citra faciendum depoſitum prædictum contendant, ſatisfactum eſſe ſtatutis, & diſpoſitionibus prædictis ex ſola cautione in forma depoſiti, & quod citare Procuratorem Fiſcalem, & Theſaurarium in expeditione ſingularum commiſſionum, tamquam nimis rigoroſum, videatur eſſe præter noſtræ mentis intentionem. Inſuper adverſus obligationem conſtituendi reos appellatos in carcere, diverſas etiam cavillationes opponunt. Unde provenit, quod ipſi rei non coacti facere actuale depoſitum, non curant cauſas ſuarum appellationum expediri, ſed potius de induſtria procurant illas in longum protrahi, maxime cum non citatis Procuratore Fiſcali, & Theſaurario prædictis contingat per eos impetrari commiſſiones directas Judicibus, vel in Alma Urbe exiſtentibus negociorum multitudine impeditis, vel extra Curiam eorum amicis, & in locis, in quibus non ſunt, qui jura Fiſci tueri poſſint, aut velint, narrando etiam in ipſis commiſſionibus multa mendacia, ut illorum medio poſſint ad retardandum executionem, & cauſam intrican., inhibitiones ab ipſis Judicibus extorquere. Quæ omnia non ſolum tendunt in Cameræ prædictæ detrimentum (quod tolerabilius eſſet) ſed etiam proveniente inde delictorum impunitate, datur aliis materia delinquendi, & univerſis populis ſcandalum non modicum.

§.2. Nos igitur calumniis, & aliis in-

Digitized by Google

Declaratio circa depoſita ſienda a condemnatis ad favorem Fiſci, & Cameræ.

convenientibus hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, obviare, & in his opportune providere volentes, hac noſtra in perpetuum valitura declaratione, ordinatione, Conſtitutione, ſtatuimus, & ordinamus. Quod in ſupradictis, ſeu criminalibus, aut civilibus, vel ex delicto, ſive ex contractu, ut præfertur, procedentibus cauſis, Fiſcum, & Cameram prædictam, illiuſque intereſſe quomodolibet concernentibus non liceat alicui condemnato cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, qualitatis, & conditionis, etiam ſi Univerſitates, & Collegia fuerint, a condemnationibus hujuſmodi, & ſententiis deſuper latis, ſeu illæ definitivæ fuerint, ſeu interlocutoriæ, aut vim definitivæ habentes, appellare, provocare, aut de nullitate dicere, neque quomodolibet interpoſitæ appellationes, provocationes, & nullitatis dictiones hujuſmodi, per quoſvis Judices ordinarios, vel delegatos in Romana Curia, vel extra eam commorantes, etiam per Camerarium noſtrum, ac Præſidentes, & Clericos dictæ Cameræ, necnon ejuſdem Cameræ Apoſtolicæ cauſarum generalem Auditorem, modernos, & pro tempore exiſtentes, aut eorum aliquem, ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna recipi, ſeu admitti poſſint, niſi prius eis, & eorum cuilibet per publica inſtrumenta conſtito, quod ante interpoſitam unamquamque appellationem, ſeu provocationem, vel nullitatis dictionem, ſi condemnatio contineat pœnam pecuniariam, ſeu pecunia æſtimabilem, fuerit ejuſdem pœnæ, ſeu illius æſtimationis factum integrale, actuale, & purum depoſitum in manibus Theſaurarii Provinciæ illius. Ad quod quidem actuale, & integrale depoſitum quoſcumque teneri volumus, niſi forſan ſumma deponenda reſpectu perſonæ condemnatæ ſit adeo magna, ut inſpecta quantitate, & qualitate facultatum ipſius, non ſine maximo diſpendio in brevi temporis ſpatio provideri poſſit. Quo caſu habita fide ſuper hoc a Guberoatore, ſeu Vicelegato illius Provinciæ, quod conſideratis præfatis condemnatus integre deponere non valeat, volumus ad medietatis, ſeu alterius minoris ſummæ, prout reorum facultates poſſe ferre per dictos Gubernatores, ſeu Vicelegatos judicabitur, & depoſitionem omnino teneri, dummodo hoc caſu præſtent cautionem io forma depoſiti de ſolvendo reſiduum pœnæ, in qua condemnati fuerint, infra annum, niſi abſolutionem legitime obtinuerint, & de prædicta abſolutione docuerint, dummodo per Nos, vel ſignaturam aliud ſuper dicto depoſito, citato tamen ſemper Fiſco, ordinatum, ſeu decretum non fuerit.

Declaratio quo ad capitaliter condemnatos, & commiſſiones non ſignandas niſi Fiſco, & Theſaurario citatis.

§.3. Et ſi pœna ſit capitalis pecunia non æſtimabilis, niſi prius ipſo condemnato in carceribus conſtituto, ac etiam facto depoſito præfato talium appellationum, provocationum, & nullitatum commiſſiones ſignari, aot alias juriſdictione ordinaria per Judices ſupranominatos, ſeu alios, inhibitiones, monitoria, aut citationes extra Curiam decerni, & expediri, vel per eorum Notarios ſcribi, & relaxari non poſſint, niſi prius antequam illorum ſingulæ ſignentur, aut reſpective decernantur, cum competenti termino ad dicendum cauſam, quare ſignari, aut expediri non debeant, ut moris eſt, Procurator Fiſcalis, & Theſaurarius, vel Procurator in Curia Romana exiſtens, Theſaurarii illius Provinciæ, ex qua fuerit condemnatio facta, conjunctim citati fuerint, & ſignandæ veniant, nonniſi in Curia, vel in Curia generali, & loco reſidentiæ Præſidis illius Provinciæ, ex qua cauſa ipſa eſt, committi poſſit. Et ſi ob inadvertentiam ſeu alias, aliquas commiſſiones, ſeu inhibitiones, aut monitoria, & citationes ſuper præmiſſis, aut aliquo præmiſſorum expedire contingat, Judices quibus illa præſentabuntur reſpective, illorum vigore ad inhibitionis decretum, aut aliquem alium actum, ſub ſimili indignationis noſtræ, ac excommunicationis pœna, non audeant, neque poſſint procedere, niſi prius, & ante omnia ſibi apud acta legitime conſtito, quod depoſitum fuerit, ut præfertur, factum. Quodque in expeditione commiſſionis, inhibitionum, monitorii, & citationum extra Curiam, citationes prædictæ intervenerint, & rei ipſi ſe in carceribus conſtituerint.

Declaratio circa pœnam fractæ pacis, & treguæ, & cautiones de non offendendo.

§.4. Et inſuper quoniam eo hominum protervitas devenit, ut hi, qui homicidium, vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quærant eos, quos pro hoſtibus habent, treguæ, vel pacis prætextu aſſecurando, decipere, quo facilior poſtea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea, ut quos Dei timor non retinet, pœnarum rigor deterrendo coerceat, populorum quieti conſulere, & flagitioſos ſicariorum, ac ſcandaloſorum auſus deprimere, necnon cavillationibus, quos ad ſolutiones pœnarum effugienda hominum malitia in dies excogitat, ſubvenire volentes, quod pœnæ conventionales pacis, & treguæ ruptæ, & fideiuſſiones de non offendendo, ſtipulentur in futurum per Notarios in favorem Cameræ Apoſtolicæ, & non Communitatum, vel alterius, & ſi aliter factæ fuerint, io ipſius Cameræ favorem ſtipulatæ cenſeantur.

Allegationé que novæ cauſæ.

§.5. Quodque in cauſis treguarum, paciſque fractarum, ipſi fractores, vel eorum fidejuſſores allegare non poſſint, quod offenſa ex nova cauſa proceſſit, nec allegata cuiquam ſuffragetur.

Declaratio circa promiſſiones de non offendendo.

§.6. Et quia in cautionibus de non offendendo, partes intendunt, ut ſibi eo, quo melius fieri poteſt, modo, cautum ſit, ne offendatur impune, & ideo promittunt non ſolum pro ſeipſis, ſed etiam pro aliis eorum conjunctis, quod non offendent, neque offendi facient, ſed aliquando Notariorum imperitia ſenſum, & intentionem partium pervertente, contingit eos ſcribere, quod partes promittunt non offendere per ſe, & alios, ubi ſcriptum oportuiſſe pro ſe, & aliis, differentiam videlicet inter has voces per, & pro neſcientes, vel confundentes,

ac

ac propterea præbentes aoſam cavillous, & delinquentibus prætendendi, quod facta offenſione per unum ex comprehenſis in fidejuſſione, non ſit commiſſa ſtipulatio pœnæ, niſi conſtet, quod ille, qui offendit, de mandato principalis offenderit, unde etiam infinita ſcandala evcuiunt, illaque remanent impunita. Idcirco quod ſi quis Notarius errorem hujuſmodi commiſerit, mille ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœna plectatur, & nihilomious ſive ex dictione per, ſive ex dictione pro, ſtipulatio concepta, & offenſio ſequuta fuerit; principales promittentes ad pœnam conventionalem perinde teneantur, ac ſi ipſis mandantibus offenſio emanaſſet, & de eorum mandato legitime conſtaret, iidemqoe Notarii ſub ſimili pœna in inſtrumentis fidejoſſionum de non offendendo, apponant clauſulam. Quod data contraventione alicujus comprehenſi in ſtipulatione, & ſi contingat talem contravenientem vere, & realiter confiteri, vel ficte propter contumaciam in non comparendo, pœna conventionalis committatur, & exigi poſſit a fidejuſſoribus, oulla excuſatione, vel exceptione penitus admiſſa, immo habeantur crimen, & contraventio, ac ſi per teſtes, vel alias legitime probatum, vel approbata fuiſſent. Et ſi clauſula in ſtipulatione omiſſa fuerit, illa nihilominus pro appoſita, contraventio pro legitime approbata habeatur.

Declaratio quod ſententia contumaciali rei, præjudicet fidejuſſoribus, in his cautionibus.

§.7. Et ſimiliter ſi per principalem, ſive alium in fidejuſſione comprehenſum, ſtipulationi contraventum, & ſeu contravenieos contumax, hiſque in meram contumaciam condemnatus fuerit, fidejuſſor ſtatim ad ſolvendum pœnam conventionalem cogatur, nec poſſit audiri, ſuum principalem offendiſſe ex cauſa neceſſarie defenſionis allegando, & deducendo, ne videlicet delinquentes indirecte per procuratorem, & interpoſitam perſonam audiantur, & quod dictum eſt in exemplo exceptionis hujuſmodi, id etiam ad omnia alia extendatur. Et ſi talis clauſula fuerit in prædictis ſtipulationibus omiſſa, nihilominus appoſita ſimiliter intelligatur.

Et etiam in caſu legitimæ ſolvendæ a parentibus.

§.8. Quod & ad legitimam per parentes ſolven. extendimus, ut illam ſolvere teneantur, etiam ſi eorum filii in meram contumaciam de aliquo delicto condemnati, aut banniti fuerint, non obſtante quocumque ſtatuto, aut forſan conſuetudine in contrarium exiſtente, quibus omnibus per præſentes in ampliori forma derogatum eſſe cenſemus, & decernimus.

Contumaces infra ſex menſes ſe conſtituant.

§.9. Præterea, quoniam ſæpe contingit, ut qoi ex aliquo crimine in contumaciam condemnati fuerint, perdurant ad multos annos in contumacia, expectantes occaſionem, ut per temporis diuturnitatem criminis probatio impoſſibilis reddatur, & tunc quærunt contumaciam ſibi remitti, & ſuper defenſionibus audiri, cum criminibus probandi facultas eſt Fiſco ſublata, cauſam plerumque vel coram Judicibus in ipſos propenſis, vel in locis, ubi jura Fiſci deduci non poſſunt, introducentes, ſtatuimus, quod rei in contumaciam condemnati, ad ſuas defenſiones faciendas admitti non poſſint, niſi infra ſex menſes, quo ad faciendas videlicet a die condemnationis, quo vero ad jam factas condemnationes, a die publicationis præſentium computandos, nec alibi quam in loco, ubi condemnatio ſecuta eſt, vel in Curia generali Provinciæ, ubi delictum fuerit commiſſum. Et ſi ſecus fieri contingat, quæcumque abſolutiones deſuper obtinendæ, etiam ſi vigore commiſſionis Signaturæ noſtræ nullius ſint roboris, vel momenti, ſed ad ipſarum condemnationum jam factarum executionem deveniri poſſit, & debeat. Quo termino ſex menſium elapſo, ſententiæ in contumaciam latæ, crimen notorium efficiant, & tamquam in rem judicatam tranſiverint, realiter, & perſonaliter executioni demandentur.

Homicidæ majori annis 14. non prodeſt minoritas.

§.10. Nec homicidis proſit minor ætas viginti annorum, dum tamen majores quatuordecim annorum extiterint.

Banniti gratis liberandi ſi abſolvendi ſunt.

§.11. Quod ſi banniti hujuſmodi in contumaciam condemnati, veniant poſtmodum abſolvendi, Judices ſub pœna mille ſcutorum, & infamiæ perpetuæ, illos gratis, & ſine ulla ſportularum ſolutione, abſolvere debeant.

Præventio declaratur inter Judices laicos, & Eccleſ.

§.12. In cauſis vero Clericorum criminalibus mere Eccleſiaſticis, Ordinarii Eccleſiaſtici privative ad ſæculares Judices cognoſcant, ſed in aliis miatis ſit locus præventioni inter Ordinarium, & Judicem ſæcularem, dataque præventione ex parte Ordinarii Eccleſiaſtici, nonniſi contra Clericos tantum procedere poſſit. Et ſi prætenderetur ratione connexitatis adjuncti, vel alias, quomodocumque laicum ejus forum ſortiri debere, Judex tamen ſæcularis ita præveniens, quavis inhibitione ſibi facta non obſtante, abſque cenſurarum, vel aliarum pœnarum incurſu procedere poſſit. Nec non quibuſcumque appellationibus, provocationibus, nullitatum dictionibus, commiſſionibus, inhibitionibus, & aliis decretis contra formam ſuperius traditam per quoſcumque etiam Judices præfatos pro tempore quomodolibet emanatis, & factis non attentis, libere, & licite per ipſos Judices, a quibus, ad ſuarum condemnationum totalem executionem, alias tamen legitime, ſub ſimilis indignationis, & excommunicationis pœna, procedi poſſe, & omnino debere, ac ut procedant præcipimus, & mandamus.

Contravenientium pœna.

§.13. Et inſuper tam Judicibus præfatis, quam Notariis ſub eadem excommunicationis, ac indignationis noſtræ, privationiſque officiorum pœna, ne contra præmiſſa aut quicquam præmiſſorum facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus.

Decretum irritans.

§.14. Sicque & non aliter, in præmiſſis omnibus & ſingulis, per quoſcumque &c. Sublata &c. judicari, & interpretari in quavis cauſa & inſtantia debere. Irritum quoque &c. decernimus.

Contrariorũ derogatio.

§.15. Non obſtaotibus præmiſſis, ac qui-

quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Statutiſque, & Conſuetudinibus ſingularum Provinciarum prædictarum, Civitatum, Oppidorum, & locorum eorumdem, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Univerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcumque Judicibus, &c. per Nos, & Prædeceſſores noſtros conceſſis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque in contrarium facien. quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Forma & effectus publicandi.

§. 16. Et cum declaratione, ſtatuto, ordinatione, inhibitione, decretis, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ ad partem, etiam quoad ſingulas partes, reperita eſſe cenſeantur, & ſint, latiſſime exten. Et quoad præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & præſertim ſingularum literarum prænarratarum, privilegiorumque, indultorum, & aliorum contrariorum prædictorum, aliorumque forſan latius exprimendorum tenores pro ſufficienter expreſſis habeantur, ac exprimi, narrari, & inſeri poſſint in literis per Breve noſtrum expediendis, quæ in dictæ Cameræ, & Cancellariæ noſtræ, & Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibi copiis, affixæ, poſt menſem a die affixionis hujuſmodi computan. omnes, & ſingulos ita afficiant, atque arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat I.

D. P. An. VI. die 21. Maii.

Dat. Romæ apud S. Petrum 12. Kalen. Junii, Anno Sexto.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1565. indictione 9. die vero 26. menſis Martii, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris & D. N. D. Pii Divina providentia Papæ Quarti, anno 6. ſupraſcriptæ literæ Apoſtolicæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, ut moris eſt, dimiſſis illarum copiis affixis, per nos Bernardinum Andreutium, & Julium Parinum Apoſt. Curſores.

Jo: Freile Mag. Curſ.

LXII.

Reformatio Officii Pœnitentiariæ Apoſtolicæ.

P I U S   E P I S C O P U S

S E R V U S   S E R V O R U M   D E I

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN ſublimi beati Petri ſolio, meritis licet imparibus, ſuperna diſpoſitione locati, ſtatim ab ipſo noſtri Pontificatus initio, officii noſtri eſſe duximus, ut omni adhibita diligentia errores, quos circa omnes gradus & hominum conditiones, nimia forſan licentia & impunitate, magno cum animi mœrore hiſce potiſſimum temporibus committi animadvertimus, providentiæ noſtræ miniſterio corrigere, & emendare, ac ea, quæ hominum licentia creſcente, deformata eſſent, reformare, illaque præſertim circa Romanæ Curiæ officia, & tribunalia ad veram debitamque normam, & obſervantiam reducere curaremus.

Cauſa reformationis.

§. 1. Hinc eſt, quod Nos ad Pœnitentiariæ noſtræ officium, in quo morum cenſura, & animarum ſalus præcipue vertitur, noſtræ conſiderationis oculos dirigentes, & attendentes in eo plures, & diverſos abuſus, propter ſuperiorum temporum licentiam, & incuriam irrepſiſſe, ne illi ſeſe latius diffundant, quantum in Nobis eſt, occurrere volentes, habita deſuper cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ipſoque Majore Pœnitentiario, ac ejus Officialibus auditis, & eorum juribus diligenter viſis, ac omnibus mature conſideratis, de ipſorum fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Reformatio ſuper.

§. 2. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus pro tempore exiſtens Major Pœnitentiarius, ac ejuſdem Pœnitentiariæ Regens, Correctores, Scriptores, Procuratores, ac alii quicumque ejus Officiales & Miniſtri, ab eorum omnium, quæ in infraſcriptis capitulis, & prohibitionibus continentur, conceſſione, commiſſione, & expeditione penitus ceſſare, & abſtinere debeant.

Commutationibus ultimarum voluntatum.

§. 3. Et in primis idem Pœnitentiarius abſtineat a commutationibus ultimarum voluntatum, & earum derogationibus.

Unionibus, &c. beneficiorum.

§. 4. Necnon ab unionibus perpetuis, & ſuppreſſionibus, ac translationibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, & applicationibus unius beneficii alteri beneficio, & illarum confirmationibus.

Conceſſione juriſpatronatus.

§. 5. Item a conceſſione juſpatronatus, ſeu præſentandi ad beneficia Eccleſiaſtica propter augumentum fructuum, ſed tantum ex cauſa fundationis, vel dotationis illud concedere poſſit.

Licentiis ſtandi extra clauſtra.

§. 6. Similiter abſtineat a licentiis ſtandi extra pro Monialibus ex quacumque cauſa.

Nullitate profeſſionum.

§. 7. Necnon a declaratoriis pro religioſis propter vim, & metum, quos in ingreſſu religionis, vel emiſſione profeſſionis ſibi illatos fuiſſe prætendant, quando poſt emiſſam profeſſionem hujuſmodi ſuſceperunt ſacros ordines in religione, etiam ſi aſſeratur, quod eiſdem vi, & metu durantibus, illos ſuſceperint. In aliis autem caſibus declaratoriæ ipſæ committantur Ordinario loci, & vocato Priore Monaſterii, in quo fuerit emiſſa profeſſio, & numquam in Curia, etiam ſi pars & teſtes præſentes eſſent.

Licentiis pro religioſis infirmis.

§. 8. Nec concedant religioſis licentias ſtandi extra propter infirmitates, & ſimilia impedimenta, & nec etiam pro ſubventione parentum, aut pupillorum, vel aliorum conſanguineorum, niſi obtenta licentia ſuorum

Digitized by Google

rum Superiorum, & in facultatibus pro religioſis eiſdem tranſeundi de Ordine ad Ordinem, etiam in caſibus a jure permiſſis apponatur ſemper clauſula, quod perpetuo ibidem in clauſtro Domino famulari teneantur.

Abſolutione apoſtatum.

§.9. Apoſtatis vero abſolutionem non concedat, niſi ea lege expreſſa, ut ſtatim, ad clauſtrum proprii Ordinis redeant, vel ad alium Ordinem tranſeant, æqualis, vel arctioris obſervantiæ, ut ibi perpetuam vitam agant.

Licentiis, ut obtineant beneficia.

§.10. Nec illis, aut aliis translatis prædictis indulgeatur, ut Beneficia Eccleſiaſtica obtinere, vel illis uti mercenarii deſervire, aut alias etiam de Superiorum ſuorum licentia extra clauſtrum quoquo modo degere valeant.

Commiſſionibus permutandi, vel alienandi bona eccleſiaſtica.

§.11. Similiter non concedat commiſſiones alienationum, vel permutationum, aut affrancationum, aut illarum confirmationum de bonis eccleſiaſticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus quarum redditus annuus ſummam viginti ducatorum auri de Camera excedat, & commiſſiones hujuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ coniunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarii intereſſe, vel præjudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano. Et ſi res ad ipſum Metropolitanum pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles concedantur commiſſiones, quando agitur de alienatione juriſdictionum, vel vaſſallorum ad Eccleſiam quovis modo pertinentium.

Abſolutione a criminibus.

§.12. Præterea ne Ordinarii in corrigendis ſubditorum exceſſibus impediantur, & delicta impunita remaneant, non concedat abſolutiones, vel mandata, de abſolvendo ab homicidiis, vel aliis gravibus delictis, etiam occultis, pro quibus de jure civili pœna capitalis impoſita ſit, præterquam in foro conſcientiæ dumtaxat. In reliquis vero minoribus, & levioribus exceſſibus, de quibus tamen delinquens non fuerit citatus, vel inquiſitus, committere poſſit Ordinario, ut impoſita illi pœna ejus arbitrio, eum etiam in foro fori abſolvat, ipſumque ab executione Ordinum ſi ſecum ſuper irregularitate diſpenſatum fuerit, ſimiliter ejus arbitrio ſuſpendat. Epiſcopis tamen, vel eorum Superioribus, aut aliis Prælatis Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiectis, & quibuſvis perſonis in terris Eccleſiæ, & multo minus in Urbe delinquentibus, ab aliquibus delictis extra forum conſcientiæ abſolutionem minime concedere poſſit.

Simoniacorumque &

§.13. Caveat etiam Pœnitentiarius ne in abſolutionibus a ſimonia reali, vel conventionali, etiam occulta, umquam concedat, ut ipſi ſimoniaci beneficia, ſuper quibus ſimoniam commiſerunt, ſeu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde poſt commiſſam ſimoniam perceptos, in toto vel in parte retinere poſſint, quinimmo in abſolutionibus hujuſmodi apponatur clauſula, quod uterque ad beneficium, ſuper quo fuit commiſſa ſimonia, perpetuo inhabilis exiſtat.

Homicidarum

§.14. Et inſuper homicidæ voluntario, etiam alias canonice abſoluto, Altaris Miniſterium, aut aſcenſum ad ſuperiores Ordines, & reſtitutionem, aut retentionem beneficiorum, quibus ipſo jure quis privatus, vel privandus ſit, concedere minime valeat.

Literis promovendi ad ſacros ordines.

§.15. Nec minus literas de promovendo ad ſacros Ordines, ac etiam ad primam tonſuram a quocumque Catholico Antiſtite, niſi allegetur juſta cauſa, propter quam ab Ordinariis ſuis promoveri, nec ab eis, aut eorum officialibus literas dimiſſorias obtinere valeat, & tunc concedi poſſint a quocumque Ordinario, vel pro eo Pontificalia exercente, & ſi cauſa allegata falſa fuiſſe deprehendatur, ſic promoti ab executione Ordinum per ſuos Ordinarios ſuſpendi, vel illa etiam perpetuo privari poſſint.

Abſolutione a juramentis.

§.16. Similiter idem Pœnitentiarius non concedat abſolutiones a juramento, niſi ad effectum agendi dumtaxat.

Diſpenſat. matrimon.

§.17. Nec diſpenſationes matrimoniales in forma gratioſa, ſed ſemper committantur Ordinariis, prout alias fieri conſuevit.

Licentiis doctorandi.

§.18. Neque concedat Religioſis licentiam ſuſcipiendi gradum doctoratus, vel magiſterii contra ſtatuta Ordinis, niſi ex aliqua probabili cauſa, & niſi de licentia ſuorum Superiorum.

Abſolutione a fructibus indebite perceptis.

§.19. Nec abſolutiones a fructibus indebite perceptis, ratione intruſionis beneficio, vel ob non promotionem, aut alium tituli defectum, etiam in foro conſcientiæ, niſi facta reſtitutione fructuum hujuſmodi.

Uſurpataque juriſdictione eccleſiaſtica.

§.20. Nec etiam abſolutiones concedat pro uſurpata juriſdictione, vel violata libertate Eccleſiaſtica, etiam in foro conſcientiæ (niſi cum clauſula) Satisfacto prius de damnis, & expenſis parti læſæ.

Facultate teſtandi.

§.21. Neque facultates teſtandi juxta formam quinterni ſimpliciter, ſed cum clauſula, Dummodo non ſupra ſummam centum ducatorum etiam ad pias cauſas, ac pro ſervientibus. Religioſi vero extra clauſtrum, etiam cum Apoſtolica diſpenſatione degentibus, facultates teſtandi nullo modo concedantur.

Confirmatione geſtorum ab Ordin.

§.22. Et inſuper non confirmet geſta per Ordinarios, aut alios inferiores illis de jure communi non conceſſa, nec ſuppleat eorum defectus.

Diſpenſat. ſuper ætate.

§.23. Minus etiam diſpenſet ſuper ætate promovendorum ad ſacros Ordines de jure requiſita, nec tempus præfatis ad munus conſecrationis ſuſcipiendum a jure ſtatutum ultra tres menſes, & terminum anni Rectoribus Parochialium Eccleſiarum, & aliis quibuſvis, ac ſacros etiam Presbyteratus ordines ſuſcipiendos, a jure aut in fundatione beneficiorum quomodolibet conſtitutum extra caſus a jure permiſſos, ultra ſex menſes minime prorogare valeat.

Pœnitentiarius ſuas facultates non excedat.

§.24. Et ultra præmiſſa abſtineat etiam ab expeditionibus quibuſcumque, quæ ſibi per literas ſuarum facultatum expreſſe non conceduntur, niſi alias de jure communi in caſibus, de quibus agetur Ordinario conceſ-

ſæ re-

ſæ reperiantur. Nec ſuffragetur prætextus conſuetudinis ſeu ſtyli, aut quaſi poſſeſſionis ipſius Majoris Pœnitentiarii, & prædeceſſorum ſuorum in ſimilibus concedendis, etiam ſi conſuetudo, aut ſtylus, vel quaſi poſſeſſio hujuſmodi per literas facultatum ſuarum generaliter approbata reperiantur.

Sede vacante Pœnitentiarii officium vacat, in his quæ ad forum fori.

§.25. Volumus inſuper quod officium ſacræ Pœnitentiariæ Sede Apoſtolica vacante, in omnibus & ſingulis, quæ ad forum fori quomodolibet pertinent, penitus, & omnino conquieſcat. Quodque ea tantum pro animarum ſalute expedire valeat, quæ forum conſcientiæ reſpiciunt.

Inhibetque Pœnitentiario & Officialibus, ne aliquid expedire præſumant contra prædictorum tenorem.

§.26. Diſtrictius inhibentes moderno, & pro tempore exiſtenti Majori Pœnitentiario in virtute ſanctæ obedientiæ, ac Regenti, Correctoribus, Scriptoribus, Procuratoribus, Reviſoribus, Sigillatoribus, aliiſque dictæ Pœnitentiariæ Officialibus quibuſcumque ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ, necnon privationis, & amiſſionis ſuorum hujuſmodi, & aliorum Officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, & inhabilitatis ad aliam, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque gravioribus noſtro, & pro tempore exiſten. Rom. Pont. arbitrio inflingendis, & applicandis pœnis, ne de conceſſionibus, & expeditionibus ſibi per præſentes interdictis contra præmiſſorum tenorem, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet conceſſorum ſe intromittere quoquomodo audeant, ſeu præſumant.

Decretum irritans.

§.27. Decernentes quaſcumque conceſſiones, gratias, ac expeditiones deinceps ab eodem officio Pœnitentiariæ contra præſentium tenorem, quod abſit, pro tempore emanatas; etiam ſi in illis afferatur, vivæ vocis oraculo, ac de mandato noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis ſpeciali, & expreſſo factas fuiſſe, nullas nihilominus, & invalidas, ac extortas, & ſubreptitias eſſe, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, & ita per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.28. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis eidem Majori Pœnitentiario, ac ejus officio, etiam in illius erectione, & inſtitutione, etiam Motu proprio, conſiſtorialiter, ac de fratrum eorumdem conſilio, & aſſenſu, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per fel. rec. Eugenium IV., Sixtum etiam IV., & Paulum III., ac alios quoſcumque Rom. Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac etiam Nos conceſſis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenor. ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in eiſdem literis mentio ſpecialis,

Forma & effectus publicationis.

§.29. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii noſtri Apoſt., ac officii Pœnitentiariæ hujuſmodi valvis, & acie Campi Floræ affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem copia, detineri, ut ii, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare. Cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Sanctio pœnalis.

§.30. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, voluntatis, inhibitionis, decreti, derogationis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An. III. die 4. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, quarto Non. Maii, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Epiſ-

LXIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Epiſcopos Titulares nuncupatos Pontificalia exercere in aliena Diœceſi, niſi de Ordinarii licentia, minime poſſe ſaneit.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa hujuſce faciendi Decreti.

§.1. CUm, ſicut accepimus, nonnulli Epiſcopi Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, Clero carentes, ac Populo Chriſtiano cum fere vagabundi ſint, & permanentem Sedem non habeant, non quæ Jeſu Chriſti, ſed alienas oves inſcio proprio Paſtore quærentes, Pontificalia officia, quæ niſi de ipſorum locorum ordinariorum licentia., & in perſonas, eiſdem ordinariis ſubiectas tantum exercere deberent, in alienis Civitatibus, & Diœceſibus, ſeu in locis nullius Diœceſis quaſi Epiſcopalem Cathedram propria temeritate, ac prætextu literarum, Sacræ noſtræ Pœnitentiariæ officio, vel alias emanatarum erigere, & quoſcumque ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Prælatorum literas commendatitias, non habeant, Clericali caracthere inſignire, & ad Sacros, etiam Presbyteratus Ordines promovere audeant, & præſumant, quo plerumque fit, ut minus idonei, ac rudes, & ignari, & quia ſuo Epiſcopo tamquam inhabiles, & indigni, rejecti fuerint, ab illis ordinati, nec divina officia peragere, neque Eccleſiaſtica Sacramenta recte valeant adminiſtrare in Clericalis, Sacerdotaliſque Ordinis dedecus, & contemptum: ac Chriſtifidelium devotionis diminutionem, & ſcandalum plurimorum.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.2. Nos igitur pro noſtri Paſtoralis Officii Nobis divinitus injuncti debito opportunum in præmiſſis remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, quaſcumque literas ab eodem Pœnitentiariæ noſtræ officio, ſeu alias a Sede Apoſtulica, quomodolibet emanatas, harum ſerie revocantes penitus, & annullantes, ac nemini de cetero ſuffragari, nec quemquam illis ſe ullo pacto juvare, neque uti poſſe decernentes authoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, atque declaramus, quod poſt hac nullus Epiſcopus ex eis, qui titulares vocantur, in qualibet Civitate, ſeu Diœceſi, etiam ſi in loco nullius Diœceſis quantumcumque exempto, aut aliquo Monaſterio cujuſvis Ordinis, etiam quibuslibet privilegiis, & immunitatibus ſulfulti ubilibet conſiſtente reſederit, aut moram traxerit, prætextu quarumvis literarum ab eodem Pœnitentiariæ officio, ſeu alias ab ipſa Sede Apoſtolica ſibi de promovendo, quoſcumque ad ſe recurrentes pro tempore conceſſarum, Pontificalia Officia niſi, ut præfertur, de Ordinarii loci, expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas dumtaxat exercere, vel aliquem alterius ſubditum, etiam ſub colore famialiaritatis continuæ commenſalitatis ſuæ abſque ſui proprii Prælati, expreſſo conſenſu, aut literis dimiſſoriis ad primam Clericalem Tonſuram, aut aliquos alios minores, aut etiam Sacros, & Presbyteratus ordines, ullatenus poſſit, aut debeat.

Pœnæ contra inobedientes.

§.3. Quodque quilibet ex dictis Epiſcopis titularibus contrafaciens ab exercitio ipſorum Pontificalium per annum, taliter vero promoti ab executione ordinum per eos, ut præmittitur, ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo jure ſuſpenſi ſint, & eſſe cenſeantur.

Obſervantia hujuſce Decreti.

§.4. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Obſtantium derogatio.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Civitatum, Diœceſum, Monaſteriorum, Ordinum, & locorum prædictorum, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis quomodolibet conceſſis, & confirmatis: Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 21. Maii 1562. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima prima Maii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Seqnitur declaratio ſuperius æditæ Conſtitutionis.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Enunciat ſuperiores Literas.

§.1. ALias emanarunt a Nobis literæ in forma Brevis tenoris ſubſequentis videlicet Pius &c.

Ordinariis dat facultatem procedendi contra inobedientes.

§.2. Volentes autem per noſtræ ſollicitudinis vigilantia in præmiſſis diligentius, & efficacius providere, ne Epiſcopi Titulares in præinſertis literis nominati aliquid etiam præter mentem, ac voluntatem noſtram, & Sacras Conſtitutiones in Eccleſiaſtici ordinis jacturam, & detrimentum attentari, ſeu præſumere audeant: Motu, & ſcientia ſimilibus quod Epiſcopi Titulares præfati poſthac nullos actus Pontificales exercere, neque ordines Sacros, aut minores, nec etiam primam Clericalem tonſuram cuiquam conferre poſſint, tam temporibus a jure ſtatutis, quam extra ipſa tempora non ſolum perſonis, & in locis ſubjectis Diœceſanis in quorum Diœceſi pro tempore reſederint, ſed nec etiam aliis perſonis, quæ ad illam Diœceſim cum licentia proprii Ordinarii, ſeu Superioris venirent, & peterent ſe promoveri, aut ordina-

Digitized by Google

dinari, niſi habita prius expreſſa licentia Epiſcopi, vel ejus Vicarii, in cujus Diœceſi fuerint, etiamſi in Monaſterio, vel loco nullius Diœceſis, ſeu quomodolibet exempto dictos actus Pontificales exercere, aut ordines, & tonſuram hujuſmodi conferre vellent, quodque ſi dicti Epiſcopi Titulares contrafecerint, & in præmiſſis non paruerint, vel in eis exceſſerint, Epiſcopi Ordinarii, ſeu illorum Vicarii tamquam Delegati Sedis Apoſtolicæ contra eos ad ſuſpenſionis ab eorum ordinibus ad tempus ſibi bene viſum, necnon illorum creſcenti contumacia ad privationis omnium, & ſingulorum Beneficiorum per eos ex diſpenſatione Apoſtolica, ſeu alias quomodolibet obtentorum, ac etiam pecuniarias arbitrio ipſorum Ordinariorum, ſeu Vicariorum infligendas, & applicandas pœnas procedere, & eos a ſuis Diœceſibus expellere libere, & licite valeant, nec illi in Monaſteriis, aut locis exemptis, vel nullius Diœceſi, quæ conſiſtant intra ipſorum Ordinariorum Diœceſim, vel ei contigua ſint ſine permiſſione Epiſcopi, vel ejus Vicarii hujuſmodi ſtare, habitare, ſeu moram trahere ullo modo poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſimiliter ſtatuimus, decernimus; atque declaramus.

Novas contumacibus infligit pœnas Pontifex.

§.3. Inhibentes ſub ſuſpenſionis a divinis, & excommunicationis, aliiſque arbitrii noſtri pœnis eiſdem Epiſcopis Titularibus, ne quovis prætextu, aut quæſito colore huic ſtatuto, decreto, & declarationi, ac præſentibus literis noſtris in aliquo ullatenus contrafacere, ſeu contravenire audeant, vel præſumant.

Contraria tollit.

§.4. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his ab illis, ſeu eorum aliquo fieri, vel attentari contigerit. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis literis tam ab ipſa Sacra Pœnitentiaria, quam ſub plumbo, & in forma Brevis a Nobis, & Sede Apoſtolica quomodolibet emanatis, & in futurum forſan emanandis; necnon omnibus illis, quæ in præinſertis literis hujuſmodi voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 28. Junii 1563. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die vigeſima octava Junii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Pontificatus noſtri anno Quarto.

LXIV.

Reformatio Officii Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, & literarum minoris Juſtitiæ, contradictarum nuncupatarum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

UNiverſis gregis Dominici curam Nobis divina diſpoſitione commiſſam, pro Paſtoralis officii debito divina favente gratia diligenter, & ſalubriter exercere cupientes, ad ea potiſſimum pro Chriſtifidelium animarum ſalute noſtræ dirigimus conſiderationis intuitum, per quæ juris, & juſtitiæ cultus a noſtris, & Sedis Apoſtolicæ Officialibus ſervetur, & inviolabiliter cuſtodiatur.

Cauſæ hujus reformationis, quæ editur ſuper.

§.1. Sane cum Nos una cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, ſingulorum Romanæ Curiæ Tribunalium, & Officiorum Correctioni, & emendationi jugiter intendentes, inter cetera ad officium Correctoris Cancellariæ Apoſtolicæ, ac literarum juſtitiæ contradictarum reſpexerimus, animadverterimus etiam officium ipſum, quod antiquiſſimum exiſtit, & per quod literæ Apoſtolicæ juſtitiæ ſub nomine Romani Pontificis, ac ſub plumbo expediuntur, pro ſuperiorum temporum licentia antiquam diſciplinam, ac puritatem in literarum hujuſmodi expeditione, & emendatione, vocato, & audito dilecto filio Magiſtro Paulo Odeſcalco, Cancellariæ, & literarum hujuſmodi moderno Correctore, Motu proprio, & ex certa ſcientia de eorumdem fratrum conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, & ordinamus.

Expeditionibus in cauſis, in quibus Papa, vel ejus Signatura reſcripſit.

§.2. Quod deinceps perpetuis futuris temporibus dictus Paulus, ac pro tempore exiſtens Corrector, necnon literarum earumdem Procuratores in cauſis, in quibus reſcripta a Nobis, vel a Signatura noſtra juſtitiæ pro tempore emanare contigerit, in eadem inſtantia ſe nullatenus intromittant. Poſſint tamen cauſas appellationum a ſententiis definitivis, vel definitivæ vim habentibus committere.

Indulgentiiſque, teſtamentis, contractibus &c.

§.3. Item confirmationes Indulgentiarum, ſive perpetuarum, ſive temporalium, & teſtamentorum, aut ultimarum voluntatum, ac juriſpatronatus, & præſentandi nullo modo expediant, ſed nec contractum, niſi ad utriuſque contrahentis ſupplicationem, & ſine præjudicio tertii.

Sententiis, laudis, compromiſſis.

§.4. Et minus ſententiarum niſi cum clauſula, quatenus rite, & recte latæ ſint, & in rem tranſiverint judicatam, neque adverſus illas aliquid fuerit impetratum. A confirmationibus etiam compromiſſorum, & laudorum ante utriuſque partis expreſſam homologationem.

Unionibus beneficiorum.

§.5. Necnon unionum perpetuarum, vel ſuppreſſionum, aut tranſlationum beneficiorum Eccleſiaſticorum, aut illorum fructuum applicationum omnino abſtineant.

Alienationibus bonorum eccleſiaſticorum.

§.6. Similiter non concedant confirmationes alienationum, permutationum, aut liberationum de bonis Eccleſiaſticis, quorum annuus redditus ſummam quinque ducatorum excedat, id quod diſpoſitive in literis exprimi debeat, & confirmationes hujuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ conjunctim committantur. Et ſi de ipſius Ordinarii intereſſe, vel præjudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano, & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles commiſſiones concedant, quando de alienandis juriſdictionibus, vel vaſſallagiis

ad

Digitized by Google

ad Eccleſias quomodolibet pertinentibus agitur.

Profeſſionibus Regularium.

§.7. Literas etiam declaratorias nullitatis profeſſionis propter vim, & metum, quando religioſi poſt ingreſſum religionis, vel emiſſam profeſſionem ſacros ordines in religione ſuſceperunt, etiam ſi aſſeratur, quod eiſdem vi, & metu durantibus dictos ordines ſuſceperint, minime concedant. In aliis autem caſibus declaratoriæ hujuſmodi committantur Ordinario loci, vocato Priore Monaſterii loci ejuſdem, in quo ſuit emiſſa profeſſio, & nunquam in Rom. Curia, etiam ſi pars, & teſtes in ea præſentes eſſent.

Religioſorum licentiis ſtandi extra clauſtra &c.

§.8. Sed nec licentias Religioſis eiſdem ſtandi extra Monaſterium etiam in caſibus infirmitatis, vel aliis a jure permiſſis, nec pro ſubventione parentum, pupillorum, aut aliorum conſanguineorum, niſi de expreſſa licentia ſuorum Superiorum petita, & obtenta.

Abſolutionibus juramentorum.

§.9. Et ſimiliter abſolutiones a juramento, præterquam ad effectum agendi, & excipiendi.

Facultatibus teſtandi.

§.10. Ac facultates teſtandi de bonis Eccleſiaſticis in forma quinterni ultra ſummam centum ducatorum minime concedere valeant, Religioſis vero etiam extra Clauſtra cum legitima diſpenſatione degentibus, ſimiles facultates teſtandi nullatenus concedantur.

Ordinariorũ geſtis.

§.11. Item geſta per Ordinarios, aut alios inferiores, niſi in caſibus illis expreſſe de jure permiſſis, & quando ex eorum narrativa formam juris minime per eos ſervatam eſſe conſtat, nullatenus confirment, nec eorum defectus juris, vel facti, aliquo modo ſuppleant.

Beneficiorum titulis, vel poſſeſſionibus

§.12. In primis autem abſtineant a confirmatione tituli, vel poſſeſſionis Beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, etiam cum clauſula, ſicuti juſte, & pacifice poſſidetis, cum, ſicut accepimus, confirmationes hujuſmodi plerumque petantur in fraudem ad confovendos intruſos, & alios, qui literas Apoſtolicas proviſionis Beneficiorum eorumdem minime expediverunt, ac minime curant expedire.

Declaratoriis ſuper homicidiis, & irregularitate.

§.13. Abſtineant etiam a declaratoriis ſuper homicidiis, & irregularitate exinde contracta, etiam ſi illa vim vi repellendo, & ad neceſſariam defenſionem commiſſa ſuiſſe aſſeratur.

Decimarum confirmationibus.

§.14. Item a confirmationibus decimarum, & illarum acquiſitionum, etiam pro pacificis poſſeſſoribus, niſi illas ante Concilium Lateranen. tempore rec. mem. Alexandri III. celebratum legitime acquiſitas eſſe expreſſe dicatur.

Rebus litigioſis.

§.15. Et inſuper a confirmationibus quibuſcumque de rebus litigioſis omnino ceſſent.

Indultorum confirmatione

§.16. Privilegia vero, ac facultates, & gratias per Sedem Apoſtolicam conceſſa, in genere tantum, non autem in ſpecie confirment, niſi privilegia ipſa de verbo ad verbum inſerantur, de quibus per literas Apoſtolicas, aut earum tranſumpta authentica omni prorſus ſuſpicione carentia, ipſi Correctori conſtiterit, de quo in confirmatione ipſa expreſſa mentio fieri debeat.

Rebus dubiis.

§.17. Poſtremo cum officium ipſum Correctoris potiſſimum verſetur in conceſſione, vel confirmatione eorum, quæ ſunt de jure permiſſa, nullatenus concedendo, vel confirmando reſcribat in materiis quoquomodo in jure dubiis, vel ubi variæ ſunt juriſperitorum opiniones, etiam pro communi illorum ſententia, ſed tantum ubi de re ipſa clara, & expreſſa de jure deciſio apparet, & de cujus intellectu nullatenus apud juris interpretes dubitetur.

Procuratores non immutent facti veritatem.

§.18. Procuratores autem literarum ipſarum contradictarum materias injuſtas, aut indebitas non procurent, nec minus literarum forment contra, vel præter continentiam memorialium, & veritatem facti illis a partibus exhibiti, ne facto variato, & veritate immutata literas expediant, quæ alias expediri non poſſent, prout ſæpius attentatum fuiſſe accepimus. In reliquis vero per præſentes non immutatis aut alteratis, antiquum ſtylum in expeditionibus literarum earumdem ſervari ſolitum inviolabiliter obſervent.

Contravenientium pœnæ.

§.19. Diſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Correctori ſub indignationis noſtræ, Procuratoribus vero præſentibus, & futuris ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrio inferendis, & applicandis pœnis, ne de cauſis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, & alias quam ut præfertur, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum, eis, & eorum officio quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis in ſimilibus materiis prohibitis expediendis ſe intromittere quoquomodo audeant, vel præſumant.

Irritatio contrariorum.

§.20. Decernentes nihilominus quaſcumque conceſſiones, commiſſiones, & alias expeditiones ab illis, & a dicto officio deinceps contra præſentium tenorem pro tempore quomodolibet, quod abſit, attentatas, nullas, & invalidas, ac extortas, & ſubreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata &c.

§.21. Sicque per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Rom. Eccleſ. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.22. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis eiſdem Correctori, & Procuratoribus ſub quibuſcumque tenoribus,

Digitized by Google

bus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac forſan Nos conceſſis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis (quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus) contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede Indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Juſſio publicandi. §.23. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus, illas in Palatii noſtri Apoſtolici, ac Audientiæ literarum Contradictarum valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis. §.24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D.P. An.III. die 27. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. ſexto Kalendas Junii, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

Papæ ſubſcr. ✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & Publicatio.

LXV.

Reformatio Tribunalis Rever. Cam. Apoſtolicæ.

De munere Officialium Cameræ, plene habes de Clericis in Conſt. XVII. Eug. IV. Inter. *Tom. III. Par. III. fol. 20. Et in Conſtitut. I. Call. III.* Quæ laudabili, *ibid. fol. 74. in Conſt. X. Julii II.* Ex injuncto. *ibidem fol. 27.*

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex, Chriſti Vicarius, uti prudens paterfamilias provide animadvertens, in agro dominico multam meſſem, & multos jam operarios eſſe, ut opus Domini recte, & ſine confuſione adimpleatur, ſingulis curas partitur, & officia diſtribuit, ac ne quis muneris ſibi commiſſi limites excedat, aut in alterius meſſem falcem imponat, ſolerti ſtudio, & diligentia providet, ſicut pro felici ipſius agricultura, & directione in Domino conſpicit ſalubriter expedire. Exordium.

§.1. Sane poſtquam Nos ſacrum Œcumenicum, & generale Concilium pro extirpandis hæreſibus, & Chriſtiani populi moribus emendandis in Civitate Tridentina celebrandum indiximus, prout illud divina favente gratia frequentiſſimo Prælatorum conventu jam feliciter congregatum extitit, & ſuos ſalutares progreſſus habere cœpit, dum Concilium ipſum generali totius Eccleſiæ reformationi diligenter incumbit, Nos Curiæ noſtræ, ac illius Officiorum, & Tribunalium peculiari correctioni animum adjecimus, & a ſacræ Pœnitentiariæ officio, in quo ſalus præcipue vertitur animarum, initio ſumpto illius reformationem feliciter abſolvimus. Studium Papæ reformandi ejus Curiam.

§.2. Nunc vero Cameræ noſtræ Apoſtolicæ tribunal tamquam reliquis totius Curiæ dignius, & excellentius, in quo non ſolum patrimonii beati Petri, ſed univerſorum Fiſci Apoſtolici jurium conſervatio, & adminiſtratio verſatur, direximus oculos noſtræ mentis, animadvertimuſque in eamdem Cameram pro ſuperiorum temporum licentia, & incuria, pleraque negocia extra propriam ipſius tribunalis naturam, tam circa ditioni Eccleſiaſticæ in temporalibus ſubjectas, quam reliquas totius Chriſtiani Orbis provincias irrepſiſſe, per quæ Camerarii noſtri, ac Præſidentium & Clericorum ejuſdem Cameræ ſtudia, a propriis, & peculiaribus eorum curiis diſtrahuntur, aliorumque tribunalium, & officiorum dictæ Curiæ, ac totius Eccleſiaſtici Status jurisdictio, cum magno Fiſci noſtri, ac partium litigantium detrimento, & reliquorum Chriſtifidelium ſcandalo, confunditur, & impeditur. Idcirco ad tollendos abuſus hujuſmodi, & ut Camerarius, ac Clerici, & Præſidentes prædicti eorum pro- Cauſa hujus reformationis

proprio muneri commodius & diligentius intendere valeant, habita ſuper his cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. Eccl. Cardinalibus deliberatione matura, & dilecto filio noſtro Guidone Aſcanio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacon. Card. de Sancta Flora nuncupato, moderno Camerario noſtro, ac dilectis filiis Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, ejuſque Notariis auditis, & eorum facultatibus, diligenter inſpectis, omnibuſque mature conſideratis, de eorumdem fratrum conſilio Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus.

Camerarius, & Clerici causas Fiſci intereſſe concernen. & non alias causas privatorum cognoſcant, & ſe abſtineant a

§.3. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus prædicti Guido Aſcanius Cardinalis, ac pro tempore exiſtentes Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici Fiſci noſtri negociis diligenter incumbant, utque illud liberius, & facilius facere, & exequi poſſint, cauſis inter Fiſcum noſtrum, & privatos juxta propriam eorum tribunalis naturam contenti ſint, & propterea a cognitione cauſarum inter privatos, etiam per viam appellationis, etiam ex Terris Eccleſiæ ad Sedem Apoſtolicam interpoſitæ omnino abſtineant, niſi cauſæ a negociis Fiſcalibus dependeant, aut ab illis originem trahant.

Commiſſionibus cauſarum

§.4. Similiter abſtineant a commiſſionibus & avocationibus cauſarum, necnon literis monitorialibus, & inhibitoriis, ac ſequeſtrationibus, & aliis hujuſmodi, ubi non agitur de inteteſſe Fiſci, etiam in Terris Eccleſiæ, cum hæc ad ſignaturam noſtram ſpectare noſcantur, & alias ordo judiciorum multipliciter confundatur. Permittimus tamen illis pro minori pauperum diſpendio, ut cauſas appellationum a ſententiis definitivis, vel earum vim habentibus interlocutoriis intra quadraginta milliaria ab Urbe in rebus minimis, & profanis, ſummam vigintiquinque ducatorum non excedentibus, de qua diſpoſitione mentionem facere teneantur, per ſimplices literas alias juxta formam juris committere poſſunt.

Alienationumque bonorum Eccleſ.

§.5. Interdicimus etiam illis commiſſiones alienationum de Bonis Eccleſiaſticis in forma, quæ dicitur, Si in evidentem, pro rebus, quarum redditus annuus ſummam quinque ducatorum auri de Camera excedat, de quo reddito ſimiliter expreſſa mentio in diſpoſitiva literarum habeatur, & commiſſiones hujuſmodi ſemper Ordinario loci, & alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ conjunctim committantur, & ſi de ipſius Ordinarii intereſſe, vel præjudicio agatur, tunc loco ipſius committantur Metropolitano, & ſi res ad ipſum Metropolitan. pertineat, Ordinario viciniori, & numquam ſimiles commiſſiones concedant, quando agitur de alienatione juriſdictionum, vel vaſſallorum ad Eccleſiam quovis modo pertinentium.

Abſolutionibus a delictis &c.

§.6. Inſuper ne delicta impunita remaneant, ab abſolutionibus, & remiſſionibus delictorum quorumlibet, etiam levium, aut illarum commiſſionibus, necnon ſalvis conductibus pro delinquentibus etiam de delictis extra Terras Eccleſiæ commiſſis omnino abſtineant.

Moratoriis.

§.7. Et ſimiliter a moratoriis dilationibus, niſi ad modicum tempus, & non ultra menſem, ac data idonea cautione, & pro his debitoribus tantum, qui aliam dilationem non obtinuerint.

Hebræorum tolerantiis.

§.8. Hebræis vero tolerantias, aut alia privilegia præjudicium Chriſtianorum quomodolibet concernentia.

Extractionibus.

§.9. Et quibuſvis perſonis, frumentorum, aut aliorum victualium ex Urbe, vel aliis Terris Eccleſiæ.

Repræſaliis.

§.10. Et tam in illis, quam extra eas ad cujuſvis inſtantiam, repræſalias etiam pro debitis fiſcalibus, niſi de particulari, & expreſſo mandato noſtro, aut Pontificis pro tempore exiſtentis.

Poſſeſſione beneficior. &c.

§.11. Necnon literas Camerales pro adipiſcenda poſſeſſione beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam Nobis, & Sedi Apoſt. reſervatorum, & prorogationem temporis ad expediendas literas Apoſtolicas quarumcumque gratiarum, aut ad ſolutionem annatarum, vel aliorum jurium Collegio Cardinalium, aut officialibus debitorum minime concedere valeant.

Vectigalibus.

§.12. Caveant etiam ab impoſitione, vel augmento vectigalium, ſeu datiorum, vel illorum diminutione, aut alteratione ex quacumque cauſa etiam publicam utilitatem concernente.

Spoliis Clericorum.

§.13. Sed nec ſpolia Clericorum decedentium, aut decimas, vel alia regalia, aut credita fiſcalia, in toto vel in parte donare, vel remittere poſſint. Commiſſarii vero ad præmiſſa exigenda, & recuperanda non niſi idonei, & probatæ vitæ, nullum habentes in ea re intereſſe conſtituantur, qui etiam jurejurando, ac idoneis cautionibus de eorum officio fideliter, & diligenter exercendo adſtringantur.

De Clericorum juriſdictione.

§.14. Clerici vero Cameræ cum nullam juriſdictionem, ut ſinguli, ſed tantum collegialiter, & in plena Camera habere noſcantur, nihil expediant privatim, & ſingulariter, nec aliquas literas, aut patentes de quacumque re ſubſcribant, niſi ex commiſſione eis facta in eadem plena Camera, in qua omnia clare, & diſtincte proponi, ac in libro propoſitionum annotari debeant.

Notariorum munere.

§.15. Notariique in expeditionibus, & ſcripturis deſuper conficiendis, de propoſitione, & commiſſione hujuſmodi mentionem expreſſam habere teneantur.

Indultis circa ſpiritualia.

§.16. Sed & tam Camerarius, quam Clerici ipſi ultra prohibita in præſenti reformatione, a quibuſcumque licentiis, gratiis, & indultis de rebus ſpiritualibus in forma gratioſa, vel commiſſaria, etiam cum clauſulis juſtificativis, & alias tam in Terris Eccleſiæ, quam extra illas, omnino abſtineant.

Expeditionibus.

§.17. Et ſimiliter a quibuſcumque aliis expeditionibus, quæ ſibi ratione ſuæ ordinariæ juriſdictionis propter publicam utilitatem, vel alias expreſſe per literas ſuarum facultatum conceſſæ non reperiuntur. Nec præ-

prætextus conſuctudinis, aut quaſi poſſeſſionis etiam antiquiſſimæ, & immemorabilis in ſimilibus concedendis eis ſuffragetur, etiam ſi conſuetudo, & quaſi poſſeſſio hujuſmodi per literas aliquorum Pontificum generaliter approbatæ fuerint.

Notariorum extorſionibus.

§.18. Notarii vero Cameræ abſtineant ab extorſionibus, & indebitis exactionibus, utpote pro obligationibus ſolvendi annatas, quæ tamen in promptu ſolvuntur, prout hactenus uſurpatum eſſe accepimus, & aliis hujuſmodi, ſuper quibus, & aliis per præſentes ſtatutis, & prohibitis, Camerarius, ac ejus Vicarius diligentem inquiſitionem adhibere, & delinquentes condignis pœnis pro modo culpæ punire debeant.

Camerarii, & Cler. eorum officio, pro tempore Sedis vacantis.

§.19. Sede autem Apoſtolica vacante, officium Camerarii, quod per Conſtitutionem piæ mem. Clementis Papæ V. etiam Prædeceſſoris noſtri in Conc. Viennen. editam durare decernitur, ita durare declaramus, ut tam ipſe Camerarius, quam Præſidentes, & Clerici, ac Notarii prædicti non ſolum ea, quæ præſenti Conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente etiam pro ejuſdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet exercere, & expedire non conſueverunt, minime uſurpent, ſed tantum exactioni pecuniarum Cameræ Apoſtolicæ debitarum, ac illarum reſervationi, necnon proviſionibus ratione Sedis Vacantis neceſſario faciendis incumbere, & propterea a ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, vel novatione, ac rationum ſolidatione, & quibuſcumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam juſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus, omnino abſtinere debeant.

Contravenientium pœna.

§.20. Deſtrictius inhibentes præfato, ac pro tempore exiſtenti Camerario in virtute ſanctæ obedientiæ, Clericis vero, ac Notariis, & aliis officialibus, & eorum miniſtris quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon privationis officiorum, & beneficiorum quorumcumque per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, aliiſque noſtri, & pro tempore exiſtentis Rom. Pont. arbitrii pœnis, ne de cauſis, negociis, ac expeditionibus per præſentes interdictis, etiam prætextu quorumvis privilegiorum, & indultorum eis quomodolibet conceſſorum, aut conſuetudinis, vel quaſi poſſeſſionis hujuſmodi ſe intromittere quoquo modo audeant, ſeu præſumant.

Annullatio aliter geſtorum.

§.21. Decernentes quaſcumque conceſſiones, commiſſiones, & expeditiones ab illis, & a dicta Camera deinceps contra præſentium tenorem pro tempore forſan, quod abſit, attentatas, etiam ſi illas vivæ vocis oraculo emanaſſe aſſerantur, nihilominus nullas, & invalidas, ac extortas, ſubreptitias fore, & eſſe, ac cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe.

Clauſula ſublata.

§.22. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, ac Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam Provinciarum, ac Terrarum ditionis Eccleſiaſticæ Legatos, eorumque Vicelegatos, Gubernatores, & alios Officiales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.23. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, ac facultatibus eiſdem Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac de fratrum eorumdem conſilio, & aſſenſu ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet etiam per piæ mem. Martinum V., Eugenium IV., Innoc. VIII., & prædictum Leonem X., & Paulum III., ac Julium etiam III. & alios quoſcumque Rom. Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac forſan etiam Nos conceſſis, approbatis, & innovatis, ac decretis, & cenſuris in illis appoſitis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac individua, & de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Forma & effectus publicationis.

§.24. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & eos, quorum intereſt, vel intereſſe poterit, omnino afficiant, volumus, & mandamus illas in Palatii noſtri, ac Cameræ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris affigi, & per aliquod temporis ſpatium, relicta ibidem earum copia, affixas detineri, ut ii, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel allegare, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, cum non ſit veriſimile apud eos incognitum remanere, quod tam patenter publicatum fuerit.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

D.P. An.III. die 27. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingen-

Digitized by Google

genteſimo ſexageſimo primo, ſexto Kal. Junii, Pont. noſtri Anno III.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur Cardinalium ſubſcriptiones, & publicatio.

LXVI.

Reformatio Tribunalis Auditoris cauſarum Curiæ Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

INter multiplices Paſtoralis officii noſtri curas, illa Nos potiſſimum urget, ut proviſionis noſtræ miniſterio Romanæ Curiæ Tribunalia, juſte, & ſalubriter dirigantur, ac ſubditis noſtris, & aliis Chriſtifidelibus cauſas, & negocia ſua in eis tractantibus, jus, & juſtitia æqua lance, & minoribus, quam fieri poterit, diſpendiis miniſtrentur.

Cauſa hujus reformationis

§.1. Sane cum Nos una cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, generali Tribunalium, & Officiorum ejuſdem Curiæ reformationi ſolerti ſtudio, ac vigilantia intenderemus, inter cetera reſpeximus ad antiquiſſimum, & nobiliſſimum Tribunal noſtri, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, qui non ſolum Rom. Curiæ Judex ordinarius exiſtit, ſed in tota temporali Juriſdictione noſtra, ac univerſis Chriſtiani Orbis Provinciis, & Regnis ex indulto diverſorum Rom. Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum in civilibus, & criminalibus, juriſdictionem exercet, animadvertimuſque in eodem Tribunali pro temporum incuria, & negociorum multiplicitate nonnullos abuſus irrepſiſſe, ac non modica emendatione, & correctione opus eſſe.

Reformatio ſuper.

§.2. Et propterea, ut tam Auditor, quam ejus Locumtenentes, & Notarii intra juriſdictionis ſuæ fines ſe contineant, neque cauſas contra juris ordinem cum Rectorum, & Gubernatorum ejuſdem ditionis noſtræ, & aliorum Ordinariorum injuria, ac ſubditorum noſtrorum, & reliquorum Chriſtifidelium nimio diſpendio ad ſe trahant, aliaſque, ut decet, eorum officio rite, & recte fungantur, provide volentes, vocato, & audito venerabili fratre noſtro Flavio Epiſc. Muran. moderno noſtro, & dictæ Curiæ Auditore, & habita ſuper his cum eiſdem Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Auditor, ac Locumtenentes, ſeu Judices, & Notarii dictæ Curiæ pro tempore exiſtentes, ad infraſcriptorum capitulorum, & in eis contentorum quorumcumque plenariam obſervationem teneantur.

Monitoriis ſpecialibus.

§.3. Et in primis Auditor præfatus non decernat monitoria ſpecialia in cauſis profanis etiam in terris Eccleſiæ ultra quadraginta milliaria ab Urbe, quando valor cauſæ non excedit ſummam centum florenorum.

Appellat. admittendis.

§.4. Deinde non recipiat, nec admittat appellatione de partibus, niſi cum clauſula expreſſa, quatenus a ſententia definitiva, vel vim definitivæ habente appellatum ſit.

Monitoriis generalibus.

§.5. Succeſſive in monitoriis generalibus reſervet facultatem etiam Ordinario loci, abſolvendi incurrentes cenſuras in eis contentas.

Cedulonibus.

§.6. Præterea non permittat affigi cedulones cum picturis dæmonum, & aliis ſimilibus.

Sequeſtris.

§.7. Item non decernat ſequeſtra, niſi juxta formam Conſtitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Ad compeſcendas*, prout ſervatur in Rota, & in illis ſemper apponatur clauſula, Proviſo quod de fructibus ſequeſtratis cultus divinus manuteneatur, ac animarum cura exerceatur, & alia onera beneficio incumbentia ſupportentur.

Monitoriis cōtra Epiſcopos & eorum ſuperiores.

§.8. Porro non decernat contra Epiſcopos, & eorum ſuperiores monitoria ad perſonaliter comparendum, niſi prævia commiſſione ſignata manu noſtra, aut pro tempore exiſtentis Romani Pontificis, & pro decreto monitorii ad perſonaliter comparendum nihil percipiat.

Expenſis contumacialibus inſtigatoris.

§.9. Subſequenter expenſæ contumaciales reſtituantur inſtigatori, ſi illas fecerit, alioquin Notario cauſæ, ac aliis, qui in ea expeditiones ſcripſerunt, ac eas gratis ad inſtantiam Fiſci conceſſerunt.

Remiſſoriis in cauſis criminalibus.

§.10. Item non concedat Auditor in cauſis criminalibus remiſſoriam ad partes ad probandum delictum, vel fundandam Fiſci intentionem, ſed advocentur teſtes ad Curiam, vel cauſa remittatur ad partes, ubi delictum eſt commiſſum.

Literis pro capien. indiciis.

§.11. Nec concedat literas ad partes ad capienda indicia contra aliquem, niſi prius in Curia aliqualiter conſtiterit de delicto.

Examine reorum & teſtiū.

§.12. Præterea non permittat, quod Procurator Fiſci examinet reos, ſed tantum examini intereſſe poſſit, ac reus per Judicem examinetur, & idem ſervetur in teſtibus, qui pro reo examinabuntur, vel det interrogatoria in ſcriptis.

Reorum in carcere retentione.

§.13. Deinde curet ne rei ultra triduum retineantur in carceribus ſecretis, antequam examinentur, niſi tamen natura cauſæ aliud ſuadeat.

Dilationibus Fiſci.

§.14. Studeatque generaliter dilationes in Fiſci favorem abbreviare, ne rei diutius laboribus, & expenſis fatigentur.

Intereſſe Fiſci in cauſis privatorum.

§.15. Nec differat expeditionem cauſarum inter privatos pendentium, licet Procurator Fiſci proteſtetur cauſam non expediri niſi ipſo citato pro ejus intereſſe, niſi de eo incontinenti ſaltem ſummarie doceat.

Cauſis uſuræ contra Mercatores.

§.16. Nec inhibeat aut, retardet Mercatorum creditorum ſuorum exactionem ad Fiſci inſtantiam ſub prætextu uſurariæ pravita-

Digitized by Google

vitatis in eis commiſſæ, ſed procedatur ſeparatim in cauſa uſurarum ſine retardatione cauſæ civilis juxta juris diſpoſitionem.

Appellationibus Fiſci.

§.17. Minus etiam admittat appellationem Fiſci ab abſolutoria lata pro reo, juxta laudabilem conſuetudinem hactenus in Curia ſervatam.

Inventariis de bonis Inquiſitorum.

§.18. Item inquiſito reo non fiet inventarium illius bonorum, niſi agatur de delicto, pro quo veniat imponenda pœna, niſi detur idonea fidejuſſio de ſtando juri, & juri, & judicato ſolvendi. Quando autem inventarium conficiendum fuerit, non deſcribatur inventarium hujuſmodi in Regiſtro, ſed tantum moderata merces pro qualitate rei a Notario accipiatur.

Sportulis Judicum.

§.19. Et in cauſis ordinariis Auditor prædictus, ſeu ejus in civilibus Locumtenens non recipiat ſportulas, neque Notarius aliquid pro nota ſententiæ, ſed in cauſis Commiſſariis, & declaratoriis contumacialibus tantum.

Notariorum procura, vel pactis.

§.20. Inſuper caveat dictus Auditor, ne ſui Notarii, vel eorum ſubſtituti ſint Procuratores cauſarum ejuſdem tribunalis, aut paciſcantur de quota litis, vel lucri cum Procuratoribus, vel Solicitatoribus, ſub pœna privationis, & infamiæ.

Decretiſque.

§.21. Nec audeant Notarii ipſi facere ex ſe decreta, etiam quantumvis ordinaria, & ſolita, ſed ſemper ad Judicem recurrant, ſub pœna falſi, & privationis exercitii.

Contrahentium cognitione.

§.22. Curentq., etiam Notarii, ut cognoſcant contrahentes ſaltem per depoſitionem unius ex teſtibus in inſtrumento apponendis, ne fiat ſuppoſitio perſonarum.

Officiorum arrendis.

§.23. Item eorum officia arrendare non poſſint, niſi perſonis per ipſum Auditorem approbatis.

Inhibitionibus vigore Eugenianæ.

§.24. Præterea Auditor præfatus non concedat monitoria, vel inhibitiones in vim Conſtitutionis Eugenianæ in favorem Curialium, niſi pro illis, qui ſaltem per annum in Curia continue reſidentiam fecerint.

Terminis referendis.

§.25. Et ſi contingat unum Notarium accipere terminum pro alio Notario ad referendum, teneatur ipſe accipiens per totam illam diem, qua acceperit, relationem facere.

Mandatis de manutenendo

§.26. Et inſuper Auditor præfatus non concedat mandata de manutenendo aliquem in poſſeſſionem, in qua exiſtit, niſi conſtito ſaltem extrajudicialiter eum accepiſſe, & retinuiſſe vere, & actualiter, non autem verbaliter, & momento tantum poſſeſſionem vacantem, & non cum ſpolio alterius.

Mandatis ſuſpicionis fugæ.

§.27. Porro non concedat mandatum de capiendo ratione ſuſpicionis fugæ, niſi conſtito ſibi ſaltem ſummarie, & extrajudicialiter de credito liquido, & de ſuſpicione fugæ ſaltem per juramentum ipſius creditoris, & niſi facta ſolutione, vel depoſito actuali per actorem de expreſſis capturæ in eventum, in quem illa indebite facta detegatur.

Copiis dandis ante torturam.

§.28. Inſuper præfatus Auditor, ſeu ejus Locumtenens, in criminalibus faciat ſemper dare copiam indiciorum reo, vel petentibus pro eo ante torturam, & pendente termino ad faciendas defenſiones, detur commoditas carceratis libere loquendi cum eorum Advocatis, & Procuratoribus, etiam ſemotis arbitris, niſi tamen qualitas cauſæ aliud neceſſario ſuadeat, quæ quidem indiciorum copiæ dentur pauperibus gratis, & abſque aliqua pecuniarum exactione.

Regiſtris in cauſis ordinariis civilibus.

§.29. Præterea Notarii non conficiant regeſta in cauſis ordinariis, nec Commiſſariis non excedentibus valorem ducentorum florenorum, ac in ipſis regeſtis, & extractibus, & quibuſcumque aliis eorum expeditionibus teneantur ſervare taxas juxta reformationem in noviſſimo Concilio Lateranen. editam.

Juriſdictione A. C.

§.30. Tandem, ut tollantur controverſiæ inter Tribunalia dictæ Curiæ, & unicuique ſua juriſdictio ſervetur, declaramus executionem obligationis in forma Cameræ ad præfatum Auditorem Cameræ privative ad alia tribunalia pertinere, præterquam in inſtrumentis dependentibus a cauſis, & actis in aliis Tribunalibus hujuſmodi geſtis, & ſine præjudicio Motus proprii per Nos in favorem Populi Romani editi.

Inhibitio, & pœnæ in contravenientes.

§.31. Diſtrictius inhibentes Auditori ſub indignationis noſtræ, & Locumtenentibus ſive Judicibus, ac Notariis prædictis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis officiorum ſuorum hujuſmodi, & aliis etiam gravioribus noſtro, & pro tempore exiſtentis Rom. Pontificis arbitrio infligendis, & applicandis pœnis, ne de expeditionibus, ac decretis, & aliis ſibi per præſentes interdictis, ac contra prædictorum Capitulorum formam, & tenorem, etiam quorumvis privilegiorum, indultorum, ac literarum eis quomodolibet conceſſarum, vel alio quovis prætextu ſe intromittere, aut illa immutare, vel alterare quoquomodo audeant, ſeu præſumant.

Clauſula ſublata.

§.32. Decernentes quæcumque decreta, & acta ab eiſdem Auditore, Judicibus, & Notariis pro tempore contra præſentium formam, & tenorem, quod abſit, emanata, & facta, nulla & invalida, ac extorta & ſubreptitia, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & cenſeri, neminique propterea ſuffragari poſſe, vel debere, & ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.33. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis eidem Tribunali, ac illius Auditoratus officio, ac Auditori, etiam in ejuſdem officii erectione, & inſtitutio-

Digitized by Google

tutione, ac Judicibus, & Notariis ipſis, illorumque Collegio, etiam Motu proprio, conſiſtorialiter, ac de fratrum eorumdem conſilio & aſſenſu, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, & alias quomodolibet, etiam per Nos conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim a præfata ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum habenda eſſet in in eiſdem literis mentio ſpecialis.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§. 34. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, & omnes quorum intereſt, vel intereſſe poterit, afficiant, volumus, & mandamus illarum copiam in Palatii noſtri Apoſtolici, ac domus, ſeu Curiæ præfati Auditoris valvis & acie Campi Floræ affigi, & ibidem relicta earum copia, aliquandiu detineri, ut ii, quos literæ ipſæ concernunt, ſeu concernent in futurum, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile, apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Sanctio pœnalis.

§.35. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, ordinationis, declarationis, inhibitionis, decreti, derogationis, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

D. P. An.III. die 2. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562. quarto Nonas Junii, Pontificatus noſtri Anno III.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur Cardinalium ſubſcriptiones, & publicatio.

LXVII.

Loca pia, & Confraternitates etiam inſtitutæ, vel dependen. a Capitulo Sacroſanctæ Lateranenſis Eccleſiæ, vel S. Spiritus, aut S. Sebaſtiani ad Catecumbas de Urbe, ſubjiciuntur juriſdictioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium. Et eiſdem Capitulis prohibetur, de cetero erigere loca pia, & Eccleſias, vel in eorum membra recipere.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

Regimini univerſalis Eccleſiæ divina favente clementia præſidentes, inter cetera, ad quæ noſtri Paſtoralis officii ratione tenemur, in primis ſatagendum Nobis fore arbitramur, ut ne quid quorumvis privilegiorum, facultatum, & indultorum Apoſtolicorum quibuſvis perſonis, & locis ob quaſvis, etiam quantumlibet pias cauſas conceſſorum, aut alio quopiam prætextu, tam in eorum, quos in partem univerſalis Eccleſiæ regiminis ſibi Sedes Apoſtolica aſſumpſit, quam aliorum quorumvis juriſdictionis præjudicium, vel auctoritatis diminutionem temere a quoquam agendo, attentetur, & ex quo ſumptis ſcandalorum cauſis univerſi Chriſtifidelium cœtus cum animarum periculo coinquinetur.

Miniſtri Eccleſiarum inſtitutarum ſive dependentium ab Hoſpitali S. Spiritus, vel Monaſterii S Sebaſtiani ad Catechumbas, ſive Capitulo S. Joannis Lateranen. de Urbe prætendebant exemptos eſſe a juriſdictione Ordinariorum, & diverſos exceſſus committebant.

Unde multæ lites ortæ fuerunt inter illos, & locorum Ordinarios,

§.1. Cum itaque, ſicut magna cum animi noſtri moleſtia accepimus, quamplurimi Eccleſiarum, Cappellarum, Cappellaniarum, Oratoriorum, Altarium, Societatum, & Confraternitatum, Archipreſbyteri, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardiani, Societates, Officiales, & Miniſtri, ex eo forſan, quod eorum Eccleſiæ, Capellæ, Capellaniæ, Oratoria, Altaria, Societates, ac Confraternitates hujuſmodi a primæva illorum erectione, & inſtitutione, vel alias in membra, ſeu grangias per Præceptorem Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, S. Auguſtini, & Abbatem Monaſterii S. Sebaſtiani ad Catecumbas prope, & extra muros dictæ Urbis Ciſtercien. Ordinum, ac Capitulum Eccleſiæ S. Joannis Lateranen. de eadem Urbe, quorumdam per nonnullos Prædeceſſores noſtros Rom. Pontifices ac Sedem prædictam ac forſan Nos eiſdem Hoſpitali, Monaſterio, & pro tempore exiſtentibus illorum Præceptori & Abbati, ac Eccleſiæ Lateranen., & Capitulo, cum facultate illa aliis Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus impartiendi, & communicandi deſuper forſan conceſſorum privilegiorum, facultatum, & indultorum prætextu, vel alias etiam cum hujuſmodi impartitione, & communicatione recepta exiſtunt, ac ab eis dependent, ac alias ſe, ac Eccleſias, Capellas, Oratoria, Altaria, Capellanias, Societates, ac Confraternitates hujuſmodi, illorumque bona quæcumque ab Ordinariis loco-

Google

locorum, eorumque juriſdictione, obedientia, & viſitatione, ac correctione exemptos, & exempta eſſe prætendant, ac proinde nulla ab eis requiſita, vel obtenta licentia in Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, & Altaribus hujuſmodi per quoſdam Sacerdotes conductitios, ad eorum nutum amovibiles Divina officia celebrare, ac Chriſtifidelium eorumdem confeſſiones audire, eiſque ſanctiſſimum Euchariſtiæ, necnon Baptiſmatis, & alia ſacramenta Eccleſiaſtica miniſtrari, defunctorum cadavera, certa emolumenta mortuaria nuncupata percipiendo, ac in eorum utilitatem convertendo, ſepeliri, ac diverſa alia in Ordinariorum prædictorum, ac Parochialium Eccleſiarum Rectorum, infra quorum Diœceſis, & Parochiarum limites, Eccleſiæ, Capellæ, Oratoria, Capellaniæ, & Societates, ac Confraternitates hujuſmodi erectæ, & inſtitutæ exiſtunt, juriſdictionis, & auctoritatis præjudicium facere audeant, ſeu præſumant, ac Ordinarios, & Parochialium Eccleſiarum Rectores hujuſmodi ſuis debitis juribus, & emolumentis defraudent, illorumque præcepta, & monitiones floccipendentes, diverſa exceſſus, & delicta committant, ob idque per Ordinarios, ac Parochialium Eccleſiarum Rectores hujuſmodi, necnon Archipresbyteros, Rectores, Priores, Gubernatores, Guardianos, & Officiales, ac Miniſtros prædictos variæ lites, & controverſiæ coram diverſis Judicibus, & Commiſſariis in Romana Curia, & extra eam ortæ ſint, & forſan adhuc pendeant indeciſæ, in grave Chriſtifidelium eorumdem animarum periculum, populique ſcandalum, & ordinis clericalis vilipendium non modicum.

Ideo Pontifex iſte eaſdem lites omnes ad ſe advocat, & extinguit.

Et revocat Hoſpitalis, Monaſterii, & Capituli prædictorum, facultates erigendi Eccleſias & Societates, ſive illas in eorum membra recipiendi cum facultatum & indulgentiarũ communicatione, Eccleſiaſque, & Societates hujuſmodi ſubjicit juriſdictioni Ordinariorum, & Rectorum Parochialium.

§.2. Nos, quorum eſt quemlibet in ſuis juriſdictione, & auctoritate manutenere, ac ne in eis indebite a quoquam impediatur, ſolertiæ noſtræ curas impendere, cunctorum quoque Chriſtifidelium animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, conſulere, litium, cauſarum, & controverſiarum quarumcumque in præmiſſis motarum, & forſan pendentium ſtatus, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & Collitigantium præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac lites, & controverſias, & cauſas hujuſmodi ad Nos harum ſerie advocantes, illaſque penitus annullantes, caſſantes, & extinguentes, partibuſque litigantibus perpetuum ſilentium imponentes, necnon eiſdem Judicibus, ne ſe de eis ulterius intromittere, ſub noſtræ indignationis, & excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, audeant, ſeu præſumant, diſtrictius inhibentes, ac ulterioribus ſcandalis, quæ ex præmiſſis oriri poſſent, debite ac ſalubriter obviare volentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula privilegia, facultates, & indulta, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac ad quorumvis inſtantiam, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, efficacioribuſque, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, per Nos, ac Sedem, ſeu Prædeceſſores hujuſmodi Præceptori Hoſpitalis, ac Abbati Monaſterii, necnon Capitulo Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranen. hujuſmodi, etiam ſuper facultate erigendi, & inſtituendi Eccleſias, Capellas, & Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illaque in grangias, vel membra recipiendi, ac per eos erectis, & inſtitutis Eccleſiis, Capellis, Capellaniis, Oratoriis, Altaribus, Societatibus, & Confraternitatibus, illorumque Archipreſbyteris, Prioribus, Gubernatoribus, Guardianis, Sacerdotibus, Officialibus, & Miniſtris quocumque nomine nuncupatis, & aliis quibuſvis, etiam ex certa ſcientia conceſſa, ac forſan auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata, dicta auctoritate tenore præſentium ex ſimili noſtra ſcientia caſſamus, extinguimus, irritamus penitus, & abolemus. Necnon Eccleſias, Capellas, Capellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros hujuſmodi, cum omnibus illorum bonis, juriſdictioni, correctioni, & obedientiæ Ordinariorum, ac Rectorum Parochialium Eccleſiarum, in quorum Diœceſ. & Parochiis illa reſpective extiterint, ut præfertur, prædictis, & aliis quibuſvis ſibi alias conceſſis privilegiis, immunitatibus, facultatibus, exemptionibus, & gratiis non obſtantibus, ſubjicimus, & ſupponimus. Ac Ordinariis, per ſe, vel alium, ſeu alios, quos duxerint eligendos, & deputandos, Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, Altaria, Societates, & Confraternitates, illorum Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros quoſcumque, quoties eis videbitur, viſitandi, corrigendi, inobedientes quoque, & rebelles quoſcumque appellationis, & quibuſvis aliis ſublatis atque remotis obſtaculis, ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & pecuniarias ſibi beneviſas, & in eos propterea latas incurriſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, ac brachii ſæcularis auxilium invocandi, & pœna debita puniendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Contravenientium pœnæ.

§.3. Diſtrictius inhibentes Archipresbyteris, Prioribus, Guardianis, Gubernatoribus, Sacerdotibus, Officialibus, & Miniſtris prædictis, ac aliis quibuſvis quavis dignitate, & auctoritate fungentibus ſub eiſdem, ac duorum millium ducatorum auri de Camera, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, necnon privationis quorumcumque beneficiorum qualitercumque qualificatorum per eos pro tempore obtentorum, & conceſſorum, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione per contravenientes incurrendis pœnis, ne deinceps perpetuis futuris temporibus quorumvis privilegio-

legiorum, facultatum, & indultorum ſibi quomodolibet pro tempore conceſſorum, aut alio quovis prætextu, Præceptor videlicet, Abbas, & Capitulum prædicti Eccleſias, Capellas, Capellanias, Oratoria, vel Altaria, aut Societates, vel Confraternitates erigere, & inſtituere, ac illas, & illa ſic erectas & inſtitutas, ſeu erecta, & inſtituta, eum facultatum, & indulgentiarum participatione, & communicatione, in grangias, vel membra eorum Hoſpitalis, vel Monaſterii, aut Eccleſiæ Lateranen. hujuſmodi recipere. Archipresbyteri vero, & Priores, & Gubernatores, ac Guardiani, Sacerdotes quoque, Officiales, & Miniſtri prædicti Divina officia celebrare, ſeu celebrari facere confeſſiones audire, vel alia ſacramenta Eccleſiaſtica cuipiam miniſtrare, defunctorum cadavera ſepelire, aut aliquos Sacerdotes pro præmiſſis exequendis deputare audeant, ſeu præſumant. Immo ſub pœnis prædictis mandantes, & præcipientes eiſdem, ut Ordinariis, ac Rectoribus Parochialibus Eccleſiarum hujuſmodi, necnon piis eorum mandatis, monitionibus, & exhortationibus, in omnibus, & per omnia parere, & obedire debeant, ſaluhreſque eorum correctiones prompto, & libenti animo ſuſcipiant. Decernentes eoſdem Archipresbyteros, Priores, Gubernatores, Guardianos, Sacerdotes, Officiales, & Miniſtros, necnon eorum Eccleſias, Cappellas, Cappellanias, Altaria, Oratoria, Societates, & Confraternitates, ac alios quoſcumque ſub eiſdem privilegiis, indultis, & facultatibus comprehenſos eiſdem Ordinariis omnino ſubiecta fuiſſe, fore, & eſſe.

Decretum irritans.

§.4. Et ita per quoſcumque prædictos, & alios Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus, ſi opus ſit, de non tollendo jure quæſito, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Hoſpitalis, & Monaſterii, ac Eccleſiæ S. Joannis Lateraneo. & Ordinum hujuſmodi, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque Præceptori, Abbati, & Capitulo prædictis reſpective, eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, aç cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie, & alias, etiam motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Sanctio pœnalis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ advocationis, annullationis, caſſationis, extinctionis, irritationis, abolitionis, ſubjectionis, ſuppoſitionis, inhibitionis, conceſſionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Id. Junii, Pontificatus noſtri Anno tertio.

D. P. An.III. 13. Junii.

LXVIII.

Reformatio Tribunalium Ordinariorum, & aliorum Judicum Romanæ Curiæ, officiique tam Advocati, & Procuratoris pauperum, quam Fiſci Rev. Cameræ Apoſtolicæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex reformavit Pœnitentiariam ſup. fol. 116., & etiam Cameram ſupra fol. 121. Auditoratumque Cameræ ſup. fol. 125.

§.1. CUm ab ipſo noſtri Pontificatus initio id præcipuum ſemper corde geſſerimus, ut Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia, ſublatis omnibus, qui ex nimia forſan præteritorum temporum licentia invaluerant abuſibus, in meliorem formam reducerentur. Ac ob id in primis ad Pœnitentiariam noſtram, utpote in qua de animarum ſalute maxime agitur, mentis noſtræ aciem convertentes, pro illius reformatione nonnulla ſtatuta perpetuo obſervanda ediderimus. Et deinde conſiderantes Nobis ex injuncto ſummi Apoſtolatus officio, etiam incumbere, non ſolum rebus ſpiritualibus convenientia remedia adhibere ſed etiam temporali Sedis Apoſt. dominio ſubjectos præſertim pauperes ab oneribus, quantum fieri poteſt, ſublevare, ac ut in tranquillitate recte gubernentur, provide-

Digitized by Google

re, Cam. noſtræ Apoſtolicæ officia ad honeſtum modum reduxerimus, & illius etiam ac noſtri Auditoratus officium reformaverimus.

Nunc aliorū Judicum reformationem profert Super

§.2. Verum pro ulteriori reformatione hujuſmodi proſequenda, opportunum, quinimmo neceſſarium eſſe cenſentes reliqua etiam prædictæ Urbis, & Curiæ ordinaria tribunalia, & ab illis dependentia, noſtrique etiam Fiſci procuratoris officium ad debitam normam reducere, illorum Magiſtratibus, ac Notariis, & aliis officialibus in unum pluries congregatis, & in præſentia noſtra, ac nonnullorum venerabilium Fratrum Noſtrorum S. R. E. Cardinalium ob hoc a Nobis ſpecialiter electorum auditis, ac omnbus mature conſideratis, etiam de ceterorom omnium Fratrum Noſtrorum conſilio hac in perpetuum valitura Couſtitutione ſancimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Sportulis Judicum in cauſis civilibus ordinariis.

§.3. Quod nullus Judicum ordinariorum Almæ Urbis, & Romanæ Curiæ, cujuſcumque ſit dignitatis in cauſis civilibus ordinariis ratione ſportularum aliquid prorſus accipiat, etiam a ſponte dare volentibus.

Et in criminalibus ordinariis & commiſſariis.

§.4. In criminalibus vero pro ſportulis ſententiæ definitivæ abſolutoriæ a prætenſis criminibus, in quibus alias pœna a deportatione ſupra veniret imponenda non ultra decem, a deportatione vero infra, non ultra quinque aureos accipere poſſint. Et ſibi ipſis caveant, ne pro extorquendis hujuſmodi ſportulis aliquem nolentem quovis modo abſolvi ad petendum ſententiam hujuſmodi per cauſarum expeditionis dilationem, vel rei in carceribus detentionem, vel per cautiones de ſe repræſentando, vel non diſcedendo, ubi alias illis de jure locus non ſit præſtandi, cautionem, aut alias quoquomodo inducant. Pro ſententia autem in cauſis capitalibus, & ultimi ſupplicii, vel in qua alias pœna corporalis imponitur, etiam ſi in illa indemnitati partis offenſæ, vel proſequentis proprium intereſſe etiam pecuniarum provideatur, & in illius favorem pronuncietur, nihil prorſus accipiat. Et pro ea, in qua pœna pecuniaria, vel relegationis imponitur, & incidenter indemnitati conſulitur, & in illius favorem etiam pronnnciatur, non ultra quinque aureos habere poſſint. In commiſſariis cauſis criminalibus, quæ ſcilicet in vim commiſſionis a principio coram eis introducuntur, non ultra duplum ejus, quod in ordinariis accipere valeant.

In civilibus commiſſariis.

§.5. In civilibus ſimili modo commiſſariis, ubi de ſumma a vigintiquinque infra agitur, nihil prorſus, a vigintiquinque uſque ad centum, ſcuta tria, a centum uſque ad ducenta ſcuta ſex, a ducentis uſque ad quamcumque ſummam ſcuta decem, & non oltra. Pro quacumque ſententia declaratoria, ob non paritionem monitorii in contumaciam, non ultra decem carlenos. Pro declaratoria in vim literarom, aut alias habente vim definitivæ ſi ſumma ſit certa, accipiant, prout ſupra taxatum fuit, ubi autem non ſit certa, ſed agatur ad ipſarum literarum executionem, accipiant ſecundum cauſæ, & perſonæ qualitatem, dummodo non ultra quinque aureos. Pro quocumque interlocutorio, ſeu decreto ante definitivam ſenteutiam nihil omnino.

Mercede Judicum pro decretis in contractibus.

§.6. Et ſimiliter pro decretis in contractibus, & obligationibus virorum, & mulierum, aut rerum Eccleſiæ, & piorum locorum, in domo ipſorum Judicum interponendis, ac etiam pro caſſatione cujuſcumque querelæ, ſive proceſſus nihil, pro decretis vero extra domum interponendis, dimidium unius ſcuti tantum accipiant. Quæ qoidem decreta nonniſi a Gubernatore, Auditore Cameræ, Vicario, & Senatore, ac eqrum Judicibus in contractibus, & obligationibus præſatis interponantur.

Sportulis Capitan. Appel. juxta taxam Statutorum, quod in Cap. eſt in cap. 46. lib. 1.

§.7. Capitaneus tamen Appellationum Curiæ Capitolii recipiat ſportulas ſecundum taxam per ſtatuta Urbis ei traditam.

Tempore receptionis ſportularum.

§.8. Quas etiam ſportulas ſuperius taxatas nonniſi e manibus Notarii cauſæ, & ſententia prius ab ipſis ſubſcripta accipere eis ullo modo liceat.

Taxa pro Sigillo Judicum

§.9. Pro ſigillo præſertim in mandatis de relaxando cerceratos pro quovis crimine etiam capitali, & in quovis alio genere expeditionum in cauſis criminalibus apponendo non exigant ultra julium unum, excepto Auditore Cameræ, quoad ejus expeditiunes taxam requirentes dumtaxat. In civilibus autem unuſquiſque exigat juxta ſolitum. Pro ſigillo in expeditionibus, quæ fiunt in Curia cum clauſula. Si quis, nihil.

Prohibitione aliquid a Barigello &c. recipiendi.

§.10. A Barigello, & quibuſvis aliis executoribus etiam Curiarum ſuarum particularibus, & ſi ſponte dare velint ſub quovis prætextu nihil prorſus recipere præſumant.

Obſervantia Bullæ Pauli III. *Vide in Tomo IV. Par. I. fol. 216.*

§.11. Et quoad expeditionem carceratorum obſervent in omnibus, & per omnia Motum proprium a fel. rec. Paulo III. circa eorumdem carceratorum expeditionem editum.

Declaratione termini pro ſervato.

§.12. Iidemque Judices, tam in criminalibus, quam in civilibus, qui ſententias prout in cedula ferre, & terminos pro ſervatis habere conſueverunt, dictarum ſententiarum cedulas ſubſcribere, & terminos pro ſervatis habitos declarare intra decem dies omnino teneantur. Nec citationes in quarum terminis pronunciare, vel earum terminos pro ſervatis haberi contigerit, penes ſe ipſos retinere poſſint, ſed penes Notarios actuarios dimittant. Alioquin ſententiæ, & termini ipſi lapſis dictis decem diebus pro circumductis habeantur.

Nullitatibus attendendis.

§.13. Non attendat nullitates, niſi ex defectu citationis, juriſdictionis, vel mandati, ſed illis non obſtantibus, ad cauſarum expeditionem procedant.

Expeditione cauſarum a duobus ſcutis infra.

§.14. Expediant cauſas a duobus ſcutis infra ſummarie, manu regia, partibus tantum oretenus auditis, & ſine ſcriptis, niſi aliter ipſis ex rationabili cauſa viſum fuerit, quam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ judices exprimere in actis teneantur.

Carcerum viſitatione.

§.15. Gubernator ſemel in menſe, una cum pauperum, ac Fiſci Advocatis, &

Pro-

Digitized by Google

Procuratoribus, ac Deputato a Societate Caritatis, ultra viſitationem ordinarie ſemel in hebdomada fieri ſolitam, viſitet carceres, tam ſecretos, quam publicos per ſeipſum, ne carcerati indebite a cuſtodibus carcerom opprimantur, ac ut tabula noviſſime a dilecto filio Guido Aſcanio S.R.E. Cardinali, & Camerario noſtro edita, & in ipſis carceribus affixa tenenda obſervetur, provideat.

Medicorum pro carceratis electione & munere.

§.16. Protector vero Caritatis, & illius deputati cum interventu Gubernatoris, & Procuratoris Fiſci eligat duos Medicos fideles, & expertos, unum videlicet Phyſicum, alterum vero Chirurgum, qui viſitent carceratos infirmos, & eos curent, ac de eorum infirmitate, cum opus fuerit, fidem faciant eidem Gubernatori, & aliis Judicibus, provideatque eiſdem de competenti ſalario ex pœuis maleficiorum ſolvendo.

Confeſſorum pro carceratis electione.

§.17. Et in primis eligat aliquem Preſbyterum ſæcularem, vel regularem, qui confeſſiones ipſorum infirmorum, vel aliorum carceratorum, non tamen ultimo ſupplicio damnatorum, poſtquam in manibus, executorum conſignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis S.Joannis Baptiſtæ Miſericordiæ nuncupati ſpectat, audiat, eoſdem carceratos viſitet, ac ſpiritualiter conſoletur.

Fiſco citando in cauſis criminalibus.

§.18. Nullus Judicum etiam Burgi, de Sabellis, Ripæ, & Ripettæ in cauſis criminalibus procedat, ſeu ſententiam ferat, niſi Fiſco in omnibus actis, in qoibus de jure citari debet, legitime citato.

Advoc. Proc. & Notariis domi Judicum nõ retinendis.

§.19. Non retineant domi ſuæ familiariter aliquem Procuratorem, nec Advocatum, nec etiam Notarium ſuæ Curiæ.

Judicis de Sabellis deputatione.

§.20. Judex de Sabellis nullas pecunias pro obtinendo judicatus Officium Mareſcallo pro tempore exiſtenti perſolvat, aut ei etiam poſt aſſecutum officium mutuet, nec ſub quovis prætextu quicquam ei det, minus ipſe Mareſcallus ab eodem Judice, qoavis occaſione, vel cauſa, etiam in vim cujuſcumque prætenſi indulti ſibi a Sede Apoſtolica conceſſi, aut prætenſæ conſuetudinis, quod, & quam per præſentes revocamus, & improbamus, percipere audeat.

Notariorum d. Curiæ numero, & affictu.

§.21. Liceatque eidem Mareſcallo duos tantum Notarios actuarios in ejus Curia habere, nec quovis prætextu numerum Notariorum hujuſmodi augere poſſit. Supprimendo ex nunc, prout ſupprimimus, omuia dictæ Curiæ Notariatus officia, duobus tantum exceptis ad ipſiusMareſcalli electionem. Ita tamen quod dicti duo ceteris de pretio officiorum ſuorum ſatisſacere teneantur.

Cuſtodis d. Curiæ electione.

§.22. Item Mareſcallus officium Commentarienſis, & Capitanei Curiæ ſuæ nullo modo arrendet, ſed per fideles & idoneos Cuſtodes, & executores illa exerceri faciat. Ipſis prius carcerum cuſtodibus a Gubernatore Urbis approbatis.

Judicum dictæ Curiæ, & Burgi, Turris Nonæ, Ripæ & Ripettæ ſindicatu.

§.23. Judices Burgi, & de Sabellis, ac Turris Nonæ, coram Gubernatore & Auditore Cameræ in fine cujuſlibet anni, & Ripettæ, ac Ripæ in fine officii coram Clerico Cameræ ejuſdem Ripæ Præſidente ſyndicatui ſtare teneantur.

Camerarii Ripæ officio ad ſex menſes.

§.24. Nec idem Camerarius Ripæ ultra ſex menſes in ejus officio permanere, nec confirmari valeat.

Judicis Burgi juriſdictione.

§.25. Cauſæ tamen eorum, qui in Burgo habitant, in prima inſtantia coram Judice Burgi cognoſcantur, & terminentur, exceptis cauſis obligationum in forma Cameræ, quæ coram ſuis Judicibus, & mercedum, ac miſerabilium perſonarum, quæ ad inſtantiam creditorum, coram omnibus Ordinariis Judicibus introduci, & ab illis terminari poſſint.

Conſervatorum Urbis reſidentia in Palatio Capitolii.

§.26. Conſervatores Urbis in Palatio pro ipſis deputato reſidere teneantur, hoc videlicet modo, primus ipſorum primo menſe, ſecundus ſecundo, & tertius tertio, ita quod unus ipſorum in d. Palatio ſemper reſideat.

Conſervatorum eorumdem juriſdictione.

§.27. Non poſſint de pœnis ſtatutariis, vel per eorum Proclamata inflictis, aliquo modo gratiam facere in totum, & præſertim de corporalibus, nec illas commutare, ſine conſenſu ipſorum omniom inſimul convocatorum, & eo caſu non ultra medietatem pœnæ remittere, nec in domo ſuper hujuſmodi gratiis aliquid ſignare poſſint, ſed ad earumdem pœnarum executionem, poſtquam de illarum incurſu conſtiterit, celeriter procedant. Ad quarum etiam pœnarum præſertim corporalium executionem, in eventum in quem non mittantur executioni per ipſos Conſervatores a die delati criminis intra quindecim dies, quilibet alius Judex ordinarius procedere poſſit, dummodo pœnas pecuniarias in manibus Camerarii populi a reis perſolvi faciat. nec ipſos reos a carceribus ſine dictorum Conſervatorũ conſenſu relaxet. Et cum potiſſime ipſorum officium conſiſtat in coercendis, & puniendis Piſtoribus, Laniis, Salmentariis, Olitoriis, Fructarolis, & aliis artificibus, ut Urbs ipſa omnibus ad victum neceſſariis magis quam fieri poſſit abundet, abſtineant ab omni genere muneris, etiam ab eſculentis, & poculentis, ab hujuſmodi ſcilicet ſpeciei hominibus, nec ab eis aliquid ſub quovis prætextu accipiant. A quibus etiam abſtinere faciant omnino corum Scribam, Notarium, & Secretarium, ac Fideles, & alios eorum officiales, & in primis Extraordinarios, corporali pœna eos coercendo, & deinde ab officio removendo.

Extraordinariorum Populi Rom. cautione & fide.

§.28. Quos extraordinarios ad officium Extraordinariatus hujuſmodi exercendum, nullatenus admittant, niſi recepta ab eis cautione ſaltem juratoria ſub pœna ipſis Conſervatoribus beneviſa de officium ipſum fideliter exercendo, & præmiſſa obſervando, ac de ſeipſos repreſentando pro omni eo, quod in exercitio dicti eorum officii admittere poſſint.

Fide eis danda.

§.29. Quibus quidem extraordinariis fidem adhibeant juxta formam decreti a modernis Conſervatoribus ultimo loco editi, & non aliter. Cogant Extraordinarium majorem ad exercendum officium etiam per ſeipſum, & per ſubſtitutum idoneum ab ipſis Conſervatoribus approbandum.

Digitized by Google

Officio eorumdem.

§.30. Et idem Extraordinarius major, & ejus ſubſtitutus, ac minores Extraordinarii cogere poſſint quoſcumque etiam per detentionem corporum, ut permittant ponderare carnes, & alia omnia, quæ ſub eorum cura ſunt, & pretium denuntient, & recuſantes pro prima vice puniantur in duplum valoris rei penes eos inventæ, & pro alia vice, ſi illud idem admiſerint, in duplum,& alia etiam corporali arbitrio Conſervatorum, & nihilominus Extraordinarius, & ejus ſubſtitutus, ac alii minores Extraordinarii prædicti omnia Conſervatoribus denuncient, & res taliter inventas nullatenus ſibi retineant, ſed ad ipſos Conſervatores deſerre teneantur. Et Barigellus, ac alii executores quarumcumque Curiarum eidem Extraordinario majori, & ejus ſubſtituto in prædictis, ac aliis eorum officium concernentibus obedire teneantur.

Mandatorum executione.

§.31. Mandata executiva quæcumque, tam in civilibus, quam in criminalibus a quibuſcumque Judicibus decreta, paſſim & indiſtincte ubique, tam in Urbe, quam in Burgo, & Ripa, nolla locorum diſtinctione habita, abſque alicujus licentia, & præſertim Capitanei, & Judicis Burgi, ac Camerarii Ripæ, per quoſcumque executores liberæ executioni demandentur: nec executio, ſub eo etiam prætextu, quod locus Judici, qui mandatum decrevit, ſubiectus non ſit, aliquo modo impediri poſſit.

Magiſtrorum Viarum taxa, in vendendis locis ad exponenda venalia &c.

§.32. Magiſtri viarum, a Piſtoribus, Laniis, Salmentariis, Fructarolis, & ceteris hujuſmodi pro pretio locorum ad exponenda venalia, tam in plateis, quam in viis illis concedi ſolitorum exigant quartam partem minus,quam hactenus exigi conſueverit, præterquam a deſerentibus res venales ad mercatum in platea Agonis, a quibus nihil prorſus exigere poſſint.

Eorumdem officio.

§.33. Ad ſtrata lateritia in viis, prout opus eſſe eis videbitur, dominos contiguarum domnrum cujuſcumque ſint dignitatis, aut ſi ipſi abſuerint, vel ſolvendo non ſint, illorum inquilinos juris remediis opportunis, ac ſub eorum arbitrii pœnis cogant. Curent ex pecuniis, quæ ab Urbis artificibus exiguntur, & deponuntur, etiam a carrecteriis, quæ ſimiliter deponentur, nec ab eiſdem magiſtris quovis modo percipiantur, vias ejuſdem Urbis continuo, ac Agonis, & ceteras plateas dictæ Urbis ad minus quater in anno, idemque in Martii, Junii, Septembris, & Decembris menſibus, mundítiis purgari. Nullos actus, nullaque negocia, quæ alicujus momenti fuerint, ſine rogitu ſui Notarii expediant.

Submagiſtrorum relationibus.

§.34. Submagiſtri vero illorum, relationes, quas tamquam periti facere ſolent, nonniſi mediante juramento faciant, & ſi quid dolo vel fraude egerint, perjurii, & alias pœnas arbitrio Camerarii & Clerici Cameræ pro tempore Præſidentis incurraot, & ad intereſſe partibus condemnentur.

Magiſtrorum edictis.

§.35. Edant in initio eorum officii proclamata ſub nomiue dicti Camerarii, & de pœnis in illis contentis, ac ſtatutariis nullam ſine ejuſdem Camerarii, aut ſaltem Cleric. præſidentis mandato gratiam facere poſſint. In ceteris tam quoad appellationes ab eorum ſententiis, quam quoad reliqua omnia, obſervent nova, & vetera ſtatuta.

Advocati pauperum officio.

§.36. Advocatus pauperum ſolicite ſtudeat ne carcerati in aliquo, tam a Judicibus, quam etiam ab executoribus, & carcerum cuſtodibus graventur. Et propterea non deſit umonam in viſitationibus carcerum, tam publicis, quam privatis, & Procuratores pauperum, ac illorum ſubſtitutos, & etiam Carcerum Viſitatorem ſingulis hebdomadis una vice ad ſe evocet, & de omnibus carceratis,præſertim his, qui in ſecretis detinentur, diligenter ſe informet. Et ſi ipſos Procuratores vel Subſtitutos, & Viſitatorem negligentem invenerit, Viſitatoribus Carcerum denunciet, ac ut de aliis provideatur, inſtet. Et cum ratione officii ſui gratis pauperes defendere, & illis patrocinari debeat, nihil prorſus ab illis accipiat. Et ut facilius ipſis pauperibus operam ſuam impendere poſſit, Viſitator Carcerum quolibet die poſt viſitationem carceratorum ad ipſum accedere, & ipſi nomina eorum, qui in dies carcerantur, in ſcriptis, & pariter etiam Judicibus deferre teneatur.

Procuratoris pauperum officio.

§.37. Procuratores vero eorumdem pauperum, & ipſorum ſubſtituti, ſiogulo quoque die carceres viſitare, & nomina omnium, qui ad illos ducuntur, ac Judicum, de quorum mandato, ac etiam cauſas eorum detentionis, & diem cum ad largam ponuntur, & an ante vel poſt prandium, ſive coroam, adnotare teneantur. Et ſimiliter pecunias, & alias quaſcumque res, quas invenerint repertas fuiſſe penes ipſos carceratos, & deinde omnia ad notitiam dicti Advocati deducant, ad quem etiam, quod ab ipſo minime requiſiti fuerint, ſemel in hebdomada, & interim toties quoties carceratis opus erit, accedant. Nihil omnino accipiant a pauperibus, nec etiam ab aliis carceratis, etiam quod divites ſint, ſine ſpeciali licentia Gubernatoris, aut ſaltem pauperum Advocati. Non poſſint aliquo modo dicti Procuratores, & Subſtituti contra reos ad offenſam, etiam ſi extra carceres ipſorum reorum cauſa agatur, neque etiam Advocatus patrocinando, vel alios quomodolibet ſub quovis prætextu intervenire.

Advocati Fiſcalis officio.

§.38. Fiſci Advocatus in omnibus cauſis criminalibus, & alias Fiſcum tangentibus, ubi articuli juris emerſerint, interveniat, & Procurator Fiſci ipſum ſuper hoc omnino requirere teneatur, & in eis abſque ullo premio patrocinetur. Poſſit tamen ab inſtigatoribus propriam injuriam, vel intereſſe proſequentibus, ſi quid ſponte dare voluerint, illud percipere. Idemque in omnibus Viſitationibus carcerum adeſſe teneatur, nec reorum etiam extra carceres exiſtentium defenſionem aſſumat, ſed pro veritate, & juſtitia cauſam Fiſci tueatur.

Procuratoris Fiſcalis officio, in cauſis proſequendis.

§.39. Procurator autem Fiſci in primis proſpiciat, quod ſicut in admiſſione ad ejus offi-

officium in Camera Apoſtolica de illud recte, & fideliter adminiſtrando juramentum præſtat, ita in illius proſecutione taliter ſe gerat, ut cauſam nullam promoveat, quam calumnioſam eſſe cognoverit, & cum primum de calumnia poſt litem cœptam, vel de rei innocentia conſtiterit, ab illa deſiſtat, & aliter non expectata ſententia.

Fiſcus a reis nihil, ac ab inſtigatoribus moderate recipiat.

§.40. Et cum ratione ſui officii cogatur ad introducendas cauſas, in quibus de intereſſe Fiſci agitur, nihil omnino ab inſtigatoribus accipiat pro decreto, vel ſubſcriptione cujuſcumque monitorii, etiam ad perſonaliter comparendum. In proſecutione vero cauſarum nonniſi moderate pro labore per eum, ſive ejus ſubſtitutos ad utilitatem, & commodum eorumdem inſtigatorum ſubeundo. Nihil vero accipiat a reis ſub quovis prætextu, & præſertim ab iis, qui obtinuerint ſententiam abſolutoriam, a qua ipſe Procurator appellare noluerit. Nec etiam pro appoſitione manus in mandatis de relaxando, quibus nihilominus cuſtodes carcerum, ubi id eis a Judicibus committitur, expreſſe ſine dicti Procuratoris Fiſci manus appoſitione obedire, & carceratos dimittere teneantur.

Et de expenſis contumacialibus inſtigatoribus, & Notario, impenſum, vel debitum ſolvat, & reſiduum retineat pro ſe.

§.41. Quoad expenſas contumaciales, vel quæ alias a reo reficiuntur, ſi inſtigator aderit, ſive apertus ſive ſecretus, qui ipſas fecerit, ipſi inſtigatori Procurator Fiſcalis, cui ratione condemnationis ſolvendæ veniunt, reſtituat, ubi vero nullus adfuerit inſtigator, ſatisfacto prius de illis Notariis pro mercede laborum ſuorum, reſiduum dictarum expenſarum (cum non ſit juſtum reum ex contumacia ſua commodum conſequi debere) eidem Procuratori Fiſci perſolvatur. Reos non interroget, nec teſtes examinet, niſi in præſentia Judicis, & pro aſſiſtentia ſive examine reorum, vel teſtium ſive ad offenſam, ſive ad defenſam, vel alias pro reo inductorum, nihil prorſus accipiat, nec etiam ſui ſubſtituti accipiant, & ubi in termino citationis examini teſtium non interfuerit, vel interrogatoria non dederit, teſtes inducti ſine ulteriori dilatione examinentur.

Citationeſque expediat.

§. 42. Citatus originalem citationem non poſſit retinere penes ſe ultra diem, ſed illam Curſori reſtituere ſequenti die teneatur, illius copia dimiſſa ſi voluerit. In qua citatione pars ad cujus inſtantiam fit nomen Notarii, in cujus officio cauſa tractatur, vel tractari debet, & Procuratoris, ſi principalis abſit ab Urbe, apponere debeat, alioquin dicta citatio nulla cenſeatur, nec ipſum Procuratorem Fiſci afficiat.

Capturam non committat niſi &c.

§. 43. Non det mandata de capiendo quempiam voce, vel in ſcriptis, niſi ubi adfuerit periculum fugæ, & Judicis copia incontinenti haberi non poſſit.

Appellet, & deinde Signatura judicet de admiſſione, vel rejectione ſuæ appellationis.

§. 44. Et cum ad Signaturam ſpectet cauſam appellationum nomine dicti Procuratoris Fiſcalis a ſententiis contra eum latis interpoſitarum rejicere, vel committere, idem Procurator appellare non prohibeatur. Verum quoad illarum rejectionem vel commiſſionem pro cauſarum, & perſonarum qualitate Signatura ipſa occurrentibus caſibus hujuſmodi providere poterit, in cujus commiſſionis Signatura citetur prius, antequam ſignetur, pars, quæ ſententiam abſolutoriam obtinuit, & aliter Signatura nullius ſit roboris, vel momenti.

Superſeſſorias cauſarum civilium non procuret.

§. 45. Et cum officium Procuratoris Fiſci principaliter quoad cauſas criminales conſiſtat in proſecutione vindictæ publicæ, non ſe intromittat pro obtinendis inhibitionibus de ſuperſedendo in cauſis civilibus, & præſertim prætextu uſurarum, niſi ubi de jure ad ejus inſtantiam inhiberi poteſt.

Remiſſoriis Fiſco, & inſtigatori denegandis.

§.46. Nec ei, vel etiam inſtigatori concedatur remiſſoria etiam prætextu indulti a fel. rec. Paulo III. conceſſi, niſi in caſibus, in quibus alias de jure concedi debet.

Literæ pro capiendis indiciis quando dentur.

§.47. Minus ſi concedantur literæ ad partes pro capiendis indiciis, niſi prius dato aliquo ſummo arbitrio Judicis, a quo impetrantur, & tunc non committantur alteri, quam loci Ordinario, vel ejus Vicario, niſi ſubſiſtente probabili cauſa ſuſpicionis.

Dilationes reis quæ concedendæ.

§.48. Nec etiam dilationes non neceſſariæ, nec debito longiores, quinimmo potius ſtudeant Judices quam primum cauſas expedire, ne rei diutius tædio carceris, vel laboribus, & expenſis fatigati, componere, & ſe redimere cogantur.

Compoſitiones cum quibus tractandæ

§.49. Procurator præfatus cum pro debito ejus officii curare debeat, ut rei puniantur, non tractet de compoſitione cum ipſis reis, ſed expeditioni cauſarum incumbat, & ubi reus compoſitionem fieri petierit, non fiat niſi cum interventu Judicis, & ipſius Procuratoris Fiſci.

Abſolutorum cautiones non requirendæ.

§.50. Nec ad ejus inſtantiam, aut alias ex officio ejus abſolutus definitive a crimine cogatur dare cautionem de ſe repræſentando, vel non diſcedendo ab Urbe.

Fiſcus quando appellationē proſequatur ſi adeſt inſtigator.

§.51. Non proſequatur cauſam appellationis a ſententia contra eum lata, ubi adſit inſtigator, ſecretus, vel apertus, niſi data cautione per eumdem inſtigatorem de reficiendo expenſas, tam prioris, quam ulterioris inſtantiæ in eventum ſuccumbentiæ.

Fiſcus intereſſe ſuum oſtendat.

§.52. Non audiatur Fiſcus proteſtando cauſam, quæ agitur inter privatos, non expediri niſi ipſo citato ſub prætextu intereſſe ipſius, niſi de illo incontinenti, quantum judici ſufficere videbitur, docuerit.

Fiſco ubique citando.

§.53. Et ut delicta impunita non remaneant, interveniat etiam in Curia de Sabellis, Ripæ, ac Burgi. Et cum ſit Fiſci, & Cameræ Apoſtolicæ Procurator generalis, rationi convenit, ut de omnibus criminibus, & cauſis Fiſcum ipſum tangentibus notitiam habeat.

Fiſci facultate deputandi ſubſtitutos.

§.54. Propterea ad eum ſpectet Procuratores Fiſcales, uti ejus Subſtitutos in terris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ deputare, quos Legati etiam de Latere cum literis patentibus dicti Procuratoris Fiſcalis ad eorum officia admittere teneantur, & admitti faciant. Qui ſubſtituti ſub pœna privationis eorum officii, ac aliis arbitrio noſtro imponendis, ipſum Procuratorem generalem de omnibus Fiſcum ipſum concernentibus, & præ-

Digitized by Google

& præſertim de ſententiis tam abſolutoriis, quam condemnatoriis certiorem facere debeant.

Prohibitione participandi cum eis.

§.55. Caveat autem idem Procurator generalis, ne a dictis ejus Subſtitutis, ſive pro ſubſtitutione facienda, ſive quavis alia ratione, vel cauſa quicquam recipiat, ſed omnia emolumenta eiſdem Subſtitutis libere, & integre dimittat.

Fiſci Capitolini Statutis.

§.56. Procurator Fiſci Curiæ Capitolinæ, in omnibus, & per omnia illud idem obſervet, quod Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Procurator, quoad ea videlicet Capitula ſuperius adnotata, quæ ipſum etiam concernere, & ſibi convenire poſſint.

Pœnarum inflictione in contravenientes.

§.57. Et ſi plus vel a perſonis ſupra prohibitis, aut alias quam ut ſupra adnotatum fuit, omnes ſupradicti receperint, vel ſuper hoc contravenerint, majores Judices, & Advocati ſententiam excommunicationis, & arbitrii noſtri pœnas, inferiores autem, & omnes alii ſupradicti ultra dictam excommunicationis ſententiam, etiam privationis officii pœnam incurrant, & alias arbitrio noſtro puniantur.

Taxa a Notariis ſervanda.

§.58. Notarii Curiarum ſupradictarum, tam criminalium, quam civilium cauſarum non exigant, niſi juxta taxam eis præſcriptam, & ſi plus exegerint, pro prima vice, viginti quinque, pro ſecunda quinquaginta, & pro tertia centum ſcutorum, & privationis officii, ac etiam corporales arbitrio Judicum imponendas pœnas reſpective incurrant. Quam taxam in vulgari ſermone ſcriptam in eorum officiis, ſub eiſdem pœnis appenſam, ita quod ab omnibus legi poſſit, habere teneantur.

Officiorum Notariatuum arrendis.

§.59. Exerceant eorum officia per ſe ipſos, nec illa arrendent ſine licentia Judicum, exceptis Notariis Gubernatoris, Burgi, de Sabellis, Ripæ, Turris Nonæ, & Ripettæ, ac Capitolinis, qui nullo modo illa ſine expreſſa licentia noſtra etiam in ſcriptis obtenta arrendare poſſint.

Subſtitutis per eos recipiendis.

§.60. Nec ſubſtitutos recipiant, niſi ab ipſis Judicibus approbatos, pro quibus ad damna, & intereſſe, quæ illorum culpa partibus evenerint, etiam ſi ipſos exhibuerint, & ſolvendo non fuerint, teneantur, & obligati ſint.

Actis prohibitis a duobus ſcutis infra.

§.61. Nihil ſcribant in cauſis a duobus ſcutis infra ſine ſpeciali licentia Judicum.

Regiſtris fiendis juxta Motum proprium.

§.62. Non conficiant regiſtra, niſi juxta formam noſtri Motus proprii, nec illa vel etiam extractus in cauſis ordinariis, etiam utraque ſeu altera partium petente, niſi de Judicum licentia in ſcriptis obtenta, vel niſi acta eſſent ad alium Judicem tranſportanda. In cauſis tamen excedentibus ſummam ducentorum ſcutorum, dummodo non ſint cauſæ mercedum, & miſerabilium perſonarum, vel alias tales, in quibus executive proceditur, ſi commiſſiones ſupervenerint, regiſtra conficere poſſint. ſervata ſemper in reliquis forma dicti Motus proprii noſtri.

Copiæ indiciorum.

§.63 Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere, niſi loco arrhæ habeant, & ubi reus amplius ipſam copiam habere noluerit, etiam quoad arrham dederit, ab ipſo non exigant, niſi pro rata copiæ confectæ.

Notariorum Capitolii numero electione &c.

§.64. Notarii Capitolini deſervientes Collateralibus Senatoris pro actuariis non poſſint eſſe ultra numerum viginti, nec recipi niſi ſervata forma Statutorum, ſed ad dictum numerum reducantur ad electionem Senatoris, & Conſervatorum, & per ſe ipſos coram Collateralibus acta conſcribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quavis Curia obtineant.

Taxa eorumdem.

§.65. Et tam ipſi, quam ceteri Notarii Curiarum Capitolii, ac etiam Scriba Senatus, & Secretarius Conſervatorum, pro eorum mercede non accipiant ultra taxam eis a Statutis limitatam, & ubi non ſit a Statutis limitata juxta taxam Notariorum cauſarum civilium Gubernatoris accipiat, excepto Notario Magiſtrorum viarum, qui indiſtincte exigere poſſit ſecundum dictam taxam Notariorum Gubernatoris.

Protonotarii, & Notarii criminalis Capitolii taxa.

§.66. In criminalibus vero Protonotarius, & Notarius maleficiorum Senatoris taxam Notarii in criminalibus dicti Gubernatoris, prout, & Notarii aliarum Curiarum, etiam Auditoris, & Vicarii obſervent, & nihil ultra quocumque prætextu accipere audeant.

Extractuum taxatione.

§.67. Non deferant Notarii præfati Capitolii extractus ad Judices, niſi prius per Correctores, aut per unum ex eis viſi taxati fuerint, & nihil præter arrham ante dictam taxationem recipere poſſint, quam taxationem intra terminum unius diei a receptione dicti extractus correctores abſque ullo præmio faciant.

Notariorum eorumdem decedentium ſcripturas.

§.68. Eorumdem Notariorum Capitolii in poſterum decedentium, & etiam defunctorum hæredes, & quicumque alii eorum ſcripturas detinentes, intra quindecim dies ab obitu ipſorum Notariorum, & publicationis præſentium reſpective computandos, dictas ſcripturas, & nomen Notarii, cujus fuerint, ſub pœna amiſſionis dictarum ſcripturarom, & illarum emolumentorum, Secretario Conſervatorum denuncient, & præfatus Secretarius librum teneat, in quo denunciationes hujuſmodi ſcribat.

Rogitus ad referendum prohibitione.

§.69. Nullus ex Notariis etiam Cameralibus, & Auditoris Cameræ, nec eorum Subſtituti de inſtrumentis, quæ extra judicium fient ad referendum alteri Notario, ſeu Connotario, ſe rogare poſſint, ſed Notarii principales per ſe ipſos, & eorum Subſtituti pro ipſis Notariis, in quorum officiis commorantur, de inſtrumentis ſe rogent, non autem ad alteri referendum.

Plurium Notariatuum retentione damnata.

§.70. Nec poſſint Notarii omnium Curiarum ſupradictarum in futurum obtinere plura officia Notariatus in diverſis Tribunalibus, ſed officia Notariatus hujuſmodi inter ſe incompatibilia cenſeantur.

Et procuratione.

§.71. Et tam ipſi Notarii, quam eorum Subſtituti, non poſſint eſſe Procuratores

Digitized by Google

tores in Curia, in qua Notarii ſunt, & officium Subſtituti exercent.

Conſulum artium ſtatutis.

§.72. Conſules artium quarumcumque obſervent eorum ſtatuta legitime approbata, ac uſu recepta.

Juriſdictioneque.

§.73. Nec reaſſumant cauſas, præſertim mercedum, & miſerabilium perſonarum coram majoribus Magiſtratibus introductas.

Notariorum Artis taxa.

§.74. Et illorum Notarii taxam eis per dicta ſtatuta præſcriptam, & ubi aliqui ipſorum nullam habuerint minorem taxam, aliorum, qui illam habuerint, ſequantur, & ſecundum illam exigant.

Aſſeſſorumque eorundem.

§.75. Aſſeſſores autem dictorum Conſulum, ac aliorum officialium Curiæ Capitolii ſalarium non habentes, caveant ne in cauſis minimis, videlicet a quinque ſcutis infra quicquam pro eorum voto, & conſilio, & in aliis non ultra ſportulas dictis ſtatutis taxatas percipiant.

Judicis Turris Nonæ juriſdictione.

§.76. Judex Turris Nonæ non ſe intromittat in cauſis a decem ſcutis ſupra, nec in criminalibus, niſi levibus & minimis.

Notariorum ipſius taxa.

§.77. Ejuſque Notarius obſervet tabulam Notariorum Curiæ de Sabellis, cujus Notariatus officium per obitum illud nunc obtinentis extinctum ſit, & ſuppreſſum eſſe cenſeatur, prout in eventum prædictum illud ex nunc prout ex tunc ſupprimimus.

Curſorum Papæ taxa pro citationibus &c.

§.78. Curſores noſtri pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis alia intimatione cujuslibet actus judiciarii non exigant ultra bolen. duos, niſi forſitan executio citationis, vel alterius actus judiciarii hujuſmodi facienda eſſet in loco ſatis diſtante a Tribunalibus Urbis, quo caſu exigere poſſint bolendinos quatuor, & non ultra, & loca intelligantur eſſe diſtantia, ſi executio ſit facienda in regione Transtyberim, Montium, Trivii, & prope Eccleſiam beatæ Mariæ de Populo, & ſi extra mænia Urbis, in illius tamen ſuburbiis non ultra carlenum unum. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione ſimili contra Epiſcopos & Prælatos, ac alias perſonas qualificatas, & Procuratorem Fiſci facienda, non ultra bolendinos quinque. Pro ſubhaſtatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quam immobilium exigant ſimiliter, prout hactenus exigere conſueverunt. Nec aliquis ipſorum, pro ea intimatione, in qua parti intimatur mandatum procuræ eſſe in actis productum, vel procuratoris in cauſa eſſe revocatos, ultra julium unum percipere audeat. Minus officium ipſorum cuiquam impartiri doloſe recuſent, ſeu differant. Nec etiam ſub prætextu modicæ mercedis, vel ob id quod majorem habere vellent. Et quia de cetero in cauſis tot commiſſiones, quot hactenus fieri conſuevit, pro reformatione Signaturæ noſtræ de proximo publicanda fieri prohibemus, pro prima commiſſione, per quam ſcilicet cauſa coram aliquo judice introducitur, exigant bolendinos quinquaginta, pro aliis vero, ſi quæ in cauſa ſupervenerint, carlenos duos Cancellariæ. In reliquis autem obſervent in omnibus, & per omnia normam eis a Concilio Lateranen. traditam, nec præmiſſis in aliquo contravenire præſumant, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis officiorum eo ipſo incurrenda.

Mandatariorum taxa pro citationibus &c.

§.79. Mandatarii quarumcumque Curiarum non exigant ultra bolendin. unum pro citatione, niſi ſit citatio facienda in longinquis locis ab eorum Curiis, quo caſu exigant duos, & non ultra. Illud idem faciant in intimatione cujuslibet ſequeſtri, monitorii, inhibitionis, decreti, & cujuſcumque actus judiciarii, exceptis citationibus faciendis contra Fiſcum, pro quibus exigere poſſint bolendinos tres. Pro ſubhaſtatione, & deliberatione pignorum, ſive rerum, & bonorum mobilium, & immobilium, uſque ad ſummam trium ſcutorum, bolendinum unum pro quolibet ſcuto, ab inde ſupra bolendinos duos pro quolibet ſcuto, ita tamen quod ultra unum ſcutum non exigant pro quacumque ſumma, etiam quod res ſubhaſtatæ, & deliberatæ ad magnam ſummam aſcendant.

Barigelli, & Executorum taxa.

§.80. Barigellus, & executores quarumcumque Curiarum, ac cuſtodes carcerum, obſervent in omnibus, & per omnia tabulam noviſſime a Camerario noſtro editam ſub pœnis in ea contentis.

Eorundem poteſtate circa fraudes Antiſcum.

§.81. Idemque Barigellus, & ceteri executores contra committentes fraudes, quas inventiones vocant, eo modo ut extraordinarii, & alii Curiæ Capitolii, & Conſervatorum executores faciunt, ad executionem procedere poſſint, dummodo in fraude deprehenſos ad ipſos Conſervatores deferant, & deducant, habeantque partem pœnarum hujuſmodi inventionum, prout, & dicti Extraordinarii. Nec eorum quiſpiam, qui executionem non fecerit, prætextu quod facta fuerit executio ab eo executore, a quo fieri non poterat, vel in loco, in quo certus executor deputatus erat, aliquid prorſus a partibus, contra quas executio facta fuerit, ſub pœna furti, exigere audeat.

Pœnarum inflictione in Notarios, Cõſules, Aſſeſſores &c. præmiſſis contravenientes.

§.82. Si quis vero ex Notariis, & Conſulibus, ac illorum Aſſeſſoribus, aliquid contra præmiſſa eos reſpective concernentia, in quibus ſpecialiter pœna adjecta non ſit, admiſerint, præter excommunicationis ſententiam, quam ipſo facto incurrere volumus, etiam pecuniariis, & corporalibus pœnis quoad Notarios, & Mandatarios Curiarum præfatarum ipſorum Judicum, & quoad Conſules, & illorum Notarios, & Aſſeſſores, Conſervatorum arbitrio efficiantur.

A pauperibus quicquam exigi prohibetur.

§.83. Et nihilominus omnes, & ſinguli ſupradicti in hac noſtra Conſtitutione comprehenſi, ſciant, & ſane intelligant, id quod ſibi in quibuſvis caſibus accipere conceſſum extitit, ad pauperes, & impotentes nullo modo extendi, a quibus aliquid prorſus accipi poſſe ſub pœnis ſuperius reſpective expreſſis, omnino prohibemus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.84. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, legibus; ac Urbis, & Rom. Curiæ præfatarum ſtatutis, etiam

etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtylis, & conſuetudinibus, quos, & quas per præſentes improbamus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, officiis, & illorum officialibus ſupradictis per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum forſan hactenus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti forent, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, quoad præmiſſa dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, prohibitionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

D. P. An.III. 31. Junii.

Datum Romæ apod S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, ſecundo Kal. Julii, Pont. noſtri Anno III.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur Cardinalium ſubſcriptiones, & publicatio.

LXIX.

Reformatio Referendariorum Signaturæ Juſtitiæ Romani Pontificis, & ordinationes a Judicibus Romanæ Curiæ obſervandæ.

Referendariorum hujuſmodi privilegia, vide in Conſt. XXVIII. Pauli III. Debita *Tom. IV. Par. I. fol.* 174.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus reformationis

CUM nuper Nos generali officiorum, & Tribunalinm Romanæ Curiæ pro abuſibus extirpandis, ac univerſali in ea litigantinm commoditate, reformationi intenderimus, & providerimus, cupientes eorumdem litigantium indemnitati in totum conſulere, ac ut celerius lites terminentur, providere, valde opportunum, immo neceſſarium eſſe cenſuimus, etiam Signaturam Juſtitiæ, a qua plerumque hi, qui lites in longum protrahere, alioſque diutius, & gravioribus impenſis defatigare quærunt, cavillationibus, & verſutiis diverſa reſcripta, aut ſuperflua, aut dilationem inducentia extorqueant, reformare. Idcirco pro illius reformatione, viſis, & etiam mature diſcuſſis, nonnullis per dilectos filios Referendarios noſtros adnotatis, & coram Nobis etiam in præſentia nonnullorum ex venerabilibus fratribus S.R.E. Cardinalibus propoſitis, de eorumdem, ac ceterorum fratrum noſtrorum conſilio, hac in perpetuum valitura Conſtitutione ſancimus.

De Commiſſionibus rejectis in Signatura Juſtitiæ.

§.1. Quod nullus ex dictis Referendariis propoſitas, & rejectas in Signatura Juſtitiæ commiſſiones, in Signatura Gratiæ coram Nobis proponere audeat, niſi talis ſit materia, quæ ſcientiam noſtram requirat, aut quæ per Signaturam Juſtitiæ ad eamdem Signaturam Gratiæ remiſſa fuerit.

A vocatoriis, & aliis præjudicialibus.

§.2. Nec in antiquis ac arduis materiis, in quibus plures hinc inde expeditæ fuerint commiſſiones, & in avocatoriis a prioribus judicibus, & quovis modo præjudicialibus manum apponere, niſi prius citata coram eo parte intereſſe habente.

Præinſertarũ reformatoriis.

§.3. Et cum agitur de revocatione, aut moderatione alicujus præinſertæ, ſimiliter manum non appouat, niſi in præinſerta appoſitum ſit nomen Referendarii, qui illi manum appoſuit, ut rationem reddere, & eam juſtificare poſſit. Nec etiam reformatio ſive moderatio ejuſdem præinſertæ ab habente Signaturam Juſtitiæ, niſi nomen Referendarii, ut præmittitur, in ipſa præinſerta appoſitum fuerit, aliquo modo ſignetur.

Appellationum commiſſionibus.

§.4. Minus in commiſſionibus appellationum ab interlocutoriis, niſi expreſſo relevanti gravamine. Nec cum appellatur a definitiva cum clauſula, aut vim definitivæ habente, niſi res adeo exprimatur, ut videat Referendarius, an tale ſit gravamen, quod per definitivam reparari non poſſit, Et ſi io commiſſione appoſita fuerit clauſula, cum toto negotio principali, tunc addatur, juſtificato tamen dicto gravamine.

Nullitatumque & attentatorum &c.

§.5. Abſtineant ulterius Referendarii ab appoſitione manuum in commiſſionibus nullitatum, & attentatorum, niſi exprimantur nullitates ex defectu juriſdictionis, citationis, vel mandati, & ipſa attentata. Et pariter in illis, in quibus narratur, pronunciatum fuiſſe prout in cedula.

Prorogationis fatalium.

§.6. Nec etiam manum apponant in commiſſionibus prorogationis fatalium, niſi in quibus prima vice ipſa prorogatio petitur, illas vero commiſſiones, in quibus pro ulteriori prorogatione ſupplicatur, in Signatura noſtra Gratiæ proponant.

Criminalibus, & matrimonialibus.

§.7. Cauſæ criminales, & matrimoniales non inferioribus Epiſcopis, & in terris Eccleſiæ, cauſæ criminales clericorum in ſacris conſtitutorum Ordinario, reliquorum vero clericorum, & laicorum, locorum Gubernatoribus committantur.

Reformatio in cauſis reſtit. in integ. nullitatis, & attentatorum.

§.8. Er ut lites quanto citius fieri poſſit, ac minori partium diſpendio expediantur, decernimus, quod quilibet Judex, cui cauſæ reſtitutionis in integrum, nullitatis, & attentatorum, de cetero committentur, poſſit abſque ſpeciali commiſſione præfigere terminum ad docendum de cauſis reſtitutionis, ac de ipſius nullitatibus, ſeu attentatis, & eo lapſo, & non docto, ad negocii principalis expeditionem procedere.

Terminorumque reiteratione.

§.9. Similiter quilibet Judex in quibuſlibet canſis coram eo introductis, & introducendis, & etiam Auditor Rotæ, in cauſis extra Rotam commiſſis, poſſiot omnes terminos

Digitized by Google

minos ſubſtantiales in vim commiſſionis a fel. rec. Innocentio Papa VII. Prædeceſſore noſtro, quam ad omnes Judices, & etiam Auditores in cauſis præmiſſis tenore præſentium extendimus, abſque alia ſpeciali commiſſione reiterare.

Expenſarumque taxatione

§.10. Quodque ab exceſſiva taxatione expenſarum, ſemel tantum appellatio committatur, & duæ ſententiæ habeant vim trium.

Cauſis quoque diſcuſſionum.

§.11. Cauſæ diſcuſſionum inter creditores, & heredes defuncti, ſeu alterius debitoris, de cujus bonis inter ipſos creditores agitur intra tres menſes, quoad abſentes vero citra montes intra ſex menſes, ultra autem intra novem expediantur, & nullo modo niſi ex magna cauſa, & per Signaturam noſtram Gratiæ inſtantia prædicta prorogetur.

Aditione hæredit. & confectione inventarii.

§.12. Et a die obitus debitoris intra duos menſes hæredes præſentes, abſentes autem citra montes intra quatuor, ultra vero montes intra ſex inventarium conficere, & an velint hæreditatem adire, deliberare teneantur.

Diſcuſſionum cauſis pendentibus, credita liquida executioni mandentur.

§.13. Et interim Judices, coram quibus cauſas diſcuſſionis hujuſmodi pendere contigerit, bona ipſius debitoris defuncti, vel decoctoris debitoris creditoribus habentibus credita eorum liquida interim recepta idonea cautione de reſtituendo habentibus priora, & potiora, & contribuendo habentibus æqualia jura conſignari mandent, & faciant.

Decretum irritans.

§.14. Si quis autem Conſtitutioni noſtræ hujuſmodi in aliquo contravenerit, indignationis noſtræ, ac alias arbitrii noſtri pœnas eo ipſo incurrat. Et nihilominus commiſſiones contra tenorem præſentium ſignatæ, nullius ſint roboris, vel momenti, ac per præoccupationem extortæ cenſeantur, illiſq. Judices, quibus eas præſentari contigerit, minime parere teneantur. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.15. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.16. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ ſanctionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

D.P. An.III. 31. Junii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Kalend. Julii, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papa ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & Publicatio.

Declaratio dictæ Reformationis circa prorogationes fatalium.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa hujus declarationis.

CUm nuper noſtris literis, quæ ſuper reformatione Signaturæ edidimus, inter cetera caveatur, quod prorogationes fatalium non niſi ſemel a Signatura Juſtitiæ concedi poſſent, ſperantes infra prima, vel ſaltem ſecunda fatalia, cauſas decidi, & terminari poſſe. Cumque, ut accepimus, tam propter cauſarum multitudinem, quam etiam propter illorum implicitatem, ſit quodammodo impoſſibile id fieri, & propter eandem cauſarum multitudinem, contingere poſſe, Signaturam noſtram quandoque totam impediri in prorogationibus prædictis.

Declaratio quod Signatura Juſtitiæ concedat prorogationes fatalium juxta ejus ſolitum non obſtante præmiſſa reformatione.

§.1. Igitur cupientes non ſolum publicæ utilitati, ſed etiam commoditati ſalubriter providere, Motu ſimili decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, eorumdem fatalium prorogationem in quibuſvis cauſis a noſtra Signatura Juſtitiæ, prout ante dictarum noſtrarum literarum editionem fieri conſuevit, concedi. Et quatenus poſt emanatas a Nobis literas ſuper reformatione Signaturæ Juſtitiæ uſque in diem publicationis præſentis noſtri Motus proprii, inſtantia, ſeu fatalia alicujus cauſæ lapſa fuerint defectu prorogationum, partes litigantes laſas adverſus peremptorium inſtantiæ, ac fatalium hujuſmodi in integrum arbitrio dil. fili noſtri Ludovici tit. S. Cyriaci in Thermis Presbyteri Cardinalis Simonetæ nuncupati, dictæ Signaturæ Præſidentis reſtitui poſſe, & indulgeri, & taliter conceſſas, & indultas ſuæ firmitatis robur obtinere. perinde ac ſi dictæ noſtræ literæ talem clauſulam non habuiſſent, illis aliter in ſuo robore permanſuris; Et ſic per quoſcumque Judices, &c. ſublata, &c. irritum quoque &c.

Derogatio contrariorum

§.2. Præmiſſis, ceteriſque in contrarium facien. non obſtan. quibuſcumque.

Declaratio de prorogationibus.

§.3. Volumus tamen, quod in ſecunda, ſive ulteriori prorogatione, & reſtitutione conceden. per dictum Ludovicum Cardinalem adhibeatur diligentia, ut ex cauſa, & non aliter, tales prorogationes concedantur, ſuper quo ejus conſcientiam oneramus.

Sola ſignatura ſufficiat.

§.4. Ad quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ſumptus illius impreſſi ubique fidem faciat in judicio, & extra, attento quod in Urbe.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio I.

LXX.

Confirmatio Militiæ Ordinis S. Stephani, a Coſmo Medicēs Florentiæ, & Senarum Duce, de licentia hujus Pontificis ouper inſtitutæ, ſub Regula S. Benedicti, cum exemptionum, & indultorum conceſſione.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

His, quæ pro Religionis propagatione, & Fidei Catholicæ defenſione, ac aoimarum ſalute, provide facta eſſe noſcuntur, ut firma perpetuo, & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolici muniminis robur adiicimus, ac illa de novo concedimus, & deſuper diſponimus, prout Catholicorum Principum Nobis, & Apoſtolicæ Sedi devotorum pia vota expoſcunt, & id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Coſmus Medices Floren. & Senarum Dux licentiam a Pontifice obtinuit inſtituendi aliquā Militiam, ut hic.

§.1. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filii Nobilis viri Coſmi Med. Florentiæ, & Senarum Ducis Nobis expoſito, quod ipſe ad Dei laudem, & gloriam, ac fidei Catholicæ defenſionem, Mariſque Mediterranei ab infidelibus tuitionem, ac poſteritatis ſuæ decus, & honorem, cupiebat unam Militiam ſub certo approbato Ordine per eum eligendo cum dote competenti ex ſuis propriis bonis aſſignanda, pro uno Magiſtro, ceteroque Militum numero, ad aliarum in Hiſpaniis, vel alibi rite inſtitutarum Militiarum inſtar, in ejus Dominio erigere, & inſtituere, ſi ſibi ad id noſtra, & Sedis prædictæ licentia ſuffragaretur. Nos præfato Coſmo Duci, ut ad Dei honorem, & gloriam, alioſque effectus præmiſſos in dicto dominio, & loco, ac æde ſacra ſibi benevíſis, unam Militiam ſub regula S. Benedicti., vel alterius approbati Ordinis, ac ſub invocatione, & cum inſigniis, de quibus ſibi videretur, decentibus, poſtea privilegiis, facultatibus, & indultis, a Nobis, & dicta Sede decorandam, cum dote convenienti per eumdem Coſmum Ducem arbitrio ſuo, ut præfertur, aſſignanda, pro uno Magiſtro, qui videlicet ipſe Coſmus, quoad viveret, & deinde pro tempore exiſtens Florentiæ Dux eſſe deberet, & certo Militum per ipſum Magiſtrum pro tempore exiſtentem, tam a primæva erectione hujuſmodi, quam ex tunc deinceps perpetuo inſtituendorum, ac habitu regulari donandorum, & ad regularem Ordinis hujuſmodi profeſſionem admittendorum numero, ſub ejuſdem Magiſtri obedientia, ac cum pactis, capitulis, conditionibus, & ſtabilimentis, per dictum Coſmum Ducem edendis, & per Nos & dictam Sedem poſtmodum approbandis, ad aliarum Militiarum prædictarum inſtar, ſine tamen alicujus præjudicio erigere, & inſtituere, ac pro Militiæ, Militumque præfatorum ſalubri directione, quæcumque ordinationes, & ſtatuta per Nos, ut præfertur, confirmanda, concedere poſſet, liceotiam & facultatem per alias noſtras in forma Brevis literas conceſſimus.

Erexitque Militiam S. Stephani ſub regula S. Bened. & condecentes proventus aſſignavit.

§.2. Cum autem, ſicut accepimus, idem Coſmus Dux Omnipotentem Deum, ut Chriſtianum decet Principem, honorare, proximo prodeſſe, vitamque beatam promereri deſiderans, in immenſæ Majeſtatis Divinæ, ac Glorioſiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ, totiuſque cœleſtis Curiæ gloriam, & honorem, earumdem literarum vigore, unam ſub invocatione, & protectione Beati Stephani Militiam Militum S. Stephani nuncupandam, ſub regula ejuſdem S. Benedicti erexerit, & inſtituerit, illique nonnullos fructus, redditus, & proventus, ac bona pro ejus dote aſſignaverit, volueritque, quod ejus Milites præfati in ſua receptione, charitatem, caſtitatem conjugalem, & obedientiam expreſſe profiterentur.

Charitatemque, & conjugalem caſtitatem, ac obedientiam Milites expreſſe profiteri juſſit.

§.3. Charitatem nempe, cui tamquam ſolidæ baſi militia ipſa inniteretur, honorem Dei rebus oniverſis præponendo, ſacræ Scripturæ præceptis parendo, Sedis prædictæ mandata ſervando, pro Fide Catholica pugnando, juſtitiam colendo, pauperibus ſubveniendo, captivos ab infidelibus vinculis recuperaodo, & finaliter ſeſe ultroneos cuicumque periculo pro Chriſtianæ Religionis defenſione, & pro ejus augumeoto non ſolum facultates, ſed propriam vitam exponendo, Caſtitatem vero, ſive pudicitiam, nullam aliam fœminam præter propriam uxorem carnaliter cognoſcendo. Obedientiam autem in omnibus ſibi per Magiſtrum, vel ejus Locumtenentem, alioſve Militiæ ſuperiores, juxta illius ordinationes, & ſtatuta injunctis, bono, & hilari animo diligenter ſequendis.

Statutā quoque ſuper hujuſmodi regula condidit.

§.4. Ac pro ſalutari Militiæ, Militumque prædictorum regimine, & perpetuitate, quamplura Canones, & Statuta, ac ordinationes ſuper ipſorum Militum regula, ſuper Militiæ ſtatutis, & conſtitutionibus, ſuper Militum officio, ac profeſſione, ſuper pœna tranſgreſſoribus regulæ, ſtatutorumque infligenda, ſuper modo Milites ad profeſſionem recipiendi, illorum habitu, Eccleſia, & cultu divino, Hoſpitalitate, communi theſauro, Capitulo generali, Magno Magiſtro, officiis, & dignitatibus Militiæ, Militum officio, exercitio, & commendis, contractibus, & locationibus, necnon prohibitionibus, & pœnis, ac ſuper aliis proviſionibus, rebuſque ad divini nominis cultum, Militiæ decus, Religionis augmentum, & animarum ſalutem facientibus ediderit, atque ſanciverit, prout in illis, variiſque capitulis deſuper Italico ſermone in uno quinterno diſtincte conſcriptis, ac de noſtro mandato per dilectum filium noſtrum Joannem Baptiſtam tit. S. Clementis Presbyterum Cardinalem Cicada nuncupatum diligenter examinatis, ac perlectis, & emendatis, ac per Nos manu propria ſubſcriptis plenius continetur.

Hic autem Pontifex erectionem hujus Militiæ, ac ſtatuta confirmat.

§.5. Nos præfati Coſmi Ducis pium, & laudabile inſtitutum, utpote Fidei Catholicæ exaltationem, & alia pia opera concernens,

nens, plurimum in Domino collaudantes, necnon erectionis, inſtitutionis, ſtatutorum, canonum, ordinationum, & capitulorum, ac ſuper illis confecti quinterni prædictorum, & inde ſecutorum, veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac ipſum Coſmum Ducem, quem ſpeciali dilectione proſequimur, in hoc ſuo laudabili Militiæ Chriſtianæ promovendæ propoſito confovere, ac ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, Motu proprio, non ad ipſius Coſmi Ducis, vel alterius pro eo Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, erectionem, inſtitutionem, aſſignationem, aliaque omnia, & ſingula, canones, ſtatuta, ordinationes, & capitula prædicta, ac prout illa concernunt, cetera in prædicto quinterno contenta, & inde ſecuta quæcumque, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, necnon omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Et ipſum Coſmum, ac alios pro tempore Ducem Floren. Magnum Magiſtrum ipſius Militiæ creat, cum facultate, & privilegiis quibus aliarum Militiarum Magiſtri inter Milites utuntur.

§.6. Et nihilominus potiori pro cautela Militiam prædictam eiſdem modo, & forma, quibus per ipſum Coſmum Ducem erecta, & inſtituta eſt, de novo ex ſimili ſcientia eadem auctoritate perpetuo erigimus, & inſtituimus, illique ſic erectæ, omnia, & ſingula, fructus, & alia mobilia, & immobilia, res, & bona illi per eundem Coſmum Ducem hactenus conceſſa, & deinceps tam per eum, quam alios quoſcumque licite concedenda, etiam perpetuo applicamus, & appropriamus, necnon canones, ſtatuta, ordinationes, & capitula prædicta de novo ſtatuimus, & ordinamus. Ac eundem Coſmum, & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem in Magnum Magiſtrum ejuſdem Militiæ, cum honoribus, oneribus, prærogativis, & facultatibus, quibus alii aliarum Militiarum dicta auctoritate confirmatarum Magiſtri inter ſuos Milites quomodolibet utuntur, fruuntur, & gaudent, ſimiliter perpetuo conſtituimus, & deputamus. Illique prædicta immutandi, & reformandi, ac alia quæcumque ordinationes, & ſtatuta ad ejuſdem Militiæ directionem facientia licita, & honeſta, ac ſacris canonibus minime contraria, quoties ſibi videbitur, condendi facultatem concedimus. Ac præmiſſa omnia, & ſingula valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & per Milites fratres, & alias ejuſdem Militiæ perſonas, alioſque quomodolibet inviolabiliter obſervari debere. Ac eoſdem Milites, & religioſos ab illis nullatenus reſilire poſſe, ſed ad illorum obſervationem teneri, & efficaciter obligatos fore, cenſuriſque, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis ad id compelli poſſe.

Decretum irritans.

§.7. Et ſic per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum iſtius Conſtitutionis deputatio & facultates.

§.8. Quocirca venerabili fratri noſtro Epiſcopo Amerin., & dilectis filiis Vicariis venerabilium fratrum noſtrorum Florentiæ & Piſan. Archiepiſcoporum ſpiritualibus generalibus Motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dicti Coſmi, & pro tempore exiſtentis Florentiæ Ducis fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari. Ac Coſmum, & pro tempore exiſtentem Florentiæ Ducem, necnon Milites præfatos, ac ſingulos alios quos ipſe literæ concernunt, & concernent in futurum, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus non tribus dictis in Concilio generali edita, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque aliarum etiam Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani Militiarum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, ac dilectis filiis illarum Magiſtris, conventibus, & fratribus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac conſiſtorialiter, etiam per viam contractus, ac univerſæ legis, & ad Imperatorum, Regum, aut aliorum Principum inſtantiam, ac aliis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad

Google

bo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma adhoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter espreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Sanctio pœnalis. Nulli ergo &c.

D. P. An. III. 1. Februarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo ſexageſimo ſecundo, Kal. Februarii, Pont. noſtri Anno III.

Sequitur conceſſio privilegiorum dictæ Militiæ.

PIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium. Altitudo divinæ providentiæ nullis præſcripta limitibus, nulliſque terminis comprehenſa cœleſtia pariter, & terreſtria inſcrutabili ratione diſponit, & mortalium mentes ad ea, per quæ benevolentia, & ferventi devotione Catholicorum Principum ad id tendentium, & quam in Nos, & Romanam gerere comprobantur Eccleſiam mediante, perſonarum quarumlibet ſub regulari obſervantia degentium optata ſalus undique proveniat animarum, divinuſque cultus ſuſcipiat incrementa, incitat. Unde Nos, quibus meritis licet imparibus, univerſalis Eccleſiæ regimen eadem eſt providentia creditum, juxta Sedis Apoſtolicæ officium, pro eorum meritis dexteram in eos liberalitatis noſtræ estendere cenſemus, quo ipſi in perſeverantia laudabilium operum ferventius animentur, quorum exemplo provocati, ad ſimilia facilius inducantur.

Exemptio a juriſdictione Ordinariorũ. Tu ad hoc vide moderationem Concil. Trid. ſeſſ. 24 cap. 11. & 14. §. 1. Hinc eſt, quod Nos dilectos filios nobilem virum Coſmum Medices Florentiæ, & Senarum Ducem, Magnum Magiſtrum Militiæ S. Stephani ſub regula S. Benedicti, & Conventum ejuſdem Militiæ in Ducatu Florentiæ per eumdem Coſmum Ducem de licentia noſtra inſtitutæ, ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes eoſdem, & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio non ad eorum, vel alicujus pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulos ipſius Militiæ Milites, Priorem, ceteroſque miniſtros Eccleſiæ dicti Conventus, & alias perſonas, etiam in ſacris, & Presbyteratus ordinibus conſtitutas, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, cum cura, & ſine cura beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, eorumque beneficia, commendas, res, & bona quæcumque ab omni juriſdictione, ſuperioritate, viſitatione, dominio, & poteſtate quorumvis Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, aliorumque locorum Ordinariorum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium es certa ſcientia perpetuo eximimus, & totaliter liberamus, alioſque dicto Coſmo Duci, & Magno Magiſtro in ſpiritualibus, & temporalibus, eis modo, & forma, quibus in ipſius Militiæ ſtatutis, & ordinationibus continetur, immediate ſubiicimus, & ſupponimus, ita quod ipſi locorum Ordinarii nullam in eos juriſdictionem, ſuperioritatem, dominium, vel poteſtatem, etiam ratione cujuſcumque contractus, delicti, vel alterius rei, ubicumque ineatur contractus, committatur delictum, & res ipſa conſiſtat, esercere valeant, ſed Milites, Prior, & aliæ perſonæ hujuſmodi de juſtitia coram ſolo Magno Magiſtro prædicto, vel ejus deputato reſpondere debeant. Decernentes quoſcumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem, tam per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, ſeu quoſvis alios, quam Magiſtrum, vel ejus deputatum prædictos, pro tempore factos, & quaslibet etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis, aliaſque ſententias promulgatas nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Facultas tenendi & transferendi penſiones uſque ad duc. 200. §. 2. Ac ſingulis Militibus coniugatis, etiam bigamis aliiſque Presbyteris, ut ſingulas penſiones annuas uſque ad ſummam ducentorum ducatorum auri de Camera ſuper quorumvis Cathedralium, etiam Metropolitan., & aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Canonicatuum, & Præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis alias ſibi canonice reſervandas accumulative, cum quibuſvis aliis penſionibus annuis, quas illos ex quovis alio privilegio Apoſtolico pro tempore percipere contigerit, & continget, ad vitam percipere, esigere, & levare, ac in ſuos uſus, & utilitatem convertere, illaſque ad aliquam expeditionem contra infideles accedendo, aut in ea exiſtendo, in toto, vel parte, ſimul, vel ſucceſſive, quando ſibi videbitur, etiam in mortis articulo, in cujuſvis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici Cathedralis Eccleſiæ, & in dictæ Militiæ Militum manibus, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentium, & expectantium favorem, abſque aliquo poſſeſſorum beneficiorum hujuſmodi habendo conſenſu, transferre, in omnibus, & per omnia

omnia perinde prout Militibus Sancti Pauli, & Piis nuncupatis, per Sedem Apoſtolicam indultum extitit, etiam citra Cruciatæ obligationem.

Privilegium diſponendi de quoquo modo acquiſitis.

§. 3. Necnon tam illis, quam ceteris omnibus Militibus, ac Priori, & Miniſtris, etiam Presbyteris, & beneficiatis ejuſdem Militiæ, ut de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus precioſis, aliiſque rebus cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumlibet per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quovis modo ſpectantibus, dummodo quintam illorum partem Conventui prædicto relinquant, inter quoſcumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumvis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur, diſponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas cauſas erogare.

Presbyt. Milit. beneficium unum habere poſſint ut hic.

§. 4. Ac priori Eccleſiæ dicti Conventus pro tempore exiſtenti, ut quoties ſibi placuerit, Miſſam, ac alia Divina officia in prædicta, aliiſque dictæ Militiæ Eccleſiis in habitu Pontificali, cum mithra, & baculo paſtorali celebrare, ac poſt Miſſam, dummodo ibi non ſit præſens aliquis catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu, ibidem benedictionem Chriſti populo impartiri, & tam ille, quam ſinguli Presbyteri Milites ejuſdem Militiæ unum curatum beneficium Eccleſiaſticum a dicta Militia dependens, ſeu illi unitum, aut incorporatum, etiam ſi Parochialis Eccleſia, vel ejus perpetua vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium hujuſmodi alias ſibi canonice conferatur, recipere, & retinere, libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali dono gratiæ diſpenſamus, ſibique pariter indulgemus.

Milites ob inobſervantiam Reg. quando peccent.

§. 5. Et inſuper quod nullus ex Magiſtro, & Militibus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Militiæ propter ejus regulam, ſtatuta, & capitula, nunc, & pro tempore edita non obſervata, vel minus rite adimpleta, in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa religione rebellionem, & alios caſus peccatum hujuſmodi ex divinis præceptis, ſacriſque Canonibus generantes.

Exemptio eorumdem a ſolutione decimarum, & aliorum onerum.

§. 6. Quod Religionis, & Militiæ hujuſmodi bona, poſſeſſiones, & fructus, redditus, & proventus quæcumque, tam per Magnum Magiſtrum commendis, aliiſque beneficiis, & officiis dictæ Militiæ, in illorum inſtitutione, quam deinceps illis, dictoque Conventui, & ejus perſonis quomodolibet aſſignanda, concedenda, & applicanda, ſub quibuſvis decimis, ſubſidiis, aliiſque ordinariis, & extraordinariis oneribus, per Nos, & Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam ex quavis cauſa quantumvis neceſſaria, etiam pro Cruciata Sancta, & defenſione contra infideles nullatenus comprehendantur, neque ad illorum, annatarumque, ſeu illarum dimidiam fructuum, redditoum, & proventuum beneficiorum, & in illorum proviſionibus faciendam ſolutionem teneantur, ſed ab illis excepta ſint, & eſſe cenſeantur, niſi ea, quæ hactenus oneribus hujuſmodi fuerint, & de præſenti ſunt obnoxia.

Penſiones ſuper benef. Milit. imponi nõ poſſint, niſi pro perſonis dictæ Militiæ.

§. 7. Et quod nulla penſio annua ſuper alicujus commendæ, vel alterius beneficii Militiæ hujuſmodi fructibus ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili cauſa, niſi in perſona perſonæ dictæ Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſervari, neque commendæ, & alia beneficia dictæ Militiæ penſionibus hujuſmodi aliter quam, ut præfertur, onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum hujuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis aliiſque pœnis compelli poſſint, etiam ſtatuimus, & ordinamus.

Indulg. plen. pro Militibus in expeditione contra infideles vel hæreticos decedentibus.

§. 8. Propterea, ut ipſi Milites Eccleſiæ Catholicæ, fideliumque defenſionem contra infideles animo frequentiori, minorique perdendæ lucis humanæ, ſi æternam inde nanciſcendam proſpectant, metu ſuſcipiant, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis Militibus, & aliis ejuſdem Militiæ perſonis, qui in expeditione, tam maritima, quam terreſtri, contra infideles, vel hæreticos nedum hoſtilibus armis, ſed etiam aliquo quovis mortis genere, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi, vel ſaltem ſtatutis a jure temporibus confitendi propoſitum habentibus in virtute fidei Catholicæ deceſſerint.

Indulg. etiam plen. pro viſitantibus die 2. Aug. Eccl. Conventus.

§. 9. Ac etiam Militibus, & perſonis præfatis, quam quibuſvis aliis utriuſque ſexus, etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, ut præfertur, qui Eccleſiam Conventus hujuſmodi, quæ ſub invocatione Sancti Stephani Papæ, & Martyris eſt conſecranda, in ſingulo die feſtivitatis ejuſdem Sancti Stephani Papæ & Martyris ſecunda Auguſti, a primis Veſperis uſque ad occaſum Solis feſtivitatis hujuſmodi annuatim devote viſitaverint, ac pro pace inter Principes Chriſtianos confovenda ter Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam recitaverint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem.

Indulg. pro aliquid Militiæ donantibus.

§. 10. Qui vero de bonis ſibi a Deo collatis unam ejuſdem Militiæ commendam fundaverint, vel dotaverint, aut Conventui, & Militiæ prædictis ad ejus ſubventionem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum faciliori ſupportatione aliquid juſta facultatum ſuarum modum, piamque intentionem donaverint, vel legave-

Google

gaverint, eas omnes indulgentias, quas Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani benefactores conſequuntur, ſine illorum præjudicio miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuo concedimus, & elargimur.

Clauſulæ præſervativæ.

§.11. Ac indulgentias, privilegia, exemptiones, ſtatuta, & alia præmiſſa nullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe: neque ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, privilegiorum, exemptionum, ſtatutorum, & aliarum gratiarum ſuſpenſionibus, revocationibus, limitationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus a Nobis, & ſucceſſoribus noſtris, ac Sede prædicta quavis de cauſa quantumlibet juſtiſſima pro tempore emanatis, & emanandis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§.12. Et ſic in præmiſſis per quoſcumque judices, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Quocirca Venerabilibus noſtris Maran. & Aretin. ac Piſtorien. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta, motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes noſtras literas, & in eis contenta ſolemniter publicantes, dictiſque Coſmo Duci, & Magno Magiſtro, ac Conventui in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac quos literæ ipſæ concernunt, & concernent in futurum, & eorum ſingulos illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra earumdem literarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.13. Non obſtantibus fel. record. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicandum evocetur, ſeu ne judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant. Et de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, ac provincialibus & ſynodalibus Conciliis editis, ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon dictæ Militiæ, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Volumus autem ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam erigendam modo præmiſſo aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum aliud tempus nondum elapſum duratura, per Nos conceſſa fuerit, præſentes literæ, quo ad indulgentiam in eis contentam, nullius ſint roboris, vel momenti. Quodque beneficia eiſdem Militibus conferenda hujuſmodi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, ſi qua illis immineat, nullatenus negligatur.

Sanctio pœnalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.III. 7. Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Nonis Julii, Pontificatus noſtri Anno III.

LXXI.

Decanus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, cum omnimoda præcedentia, ſpectat ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam a Romano Pontifice deſtinatum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DUdum ſiquidem a fel. rec. Paulo IV. Prædeceſſore Noſtro emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Paulus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam, &c. *Omittitur tenor, quia habes in ipſius Pauli IV. Conſt. VI.* Cum Venerabiles *Tom. IV. Par. I. fol.* 323.

Cauſæ hujus Cōſtitutionis.

§.1. Nos conſiderantes, quod dilecti filii cauſarum Palatii Apoſt. Auditores ad cauſas audiendum, & jura reddendum conſtituti, perſonaliter in Rom. Curia reſidere debent, ac eorum in eadem Curia continua reſidentia id exigente, in aſſecutione dignitatum, aliis abſentibus merito præferendi, & amplioribus privilegiis honorandi veniunt, ex præmiſſis, & diverſis aliis cauſis animum noſtrum moventibus: Ne in poſterum Decanatus Collegii DD. Auditorum illius occurrente vacatione, in aliquem ex cauſarum Palatii Auditoribus tunc ex cauſis præmiſſis abſentem, & propter abſentiam ſuam, in iniuriam aliorum ejuſdem Palatii Auditorum tunc præſentium deveniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controverſiæ, ſeu diſſenſiones inter ipſos Auditores oriantur.

§.2. Li-

Diffinitio quod Decanatus Collegii Auditorum Rotæ Romanæ, ſpectet ad Auditorem tempore vacationis in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam a Sūmo Pontifice deſtinatum.

§.2. Literas prædictas cum decretis, ac omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ad Decanatum Collegii Auditorum hujuſmodi, etiam adhoc, ut ejuſmodi Decanatus, quem dilectus filius Julius Oradinus Electus Peruſinus, locum ooius ex cauſarum Palatii hujuſmodi Auditoribus de mandato noſtro tenens, tempore proviſionis de perſona ſua, & illius præfectionis Eccleſiæ Peruſinæ, tunc certo modo paſtoris ſolatio deſtitutæ per Nos nuper Apoſtolica auctoritate factarum obtinebat, & exercebat, per proviſionem, & præfectionem hujuſmodi, non niſi ad dilectum filium Jo. Baptiſtam de Rubeis cauſarum Palatii hujuſmodi Auditorem in dicta Curia officium Auditoratus cauſarum hujuſmodi laudabiliter exercendo reſidentem, & alias de Republica benemeritum, ex nunc, & de cetero perpetuis futuris temporibus, occurrente vacatione, ad antiquiorem cauſarum Palatii hujuſmodi Auditorem in dicta Curia reſidentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra eandem Curiam per Rom. Pontific. deſtinatum devenire poſſit. Et Jo. Baptiſta, ac poſtquam dictus Decanatus ad eum devenerit, in dicta Curia præſens, aut ut præfertur, abſens, & extra dictam Curiam deſtinatus Auditor antiquior præfatus, omnes alios Auditores, etiam antiquiores, ſemper in quibuſvis ſeſſionibus, diſputationibus, votis, & aliis actibus, publicis, & privatis præcedat, nec per alios Auditores etiam antiquiores tunc abſentes, etiam ſi poſtmodum incontinenti ad dictam Curiam ſe conferant, & in ea continuo reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel aliis actibus, ſeu diſputationibus ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine extendimus, & ampliamus.

Derogatio contrariorum.

§. 3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ac ſtylo Palatii necnon Collegii Auditorum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ dictus Prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, & ampliationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis &c.

D. P. An.III. 27. Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, ſexto Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno III.

LXXII.

Revocatio Privilegiorum quibuſcumque locis Piis, & aliis conceſſorum, diſpenſandi ſuper irregularitatibus, impedimentiſque matrimonialibus, &c.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

De commiſſo Nobis univerſalis Eccleſiæ regimine, ita Nos oportet eſſe ſolicitos, ut propenſiore ſtudio caveamus, ne illa, quæ hactenus multorum precibus, & inſtantiis pro animarum ſalute tam a Nobis mentis hominum abuſu in gravem cedant animarum jacturam, neve Chriſtifideles cujuſvis indulgentiæ, peccatorum remiſſionis, vel facultatis, aut privilegii obtentu, procliviores ad illicita in poſterum perpetranda reddantur, ac nimia veniæ facilitas eis peccandi tribuat incentivum.

Hic Pontifex, & alii Prædeceſſores cōceſſerunt Fabricæ S. Petri & Hoſpitali S. Spiritus, & aliis locis piis multa privilegia.

§.1. Sane cum Nos, auſpice Chriſto, nuper ad generalem Tribunalium Almæ Urbis, Curiæque noſtræ officiorum omnium debitam, ac ſalubrem reformationem certis tunc rationabilibus cauſis moti pertexerimus, ac quoſdam, qui in illis diverſimode præter mentem noſtram committebantur abuſus, per noſtram providentiam removerimus, reformationem hujuſmodi inſequentes, in alios, etiam hominum ſtatus, non minores ab cauſas dirigere ſaluberrimum eſſe cenſemus. Attendentes igitur, quod licet alias Nos, ac diverſi Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, ut Chriſtifideles præfati, ad charitativa, & pia opera exercenda promptiores redderentur, ſicque illorum animarum ſaluti, necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe manutentioni, & ſtatui, ac hoſpitalis noſtri S. Spiritus in Saxia de eadem Urbe, ac aliorum piorum locorum, & Confraternitatum commoditati, & pauperum, ac miſerabilium, & aliarum perſonarum in eis pro tempore degentium ſuſtentationi, ac opportunæ ſubventioni rite conſuleretur, ac ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis diverſas indulgentias, peccatorum remiſſiones, conceſſiones, gratias, privilegia, facultates, etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, vel aliis quibuſcumque defectibus, & irregularitatibus, & abſolvendi, indulta eiſdem Fabricæ, & Hoſpitali, ac illorum Commiſſariis, Præceptori, & Miniſtris, conceſſerimus.

Quibus eorum miniſtri abutuntur.

§.2. Nihilominus, ſicut non ſine gravi mentis noſtræ perturbatione nuper intelleximus, tam Baſilicæ Fabricæ, quam Hoſpitalis, & aliorum locorum, & Confraternitatum Commiſſarii, & Miniſtri, hujuſmodi indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, conceſſionibus, gratiis, privilegiis, ac diſpenſandi, ut præmittitur, ac abſolvendi, & aliis facultatibus, & indultis ſibi conceſſis prædictis in grave illorum anima-

Digitized by Google

animarum periculum diverſimode abutantur, ac circa illa, non mediocres committuntur errores, in ſcandalum plurimorum, ac divinæ majeſtatis offenſam.

Hic idem Pontifex generaliter ea revocat, non tamen quoad Fabricam teſtificiora legata.

§.3. Nos igitur debitam gregis Dominici curam habere, & ne tales abuſus piorum mentes polluant, ac pie conceſſa, hominum malitia, animarum ſaluti detrimentum afferant, ut par eſt providere, quantum in Nobis eſt, ſcandalis obviare, & animarum ſaluti conſulere volentes, necnon indulgentiarum, remiſſionum, conceſſionum, gratiarum, privilegiorum, facultatum, & indultorum Fabricæ, ac Hoſpitali, necnon aliis locis, & Confraternitatibus, ac Commiſſariis, Præceptori, & Miniſtris conceſſorum hujuſmodi veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad alicujus ſuper hoc Nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, omnia, & ſingula indulgentias etiam plenarias, ac peccatorum remiſſiones, necnon conceſſiones, privilegia, indulta, & facultates, etiam diſpenſandi, ut præmittitur, & abſolvendi (non tamen relicta, & hæreditates etiam ad pias cauſas exequi faciendi, & illa, ſeu eorum partem dictæ Fabricæ juxta tenorem privilegiorum prędictorum applicandi, necnon Commiſſarios & debitores ipſins Fabricæ ad illi reddendum computa, & ſatiſfaciendum de adminiſtratis, & debitis per eos, prout hactenus fieri conſuevit, cogendi, & compellendi Fabricæ & Hoſpitali prædictis) necnon Monialinm Spiritus Sancti Venetiarum, aliiſque ejuſdem S. Auguſtini, ſeu aliorum Ordinum, tam virorum quam Mulierum Monaſteriis, ac Hoſpitalibus, Eccleſiis, Capellis, Altaribus, Confraternitatibus, Societatibus, & aliis Piis locis a dicto Hoſpitali S. Spiritus dependentibus, ſeu in ejus membrum, aut grangiam quavis, etiam Apoſtolica auctoritate erectis, ac illorum Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, & Prioriſſis, Confratribus, ſeu illorum Conventibus, ac Commiſſariis, necnon Miniſtris, quoad Fabricam videlicet in Italia dumtaxat, quo vero ad Hoſpitalia, & Monaſteria, Confraternitates, & Societates, ac alia loca hujuſmodi, tam in Italia, quam alias ubivis locorum, ex quibuſvis cauſis, & ad quorumvis etiam Principum quorumcumque inſtantiam, vel eorum intuitu, conſideratione, vel contemplatione, etiam Motu ſimili, etiam conſiſtorialiter, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam ſi illa ſub quibuſvis revocationibus, alterationibus, vel limitationibus, ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, conceſſionnm, gratiarum, privilegiorum, facultatum & indultorum, in toto, vel parte minime comprehenderentur, & quoties illa revocari contingeret, toties in priſtinum ſtatum reſtituta eſſent, & eſſe cenſerentur, irritanti etiam decreto deſuper forſan adjecto, ac cum aliis quibuſvis clauſulis quomodolibet conceſſa, ac iteratis vicibus approbata, & innovata (præterquam quoad ea, in quibus jam ſuum ſortita ſunt effectum) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, perpetuo revocamus, caſſamus, annullamus, irritamus, & viribus vacuamus.

Prohibitio eis de cetero utendi.

§.4. Diſtrictius inhibentes eiſdem Præceptoribus, Abbatibus, Abbatiſſis, Conventibus, Confratribus, & Miniſtris cujnſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis exiſtentibus, ac etiam Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia majori dignitate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, indignationis, necnou excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne de cetero indulgentiis, conceſſionibus, gratiis, facultatibus, etiam diſpenſandi, nt præmittitur, & abſolvendi privilegiis, & indultis prædictis uti, ac de illis ſe intromittere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cōtrariorum derogatio.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis forſan in contrarium, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, etiam per Nos conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum omninm veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliqnibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat, vel quomodolibet differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Fides danda tranſumptis hujus Bullæ.

§.6. Ut autem præſentes literæ ad cunctorum notitiam deveniant, volumus, & mandamus illas in dictæ Baſilicæ valvis, ac acie Campi Floræ affigi, ut hi, qnos literæ concernunt, ſeu concernere poterunt quomodolibet in futurum, quod ad ipſorum notitiam non pervenerint, vel illas ignoraverint, quo minus eos arctent, perinde ac ſi perſonaliter intimatæ forent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extiterit publicatum.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

D. P. An.III. die 19. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1562., 13. Kalend. Octobris, Pont. noſtri Anno III.

Ordi-

LXXIII.

Ordinationes pro tempore Sedis Apoſtolicæ vacantis, circa electionem Summi Pontificis, & obſervantiam Conclavis. Declarationeſque Juriſdictionum Collegii S. R. E. Cardinalium, Camerarii, & Clericorum Cameræ, Majoris Pœnitentiarii, Datarii, Præfectorum, & Prælatorum Signaturæ Gratiæ, & Juſtitiæ, & Cuſtodum Conclavis.

Quoad electionem Papæ habes etiam ſanctionem Greg. X. in cap. 3. de Elect. in 6., & aliam Clem. V. in clem. 9. eodem tit. necnon Clem. VI. in Conſt. XV. Licet *Tom. III. Part II. fol. 313., Julii II. in Conſt. V.* Cum tam *Tom. III. Par. III. fol. 263. & Pauli IV. Conſt. XXIII.* Cum ſecundum *Tom. IV. Part. I. fol. 347.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Electio Rom. Pont. quam mature fieri debet.

IN eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana, & divina miniſteria committuntur, quantam adhiberi curam oporteat, teſtantur Patrum noſtrorum ſacratiſſimæ Conſtitutiones, quas illi magna ſeveritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt, propterea quod a bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſcerentur, a malis vero contra, nonniſi mala, nempe avaritia, negligentia, faſtus, & animarum periculum poſſit expectari. Quod ſi in quibuslibet Eccleſiarum Paſtoribus tantopere providendum eſt, ne quis aſſumatur indignus, majorem certe, & perſpicaciorem diligentiam in Romano Pontifice eligendo, qui ceteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius Dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Ideo Pontifices in tube. citati providas Conſtit. ediderunt.

§. 1. Hac ſancta meditatione permoti Prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. Alexander III., Gregorius X., Clemens V., Clemens VI., & Julius II. nonnullas Conſtitutiones ſanxerunt ad providendum, ut Summorum Pontificum electiones libere, & recte, & mature fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit, qui eas aſſidue retineat, & conſervet, verendumque ſit, ne aliquando propter earum Conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longius ſerpant, & progrediantur.

Hic etiam Pontif. alias addit videlicet quod Cardinales abſentes decem diebus expectentur, & interim novem diebus fiant defuncti Pontificis exequiæ.

§. 2. Nos, quantum cum Deo poſſumus, futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones, tum innovando, tum declarando, & pro rerum & temporum neceſſitate ſupplendo, de Fratrum noſtrorum unanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, ut cum Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes decem tantummodo diebus, juxta dicti Gregorii Prædeceſſoris Conſtitutionem in Concilio Lugdunen. editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas novem continuorum dierum exequias omnino peragant, nec ullo prætextu ulterius differant. Et ne quid impedimento eſſe poſſit, quo minus exequiæ ipſæ nono die abſolvantur, ſi quando per obſervantiam alicujus magni impedimenti, & præcipui feſti Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere, dies illi ſic intermiſſi in numerum novem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa, quæ in eis pro exequiis facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac ut ſuperfluis quoque ſumptibus, qui jam in immenſum excreverunt, modus imponatur, funus ſimplicius quam conſueverit, fiat, ita ut illius ratione (præter regalia Populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam, pannis lugubribus, & regalibus tam Camerarii, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quam aliorum quorumcumque Miniſtrorum, & Officialium, ac aliis omnibus omnino computatis, impenſa non excedat. Summa autem decem millium hujuſmodi, vel, ſi Collegio viſum fuerit, etiam minor, aut nullo modo major, per tres Cardinales antiquiores, unum videlicet de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata diſtributionis alias fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos dividatur.

Elapſis decem diebus Cardinales præſentes celebrata Miſſa Spiritus Sancti Conclave ingrediantur, & electioni Pontificis incumbant.

§. 3. Lapſis vero decem diebus a die obitus Pontificis, ingreſſus Conclavis nullatenus prorogetur, aut differatur, ſed ſequenti die Miſſa de Spiritu Sancto celebrata, ſive Cardinales abſentes venerint, ſive non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclave ingredi teneantur, & ingredientes ipſi abſque mora aliqua, omiſſa omnino Capitulorum confectione, primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat.

Ingredi nolentes; aut abſque cauſa inde recedentes pœnam conſt. Greg. X. incurrant.

§. 4. Si qui vero forte intrare noluerint, vel ingreſſi abſque manifeſta infirmitatis cauſa juramento Medicorum, & a majori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiverint, dictæ Conſtit. Gregorii pœnam incurrant.

Cardinales præſentes in Conclave, & extra Pontificem eligere valeant, lapſis decem diebus.

§. 5. Declarantes nihilominus, quod poſtquam Card. præſentes, aliis Cardinalibus etiam de Latere Legatis, aut ex alia quacumque etiam publica cauſa, etiam cum licentia Summi Pontificis abſentibus ulterius non expectatis, poteſt tamen lapſum dictorum decem dierum a morte Pontificis, electionem ſive intra, ſive extra Conclave fecerint, electio ſic ex itineris, aut alterius etiam probabilis, & notorii ipſorum Cardinalium abſentium impedimenti prætextu impugnari minime valeat, quum publica utilitas ex matura electione proveniens cuivis alteri rationi præferri debeat.

Sede vacante, Collegium Cardinalium de hic enarratis, tantum diſponat.

§. 6. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in iis, quæ ad Pontificem maximum, dum viveret, pertinebant, nul-

Digitized by Google

nullam omnino poteſtatem aut juriſdictionem habeat, neque gratiam, neque juſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi, ſed ea omnia futoro Pontifici reſervare teneatur. Neque de ſtatu temporali Rumanæ Eccleſiæ, neque de pecuniis Cameræ Apoſtolicæ, aut Datarii, vel pro ſolutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut alias ex quavis cauſa (caſibus iuſraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam GregoriiConſtitutionem pro ſeipſis aliquid percipere, nec æs alienum ultra neceſſarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeant, neque Camerarius, Theſaurarius, Datarius, Depoſitarius, Caſtellanus Arcis S. Angeli, aut alii Officiales contra harumConſtitutionum tenorem, Collegio obedire teneantur, ſive debeant, quinimmo, ſi eis in talibus obtemperaverint, aut ipſi Cardinales, vel Officiales ex eurum officiis contra præmiſſa aliquid attentare præſumpſerint, de ſuo proprio Cameræ Apoſtolicæ plenarie ſatisfacere, & pecunias erogatas reſtituere, ac quævis damna ad eligeudi Pontificis arbitrium reſarcire cogantur. Quod autem expendi poſſit, erit præſata decem millium ducatorum ſumma. Illud item quod pro victu familiæ Puotificiæ ante Conclavis ingreſſum, ac poſt ingreſſum pro pauperum Officialium Palatii tantum per Camerarinm, & Priores Ordioum deſcribendorum victu, ac etiam pro eleemoſynis Sede vacante fieri conſuetis. Itemque pro defenſione Terrarum Eccleſiæ, vel partis earum. Necnon pro regalibus Populo Romano, & illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Urbis, & Conclavis, illiuſque proviſionibus opportunis neceſſarium erit. Quæ vero impenſa pro defenſione Terrarum, & locorum Eccleſiæ, & ſecuritate, ac proviſionibus Conclavis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuſfragia ordinare debeant, ita ut majoris partis ſententia obtineat id, quod obſervandum erit, etiam iu Gubernatoribus Urbis, tam ultra pontem, quam citra, & aliis Officialibus, etiam pro ſtatus Eccleſiaſtici regimine, ſi opus fuerit, eligendis. Si vero ultra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, & ſingulis Cardinalibus præſentibus juxta Ordinatiunem Gregorii X., aut ſaltem duabus illorum tertiis partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum, tunc Collegium juxta majoris partis ſeutentiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno, ac provide de neceſſaria impenſa providere poſſit, & debeat.

Tres Cardinales, & Camerarius occurrentes neceſſitates proponere, & Cõclavis negotia curant.

§.7. Statuimus etiam, quod tres Cardinales antiquiores, unus videlicet ex quolibet ordine, una cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Cardinales congregandi, & occurrentes neceſſitates in Congregationibus generalibus proponendi, & ut Conclave bene undique claudatur curandi, jus habeant.

Ingreſſi Conclave, alii tres quolibet 3. die eorum loco ſubintrent.

§.8. Ipſorum autem officium tertia die poſt Conclavis ingreſſum omnino expiret, eorumque loco tres alii ſequentes in ordine, quolibet tertio quoque die, cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedaut.

Camerarius, ſuique Officiales, rebus hic præſcriptis & non aliis incumbant.

§.9. Camerarii quoque, & Majoris Pœniteutiarii officia, quæ etiam Sede vacante durante, ita durare decernimus, & declaramus, ut non ſolum ea, quæ præſenti Conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice vivente exercere non conſueverunt, ſeu a quibus pro ejuſdem Pontificis reverentia, aut alias quomodolibet abſtinebant, minime uſurpent, ſed Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, aliique Mioiſtri, & Officiales Cameræ Apoſtolicæ exactioni pecuniarum Cameræ debitarum, ac proviſionibus ratione Sedis vacantis juxta præmiſſa neceſſario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea a ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, rationum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecutionibus delinquentium, & quibuſcumque aliis expeditionibus, tam gratiam, quam juſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omnino abſtinere.

Pœnitentiarius, & ejus Officiales, quę ad forum cõſcientiæ ſpectant, santummodo ea, pediant.

§.10. Pœnitentiarius vero, & ejus Officiales ea tantum facere, & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis officium eorum cooquieſcat. Itaque a quibuſcumque matrimonialibus, & aliis diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declaratiooibus, necnon quibuſvis aliis expeditionibus forum, quod ajunt, fori, mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus omnino abſtineaot. Alioquin in quibus, tam Camerarius, quam Pœnitentiarius, & alii prædicti, etiam de licentia, aut mandato totius Collegii contrafecerint, ea nulla, & irrita ſint, ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorum exceſſus, & inobedientiæ rationem, Puntificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Literis etiam noſtris ſuper reformatiune Cameræ, & Pœnitentiariæ hujuſmodi editis in ſuo robore permanſuris.

Datarii Officium morte Pontificis expirat.

§.11. Datarii vero miniſterium per ejuſdem Pontificis obitum omnino expiret, ita ut non ſolum datas per eum antea notatas extendendi poteſtatem minime habeat, ſed quaſcumque ſupplicationes gratiarum, & juſtitiæ penes eum, aut ejus miniſtros adhuc exiſtentes etiam ſi datæ fuerint, Collegio Cardinalium ſtatim ſub ſigillo clauſas præſentare teneantur, futuro Pontifici reſervandas. Quod ſi contra præmiſſa quicquam ad cujuſvis etiam Cardinalis inſtantiam attentare præſumpſerit, irritum, & inane exiſtat, & nihilominus falſi crimen iocurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Cardinales, & Prælatorum Signaturæ gratiæ, & juſtitiæ officium conquieſcit.

§.12. Probibentes inſuper ne Cardinales, & Prælati Signaturæ gratiarum, & juſtitiæ Præfecti Sede vacante ſupplicationes, & commiſſiones aliquas, etiam ſi ſupplicantes, parvas datas, ut moris eſt antea obtinuerint, ſignare valeant, ſed officia eorum omnino ceſſare intelligantur. Quod ſi aliter fecerint, pro exceſſibus hujuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

§.13. Man-

Digitized by Google

Conclavis cellæ ſorte diſtribuantur.

§.13. Mandamus quoque, quod Cellæ Conclavis Cardinalibus ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, ut illas dilatare, ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus.

Apud Conclave habitare vel morari prohibetur.

§.14. Poſt Conclavis vero ingreſſum indicimus, & expreſſe prohibemus ſub officiorum, & beneficiorum privationis pœna, atque etiam ſub alia arbitrio Gubernatoris ad cuſtodiam Conclavis deputati ſoliti infligenda, ne quis immediate ſupra, aut infra Conclave, ſeu a lateribus habitare, vel morari poſſit. Quæ loca muris claudi, & a Præſidentibus cuſtodiæ Conclavis, ac a dicto Gubernatore ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe Gubernator ſub perjurii pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes hujuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis revelare, curareque, ut delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclave a Cardinalibus deputatis viſitetur &c.

§.15. Teneantur quoque Cardinales pro tempore deputati Cellas Cardinalium, & alia Conclavis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere, ne ipſius Conclavis muris, aut laquearibus, ſeu pavimentis vetita foramina fiant. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores privationis officiorum, & beneficiorum, ac aliis etiam corporalibus, & ſeveriſſimis pœnis, Gubernatoris, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcii de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur, niſi ſtatim, ſi intra Conclave fuerint, eiſdem Cardinalibus deputatis, ſi vero extra Conclave Gubernatori, & Prælatis præpoſitis revelaverint. Qui quidem Gubernatori, & Prælati ſub perjurii pœna in hoc invigilare, & opportune providere debeant.

Cardinales non infirmi duos, infirmi tres ſervientes habeant.

§.16. Quilibet autem Cardinalis in Conclavi duobus ſervientibus, Clericis, vel Laicis contentus ſit, Infirmus autem, & graviter affectis a majori parte Collegii per ſecreta ſuffragia tertius ad ſummum indulgeri poſſit.

Conclaviſtæ a Cardinalibus approbentur.

§.17. Qui ſervientes familiares domeſtici, & continui commenſales ipſius Cardinalis, & ab anno ante fuiſſe, & tunc eſſe debeant, & non mercatores, miniſtri Principum, Domini temporales, & juriſdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Cardinalium, etiam ſi expenſis eorum vivereot. Et de qualitatibus Conclaviſtarum Cardinales deputati ante Conclavis ingreſſum diligenter inquiſitionem habere, & eos approbare, ac poſt ingreſſum denuo diligenter providere debeant.

Sacriſta unus ſtet in Conclavi, Magiſtrique cæremoniarū duo Confeſſor unus, Medici duo, Chirurgus unus, Aromatarius unus Faberlign. unus, Cementarius unus,

§.18. Sacriſta quoque cum uno Clerico coadjutore in officio Sacriſtiæ; duo quoque Magiſtri cæremoniarum Conclave ingrediantur Miſſis celebrandis, & aliis, quæ ad ipſos pertinent, vacaturi. Adſit præterea unus Religioſus pro Confeſſionibus audiendis a majori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia eligendus: unus Collegii Secretarius tantum: duo Medici: unus Chirurgus; unus Aromatarius, cum uno aut duobus ſervientibus; unus Faberlignarius; unus Cementarius; duo Barbitonſores, cum uno aut duobus ſervientibus. Item octo, aut decem ſervientes publicæ utilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo Conclave, & ſimilibus neceſſariis miniſtrandis, qui omnes a Collegio Cardinalium, non tamen ex familia alicujus Cardinalis, per fabas ſecretas eligantur, ita tamen, ut is obtineat, qui plura vota tulerit, & eis ſalaria de publico perſolvantur. Quod ſi ultra præfatas perſonas, in Conclavi aliquis inventus fuerit, expelli ſtatim debeat. Et ſi quis uſpiam ſe occultaſſe deprehendatur, ignominioſe expellatur, & infamia notetur, & officiis atque beneficiis privetur, conſcii vero ſub eadem pœna illos Collegio revelare teneantur, præmium reportaturi, ſi indicaverint.

Barbitonſores duo, ſervientes decem.

Eo clauſo colloquium prohibetur.

§.19. Clauſo Conclavi nulli ad colloquium etiam extra portam Conclavis etiam Principum Oratores, niſi ex magna & vigenti cauſa a majori parte Collegii approbanda admittantur. Et ſi quis forte, quod abſit, clam ipſum Conclave, & aliunde quam per oſtium ingrediatur, omni honore, gradu, ac officio, & beneficio ipſo facto privatus exiſtat, & tradatur Curiæ ſæculari acerrimis pœnis puniendus.

Literas vel ſigna tranſmitti prohibetur.

§.20. Literas vero aut cujuſvis generis ſcripta ad eos, qui in Conclavi erunt, ſeu nuncium, vel notam, aut ſignum mittere, ſeu recipere, aut contra, e Conclavi ad eos qui foris erunt, ullo modo liceat, qui contrafecerint, quacumque dignitate etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ ſubjaceant, abſolvendi facultate, præterquam in mortis articulo, ſoli Pontifici Maximo reſervata, a quo nihilominus pro qualitate delicti ultra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommiſſæ ſuper electione Pontificis damnantur.

§.21. Prohibentes etiam ſuper futura electione Pontificis ſponſiones, quas excommiſſas vocant, fieri, & ſi forte contra præſentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas, in judicio & extra, fore & omnino cenſeri, & contrafacientes, ac proxenetas arbitrio Gubernatoris, & futuri Pontificis puniri debere decernimus.

Cardinales uno ferculo, & moderato, & in propria cella veſcantur juxta Bullam Clem. VI

§.22. Cardinales autem primo ipſo die, quo Conclave ingreſſi fuerint, tam in prandio, quam in cœna uno ſolo ferculo unius ſpeciei tantum, eoque moderato, & alias juxta Conſtitutionem præfati Clementis VI. qualificato contenti ſint, & eſſe debeant, nec quiſquam in alterius Cella, vel de alterius ferculo veſcatur.

Prælati cuſtodes Conclavis ne literæ &c. tranſmittātur curent.

§.23. Prælati quoque ad cuſtodiam Conclavis deputati ſub pœna periurii, & ſuſpenſionis a divinis, maxima, & exquiſita diligentia utantur in inſpiciendis, ac præſervandis epulis, & aliis rebus, ac perſonis Conclave intrantibus, & de eo exeuntibus, ne ſub earum rerum velamine literæ, aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quod ſi tale quid inventum fuerit, familiares Cardinalium, aut alii delinquentes pœnam privationis officiorum, & beneficiorum, ac inha-

Digitized by Google

inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et ulterius per Gubernatorem carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato novi Pontificis minime relaxandi, ſed ejus arbitrio acrius puniendi, omni facultate Collegio Cardinalium in favorem quorumcumque, qui in præmiſſis, vel eorum aliquo deliquerint, omnino interdicta.

Conclaviſtæ diſcedentes, non ingrediantur ulterius.

§.24. Conclaviſtæ vero, & quicumque alii ſervientes Conclavi ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis a Medicis medio juramento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reverti poſſint, ſed eorum loco alii eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Cardinalis nõ Diaconus votum in electione non habeat.

§.25. Statuimus etiam, & declaramus, quod ſi forte aliquis Cardinalis ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Cardinales in electione ſervent hic expreſſa.

§.26. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ Domini Noſtri Jeſu Chriſti enixe rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub divini interminatione Judicii præcipimus, & mandamus, ut attendentes magnitudinem miniſterii, quod per eos tractatur, in dandis ſuffragiis, ac aliis omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum Sæcularium interceſſionibus, ceteriſque mundanis reſpectibus minime attentis, ſed ſolum Deum præ oculis habentes, ſeſe pure, libere, ſincere, quiete, & pacifice gerere, & habere debeant. Nec pro ipſius Pontificis electione, conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſve aliquibus inſerre, tumultus excitare, aut alia facere, per quæ electio retardetur, vel minus libere ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directe, vel indirecte, quovis colore, vel ingenio, audeant, vel præſumant. Quod ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti Conſtitutione aliquid admiſerint, ultra divinam ultionem, arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animadverti poſſit.

Cuſtodes Cõclavis præmiſſa faciant obſervari.

§.27. Quia vero parum eſſet jura condere, niſi forent, qui executioni ea demandarent, ſtatuimus, & ordinamus, ut Prælati, Rectores, Officiales Urbis, ac Principum Oratores, illuſtres viri, quos omnes a Collegio pro cuſtodia Conclavis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) præmiſſa omnia plene, & inviolabiliter, ac ſine fraude, & dolo aliquo obſervari faciant, de quo corporale juramentum coram ipſo Collegio ante ingreſſum Conclavis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur, quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum, & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & ceteras in d. Conſtit. Greg. X. contentas incurrant.

Cardinales nihil de hic cõtentis immuten., ſed hanc Conſtit. ſervari, una cum aliis curent.

§.28. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos ultra quam præmittitur, Cardinales arctari, neque præſentes has noſtras Conſtitutiones per Collegium Cardinalium ullo modo alterari, corrigi, aut immutari poſſe, ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima Congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt Conclavis ingreſſum legi, & jurari, eo modo, quo leguntur, & jurantur Conſt. Julii II. & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum, quorum Conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis ultra præmiſſa per hanc noſtram Conſtit. derogare non intendimus, ſed magis eas confirmare, innovare, & comprobare.

Cardinales non excludantur ab electione prætextu quarumcumque cenſurarum &c.

§.29. Et ne diſſenſionis occaſio, aut ſchiſmatis oriatur, volumus, cenſurarum, & excommunicationum præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Cardinales a Pontificis electione, active, vel paſſive excludi nullo modo poſſe, quas quidem excommunicationes, & cenſuras ad electionis effectum tantum, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſuſpendimus, & ſuſpenſas eſſe volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & cenſuras ipſas eum ſolum afficere, qui deliquerit, non autem alios Conclavi durante cum eo converſantes.

Hæc Conſtit. ubique ſerventur.

§.30. Ac præſentes noſtras ubicumque electionem ſummi Pontificis etiam extra Urbem fieri contigerit, locum habere, & obſervari debere.

Publicetur, que & omnes afficiat.

§.31. Ac inſuper illas in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquos Curſores noſtros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & ſingulos Cardinales etiam abſentes, præſentes, & futuros, & alios quoſcumque, quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum, afficere, & ligare, nullumque earum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.32. Nulli ergo &c.

D. P. An.III. die 9. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quinquageſimo ſexageſimo ſecundo, ſeptimo Idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur ſubſcriptiones Cardinalium, & Publicatio.

LXXIV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Sanctæ Inquiſitionis Officium a Paulo PP. Tertio inſtitutum in Italia, & extra eam decernit, gratiaſque, prærogativas, & facultates Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus pravitatis hæreticæ Inquiſitoribus elargitas confirmat.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Venerabil. Fratribus Rodulpho Oſtien. Chriſtophoro Sabinen. Ottoni Albanen. Epiſcopis, & dilectis Filiis Jacobo Sanctæ Mariæ in Via, Bernardino Sancti Matthæi, Scipioni Sanctæ Potentianæ, Joanni Sanctæ Priſcæ, Michaeli Sanctæ Sabinæ Summo Inquiſitori, Clementi Sanctæ Mariæ de Aracæli, ac Jacobo Sanctæ Mariæ in Coſmedin Titulorum Presbyteris S. R. E. Cardinalibus ſuper officio Sanctæ Inquiſitionis hæreticæ pravitatis in alma Urbe, & tota Chriſtiana Republica deputatis. Salutem, & Apoſt. benedictionem.

Exordium.

PAſtoralis officii munus, ſicut Domino ſine meritis noſtris placuit, ſuſtinentes id enixe agimus, & conamur, ac in id omni mentis noſtræ ſtudio, ſollicitudine, ac diligentia incumbimus, ut peſtiferis hæreſibus repreſſis, quas humani generis hoſtis excitavit, Catholicæ Fidei integritas, & orthodoxæ Religionis cultus vigeat, & qui diabolica fraude decepti ab Eccleſia Catholica receſſerunt, ad ejus gremium aſpirante Domino revocentur, aut ſi pertinaciter in hæreſibus ſuis permanſerint, debitis affecti pœnis ceteros exemplo ſuo a ſimili pravitate, pertinaciaque deterreant.

Inquiſitionis Officium a Paulo III. inſtitutum.

§.1. Cum autem Sacrum iſtud Inquiſitionis hæreticæ pravitatis officium, cui præeſtis, ſapientiſſime, nec ſine divinæ providentiæ inſtinctu a ſel. record. Paulo Papa Tertio Prædeceſſore noſtro inſtitutum. & Succeſſoribus ejus deinceps conſervatum, tantam Eccleſiæ Dei utilitatem attulerit, ut vere Arx quędam Religionis appellari poſſit.

Ejus auctoritatem augendam ſtatuit Pius IV.

§.2. Nos quam utile id ſit, ac potius quam ſalutare, ac neceſſarium his graviſſimis temporibus attendentes, poteſtatem ejus non modo confirmandam a Nobis, ſed etiam augendam eſſe duximus, ut tanto major ex eo ad Eccleſiam Dei pervenire poſſit utilitas, quanto majorem ab Apoſtolica Sede auctoritatem habuerit.

Inquiſitores procedere poſſunt etiam extra Italiam, & contra quaſcumque perſonas.

§.3. Itaque perſpectum, atque exploratum habentes in iſto munere fungendo veſtrum omnium ſingulare in Catholicam Religionem ſtudium, eximiam prudentiam, ac ſummam diligentiam vos, ceteroſque, quos deinceps vobis addi, aut ſuccedere in eodem officio contigerit, in hac alma Urbe, tamquam Chriſtianæ Religionis capite hæreticæ pravitatis Inquiſitores, non per Italiam modo, ſed etiam extra Italiam per omnes Chriſtiani nominis Provincias, Regiones, & Loca, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, Motu proprio confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo conſtituimus, & deputamus, & in quoſcumque Lutheranæ, Zuinglianæ, Calvinianæ, Anabaptiſtarum, & aliarum quarumvis hæreſum Sectatores, aut etiam a Fide Apoſtatas, ſeu ſortilegia hæreſim quovis modo redolentia committentes, eorumque fautores, & defenſores, ſeu auxilium illis, conſilium, aut favorem directe, vel indirecte, palam, vel occulte impartientes cujuſcumque gradus, ordinis, conditionis, & dignitatis ſint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Primatiali, & Patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore ſint præditi, atque, etſi Regia dignitate præfulgeant, inquirendi, & contra eos ſecundum ſacros Canones, aut ſpeciales Conſtitutiones, vel Indulta, & Privilegia Apoſtolica quomodolibet vobis, vel inferioribus Inquiſitoribus quibuſcumque conceſſa procedendi.

Contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Cardinales procedere poſſunt, ſententia vero Summo Pontifici reſervatur.

§.4. Ac eos præterquam in Epiſcopali, Archiepiſcopali, Primatiali, Patriarchalive dignitate conſtitutos Cardinaleſve, aut Regali honore præditos, quorum cauſas ſicuti vobis cognoſcendas relinquimus. Ita ſi, quod abſit, condemnandus quiſque eorum fuerit, Nobis, & Succeſſoribus noſtris poſtquam proceſſus per vos facti, & formati uſque ad ſententiam diffinitivam excluſive fuerint, diffiniendas reſervamus.

Ceteros autem in inferiori gradu conſtitutos poſſunt etiam condemnare.

§.5. Ceteroſque in inferiori gradu conſtitutos Prælatos, & alias quaſcumque Eccleſiaſticas, Laicaſque perſonas, nemine excepto, ſi culpæ eorum ita exegerint, condemnandi, ita ut ſi aliquos veſtrum ferendæ ſententiæ tempore morbo, aliave de cauſa impeditos Congregationi veſtræ deeſſe contingeret, duos ſaltem adeſſe ſufficiat.

Procuratorem Fiſcalem ceteroſq; Tribunalis Officiales inſtituere, corrigere, & amovere.

§.6. Ac Procuratorem fiſcalem, Notarios publicos, ceteroſque Miniſtros, quorum opera muneri iſti neceſſaria, & opportuna eſt, etiam Clericos ſæculares, ſeu Ordinum quorumcumque Regulares conſtituendi, eoſque ſi viſum fuerit, amovendi, alioſque in eorum locum ſubſtituendi, & ut injunctum ſibi officium fideliter exequantur, in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipiendi, atque mandandi, contumaceſque, & quovis modo officium veſtrum impedientes, ac vobis non parentes opportunis juris, & facti remediis compeſcendi.

Auxilium brachii ſæcularis petere.

§.7. Et ad hæc omnia auxilium brachii ſæcularis invocandi.

Abjurationes recipere.

§.8. Reſipiſcentes autem, & errores, ac hæreſes ſuas abjurare volentes, facta ab eis prius hæreſum, & errorum ſuorum abjuratione apud vos, ſubſtitutoſve veſtros publice, vel occulte, quod veſtræ, ſucceſſorumque veſtrorum circumſpectioni relinquimus, & dato, ut mos eſt, jurejurando, quod talia amplius delicta non admittent, nec admittentibus conſilium, auxilium, favoremve ullum quovis modo per ſe, nec per alios impartient, ab eis erroribus, & hæreſibus, ac quibuſvis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac temporalibus, in quas ob hujuſmodi culpas incidiſſent, injuncta pœniten-

nitentia ſalutari veſtro, ſubſtitutorumve veſtrorum arbitrio moderanda, commntanda, miouenda, ant etiam poſt aliquod tempus remittenda, prout circumſpectioni veſtræ expedire, & perſonarum qualitas mereri videbitur, abſolvendi, & Eccleſiæ Catholicæ omni abolita infamia reconeiliandi, & priſtino ſtatui, atque officio, & habilitati reſtituendi.

Hæreticos atque Apoſtatas abſolvere.

§.9. Hæreticos quoque, ac etiam a Fide Apoſtatas quamvis relapſos, quos corde ſincero, ac fide non ficta ultro, libere, ac ſponte ad vos accedentes, erroreſque ſuos deteſtantes, atque ad gremium matris Eccleſiæ recipi, & admitti inſtantius poſtulantes noveritis, recipiendi, admittendi, reconciliandi, abſolvendi, ac cum eis pœnarum ſeveritatem, prout vobis beneviſum fuerit, mitigandi, auctoritatem, & facultatem vobis concedimus, & elargimur.

Commiſſarios intra, & extra Italiam inſtituere.

§.10. Præterea Commiſſarios, & Inquiſitores hæreticæ pravitatis intra, & extra Italiam quibuſcumque in Terris, Civitatibus, & locis, prout neceſſarium, & opportunum vobis, ſucceſſoribuſque veſtris viſum fuerit, Clericos ſæculares, Regulareſve conſtituendi, eoſque, cum placuerit, removendi, ac etiam tam ipſos, quam omnes, & ſiogulos ipſius Sancti Officii Miniſtros, ſi in officio ſuo deliquerint, puniendi, alioſque ſubſtituendi cum ea, qua vobis viſum fuerit, faculıate, & poteſtate.

Omnia denique agere ad extirpationem Hæreſum &c.

§.11. Omnia denique alia agendi, quæ ad extirpandas hæreſes, apoſtaſias, ac ſortilegia hujuſmodi reprimendum, & ad veſtrum officium ſungendum quovis modo neceſſaria opportunave fuerint, agendi, gerendi, mandandi, exercendi, & exequendi.

Idonearum perſonarum opera uti.

§.12. Prælatos quoque, aliaſque perſonas in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutas, Theologiæ Magiſtros, aut Decretorum Doctores licentiatos, aut Baccalaureos ejuſmodi titulos, & gradus in aliquo generali Gymnaſio conſecutos, aut alias vobis probatos, quos ætate, prudentia, & moribus idoneos eſſe, ac Dei timorem, & Chriſtianæ Fidei zelum habere cognoveritis, aſſumeudi, & vobis in hac alma Urbe eorum opera otendi, vel quotieſcumque, & quancumque opus ſuerit, cum ea, qua vobis viſum ſuerit, poteſtate negotiorum cauſa, quæ ad officium iſtud pertinent, mittendi, eoſque, cum vobis placuerit, revocandi vobis ſucceſſoribuſque veſtris, plenam, & liberam eiſdem auctoritate, & tenore damus, & concedimus ſacultatem, & poteſtatem.

Derogatio contrariorum

§.12. Non obſtantibus ſelic. recordat. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinatiooibus in Conciliis generalibus, aut Provincialibus editis, indultis, privilegiiſque Apoſtolicis, etiam ſi ſpecialis, & expreſſa, ac de verbo ad verbum de eis mentio facienda eſſet, etiam ſi aliquibus, vel alicui a Nobis, vel a Sede Apoſtolica conceſſum foret non poſſe excommuuicari, neqoe ſub cenſuris quovis modo comprehendi, niſi nominatim, & expreſſe de eo mentio fieret, ſeu per qnaſcumque clauſulas fortiores. Quibus omnibus eorum tenores pro expreſſis habeotes derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 12. Octob. 1562. An.III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Pridie Idus Octobris, Pontificatus noſtri Anno Tertio.

LXXV.

Indulgentiarum gratiæ ab omnibus Officialibus, circa clauſulam porrectionis manuum adiutricum, & gratis eapediantur, eacepto ſalario regiſtraturæ.

Quinimmo hodie nec pro regiſtratura quicquam ſolvitur, ut experientia hoc omnes docet.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem, quem Dominus noſter Jeſus Chriſtus Vicarium ſuum cœleſtibus theſauris diſpenſandis in terris conſtituit, providere, ut ſicut ipſe theſauros hujuſmodi, & gratias cæleſtes gratis acceptas ad honorem Dei, & illius Sanctorum, animarumque Chriſtifidelium ſalutem abſque lucro diſpenſat, idem quoque a Romanæ Curiæ Officialibus, quibus literarum Apoſtolicarum ſuper gratiis a Sede Apoſtolica pro tempote conceſſis expeditio incumbit, obſervetur.

Indulgentiæ gratis expediantur, excepta ſolutione regiſtraturæ, & ſine clauſula manuum adjutricum.

§.1. Quaproper inconveniens eſſe cenſentes pro conceſſionibus Indulgentiarum, quæ in ſolis meritis paſſionis ejuſdem D. N. Jeſu Chriſti, & ejus glorioſorum Martyrum, & Sanctorum conſiſtunt, aliquid temporale eaigere, Nos præmiſſis, prout noſtro incumbit officio, de remedio opportuno providere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus S. R. E. Vicecanc. ejuſque in Cancellaria Apoſtolica Locumtenen., necnon Summiſtæ, Scriptoribus, illorumque pro tempore Reſcibendario, Computatori, Receptori, & Defenſoribus, necnon Secretariis literarum Apoſtolicarum, illarumque tam majoris, quam minoris præſidentiæ Abbreviatoribus, ac Sollicitatoribus, plumbique, & Regiſtri Magiſtris, Collectoribus, earumdem literarum Apoſtolicarum Regiſtratoribus, Bullatoribus, Fratribus barbatis nuncupatis, & illorum famulis, necnon in regiſtro ſupplicationum, manu, & in præſentia noſtra ſignatarum, Magiſtris, & Scriptoribus, aliiſque Romanæ Curiæ officialibus, & perſonis, etiam eorum officia ea cauſa quantumvis oneroſa obtineutibus, cujuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtant, ac quocumque nomine appellentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, necnon ammiſſionis ad ſemeſtre

meſtre omnium emolumentorum eorum officiorum, quæ ipſo jure quoties contrafecerint, Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe applicata eſſe cenſeantur, & creſcente inobedientia etiam privationis eorumdem officiorum ipſo facto incurrendis pœnis Apoſtolica auctoritate tenore præſentium præcipimus, & mandamus, quatenus videlicet in regiſtro ſupplicationum, Magiſtri, & Scriptores hujuſmodi ultra ſalarium inibi pro ſignaturis ordinariis exigi ſolitum, alii vero officiales literas Apoſtolicas, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis, ſuper gratiis indulgentiarum, & peccatorum remiſſione etiam plenariam, tam pro vivis, quam defunctis, quam ad tempus, quam perpetuo, ad futuram, ſeu perpetuam rei memoriam, vel alia firma, ac cum quavis narrativa pro quibuſvis particularibus perſonis, ſeu Eccleſiis etiam Cathedralibus, & Collegiatis, Monaſteriis, Prioratibus, Cappellis perpetuis, Capellaniis, Oratoriis, Hoſpitalibus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Confraternitatibus, Societatibus, Univerſitatibus, & quibuſcumque aliis piis locis a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, etiam facultatem eligendi Confeſſorem cum votorum commutatione in ſe continentibus pro tempore, citra tamen clauſulam porrectionis manuum adiutricum conceſſis, & concedendis, conficien. gratis pro Deo ubique per eorum officia abſque aliqua taxa regalium, ſeu jocalium, aut cujuſvis alterius generis ſolutione, vel exactione quantumvis ordinaria, vel extraordinaria, omnibus recuſatione, & contradictione ceſſantibus, illico nullo alio a Nobis aut altero deſuper expectato mandato expediant, & proſequentibus illarum expeditionem, etiamſi partes, quorum intuitu fuerint conceſſæ, in Romana Curia non ſint præſentes, ſed longe ab illa abſint, expeditas tradant, & conſignent.

Executorum deputatio, & facultates.

§.2. Mandantes dilectis filiis noſtro, & pro tempore Romani Pontificis Datario, & ejuſdem Cancellariæ Regenti, quatenus ipſi, vel aliter eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſens mandatum noſtrum, per omnes, & ſingulos, ad quos ſpectat, inviolabiliter obſervari faciant. Inobedienteſque, & rebelles quoſcumque cenſuras, & pœnas antedictas incidiſſe declarent, dictaſque pœnas ab illis irremiſſibiliter perſolvi, & in arcam Collegii dictæ Fabricæ inferri, & reponi, & ſi contra præceptum hoc noſtrum exactum aliquid fuerit, illico eis, qui illud ſolverint, integre reſtitui curent, pro celeriori hujus mandati noſtri obſervatione, dictarumque pœnarum exactione, & ablati reſtitutione, mandatum executivum, ſi eis videbitur, contra eoſdem inobedientes, & rebelles, quoties opus fuerit, decernant, & relaxent.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Officialium Collegiorum inſtitutionibus, & erectionibus, necnon ſtatutis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Vicecancellario, Summiſtæ, Officialibus, & perſonis, ac Collegiis, etiam in eorum inſtitutionibus, & erectionibus hujuſmodi ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam formis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis, etiam vim contractus inducen. decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis, quæ eis, aut eorum alicui quo ad præmiſſa volumus nullatenus ſuffragari, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi.

§.4. Volumus autem quod præceptum, & mandatum noſtrum hujuſmodi ad hoc, ut ad plenam, & indubitatam notitiam deveniant, in dicta Cancellaria publicentur, & in illius libro deſcribantur, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſerventur.

Papæ ſubſcr.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

Publ. P. A. III die 7. Nov.

Affixum, & publicatum fuit ſupradictum mandatum Romæ in Cancellaria Apoſtolica anno Incarnationis Domin. milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo. die vero ſeptima menſis Novemb., Pontificatus præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Anno III.

LXXVI.

Facultas Collegii deputatorum Fabricæ S. Petri de Urbe cogendi pro executione piorum legatorum quoſcumque Notarios ad ei tradendum exemplar inſtrumentorum, poſt annum obitus teſtatoris, ſoluta eis debita mercede.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Collegium exequitur pias diſpoſitiones teſtatorum infra annum non executas.

ET ſi per diverſos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Nos, diverſæ facultates, privilegia, & indulta dilectis filiis, Collegio Deputatorum Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ſuper executione teſtamentorum, & legatorum ad pias cauſas factorum, conceſſa fuerint, inter aliaque ut plenius piis teſtantium voluntatibus ſatisfieret, Collegio præfato, & per eum Commiſſariis deputandis, ut ſi infra annum a die obitus teſtatorum, eorum teſtamenta per hæredes, vel alios, ad quos ſpectaret, plenarie executioni demandata non forent, ipſi illa debitæ executioni demandare facerent, indultum fuerit.

Sed multa teſtamenta quæ clauſa Notariis dantur, non aperiuntur, & executioni mandari non poſſunt.

§.1. Multa tamen teſtamenta, in quibus diverſa legata, & relicta ad pias cauſas reperiuntur, ex eo quod teſtatores illa, dum vixerunt (ſicut in Regno Neapolitano per multos fieri ſolet) clauſa Notarii conſignarunt, & hæredes ab inteſtato ſucceden. omniaque bona defunctorum poſſiden. non curant teſtamenta ipſa clauſa aperiri facere & teſtatorum voluntates adimplere, in grave animarum ſuarum periculum, & tam prædictæ Fabricæ, quam aliorum piorum locorum, ac plurimorum pauperum detrimen-

Digitized by Google

mentum, & contra teſtatorum hujuſmodi intentionem, haſtenus, ſicut accepimus, executioni demandata non fuerunt.

Hic ideo Pótifex dat Collegio facultatem, de qua in rubr.

§.2. Nos Fabricæ, piorum locorum pauperumque ſubventioni, voluntatum teſtatorum implemento, ac ſaluti animarum hæredum hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, Motu proprio, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, prædictis Collegio, & ejus Commiſſariis, ut ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac aliis juxta formam facultatum, privilegiorum, & indultorum, prædictorum, omnes, & ſingulos Notarios, penes quos hujuſmodi teſtamenta clauſa, ut præfertur, vel alias reperiuntur, vel in futurum reperientur, poſt annum a die obitus teſtatorum, ad illa aperienda, & ipſis Commiſſariis oſtenden. ſolutaque ipſis Notariis debita mercede, juxta formam privilegiorum prædictorum, ad tradendum ſibi exemplar ipſorum teſtamentorum in forma probante, & authentica, etiam cum invocatione brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, quacumque appellatione remota cogere poſſint, tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Et ſic judicari jubet.

§.3. Sicque iu præmiſſis, omnibus, & ſingulis per locorum Ordinarios, ac quoſcumque alios Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores &c. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate &c. judicari, & definiri debere, & qnidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutinuibus, & Ordinationibus, ac locorum, Civitatum, & Provinciarum, in quibus Notarii exiſtent, vel teſtamenta hujuſmodi confecta fuerint, juramento, &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumqne tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis, ac efficaciores & inſolitas clauſulas in ſe continen. quorum tenores, &c. haberi volumus pro expreſſis, quibus omnibns, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, &c. mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervauda foret, hac vice dumtaxat derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ejuſque exemplaribus, etiam impreſſis, manu Secretarii ipſius Collegii, & ſigillo præfatæ Fabricæ munitis, eadem fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſenti Motni proprio adhiberetur, ſi eſſet originaliter exhibitus, vel oſtenſus.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

D. P. An .III. die 18. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum decimoquinto Kal. Januarii, Anno III.

LXXVII.

Damnatio, & excommunicatio Odetti a Caſtillione, Cardinalis, in hæreſim Hugonotorum prolapſi.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

ONeroſum ſupremi Paſtoris officii manus Nobis, ex alto commiſſum mentem noſtram continuo premit, & nrget, ut illud exequi in primis ſatagentes, gregem Dominicum curæ noſtræ divinitus creditum omni ſtudio, & diligentia in perfecta, ac ea, qua decet, fidei unitate tueri, & couſervare, ac ne in agro univerſalis Eccleſiæ zizaniam ſeminare tentantes, ac Domini uoſtri Jeſu Chriſti, cujus vice, quamvis indigni, gerimus in terris, tunicam inconſutilem, videlicet ejuſdem Eccleſiæ nnitatem ſciodere molientes, eos præſertim, quos omni ſpe ad verum Dei cultum revertendi novimus eſſe deſtitutos, tamquam membra putrida, & infructuoſos palmites ab eadem Eccleſia ſuccidere, ac penitus evellere, & ſi qua gregis prædicti ovis morbo incurabili correpta reperiatur, illam ne ceteras contagione ioficiat, foras eiicere, ac provide gregem ipſum ab omni labe purgatum ſervare, ne culpa, ac negligentia noſtris qoandoque oves perditas aut hujuſmodi morbo infectas, ſummus ipſius gregis paſtor Dominus juſtus judex de eis in diſtricto illius jndicio rationem a Nobis exquirat, & quo in majori dignitate, vel honore conſtituti reperiuntur, qui in eorumdem gregis, & Eccleſiæ perniciem talia præſumunt, eo ſeverius in eos animadvertere, ipſoſque ſpirituali, & temporali mucrone ferire ſtudeamus.

Odettus a Caſtillione Cardinalis Hugonotorum hæreſim ſecutus eſt.

§.1. Sane cum nuper, magno cum animi noſtri mœrore, plurimorum fide dignorum relatione, ac fama publica, non quidem a malevolis, & ſuſpectis, ſed gravibus, & honeſtis, ac veridicis perſonis exorta, etiam per modum Notarii facti permanentis, ad aures noſtras pervenit, iniquitatis filium Odettum a Caſtillione S. R. E. Diaconum Cardinalem, & Eccleſiæ Beluacen. perpetunm Adminiſtratorem in ſpiritualibus, & temporalibus, alias per Sedem Apoſtolicam deputatum, ad quem velut ipſius univerſalis, & Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, & honorabile membrum pertinebat, pro fidei Catholicæ defenſione, Apoſtolicæque Sedis conſervatione, proprium ſanguioem, ubi opus fuiſſet, effundere, vitamque exponere, ac hæreticos undique, & præcipue ab Eccleſia Beluacen. prædicta, illiuſque Civitate, & Diœceſi, quarum curam gerebat, potiſſimom expellere, illoſque totis viribus, ac omni conatu perſequi, ſuorum muneris, ſta-

tus ; decoris, honoris, ac propri e ſal.ıtis, necnon beneficiorum, quibus illum Sedes Apoſtolica, tot tântiſque dignitatibus decoraverat, receptorum, & fidelitatis juramenti eidem Sedi per eum præſtiti, nobilitatiſque ſuæ originis prorſus immemorem, Deique timore poſtpoſito contra Sedem eamdem ſe temere erigentem adeo in profundum malorum prolapſum fuiſſe, ut in peſſimam illam, quæ his calamitoſis, & deplorandis temporibus in inclyto Regno Franciæ, proh dolor! maxime invaluit, Hugonotorum nuncupatam hæreſim, nedum inciderit, ſed ipſos Hugonotos hæreticos, quos præſertim in Civitate, & Diœceſi prædictis corrigere & punire, vel ſaltem ab eis profligare debebat, defendere, fovere, protegere, aut tueri curaverit, & quamplures hujuſmodi peſtiferæ ſectæ viros, pſeudotheologos, in rectores, & concionatores, quibus alios ſeducere, ac inficere poſſet, familiariter retinuerit, arma ſumpſerit, ac alia graviſſima hæreſim manifeſtam denotantia, pertinaciter contra Fidem Catholicam, Sanctamque Romanam Eccleſiam commiſerit, & perpetraverit, in gravem divinæ Majeſtatis offenſam, ac omnium Chriſtifidelium ſcandalum.

Cujus adhæſionis verificatio ab iſto Pontifice Cardinalibus Inquiſitoribus commiſſa fuit.

§.2. Nos igitur, quorum eſt pro noſtro Paſtoralis officii miniſterio præmiſſis debite providere, non valentes citra immenſæ illius divinæ Majeſtatis offenſam, necnon Chriſtifidelium eorumdem ſcandalum, modo aliquo præmiſſa, utpote tam impia & enormia conniventibus oculis pertranſire, ut tamen videremus, clamorem qui ad Nos pervenerat, idem Odettus opere complevisset, Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus generalibus in Romana Curia deputatis, ut de præmiſſis omnibus, & ſingulis ſe diligenter informarent, veritatemque deſuper inquirerent, ac deinde Nobis in Conſiſtorio noſtro ſecreto referrent, commiſimus, & mandavimus.

Qua verificatione habita, & huic Pontifici relata, ipſe contra Odettum procedi, & ad ſententiam citari juſſit.

§.3. Cumq. Cardinales Inquiſitores præfati, mandatis noſtris hujuſmodi parentes ſuper his diligenter inquiſiviſſent, ac dictum Odettum nedum ſuperius expreſſa, ſed etiam longe deteriora commiſiſſe, & perpetraſſe, nempe inter alia dixiſſe, & pertinaciter tenuiſſe, Eccleſiam uſque ad iſta tempora hæreticorum Hugunotorum erraſſe, necnon palam, & publice partes dictorum Hugonotorum hæreticorum, illorumque conventiculas, ſectas fuiſſe, ſecutum, ac tutatum fuiſſe, & laudaſſe, abiectiſque Cardinalatus habitu & inſigniis, quibus ſe indignum reddiderat, ad Hugonotos hæreticos ipſos declinaſſe, eorumque ſectam expreſſe profeſſum fuiſſe, ſeq. illorum exercitus ductorem feciſſe, & adhuc exiſtere, aliaque in ſanctam fidem, & Catholicam Religionem commiſiſſe comperiiſſent, & Nobis in Conſiſtorio prædicto retuliſſent, illaque adeo notoria eſſent, ut nulla poſſent tergiverſatione celari, eiſdem Card. Inquiſitoribus, etiam vivæ vocis oraculo dedimus in mandatis, ut præfatum Odettum ſub excommunicationis latæ ſententiæ, aliiſque cenſuris, & pœnis tunc expreſſis ad perſonaliter comparendum, & ſe a præmiſſis expurgandum infra certum tunc expreſſum, ac alias ſub certis modo, & forma monerent, requirerent, & citarent, ac literas monitoriales, & citatorias contra eundem Odettum per edictum publicum in d. Eccleſia Beluacen., & illius Palatii Epiſcopalis valvis, ac in Alma Urbe noſtra in locis conſuetis exequendas, & publicandas decernerent, ac illis ſic, ut præmittitur, exequtis, ac coram ipſis Inquiſitoribus reproductis, terminiſque ad docendum ſe illis paruiſſe ſervari ſolitis ſervatis, dictoq. Odetto prius ad audien. ſententiam per Nos ferendam legitime citato, & dilecto filio Petro Belo Procuratore Fiſci ejuſdem hæreticæ pravitatis generalis Inquiſitionis ad hoc inſtante, ad hujuſmodi cauſæ expeditionem, juſtitia mediante, devenire volentes.

Et modo de voto Cardd. illum excommunicatum, omniumque dignitatum & bonorum privatum declarat.

§.4. Habita deſuper cum prædictis, & aliis Venerabilibus fratribus noſtris ejuſdem S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum unanimi voto, conſilio & aſſenſu, Chriſti prius Salvatoris noſtri nomine invocato, in throno juſtitiæ pro tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, pronunciamus, decernimus, & declaramus, præfatum Odettum in excommunicationis latæ ſententiæ, privationis, confiſcationis omnium bonorum ſuorum, præſentium & futurorum, officiorum, & dignitatum, etiam Cardinalatus, jurium, privilegiorum & actionum, ac criminis hæreſis pro confeſſo habiti pœnas in dictis literis monitorialibus, & citatoriis contentas ob ipſius Odetti illis non paritionem damnabiliter incidiſſe & incurriſſe: & nihilominus, quia tam ex proceſſu contra eum formato & per dictos Inquiſitores, ut præmittitur, relato, quam notorietate facti, quod nulla prorſus excuſatione palliari, aut tergiverſatione celari poteſt, & ex quamplurimis aliis, quæ Nobis innotuerunt, ac de quibus alias multipliciter conſcientiam noſtram plene informatam habemus de hæreſis, & ſchiſmatis criminibus hujuſmodi, omnibuſque ſuperius enarratis per eum commiſſis & perpetratis clare & aperte conſtitit, & conſtat, ipſum Odettum hæreticum, excommunicatum, Hugonotum, Schiſmaticum, & Blaſphemum, ac a Fide Catholica, & S.R.E. Apoſtatam, & transfugam, Fidei fractorem, & periurum pronunciamus & judicamus, ac declaramus, & propterea cum ab omni Cardinalatus commodo, & honore, ac privilegio etiam clericali a die commiſſorum criminum hujuſmodi ipſo jure depoſitum, dictæque Eccleſiæ Beluacen. adminiſtratione, ac omnibus beneficiis, & officiis, honoribus, dignitatibus, ac prælaturis privatum, & ad illa inhabilem & perpetuo incapacem; ac ejus bona, jura, & juriſdictiones publicata fuiſſe, & eſſe, & ab his, ad quos ſpectant, capi poſſe, dictamque Eccleſiam Beluacen., & cetera beneficia quæ-

cumque, & qualiacumque eccleſiaſtica, & officia per eum obtenta vacaviſſe, & vacare ſimiliter declaramus, & decernimus, ac eundem Odettum, quatenus opus ſit, deponimus, privamus, & inhabilem facimus, ejuſque bona omnia, jura, & juriſdictiones publicamus, depoſitumque & privatum, ac inhabilem effectum, ac velut talem hæreticum, ſchiſmaticum, & blaſphemum, & infructuoſum palmitem ab Eccleſia præciſum ulterius legitime puniendum fore decernimus, ejuſque perſonam a Chriſtifidelibus capiendam & detinendam, & ad juſtitiæ & miniſtrorum manus, ut pœnis debitis affici poſſit, tradendam; omni meliori modo & forma, quibus poſſumus, & debemus, & exponimus.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An. IV. die 31. Martii

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quinquageſimo ſexageſimo tertio, Pridie Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur Cardinalium ſubſcriptiones, & publicatio.

LXXVIII.

Ex Margarino Bullar. Caſinen. Tom. II. pag. 467.

Cauſas Fidei, ſeu hæreſis inter Regulares ad S. Inquiſitionis Tribunal remittit cognoſcendas, dummodo Superiores dictorum Regularium non prævenerint in Judicio incundo.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PAſtoris æterni vices meritis licet inſufficientibus gerentes in terris ſic vigilantiæ noſtræ ſolicitudinem circa oves, curæ noſtræ divina diſpoſitione commiſſas exercere ſtudemus, ne illæ ab ovili ſuo (extra quod ſalvus nemo eſſe poteſt) aberrantes in Luporum rapacium inſidias, ullo modo incidere valeant, ſed intra clauſuras debitæ cuſtodiæ ad cœleſtia paſcua feliciter pervenire poſſint.

Nonnulli Pontifices decrevere contra nonnullos Regulares procedi non poſſe etiam in Cauſis hæreſis niſi per ordinum Superiores.

§.1. Nuper ſiquidem accepimus nonnullos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros anteactis temporibus, ex cauſis tunc expreſſis, diverſis Ordinibus, etiam Mendicantibus, quod contra eorum Fratres, & Religioſos in quibuſcumque cauſis etiam hæreſis, niſi per eorumdem Ordinum Superiores, & Prælatos inquiri, aut procedi quomodolibet non poſſint, inter alia privilegia, per ſuas literas conceſſiſſe, & nos forte illas confirmaſſe.

Cauſæ revocandi Decreta.

§.2. Supercreſcente autem temporis, & hominum malitia, hac noſtra potiſſimum ætate (quod ſane dolenter referimus) in Agro evangelici Patriſfamilias zizaniam etiam inter dictos Fratres, & Religioſos in tantum pullulaſſe, meſſeſque tritico ræreſcente adeo polluere videmus; ut vulpeculæ jam in aperto Vineam Domini demoliri nitantur. Quare Nos pro Paſtoralis officii divinitus crediti debito, quantum Deo poſſumus, opportuna in præmiſſis remedia adhibere volentes; ut quos Dei amor a malo non revocat, pœnæ ſaltem formido a delinquendo retrahat. Et propterea conſiderantes, quod ſi dilecti filii Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quam ubique locorum deputati particulares, & in cauſis hæreſis hujuſmodi contra quoſcumque, quorumvis Ordinum, etiam quomodolibet exemptorum, & Mendicantium Fratres, Profeſſores, & Religioſos, quandocumque cauſas ipſas hæreſis ab eis inchoari contigerit, procedere valerent, profecto in non modicam fidei Catholicæ cederet utilitatem cum præſertim, ex hoc Superiores, & Prælati Ordinum prædictorum, ſicut veriſimiliter credendum eſt, ad Subditos ſuos ſub probata Religionis norma continendos, transgreſſoreſque debitis pœnis compeſcendos facile reddi poſſint diligentiores.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.3. Idcirco Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matura deliberatione noſtris hac noſtra firmiter valitura Conſtitutione auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, ſtatuimus, ordinamus, atque decernimus, quod de cetero in omnibus Chriſtiani Orbis partibus Inquiſitores hæreticæ pravitatis, tam generales, quam in quibuſvis Provinciis, Civitatibus, Oppidis, Terris, & Locis pro tempore deputati particulares contra quoſcumque Fratres, Profeſſores, Religioſos Ordinum prædictorum, ac etiam contra quoſcumque quovis modo privilegiatos, & exemptos de hæreſis crimine quomodolibet ſuſpectos, aut culpabiles, dummodo ab eorumdem Fratrum, Profeſſorum, & Religioſorum Superioribus, & Prælatis in cauſis hujuſmodi præventi non fuerint, juxta facultates ipſius officii Inquiſitionis inquirere, & procedere, ac culpabiles, & delinquentes repertos, ſecundum Canonicas Sanctiones caſtigare, atque punire, ceteraque omnia, & ſingula facere, gerere, & exequi libere, & licite poſſint, & valeant, ſuper quibus plenam, & liberam eiſdem Inquiſitoribus, & eorum cuilibet facultatem concedimus, & poteſtatem: ſicque per quoſcumque Judices Commiſſarios quavis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum

§.4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, & Ordinum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis etiam Mari ma-

gno

Digitized by Google

gno, & Bulla aurea, vel alias quomodolibet nuncupatis eiſdem Ordinibus, & illorum Superioribus, ac Prælatis etiam per dictos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, ac etiam per Nos, aut quoſcumque alios quovis modo conceſſis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi de illis, eorumque tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret; eorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & totaliter inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter, & plene derogatum eſſe volumus, atque decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transumptorum.

§.5. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus literis ipſis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 1. Aprilis 1562. An.III.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die I. Aprilis MDLXII. Pontificatus noſtri Anno Tertio.

LXXIX.

Facultates Cardinalium Reipublicæ Chriſtianæ generalium Inquiſitorum in Urbe procedendi etiam contra Prælatos hæreticos, vel hæreticorum fautores.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, Chriſti Vicarius, ac Beati Petri ſucceſſor, cui ipſe Chriſtus Dominus noſter oves ſuas paſcendas enixe ter commendavit, ne oves deperditæ de ejus manu quandoque requirantur, omni ſtudio, & ſolertia continue invigilare debet, ut a S. R. E. quæ ceterarum caput eſt, & magiſtra, deviantes, ac aberrantes ad gregem Dominicum totis viribus reducat, & quas Dei timore propoſito, & ſalutaribus monitionibus ad illam allicere nequiverit, temporalium ſaltem pœnarum metu coerceat.

Cauſa Conſtitutionis.

§.1. Cumque Nos propterea poſtquam ad ſummi Apoſtolatus apicem, licet immeriti, divina favente clementia aſſumpti fuimus, ſtatim mentis noſtræ aciem eo direximus, ut hæreticæ pravitatis undique extirpatis erroribus, fides Catholica ubique augmentum ſuſcipiat, & diffuſius protendatur, nihilque, quod huic rei profuturum cognovimus, prætermiſerimus. Et nihilominus ſicut nuper non ſine gravi cordis dolore, & animi amaritudine accepimus, nonnulli Prælati, & in dignitate Eccleſiaſtica, ac Epiſcopali ordine conſtituti, ad quos veluti in partem ſolicitudinis noſtræ vocatos, magis ſpectaret ceteros, præſertim eorum curæ creditos ab erroribus revocare, & in eiſdem erroribus pertinaciter perſiſtentes inſequi, nedum in ſimiles errores hæreticos graviter prolapſi fuere, ſed etiam ceterorum hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores exiſtunt, & eandem fidem Catholicam, cujus defenſores eſſe deberent, in dies oppugnare non verentur.

Juriſdictio Cardd. generalium Inquiſitorum, procedendi contra quoſcumque qua dignitate eccleſiaſtica prædatos, hæreticos &c.

§.2. Volentes huic igitur tam pernicioſo morbo, prout noſtro incumbit officio, occurrere, ac ne ulterius progrediatur, quantum in Nobis eſt, providere, Motu proprio per Apoſtolica ſcripta Venerabilibus fratribus noſtris, & dilectis filiis noſtris Inquiſitoribus contra hæreticam pravitatem generalibus in alma Urbe noſtra pro tempore reſidentibus, quibus ut contra quoſcumque etiam Epiſcopali, ac quacumque alia etiam Cardinalatus præditos dignitate procedere poſſint, per alias noſtras indulſimus, tenore præſentium, committimus, & mandamus, ut omnes, & ſingulos hæreticos, & hæreticorum fautores, receptatores, & auxiliatores prædictos, de hujuſmodi criminibus diffamatos, in Provinciis, & locis, in quibus Lutherana ſecta invaluit, commorantes, ad quos ob ipſorum hæreticorum frequentiam notorium eſt, tutum, ſeu ſaltem liberum non patere acceſſum, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & alia quacumque etiam Cardinalatus dignitate præfulgeant, nullis aliis deſuper habitis ſuper non tuto, vel non libero acceſſu, hujuſmodi informationibus (receptis tamen ſummarie, & extrajudicialiter, quantum ipſis Inquiſitoribus ſufficere videbitur, prius indiciis) etiam per edictum in valvis Palatii officii ſanctæ Inquiſitionis, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ tantum per unum ex noſtris Curſoribus, vel etiam in locis finitimis terrarum in Italia conſiſtentium, Nobis & eidem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjectis, prout ipſis Inquiſitoribus viſum fuerit, affigendum, & publicandum, citent, moneant, & requirant, ut intra certum, & competentem terminum eis ipſorum Inquiſitorum arbitrio præfigendum, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſuſpenſionis a divinis, & privationis etiam a Cathedralibus Eccleſiis, & quibuſcumque dignitatibus, & beneficiis Eccleſiaſticis, ac officiis, & ordinibus quæ obtinent, & in quibus conſtituti exiſtunt, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumque in poſterum obtinenda, necnon confeſſionis criminum hæreſis eis objectorum, aliiſque tam Eccleſiaſticis, quam temporalibus, etiam pecuniariis, & bonorum confiſcationis, ac corporalibus, & etiam relapſu, & aliis per ipſos Inquiſitores imponendis pœnis, coram ipſis perſonaliter, & non per procuratorem, defenſorem, vel excuſato-

rem aliquem compareant, & ſe a criminibus prædictis expurgent, & ſi in termino prædicto non comparuerint, & ſe a dictis eriminibus legitime non expurgaverint, ad obſervationem terminorum ad docendum, ſe dictis literis eitatoriis, & monitorialibus paruiſſe pro ſententia declaratoria, incurſu cenſurarum, & pœnarum in eiſdem literis contentarum ferenda ſervari ſolitorum, ac etiam in cauſa ipſa criminis hæreſis inquirendo ad receptionem probationum pro definitiva ſuper crimine etiam contra abſentes, ſic ut præfertur, monitos ferendæ ſententia, uſque ad ipſius ſententiæ ferendæ calculum procedant, ac demum proceſſum omnem Nobis, ut ad ſententiæ, quæ juſta viſa fuerit, prolationem devenire poſſimus, in Conſiſtorio noſtro ſecreto referant. Nos enim eitationem, & monitionem per publicum edictum, ut præfertur, decernendas, & exequendas prædictas, dictos ſic citatos, & monitos perinde arctare, ac ſi perſonaliter eitati forent, illaſque ac proceſſus deſuper habendos ſententiaſque inde ferendas validos, & validas fore.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & definiendi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Palatii noſtri ſtylo, etiam certam aliam formam, quoad eitationes per edictum decernendas, & exequendas, inducentibus, quibus, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

D. P. An. IV. die 7. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1563. ſeptimo Idus Aprilis, Pont. noſtri Anno Quarto.

LXXX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Præfinitio emolumentorum Magiſtris Cæremoniarum a ſingulis S. R. E. Cardinalibus tam in eorum promotione, quam in obitu perſolvendorum.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Nonnulli Cardinales, eorumque Agentes emolumenta Magiſtris Cæremoniarum debita non perſolvebant.

§.1. Licet, ſicut Nobis conſtat, & dum in minoribus eſſemus, ſæpe vidimus, & ipſimet experti ſumus, dilecti filii Magiſtri noſtri Cæremoniarum a ſingulis S. R. E. Cardinalibus in promotionibus eorum ad Cardinalatus honorem centum, & in obitu, ſeu poſt obitum ipſorum Cardinalium ab hæredibus eorum quinquaginta ducatos auri de Camera habere, & conſequi conſueverint, dictique centum in promotione, & quinquaginta ducati in obitu hujuſmodi præfatis Magiſtris ſolvi debeant; Nihilominus nonnulli ex dictis Cardinalibus, ſeu eorum agentes, & ſucceſſores, neſcitur quo prætextu, dictam ſummam per eos, ut præfertur, debitam eiſdem Magiſtris ſolvere recuſant in eorum grave præjudicium.

Et ſolvenda decernit Pius.

§. 2. Nos igitur attendentes præfatos Cardinales officio dictorum Magiſtrorum egere, & uti, dictamque ſummam a Romanis Pontificibus, tanquam mercedem, ſeu pro mercede eorumdem Magiſtrorum ab immemorabili tempore citra conſtitutam fuiſſe, & eſſe, propterea indemnitatibus eorum opportune conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia centum in promotione ad Cardinalatus honorem, & quinquaginta ducatos auri de Camera prædictos in obitu, ſeu poſt obitum ſingulorum Cardinalium hujuſmodi, ſive in Romana Curia, ſive extra eam, & ubicumque deceſſerint, vel decedere contigerit, præfatis Magiſtris deberi, ac ſibi per modernos, qui illos ſolvere recuſant, & pro tempore exiſtentes S. R. E. Cardinales, ſeu eorum agentes, & hæredes reſpective ſolvi, & eis conſignari debere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, volumus, & ordinamus.

Camerarium Sac. Collegii hujuſce Decreti exequutorem facit.

§.3. Mandantes propterea dilectis filiis Guidoni Aſcanio Sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinali de Sancta Flora nuncupato noſtro, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Collegii dictorum Cardinalium modernis & pro tempore exiſtentibus Camerariis, quatenus eiſdem Magiſtris Cæremoniarum de dictis ducatis ſic debitis, & ſolvi recuſatis per Cardinales, ſeu eorum agentes, & hæredes præfatos reſpective plenarie, & integre reſponderi faciant. Et nihilominus de cetero pro potiori cautela infra menſem a die promotionis eorumdem Cardinalium computandum per dicti Collegii depoſitarium, vel alias prout melius expedire videbitur, centum, quinquaginta vero ducatos hujuſmodi in obitu, ſeu poſt obitum præfatorum Cardinalium ſive in dicta Curia, ſive extra eam, & ubicumque deceſſerint, vel decedere contigerit, ut præfertur, ab hæredibus eorumdem Cardinalium, quibuſvis appellationibus, ſubterfugiis, & cavillationibus remotis, ipſis Magiſtris Cæremoniarum perſolvi curent, & etiam cum effectu faciant, & ad id illos omnibus remediis opportunis ſibi beneviſis, etiam cum invocatione auxilii brachii ſæcularis cogant, & compellant.

Obſtantia tollit.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ſtatutiſque, & conſuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis præfatis Cardinalibus, & quibuſvis aliis ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in con-

Digitized by Google

contrarium quomodolibet conceſſis. Quibus omuibux, etiamſi de illis,corumque totis tenoribus ſpecialis, & cxpreſſa mentio habenda foret, eorum tenores præſeutibus pro ſufficienter expreſſis,illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & cxpreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 10. Maii 1563. An.IV. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die deeima Maii, milleſimo qoingenteſimo ſexageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

LXXXI.

Ex Ugello Italia Sacabi de Eccleſia Urbinatey.

Erectio Eccleſiæ Urbinaten. in Metropolitanam.

P I U S E P I S C O P U S

S E R V U S S E R V O R U M D E I

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SUper univerſas Orbis Eccleſias, eo diſponente, qui cunctix imperat, & cui omnia obediunt, meiitix lieet inſufficientibus a Domino conſtituti, levamus in circuitu agri Dominiei oculos noſtræ mentis, more pervigilis Paſtoris inſpecturi, quod Eccleſiarum ipſarum præſertim Cathedralium inſignium ſtatui, & decori congruat. Quid vero operix eirca illas, earumque ſtatum proſperum, & felicem impendi debeat, & Divino fulti præſidio, qua cuncta ex benignitate pro populorum ſuorum fidelium ſalute dignoſcuntur, ad ea, quæ ſtatui Ecelcſiarum hujuſmodi congruunt, noſtri officii partes ſalubriter, & utiliter impendere curamus, prout etiam Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium expoſcit devotio, Noſque in Domino conſpicimus expedire.

Cauſæ hujuſce faciendæ erectionis. §.1. Sane conſiderantes Eccleſiam Urbinatenſem Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjectam, cui Venerabilis Frater Felix Epiſcopus Urbinatenſis præeſſe dignoſcitur, & ad quam alias regreſſus, ſeu acceſſus, & ingreſſus per ceſſum, vel deceſſum dicti Felicis Epiſcopi, ac forſan in certos alios tunc expreſſos eventus dilecto Filio noſtro Julio S. Petri ad Vineula Diacono Cardinali de Urbino nuncupato Apoſtolica auctoritate conceſſum cxtitit, inter alias illarum partium Cathedrales Eccleſias inſignem, ac Nobilem, necnon Civitatem Ducatus Titulo, egregiarumque perſonarum multitudine celebri, ac Cleri, & Populi numeroſitate decoratam, ac Metropolitica prælatione merito dignam exiſtere. Quodque ſi Eccleſia ipſa Urbinatenſis in Metropolitanam, & in ea una Archipresbyteratus, & alia Diaconatux nuncupandæ Dignitates eligerentur, necnon Callien., Senogallien., Piſauren., Foroſempronien., Feretranen., & Eugubinen. Eccleſiarum præfatarum, ac illi pro tempore præſidentium Prælatorum necnon dilectorum filiorum Cleri, & Populi Civitatum, & Diœceſum carumdem commoditatibus, & utilitatibus plurimum conſulerctur cx his, & nonnullis aliis rationabilibus cauſis, præfato Julio Cardinali, qui menſæ Epiſcopali dictæ Eccleſiæ Urbinatenſis ultra illius fructus annuos quingenta, & Archipresbyteratui centum, & Decauatui præfatis alia eentum ſcuta, ex bonis ſuis patrimonialibus, pro illarum dote annuatim donavit, & aſſignavit, hoc ſummopere deſiderante, ac Nobis deſuper ſupplicante.

Erectio Urbinaten. Eccleſiæ in Metropolitanam. §.2. Habita ſuper bis, cum Venerabilibus Fratribus noſtrix deliberatione matura adOmnipotentisDei laudem,& honorem, necnon totius militantis Ecclcſiæ gloriam, præfatam Eccleſiam Urbinatenſem in Metropolitanam cum Archiepiſcopali dignitate, ac omuimoda jurisdictione, & ſuperioritate, necnon Pallii, & Crucis delatione, ac aliis Metropoliticis inſigniis, necnon in ea unum Archipresbyteratum pro uno Archipresbytero, ac unum Decanatum, quæ inferiores inibi dignitates pro uno Decano, qui poſt Præpoſitum, Subdiaconum, ac ante omnes Canonicox ejuſdem Ecelcſiæ Urbinatenſis ſtallum in Choro, locumque, ac vocem in Capitulo ipſius Eccleſiæ habeant de ipſorum Fratrum conſilio, & auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Eccleſia ſuffraganex et aſſignatæ. §. 3. Ac eidem Eccleſiæ Urbinatenſi Callien., Senogallien., Piſauren., Foroſempronien., Feretranen., Eugubinen. Civitates, & Dioeceſes, eum illarum diſtrictu. & Territorio pro cjus Provincia, ac Præſulex pro tempore exiſtentes, pro ſuis Suffragancis Epiſcopix, necnon dilectos Filios Capitula ipſarum Callien., Senugallien. Piſauren., Foroſempronien., Feretran., Eugubinen. Eccleſiarum, ac Clerum, & Populum Callien., Senogallien., Piſaurcn., Foroſempronien., Eugubinien., Feretran. Civitatum, & Diœceſum pro ſuis Provincialibus Callien. videlicet, & Senogallien., Piſauren., Foroſempronien., & Feretranen., ex nunc Venerabilium Fratrum noſtrorum Callien., Senogallien., Piſauren., Foroſempronien., & Feretranen. Epiſcoporum ad hoc expreſſo aecedente conſenſu Eugubinen. vero Eccleſias præfatas ex nunc prout ex tunc, & e contra cum Venerabilis Fratris noſtri Mariani Epiſcopi Eugubini, & qui alias regreſſus, acceſſus, & ingreſſus ad ipſam Eccleſiam Eugubinen., in certos tunc expreſſos eventus dicta auctoritate conceſſus fuit dilecti filii noſtri Jacobi S. Mariæ in Coſmedin. Presbyteri Cardinalis de Sabellis nuncupati ſucceſſerit aſſenſus alias ipſius Eccleſiæ Eugubinen. vacatione pro tempore occurrente perpetuo concedimus, & aſſignamus.

Dos Eccleſiæ & Capituli. §.4. Necnon Menſæ Epiſcopali Eccleſiæ Urbinaten. hujuſmodi quingenta, & Archipresbyteratui centum, ac Decanatui præfatis alia centum ſcuta per dictum Julium Cardinalem, ut præfertur, donata, & aſſignata etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Obedientia Archiepiſcopo præſtanda. §. 5. Necnon eoſdem Præſules, Clerum, & Populum quoad omnia Metropolitan. Archiepiſcopalem ſuperioritatem, juriſ-

Digitized by Google

juriſdictionem, ac jura pro tempore exiſtenti Archiepiſcopo Urbinatenſi ſubjectos eſſe, & tamquam membra capiti obſequentes, ac de Archiepiſcopalibus juribus reſponderi debere volumus.

Derogatio contrariorum

§. 6. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Dat. die 12. Junii 1563. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1563., Pridie Nonas Junii, Pontif. noſtri anno Quarto.

LXXXII.

Juriſdictio Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum Hoſpitalis, & Societatis S. Hieronymi Illyricorum de Urbe.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

CUM, ſicut accepimus, Hoſpitale Illyricorum S. Hieronymi prope Ripettam de Urbe, ob lites, & quæſtiones, quibus ad diverſa Urbis Tribunalia, occaſione locationum, cenſuum, donationum, hæreditatum, & legatorum, & diverſarum aliarum rerum ejuſdem, tam agendo, quam defendendo, jugiter implicitum exiſtit, quantumplurima damna, & incommoda patiatur, ac impenſæ litis, valorem &c. de qua ex tempore agitur ſæpenumero excreperet.

Juriſdictio, de qua in rubr.

§. 1. Nos Hoſpitale ipſum, in quo piiſſima charitate, & miſericordiæ opera pauperibus Chriſti continuo impendi ſpectantur, ab hujuſmodi diſpendiis, quantum poſſumus, ſublevare volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas, inter dictum Hoſpitale ſive dilectos filios Cuſtodes, & Officiales, ac Miniſtros Societatis ejuſdem Hoſpitalis, & quaſcumque alias etiam ſæculares perſonas, Univerſitates, ac loca coram Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Regente, Præſidente, ac Clericis Cameræ Apoſtolicæ, necnon Vicario, Gubernatore, & Senatore Urbis, illiuſque Primo, Secundo Collateralibus, ac appellationum cauſarum Curiæ Capitolii ejuſdem Urbis Capitaneo, necnon Magiſtro Stratarum, aliiſque quibuſcumque Judicibus ordinariis, & delegatis, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nunc, & pro tempore pendentes, ſuper quibuſcumque locationibus, venditionibus, donationibus, legatis, fideicommiſſis, teſtamentis, executionibus, revocationibus, bonis, rebus, juribus, & actionibus, Hoſpitale, & Societatem, Officiales, litis conſortes, & alios præfatos, tam conjunctim quam diviſim, ac tam active, quam paſſive concernentibus, ac ad Hoſpitale, & Societatem hujuſmodi quomodolibet ſpectantibus, in quacumque inſtantia inter illos, necnon alia æque, vel magis pia loca, Univerſitates, & Collegia quomodolibet privilegiata, ac viduas, pupillos, & alias perſonas etiam exemptas pendentibus, cujuſcumque qualitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, & naturæ exiſtant, etiam præmiſſis expreſſis majores, quorum omnium ſtatum, & merita, ac Judicum, & collitigantium nomina, & cognomina, & qualitates, ceteraque etiam de neceſſitate exprimenda præſentibus haberi volumus pro expreſſis, in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, dummodo inſtructæ non ſint, harum ſerie ad Nos avocantes, dilectum filium noſtrum Rodulfum, Pium, Epiſcopum Oſtienſem, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Decanum, Cardinalem de Carpo nuncupatum, modernum, & pro tempore exiſtentem Protectorem ejuſdem Hoſpitalis, Judicem ordinarium, & perpetuum, ad præfatas, necnon quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles, cauſam, & cauſas civiles, & criminales, ac mixtas, ad Hoſpitale, & Societatem hujuſmodi pertinen., tam per eos, quam contra eos, & inter eos, ac perſonas, Univerſitates, Collegia, ſeu loca etiam privilegiata, & exempta, tam active, quam paſſive, pro tempore movendas, juxta ordinatam juriſdictionem, ſeu facultatem, tam Gubernatori, ſive Regenti, vel Auditori Cameræ Apoſtolicæ, quam Vicario præfatis, & eorum cuilibet attributas, ac prout rerum qualitas exegerit, ſeu poſtulaverit, cum omnibus, & ſingulis eorum inciden., dependen., emergen., annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, & abſque terminorum aliquorum ſubſtantialium obſervatione, aut alicujus regiſtri confectione, per ſe, vel alium, ſeu alios audien., & ſine debito terminan. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo conſtituimus, & deputamus etiam ad hunc effectum illi etiam per alium, ſeu alios quoſcumque, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi prius, quam etiam ſummarie de non tuto acceſſu ad illos, citandi, & monendi, eiſdemque, & præfatis, ac quibuſcumque aliis ejuſdem Urbis Curiarum Judicibus, & perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam Sæcularibus, quibus & quoties opus fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, quibus ſibi, ſive ab eo deputando Auditori videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis contra inobedientes, & rebelles, ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationes, & alias juxta ſtylum, & morem dictarum Curiarum in ſimilibus ſervari ſolitum, ac alias prout ſibi videbitur, procedendi, ſententiamque, ſive ſententias debitæ executioni demandandi, ſive demandari faciendi. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias,

alia-

aliaque juris, & facti opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, auxiliumque brachii ſæcularis ad hoc, ſi opus fuerit, invocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam, & liberam licentiam, ſeu facultatem concedimus. Decernentes Hoſpitale, Societatem, & ejus Officiales, & perſonas hujuſmodi ex nunc deinceps occaſione præmiſſorum, alibi quam coram Rodulpho Pio Cardinale, & pro tempore Protectore præfato conveniri, aut ad alios conveniendum conſtringi non poſſe, ac ſententias proceſſus per alium, ſeu alios Judices, tam ordinarios, quam delegatos in cauſis præfatis pro tempore formatas, datas, latas, & factas cum inde ſecutis quibuſcumque, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Clauſulæ præſervativæ hujus conceſſionis.

§.2. Præſentes quoque literas ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & exemptionibus ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, & Sedem præfatam, vel ejus Legatos, etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Principis Apoſtolorum de Urbe, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino exeepta eſſe, & cenſeri, nec eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, & quaſvis alias clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes derogari poſſe, & ſi illis ullo umquam tempore, ex aliqua etiam quantumvis neceſſaria, & urgenti cauſa derogari contingat, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogatio conſiſtorialiter facta, ac per trinas, & diſtinctas literas eundem tenorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus, Adminiſtratoribus ſive Cuſtodibus, Gubernatoribus, Rectoribus, & Œconomis Hoſpitalis, & Societatis hujuſmodi legitime intimata, & inſinuata fuerit, eorumque expreſſus ad id accedat aſſenſus, derogationem hujuſmodi nemini ſuffragari. Sicq; per quoſcumque Judices, quavis auctoritate fungentes, & præfatæ etiam Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ contrariorum.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, & felicis recordationis Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Fabricæ præfatæ, ac Hoſpitalium, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, & Ordinum, etiam exemptorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, conſervatoriis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, eiſdem, & dilectis filiis Populo Romano, necnon Judicibus, Curiis, & Tribunalibus, eorumque perſonis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & dictam Sedem, etiam Motu, & ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, necnon reformationibus, etiam noviter factis, ac paribus Motu, & ſcientia approbatis, etiam diſponentibus, quod cauſæ hujuſmodi ad forum, ſeu Curiam Capitolii reaſſumi debeant. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, aliter de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, ac eiſdem Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat Motu proprio. I.

Repetitio clauſularum.

§.4. Et cum abſolutione cenſ. ad effectum præſentium, & de auctoritate, conſtitutione, deputatione, licentia, facultate, conceſſione, decreto, & derogatione, & aliis præmiſſis, quæ hic pro ſigillatim repetitis ad partem habeantur, latiſſime attenden., & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum major, & verior ſpecificatio, & expreſſio fieri poſſit in literis per Breve noſtrum ad perpetuam rei memoriam, ſi videbitur, latiſſime expedienda. Quodq. earumdem literarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo Protectoris, vel Societatis hujuſmodi, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ etiam ſæcularis munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem literis originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Et quod ad cauſas in futurum movendas tantum.

Datum Romæ apud S. Marcum, Pridie Nonas Septembris Anno IV. D. P. An.IV. die 4. Sept.

Studii

Digitized by Google

LXXXIII.

Studii generalis Bononienſis, ejuſque Rectoris atque Scholarium indulta.

Hoc Studium antiquiſſimum eſt, & de eo habetur in Conſt. X. Quart. Innoc. VI. T. III. Par. II. fol. 323. Et in hac Civitate Bononiæ Rot. inſtituit Paul. III. ut in ejus Conſt. IV. Ex in,uncto. *Tom. IV. Par. I. fol. 121. Ad materiam Studiorum generalium, vide Cap. fin. de Magiſtr. & Cap. 2. de Privileg. in 6. Et etiam Conc. Trid. Seſſ. 5. cap. 1.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpêtuam rei memoriam.

Exordium.

SAcri Apoſtolatus miniſterio meritis licet imparibus ſuperna diſpoſitione præſideutes, ad ea libenter intendimus, per quæ literarum ſtudia ubique noſtræ proviſionis ope continua ſuſcipiant incrementa, & iis quæ propterea, ac pro perſonarum quarumlibet præſertim literarum ſcientia præditarum commodo provide facta fuiſſe dicuntur, ut firma perpetuo, & illibata perſiſtant, noſtræ approbationis robur libenter adiicimus, ac alias deſuper providemus, prout locorum & perſonarum qualitatibus debite penſatis, in Domino conſpicimus expedire.

Studii Bononienſis commendatio.

§. 1. Cum itaque, ſicut accepimus, in Civitate noſtra Bononien. Studium generale Juris Civilis, & Pontificii ſemper adeo floruerit, & floreat, ut ad eam veluti ad ſtudiorum matrem undique confluant variæ, & diverſæ perſonæ, & ex qua quamplures famoſiſſimi viri prodiiſſe, & in dies prodire dignoſcatur, quorum ſcientia, nedum ipſa Civitas, ſed etiam totus illuſtratur Orbis, & cum nuperrime pro commodiori utilitate Scholarium in eadem Civitate, & Univerſitate ſtudentium, ac etiam ibidem legentium, per dilectum filium noſtrum Carolum Tituli S. Martini in Montibus Presbyterum Cardinalem Borromeum nuncupatum noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ in dicta Civitate Legatum, Univerſitas, ſeu Sapientia, in qua Doctores legunt in melius reformata, & ſeu de novo constructa fuerit. Nos cupientes Univerſitatem ipſam, ac dilectum Filium Antonium de Ripa Utriuſque Juris Doctorem nuperrime ejuſdem Univerſitatis Rectorem, & ab ea ad id ad Nos deputatum, & Scholares ad eam accedentes ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, & ut facilius ad eam accedendum, & ſtudia proſequendum invitentur, ac excitentur, Statutorum, Ordinationum, privilegiorum, & capitulorum dictæ Univerſitatis tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, ipſoſque Antonium, & Scholares a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes.

Rectoris Studii juriſdictio.

§. 2. Motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, pro tempore exiſtenti Rectori ejuſdem Univerſitatis, liberam & abſolutam facultatem eamdem Univerſitatem regendi & gubernandi, ac ultra alias facultates, honores, privilegia, & emolumenta quæcumque ſibi attributa, ac conceſſa, omnes & quaſcumque cauſas civiles tantum inter ipſos ſcholares ejuſdem Univerſitatis, & alios quoſcumque in futurum movendas videndi, audiendi, decidendi, ac fine debito terminandi, ita ut omnimoda & libera juriſdictio, reſpective dictarum cauſarum civilium ad eumdem Rectorem libere, & pleno jure ſpectet, & pertineat, etiam privatione ad Vicelegatum ejuſdem Civitatis, ac omnes alios, & quoſcumque Judices auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus.

Rectoris privilegium.

§. 3. Ac ut eadem Univerſitas ſine Rectore non remaneat, quinimmo, ut Scholares ad Officium Rectoratus ejuſdem Univerſitatis acceptandum invitentur, auctoritate, & tenore prædictis volumus, & mandamus, quod de cetero Rectoribus ipſis, finito dicto eorum officio, & poſtquam in dicta Univerſitate Bononien. publice doctorati fuerint, de aliquo Gubernio, ſeu Prætoria, aut alio officio juxta qualitatem, & merita perſonæ in Provinciis Marchiæ, vel Romandiolæ per legatos, ſeu Gubernatores earumdem pro tempore, ſub indignationis noſtræ, & mille ducatorum pœnis Cameræ Apoſtolicæ applicandorum provideri debeat, ipſiſque gubernio, aut alii ex prædictis officiis in aliquibus Civitatibus ex dictis Provinciis præfici, ac ad Gubernium, ſeu Prætoriam, aut officium hujuſmodi admittendos fore, & eſſe. Mandantes pro tempore exiſtentibus Legatis, ſeu Prolegatis, Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ut eoſdem ad Gubernium, ſeu Prætoriam hujuſmodi, ut ſupra admittant, ac de illis, eiſdem, ut præfertur, provideant, ſeu admittant, & provideri faciant, juxta tamen qualitatem, & merita perſonæ ipſius Rectoris.

Privilegiorũ & ordinationum ejuſdem Studii confirmatio.

§. 4. Et inſuper omnia, & ſingula d. Univerſitatis, & Gymnaſii præfati ſtatuta, ordinationes, privilegia, & capitula quæcumque, ac deſuper forſan confecta inſtrumenta, & documenta, ſive alias ſcripturas, publicas, & privatas, ac in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque dummodo licita, & honeſta ſint, & contra canonicas ſanctiones, & libertatem Eccleſiaſticam non tendant, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuo approbamus, & confirmamus, eiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, illaque omnia, valida, & efficacia exiſtere, ac ſuos plenarios, & integros etiam executivos effectus ſortiri, ac perpetuis futuris temporibus ab omnibus cujuſcumque gradus perſonis Vicelegatis, ac Judicibus, & Offi-

Digitized by Google

Officialibus dictæ Civitatis, tam ordinariis, quam extraordinariis, ac delegatis, & ſubdelegandis, necnon Collegiis, & Congregationibus, ac Auditoribus, & Magiſtratibus, aliiſve quibuſcumque etiam in foris eorum propriis inviolabiliter, & inconcuſſe obſervari, ac juxta eorum diſpoſitionem debite exequi, nec per quempiam illis contrariari, aut ea etiam in aliquo alterari poſſe, nec debere decernimus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem. Et nihilominus potiori pro cautela præmiſſa omnia modo, & forma præmiſſis ac in dictis documentis, & ſcripturis contentis, auctoritate, & tenore præfatis perpetuo ſtatuimus, concedimus, & ordinamus.

Clauſulę præſervativæ.

§.5. Quodque illas, ac præſentibus literis, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas quaſvis etiam derogatoriarum derogatorias, & efficaciores, ac inſolitas clauſulas, necnon irritantia, & alia decreta inſolita continentes minime derogari, nec derogatum eſſe cenſeri poſſit, & ſi illis derogari contingat, derogatio hujuſmodi nemini ſuffragetur. Sicq. in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate in qualibet cauſa, & inſtantia, judicari, & interpretari debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.6. Quocirca Venerab. Fratribus Epiſcopo Bononienſi, ſive ejus Vicario in ſpiritualibus generali, ac Vicelegato Civitatis noſtræ Bononienſis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris, & Scholarium prædictorum, vel alicujus eorum, ſeu aliorum, quorum intererit, deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas plenum effectum ſortiri, ac juxta illarum tenorem firmiter obſervari, necnon ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, præmiſſis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum aliquem per quoſcumque deſuper contra earumdem literarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per ſententias, & cenſuras Eccleſiaſticas, ac pœnas pecuniarias eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando. Super quibus necnon contradictores, & rebelles prædictos, ac quoſcumque moleſtatores, & alios præmiſſorum occaſione citandos, conſtituto eis ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, etiam per edicta publica locis publicis, ac ipſis citandis circumvicinis, de quibus ſit veriſimilis conjunctura, quo ad eorumdem citandorum notitiam pervenire valeant, affigenda, quæ perinde illos arctent, ac ſi eis perſonaliter intimata fuiſſent citandi, eiſque, ac quibuſvis Judicibus, & aliis perſonis, quibus dicta occaſione inhibendum fuerit, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis, ac per ſimilia edicta inhibendi, eiſdem auctoritate, & tenore eis facultatem concedimus.

Clauſula derogatoria.

§.7. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac d. Civitatis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis conceſſis, & approbatis. ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An.IV. die 25. Sep.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 25. Septembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo tertio, Pontificatus noſtri Anno IV.

LXXXIV.

Renovatio antiquarum Ordinationum, gratiarum, & privilegiorum Ord. Ciſtercienſis Monacorum S. Benedicti, Juriſdictioniſque & auctoritatis Abbatis, & aliorum Prælatorum d. Ordinis.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN eminenti dignitatis Apoſtolicæ ſpecula meritis licet imparibus divina diſpoſitione vocati, ad ea libenter intendimus per quæ ſinguli Religionum Ordines, abuſibus & incommodis, quæ in eos tractu temporis diverſimode irrepſerunt, eliminatis, non ſolum antiquis ſuis prærogativis, & dignitati reſtituantur, ſed etiam regularia eorum inſtituta ad divinæ Majeſtatis laudem, & gloriam in poſterum ſtabiliantur. Et ut id votive ſuccedat, his quæ per Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros prudenter conceſſa, ordinataque fuerunt, ut firma perpetuo & illibata perſiſtant, libenter cum a Nobis petitur, Apoſtolici roboris firmitatem adiicimus, illaque nonnumquam innovamus, & ampliamus, ac alias ſuper his diſponimus, prout perſonarum, temporumque conditione penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Ordo Monachorum Ciſtercienſium jam diu in ſumma puritate vitæque ſanctitate floruit, ſed paulatim in deſolationem prolapſus eſt.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filii Ludoviſii Abbatis Monaſterii Ciſtercii Cabilonen. Diœc. petitio continebat, quod licet Ordo Ciſtercien. in ſumma puritatis, & devotionis perfectione, per multa retroactorum annorum ſæcula, ac tandiu exemplari Religioſorum ſuorum vita, atque ſanctimonia, non ſolum in Regno Franciæ, ubi ſupremum ejus caput, videlicet Ciſtercii prædictum cum aliis quatuor illius præcipuis, nempe Firmitatis, Pontiniaci, Clarevallis, & Morimundi Cabilon. prædictæ, ac Antiſiodoren. & Lingonen. Diœc. reſpective Monaſteriis, quæ filiæ Ciſtercii nuncupantur, ſed etiam per alia fere univerſa Chriſtiani Orbis climata, cum bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque religionis decore ad ædificationem militantis Eccleſiæ, quandiu juxta SS. Patrum inſtitutiones, & regularia illius inſtituta, præfatis, aliiſque Monaſteriis, de Monacorum d. Ordinis perſonis proviſum, ejuſque laudabilia inſtituta, ritus, conſuetudines, & privilegia firmiter obſervata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominus a pluribus annis citra, præſertim poſtquam pleraque Monaſteriorum, & Prioratuum ſuorum aliis quam dicti Ordini perſonis commendari, a Superioris obedientia, per exemptionum unionum, aliaſque diverſas vias, tamquam membra a ſuo corpore divelli, abſtrahi, & diſmembrari cœperunt, ſpecioſo illo regularis diſciplinæ candore paulatim offuſcato, univerſus Ordinis ſtatus in miſerabilem diſperſionem, & deſolationem prolapſus eſt.

Cujus reformatio & reſtitutio tunc fieri poſſe præponitur, ſi ejus inſtitutum, & ritus renoventur, & exemptiones in contrarium conceſſa amoveantur.

§.2. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat, tantis hujus olim Deo, mortalibuſque gratæ religionis incommodis, aliter quam per antiquorum ſtatutorum, conſuetudinum, rituum, & privilegiorum prædictorum undique convulſorum, & diverſimode oppreſſorum reſtitutionem mederi non poſſe videatur, pro parte ejuſdem Ludovici Abbatis aſſerentis ſe Romam his periculoſis temporibus, opis ſuper hoc a Nobis implorandæ gratia perſonaliter acceſſiſſe, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus afflictis ejuſdem Ordinis rebus ſuccurrentes exemptiones ab ipſius Ordinis Superioribus, per ejus perſonas, aliaque privilegia contra illum per quoſvis ab Apoſtolica Sede obtenta moderari, ac præfatis ſtatutis, conſuetudinibus, ritibus, & privilegiis pro illorum firmiori ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, illaque innovare, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex exemptiones omnes ab Abbate, Capitulo, & aliis conceſſas adverſus Ordinis ſtatuta revocat.

§.3. Nos igitur qui Ordinis prædicti, Nobis & dictæ Sedi in primis devoti, decus, & integritatem, ſuique priſtini candoris reſtitutionem ſincero deſideramus affectu, ipſum Ludovicum Abbatem a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, necnon omnium, & ſingulorum infraſcriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, indulgentiarum, etiam plenariarum, conſervatoriarum, facultatum, ordinationum, ſtatutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac literarum deſuper expeditarum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnes, & ſingulas ab Abbate Monaſterii Ciſtercii, aliiſque Superioribus, & Capitulo generali Ordinis hujuſmodi, ejuſque deputatis immunitates, libertates, & exemptiones quibuſvis, tam virorum, quam S. Catharinæ Cajetan., & S. Mariæ de Cæleſtia nuncupatæ Venetiarum, aliiſque Monialium Monaſteriis, ac Prioratibus, & aliis regularibus locis dicti Ordinis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, dilectiſque in Chriſto filiabus Abbatiſſis, & Prioriſſis, necnon Conventibus, Capitulis, & perſonis eorumdem, tam in Gallia, Italia, Hiſpania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scotia, quam alibi ubilibet conſiſtentibus.

Abbatemque & alios Superiores, omnia loca & perſonas viſitare, & corrigere poſſe jubet.

§.4. Ita quod immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus hujuſmodi non obſtan. pro tempore exiſtentes Abbas generalis nuncupatus, & alii Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarii, juxta ipſius Ordinis inſtituta, Monaſteria, prioratus, & loca prædicta, ac illorum perſonas, tam in capiti-

pitibus, quam in membris viſitare libere & licite valeant.

Indulta Epiſcopis & aliis conceſſa viſitandi loca, & perſonas annullat, quatenus impediant Abbatē & Superiores Ordinis in viſitando.

§.5. Ac quæcumque privilegia, & indulta Apoſtolica viſitandi Monaſteria, tam virorum, quam mulierum Ordinis hujuſmodi, quibuſvis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarehis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ae dilectis filiis aliis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis, quam generali Ciſtercien. prædicto, ac aliis quatuor primis nuncupatis, quatuor Monaſteriorum filiarum Ciſtereii nuncupatorum prædictorum Abbatibus, ceteriſque Superioribus ejoſdem Ordinis ad id ab ipſo generali Capitulo deputatis perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ae Nos, & Sedem prædictam, etiam ad quorumvis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & cum cauſæ cognitione ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac eum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, clauſulis, irritantibuſque, ac aliis deeretis hactenus quomodolibet conceſſa, ae etiam iteratis vicibus approbata, & Apoſtolicas, ac alias literas deſuper confectas, & inde ſecuta quæcumque. adhoc dumtaxat ut Abbati generali, & aliis Superioribus Ordinis, eorumque Vicariis Monaſteria hujuſmodi, ut ſupra dictum eſt, viſitare liceat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium moderamur, & limitamus.

Inhibitio contra Epiſcopos & alios, impedientes eos in viſitationibus.

§.6. Inhibentes Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Superioribus, Prælatis videlicet ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, ae ſuſpenſionis a divinis, Abbatibus vero, & aliis inferioribus præfatis, ceteriſque quibuſcumque perſonis ſub excommunicationis latæ ſeutentiæ pœnis, ne Abbatem generalem, & alios Superiores Ordinis eorumque Vicarios præfatos, quo minus viſitationes juxta regularia Ordinis inſtituta hujuſmodi libere facere poſſint, per ſe, vel interpoſitas perſonas, directe, vel indirecte, aut alias quoquommodo impedire audeant, vel præſumant.

Monaſteria recipiant eoſdem Viſitatores.

§.7. Ipſis autem Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Conventibus, Monacis, Monialibus, & perſonis, ut Generalem, alioſque Abbates Superiores, & Vicarios præfatos, ut præfertur, viſitare volentes, benigne recipiant, eiſque, & eorum mandatis in concernentibus eorum viſitandi officium hujuſmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub ſimilis excommunicationis pœna diſtricte præcipien. mandamus.

Confirmatio omnium gratiarum & indultorum Ordinis Ciſtercienſis.

§.8. Et inſuper, univerſa, & ſingula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indolgentias, etiam quatenus ſint in uſu, plenarias, conſervatorias, facultates, & indulta, & alias gratias Ciſtercii, & quatuor filiabus nuncupatis Monaſteriis, & Ordini, ejuſque Capitulo generali, Definitoribus, & aliis Superioribus præfatis per piæ mem. Paſchalem II., Calliſtum etiam II., Eugenium III., Alexandrum etiam III., Lucium ſimiliter III., Honorium etiam III., Gregorium IX., Innocentium IV., Sixtum pariter IV., præſertim Commendas, & Commendatarios Monaſteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujuſmodi concernentia, & quod Commendatariis pro tempore exiſtentibus nullam in Monaſteria dicti Ordinis ſibi Commendata, & eorum Monacos juriſdictionem exerceant, ae etiam ſuper privilegiorum, aliarumque gratiarum ipſi Ordini conceſſarum confirmatione, ſub quarto, & ſexto Idus Martii, quinto Non., & quarto Idus Martii, quinto, & ſexto Idus Martii, ſexto annis Pont. ſui Dat. reſpective, & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa.

Confirmatio ſtatutorum ejuſdem Ordinis.

§.9. Necnon ordinationes, & ſtatuta ab exordio fundationis ejuſdem Ordinis uſque in præſentem diem in dicto generali Capitulo concorditer edita, etiam ſi in uſu eſſe deſierint, dummodo infra lapſum temporis immemorabilis videlieet centum annorum in deſuetudinem non abierint, ac præterea ſuper contributionibus, per omnia, & ſingula ejuſdem Ordinis Monaſteria Abbati Ciſtercii, ſeu Capitulo generali prædictis faciendis, & ſolven. ita, quod omnes etiam Commendatarii ad illarum ſolutionem, etiam ſub ſimilis excommunicationis latæ ſententiæ pœna teneantur, & ad id etiam quibuſcumque privilegiis, etiam ab ipſa Sede obtentis non obſtantibus compelli poſſint, ac prout illa concernunt omnia, & ſingula alia in literis Apoſtolicis, aliiſque doeumentis deſuper confectis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen, & honeſta, eiſdem auctoritate, & tenore ex certa ſcientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Renovatio eorundem indultorum.

§.10. Ac potiori pro cautela, eadem omnia, & ſingula privilegia, prærogativas, & facultates, exemptiones, indulgentias, conſervatorias, indulta, & alias gratias eiſdem modo, & forma, quibus Ordini, ejuſque Abbatibus, Capitulo generali, & Superioribus præfatis per dictos Prædeceſſores conceſſa ſunt, illis de novo auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & innovamus.

In Monaſteriis Commendatis, perſonis extra Ordinem, inſtitui debet menſa Conventualis diſtincta ab Abbatiali, & ſufficiens pro Monachis &c.

§.11. Et præterea, quod in Monaſteriis dicti Ordinis, quæ diverſis perſonis (etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, & S.R.E. Cardinales exiſtant) de præſenti commendata eſſe reperiuntur, & in futurum commendari, ſeu alias quoquomodo aliis, quam Ordinis ipſius perſonis concedi continget, ubi non fuerit, inſtituatur menſa Conventualis ab Abbatiali menſa diſtincta, & ſeparata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus juxta Monaſteriorum ipſorum facultates, competentibus, & honeſtis pro ſufficienti Conventus, & Monachorum, aliorumque Religioſorum ejuſdem Ordi-

Ordinis numero, in unoquoque ex ipſis Monaſteriis per ipſos Generalem, & ceteros Ordinis ipſius Superiores, aut corum Vicarios ordinando, ad quam menſam ſic inſtituendam, congruoſque redditus aſſignandos ipſi Commendatarii omnino teneantur, & ad id etiam per cenſuras Eccleſiaſticas fructuum, reddituum, & proventuum ſequeſtrationes, & alia opportuna juris remedia cogi poſſint, & debeant.

Religioſi alterius Ordinis intruſi, aut ejiciàtur, aut ejuſdem Ordinis profeſſionem faciant.

§.12. Et quia, ſicut accepimus, in multis dicti Ordinis, tam virorum, quam mulierum Monaſteriis quamplures Mendicantium, & aliorum Ordinum Religioſi utriuſque ſexus, ab immemorabili tempore eitra ſe intruſerunt, & perſæpe intrudere præſumunt, quod illi, vel inde realiter, & eum effectu eiiciantur, vel ſaltem habitum infra annum ſuſcipiant, ac profeſſionis regularis ejuſdem Ciſtercien. Ordinis expreſſe emittant, debitamque obedientiam, & reverentiam illius Abbati generali, & reliquis Superioribus præfatis præſtent, ac divinum Officium ſecundum ipſius Ordinis morem eelebrent, ſeque regularibus ejus inſtitutis omnino conforment.

Uniones, & ſuppreſſiones, & diſmembrationes fieri nequeant.

§.13. Uniones autem, annexiones, & incorporationes, ac ſuppreſſiones, & extinctiones Monaſteriorum, & Prioratuum ejuſdem Ordinis, aut fructuum, reddituum, & proventuum illorum, diſmembrationes, & locis aliis quantumlibet piis applicationes, & aliæ quævis perpetuæ illorum alienationes cuicumque alteri loco ex quavis cauſa quantumeumque honeſta, urgenti, & neceſſaria abſque ſpeciali, & expreſſo ejuſdem Abbatis generalis pro tempore exiſtentis conſenſu in ſcriptis, cauſaque prius a Capitulo præfatis, vel alias rite cognita, etiam per Nos, & Sedem prædictam etiam de Fratrum conſilio, ac ad quorumvis etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Dueum, & aliorum Prineipum inſtantiam deinceps nullatenus fieri poſſint, & ſi aliter fiant, nullius omnino ſint roboris, neque Ordo, ejuſque Superiores, & perſonæ præfatis literis deſuper conficiendis obedire debeant.

Monachi degentes in Monaſteriis unitis aliis Piis locis remanēt ſub correctione Superiorum hujus Ordinis.

§.14. In bis vero, quæ hactenus unita, annexa, & ineorporata fuerunt, ſervetur præciſe forma ſingularum literarum ſuper bis unionibus, incorporationibus, ſeu applicationibus, aut aliis quibuſcumque diſpoſitionibus capeditarum. Ita tamen quod Monachi in ſingulis Monaſteriis hujuſmodi degentes, ſint, & remaneant ſub obedientia, & correctione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Ciſtercien. prædictorum, & ſuorum Vicariorum in omnibus, & per omnia, perinde, ae ſi uniones, annexiones, & incorporationes hujuſmodi non emanaſſent, etiam ſi in illis aliter caveretur, & uſum, non tamen a tempore immemorabili, ut præſertur, contrarium obtineat, quæ contra præſentis ſtatuti tenorem nemini ſuffragentur.

Moniales alterius Ordinis quando recipi poſſint in Abbatiſſas hujus Ordinis.

§.15. Poſtremo quod nullæ alterius Ordinis Moniales, Abbatiſſas Monaſteriorum Monialium dicti Ordinis aſſumi, vel ſi aſſumantur in eiſdem Monaſteriis recipi poſſint, niſi illorum immediato Patre Superiore præſente, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria ſubſtantialia vota, necnon juramenta obſervandi ſtatuta dicti Ordinis, ac ſecundum ea vivendi recipiat.

Monaſteria quæcumque tenentur ad contributiones ſolvendas Abbati, & Capitulo.

§.16. Quodque omnia, & ſingula Monaſteria, Ordinis hujuſmodi, tam virorum, quam mulierum ubicumque exiſtentia, ſeu eorum Abbates, vel Priores etiam Commendatarij, Abbatiſſæque, vel Prioriſſæ, in ſignum obedientiæ, & ſuperioritatis, ſolita regalia videlicet contributiones ſolitas, etiam Abbati Monaſterii Ciſtercii, & Capitulo generali præfatis, omnibus exceptione, reeuſatione, præſcriptione, & alia excuſatione penitus eeſſantibus, annuatim ſolvere teneantur, & ad id compelli poſſint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, eiſdem ſcientia, auctoritate, & tenore perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulæ hujus Conſtitutionis præſervativæ.

§.17. Ac limitationem, moderationem, inbibitionem, præceptum, mandatum, approbationem, confirmationem, adjectionem, ſuppletionem, conceſſionem, innovationem, ſtatuta, & ordinationes, aliaque præmiſſa, ae præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, quovis prætextu, quæſitove colore, aut iogenio, nullatenus notari, argui, vel impugnari poſſe, neminemque illa quavis de cauſa, etiam juſtiſſima impugnantem in judicio, vel extra audiendum eſſe, nec illa ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium conceſſionum, gratiarumque revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros, ae Sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Prineipum iotuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in nullius ſavorem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, ae etiam vim contractus, aut legis, ſeu ſtatuti perpetui iuducentibus decretis, & alias quomodolibet eouceſſis, & concedendis, a quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolieis deſuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus compreheodi, neque illis ullo umqnam tempore, etiam per Sedem prædictam derogari poſſe, nee derogatum cenſeri, niſi de toto tenore, & data præſentium expreſſa mentio habita, & derogatio, ſuſpeuſio, limitatio, revocatio, aliaque prædicta de Ciſtercii aliorumque, quatuor primorum nuneupatorum Abbatum prædictorum expreſſo conſenſu facta fuerint, & ſi aliter derogari, revocari, ſuſpendi, limitari, corrigi, aut emendari contigerit, hujuſmodi derogationem, revocationem, ſuſpenſionem, limitationem, correctionem, & emendationem, oullius eſſe roboris, vel momenti, & quoties illæ, vel illa emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtituta, & de novo etiam ſub quacumque data per ipſum Abbatem Monaſterii Ciſtercii pro tempore exiſtentem cligenda, conceſſa eſſe, & cenſeri.

§.18. Et ita per quoſcumque Judiees, & Com-

Digitized by Google

Decretum irritans.

& Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, definiri, & interpretari debere, & quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.19. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jus quæſitum, & aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuslibet etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, declarationibus, & decretis, privilegiis quoque, indultis & literis Apoſtolicis præfatis, aliiſque Congregationibus, Præſulibus, Abbatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, Capitulis, Conventibus, Provinciis, ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere vel in ſpecie, etiam motu ſimili, aut etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet concesſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum veriores tenores, formas, dat. & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides danda transumptis hujus Bullæ.

§. 20. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad diverſa loca, Provinciaſque circumferre, volumus & dicta auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis, ſeu exemplis etiam formis impreſſis, manu alicujus publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo Abbatis generalis, aut alicujus ex aliis Superioribus Ordinis hujuſmodi munitis, plena & indubia, ac ea prorſus fides ubique, etiam in judicio adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An.IV. die 26. Sept.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1563. Sexto Kal. Octobris, Pontificatus noſtri Anno Quarto.

LXXXV.

Caupones & Albergatores Urbis, non tenentur de furtis rerum eis non conſignatarum, commiſſis in eorum hoſpitiis, ſi hoc ipſi hoſpitibus notificent in eorum ingreſſu.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſæ hujus Conſtitutionis.

CUM ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia Nobis innotuit, a quampluribus annis citra in Alma Urbe noſtra contigerit, & in præſentiarum ſæpe contingat, quod dilecti filii Societas Hoſpitum, Albergatorum, & Cauponum dictæ Urbis, ab hoſpitibus, & advenis ad dictam accedentibus, ac aliis in ea moram trahentibus Hoſpitariis, & Albergatoriis, ſuper eo quod hoſpites, & advenæ, & Albergatorii aſſeruerint, & aſſerant, ſeu verius eorum verſutia & calliditate finxerint & fingant, ſe multas, & diverſas pecuniarum, & aliorum bonorum, quæ numquam Hoſpitibus, & Albergatoribus hujuſmodi conſignaverant, neque conſignarunt, aut in rei veritate forſan habuerant, neque habuerunt, quantitates ſecum ad hoſpitia attuliſſe, & deinde ut a ſumptibus, & expenſis per eos factis exoluti, & liberi evadere poſſent, atque poſſint, illas & illa perdidiſſe, ac ab Hoſpitibus, Albergatoriis, & Cauponibus ipſis, vel aliis perſonis furto ſubtracta, & ſublata fuiſſe, illos de facto hujuſmodi accuſando, & calumniando diverſimode, etiam uſque ad incarcerationem, ac alia juris, & facti remedia, ultra refectionem ſortis principalis moleſtati fuerint, ac quotidie moleſtentur, & vexentur, in ſcandalum plurimorum, dictæque Societatis dedecus, & vilipendium, ac rerum & bonorum ſuorum non modicum diſpendium, & gravamen.

Hoſpites Urbis non poſſint moleſtari pro rebus in eorum hoſpitiis furto ſubtractis, & eis antea non conſignatis, per Advenas, quibus Hoſpites, & Caupones hoc notificaverint.

§.1. Idcirco ad fraudibus, verſutiis, calumniis, ac inconvenientibus, necnon coinquinamento, & gliſcenti contagio hujuſmodi, ac aliis præmiſſis omnibus & ſingulis obviandum, Motu ſimili, & certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, volumus, ſtatuimus, & ordinamus deinceps perpetuis futuris temporibus quaſcumque merces, pecuniarum ſummas, alia res, & bona uſque ad quamcumque quantitatem aſcendentem per eoſdem hoſpites, & advenas, ac alios Albergatorios ſibi quomodocumque, & qualitercumque furto ſubtracta, & ſublata fore aſſerentes, ac prætendentes a dictis Hoſpitibus, Albergatoribus, & Cauponibus, ac eorum quolibet inſolidum, niſi illa prius per eoſdem advenas, ac hoſpitarios, & albergatorios, eiſdem Hoſpitibus, Albergatoribus, & Cauponibus in cuſtodiam data, & conſignata fuerint, minime repeti, nec eoſdem Hoſpites, Albergatores, & Caupones deſuper conveniri, capi, arreſtari, incarcerari, detineri, aut quoquomodo realiter, vel perſonaliter moleſtari, vexari poſſe neque debere. Quæ omnia prædictis hoſpitibus, & advenis, ac albergatoriis in eorum ingreſſu

dicti

dicti Hoſpites, Albergatores, & Caupones notificare & intimare debeant, & teneantur.

Confirmatio privilegiorum & ordinationum Societatis Hoſpitum.

§.2. Necnon omnia, & ſingula gratias, conceſſiones, immunitates, privilegia, & indulta per quoſcumque Rom. Pontif. Prædeceſſores noſtros, ac Nos & Sedem Apoſtolicam prædictæ Societati, & eorum ſingulis, in genere vel in ſpecie conceſſis & conceſſa, necnon quæcumque capitula, ſtatuta, & ordinationes per eos hactenus quomodolibet condita, & facta, licita tamen, & honeſta, quatenus ſint in uſu, eadem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adjicimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti, ſi qui forſan intervenerint, ac ſolemnitatum deſuper forſan omiſſarum defectus ſupplemus.

Facultas condendi ſtatuta licita & ſacris Canonibus nõ contraria.

§.3. Seu in eiſdem, ſi Societati videbitur, ſibi quæcumque alia ſtatuta, ordinationes, & capitula rationabilia, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria, condendi, & edendi, ac condita & edita pro temporum qualitate, & quoties eis videbitur, alternandi, mutandi, & delendi, ac alia de novo faciendi, quæ poſtquam condita & edita, ac mutata, & de novo facta, & per Camerarium approbata fuerint, eo ipſo eadem auctoritate approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, plenam & liberam facultatem, licentiam & poteſtatem concedimus.

Decretum irritans.

§.4. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate, & poteſtate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, necnon dilectos filios nunc & pro tempore exiſtentes dictæ Urbis Conſervatores, judicari, & definiri, ac obſervari debere, ſublata &c. Si quis &c. irritum quoque &c. decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, Ordinationibus, ac ſtatutis, etiam juramento &c. roboratis: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, Conſervatoribus, & quibuſvis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis: aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis etiam iteratis vicibus, etiam pari motu conceſſis, &c., & concedendis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis &c. tenores &c. in literis latiſſime extenden. &c. hac vice derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Fiat ut petitur I.

Clauſularum repetitio.

§.6. Et cum abſolutione a cenſuris, ad effectum &c., & quod tenores capitulorum, ac ſtatutorum, & ordinationum, per Societatem prædictam quomodolibet confectarum habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel in parte exprimi poſſint. Et de voluntate, ſtatuto, ordinatione, confirmatione, approbatione, adjectione, ſuppletione, conceſſione, decreto, declaratione, & derogatione, ac aliis præmiſſis, quæ hic pro ſufficienter ad partem repetitis habeantur, perpetuo in forma gratioſa latiſſime extenden. ex certa noſtra ſcientia, & ad perpetuam rei memoriam. Et cum deputatione executorum opportuna, qui aſſiſtant, cum poteſtate citandi &c. etiam per edictum &c. etiam dictos Conſervatores &c. inhibendi &c. etiam ſimili edicto aggravandi, reaggravandi, interdicendi &c. invocato &c. brachii ſæcularis &c. cum derogatione Conſtitutionis de una, & duabus, non tamen tribus dietis, ac quorumcumque ſtatutorum &c. privilegiorum, indultorum & literarum Apoſtolicarum quibuſvis etiam S. R. E. Card., necnon dictis Conſervatoribus, & aliis quibuſcumque, ſub quibuſvis tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis in contrarium quomodolibet etiam æquali motu &c. conceſſis, & concedendis: quorum omnium tenores &c. latiſſime exprimi poſſint, ad effectum ſufficientis derogationis eorum, ita quod non obſtent &c. latiſſime extenden. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, aliorumque circa præmiſſa neceſſariorum, major & verior ſpecificatio & expreſſio fieri poſſit, in literis per Breve noſtrum, ſeu officium contradictarum in forma gratioſa ſi videbitur, expedien. ſeu quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſtante.

Datum Romæ apud S. Petrum, qoarto Idus Novembris, anno Quarto. D. P. An.IV. 10. Decemb.

LXXXVI.

Revocatio exemptionum a ſolutione Dohanæ Urbis, quibuſcumque præterquam locis Piis conceſſarum, vel in capitulis Dohanæ expreſſarum. Et declaratio quoad exemptiones ob numerum duodecim filiorum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Cauſæ Conſtitutionis.

Licet fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædeceſſor noſter, rationabilibus cauſis prænarratis, Motum proprium ediderit. Nihilominus tanta eſt hominum importunitas, ut etiam a Procuratore noſtro Fiſcali Nobis fuit expoſitum, quod multæ ſimiles & diſſimiles prænarratæ exemptiones poſtea, tam ab ipſomet Paulo Tertio, quam a Julio Tertio, Marcello Secundo, & Paulo Quarto Succeſſoribus Pontificibus, & etiam a Nobis, etiam ſub ſignatura Motus proprii, extortæ fuerunt, unde Dohanæ Urbis, illarumque Dohanerii in eaſdem, & forſan majores, quam in præinſerto narrantur difficultates & controverſias denuo inciderunt, cum magno etiam noſtro & Cameræ præfatæ præjudicio, cum omnia tandem in ipſius Cameræ detrimentum retorqueantur.

Revocatio exemptionum quo ad ſolutionem Doha-

§. 1. Nos igitur eiſdem, quibus præfatus Paulus Prædeceſſor, & aliis rationabilibus animum noſtrum moventibus rationibus & cauſis,

narum Urbis quibuſcumq; præter quam Piis Locis, vel ob numerum duodecim filiorum conceſſarum.

cauſis, & præſertim quia nunc multo plures ſunt ex proventibus dictarum Dohanarum in certos uſus per ipſam Cameram aſſignatæ ſummæ, ita quod nibil reſtat unde ſummæ pro eaemptionibus hujuſmodi defalcari, ſumi, ſeu detrahi poſſint, omnes & ſingulas lites, & cauſas præmiſſorum occaſione quomodolibet in quaeumque inſtantia, & coram quibuſcumque judicibus pendentes ad Nos pari modo advocamus & extinguimus. Omneſque & ſingulas gratias per quoſcumque Prædeceſſores noſtros, & etiam per Nos quomodolibet, & ea quacumque etiam maaima cauſa, præter expreſſas in capitulis inter Cameram & Dohanerios præfatos ſtipulatis conceſſas, eaemptiones, immunitates, ac privilegia, quo ad præfatas Almæ Urbis Dohanas, earumque Dohanarum ſolutionem, & inviolabilem obſervationem dictorum capitulorum cum Dohaneriis præſentibus, & futuris per eamdem Cameram factorum & faciendorum, præterquam pro piis & miſerabilibus locis, & pro illis dumtaxat, quibus ob numerum duodecim filiorum eonceſſæ & conceſſa fuerint, & quouſque duodecim illi ſuperſtites in communi vivent, in ipſaque Urbe cum eorum familiis continuo debent, & pro rebus dumtaxat, quas aliunde (excepto vino, quod pro eorum uſu in Ripa Almæ Urbis noſtræ in barca exiſten. comparaverint) in Urbem ipſimet ſuo ſumptu convehi facient pro ſuo proprio uſu tantum, non autem pro mercimoniis, & aliis rebus, quæ ad Urbem, ut vendantur, per eos, ſeu per alios convehentur, ſeu quas ipſi aliter quam pro uſu proprio convehi, & portari facient, in eeteris autem rebus & pro aliis perſonis, nullis prorſus exceptis, præſentium tenore caſſamus, irritamus, annullamus, & revocamus, ac pro caſſis, irritis, & nullis habemus, haberique, & eis nullatenus ſuffragari volumus.

Declaratio circa exemptiones ob numerum duodecim filiorum.

§.2. Inſuper ſuper eo quod res & bona præſata, etiam victualia, quas & quæ immunitates præfatas habentes pro uſu velle, & eſſe dicent, debeant fieri mandata in ſcriptis ſubſcripta per patremfamilias, ſi vivet, aut illo defuncto per illum ex ipſis duodecim filiis, qui erit major natu, aut qui domus regimen habebit, etiam cum juramento atteſtari, res, bona, & victualia hujuſmodi eſſe pro eorum uſu proprio, & ad eorum inſtantiam eſſe advecta. Et quod etiam ſacbini, geſtatores, & barilarii, quorum opera in illis deferendis uſi fuerint, fiat ſolita fides quomodo res, bona, & victualia præfata, in ipſorum immunitatem habentium, domum delata, & recondita fuerint, alias Dohanerii non debeant immunitates ipſas admittere, ſed conſuetam ab aliis non immunibus ſolutionem exigant. Et inſuper quod ſi contingat aliquem ex ipſis filiis ob prælaturam fortaſſe adeptam, vel ob aliam quamcumque cauſam propriæ ſuæ familiæ, & ſibi inſervientium numerum augere, non debeat immunitas præfata ſuffragari pro numero perſonarum, ut præfertur, ſeu alias qnomodolibet accreſcentium, ſed ſuffragetur, admittaturque dumtaxat pro nnmero, & habita ratione perſonarum, quæ erant tempore impetratæ immunitatis. Et ſi ipſi Dohanerii aliter quam ut præfertur, immunitates ipſas receperint, pro illis quantitatibus, in quibus præmiſſa excedent, & non obſervabunt, Camera non teneatur eis facere aliquam remiſſionem,

Decretum irritans.

§.3. Et ſic per ipſos Camerarium, & Clericos Cameræ, & alios quoſcumque Judiees etiam S. R. Eccl. Cardinales in quacumque inſtantia, ſublata &c. judicari, irritumque &c. quidquid ſecus &c. decernimus,

Executorum deputatio.

§.4. Mandantes Camerario, Præſidenti, & Clerieis præfatis, ut revocationem, caſſationem, irritationem, & annullationem; ac Decretum noſtrum hujuſmodi, omniaque & ſingula alia præmiſſa, ſub indignationis noſtræ pœna obſervent, & ab aliis inviolabiliter obſervari mandent, & faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolieis, privilegiis, indultis, & immunitatibus prædictis tam ſub plumbo, quam per Breve, aut alias hactenus, ut præfertur, eonceſſis, & in futurum, etiam cum præſentis expreſſa derogatione, etiam Motu proprio, & manu noſtra propria eoncedendis, ſub quibuſcumqpe verborum expreſſionibus, & elauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibus, & aliis quantumcumque fortiſſimis decretis, etiamſi de illis pro illorum ſuffieienti derogatione, certa, & expreſſa forma, & individua, ae de verbo ad verbum expreſſio, ſeu inſertio faeienda eſſet, illorum omnium tenores &c. pro expreſſis &c. ceteriſque in contrarium faeien. quibuſcumque,

Sola ſignatura ſufficiat, Notariique exéplum pubet.

§.6. Præſentis autem eedulæ ſolam ſignaturam regula contraria non obſtante ſufficere, & ejus exempla manu unius ex Notariis Cameræ prædictæ ſubſcripta, ubique in judicio & extra fidem facere, in libriſque Cameræ præfatæ conſuetis regiſtrari volumus, & mandamus.

Placet Motu proprio I.

Papæ ſubſcr.

Con-

Digitized by Google

LXXXVII.

Confirmatio ſacri, & Œcumenici Concilii Tridentini.

Iſtud Concilium indixit Paul.III.in Conſt.XL. Initio *T.IV.P.I.fol.*207.*Et poſt Julium III. proſecutus eſt hic Pontifex in Conſt.XXVII.* Ad Eccleſiæ *fol.*57. *Ac Prælatis ei intereſſentibus indultu conceſſit in Conſt.XXXIII.* Circumſpecta *fol.*69. *Ordinemq; loci, quem ibi in actibus publicis Prælati haberent declaravit in Conſt.XXIX.* Sicut ea *fol.*61.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Concilium Tridentinum indictum fuit a Paulo III.

BEnedictus Deus, & Pater D.N.J.Chriſti, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, qui reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam ſanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei ſubvenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani Populi procurandam, indictum jampridem in Civitate Tridentina Œcumenicum, & generale Concilium a piæ mem. Paulo III. Prædeceſſore noſtro, & ſeſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat. Ab ejus autem Succeſſore Julio in eamdem Urbem revocatum, poſt alias ſeſſiones celebratas variis impedimentis & difficultatibus objectis, ne tum qoidem peragi potuerat. Itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium, cum quotidie magis Eccleſia ejuſmodi remedium imploraret.

Hic autem Pontifex illud proſequi juſſit, ut ſup. in Conſt.XXVII fol.77.
*Huic Concilio interfuerunt Legati Card.*2. *Patriarchæ* 3. *Archiepiſcopi* 25. *Epiſcopi* 168. *Abbates* 7. *Procuratores abſentium* 19. *Generales Ordinum* 7. *Qui omnes ſubſcripſerunt ſeſſ. Concilio, & fuerunt numer.* 255. *ut legitur in fine Concilii.*

§.1. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut paſtoralis ſolicitudo monebat, divinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adjuti pio ſtudio cariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerum publicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis laborare deſtitimus, quodque a Patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Chriſtiani nominis nationibus conveniſſet noſtris convocata literis, & ſua etiam ipſorum pietate excitata Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & Œcumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum literarum ſcientia, divinique, & humani juris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ Legatis, Nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſervatis liberum ipſi Concilio arbitrium per literas ad Legatos noſtros ſcriptas ultro permiſerimus, quæ de ſacramentis, & aliis rebus quæ quidem neceſſariæ viſæ ſunt, tractanda, definienda, & ſtatuenda reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores a ſacroſancta Synodo, ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut conſenſum eum plane a Domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in Alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque & gratias divinæ majeſtati merito perſolvendas curavimus, cum ejuſmodi Coucilii exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit, fore ot majores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, Conſtitutionibuſque perveniant.

Confirmat modo Pontifex iſte dictum Concilium, quam confirmationem Synodus petiit, ut habetur prope finem dicti Concilii.

§.2. Cum antem ipſa ſancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & Prædeceſſorum noſtrorum tempore facta ſunt, confirmationem a Nobis petierit, decreto de ea re in publica ſeſſione facto. Nos ex Legatorum literis prius, deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum Venerabilibus Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia catholica, & populo chriſtiano utilia, ac ſalutaria eſſe cognoviſſemus, ad Dei Omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in conſiſtorio noſtro ſecreto illa omnia & ſingula, auctoritate Apoſtolica hodie confirmavimus, & ab omuibus Chriſtifidelibus ſuſcipienda, ac ſervanda eſſe decrevimus, ſicut harum quoque literarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus.

Præcipitque Prælatis & aliis illud obſervent.

§.3. Mandantes autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis a ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus, etiam privationis, arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiamſi Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Civitatibus, & Diœceſibus, in judicio & extra judicium diligenter obſervent, & a ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obſervari, contradictores quoslibet, & contumaces, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio.

Hortatur etiam Imperatorem, Reges, & Principes

§.4. Ipſum vero chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, ceteroſque

Reges,

ad obſervatio nem ejuſdem Concilii.

Reges, Reſpublicas, ac Prioeipes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ D. N. Jeſu Chriſti obteſtamur, ut qua pietate Coneilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio divini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi revereotia ad ejuſdem Concilii exeqnenda, & obſervanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore ſuo adſint, neque adverſantes ſanæ ac ſalutari Concilii doctrinæ, opiniones a populis ditionis ſuæ reeipi permittant, ſed eas penitus interdicant.

Prohibetque edi commentarios, vel interpretationes ſuper decretis Concilii.

§.5. Ad vitandum præterea perverſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi unieuique lieeret, prout ei liberet, in decreta Concilii commentarios, & interpretatiooes ſuas edere; Apoſtolica auctoritate iohibemus omnibus, tam Eccleſiaſtieis perſonis, eujuſcumque ſint ordiois, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis vero, quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſeotentiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, adnotationes, ſcholia, ullumve omnino ioterpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quicquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore ſtatuere.

Declarationemque Concilii ſibi reſervat.
Hoc voluit etiam Synodus Trid. in Seſſ. 25. cap. ult.

§.6. Si cui vero in eis aliquid obſcorius dictum, & ſtatutum fuiſſe, camqne ob cauſam ioterpretatione, aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam omnium fidelium magiſtram, cujus auctoritatem etiam ipſa ſancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos eoim difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis deeretis ortæ fuerint, Nobis declarandas, quemadmodum ipſa quoque Sancta Synodus decrevit, reſervamus, parati, ſieut ea de Nobis merito confiſa eſt, omnium provinciarum neceſſitatibus ea ratione, quæ commodior Nobis viſa fuerit, providere.

Decretum irritans.

§.7. Decernentes oihilomious irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſeienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§.8. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus, & mandamus, ut hæ literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranen. tunc cum io eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, coogregari ſolet, palam, & clara voce reciteotur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & io loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus ionoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantnr. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in Alma Urbe ad impreſſiooem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſſint.

Tranſumptorum fides.

§.9. Tranſumptis quoque earum, quæ mann alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptaque, & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ io dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dnbitatione haberi mandamus, atque decernimos.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

D.P. An.V. 26. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anoo Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo * quarto, Septimo Kalend. Februarii, Pontificatus noſtri anno Quioto.

* *tertio.*

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones

✠ *Ego F. Card. Piſanus Epiſc. Oſtien. Decanus.*
✠ *Ego Card. Ceſius Epiſc. Portuen.*
✠ *Ego Jo: Card. Moronus Epiſc. Tuſculanus.*
✠ *Ego A. Card. Farneſius Vice-Canc. Epiſc. Sabinen.*
✠ *Ego R. Card. S. Angeli Major Pœnit.*
✠ *Ego Jo: Card. S. Vitalis.*
✠ *Ego Jo: Mi. Card. Saracenus.*
✠ *Ego Jo: B. Cicada Card. S. Clementis.*
✠ *Ego Scipio Card. Piſarum.*
✠ *Ego Jo: Card. Reumanus.*
✠ *Ego Fr. M. G. Card. Alexandrinus.*
✠ *Ego E. Clemens Card. Aracæli.*
✠ *Ego Jac. Card. Sabellus.*
✠ *Ego B. Card. Salviatus.*
✠ *Ego Ph. Card. Aburd.*
✠ *Ego Lud. Card. Simoneta.*
✠ *Ego F. Gard. Paciecus, y de Tol.*
✠ *Ego Marcus Antonius Card. Amulius.*
✠ *Ego Jo: F. Card. de Gambara.*
✠ *Ego Carolus Card. Borromæus.*
✠ *Ego M. S. Card. Conſtantiea.*
✠ *Ego Alph. Card. Geſualdus.*
✠ *Ego Hip. Card. Ferrar.*
✠ *Ego Franciſcus Card. Gonzaga.*
✠ *Ego Guid. Aſc. Card. Camerar.*
✠ *Ego Vitellotius Card. Vitellius.*

LXXXVIII.

Græci ſubjiciuntur jurisdictioni Ordinariorum, circa ea quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, animarumque ſalutem, & hæreſum extirpationem conceruunt.

Alia de Græcis vid. in Conſt. XXXV. Innoc. IV. Sub Catholicæ *Tom. III. Part. I. fol.* 340.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex præcipuus æquitatis, & religionis aſſertor, facultates, & gratias ab Apoſtolica Sede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter catholicos ſcandala provenire ani-

animadvertit, pro ſui paſtoralis officii debito mature revocare conſuevit.

Græci prætendentes ſe exemptos a juriſdictione Ordinariorum impunitate ſibi propoſita committebant multos errores hic expreſſos.

§.1. Sane nonnulli locorum Ordinarii nuper ad audientiam noſtram referri curarunt, quod in quampluribus Regni Siciliæ citra, & ultra Pharum, & aliis Chriſtiani nominis civitatibus, & locis magna Græcorum, tam Religioſorum, & ſæcularium clericorum, quam laicorum multitudo reperitur, qui Eccleſiæ Græcæ mores, & ritus obſervantes, ſeque ſuos proprios ejuſdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque privilegiorum ſibi per fel.rec.Leonem X., Paulum III., Julium etiam III., & forſan alios Rom. Pontiſ. Prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu, ſe ab eorumdem Ordinariorum juriſdictione, & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes, impunitate ſibi propoſita, in diverſas hæreticas, nefariaſque opiniones, & abſurda deliramenta paſſim prolabuntur, aſſerentes inter alias eorum blaſphemias nullum eſſe defunctorum purgatorium, Rom. Pontiſ. aliquam in eos juriſdictionem, vel auctoritatem habere negantes, Indulgentias ab illo conceſſas damnantes, eccleſiaſticas ſententias, & cenſuras ab eo latas ſpernentes, Sanctiſſimæ Dei Genitricis Virginis Mariæ, Beatorum Apoſtolorum, & aliorum Dei Sanctorum feſtivitates ab Eccleſia Romana, Sanctiſque Patribus ordinatas, non obſervantes, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis infantibus in Baptiſmo exhibentes, inhumata defunctorum cadavera ſuperſtitione quadam impia, & pluſquam barbarica e ſepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quæ habitant, viſitationem, juriſdictionemque contemnentes, & Eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes; ac demum hujuſmodi, aliiſque ſuis opinionibus erroneis, atque ſacrilegis populos Latinos inficientes, correctionem legitimam ſuæ prætenſæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus, abuſibuſque conſeneſcunt, & immoriuntur, in ſuarum, vicinorumque populorum, præſertim ſimplicium animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

Ideo Pontifex iſte eos ſubjicit juriſdictioni Ordinariorum, circa ea, quæ ſpectant Dei cultum &c. Et Ritus alios eorumdem Græcorum approbatos reſervat.

§.2. Nos igitur proinde conſiderantes ejuſdem Sedis intentionem numquam fuiſſe exemptionem, aliudve privilegium a ſe conceſſam iri, ut inde ſcelerum impunitas, & animarum periculum emergat, abuſibus, & periculis hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtive obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatibus, & aliis, tam Sancti Baſilii, & alterius Ordinis Regularibus, quam ſæcularibus, ac etiam laicis perſonis quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, in genere vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tepores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas exemptiones, ac prout illas concernunt, deſuper confectas literas præfatas, ad hoc videlicet, ut ipſi locorum Ordinarii quaſcumque Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia Pia loca, tam ſæcularia, quam cujuſvis Ordinis regularia, eorumque Prælatos, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac majori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Miniſtros, & quaſvis alias ejuſdem nationis perſonas, in ſuis civitatibus, & diœceſibus conſiſtentia, quoties opus fuerit, viſitare, ac in illis ſuam ordinariam juriſdictionem, plenamque, & omnimodam ſuperioritatem, in iis quæ Dei cultum, Sacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſumque extirpationem concernunt, exercere, & exequi libere, & licite valeant, reliquis ipſorum Græcorum in divinis celebrandis, aliiſque ritibus a Sede Apoſtolica intactis remanentibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo revocamus, caſſamus, & annullamus, ac revocatas, caſſatas, & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis, clericis, vel laicis, eorum Prælatis, Eccleſiis, Cœnobiis, aut aliis Piis locis in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes, & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum viſitationi, correctioni, punitioni, juriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illiſque tamquam ſuperioribus ſuis, ſuarumque animarum paſtoribus humiliter obedire.

Decretum irritans.

§.3. Et ſic quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi facultate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio prædictorum.

§. 5. Per hoc tamen non intendimus, quod ipſi Græci ab eorum græcanico ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquomodo per locorum Ordinarios, aut alios impediantur.

Fides tranſumptorum.

§.6. Et quia difficile foret &c.

D. P. An. V. 16. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 16. Febr.1564. Pontificatus noſtri anno Quinto.

LXXXIX.

Deciſio in favorem Congregationis Lateranen. Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini, ſuper lite, quam de præcedentia habebat cum Congregatione Caſſinenſi, alias S. Juſtinæ, Monachorum Ordinis S. Benedicti.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ providentia circumſpecta, ne rurſus ea, quæ in controverſiis inter perſonas Eccleſiaſticas, præſertim Altiſſimo ſub regulari profeſſione famulantes exortis, pro tranquillo Religionis ſtatu prudenter ordinavit, in moleſtos contentionis anfractus relabantur, majorem ſolet, dum id res ipſa requirit, adhibere cautionem.

Lis ſuper præcedentia, de qua in rubr. orta erat.

§.1. Sane nuper poſtquam, ſicut Nobis innotuerat, ab antiquis uſque temporibus, etiam ſupra centum annos retroactos, lis, & cauſa, ſeu controverſia inter dilectos filios Rectorem generalem, & Canonicos Regulares S. Auguſtini Congregatinnis Lateranenſis, ex una, ac Monacos S. Benedicti Ordinis Caſſinen. alias Sanctæ Juſtinæ de Padua congregationum partibus ex altera, ſuper illorum præcedentia, ſeu præcedendi ſuborta, & coram diverſis Judicibus, etiam in noſtro Palatii Apoſtolici Auditorio ventilata, ac demum non ſine animi noſtri moleſtia in Œcumenico Concilio Tridentino, inter earumdem congregationum Abbates revocata fuerat.

Quam iſte Pontifex audien. & ſibi referendam commiſit tribus Cardinalibus hic nominatis.

§.2. Nos conſiderantes, lites, & controverſias hujuſmodi in Eccleſia præſertim inter religioſas, & reformatas perſonas, quæ relictis mundi vanitatibus, votum ſuum in humilitatis ſpiritu, Domino, & Deo noſtro, qui ſe pro nobis uſque adeo humiliavit, ut formam ſervi acciperet, perſolvere profitentur, non modicum illi præclaræ, Deo que præcipue dilectæ virtuti, quæ eſt humilitas, labem infundere, populoque ſcandalum generare, ac propterea illas omni ratione ſubmovendas, publicæque Religionis tranquillitati, ac miniſtrorum Dei reconciliationi, & mutuæ dilectioni quamprimum conſulendum eſſe rati. Motu proprio dictas cauſas, & controverſias ubilibet, & coram quibuſvis Judicibus motas, & in quibuſvis inſtantiis indeciſas pendentes, & ab eiſdem Judicibus ad Nos avocavimus, illaſque dilectis filiis noſtris Joanni Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, Joanni Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, ac Bernardino Scoto nuncupatis S.R.E. Presbyteris Card. audiendas, cognoſcendas, & decidendas per quamdam Motus proprii ſchedulam, & deinde illas per aliud noſtrum reſcriptum eiſdem Cardinalibus per eos audiendas tantum, Nobiſque referendas commiſimus.

Qui Cardinales retulerunt Pontifici præfatos Canonicos præcedere debere.

§.3. Qui quidem Cardinales, dictis partibus, earumve procuratoribus, & advocatis pluries auditis, dubiiſque emergentibus ad plenum diſcuſſis, & reſolutis, comperto ſatis per eos ex compluribus literis Apoſtolicis, diverſiſque aliis documentis, rationibus, & probationibus, quod ipſi Canonici fuerunt, & ſunt de illis clericis a S. Auguſtino, quinimmo a Sanctis Apoſtolis inſtitutis, eoſdem Canonicos, tam ſuæ antiquæ inſtitutionis hujuſmodi, quam etiam dignitatis clericalis, qua eos ſtatim, quod profeſſionem regularem emittunt, inſignitos eſſe oportet, aliarumque qualitatum in eis exiſtentium ratione, dictamque illorum Congregationem Lateranen. præfatos Monacos, & eorum Congregationem Caſſinen. præcedere debere cenſuerunt, & concluſerunt, ſuamque concluſionem hujuſmodi ad audientiam noſtram juxta ultimi noſtri reſcripti præfati tenorem retulerunt.

Pontifex ideo ſententiavit pro Canonicis.

§.4. Unde Nos illorum relatione intellecta, eaque per Nos diligenter examinata, quoniam eam in omnibus ſuis partibus veritati, & juri conſonam comperimus, per noſtram definitivam ſententiam pronunciavimus, ſententiavimus, decrevimus, & declaravimus, Abbates, Prælatos, & Canonicos regulares Congregationis Lateranen. uti clericos dimiſſa Superiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma Urbe conſuetum fuerat, & tunc obſervabatur) in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in d. Urbe, noſtroque, & aliorum Romanorum Pontificum Succeſſorum noſtrorum conſpectu, quam alias in univerſis, & quibuſcumque aliis Civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbates, Prælatos, & dictos præcedere debuiſſe, & debere, ac eoſdem Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum Congregationem, ut præfertur, incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monacis S. Benedicti, & eorum Congregationi in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe.

Abbateſque ipſorum Religionum debere præcedere ſingulariter, & de per ſe abſque eorum Conventibus, juxta antiquiorem promotionem.

§.5. Abbates vero dictarum Congregationum ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conventibus in Conciliis generalibus, provincialibus, & Synodalibus, ac aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet babebunt inter ſeſe juxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem intervenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordinis cujus ſint, attentis, præcedere, & præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout ex tunc prætulimus, antepoſuimus, & collocavimus, præferrique anteponi, & collocari mandavimus. Jactationes quoque, moleſtationes oppreſſiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per Abbates, Prælatos, & Monachos prædictos, & eorum Congregationem Caſſinen. eiſdem Abbaribus, Prælatis, & Canonicis Regularibus Congregationis Lateranen. ſuper præfatis omnibus, & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas,

tas, factaque, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & injuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & injuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque, & illa Abbatibus, Prælatis, Monacis Congregationis Caſſinen. hujuſmodi feciſſe, & facere minime licuiſſe, neque licere de jure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto jure procedendi, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, & tunc impoſuimus, prout in reſcripto, relatione, & ſententia prædictis plenius continetur.

Et modo ſupplet ejuſdem ſententiæ defectu, & illam inviolabiliter obſervari mādat.

§.6. Ne autem de ſententiæ, aliorumque præmiſſorum validitate ullo umquam tempore dubitari, ac propterea, vel alio quovis prætextu rem mature diſcuſſam, & judicatam, rurſus in controverſiam retrahi, neve denuo in Eccleſia Dei inter tales perſonas Religioſas contentiones exoriri, ac populo ſcandala generari contingat, tempeſtive providere, ac ſupremam huic negotio manum apponere cupientes, necnon veriores literarum ſingulorum Prædeceſſorum, ac reſcripti, proceſſus, relationis, ſententiæque præfatorum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes. Motu ſimili, non ad ipſorum Abbatum, Prælatorum, & Canonicorum Regularium Congregationis Lateranen., vel alterius pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera deliberatione, & certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad effectum executionis dictæ ſententiæ tantum omnes, & ſingulos proceſſus, & ſententiæ præfatorum defectus etiam ſubſtantiales, ſi qui forſan in eiſdem intervenerint, harum ſerie ſupplemus, ac eandem ſententiam una cum ejus proceſſu validos, & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter ab omnibus obſervari debere, nec partes ipſas ab eis ullo umquam tempore quovis prætextu, quæſitove colore reſilire poſſe, ſed ad id illorum obſervationem teneri, cenſuriſque, & pœnis, tam Eccleſiaſticis, quam pecuniariis ad id cogi, & compelli, neque Monacos eorumve Congregationem adverſus ſententiam, aliave præmiſſa in priſtinum ſtatum quovis quæſito colore, vel ingenio reſtitui, nec illa oppugnantes audiri.

Clauſulę præſervativæ, & Decretum irritans.

§.7. Præſenteſque literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, aut alio quovis defectu notari, ſeu impugnari poſſe, ſicque, & non aliter per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpetrandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, præmiſſaque omnia perpetuo ſtatuimus.

Executorum hujus Conſtitutionis deputatio, & facultates.

§.8. Et quod ita fiant, & obſerventur, volumus, atque mandamus ſimiliter venerabili fratri Epiſcopo Amerin., & dilectis filiis noſtro in Alma Urbe, & ejus diſtrictu Vicario in ſpiritualibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori generalibus, per præſentes motu pari mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Rectoris generalis, & Abbatum, Prælatorum, ac Regularium Canonicorum S. Auguſtini Congregationis Lateranen. præfatorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac illis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos ſuppletione, decreto, ſtatuto, voluntate, & mandato, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum quempiam deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, deturbari, vel inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & tam Eccleſiaſticas, & pecuniarias, etiam arbitrio ſuo moderandas, & applicandas, quam etiam privationis beneficiorum Eccleſiaſticorum per ipſos contradictores obtentorum pœnas, aliaque juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, illos ſententias, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, illoſque etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum imponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo quiſpiam præſentium vigore ultra tres dietas ad judicium non trahatur, ac aliis quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Monaſteriorum, & Ordinum, ac Congregationum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, vel conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, eorumque ſuperioribus, ac perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§.10. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in judicio & extra ubilibet locorum plena, & indubia,

eadem·

eademque prorſus fides adhibeatur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An.V. 18. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die decimaoctava Februarii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno V.

Sequitur tenor ſententiæ prædictæ.

Enarratio diſſerendæ.

CHriſti nomine invocato, pro Tribunali ſedentes, & ſolumDeum præ oculis haben. hanc noſtram definitivam ſententiam, quam ferimus in his ſcriptis, in cauſa, & cauſis, quæ coram Nobis, & quas dilectis filiis noſtris Joanni Michaeli Saraceno tit. S. Anaſtaſiæ, Joanni Baptiſtæ Cicadæ tit. S. Clementis, ac Bernardino Scoto tit. S. Matthæi S. R. E. Cardinalibus primo audiendas, cognoſcendas, & per eos decidendas, & terminandas, & deinde per præfatos Cardinales per Apoſtolica noſtra reſcripta Nobis referendas commiſimus, inter dilectos filios Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares Ordinis S. Auguſtini, Congregationis Lateranen. & univerſam Congregationem ex una, & Prælatos, Abbates, & Monacos Ordinis S. Benedicti Congregationis Caſſinen. alias S. Juſtinæ de Padna nuncupatos, & dictam eorum Congregationem, de & ſuper præcedentia, & jure inter eos præcedendi, tam in proceſſionibus, quam in generalibus, & ſynodalibus, ſeu Provincialibus Conciliis, omnibuſque actibus publicis, & privatis, rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latius deductis, & illorum occaſione, in prima, ſeu alia verſæ fuerint, & vertebantur inſtantiis, partibus ex altera, cauſa hujuſmodi coram dictis Cardinalibus ad plenum ventilata, ac ſæpius auditis partibus, & dubiis in ea plene diſcuſſis, & reſolutis, ac viſis de jure videndis, & demum per dictos Cardinales Nobis matura deſuper facta relatione, pronunciamus, ſententiamus, decernimus, & declaramus, Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares Congregationis Lateranen. uti Clericos dimiſſa ſuperiori veſte, pallio, ſeu cappa, in linea veſte, clericalique habitu incedentes (quod etiam in Alma noſtra Urbe Romæ conſuetum fuit, & nunc obſervatur, in proceſſionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in dicta Alma Urbe noſtra, noſtroque, & Succeſſorum noſtrorum conſpectu, quam alias univerſis, ac quibuſcumque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis dictis Abbatibus, Prælatis, & Monacis Ordinis Sancti Benedicti Caſſinen. præcedere debuiſſe, & debere, eoſdemque Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares, dictamque eorum Congregationem, ut ſup. incedentes, dictis Abbatibus, Prælatis, & Monacis S. Benedicti, & eorum Congregationi, in omnibus, & ſingulis præmiſſis præferendos, & anteponendos, & in digniori loco collocandos fore, & eſſe. Abbates vero dictarum Congregationum Lateranen. & S. Benedicti ſingulariter, & de per ſe abſque eorum conventibus, in Conciliis generalibus, provincialibus, & ſynodalibus, & aliis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel conſuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter ſeſe juxta ſingulorum ipſorum Abbatum ibidem intervenientium, priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam ac illa promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine cujus fuerint attentis præcedere, ac præferri, & in digniori loco collocari debuiſſe, & debere, prout præferimus, anteponimus, collocamus, præferrique, anteponi, & collocari reſpective mandamus. Jactationes quoque, moleſtationes, oppoſitiones, perturbationes, vexationes, & impedimenta quæcumque per præfatos Abbates, Prælatos, & Monacos dicti Ordinis S. Benedicti, & dictam eorum Congregationem eiſdem Abbatibus, Prælatis, Canonicis Regularibus dicti Ordinis, & eorum Congregationi, de & ſuper præfatis omnibus, & ſingulis, & illorum occaſione quomodolibet factas, præſtitas, & illatas, factaque, præſtita, & illata, fuiſſe, & eſſe temerarias, illicitas, indebitas, & injuſtas, temerariaque, illicita, indebita, & injuſta, ac de facto præſumptas, & præſumpta, illaſque, & illa præfatis Abbatibus, Prælatis, & Monacis feciſſe, & facere minime licuiſſe, nec licere de jure. Et propterea de, & ſuper illis, ac dicto jure præcedendi, ut ſupra, omnibus aliis, & ſingulis præmiſſis perpetuum ſilentium imponendum fore, & eſſe, ac imponimus. Utramque partem in expenſis juſtis ex cauſis abſolventes.

Deciſio quo ad præcedentiam inter præfatos Canonicos, & Monachos.

Deciſio quo ad præcedentiam Abbatum de per ſe abſque Conventibus.

Impoſitio perpetui ſilentii.

Abſolutio partium ab expenſis.

Ita eſt I.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Joannes Michael Cardinalis Saracenus.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum Joannes Baptiſta Cardinalis S. Clementis.

Ita refero, & cenſeo pronunciandum eſſe Bernardinus Cardinalis Tranen.

Nomina Cardinalium, qui cauſam cognoverunt & Pontifici retulerunt.

XC.

Revocatio licentiarum omnium quibuſcumque (exceptis Commiſſariis, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis) conceſſarum, tenendi, vel legendi libros Luteranos, aut de hæreſi ſuſpectos. Et prohibitio illos de cetero habendi, vel legendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm pro munere quod ſuſtinemus, id præcipue Nobis propoſitum habeamus, & omni ſtudio, diligentiaque curemus, ut omnes Chriſtifideles tam gravibus, calamitoſiſque temporibus in recta, & Catholica fide contineamus, id agere, & providere neceſſe eſt, ut omnem omnibus aberrandi ab ea occaſionem ſubtrahamus. Nemini autem mirum videri debet, ſi Romanus Pontifex nonnumquam facultates aliquas, quas ipſe, vel Prædeceſſores ejus probabili adducti ratione conceſſerint, poſtea

ſtea revocet, cum ipſo rerum uſu edoctus animadverterit, eas juſtiori de cauſa eſſe revocandas.

Cauſa revocationis.

§.1. Ad notitiam noſtram pervenit, ex data nonnullis licentia habendi, & legendi libros hæreticos, aut de hæreſi ſuſpectos, ad hæreſes, & errores, qui in eis libris continebantur, refellendos, non raro evenire ſolere, ut illis ipſis eorum librorum lectio noceat, quibus ob eam cauſam conceſſa fuerit, ut aliis prodeſſe poſſent, illis ipſis hæreſibus, & erroribus propter humanæ mentis imbecillitatem eos implicans, a quibus ſe alios revocaturos eſſe confiſi fuerant.

Revocatio licentiarum habendi & legendi libros lutheranos, vel de hæreſi ſuſpectos.

§.2. Huic rei providere, & animarum periculo, quantum fieri poteſt, pro paſtorali ſollicitudine occurrere cupientes, cogitanteſque Nobiſcum, nuper in ſacro generali Concilio hæreſes horum temporum ita confutatas, atque damnatas fuiſſe, ut tantæ Synodi auctoritas, cujus decreta hujus ſanctæ Sedis auctoritate, cum deliberatione matura confirmata, & comprobata ſunt, ad vitandos errores, & Catholicæ fidei veritatem agnoſcendam ſufficere omnibus debeat, nec ullius præterea confutatio requirenda ſit, Prædeceſſorum noſtrorum præſertim felic. record. Julii III., & Pauli IV. veſtigiis inſiſtentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac deliberatione matura, omnes & ſingulas facultates habendi, & legendi libros Luteranos, aut aliorum hæreticorum, ſeu de hæreſi ſuſpectos, omnibus tam clericis ſæcularibus, aut regularibus, quam laicis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis ſint, etiam ſi Epiſcopalis, vel Archiepiſcopalis, aut alia majori eccleſiaſtica, ſeu ſæculari dignitate præfulgeant (inquiſitoribus, & commiſſariis hereticę pravitatis a Sede Apoſtolica deputatis, quoad eo Officio fungentur, exceptis) a Nobis aut quocumque Prædeceſſorum noſtrorum, ſeu Apoſtolicæ Sedis Legatis, majorive Pœnitentiario, vel quibuſcumque aliis, quibuſcumque verborum formis, & clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet, etiam motu & ſcientia ſimili ad hoc tempus conceſſas, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium revocamus, & pro revocatis, & irritis, perinde ac ſi numquam conceſſæ fuiſſent, habemus & haberi volumus.

Prohibitio legendi, & habendi libros prohibitos, & prohibendos.

§.3. Inhibentes omnibus ſub cenſuris, ſententiis, & pœnis, tam a ſacris Canonibus, quam a Sede Apoſtolica ad hoc tempus conſtitutis in eos, qui hujuſmodi libros legant, aut habeant, ne quis eorum poſthac eis facultatibus uti, neve ullos omnino libros hujuſmodi improbatos & prohibitos, aut quos in poſterum a Sede Apoſtolica, Inquiſitoribuſve hæreticæ pravitatis, aut locorum Ordinariis improbari, prohiberique contigerit, legere, habereve quacumque de cauſa audeat.

Monitio, ut tales libri Inquiſitoribus locorum conſignentur.

§.4. Impreſſores autem & Bibliopolas, & alios, quicumque ejuſmodi libros habent, habuerintve (Inquiſitoribus & Commiſſariis iiſdem dumtaxat exceptis) monemus, & eumlibet eorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna incurſus criminis hæreſis, & aliis contra hæreticos a jure inflictis, & irrogatis, tam eccleſiaſticis, quam temporalibus ſententiis, cenſuris, & pœnis præcipimus ac mandamus, ut eos libros intra ſexaginta dies a die, quo hæ literæ publicatæ fuerint, numerandos, quorum viginti pro primo, alios viginti pro ſecundo, reliquos pro tertio, ac peremptorio termino, & monitione Canonica eis aſſignamus, Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis in civitatibus, in quibus ii libri ſint, tradant, atque conſignent.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtant. Conſtit., & Ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma publicandi hanc Conſtitutionem.

§.6. Ut vero hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit, quod illa ignoraverit, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce a Curiæ noſtræ Curſoribus, ſeu Notariis aliquibus publicis recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquamdiu relinquantur.

Fides tranſumptorum.

§.7. Tranſumptis quoque earum quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, ut ſine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus.

D. P. An.V. 24. Martii.

Dat. Romæ apud S.Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 24. Martii 1564. Pontificatus noſtri Anno V.

XCI.

Approbatio Indicis librorum prohibitorum, cum regulis firmatis per Patres a ſacro Concilio Tridentino deputatos. Et prohibitio illos de cetero habendi, & legendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Lectio librorum hæreticorum non ſolum ſimplices, ſed etiam doctos viros corrumpit.

DOminici gregis cuſtodiæ Domino diſponente præpoſiti, vigilis more paſtoris non deſiſtimus ipſi gregi ab imminentibus periculis, quanta maxima poſſumus cura, & diligentia præcavere, ne propter negligentiam noſtram pereant oves, quæ pretioſiſſimo Domini noſtri Jeſu Chriſti ſanguine ſunt redemptæ. Et ſi autem quæ ad fidei veritatem patefaciendam, & ad horum

Digitized by Google

horum temporum hæres confutandas pertinebant, in Œcumenico, & generali Concilio Tridentino, ſancti Spiritus aſſiſtente gratia, nuper adeo enucleata, ac definita fuerunt, ut facile jam ſit unicuique ſanam, catholicamque doctrinam a falſa, adulterinaque internoſcere: tamen cum librorum ab hæreticis editorum lectio, non modo ſimpliciores homines corrumpere ſoleat, verum ſæpe etiam doctos eruditoſque in varios errores, & a veritate fidei catholicæ alienas opiniones inducere, huic quoque rei eſſe duximus providendum.

Ideo Concilium Trid. delegit Prælatos ad firmandum Indicem librorum prohibitorum.

§.1. Cum autem aptiſſimum ei malo remedium eſſe ſciremus, ſi componeretur atque ederetur Index ſive Cathalogus librorum, qui vel hæretici ſint, vel de hæretica pravitate ſuſpecti, vel certe moribus, & pietati noceant, id negocium ad ſacram Tridentinam Synodum rejeceramus, ea vero ex tanta Epiſcoporum, & aliorum doctiſſimorum virorum copia delegit ad eum conficiendum Indicem multos cum doctrina, tum judicio inſignes Prælatos ex omnibus fere nationibus. Qui quidem non ſine maximo labore, plurimiſque vigiliis, eum Indicem tandem, Deo juvante, perfecerunt, adhibitis etiam in conſilium lectiſſimis quibuſdam Theologis. Peracto autem Concilio, cum ex ipſius Synodi decreto is Index Nobis oblatus fuiſſet, ut ne ante ederetur, quam a Nobis approbatus fuiſſet, Nos doctiſſimis quibuſdam, probatiſſimiſque Prælatis eum accuratiſſime legendum, examinandumque tradidimus, & ipſi etiam legimus.

Illum ideo jam perfectū modo approbat hic Pontifex.

§.2. Cum igitur eum magno ſtudio, acri judicio, diuturna cura confectum, & præterea commodiſſime digeſtum eſſe cognoverimus. Nos ſaluti animarum conſulere, eamque ob cauſam providere cupientes, ne libri, & ſcripta cujuſcumque generis, quæ in eo improbantur, ſive ut hæretica, ſive ut de hæretica pravitate ſuſpecta, ſive ut pietati, ac morum honeſtati inutilia, aut aliqua correctione ſaltem indigentia, poſthac a Chriſtifidelibus legantur, ipſum Indicem, una cum regulis ei præpoſitis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, imprimique, ac divulgari, & ab omnibus univerſitatibus Catholicis, ac quibuſcumque aliis ubique ſuſcipi, eaſque regulas obſervari mandamus, atque decernimus.

Haſque legi, vel teneri pro licet.

§.3. Inhibentes omnibus, & ſingulis, tam eccleſiaſticis perſonis ſæcularibus, & regularibus cujuſcumque gradus, ordinis, & dignitatis ſint, quam laicis quocumque honore, ac dignitate præditis, ne quis contra earum regularum præſcriptum, aut ipſius prohibitionem Indicis libros ullos legere, habereve audeat. Si quis autem adverſus eas regulas, prohibitionemque fecerit: is quidem, qui hæreticorum libros, vel cujuſvis auctoris ſcripta propter hæreſim, vel falſi dogmatis ſuſpicionem damnata, atque prohibita legerit, habueritve, ipſo jure in excommunicationis pœnam incidat, eamque ob cauſam in eum tamquam de hæreſi ſuſpectum inquiri, & procedi liceat, præter alias pœnas ſuper hoc ab Apoſtolica Sede, ſacriſque Canonibus conſtitutas. Qui autem libros alia de cauſa prohibitos legerit, habueritve, præter peccati mortalis reatum, Epiſcoporum arbitrio ſevere ſe noverit puniendum.

Contrariis derogat.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum ne excommunicari poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Formam publicationis hujus Bullæ profert.

§.5. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excuſatione ignorationis uti poſſit, volumus, & mandamus, ut hæ literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam & clara voce recitentur; & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, earum exempla in iiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem & affixionem, omnes & ſingulos, qui his literis comprehenduntur, poſt tres menſes a die publicationis, & affixionis earum numerandos, volumus perinde adſtrictos, & obligatos eſſe, ac ſi ipſiſmet illæ editæ, lectæque fuiſſent.

Transſumptis credi jubet.

§.6. Tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus.

D. P. An. V. 24. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 24. Martii 1564., Pontificatus noſtri Anno quinto.

XCII.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Sanctiſſimi Nominis Dei, ad cavendum blaſphemias, perjuria, illicitaque juramenta inſtitutæ, cum indulgentiarum, & aliarum gratiarum conceſſione.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INjunctum Nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium, Nos admonet, ut animarum ſaluti quantum cum Deo poſſumus, etiam multiplicatis gratiis omni ratione conſulamus.

Inſtitutio Sodalitatis nominis Dei in Hiſpaniis.

§.1. Hodie ſiquidem per Nos accepto, quod in Burgenſi, & pluribus aliis Hiſpaniarum Civitatibus, & aliis locis una ſaluberrima Confraternitas ſub vocabulo Nominis Jeſu inſtituta erat, cujus Confratrum partes

Digitized by Google

tes potiſſimum eſſent, diligenter cavere, ne vel ipſi, vel alii coram eis aliquo modo, niſi ob cauſam graviſſimam jurarent, & contrafacientes modeſte admonerent. Quodque ipſi Confraternitati plurimi Chriſtifideles ſe conſcribi fecerant, quorum opera, & ſtudio blaſphemiæ, periuria, & alia illicita juramenta commode prohibebantur,

Approbatio Pontificis dictæ Sodalitatis ubique terrarum pro die Circumciſionis.

§.2. Nos ut ipſa Confraternitas in majori ſemper reverentia habeatur, & Chriſtifideles eo libentius illam ingrediantur, quo ipſa amplioribus decorata ſpiritualium gratiarum donis, & Apoſtolicis fuerit ſuffulta privilegiis, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis dictæ Confraternitatis, ubivis terrarum, & locorum, nunc & pro tempore diffuſæ, utriuſque ſexus Confratribus in illa, nunc & pro tempore deſcriptis ubilibet conſtitutis, ſive ſub ejuſdem Confraternitatis regula prius edita, ſive ſub alia ſimili comprehendatur, qui vere pœnitentes, & confeſſi die feſto Circumciſionis Domini Noſtri Jeſu Chriſti annis ſingulis, in perpetuum, Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum ſuſceperint, & ſolemnitati per ipſam Confraternitatem in dicto die feſto ubivis locorum pro tempore celebrari ſolitæ, in toto, vel in parte interfuerint, quoties id egerint, toties pro quolibet die feſto hujuſmodi plenariam omnium & ſingulorum, ac quorumcumque peccatorum ſuorum indulgentiam, remiſſionem, & abſolutionem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, concedimus, & elargimur.

Primaque Dominica cujuſcumque menſis.

§.3. Illis vero Confraternitatis confratribus, qui qualibet prima die Dominica cujuſque menſis totius anni, ſimiliter in perpetuum, ad Miſſam, quam ipſi Confratres audire tenentur, audiendam convenerint, quotieſcumque id egerint, decem annos.

Admonentibus quoque temere jurantes, & blaſphemantes.

§.4. Qui vero temere jurantem, aut alias divinum Nomen blaſphemantem, modeſte, & charitative, quandocumque admonuerint, pro qualibet vice centum dies. Et quicumque verbi Dei Prædicatori ſæculari, vel cujuſvis Ordinis regulari, qui Chriſtifideles, ut a juramentorum abuſibus caveant & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplectantur hortatus fuerit, decem annos de injunctis ſibi pœnitentiis in forma Eccleſiæ conſueta, miſericorditer in Domino relaxamus.

Facultas Confratrum eligendi in die Circumciſionis confeſſores approbatos, qui eos abſolvant &c.

§.5. Et ut ipſi Confratres dictæ Indulgentiæ plenariæ, Deo propitio, facilius efficiantur participes, illis, & eorum ſingulis, indulgentiam hujuſmodi conſequi volentibus, ut dicto die feſto Circumciſionis occurrere, quoſcumque ſibi beneviſos idoneos Presbyteros, ſæculares, vel cujuſvis Ordinis Regulares, per Ordinarium loci approbandos, in ſuos poſſint eligere Confeſſores, qui confeſſionibus ipſorum diligenter auditis, & eorum quemlibet, ab omni, & quacumque excommunicationis, etiam majoris, & ab omnibus, & quibuſvis aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine, aut mixtim, quavis occaſione, vel cauſa latis (ſalvo tamen jure tertii) necnon ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam locorum Ordinariis, ac Sedi Apoſtolicæ reſervatis, præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta contentis, dicta auctoritate Apoſtolica abſolvere, eiſque pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere. Ac vota quæcumque (Hieroſolymitano, viſitationis Liminum beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli prædictorum de Urbe, ac Jacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant, ſimiliter auctoritate, & tenore præmiſſis perpetuo concedimus, & indulgemus.

Ordinarii faveant promotioni hujus Sodalitatis.

§.6. Mandantes univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis ceteris Eccleſiarum Prælatis, & locorum Ordinariis ubilibet conſtitutis, eorumque generalibus in ſpiritualibus Vicariis, & Officialibus, quod ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro Confratrum prædictorum parte fuerint requiſiti, eidem Confraternitati prædictæ pro poſſe faveant, favorabiliter aſſiſtant, & illam promovere procurent.

Clauſulæ hujus Conſtitutionis præſervativæ.

§.7. Præſentibus, quas nunquam, etiam per Nos, aut alios Romanos Pontifices Succeſſores Noſtros, vel Sedem præfatam, aut alios quoſcumque quomodolibet revocari, ſuſpendi, limitari, reduci, modificari, aut eis in aliquo derogari poſſe, neque ſub quibuſvis illarum, aut ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, modificationibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, in genere, vel ſpecie, per Nos, vel Succeſſores Noſtros, aut Sedem præfatam, ſeu quoſvis alios, & ex quibuſcumque, etiam urgentiſſimis, & neceſſariis cauſis, etiam pro fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Cruciata ſancta, vel expeditione contra infideles, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, Principum, vel aliorum inſtantia, ſeu eorum contemplatione, vel etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet canonice, vel de facto, nunc, & pro tempore impoſitis, & factis, nullatenus umquam comprehenſis, ſed ſemper ab illis exceptis, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas fore, ac cenſeri decernimus, perpetuis futuris temporibus.

In die Circumciſionis non obſtante interdicto, in locis Confraternitatis celebrari poteſt, & ſociorum corpora ſepeliri valent.

§.8 Ut autem ipſi Confratres, majorem a Nobis gratiam reportaſſe lætentur, eiſdem Confeſſoribus Confratribus juramenta quælibet ſine alterius præjudicio relaxare. Et præterea eidem Confraternitati, illiuſque Confratribus, ac Eccleſiis, Capellis, & Altaribus ejuſdem ubilibet conſtitutis, quod quocumque tempore cujuſvis interdicti, & ceſſa

Digitized by Google

ceſſationis a divinis, videlicet dicto die feſto Circumciſionis a primis veſperis uſque ad occaſum Solis ejuſdem diei incluſive, Veſperæ, Miſſæ, aliaque divina officia in ipſius Confraternitatis Eccleſiis, Altaribus, ac Capellis, ſolemniter, & publice celebrari. Qualibet vero prima die Dominica cujuslibet menſis privati Confratres privatam eorum Miſſam ex ejuſdem Confraternitatis inſtituto celebrari ſolitam celebrari facere, illique intereſſe. Ac inſuper ſemel in menſe Dominicum corpus ſuſcipere. Et quoties aliquem, vel aliquos ex ipſis Confratribus quocumque tempore interdicti, ſeu ceſſationis a divinis hujuſmodi mori contigerit, dummodo cauſam non dederit interdicto, eorum cadavera cum moderata pompa ſepeliri, libere, & licite valeant. Et interim interdicta, & ceſſationes a divinis hujuſmodi quæcumque ſint, ad effectum præmiſſum omnino ſuſpendantur, & ſuſpenſa eſſe cenſeantur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Clauſulæ præſervativæ. §.9. Ac præſentes literas ſub quibuſvis revocationibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium gratiarum, per Nos, vel Succeſſores noſtros, in genere, vel in ſpecie es quibuſvis etiam urgentiſſimis cauſis, etiam ad Imperatoris, Regum, & aliorum Principum inſtantiam pro tempore quomodolibet emanatis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas fore.

Decretum irritans. §.10. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ. §.11. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, & edendis, necnon etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Declaratio circa dictam facultatem eligendi Confeſſorem. §.12. Volumus autem ne Confratres ipſi, quod abſit, propter hujuſmodi gratiam reddantur procliviores ad illicita committenda, quod ſi a ſinceritate fidei, & unitate S.R.E., ac obedientia, & devotione noſtris, vel Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium deſtiterint, aut confidentia ejuſdem gratiæ aliqua commiſerint, gratia, & literæ, quoad eligendum Confeſſorem hujuſmodi illis nullatenus ſuffragentur.

Declaratio circa dictas Indulgentias. §.13. Volumus autem, quod ſi aliqua alia indulgentia fuerit per Nos in aliquo loco eidem Confraternitati conceſſa, præſentes quoad locum hujuſmodi nullæ ſint.

D. P. An. V. 13. Aprilis. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quinquageſimo ſexageſimo quarto, Idib. Apr., Pont. noſtri Anno V.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

XCIII.

Quod major pars Cardinalium Sanctiſſimæ Inquiſitionis decernit, a tota Congregatione valide ſtatutum cenſetur.

Inſtitutionem hujus Congregationis habes in Pauli III. Conſt. XLI. Licet *Tom. IV. Par. I. fol.* 211.

P I U S E P I S C O P U S

Motu proprio &c.

Deputatio Cardinalium Congregationi S. Inquiſitionis. CUM Nos per noſtrum ſpecialem Motum proprium ſub data Romæ apud Sanctum Marcum, quarto Non. Aug., Pontificatus noſtri Anno quinto officio ſupremo in Alma Urbe, & Curia noſtra, ac tota repub. Chriſtiana ſanctæ Inquiſitionis hæreticæ pravitatis, ejuſque cauſarum audientiæ, cognitioni, expeditioni, & terminationi præfecerimus, & deputaverimus dilectos filios noſtros Joannem Michaelem Sanctæ Anaſtaſiæ Saracenum, & Jo. Baptiſtam S. Clementis Cicadam, ac Joannem Suavium S. Priſcæ Reumanum, necnon Michaelem S. Sabinæ Ghiſlerium, & Clementem S. Mariæ in Aracœli Monialium, & Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, & Carolum S. Martini in Montibus Borromæum Preſbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu Vitellium Diaconum, tunc titulorum Miſeratione divina S.R.E. Cardinales, cum facultatibus, juriſdictionibus, & auctoritatibus, prout in eodem Motu proprio latius continetur.

Alia deputatio. §.1. Cum poſtea etiam in eodem ſancto Officio ſupremo inquiſitionis hæreticæ pravitatis, verbo deputaverimus Inquiſitorem dilectum Filium noſtrum Franciſcum Alciatum tituli ſanctæ Suſannæ Cardinalem, ne in poſterum de ipſius juriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili & ex certa noſtra ſcientia, deputationem hujuſmodi tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo eumdem generalem Inquiſitorem hæreticæ pravitatis, prout ſupraſcripti alii octo Cardinales, conſtituimus, deputamus, & ordinamus, & in numero ſupradictorum aliorum Inquiſitorum unimus, & aggregamus.

Quod maior pars facit tota Congreg. feciſſe dicitur. §.2. Et inſuper pro faciliori cauſarum expeditione, & terminatione ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem S. R. E. Cardinalium, qui in Congregatione pro dicto officio intervenerint, ſeu convenerint dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum, & firmum, ita & taliter, quod nullo modo impugnari poſſit, perinde ac ſi omnes, & ſinguli Cardinales prædicti in dicta Congregatione conveniſſent, & major pars conſenſiſſet.

Omnimoda juriſdictio congregationis eſt. §.3. Cum plena & omnimoda juriſdictione, auctoritate, & poteſtate omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum Prædeceſſoribus, per Nos vel alios Summos Pontifices alias quomodolibet conceſſis, & attributis, irritum, &c. decernentes.

Derogatio contrariorum. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſ-

Digitized by Google

buſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & omnibus illis, quæ Nos, & Prædeceſſores noſtri voluerunt & voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſufficit ſignatura.

§.5. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Papa ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

XCIV.

Declaratio quod Concilii Tridentini decreta circa Reformationem, & jus poſitivum tantummodo, ligare cœperunt a Kalen. Maii 1564.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas, atque confirmatio Apoſtolicæ Sedis, & debet & ſolet accedere, ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, ejuſdem Sedis judicio, & declaratione tollenda eſt.

Dubitabant multi a quo tempore ligaret Concilium Tridentinum circa Reformationem, & jus poſitivum

§.1. Ad aures noſtras pervenit multos eſſe, qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta ſacri generalis Concilii Tridentini, ad reformationem & jus poſitivum dumtaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad provinciales, diœceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros Ordines ſuſcipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales Eccleſias, aliaque beneficia eccleſiaſtica, quæ * ejuſdem Concilii decretis retineri prohibitum fuit, reſignanda, & ad complures res hujuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, juſque poſitivum tantum ſpectantes, quæ obſervari, aut evitari debeant.

* illius.

Declarat idem Pontifex cœpiſſe ligare a Kalend. Maii 1504.

§.2. Nos itaque ut omnis controverſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, juri, & æquitati convenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam etſi ipſius Concilii decreta, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata a Nobis fuerunt ſub finem menſis Januarii; & ab eo etiam tempore apud hanc ſanctam Sedem obſervari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & jure etiam communi ſancitum eſt, ut Conſtitutiones novæ vim, non niſi poſt prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, juſque poſitivum dumtaxat ſpectantia, a Kalen. Maii proxime præteriti omnes obligare cœpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cujuſquam, quod ea ignoraverit, admittendam.

Decretum irritans.

§.3. Atque ita Apoſtolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari.

Clauſula derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis aliiſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.V. 18. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 14. Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri Anno V.

XCV.

Inſtitutio Congregationis S. R. E Cardinalium, ſuper executione, & obſervantia Sacri Concilii Tridentini, & aliarum Reformationum hujus Pontificis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Reformationes de quibus in præcedentibus Bullis referuntur.

ALias nonnullas Conſtitutiones, & Ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarii noſtri, ac ejus officii, necnon Camerarii, & Cameræ Apoſtolicæ, ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatii Apoſtolici cauſarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & Contradictarum, aliorumque Almæ Urbis noſtræ, ac Rom. Cur. Tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen, ut intelleximus, ab eorumdem officiorum, & Tribunalium præfatis, ac officialibus minus diligenter obſervantur.

Inſtitutio Congregationis, de qua in rubrica.

§.1. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta ſacri Concilii Tridentini in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſerventur, Nos propterea conſiderantes parum eſſe jura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, injuncti obligamur, ſalubriter, & utiliter providere, præfataſque Conſtitutiones, & Ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes, venerabili fratri noſtro Joanni Epiſcopo Tuſculan. Morono, Jo. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Jo. Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in Montibus Borromæo Presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum Diacono, Cardinalibus committimus, & mandamus, quatenus ipſi, ſeu eorum major pars, conjunctim, vel diviſim, eorum arbitrio, etiam tamquam executores dictarum literarum, Conſtitutionum, & Decretorum prædictorum Conſtitutiones, & Ordina-

Digitized by Google

dinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum, ac literarum deſuper confectarum per quoſcumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ Curiarum, ac Tribunalium prædictorum Judices, & officiales, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis officiorum, & aliis eiſdem Cardinalibus beneviſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurren. pœnis, firmiter obſervari faciant, & cum effectu (niſi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quam dictarum literarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad Nos referant,) invocato, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obedientia Congregationi debita.

§.2. Ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex nunc, prout ex eadem die, & contra, illorum officiis privatos, necnon ad illa, & alia Romanæ Curiæ officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic privatis, illa tamquam per privationem vacantia a Datario noſtro vendi, & a quibuſvis perſonis idoneis pro pretio convenienti emi, libere, & licite poſſe, auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout Nos harum ſerie nunciamus, decernimus, & declaramus.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Pœnitentiariæ, & Curiarum, necnon Tribunalium prædictorum ſtatutis &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu ſimili, &c. & alias quomodocumque conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, eaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

D. P. An. V. 2. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Marcum, quarto Non. Auguſti, Anno V.

XCVI.

Facultas S. R. E. Cardinalium Congregationis ſuper Inquiſitione hæreticæ pravitatis tenendi, & legendi libros hæreticos, aut alias prohibitos, & concedendi aliis licentiam eos habendi, ac legendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Hic Pontifex deputavit Cardinales Inquiſitores generales, ſed hanc Bullam hic non habes.

Cum inter crimina, quæ animadverſione digna ſunt, & in corrigendo exempla cunctis præbere debeant, hæreſis ſit gravius, & ceteris deteſtabilius: ideo cum Nobis maxime diſpliceat, & ne illud latius ſerpat, pro illo extirpando, cunctis, etiam de crimine hujuſmodi infectis, & illius fautoribus, ne ad deteriora (quod Deus avertat) delabantur, per Nos non modicum invigilandum ſit. Cumq. annis præteritis, & etiam forſan uſque in hodiernum diem in diverſis mundi partibus, proh dolor! hæreſes, & falſa dogmata pullulaverint, & adhuc pullulent, ſolicitante humani generis inimico, minuſque, etiam cujuſcumque correctionis prætextu pullulare ceſſent. Propterea dilectos filios noſtros Joannem Michaelem S. Anaſtaſiæ Saracenum, Joannem Baptiſtam S. Clementis Cicadam, Joannem Suavium S. Priſcæ Reumanum, Michaelem S. Sabinæ Alexandrinum, Clementē Olera S. Mariæ de Aracæli, Ludovicum S. Cyriaci in Thermis Simonetam, Carolum S. Martini in Montibus Borromæum Presbyteros, ac Vitellotium S. Mariæ in Porticu Diaconum Vitellium, Cardinales nuncupatos: pro erroribus, qui occaſione quarumcumq; hæreſum dietim contingunt, reprimendis, & ſeu hæreſibus hujuſmodi, & illarum fautoribus, Domino noſtro Jeſu Chriſto auxiliante, extirpandis, deputavcimus: ac eos in Inquiſitores, ſeu in S. Inquiſitionis Congregatione Deputatos, cum omnimoda poteſtate conſtituerimus.

§.1. Et eis ſæpe contingat, ne Catholici, & Chriſticolæ veneno hujuſmodi ſectæ, & illius fautorum afficiantur, ac etiam pro negociorum, & cauſarum pro tempore incurrentium expeditione, ac hæreticorum, qui etiam ad præſens carceribus in Alma Urbe noſtra mancipati exiſtunt, ac pro tempore mancipentur, deprehenſione, & eorum ad veram doctrinam reductione, nonnullos, ſeu quamplures libros ab ipſis impiis hæreticis, & ſectę Luteranæ fautoribus compoſitos, & in lucem editos, ac qui in dies ſucceſſu temporis edentur, & componentur, ac etiam aliquando oporteat, pro conſervanda Religione in cordibus Catholicorum eiſdem libris, & hæreticorum deceptionibus, fraudibus, & dolis, ac machinationibus reſpondere, vel a viris Catholicis, ac ſacræ Doctrinæ peritis reſponderi facere, ſtantibuſque Conſtitutionibus hactenus per Nos editis, & per Indicem librorum correctorum de mandato noſtro, vel alias factum, prohibitionibus factis, eoſdem libros, pro hujuſmodi erroribus reprimendis, tenere, & legere dubitent, ac ut filii obedientiæ eoſdem libros perſpicere, ut accepimus, non audeant.

Illi indigebant libris prohibitis ex cauſis hic expreſſis, quos tamen tenere non valebant ſtante Indice, de quo ſupra in Conſt. 91. fol. 174.

§.2. Ad omnem igitur hæſitandi materiam, & conſcientiæ ſcrupulum in eis tollendum, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, de eorumdem Joannis Michaelis, Joannis Baptiſtæ, Joannis Suavii, Michaelis, Clementis, Ludovici, Caroli, ac Vitellotii Cardinalium fide, probitate, & conſtantia, ſingularem, tum notitiam, tum fiduciam habentes, eiſdem Cardinalibus, ut durante eorum officio, & quamdiu Inquiſitioni hujuſmodi præfuerint, quoſcumque, quæcumque quotcumque, & qualiacumque, quorumcumque, tum antiquorum tum modernorum, & futuro-

Hic ideo Pontifex licentiam, & facultatem, de qua in rubrica concedit.

rum, infidelium, & hæreticorum, aut hæreſis, & cujuſcumque impietatis, vel ſuperſtitionis, vel reprobatæ lectionis, condemnatorum, vel ſuſpectorum, ac etiam incertorum, vel diſſimulatorum auctorum, & ſcriptorum, atque etiam Hugonotorum commentaria, tractatus, libros, collectanea, expoſitiones, annotationes, interpretationes, verſiones, & alia cujuſcumque inſcriptionis, & argumenti opera, quocumque nomine nuncupata: Latino, Græco, Hebræo, aut quocumque alio, etiam vulgari cujuſcumque regionis ſermone compoſita, tam manu ſcripta, quam a quibuſcumque impreſſoribus, & in quibuſcumque locis, etiam nominatim prohibitis, vel ſuſpectis, ſeu etiam ſine impreſſorum, & locorum, ac temporis titulo, ac abſque locorum Ordinariorum, & hæreticæ pravitatis Inquiſitorum, aut aliorum ad id deputatorum licentia, & approbatione impreſſa, etiam ex profeſſo contra Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, & S. Romanam Eccleſiam, ac Sedem Apoſtolicam prædictam, compoſita, & conſcripta, ac etiam divulgata, necnon hæreſes, & errores, ſeu reprobatas, & damnatas diſciplinas continentia, necnon impreſſorum, & auctorum, aliorumque id genus hominum damnatorum memoriam, & nomina præſeferentia, tam per officium S.Romanæ, & univerſalis Inquiſitionis, quam alias quomodocumque, & qualitercumque, in genere, vel in ſpecie pro tempore prohibita in quibuſvis mundi partibus, ad quos eos accedere contigerit, potiſſimum in Alma Urbe noſtra, & Romana Curia habere, tenere, legere abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, & cujuſcumque ſuſpicionis, vel infamiæ, aut cenſurarum Eccleſiaſticarum incurſu, libere, & licite poſſint, & valeant. Ita quod in futurum nullatenus ſuper retentione librorum, ſcripturarum, extractuum, & explicationum, & commentariorum hujuſmodi impediri, moleſtari, vel argui, ſeu inquiri poſſint, plenam, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur, ac deſuper cum eis indulgemus.

Prohibetque ceteris aliis, ne libros prohibitos teneant vel legant, etiam vigore cujuſcumque privilegii, abſque eorundem Card. Inquiſit. licentia.

§. 3. Diſtrictius inhibentes quibuſvis aliis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus perſonis, etiam quacumque auctoritate, præcellentia, & dignitate fungentibus, etiam Cardinalatus honore præditis, ne eoſdem libros, extractus, ſeu ſcripturas, & commentaria hujuſmodi, etiam, ut præfertur, ſpecificata, quovis quæſito colore, etiam cujuſvis privilegii, a Nobis, & a Prædeceſſoribus noſtris, vel ab ipſo Sanctæ Inquiſitionis officio hactenus conceſſi prætextu, penes ſe retinere, aut tenere, legere, & explicare, abſque Cardinalium prædictorum nova facultate, & licentia, ſub excommunicationis majoris, & latæ ſententiæ pœna, quam eo ipſo in his ſerimus ſcriptis, ac aliis pœnis a Conſtitutionibus ac ſacris Canonibus inflictis, & in Indice hujuſmodi contentis, audeant, ſeu præſumant. Ac decernentes irritum &c.

Facultatem, que eiſdem Inquiſit. concedi tales licentias dandi.

§.4. Et nihilominus eiſdem ſupranominatis Cardinalibus dilectis filiis noſtris, quando eis, vel eorum majori parti videbitur, ſi placuerit, in plena Congregatione tantum ſimilem licentiam concedendi quibuſcumque perſonis cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentibus, ſupradictos libros etiam cujuſcumque damnatæ lectionis tenen., haben., legen., & interpretandi, ſeu explicandi ad tempus, vel in perpetuum, & conceſſam revocandi, ſimiliter licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur de gratia ſpeciali.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 5. Non obſtantibus Lateranen., & quorumcumque Conciliorum, ac aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ſtatutis &c. etiam juramento roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis pro tempore exiſtentibus Sanctæ Inquiſitionis hujuſmodi majoribus Inquiſitoribus, & quibuſvis etiam S. R. E. Cardinalibus, ceteriſque ad dictum officium in dicta Urbe, & alibi deputatis, ac alias in genere, vel in ſpecie, etiam cum cenſurarum, & pœnarum incurſu, aliiſque decretis, & clauſulis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, etiam Motu proprio &c. ſeu etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice latiſſime, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio I.

Clauſularum repetitio.

§.6. Et de conceſſionibus, impartitionibus, indultis, inhibitione, ſingulis decretis, derogatione, declaratione, de, ac pro omnibus, & ſingulis præmiſſis, ut ſupra latiſſime exten. Et cum opportuna, ſi videbitur, exequutorum deputatione &c. etiam ſub cenſuris &c. cum poteſtate aggravandi &c. invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, & cum derogationibus, conſtitution. de una, & de duabus dietis, non tamen ultra tres, ac prædictorum, & quorumcumque aliorum quomodolibet contrariorum ad effectum &c. latiſſime exten., & quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur literæ per Breve noſtrum cum præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam qualitat. ac nominum, & cognominum conſultorum hujuſmodi majori & veriori ſpecificatione, & expreſſione expediri poſſint.

Datum Romæ apud S. Marcum 6. Kal. Septem., Ann. Quinto. D. P. An. V. 27. Auguſti.

Can-

XCVII.

Cancellariæ Criminales Status Eccleſiaſtici, ex cauſa vere oneroſa aliis non conceſſæ, Rev. Cam. Apoſt. iterato applicantur. Et ſtatuta pro Cancellariis præfiniuntur. Cum privilegiorum conceſſione. Ac Theſaurarii & A. C. ſuper illis & eorum cauſis, jurisdictione, & auctoritate.

Eamdem applicationem fecit Paul. IV. in Conſtit. XV. Romanus *Tom. IV. Part. I. fol.* 333.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. SUperna providentia, quæ cunctorum Chriſtifidelium cœtum per diverſa Rectorum officia ſtatuit in rectitudine gubernandum, Pontificalem ad hoc Nobis ſupremam contulit dignitatem, ut præ ceteris per congruam executionem paſtoralis officii, cujus miniſterio numine afflante divino, quamvis indigni præſidemus, cunctorum præſertim Nobis, & Sedis Apoſtolicæ ſubditorum, utilitati & indemnitati ſalubriter conſulamus, ac ne in civitatibus, terris, caſtris, & aliis eidem Sedi immediate ſubjectis locis Notariorum, & Tabellionum, ſeu Scribarum incuria, vel nimia indulgentia, aut impunitate, partium contrahentium, & litigantium actus, & inſtrumenta ſummo cum eorum detrimento depereant, aut falſitatis, immutationis, vel alterationis vitio ſubjaceant, ſed ad omnium commoditatem illa debite, diligenterque conſerventur illæſa, & proinde ut jus ſuum unicuique intactum remaneat, opem, & operam efficaces impendamus.

Cauſæ iſtius Cōſtitutionis. §. 1. Cum itaque (ſicut magno cum animi noſtri mœrore accepimus) in quampluribus Status noſtri Eccleſiaſtici civitatibus, terris, caſtris, & locis, nulla fere, aut rara admudum Archivia, ſeu Regeſtra pro contractuum, inſtrumentorumque, & actorum aliorum, necnon varii alterius generis publicarum Scripturarum debita conſervatione ſint inſtituta, & ſi quæ ſint, ita incertis, uſu, & conſuetudine depravata reperiantur, ut qui illis præſunt Notarii, Tabelliones, & Scribæ, etiam actuarii, cum ipſi, vel ad tempus a locorum Communitatibus, & Univerſitatibus, ſeu aliis ſuperioribus, aut perſonis ad ſe poteſtatem habere prætendentibus, ad Notariatuum officia exercenda ſint electi, vel ex eo quod officia ipſa, a Nobis vel Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ſeu Camera Apoſtolica ipſius gratioſe conceſſa ſunt, exercitia ſuorum officiorum hujuſmodi parvipendentes, illorumque amiſſionem, vel privationem, ſeu quodvis alterius generis mulctæ, vel pœnæ nuſquam metuentes, partes ipſas exhibendis inſtrumentis, quorum conſervationem ipſi prorſus negligunt, in forma probante, ac ſolutionibus ſuperinde faciendis pro eorum arbitrio vexare non vereantur, ac (quod pejus eſſe videtur) ipſorumque quamplures præſertim in locis, in quibus illorum electio, & deputatio ad Communitates, aut Univerſitates, quas etiam circa Officiorum damnorum datorum conceſſiones variis modis aberrare Nobis plene conſtitit, ſpectat, literarum, & artis Notariatus rudes prorſus, & ignari, ac ad tale munus ſuſcipiendum, & exequendum penitus inhabiles ſint, in conficiendis inſtrumentis, & aliis actibus publicis, ſive decretis, & declarationibus annotandis, infinitos committant errores, & falſitates. Ac nulli reviſores, qui de ſe Notariorum eorumdem idoneitate, & ſufficientia informent, ac de eis atteſtentur, exiſtant, ſed paſſim favore, pretio, vel pactionibus, etiam ſuper officiorum Notariatuum hujuſmodi emolumentis, partim vero electores, partim vero judices, & commiſſarios dividendis, & diſtribuendis conjunctim eligantur, ac propterea exceſſive ſcripturarum taxæ, & exactiones, non minus injuſte, quam indebite extorqueantur, cauſæque in longum protrahantur, & quaſi immortales efficiantur.

§. 2. Cumque inſtitutio fel. rec. Pauli Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri præmiſſis, ac forſan aliis tunc ſuadentibus cauſis moti, ſuper officiis Notariatuum hujuſmodi in cauſis criminalibus ſtatus noſtri prædicti, proinde quidem ac permaxime utilium capitulorum editionem factam per Legatos, & Vicelegatos, ac Gubernatores locorum ita negligantur, ut ipſi (neſcitur qua ratione ducti) præter, & contra mentem & intentionem noſtras, illa & capitulis hujuſmodi omnino neglectis, Cancellarios, & Notarios pro eorum libito, in civitatibus, terris, caſtris, & locis ſub eorum legationibus, ſeu guberniis comprehenſis ponere aliis amotis, aut ſi non amotis, in eorum officia, aut ea, quæ ad illa ſpectant, ſe ingerere non formidant, quam ob cauſam plura etiam ad præſens in hujuſmodi criminalibus Notariatuum officia penes dictam Cameram non ſine maximo ejus detrimento vendenda remanent, in gravem Divinæ Majeſtatis offenſam, partiumque contrahentium, & litigantium præjudicium, & gravamen, Notariorumque, Judicum, & Commiſſariorum, necnon Communitatum, & Univerſitatum, aliarumque perſonarum animarum periculum, & jacturam, ac plurimorum ſcandalum. Pauli IV. Cōſtitutio edita ſuper iſtis Cancellariis male obſervatur.

§. 3. Nos igitur, quibus imminet, talia ad meliorem & ſaniorem ſtatum reducendi continua ſolicitudo, præmiſſis ne fiant in poſterum, debitæ proviſionis noſtræ adminiculo, quantum Nobis ex alto conceditur, obviare, necnon animarum ſaluti, noſtrorumque civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum hujuſmodi, ac eorum incolarum, præſertim litigantium & contrahentium ſtatui, quieti, commoditati, ſecuritati, ac ſalubriori directioni illorum regiminis conſulere volentes, necnon quaſcumque proviſiones, conceſſiones, aſſignationes, & quaſvis alias diſpoſitiones de præ- Ideo ab iſto Pontifice revocantur omnes conceſſiones de eis factæ ex cauſa non oneroſa.

prædictis civilibus, & quæ tam conjunctim, quam ſeparatim exerceri ſolent, & nondum vendita penes dictam Cameram exiſtunt, criminalibus hujuſmodi, & ratione ſcriplurarum dumtaxat damnorum datorum officiis, civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum hujuſmodi, etiamſi ad Legatorum, Communitatum, Univerſitatum, & aliarum particularium perſonarum cujuſcumque dignitatis, præeminentiæ, & auctoritatis exiſtentium, quovis modo pertineant, & illa per deputatos a Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, ſeu Poteſtatibus, vel aliis juſtitiæ Miniſtris hactenus exerceri ſolita ſint, ac ad præſens exerceantur, quibuſvis perſonis cujuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, per Nos, aut quoſcumque alios Rom. Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, ac etiam Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios Officiales, & perſonas hujuſmodi, perpetuo, vel ad tempus, præterquam tamen ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum factas, illarum omnium veriores tenores, datas, & decreta etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſa propter quas factæ & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie revocantes, caſſantes, & annullantes, ac revocatas, caſſatas, & annullatas, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtere, neminique ſuffragari, aut prodeſſe poſſe, ſeu debere decernentes. Ipſaque officia a quibuſvis Communitatibus, Univerſitatibus, legationibus, guberniis, etiam perpetuis, vel temporalibus, necnon Magiſtratibus, Poteſtatibus, & aliis Judicibus & perſonis, penitus, & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac eadem officia Cameræ præfatæ applicantes, & appropriantes, & ad illam in futurum perpetuo declarantes & decernentes.

Paulique prædicti Bulla confirmatur.

§.4. Necnon Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi ſuper Notariatuum in criminalibus officiis confectas literas, veriorem illarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſertus foret, præſentibus pro expreſſo ac inſerto habentes, Apoſtolica auctoritate etiam perpetuo confirmantes, & approbantes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra deliberatione, dilectum Filium Donatum Matthæum Minalem, modernum, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius Status noſtri Eccleſiaſtici, & Cameræ hujuſmodi Commiſſarium generalem, ad omnia, & ſingula quarumcumque Legationum, civitatum, terrarum, & locorum totius Status Eccleſiaſtici prædicti Notariatuum in civilibus, & nondum vendita criminalia, necnon damnorum datorum officia, etiamſi illa, per unum, vel duos, aut plures Notarios exerceri conſueverint, ac ſub quorumcumque S. R. E. Cardinalium, vel aliarum perſonarum legationibus, aut guberniis, perpetuis, vel temporalibus, comprehenſa ſint, cum eorum ſcripturis, ſi quæ ſint, necnon honoribus, oneribus, & emolumentis, cum capitulis infraſcriptis, ac alias cum obligationibus, clauſulis, cautelis, decretis, pactis, & conditionibus, ac pro pretio, ſeu pretiis dicto Theſaurario beneviſis in utilitatem ipſius Cameræ convertendis, & applicandis ad vitam quibuſvis perſonis, originariis, vel forenſibus, ſibi beneviſis.

Theſaurario facultas ea alienandi conceditur.

§.5. Ita quod liceat ipſi Theſaurario pro tempore exiſtenti perſonas hujuſmodi officia pro tempore ementes, in corporalem, realem, & actualem, omnium, & ſingulorum officiorum emptorum hujuſmodi poſſeſſionem, ſeu quaſi inducere, inductoſque defendere & manutenere, amotis exinde, etiam manu regia, appellatione poſtpoſita, & ceſſante, quibuſvis eorum detentoribus, quos Nos etiam per præſentes amovemus, & amotos eſſe denunciamus.

Cancellarii, ſtatim publici Notarii efficiuntur.

§.6. Necnon perſonas officia hujuſmodi pro tempore ementes, ſtatim emptione, & illorum admiſſione factis, in Notarios publicos & legales creamus, conſtituimus, & deputamus. Ita quod eis in poſterum liceat quælibet inſtrumenta & ſcripturas, etiam ratione damnorum datorum hujuſmodi, ac in civilibus, & criminalibus cauſis reſpective, conjunctim, vel ſeparatim, & alias juxta modum per prædictum Theſaurarium præſcribendum, coram quocumque, ſive quibuſcumque Judicibus, & perſonis, ſæcularibus vel Eccleſiaſticis quacumque poteſtate, vel etiam Cardinalatus honore, aut alias fulgen., & tam in judicio, quam extra ſcribere.

Theſaurarii facultas vendendi Cancellarias etiam originariis, non obſtante Bulla Pauli IV.

§.7. Necnon officia in criminalibus hujuſmodi nondum vendita, ſi dictus Theſaurarius illorum emolumentorum tenuitatem perſpexerit, una cum civilibus officiis, literis Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi quoad hoc non obſtantibus, perſonis, etiam locorum originariis, & incolis, vel forenſibus, ac alias prout eidem Theſaurario melius videbitur, nomine ejuſdem Cameræ, & in illius utilitatem vendenda, concedenda, conferenda, & alienanda, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conſtituimus, & deputamus.

Cameramque pro venditionibus hujuſmodi obligandi.

§.8. Eique Cameram ipſam, omniaque illius bona præmiſſorum occaſione in ampliſſima forma ejuſdem Cameræ obligandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ac opportuna faciendi, & exercendi; necnon detentores prædictos expellendi.

Cancellarias occupantes expellendi.

§.9. Ac unum, vel plures commiſſarium, ſeu Commiſſarios loco ſui, cum ſimili aut limitata poteſtate, facultate, & auctoritate, ac alias, prout ſibi videbitur, ad præmiſſa deputandi.

Dubia interpretandi, & lites decidendi ſummarie &c.

§.10. Ac ſi quæ forſan ſuper præmiſſis, omnibus, & ſingulis aut aliis illorum occaſione per eorumdem officiorum emptores, aut Communitates, Univerſitates, Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, aut alias perſonas dubitari contingeret, ac propterea jam forſan inter eos orta ſint, & oriri in poſterum contigerit lites, & dubia, illa interpretandi, & declarandi, ac ſummarie, ſimpli-

ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judieii, appellatione remots, deeidendi, & terminandi, plenam, & liberam ac omnimodam poteſtatem, ſscultatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

Prohibitio cæteris omnibus, de Cancellariis diſponendi.

§. 11. Diſtrictius inhibentes quibuſvis Communitatibus, Collegiis, & aliis particularibus perſonis, & pro tempore exiſtentibus Legatis, Vicelegatis, Gnbernatoribus, Poteſtstibus, Officialibns, Judicibus, & Commiſſariis, quibuſcumque poteſtate, auctoritate, facultatibus, privilegiis, indultis, prærogativis, præeminentiis, & dignitatibus munitis, ne ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis latæ ſeutentiæ, aliiſque quoad inferiores a Legatis, & Vicelegatis prædictis ejuſdem Theſaurarii arbitrio moderandis, applicandis, & infligendis pœnis, quovis quæſito colore, ingenio, vel prætextu, audeant, ſeu præſumant, ſe ulterins in eiſdem Notariatuum officiis, tam per Cameram venditis, quam deinceps vendendis, ae aliis præmiſſis, vel eorum interpretatione, ae originalibus ſcripturis officia hujuſmodi, ipſorumque Notariorum præjudicium concernentibus, per ſe, ſeu eorum Cancellarios, ſeu Secretarios, aut Scribas, vel alium, ſeu alios intromittere, aut de illis quomodolibet diſponere, ſeu Notarios illa pro tempore ementes moleſtare, perturbare, vel impedire, sut contra eos procedere. Decernentes, & declarantes, detentores prædictos ſpoliatos eſſe, dici, & cenſeri, aut illis actionem ſpolii propterea competere, aut deſuper agere.

Præſervatio hujuſmodi venditionum.

§. 12. Ac præſentes literss ullo umquam tempore, quovis quæſito colore, vel ingenio, de ſubreptionis, vel obreptionis, ant nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, argui, vel impugnari, ſeu reſtitutiones in integrum adverſus illas, per ſic amotos, vel alios quoſcumque impetrari, aut eos illis etiam motu ſimili contra uti, ipſaque præſentes ad viam juris reduci, etiam enormiſſimæ læſionis, aut alio quovis prætextu nullatenus poſſe. Ac illas, & qualcumque venditiones, alienstiones, & conceſſiones de eiſdem officiis per eumdem Theſaurarium, & Commiſſarios ab eo pro tempore deputatos, nomine ejuſdem Cameræ ſciendas, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, vel limitationibus contrariis minime comprehendi, ſed illas perpetuis futuris temporibus validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolsbiliter obſervari, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum, etiam ſub data poſteriori per ipſum Theſaurarium, ſeu Commiſſarios, & emptores eligenda reſtitutas, & de novo conceſſas eſſe, & cenſeri: necnon perſonas, quibus officia hujuſmodi vendentur, & concedentur, ſi per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios Officiales prædictos pro tempore exiſtentes modo aliquo moleſtari, vel impediri contigerit, Cameram ipſam ad ipſos defendendum, & manutenendum, ac alia præmiſſa omnino teneri.

Cancellariæ per triennium proximum nõ vacent, & vacante a Theſaurario concedantur.

§. 13. Ac officia Notariatuum hujuſmodi per triennium a data præſentium computandum, vacabiſia non eſſe, neque cenſeri, ſed dicto triennio elapſo, ſingulorum officiorum prædictorum, quando per illa obtinentium reſignationes vel obitus, ſeu quamcumque aliam dimiſſionem, vel admiſſionem, aut venditionem vacaverint, illa præcedentibus ſupplicstionibus manu Rom. Pont. aut in ejus præſentia ſignandis, ae alias in omnibus, & per omnia, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis vacabilibus fieri conſuevit, expediri debere. Necnon illa hac prima vice tantum per dictum Theſaurarium pro pretio reperibili vendi, ipſumque Theſaurarium literas patentes illarum conceſſionum, & aſſignationum deſuper expedire, & concedere poſſe, ipſaque officia ſub præſentibus comprehendi, & per eas Cameræ prædictæ applicata eſſe, & cenſeri.

Cum facultate rogandi quæcumque instrumenta, & alia.

§. 14. Necnon perſonas illa pro tempore ementes facultatem inſtrumenta quæcumque rogandi, & ſeribendi, necnon actitandi, aliaque ſaciendi in quocumque, & quibuſcumque Tribunalibus Gubernatorum, ac ejuſdem Status Eccleſiaſtici Rotæ Auditorum, Civitatum, Communitatum, Poteſtatum, Commiſſariorum deputatorum, & deputandorum, & aliorum quorumcumque Officialinm, & Juſtitiæ Miniſtrorum, ae in Curia, ſeu Curiis Mercatorum quorumlibet, ac coram quibuſcumque officiis Bullectarum, Datiorum, Gabellarum, mercium, ſive pecudum, ac damnorum datorum hujuſmodi, tam in cauſis civilibus, quam criminalibus, ſive mixtis juxta modum per Theſaurarium hujuſmodi in illorum officiorum conceſſionum patentibus literis præſcribendum, & non alias habere.

Originarii & exteri eas cõſequi poſſint.

§. 15. Ac tam cives, vel originarios, & incolas Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus officia hujuſmodi inſtituta fuerunt, quam extraneas perſonas offieia ipſa emere poſſe.

Et ita & non alias obſervetur.

§. 16. Et ita in præmiſſis, omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſeu illorum Locatenentes, ac etiam S. R. E. Cardinales ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cancellarii ſtatuta Pauli Quarti, & iſtas ordinationes ſervent.

§. 17. Vnlumus autem, quod perſonæ, quibus officia hujuſmodi concedentur, Notarii Curiales nuncupentur. Ipſique inſtaſcripta, ac ea quæ in ejuſdem Pauli Prædeceſſoris literis continentur ordinationes, ſtatuta, & capitula quæcumqne, & præſertim ea, quæ illorum ſindicatum concernunt, omnino obſervare, libroſque conficere, ac eorum inſtrumenta in protocolla debita redigere, ſententias etiam, aliaſque ſcripturas diligenter conſervare teneantur.

§. 18. Quod-

Digitized by Google

Acta in manualibus ſcribant.

§.18. Quodque de cetero omnia acta, quæ in litibus, & cauſis fieri, & ſcribi continget, non in forma proceſſus, ſed in libris, manualibus nuncupatis, ſcribere teneantur.

Taxas obſervent.

§.19. Nec ratione tam criminalium, quam civilium officiorum hujuſmodi pro mercede pluſquam hodie capitur, capere poſſint, ſervatis modo, & taxa in literis Pauli Prædeceſſoris præfati circa hujuſmodi officia criminalia præſcriptis.

Indultis & exemptionibus a Paulo IV. conceſſis perfruantur.

§.20 Ipſiſque omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, & exemptionibus Notariis criminalibus per literas Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi conceſſis, quoad perſonas, & res ipſorum Notariorum, & eorum Subſtitutorum, ac familiæ uſum, & victum in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, ac extra eas, per univerſum Statum noſtrum Eccleſiaſticum prædictum utantur, potiantur, & gaudeant.

Contributiones nemini dare debeant.

§.21. Quodque partem aliquam ſuorum emolumentorum contribuere, aut aliquod onus, vel reſponſionem ratione ſuorum officiorum quibuſvis Communitatibus, Collegiis, Legatis, Gubernatoribus, aliiſve perſonis ſolvere minime teneantur, non obſtante, quod alias contribuerint, ſeu ſolverint, aut onus aliquod habuerint, etiam ex cauſa oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum dictæ Cameræ tantum factæ, Sed eo caſu certior factus Theſaurarius ipſe, prius iis, quorum intereſt de ſorte principali, quam ſolverint, aut alia aliqua remuneratione, vel aſſignatione providere, & circa ea in prima dictorum officiorum venditione advertere debeat, & teneatur. Sitque pro ea vice dumtaxat merus judex, ita ut ab ejus ſententiis, ſeu declarationibus, vel decretis, verbo vel in ſcriptis, etiam ad partium inſtantiam latis, & factis, appellari non liceat, auditis prius iis, quorum intereſt, quibus interea emptores præfati nihil ſolvere teneantur.

Auditor C. eorum Judex deputatur, & ſive Theſaurarius reſpective.

§.22. Ac quod dicta Camera, & illius Curiæ cauſarum pro tempore exiſtens generalis Auditor, & Theſaurarius, ac eorum quilibet in ſolidum, emptores eorumdem officiorum, eorumque per eos emptorum officiorum hujuſmodi ſubſtitutos in pacifica poſſeſſione manutenere debeat, ac facta venditione prædicta dictus Auditor Notariorum Curialium hujuſmodi in omnibus cauſis, tam ratione dictorum ſuorum officiorum, quam alias contra eos per quoſcumque quomodolibet pro tempore motis merus judex, & executor ſit, eſſeque cenſeatur. Ita ut ipſi coram alio judice, quovis prætextu, vel cauſa revocari, ſeu trahi non poſſint, ac in eiſdem litibus, & cauſis, quæ videlicet ratione perſonarum ſuarum inter eos, ac officiorum eorum contra quoſcumque, idem Auditor manu regia, ſine ſtrepitu & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, appellatione ab ejus ſententia remota, procedere poſſit, & debeat. Ita tamen quod pars, quæ gravata cenſebitur, parito judicato, & refectis expenſis, ſententiæ reviſionem in Camera petere poſſit, & ſi damna aliqua per emptores Notarios hujuſmodi, aut aliquem eorum paſſa, aut expenſæ in eiſdem litibus, & cauſis ratione dictorum eorum officiorum factæ fuerint, idem Auditor, prout juſtum ei videbitur, a partibus condemnatis, aut Camera prædictis de illis ſatisfieri facere procuret, & teneatur.

Prohibitio ceteris officialibus, deſuper ſe intromittendi.

§.23. Quodque Legati, & Vicelegati Provinciarum, ſive Civitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum Gubernatores, Communitates, & Collegia, Poteſtates, ac Commiſſarii, qui ad præſens adminiſtrant, aut adminiſtraturi ſunt juſtitiam, coram quibus Notarii, ſeu eorum Subſtituti, tam civiles, quam criminales in toto Statu Eccleſiaſtico pro tempore ſcribentes exiſtunt, non poſſint, nec debeant Notarios Curiales hujuſmodi moleſtare, vexare, perturbare, ſeu impedire ſupra poſſeſſione, ſeu quaſi hujuſmodi eorum officiorum, vel emolumentis, neque ſe eorum officiis aliquatenus ingerere, ad eaque officia alios Notarios quoquomodo intromittere, vel ſalaria eorum contra earumdem præſentium, ac Pauli Prædeceſſoris deſuper confectarum literarum hujuſmodi formam diminuere, nec dicta officia in affictum recipere, neque conductores aliquos proferre, ſub pœna excommunicationis per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua nonniſi a prædicto Auditore Cameræ, ac refectis prius ejuſdem Auditoris arbitrio damnis & intereſſe ipſorum Notariorum Curialium, & non alias abſolvi poſſint.

Cancellariatum conceſſiones, reſcinduntur in Camera Apoſt. ultra dimidium læſa ſit.

§.24. Et ſi reperientur aliqua ex dictis officiis tam civilibus, quam criminalibus vendita, ſeu alias quibuſvis perſonis quocumque titulo, tam per Nos, quam Prædeceſſores noſtros, aut Cam. Apoſt. præter & contra, tam earumdem præſentium noſtrarum, quam prædicti Pauli Prædeceſſoris jam deſuper confectarum literarum hujuſmodi formam & tenorem quomodolibet alienata, ſi in alienatione hujuſmodi dicta Camera ultra dimidium læſa fuiſſe reperiatur, tunc illorum emptoribus per Cameram ipſam prius reſtitutis pretiis, illa ab eodem Theſaurario, de novo uti vacantia vendantur. Illaque in omnibus, & per omnia ſub præſentibus comprehendantur, & comprehenſa omnino intelligantur.

Cancellarii eorum ſcripturas ad Archivia deferre non tenentur, ſed eorum ſucceſſoribus cõſignare.

§.25. Quodve in omnibus Civitatibus, Terris, & locis totius Status Eccleſiaſtici prædictis, etiam ſi in illis Archivia aliqua, non tamen ex cauſa oneroſa exburſationis videlicet pecuniarum eidem Cameræ factæ ut præfertur, inſtituta, etiam quibuſvis facultatibus, & privilegiis munita exiſtant, Notarii ipſi Curiales diligentiſſime ſcripturas, & inſtrumenta ſuorum officiorum conſervent, ac ad illorum delationem ad Archivia hujuſmodi non teneantur, ſed illa, occurrente eorumdem officiorum, ſive per ceſſum, aut venditionem, ſive per mortem, aut alias, vacatione, ei, cui a Sede Apoſtolica officia hujuſmodi ſic vacantia concedentur, aſſignari, & tradi debeant.

§.26. Ipſi-

Cancellariæ habentur pro Archiviis ubi illa non ſunt.

§.26. Ipſique Notarii Curiales in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis hujuſmodi, in quibus nulla Archivia exiſtent, a reliquis Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum eorumdem non Curialibus Notariis pro Archivio habeantur, ac illarum ſcripturarum cuſtodes exiſtant, nec tam eas, quam ſuas alias quavis de cauſa tranſportare valeant.

Officiales tenentur ad inſtantiam Cancellariorum, alios Notarios inquirere & repertos inhabiles repellere.

§.27. Ac Civitatum, Caſtrorum, Terrarum, & locorum, in quibus Notarii ipſi Curiales inſtituti fuerint, Gubernatores, ſeu juſtitiæ adminiſtratores, eiſdem Curialibus Notariis inſtantibus ceteros Notarios non Curiales jure, vel privilegio, aut facultatib. inſtrumenta rogandi ſuffultos, de eorum privilegiis, facultatibus, & jure hujuſmodi inquirere, ſibique ſuorum privilegiorum, facultatum, & juris patentes literas oſtendi petere, & facere, ac eos, quos habiles repererint, ad rogitus contractuum, & inſtrumentorum ſuſcipiendos admittere, Alios vero minus habiles, etiam quantumvis idoneos, & ſufficienti privilegio munitos, repellere, eiſque ne contractus, & inſtrumenta conficiant, aut ſe de eis rogent, inhibere poſſint, & cogant admiſſos hujuſmodi Notarios ad inſtrumenta redigenda in libros, & protocolla, eiſdem modo & forma, ac ſub pœnis quæ in dicta Conſtitutione Pauli IV. continentur. Quorum quidem Notariorum non Curialium inquiſitio ſingulis ſaltem menſibus, & ad quamlibet ipſorum Curialium Notariorum inſtantiam, & adverſus inobedientes executio a Gubernatoribus, & juſtitiæ miniſtris hujuſmodi ſine aliquo temporis intervallo fiat, ad hoc ut ſcripturæ publicæ ſuum effectum ſortiantur, ſub pœnis contra Gubernatores, alioſque juſtitiæ miniſtros, opem, auxiliumque ſuum in ſupra, & infra notatis caſibus denegantes præfato Auditori Cameræ benevisis.

Notariorum decedentium ſcripturas, Cancellarii cuſtodiunt ſi Archivia non ſint in locis illis.

§.28. Quando autem in præfatis locis, ubi nullum eſt Archivium quiſpiam Notarius non Curialis deceſſerit, aliquis ipſorum Curialium Notariorum cum Cancellario Univerſitatis, ſeu Communit. ſi talis Univerſit., vel Communitas Cancellarium habeat; ſin minus cum alio, ubi ſcripturæ Notarii non Curialis defuncti reperirentur, ſe conferat, ac eas accipiat, & de illis inventarium conficiat, quo confecto illud in libro penes ſe remanſuro regiſtret, & deinde illud Notarii defuncti hæredibus conſignet, ac ſcripturas hujuſmodi ad officium ſuum tranſportet, & ſimul cum aliis ſuis ſcripturis conſervet. Ac caſu quo eſtrahendum, aut dandum ſit ſumptum aliquod ſcripturarum, & inſtrumentorum Notarii defuncti hujuſmodi, poſſit, & debeat illud publicare, tantamque mercedem recipere, quantam ſi rogatus de eodem ſumpti inſtrumento fuiſſet, relictis tamen mercedis ejuſdem tribus ex quatuor partibus hæredibus præfatis, & ſi dicti Notarii non Curiales, dum infirmantur ſcripturas ſuas hujuſmodi Notariis Curialibus conſignare voluerint, teneantur Notarii Curiales hujuſmodi eas recipere, & morte Notarii conſignantis ſuccedente, ordinem, qui ſupra deſcribitur, omnino ſequi. Et circa hæc Gubernatores, ceterique juſtitiæ miniſtri Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus Notarii non Curiales hujuſmodi obierint, Notariorum defunctorum hujuſmodi hæredes ad conſignandum ſcripturas illorum, ſi quæ penes illos extiterint, ſub pœnis ſibi benevisis cogere, & compellere, auxiliumque, favorem, & operas efficaces deſuper impendere debeant; quæ ſi recuſaverint, a præfato Auditore Cameræ, pœna ejuſdem Auditoris arbitrio imponenda, & applicanda, puniri poſſint. In locis autem, ubi plures Notarii aderunt Curiales, occurrente obitu aliquorum Notariorum non Curialium, tunc is Notarius Curialis curam ſcripturarum defuncti habeat, qui ad hoc a ceteris ſociis ſorte extractus erit.

Cauſæ inter plures Cancellarios per turnos a Menſario diſtribuantur &c.

§.29. Porro ſi in Civitate, aut Terra, vel loco alio plures fuerint Notarii Curiales, nulli partium ligantium cauſam inchoare liceat coram eo Notario, quem volet, etiam ſi cauſa, vel lis ſit ordinaria, ſeu extraordinaria, aut commiſſionis, ſive appellationis, ſed per turnum cauſæ omnes diſtribuantur inter Notarios, prout in Alma Urbe, ac inter Rotæ Notarios Almæ Urbis noſtræ fieri, & obſervari ſolet, videlicet qui voluerit committere cauſam, vel litem, aut eam inchoare de mandato Superioris, ſive per viam libelli, ſive alterius cujuſvis petitionis, ſeu appellationis, adhibit Menſarium, qui quolibet menſe ſorte ab illis eligetur, & mutabitur ipſe, librumque ad hunc effectum cuſtodiet cum inſcriptione nominum, & cognominum aliorum Notariorum collegarum ſuorum in eodem tribunali, ubi pendebit cauſa, eaque nomina in buſſula ad hoc apta imbuſſulabit, & unus illorum ſorte extractus in illa cauſa Notarius eſſe cenſeatur. Idemque Menſarius in prædicto libro Notariorum extractum dictæ cauſæ faciet debitorem, cum deſcriptione tituli, & nuncupationis cauſæ, nominumque partium litigantium, & ſucceſſive in aliis pro tempore advenientibus cauſis extrahatur unus reliquorum Notariorum, qui ſuperfuerint in buſſula, & ſic de aliis donec turnus finitus fuerit, & eorum quiſque cauſam aliquam habuerit, & ſuper hoc turno etiam comprehendatur nomen Menſarii, finitoque turno iterum nomina omnium Notariorum in buſſula ponantur, nominaque, & cauſæ modo, quo ſupra extrahantur, & inter eos dividantur, quo fiet, ut donec extractio nominum a buſſula facta fuerit, partes litigantes ſuæ cauſæ Notarium prorſus ignorabunt. Notario extracto, cauſaque per Menſarium Notario extracto aſſignata, penes ipſum remaneat, ac in ea ſcribat, nec in illa aliis Collegii Notariis licet in eodem tribunali in eadem cauſa ſcribere, aut ullo modo ſe in ea immiſcere. Ita ut Notarius, cui ſorte cauſa obtigerit, etiamſi illa non agitetur, ſe iterum imbuſſulare petere non poſſit, donec turnus ipſe finiatur.

Menſarii extractio, & officium.

§.30. Et ſimiliter ſingulis primis diebus cujuſ-

cujuslibet menſis ſorte estrahatur unus Menſarius, cui libri Menſariatus conſignabuntur, & computa cauſarum, ad quos pertinebunt, cum buſſula, aliiſque nominibus, quæ ſupererunt. Et quia multis in locis plurium cauſarum principium ſumitur, vel ex præcepto, vel monitorio Superiorum, aut a fugæ ſuſpicionis mandato, in quibus ſolitum eſt apponi ſigillum Judicis. Volumus, ad hoc, ut ſervetur æqualitas in diſtributionibus cauſarum inter Curiales Notarios hujuſmodi, quod ſigillo ipſo penes Judicem remanente in eventum expeditionis præcepti, aut monitorii, vel mandati, antequam illa ſigillentur, Notarius ex buſſula estrahatur, qui præceptum, ſeu monitorium, vel mandatum hujuſmodi ſcribat, quo ſcripto, ipſe ad Menſarium Notarium accedat, ac ab illo ſigillari procuret. Et in locis, in quibus ratione præceptorum, monitoriorum, & mandatorum hujuſmodi nihil ultra ſigillum ſolvitur, ſigillo hujuſmodi Menſario pro tempore esiſtenti ſoluto, Menſarius ipſe in fine menſis Superiori, ſeu Judici, ad quem ſpectat ſigilli emolumentum, computum ſigillorum datorum reddere teneatur. In locis vero, in quibus ſigillum hujuſmodi gratis datur, Menſarius illius ratione nihil exigat. In locis autem, in quibus eorumdem præcepti, monitorii, & mandati ratione partim pro ſigillo, partim vero pro ſcriptura aliquid ſolvitur, Notarius ſcribens ſuam ratam retineat; ratam vero Judicem, vel Superiorem ejuſdem ſigilli ratione tangentem, Menſario tunc exiſtenti perſolvat, ac Menſarius de ſimilibus, ut ſupra, eidem Judici, ſeu Superiori in fine cujuslibet menſis computum reddere debeat, nec hoc ordine intelligatur confundi cauſa unius tribunalis cum alio tribunali, ſed cujuslibet tribunalis Notarii Curiales pro tempore esiſtentes, de per ſe ſuum turnum conficiant in diviſionibus cauſarum.

Cancellarii non ſe intromittant in ſcripturis Notariorum, ubi ſunt Archivia.

§.31. In Civitatibus vero, in quibus pro conſervatione ſcripturarum ſunt Archivia, & regeſtra, ac ordo publicus, nec de fraude, errore, ignorantia, aut ſcripturarum amiſſione dubitatur, Notarii Curiales præfati de aliorum non Curialium Notariorum ſcripturis, rogitibus, vel inſtrumentis minime ſe intromittant, nihil tamen recognitionis, vel alterius oneris Archivio, aut matriculæ hujuſmodi ſolvere, aut illis modo aliquo ſubiici, aut illorum legibus, & ſtatutis parere minime teneantur. Prohibentes reliquis Notariis dicti Status noſtri Eccleſiaſtici ne actum aliquem litis, ſeu illius dependentiæ, aut præſentationis monitorii, citationis, executionis, pacis, concordiæ, aut alterius rei, unde lis, ſeu judicium inchoatur, vel deducitur, in ea Civitate, in qua Notarii Curiales extiterint, ſcribere, recipere, ſeu de illis rogare præſumant.

Partes cogi non poſſunt ad extrahendum inſtrumenta.

§.35. Inſuper quod nulla, vel Bononiæ, vel alterius Civitatis, aut loci Archivia, vel regeſtra conſuetudinem cogendi partes etiam invitas ad extrahenda a ſuis protocollis publica inſtrumenta, & acta, etiam multa neceſſitate requirente habentia, id deinceps facere, neque illorum Notarii, nec etiam ipſi Curiales & actuarii perſonam aliquam contra illius voluntatem ad extrahendum inſtrumenta non ſolum facta, ſed etiam fienda cogere, aut alias contra illam deſuper agere queant.

Arrham dantes pro ſcripturis, ad ſolutionem earum cogi poſſunt.

§.33. Præterea quoties litem aliquam, ac illius actus traſportare contigerit, ſi arrha a partibus litigantibus Notario cauſæ data fuerit, Notarius ipſe eaſdem partes pro rata quamlibet earum tangente, etiam ſi partes ipſæ actibus, & ſcripturis hujuſmodi non amplius indigeant, ad ſolutionem ſcripturarum actorum prædictorum omnino cogere, & compellere poſſit.

Cancellarii Collegium in Rom. Curia erigere tenentur.

§.34. Deinde quod omnes Notarii Curiales unum Collegii, & Congregationis corpus efficiant, ac unum Collegium Romæ inſtituere, & qui ex Notariis ipſis Romæ præſentes fuerint, quolibet menſe ſemel ad minus congregari, & de rebus officia prædicta concernentibus tractare, ac pro ſalubri illorum, & dicti Collegii conſervatione, & directione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita tamen & honeſta cum voto tamen, & aſſenſu prædicti Auditoris Cameræ, quoties eis videbitur, condere, facere, ſtatuere, & ordinare, illaque poſtquam condita, facta, ſtatuta & ordinata fuerint, pro eorum libito, ac temporum qualitate id exigente mutare, alterare, aut penitus caſſare, & alia de novo facere, ſtatuere, condere, & ordinare. Necnon officia ipſa attentis ſingulorum valore, & pretio, prout eis illorum conſcientia dictaverit, taxare. Ita quod taxa facta ſinguli ſingulorum officiorum hujuſmodi Notarii illam ſingulis annis eidem Collegio per illud juxta providam illius ordinationem de illa diſponendam perſolvere teneantur.

Taxa ſolvenda in admiſſionibus Cancellariorum.

§.35. Dummodo tamen taxa ipſa decem ſcuta auri non excedat, nec minor taxa unius ſcuti ſimilis exiſtat. Præterea vacatione alicujus ex dictis officiis per ceſſum, vel deceſſum, aut aliter pro tempore occurrente, in admiſſionibus novorum Notariorum eadem taxa, ſeu rata eidem Collegio de illa per illud, ut præfertur, diſponenda ſolvatur.

Cancellariorum Officia non confiſcantur.

§.36. Inſuper officia prædicta (exceptis læſæ Majeſtatis, falſitatis, aut homicidii criminibus, ac ſervata forma Bullarum Pauli Prædeceſſoris) hujuſmodi ratione cujuſque alterius criminis confiſcari, aut illa obtinentes eis privari, vel ceſſiones, aut reſignationes de illis pro tempore faciendæ impediri, aut quavis de cauſa differri non poſſint, nec debeant.

Super eis Societates fiunt.

§.37. Et ſuper illis liceat inire Societates, prout in aliis Romanæ Curiæ officiis fieri ſolet.

Taxa compoſitionis ſolvendæ in conceſſionibus Officiorum.

§.38. Et dum concedentur in poſterum pro ſupplicationis expeditionis expeditione, & compoſitione (hac prima vice dumtaxat excepta) quinque ſcuta auri pro centenario ratione pretii venditionis officii, uſque ad ſummam mille ſcutorum incluſive, a ſumma vero mille ſcutorum hujuſmodi, uſque ad aliam quamcumque duo ſcuta ſimilia pro quo-

quolibet centenario, noſtro, ac pro tempore exiſtenti Romani Pontificis Datario ſolvatur.

Facultas illa reſignandi.

§.39. Et quoties Notarii Curiales præfati per ſe, vel eorum Procuratores officia reſignabunt, aut juri in illis, vel ad illa competenti in manibus noſtris, ac pro tempore exiſtentis Romani Pontificis cedent, Nos, ac pro tempore exiſtens Rom. Pontifex hujuſmodi reſignationes, ſeu ceſſiones admittere, & in regeſtro ſolito regiſtrari facere, idemque Datarius datam parvam dare teneatur, ſecundum quam expediatur ſupplicatio, quanto citius poterit.

Cancellariorum Collegium gaudet privilegiis Archivii Rom. Curiæ & aliis hic expreſſis.

§.40. Quodque Notariorum Curialium Collegium hujuſmodi, omnibus & ſingulis privilegiis, facultatibus, prærogativis, & gratiis Collegio Archivii Romanæ Curiæ (ſine tamen illius præjudicio) quomodolibet conceſſis, etiam quoad creationem Notariorum, aliaque id genus negotia, utatur, potiatur, & gaudeat, omneſque, & ſinguli Notarii Curiales ſtatim ubi admiſſi, eorumque nomina in libro Collegii Curialium prædictorum deſcripta fuerint, Notarii Apoſtolici Curiales, ut præfertur, nuncupati, vere ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus habeantur.

Officia per ſubſtitutos exercent.

§.41. Quodque Notarii Curiales ſua officia hujuſmodi per ſe, vel alium, ſeu alios, fideles ſcilicet, & ſufficientes Subſtitutos, Notarios tamen publicos Apoſtolica auctoritate creatos, ac habiles, & idoneos, & a prædicto Notariorum Curialium Romæ inſtituendo Collegio approbatus, quoque in eodem Collegio cautionem idoneam de probe, & legaliter exercendo, ac ſe ſyndicatui ſubmittendo, aliaque agendo juxta formam literarum Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi exercere.

Inſtrumentaque ubique rogant.

§.42. Necnon quæcumque inſtrumenta ubicumque locorum rogare, & tales Subſtituti illa (patronis eorum a Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis, in quibus eorum Notariatus officia inſtituta fuerint, abſentibus) publicare, & ſubſcribere poſſint. Decernentes hujuſmodi inſtrumenta, tam Romæ, quam alibi ubicumque locorum, plenam, & indubitatam fidem facere, nec de illorum validitate aliquo umquam tempore dubitari poſſe.

Collegium habeat ſigillum, & nemini ſubjaceat.

§.43. Ac quod liceat eidem Collegio habere ſigillum, & ſub illo legalitates, aliaque hujuſmodi expedire, prout in aliis eiſdem Rom. Curiæ Collegiis obſervatur. Quodque Notarii ipſi Curiales in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſt., in quibus plures ſunt Notarii, alia Collegia a Romano Collegio tamen dependentia, cum ſimili ſigillo, & quæ ab omni alio Collegio, Societate, & matricula aliorum Notariorum, atque Doctorum liberi, & exempti, nulluſque ſuperioritatem in illos, eorumque Notarios, exercere poſſit, ſimiliter facere, & inſtituere poſſint.

Executoreſque ſunt expeditionum Rom. Curiæ, etiam privative quo ad alios.

§.44. Porro quod Notarii Curiales hujuſmodi in quibuſcumque Provinciis, Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis dicti Status noſtri Eccleſiaſtici, ubi reſederint, ſint executores, ad eoſque pertineant præſentatio, & intimatio, & executio videlicet Romanæ Curiæ expeditionum, veluti literarum in forma Brevis, monitoriorum, citationum, inhibitionum, brachii ſæcularis, & cujuſcumque generis executionum illuc a Romanis Judicibus, ac Urbe prædicta pro tempore tranſmiſſorum, nec ibi præter ipſos alius rogare, vel ſcribere, nec alii intimationes ſupradictorum facere poſſint, alias intimationes, & rogitus hujuſmodi nullius ſint roboris, vel momenti, & illis fides nullatenus adhibeatur.

Guber. non avocent cauſas in eorum præjudicium.

§.45. Neque Legati, Vicelegati, aliive Superiores, & juſtitiæ miniſtri cauſas, tam criminales, quam civiles, coram Judicibus inferioribus inchoatas, & acceptas ab illis, in Notariorum Curialium, & capitulorum hujuſmodi præjudicium evocari, vel alias ab eis amovere, præterquam in capitalibus cauſis, quo caſu id (ſervatis tamen Curialium Notariorum hujuſmodi emolumentis, ac ſine illorum præjudicio) fieri poſſit.

Clauſulæ præſervativæ.

§.46. Decernentes præmiſſa, omnia & ſingula nullo umquam tempore quovis quæſito colore vel ingenio, de ſubreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari poſſe, ſed illa ſemper valida, & efficacia fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac Notariis Curialibus, illorumque Collegiis prædictis, in omnibus & per omnia ſuffragari, ac ut præfertur, judicari, & definiri debere.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.47. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra de non tollendo jure quæſito, non tamen ex cauſa oneroſa prædicta provenieniente, & aliis quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, ac Provinciarum, Civitatum, Terrarum ac locorum hujuſmdi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, & aliis perſonis de hujuſmodi officiis quomodolibet etiam ex cauſa oneroſa eiſdem Provinciis, Civitatibus, Terris & locis, ac perſonis per quoſcumque Rom. Pontifices, & Cameram ipſam, etiam Nos, & prætextu donationis, conceſſionis, & aliarum diſpenſationum, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias conceſſis, approbatis, & innovatis, quas & quæ illorum omnium vim, & effectum datas, & tenores pro expreſſis habentes ad effectum præmiſſorum revocamus, irritamus, & annullamus, illiſque ſpecialiter, & expreſſe derogamus.

Auditor C. executor deputatur.

§.48. Et inſuper pro præmiſſorum omnium conſervatione præfatum Auditorem Cameræ in conſervatorem, & executorem præſentis noſtræ intentionis, ac omnium, & ſingulorum in ea contentorum ſpecialiter, & expreſſe facimus, conſtituimus, & deputamus. Volentes quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, ſigillo, & manu alicujus

cujus Prælati munitis, talis & tanta fides adhibeatur, qualis & quanta præſentibus adhiberetur, ſi illæ in medio originaliter exhiberentur, vel oſtenderentur. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis dictæ Sedis indultis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus habenda ſit in eiſdem literis mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo, &c.

D. P. An.V. 6. Octobris. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pridie Non. Octobris, Pontificatus noſtri Anno V.

Sequitur facultas Theſaurarii Papæ, locandi, & diſponendi de dictis Cancellariis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium. Continua meotem noſtram ſolicitudo vexare oon ceſſat, ut circa ea quæ pro Noſtrorum, & Sedis Apoſtolicæ ſubditorum utilitate, illorumque, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum Noſtri Status Ecclesiaſtici, proſpera, ſalubrique directione, a Nobis emanarunt, ita provide atteodamus, quod per ampliationem facultatum perſonarum deſuper deputatarum, ac aliis viis opportunis illorum debita executio ſuum felicem, celeremque conſequantur effectum.

Hic Pontifex edidit Conſt. de qua ſupra. §.1. Cum itaque Nos nuper, &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia ipſa Bulla eſt, quæ præcedit.*

Et modo dat facultatem Theſaurario dictas Cancellarias locandi. §.2. Et ſicut accepimus idem Theſaurarius ad venditionem, & conceſſionem ſingulorum officiorum hujuſmodi, certis ſupervenientibos legitimis cauſis, ita prompte citra grave dictæ Cameræ damnum, & præjudicium procedere nequeat, ideirco Nos ejuſdem Cameræ indemnitati, quantum in Nobis eſt, conſulere, & ſi non venditionis, ſaltem alia non minus ipſi Cameræ commoda, atque utili via de ipſis officiis diſponere, ac alia, quæ per Nos in dictis literis deſuper ſtatuta ſiot, & ordinata, executioni debitæ demandare volentes, literarumque prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus pro expreſſis habentes, præfato Donato Matthæo Minali moderno, & pro tempore exiſtenti Theſaurario noſtro generali hujuſmodi, ut oltra eas, quas literarum earumdem vigore, tam circa officiorum hujuſmodi diſpoſitionem, quam alia in literis ipſis contenta quæcumque debite exequenda ſibi conceſſimus facultates, etiam omnia, & ſingula, tam civilium, & criminalium, quam quoad ſcripturas dumtaxat damnorum datorum, Notariatuum, officia hujuſmodi, in toto, vel in parte, ac alias prout ſibi commodius eidemque Cameræ utilius facere videbitur, cum omnibus illorum ſcripturis, libris, protocollis, & inſtrumentis, ſi quæ habeant, necnoo honoribus, oneribus, & emolumentis, uni, ſeu pluribus perſonis, Civitatibus, Terrarum, & locorum prædictorum, originariis, vel forenſibus, ad tempus per eum præfigendum, & determinandum, pro pretio, ſeu pretiis reperibilibus, ac cum pactis, & conditionibus, ac alias modis, & formis, prout eidem Donato Matthæo moderno, ac pro tempore exiſtenti Theſaurario hujuſmodi melius videbitur, Cameræ prædictæ nomine, ac in illius utilitatem, & commodum arrendare, locare, ſeu ad firmam, vel aliam reſponſionem aonuam, ſeu menſtruam concedere. Ac pretium, ſeu firmam, vel aliam reſponſionem hujuſmodi, etiam unico contextu, & anticipata ſolutione recipere, & habere, aut recipi, & haberi, ac de receptis, & habitis Arrendatorios, & ſolventes quoſcumque quietare, & liberare, ſeu quietari, & liberari facere, necnoo quæcumque obligationes, etiam dictæ Cameræ booorum quorumcumque, ac promiſſiones, actus, & inſtrumenta deſuper neceſſaria, ac in eorumdem arrendatariorum favorem, & cautelam tendentia facere, aliqua opportuna circa ea exequi. Necnon perſonæ, ſeu perſonis, cui, vel quibus officia ipſa, in toto, vel parte, ut præfertur, arrendata fuerint, ut officia ipſa per quemcumque, ſeu quoſcumque Subſtitutos idoneos, & habiles, ac in artis Notariatus hujuſmodi peritos, & Notarios, præſtita tamen de Subſtitutorum eorumdem fide, & legalitate idonea, & ſufficienti cautione arbitrio dicti Theſaurarii exercere, ſeu illa ſublocare libere, & licite valeant, ſcientia, poteſtate, ac auctoritate ſimilibus concedimus, & indulgemus, eiſque liberam, amplam, & omnimodam deſuper facultatem, poteſtatem, & auctoritatem damus, concedimus, & impartimur.

§.3. Diſtrictius inhibentes tam officia præfata emptionis, & venditionis, ac arrendamenti, ſeu locationis titulo pro tempore obtinentibus, & exercentibus, quam Curiarum Epiſcoporum Notariis quibuſcumque, oc ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac ducentorum ducatorum per quemlibet contraveoientium qualibet vice incurren. & eidem Cam. Apoſt. applican. pœnis, ipſi in civilibus, & profanis tam ordinariis, quam com. uti ad Curiales, illi vero in ſpiritualibus cauſis, uti ad Curiarum Epiſcopalium Notarios hujuſ. dumtaxat ſpectan. ſcribere, actitare, ſeu ſe alias de illis reſpective in alterius præjudicium intromittere quovis prætextu, ſeu quæſito colore, aut ingenio directe, vel indirecte audeant, ſeu præſumant. Cancellarii prædicti, & Notarii Epiſcoporum, ſe ipſos non impediant.

§.4. Ac

Camerarius & Clerici, contractus cum ſolitis obligationibus deſuper fieri curet.

§.4. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis pœna dilectis filiis noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via-Lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno, ac pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, necnon dictæ Cameræ Theſaurario, Clericis Præſidentibus, & perſonis, ac quibuſvis aliis, ad quos id quomodolibet ſpectat, & ſpectabit in futurum, quatenus præſentem noſtram Motus proprii cedulam, necnon arrendamenta, locationes, & conceſſiones de dictis officiis, eorumque ſcripturis reſpective, ac deſuper inter eumdem Theſaurarium, ac quoſcumque eorumdem officiorum, & ſcripturarum reſpective arrendatarios, & affictuarios pro tempore intervenientia pacta, conventiones, & capitula in dicta Camera recipiant, & admittant, illaque in ejuſdem Cameræ libris, & protocollis regiſtrari, deſcribi, & annotari, ac deſuper neceſſaria contractus, & inſtrumenta, cum debitis, ac ſolitis clauſulis, cautelis, & obligatoribus, fieri, confici, & ſtipulari faciant, literaſque patentes, & mandata oportuna arrendatariis, ac aliis, quibus opus fuerit, dent, tradant, & exhibeant realiter, & cum effectu.

Clauſulæ præſervativæ.

§.5. Necnon decernentes arrendamenta, locationes, & conceſſiones, ac ſcripturas, & inſtrumenta deſuper pro tempore facta valida, & efficacia fore, nec ob intentionis, ſeu voluntatis noſtræ, aut alium quempiam defectum ſubreptionis, aut nullitatis vitio ſubiacere poſſe.

Clauſula ſublata.

§.6. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata, &c. judicari, & definiri debere, ac irritum, &c. attentari.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obſtantibus noſtris, per quas inter alia voluimus, res, proventus, jura, & obventiones dictæ Cameræ non niſi licitatione prævia cuiquam locari, arrendari, vel concedi non poſſe, neque debere, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis, &c. etiam Motu proprio, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum veriores tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.8. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in Judicio, & extra quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

Admiſſio in Camera.

Die 28. Maii 1564. admiſſa hæc eſt cedula Motus proprii ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum SS.D.N. Papæ apud me Notarium fol.83.

Hier. de Tarano.

XCVIII.

Reintegratio privilegiorum, ac facultatis quærendi eleemoſynas pro Archihoſpitali Sancti Spiritus in Saxia de Urbe.

Alia de iſto Archihoſpitali plene ſcripſi apud Conſt.XL. Innoc.III. Inter *Tom.III. Par.I. fol.*108.

PIUS PAPA QUARTUS.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

CUm Magiſtrum illum Cœleſtem, & Dominum noſtrum, qamdiu ſub mortalitatis noſtræ exuviis in hoc mundo peregrinatus eſt, pauperum infirmorum curam non ſolum per ſeipſum aſſidue geſſiſſe, ſed etiam illam Nobis in diſcipulis ſuis diligenter demandaſſe recordamur, neceſſariæ Hoſpitalium in quibus infirmos quotidie cum maxima charitate recipi, & ſolicite curari cognovimus, ſubventioni, & miſerabilium perſonarum in eis degentium conſolationi deeſſe non poſſumus. Unde majorem aliquorum neceſſitatem cognoſcentes, temeiſi ſpirituales indulgentias, & alias gratias eis, aliiſque ſimilibus piis locis per Sedem Apoſt. olim conceſſas, generaliter certis rationabilibus de cauſis revocandas duxerimus, majori tamen, & urgentiori nonnullorum neceſſitate proſpecta, ſimiliter ex cauſis non minus comprobandis, illa adverſus revocationes hujuſmodi aliquando reſtituenda cenſemus, ut quod ipſi perſonaliter præſtare nequimus, ad id fideles ipſos exequendum ſpiritualibus muneribus invitemus.

Hic Pontifex revocavit indultum diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & irregularitatibus.

§.1. Sane cum retroactis annis, privilegia, indulgentias, facultates, etiam diſpenſandi ſuper impedimentis matrimonialibus, & aliis quibuſcumque defectibus, ac ſuper irregularitatibus, necnon abſolvendi, & alias gratias variis Eccleſiis, & tam noſtro S. Spiritus in Saxia de Urbe Ordinis S. Auguſtini, quam certis aliis Hoſpitalibus & piis locis per diverſos Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac etiam per Nos, & Sedem prædictam varie conceſſa pluries limitaverimus, & reſtrinxerimus, & declaraverimus. Ac poſtremo ex certis tunc expreſſis cauſis, per noſtras ſub Dat. 13. Kal.Oct., Pontificatus noſtri Anno III. deſuper expeditas literas, Motu proprio revocaverimus, & caſſaverimus, & annullaverimus, diſtrictius inhibentes eorumdem Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum Præceptoribus, Superioribus, & perſonis, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, ne de cetero indulgentiis, conceſſionibus, facultatibus, privilegiis, indultis, & aliis gratiis hujuſmodi uti, ſeu ſe de illis intromittere quoquomodo præſumerent. Ac decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, prout in dictis literis plenius continetur.

§.2. Ac

Digitized by Google

Conc. Trid. Seſs. 21. cap. 9 ſtatuit quæſtores eleemoſynarum aboleri, indulgentiaſque per Ordinarios certa modo publicari.

§.2. Ac in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, ut quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & uſus deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtorum hujuſmodi exercendum ulterius admittantur. Et nihilominus, indulgentias, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Concilium ipſum Chriſtifideles privandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus, Populo publicandas eſſe decrevit: Dans illi facultatem, etiam eleemoſynas hujuſmodi, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes vere intelligant Cœleſtes hos Eccleſiæ Theſauros, non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri.

Hic idem Pontifex pro ſubventione hujus Hoſpitalis, ubi diverſa pia opera exercentur, innovat omni ejus indulgentias & privilegia Conc. Trid. non contraria, pro d. Hoſpitali tantum, ejuſque membris a venerabili Præceptore ſpecificandis.

§.3. Nos præfati Hoſpitalis noſtri, ad quod non ſolum magnus pauperum infirmorum ex omnibus Chriſtiani Orbis nationibus Romam venientium quotidie fit concurſus, ſed etiam in quo non parvus utriuſque ſexus infantium expoſitorum numerus habetur, alitur, & inſtituitur; ipſæque pauperes puellæ nubiles, induſtriis viris matrimonio copulantur, & alia pietatis opera diligenter exercentur. Ut tot tantiſque ſumptibus ad id neceſſariis ſufficere valeant, ſubventioni, quantum Nobis ex alto permittitur, conſulere cupientes, ac omnia, & ſingula privilegia, indulgentias, etiam plenarias, facultates, indulta, & alias gratias eidem Hoſpitali, ejuſque Præceptori, membris, & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros ac Nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſas, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, eadem privilegia, indulgentias, etiam plenarias, alias facultates, indulta, aliaſque gratias, quæ præfato Concilii decreto minime adverſantur, ſed illi commode coaptari poterunt, adhoc dumtaxat, ut illis omnibus, & ſingulis, idem Hoſpitale, & ejus membra ad id per dilectum filium Bernardinum Cyrillum de Aquila modernum, & pro tempore exiſtentem Præceptorem dicti Hoſpitalis, ad ejus beneplacitum in ſcriptis deſignanda, & ſpecificanda, juxta ipſius decreti Conciliaris formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere; ipſique fideles indulgentias, & alias gratias in eis contentas conſequi libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi revocatio, ac deſuper expeditæ literæ noſtræ prædictæ non emanaſſent, Hoſpitali, ejuſque Præceptori, & perſonis præfatis in perpetuum, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium quatenus ſint in uſu, & dummodo decretis Concilii hujuſmodi non repugnent, vel præjudicent.

Formam eleemoſynas colligendi apponit.

§.4. Quodque publicatio locorum adhibitis duobus de Capitulo temporibus debitis fieri debeat, qui, & eleemoſynas, aliaque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta fideliter colligi, & ad effectum præmiſſum conſignari debeant, reſtituimus, ac de novo concedimus, & elargimur, ac idem Hoſpitale adverſus literas noſtras hujuſmodi quoad præmiſſa, in priſtinum, & eum, in quo ante dictam revocationem erat, ſtatum reponimus, & plenarie reintegramus. Ac privilegia, indulgentias, facultates, indulta, & alias gratias hujuſmodi dicto Hoſpitali reſtituta, & de novo conceſſa, Hoſpitaleque adverſus revocationem noſtram hujuſmodi plene reintegratum eſſe, & cenſeri.

Clauſula ſublata &c.

§.5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, Conſtitutionibus & Ordinationibus, ac omnibus illis, quæ in literis in ipſius Hoſpitalis favorem expeditis prædictis, non obſtare conceſſum fuit, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.V. 11. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 11. Octobris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus noſtri Anno V.

XCIX.

Prohibitio confidentiarum Beneficialium, & Reſervatio diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ, quorumcumque Beneficiorum in confidentiam receptorum, cum pœnarum inflictione in hujuſmodi criminis reos.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos, non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutandos, aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab ejus omnimoda ſuſpicione vacuos & immunes conſervare decet, ut qui ceteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

§.1. Sane licet dudum, cum certam ſimoniacæ pravitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Romanæ Curiæ, atque adeo in ſacrum venerabilium

lium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus, nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam hujuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficientiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam, a tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto, non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent, nihilominus nuper ad aures noſtras pervenit eorum aliquos, monitionis noſtræ immo potius ſuimet oblitos, ea quæ cuſtodienda receperant beneficia, nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi, in ſui favorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, aut de illis, per obitum, vel alias vacantibus, a Nobis, & Prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi provideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem ceſſiſſe, vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando eum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, proviſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum eccleſiaſticorum ad earumdem Eccleſiarum Monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios hujuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias, etiam Cathedrales, Monaſteria, ac alia diverſa beneficia eccleſiaſtica ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, ut confidentes ſic Decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſtolicæ generaliter reſervatorum collationibus, ac interdum, ut beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forſan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem, cedantur, ſeu reſignentur, vel ut perſonæ inhabiles, & incapaces hujuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum.

Beneficia in confidentiam recepta a die receptionis vacaſſe, hic Pontifex decernit, & Sedi Apoſt. reſervat.

§. 2. Quare Nos hanc Cardinalium eorundem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quam ceterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam, conniventibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes. Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia hujuſmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, graviter exceſſerunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus. Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam conſiſtorialia, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates etiam majores, & principales, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum, regularia, etiam de jurepatronatus etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per eiuſdem Rom. Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcumque alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias, in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem Nobis & Sedi Apoſtolicæ harum ſerie reſervantes, ipſo jure a die receptionis earumdem vacaviſſe, & vacare. Ac fructuum, & penſionum reſervationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones, eis, ut præmittitur, factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe.

Redditusque ad Cameram Apoſt. applicat.

§. 3. Et eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujuſmodi, citra fructus, redditus, & proventus earumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe, ſed illos, omnes & ſingulos ad Cameram eamdem devolutos fuiſſe & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli debere auctoritate Apoſtolica, tenore præſen. decernimus, & declaramus.

§. 4. Et

Digitized by Google

Prohibet hæc de cetero fieri ſub pœnis hic expreſſis.

§.4. Et inſuper univerſis, & ſingulis, tam ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam Epiſcopis, quam Prælatis, & Clericis, ac aliis prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps ullo umquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam de dicto jurepatronatus, uti præfertur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſervationom hujuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandum, recipere præſumant, Cardinalibus videlicet, & aliis Prælatis hujuſmodi, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua niſi a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictius inhibemus.

Annullat quaſcumque proviſiones de his beneficiis factas, & illa vacare, ac Sedi Apoſt. reſervata eſſe decernit.

§.5. Ae quaſcumque collationes, proviſiones, præfectiones, commendas, reſervationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſive accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per Nos, & alios Romanos Pontifices Succeſſores Noſtros, etiam Motu proprio, ſeu conſiſtorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorumdem præſentationem, & alias quomodolibet cum interventu confidentiæ hujuſmodi expreſſe, ſive occulte, ac de jure præſumpto, & alias contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia hujuſmodi, ipſo jure vacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præſumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon Collegii præfati juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicationis.

§.8. Et ne quiſquam ullo umquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe valvas, per aliquem ex Curſoribus noſtris, illarum copia ibi affixa, & dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſtolica de more publicentur, ac ejuſdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium illas in Judicio producere volentium, commoditatem deſcribantur.

Sanctio pœnalis.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſervationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 16. Kal. Novembris, Pontificatus noſtri Anno V. — D. P. An.V. 16. Octobris.

C.

De Electionibus ad regimina Monaſteriorum, Præpoſiturarum, & aliarum Dignitatum Conventualium.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus Noſter D. Pius divina providentia Papa IV. Ad cujus pervenit notitiam, quod licet alias omnia Monaſteria virorum, valorem ducentorum florenorum auri communi æſtimatione excedentia, necnon Prioratus, præpoſituras, ac alias dignitates Conventuales, & præceptorias generales Ordinum quorumcumque, diſpoſitioni ſuæ generaliter reſervaverit, ac propterea illorum proviſiones, & ad ea, quæ ſpeciali privilegio eligendi ſibi per Sedem Apoſtolicam conceſſo ſuffulta ſunt, canonice factarum electionum confirmationes, ad Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem pertinere noſcantur, nihilominus plerique Religioſi cœca nimis ambitione agitati, partim electiones de ſuis perſonis ad Monaſteria, Prioratus, & alias dignitates Conventuales hujuſmodi, vel privilegium eligendi prædictum habeant, vel illo careant, nullo juris ordine ſervato, nullaque boni, vel æqui ratione habita, temere fieri, factaſque per Ordinum Superiores, aut locorum Ordinarios de facto confirmari, partim vero nedum priuſquam electiones de ſe ad Monaſteria, & alias Conventuales dignitates eligendi privilegio ſuffulta factæ, rite confirmentur, ſed ne electi quidem canonice, ſe in regimine, & adminiſtratione, tam in ſpiritualibus, quam temporalibus Monaſteriorum, aliarumque dignitatum vacantium eorumdem, ac illorum bonorum immiſcere non veren-

verentur, in animarum ſuarum periculum, auctoritatis Apoſtolicæ contemptum, & plurimorum ſcandalum.

Annullatio electionum factarum abſque Sedis Apoſtolicæ proviſione, vel confirmatione.

§. 1. Volens tantis, qui paulatim in Religioſos irrepſerunt abuſibus, & auſibus omnis licentioſis aliquando, ſicut par eſt, occurrere, ſuamque Sedi præfatæ prærogativam aſſerere, Omnes & ſingulas electiones quarumvis perſonarum ad regimina Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliarum dignitatum Conventualium, ipſarumque electionum confirmationes per quoſcumque cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, & quavis etiam Archiepiſcopali Patriarchali, aut majori præfulgeat dignitate hactenus ſic præſumptas, nullas, & invalidas, ac pro nullis invalidis, & prorſus infectis habendas eſſe, perſonaſque ſic, ut præfertur, electas, & confirmatas, Monaſteria, aliaſque dignitates hujuſmodi ſine legitimo titulo poſſediſſe, & poſſidere, necnon illorum fructus, redditus, & proventus indebite percepiſſe, & percipere. Ac perſonas ipſas ad abſolutionem, & habilitationem ſuper his, necnon confirmationem electionum de ſe factarum a Sanctitate Sua, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, aut Sede prædicta, infra ſex menſes a data præſentium computandos impetrandum, ac literas Apoſtolicas ſuper hujuſmodi confirmatione in totum expedien. omnino teneri declaravit.

Forma deſuper in futurū ſervanda.

§. 2. Et nihilominus hac ſua perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuit, & ordinavit, quod nullus de cetero ſe in regimine, & adminiſtratione Monaſterii, vel alterius dignitatis Conventualis, ad quod, ſeu quam illum eligi contigerit, in ſpiritualibus, vel temporalibus, antequam rite celebrata electio a Sanctitate Sua, aut Rom. Pontif. pro tempore exiſtente, & Sede prædicta confirmata, & literæ Apoſtolicæ deſuper expeditæ fuerint, per ſe, vel alium in toto, vel in parte quovis quæſito colore immiſcere, aut ad aliud, vel illam ſe recipi facere, vel alias ſe pro ejus Prælato gerere præſumant.

Pœnæ aliter electorum, vel electiones cōfirmantium.

§. 3. Decernens omnes, & ſingulos, qui ſecus fecerint, jure, ſi quod illis ad Monaſteria, vel eorum Regimina, & adminiſtrationes, ac alias Conventuales dignitates per electionem hujuſmodi quæſitum fuerit, eo ipſo privatos, & deinceps ibi ineligibiles eſſe, ipſaque Monaſteria, & alias dignitates ab eadem Sede impetrari poſſe, qui vero ſimiles electiones confirmare præſumpſerit, etiam eo ipſo Superiores Ordinum videlicet ſuis dignitatibus privatos, Ordinariis autem locorum etiam ſi Archiepiſcopali, & majori præcellant dignitate, ingreſſum Eccleſiæ interdictum, eoſque ab Eccleſiarum ſuarum regimine, & adminiſtratione ſuſpenſos exiſtere.

Placet, publicetur & deſcribatur. I.

Papæ ſubſcr. Publ. P. An V 31. Octobris.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Martis ultima menſis Octobris, Pontificatus præfati SS. D. N. Papæ Anno V.

CI.

Alia, & Secunda Reformatio Tribunalis Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, & Officialium ejus.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hic Pontifex pro reformatione gregis Dominici, celebrari voluit Conc. Trid.

CUM inter ceteras animi curas, quibus in hac præcelſa Beati Petri Sede meritis licet imparibus conſtituti quotidie ſolicitamur, illa vel a primordiis aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem præcipua fuerit, ut univerſum gregem Dominicum fidei noſtræ commiſſum, ad illicita valde proclivem, pro Nobis injuncti muneris officio in viam ſalutis reduceremus, ejuſque rei gratia, ſacrum Œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina indicen., celebran., & Deo ſavente abſolvendum convenimus.

Romanam Curiam & ejus officia reformavit, ut in multis Conſtitutionibus præcedentibus.

§. 1. Et propterea ne dum foris de reformandis in univerſali Eccleſia moribus tractabatur, interim ipſam morum cenſuram domi, videlicet apud Sedem ipſam detrectare, cauſamque Curiæ Romanæ, & Almæ Urbis noſtræ, in qua Sacerdotii Principatum, & Chriſtianæ Religionis caput, unde merito univerſi Chriſtifideles rectæ, Catholicæque vitæ ſumerent exemplum, divina inſtituit providentia, protelare videremur, quinimmo, ut a domo noſtra judicium inciperet, Curiam ipſam, ac præcipuos illius Magiſtratus, ordines, & officia multis exceſſibus, & corruptelis, quæ veſana hominum libidine in eam ſenſim irrepſerant, ſummis tum ſtudio, tum diligentia repurgaverimus.

Ejuſque Cameram.

§. 2. Et inde animum noſtrum ad Cameram Apoſtolicam, ad quam negotia locorum omnium totius S. R. E. Status aſſidue confluunt, ejuſque Tribunal, quod ſive juriſdictionis antiquitate, & auctoritate, ſive rerum gerendarum excellentia, ſive virorum amplitudine, ceteris in eadem Curia præſtat, intendentes, multa, quantum tulit temporis ratio, circa illius juriſdictionem hujuſmodi, ac poteſtatem, & facultatem, necnon dilectorum filiorum Notariorum, & aliarum perſonarum ſuarum ſtatum, & directionem ſalubriter ordinaverimus, prout in aliis literis noſtris deſuper confectis, plenius continetur.

Hanc d. Cameræ reformationē proſequendo, omnia ejus privilegia quatenus huic reformationi non ſint contraria confirmat.

§. 3. Nos ſemel inceptum reformationis hujuſmodi negotium Domino cooperante diffuſius proſequi, nec tamen ex iis, quæ pro ipſius Cameræ, & pro tempore exiſtentis Eccleſiæ Romanæ Camerarii, necnon Clericorum, & reliquarum perſonarum dictæ Cameræ ſtatu, & directione, ac alias ibi hactenus ſalubriter inſtituta, & conceſſa fuiſſe reperiuntur, quicquam detrahere, ſed his immotis in ſua firmitate permanentibus, ea ſolum, quæ experientia vel deeſſe, vel obeſſe probavit, opportune juxta rerum exigentiam ſupplere,

& emendare volentes: Neenon omnium, & ſingularum Conſtitutionum, tam generalium, quam ſpecialium, in favorem dictæ Cameræ editarum, ae quorumcumque privilegiorum, facultatum, gratiarum, conceſſionum, literarum, & indultorum, illi, ac præfatis Camerario, & Clericis, eorumque Collegio, & perſonis, per fel. ree. Gregorium IX., Bonifacium VIII., Urbanum VI.,Martinum V.,Eugenium IV.,Sixtum etiam IV., Innocentium etiam VIII., Julium II., Leonem X., Paulum III., & Julium ſimiliter III.,ac alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſorum, confirmatorum, & innovatorum, necnon ſtatutorum, Ordinationum, & decretorum Cameræ, ac Camerarii, & Clericorum prædictorum, eorumque Collegii eauſas, res, perſonas, & ſtatum concernentium hucuſque conditorum, & ab eiſdem Prædeceſſoribus, vel eorum aliquibus confirmatorum, necnon quarumcumque literarum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, illa omnia, & ſingula, ac prout ea concernunt, reliqua in ipſis literis, aliiſque documentis contenta, quatenus literis Noſtris prædictis contraria non ſint, nec illarum effectum impediant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & confirmamus eiſque perpetuam, & inviolabilem roboris firmitatem adiicimus, ac omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus.

Iterumque ea concedit.

§.4. Et nihilominus eadem præmiſſa omnia, & ſingula Cameræ, Camerario, Clericis, & Collegio prædictis conceſſa, & indulta, eiſdem modis, & formis, quibus ab ipſis Prædeceſſoribus Noſtris emanarunt, ſimilibus auctoritate, & tenore de novo perpetuo concedimus, & indulgemus ac ab illis ſtatuta, & ordinata ſtatuimus, & ordinamus, volentes illa perpetuis futuris temporibus, ſub cenſuris, & pœnis in eis contentis inviolabiliter obſervari.

Clericorum Cameræ qualitates deſignantur.

§.5. Cum autem officio Clericatus dictæ Cameræ, quod in ipſa Curia primarium exiſtit, munus potiſſimum incumbat, ejuſdem Cameræ res rite, & recte adminiſtrandi, jura, & redditus utiliter locandi, contractuſque deſuper neceſſarios, & opportunos ineundi, quorum occaſione ipſi Clerici Cameræ, Procuratores patrimonii B. Petri, rerumque omnium totius Status Eccleſiæ Romanæ hujuſmodi Cuſtodes, & Præſides merito nuncupantur. Necnon jus reddendi, & juſtitiam, tam Fiſco, & privato, quam ipſis privatis, ſi qua ratione de Fiſci intereſſe agatur, adminiſtrandi. In his autem muneribus obeundis, vel temporum malitia, vel antiquorum Clericorum negligentia, vel deſuetudine, res Cameralis detrimentum non modicum accepiſſe noſcatur. Hinc eſt, quod Nos ſicut rei magnitudo poſtulat, ad ulteriorem, etiam in bis, reformationem procedendum eſſe cenſentes, Motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine, & tenore ſimilibus, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps, ad ipſa Clericatus Cameræ officia, cum vacabunt, nulli niſi vitæ, & morum integritate præſtantes, literarum ſcientia præditi, rerumque humanarum experientia inſignes, aſſumi debeant, quorum excellentia, virtute, doctrina, & auctoritate Camera ipſa, & Romanæ Eccleſiæ ſtatus univerſus recte gubernari, & latiſſimum ab eis incrementum ſuſcipere poſſit.

Camerales contractuum Cameræ participes eſſe, prohibetur.

§.6. Et ut inde videbatur, diræ cupiditatis pernicies omnino eliminetur, quod poſthac in quibuſcumque contractibus ſuper locationibus rerum, & jurium ipſius Cameræ celebrandis, ſeu partitis, ut ajunt, faciendis, nullus Vicecamerarius, Theſaurarius, aut quiſpiam ex Clericis, & Cameralibus, Aſſiſtentibus, Notariis, aliiſque miniſtris, & perſonis dictæ Cameræ, quocumque nomine nuncupatis, illarum particeps exiſtat. Quin potius ipſi ab omni quantumvis omnino commodo, & lucro, exinde quomodocumque directe, vel indirecte provenienti omnino abſtineant, quod ſi eorum aliquem ſecus feciſſe legitime conſtiterit, officio ſuo ipſo facto perpetuo privatus exiſtat, perpetuaque infamia notetur, ac aliis pœnis noſtro, noſtrique Succeſſoris Rom. Pontificis, pro tempore exiſtentis arbitrio ſubjaceat, Qui vero de præterito circa præmiſſa deliquerit, pœnis, a jure, & Conſtitutionibus a Prædeceſſoribus noſtris ſuper hoc editis, & inflictis puniatur.

Contractibus Cameræ, cum eorum affinibus non inter ſint.

§.7. Sed nec quiſquam dictorum Vicecamerarii, Theſaurarii, Clericorum, aliorumque Cameralium, & Miniſtrorum aſſiſtentium, ullis contractibus, quos inter Cameram ipſam, & eorum conſanguineos, aut affines ad quartum uſque gradum attinentes fieri contigerit, ſub mille ducatorum Cameræ præfatæ applicandorum, & alia noſtro dictique Succeſſoris arbitrio incurrenda pœna, ſalvis nihilominus Conſtitutionibus antiquis alias pœnas propter hoc irrogantibus, intervenire, vel alias ſeſe in illos eorumque tractatibus, per ſe, vel alium, ſeu alios quoquomodo immiſcere audeat.

Clerici cauſas propinquorú non cognoſcant, aut earum diſcuſſionibus non interſint.

§.8. Cauſæ vero conjunctorum, & propinquorum alicujus Clerici, ad dictum quartum gradum exeluſive ipſi Clerico nullatenus committantur, nec quiſquam eorum ſibi commiſſas audiat, ſed eas expreſſa cauſa recuſet. Nec etiam in diſcuſſionibus, & deciſionibus, tam illarum, quam aliarum quarumcumque cauſarum, in quibus aliquod intereſſe prætendere poſſet, ſive Clericus, ſive aſſiſtens ille ullo modo intereſſe, nec ullum votum habere, ſed ſtatim a dicta Camera, etiam dum cauſa proponitur etiam injuſſus, cum in hoc ignorantiam prætendere non poſſit, egredi debeat, & ſi ſecus fecerit, Clericus per menſem ſuſpenſionem ab exercitio, & perceptione emolumentorum ſui officii, aliis Clericis

ap-

applicandorum, ipſo facto incurrat. Aſſiſtens vero jocalium, & ſalarium exactione aliis Aſſiſtentibus applicanda, ipſiuſque Cameræ ingreſſu trium menſium ſpatio mulctetur.

Suſpicionis cauſa contra Camerales, in Camera approbanda eſt.

§.9. Quicumque autem, ſive ea Clericis, ſive ex aliis Cameralibus præfatis ab aliquo ſuſpectus in cauſa recuſatus fuerit, accuſans nonniſi expreſſa ſuſpitionis cauſa audiri, illaque expreſſa abſente recuſato, ut ſuſpecto in Camera diſcuti, eaque a pluribus approbata, ſuſpectus ipſe in hujuſmodi cauſa nullo modo ſe intromittere, aut intereſſe debeat. Si vero ſuſpitio probari nequiverit, nulla ejus allegata ratio habeatur.

Contractus Cameralium ineundi forma.

§.10. Et quoniam ubi periculum majus intenditur, ibi eſt plenius conſulendum, quod ſuper quibuſcumque contractibus Cameralibus deinceps in perpetuum ineundis, capitula, & conventiones per Theſaurarium Cameræ pro tempore exiſtentem, vel alium, ad quem ſpectaverit, prius conſcribantur, eorumque exempla ſingulis Clericis, & aliis omnibus Cameralibus per Commiſſarium ejuſdem Cameræ, tribus ſaltem diebus antequam de negotio tractetur, tranſmitti debeant, quibus unuſquiſque ſeorſum inſtructus domi mature conſulere, remque cum ceteris in Camera ipſa conferre poſſit, ut ibi omnes recte diſcernere valeant, ac tum demum ea, quæ decreverint, ſtatuto die in plena Camera comprobanda, per quempiam alta voce legi debeant, ut ſolito inter eos ordine ſervato, cuique licitum ſit ſuper unoquoque capitulorum, quid ſentiat, coram dicere, & allegare, & quod inde ipſi Cameræ utile, & optimum videbitur, executioni ſalubriter demandetur. Ceterum ut fraudibus, quæ in hujuſmodi contractibus fieri poſſunt, necnon periculis, controverſiis, ac litibus obvietur, publicæque utilitati evidentius conſulatur, quod hujuſmodi capitula, quæ ſic confecta, & expedita fuerint, imprimi, aut ſcribi, & publicari, ac affigi in locis ſolitis debeant.

Proventus Cameræ ſub haſta licitari debeant.

§.11. Ac omnia res, proventus, & jura Cameræ juxta formam aliarum literarum a Nobis ſuper hoc Motu ſimili emanatarum, quas etiam per præſentes innovamus, ſub haſta licitari omnino debeant. Quæ omnia per dictos Vicecamerarium, Theſaurarium, Clericos, & alios ſupranominatos, ſub excommunicationis pœna, nonniſi a Nobis, & Succeſſoribus noſtris pręterquam in mortis articulo relaxanda, exacte ſervari mandamus, declarantes vota, & juramenta ipſorum aliter præſtita eoſdem non legare. Ac contractus, & omnia inde ſecuta, nullius roboris, vel momenti exiſtere, quinimmo per Cameram, quandocumque revocari, & contractus ipſos, ſervata eadem forma, de novo celebrari debere.

Camerales conveniant diebus ſtatutis ſummo mane in Camera

§.12. Cumque fidei curæ, & judicio dictæ Cameræ tamquam præfatæ Curiæ, & totius Eccleſiaſticæ ditionis, necnon ipſius Principis in hujuſmodi rebus, & bonis ſupremo Tribunali ſtatus ipſe univerſus commiſſus ſit, magnopere laborandum eſt, ut munus juſtitiæ virtutum omnium Dominæ, & Reginæ, ac publici, privatique nutricis optimæ, non ſolum Imperio, ſed etiam majeſtate, & dignitate fulciatur, & tamquam in bene compoſito corpore purus ſanguis, ita in illa religionis, juſtitiæ, & æquitatis, quaſi ſanitas perpetuo conſtet, quod ſtatutis diebus, quibus dicta Camera in Palatio Apoſtolico, & ubicumque haberi conſuevit, quiſque in ea interveniens, ſummo mane, & hora ab ipſa Camera ſtatuta, ſicuti alii bene conſtituti Magiſtratus dictæ Curiæ, convenire debeat.

Curſores debent Cameram pridie intimare.

§.13. Curſores vero, jubente ipſo Camerario, ſeu Vicecamerario, ipſam Cameram, certis loco, & hora, ſive ordinaria, ſive extraordinaria fuerit, pridie ſub pœna amiſſionis ſalarii menſtrui, ſingulis tam Clericis, quam aliis Cameralibus perſonaliter, vel per cedulam domui dimiſſam, omni tempore prænunciare teneantur.

Abeſſe non debent Camerales abſque licentia Camerarii, vel Decani.

§.14. Et cum abſentia ipſa per ſe damno, & incommodo maximo omnibus ſit, cum non ſolum rerum gerendarum curſum retardet, ſed ipſa quoque negotia in diſcrimen manifeſtum conſtituat, & plerumque deſtituat, quod nullus deinceps, ſive Clericus, ſive alias Cameralis, ab ipſa Camera, ſine expreſſa Camerarii, vel ejuſdem Cameræ Decani licentia, impune abeſſe poſſit, excepta publicæ utilitatis, privatæque neceſſitatis cauſa, quam tamen abſens per Nuncium eidem Cameræ ſignificare debeat. Qui vero id ſemel, & iterum neglexerit, fructibus, & emolumentis illius menſis, aut jocalibus, & regalibus, aliis applicandis, quæ, vel uno ex eiſdem contradicente illi nequaquam remitti, vel condonari poſſint, & alias ipſius Cameræ arbitrio privari debeat, nec niſi de expreſſa noſtra, aut Succeſſoris noſtri licentia ceteris in Camera ſignificata, ab Urbe abeſſe poſſit, ſtatutis, & decretis, quæ de abſentia Clericorum, & aliorum præfatorum diſponunt, integris permanentibus per præſentes innovatis. Illis tamen, quæ a Trident. Concilio ſuper reſidentia ſtatuta ſunt ſalvis, & illæſis manentibus.

Veſtibuſque hic deſcriptis Camerales induti ſtent in Camera.

§.15. Clerici autem, & qui alias Rochetto, & Cappa utuntur, eiſdem in qualibet Camera, reliqui vero ſolitis veſtibus rubeis & violaceis nulla deinceps Conſiſtorii habita diſtinctione induantur, aliter vero induti excuſari, aut admitti non poſſint.

Miſſamque audiant, & inde ad Cameram ſe conferant.

§.16. Omnes itaque ſic induti dicta hora, pulſata campanella ad Miſſam accedant, quæ Decano, & alio Clerico, vel abſente Decano, duobus Clericis ad minus aſſiſtentibus incipi debeat, eaque peracta præeuntibus duobus Curſoribus, omnes Cameram verſus tendant, alius poſt alium ſervato ordine incedentes, quo quiſque commodius ab agentibus, & collitigantibus de rebus pertractandis valeat informari.

Ante cauſarum propoſitiones, imperato ſilentio, procuratores audiantur.

§.17. Ubi vero ad locum propoſitionum cauſarum pervenerint, imperato omnibus per Camerarium, ſeu eo abſente, Vicecancellarium, vel Decanum ſilentio, Advocati, Procuratores, & alii, quibus id incumbit, cauſas hujuſmodi non turbare,

ant confuſe, ut plerumque conſuevit, ſed ſingulatim, & ita diſerte, reverenter, & ſine ſtrepitu proponant, ut ab omnibus commode intelligi, & a Clerico Menſario notari poſſint. Quod ſi illi a Camerario, ſeu Vice-Camerario, vel Decano, ſemel, & iterum moniti non obtemperaverint, ad hoc munus deinceps non admittantur.

Notarii Cameræ procuratoris officium non exerceant.

§.18. Cumque Notarii dictæ Cameræ turpi lucro inhiantes ex procurationibus cauſarum plerumque per eos, vel eorum Subſtitutos precibus, amicitia, vel pecunia factis, cauſas ipſas non modo affectare, ſed in eis quoque Notarii, & Procuratoris officia in detrimentum partium coniunctim exercere noſcantur, quod illi deinceps ab eiſdem procurationibus ſub pœna ducentorum ducatorum Cameræ præfatæ applicanda, prorſus abſtineant, ſed Procuratores cauſarum, vel ſollicitatores ipſarum ad eas procurandas dumtaxat admittantur.

Cauſæ miſerabilium perſonarum, in Advocatum, per Procuratorem pauperum in Camera gratis tractandæ ſunt.

§.19. Quodque pauperum, & miſerabilium perſonarum cauſæ, quarum in dicta Curia quo major eſt numerus, eo major præſertim quoad impenſas ratio eſt habenda, de cetero a Procuratore pauperum, qui in eodem loco, ubi deſcribuntur continue aſſiſtat, gratis & quandocumque voluerit, etiam extra ordinem ſavore paupertatis proponantur. Qui pro eiſdem, ad conſulendum, & informandum Advocatum eorumdem pauperum, ut eos in ipſa Camera defendere poſſit, accedere teneatur. Et ſi ab officio ſuo ſic ſibi iniuncto quoquomodo defeciſſe, & pariter ſi Advocatus ipſe ſuo officio gratis pro pauperibus exhibendo, & pro nullo alioqui contraxerit, aut litiget cum Camera patrocinando defuiſſe apparuerit, prima vice, ſi legitime impeditus non fuerit, ſalario trium menſium mulctetur, & ſi reinciderit in idipſum, officio ſuo perpetuo privatus exiſtat eo ipſo.

Propoſitiones occurrentes ſcribendæ ſunt per Clericum Menſarium, ante quam fiat Camera.

§.20. Clerici autem ceterique Camerales Cameram ipſam, priuſquam omnes propoſitiones eadem die occurrentes per Clericum Menſarium deſcriptæ fuerint, non ingrediantur.

Oratio B. Iſidori per Clericum noviſſimum poſtea legatur.

§.21. Ipſi vero illis expletis ingreſſi, cum ſine Dei auditorio, & Spiritus Sancti gratia nihil boni ſperandum ſit, erecta ad Deum Omnipotentem mente, illiuſque, ac Beatiſſimæ ſemper Virginis Mariæ Genitricis ſuæ, advocatæ noſtræ toto corde ab omnibus invocato flexis genibus ſuffragio, ea oratio B. Iſidori Epiſc. quæ incipit, Adſumus Domine Sancte Spiritus, per noviſſimum Clericorum tunc præſentem alta, & intelligibili voce legatur. Qua finita quicumque in plena Camera audiri voluerit, liceat illi eam tunc ingredi, ac proloqui, & informare, hiſque ab omnibus æquo animo, ac benigne audiatur.

Deinde litigantes audiantur.

§.22. Quibus ſic rite peractis Camera ipſa claudatur. Et quia valde incommodum, quin etiam indecorum videtur, ut poſtea quiſque indifferenter ad tantum Tribunal, ſine illius Præſidentium licentia admittatur, quod ſaltem unus ex Curſoribus præfatis ante oſtium eiuſdem Cameræ aſſidue maneat, illudque cuſtodiat. Nec quemcumque cujuſcumque gradus, & conditionis, niſi præmonito per eum Vicecamerario, ſeu Decano præfato, indeque deliberato, admittere, vel introducere audeat, ſed talis aut licentiam expectare, aut omnino recedere debeat. Ceterum clauſa dicta Camera, nulla propoſitio, niſi forte Procuratoris Fiſci, vel Commiſſarii Cameræ, ſeu Procuratoris pauperum, quibus jure merito quandoque eſt indulgendum, ulterius audiatur, neque deſcribatur.

Camera poſtea claudatur & nemo admittatur per Curſores cuſtodes niſi cũ licentia, & cauſarum propoſitiones pro Fiſco, vel Commiſſario Cameræ, aut Procuratore pauperum ſcribantur.

§.23. Demum ceteris ſemotis, & quibuſcumque ſermonibus, & collocutionibus ad res Cameræ minime facientibus, quæ expeditionis Camerales impedire, vel in longum protrahere conſueverunt, prorſus omiſſis, omnes toto animo ad propoſitiones audiendas, & decreta facienda incumbant. Quod ut commodius, & facilius expediri poſſit, Camera ipſa per duas horas continuas poſito præoculis horologio ad minus habeatur, & ſi negotia exegerint, ulterius producatur, ex qua interim nemo niſi a Papa, ſeu Cardinale curam negotiorum gerente, inde expreſſe evocatus, aut aliqua urgenti neceſſitate ingruente, egredi debeant.

Menſarius cauſarum propoſitiones legat.

§.24. Moxque ſilentio a Camerario, ſeu eo abſente a Vicecamerario, vel Decano omnibus impoſito, dictus Menſarius de more propoſitiones adſcriptas legat.

Decanus diſtribuat cauſas per turnum non tamen concernentes officia, vel Gubernia Clericorum.

§.25. Et quoad eas, quæ diſtributionem cauſarum concernunt, ipſe ſolus Decanus reſpondeat, nec quiſquam illum cauſas diſtribuentem quoquomodo interrumpere, vel aliquid dicere audeat, quo uni magis quam alteri, vel ſibi potius cauſam aliquam committat, ſed cauſas ipſas omnes, & ſingulas per turnum diſtribuat, incipiente tamen turno ab eo Clerico, quem Camerarius præſens nominaverit, vel eo abſente ſors educta prætulerit, exceptis cauſis, quarum univerſitas ratione guberniorum diverſorum, vel officiorum quotannis unicuique Clerico diſtribuitur, eiſdem Clericis omnino relinquendis.

Clerici deinde cauſas proponant prævia citatione ad informandum, & tranſmiſſa cedula propoſitionis, & ſervatis aliis hic deſcriptis.

§.26. In cauſis autem expediendis hæc ratio habeatur, ut quæ judicialem indaginem requirunt, nullus Clericorum, niſi prius eis in Camera communicatis, & parte ad informandum citata, audeat illas de cetero expedire. Quin etiam reſcripta omnia, etiam manu Papæ ſignata, ac dictæ Cameræ decreta, quibus cognitio cauſarum ipſis Clericis demandatur, niſi in eis dicatur expreſſe, quod per ſolum ſeipſum audiat, & decidat, ita intelligi, aut interpretari volumus, quod ipſis Clericis illas in plena Camera referre, & de voto omnium expedire teneantur. Verum ut prolixa litium diſpendia, quo poteſt compendio arceantur, Clericus qui Judex, vel commiſſarius fuerit, cauſam aliquam propoſiturus, partibus prius auditis, diligenter factum diſcutiat, illoque bene, & ſufficienter inſtructo, cedulam manu ſua ſubſcriptam parti agenti, & inſtanti contra Fiſcum, vel alium, ſeu Procuratori Fiſci contra

tra partem de more tradat, qua etiam Clericos, & Camerales omnes certiores faciat ſe hujuſmodi cauſam præſtituto die propoſiturum, ut unuſquiſque in eam intendere, & ad dicendum ſententiam ſuam inſtructus accedere poſſit, dataque ipſa cedula, & adverſario intimata, Judicibuſque oſtenſa, die propoſitionis per ipſam cedulam ſtatuto adveniente, per Fiſcum, vel per partem expeditionem petentem, omnibus Judicibus datæ fuerint informationes, licet per adverſarium illam diffugientem idem factum non fuerit, cauſæ nihilominus proponantur, diſcutiantur, & ſi id negotium patiatur, etiam altera parte non informante terminentur. Quod ſi unus ex Judicibus in partis, vel Fiſci gratiam, odium, vel ſavorem cauſæ hujuſmodi expeditionem prætextu, quod in ea informatus non ſit, impedire, aut in longum protrahere moliatur, ſi talem conſtiterit informationes habuiſſe, illa pariter ab aliis Judicibus expediatur. Verum ſi adveniente die propoſitionis, informationes a parte, vel Fiſco expeditionem deſiderante omnibus datæ non fuerint, cum id illi ad culpam debeat imputari, cauſæ hujuſmodi propoſitio, atque expeditio, donec omnes fuerint informati, ſuſpendatur, & interea ſuperſedeatur. Et ſi præfato propoſitionis die adveniente, informationes hujuſmodi ab utraque parte omnibus datæ fuerint, Judicibus tamen pro negotii difficultate, & gravitate de cauſa non liqueat, ipſi propoſitionem hujuſmodi ad alium diem differre valeant, idemque eis licitum ſit, ſi altera pars, quæ informationem non dedit, docuerit ſe fuiſſe legitime impeditam, impedimento hujuſmodi ſaltem a majori parte Judicum approbato. Nullus autem, qui informationes hujuſmodi accepit, ſe illas habuiſſe, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, audeat denegare.

Cauſæ propoſitæ ordinari diſcutiantur, & juxta majorem partem votorum decidantur.

§.27. Cumque cauſæ ipſæ Camerales, quæ multæ ſunt, & de ſui natura maximam deſiderant celeritatem, niſi certa ratione, & ordine propoſitæ fuerint, nimia expeditionis tarditate, & partibus, & Cameræ certum, & maximum pareant detrimentum, quod quilibet Clericus ex multis cauſis ſibi, vel ex reſcripto Pontificis, vel ex decreto Cameræ commiſſis, reique cognitionem habentibus, in qualibet Camera ſervato inter eos ſolito ordine, unam tantum deligat, quæ pro qualitate perſonarum, rei, & temporis (prælatis ſemper pauperibus, & viduis) majorem poſtulat celeritatem, & illius ſeriem facti, unde quæſtio, & dubium partibus dandum eliciatur, fideliter proponat. Eodemque dubio dato, quæſtionem ipſam, ac jura, & rationes partium prius per eum perſtricta, in alia Camera breviter referat, mox Decanus Camerales primum, deinde Clericos, ab eis exordiens, qui poſtremo in Camera admiſſi fuerint, Ita ut ſecundum literas præfati Eugenii Papæ Decanus ipſe ultimus reſpondeat, de ea re omnes interroget, & ad interrogationem illius, Camerales ſcilicet conſulendo, Clerici vero decidendo, ſolum Deum illiuſque extremum judicium præ oculis habentes, ex ordine ſententias ſuas dicant.

Votis autem æqualibus, ea pars prævaleat cui Camerarius adhæſerit, vel eo abſente, major pars aliorum Cameralium habentium vota conſultiva.

§.28. Et ne contingat cauſas, & negotia diutius remanere indeciſa, quod quandocumque vota deciſiva fuerint æqualiter diviſa, nec de majori parte ipſorum appareat, tunc illa pars ipſorum, quibus dictus Camerarius, vel eo abſente major pars votorum Conſultivorum adhæſerit, debeat prævalere, ut hac ratione, & quamplures cauſæ brevi expediantur, & partes ipſæ laboribus, & expenſis ſubleventur. Dum vero cauſæ ipſæ proponuntur, ſuffragia rogantur, & ſententiæ dicuntur, omnes magno ſilentio loquentem audiant, nec quiſquam eum interpellare audeat, ſed expleto ſermone, ſi illum in facto erraſſe cognoverit, tunc liceat errantem humane, benigneque admonere, ut ſe ipſum corrigere, & alii poſt eum dicturi poſſint eorum opinionem firmius explicare.

Decanus vero remittat ad Pontificem cauſas gratiam ſapientes, & Gubernatori, Auditor. Cam., vel Theſaurario remittit cauſas ad eos ſpectant.

§.29. Si vero aliquam propoſitionem gratiam ſapientem, vel ad juriſdictionem Gubernatoris, ſeu cauſarum Curiæ dictæ Cameræ Auditoris, vel illius Theſaurarii pertinentem, fieri contigerit, Decanus prædictus propoſitione audita, ſi gratiam concernant, Summum Pontificem adeundum reſpondeat, reliqua vero ad Theſaurarium, Gubernatorem, vel Auditorem præfatos, prout ſuæ cujuſque Juriſdictionis fuerit, veteri more, non autem ad quempiam Clericum remittat, ut hac ratione partes ab expenſis ſubleventur, & juriſdictio unicuique conſervetur.

Vota aliorum revelantes in pœnas hic deſcriptas incurrunt.

§.30. Cumque nulla major peſtis graviorque pernicies ex Collegiis proficiſcatur, quam ſetentias, & opiniones aliorum exteris aperire, unde libertas dicendi, quæ in Judiciis prævalet, eripitur, odia gignuntur, & probis Conſultoribus inimicitiæ parantur, quibus humanæ ſocietati, & ipſi juſtitiæ quam profitemur, nihil magis contrarium eſſe conſtat. Quod quicumque aliorum ſuffragia, vel ſuam, aut aliorum ſententiam, foris patefecerit, & alicui indicaverit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, a qua niſi a Nobis, aut Succeſſore Noſtro abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Et prima quingentorum, & altera mille ducatorum dictæ Cameræ applicandorum, tertia vero vice aliis gravioribus pœnis, noſtro, & Succeſſoris Noſtri puniantur arbitrio.

Delinquentes in Camera corrceantur, & Pont. denuncientur.

§.31. In reliquis autem quoquomodo delinquentes in plena Camera, a dicto Decano primum moneantur, deinde jocalibus, & regalibus Cameræ arbitrio mulctentur, aliis pœnis ſpecialiter expreſſis ſalvis manentibus. Ipſe vero Decanus, & eo negligente ſubſequens Clericus in ordine, ſtatim illos Nobis, vel Succeſſori noſtro, ſub noſtræ vel ejus indignationis pœna, denuntiare teneatur, ut inde a Nobis, vel illo ſicut expediens fuerit, amplius provideatur.

Proponentes cauſas ſcripturas ſecum habeant.

§.32. Ut autem quiſque in dicendis ſententiis propriæ conſcientiæ melius ſatisfacere va-

re valeat, & ea, quæ dicenda ſunt, ab ipſis fontibus potius hauriantur, quam per rivulos conſectentur. Quod Clerici die propoſitionis per eos faciendæ, acta & ſcripturas earum cauſarum, quas propoſituri ſunt, necnon dicta teſtium in Camera penes ſe prompta habeant, quibus controverſiæ, quæ in facto ipſo plerumque oriuntur & facilius dirimantur, & cauſæ ipſæ celerius expediantur.

Deciſiones cauſarum, adnotentur a Proponentibus in lib. Deciſionum Cameræ.

§.33. Et quoniam pleriſque neceſſariæ ſunt ſententiæ, & concluſiones Camerales, quare varia relatio, cum non æque a pluribus ac ab uno fieri poſſit, plerumque controverſiam movet. Quod uniuſcujuſque deciſionis argumentum ſive ſubſtantia, ſtatim atque per Cameram abſoluta fuerit, ab ipſo Clerico proponente, in certo, ac proprio libro deciſionum Cameralium nuncupato breviter deſcribi, deſcriptaque legi, & ab omnibus comprobari, eumdemque librum una cum alio decretorum ordinariorum penes Menſarium ſingulo menſe cuſtodire, quo certus, ac fidelis ad utrumque recurſus omnino habeatur.

Quæ prius verbo facto in Camera expedienda ſunt, ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, exceptis ſententiis, & mandatis, ac expeditionibus concernentibus officia Clericorum.

§.34. Eis vero literis patentibus, mandatiſque Cameralibus, quæ niſi prius facto verbo in Camera expediri prohibuimus, cum illa de conſenſu omnium expediantur, pariter ab omnibus Clericis tunc præſentibus ſubſcribantur, ſententiis, mandatiſque pro illarum executione relaxandis dumtaxat exceptis, quæ licet de voto omnium proferantur, tamen a Clerico Judice, & Commiſſario tantum ſubſcribi debeant. Quæ vero Clericorum juriſdictionem ordinariam, ac uniuſcujuſque Clerici propriam, ſingulis ſpecialiter demandatam concernunt, ratione guberniorum, quæ quotannis inter ipſos Clericos diſtribuuntur, ea ab unoquoque, cujus fuerit ea juriſdictio, privatim de more expediantur. Quæ quidem omnia cum hucuſque per Subſtitutos Notariorum, & eos quidem rudes, ac imperitos, & plerumque literarum ignaros, ad Clericos deſerri conſueverint, quos nec etiam in cauſis cognoſcendis inſtruere poſſunt, ab ipſiſmet Notariis principalibus, ſeu a Subſtitutis eorum, per Clericos approbandis tantum, qui eoſdem Clericos de omnibus plene informare valeant, deferantur.

Adminiſtratores rationes reddant, modo & forma hic expreſſis.

§.35. Cum autem negotium acceptandi, conſolidandique rationes, quæ in Camera quotidie redduntur, quod per manus Clericorum, quorum id eſt præcipuum munus, non minore labore, quam periculo continue verſatur, ſicut eſt maximi ponderis, atque momenti, ita majori ſolito debeat cura, & diligentia pertractari. Quod omnes, & ſinguli Theſaurarii, Depoſitarii, Commiſſarii, & alii quicumque rerum, & pecuniarum Cameræ Adminiſtratores, & Exactores, quovis nomine nuncupentur, de cetero rationes, & computa modo, & forma infraſcriptis in eadem Camera reddere, eaque vera eſſe, nec habere diverſa jurare omnino teneantur, quacumque conſuetudine hucuſque ſervata, quæ potius corruptela eſt cenſenda, non obſtante. Nec quiſpiam cujuſcumque gradus, & conditionis exiſtat, ad rationes prædictas afferendas, jurandaſque per procuratorem, ſi præſens in Urbe fuerit, ſed per ſeipſum tantum admittatur. Abſentes vero, & qui infirmitate, aut carceribus, ſeu aliquo legitimo fuerint impedimento detenti, per eorum procuratorem ſpeciale ad id mandatum habentem, eidem juramento adſtringantur. Et nihilominus ad eos ſic impeditos, ſi in Urbe fuerint, Notarius Cameræ mittatur, qui ab eis quoque ſimile recipiat juramentum, de quo etiam coram teſtibus ſemper rogetur.

Quas rationes Notarius ad Calculatores deferat.

§.36. Rationes vero illas juratas, Notarius ipſe rogatus, ad Calculatores, ſeu Computatores rerum Cameræ ſtatim deferat, ut inde ab eis ad Præſidentem, & Theſaurarium quamprimum portentur, & celeriter diſcutiantur.

Clericus eas ſolidet præſente Commiſſario.

§.37. Cum vero Clericus ſolidationem computorum, quæ in domibus Clericorum fieri ſolent, aggredi voluerit, Cameræ Commiſſarium ad intereſſendum ſolidationi hujuſmodi omnino citari facere teneatur, ac in ipſomet decreto commiſſionis ſolidationis poſt deputationem Judicum expreſſe addi debeat. Qui Commiſſario præfato citato, & præſente, ad computorum ſolidationem procedant, & abſque dicto Commiſſario, quem omnino ſemper adeſſe ſub pœna privationis officii mandamus, non poſſit ullo modo, ullave in cauſa ad ſolidationem devenire.

Adminiſtratores librum teneant in quo &c.

§.38. Omnes autem rerum Cameræ conductores, aliarumque Adminiſtratores, & pecuniarum Exactores, librum corio, vel membrana coopertum habeant, in quo aliquibus ex primis foliis in albis dimiſſis, facultatum literas, mandata, atque reſcripta quæcumque, contractus denique ipſos ad verbum, quibus hujuſmodi curæ, & exactioni Præpoſiti, adminiſtrationem ipſam geſſerint tranſcribere, & deinde rationes ipſas modo & forma infraſcriptis conſcribere, & conſcriptas edere teneantur. Quilibet poſtmodum a Notario Cameræ, ut moris eſt, recipiatur. Et primo albo folio, nominibus Adminiſtratorum, adminiſtrationis genere, rationum qualitate, temporis, quo redduntur, ſpatio, & jurisjurandi ſubſtantia, brevioribus verbis inſeribantur. Et ſubſequenter Præſidens, & Theſaurarius, quid per Clericos Judices, in eis animadvertendum ſit, adnotare, & adnotationes ipſas manu eorum propria ſubſcribere debeant.

Rationum redditio, ubi deſcribenda ſit.

§.39. Et ut ipſa rationum reddito facilior cognitione tranſigatur, earumque conſolidatio ſemper, & ubique juſta, & fidelis appareat. Quod hujuſmodi rationum juſtificationes in eodem, ſi id commode fieri poterit, ſin autem in alio libro, ab eo, qui illas redditurus eſt, regiſtrentur, & ad verbum literæ, ac mandata Cameralia quæcumque, fides, ac inſtrumenta, & reliquæ omnes ſcripturæ ad rem pertinentes tranſcribantur, & ad earum ſingulas ſingu-

læ

læ rationes, & particulæ, ſeu partitæ referantur, adjecto unicuique earum folio, necnon citato ejuſdem libri chartarum numero, quo juſtificatio quælibet deſcripta fuerit, Iſque liber cum altero proſeratur ab ipſius Cameræ Computatore legatur, & cum originalibus ſcripturis, ſi eas rationem reddens penes ſe retinere voluerit, diligenter ab eodem conſeratur, qui collatione priuſquam in Camera una facta, & ſcriptura fideli reperta, id atteſtetur manu propria, his verbis utrobique, in libro videlicet juſtificationum, quarumlibet ipſarum *cum originali*. In ſcripturis vero originalibus, & a tergo illarum *cum Regiſtro concordat*; ejus nomine proprio ſubſcripto.

Clerici in ſolidatione videant ſcripturas originales.

§.40. Et nihilominus in ipſa computorum ſolidatione Clerici ad id deputati originalia mandata, ſeu eorum tranſumpta authentica, & ſcripturas diligenter videre teneantur.

Libri rationum, quæ continere debeant.

§.41. Libri quoque præfati rationum eorumque ſingulæ partitæ, tam accepti, quam expenſi, perſonas, cauſas, locum, annum, menſem, diem, ac ſummam adeo claros, atque diſtinctos contineant, ut qualis, quantuſque ſit introitus, & exitus omnibus innoteſcat. Quin etiam fides acceptorum tam privatas, quam publicas, Notariumque de eis rogatum, ac nomina debitorum ejuſdem Cameræ, ac rationem illam ſpectantium ejuſque qualitates pariter comprehendant. Et ſi ea de re contractus ullus celebratus, aliave ſcriptura, tam publica, quam privata confecta fuerit, ea omnia in eodem, vel altero libro præfato ſimul cum aliis regiſtretur, & ſingulatim, prout ipſa res exegerit, citentur. Et in qualibet exactione commiſſa præponatur, etiam taxa deinde ſcribatur. Et demum reſiduum pecuniarum quantum id fuerit, & a quibus exigendum adnotetur, per hoc enim introituum omnium Cameræ ratio hucuſque in incerto poſita, & valde obſcura reddita omnibus perſpicua fiet, ac negotia hujuſmodi cautius expedientur, & Clericorum judicium firmius, atque tutius reddetur.

Et in Archivio cuſtodiantur.

§.42. Ipſorum denique computorum ſolidationes promptæ ſemper omnibus patebunt, cum libros hujuſmodi in Archivio ejuſdem Cameræ, computatores præfati perpetuo retinere, & cuſtodire teneantur.

Contravenientium puniantur.

§.43. Quod ſi ſecus fiat, libri ipſi non admittantur, ac omni prorſus fide careant. Adminiſtrator etiam, qui rationes confecerit, perjurio notetur. Notarius vero pro qualibet vice ducentorum ducatorum pœnam incurrat. Et ſi libris præfatis ſub præſcripta forma non confectis Clerici Judices ad ſolidationes computorum proceſſerint, ducatis mille auri præfatæ Cameræ applicandis mulctentur, & ad intereſſe Fiſci teneantur. Vicecamerarius vero, & Theſaurarius, Præſidens, & alii Camerales, ſi & ipſi in culpa fuerint, noſtro, & Succeſſoris Noſtri arbitrio puniantur, Computator ab officio removeatur. Rationes quoque ſuperinde conſolidatæ, & calculi facti, ac inde ſecuta quæcumque ſint nullius roboris, vel momenti.

Rationes a Clericis Judicibus quomodo videndæ.

§.44. Clerici vero Judices, quibus ipſa rationum redditio demandata fuerit, non ut prius ſeparatim, & alter poſt alterum rationes ipſas diſcutiant, ſed antiquiorem poſterior adeat, qui conjunctim, Adminiſtratore, computatore præſentibus, citatoque Procuratore Fiſci, ſeu Commiſſario Cameræ cuncta perpendant, ponderent, & excutiant, admittenda admittant, reiicienda reiiciant, & dubia parti, & Fiſco diſputanda relinquant, quæ cum eiſdem mature examinata, atque diſcuſſa, prout eis juſtum videbitur, ab ipſis, facto prius verbo in plena Camera, decidantur, & terminentur.

Adminiſtratores anno quolibet rationem reddant.

§.45. Et quia ex tarda rationum redditione omnia in dies obſcuriora redduntur, & pleraque mala exinde provenire noſcuntur, quæ quo longius protrahuntur, & inveteraſcunt, eo impeditiora fiunt, & difficilius explicantur. Quod Adminiſtratores omnes rerum Cameralium quocumque nomine nuncupati, qui rationes in Camera quoquomodo reddituri ſunt, illas non in fine adminiſtrationis eorum, ut prius, ſed ſi adminiſtratio ultra annum duraverit, ſingulo quoque anno in fine illius, vel ſequentis principio, modo præmiſſo, reddere omnino teneantur. Idque niſi juſta interdum ſuadente cauſa ipſi Cameræ aliter expedire videatur, in ipſo contractu, quem cum eis Camera de cetero inierit, exprimatur, & ille ad id ſub pœna mille ducatorum ſimilium, etiam eidem Cameræ applicandorum, necnon ejuſdem adminiſtrationis rationis amiſſione, quæ ſtatim ab eis libere auferri, & aliis concedi poſſint, omnino adſtringantur.

Theſaurarius, & alii Papæ miniſtri quando rationem reddere debeant.

§.46. Et inſuper quod præfatus Theſaurarius generalis, de omnibus, & ſingulis rebus, & pecuniis ab eo, vel deputatis ſuis in hunc uſque diem undecumque, & quomodocumque receptis, & expenſis, ac etiam alius Theſaurarius Noſter ſecretus, de quibuſcumque pecuniis, quas habuit, & percepit, necnon Magiſter Domus Noſtræ accepti hucuſque, & impenſi, ac Gubernator Urbis, Procurator Fiſcalis, necnon Magiſtri viarum ejuſdem Urbis, & quicumque alii noſtri in Alma Urbe Magiſtratus & Officiales, tam qui de præſenti ſunt, quam qui in præteritum fuerint, cujuſcumque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ ſint, de quibuſcumque condemnationibus criminalibus, ſeu pœnis, aut compoſitionibus, ratione quorumcumque delictorum, & quarumcumque cauſarum ab eis hactenus factis, aut adminiſtratis, vel exactis, & ad Cameram Apoſtolicam ſpectantibus, deinceps vero Theſaurarius ipſe generalis ſingulo quoque ſemeſtri, Magiſter domus autem, ac Gubernator, Theſaurarius ſecretus, & alii omnes præfati ſingulo trimeſtri rationem dictæ Cameræ in perpetuum reddere teneantur.

Commiſſarii Cam. officium.

§.47. Proprium autem ſit inter cetera dicti Commiſſarii munus, demandatas Ju-

Judicibus redditiones, rationes omnes, eaſdemque commiſſas adnotare, & illarum celerem expeditionem procurare, curareque, ut id totum, quod perfecto calculo reliquum fuerit eidem Cameræ debitum, ad manus Depoſitarii generalis, vel illorum, ad quos ſpectaverit, ſeu decretum fuerit, quamprimum re ipſa perveniat. Et ut debitores remediis oportunis ad illud donec omnia integre perſoluta fuerint, compellantur, contractuum omnium, atque capitulorum, ſcripturarumque in Camera celebrandorum & diſcutiendorum exempla, ſingulis Clericis, & Cameralibus, per dictos tres dies ante deferantur. Quod ſi ab Officio ſic ſibi injuncto defeciſſe conſtiterit, unius menſis ſalario, & jocalium portione, ſibi in proxima diviſione obventura, & ſi iterum deficiat ſalario ſemeſtris integri puniatur, tertia vero vice officio ſuo perpetuo privatus exiſtat.

Computatorum Cameræ officium.

§.48. Verum cum magna, atque ampla negocia, quæ quotidie in Camera geruntur, præ eorum varietate, atque multitudine quædam ab Anteceſſoribus neglecta, partim in diuturna obſcuritate latuerint, partim etiam prorſus evanuerint, unde dicti Clerici & Camerales in ſumma illorum ignoratione verſantes, plerumque conſilii ancipites, ſæpiſſimeque diſtracti, rem ipſam, vel imperfectam relinquunt, vel cum magno ejuſdem Cameræ detrimento, diverſam agunt, fuerintque propterea ab ipſis Clericis, & Præſidentibus Computatores Cameræ, una cum alio ab eis pro tempore ſubſtituto, ſuperioribus menſibus conſtituti, atque præfecti curæ conficiendi librum majorem, in quem omnia ad Cameram quomodolibet ſpectantia in dies ſingulos ab eis diſtincte conſcriberentur, atque certo ordine congererentur. Nos itaque hoc non minus neceſſarium, quam utile harum ſerie approbantes, & innovantes ſimiliter ſtatuimus, & ordinamus, quod ipſi deputati, & Præfecti, omnes & ſingulos introitus, ac exitus eidem Cameræ in dies obvenientes, quicumque fuerint, illiuſque debitorum, & creditorum nomina, undequaque provenientia in hoc ipſo libro majori deſcribant. Conceſſionum quoque rerum Cameralium, omnium contractuum, qui continuo in Camera celebrantur argumentum, atque ſubſtantiam, eorumque diem, & annum, Notariumque inde rogatum, quam breviſſime perſtringant, declarentque Cameram, & Adminiſtratores quoſcumque, prout res poſtulaverit, debitores, & creditores, eorumque quantitates claras, atque diſtinctas apponat. Nuntios etiam Apoſtolicos, Collectores, Subcollectores, Theſaurarios, Depoſitarios, & Commiſſarios, pecuniarum Exactores, ac reliquos omnes, qui ad aliquod negocium Cameræ expediendum admittentur, breviter conſcribant, brevia, literas, patentes, & facultates, ac mandata Cameralia quæcumque adnotent, diem & annum, quibus illa expedita fuerint, adiiciant, & a quo Clerico ſubſcripta, Notarioque expedita, & denique, ubi regiſtrata ſint, compendio explicent, & quæ quidem omnia & ſingula incorrupta ſerventur, & integra cuſtodiantur.

Miniſtrorum Cameræ expeditiones regiſtrentur, & ſubſcribantur a tergo per Computatores.

§.49. Præterea volumus, & ordinamus omnes quibuſvis negociis Cameralibus, tam in Urbe, quam extra eam Præfectos, antequam illa exerceant, & ab Urbe recedant, expeditiones ſuas quocumque nomine nuncupatas eiſdem Computatoribus in eodem libro adnotandas exhibere, ipſaſque niſi ſic adnotatas, & in illarum tergo per alterum ex eiſdem Computatoribus de hoc fidem facientem ſubſcriptas, illis reſtitui omnino prohibemus. Pro earum vero expeditionum adnotatione, ſubſcriptione & reſtitutione, Computatores præfati caveant a partibus etiam ultro dantibus, quicquam accipere; quod ſi ſecus fecerint, pœna privationis officii, ſeu alias arbitrio Cameræ puniatur.

Miniſtri jurent, & caveant ut hic. Pœnas autem, fideliter computa, non reddentium.

§.50. Et inſuper quod omnes cujuſcumque gradus, atque dignitatis fuerint, res ipſius Cameræ ubilibet & quomodocumque adminiſtraturi, priuſquam adminiſtrationem ſuſcipiant, jurent in manibus Camerarii noſtri negocium, atque curam ſibi commiſſam, recte & fideliter ſe eſſe geſturos, rationes tempore debito rite reddituros, reliquum reſtituturos, libroſque rationum legitime conſcripturos, ac illos intra tempus, quod eis, dum proficiſcuntur, præfixum fuerit, etiam iniuſſos, in Cameram exhibituros, eaque omnia ſe rite & fideliter præſtituros penes unum ex Notariis Cameræ idonee caveant. Ac cautio ſic ab eis præſtita in eodem libro majori ab eiſdem Computatoribus ſummatim adnotetur: quod ſi ab eis impedimento ceſſante prætermiſſum, nec intra dictum tempus impedimentum hujuſmodi doctum atque comprobatum fuerit. ultra pœnas in cautione hujuſmodi contentas, arbitrio Cameræ puniantur.

Computatorum Cameræ officium.

§.51. Iidem quoque Computatores, Inventarium ſeu Indicem omnium & ſingulorum librorum, & rationum, quæ hactenus in dicta Camera redditæ ſunt, & in poſterum reddentur, diſtincte & ordinate conficiant, in quo rationes ipſæ, cujuſcumque rei fuerint, a quo adminiſtratæ, & redditæ, illarum quoque dies, & annus ſtrictim demonſtrentur; ac hujus indicis ſeu inventarii exemplum uterque eorum continuo apud ſe contineat, quibus librum nullum, nullaſve rationes ad Cameram ſpectantes cuiquam niſi Clerico, & Camerali tradere, vel in manibus dimittere liceat. Si quis autem ex Cameralibus eorum aliquem pro rebus Cameralibus videre, & apud ſe retinere voluerit, illum de manu dictorum Computatorum accipiat, & in eorum libello ad hoc tantum deputato ſe illum recepiſſe ſcribat, & intra dies quindecim ad ſummum reſtituturum promittat. Qui vero ex Computatoribus id facere neglexerit, ſuo ſit officio ipſo jure privatus, & pro libro & ſcripturis propterea deperditis damnum & intereſſe, tam Cameræ quam parti juxta formam literarum

piæ

Digitized by Google

piæ memoriæ Julii II., & Leonis X. etiam Romanorum Pontificum Prædeceſſorum præfatorum omnino reficiat, vel alias arbitrio Cameræ puniatur.

Librorum & ſcripturarum Cameræ occupatores excommunicationis pœnam incurrant.

§.52. Verum cum multi varii, multique libri, ac quam plures, diverſæque ſcripturæ rerum Cameralium, ob nullam, vel modicam in illis cuſtodiendis, conſervandiſque hucuſque adhibitam diligentiam, variis in locis, diſperſi, atque diffuſi ſint, & a pleriſque detineantur in maximum Cameræ detrimentum; Volumus etiam, & ordinamus, omnes & ſingulos illorum detentores & occupatores, ac hujuſmodi occultationis conſocios, & participes, niſi in Urbe intra octo, & extra eam intra triginta dies a die notitiæ publicationis præſentium numerandos, pro qua Nos alias literas noſtras, quæ publicentur, decernere intendimus, eoſdem libros, & ſcripturas, ad Computatores & Cuſtodes præfatos detulerint, vel eaſdem perſonas detinentes, conſcias, & participes denunciaverint, excommunicationis majoris laqueo ſubjacere.

Computatores Cameræ jurent, & caveant officium fideliter adminiſtrare.

§.53. Quos quidem Computatores, & Cuſtodes pro tempore exiſtentes, cum illorum officium ſit maximi ponderis, atque momenti, priuſquam ad illius exercitium admittantur, jurejurando adſtringi, & idonee cavere volumus, præfatum officium ſe recte, & fideliter executuros, omniaque, & ſingula eis præſcripta ſtricte cuſtodituros, & diligenter obſervaturos.

Clerici ſalarium ſibi ipſis ſtatuere non poſſint.

§.54. Poſtremo cum valde inconveniens, & a jure alienum ſit, quod quis in concernentibus proprium commodum ſuum ſe Judicem conſtituat, pariter conſtituimus & ordinamus, quod Clerici præfati pro aliquo munere, ſeu onere ordinario, vel extraordinario a Romano Pontifice pro tempore ſibi iniuncto, ſalarium ſeu mercedem ſibi ipſis ſtatuere & declarare non poſſint, ſed illud ab eodem Pontifice, vel eo, cui ea cura demandata fuerit, qualitate perſonæ & negocii commiſſi conſideratis ordinetur.

Decretum irritans.

§.55. Decernentes Conſtitutiones & Ordinationes & decreta noſtra præmiſſa, ſancte, & inviolabiliter ab omnibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris & pœnis præmiſſis, perpetuo obſervari, ſicque & non aliter per quoſcumque cenſeri, judicari, definiri & interpretari debere. Necnon ex tunc irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his, omnibuſque & ſingulis aliis præmiſſis per præfatos, aut quoſcumque alios, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executor deputatur Camerarius.

§.56. Quodcirca dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via-lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti noſtro, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Camerario, per Apoſtolica ſcripta illi etiam in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo, & ejus etiam quoad hoc conſcientiam onerando, pari Motu mandamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, tam in d. Camera, quam extra eam, ubi, quando, & quoties

opus fuerit, ſolemniter publicari, & in ejuſdem Cameræ libris regiſtrari, ac per omnes, quos illa concernunt, inviolabiliter obſervari, & debitæ executioni demandari, ac illa quoties pro parte alicujus intereſſe habentis requiſitus fuerit, in judicio & extra exhiberi faciat. Ac univerſos præfatos ad illorum obſervationem cenſuris & pœnis præmiſſis, quacumque mora ceſſante, cum effectu cogat & compellat; contradictores quoslibet, ac inobedientes, & rebelles, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.57. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Cameræ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in ſingulis Prædeceſſorum præfatorum, ac noſtris literis prædictis cautum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis.

§.58. Ut autem Conſtitutiones, ſtatuta, ordinationes, & decreta noſtra hujuſmodi ad ſingulorum, quos oportet, notitiam perveniant, nec illorum ignoratio quempiam excuſet, volumus, ac etiam dicta Apoſtolica auctoritate mandamus, quod præſentes literæ Baſilicæ Vaticanæ, & dictæ Cameræ valvis, necnon in acie campi Floræ, aliiſque publicis, & opportunis Almæ Urbis præfatæ locis per unum ex Curſoribus noſtris de more affigantur, & ibi, quantum ad lecturam earum opus fuerit, permaneant.

Hæc Conſtitutio legatur anno quolibet in prima Camera.

§.59. Ac ſingulo quoque anno in perpetuum in eadem Camera, quæ menſe Octobris prima habebitur, per noviſſimum Clericum tunc præſentem palam, & alta voce ad verbum ſine intermiſſione legantur.

Tranſumptorum fides.

§.60. Quodque illarum exemplis fideliter exſcriptis, ac etiam impreſſis unius Notarii Cameræ manu ſubſcriptis, & Camerarii præfati ſigillo obſignatis, eadem prorſus fides ubique locorum, etiam in judicio adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exbibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo &c.

D. P. An.V. 1. Novembr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Kal. Novemb., Pont. noſtri anno quinto.

CII.

Forma profeſſionis Fidei Catholicæ obſervanda a quibuſcumque promotis, & promovendis ad aliquam liberalium artium facultatem, electiſque, & eligendis ad Cathedras, lecturas, & regimen publicorum Gymnaſiorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN Sacroſancta Beati Petri Principis Apoſtolorum Cathedra, meritis licet imparibus, hiſce proceſſoſis militantis Eccleſiæ

tempeſtatibus conſtitutos, plurimum Nos oportet eſſe ſolicitos, ut Domini gregem curæ noſtræ commiſſum, non ſolum ab apertis rapacium luporum undecumque caulis obſtrepentium inſultibus, ſed etiam a magis formidoloſis peſtiferarum vulpecularum domi latitantium inſidiis, per providum paſtoralis officii miniſterium, ipſo Domino cooperante præſervemus, ac illis omnes nocendi occaſiones, quantum cum Deo poſſumus, ubilibet auferamus.

Cauſa Conſtitutionis.

§.1. Cum itaque juxta notum Sanctiſſimi Vatis oraculum, timor Domini, ſine quo vera Religio, & Catholicæ Fidei puritas nullibi reperitur, ſapientiæ ſit initium, & qui vel in ſcientiis proficere, vel eas alios docere parant, ſupremum illum ſapientiæ parentem, benignumque largitorem devoto ſanæ fidei obſequio demereri, veraque ſinceræ Religionis pietate ſibi conciliare debeant.

Doctores, ac ceteri cujuſcumque facultatis profeſſores, tam electi quam eligendi illas non exerceant, niſi prius Catholicam fidẽ profiteantur, juxta formam hic traditam.

§.2. Idcirco hanc Fidei puritatem, ſcientiis, doctriniſque quibuslibet, tum tradendis, tum addiſcendis, tamquam neceſſariam baſim conſtituere, & ne ſimplicia nonnullorum adoleſcentium, res novas audiendi cupidorum ingenia in naufragos blandientium hæreſum ſcrupulos imprudenter impingant, occurrere cupientes; Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod deinceps nullus Doctor, Magiſter, Regens, vel alius cujuſcumque artis, & facultatis profeſſor ſive clericus, ſive laicus ac ſecularis, vel cujuſvis Ordinis regularis ſit, in quibuſvis Studiorum generalium Univerſitatibus, aut Gymnaſiis publicis, aut alibi ordinariam vel extraordinariam lectoris Cathedram aſſequi, vel jam obtentam retinere, ſeu alias Theologiam, canonicam vel civilem cenſuram, Medicinam, Philoſophiam, Grammaticam, vel alias liberales artes, in quibuſcumque civitatibus, terris, oppidis, ac locis, etiam in Eccleſiis, Monaſteriis, aut Conventibus Regularium quorumcumque, publice, vel privatim quoquomodo profiteri, ſeu lectiones aliquas in facultatibus hujuſmodi habere, vel exercere.

Rectores ſtudiorum, & alii ſuperiores non eligantur niſi ſervatis præmiſſis.

§.3. Neque Doctores ipſi, aut Univerſitatum, ſeu Gymnaſiorum eorumdem Rectores, Cancellarii, vel alii Superiores, ſed nec etiam Palatini Comites, aut alii particulares facultatem eruditos viros ad eoſdem gradus promovendi, etiam a Nobis, & Apoſtolica Sede, vel alias undecumque habentes ſcholares, tam laicos quam clericos, & cujuſvis Ordinis regulares, vel alios quoſcumque quantalibet eruditione præditos, ad ullum gradum in eiſdem facultatibus ſuſcipiendum recipere, & admittere.

Scholares neque promoveātur ad aliquem gradũ, niſi ſervatis eiſdem.

§.4. Neque Doctores, Magiſtri & Scholares, ad electionem alicujus in Rectorem, vel Cancellarium Univerſitatis aut Gymnaſii procedere; Nec ipſi Scholares, vel alii quantumlibet docti, & alioqui habiles, gradus hujuſmodi, vel eorum aliquem, palam, vel privatim, recipere valeant, niſi Doctores videlicet, ac Regentes, Magiſtri, & alii profeſſores jam ad Cathedras, & lecturas recepti, in Italia infra tres, extra vero illam infra ſex menſes a die publicationis præſentium computandos, reliqui vero ad Cathedras & alias lecturas ibidem in poſterum aſſumendi ante illorum receptionem, in Rectoris, vel aliorum Superiorum, eligendi autem in Rectores vel Cancellarios ante illorum electionem, vel ſaltem admiſſionem in Ordinarii loci, vel ejus in ſpiritualibus Vicarii. Ac promovendi Scholares, & alii præfati ante illorum promotionem in eiſdem Ordinarii, ſeu ejus Vicarii, aut Doctorum, aliorumque promoventium manibus, prævio etiam proceſſu, vel debita informatione, quantum eis ſufficere videbitur, ſuper Religione, Fideq. Catholica, Rectorum, Cancellariorum, Doctorum, Lectorum, & promovendorum eorumdem per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios rite facta præcedente, eandem Catholicam Fidem, verbis, juxta formæ infraſcriptæ tenorem conceptis palam, & ſolemniter profiteri teneantur. Et deſuper inſtrumentum publicum confici, ac de proceſſu, ſeu informatione, & fidei profeſſione in privilegio Doctoratus, vel alterius gradus hujuſmodi ſpecialis, ac de verbo ad verbum mentio, & relatio fieri debeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Superiores non permittant aliter aliquem promoveri ad gradus, vel facultates profiteri ſub pœnis hic expreſſis.

§.5. Ac omnibus, & ſingulis earumdem Univerſitatum, & Gymnaſiorum Rectoribus, Doctoribus, & aliis Superioribus, ac alias facultatem doctorandi habentibus, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel majori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ac Ducali, vel alia, etiam Regia, & Imperiali auctoritate præfulgeant, ne, quem in Univerſitatibus, Civitatibus, oppidis, vel aliis locis ſibi, in ſpiritualibus, vel temporalibus ſubiectis, aliter Cathedras, aut alias lectiones retinere, conſequi, vel ad gradus promoveri reſpective patiantur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub interdicto ab ingreſſu Eccleſiæ quoad Antiſtites, quo vero ad inferiores, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, necnon privationis omnium, & ſingulorum dignitatum, beneficiorum, Officiorum, & feudorum Eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, eo ipſo per contrafacientes incurrendis pœnis diſtrictius inhibemus.

Promotiones aliter factæ irritæ ſunt.

§.6. Ac quaſcumque receptiones, promotiones, electiones, & admiſſiones abſque proceſſu, certaque de Religione, & Fide Catholica notitia, ac dicta fidei profeſſione, ſic ut præfertur, præcedente, pro tempore factas, nullas, invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, neque cuiquam in Judicio, vel extra ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§.7. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate,

& an-

& auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clauſula derogatoria.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Univerſitatum, & Gymnaſiorum, Ordinum, & locorum quorumcumque, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis, eiſdem Univerſitatibus, & Gymnaſiis, ac Ordinibus, & locis, eorumque Rectoribus, Doctoribus, Superioribus, etiam in temporalibus Dominis, Comitibus Palatinis, & aliis etiam regularibus perſonis præfatis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam per Nos, ac Sedem præfatam, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſeu ad quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, Rerumpublicarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficientes expreſſis, & inſertis habentes, ſpecialiter, & expreſſe Motu ſimili derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma & effectus publicandi.

§.9. Ne autem quiſpiam præſentium ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare poſſit, ſed ipſæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ noſtræ valvis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, omnes in Italia intra tres, extra vero illam exiſtentes intra ſex menſes proximos ab ea die affixionis computandos, perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Forma autem dictæ Profeſſionis Fidei hæc eſt.

Forma profeſſionis Fidei.

EGO N. firma fide credo, & profiteor omnia & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S.R.E. utitur, videlicet. Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium. Et in unum Dominum Jeſum Chriſtum Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis, ſub Pontio Pilato paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit ad Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui loquutus eſt per Prophetas. Et unam ſanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & Conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item Sacram Scripturam, juxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec eam umquam niſi juxta unanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera, & proprie Sacramenta novæ legis a Jeſu Chriſto Domino Noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia, & ſingula quæ de peccato originali, & de juſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificium pro vivis, & defunctis, atque in Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & Sanguinem, una cum Anima, & Divinitate Domini Noſtri Jeſu Chriſti, fierique converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, totius ſubſtantiæ vini in Sanguinem, quam converſionem Catholica Eccleſia tranſſubſtantiationem appellat. Fateor, etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis juvari. Similiter, & Sanctos, una cum Chriſto regnantes, venerandos atque invocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero ima-

imagines Chriſti, ac Deiparæ, ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo, Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis Succeſſori, ac Jeſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a ſacroſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam oſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuvante retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro, ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Sanctio pœnalis. §.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Noſtræ Ordinationis, inhibitionis, derogationis, voluntatis, ſtatuti, decreti, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An.V. 13. Novemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Idus Novem., Pontificatus noſtri Anno V.

CIII.

Forma profeſſionis Orthodoxæ Fidei obſervanda a proviſis de beneficiis Eccleſiaſticis curatis ac dignitatibus, Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis Ordinum Regularium, & Militiarum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Hæc diſpoſitio Conc. Trident. eſt in c.12. Seſſ.24. INiunctum Nobis Apoſtolicæ ſervitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus Omnipotens, ad providam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis divinitus inſpirare dignatus eſt, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini diſpoſitionem, omnes, quos deinceps Cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuſcumque beneficiis eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, provideri contingert, publicam Ortodoxæ Fidei profeſſionem facere, ſeque in Rom. Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & jurare teneantur.

Extenſio dicti Concilii. §.1. Nos volentes etiam per quoſcumque, quibus de Monaſteriis, Conventibus, Domibus, & aliis quibuſcumque locis regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem ſervari, & ad hoc ut unius ejuſdem fidei profeſſio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſolicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari, formam ipſam præſentibus adnotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilii, & alios prædictos ſpectat, recipi, & obſervari, ac ſub pœnis per Concilium ipſum in contravenientes latis, juxta hanc, & non aliam formam profeſſionem prædictam ſolemniter fieri, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus hujuſmodi ſub tenore.

Forma profeſſionis Fidei obſervanda ſub pœnis hic expreſſis. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet, Credo in unum Deum, Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium. Et in unum Dominum Jeſum Chriſtum Filium Dei unigenitum: Et ex Patre natum ante omnia ſæcula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis, ſub Pontio Pilato paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas, & aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris, & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas. Et unam Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionem mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplexor. Item ſacram Scripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto; nec eam umquam, niſi juxta unanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque ſeptem eſſe vera, & proprie Sacramenta novæ legis, a Jeſu Chriſto Do-

mino

mino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium; illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula, quæ de peccato originali, & de juſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro vivis, & defunctis, atque in ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter, corpus, & ſanguinem, una cum anima, & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, fierique converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam converſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie, totum atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis juvari. Similiter, & Sanctos una cum Chriſto regnantes, venerandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agoſco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Jeſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac juro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus, & Œcumenicis Conciliis, ac præcipue a Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor: ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, & rejectas, & anathematizatas, ego pariter, damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & immaculatam uſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſime Deo adiuvante retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, ſeu illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, & doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro, ſic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Juſſio publicandi.

§.3. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur, & ut omnibus facilius pateant, in ejus quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur.

Sanctio pœnalis.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem, &c.

D. P. An. V. 21. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Idib. Novemb., Pontificatus noſtri Anno V.

Publicatio.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupraſcriptæ literæ Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1564. die vero Sabbati 9. menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D.Pii Papæ IV. Anno V.

A. Lomellinus Cuſtos.

CIV.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Duodecim Apoſtolorum nuper in Urbe inſtitutæ, pro decentiori Sanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & egenorum mendicare erubeſcentium, vel alias oppreſſorum ſubventione, Et elargitio indulgentiarum.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

IN Apoſtolicæ dignitatis culmine, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione conſtituti, ad ea noſtræ conſiderationis aciem libenter dirigimus, per quæ noſtræ proviſionis auxilio divinus cultus cum animarum ſalute, ubilibet activum ſuſcipiat incrementum; & his, quæ propterea ea pia fidelium devotione inſtituta, & ordinata dicuntur, ut firma perpetuo, & inconcuſſa permaneant, cum a Nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſius impartimur, ac fideles ipſos ſpiritualium gratiarum muneribus proſequimur, ut exinde divinæ gratiæ aptiores reddantur, & caritatis devotio in eis per amplius augeatur.

Quidam Chriſtifideles inſtituerunt in Urbe, Confraternitatem, pro decentiori Euchariſtiæ Sacramenti veneratione, & regimine Monaſterii Domus Piæ, & ſubventione egenorum mendicare erubeſcentium aut alias oppreſſorum.

§.1. Sane dilecti filii confratres Confraternitatis ſub invocatione duodecim Apoſtolorum in Eccleſia Conventus eorumdem Sanctorum duodecim Apoſtolorum de Urbe Ordinis Fratrum Minorum Conventualium nuncupatorum inſtitutæ, Nobis nuper exponi fecerunt, quod alias nonnulli Chriſtifideles pia devotione ducti conſiderantes Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum inter cetera Eccleſiæ Sacramenta, præcipuis honore, reverentia, & veneratione dignum, præſertim dum ad infirmos defertur, a nonnullis, vel paucis admodum Chriſtifidelibus, & minus quam deceat honorifice comitari, idque ægre ferentes, & ſingulari zelo devotionis cupientes, ut eidem Sacramento debitus cultus, honor, & veneratio exhiberentur, quantum in eis erat, providere, unam utriuſque ſexus Chriſtifidelium Confraternitatem, ſub Invocatione præfata ad

ad Omnipotentis Dei, Sacratiſſimique Corporis Dominici laudem, gloriam, & honorem inſtituerunt, & ordinarunt, ac pro ejus ſalubri directione, & incremento, piorumque operum exercitio inter alia, nonnullos ex eis, qui curam, & regimen Monaſterii Monialium domus Piæ nuncupati, regionis S. Euſtachii de Urbe, ſub regula Sanctæ Claræ dicti Ordinis, mulierumque ibi pro tempore degentium noviter erecti, & ab ipſa Confraternitate trahentis originem, haberent, & alios, qui Chriſtifidelium eleemoſynas perquirerent, ut exinde pauperibus erubeſcentibus, & miſerabilibus perſonis in ſuis neceſſitatibus eorumdem Chriſtifidelium ope, ſecrete, & alias ſubveniretur, alios vero, qui alia pietatis, & caritatis opera erga quoſcumque pauperes ope deſtitutos, ac indigentia, paupertate, & litibus, & aliter oppreſſos illos conſulendo, & Judicibus pro Juſtitia commendando, ac viſitando, & ex eorum, & aliorum Chriſtifidelium eleemoſynis, quantum poſſent, eis ſubveniendo exercerent, conſtituerunt, & deputarunt.

Protectoremque d. Confraternitatis, Cardinalem Vitellium deputarunt.

§.2. Necnon dilectum filium noſtrum Vitellotium Sanctæ Mariæ in Via-lata Diaconum Cardinalem Vitellium nuncupatum, S. R. E. Camerarium, in ſuum, & dictæ Confraternitatis Confratrem, & Protectorem elegerunt, & receperunt, prout in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut aliis documentis deſuper forſan confectis, plenius dicitur contineri.

Et modo ſupplicant Pontifici, pro confirmatione prædictorum.

§.3. Quare pro parte Confratrum prædictorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus inſtitutioni Societatis, ac Conſtitutioni, deputationi, electioni, & receptioni præfatis, pro firmiori illarum ſubſiſtentia robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic Pontifex d. inſtitutionem, & Protectoris deputationem, & ordinationes tã firmatas approbat.

§.4. Nos igitur, qui pia, & ſalubria fidelium vota, ex quibus divinus cultus propagatur, & ſalus animarum provenire dignoſcitur, pii patris affectione libenter proſequimur, & ut optatum ſortiantur effectum, operam efficacem attentius impendimus, ac tam venerabile Sacramentum a cunctis Chriſtifidelibus, ut per hoc eorum deſideratam ſalutem conſequi valeant, peramplius honorari, venerari, laudari, & magnificari ſinceris exoptamus deſideriis, ac Omnipotenti Deo, quod tam ſalubria, neceſſaria, & utilia opera exerceantur, immenſas gratias agentes, & ut illa perpetuo frequententur, ac Chriſtifideles ipſi eis ferventius inſiſtant, quo Nos erga eos amplioribus, & ſpecialioribus gratiis liberales eſſe, ſeque propterea majori cœleſtis gratiæ devotione refici poſſe cognoverint, quantum cum Deo poſſumus, providere volentes, necnon veriores præmiſſorum inſtrumentorum, & aliorum documentorum deſuper confectorum tenores, præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem, & ordinationem Confraternitatis, necnon conſtitutionem, & deputationem, ac Protectoris electionem, & receptionem hujuſmodi, aliaque omnia, & ſingula per eoſdem Confratres circa præmiſſa geſta, ſtatuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, reliqua in inſtrumentis, ſeu capitulis, aut aliis documentis prædictis contenta, & inde ſecuta, quæcumque, (licita tamen, & honeſta) Apoſtolica auctoritate tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, ac illa omnia, & ſingula Apoſtolici muniminis præſidio roboramus, omneſque & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus. Et nihilominus eumdem Vitellotium Cardinalem, & quemcumque, qui ad id per ipſos Confratres pro tempore electus fuerit, in ejuſdem Confraternitatis Protectorem conſtituimus, & deputamus.

Aliaque ſtatuta de cetero edendi facultatem tribuit.

§.5. Et inſuper eiſdem Confratribus quæcumque ſtatuta, Ordinationes, capitula, & decreta felix regimen, & gubernium dictæ Confraternitatis concernentia (licita tamen, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria) edendi, condendi, & faciendi, conditaque mutandi, alterandi, ac penitus tollendi, ſeu caſſandi, & alia de novo edendi, condendi, & faciendi. Quæ poſtquam edita, condita, facta, alterata, mutata, & pro tempore per exiſtentem Vicarium Almæ Urbis approbata fuerint, eo ipſo dicta auctoritate approbata ſint, & eſſe cenſeantur. Seque in dicta Eccleſia congregandi, & Congregationes faciendi, ac dilectis filiis fratribus dicti Conventus Confraternitatem, ſuoſque Confratres hujuſmodi in dicta Eccleſia recipiendi, & admittendi, ac inibi congregari permittendi, plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem, licentiam, & facultatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & impartimur.

Indulgentias Confratribus elargitur.

§.6. Et inſuper, ut Eccleſia, & Confraternitas in ea inſtituta hujuſmodi, congruis frequententur honoribus, ac Confratres ipſi, aliique Chriſtifideles ad præfatum Euchariſtiæ Sacramentum dum proceſſionaliter, ac alias ad infirmos defertur, devote, & honorifice comitandum alliciantur, & etiam, ut ſe eo promptiores ad id exhibeant, quo ſe exinde æternæ vitæ præmia facilius conſequi ſperaverint, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis ipſius Confraternitatis Confratribus pro tempore exiſtentibus, & illam pro tempore ingredientibus, ceteriſque utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis a jure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui dictam Eccleſiam in ſingulis diebus feſtivitatum duodecim Apoſtolorum annis ſingulis devote viſitaverint, ac proceſſionaliter cum eiſdem Confratribus dictum Euchariſtiæ Sacramentum, dum illud tam ad infirmos, quam alio, pro tempore deferetur, honorifice, ac cum debitis reverentia, & honore, Deum orando, & mente recolendo, piaſque preces ad eum effundendo comitati fuerunt, ac qui Miſſæ ultimo quoque die Domini-

minico cujuſlibet menſis in d. Eccleſia alta voce, & alias ſolemniter celebrandæ interfuerint, vel inibi confeſſi, & corde contriti ipſum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac præmiſſa adimpleverint, & quoties orationem quadraginta horarum nuncupatam per eoſdem Confratres fieri contigerit, in dicta Eccleſia, ſeu eorum Cappella interfuerint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum indulgentiam & remiſſionem in forma Jubilæi Sancti auctoritate, & tenore præfatis, miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Ac inſtitutionem Confraternitatis, ac conſtitutionem, electionem, & receptionem Protectoris, capitulaque, & alia per eoſdem Confratres geſta hujuſmodi, perpetuis futuris temporibus obſervari debere.

Clauſulæ hujus Bullæ præſervativæ.

§.7. Necnon indulgentias, & alia præmiſſa ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, aut derogationibus ſimilium, vel diſſimilium indulgentiarum, & gratiarum nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta fore, & cenſeri, dictoſque Confratres, ſuoſque officiales, aut eorum aliquem ſuper præmiſſis, ſeu eorum aliquo a quoquam quovis prætextu, etiam pro informatione Curiæ, tam ex officio, quam ad inſtantiam Fiſci quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari non poſſe.

Clauſula ſublata.

§.8. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere. Ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Conventus, Monaſterii, & Ordinis præfatorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, eorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, per quoſcumque Romanos Pontifices etiam Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.10. Volumus autem quod tranſumptis, præſentium manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii ipſius Confraternitatis ſubſcriptis, & ſigillo prędictæ Confraternitatis ſeu Protectoris illius, aut alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, & adhiberi debeat, quæ literis ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

D. P. An. V. 16. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimaſexta Novembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno V.

CV.

De Spoliis Clericorum, extra reſidentiam decedentium.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula meritis licet inſufficientibus divina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſus dominicos greges, ſed etiam ſingulorum Paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, ut quemadmodum operoſum Sac. Conc. Tridentini progreſſum, feliceimque exitum, Domino cooperante præſtitimus, ita Sanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſolicitudinis partem vocati ſunt, Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulantes exequamur.

Conc. Trid. Seſſ.6. c.1. & Seſſ.23. c.1. decrevit curatos, apud eorum Eccleſias reſidere debere.

§.1. Sane licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi, & alii beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur, nonnulli tamen (quod non ſine animi noſtri mœrore referimus) adeo ſui, gregumque, quos olim deperditos Salvator Noſter proprio Sanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritualis matrimonii, inter eos ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti jura confundentes, ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, & prædictas Eccleſias quomodocumque ſibi conceſſas inviſere, & apud illas, ut probos, & providos patreſfamilias decet, reſidere non curent, in perditione animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum.

Hic Pontifex etiam monet, & hortatur eoſdem ad reſidentiam.

§.2. Nos hanc illorum contumaciam alicujus, etiam temporalis pœnæ metu frangendam, ſeu convincendam eſſe cenſen-

ſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub privationis eorum, a regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Succeſſoris Noſtri arbitrio imponen. pœnis diſtincte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante in eiſdem ſuis Eccleſiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant.

Et non reſidentium bona, uti ſpolia ad Cameram ſpectare decernit non attenta licentia teſtandi, ſi extra Reſidentiam deceſſerint.

§.3. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro hujuſmodi, quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam ceteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu, exiſtentia, & ſemoventia, res, & bona, jura, & actiones cujuſcumque qualitatis, & valoris, ac ubicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac Diœc., etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, reddituum, & proventuum Eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus reſervatarum, & aſſignatarum, occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi, a Nobis, & a quibuſcumque aliis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus, & Succeſſoribus Noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates hujuſmodi revocari non queant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum, de rebus, & bonis hujuſmodi jamque diſpoſuerint, tamquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant.

Juſſio deſcribendi dicta bona, & Cameræ applicandi.

§.4. Liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario Noſtro generali, & ſuis dictæ Cameræ deputatis in eventum deceſſus hujuſmodi, ſolitum inventarium ſuper rebus, & bonis præfati conficere, illaque, prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filii Noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarii manu redigere, dictæque Cameræ applicare, cujuſvis licentia deſuper minime requiſita.

Licentias teſtandi non reſidentibus tollit, diſpoſitioneſque eorum annullat.

§.5. Ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam Nobis, & Eccleſiæ Romanæ dictæque Sedi impenſorum quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis & ad verbum inſertis habentes, in eventum obitus hujuſmodi, etiam ſi in Urbe, aut ejus diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias, ut præfertur, contigerit, ex nunc, prout ex tunc, & contra, in dictæ contumaciæ pœna ejuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore revocamus, caſſamus, & annullamus, & tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita, factaque teſtamenta, codicillos; legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaſlibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſervitiorum nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam contra præſentium tenorem ſuffragari.

Decretum irritans.

§.6. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, & S. R. E. Cardinales in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis alias judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Declaratio quod aliæ ordinationes Apoſtolicæ circa ſpolia, firma remaneant.

§.7. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſervationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut Diœceſ. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Urbis diſtrictu, ubique reſidentes, & decedentes, ſpolia Cameræ Apoſtolicæ applicata hactenus emanatis, nullatenus præjudicare, neque quicquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, ut antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis juxta formam prædicti Concilii reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint, hanc enim tantum ſalvam eis eſſe volumus, itaut generalis licentia teſtandi eis quamquam reſidentibus minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint.

Forma & effectus publicandi, quam habes in fine.

§.8. Ceterum, ut præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, revocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa, præſenteſque literæ ad eorum, quorum intereſt, notitiam nulliuſ-

Digitized by Google

nulliuſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus, quod eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Noſtræ valvis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus Noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſula derogatoria.

§.9. Non obſtantibus præmiſſis, ac in favorem Curialium per fel. record. Sixtum Quartum, Leonem Decimum, Julium Tertium, & quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos editis, & approbatis, necnon aliis literis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

D. P. An. V. 25. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 7. Kal. Decembris, Pont. Noſtri An.V.

CVI.

Revocatio cujuſcumque privilegii, Communitatibus, Confraternitatibus, & aliis quibuſcumque, etiam locis piis conceſſi, homicidam in die Veneris Sancti, aut alio tempore e carceribus liberandi, & reſervatio ejuſmodi gratiæ conſulto Pontifice ab ejus officialibus de cetero concedendæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Dum ad ſolitam Romani Pontificis Jeſu Chriſti Vicarii clementiam, tamquam ad exuberantem pietatis fontem pro gratiis impetrandis undequaque concurritur, ipſique more pii patris omnes uti filios dilectiſſimos in intimis caritatis, & miſericordiæ viſceribus indulgenter amplectimur, uſu nonnumquam evenit, inde privilegia flagitando reportari, quæ licet prima petitionis ſpecie nihil incommodi ſecum afferri videbantur, illorum tamen conceſſionem ſubſequens experientia Reipublicæ damnoſam, meritoque eſſe convincit improbandam.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

§.1. Sane quoniam, & Noſtri paſtoralis officii cura, & præſentium temporum conditio plane Nos coegit, modum diverſis abuſibus, qui jampridem in mores hominum, quos Dei providentia vigilantiæ Noſtræ committere dignata eſt, ſenſim irrepſerant, aliquando ſalubriter imponere, prout in his, non ſolum circa ſpiritualem univerſalis Eccleſiæ, cui licet immeriti præſidemus, etiam circa temporalem Sedis Apoſtolicæ ſtatum videlicet reformandum, aciem Noſtræ mentis intendere dudum cooperante Domino non deſiſtamus. Nos etiam non minimum operæprecium facturos eſſe cenſemus, ſi cunctas, quo ad ejus fieri poterit, occaſiones homicidiorum, quæ in divinæ Majeſtatis offenſam, & publicæ quietis perturbationem in dies paſſim increbreſcunt, patrandorum conabimur e medio ſubmovere. Conſiderantes itaque privilegia variis Civitatum, Terrarum, & locorum Nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ in temporalibus immediate ſubjectorum, Communitatibus, Univerſitatibus, ac Confraternitatum, & aliorum piorum locorum, Rectoribus, & hominibus ſuper uno homicida ſingulis annis Veneris in Paraſceve, vel alio certo die, e carceribus, meritiſque ſuppliciis liberando, & ſalutiferæ Cruci, vel Altari præſentando, aut patriæ dimittendo, per nonnullos Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, & Sedem prædictam in Chriſtianæ caritatis, divinique cultus, & fidelium ſubditorum favorem diverſimode conceſſa, nonnumquam improbis, ſicariis, & ſceleratis paricidis anſam in proximum quemque ſuum ſub ſpe liberationis hujuſmodi crudeliter ſæviendi, & humanum ſanguinem effundendi præbuiſſe, ac illos in quorum manu privilegiorum uſus, aut executio ſita eſt, eis ut plurimum non ad Chriſtianam pietatem uti, ſed potius ad quæſtum, & favores importunos in animarum ſuarum perniciem, & bonorum ſcandalum imprudenter abuti ſolere, perditiſſimos homines, a neceſſaria. nec ulla ratione condonandi morte, cœlo, terraque multum indignantibus, atque reclamantibus impie ſub prætextu pietatis eripientes.

Revocatio privilegiorū Confraternitatibus & aliis conceſſorum liberandi homicidas carceratos.

§.2. Noſque propterea omnino præſtare cenſentes, quod hujuſmodi gratiæ, a noſtro & qui, cum ſit omni corruptela ſuperior, an tales hujus immanitatis damnati homines miſericordiæ locum reliquerint, ſincerius rimabitur, Rom. Pontificis pro tempore exiſtentis, quam incertæ multitudini, corruptorumve Rectorum arbitrio dependeant. Necnon quorumcumque privilegiorum Communitatibus, Univerſitatibus, ac Collegiis prædictis, & aliis quibuslibet, etiam quorumvis Imperatorum, Regum, vel Religionis contemplatione, ſeu in damnum, recompenſam, vel aliter quomodolibet conceſſorum, ac pluries etiam per Nos approbatorum, & innovatorum, literarumque deſuper expeditarum, & inde ſecutorum, tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula privilegia præmiſſa, tam in Alma Urbe, quam extra eam in univerſo ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ dominio temporali, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, etiam vim contractus inducentibus clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam conſiſtorialiter, ac Motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, vel ejus Legatos quibuſvis Civitatibus, Oppidis, Caſtris, Locis ſeu Communitatibus, Univerſitatibus, Con-

fraternitatibus, Collegiis, Eccleſiis, Hoſpitalibus, piis locis, & aliis perſonis, tam ſæcularibus, quam eccleſiaſticis, etiam cujuſvis Ordinis regularibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, qualitatis, & præeminentiæ fuerint, hactenus quomodolibet conceſſa, ac etiam pluries approbata, & innovata, tenore præſentium revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque deinceps cuiquam ſuffragari, neque Civitates, Oppida, Caſtra, Loca, ſeu Communitates, Univerſitates, Collegia, Confraternitates, aut eorum Rectores, vel alios quoslibet eorumdem privilegiorum prætextu alicujus homicidæ gratiam, abſolutionem, aut remiſſionem prætendere, requirere, vel homicidam abſolvendum nominare, ſeu præſentare, vel hujuſmodi privilegiis alias uti, neque civitatum, terrarum, aut locorum prædictorum Gubernatores, Rectores, vel Magiſtratus pro tempore exiſtentes nominationes, aut præſentationes hujuſmodi admittere, ſeu aliquem ita nominatum, vel præſentatum dimittere, & abſolvere poſſe.

Reſervatio gratiæ de cetero concedendæ.

§.3. Sed ſi quis caſus, gratia & miſeratione dignus occurrat, illum ad Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem, ut in hoc pro facti, perſonarumque qualitate fiat, quod convenire videbitur, referri debere. Ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Ut autem præſentes ad omnium notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod illæ in Cancellariæ, & Cam. Apoſt. valvis, ac in acie Campi Floræ de Urbe per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, univerſos, & ſingulos, quorum intereſt, intra menſem a die affixionis hujuſmodi computandum, perinde afficiant, arcteatque, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum, &c.

D. P. An. V. 24. Decembr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 19. Kal. Januarii, Pontificatus noſtri Anno V.

CVII.

Iuriſdictio Conſulum Artis Merciariorum Almæ Urbis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

CUm paſtorali noſtro incumbat officio, juxta facti exigentiam, & temporum varietates, quoſcumque ad ſuas juriſdictiones temporum calamitate collapſas reſtituere, & reintegrare.

§.1. Nos attendentes dilectos filios Collegium, & Univerſitatem Merciariorum, & illis adhærentium hujus Almæ Urbis, & Curiæ noſtræ non modicæ utilitati, & commoditati; immo etiam neceſſitati, dum varia præſertim mercimoniam humano uſui apprime neceſſaria, longinquis ex partibus, maximis eorum nedum ſumptibus, verum etiam ſæpe diſpendiis, ac laboribus & periculis, quotidie ad Urbem, & Curiam præfatas, maxima etiam cum vectigalium, & portoriorum Sanctæ Eccleſiæ fructu & utilitate, terra, marique vehunt, & vehi procurant, conſulere. Et propterea dilectos filios Conſervatores Almæ Urbis, conſiderantes eoſdem Collegium, & Univerſitatem, illiuſque particulares homines pro eorum creditis exigendis coram diverſis Urbis Tribunalibus & Judicibus, maximis cum laboribus & diſpendiis defatigari, & ea de cauſa, bona & mercimonia hujuſmodi fieri cariora, eiſdem Collegio, & Univerſitati, ut Conſulatum, & peculiare tribunal, ad aliarum artium, & præſertim Mercatorum inſtar, conſtruerent, & erigerent, commiſiſſe, & mandaſſe, eiſdem ſolum, & locum ad dictum tribunal, & Conſulatum conſtruendum, inibique de rebus ad eorum artem ſpectantibus, & pertinentibus juſdicendum, cauſaſque ſui fori cognoſcendum, prout alias conſueverant aſſignaſſe.

Conſervatores Urbis aſſignarunt Univerſitati Merciariorum, locum in foro Capitolino, ut ibi Conſules juſdicerent de rebus ſpectan. ad artem.

§.2. Ac fel. record. Bonifacium Papam Nonum Prædeceſſorem noſtrum, ſeu de illius mandato quondam Zachariam Triviſanum Venetum, tunc Urbis Senatorem, eiſdem Collegio, & Univerſitati habilitatem, licentiam, facultatem, libertatem, & poteſtatem quaſcumque res, & ſpetiarias, ferreas, argenteas, aureas, vel alias humano uſui neceſſarias, & pertinentes, etiam quaſcumque alias artes, & artificum quæcumque Collegia in ſpecie quomodolibet concernentes exponendi, & expoſitas publice etiam per Urbem portan. vendendi ſine aliquibus quomodolibet eis a quoquam aliarum Artium propoſito obſtaculo ſeu impedimento, impoſito vel inferendo, conceſſiſſe; nec ob id aliud quam unum & idem Merciariorum Collegium, ſed ſeorſum ab aliis, uti hæc Alma Urbs in uſu habebat, cenſeri mandaſſe; nec etiam ea re, cuique dictarum aliarum Artium Collegio, Collegiique Præpoſito ipſos univerſos, & ſingulos Merciarios Urbis, fieri ſubiectos voluiſſe. Quinimo ipſos omnes tamquam miniſtrantes negocia, & exercitia, quæ uberiorem Civitatem alunt, tueri, & manuteneri, ac defendi cenſuiſſe, ab omnibus contrariantibus, maxime ab his, qui avaritia ducti earum rerum faciebant pretia cariora. Idemque Senator præfatus per conceſſam poteſtatem a Bonifacio Prædeceſſore noſtro, etiam auctoritate, & poteſtate Senatus præmiſſa ſanciviſſe, & perpetuo valitura mandaviſſe.

Senator Urbis tempore Bonifacii IX. eidem Univerſitati facultatem dedit venden. quaſcumque res, etiam concernentes alias artes, & erigendi unū Collegium.

§.3. Ipſumque Collegium, & Univerſitatem nonnulla ſtatuta ad dictum Tribunal, & ad artem hujuſmodi neceſſaria, in libro Statutorum deſcripta edidiſſe, & ordinaſſe, illa-

Collegium modo ſtatuit, Conſules cognoſcere cauſas de rebus ſpectan. ad ar-

tem, uſque ad quamcumque ſummam inter homines de arte, & inter alios uſque ad ducat.30.

illaque per Senatores, & Conſervatores reſpective approbata, & confirmata fuiſſe. Et noviſſime inter cetera ſtatuiſſe, & ordinaſſe, quod Conſules jus & rationem inter homines artis, & pro quibuſcumque cauſis ad artem hujuſmodi ſpectan., & pertinen. & ab eis dependen. uſque ad quamcumque ſummam jus reddere valeant, & ſi aliquis ipſius artis conveniret in judicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet ejuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, Conſules, qui pro tempore fuerint, juriſdictionem contra tales, cujuſcumque ſtatus, gradus, aut conditionis exiſtant ementes bona dictæ artis, & alias ſuper eis quomodolibet contrahentes conventos, uſque ad ſummam triginta ducatorum auri in auro de Camera haberent, & perſonæ ſic conventæ juriſdictionem hujuſmodi, uſque ad dictam ſummam incluſive, ſub quovis prætextu, cauſa, vel occaſione, etiam ſi eſſent nobiles, & Romani Cives; Urbis incolæ, vel Curiales omnes, ſeu alias quoquomodo declinare non poſſint.

Librisque eorum mercantiliter tentis fidem adhiberi.

§.4. Et ne in unaquaque ſumma præſentia Notarii, & illius ſtipulatio requiratur, ſtatuiſſe, quod Codicibus, & Libris rationum Merciariorum, Velectariorum, Berrectariorum, Setarolorum, ſeu Banderariorum dictæ Univerſitatis, & aliorum ejuſdem Collegii confectis uſque ad ſummam triginta ducatorum auri de Camera omnibus partitis ejuſdem rationis ſimul computatis plene credatur, & fides adhibeatur cum juramento, contra quoſcumque. Inter homines vero de arte uſque ad quamcumque ſummam occaſione merciariæ, & cujuslibet alterius generis ad artem hujuſmodi pertinentis. Ita quod agentes, & exigere volentes cum juramento, perinde plena fides dictis libris adhibeatur, ac ſi legitime, & concludenter probatum eſſet, dummodo ipſi libri, mercantiles, & mercatorum more, & ordine ſcripti, confecti, & tenti ſint, rationabili ſuſpicione carentes, & ad perſonas ſcribentes reſpectu habito.

Falſitatem cōtra doloſe cōmitten. in eorum libris coerceri.

§.5. Et ſi falſitas in aliquo loco doloſe annotata reperiretur, talis liber per Conſules Univerſitatis prædictæ in foro publico Capitolii ſono tubæ comburatur, cum publicatione falſitatis, & illius auctoris: & alias pœnas incurrat, quas de jure communi vel municipali incurriſſe diceretur, & perpetuo infamis remaneat, & per eum ſcribendis de cetero non credatur.

Appellarique non poſſe a ſententiis Cōſulum a 10. ſcutis infra.

§.6. Necnon a ſententiis a ſumma decem ſcutorum, & infra aliquæ ex partibus coram dictis Conſulibus litigan. quemadmodum aliis Judicibus, & Curiis conceſſum extitit, appellare, vel alias reclamare minime poſſint, nec valeant, & quicquid per eoſdem Conſules decerneretur, aut fieret, eſſet validum, firmum, & efficax, realique executioni demandandum.

Quæ ſtatuta Senator & Cōſervatores approbarunt.

§.7. Hæcque, & alia ultimo dictæ ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios modernos ipſius Urbis Senatorem, & Conſervatores tamquam rationi conſonantia, approbata, & confirmata fuiſſe.

Hic Pontifex modo confirmat, & innovat ſupradictas cōceſſiones Senatorum & Conſervatorum, & ſtatuta Univerſitatis, & Conſulum juriſdictionem, & facultates.

§.8. Idcirco idem Collegium, & Univerſitatem tamquam præmiſſis de cauſis de Republica optime meritos ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequentes, Motu ſimili, &c. non ad ipſius Collegii, & Univerſitatis, aut alterius ejuſdem artis inſtantiam, & requiſitionem, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine, mandatum, aſſignationem, conſignationem, conſtructionem, & erectionem dicti Conſulatus, & Tribunalis, ut præmittitur, factum, necnon licentiam, libertatem, habilitatem, facultatem, & poteſtatem ab eodem Bonifacio Prædeceſſore noſtro, ſeu Zacharia olim Senatore præfatis conceſſas, ac ab ipſa Univerſitate condita Statuta, & Ordinationes, facta, & ut ſupra approbata, & in poſterum per ipſam Univerſitatem fienda, & per Senatorem, & Conſervatores ejuſdem Urbis juxta formam Statutorum præfatæ Urbis approban., illorumque, & illarum confirmationes, ac ejuſdem Bonifacii Prædeceſſoris, ſeu Zacharię Senatoris conceſſionem illorum, ac omnium, & ſingulorum præmiſſorum, ceterorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum veriores tenores & effectus, pro hic plene & ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum, penitus & omnino inſertis habentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, eiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ea omnia & ſingula, perpetuo, & inviolabiliter obſervari debere decernimus, & mandamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus, & ut ſupra ſtatuimus, & ordinamus, omniaque & ſingula inviolabiliter perpetuis futuris temporibus obſervari mandamus. Ac omnes, & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſi quæ ſolemnitates omiſſæ fuerint, ſupplemus. Ita quod ejuſdem Collegii & Univerſitatis moderni, & reliqui in poſterum pro tempore exiſtentes Conſules ſuper hujuſmodi, & in ſpecie ſuper præfato ſtatuto de juriſdictione, juxta illius tenorem uſque ad quamcumque ſummam exercendi quoad perſonas de arte hujuſmodi; & qui de arte non fuerint, uſque ad dictam ſummam triginta ducatorum auri de Camera abſque aliquo alio obſtaculo, vel impedimento aliarum curiarum, juriſdictionem, & poteſtatem habeant, prout tenore præſentium damus, concedimus, & elargimur facultatem, licentiam, & poteſtatem, ac auctoritatem in omnibus & ſingulis cauſis, litibus & differentiis, ex quavis cauſa, vel occaſione ad artem hujuſmodi, ſpectan., & pertinen., ſeu dependentibus, una cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis, & connexis coram eis vertentibus, & quæ in futurum contigerint moveri, procedendi ſummarie, ſimpliciter & de plano, nulla juris ſolemnitate, vel ordine ſervato, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta procedant, & cognoſcant, terminent & decidant, & procedere perpetuis futuris temporibus, poſſint, & valeant,

uſque ad totalem, finalemque, & effectualem executionem, & paritionem omnium & ſingulorum eorum mandatorum, realiter, vel perſonaliter, prout eis videbitur, relaxandorum.

Et præcipit Judicibus Urbis, ne Conſules deſuper impediant.

§.9. Nec præfatos modernos, & pro tempore exiſtentes Urbis Gubernatorem, Senatorem, Vicarium noſtrum, & Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, vel alios quoſvis ejuſdem Urbis Judices, & officiales, tam Ordinarios quam Commiſſarios, etiam prætextu obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ, juxta Motum proprium Populo Romano conceſſum, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ incurren. impediri, vel alias quomodocumque, & qualitercumque moleſtari, ſeu reaſſumi, aut avocari, ſeu inhiberi poſſint, nec reſpective valeant.

Clauſula ſublata &c.

§.10. Et ita per quoſcumque Judices, quavis auctoritate, dignitate, vel facultate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, reaſſomendi, inhibendi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari, & definiri debere decernimus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.11. Et quod præſentibus, ſeu literis deſuper conficiendis, ſub quovis prætextu, per quaſcumque clauſulas etiam derogatoriarum derogatorias derogari non poſſint, niſi cum tota præſentium præinſertione, & ſpecifica nominum eorumdem Conſulum præinſertatione, & ſpecifica nominum eorumdem Conſulum mentione, irritum & inane, quicquid ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ita quod præfati pro tempore exiſtentes Conſules procedere poſſint, & valeant, illis non obſtantibus, abſque aliquo attentatorum, & innovatorum vitio.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.12. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, aut Cameræ Apoſtolicæ Auditori, ceteriſque aliis Judicibus, quoad cauſas dicti fori, & de rebus ad artem ſpectantibus, & pertinentibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, &c. confirmatione Apoſtolica, val quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus eiſdem Gubernatori, Senatori, Vicario noſtro, & Cameræ Apoſtolicæ Auditori, Collateralibus, & quibuſvis aliis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, etiam quantumvis efficaciſſimis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita ſervata foret, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe omni meliori modo, &c. derogamus. Necnon omnibus illis, quæ dictus Boniſacius, ſeu idem Zacharias Senator in eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Fiat ut petitur. I.

Repetitio clauſularum.

§.13. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum &c. etiam in caſibus regulæ, &c. cum illius opportuna derogatione, quatenus opus ſit, exten. & quod tenores literarum, & ſtatutorum prædictorum habeantur pro expreſſis, & latiſſime, ac de verbo ad verbum exprimi, & inſeri poſſint, & de approbatione, innovatione, confirmatione, indulto, decreto, derogatione, proceſſu, & aliis præmiſſis, de omnibus, & ſingulis prædictis, quæ hic pro repetitis habeantur perpetuo in forma gratioſa, & ex certa ſcientia.

Ampliatio juriſdictionis Cōſulum quando partes conſentiunt.

§.14. Quodque qui tacite, vel expreſſe in eorumdem Conſulum juriſdictionem conſenſerint, etiam uſque ad quamcumque ſummam jus dicere, & cauſas cognoſcere, & terminare poſſint, & valeant, nec propterea per viam nullitatis impugnari, vel retractari poſſint, decernimns. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in Judicio, & extra, regula contraria non obſtante, attento quod in Urbe, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper etiam cum deputatione executionum qui aſſiſtant.

Facultates citandi infra diſtrictum.

§.15. Cum poteſtate pro illis, ac dictis Conſulibus monendi, cogendi, gravandi, & reaggravandi, ac citandi per Senatorium edictum, infra diſtrictum juxta formam Statutorum Urbis, ac etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter, de non tuto acceſſu, & reaſſumen. quaſcumque cauſas ad inſtantiam rei volentis juriſdictionem dictorum Conſulum a quibuſcumque Judicibus, & inhibendi ſub quibuſcumque pœnis pecuniariis eorum arbitrio premiſſorum omnium ac ſingulorum, ac cum qualitate, aliorumque circa præmiſſa neceſſaria, major ſpecificatio, & expreſſio eorumdem, & quorumcumque ſtatutorum ipſius Artis, ipſius Collegii arbitrio, etiam cum eorumdem præinſertione toties quoties eidem Collegio videbitur, ſemel, & pluries per Breve noſtrum ſimul vel ſeparatim eſpediri poſſit.

Fiat. I.

D. P. An.VI. 9. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum Nonis Febr. Anno VI.

Videat Vicarius I.

Viſa M. Antonius Archiepiſc. Theatinus Viceſgerens.

CVIII.

Ex Mem. du Clerge de France T. I. pag. 966.

Regulares, aliique Sectantes Ritus Eccleſiæ Græcæ, Ordinariis ſubiiciuntur in his, quæ divinum cultum ſpectant, necnon adminiſtrationem Sacramentorum, aliaque ſpiritualia munia.

PIUS PAPA QUARTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontiſex præcipuus æquitatis, & religionis aſſertor, facultates, & gra-

gratias, ab Apoſtolica Sede conceſſas, ex quibus tempore procedente animarum pericula, & inter Catholicos ſcandala provenire animadvertit pro ſui Paſtoralis officii debito mature revocare conſuevit.

Græci in Sicilia, aliiſque Provinciis exiſtentes ab Ordinariorũ juriſdictione ſe exemptos diſtrahebant.

§.1. Sane nonnulli locorum Ordinarii nuper ad audientiam noſtram referri curaruot, quod in quampluribus Regni Siciliæ citra, & ultra Pharum, & aliis Chriſtiani nominis Civitatibus, & locis magnam Græcorum, tam Religioſorum, & ſæcularium Clericorum, quam Laicorum multitudo reperitur, qui Eccleſiæ Græcæ mores, & ritus obſervantes, illoſque ſuos proprios ejuſdem nationis Prælatos habere, ac illis, non autem locorum Ordinariis ſubeſſe, ſed immunitatum, aliorumque privilegiorum ſibi per fel. rec. Leonem X., Paulum III., Julium III., & forſan alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem antiquitus conceſſorum prætextu ſe ab eorundem Ordinariorum juriſdictione, & ſuperioritate exemptos eſſe prætendentes impunitate ſibi propoſita, in diverſas hæreticas, neſariaſque opiniones, & abſurda deliramenta paſſim prolabuntur; aſſereutes inter alias eorum blaſphemias, nullum eſſe Defunctorum Purgatorium, Romanum Pontificem aliquam in eos juriſdictionem, vel auctoritatem habere negantes, indulgentias ab illo conceſſas damnantes, Eccleſiaſticas ſententias, & cenſuras ab eo latas ſpernentes, Sanctiſſimæ Dei Genitricis Mariæ. Beatorum Apoſtolorum, & aliorum Dei Sanctorum feſtivitates ab Eccleſia Romana, Sanctiſque Patribus ordinatas, non obſervantes, Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſuis infantibus in Baptiſmo exhibentes, inhumata Defunctorum cadavera ſuperſtitione quadam impia, & pluſquam barbarica, e ſepulchris eruentes, igneque comburentes, Ordinariorum locorum, quos habitant, viſitationem, juriſdictionemque contemnentes, & Eccleſiaſticam diſciplinam perturbantes, ac demum hujuſmodi, aliiſque ſuis opinionibus erroneis, atque ſacrilegis Populos latinos inficieotes, correptionem legitimam ſuæ prætenſæ exemptionis clypeo repellentes, in ſuis impietatibus, abuſibuſque conſeneſcunt, & immoriuntur, in ſuarum, vicinorumque Populorum, præſertim ſimplicium animarum perniciem, & ſcandalum plurimorum.

In hæreſes quoque incidebant.

Græcorum exemptiones &c. irritans Ordinariorum Juriſdictioni, Viſitationi &c ſubjicit.

§.2. Nos igitur provide conſiderantes, ejuſdem Sedis intentionem numquam fuiſſe, exemptionem, aliudve privilegium a ſe conceſſum iri, ut inde ſcelerum impunitas, & animarum periculum emergat: abuſibus, & periculis hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, tempeſtive obviare volentes, ac quarumcumque exemptionum, aliorumque privilegiorum dictis Græcis, eorumque Prælatis, Rectoribus, Abbatihus, & aliis tam Sancti Baſilii, & alterius Ordinis Regularihus, quam Sæcularibus, ac etiam laicis perſonis, quocumque nomine nuncupatis, per præfatos, & alios quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam in genere, vel in ſpecie hactenus conceſſorum, ac etiam iteratis vicibus approbatorum, & innovatorum, literarumque deſuper confectarum, & inde ſecutorum tenores præſentibus pro ſufficieoter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcieotia Noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas exemptiones, ac prout illa concernunt, deſuper confectas literas præfatas ad hoc videlicet, ut ipſi locorum Ordinarii, quaſcumque Græcorum Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, & alia pia loca, tam ſæcularia quam cujuſvis Ordinis Regularia, eorumque Prælatos, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac majori dignitate præfulgeant, necnon Abbates, Rectores, Miniſtros, & quaſvis alias ejuſdem nationis perſonas, in ſuis Civitatibus, Diœceſibus conſiſtentia, quoties opus fuerit, viſitare, ac in illis ſuam ordinariam juriſdictionem, plenamque, & omnimodam ſuperioritatem io iis, quæ Dei cultum, ſacramentorum adminiſtrationem, & animarum ſalutem, hæreſumque extirpationem concernont, exercere, & exequi libere, & licite valeant, reliquis ipſorum Græcorum in divinis celebrandis aliiſque ritibus a Sede Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo revocamus, caſſamus, & annullamos, ac vocatas, caſſatas, & annullatas eſſe, nec ipſis Græcis, Clericis, vel Latinis, eorumve Prælatis, Eccleſiæ, Cœnobiis, aut aliis piis locis, in aliquo ſuffragari, ſed illos omnes, & ſingulos locorum, in quibus moram traxerint, Ordinariorum viſitationi, correctiooi, punitioni, juriſdictioni, & omnimodæ ſuperioritati in præmiſſis ſubeſſe, illiſque tamquam Superioribus ſuis, ſuarumque animarum Paſtoribus humiliter obedire.

Secus agi, judicarive vetat.

§.3. Et ſic per qooſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiamſi S. R. E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi ſacultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Contraria tollit.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinatioaibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Per hoc non intelligit, eos a ſui rĩtus obſervantia retrahi.

§.5. Per hoc tamen non intendimus, quod ipſi Græci ab eorum Græcanico Ritu diſtrahantur, vel alias deſuper quoquomodo per locorum ordinarios, aut alios impediantur.

Transſumptorum fides.

§.6. Et quia difficile foret præſentes ad diverſa loca, io quibus illarum exhibitio forſan erit neceſſaria, circumſerre, volumus, & eadem auctoritate ſimiliter decernimus, quod earumdem præſentium tranſumptis, &c.

Dat. die 16. Februar. 1565 Pont. An. VI.

Datom Romæ, apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimaſexta Februarii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus Noſtri Anno VI.

Revo-

CIX.

Revocatio quorumcumque indultorum, confeſſionalium, Maris magni, aliorumqoe privilegiorum, quibuſcumque, etiam Regularibus conceſſorum, in his quæ Concilio Tridentino adverſantur.

Indictionem hujus Concilii, & ejus proſecutionem videre eſt hic ſup. in Conſt.XXVII. Ad Eccleſiæ *fol.57. Et indulta Prælatorum ei interreſſentium ſunt in Conſt.XXXIII.* Circumſpecta *fol.69. quando ligare cœperit, vide in Conſt.XCIV.* Sicut ad *fol.178.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus Divina diſpoſitione conſtituti, nihil neque univerſali Eccleſiæ curæ, & ſolicitudini Noſtræ commiſſæ, ſalubrius, neque injuncto Nobis Apoſtolicæ ſervitutis ufficio decentius præſtare poſſumus, quam quod providentiæ Noſtræ miniſterio Œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut Noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaque Sanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam faciliter abſolutum fuit, ita per univerſos, qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuſlibet obſtaculis ab omnibus æqualiter obſervetur.

Concilium Tridentinum, multa ſtatuit ad morum reformationem, quibus plurimorum indulta adverſantur.

§.1. Cum itaque in eodem Concilio quamplura ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta, atque ſtatuta, maturo præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, & ut vocant, Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis, tam Cathedralibus, etiam Metropolitanis, quam Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & Ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, S. Joannis Lateranen. ac Incurabilium de Urbe, S. Antonii Viennen., & S. Bernardi Juren., aliiſque Hoſpitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſæcularibus, quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S. Cruciatæ, aliiſque piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Abbatibus, Abbatiſſis, Prioribus, Præpoſitis, & aliis Eccleſiaſticis tam ſæcularibus quam diverſorum Ordinum, & militiarum Regularibus, ac etiam laicis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos hactenus, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum conſilio diverſimode, variiſque temporibus, in genere, vel ſpecie, ex quavis, etiam honeſta cauſa conceſſa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerint, in pleriſque contrariantur.

Illa ergo indulta hic Pontifex revocat.

§.2. Nos, quibus in primis cordi eſt, tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta ſuos, ut par eſt, effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicarum, & aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes, Motu proprio & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia, & ſingula privilegia, exemptiones immunitates, facultates, diſpenſationes, conſervatoriæ, indulta, confeſſionalia, Mare magnum, & aliæ gratiæ in his omnibus & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilii hujuſmodi contrariantur, ipſo jure revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quicquam adverſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus ubique, & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus.

Et eorum vigore acta, & agenda, a die qua d. Concilium ligare cœpit, nulla eſſe decernit.

§.3. Decernentes nihilominus omnia & ſingula, quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſervatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi poſt id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, iis, in quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, & cenſeri, ac nemini etiam quantumlibet, ut præfertur qualificato, tam in foro, quod aiunt, fori, quam conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere.

Clauſula ſublata.

§.4. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

§.5. Non

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceterisque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D.P. An.VI. 17. Februarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, 13. Kal. Martii, Pontificatus noſtri Anno VI.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1565. indictione 6. die vero 24. menſis Februarii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ IV. Anno ejus 6. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, & valvis Cancellariæ Apoſtolicæ per nos Nicolaum de Matthæis, & Camillum Cherubinum SS. D. N. Papæ Curſores.

Philibertus Chapuis Mag. Curſ.

CX.

Confirmatio plurimarum gratiarum, & privilegiorum, Fratrum Militum Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani, a Pontificibus Prædeceſſoribus conceſſorum, in his, quæ Concilio Tridentino non adverſantur, Et conceſſio aliarum immunitatum, & indultorum.

Quoad præcedentes gratias habes etiam in Alex.IV. Conſt.X. Cum a Nobis *Tom.III. Par.I. fol.*353., *& Clem.IV. Conſt.IV.* Cum dilectis *fol.*428. *& Conſt.VII.* Venerabilibus *ibidem fol.*437.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſæ hujus Conſtitutionis.

INter aſſiduas Dominici gregis Nobis divinitus commiſſi, non ſolum a ſpiritualibus, ſed etiam a corporalibus noxis, periculiſque imminentibus quantum Nobis ex alto permittitur, præſervandi curas, illi potiſſimum, poſt divini numinis auxilium frequentibus cordis noſtri ſuſpiriis imploratum, omni conatu Nobis incumbendum eſſe ſtatuimus, ut adverſus inexplebilem Chriſtiani ſanguinis ſitim, quæ in teterrimo illo Turcarum Tiranno, cum longo annorum numero pariter in dies adaugeri conſpicitur, bellica etiam fidiſſimorum Commilitonum præſidia comparemus, & nedum temporalis ditionis noſtræ, totiuſque Italiæ hoſtilis claſſis incurſioni undique expoſitæ portus, & littora validis arcibus, propugnaculiſque firmemus, verum etiam ſtrenuis militibus, qui Cruce Redemptoris, & Domini noſtri tamquam Dominico ſtigmate conſpicui ſeſe perpetuos pro ſalute domus Iſrael propugnatores fore jurejurando profiteantur, & præſtent, præſidia noſtra roboremus, antiquaſque Eccleſiæ Dei Militias, ac Hoſpitalitates, & præſertim pauperum leproſorum Sancti Lazari Hieroſolymitani Hoſpitalitatem ab illo Sanctiſſimo viro Baſilio Magno, uſque a recolendæ memoriæ Damaſi I. Romani Pontificis Prædeceſſoris noſtri, ac Juliani Apoſtatæ, & Valentiniani Imperatorum temporibus illuſtratam, & per Orbem varie ampliatam, & iniuria temporum imminutas, & quaſi exauthoratas, priſtinæ dignitati reſtituamus: ac illis, quo promptius votis noſtris reſpondeant, & priſca ſua privilegia confirmemus, & illa ſubinde novorum conceſſione liberaliter cumulemus.

Innoc.III., & Honor.III. ſuſceperunt ſub protectione Sedis Apoſt. perſonæ, res, & bona Hoſpitalis & Militiæ.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam felicis recordationis Innocentius III., & ſucceſſive Honorius etiam III. varias ac diverſas exemptiones, & alias gratias tunc & pro tempore exiſtentibus Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis, ſeu domus Sancti Lazari Hieroſolymitani, ſub regula Sancti Auguſtini, & leproſariis conceſſerant, eorumque perſonas, leproſarias & alia loca, ſub ſua & Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſceperant.

Greg. IX. indulgentiam conceſſit dantibus eleemoſynam.

§.2. Et Gregorius Nonus omnibus Chriſtifidelibus manus caritativas, Magiſtro, & fratribus Domus S. Lazari Hieroſolymitani, vel eorum nunciis eleemoſynas petituris, pro ſolutione debitorum ſuorum, & fratrum eorumdem ſubſtentatione porrigentibus, viginti dies de injunctis ſibi pœnitentiis, per quaſdam relaxaverat.

Deditque eis licentiam profitendi unam ex regulis approbatis.

§.3. Et per alias ſuas literas, tunc Epiſcopo Tridentino mandaverat, ut ipſis fratribus, in ſuis domibus, ſive locis profiteri volentibus, aliquam regulam ex approbatis, juxta petitionem ſibi ab eis factam concederet, ſi expedire videretur.

Innoc.IV. dedit facultatem eligendi Militem ſanum in Magnum Magiſtrum.

§.4. Et Innocentius IV. per eum accepto, quod licet de antiqua, approbata, & eatenus pacifice obſervata conſuetudine obtentum eſſet, ut miles leproſus Domus S. Lazari Hieroſolymitani in ejus Magiſtrum aſſumeretur: verum quia fere omnes milites leproſi dictæ Domus, ab inimicis fidei miſerabiliter interfecti fuerant, & hujuſmodi conſuetudo nequibat commode obſervari. Idcirco tunc Epiſcopo Tuſculano per quaſdam commiſerat, ut ſi ſibi ſecundum Deum viſum foret expedire, fratribus ipſis licentiam, aliquem militem ſanum, ex fratribus prædictæ Domus S. Lazari, in ejus Magiſtrum (non obſtante conſuetudine hujuſmodi) de cetero eligendi, auctoritate Apoſtolica concederet.

Medietatemque molendini in Nympha conceſſit.

§.5. Et per alias ſuas literas medietatem molendini, quod Eccleſia Romana, tunc cum quondam Boetio Camerario ſuo in Nympha habebat, Magiſtro & fratribus domus leproſorum Sanctæ Mariæ Magdalenæ Terracinen. ſub annuo cenſu duodecim denariorum Senatus in perpetuum conceſſerat.

Alex.IV. prioribus conceſſit facultatem

§.6. Et Alexander etiam IV. narrans per quaſdam, quod ſicut canonica Conſtitutione co-

Digitized by Google

absolven. Fratres quoquomodo ſe percutientes.

cavebatur, quod Monachi & Canonici Regulares, quocumque modo ſe in clauſtro percuſſiſſent, non eſſent ad Apoſtolicam Sedem mittendi, ſed ſecundum diſcretionem & prudentiam ſui Abbatis, diſciplinæ ſubdendi: quod ſi Abbatis diſcretio ad eorum correctionem non ſufficeret, providentia eſſet Diœceſani Epiſcopi adhibenda, niſi exceſſus difficilis foret & enormis, propter quem merito eſſet ad Romanam Eccleſiam recurſus habendus, ſtatutum hujuſmodi ad Magiſtrum, & fratres Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini duxerat extendendum: ſtatuendo, ut in tali caſu (niſi major eſſet providentia requirenda) per Priores ſuos, qui (ſicut audiverat) Presbyteri eſſe noſcebantur, fratribus abſolutionis beneficium impenderetur.

Et profeſſionem regulæ S. Auguſtini approbavit.

§.7. Et per alias ſuas regulam Beati Auguſtini, quam iidem fratres ſe aſſerebant profeſſos eſſe, ſicut illam eatenus ſervaverant, eiſdem dicta auctoritate confirmaverat, atque communiverat, eadem auctoritate nihilominus ſtatuendo ut regula ipſa ab eiſdem fratribus & ſucceſſoribus ſuis, perpetuis futuris temporibus obſervaretur.

Donationem Federici Imper. approbavit.

§.8. Et per alias ſuas, donationem alias factam Magiſtro & fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari Hieroſolymitani Ordinis S. Auguſtini a Federico Romano Imperatore ante latam in eum depoſitionis ſententiam, diverſarum Terrarum, poſſeſſionum, ac ſtartiarum de ſuo dominio exiſtentium in Sicilia, Calabria, Vallegratis, Apulia, & Terra Laboris, cum diverſis ſæcularium exactionum exemptionibus, ratam, & firmam habens, eam auctoritate Apoſtolica confirmaverat, atque communiverat.

Eccleſiam de Galbis conceſſit.

§.9. Ac eidem Hoſpitali, in quo (ſicut acceperat) conventus nobilis ſtrenuorum militum, & aliorum, tam ſanorum quam leproſorum pro expugnandis inimicis Chriſtiani nominis manere ſolebat: & quod ad extremam fere paupertatem, propter guerrarum diſcrimina erat redactum, poſſeſſionibus ſuis pro magna parte a Paganis, & hoſtibus Eccleſiæ occupatis, ſuiſque Magiſtro, & fratribus, eadem auctoritate conceſſerat, ut Eccleſiam de Galbis Licolien. Diœceſis, in qua juſpatronatus (ſicuti aſſerebant) obtinebant, cedente, vel decedente ipſius Rectore, pro ſua relevanda inopia, ſuis uſibus deputare poſſent, ita tamen quod perpetuo Vicario in ea ſerrituro de ipſius proventibus portio competens, ex qua congrue ſuſtentaretur, & Epiſcopalia, ac alia ipſius Eccleſiæ onera ſupportarentur, aſſignaretur, Diœceſani Epiſcopi jure in omnibus ſalvo.

Facultatem componendi de uſuris &c. tribuit.

§.10. Et ſimiliter per alias ſuas Magiſtro, & fratribus hujuſmodi, eorum neceſſitatem paterno compatiens affectu, auctoritate prædicta duxerat concedendum, ut de uſuris, rapinis, & aliis male acquiſitis, dummodo illi, quibus eorum reſtitutio fieri deberet, omnino inveniri, & ſciri non poſſent, necnon de redemptionibus votorum, auctoritate Diœceſanorum prius factis, (Hieroſolymitano dumtaxat excepto) uſque ad ſummam ducentarum marcharum argenti recipere valerent, ſi pro ſimilium receptione alias non eſſent ab ipſo hujuſmodi gratiam conſecuti, ita quod, ſi aliquid de ipſis ducentis marchis dimiſiſſent, vel reſtituiſſent, vel dediſſent illis, a quibus eas accepiſſent, hujuſmodi dimiſſum, vel reſtitutum, ſeu datum, nihil ad liberationem eorum prodeſſet, nec quantum ad illud, haberentur aliquatenus abſoluti.

Diœceſanos non poſſe ponere Rectores in domibus Hoſpitalis declaravit.

§.11. Et cum ad ejus notitiam perveniſſet, quod in nonnullis religioſis, & leproſorum domibus in diſtrictu Regni Navarræ, Campaniæ, & Briæ, Comitis Palatini conſiſtentibus, locorum Diœceſani Rectores, ſeu Adminiſtratores de novo ponere, ſeu inſtituere præſumebant pro ſuæ libito voluntatis, in earumdem domorum non modicum præjudicium & gravamen, contra antiquam, approbatam, & eatenus pacifice obſervatam in talibus conſuetudinem veniendo, volens earumdem domorum gravamen indebitum auferre, tunc Abbati Monaſterii Orbacen. dicti, vel alterius Ordinis Sveſſionen. Diœc. dederat in mandatis, quatenus, ſi ita eſſet, præfatos Diœceſanos, ut ab hujuſmodi præſumptione omnino deſiſterent, monitione præmiſſa, dicta auctoritate Apoſtolica, appellatione remota, prævia ratione compelleret.

Nicolaus III. exemit a ſolutione decimarum.

§.12. Præterea Nicolaus III. declaraverat, quod de redditibus, & proventibus leproſariarum hujuſmodi, qui in uſus miſerabilium & infirmorum convertebantur, decima non ſolveretur.

Clemens IV. facultatem undique colligendi leproſos conceſſit.

§.13. Et Clemens etiam IV. per quaſdam univerſis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac aliis Eccleſiarum Prælatis, exemptis & non exemptis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna, quam inobedientes ipſo facto incurrere voluit, niſi mandatum hujuſmodi diligenter exequi curarent; & nihilominus ſub pœna privationis officii, & beneficii ſuorum, præcipiendo mandaverat, quatenus dum aliqui de dictis Magiſtro, Fratribus, & Procuratoribus domorum Sancti Lazari Hieroſolymitani, ad Archiepiſcopos, & alios præfatos, & eorum loca pro capiendis infirmis leproſis perveniſſent, eis in hoc adeſſe curarent; memores Dominum in lege Moyſi præcepiſſe, quod omnes leproſi eiicerentur extra, volens, & ordinans, ut Domino conplacebat, quod tam mares, quam mulieres, clerici & laici, religioſi, & ſæculares morbo lepræ laborantes, per eoſdem fratres & procuratores eorum caperentur, & eiicerentur extra, cum omnibus eorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus ad habitationem cum aliis infirmis domorum Ordinis S. Lazari hujuſmodi. Si vero clerici, vel laici mandatum ſuum in aliquo negligerent adimplere, voluit quod ipſi fratres, aut illorum procuratores, illos peremptorie citarent, ut coram ſe comparerent, facturi juſtitiæ complementum.

§.14. Ac

Digitized by Google

Eleemoſynaſque colligendi.

§.14. Ac rurſus per alias ſuas mandaverat, quod fratres ipſi ipſius Confratriæ ad aliqua loca accedentes pro eleemoſynis colligendis benigne reciperentur, & honeſte tractarentur. Ipſique locorum Ordinarii, & ii, ad quos ſpectat, ut permitterent eoſdem fratres in Eccleſiis ſuis populum admonere, ac eleemoſynas colligere, ac etiam Confraternitates facere, illud præcaventes, ne occaſione illorum eleemoſynæ pauperum Chriſti deperirent, & impedirent opera pietatis.

Ordinarios Militiæ moleſtias tollere juſſit.

§.15. Necnon ipſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Prælatis injunxerat, ut curarent defendere, & manutenere fratres præfatos adverſus Parochianos, qui domos illorum invadebant, aut indebitis moleſtiis opprimebant. Nec a fratribus, & perſonis Religionis hujuſmodi pro ſepultura quicquam exigeretur, vel acciperetur, niſi ipſa ſpontanea decedentium liberalitas, vel parentum devotio eis contuliſſet.

Exemptionē a decimis cōceſſit.

§.16. Nec ab eis contra privilegiorum dictę Sedis tenorem de omnibus fructibus terræ, quibus propria induſtria, aut expenſis colerent, & laborarent, ac etiam de nutrimentis animalium ſuorum, ſed nec de ipſis animalibus decimas exigere præſumerent.

Oratoria conſtrui poſſe voluit.

§.17. Quodque ipſi Archiepiſcopi, & Epiſcopi oratoria pro uſu fratrum, & perſonarum præfatorum, ac ſuæ familiæ dedicare, ac cœmeterium benedicere procurarent.

Dimittentes habitum coerceri juſſit.

§.18. Ac quod de cetero Fratres ſeu Milites, ac Donatos Militiæ Hoſpitalis hujuſmodi, qui Crucem, & Regularem habitum deponerent, & per abrupta ſæculi vagarentur, quique Prioribus ſuis contumaces, & rebelles exiſtebant, & Bolinas detinerent contra voluntates ipſorum, monerent inſtanter, ac pro officii ſui debito compellerent, ut habitum depoſitum reaſſumerent, in obedientia Prælatorum ſuorum, devote, & humiliter perſeverarent, & Bolinas ſive alia officia per violentiam nullo modo detinere præſumerent, mandatorum ſuorum contemptores excommunicationis ſententia compellerent, eamque uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari facerent.

Indulgentias benefactoribus, conceſſit.

§.19. Et nihilominus quibuſcumque, qui de facultatibus ſibi a Deo collatis, fratribus Hoſpitalis præfati ſubveniſſent, ſeque tam ſanctæ Fraternitati Collegas adſcribi ſtuduiſſent, eiſque beneficia perſolviſſent, annuatim ſeptimam partem injunctæ ſibi pœnitentiæ relaxaverat.

Ordinariis facultatem dedit vota commutandi ſubvenientibus Hoſpitali.

§.20. Eiſdemque locorum Ordinariis, & aliis curam animarum habentibus, commutandi cujuſvis abſtinentiæ, & quarumcumque peregrinationum vota (Hieroſolymitano, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum dumtaxat exceptis) in pecuniarum ſubſidium præfatis fratribus, vel nunciis exhibendum, cum ſuper hoc ab eis, vel eorum aliquo fuiſſent requiſiti, dummodo conditione inſpecta nunciorum, & fratrum præfatorum neceſſitate penſata (ſuper quibus eorum conſcientias oneraverat) pretio, vel precibus, amicitia, favore, vel odio cujuſcumque nihil circa hoc, ſuper quibus ſcire ſe unumquemque eorum redditurum in examine diſtricti judicii rationem, ageretur in fraudem, vel diminutionem ſubſidii ſupraſcripti, plenam, & liberam facultatem conceſſerat. Volens, ut hujuſmodi pecuniarum ſubſidium præſtandum per voventes peregrinationes eaſdem, ad tantam pecuniæ ſummam extenderetur, quantam voventes ipſi pro complendo voto peregrinationis hujuſmodi perſonaliter expendiſſent. Votum autem hujuſmodi abſtinentiæ juxta illius arbitrium intenderat redimi, qui votum hujuſmodi commutaret.

Abſolvendique ab irregularitate dato ſimili ſubſidio.

§.21. Perſonis autem Eccleſiaſticis volens plenius provideri, Diœceſanis earum diſpenſandi cum eis, qui cum a canone, vel ab homine latam excommunicationis ſententiam incurriſſent, irregularitatis notam, immiſcendo ſe divinis officiis, contraxiſſent, vel ob id contrahere ipſos contigiſſet, dummodo tantum erogaſſent fratribus, vel nunciis ſupradictis, quantum expendiſſent eundo ad Romanam Curiam, & morando in ipſa pro diſpenſatione hujuſmodi obtinenda, & redeundo etiam ab eadem, niſi forſan in Epiſcopos, Abbates, vel alios Superiores proprias inieciſſent manus temere violentas, poſtquam ab excommunicationum ſententiis, quas incurrerent vel incurrere ipſos contigiſſet, juxta formam Eccleſię fuiſſent abſoluti, conceſſerat poteſtatem.

Mortuos ſepelire in eorum Eccleſiis permiſit.

§.22. Volens ob reverentiam ipſius venerabilis domus, ut iis, qui eorum fraternitatem aſſumpſiſſent, ſi forſan Eccleſiæ ad quas perveniſſent, a divinis officiis interdictæ forent, ipſis morientibus ſepultura eccleſiaſtica minime negaretur, niſi nominatim excommunicationis vinculo fuiſſent innodati. Liceretque eis Confratres ſuos, quos Eccleſiarum Prælati apud Eccleſias ſuas malitioſe ſepeliri non permiſiſſent, niſi excommunicati, vel in interdicto nominati fuiſſent, aut publici uſurarii, tumulandos deferre ad Eccleſias hujuſmodi Hoſpitalis.

Oblationeſque recipere.

§.23. Et oblationes, tam pro eis quam pro aliis, qui in eorum cœmeteriis requieſcunt, exhibitas, ſine alicujus præjudicio retinere.

Etiam tempore interdicti.

§.24. Quodque receptiones Fraternitatis ejuſdem, ſeu etiam collectarum, ſalvo jure dominorum ſuorum, ſub Beati Petri, & ſua protectione conſiſterent. Et ſi qui eorumdem fratrum, qui ad eas Fraternitates miſſi fuiſſent, vel collectas, in quamlibet civitatem, aut caſtellum, vel vicum, aut alium locum deveniſſent, ſi forte locus ille fuiſſet a divinis officiis interdictus, in eorum jucundo adventu, ſemel in anno aperirentur Eccleſiæ, & ejectis excommunicatis divina officia ibi celebrarentur, ſalva tamen in omnibus declaratione Concilii generalis.

Clericos Hoſpitali ſervire permiſit.

§.25. Mandans etiam eiſdem Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ut ſi qui de Clericis Eccleſiarum ſuarum, præfati Hoſpitalis fratribus, cum licentia Prælati, & Capituli, ſui ſponte, ac gratis per annum, vel biennium decreviſſent deſervire, nequaquam impedirentur.

Joann.XXII. exemptionem a juriſdictione Ordinariorũ conceſſit.

§.26. Et ſubſequenter Joannes XXII. oniverſis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis Eccleſiarum Prælatis mandaverat, quatenus in præfatos Magiſtrum, & Fratres, ac Milites, Clericoſque, Donatos, vel Nuncios, aut Eccleſias eorum, (quippe qui nullum habebant Epiſcopum, vel Prælatum præter Romanum Pontificem ſupra ſe, & ſpeciali prærogativa gaudebant, & in quibus Ordinarii locorum auctoritatem, aut Eccleſiaſticam poteſtatem nequaquam habebant) excommunicationis, vel interdicti ſententiam promulgare nullatenus præſumerent, nec eos indebita vexatione gravarent, ſed erga ipſos ſe taliter gererent, quod adverſus eos materiam querelandi ſuſcitare non haberent.

Greg.X., ſeu Alex.IV. Fratres non moleſtari juſſit.

§.27. Inſuper Gregorius X., & ſeu Alexander IV. eiſdem Magiſtro, & Fratribus Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani paterna ſolicitudine providere volens, adverſus nonnullos Religioſos, & Clericos ſæculares, & laicos, qui ſub prætextu quæſtionis inter eoſdem exiſtentis, & cujuſdam pravæ conſuetudinis, animalia, & alia bona dictorum Fratrum Militum temeritate propria audebant invadere, & tandin detinere præſumebant, donec eſſet eis de hujuſmodi quæſtionibus juxta eorum beneplacitum ſatisfactum, licet juriſdictionem ordinariam, ſeu delegatam in eos non haberent, qua ipſis hoc facere permiſſum eſſet, per ſuas literas auctoritate Apoſtolica inhibuerant, ne qui occaſione prædictæ conſuetudinis tamquam nullo jure ſubnixæ, eiſdem Fratribus, ac aliis ſupranominatis, ſeu eorum Nunciis ab eis per totum Orbem deſtinandis, memoratas inferrent moleſtias. Neve Fratres, & bona ſua ſine juris ordine occupare, invadere, ſeu quomodolibet detinere præſumerent.

Exemptionis conceſſio a ſolutione gabellæ &c. per eorum bonis.

§.28. Quodque de omnibus fructibus Terræ, quibus propria induſtria, aut expenſis colerent, & laborare facerent, ac de animalibus, aut de ipſis nutrimentis animalium, ac aliis quibuſcumque bonis ſuis, ſi contingeret, quod bona præfata, aut fructus hujuſmodi, aut animalia ipſa, vel ex eis provenientia, aliquid per ipſos Fratres, Milites, vel Donatos venderetur, aut emeretur, tam pro ſubſtentatione cujuſlibet eorum, aut pauperum leproſorum, quam pro reparatione cujuſvis Domus, aut Hoſpitalis, ſive Eccleſiæ præfatæ Militiæ, & per Civitates, aut Caſtra, & Oppida, Portus, pontes, ac navigia, & loca alia quorumcumque Regum, & Reginarum, aut Ducum, Marchionum, Comitum, Viceeomitum, Baronum, & aliorum Dominorum in toto Orbe exiſtentium, in quibus pro tempore ſtare, vel tranſire, & reverti deberent abſque aliquo impedimento eos permitterent vendere, vel emere, aut transferre, ac reverti, & præſertim cujuſvis pedagii, datii, gabellæ, bullectarum, & quarumcumque exactionum ſolutione mandaverat.

Paulus II. leproſiam Capuan. ſub protectione Se-

§.29. Et Paulus II. Magiſtros, & Fratres Domus leproſorum S. Lazari extra muros Capuan. eorumque perſonas, & locum in quo divino erant obſequio mancipati, cum omnibus bonis, quæ tunc rationabiliter poſſidebant, aut ex tunc in futurum juſtis modis poſſent adipiſci, ſub Beati Petri, & ſua protectione ſuſceperat. Omneſque libertates, & immunitates a Prædeceſſoribus ſuis, ſive per alia privilegia, ſive indulta, eis, & dictæ Domui conceſſas. Necnon libertates, & exemptiones ſæcularium exactionum a Regibus, & Principibus, aliiſque Chriſtifidelibus rationabiliter eis, & eorum domui indultas, ſpecialiter autem domos, prata, paſcua, hortos, vineas, & alia bona mobilia, & immobilia eorum, ſicut ea juſte, & pacifice poſſidebant, eis, & per eos eidem domui prædicta auctoritate Apoſtolica coofirmaverat, diſtrictius inhibens, ne quis de hortis, virgultis, ſeu eorum animalium nutrimentis decimas ab eis exigere præſumerent.

dis Ap. ſuſcepit, & exemptionem ab omni onere conceſſit.

Alex. Urban. Cle. & Greg. viſitãtibus leproſiam Peruſin. & eleemoſynam dantibus, indulgentias conceſſit.

§.30. Et ſimiliter Alexander, Urbanus, Clemens, & Gregorius Romani Pontifices, ſimiliter Prædeceſſores noſtri, conſideratis caritatis, & pietatis operibus, quæ erga infirmos, & pauperes Hoſpitalis leproſorum de Colle Peruſin. Diœceſis, jugiter exercebantur, & quod ad id ejuſdem Hoſpitalis propriæ non ſufficiebant facultates, cupienteſque ad eorumdem pauperum conſolatoria ſubſidia Chriſti populum ſpiritualibus muneribus invitare, omnibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui devote ad Hoſpitale memoratum accederent, manumque caritatis porrigerent, Gregorius videlicet unum annum, & unam quadragenam, ſinguli vero reliquorum Prædeceſſorum eorumdem centum dies de iniunctis eis pœnitentiis miſericorditer relaxarant.

Nic.IV. illas confirmavit, & alias conceſſit.

§.31. Et poſtmodum Nicolaus IV. remiſſiones, & indulgentias hujuſmodi per ſuas literas approbaverat, & confirmaverat, aliaſque indulgentias, & peccatorum remiſſiones, & Chriſtifidelibus diverſa pauperum, & leproſorum loca, & Hoſpitalia hujuſmodi viſitantibus, & manus adiutrices, ac pias eleemoſynas pro ipſorum pauperum leproſorum ſubventione erogantibus per quaſdam conceſſerat, & relaxaverat.

Exemptionem que dedit Hoſpitali de Valloncellis, a Procurationibus legatorum, & quibuſcunque collectis.

§.32. Ac per alias ſuas ad inſtar dicti Clementis IV. Cuſtodi, & Fratribus Hoſpitalis leproſorum S. Lazari de Valloncellis, ut illi ad præſtationem procurationum Legatis Sedis Apoſtolicæ, vel Nunciis, aut exactionum, collectarum, ſeu ſubſidiorum quorumcumque minime tenerentur, nec ad ea ſolvenda per literas d. Sedis, Legatorum, Rectorum, vel Nunciorum, cujuſcumque tenoris exiſterent, aut alia quavis auctoritate in perpetuum compelli non poſſent, conceſſerat. Decernens irritas, & inanes interdicti, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententias, ſi quas propter hoc in eos, vel eorum aliquem, aut Hoſpitale præfatum in poſterum contigiſſent promolgari.

Leo X. reſtitui Hoſpitalia S. Joannis Leproſorum Panormitan., & S. Agathæ Meſſanen. o-

§.33. Et Leo X. claræ memoriæ ad Caroli Romanorum, & Hiſpaniarum Regis tunc in humanis agentis preces, Hoſpitalia S. Joannis Leproſorum Panormitan., & S. Agathæ Meſſanen. Ordinis S. Aguſtini, olim

Digitized by Google

lim Hoſpitali S. Lazari ſubjecta, adverſus ſuppreſſionem Innocent. VIII.

olim Hoſpitali S. Lazari, tamquam membra capiti ſubiecta, Religioni, & Hoſpitali Capuano S. Lazari præfati, cum omnibus juribus, & pertinentiis, ac membris eorumdem præfata auctoritate Apoſtolica ſub certis modo, & forma perpetuo reſtituerat, dictumque Hoſpitale Capuanum, adverſus ſuppreſſiones, & extinctiones, per Innocentium VIII., etiam Prædeceſſorem Noſtrum factas repoſuerat, & reintegraverat, ac Magiſtro generali, ſeu Præceptori ejuſdem Hoſpitalis, ſeu Domus S. Lazari Capuani ejuſdem Ordinis S. Auguſtini, ut Panormitanum, & Meſſanenſe Hoſpitalia prædicta, cum illa legitimo Gubernatore carerent, acceptare, & de illis, perſonis ſuæ Religionis, prout ante ſuppreſſionem, & incorporationem præfatas diſponere, & ordinare poterat, ac ſi illa non emanaſſent, diſponere, providere, & ordinare.

Facultatemque dedit capiendi poſſeſſionem eorundem Hoſpitalium S. Joannis Leproſorum Panormitani, & Sanctæ Agathæ Meſſanen.

§.34. Ac præfatorum Hoſpitalium poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & ejuſdem Religionis nomine retinere valeret, indulſerat, diſtrictius inhibens, ne quis eumdem Magiſtrum ſuper præmiſſis aliquo modo moleſtare, impedire, ſeu perturbare valeret.

Alex. VI. ac alii Romani Pontifices, qui plura alia indulta, & gratias conceſſerunt.

§.35. Ac Alexander VI., Nicolaus II., Honorius etiam IV., Bonifacius VIII., Clemens etiam V., Innocentius VI., Urbanus etiam IV., Eugenius ſimiliter IV., Sixtus etiam IV., Innocentius etiam VIII., Alexander ſimiliter VI., Clemens VII., Paulus III., Julius etiam III., & diverſi alii Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri eiſdem Magiſtro & Fratribus, Donatis, & Ordini, illorumque Nunciis, Officialibus, & aliis perſonis, necnon eorum Hoſpitalibus, Eccleſiis, Præceptoriis, & membris, illaſque, & illa viſitantibus, ac illis benefacientibus varia privilegia, indulta, libertates, immunitates, & alias gratias conceſſerant.

Hic Pontifex Pius IV. illa confirmavit, præſertim circa juriſdictionem M. Magiſtri.

§.36. Poſtremo Nos illa confirmavimus, & præſertim ſuper juriſdictione per Magiſtrum generalem Hoſpitalis, & Militiæ prædictorum inter eorum Milites, & perſonas exercenda, & juſtitiam ſuis Præceptoribus, Militibus, Fratribus, eorumque Vaſallis, ſubditis, Capellanis, familiaribus, ſervitoribus, clericis, nunciis, collectoribus, donatis, ac quibuſcumque aliis perſonis dicti Hoſpitalis pro quibuſcumque rebus illud, ejuſque Militiam, perſonas, beneficia, & bona concernentibus, annexis, connexis, vel dependentibus, aut ſuper dignitatibus, adminiſtrationibus, Præceptoriis, officiis, juribus, juriſdictionibus, proprietatibus, bonis, fructibus, cenſibus, poſſeſſionibus, in quacunque inſtantia, etiam uſque ad ultimam ſententiam incluſive, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, per Magiſtrum generalem Hoſpitalis hujuſmodi, ſeu ab eo delegatos juſtitiam miniſtrando, innovavimus, & alias indulſimus, prout in diverſis, tam ipſorum Prædeceſſorum, quam noſtris literis deſuper confectis plenius continetur.

Ex modo prædicta omnia, quatenus Concil. Trid. non ſint contraria iterato confirmat.

§.37. Nos igitur volentes dilectum filium Joannottum Caſtilioneum modernum Hoſpitalis, & Militiæ prædictorum Magnum Magiſtrum, ejuſque ſucceſſores Magnos ipſius Hoſpitalis Magiſtros pro tempore exiſtentes, ac Hoſpitale, & Militiam hujuſmodi, eorumque Conventum, etiam amplioribus, quam quiſpiam Noſtrorum Prædeceſſorum prædictorum eos proſecuti fuerint, favoribus, & gratiis proſequi, ac Hoſpitalitatem ipſius S. Lazari, ejuſque Militiam ad miſerabilium pauperum leproſorum utilitatem, & contra Piratarum, & infidelium Chriſtianæ Religionis incurſionem (quantum in Domino poſſumus) reſtaurare, augereque, ac eoſdem Joannottum Magiſtrum, Milites, Fratres, & alias perſonas, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequen. harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon ſingularum prædictarum literarum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio, non ad Joannotti, aut Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, vel perſonarum prædictarum, ſeu aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, inſtitutionem, & erectionem Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi, ejuſque tranſlationem olim ad Præceptoriam, vel Domum Capuanam prædictam factam, ac Præceptoriæ, ſeu Domus hujuſmodi incorporationem, declarationes, revocationes, voluntates, irritationes, monitiones, requiſitiones, promulgationes, uniones, incorporationes, conceſſiones, etiam facultatum aſſignationes, decreta, remiſſiones, inhibitiones, injunctionem, renovationem, approbationes, confirmationes, ſuppletiones, reſtitutionem, repoſitionem, commiſſionem, mandatum, ſuſceptionem, liberationem, exemptionem, ſubiectionem, prohibitionem, extenſionem, ampliationem, indultum, & diſpenſationem, regulam, & ordinationem prænominatorum, & aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum hujuſmodi. Nec non omnia, & ſingula privilegia, immunitates, antelationes, exemptiones, libertates, prærogativas, indulgentias, indulta ſpiritualia, & temporalia, favores, & gratias, etiam per modum communicationis, & extenſionis eiſdem Hoſpitali, & Militiæ, ac ſuis Magno Magiſtro, Militibus, perſonis, & membris, per Romanos Pontifices, & Sedem hujuſmodi ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis hactenus, in genere, vel in ſpecie conceſſa, approbata, & innovata. Nec non cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ſingulas eorumdem Prædeceſſorum, tam ſub plumbo, quam in for-

ſorma Brevis expeditas literas, ac ordinationes, ſtatuta, ſtabilimenta, uſus, conſuetudines, & naturas in eiſdem Hoſpitali, Militia, & religione edita, & introducta, & quaſcumque Apoſtolicas, aliaſque tenoribus, & formis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſa, cum omnibus, & ſingulis decretis, & aliis clauſulis in eis contentis, aliaque omnia, & ſingula inde ſecuta quæcumque, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes (quatenus decretis Concilii Tridentini tamen non repugnent) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium perpetuo approbamus, confirmamus, ac etiam plenarie innovamus, & concedimus, ac innovata, & conceſſa eſſe volumus.

Hoſpitalique Capuano communicat.

§.38. Necnon illa ad Hoſpitale præfatum ad præſens in Capuana, & non Hieroſolymitana Civitate conſiſtens, illiuſque Magiſtrum, Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas præfatos extendimus, & ampliamus, eaque omnia valida, & efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ſuoſque effectus ſortiri, ac ab omnibus quavis dignitate, & præeminentia fulgentibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis in eis contentis perpetuo inviolabiliter obſervari decernimus.

Omnemque ſuppreſſionem revocat.

§.39. Necnon Hoſpitale, ejuſque membra, & pertinentia univerſa adverſus ſuppreſſiones, & extinctiones, appropriationes, applicationes, uniones, annexiones, incorporationes, & alias contrarias diſpoſitiones olim per ſanctæ memoriæ Innocentium VIII. & Pium II. ac forſan alios Romanos Pontifices, etiam Prædeceſſores Noſtros, & Sedem præfatam, etiam Conſiſtorialiter, vel Motu, & ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus hactenus quomodolibet emanatis, in priſtinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent, erant, ſtatum, eiſdem auctoritate, & tenore reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus ac reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata eſſe decernimus, & declaramus. Necnon literas inde emanatas, omniaque, & ſigula in eis contenta, ſuppreſſiones, & extinctiones hujuſmodi concernentia auctoritate, & tenore prædictis revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro revocatis, caſſis, irritis, ac nullis, & infectis, & viribus omnibus vacuis haberi volumus.

Illudque Caput Militiæ S. Lazari conſtituit.

§.40. Et potiori pro cautela in præfato Hoſpitali eamdemmet Præceptoriam, quæ in eo, ut præfertur, erat, quæ conventualis, & caput aliarum Præceptoriarum dicti Ordinis exiſtat, ac privilegiis, indultis, favoribus, exemptionibus, libertatibus, juriſdictionibus, autoritatibus, & facultatibus, ac demum juribus omnibus, quibus ante illius ſuppreſſiones, & extinctiones prædictas utebatur, potiebatur, & gaudebat, uti, potiri, & gaudere debeat, ac in eorum omnium poſſeſſione reali, & actuali, in qua prius erat, ex nunc exiſtat, & eſſe cenſeatur in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi Præceptoria præfata nunquam ſuppreſſa, & extincta, ſeu aliis unita fuiſſet, de novo erigimus, & inſtituimus.

Electionem M. Magiſtri, ad Conventum, & Milites ſpectare decernit.

§.41. Et eiſdem Hoſpitali, Militiæ, ſuiſque Magno Magiſtro, Conventui, Fratribus, ac Militibus, quod ipſo Joannotto, & pro tempore exiſtentibus Magnis Magiſtris cedentibus, vel etiam apud eamdem Sedem decedentibus, ſeu ipſum Magnum Magiſtratum alias quomodolibet, etiam per liberam reſignationem in noſtris, vel Succeſſorum noſtrorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum manibus dimittentibus, vel amittentibus, & illo quovis modo vacante. Conventus ejuſdem Militiæ, inſimul ubi voluerint, pro tempore congregati, alium Magnum Magiſtrum juxta ejuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta de conſenſu ſui Protectoris edita, vel edenda, quæ dicto Concilio Tridentino minime ſint contraria, eligere, qui ex nunc prout ex tunc, & contra poſtquam ſic electus fuerit, eadem auctoritate Apoſtolica confirmatus ſit, & eſſe cenſeatur, & ita perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Sedis principalis tranſlationem concedit.

§.42. Necnon eiſdem pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui principalem ipſius Militiæ Sedem ad quemcumque locum etiam maritimum, eiſdem Magiſtro, & Conventui viſum, etiam quoties ſibi placuerit, transferre.

Habitus Crucis, & ſtatutorum reformationem permittit.

§.43. Habitumque ſuum Regularem, ac etiam Crucem, etiamſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, vel non appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur, modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præjudicium) reformare, in toto, vel in parte immutare, vel ſtabilire, ac innovare, Regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis, & Militiæ de conſenſu ſui Protectoris inſtituere, & reformare, ſeu de novo condere, edere, & quoties eis placuerit, illas, & illa corrigere, & immutare (dummodo licita, & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant) toties, quoties voluerint.

Erigendi in Commendas, & præceptorias beneficia qualitercumque qualificata de jurepatronatus laicorum, etiam ſi dignitates, aut Monaſteria non tamẽ Conſiſtorialia, &c.

§.44. Necnon eidem Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, ut quæcumque, quotcumque, & qualiacumque, etiam qualitercumque qualificata beneficia Eccleſiaſtica de jurepatronatus laicorum ex fundatione, vel donatione exiſtentia, & perſonale ſervitium in Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus non requirentia (dummodo illis animarum cura non immineat) etiamſi illa Archipresbyteratus rurales, aut dignitates, vel nomen dignitatis habentia (extra tamen Cathedrales, & Collegiatas Eccleſias conſiſtentia) etiamſi præſtimonia, aut præſtimoniales portiones exiſtant, vel alia ſimplicia, aut Monaſteria, (non tamen Conſiſtorialia) vel alia beneficia Eccleſiaſtica regularia, cura tamen, & conventu carentia, fuerint, accedente tamen conſenſu patronorum, & ſine præjudicio ea obtinentium, & ipſis cedentibus, vel decedentibus, in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Eccleſias ipſorum

Ho-

Hoſpitalis, & Militiæ perpetuo erigere, inſtituere, dictæque ſuæ Militiæ perpetuo incorporare, applicare, & appropriare.

Præſervandi juſpatronatus, & præſentandi perſonas, & inſtituendi præſentatos, ac alias conferendi dicta beneficia.

§.45. Ac illarum fundatoribus, vel dotatoribus juſpatronatus, & præſentandi dictis Magiſtro & Conventui, vel eorum deputato perſonas idoneas ad Præceptorias, Domos, Cappellas, ſeu Eccleſias, & Hoſpitalia hujuſmodi, pro tempore vacantia, perpetuo præſervare, & concedere, & eiſdem Magiſtro, & Conventui ſic a patronis præſentatos, juxta ſtabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum conſenſu minime requiſito, in illis inſtituere, ac illas conferre, & de eis providere, Ita tamen, quod ibi debitus divinus cultus per perſonas idoneas, etiam ſi Ordinis fuerint, ab Ordinario approbandas, in eiſdem exerceatur.

Hoſpitalia, leproſariæ, & alia loca, ad hoſpitalitatē leproſorum deſtinata, hoſpitali, & militiæ S. Lazari eſſe cenſeātur, etiam ſi ſint juriſpatronatus laicorum.

§.46. Necnon quod Hoſpitalia, Leproſariæ, & alia loca quæcumque, ubi ullo umquam tempore fuerit, ſit, vel erit Hoſpitalitas leproſorum, ſeu infirmorum S. Lazari nuncupatorum, etiam ſi juriſpatronatus laicorum ſint, Militiæ, & Hoſpitali S. Lazari hujuſmodi ſubjecta, & incorporata, & ad jus, & proprietatem, ac ad omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem moderni, & pro tempore exiſtentis Magni Magiſtri, & Conventus eorumdem juxta ipſius Militiæ, ſeu Religionis ſtabilimenta (ſalvo tamen jorepatronatus) pertinere cenſeantur, prout alia etiam dictæ Religionis, ſeu Militiæ Hoſpitalia, Cappellæ, Oratoria, beneficia, & loca ſpectant, & pertinent: dummodo in illis Hoſpitalitas debita ſervetur, & cultus divinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione, vel dotatione ſecus non fuerit ordinatum.

Præſervatio juriſdictionis Ordinariorū, & exemptio hujus Militiæ cum Militia S. Joannis in ipſo excepta.

§.47. Salvis tamen legitimis titulis, & præſcriptionibus, & ſalva juriſdictione Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eiſdem eſt attributa. Præterquam tamen in iis caſibus, in quibus Concilium prædictum expreſſe, ut præfertur, eximit, & excepit Religionem S. Joannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio pariter excepta, & exempta ſit, & eſſe cenſeatur.

Facultas retinendi penſiones duc. 500.

§.48. Et inſuper Militibus, ac Presbyteris, & Cappellanis Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari hujuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, tam clericis, quam laicis, etiam conjugatis, & bigamis, ut unam, vel plures penſiones annuas uſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera novorum, ſuper quorumvis Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum, ac earum menſarum, etiam Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, necnon etiam Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & Præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & Officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis alias canonice ſibi reſervatas, ſeu reſervandas, vel loco penſionum annuarum, omnes & ſingulos, ac quoſcumque ſimiles fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam diſtributiones quotidianas ſibi reſervata, & reſervanda, etiamſi poſt illarum, vel illorum reſervationem uxorem duxerint, & bigami effecti fuerint, recipere, ſeu retinere, & ad vitam percipere, exigere, & levare, ac in ſuos uſus, & utilitatem convertere.

Eaſque transferendi.

§.49. Illaſque, cum primum ipſa Militia S. Lazari in aliqua expeditione contra infideles militare cœperit, in toto, vel parte, ſimul, vel ſucceſſive, quando ſibi videbitur, etiam in mortis articulo, in cujuſvis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Canonici Cathedralis Eccleſiæ manibus, & in Fratrum Militum dictæ Militiæ S. Lazari, vel cujuſcumque perſonæ, ſeu quarumvis perſonarum, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentium, & expectantium favorem abſque aliquo poſſeſſorum beneficiorum hujuſmodi deſuper habendo conſenſu, etiam abſque ſuper præſentibus conficiendarum literarum tamquam notariorum præſentia, ſeu oſtenſione, vel viſione, aut alia ſolemnitate in Romana Curia vel extra eam, in omnibus, & per omnia, perinde ac Militibus S. Pauli, Piis nuncupatis, & per Sedem Apoſtolicam indultum eſt, etiam citra Cruciatæ obligationem transferre, ac eiſdem perſonis nominandis per ipſas, penſiones reſervare, etiam abſque aliqua literarum Apoſtolicarum expeditione, ac alia deſuper neceſſaria facere libere, & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus, ac plenam, & liberam licentiam, & facultatem illis impartimur. Et cum ipſis Militibus deſuper, ac etiam, ut ipſas penſiones una cum dictæ Militiæ S. Lazari Hoſpitalibus, vel Præceptoriis, aut aliis beneficiis, quoad vixerint, retinere poſſint, diſpenſamus.

M. Magiſtri, & totius Militiæ ſuſceptio ſub protectione Sedis Apoſtolicæ.

§.50. Et inſuper idem Hoſpitale S. Lazari, ac illius Prioratus, Præceptorias, Domos, Cameras, Hoſpitalia, & loca quæcumque; necnon Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & perſonas, ac eorum ſubditos, vaſſallos, colonos, & ſervitores, nunc, & pro tempore exiſtentes, etiam Presbyteros curam animarum exercentes, quamdiu illa exercuerint, & in illorum obſequiis fuerint, ac illorum res, animalia, prædia, domos, molendina, & bona quæcumque, quæ obtinent, & poſſident, ac in futurum canonice obtinebunt, & poſſidebunt, ſub B. Petri, & dictæ Sedis, atque noſtra protectione ſuſcipimus.

Exemptio a juriſdictione omnium dominorum temporalium, & ſpiritualium.

§.51. Ac ab omni juriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcopo-

coporum, Prælatorum, necnon quorumcumque temporalium dominorum quavis poteſtate etiam Imperiali, Regali, & Ducali, fulgentium, ac Univerſitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hoſpitalis) Ordinariorum, tam ſpiritualium, quam temporalium, ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & mare conſtitutorum, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, nunc, & pro tempore exiſtentium quorumlibet.

Exemptio a decimis &c.

§.52. Necnon a ſolutione, & exactione paſſagii; arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jucundi adventus, jurium etiam ſynodalium, cenſuum, & decimarum, etiam novalium, hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum (ad quæ cuilibet acceſſus nullatenus directe, vel indirecte, prohiberi poſſint) & terrarum, quas per ſe ipſos, vel alios eorum nominibus etiam colonos, arrendatarios, & emphyteutas excolent, & de quibus fructus percipient, & cujuſvis alterius oneris perſonalis, realis, ſeu mixti, ordinarii, vel extraordinarii ubicumque, & ex quacumque cauſa impoſiti, vel imponendi pro tempore, liberamus, & eximimus, ac Nobis, & dictæ Sedi immediate ſubiicimus. Illoſque, & illa; etiam ſi in quibuſcumque ſtatutis, literis, Conſtitutionibus, & regulis, etiam per Nos, & Sedem præſatam pro tempore editis, nominatim, ſpecialiter, & expreſſe gravarentur, ſeu onerarentur, ſemper immunes, liberos, & exemptos, ac exceptos, & Nobis, ac ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, immediate ſubjectos, ac immunia, libera, exempta, & ſubjecta eſſe decernimus. Ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices præſati, etiam ratione delicti, vel contractus, ſeu rei, de qua agetur, ubicumque committatur delictum, ineatur contractus, aut res ipſas conſiſtat, nullam in eos, vel ea juriſdictionem, correctionem, ſeu poteſtatem exercere. Aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare, aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium, ac bonorum ſuorum ad aliquam ſolutionem, pontium, fontium, furnorum murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ Religionis, etiam ſi forſan hactenus per abuſum, ſeu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſervatum non fuerit. Quæ omnia etiam præſcriptiones nullo pacto, ſaltem in poſterum, quo minus hujuſmodi exceptionibus uti poſſint, obſtare volumus & decernimus eos coarctare, aut alii quicumque cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus, vel conditionis exiſtant, etiam locis & Terris S. R. E. etiam immediate ſubjectis, & ad iſtantiam cujuſcumque Principis, ſeu Communitatis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſeu quadrupli ultra damna, & expenſas, reſtitutionis pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis, ne eos, in judicio vel extra ſuper præmiſſis, vel eorum uſu, ſeu poſſeſſione, vel quaſi, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumant, debeant, ſeu etiam valeant.

Fratres, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ de juſtitia coram ſolo Magno Magiſtro, & Convêtus, vel ab eis delegatis compatere teneantur.

§.53. Sed Priores, Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari hujuſmodi de juſtitia coram ſolo Magno Magiſtro, & Conventu, vel eorum deputato reſpondere debeant. Decernentes quoſcumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem tam per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, ſeu quoſvis alios, quam Magiſtrum, vel eis deputatum præfatos, pro tempore factos, & quaslibet etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis, aliaſque ſententias promulgatas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore.

Exemptio a decimis, & novalibus, ac quartis, nuncupatis, ſeu canonica portione vel charitativo ſubſidio etiam conceſſo Regi Hiſpaniarum, ac quarta in Franciæ Regnis impoſita.

§.54. Nec omnino aliquis ex Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, ſervitoribus, vaſſallis, & colonis in prioratibus, Commendis, Domibus, Hoſpitalibus, Leproſariis, membris, aut aliis quibuſvis beneficiis, præſidiis, ſive Grangiis quomodocumque a dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis, ſub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Univerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum Eccleſiarum limitibus, & juriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu caritativum ſubſidium, aut Quartas nuncupatas, ſeu alias quaſcumque collectas, ſeu contributiones, tam ex antiquis eorum culturis, quam ex recenter cultis novalibus alicui quovis modo ſolvere teneatur. A quibus omnibus exactionibus, atque etiam novo ſubſidio dilecto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores conceſſo: & canonica portione, Quarta nuncupata in Franciæ Regnis impoſita, necnon a quibuſcumque aliis facultatibus Regibus hujuſmodi, & aliis Principibus conceſſis, vel concedendis in futurum, omnia dicti Hoſpitalis loca, ut præfertur, necnon Eccleſiarum quomodocumque a dicto Hoſpitali dependentium Fabricas, libera, & liberas, & exemptas eſſe declaramus, atque volumus.

Facultas extrahendi frumentum, & quoſcumque alios fructus, & pecunias ex locis d. Militiæ, & Hoſpitalis ad quæcumque fidelium loca ſine debito, & gabellæ.

§.55. Et inſuper quod præfati Magiſter, & Conventus, Priores, Præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hoſpitalis Fratribus per quoſcumque locorum, aut Terrarum dominos, tam ſpirituales, quam temporales, etiam ſi Regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S. R. E. ab extractione frumenti, hordei, vini, olei, leguminum, & quorumvis fructuum, atque etiam pecuniarum ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliiſve præfati Hoſpitalis locis provenientium, nullo unquam modo impediri poſſint, quo minus præfata omnia pro ſua poſſeſſorum voluntate

te in quæcumque fidelium loca ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, libera & exempta valeant aſportare.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus poſt emiſſam profeſſionem.

§.56. Et bona etiam patrimonialia Magiſtri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum perſonarum hujuſmodi, tam acquiſita, quam in poſterum acquirenda, aut illis quovis modo, etiam ex conceſſione Apoſtolica, vel Magiſtrali pertinentia, ex die emiſſæ per eoſdem Priores, & Præceptores, Fratres, & perſonas profeſſionis, ut præfertur, ab omnibus decimis, & aliis oneribus libera, immunia, & exempta exiſtant.

Juriſdictio M. Magiſtri, & Conventus, ſeu eorum delegatorum inter perſonas dictæ religionis, & Militiæ.

§.57. Et quod quelibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controverſiæ, quas ex nunc inter Fratres, & ſubditos Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari nunc præſentes, & futuros, ex quibuſvis occaſionibus oriri, & moveri contigerit quovis modo, cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, connexis, annexis, ac omnium cujuſvis appellationis; (præterquam in defectus, aut denegatæ juſtitiæ, vel allati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti Hoſpitalis gravaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conventum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex Fratribus, quibus ipſi Magiſter, & Conventus id commiſerint, etiam uſque ad tertiam definitivam ſententiam incluſive audiantur.

Citati coram Magiſtro, & Conventu ſeu eorum delegatis, comparere teneantur.

§.58. Necnon juxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta Hoſpitalis hujuſmodi, & alias prout juris fuerit, debito fine decidantur. Omneſque, & ſinguli Priores, & Præceptores, Milites, & Fratres Hoſpitalis præfati, poſtquam de mandato, ſeu auctoritate Magiſtri, ſeu Conventus præfatorum in quibuſvis ex prædictis contra eos intentandis cauſis ad comparendum coram ipſis, & Commiſſariis per eos, ut præfertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis citati fuerint, coram eiſdem Magiſtro, Conventu, & Commiſſariis, prout contigerit, legitime comparere debeant, & teneantur, juri, & Juſtitiæ ſecundum ſtabilimenta, approbationes, uſus, & laudabiles conſuetudines præfati Hoſpitalis parituri.

Milites & aliæ perſonæ religionis prohibentur coram aliis litigare, ſeu comparere pro juſtitia, quam coram Judicibus religionis.

§.59. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſvis querelis, rebus, vel negociis (præterquam in caſibus præfatis) coram alio quam præfatis Magiſtro, & Conventu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis in cauſam traxerint, & ad alium quam ad eoſdem appellationes quaſcumque interpoſuerint, cauſas hujuſmodi prorſus perdant, & excommunicationis ſententiam incurrant, reque, ſuper qua contenderint, privati exiſtant eo ipſo.

Poteſtas, & juriſdictio M. Magiſtri, & Conventus ſuper perſonas, & rebus juxta ſtabilimenta.

§.60. Necnon moderno, & pro tempore exiſtenti Magiſtro & Conventui Hoſpitalis hujuſmodi, juxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores, in Prioratus, & Præceptorias, domos, Hoſpitalia, membra, bona, & loca quæcumque, necnon quoſcumque Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas Hoſpitalis, & Religionis hujuſmodi, ac illorum vaſſallos, ſubditos, & ſervitores ubicumque, tam citra, quam ultra montes, nunc & pro tempore conſtitutos, & commorantes, qui omnes Magiſtro, & ſubdelegatis ab eo firmiter, tam perſonaliter, quam realiter omni exceptione ceſſante, & quocumque a Nobis, vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto non obſtante, parere, & obedire tenerentur, plenariam, & omnimodam etiam meri, & mixti imperii juriſdictionem, & ſuperioritatem.

Facultas M. Magiſtri procedendi contra inobedientes, & rebelles etiam per edictum publicum etiam ad privationem quorumcumque beneficiorum per eos quomodolibet obtentorum.

§.61. Ipſique Magiſtro contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes etiam vigore literarum Apoſtolicarum etiam in forma Brevis a Nobis, & Succeſſoribus noſtris pro tempore emanatarum, ſervatis quatuor terminis ad docendum ſe paruiſſe, & ſatisfeciſſe in loco Conventus Hoſpitalis hujuſmodi poſt legitime executam primam citationem ad mulctam, ſive pœnam perſonaliter juxta mores, & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam privationem habitus, & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, ſi magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu Receptorum dicti Hoſpitalis reducendi, & donec ipſi inobedientes contumaciam purgaverint, vel debita onera perſolverint, ſive ſæculares, aut alterius Ordinis Regulares beneficia dicti Hoſpitalis poſſidentes fuerint, pro ſuo arbitrio retinendi, illorumque fructus, redditus, & proventus arrendandi, & percipiendi.

Avvocatio quarumcumque cauſarum & commiſſio Magiſtro, & Conventui terminandi.

§.62. Necnon cauſas prædictas, ac omnes, & ſingulas lites, & querelas, ſive in Romana Curia, tam in Auditorio noſtro, quam per commiſſiones, ſive extra eam, ſuper quibuſvis dicti Hoſpitalis beneficiis, ac bonis, & pecuniis ærarii, & Fratrum quorumcumque, ſeu ſuper eorumdem delictis, etiam ſi ex adverſo aliqui Clerici, ſæculares, vel regulares, aut laici extiterint, & active, ſeu paſſive alias juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, in dictis cauſis quomodolibet, & in quacumque inſtantia intervenerint, hactenus motas, in quibus tamen non concluſum ſit, & in futurum quovis prætextu movendas, in quibuſvis inſtantiis pendentes, quarum ſtatus, & merita etiam præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ad Nos advocamus, ac illas eiſdem Magiſtro, & Conventui per eos, vel ab eis deputatos juxta formam dictorum ſtabilimentorum, & laudabilium conſuetudinem prædictorum in ſtatu debito reaſſumendas, & decidendas committimus, eoſque, quorum intererit, citandi, & quoties opus fuerit, inhibendi etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, tam in Curia prædicta, quam extra eam, facultatem concedimus.

Facultas exequendi ſententias, & rem judicatam.

§.63. Necnon illorum ſententias, & rem judicatam per Priorem Eccleſiæ dicti Conventus, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis contra condemnatos, etiam in Curia prædicta, tam realiter, quam perſonaliter exequi mandamus, ita quod alibi,

quam

quam in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri, & Conventus commiſſione juxta ſtabilimenta, & uſus hujuſmodi, cognoſci, & terminari nequeant.

Appellationes a ſententiis delegatorum ad M. Magiſtrum & Conventũ, & ab eis ad Capitulum generale juxta formam ſtabilimentorum devolvantur.

§.64. Nec a ſententiis per Judices dicti Hoſpitalis pro tempore latis ad alium, quam Magiſtrum, & Conventum prædictos, ſeu Judices ab eis deputatos, in quavis inſtantia, neque a ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Conſilium latis, alio, quam ad ipſum generale Capitulum, ſive per ipſius Hoſpitalis Fratres, ſive per ipſos ſubditos, & vaſſallos quomodolibet appellari poſſit: quinimmo illi uſque ad tertiam ſententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Omnes expeditiones, & executoriales, M. Magiſtri, & Conventus exequantur abſque alicujus licentia, nec per quemcumque etiã Ducali, aut Regali dignitate fulgentẽ impediri poſſint.

§.65. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ per eoſdem Magiſtrum, & Conventum latæ, omnes item commiſſiones, & citationes, collationes, & omnia denique eorumdem reſcripta ad omnes ſuæ juriſdictioni ſubditos, ac reliquos etiam, quorum intererit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractari, directe exequi, & a nullis locorum, & terrarum dominis etiam Ducali, aut Regali dignitate fulgentibus aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quovis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint, ſervato tamen in eis exequendis Datæ ordine. Ita quod eorum ultima primis anteferri nequeant.

Facultas procedendi contra Clericos, ſeu alios detinentes loca, & bona dictæ religionis, ſeu non ſolventes debita communi ærario, prout contra perſonas dicti Ordinis.

§.66. Ac quod contra Clericos ſæculares, ſeu laicos, Prioratus, Præceptorias, domos, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi occupantes, ſeu illi, aut ejus communi ærario, ſeu Fratribus occaſione reſponſionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, paſſagiorum, arreragiorum, ſeu alias quomodolibet debentes, ſive agant ſive conveniantur, & in quavis inſtantia ad cauſam veniant, Magiſter, & Conventus præfati, modo, & forma, quibus contra ipſos Hoſpitalis Fratres procedi conſueverit, libere procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujuſmodi, alias juxta formam privilegiorum prædictorum, privare valeant, concedimus, & indulgemus.

Quælibet perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ poſſint eligi in Conſervatores cum facultatibus opportunis, & neceſſariis.

§.67. Necnon perſonas in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitan., & aliarum Cathedralium, aliarumque Eccleſiarum Prælatos, & Rectores per eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos in eorum Conſervatores, qui quamdiu exercuerint dictum officium, a nemine, quo minus illud exerceant, ſub aliquo prætextu impediri, vel moleſtari poſſint, deputamus: ita quod ipſi electi ſub excommunicationis latę ſententiæ pœna eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos adverſus inferentes eis, aut eorum ſervitoribus, & familiaribus injurias, ſeu gravamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera, defendere, & præſervare, ac omnem eorum juriſdictionem exercere, necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus, Conſervatoribus dicti Hoſpitalis, & illius perſonarum per quaſcumque literas Apoſtolicas quomodolibet conceſſis uti, ac privilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſervari facere debeant, & teneantur.

Quod jura mortuarioru, & vacantium ſolvi debeant ſub pœnis &c.

§.68. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, ita ut quævis perſonæ cujuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes, beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſolvere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac alias juxta eorumdem privilegia, privationis, & apprehenſionis beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint, ſolvi mandamus.

Facultas ſumendi ordines & ſacramenta a quovis Antiſtite, etiam extra tempora. & celebrandi in quibuſvis Eccleſiis.

§.69. Necnon exemptionem, & liberationem præfatas, ita quod Magiſter, Priores, Præceptores, & dicti Hoſpitalis Fratres, Cappellani a quocumque Catholico Antiſtite, ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto ſacros ordines, etiam extra tempora a jure ſtatuta tribus diebus feſtivis ſuſcipere, & in quibuſvis, tam ſæcularium quam regularium Eccleſiis abſque alicujus licentia celebrare poſſint.

M. Magiſter Conventus, Priores, & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum veri Ordinarii ſunt.

§.70. Et ipſi Magiſter, & Conventus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores, & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum, & adminiſtrationum veri Ordinarii, juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, exiſtant, & eſſe cenſeantur.

Magiſter, & Conventus quoſcumque delinquentes ubique incarcerare, & ad locum Conventus, vel alium tranſmittere poſſint.

§.71. Necnon Magiſtrum, & Conventum, quoſcumque, & ſingulos Priores, ac Commendatores ſuorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quis etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco quamtumvis privilegiato, & quavis, etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum etiam Eccleſiaſticorum Curia, per ſe, aut ſuos Officiales, & Miniſtros, capere, & incarcerare, ac captos a ſe, vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale præfatum per Magiſtrum, & Conventum præfatos juxta eorum Conſtitutiones, & ſtabilimenta puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere, libere, & licite poſſe.

Officiales quicumque teneantur præſtare auxilium pro capiendis, & tranſmittendis delinquentibus.

§.72. Ac tam Eccleſiaſticos, quam ſæculares Officiales, & locorum poteſtates, ad eiſdem Magiſtro, & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliiſque in præmiſſis aſſiſtendum, auxilium, conſilium, favorem, & juvamen præſtandum, ſub excommunicationis, & aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, teneri, & obligatos fore.

Annullatio reſervationum, unionum, ac aliarum gra-

§.73. Ac omnes, & ſingulas ſpeciales, & generales, etiam mentales reſervationes expe-

Digitized by Google

tiarum præventivarum, quomodolibet conceſſarum ſuper locis dictæ Religionis, & facultas providendi de illis per Magnum Magiſtrum.

expectativas, mandata de providendo, coadiutorias, conceſſiones, uniones, etiam perpetuas, necnon alias præventivas gratias, & literas Apoſtolicas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis quovis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Flandriæ, quomodocumque, & qualitercumque, etiam cum quibuſvis fortiſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritautibuſque, & aliis decretis, ac inhibitionibus quibuſvis, etiam non dicti Hoſpitalis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, & functuris, etiam ex quibuſvis juſtiſſimis, & urgentiſſimis cauſis, etiam per Nos, & Sedem præfatam, tam in genere, quam in ſpecie conceſſas, & conceſſa, & quaſvis etiam præventivas, & reſtitutorias, ac præſervativas clauſulas in ſe continentes, & continentia, eorum vim, & effectum revocamus, caſſamus, & annullamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe, ac nemini ſuffragari poſſe, neque debere, nec per eas cuiquam in Prioratibus, Præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi, vel ad illa jus acquiri potuiſſe, vel poſſe, neque coloratum titulum poſſidendi tribuere, ſed illis non obſtautibus Magiſtrum, & Conventum præfatos, conjunctim, vel diviſim, juxta conſuetudines, & ſtabilimenta hujuſmodi Hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, locis, & membris, ac aliis Hoſpitalis beneficiis hujuſmodi libere diſponere potuiſſe, & poſſe, & ſic judicari debere, ac quicquid ſecus ſuper his attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Alia caſſatio ſimiliter quarumcumque expectativarum, reſervationum, antianitatum, conceſſionum &c. etiam ex cauſa onerosa ſine conſenſu Magiſtri, & Conventus.

§.74. Ac omnes, & ſingulas expectativas, reſervationes, antianitates, mandata de providendo, conceſſiones, coadiutorias ſine conſenſu, & omnes alias gratias, & literas ſuper Prioratibus, Præceptoriis, ac quibuſvis aliis beneficiis dicti Hoſpitalis, quomodocumque, & qualitercumque (abſque Magiſtri, & Conventus præfatorum conſenſu quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ex quibuſvis cauſis, etiam onerosis, hucuſque conceſſas, & conceſſa, etiam quaſvis clauſulas illarum ab hujuſmodi revocationibus præſervativas in ſe continentes, & continentia, ſimilibus ſcientia, & poteſtatis plenitudine pro revocatis, caſſatis, & annullatis hujus perpetuo valituræ Conſtitutionis edicto per præſentes decernimus, & ordinamus.

Caſſatio, & revocatio quarumcumque collationum, proviſionum, unionum, annexionum, incorporationum,

§.75. Necnon omnes, & ſingulas collationes, proviſiones, uniones, annexiones, & incorporationes, ac quaſcumque alias conceſſiones, & diſpoſitiones de Præceptoriis, Cameris Magiſtralibus pro tempore nuncupatis, ſeu illarum fructibus, redditibus, & proventibus quibuſvis perſonis cujuſcumque ſtatus, ordinis, vel conditionis extiterint, quavis conſideratione, & ſub quacumque verborum forma, ac cum quibuſvis clauſulis derogatoriis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac cum expreſſa derogatione jurium Magiſtri dicti Hoſpitalis, ſeu annuæ reſponſionis illi faciendæ, hucuſque auctoritate Apoſtolica factas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe decernimus. Et quatenus viribus ſubſiſtere dicerentur, revocamus, caſſamus, irritamus, ac illas, & quas in futurum, etiam cum expreſſa derogatione literarum noſtrarum hujuſmodi fieri contigerit, pro infectis haberi volumus.

ac aliarum conceſſionum & diſpoſitionum hucuſque factarum, etiam ſi vere ſortitæ ſint effectum, & in futurum fiendarum.

Monitorium adverſus occupantes, & non reſtituentes loca, & bona Religionis infra duos menſes.

§.76. Monentes, & requirentes omnes, & ſingulos earumdem Camerarum Magiſtralium, & ſeu locorum detentores, ſeu poſſeſſores, qui nunc ſunt, aut pro tempore erunt, prætextu conceſſionum, proviſionum, & diſpoſitionum quarumlibet, quæ ab alio quam pro tempore exiſtente Magiſtro dicti Hoſpitalis hactenus emanaverint, & in futurum emanabunt, etiam a dicta Sede, ut infra duorum menſium terminum Camerarum, & locorum per eos pro tempore detentorum, ſeu poſſeſſorum hujuſmodi poſſeſſionem vacuam, liberam, & expeditam Magiſtro dicti Hoſpitalis, aut illius legitimo procuratori tradant, & aſſignent. Alioquin ex nunc, prout ex tunc, in omnes, & ſingulos, qui non paruerint, ſeu aliis, ut non pareant, ſuaſerint, aut alias auxilium, conſilium, vel favorem præſtiterint, excommunicationis ſententiam promulgamus, & eos in illas incidiſſe declaramus, a qua niſi in mortis periculo conſtituti ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore exiſtente abſolutionis beneficium obtinere nequeant. Et præter ſententiam excommunicationis hujuſmodi, ſi dicti Hoſpitalis Fratres fuerint, & excommunicationis ſententiam hujuſmodi per menſem animo ſubſtinuerint indurato, Prioratibus, & officiis præfatis Hoſpitalis per eos tunc obtentis eo ipſo privati, & inhabiles ad illa, & alia in poſterum obtinenda exiſtant.

Magnus Magiſter, & Conventus poſſint diſponere de bonis vacantibus per privationem.

§.77. Poſſitque per Magiſtrum, & Conventum præfatos de illis ſic vacantibus per privationem hujuſmodi libere diſponi.

Facultas M. Magiſtri apprehendendi propria auctoritate poſſeſſionem bonorum, per alios occupatorum.

§.78. Liceat quoque Magiſtro pro tempore exiſtenti Hoſpitalis hujuſmodi, dicto termino decurſo, per ſe, vel procuratores ſuos poſſeſſionem Camerarum, & locorum eorumdem propria auctoritate libere apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos, & ejus Magiſtralis menſæ uſus, & utilitatem convertere, & retinere, cujuſvis licentia ſuper eo minime requiſita.

Loca hujus religionis non comprehendantur ſub reſervationibus Apoſtolicis, ſed ſint manualia.

§.79. Præterea ſimiliter perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus Prioratus, Præceptoriæ, & membra quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore qualitercumque vacaverint, tam in Romana Curia quam extra eam, ſub quibuſvis generali-

bus, vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis, etiam apud Sedem præfatam pro tempore vacantibus, utpote ad Hoſpitalem, & fidei tuitionem ordinata nullatenus includantur, nec reſervata, vel affecta exiſtant, ſed Hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſervationibus ipſis non includentur, quo ad id ſortiantur naturam.

Loca hujus religionis per M. Magiſtrum & Conventum dumtaxat, & non alios conferri debeant perſonis dictæ Religionis.

§.80. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conventum præfatos dumtaxat, & non alium, juxta ſtabilimenta præfata, Fratribus dicti Hoſpitalis provideri, & quas fieri contigerit per Nos, aut Succeſſores Noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel ejus, aut alia quacumque auctoritate de illis reſervationes, proviſiones, collationes, commendas, uniones, & quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones.

Exemptiones conceſſæ Prioribus, & Militibus non ſuffragentur adverſus debita per ipſos communi ærario d. Hoſpitalis, & obedientiam M. Magiſtri, & Conventus.

§.81. Et exemptiones Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac Magiſtri, & Conventus præfatorum obedientia, & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione, vel cauſa, etiam Motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per Nos in contrarium fortaſſe fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis.

Præſentibus literis non cenſeatur derogatum niſi modis, & formis hic expreſſis.

§.82. Nec cenſeatur ſtatuto hujuſmodi umquam derogatum per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties, ipſarum poſteriorum literarum de verbo ad verbum vere, & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore de ipſorum S. R. E. Cardinalium conſilio derogari contigerit, nec etiam tunc, niſi ad id Magiſtri, & Conventus præfatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo.

Clauſula de conſenſu M. Magiſtri, & Conventus ſemper ſubintelligatur ad effectum, ut derogationes nō ſubſiſtant niſi cum eorum conſenſu.

§.83. Et ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato derogationibus, cenſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri, & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

Prohibitio diſpoſitionis locorum d. Religionis, niſi de conſenſu M. Magiſtri, & Conventus.

§.84. Decernentes collationes, proviſiones, commendas, uniones, reſervationes, & alias diſpoſitiones quaslibet, quas per alium quam Magiſtrum, & Conventum præfatos de eiſdem Prioratibus, Præceptoriis, & membris etiam apud Sedem ipſam pro tempore, per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem vacantibus, fieri contigerit, etiam ſi per Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, & illis, quibus ſic fient, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuere, poſſidendi. Et eos quoad omnes effectus etiam Conſtitutionis noſtræ de triennali poſſeſſore non moleſtando, pro meris detentoribus ſine titulo haberi, & reputari.

Reſciſſio contractuum, & aliarum alienationum, donationum, occupationum in damnum religionis factarum.

§.85. Ac quaſcomque donationes, conceſſiones, locationes, inveſtituras, & alias alienationes cenſuum, redditnum, jurium, juriſdictionum, & locorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi pertinentium in illorum læſionem, jacturam, vel detrimentum, & per perſonas dictæ Religionis, etiam cum renunciationibus, pactis, juramentis, & pœnis deſuper appoſitis, & adiectis, ac inſtrumentis, & literis deſuper confectis, & confirmationibus forſan inde ſecutis etiam de licentia dictæ Sedis, abſque tamen conſenſu, ſeu expreſſa licentia Magiſtri, & Conventus præfatorum, quacumque præſcriptione, ſeu longiſſima pacifica poſſeſſione, & detentione non obſtantibus.

Caſſatio, & extinctio acceſſuum, regreſſuum &c. præterquam ex cauſa oneroſa, & de conſenſu M. Magiſtri conceſſorum.

§.86. Necnon quoſcumque acceſſus, ingreſſus, & regreſſus, ac coadiutorias ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi (præterquam ex cauſa oneroſa, & de conſenſu dictorum Magiſtri, & Conventus) etiam per Nos, & Prædeceſſores Noſtros præfatos conceſſos ſimiliter caſſamus, revocamus, & annullamus, ac irritamus, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & pro infectis haberi decernimus.

Loca, & bona ac jura quæcumque occupata, & uſurpata reducuntur ad jus, & proprietatem d. Hoſpitalis, ac ejus membrorum per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas.

§.87. Ac cenſus, redditus, jura, juriſdictionem, & bona alienata hujuſmodi, ac etiam per quoſcumque etiam ſæculares occupata, uſurpata, & detenta, ad jus, & proprietatem dicti Hoſpitalis, ſeu illius Prioratuum, Preceptoriarum, domorum, Hoſpitalium, & beneficiorum prædictorum reducimus. Illaque in integrum adverſus conceſſiones, donationes, & alias quaſlibet alienationes prædictas, necnon inveſtituras illarum prætextu quomodolibet quavis auctoritate factas, & conceſſas, in integrum, ac priſtinum, & eum ſtatum, in quo antea erant, reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, illarumque detentores cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes ad illorum relationem per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris remedia cogi, & compelli poſſe volumus.

Prohibitio alienationum in futurum fiendarum.

§.88. Et ſimiliter alienationes de cetero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis beneficiorum per eos obtentorum pœnis, per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis, fieri prohibemus, & ſi fiant, illas viribus omnino carere decernimus.

Conceſſio, & incorporatio Hoſpitalium, & locorum quorumcumque ſub invocatione S. Lazari conſtructa, & ædificata.

§.89. Et quod Hoſpitalia, Leproſariæ, Capellæ, Oratoria, beneficia, & alia pia loca hujuſmodi, etiam in Alma Urbe, & aliis quibuſcumque terris, dominiis, & locis ſub dicti S. Lazari invocatione fundata, conſtructa, ædificata, & erecta, & quæ in poſterum perpetuis futuris temporibus fundari, conſtrui, ædificari, & erigi contigerit, cum eorum applicationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus factis, & deinde faciendis, ad Magiſtrum, & Conventum, ac Religionem hujuſmodi ſpe-

Digitized by Google

ſpectent, & pertineant, illiſque ſubiiciantur, & ſubjecta exiſtant, & a dicto Hoſpitali dependeant.

Inhabilitas omnium præterquam Militum dictæ Religionis ad obtinendal Hoſpitalia, & beneficia ſub invocatione S. Lazari conſtructa.

§.90. Illaque per ejuſdem Religionis Fratres, & Religioſos, non autem per alias Eccleſiaſticas, & ſæculares etiam Oppidorum, Locorum, Villarum, & Communitatum perſonas, niſi de Magni Magiſtri, & Conventus præfatorum expreſſo conſenſu, regi, & gubernari debeaot.

Facultas imponendi annuum ſubſidium.

§.91. Et in ſignum recognitionis, & ſuperioritatis hujuſmodi de aliquo annuo rationabili canone, ſeu cenſu per eoſdem Magiſtrum, & Conventum, & Definitores generalis Conſilii hujuſmodi imponendo, & eis ſingulis annis perſolvendo reſpondere debeant, & teneantur. Ac in eventum rebellionis, aut non ſubjectionis, ac reſponſionis, ſingulares Communitatum, & aliæ perſonæ hujuſmodi, majoris excommunicationis ſententia, per Nos, & Succeſſores noſtros præfatos ionodatæ, earumque Eccleſiæ interdictæ ſint, & eſſe cenſeantur, nec ab hujuſmodi majori excommunicatione per Nos, aut Succeſſores præfatos abſolvi, aut interdicta ipſa relaxari poſſint, oiſi ad id Magiſtri, & Conventus præfatorum expreſſus per eorum pateutes literas accedat aſſenſus.

Et demoliēdi loca quæcumque ſub invocatione S. Lazari pro quibus obedientia recuſabitur.

§.92. Liceatqoe Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui, necnon Præceptoribus, & Prioribus hujuſmodi beneficia, Oratoria, Hoſpitalia, & alia loca ſub nomine S. Lazari pro tempore etiam in Urbe, & Curia præfatis ſundata, & dotata, quæ eidem Joannotto, & pro tempore exiſteoti Magiſtro, & Conventui, ac Præceptoribus hujuſmodi obedire, ſeu ſubiici, aut annuam reſponſionem ſolvere recuſare contigerit, ſolo æquare, & demoliri, & imagines a parietibus delere, ſeu per eaſdem Communitates, & alias perſonas Eccleſiaſticas, & ſæculares ſolo æquari, & demoliri, ac imagines hujuſmodi deleri ſub excommunicationis latæ ſententiæ, interdicti, ac aliis ceoſuris, & pœnis, etiam cum invocatione auxilii brachii ſæcularis facere.

Alia conceſſio locorum, & beneficiorum ſub invocatione S. Lazari intitulatorum etiamſi non ſint poſſeſſa per Magiſtrū, & Fratres prædictos, & non obſtante conſuetudine, aut ſubmiſſione contraria.

§.93. Quodque omnia, & ſingula alia Hoſpitalia, Præceptoriæ, Leproſariæ, membra, & pia loca dicti Ordinis, ſub vocabulo S. Lazari intitulata, etiamſi non ſint poſſeſſa, vel recepta per Magiſtrum, Conventum, aut Fratres præfatos, nihilominus ab ipſo Hoſpitali S. Lazari dependere, nullique alii Monaſterio, Præceptoriæ, ſive alii pio loco, præterquam dicto Hoſpitali, etiam ſi longæva conſuetudo, aut ſubmiſſio aliqua repugnarent; pleno jure ſubeſſe, auctoritate, & tenore præmiſſis decernimus pariter, & declaramos.

Alia inhabilitas ad obtinenda loca dictæ Religionis præterquā a fratribus ejuſdem Ordinis profeſſis.

§.94. Statuentes, ac etiam decernentes, quod ipſius Ordinis Hoſpitalia, Præceptoriæ, leproſariæ, membra, & loca nulli cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, vel conditionis fuerit, præterquam ipſius Hoſpitalis Fratribus, & Ordinem ipſum expreſſe profeſſis, eis tamen pro ſolo nutu dicti Magiſtri, & Conventus exiſtentis, & pro tempore ad clauſtrum, quoties expedierit, revocandis, in titulum, vel commendam conferri valeant, ſive poſſint.

Presbyteri ſæculares obtinentes beneficia dicti Ordinis illis cedere non poſſint, niſi de conſenſu &c.

§.95. Quinimmo Presbyteri ſæculares illa ad præſens in commendam, ſeu alias quomodolibet obtinentes, commendæ hujuſmodi cedere, aut illa alias dimittere nequeant, niſi de conſenſu eorum, ad quos præſentatio, ſeu collatio ſpectat, & in ſavorem dicti Hoſpitalis, ſeu perſonarum, quæ habitum per Fratres Capellanos ejuſdem Hoſpitalis deferri ſolitum ſuſcipiant, & profeſſionem per eos emitti ſolitam emittant, nec illa deinceps ipſi niſi infra ſex menſes a die intimationis habitum ipſius Religionis ſuſceperint, & Regularem profeſſionem infra alios ſex menſes emiſerint, poſſidere poſſint.

Ceſſiones, & proviſiones de beneficiis ſine clauſula, & de conſenſu M. Magiſtri, nullius ſint roboris.

§.96. Et ſi ſecus fiat, aut ceſſionem, ſeo reſignationem hujuſmodi, ac de dicti Ordinis beneficiis, etiam in manibus noſtris in futurum fieri contingat, hujuſmodi ceſſiones, reſignationes, & proviſiones nullius ſint roboris, vel momenti, niſi in illis expreſſe dicatur, (& de conſenſu Magni Magiſtri) & de illis juxta formam privilegiorum dictæ Religionis provideatur.

Revocatio juriſpatronatus, niſi ex fundatione, vel dotatione.

§.97. Et inſuper ſtatuimus, & ordinamus, quod juſpatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, alia beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi, niſi ratione fundationis, aut dotationis, ſaltem ad tertiam partem illorum fructuum: quo caſu liceat Magiſtro, & Conventui præfatis, ſi dicta eorum beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi a dicto jurepatronatus liberare voluerint, aut dotaotibus bona reſtituere, ſeu illorum pretium perſolvere. Ac ex nunc Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, & beneficia hujuſmodi conferre.

Prohibitio reſervandi penſiones ſuper beneficiis dicti Hoſpitalis in favorem Fratrum.

§.98. Et quod nulla penſio annua ſuper alicujus Præceptoriæ, Commendæ, vel alterius beneficii Militiæ hujuſmodi fructibus etiam ex reſignatione in manibus Romaoi Pontificis, aut alia quavis probabili cauſa, niſi in perſona perſonæ dictæ Religionis, & Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſervari, neque Commendæ, & alia beneficia dictæ Religionis penſionibus hujuſmodi aliter, quam ut præfertur, onerari poſſint. Et ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum hujuſmodi ad illarum ſolutiooes teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Obtinentes beneficia, & penſiones cedant in manibus M. Magiſtri infra ſex menſes, vel habitum ſuſcipiant, & profeſſionem emittant.

§.99. Quodque omnes, & ſinguli eorum Prioratuum, Præceptoriarum, domorum, & beneficiorum in vim dictarum collationum poſſeſſores ſæculares, aut alterius Ordinis regulares, ſeu penſiones ſuper illorum fructibus, redditibus, & proventibus hujuſmodi hucuſque etiam per Sedem eamdem reſervata percipieotes, illas, & illa infra ſex menſes a die intimationis præſentium literarum in manibus Magiſtri, & Conventus præſatorum juxta formam ſtabilimentorum dictæ Religionis dimittere, tranſ-

transferre, ſeu illarū caſſationi conſentire teneantur, alioquin beneficia, & penſiones hujuſmodi, niſi illa poſſidentes, & illas percipiētes infra d. tempus habitum ſuſceperint, & profeſſionem regularem illius Religionis emiſerint, lapſis menſibus ipſis vacent, ac caſſæ, & extinctæ ſint, & eſſe cenſeantur eo ipſo.

Ad Parochiales, & alias Eccleſias dicti Ordinis deputari poſſint fratres Capellani, non obſtante quod per abuſum, aut alias, etiā per longiſſimum tempus Presbyteris ſecularibus fuerint collatæ, aut conferri conſueta.

§.100. Et Magiſtro, ſingulisque Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus Hoſpitalis hujuſmodi, ut pro eorum libito voluntatis Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem ratione Prioratuum, Præceptoriarum, etiam Cameralium Magiſtralium nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum de jure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut privilegio, ſeu alias quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis Prioratibus, Præceptoriis, domibus, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, & quæ dudum forſan Fratribus ſaltem Capellanis ejuſdem Hoſpitalis, & ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, & Præceptotibus, & aliis præfatis conferebantur, & longo tamen, & forſan lungiſſimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forſan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & Fratres per abuſum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum perſonarum ejuſdem Hoſpitalis ad id idoneorum, Clericis, ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos Presbyteros, vel Clericos ſæculares obtineri ſolita, etiam Fratribus Hoſpitalis hujuſmodi.

Fratres Capellani a Presbyteris ſæcularibus non differunt niſi per geſtationem Crucis ad pectus.

§.101. Præſertim Capellanis nuncupatis, qui a ſæcularibus Presbyteris, ſeu Clericis, niſi quoad geſtationem Crucis, vel habitus dicti Hoſpitalis ad pectus, non differunt, ſi ad id alias idonei, & habiles reperiantur, conferre, ac alias de illis providere, & diſponere. Ipſique Fratres, quibus beneficia hujuſmodi, conferri contigerit, illa, ſi ſibi canonice alias conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere & in titulum, etiam quoad vixerint, retinere.

Presbyteri Milites unum Curatum beneficium eccleſiaſticum a dicto Ordine dependens, etiam ſi Parochiales exiſtat retinere poſſint.

§.102. Et tam Magiſter, quam ſinguli Presbyteri, Milites ejuſdem Religionis, & Militiæ, unum Curatum beneficium Eccleſiaſticum a dicta Militia, & Religione dependens, ſeu illis unitum, aut incorporatum, etiam Parochialis Eccleſia, vel ejus perpetua Vicaria fuerit, ſi ad hoc ſufficientes, & idonei fuerint, & beneficium hujuſmodi alias ſibi canonice confertur, recipere, & retinere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis de ſpecialis dono gratię indulgemus, ſecumque pariter diſpenſamus.

Res judicata ſuper jurisdictione, & civili poſſeſſione præfata nō præjudicet niſi vocato Magiſtro gener.

§.103. Et per quamcumque rem judicatam Magiſtro, & Conventui præfatis, niſi ſpecialiter ad cauſam vocati fuerint, ſuper juriſdictione prædicta, & ſua civili eorum poſſeſſione præjudicari, aut præjudicatum cenſeri non poſſe, ſed eos ſemper re judicata hujuſmodi non obſtante ſuper poſſeſſorio hujuſmodi, ac etiam ſpolio agere poſſe.

Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, in ejus, & Religionis cauſis in teſtes recipi poſſint, aliis deficientibus probationibus.

§.104. Ipſoſque Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas, vaſſallos, ſubditos, & ſervitores in ipſius Hoſpitalis, & Religioſorum cauſis in omni judicio, & contra quoſcumque, ubi aliæ probationes non exiſtunt, in teſtes adhiberi.

Eccleſiis dicti Ordinis nonniſi per Capellanos ejuſdem deſerviatur, qui præſentati ab Ordinariis, abſque alia examinatione admittantur.

§.105. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad ſerviendum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, aut Capellis ipſius Religionis nullatenus admittantur, ſed in quibuſcumque Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac Capellis Hoſpitalis hujuſmodi Capellani ejuſdem Religionis per locorum Ordinarios ſub eadem excommunicationis latę ſententiæ pœna, ſi contrafecerint, eo effectu incurrenda, ad requiſitionem, ſeu præſentationem dd. Priorum, Præceptorum, & Fratrum abſque aliqua examinatione, & oneris impoſitione recipi, & admitti debeant.

Privilegiis dumtaxat gaudeant, qui habitum ſuſceperint.

§.106. Quodque illi dumtaxat privilegiis præſentibus gaudeant, qui a præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuerint.

Vagabundi non gaudeant privilegiis.

§.107. Nulluſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum abſque mandato, ſub licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius Hoſpitalis in d. Curia exiſtentis, privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeat; nec illa abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

Non iniiciantur manus violentæ in confugientes ad Eccleſias dicti Ordinis.

§.108. Ac manus violentas in eos, qui ad Eccleſias, ſeu Domos ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint per quempiam iniici, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna prohibemus.

Jura mortuariorum, & arreragiorum, & vacantium ſolvi, & exigi debeāt quacumque exceptione non obſtante.

§.109. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, ac aliorum quorumcumque, ita ut quævis perſonæ cujuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſolvere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac alias juxta eorumdem privilegia privationis & apprehenſionis beneficiorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint.

Facultas deputandi Vicarium, cum facultate conferendi beneficia, concedendi antianitates, & exigendi reſponſiones.

§.110. Ac Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui præfatis, ut in ſingulis Prioratibus ipſius Hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi Præceptorias, & alias Domos Hoſpitalis hujuſmodi deputare, antianitates, tam ſpeciales quam generales dare, & concedere, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, leproſariis, & aliis beneficiis hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita, a quibuſcumque etiam Clericis ſæcularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque colonis, & inquilinis, etiam laicis, eo modo, quo a Fratribus dicti Hoſpitalis exigentur, exigere.

§.111. Et

Diſpenſandi que ſuper ætate, & defectu natalium, & credatur literis Magiſtri, & Conventus ut hic.

§. 111. Et cum inhabilibus ratione ætatis, & defectus natalium quoad Prioratus, Præceptorias, & alia beneficia dicti Hoſpitalis dumtaxat, diſpenſare poſſint. Ac quod verbis in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis circa profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem plena fides adhibeatur, facultatem concedimus.

Literæ antianitatis, & proviſionis Magiſtri, & Conventus eo ipſo confirmatæ cenſeantur.

§. 112. Et quod quæcumque literæ antianitatis, ſeu proviſionis a Magiſtro pro tempore exiſtente, & Conventu præfatis hucuſque conceſſæ, & in poſterum concedendæ, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur.

Devolutio ad Sedem Apoſt. non datur.

§. 113. Et quod proviſiones beneficiorum quorumcumque dicti Hoſpitalis, quæ per ceſſationem ſolutionis præfato Hoſpitali, vel inobedientiam dumtaxat vacaverint, nunquam ad Nos, & Sedem præfatam devolvi cenſeantur, quo ad hoc ut dictus Magiſter pro tempore exiſtens impediatur, quo minus illa quandocumque libere conferre poſſit.

Facultas deputandi procuratorem generalem in Rom. Curia cum facultate conferendi beneficia.

§. 114. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituendi, ſeu deputandi, & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem ad id poteſtatem a Magiſtro, & Conventu præfatis habentem, quæcumque ejuſdem Hoſpitalis beneficia cujuſcumque qualitatis exiſtentia apud Sedem præfatam quomodolibet, præterquam per reſignationem in manibus Noſtris, & Succeſſorum Noſtrorum Romanorum Pontificum, pro tempore vacantia juxta ipſius Hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta libere conferendi.

Facultas conferendi beneficia etiam reſervata, affecta, vel devoluta, etiam in titulum perpetui beneficii, vel ad nutum, aut amovibiliter.

§. 115. Et tam Magiſtro, quam Conventui præfatis, etiam de illis, de quibus hucuſque diſpoſitum fuerit, de novo, ac aliis beneficiis hujuſmodi, etiam tamquam privatis prædiis in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amovibiliter, uni, vel diverſis perſonis aſſignari ſolitis, etiam dictæ Sedi reſervatis, ſeu alias affectis, aut ad Sedem ipſam devolutis libere providendi.

Uniendique & diſmembrandi, & concedendi antianitates.

§. 116. Et illa uniendi, diſmembrandi, & alias de illis diſponendi. Necnon antianitates, tam generales quam ſpeciales, ſuper eiſdem beneficiis Fratribus ejuſdem Hoſpitalis concedendi.

Admittendi reſignationes, ac reſervandi titulum, fructus, penſiones, &c. pro reſignantibus, quæ etiam tranſeant ad ſucceſſores.

§. 117. Ac reſignationes dictorum beneficiorum recipiendi, & admittendi, illaque reſignantibus titulum, ſeu denominationem, ac omnes illorum fructus, ſeu illorum partem, aut ſuper illis quaſcumque penſiones annuas, quæ etiam tranſeant ad Succeſſores in eis, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, etiam privationis in talibus apponi ſolitis, ad vitam, vel ad tempus reſervandi, concedendi, inſtituendi, & aſſignandi.

Facultas publicandi Indulgentias, & colligendi eleemoſynas.

§. 118. Ipſiſque Magiſtro, & Conventui privilegia, exemptiones, & indulgentias, eis, & dicto Hoſpitali conceſſa ubique locorum, etiam abſque alicujus Ordinarii licentia, ſub ſigillo tamen Prioris illius Provinciæ, vel Conſervatoris in ea degentis, publicandi, & ſeu eleemoſynas, & fraternitatum obventiones colligendi, & recipiendi.

Sepeliendi in eorum Parochialibus etiā excommunicatos, & interdictos dummodo &c.

§. 119. Necnon Cæmeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habendi, & quorumcumque Chriſtifidelium cadavera, etiam ſi excommunicati, ac interdicti forent (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſalvo jure Rectori Parochiano debito, abſque aliquo onere, & ſolutione Epiſcopo facienda, recipiendi, & ſepeliendi.

Exigendi donata, & legata.

§. 120. Legata, & donata, tam inter vivos quam qualibet ultima voluntate exigendi, & percipiendi.

Sacramenta, & ordines a quocumque, recipiendi.

§. 121. Necnon Prioribus & Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis præfatis, quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta, ac omnes etiam ſacros ordines a quocumque maluerint Catholico Antiſtite, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel ſoluto, recipiendi.

Arma deferendi.

§. 122. Et tam ipſis, quam eorum familiaribus arma quæcumque, & ubicumque locorum pro ſui defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtandi.

Audiendi Cōfeſſiones, miniſtrandi Sacramenta, ac celebrandi divina pro fratribus Capellanis, etiam tempore interdicti.

§. 123. Necnon Cappellanis ejuſdem Hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium præfatorum confeſſiones audiendi, & pœnitentiam ſalutarem eis injungendi, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrandi. Necnon tempore interdicti (dummodo illi cauſam non dederint) excommunicatis, & interdictis excluſis, clauſis januis, ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia divina Officia celebrandi.

Erigendi Præceptorias, &c. abſque licentia Ordinariorum locorum, quæ gaudeant privilegiis.

§. 124. Necnon quibuſvis Chriſtifidelibus in quibuſvis Civitatibus, locis, Diœceſibus, Præceptorias, & Domos, & Hoſpitalia, ſub dependentia, & ſubjectione dicti Hoſpitalis, & Militiæ, per ejus Fratres, & Milites obtinenda, quæ iiſdem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conceſſionibus, & indultis, quibus aliæ dicti Hoſpitalis Præceptoriæ, Domus, & Hoſpitalia utentur, fruentur, & gaudebunt, utantur, potiantur, & gaudeant, aſſignata illis congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requiſita, & nulla præterea in illis Ordinariis ipſis juriſdictione, aut oneris imponendi facultate reſervata, conſtrui, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

Facultas communicandi Indulgentias, & alias gratias perſonis quibuſvis dicti Hoſpitalis & Eccleſiis ab eo dependentibus, ac Confraternitatibus ejuſdem.

§. 125. Et inſuper dictis Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui, omnia, & ſingula privilegia, facultates, indulgentias, gratias, immunitates, exemptiones, libertates, conceſſiones, indulta præſentia quibuſvis Prioratibus, Eccleſiis, Cappellis, Hoſpitalibus, Leproſariis, Oratoriis, Eremitoriis, ac ejuſdem S. Lazari Confraternitatum Confratribus, membris, & aliis locis ab eiſdem Hoſpitali, & Militia dependentibus, ac Miniſtris, & ſervientibus in eiſdem communicandi, dandi, & concedendi, ac eaſdem facultates impartiendi.

§. 126. Nec-

Hoſpitalia &c. erigendi.

§.126. Necnon quaſcumque Confraternitates, & Eccleſias, Oratoria, Hoſpitalia, Leproſarias, Cappellas, Cappellanias, Altaria, & alia beneficia eccleſiaſtica ubivis locorum ſub invocatinne S. Lazari, cum reſervatione annui cenſus ad eorum beneplacitum, in membrum Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari hujuſmodi erigendi, & inſtituendi. Ac dotes illis diſtribuendi, ac conſtituentibus hujuſmodi dotes juſpatronatus, & ſeu præſentandi perſonas idoneas ad illa, illorum pro tempore occurrente vacatione reſervandi. Ac inibi Capellanos perpetuos, ſeu temporales ad ejus nutum ponendi, & deſtituendi. Ac ei, vel eis, cui, vel quibus ſibi videbitur, ſimilem, aut limitatam poteſtatem concedendi, ac omnia, & ſingula alia faciendi, gerendi, exercendi, & exequendi, quæ ad divini cultus augmentum, ac Religionis, & Militiæ conſervationem, & manutentionem, ac Chriſtifidelium ſpiritualem conſolationem, in Domino cognoverit fore neceſſaria, & opportuna, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Facultas teſtandi mortis ſimilitudi de bonis etiam ex fructibus beneficiorum acquiſitis, & inter quoſcumque conſanguineos inhabiles, dummodo quintā partem Hoſpitali relinquant.

§.127. Ac omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceteriſque militibus, ac Fratribus, & Miniſtris etiam Presbyteris, & beneficiatis ejuſdem Religionis, & Militiæ, ut de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus, bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliiſque rebus cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet acquiſitis, & ad illos quovis modo ſpectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui præfato relinquat) inter quoſcumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumvis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donatione inter vivos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur, diſponere, ac illa in pias, (alias tamen licitas) cauſas erogare.

Celebrandi que in habitu Pontificali, & dandi benedictionem, dummodo non ſit præſens aliquis Antiſtes, & tunc de illius licentia.

§.128. Ac Priori Eccleſiæ dicti Conventus pro tempore exiſtenti, ut quoties ſibi placuerit, Miſſam, & alia divina officia, in præfata, aliiſque d. Religionis Eccleſiis in habitu Pontificali, cum Mitra, & Baculo Paſtorali celebrare, ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo ibi non ſit præſens aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu) ibidem benedictionem Chriſti Populo impartiri.

Milites, & alii &c. non incurrunt peccatum mortale propter regulam non ſervatam, niſi propter inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & rebellionē a Religione.

§.129. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis d. Militiæ, & Religionis, propter ejus regulam, capitula, ac ſtatuta, nunc & pro tempore edita, non obſervata, vel minus rite adimpleta in peccatum mortale incidat, præterquam inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuatam, & ab ipſa Religione rebellionem, & alios caſus peccatum hujuſmodi ex divinis Præceptis, ſacriſque Canonibus generantes.

Licentia recipiendi Fratres de quocumque Ordine, præter Carthuſian. in Fratres Ordinis prædicti de conſenſu ſuorum Superiorum.

§.130. Quodque Magiſter pro tempore exiſtens d. Hoſpitalis & Cnnventus, Fratres cujuſvis Ordinis, ſeu Religionis (Ordine Cartuſian. dumtaxat excepto) in Fratres d. Hoſpitalis recipere, & de quocumque Ordine, quem antea profeſſi erunt, ad Hoſpitale, & Ordinem S. Auguſtini hujuſmodi transferre, & ipſi ſic tranſlati in Hoſpitali, & Ordine S. Auguſtini hujuſmodi quoad vixerint, remanere (eorumdem Superiorum licentia deſuper requiſita) libere, & licite valeant.

Indulgentia plenaria pro perſonis ejuſdem Militiæ S. Lazari in aliqua expeditione contra infideles, vel hæreticos decedentibus.

§.131. Et ut ipſi Milites Eccleſiæ Catholicæ, fideliumque defenſionem contra infideles animo ferventiori, minorique perdendæ lucis humanæ, ſi ad æternam inde naucīſcendam proſpectant, metu ſuſcipiant, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis Militibus, & aliis ejuſdem Militiæ perſonis, qui in expeditione, tam maritima, quam terreſtri, contra infideles, vel Hæreticos, nedum hoſtilibus armis, ſed etiam aliquo quovis mortis genere, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi, vel ſaltem ſtatutis a jure temporibus confitendi propoſitum habentes in unitate fidei Catholicæ deceſſerint.

Indulgentia plenaria omnibus Chriſtifidelibus viſitantibus Eccleſias d. Religionis die feſtivitatis illius Sancti ſub cujus invocatione conſecratæ fuerint.

§.132. Ac tam Militibus, & perſonis præfatis, quam quibuſvis aliis utriuſque ſexus etiam vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, ut præfertur, qui Eccleſias, Conventus, & Hoſpitalis hujuſmodi ubicumque exiſtentes, in ſingulo die feſtivitatis illius Sancti, ſub cujus invocatione conſecratæ fueriot a primis veſperis uſque ad occaſum Solis feſtivitatis hujuſmodi annuatim devote viſitaverint, ac pro pace inter Principes Chriſtianus confovenda ter Orationem Dominicam, & totidem Angelicam Salutationem recitaverint, plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem.

Indulgentia plenaria ad inſtar benefactorum Hoſpitalis S. Spiritus omnibus fundantibus unam Eccleſiā, ſeu Capellam dictæ Religionis, vel aliquid donātibus; vel aliis benefacientibus.

§.133. Qui vero de bonis ſibi a Deo collatis unam ejuſdem Militiæ Commendam fundaverint, vel dotaverint aut Conventui, & Militiæ præfatis ad ejus ſubventionem, & onerum illi incumbentium ſupportandorum faciliorem ſupportationem aliquid juxta facultatum ſuarum modum, piamque intentionem donaverint, vel legaverint, eaſdem omnes Indulgentias, quas Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe benefactores conſequuntur (ſine illorum prejudicio) miſericorditer in Domino ſimiliter perpetuo concedimus, & elargimur. Et ne propter locorum diſtantiam fideles ipſi eorum piis deſideriis fruſtrentur, utque commodius eleemoſynæ ad Hoſpitale præfatum pro Fratrum Militum, qui in Fidei Catholicæ defenſionem contra infideles militaverint, ſubventione, ac pauperum leproſorum, & aliorum onerum ſuorum ſupportatione pervenire poſſint, ipſam Confraternitatem cum omnibus, & ſingulis conceſſionibus, indultis, facultatibus, indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus illius Confratribus, pro tempore exiſtentibus conceſſis,

ad

ad omnia, & ſingula membra, Eccleſias, & loca tam ab ipſo Hoſpitali pro tempore dependentia, quam alia, in quibus ſimiles Confraternitates per Magiſtrum & Conventum dicti Hoſpitalis pro tempore exiſtentes, ſeu eorum Commiſſarios, Nuncios, vel Procuratores pro tempore ad id ab eis ſpecialiter deputatos inſtituentur, ordinabuntur, & erigentur, extendimus, & ampliamus.

Taxatio eleemoſynæ pro ingredientibus Confraternitatem.

§.134. Omnibuſque, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, & quorumcumque etiam Mendicantium Ordinum, etiam regularis obſervantiæ, nunc, & pro tempore exiſtentibus, aliiſque Chriſtifidelibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, qui certam pecuniarum ſummam, cujus valor de præſenti ad quintam partem unius ducati auri de Camera, ſeu ad duas Aquilas monetæ Regni Siciliæ aſcendit, vel ſummam per præfati Hoſpitalis Magiſtrum, & Conventum pro tempore taxandam in d. Societatis, ſeu Confraternitatis ingreſſu es bonis ſuis perſolverint.

Conceſſio eligendi Confeſſorem cum facultatibus abſolvendi ſemel in vita, & ſingulo anno in feſto S. Lazari, ab omnibus excommunicationis ſententiis eccleſiaſticis &c.

§.135. Et ſi ſingulo anno certam aliam quantitatem taxandam ſolvere promiſerint & in libro dicti Hoſpitalis, & non alio deſcribentur, ut Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem, in ſuum Confeſſorem poſſint eligere, qui eorum confeſſione diligenter audita, ſemel in vita, & ſingulo anno in feſto S. Lazari eorum vita durante, ab omnibus, & ſingulis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, & promulgatis (ſine tamen tertii præjudicio) etiam occaſione ſimoniæ ſuper ordinibus, & beneficiis aſſequendis, ubicumque contractæ.

Ac votorum, & dierum Dominicorum, &c. & aliorum Eccleſiæ mandatorum tranſgreſſionibus. Item ab omnibus peccatis & criminibus, præterquam contentis in Bulla in Cœnæ Domini qui mittitur legi conſueta.

§.136. Ac votorum, & dierum Dominicorum, & feſtivorum, necnon aliorum Eccleſiæ mandatorum tranſgreſſionibus, perjuriorum, ac pœnitentiarum iniunctarum, necnon divinorum Officiorum, in toto, vel in parte omiſſionibus; ac omnibus eorum peccatis, & criminibus, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiam ſi talia fuerint propter quæ Sedes Apoſtolica merito conſulenda foret, etiam Romano Pontifici, & dictæ Sedi quovis modo reſervatis, præterquam contentis in Bulla in die Cœnæ Domini quotannis legi conſueta.

§.137. Ac etiam in mortis articulo plenariam omnium peccatorum hujuſmodi abſolutionem, & remiſſionem impendere, & ſi tunc mors non ſubſequatur, quoties in tali caſu conſtituti fuerint, illam reiterare, in aliis vero non reſervatis caſibus toties, quoties opportunum erit, illos abſolvere, & eis pœnitentiam ſalutarem iniungere. Nec non vota quæcumque (Ultra marino, Religionis, & Caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare poſſit, & valeat. Ita tamen quod Confeſſor ipſe ubi pro enormibus delictis pœnitentia iniungenda, vel commutatio votorum ſienda veniet, ultra ſubſidium, ut præfertur, taxatum, aliud ſubſidium per eumdem Confeſſorem, delicti, & voti hujuſcemodi, ac confitentis qualitate penſata arbitrandum, in cauſa pro indulgentia dicti Hoſpitalis colligenda per ejus Commiſſarios deputanda, ad commodum, & utilitatem dicti Hoſpitalis, & Militiæ perſolvi faciat, conſcientiam dicti Confeſſoris ſuper id onorantes. Quodque idem Confeſſor ſic electus cum eiſdem Confratribus eum in Confeſſorem eligentibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, Clericali Militiæ adſcriptis etiam Religioſis, etiam quæcumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, qui præmiſſis ſententiis ligati, Miſſas, & alia divina officia celebrando, aut ſe illis alias immiſcendo, vel alias quomodolibet irregularitatem contraxerint (bigamia & homicidio voluntario dumtaxat exceptis) ut ad omnes ſuperiores, etiam ſacros ordines promoveri, & in illis, ac per eos ſuſceptis ordinibus hujuſmodi etiam in altaris miniſterio miniſtrare, ac dignitates, beneficia Eccleſiaſtica quæcumque ſe invicem compatientia retinere, & recipere, necnon Monaſteriis, & Eccleſiis Cathedralibus, etiam Metropolitan. ac Patriarchalibus præfici, & præeſſe, libere, & licite poſſint, diſpenſare, ac eis de illis, quæ tunc detinerent, dignitatibus, & beneficiis hujuſmodi providere, & eis quibus minus canonice præerunt Eccleſiis, & Monaſteriis hujuſmodi præficere, in foro conſcientiæ dumtaxat) præfata auctoritate Apoſt. valeat.

§.138. Et inſuper ſi iidem Confratres ut ſupra in d. Confraternitate deſcripti, tempore interdicti quovis modo a Sede Apoſtolica impoſiti a vita deceſſerint, illorum cadavera (abſque tamen funerali pompa) Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi poſſint, dummodo cauſam non dederint interdicto. — Mortuos ſepeliendi in Eccleſiis Ordinis.

§.139. Necnon quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus Stationum Urbis Romæ, unam, vel duas Eccleſias, ac unum, vel duo Altaria viſitando in partibus, in quibus illos reſidere contigerit, eaſdem gratias, indulgentias, & remiſſiones peccatorum conſequantur, ſeu conſequi poſſint, quas ſi dictis diebus, & temporibus, Baſilicas, & Eccleſias Stationum Urbis Romæ, & extra eam ad id deputatas, perſonaliter viſitarent. — Stationes Urbis conſequendi.

§.140. Præterea Quadrageſimalibus, & aliis temporibus, & diebus, quibus eſus ovorum, butyri, & aliorum lacticiniorum de jure, conſuetudine, vel alias quovis modo prohibitus exiſtit, eiſdem ovis, caſeo, butyro, & aliis lacticiniis de conſilio alterius, necnon carnibus tempore neceſſitatis tantum, & de utriuſque Medici conſilio veſci. — Ova, & lacticinia, & carnes comedendi.

§.141. Necnon mulieribus in Confraternitate ipſa deſcriptis, etiamſi viduæ remanſerint, ut cum una, ſeu duabus honeſtis mulieribus quæcumque Monaſteria Monialium cujuſvis Ordinis, etiam S. Claræ, de licentia eorumdem Monaſteriorum, — Mulieres Ordinis Monaſteria ingredi permittuntur.

Abba-

Abbatiſſarum, ſeu Prioriſſarum, quater quolibet anno ingredi, & cum eiſdem Monialibus loqui, & converſari, & refectionem corporalem ſumere (dummodo ibidem non pernoctent) poſſint, & valeant.

Perſonæ Ordinis gaudent gratiis Hoſpitalis S. Spiritus de Urbe, cui inter alia licet, quod

§.142. Quodque cum primum ipſi Confratres in præfata Confraternitate deſcribentur, omnibus, & ſingulis privilegiis, ſuffragiis, indulgentiis ſpiritualibus, & temporalibus, per Nos, & alios Prædeceſſores noſtros præfatis Hoſpitali S. Spiritus in Saxia de Urbe, necnon illius Confratribus, quibus inter cetera conceſſum exiſtit.

Contriti in articulo mortis Indulgentiam conſequantur.

§.143. Ut quicumque pœnitens, & contritus nomen Jeſu in mortis articulo nominaverit, plenariam peccatorum ſuorum, etiam de quibus, niſi morte præveniretur, confiteretur, remiſſionem conſequitur.

Jejuniis, &c. Terræ Sanctæ gaudent.

§.144. Necnon jejuniis, vigiliis, orationibus, peregrinationibus Terræ Sanctæ, & indulgentiis pleniſſimi S. Jubilæi anni quinquagenarii, & Stationum, & Dedicationum Sanctæ Eccleſiæ, a bonis omnibus, quæ fiunt in eodem ſacro Hoſpitali, ac univerſali ſacroſancta militante Eccleſia, quibus ceteri Confratres potiuntur, & in futurum gaviſuri ſunt, uti, potiri, gaudere, & participare debeant.

Decedentes infra annum, &c. indulgentiam conſequuntur.

§.145. Et ſi infra annum obierint, plenariam omnium peccatorum ſuorum, indulgentiam conſequantur. Et ſi vixerint, præter Stationes Urbis, infraſcriptis etiam diebus ſequentes indulgentias conſequentur, videlicet ſingulis diebus vitæ eorum, & per omnes dies Veneris totius anni, unius anni, & quadraginta dierum, in ſingulis Apoſtolorum feſtivitatibus duorum millium annorum, in Feſto Epiphaniæ, & ſingulis diebus poſt Octavam centum millium annorum, in Dominica qua cantatur pro Introitu Miſſæ, omnis terra, de menſe Januarii, & ſingulis diebus Dominicis menſium totius anni trium millium annorum, & totidem quadragenarum, & remiſſionem tertiæ partis omnium peccatorum, in feſtivitatibus D. N. J. C., videlicet Nativitatis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, & ſingulis diebus per Octavam duorum millium annorum, & octingentarum quadragenarum, in feſto Pentecoſtes, & ſingulis diebus poſt Octavam octo millium annorum, & totidem quadragenarum in feſto Corporis Chriſti, & ſingulis diebus poſt octavam duorum millium annorum, & ſeptimæ partis omnium peccatorum, in feſto Nativitatis Beatæ Mariæ, & ſingulis diebus per ejus Octavam triginta millium annorum; in feſto Omnium Sanctorum, & ſingulis diebus uſque ad feſtum S. Leonardi trium millium annorum, & totidem quadragenarum.

Donantes aliquid Hoſpitali plenariã habent indulgẽtiam.

§.146. Largientibus vero, ſeu tranſmittentibus, vel in eorum ultimis voluntatibus, vel teſtamentis legantibus aliquid de bonis ſuis eidem Hoſpitali in articulo mortis, plenariam a culpa, & pœna omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, & indulgentiam. Ac cuique animæ, quæ unita Chriſto in caritate ab hac luce migraverit, in Purgatorio exiſtenti, pro qua anima eleemoſyna per ipſum Magiſtrum, & Conventum, ſub eis deputatos taxanda eidem Hoſpitali erogabitur, ut eamdem indulgentiam plenariam a pœna, & culpa (quantum pietati Majeſtatis divinæ placuerit) conſequatur, concedimus, & indulgemus.

Notarii notificent legata facta Hoſpitali, & Militiæ.

§.147. Notariis vero, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel aliis ultimis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in favorem, & commodum eorumdem Hoſpitalis, & Militiæ, ut ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem hujuſmodi, quanto citius commode poterunt, Magiſtro, & Conventui d. Hoſpitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conventus notitiam pervenire, intimare curent.

Notarii, & Confeſſores & Confratres hortentur infirmos, ad ſubveniendum huic Religioni.

§.148. Ipſis quoque Notariis, & Confeſſoribus eorumdem decedentium in ſuorum remiſſionem peccatorum eiſdem teſtantibus, & confitentibus commemorare non omittant, ut ad tam pia opera, quæ in dicta Religione exercentur, manus porrigant adiutrices, præcipimus. Et quoſcumque Chriſtifideles, ac præſertim Confratres Confraternitatis hujuſmodi pro tempore exiſtentes ad id per viſcera miſericordiæ D. N. Jeſu Chriſti hortamur.

Decedentes in Hoſpitali, & inſiſtentes obſequiis Hoſpitalis, gaudeant omnibus privilegiis Confraternitatis.

§.149. Quodque decedentes pro tempore in Hoſpitali præfato, & Hoſpitalis, ac pauperum leproſorum eorumdem obſequiis pro tempore inſiſtentes utriuſque ſexus quamdiu perſeveraverint in obſequiis hujuſmodi dumtaxat, eiſdem omnibus privilegiis, facultatibus, & gratiis, quibus Confratres in libro Hoſpitalis hujuſmodi deſcripti pro tempore potientur, & gaudebunt.

M. Magiſtri facultas componendi de uſuris, rapinis, incendiis, injunctis pœnitentiis, legatis Hoſpitali, vel ejus membris debitis, & relictis ad pios uſus.

§.150. Quodque Magiſter pro tempore, & Conventus dicti Hoſpitalis, ſuique de eorum licentia pro tempore, legitimi Commiſſarii, Nuncii, vel Procuratores, de uſuris, rapinis, incendiis, (non tamen Eccleſiarum damnis datis,) & alio quocumque nomine, titulo, vel modo male ablatis, vel illicite acquiſitis (ſi tamen verus dominus, cui eorum reſtitutio fieri deberet, ignoretur) de pœnitentiis a Sacerdotibus confitentibus impoſitis redimendis, ſeu commutandis. Necnon legatis ad Hoſpitale ipſum, ſeu ejus membra debitis, vel alias indiſtincte ad pios uſus relictis ad utilitatem ipſius Hoſpitalitatis, & Militiæ componere poſſint, ita quod detinentes ad aliam reſtitutionem minime teneantur.

Facultas publicandi Indulgentias.

§.151. Necnon quod ſingulis annis in die Dominica Palmarum uſque ad ejus Octavam incluſive, & in die feſto Nativitatis SS. D. N. Jeſu Chriſti, & aliis diebus beneviſis Magiſtro, & Conventui, & eorum Commiſſariis, quibuſcumque Chriſtifidelibus manus adiutrices pro ſuſtentatione d. Religionis, ejuſque membrorum porrigentibus, indulgentias plenarias, & generales peccatorum omnium remiſſiones ubique ſolemniter, etiam cum proceſſione, & appoſitione truncorum, & Crucis, in medio Eccleſiarum, publicare, & impartiri. Pœnitentiarios cum virgis (ut moris eſt) de-

ſuper deputare, & alia facere, quæ circa hujuſcemodi facultatum, & indulgentiarum, ac peccatorum remiſſionem, executionem, & confeſſionem quomodolibet neceſſaria, & opportuna fuerint.

Confraterniaſque inſtituendi.

§. 152. Quodque antiquas, & novas ſanctas Confraternias S. Lazari omni tempore, & in quibuſcumque locis erigere, ordinare, & inſtituere, ac publicari facere, ac quoſcumque Chriſtifideles in Confratres recipere, illiſque Confeſſionalia concedere. Ita quod quæcumque inſtitutiones, erectiones, & ordinationes dictarum Confraternitatum abſque moderni, & pro tempore exiſtentis Magiſtri dicti Hoſpitalis expreſſo conſenſu in membris, Eccleſiis, & locis hujuſmodi pro tempore factæ, nullius ſint roboris, vel momenti.

Omnia loca ſub invocatione S. Lazari ſint huic Ordini ſubjecta.

§. 153. Ac omnia, & ſingula Hoſpitalia, Oratoria, Eccleſias, Capellas, Altaria, loca Religionis, & Militiæ hujuſmodi, in quibuſcumque partibus exiſtentia, ſub invocatione S. Lazari intitulata, etiam ſi non ſint poſſeſſa, vel recepta per Magiſtrum, ac Fratres præfatos, nihilominus moderno, & pro tempore exiſtenti Magiſtro Generali, & Conventui hujuſmodi ſubiecta, & tamquam membra dicti Hoſpitalis ab eo dependentia (ad inſtar aliorum annuatim reſpective contribuentium) contributorias, & contributoria eſſe; ac per ipſum generalem Magiſtrum, & Conventum, ſeu eorum legitimos Commiſſarios viſitari, & reformari: illorumque Rectores, & Gubernatores (ſi de jure amovendi fuerint) amoveri: & aliæ perſonæ idoneæ loco eorum deputari poſſint.

Ejuſque privilegiis utantur.

§. 154. Et cum eis Confratribus tantum, ut commodius Altiſſimo deſervire poſſint, omnibus, & ſingulis facultatibus, privilegiis, immunitatibus, gratiis, plenariis indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus prædictis, quocumque tempore, & in quibuſcumque locis libere uti, etiam in illis partibus, & locis, in quibus Indulgentiæ pro Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe publicatæ extiterint.

Priores Hoſpitalium Sancti Lazari quando poſſint Indulgentias publicare.

§. 155. Necnon quod Priores, & Præceptores quorumcumque Hoſpitalium, & domorum, a dicto Hoſpitali S. Lazari dependentium, & illud in caput ſuum recognoſcentium, prædictam plenariam indulgentiam, & peccatorum generalem remiſſionem in die feſto Dominicæ Palmarum, & per ejus Octavam, & aliis beneviſis diebus, ut ſupra, publicare.

Confeſſioneſque gaudere, vel Confeſſores deputare.

§. 156. Et ſi in Sacerdotio conſtituti fuerint, per ſe, vel alium, ſeu alios probos, ſi vero Sacerdotes fuerint, per alios probos, idoneos, & honeſtos viros, ſæculares vel cujuſvis Ordinis Regulares Sacerdotes in ſuis Hoſpitalibus, ac domibus præfatis tantum, confeſſiones quorumcumque audire, & cum hujuſmodi confitentibus quibuſcumque facultatibus, & indulgentiis, ac peccatorum remiſſionibus uti, ac eaſdem illis (de licentia tamen expreſſa Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conventus præfati Hoſpitalis ſingulis annis renovanda) impartiri plene, & libere poſſint, aliis vero temporibus ſint ſicuti alii Sacerdotes nullam a Sede præfata facultatem habentes.

Eleemoſynas Nolis ſonantibus colligere.

§. 157. Poſſint tamen collectas ſolitas, & conſuetas Nolis, & Campanellis ſonantibus (citra tamen publicationem Indulgentiarum, ac traditionem Confeſſionalium) omni tempore, in terminis ſuis (de licentia Magiſtri pro tempore, & Conventus hujuſmodi ſingulis annis revocanda, & non aliter) facere.

Nolas animalibus oblatis appendere.

§. 158. Ac Nolas, ſeu Campanas Porcis, ſeu aliis quibuſvis animalibus, quæ eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, ſeu aliqua nota ſubſignare.

Indulgentias ubique publicare.

§. 159. Quodque Magiſter, & Conventus, ac eorum Nuncii, ac Commiſſarii præfati, etiam in locis, in quibus Fratres Ordinis Minorum de Obſervantia, vel Commiſſarii Apoſtolici pro Fabrica Baſilicæ hujuſmodi pro tempore deputati fuerint, quaſcumque facultates, & indulgentias ſolemniter ubique cum appoſitione truncorum, & Crucis in Eccleſiis publicare, & facultatibus, privilegiis, & gratiis ipſi Hoſpitali conceſſis uti.

Quæ Indulgentiæ non intelligantur umquam ſuſpenſæ.

§. 160. Necnon quod durante quacumque ſuſpenſione temporali indulgentiarum, & gratiarum, etiam pro Cruciata contra Infideles cujuſcumque Imperatori, Regi, aut Principi Chriſtiano conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, Indulgentiæ enim plenariæ, ac omnes facultates, & gratiæ eidem Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conventui, Fratribus, & membris per Prædeceſſores Noſtros, & Nos, ac etiam Sedem præfatam conceſſæ non intelligantur ſuſpenſæ, ſed in ſuo priſtino, & vero valore, & firmitate exiſtant, & permaneant.

Fratres poſſint in eorum Eccleſiis divina celebrare.

§. 161. Necnon etiam ob reverentiam S. Lazari, ut liceat ipſis Fratribus in eorum Eccleſiis Miſſas, & alia quæcumque divina officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios Presbyteros idoneos celebrari facere.

Sacramenta Infirmis Hoſpitalium miniſtrare.

§. 162. Ac omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, & Leproſis, pauperibus, infirmis in dictis Hoſpitalibus pro tempore degentibus Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare.

Mortuos ſepelire.

§. 163. Ac eorum, & aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium, & petentium, in Cæmeteriis, & Eccleſiis dictorum Fratrum Eccleſiaſticæ tradi ſepulturæ.

Eiſdem Verbum Dei prædicare.

§. 164. Ac verbum Dei Eccleſiis ipſorum, pauperibus ipſis, & Leproſis hujuſmodi proponere, & proponi facere, quoties eis viſum fuerit expediri, alicujus licentia ſuper hoc minime requiſita, ſimiliter volumus, & ordinamus.

Cõceſſio quorumcumque aliorum privilegiorum, gratiarum, exemptionum, & aliarum facultatum hactenus conceſſarum, vel in futurum con-

§. 165. Et inſuper eiſdem moderno, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, & Conventui, ac ſingulis Militibus, & aliis perſonis Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, juriſdictionibus, & exemptionibus, etiam per viam exequutionis in ipſa onerum impoſitione, diſpenſationibus, in-

concedendarum Hoſpitalibus, & Militiis reſpective S. Joannis Hieroſolymitani, Sancti Jacobi de Spata, S. Antonii Viennen. S. Spiritus de Urbe, ac Sancti Stephani in Thuſcia, dummodo Conc. Tridentino non repugnent, & juribus alterius tertii non præjudicent.

indultis, conceſſionibus, diſpoſitionibus, honoribus, gratiis hucuſque S. Joannis Hieroſolymitani, S. Jacobi de Spata, Sancti Stephani Militiis, ac S. Spiritus in Saxia de Urbe, & S. Antonii Viennen. Hoſpitalibus Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, perſonis, rebus, & bonis per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam Prædeceſſores Noſtros, ac etiam per Nos, & Sedem præfatam, ſeu Concilia generalia, vel alios quoſcumque, in genere, vel in ſpecie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Principum inſtantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſis, & in futurum concedendis, & quibus Hoſpitalia, Religiones, & Militiæ hujuſmodi, ac eorum Magni Magiſtri, Conventus, Fratres, & Milites utuntur, & potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, & abſque ulla penitus differentia uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, libere, & licite valeant, eiſdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac ea omnia, & ſingula, prout conceſſa fuerunt, & in dies concedentur, eorumque omnium, & quarumcumque literarum deſuper quomodolibet confectarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes moderno, & pro tempore exiſtenti Magno Magiſtro, & Conventui, ac Hoſpitali S. Lazari, & Militiæ, eorumque Militibus, & perſonis, ac eorum Hoſpitalibus, Præceptoriis, domibus, Leproſariis, beneficiis, Capellis, Eccleſiis, locis, rebus, & bonis, elargimur, ac conceſſa eſſe, & eos illis ubilibet, in genere, vel ſpecie uti, potiri, & gaudere libere poſſe volumus, decernimus, & declaramus, Ordinariorum locorum, aut cujuſvis alterius licentia, vel conſenſu deſuper minime requiſitis. Ita quod ſuper illis, vel eorum occaſione per ipſos Ordinarios, aut quoſvis alios moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſint, dummodo Concilio Tridentino prædicto non repugnent, & dictis Hoſpitalibus, & Militiis, ac juribus cujuſlibet alterius tertii non præjudicent. Ita tamen (quoad exemptiones) Juriſdictio Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis d. Concilii Tridentini eiſdem eſt attributa, ſemper ſalva exiſtat.

Exemptio hujus Religionis in omnibus caſibus, ubi Conc. Trid. excipit religionem S. Joannis Hieroſolymitani.

§. 166. Preterquam tamen in iis caſibus, in quibus Concilium præfatum expreſſe excepit, & exemit Religionem Sancti Joannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio, & Militia excepta, & exempta pariter intelligatur.

Conceſſio Indulgentiarum Hoſpitalis Sancti Spiritus de Urbe.

§. 167. Et quod indulgentias, prout Hoſpitali S. Spiritus conceſſæ ſunt, & in futurum concedentur, concedimus, & elargimur.

Publicatio privilegiorum, & mandatorum M. Magiſtri afficit ac ſi eſſet perſonaliter executa.

§. 168. Præterea volumus, & decernimus, quod tam præſentium, quam aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptis, ac mandatorum Magiſtri, & Conventus præfatorum publicatio, & affixio in ſingulis Prioratibus, Præceptoriis, memoriis, beneficiis Religionis hujuſmodi factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta tamen in primis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

Suſcipientes habitum extra Conventum etiam a Rom. Pont. infra annum in Conventu comparere teneantur, alias priventur.

§. 169. Et nihilominus ſtatuimus, ac dictis Magiſtro, & Conventui perpetuo concedimus, quod ſi quiſquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum d. Hoſpitalis Crucem, vel habitum extra dictum Conventum etiam a Romano Pontifice, vel de ejus licentia receptum geſtant intra annum, poſtquam illum ſuſceperit, aut ſibi de Prioratu, Præceptoria, officio, vel beneficio Hoſpitalis hujuſmodi proviſum, vel alias in ejus favorem diſpoſitum fuerit.

Poſſidentes beneficia dicti Ordinis, vel fructus, aut penſiones percipientes vocati comparere teneantur.

§. 170. Ac quicumque alius d. Militiæ beneficium, vel penſionem obtinens, aut fructus percipiens, quandocumque pro ſervitiis Religionis, aut alias evocatus, ſeu in ſolutione jurium communis ærarii moroſus fuerit, & citatus coram dictis Magiſtro, & Conventu perſonaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præſtiterit, tempore ſibi ad id præfigendo elapſo, habitu, dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio, alias juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, eo ipſo careat, privatuſque cenſeatur, ſeu ſi videbitur privari poſſit.

Nulla exemptio valeat adverſus obedientiam M. Magiſtri quominus vocati comparere teneantur.

§. 171. Nec ulla hujus ſtatuti derogatio, aut exemptio realis, vel perſonalis, ſeu alia gratia præſervativa, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa, contra præmiſſa valeat.

Magiſter, & Conventus poſſint diſponere de beneficiis vacantibus per privationem.

§. 172. Nec Magiſter, & Conventus præfati illis parere teneantur, ſed illis non obſtantibus de Prioratu, Præceptoria, dignitate, officio, vel beneficio, ſic, aut per privationem hujuſmodi vacante, juxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa libere diſponi, aut illa alias per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari poſſint.

Clauſulæ hujus Conſtitutionis præſervativæ.

§. 173. Decernentes omnia, & ſingula præmiſſa, ac præſentes noſtras literas nullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, aut argui poſſe, neque illa, omnia, & ſingula præmiſſa, tamquam eiſdem Magno Magiſtro, & Conventui, Militiæ, vel Militibus, partim videlicet quoad antiqua reſtituta, & quoad nova ex cauſa oneroſa conceſſa, ſub quibuſvis, tam præſentium, quam ſimilium, vel diſſimilium gratiarum in genere, vel in ſpecie, ſuſpenſionibus, ac derogationibus, revocationibus, limitationibus, alterationibus, aliiſque contrariis diſpoſitionibus a Nobis, & a Succeſſoribus noſtris, & a Sede præfata quavis de cauſa quantumlibet juſtiſſima pro tempore emanatis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illa emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo etiam ſub Data per Magnum Magiſtrum eligenda, con-

conceſſa eſſe, & cenſeri. Necnon præmiſſis, ac præſentibus literis etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec quoad illa derogatum cenſeri, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes tribus diſtinctis ſimilibus vicibus Magno Magiſtro, & Conventui præfatis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conventus ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factas derogationes nemini ſuffragari, ac Magiſtrum, & Conventum præfatos ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac illorum Exequutoribus, & Subexequutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneri, ſed illos literarum hujuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis per eoſdem Exequutores, vel Subexequutores latis innodari poſſe.

Decretum irritans, & clauſula ſublata.

§.174. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Et quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Exequutores hujus Conſtitutionis, eorumque facultates.

§.175. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Galeſin. & Montisflaſconen. Epiſcopis, ac pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Magiſtri, Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum S. Lazari prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari. Ac eaſdem Militiam, & Magiſtrum, & Conventum, Fratres, Religioſos, omneſque, & ſingulos alios, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores, & rebelles quoslibet per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, & etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac quoſcumque, quorum intererit, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, citando, ac quibus, & quoties inhibendum fuerit etiam ſimili edicto ſub eiſdem pœnis, & cenſuris inhibendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ contrariorum, & obſtantium derogatoriæ.

§.176. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede præfata deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, ac Lateranen. Concilii noviſſime celebrati. Ac noſtris de unionibus committendis ad partes vocatis, quorum intereſt, & exprimendo valore fructuum, tam uniendorũ beneficiorum, quam eorum, quibus fit unio. Necnon de non expediendis literis reſervatis alicujus penſionis, niſi de conſenſu illam ſolvere tunc habentis, ac quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus, conſtitutionibus, & ordinationibus, ac dictorum Hoſpitalium, Militiarum, & Ordinum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, ac quibuſvis privilegiis, indultis, ac literis Apoſtolicis, etiam Ordinariis, & aliis Militiis præfatis, ac quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, & locis, etiam Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe, ac Cruciatæ Sanctæ, eorumque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum inſtantiam, etiam conſiſtorialiter, & Motu ſimili, & alias quomodolibet, etiam per Nos, etiam pluries conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales id importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari Motu derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſit per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Concilii Tridentini præſervatio circa omnia hic diſpoſita. §.177. Et quoniam per præſentes Concilii Tridentini Conſtitutionibus,& decretis, in aliquo præjudicare non intendimus, volumus quod in omnibus, & ſingulis gratiarum, aliiſque capitibus præmiſſis, clauſula (dummodo Concilio Tridentino non repugnent) appoſita, & repetita cenſeatur.

Transſumptorum fides. §.178. Verum quia difficile foret, &c.

Præſentium aſſertione non egent gratiæ M.Magiſtri. §.179. Quodque in literis, ſeu gratiis præſentium vigore concedendis, easdem præſentes inſerere iidem Joannottus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & Conventus minime teneantur, ac gratiæ ipſæ quibuſvis perſonis per Joannottum, & pro tempore exiſtentem Magnum Magiſtrum,& Conventum hujuſmodi, juxta tenorem earumdem literarum pro tempore conceſſæ valeant & illis ſuffragentur, in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi eædem præſentes literæ de verbo ad verbum in eis inſertæ forent.

Sanctio pœnalis. §.180. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.VI. 3. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, 4. Non. Maii, Pontificatus Noſtri Anno VI.

CXI.

Nuncii Apoſtolici, & alii ad Principes deſtinati, favores ab eis procurare, aut illis uti nequeant, ad obtinendas dignitates apud Sedem Apoſtolicam, ipſis vel eorum conſanguineis, & neceſſariis conferendas.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium. ET ſi Romanum Pontificem, quem Dominus Omnipotens in perſona Principis Apoſtolorum Eccleſiæ militanti ſponſæ ſuæ præficere dignatus eſt, in ejus univerſo corpore a noxiis, quæ paſſim in illud irrepunt præſervando, plurimum decet eſſe ſolicitum, in hoc tamen eum multo magis invigilare neceſſe eſt, ne per importunum ſuorum propriorum Miniſtrorum, qui frequenter ab ejus latere ad diverſos Orbis Principes peregre mitti ſolent, ambitum, dum videlicet eorum nonnulli inordinato curſu ad dignitates quaslibet anhelant, & ad hoc Principum favores demerendo, Pontificiam, & Eccleſiæ pro qua miſſi fuerant, cauſam, vel impudenter prodere, vel certe remiſſius agere non verentur, genuinus ille clericalis candor deturpetur, debitus Prælatorum pudor inter laicos requiratur, integritatis antiqua perſuaſio minuatur, & ob illorum fluxam fidem, immoderatamque cupiditatem Eccleſiaſticus ordo ſcandaloſe blaſphemetur.

Cauſa iſtius Cóſtitutionis. §.1. Sane conſiderantes quod annis præteritis aliqui quorumdam Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, ac etiam Noſtri, & Apoſtolicæ Sedis Nuncii ad diverſos Principes ſæculares, etiam pro feriis, gravibuſque dictæ Sedis negociis miſſi, muneris ſui, decoriſque nimium obliti in deteſtandam Prælaturarum, aliorumque Eccleſiaſticorum, atque adeo Cardinalatus honorum ambitionem collapſi, ad illos alia qualibet quam ſanctiſſima Aaronis via pervenire ſatagentes, commendatitias ſuper hoc literas, & indebitos favores ab ipſis Principibus emendicare non erubuerunt, & quod eis recto tramite gradiendo non dabatur, aſſiduis, & quibus non obſequi difficile fuiſſet, Principum efflagitationibus extorſerunt, in ſuimet, qui per oſtium non intrarunt, animarum periculum, & pravum aliorum exemplum.

Inhibetur Nūciis & aliis, ne a Principibus ad quos mittuntur favores procurent, illiſque utantur ad obtinen. dignitates ſub pœnis hic expreſſis. §.2. Nos itaque reſeratum his artibus aditum hujuſmodi, ne ceteris item pateat, diligenter occludendum eſſe cenſentes, habita etiam cum venerabilibus fratribus Noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto, matura ſuper hoc deliberatione, ac de illorum conſilio, & unanimi aſſenſu hac perpetuo valitura ſanctione, univerſis, & ſingulis Noſtris, & quorumvis Romanorum Pontificum Succeſſorum noſtrorum Nunciis, aliiſque ad quoſvis Imperatores, Reges, Reginas, Duces, & alios ſæculares Principes pro tempore ex quavis cauſa miſſis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia majori præfulgeant dignitate, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis omnium, & ſingulorum, Cathedralium, etiam Metropolit. & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, necnon aliarum dignitatum etiam majorum, & principalium perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, ac Canonicatuum, & præbendarum, ceterorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis ordinum regularium, etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodolibet, ac etiam Romanæ Curiæ, & aliorum etiam ſæcularium cujuſcumque qualitatis, etiam quæ ex cauſa oneroſa aſſecuti fuerint, officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda, necnon infamiæ perpetuæ per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis, auctoritate Apoſtolica harum ſerie diſtrictius inhibemus, ne deinceps ſimiles Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, aut aliorum Principum ſæcularium commendationes, preces, aut alios etiam vocales, aut in ſcriptis favores ad aliquas Pontificias, aut alias dignitates, ſæculares, vel regulares, aut etiam Cardinalatus, vel alios honores & officia Eccleſiaſtica conſequendum, aut ſibi, vel aliis conſanguineis, & neceſſariis ſuis quoquomodo per ipſum Romanum Pontificem conferenda, per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte quomodolibet ambire,

re, ſeu procurare, neve illis etiam ultro ſibi per Principes ſponte oblatis uti præſumant, vel audeaot, cadem auctoritate, & præſentium tenore ſtatucotes, quod omnes, & ſinguli in præmiſſis delinquentes, nulla alia monitione præcedente, & abſque proceſſu deſuper habendo, ſententias, & pœnas præmiſſas irremiſſibiliter eo ipſo incurrant.

Literæ Principum, vel eorum Oratorũ preces, Sedi Apoſt. porrectæ ſufficiunt ad condemnan. præfatos inobedientes.

§.3. Quodque ad illos ſententias, & pœnas hujuſmodi damnabiliter incurriſſe legitime probandum, & omnino convincendum ſolæ principum ipſorum literæ, vel preces etiam per ſuos apud Sedem prædictam Oratores verbotenus porrectæ, plenam, indubiam, & ſufficientem, in judicio, & extra fidem faciant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiratur.

Decretum irritans.

§.4. Ac decernentes ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Necnon ex ounc, irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Forma, & effectus publicandi.

§.5. Ne quis autem inhibitionis, & ſtatuti prædictorum ignorantiam prætendere valeant, volumus præſentes literas in Baſilicæ ejuſdem Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis per aliquem ex Curſoribus Noſtris earum exemplum ibi affigendo, & dimittendo publicari, publicationemque, & affixionem hujuſmodi ſingulos, & poſt duos menſes immediate ſequentes non ſecus afficere, ligare, & perinde arctare, ac ſi literæ ipſæ perſonaliter illis intimatæ fuiſſent.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibos Apoſtolicis ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis qoibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.7. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An.VI. 18. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, 15. Kalend. Junii, Pontificatus oostri Anno VI.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Sequuntur Cardinalium ſubſcriptiones, & publicatio.

CXII.

De Computorum exhibitione, ac redditione rationis coram Officialibus Cameræ Apoſtolicæ de iis, quæ reformationem præceſſerunt.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Hujuſmodi reformationem vide ſupra Conſtit. XXXI. Romanum decet *pag.63.*

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cauſa hujuſce faciendæ declarationis.

§.1. Volentes opportune providere, ne ex eo, quod in reformatione officii Cameræ noſtræ Apoſtolicæ noviſſime a Nobis edita ratiooibus in ipſa Camera reddendis formula quædam nonnullorum forſan oimis ſcrupuloſorum judicio ſubdifficilis ſit tradita, ipſarum rationum redditio potiſſimum, quo ad præteritum tempus, de quo rationes ipſas more ante ipſam reformationem ſervari ſolito conſcriptas eſſe accepimus, retardetur: quod ſi fieret, gravi Nobis, & eidem Cameræ damno cederet.

Declarat quomodo de iis, quæ reformationem præceſſerunt, reddi poſſit ratio.

§.2. Idcirco motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus omoia, & ſingula rationes, & computa, de quibus rebus, & negociis ad eandem Cameram pertinentibus, ſeu illius intereſſe quovis modo concernentibus, in quibus ſcilicet agatur de tempore ante Kalendis hujus menſis elapſo, poſſe, & debere impune exhiberi, & præſentari, ac recipi, & admitti, necnon videri, dari, & ſolidari: citato tamen dictæ Cameræ nunc, & pro tempore exiſtente Commiſſario Generali, & eum illius interventu iis modo, & forma, qui ante editam oovisſimam reformationem prædictam circa hæc ſervari conſueverant.

Sic jubet judicari.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios in quavis cauſa, & Inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

De regiſtranda hujuſmodi declaratione in Libris Cameræ.

§.4. Mandantes propterea dilectis filiis Camerario, & Theſaurario Generali noſtris, necnon Clericis ejuſdem Cameræ Præſidentibus, ipſius Cameræ Notariis, ceteriſque, ad quos ſpectat, ſeu in futurum ſpectabit, prout ipſos, & unumquemque ipſorum tangit, & in futurum tanget ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & duorum millium ducatorum auri eidem Cameræ inferendorum, aliiſque noſtri arbitrii pœois, uti decretum noſtrum hujuſmodi, ac præſentes noſtras, & in eis contenta quæcumque in eadem Camera recipiant, & admittant, ac in libris ejuſdem Cameræ regiſtrari facientes omnioo exequantur, & obſervent, faciantque ab aliis inviolabiliter obſervari.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obſtantibus dicta noviſſima reformatione noſtra, ac ſuper illa a Nobis editis Plumbo literis, quibus omnibus etiam ſi pro

ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clauſules generales idem importantes mentio, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervanda, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola præſentium ſignatura tenet.

§.6. Earumdem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra in Romana Curia, & extra plenam fidem faciant abſque aliqua regiſtratura, ſeu datæ appoſitione, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, deſuper literas etiam per Breve noſtrum etiam cum omnium, & & ſingulorum præmiſſorum aliorumque neceſſariorum ſpecificatione, & expreſſione, ac ſcripturarum quarumlibet ad verbum, ſi videbitur, inſertione, aliiſq; clauſulis, verbis, & cauthelis neceſſariis, & opportunis adeo, quod contraria quæcumque prorſus tollantur, & non obſtantibus etiam ſub die vigeſima menſis Maii, anno a Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto Pont. noſtri Anno VI., vel alia data expediri poſſe decernentes.

Placet Motu proprio. I.

Dat. die 20. Maii 1565. An.VI.

CXIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

De ſubrogando Judice in locum Collateralis Senatoris Urbis abſentis, vel infirmi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Ab abſentia, vel infirmitate alterutrius Collateralis partes litigantes damnum patiebantur.

§.1. CUM, ſicut accepimus, inter ceteros Curiæ Capitolinæ, Almæ Urbis noſtræ Judices duo videlicet primus, & ſecundus Senatoris Collaterales nuncupati, qui a Romano Pontifice pro tempore exiſtente deputantur, juriſdictionemque ſeparatam habent, exiſtant. Et ſæpenumero accidat, quod ob ipſorum Collateralium infirmitatem, ſeu a Romana Curia abſentiam, eorum Tribunalia, parteſque inibi litigantes, damnum non modicum, ac expenſas patiuntur.

In tali caſu ſedere poteſt, Locumtenens ſeu Judex Criminalium Senatoris, vel alter Collateralium.

§.2. Nos igitur præmiſſis, quantum poſſumus, providere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, quod de cetero de conſenſu Senatoris, aliquo ex dictis Collateralibus infirmo, ſeu a Romana Curia abſente exiſtente, alter eorumdem Collateralium præſens, & non infirmus, ſeu Locumtenens, ſive Judex Criminalium ejuſdem Senatoris pro tempore exiſtens, eam, & talem, qualem ipſe Collateralis exercet, & ſi præſens eſſet, exerceret, juſtitiam exercere: ac ipſius Collateralis infirmi, vel abſentis locum, & loco ſui ſedere. Necnon quaſcumque, etiam diffinitivas ſententias proferre, ac quæcumque decreta in quibuſcumque contractibus apponere libere, & licite poſſint, & valeant.

Clauſulæ.

§.3. Et ita per quoſcumque Judices, &c. ſublata &c. judicari &c. debeat, ac irritum &c. ſi ſecus &c. decernimus, & declaramus.

Obſtantium derogatio.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Curiæ ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eidem Curiæ, per quoſcomque Romanos Pontifices Prædeceſſores Noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque verborum formis, ac cum quibuſcumque clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis &c., & concedendis &c. quibus omnibus &c. tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere in Judicio, & extra, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio I.

Datum Romæ apud S. Petrum Decimo Kal. Junii, Anno ſexto.

Dat. die 23. Maii 1565. An.VI.

CXIV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Inſtitutio Archivii Vaticani Sedis Apoſtolicæ cum deputatione, ac facultate Commiſſarii ubique libros extrahendi,

Dilecto filio noſtro Marco Antonio Tituli Sancti Marcelli Presbytero Cardinali Amulio vocato.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilecte fili noſter, Salutem & Apoſtolicam benedictionem.

Proœmium.

CUM inter graviſſimas curas, quibus aſſidue pro Chriſtiana Republica adminiſtranda diſtinemur, ſtatutum Nobis ſit, cum ad publicam utilitatem, tum ad privatam Romanorum Pontificum commoditatem, Tabularium, ſeu Archivium eorum omnium, quæ ad Nos, & Sedem Apoſtolicam quoquomodo pertinent, conquiſitis undique, & tranſcriptis non in Alma modo Urbe, & ditione noſtra Eccleſiaſtica, verum per Univerſum Terrarum Orbem exemplaribus, libris, voluminibus, & aliis ſcripturis in Palatio noſtro Vaticano, quanta poſſumus, diligentia parare, atque inſtruere.

Erecto Archivio præficit Cardinalem Amulium.

§.1. Animoque noſtro revoluentes, cuinam præſtantis ingenii viro ex Cardinalium ordine procurationem hanc adeo laudabilem, & honorariam demanderemus, tu Nobis in primis occurriſti, eujus certe diligentiam, & doctrinam pari quidem cum induſtria, ac prudentia conjunctam maxime ſemper probavimus. Ita quod munus hoc quemadmodum Nos libenti animo tibi deferimus, ita tu pro ſingulari tui animi in tam

Digitized by Google

tam egregia monumenta, propeoſione, alacri ſtudio, opera,& ſollicitudine opus ipſum primo quoque tempore aggredi, ac promuvere curabis.

Facultas ubique conquirendi Libros, Codices, aliaque Monumenta;

§.2. Nos enim, ut id facilius exequi valeas, circumſpectioni tuæ, ut tam ex Bibliotheca noſtra Vaticana, quam quibuſvis aliis locis, & præſertim, ubi ſupellex noſtra cuſtoditur, & conſervatur, atque etiam Arce Sancti Angeli, ceteriſque, tam publicis, quam privatis Bibliothecis ejuſdem Urbis, ac Status noſtri Eccleſiaſtici, ac denique ex totius Orbis Civitatibus, Oppidis, Provinciis, atque etiam Eccleſiis, Monaſteriis, Sacriſque Domibus quæcumque exemplaria, libros, volumina, ſcripturas, ac Summorum Pontificum regeſtra, quæ ibi eſſe intellexeris, per te, vel alios probos, eruditos, ac fideles viros ad id a te deputandos deſcribi, &, ſi id tibi videbitur, etiam ſcripta originalia ex Civitatibus noſtris Avinionen., Bononiæ, Peruſiæ, Aſſiſii..... Anagniæ, Viterbii, Ravennæ, Maceratæ, ex quibus aliiſve facere, atque curare, deſcriptaque, ac deleta in Archivio hujuſmodi reponere, & collocare, ceteraque omnia ad hoc negotium conficiendum neceſſaria, & opportuna gerere, mandare, & exercere, libere, & licite valeas, plenam, & liberam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, facultatem concedimus, & poteſtatem.

Omnes adhortatur, ut eidem tradant Codices &c.

§.3. Quocirca omnes, & ſingulos eadem exemplaria, libros, volumina, ſcripturas, & regeſtra habentes, ſeu cuſtodientes, hortamur, & requirimus in Domino, eiſque, ſi opus fuerit, etiam in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, ut illa tibi, vel tuis ſcribis habita per ipſos ex ſcripto manu veſtra facto de eis receptis fide, ac reſtituendis promiſſione benigne tranſcribenda, prompte, ac liberaliter tradant, concedant, & accommodent.

Archiviſtæ ſingulis vicibus nonniſi unum Librum licet extrahere.

§.4. Volumus autem, quod tibi non liceat, niſi librum, vel regeſtrum unum, ſingulis vicibus, e Bibliotheca Vaticana ſumere, nec alium inde habere, antequam primum reſtitutum fuerit, quodque, quando tibi placuerit, Librarios quot volueris, ad tranſcribendos libros qualeſcumque ejuſdem Bibliothecæ in eam intromittere poſſis.

Harum literarum tranſumptis danda fides.

§.5. Exemplis vero, ſeu tranſumptis harum literarum eandem fidem haberi, quæ eiſdemmet literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, & noſtræ huic voluntati nihil omnino obſtare decernimus.

Dat. die 15. Junii 1565. An.VI.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die decimaquinta Junii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, Pont. noſtri Anno VI.

CXV.

Privilegium Abbatum Congregationis Caſſinenſis, alias S. Juſtinæ Monacorum Ordinis S. Benedicti, utendi Pontificalibus, benedicendique Pupulum, & conſecrandi lapides pro Altarium uſu.

Hujus Congregationis antiquiſſimam originem, & alia vide in Conſt.II. Julii II. Super Cathedram *Tom.III.Par.III.fol.*260.

PIUS PAPA QUARTUS

Dilectis Filiis Præſidenti, Viſitatoribus Congregationis Caſſinenſis, alias S. Juſtinæ de Padua Salutem, & Apoſt. benedictionem,

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ circumſpecta benignitas devotorum conſuevit juſtis annuere votis, & his, quæ divini cultus reſpiciunt augmentum, animarumque ſalutem libenter intendere.

Cauſa conceſſionis hujus indulti.

§.1. Exhibita ſiquidem Nobis pro parte veſtra petitio continebat, quod cum in diverſis Monaſteriis, necnon locis regularibus veſtræ Congregationis Caſſinenſis, alias Sanctæ Juſtinæ de Padua, diverſa Altaria, Capellæ, Capellaniæ, & alia pia loca in dies erigantur, & ſæpe creſcente numero Presbyterorum Religioſorum ejuſdem Congregationis, Altaria benedicta deficiant.

Indultum pro Abbatibus, utendi baculo, & mitra, & benedictioné dandi, & lapides pro altaribus conſecrandi.

§.2. Nos volentes commoditati Religioſorum dictæ Congregationis, ac eorum devotioni in præmiſſis opportune conſulere, & ipſam Congregationem favoribus, & gratiis proſequi, eidem Congregationi, & ſingulis illius Abbatibus pro tempore exiſtentibus, qui licet quinquennales ſint, nihilominus ex privilegio Apoſtolico eidem Congregationi conceſſo, Baculo Paſtorali, ac Mitra Pontificali, in Eccleſia Monaſteriorum, in quibus Abbates pro tempore deputati exiſtunt, uti, & benedictionem Pontificalem poſt divina officia Chriſtifidelibus ioibi exiſtentibus elargiri conſueverunt, quoſcumque lapides marmoreos, vel porphirios, vel alios ad uſum Altarium portatilium accommodandos, pro uſu quorumcumque utriuſque ſexus dictæ Congregationis Monaſteriorum, Prioratuum, Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum, ſuper quibus intra clauſtra eorumdem Monaſteriorum, & Prioratuum, ſeu ſepta Eccleſiarum, & aliorum piorum locorum hujuſmodi duntaxat, Miſſæ celebrari poſſunt, conſecrare, & benedicere, Ordinariorum locorum licentia deſuper minime requiſita, libere, & licite valeant, plenam, & liberam licentiam, & facultatem auctoritate Apoſtolica, tenore præſeotium, concedimus, & iodulgemus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.3. Decernentes conceſſionem, & indultum hujuſmodi, necnon præſentes literas, ſub quibuſvis, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, vel derogationibus, per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores, & Succeſſores Noſtros quomodolibet factis, vel faciendis, nullatenus comprehenſas, ſed ſemper exceptas ab illis exiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in

priſti-

Digitized by Google

priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas eſſe.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus quibuſvis, etiam revocatoriis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, per Nos, & per quaſcumque Cancellariæ regulas, editis, & edendis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.VI. 6. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Julii, milleſimoquingenteſimo ſexageſimo quinto, Pontificatus Noſtri Anno VI.

CXVI.

Impetrantes aliqua privilegia, & gratias intereſſe Rever. Cam. Apoſt. quomodocumque concernentes, infra tres menſes a die impetrationis, in Camera Apoſt. illa præſentare, & regiſtrari facere debent, alioquin illis, tamquam invalidis uti non poſſunt.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

INgens humeris noſtris jugiter incumbens expenſarum onus ita Nos premit, & excitat, ut noſtrorum, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ rerum, & jurium, ſublatis quibuſvis obſtaculis, ſolertem curam habentes ejuſdem Cameræ indemnitati, quantum in nobis eſt, conſulere ſtudeamus.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§.1. Cum itaque ſicut nuper Nobis innotuit, complures diverſi ſtatus, & conditionis perſonæ varia privilegia, facultates, licentias, & indulta, ſive conceſſiones, tam a Nobis, quam pro tempore exiſtentibus noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, eorum Vicelegatis, ac Gubernatoribus, ac forſan aliis Noſtris, & dictæ Cameræ Miniſtris, & perſonis, nimiis forſan, ac tædioſis quibuſdam earumdem perſonarum precibus, & inſtantiis in dies obtineant, ſeu potius extorqueant, quæ cum a Nobis, ſeu Legatis, aut Vicelegatis, vel Gubernatoribus, ac Magiſtris, & perſonis hujuſmodi bona quadam fide, neque minus forſan quam par eſſet, diligenter, & accurate perſpecta concedantur, illa nonnumquam, immo ſæpius in Noſtrum, ac Cameræ præfatæ præjudicium, gravamen, & detrimentum non leve conceſſa eſſe, & emanaſſe conſpicimus.

Impetrantes indulta concernen. intereſſe Cameræ, debent infra tres menſes illa in Camera præſentare & regiſtrari facere ſub pœnis nullitatis.

§.2. Quapropter, ut præmiſſis (ne aliis prodeſſe cum velimus, Nobis ipſis præjudicium inferamus) aliquantiſper providere volentes, præſenti noſtra perpetua valitura Conſtitutione, & Ordinatione, quam vim, & naturam legis perpetuæ ab omnibus obſervandæ penitus habere, & obtinere decernimus, Apoſtolica auctoritate, & ex certa noſtra ſcientia, harum ſerie ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, necnon etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia quavis ſæculari, ac Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, ſeu etiam alia quacumque Eccleſiaſtica dignitate, præeminentia, & auctoritate, etiam Cardinalatus honore fulgentes, qui aliqua privilegia, gratias, facultates, licentias, & indulta, aut conceſſiones, quæ aliqua ex parte, quavis ratione, ſeu cauſa, directe, vel indirecte, principaliter, ſecundario, vel acceſſorie, aut quovis modo, Noſtrum, aut dictæ Cameræ qualecumque minimum intereſſe, vel præjudicium, gravamen, ſeu detrimentum concernere cenſebuntur, illa infra tres menſes a die eorum impetrationis computandos, in eadem Camera præſentare, ac ibidem regiſtrare facere debeant, & teneantur; alioquin lapſis tribus menſibus eiſdem, ac privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, ac indultis, vel conceſſionibus hujuſmodi non præſentatis, minuſque regiſtratis, illa, in judicio, & extra nullatenus fidem facere poſſint, tamquam non conceſſa, nullaque, & ipſo jure invalida, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, & fore, neminique ſuffragari, vel prodeſſe poſſe, ſeu debere reſpective habeantur, & cenſeantur, prout Nos illa ex nunc nulla, & invalida, irritaque, & inania, ac nullius roboris, vel momenti fuiſſe & eſſe, neminique, ut præfertur, ſuffragari poſſe declaramus.

Executoris deputatio pro obſervantia hujus Bullæ.

§.3. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato moderno, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, quatenus præfatam noſtri Motus proprii cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab omnibus, quos illa concernunt, & concernent in futurum, penitus, & omnino, ac inviolabiliter, & inconcuſſe obſervari faciat, & procuret.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes, ita ut præfertur, per dilectos filios ejuſdem Cameræ Theſaurarium, Præſidentes, & Clericos, alioſque miniſtros, & perſonas, ac ejuſdem S. R. E. Cardinales, & alios quoſcumque Judices ſublata, &c. judicari, & definiri debere, irritum quoque &c. attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Privilegiis, facultatibus, licentiis, gratiis, indultis, & conceſſionibus, necnon Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſufficit ſignatura.

§.6. Volumus autem, quod præſentis Motus proprii cedulæ per quæcumque privilegia, gratias, & indulta, etiam abſque data, & regiſtratura, ut præfertur, concedenda, niſi cum illius ſpecifica inſertione derogari nullatenus poſſit, quodque ejus ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante, ſeu ſi conſultius fore viſum fuerit, literæ etiam ad perpetuam rei memoriam latiſſime expediri poſſint.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

D. P. An.VI. 6. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Marcum, octavo Idus Auguſti, Anno VI.

Die

Admiſſio, & reg. in Cameræ.

Die 22. Auguſti 1565. admiſſa eſt hac cedula Motus proprii ex Decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarum Sanctiſſ. D. N. Papæ apud me Notarium. fol. 74.
Hier. de Tarano.

CXVII.

Revocatio omnium licentiarum, & facultatum præterquam ex cauſa vere oneroſa conceſſarum, extrahendi frumenta, blada, & legumina de locis Sedi Apoſtolicæ mediate, & immediate ſubiectis. Et ptohibitio de cetero extrahendi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

INter multiplices curas, quibus aſſidue premimur, eas ſolicitudinis partes a Nobis non immerito ſuſcipiendas eſſe arbitramur, per quas illis, quos ſupremæ dignitatis noſtræ Pontificalis ratione juriſdictioni noſtræ temporali ſubiectos eſſe cernimus, etiam in bis, quæ communem vitæ uſum, & ſubſtentationem concernunt, opportune providetur, ac proinde nonnullas facultates, licentias, & indulta hactenus, tam a Nobis, quam a Prædeceſſoribus noſtris Rom. Pont. quibuſdam certis tunc ſuadentibus cauſis conceſſa, quæ præmiſſis obeſſe contuemur, aliis urgentibus, magiſque neceſſariis ſupervenientibus cauſis, pro noſtra in cunctis ſolita providentia interdum revocamus, & annullamus, aliaſque deſuper diſponimus, prout omnium communi utilitati, & communitati percipimus ſalubriter expedire.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

§.1. Sane attendentes, quod licet Dei Omnipotentis gratia, & benignitate in Statu noſtro Eccleſiaſtico, ea talis hactenus fuerit, ac ſit in præſentiarum Annonæ copia, quod ex ea Status ejuſdem populi, & ſubditi noſtri facile, commodeque, ac vili pretio, ſe, ſuaſque familias ſubſtentare poſſent, nihilominus nimia lucri cupiditate multorum, forſan prætextu certarum licentiarum, & facultatum eis, ut aſſerant, conceſſarum, ex diverſis dicti Status partibus, & locis frumenta, & alia blada, ac legumina in multarum etiam pauperum partium earumdem perſonarum præjudicium, & gravamen extrahentium, & alio aſportantium, efficitur, ut fere ſe nuper populi, ac ſubditi ipſi nimia Annonæ hujuſmodi caritate, rerumque penuria oppreſſi quoad eorum qualemcumque ſubſtentationem, & victum quotidianum non mediocriter, ſed pluſquam par ſit, noſtramque deceat providentiam, patiantur.

Revocatio quarumcumque licentiarum, & facultatum, præterquam ex cauſa vere oneroſa conceſſarū extrahēdi frumenta, blada, & legumina ex provinciis, civitatibus, & locis ditionis eccleſiaſticæ.

§.2. Nos igitur, quorum eſt præ ceteris, per debitæ proviſionis noſtræ miniſterium præmiſſis obviare, ac Populorum, & ſubditorum præfatorum commoditatibus opportune conſulere, & ne licentiarum, & facultatum hujuſmodi cauſa aliis prodeſſe quidam velint, noſtri rerum penuria hujuſmodi pergraventur, ſatagere volentes, auctoritate Apoſtolica, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præſentibus perpetuo valituris, eas omnes, & ſingulas, præterquam ex cauſa vere oneroſa, ſolutionis videlicet, & exburſationis pecuniarum, extrahendi frumenta, & cujuſvis alterius generis blada, & legumina, ex quibuſvis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, Nobis, ditionique noſtræ Eccleſiaſticæ, mediate, vel immediate ſubjectis, quibuſvis Communitatibus, Univerſitatibus, & perſonis, tam ſæcularibus, quam quorumvis Ordinum regularibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ac etiam Ducali, Marchionali, Comitali, aut alia ſæculari dignitate, & excellentia, necnon Cardinalatus honore fulgentibus, per Nos, & Prædeceſſores noſtros præfatos, aut alios quoſcumque ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, & irritandis, etiam de neceſſitate exprimendis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac alias quomodolibet conceſſas, approbatas, & innovatas, illarum ſingularum veros tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, pro ſufficienter expreſſis haben. revocamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus vacuamus, illaſque revocatas, caſſatas, & annullatas, ac invalidas, & viribus vacuas, neminique prodeſſe, aut ſuffragari poſſe, ſeu debere decernimus, & declaramus.

Innovatio prohibitionum emanatarum contra extrahentes.

§.3. Necnon hactenus de non extrahendo frumenta, blada, & legumina hujuſmodi, in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis præfatis, tam a Nobis, quam Prædeceſſoribus noſtris, & conſtitutiones, & inhibitiones emanatas, ac aliis quibuſvis factas inhibitiones, bannimenta prohibitiones, & proclamata innovamus, ac ſub pœnis in illis contentis obſervari volumus.

Prohibitio extrahendi, & pœnæ contravenientium.

§.4. Diſtrictius inhibentes quibuſvis perſonis etiam, ut præfertur, qualificatis, ne in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub noſtræ indignationis, necnon confiſcationis omnium bonorum, & amiſſionis feudorum pœnis, licentiarum, ſeu facultatum, alias tamen quam ut præfertur, ex oneroſa videlicet ſolutionis, exburſationiſque cauſa pecuniarum conceſſarum, aut alio quovis prætextu, directe, vel indirecte, frumenta, & blada, necnon legumina hujuſmodi ex Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis præfatis quocumque modo extrahere, & alio aſportare audeant, vel præſumant.

Executoris deputatio, & facultates.

§.5. Ac mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, S. R. E. Camerario, quatenus ipſe, ultra ordinariam ſui Camerariatus officii facultatem, ſpecialem quamdam, & præcipuam in præmiſſis curam habens, præſentem noſtri Motus proprii cedulam, ac in ea contenta quæcumque, ab eis quos illa quomodolibet concernent in futurum, firmiter, & inconcuſſe obſer-

obſervari, executioniſque debitæ demandari; necnon in Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis hujuſmodi, ac alibi, ubi opus fuerit, publicari, & notificari, necnon contradictores quoslibet, & inobedientes, ac præſentibus, & inde pro tempore emanatis proclamatibus, bannimentis, & inhibitionibus quibuſcumque non parentes, quacumque appellatione, & ſubterfugio remotis, auctoritate noſtra compeſcat: ac ſi ei expediens, & opportunum fore videbitur, legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, aut etiam ſimpliciter, & de plano, necnon manu Regia, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſed ſola facti veritate inſpecta, illas cenſuras, & præfatas, ac alias quaſcumque in eiſdem pro tempore ſubſecutis bannimentis, inhibitionibus, proclamatibus, & prohibitionibus contentas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaret, eaſque ab illis exigi, & recuperari faciat, & procuret, ſibi in præmiſſis omnibus, & ſingulis amplam, & omnimodam, dantes, & concedentes facultatem, poteſtatem, & auctoritatem.

Licentias habere prætendentes ex cauſa onerosa verificent coram Camerario alioquin eis uti non poſſint.

§.6. Ac decernens omnes, & ſingulos, frumenta, blada, ac legumina, ut præfertur, extrahentes, & alio aſportantes, facultates, & licentias ex onerosa, ſolutionis videlicet, exburſationis pecuniarum cauſa ſibi conceſſas eſſe allegantes, prætendentes, antequam ipſi illis modo aliquo deinceps ullo umquam tempore uti poſſint, illas coram eoſdem Vitellotio Cardinale, & Camerario verificari debere, ac ad id teneri, & obligatos exiſtere; alioquin ipſis non juſtificatis, & per eumdem Cardinalem Camerarium non approbatis, eaſdem facultates, & licentias, ac illarum vigore, ſeu prætextu quaſcumque per eos frumentorum, bladorum, & leguminum hujuſmodi de cetero factas extractiones, & aſportationes, nullas, & invalidas, ac de facto, & nulliter, ac præter mentem, & intentionem noſtras factas fuiſſe, & eſſe, ac perſonas taliter extrahentes, & aſportantes pœnas præfatas incidiſſe, & incurriſſe, ac ad illarum totalem ſatisfactionem penitus teneri.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, &c. etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Univerſitatibus, Communitatibus, ac perſonis, etiam ut præfertur, qualificatis quomodolibet, etiam Motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine paribus, etiam conſiſtorialiter, &c. ac alias quomodolibet conceſſis, &c. quibus omnibus, & ſingulis illorum omnium veros tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Licentiæ extrahendi frumenta a Camerario non approbatæ nō valent.

§.8. Volumus autem, ut deinceps perpetuis futuris temporibus nulli quarumcumque licentiarum, etiam ex cauſa onerosa, etiamſi propria auctoritate extractio illis permiſſa ſit, conceſſarum; & concedendarum vigore extractiones granorum, bladorum, & leguminum hujuſmodi abſque ejuſdem Camerarii Cardinalis patentibus deſuper concedendis literis, aliquo pacto in toto ſtatu Eccleſiaſtico facere poſſint, aut valeant. Alioquin contrafacientes in præfatas pœnas incidiſſe, & incurriſſe declaramus, & ab eodem Cardinale Camerario declarandos eſſe decernimus &c.

Sola ſignatura ſufficit.

§.9. Quodque ſola præſentis Motus proprii ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. I.

Papæ ſubſcr. D. P. An. VI. 13. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Marcum, Idibus Auguſti, Anno VI.

CXVIII.

Confirmatio gratiarum, & privilegiorum, & facultatis quærendi eleemoſynas, Abbati, Conventui, & Fratribus Ordinis S. Antonii Viennen. conceſſarum, quatenus Concilio Tridentino non adverſentur.

De hujuſmodi gratiis, & privilegiis vide in Bonif. VIII. Conſt. XI. In diſpoſitione *Tom. III. Par. II. fol. 86.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX debito paſtoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione commiſſis, circa Monaſteriorum, & Hoſpitalium infirmorum, aliorumque piorum locorum ſtatum proſpere dirigendum, infirmoſque in ſuis neceſſitatibus ſublevandum paternæ pietatis oculos intendentes, ea, quæ pro illorum ſubventione ab Apoſtolica Sede emanarunt, quantum (ſalvis Sanctorum Patrum decretis) Nobis ex alto permittitur, approbationis noſtræ ſubſidio libenter ſtabilimus, & in his alias diſponimus, prout habita temporum ratione, cognitaque miſerabilium perſonarum egeſtate, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Conc. Trid. quæſtum prohibuit.

§.1. Sane exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ludovici de Langiaco Abbatis & Conventus Monaſterii ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinentis S. Antonii de S. Antonio, Ordinis S. Auguſtini Viennen. Diœc. petitio continebat, Quod licet in Concilio Tridentino ſtatutum ſit, ut quæſtores eleemoſynarum, eorumque nomen, & uſus, deinceps in quibuſcumque Chriſtianæ Religionis locis penitus aboleantur, nec quæſtores ad officium quæſtarum hujuſmodi exercen. ullatenus admittantur, ipſum tamen Concil. indulgentis, & alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles privandos eſſe cenſuit, in poſterum per Ordinarios locorum adhibitis duobus de Capitulo debitis temporibus Populo publicandas eſſe decrevit, dans illi facultatem, etiam eleemoſynas hujuſmodi,

atque

atque oblata ſibi caritatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta, fideliter colligendi, ut tandem omnes vere intelligant, cœleſtes hos Eccleſiæ theſauros, non ad quæſtum, ſed pietatem exerceri.

Sed Hoſpitalia S. Antonii eleemoſynis deſtituta remanebant, licet pro eis quærerentur abſque confeſſionalium, & indulgentiarum communicatione.

§.2. Et cum Monaſterium ipſum, ejuſque Hoſpitalia, Præceptoriæ, & aliæ domus per orbem Chriſtianum, longe, lateque diſperſa, ad quæ miſerabiles illæ perſonæ horrendo ſacri ignis cruciatu correptæ recurſum paſſim habere, ibique recipi, ali, medicari, & ſuſtentari ſolent piis fidelium eleemoſynis, ſine quibus apud eorumdem hoſpitalium plurimi pauperes infirmi nutriri non poſſent, hoc prætextu minime deſtituenda ſint, præſertim cum eorum Religioſi ſive Miniſtri plenarias Indulgentias, ſeu confeſſionalia nuſquam circumferant. Idcirco præfati Ludovicus Abbas, & Conventus humiliter ſupplicari fecerunt, quatenus ſibi, ut neceſſariis Hoſpitalium ſuorum ſumptibus ſufficere, ſuoſque infirmos alere queant, opportune conſulentes, privilegia, facultates, & gratias eiſdem Hoſpitalibus conceſſa, quæ præfato Concilii decreto non adverſantur, approbare, ac alias eorum neceſſitatibus ſubvenire, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pontifex quæſtarum & indulgentiarum uſum reſtituit, quatenus Cōcilio Tridentino non contrarietur, & alias etiam gratias confirmat.

§.3. Nos igitur qui pauperum præſertim infirmorum, languentiumque curam nequaquam abjiciendam, ſed potius toto piæ mentis affectu amplectendam eſſe cenſemus: Omnia, & ſingula privilegia, facultates, indulta, & alias gratias, eiſdem Monaſterio, & Conventui, ſuiſque Hoſpitalibus, præceptoriis, membris, & aliis dependentiis, & Confraternitatibus, ac eorum Abbati, Conventui, Superioribus, Præceptoribus, Confratribus, & perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam hactenus quomodolibet conceſſa, literarumque deſuper confectarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, eadem privilegia, indulgentias, ac quæſtuandi, & alias facultates, ac indulta, aliaſque gratias, quæ præfato Concilii decreto commode coaptari poterunt, literaſque deſuper confectas, ad hoc ut illis omnibus, & ſingulis Monaſterium, ac ejus Hoſpitalia, præceptoriæ, domus, & alia membra dependentiæ atque Confraternitates, ac id per præfatum Ludovicum modernum & pro tempore exiſtentem, Abbatem ſeu Conventum Monaſterii hujuſmodi, vel perſonam, ſeu perſonas ad id, ab eo, vel ab eis deputatas, ad eorum beneplacitum in ſcriptis deſignanda, & ſpecificanda, juxta ipſius decreti Concilii Tridentini formam, & tenorem ubilibet gentium uti, frui, & gaudere, ipſique fideles indulgentias, & alias Apoſtolicas gratias ſibi propterea conceſſas conſequi libere, & licite poſſint, quoad ea tantum, quæ ſunt in uſu, & decretis dicti Concilii Tridentini non repugnant, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium confirmamus, approbamus, & innovamus.

Quaſcumque ſuſpēſiones revocat.

§.4. Ac adverſus quaſcumque revocationes, caſſationes, ſuſpenſiones, & limitationes, etiam per Nos hactenus factas, in priſtinum ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie juxta formam dicti Concilii reintegramus, necnon illis perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ac illa valida & efficacia, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri, ac Monaſterio, Hoſpitalibus, præceptoriis, domibus, Confraternitatibus, & aliis locis, & perſonis, ſic ut præfertur, deſignandis, & ſpecificandis, ac eorum perſonis ſuffragari.

Et ita judicari præcipit.

§.5. Et ſic per quoſcumque locorum Ordinarios, & alios Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

Executores deputat.

§.6. Quocirca Venerab. Fratribus Archiepiſcopo Cæſarauguſtanen. & Epiſcopo Venuſino, ſive eorum in ſpiritualibus Vicariis, aut Officialibus generalibus, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ludovici, & pro tempore exiſtentis Abbatis, & Conventus prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, confirmatione, approbatione, innovatione, reſtitutione, repoſitione, reintegratione, & decreto, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, vel eorum aliquem, ſeu deputatos ſuos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoſlibet & rebelles, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia eadem auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus eaſdem cenſuras, & pœnas, etiam iteratis vicibus aggravando; invocando etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilium brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. record. Bonifacii Papæ octavi Prædeceſſoris Noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, (dummodo quiſpiam ultra tres dietas præſentium vigore non extrahatur) & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in literis privilegiorum, facultatum, indultorum, & aliarum gratiarum hujuſmodi non obſtare conceſſum fuit, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum,

Digitized by Google

quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi jubet.

§.8. Volumus autem quod tranſumptis præſentium &c.

D. P. An.VI. 19. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 19. Auguſti 1565., Pontificatus noſtri Anno ſexto.

CXIX.

Erectio Civitatis Piæ, prope Arcem S. Angeli de Urbe, & privilegia in ea ædificantium, ac ad eamdem tranſlatio Conventus & Eccleſiæ S.Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanum decet Pontificem Almam Urbem in qua juſſu Dei per Vicarium ſuum Beatum Petrum Apoſtolorum Principem, Sedes Apoſtolica ad omnium Chriſtifidelium commoditatem, ac Religionis augmentum immobilis conſtituta, & copioſo tum ejuſdem Principis, tum exuberantis illius glorioſi vaſis electionis, Coapoſtoli ſui, innumerabiliumque Chriſti Martyrum Sanctiſſimorum Sanguine Domino ſuo conſecrata exiſtit, nimirum ut Eccleſiæ caput in ea potiſſimum Civitate foret, quæ Principatum Orbis jampridem ſibi vendicaſſet, & ad quam, tamquam ſupremam Orbis Chriſtiani Metropolim, communemque mortalium omnium patriam, & altricem, magnus undequaque Populi fit concurſus; non ſolum juſtitia, pietateque moderari, ſed etiam ejus Pomerio ad Populum ibi quotidie, Domino benedicente, non mediocriter augeſcentem recipiendum dilatato, novis ſubinde vicorum, regionumque additamentis ampliare.

Burgum S. Petri admodum ornavit Leo X. & illud voluit appellari Civitatem Leoninam.

§.1. Cupientes igitur veſtigiis fel. rec. Leonis Papæ IV. Præd. noſtri, qui ſuburbium, quod Burgum S. Petri vocant, antea per piæ me. Nicolaum III., & alios pleroſq; Romanos Pontifices, etiam Prædeceſſores Noſtros, juxta præfati Principis Apoſtolorum Baſilicam ad Curialium commoditatem inſtitutum, non mediocriter ordinavit, & ampliavit, illudque ſuo de nomine Civitatem Leoninam appellavit, inhærendo, pro ipſius Urbis decore, & ampliatione novam apud idem ſuburbium Civitatem conſtruere, Populumque quo libentius ad eam inhabitandam, noviſque ædificiis replendam ſe conferat, & in ea cum omni tranquillitate, & commoditate, aëriſque ſalubritate degere poſſint, paternis favoribus, & gratiis invitare, poſt varia, quæ in Vaticano, dictaque Leonina Civitate feliciter opera noſtra jampridem conſurgere noſcuntur ædificia.

His vero Pontifex apud dictum Burgum ædificare cœpit aliud Burgum, quod Civitatem Piam etiam denominari mandat.

§.2. Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Omnipotentis Dei gratia per Nos in primis ac hoc ſupplicibus votis implorata, ad ejus laudem, & gloriam, tractum illum inter vetera Leoninæ Civitatis mœnia, & Muros, propugnaculaque ab arce S. Angeli ad Palatium Apoſtolicum per Nos nuper excitata interiacentem, quem etiam, ne ejus incolis repentinæ Tyberis inundationes, aëriſque intemperies obeſſe poſſint, ſuggeſta paſſim humo in altum elevari, cloaciſque ad ſordes elevandas aptis locis fulciri mandavimus, in Civitatem Piam ſimiliter de nomine noſtro nuncupandam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo erigimus, & inſtituimus.

Conventumque, & Eccleſiam B. Mariæ Tranſpontin. transfert ad Civitatem Piam ex cauſa hic expreſſa.

§.3. Et quoniam omne principium ab ipſo Deo ſummo rerum opifice, civitatumque omnium præſide atque cuſtode, necnon beata, & glorioſa ſemperque Virgine Dei Genitrice Maria, par eſt auſpicari, Conventum ejuſdem B. Mariæ Tranſpontinæ nuncupatæ, Ordinis ipſius S. Mariæ de Monte Carmelo, qui in dicta Civitate Leonina olim conſtructus reperitur, & quem pro fortificatione, ſtruendiſque aggeribus Arcis noſtræ S. Angeli, & alias ad publicam utilitatem dirui, & ſolo æquari expedit cum ſuis Eccleſia, titulo, denominatione, fratribus, & perſonis, Capellis, Capellanis, Altaribus, Officiis, & beneficiis, necnon cura animarum illi imminente, fonte Baptiſmali, Sanctorumque Reliquiis, & indulgentiis in ea exiſtentibus, ac fructibus, redditibus, proventibus, juribus, fundationibus, cenſibus, redditibus, & privilegiis univerſis, ad eamdem Civitatem Piam eiſdem auctoritate, & tenore transferimus.

Ejuſque Fratribus concedit omnia privilegia habitantibus in Civitate Pia conceſſa.

§.4. Ita ut dilecti filii Prior, & fratres illius, in eadem Civitate Pia ſimilem curam animarum, habitatorumque ibi pro tempore degentium, cum omnibus honoribus parochialibus Eccleſiis debitis, ſolitis, & conſuetis, habeant, & exerceant, dictique habitatores Eccleſiam Conventus tranſlati hujuſmodi pro ſua parochiali nanciſcantur, & recognoſcant, parochianique dictæ Eccleſiæ exiſtant, & nuncupentur. Ac iidem Prior, & Fratres, omnibus, & ſingulis gratiis, favoribus, exemptionibus, & libertatibus, privilegiis, & indultis quibus alii dictæ Civitatis Piæ incolæ, & habitatores utentur, & quomodolibet gaudebunt, ſimiliter uti, & gaudere poſſint.

Et eamdem Eccleſiam viſitantibus &c. Indulgentias concedit.

§.5. Et inſuper, ut devotio, non ſolum dictorum incolarum, ſed etiam totius Populi Romani ad dictam Eccleſiam viſitandam, & frequentandam augeatur, ultra alias indulgentias, & gratias ſpirituales illi hactenus conceſſas, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ſuorum prædictorum auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu ſtatutis a jure temporibus confitendi propoſitum habentibus, qui infra decennium proxime futurum annuatim dictam Eccleſiam in ſingulis Domini Noſtri, ac ejuſdem glorioſiſſimæ Virginis Matris feſtivi-

Digitized by Google

feſtivitatibus, ac etiam qui infra triennium proximum ſingulis Dominicis diebus antiquam præſtitam noa dum dirutam, ſeu poſt ejus demolitionem noviter conſtruendam, Eccleſias prædictas devote viſitaverint, & orationem Dominicam, ac ſalutationem Angelicam ibi recitaverint, quoties id fecerint, toties plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur in forma Eccleſiæ conſueta.

Et novam Eccleſiam ædificari jubet.

§.6. Et inſuper pro Conventu, ejuſque Eccleſia de novo fundandis & conſtruendis, aream, ſitumque convenientem arbitrio dilectorum filiorum nobilis viri Gabrii Serbelloni, dicti Burgi & militum noſtrorum prætorianorum Præfecti, noſtri ſecundum carnem fratris conſobrini, & Horatii Nari, ac Hieronymi de Pichis Nobilis Roman. modernorum, & pro tempore exiſtentium ipſius Urbis Magiſtrorum viarum, aſſignari volumus atque mandamus. Quibus etiam Priori, & Fratribus pro ſatisfactione damnorum demolitionis Eccleſiæ bis mille ſcuta ſolvi & numerari juſſimus. Antiquum autem Conventus & Eccleſiæ præfatorum ſitum, cum primum dicta Eccleſia diruta fuerit, ex nunc prout ex tunc profana nus, & pro area, ac propugnaculis dictæ arcis ad profanos uſus reducimus & convertimus.

Et dictam Civitatem Piam, Fonte & ludo literario ornari mandat.

§.7. Vias autem, ac domos, palatia, ceteraque ædificia ſolita dictæ Civitatis Piæ in planitie æquali, quoad primum ſolare, ac altitudinem ſtillicidii grundarum recti vulgariter nuncupati, frigoris, æſtuſque defendendi gratia, eodem pariter arbitrio conſtrui, & fabricari, ac ad publicam dictorum incolarum, & habitantium utilitatem, & refrigerium ex Palatio Apoſtolico deſtinatis, vel aliis commodioribus aquis Fontem in medio dictæ Civitatis excitari, Ludumque literarum, ſeu Scholam publicam pro pueris, & adoleſcentibus gratis edocendis ſimiliter inſtitui, & aperiri, Magiſtroque, & Præceptori, qui literis, & bonis moribus eos inſtruat, de honeſto ſalario ex proventibus Gabellæ Studii Almæ Urbis aſſumendo, provideri ſtatuimus, & ordinamus.

Eccleſiaſticorum ibi ædificantium privilegia.

§.8. Et ut promptius, & alacrius ad ædificandum omnes cujuſvis gradus, & conditionis alliciantur, & invitentur: quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis, etiam quacumque dignitate fungentibus, ut pro ea quantitate, qua ibi ædificaverint, de rebus & bonis ſuis quibuſcumque in Urbe, & alibi ubicumque locorum conſiſtentibus, etiam quæ ſub nomine ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ debitorum comprehenduntur, ultra ædificia præfata teſtari, & alias diſponere. Necnon ipſis in infirmitate conſtitutis, ac etiam laicis, ut præfertur, ædificantibus, etiam in Alma Urbe, & Romana Curia præſentibus, dummodo per viginti dies ſupervixerint, quæcumque venalia dictæ Curiæ officia, etiam per procuratorem pro concurrenti factarum a ſe fabricarum hujuſmodi reſignare, ac cedere, & reſignationes hujuſmodi omnino admitti debere, & admiſſas cenſeri per ſimplicem conſenſum deſuper præſtandum, ac ſuum plenarium effectum ſortiri. Regularibus vero, ut domos per ipſos in dicta Civitate conſtructas perſonis etiam incapacibus, etiam juxta privilegia montis Fidei de Urbe, & quæ dilectis filiis illius Portionariis montiſtis nuncupatis conceſſa ſunt, ſimiliter conceſſa ſint, & eſſe intelligantur, etiam inter vivos, & cauſa mortis donare, & relinquere, ac alias de illis diſponere.

Locorumque piorum.

§.9. Eccleſiis vero, & locis piis quibuſcumque, quæ penes quamcumque idoneam perſonam, aut ædem ſacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum ſtabilium, in evidentem utilitatem convertendi depoſitas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domorum in dicta Civitate Pia ædificationem exponere, quæ ſic expoſitæ in evidentem utilitatem ipſarum Eccleſiarum, & locorum piorum, ceſſiſſe, & cedere cenſeantur.

Laicorum etiam & Clericorum.

§.10. Ac laicis, etiam conjugatis, & Clericis in ipſa Civitate Pia ædificantibus, quod penſiones ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum fructibus, redditibus, & proventibus ſibi aſſignatas, ad ratam decem ſcutorum pro quolibet centenario per eos in fabricando pro tempore expenſo recipere, retinere, & percipere, ac alias in quaſvis perſonas, etiam in mortis articulo, & prout eorumdem Sanctorum Petri, & Pauli ac Pii nuncupati milites, juxta privilegia per Nos, & Prædeceſſores noſtros ſibi conceſſa, formamque eis traditam, etiam abſque conſenſu dicta beneficia obtinentium deſuper habendo, pariformiter transferre. Ita quod privilegia eadem ſic ædificantibus laicis, etiam Clericis, etiam Prælatis, & Religioſis conceſſa, ei communicata cenſeantur.

Impudicarum mulierum ibi ædificantium, privilegium contra Conſt. Leonis X., & Clem. VII., & Pauli III.

§.11. Impudicæ vero, quas Curiales vulgus appellat, & aliæ inhoneſtæ mulieres, quæ in dicta Civitate Pia ad minus pro ſcutis quingentis ædificaverint, tam de ſuis ædificiis hujuſmodi, quam aliis earum bonis quomodocumque, etiam ex turpi quæſtu acquiſitis, & acquirendis, ſimiliter teſtari, & diſponere libere, & licite valeant, nec tales mulieres teſtatæ, vel ab inteſtato decedentes, aliquam partem Monaſterio Convertitarum de Urbe juxta diſpoſitionem Leonis X., ac recol. mem. Clem. VII., & Pauli III. Romanorum Pontificum etiam Prædeceſſorum noſtrorum, & eorum privilegia debitam relinquere teneantur, ſed dicta eorum bona libere, & integraliter, tam ex teſtamento, quam ab inteſtato, ad earum hæredes pervenire debeant.

Ædificia ibidem conſtructa confiſcari nequeunt, juxta privilegia Montis Fidei.

§.12. Quodque domus, & ædificia quæcumque per quoſvis in dicta Civitate Pia pro tempore conſtructa, ex quocumque crimine, & delicto, præterquam hæreſis, & læſæ majeſtatis confiſcari non poſſint, ad inſtar privilegiorum Montis Fidei, ſed eorum dominis, & Succeſſoribus ſuis, perinde ac ſi delicta non commiſiſſent, perpetuo firma, & illæſa remanere debeant, eiſdem au-

cto-

Digitized by Google

ctoritate, & tenore, perpetuo concedimus & indulgemus &c.

Domini Fundorum ibidẽ exiſtentium debent ædificare, aut ædificare volentibus locare, ut hic.

§.13. Ceterum ne in ipſa Civitate Pia ædificare volentes a fundorum dominis ullo modo retrahantur, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod intra annum a data præſentium computandum, in quovis Civitatis Piæ loco ædificare volentibus, domini fundi, ſi ipſi ædificare noluerint, ſeu ſe ædificare velle dicentes, niſi infra trimeſtre ædificare cœperint, fundum hujuſmodi pro annuo cenſu perpetuo ad rationem unius julii pro qualibet canna, dare, & locare teneantur, & ad id compelli poſſint, & debeant: Ipſique conductores, ſive cenſuarii a ſolutione primi ſemeſtris, omnino liberi, & exempti ſint, & eſſe intelligantur. Quodque tam fundorum domini, quam conductores, & cenſuarii infra ſex menſes, a data præſentium a die locationis reſpective computandos, fabricas hujuſmodi omnino inchoare, & in fundo centum cannarum, conductores mille, fundi vero domini quingentorum ſcutorum ſummas in fabricam exponere, & ita proportionabiliter ædificare volentes, tam domini ſoli, quam conductores, pro ſitus quantitate, & ad ratam hujuſmodi fabricare teneantur.

Conductores autem eorumdẽ fundorum aucta decima parte eos affrancare poſſunt.

§.14. Conductores autem præfati, eorumque hæredes & ſucceſſores, quandocumque ſibi placuerit, eoſdem fundos, etiam ad Eccleſias, Hoſpitalia, vel alia quæcumque loca pia quomodolibet pertinentes, juxta facultates ſan. me. Sixti IV., & Alexandri VI., & Leonis X., etiam Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, aucta decima parte cenſus, francare, & ſe ab hujuſmodi cenſu liberare, ac totaliter eximere valeant.

Aliud privilegium ædificantium.

§.15. Præterea qui in Civitate Pia ædificaverint, in venditionibus viridariorum, vinearum, & terrenorum in partibus Transtiberim exiſtentium, quoquo modo pro tempore faciendis, aliis qui in dicta Civitate Pia non ædificaverint, etiam ſi vicini rerum, bonorum venalium hujuſmodi exiſtant omnino, arbitrio tamen præfato, præferri poſſint, & debeant, prout, & quemadmodum ſi jus congrui, ſeu protimeſeos ratione vicinitatis, communiones, vel alios quomodocumque haberent, in quibus etiam qui prius ædificaverit, ceteris præferatur.

Civitas Pia gaudeat omnibus privilegiis Civitatis Leoninæ.

§.16. Porro dictam Civitatem Piam, poſtquam conſtructa, & ædificata fuerit, etiam ex nunc prout ex tunc regimini, adminiſtrationi, gubernio, & juriſdictioni ejuſdem moderni, & pro tempore exiſtentis Præfecti, ad inſtar ipſius Civitatis Leoninæ, æque principaliter, ſine aliqua differentia ſubjicimus: eamdemque omnibus, & ſingulis privilegiis, honoribus, favoribus, gratiis, & facultatibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, quibus dicta Civitas Leonina utitur, potitur, & gaudet, uti potiri, & gaudere ſimiliter æque principaliter poſſe, dictumque Præfectum pro tempore exiſtentem utriuſque Civitatis Leoninæ videlicet, atque Piæ Capitaneum, ſeu Præfectum principaliter denominari, & deſcribi debere volumus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.17. Dilecto filio Vitellotio S. Mariæ in Via-lata Diacono Card. Vitellio nuncupato, moderno, & pro tempore exiſtenti S. R. E. Camerario, necnon ejuſdem modernis, & pro tempore exiſtentibus Præfecto, & viarum Magiſtris, Motu proprio, & ex certa ſcientia diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte alicujus prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac conductoribus, & ædificantibus, eorumque hæredibus, & ſucceſſoribus, ac omnibus, & ſingulis aliis ſupra nominatis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra præſentes literas, & omnia in eis contenta, ab omnibus, etiam ſub pœnis eorum arbitrio imponendis, & applicandis, firmiter, & inviolabiliter obſervari: illaſque debite executioni demandari procurent. Nos enim illis, & eorum cuilibet, & omnia, & ſingula præmiſſa, faciendi, & exequendi, & quæ in eis dubia inciderint, declarandi, & interpretandi, ac tempus, & tempora in præmiſſis prorogandi, & moderandi, ceteraque in his, & circa ea neceſſaria, & opportuna gerendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem concedimus per præſentes.

Decretum irritans.

§.28. Necnon omnia, & ſingula præmiſſa, valida, & efficacia exiſtere, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac ſingulis ſupradictis ſuffrsgari. Sicque in omnibus, & ſingulis præmiſſis per Camerarium præfatum, & dilectos filios dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos, ac quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac ipſius S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.19. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ Urbis, & Baſilicæ prædictorum, & aliarum Eccleſiarum, ac Monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque, necnon quibuſvis aliis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis eorum Superioribus, Magiſtratibus, ac etiam dilectis filiis Populo Romano, ſub quibuſvis tenoribus, & formis, ac quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac

de

Digitized by Google

de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam per Nos, etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter inſertis, & expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari motu derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis. §.20. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

D. P. An. VI. 23. Auguſti. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1565., X. Kal. Septembris, Pontificatus noſtri Anno VI.

CXX.

Confirmatio, & extenſio juriſdictionis S. R. E. Cardinalis Camerarii, & Magiſtrorum Viarum Almæ Urbis.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. INter multiplices curas, quæ mentem noſtram undequaque ſollicitant, illi ſumma ope jampridem incumbendum Nobis eſſe ſtatuimus, ut Almam Urbem noſtram, perpetuam Vicarii Chriſti ſpiritualiſque imperii Sedem, longe felicioribus, quam priſcum illud temporale partum fuerat, auſpiciis ſtabilitam, communemque totius Chriſtiani Populi patriam, ſicut bonis moribus, omnique virtutum genere perornatam, ita templorum, & aliarum, tam ſacrarum & publicarum, quam privatarum ædium, platearum, & viarum pulchritudinem, necnon murorum, propugnaculorumque firmitate decoratam, ac etiam pomeriis ſuis longe, lateque inſigniter ampliatam, cum Dominus huic noſtræ peregrinationi modum duxerit imponendum, relinquamus, & ut hæc votis noſtris reſpondeant, eorum curam, ſollicitudinemque egregiorum Civium prudentiæ libenter committimus, qui ſciant, velint, & valeant id muneris diligenter amplecti, & fideliter exercere.

Sixtus IV. edidit Bullam hic cit. §.1. Dudum ſiquidem fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædeceſſor noſter, cupiens ipſius Urbis &c. *Omittitur relatio hujus Bullæ, quia eam habes in Tom. III. Par. III. fol.* 179. Et ſi de cunctarum.

Leo etiam X. §.2. Et ſucceſſive piæ me. Leo Papa X. etiam Prædeceſſor &c. *Omittitur etiam hæc relatio, quoniam ipſa Bulla eſt in T. III. P. III. fol.* 427. Inter curas.

Hic Pontifex confirmat dictas Conſtitutiones Sixti IV & Leonis X. §.3. Nos autem ejuſdem Almæ Urbis ornatui, ampliationi, decori, & pulchritudini, aeriſque ſalubritati, non minus quam ipſi Prædeceſſores conſuluerunt, quantum in Nobis eſt, conſulere, & quemadmodum illam Civitatem noſtram Piam ampliavimus, mœnibuſque, ac propugnaculis munivimus, eam quoque ut munitam ita etiam ornatam, ac ſpecioſam reddere cupientes: eorumdem Prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſimiliter Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de pari poteſtatis plenitudine, ſingulas Sixti, & Leonis Prædeceſſorum eorumdem literas prædictas cum ſupradictis, ac etiam aliis omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, ac inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo confirmamus, approbamus, & innovamus. Decernentes eaſdem literas, in omnibus, & ſingulis illarum partibus, etiam hic non expreſſis, etiam in quibus forſan hactenus uſu receptæ non ſunt, ſeu non eſſe dici poſſent, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter, & ad unguem ab omnibus obſervari debere, ac omnes, & ſingulos ad illarum obſervationem omnino teneri, & efficaciter obligatos exiſtere, & cenſeri, Ac ad id opportunis, juris, & facti remediis, etiam per cenſuras, & pœnas in eiſdem literis appoſitas, & inflictas cogi poſſe, & etiam debere.

§.4. Præterea cum non ſine animi noſtri diſplicentia intellexerimus, ea quæ per præfatos Prædeceſſores in prænarratis literis pro publico Almæ Urbis commodo, & honore ordinata fuere, contrarium ſortiri effectum, quandoquidem licet juxta earum tenorem in præmiſſis, & forſan certis aliis ibi expreſſis caſibus, Camerarius, & Magiſtri viarum, qui pro tempore fuerunt, quamplures ad domos ſuas, vicinis ſe ibi ædificare velle dicentibus, ſicque id facturos, etiam cum obligatione promittentibus, vendendum coegerint, multi tamen emptores hujuſmodi obligationibus per eos ad nova ædificia inchoandum, & perficiendum, ſeu jam conſtructa ampliandum, pactis, modis, & formis, ac ſub pœnis in ſententiis Camerarii, & Magiſtrorum viarum, juxta formam dictarum literarum promulgatis contentis non obſtantibus, poſtquam dictas domos antiquis dominis ejectis habuerunt, nova ædificia per ſe promiſſa facere, ſeu jam conſtructa ampliare non curarunt, memoratas Prædeceſſorum præfatorum Conſtitutiones, & antiquos domorum dominos ſimul eludendo, & pœnas præfatas damnabiliter incurrendo, indignitatibus hujuſmodi, ut par eſt, providere volentes, eiſdem auctoritate, & tenore ſtatuimus, volumus, & ordinamus, ut qui infra ſex menſes a die publicationis præſentium promiſſiones per eos a viginti annis citra factas, & in futurum faciendas, non adimpleverint, ac propterea pœnas juxta formam dictarum literarum incurrent, manu Regia ad ſolutionem pœnarum hujuſmodi per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogantur, quarum pœnarum una fabricæ, ſeu munitioni murorum Civitatis noſtræ Piæ, & altera medietates Camerario, & viarum Magiſtris præfatis applicentur, & nihilominus ipſi eluſores ad dictas domos pro

Præfigitque terminum ad ædificandum, illis qui ædificare promiſerunt, & ſub tali prætextu vicinorum domos ſibi vendi fecerunt.

pro eodemmet pretio, quo illas emerunt, primis dominis retrovendendum a Camerario, & Magiſtris præfatis cogi poſſint.

Declarat etiã vẽditiones domorum &c. ſemper intimandas eſſe vicinis;

§.5. Et quum pluries hactenus ſit in literis Sixti Prædeceſſoris hujuſmodi dubitatum, an domini vendere volentes deberent, requirere vicinos ſuper venditionibus domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, vel caſalenorum, ipſis vicinis contiguorum, per eoſdem dominos faciendis, ad obviandum litibus, quæ ex hac cauſa deinceps oriri poſſent, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione ſtatuimus, & ordinamus, ut in futurum ſive vicinus requiſierit prius venditorem, ſeu vendere volentem ſuper venditione domus, plateolæ, ſediminis, ſitus, vel caſaleni, ſive non requiſierit, ſemper ad hoc ut venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda, valida ſit, ſuumque ſortiatur effectum, venditor ſive emptor domus hujuſmodi vicinum ipſo perſonaliter reperto, ſi haberi poterit, per unum, ſin autem facta diligentia perſonaliter reperiri commode non poterit, per duos ex Mandatariis, vel noſtris Curſoribus domi dimiſſa copia, in abſente vero per edictum publicum requirere, vel requiri facere debeat, & teneatur, an ipſe vicinus velit domum venditam, ſeu venalem hujuſmodi pro pretio per dictum emptorem, ſeu emere volentem, non vicinum, vere, & non ficte oblato, ſoluto, aut promiſſo, & cum eiſdemmet pactis, & conventionibus.

Vicinoſque poſt intimationem, adimplere debere hic expreſſa.

§.6. Qua quidem requiſitione, ſeu intimatione, per venditorem, ſeu emptorem ſic facta, ſi vicinus, aut vicini, ſi plures fuerint, intra quindecim dies non acceptaverint, & ſummam cum emptore, ſeu emere volente non vicino conventam non promiſerint, & de fabricando ad certam ſummam arbitrio Magiſtrorum viarum, ſub certa pœna eiſdem Magiſtris beneviſa, ſe non obligaverint, & deinde intra alios quindecim dies dictam ſummam realiter, & cum effectu, ſi vere, & realiter in primo inſtrumento, vel contractu, aut obligatione, vel conventione contenta non adimpleverint, tunc venditio aliis quam vicinis facta, vel facienda hujuſmodi, firma, & valida remaneat. Sin vero præfata intimatio, modo quo ſupra, facta non fuerit, tunc venditio juxta præfatarum Sixti Prædeceſſoris literarum formam, facta pro vicino intelligatur. Et ſi prædicta intimatio facta non fuerit, volumus, quod ad reſciſſionem primi inſtrumenti hujuſmodi venditionis, unuſquiſque vicinorum prædictorum, ſemper, & quandocumque admittatur, nec illi via ſit præcluſa, niſi poſt annum a die ſcientiæ venditionis, quam ſcientiam declaramus ſufficere tantum in generali, nempe ſcire rem fuiſſe venditam, etiam quod pretium, & aliæ qualitates fuerint ignoratæ.

Vicinos quoque præferendos eſſe inquilinis declarat.

§.7. Et concurrentibus in cujuſvis, ſeu quorumvis domorum, plateolarum, ſediminum, ſituum, & caſalenorum emptione, inquilino, & vicino, ipſe vicinus eidem inquilino, ac alias, ſervata præinſertarum literarum forma, omnino ſemper præferatur, & præferri debeat.

Simulataſque venditiones annullat, & contrahentibus pœnas imponit.

§.8. Et ad obviandum ſimulationibus, & fictionibus, quæ plerumque in ſimilibus inſtrumentis venditionum etiam forſan ad eludendum hujuſmodi noſtras, & noſtrorum Prædeceſſorum ordinationes, inter venditores, & emptores, præcipue exprimendo majus pretium in inſtrumento, quam vere, & realiter ſit ſolutum, vel conventum, intercedere conſueverunt, volumus, quod venditiones, in quibus hujuſmodi ſimulationes, præſertim circa pretii quantitatem intervenerint, omnino nullæ ſint; & nihilominus, tam pretium per emptorem ſolutum, vel promiſſum, quam res ſic vendita, ad Nos, & Sedem Apoſtolicam eo ipſo devolvatur, pro una Fabricæ Civitatis noſtræ Piæ, ſeu illius murorum, & pro altera medietatibus Camerario, & Magiſtris præfatis irremiſſibiliter applicanda, prout ex nunc applicamus.

Confirmat etiam quaſcumque Pontificũ Cõſtitutiones, editas circa officium & facultates Magiſtrorum viarum. Et dubia, in ornatum Urbis interpretari decernit.

§.9. Et inſuper pro majori officii dilectorum filiorum Horatii Nari, & Hieronymi Piehi, modernorum, & ſucceſſorum ſuorum pro tempore exiſtentium Magiſtrorum viarum dictæ Urbis dignitate ſimul, & auctoritate, ac ad obviandum cavillationibus, quæ in dies ſuper eorum officio, & privilegiis, ac facultatibus ſuis ſubinde emergere poſſent, omnia & ſingula, ac quæcumque privilegia, facultates, gratias, prærogativas, & indulta Magiſtris Viarum Urbis, eorumque officio hujuſmodi per præfatos, & quoſvis alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos & dictam Sedem hactenus quomodolibet, & ſpecialiter per unam Motus proprii ſchedulam a piæ mem. Paulo Papa III. ſimiliter Prædeceſſore noſtro editam, incipientem (Inter alias innumerabiles, & graves) conceſſa, in primis & ante omnia eiſdem auctoritate & tenore approbantes, ſimiliter perpetuo ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod quælibet pars & clauſula, ſive conſtructio, tam ſupradictorum per Sixtum & Leonem, ac Paulum, ac quorumvis aliorum per quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores, & etiam reſpective Succeſſores noſtros, ac Nos & Sedem eamdem editarum, & quandocumque edendarum literarum, & etiam pari motu ſignatorum reſcriptorum, officium, & facultates Magiſtrorum viarum Urbis hujuſmodi quomodolibet concernentium, reſpicientium, ſicubi ſenſus erit, vel videbitur eſſe dubius, ſemper in dictæ Urbis favorem, & ornatum intelligatur, accipiatur, & interpretetur, ac intelligi, accipi, & interpretari, & ita a Camerario & Magiſtris præfatis, in cauſis coram eis vertentibus, judicari & definiri debeat, juſque ipſum in literis & reſcriptis præfatis, ſi opus ſit, favorabile non autem odioſum ſit & eſſe cenſeatur, & etiam ad effectum præfatum caſus dicatur comprehenſus, potius quam extenſus, quacumque interpretatione, ſenſu, intelligentia, opinione, aut alia re in contrarium quomodolibet faciente non obſtante.

§.10. Præterea ne fabricare, ſuaque ædifi-

Viciniſ etiam fabricare volentibus, decernit alios vicinos domos, tam locari ſolitas, quam non, vēdere debere, ut hic.

ædificia ad Urbis ornatum ampliare volentes propter loci defectum, cum interdum domos vicinas locari ſolitas, quas eis vigore literarum prædictarum emere liceat, non habeant, ſed domus ipſæ vicinæ a propriis illarum dominis ſint habitatæ, a ſuo propoſito abſtrahantur, & non poſſint propter ſitus carentiam, ſabricas, & palatia, ſive domos, ut ajunt, requadrare, ideo ſtatutum dicti Sixti Prædeceſſoris ſuper domorum locari ſolitarum, dominis ad illarum venditionem vicino ſeu vicinis ſabricæ, domumque, ſeu domos ſuas ampliare volentibus faciendam compellendis, ut præfertur, editam, ad quaſcunque domos, hortos, terrena, etiam per proprios eorum dominos inhabitari ſolita, caſu quo videlicet vicinus palatium, aut aliquam magni momenti fabricam, domum, hortum, ſeu terrenum vicini a duobus lateribus ad minus circumdantem, & domus, horti, vel terreni convicini pretium, ſeu valorem quadruplo excedentem inchoaverit, ſeu inchoatum perficere voluerit, etiam ſi tales domus, horti, & terrena quorumvis Monaſteriorum, Eccleſiarum, vel Hoſpitalium, vel aliorum piorum locorum, extra tamen ſepta Monaſteriorum, Eccleſiarum, aut piorum locorum hujuſmodi, dictiſque Monaſteriis & aliis locis piis minime contigua exiſtant, ita quod ſtatutum Sixti hujuſmodi non ſolum in locari, ſed etiam caſu prædicto in per proprios eorum dominos habitari ſolitis domibus, hortis, & terrenis locum omnino habeat, & ad unguem obſervari debeat. Ac domini domorum, hortorum, & terrenorum ipſorum, etiam per eos habitatorum, ad illorum venditionem, vicino ſeu vicinis hujuſmodi ſabricam conſtruere, ſeu perficere volenti, ſeu volentibus, & etiam in domo fabricanda, ſeu amplianda, non habitantibus, nec habitare ſolitis, per Camerarium, & Magiſtros viarum præfatos pro prætio æſtimando, & plus decima illius parte, & alias juxta literarum Sixti & Leonis hujuſmodi formam, & tenorem faciendam arbitrio dictorum Camerarii, & Magiſtrorum, per eos etiam manu regia, cogi & compelli poſſint.

Idemque ſervari mandat in caſalenis.

§. 11. Et inſuper Sixti Prædeceſſoris ſtatutum caſalena per plures pro indiviſo poſſeſſa, & in maximum Urbis detrimentum plerumque diruta, vel diſcooperta, ita quod ipſi omnes conſortes eorundem caſalenorum poſſeſſores ad dicta caſalena reſtaurandum, & cooperiendum, ac inibi Magiſtrorum præfatorum arbitrio fabricandum, vel ſi & prout eiſdem Magiſtris melius videbitur, uno vel pluribus ipſorum conſortium fabricare volenti, ſeu volentibus, reliqui conſortes fabricare nolentes vel differentes ad ſuas portiones conſorti, vel conſortibus fabricare volenti, ſeu volentibus, pro pretio per peritos æſtimando vendendum, & conſors ſeu conſortes fabricare volens, ſeu volentes, ad portiones prædictas emendum, aut ſi nullus ipſorum fabricare voluerit, ipſi omnes ad dicta caſalena, vicino, ſeu vicinis domorum contiguarum pro pretio, ut præfertur, æſtimando vendendum, ac idem vicinus, ſeu vicini ad illa emendum per Camerarium, & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam manu regia ſub pœnis ſibi beneviſis, reſpective compelli poſſint: & nihilominus contravenientes caducitatis, & alias in præſentibus appoſitas pœnas incurrant, perpetuo extendimus & ampliamus.

Domos quoque tam dirutas, quam diruendas pro conſtruendis viis, & plateis, reaptari debere decernit.

§. 12. Et cum multæ viæ in eadem Urbe jampridem de novo incboatæ imperfectæ remaneant, ac in plurimis earumdem viarum locis, non ſolum illæ domus, ſed ne parietes quidem, ſeu muri conſtructi reperiantur, & variis in locis domus ad invicem diviſæ, diſtantes, ſeparatæ & truncatæ remaneant, in ejuſdem Urbis non modicam deformitatem, & locorum eorumdem deturpationem, & (quod pejus eſt) in dictis locis ſic deſertis, ſordes, & immunditiæ paſſim projiciantur: Nos hujuſmodi incommodis obviare cupientes, volumus & ordinamus, ut in omnibus & ſingulis hujuſmodi locis unuſquiſque dominus, ſive directus ſive utilis, in domo a ſe poſſeſſa, vel caſaleno ſic truncata, vel truncato, aut in ſitu, vel ſolo, aut alio loco ſuo proprio, ſaltem muro, ſeu pariete claudere, illamque, illud, vel illum infra ſex menſes a die publicationis præſentium pro tempore faciendæ: in domibus vero de novo incidendis, pro viis, ſeu plateis conſtruendis infra ſex menſes a die integræ ſatisfactionis, a Magiſtris, vel aliis ipſis dominis domorum factæ computandos, muris, ſeu parietibus, ſaltem uſque ad primum ſolare, includere debeat, & teneatur ſub pœna ad arbitrium eorumdem Magiſtrorum viarum imponenda per quemlibet contravenientem, eo ipſo toties, quoties contravenerit, incurrenda: Et ſi loca ipſa ſint cenſualia, ſive emphyteutica, & Eccleſiis, Monaſteriis, ſeu aliis locis, vel perſonis quibuſvis reſpondentia, ipſa dictis ſex menſibus elapſis, ad ſuos directos dominos cum eodem onere ſabricandi, ſeu muro claudendi, dummodo ſi perſonæ eccleſiaſticæ ſint, eorum liberationem, ſive affrancationem juxta formam præd. literarum faciendam non impedierunt, devoluta ſint & eſſe cenſeantur: etiamſi domus, ſitus, & caſalena prædicta ſint Eccleſiarum, Monaſteriorum, ſeu piorum locorum quorumcumque. Et ita per quoſcunque judices judicari debere mandamus. Poſſint tamen dicti viarum Magiſtri eumdem terminum ſex menſium pro qualitate locorum, & perſonarum, ubi eis videbitur, prorogare.

Et inquilinos penſiones, & cenſus dominis, illorum domorum ſolventes in hujuſmodi reaptatione exponere poſſe, & debere declarat.

§. 13. Et nihilominus ex nunc quibuſvis locorum præfatorum inquilinis, ſeu affictuariis, ne facta prius ipſis ſimplici dictorum Magiſtrorum inibitione, & locorum eorumdem penſiones vel cenſus dominis ſuis ſub pœna iterandæ ſolutionis perſolvant, ſed eas & eos, etiam invitis dominis in expenſis pro præmiſſis neceſſariis convertant, & muros ad dictam altitudinem, ſi ſat erit, perficiant, donec, & quouſque eiſdem locis, ut præfertur, fabricatum fuerit, inhibemus pariter & interdicimus; quodque deinceps domini conductoribus ipſis illas bonas facere teneantur; & in eventum

tuin contraventionis, ac ſoluta per ipſos inquilinos, ſeu conductores penſione, & dicto pariete ad minus uſqoe ad primum ſolare non perfecto, eoſdem inquilinos, ſeu conductorex de ſuo proprio ad dictam conſtructionem teneri, & obligatos eſſe volumus, & etism declaramus.

Dominoſque domorum pro conſtruendis viis inciſarum vicinos etiam habitantes ad eas ſibi vendendas cogere poſſe decernit, ſi domus inciſæ incommodæ effectæ ſint, & a dominis inhabitatæ.

§.14. Et in domibus ita inciſis, ſive de novo incidendis earum domini per Nos ita ſint gravati ad fabricandum, vel muro claudendum, ut præfertur, ad minus uſque ad primum ſolare, & multoties ipſi domini inhabitantes ex hac cauſa maximam recipiant incommoditatem, cum ex ipſa inciſione domus ipſorum remaneant incommodæ, idcirco in caſu & caſibus præfatis, ubi domus per dominos inhabitatæ pro viis, ſeu plateis conſtruendis inciſæ fuerint, & ſic incommodæ effectæ & reſarcitæ, ibidemque intra ſex menſes, vel poſtea fabricatum fuerit, domos contiguas etiam per dominos inhabitatas, qui non fabricaverint, præfatis dominis, qui fabricaverint ſic domos inciſas, dominos præfatos vicinos, etism habitantex, ad vendendum pro pretio per duos peritos, & in eventum diſcordiæ, per Magiſtros præfatos æſtimando, & plus decima illius parte, ut præfertur, per Camerarium & Magiſtros præfatos eorum arbitrio, etiam a tribus lateribus domos vicinorum non circomdantes, nec duplum, nec triplum in valore excedentes, mann regia compelli poſſe volumus, & etiam mandamus.

Et dominos ſituum vacuorum fabricare in eis debere, alioquin Magiſtros viarū eos aliis locare vel vendere poſſe, ut ibi fabricetur mandat.

§.15. Cumque tam in de Populo, & de Portugallo, ac Sanctiſſimæ Trinitatis, & Piæ nuncupatis, quam aliis dictæ Urbis viis, quamplurimi ſitus, ſeu prædia reperiantur muris, domibuſque omnino vacui, quo fit ut viæ ipſe lateribus ſterui, ſeu pavimentari, & ad ornatum reduci nequeant, pariter ſub pœnis præfatis, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod ſituum prædictorum domini infra eoſdem ſex menſes in dictis ſitibus, vel muros, ut præfertur, vel ædificia conſtruere, ſeu conſtrui facere debeant, & teneantur. Ita quod lapſo ſex menſium termino præfati Magiſtri viarum ſitus præfatos, in quibus, ut præfertur, fabricatum non fuerit, quibuſcumque perſonis ac pro pretio reperibili, locare, & concedere, ſeu, ſi Camerario & Magiſtris ipſis melius videbitur, ſitus ipſos quibuſcunque perſonis pro pretio hujuſmodi in manibus eorum depoſitariorum ad effectum illud poſtmodum dominis dictorum ſituum conſignandi, facta tamen per dominos præfatos ratificatione venditionis præfatæ per Magiſtros factæ, & datis idoneis cautionibus in forma, juxta formam Statutorum Urbis deponendo vendere, & alienare libere, & licite, ac valide etiam poſſint ad effectum prædictum.

Viculoſque inter domos exiſtentes, appropriari, & occupari poſſe declarat, ab eis qui ibi primo fabricaverint.

§.16. Et quoniam in Alma Urbe quamplurimi adſunt viculi latitudinis duorum, vel trium palmorum, aut circa, in quibus variæ ſordes, & immunditiæ continuo injiciuntur, & muri circumcirca exiſtentes putrefactione corruptis fœtorem, cum peſtiferi, & mali aeris generatione inducunt, adeo ut tempore procedente dicti muri corruant, & collabantur, & collapſi ejiciantur, ut deinceps unicus murus pro utroque latere domorum contiguarum inſerviat, ſub eiſdem pœnis, quod de cetero nemo cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, in, vel ſuper muris hujoſmodi trabes, aut tigna, ſeu quid aliud apponere, caminos, vel quidpiam aliud conſtruere, vel murum dicti viculi elevare, ſeu aliquod ibi ædificium fulcire, aut alias illis uti, vel inuti queat, nec debeat. Muratoribus vero quibuſcumque, ne de cetero ſub exilii a toto Statu Eccleſiaſtico, & bonorum ſuorum confiſcationis pœna, in dictis muris pro illarum reparatione, aut de novo extructione, manum, & operam apponere, vel quicquam operis ibidem facere, ſeu fabricare audeant, vel præſumant. Et ulterius ad tollendos dictos muros, & viculos, volumus quod ille ex vicinix, qui primus voluerit fabricare, poſſit (habita tamen a præfatis Magiſtris licentia, etiam abſque alicujus pretii ſolutione cuiquam facienda) eoſdem viculos ſibi aſſumere, appropriare, & vindicare, & ſuper muro ſui vicini tigna, lapides, cœmenta, & trabes, aliaque ad fabricam ſuam neceſſaria apponere, ſuamque fabricam deſuper adaptare, & ut dicitur, appodiare, & alias eodem muro communiter cum vicino per eumdem fabricare volentem medietate dicti muri ad æſtimationem duorum peritorum per partes ipſas eligendorum, & in eventum diſcordiæ per Magiſtros viarum taxandi.

Et Cloacas, ſciacquatora &c. in vias aquam evomentia obſtrui debere.

§.17. Et quia quamplurimæ domus ejuſdem Urbis quaſdam parvas habent Cloacas, Chiavichettas vulgariter nuncupatas, in viis publicis reſpondentes, & ab ipſis domibus, aquam, & immunditias, in vias, & loca publica evomentes, quibuſcumque perſonis, ut infra eoſdem ſex menſes ſub dictæ caducitatis, & aliis pœnis præfatis, tam cloacas, quam etiam viculos prædictos, necnon quaſcumque latrinas, ſeu cantaras, & ſiccatoria, vulgo ſciacquatoria nuncupata, & piſcinas in vias publicas, & vicos, ſeu viculos, aut plateas exeuntes, & reſpondentes obſtruere; & ſi velint cantaras, in eorum cortibus, ſeu cortilibus, & cancis, non antem, in, vel ſuper viis publicis, ſeu plateis, fabricare debeant: ita quod inquilini domorum, & locorum hujuſmodi præmiſſa ex pecuniis eorum penſionis, etiam invitis dominis, & contra eorum voluntatem facere poſſint, & non facientes ad pœnam arbitrio præfatorum Magiſtrorum viarum imponendam teneantur. Et nihilominus omnes penſiones decurſas, & præfatis dominis interim contra inhibitionem eis faciendam ſolutas conſignare teneantur depoſitario dictorum Magiſtrorum viarum, ad effectum cloacas, aliaque præmiſſa claudendi, & cantaras, ut præfertur, faciendi, inhibemus, præcipimus, atque mandamus.

Fidei commiſſa quoque declarat non impedire præmiſſorum executionem.

§.18. Et cum in viarum, quæ pro tempore fiunt, conſtructione, ordinatione, & ampliatione, ac in domorum, caſalenorum, & ſituum, ſive partium eorum applicatione

ſeu

Digitized by Google

ſeu venditione, in omnibus caſibus ſupradictis, & aliis quomodolibet ex cauſis præfatis occurrentibus, interdum ſit neceſſe domorum, ſeu locorum ad uſum viarum hujuſmodi inciſorum, ſeu diviſorum partes remanentes adjudicare, & multoties propter fideicommiſſa appoſita dubitetur, ne lites, & controverſiæ oriantur, ad tollendum igitur litium materiam, hujuſmodi fideicommiſſa ad effectum præmiſſorum (ita tamen, quod ea, quæ fideicommiſſo ſubjecta erunt, ſic adjudicentur, quod pretia illorum in tot bonis ſtabilibus reinveſtiantur, quæ bona remaneant eidem fideicommiſſo ſubjecta eodem modo, prout dicta bona ſic adjudicata antea ſubjecta erant) penitus, & omnino tollimus, caſſamus, & amovemus, illiſque ad hunc effectum ſufficienter, & expreſſe harum ſerie derogamus.

Canneta etiã tolli, & ad culturam reduci mandat.

§. 19. Et cum Urbis ipſa ædificiis, & viridariis ornata, & ſplendida eſſe debeat, intus vero, & extra, ac prope illa adſint quamplurima canneta deformitatem Urbis generantia, aeriſque ſerenitatem, & ſalubritatem, ac clarum fluminis conſpectum impedientia, & etiam male agendi opportunitatem, locumque ſubminiſtrantia, quod quicumque, tam extra per centum, & quinquaginta cannarum diſtantiam prope, quam intra mœnia ejuſdem Urbis, necnon etiam in Angelica, & verſus flumen in Pontis Milvii viis nuncupatis, ac per viginti cannarum diſtantiam juxta quaſcumque alias vias publicas canneta habent, illa, ac omnia canneta intus Urbem exiſtentia, præter ea, quæ ſunt extra vias publicas in locis abſconditis, ſeu remotis infra præfatos ſex menſes ſub pœnis prædictis funditus extirpare, evellere, atque tollere, ac ad terrenum, & culturam vinearum, ſeu viridariorum reducere debeant.

Prata etiam ſita prope viã Angelicam, ad canneta, vel hortos reduci prohibet.

§. 20. Necnon cum Angelicam, ac Caſtelli nuncupatas vias, per vineas & prata, ad maximum Civitatis noſtræ Piæ per Nos noviter conſtructæ ornatum, fecerimus, intellexerimuſque, quod nonnulli prata prædicta ad canneta, vineas, ac hortos facienda impudenter claudere cogitant. Ideo quod nullus in poſterum, etiam ſi proprietarius exiſtat, dicta prata ad alium uſum, præterquam ad paſcua, fœnumque colligendum deſtinare poſſit. Quodque omnes, & quicumque, qui ab eo tempore, quo divina favente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti fuimus, hujuſmodi prata reſtrinxerunt, ac ibi vineas, canneta, ſive hortos fecerunt, ad illa in priſtinum ſtatum, nempe ad pratum reducendum, per Camerarium, & viarum Magiſtros præfatos cogi, & compelli poſſint, & debeant, præcipimus, & ordinamus.

Hortoſque ibi factos præterquam carciofolorum, ad pratorum, & vinearum uſum reduci mandat.

§. 21. Et ſimiliter quia horti prope Urbem conſiſtentes propter aquarum irrigationem, malum, & peſtiferum ſolent generare aerem, & maxime in Burgo noſtro S. Petri, ac dicta Civitate noſtra Pia, ad cujus ornamentum, decorem, & aeris ſalubritatem ſummopere intendimus. Deſiderantes igitur, ut quemadmodum dictam Civitatem Piam muris, & propugnaculis cinximus, & ab hoſtilibus offenſionibus ſecuram reddidimus, ita quoque aeris ſalubritate non careat, ſtatuimus, quod omnes horti exiſtentes in pratis extra portam Angelicam, (exceptis dumtaxat cardorum, vulgo carciofolorum hortis, in quibus aquarum irrigatio nullo modo fit) penitus tollantur & aboleantur, ac ad vinearum & pratorum uſum reducantur, ſub caducitatis, quoad dominos, & quoad inquilinos, ſeu affictuarios, ſub exilii, & bonorum confiſcationis, aliiſque dictorum Magiſtrorum viarum arbitrio infligendis pœnis.

Scalas quoque vias Urbis impedientes de cetero fieri prohibet, & factas tolli præcipit.

§. 22. Et quoniam in variis Almæ Urbis locis viæ publicæ diverſis modis ſunt impeditæ, & inter alia a certis ſcalis, & baſtoni, ut vulgariter dicitur, factis, quæ multis in locis vias publicas fere per unam cannam, & ultra occupant, in maximum earumdem viarum præjudicium, & obſtaculum, adeo ut duo currus concurrentes commode pertranſire nequeant. Idcirco ſub præmiſſis & aliis arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum præfatorum imponendis pœnis, diſtricte præcipiendo mandamus, ut in poſterum nemo quo minus via pro duabus rhedis, cocchiis vulgariter nuncupatis, concurrentibus, lata, ſpatioſaque remaneat, dictas ſcalas audeat ita componere, ſed tantummodo duos vel tres palmos ultra cannam excederet factas vero ſcalas præmiſſas, ad dictos duos, vel tres palmos infra eoſdem ſex menſes ſub ſimilibus pœnis reducere, & reſtringere unuſquiſque debeat. Muratores autem ibi aliter operantes, exilii, & bonorum confiſcationis pœnas incurrere, & exolvere volumus.

Et hinc Conſtitutionẽ juris congrui ad vineas & caſalia intra duodecim miliaria ab Urbe extendit.

§. 23. Præterea cupientes, non ſolum ipſam Urbem interiorem, ſed etiam illius ſuburbia, & circuitum, ac vineas decorari, cum Nobis innotuerit nonnullos, pulchras, & delicioſas vineas, ac poſſeſſiones, facere, & ampliare volentes, a vicinis illis terrenum, aut vineas locari tamen, ſeu ad medietatem fructuum, vel alias dari, & concedi ſolitas, ad id vendere volentibus impediri, præfatis Camerario, & viarum Magiſtris, ut quoſcumque ſive ſæculares, ſive Eccleſiaſticos, etiam ſi Monaſteria quorumvis, etiam Mendicantium Ordinum, necnon Eccleſiæ, Hoſpitalia, aut alia pia loca fuerint, terrena, vineas, aut canneta, locari tamen, aut ad medietatem fructuum vel alias, ut ſupra dari ſolita, ab una, non ſolita vero locari a tribus, ſeu duabus partibus circumdata, extra tamen ſepta Monaſteriorum eorumdem habentes, vel habentia, ad illorum, vel in parte, etiam pro vialium directura, & accommodatione facienda, arbitrio dictorum Camerarii, & Magiſtrorum, venditionem vicinis illa ſic circumdantibus, & ampliare volentibus, pro juſto, & rationabili pretio per duos peritos per partes eligendos, & in eventum diſcordiæ, per præfatos Magiſtros, habita dictorum electorum relatione, æſtimando faciendam, etiam manu Regia, cogere poſſint, & debeant, etiam ſi loca ipſa non

ſint, vel fuerint locari ſolita, & abſque ulla difficultate id etiam procedere volumus in viuca, canneto, vel terreno ſie convicino, ubi domus commoda pro domini habitatione non fuerit, concedimus, & ordinamus. Necnon hujuſmodi noſtram Ordinationem, non ſolum ad vineas, ſed etiam ad caſalia intra duodecim milliaria ab Urbe conſiſtentia, ac dictæ Urbis oruatum, & commoditatem dominorum caſalium extendimus, ac extendi debere præcipimus, & mandamus. Cumque intellexerimus multa caſalia magnæ quantitatis rubrorum habere incorporata nonnulla terrarum portiones, aut petia modicæ quantitatis pedichæ vulgariter nominata: volumus etiam, & ordinamus, ut quicumque caſale habuerit centum rubrorum, aut minus, & hoc maxime ubi aliquod nobile, ſive commodum ædificium pro habitatione exiſtat, & aliquam pedicham vicinam & contiguam habeat, ſi ab uno latere tantum rubra centum, decem: & ſi a duobus, viginti: ſi a tribus, triginta: & ſi caſale excedat ſummam centum, ad dictam ratam, ut ſupra. Et ſi aliquod etiam multorum rubrorum caſale in alio incorporatum eſiſtat, videlicet cum aliqua lingua, quatenus dicta lingua ſit incorporata, illam ſibi arbitrio dictorum Camerarii, & Magiſtrorum pro pretio per peritos æſtimando, & aucta decima parte pluris vendicare poſſint.

Scalas & curritoria vias publicas impedientia ſolvi mandat.

§.24. Et inſuper eiſdem viarum Magiſtris, ut quoſcumque ad ſcalas quaſlibet extra domos, & in viis ſeu plateis publicis eſiſtentes, quarum præſertim in Regionibus Tranſtiberinis, & Trivii maxima adeſt copia, & quæ vias publicas non parum impediunt, & occupant. Necnon ad mœniana, alias curritoria lignea, mignani vulgo nuncupata, extra muros domorum multum, vel modicum ſe porrigentia, & eminentia, in vias publicas proſpectum habentia, infra annum a die publicationis præſentium deſtruendum, & tollendum arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum eorumdem cogere, & compellere. Necnon domorum inquilinis, ut penſiones per eos pro tempore debitas, etiam invitis dominis, retinere, & in expenſas pro deſtructione ſcalarum, & curritoriorum hujuſmodi neceſſarias abſque eo quod ad iteratam dominis ſuis ſolutionem teneantur, convertere valeant, & debeant. Quinimo inquilini ipſi dictas penſiones, donec ſcalæ, & curritoria hujuſmodi ablata fuerint, poſt ſimplicem inhibitionem eis faciendam ſuis dominis ſub pœna ſolutionis dictis Magiſtris viarum iterato faciendæ nullatenus perſolvere poſſint; quod tamen unicuique ferrea, ſeu lapidea mœniana quæ vulgo arengherias, aut balanſtos vocant, habere liceat impune permittentes.

Porticalia demoliri, aut muris claudi jubet.

§.25. Quodque quilibet infra annum prædictum ſuas porticus, ſeu porticalia, penitus, & omnino deſtruere, & demoliri, aut muris claudere habeant: dummodo porticus ipſæ non ſint modernæ, & inſignes, judicandæ, & dignoſcendæ judicio eorumdem Magiſtrorum viarum. Illæ vero porticus, quæ pro viarum dilatatione incidendæ erunt, ita manere tolerentur, quouſque per præfatos viarum Magiſtros eſciſæ fuerint.

Hortoſque in caſamentis Urbis exiſtentes muris claudi præcipit.

§.26. Et præterea, quod inter caſamenta, ſeu in locis ejuſdem Urbis habitatis non liceat cuique habere hortos, ſeu viridaria ſepibus concluſa, ſed illorum domini ſub pœnis prædictis illa muris circumdare teneantur.

Pōtes ligneos tranſverſos in viis publicis amoveri mādat.

§.27. Omneſque pontes lignei per vias publicas tranſverſi cum ſitum publicum occupent, & dictæ Urbis ornatum offendant, infra ejuſdem anni terminum, exceptis tantum illis, qui non in principalibus, ſed tranſverſalibus viis, aut in viculis conſiſtentes, viſum, & lucem non impediunt, judicio eorumdem Magiſtrorum dignoſcendis.

Pontellos in domibus ruinoſis tolli jubet.

§.28. Et ulterius omnes pontelli in quibuſvis domibus ruinoſis in viis, ſive plateis exiſtentes, infra ſex menſes a die publicationis præſentium per illorum reſpective dominos, ſeu inquilinos, ſub pœnis præmiſſis omnino tollantur, & auferantur, auferrique debeant.

Artium diviſionem & ſituationem in certis viis per Camerarium, & Magiſtros fieri, & factam ſervari præcipit.

§.29. Et quoniam ad dictæ Urbis decorem, & ornatum non parum cederet, ſi unaquæque ars ab aliis artibus ſeparata, & in unum collecta, ac unita, ſuis loco, & ordine collocaretur, & præcipue illa, quæ ad victum ſic ſparſa non eſt neceſſaria, cum artifices ipſius Urbis, quaſi abſque ulla diſtinctione invicem confuſi, abſque maxima ordinis perturbatione, ornatuſque, & decoris publici præjudicio habitare noſcantur; qui, quorumcumque tabernæ, & officinæ ſi in ſuis quique locis, & vicis ſegregatis ordinarentur, tam Urbis ornatui, quam, etiam illorum commoditatibus non parum conſuleretur, ut omnis inter eos confuſio amoveatur, & ipſi ab invicem juxta ſpecies ſuas ſeparati, in quantum poterit, decorem Urbis deferant ſimul, & commoditatem. Ideo quod quoties, & poſtquam per Camerarium, & Magiſtros viarum hujuſmodi Artium diviſio, & ſituatio ſtatuta, & ordinata fuerit, quicumque artifex cujuſcumque artis, & eſercitii in aliquo vico, via, aut platea dictæ Urbis, ubi ſuæ artis exercitium magis vigeat, & conſtitutum fuerit, ut præfertur, habitare voluerit, poſſit exercitii artificem inibi commorantem, ſeu commorari volentem, expellere, & eiicere, ac expelli, & eiici facere, & in illius locationes, dummodo ad longum tempus, ſeu ad vitam, vel generationem non ſint, factas, ſubintrare pro eodemmet pretio, data tamen cautione de exercendo dictam ſuam artem in dicto loco ad minus per annum, & ultra arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum viarum præfatorum, exceptis tamen ſemper dominis in propriis domibus habitantibus. Et ad evitandas controverſias poſſint ipſi Camerarius, & viarum Magiſtri ſemper, & quandocumque arbitrio ſuo decernere, & declarare, quæ ars in uno loco magis vigeat, quam altera, ac etiam arti-

ficii

ficii Inquilino ſic pro tempore expellendo, unius menſis, aut longiorem ipſis Magiſtris beneviſum terminum ad evacuandum præfigere. Et inſuper fines, limites, & vicos, infra quos unaquæque ars, & illius artifices ſuo ordine ſtare, & conſiſtere debeant, conſtituere, & declarare, prout, & quando eis videbitur, & placuerit, perpetuo ſtatuimus & ordinamus.

Candelotrariorum, Cordariorum, & Vaccinariorum artes prope flumen exerceri mandat.

§.30. Et quia aeris putrefactio non ſolum ex malis humoribus, & immunditiis, ſed etiam ex malis odoribus, & fœtoribus, generatur, ſicque ars Candelariorum diffuſa per Urbem tetrum putorem reddens, multum nocet Civitati; Idcirco quemadmodum artes vacinariorum, ſeu coriariorum, necnon artificum chordas muſicales ex animalium fibris facientium malum reddentes odorem, ad fluminis Ripam ſeparatæ reperiuntur, ita, & dictam Candelariorum artem, ut is putor exhalationem habeat, prope flumen ad Sixti, ſive quatuor capitum, aut Sanctæ Mariæ nuncupatos Pontes, ubi Camerario, & viarum Magiſtris præfatis magis videbitur expedire, infra menſem a die publicationis præſentium ſub confiſcationis omnium bonorum ipſorum Candelariorum, & aliis etiam in eorum perſonam arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum præfatorum infligendis pœnis reduci, ac in locationes aliis perſonis ibi factas, prout eiſdem Magiſtris videbitur, ſubintrare debere, volumus, & mandamus.

Et vias Urbis non amplius ſilicibus, ſed coctilibus lateribus ſterni præcipit.

§.31. Et quoniam Urbs ipſa nimium eſt humiditati ſubiecta, ſicque in certis partibus ſilicilibus ſtrata humidior efficiatur: Propterea omnibus, & ſingulis muratoribus, ſub exilii, aliiſque pecuniariis, & etiam corporalibus dictorum Magiſtrorum arbitrio infligendis pœnis, dominis vero ſub ducentorum ducatorum, ut præfertur, applicandorum pœna, ne deinceps viam ſilicibus ſternere, ſeu aliquas ſilicatas ante domos ſuas facere audeant, ſeu præſumant, inhibemus. Volumus autem, quod omnes viæ ipſius Urbis coctilibus ſternantur lateribus, una cum ſuis interlineis, quas guidas vocant, piperino, tiburtino, aut ſiliceo lapide, arbitrio dictorum Magiſtrorum; nec ſint aliquo pacto interviſatæ, ſed in unaquaque via ſint omnes guidæ ex piperino, tiburtino, aut ſiliceo lapide.

Camerarioque, & Magiſtris dat facultatem cogendi dominos poſſeſſionum contiguarum viis principalibus, ad ibi ſtruendũ muros &c.

§.32. Et inſuper præfatis Magiſtris viarum in perpetuum, & pro decore ejuſdem Urbis, ac ſtructura viarum principalium, præſertim intus, & extra Urbem in via Flaminia, de Populo nuncupata, infra unum miliare dominos vinearum, & aliarum poſſeſſionum viis ipſis contiguarum, ad muros & alia pro dictarum viarum principalium ſtructura, & decore, arbitrio Camerarii, & Magiſtrorum eorumdem neceſſaria conficiendum, fabricandum, & reſarciendum, vel ratam expenſarum ipſos dominos, & quemlibet ipſorum pro prædictis, & eorum ſingulis reſpective quomodolibet tangentem ſolvendum, & ſeu depoſitandum, prout ipſis Magiſtris videbitur. Et ſi aliquis, vel aliqui dictorum dominorum muros conſtruere, aut alia, ut præfertur, facere, vel dictam ratam ſolvere recuſaverint, præfati viarum Magiſtri pro celeriori expeditione ipſos dominos ſic renitentes, & moroſos, ad ſuas vineas, ſive poſſeſſiones, in toto, vel parte alteri, ſeu aliis pro juſto, & rationabili pretio, ut ſupradictum eſt, æſtimando, vendendum, etiam manu Regia cogere, & compellere.

Et dubia ſuper præmiſſorum intelligentia eorum arbitrio diſſolvendi.

§.33. Ac ad tollendas diſputationes iidem Camerarius, & Magiſtri viarum, omnes, & ſingulas, ac quaſcumque difficultates, & dubia, quæ ſuper præmiſſis, aliiſque omnibus, & ſingulis, in præſentibus contentis, & deſcriptis, ac illorum ſenſu, intelligentia, vel ſignificatione oriri quandocumque contigerit, interpretari, & diſſolvere arbitrio ſuo libere, & licite poſſint, & valeant, licentiam, facultatem, poteſtatem, & auctoritatem omnimodam impartimur.

In quibus cauſis ab eis non appellatur.

§.34. Præterea ſtatuimus, & de novo, etiam ordinamus, quod in cauſa ſternendarum viarum hujuſmodi, præfati Magiſtri ſint meri Judices, & executores, ac ab eorum decretis, & mandatis in hac parte, ſicuti in cauſa mercedis, non poſſint quoquo modo, niſi facto actualiter depoſito penes Notarium ipſorum Magiſtrorum in pecunia numerata, conſignando poſtea actori, vel reſtituendo reo, prout deinde per Camerarium, ſeu viarum Præſidem, ad quem recurſum fuerit, eſſet, vel erit judicatum, appellari, vel recurſus ad quempiam, etiam pro tempore exiſtentes Camerarium, Clericos, vel Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ, aut quoſlibet alios Judices haberi; ſed mandata præfata executioni demandari debeant, non obſtantibus quibuſcumque ſignificationibus per prædictos, vel quoſcumque alios forſan faciendis.

Cauſaſque artis muratoriæ eiſdem Magiſtris audien. committit, ut hic.

§.35. Et ut eorumdem Magiſtrorum viarum officium in ſua auctoritate & dignitate, prout decet, habeatur, illorumque mandata diligentius executioni demandentur, & cauſæ ſuper arte muratoria pro tempore naſcentes ſagacius, & maturius veluti per expertos, & pro minori partium diſpendio decidantur, omnes & quaſcumque cauſas, lites, quæſtiones, controverſias, & differentias, tam inter quoſcumque muratores, & fornaciarios, quam eos, & quoſvis alios artifices aut alias, tam Eccleſiaſticas, quam ſæculares perſonas ſuper dicta arte muratoria, & rebus ad illam quomodolibet pertinentibus, ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, tam active, quam paſſive movendas, cum omnibus, & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, ac toto negocio principali per præfatos Horatium Narum, & Hieronymum Pichum, modernos & pro tempore exiſtentes Magiſtros viarum dictæ Almæ Urbis, qui coniunctim procedere debeant, ſimpliciter & de plano, ac ſola facti veritate inſpecta, etiam ſi, & quando eis videbitur, ſine ſtrepitu & figura judicii, nullaque tela judiciaria ſervata, etiam manu Regia procedendo, audiendas, cognoſcendas, decidendas,

fine-

Digitized by Google

fineque debito terminandas eſſe, & fore decernimus, volumus, ſtatuimus, declaramus, & ordinamus. Non præjudicando tamen, nec derogando prædictarum artium Conſulatibus ita tamen quod a ſententiis ipſorum Conſulum non poſſit ad aliquod aliud Tribunal appellari, nec recurſus haberi, præterquam ad Magiſtros viarum præfatos, & dictæ Urbis Conſervatores, ſeu Camerarinm noſtrum. Cum poteſtate citandi & inhibendi, quos, quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum; conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, vel abſentia, aut latitatione, ſub pecuniariis, aliiſque ipſorum Magiſtrorum viarum, & Conſervatorum reſpective arbitrio imponendis & moderandis pœnis. Et in eventum non paritionis, inobedientes pœnas ipſas incurriſſe, unica tantum citatione prævia, declarandi, & ab eis exigendi, dictaſque cauſas in quocumque ſtatu reaſſumendi, omniaque alia & ſingula deſuper neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi, exercendi, & exequendi. Ita tamen quod neque Gubernator, neque Vicarius dictæ Urbis, neque Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditor, neque ejuſdem Urbis Senator, nec Præſidens Ripæ, ſeu Ripettæ, neque (præter tamen Camerarium noſtrum dumtaxat) quicumque alius, vel alii ejuſdem Urbis, vel extra eam ubilibet conſtituti judices ordinarii vel extraordinarii, delegati vel ſubdelegati, aut quævis aliæ perſonæ cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, & etiam habeant privilegia, vel indulta, quod ipſi ſint judices, vel protectores aliquarum Societatum, vel locorum, etiam piorum, aut cauſarum illorum Auditnres, quatenus ipſi viarum Magiſtri in cauſarum hujuſmodi cognitione prævenerint, cauſas artis muratoriæ hujuſmodi nullatenus, in toto vel in parte audire, cognoſcere, decidere, ſeu ſe in illis quomodolibet, & quovis prætextu intromittere poſſint, neque debeant, & quicquid ſecus factum fuerit, irritum ſit & inane, ac pro infecto habeatur, & per prædictos viarum Magiſtros ſi prævenerint, ut præfertur, omnino revocari quandocumque poſſit (ſalvo tamen quod Clerici & Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ ſe in hujuſmodi cauſis juxta Pauli III. literas prædictas dumtaxat, & non alias intromittere poſſint) perpetuo committimus, & mandamus, ac eoſdem Magiſtros viarum, cauſarum, & litium hujuſmodi Judices, & executores ſpeciales, & generales, ita quod in eis, ut præfertur alte, & baſſe procedere valeant, conſtituimus, & deputamus. Salvo tamen recurſu, ſi partes voluerint, ad ipſum Camerarium.

Et hanc Conſtitutionem in Camera recipi & regiſtrari mandat.

§.36. Mandantes propterea dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in Via lata, Diacono Cardinali Vitellio nuncupato, moderno & pro tempore exiſtenti Camerario, & Præſidentibus, & Clericis præfatis, quatenus ſtatim viſis præſentibus nullo alio deſuper a Nobis, vel Succeſſoribus noſtris, aut dicta Sede, ſeu aliundecumque expectato mandato, omni mora, dilatione, & contradictione ceſſantibus, eaſdem præſentes in dicta Camera recipiant, & admittant, ac in illius libris regiſtrari mandent, illaſque inviolabiliter, & ad unguem, in omnibus & per omnia perpetuo obſervent, ac ab omnibus & ſingulis obſervari faciant realiter, & cum effectu.

Clauſulæ præſervativas apponit.

§.37. Ac præſentes literas perpetuo durare & valere, perpetuique roboris firmitate ſubſiſtere, neque de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis, aut quod præmiſſa, & quodlibet præmiſſorum non fuerint uſu recepta, aut alio quocumque vitio, ſeu etiam intentionis noſtræ, vel ejuſdem Sedis, aut quovis alio defectu notari vel impugnari, neque etiam per Nos vel Succeſſores noſtros, aut dictam Sedem revocari, alterari, ſuſpendi, modificari, aut illis in aliquo derogari umquam poſſe.

Decretum irritans addit.

§.38. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, etiam Legatos de latere, ſublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Executores deputat.

§.39. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Oſtien. & Portuen., ac Tuſculan. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Magiſtrorum viarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus, & ſingulis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eoſdem viarum Magiſtros approbatione, confirmatione, innovatione, ſingulis ſtatutis, voluntatibus, ordinationibus, extenſionibus, ampliationibus, mandatis, præceptis, inhibitionibus, interdictis, conceſſionibus, indultis, commiſſionibus, deputationibus, decretis, declarationibus, revocatione, aliiſque præmiſſis, juxta præſentium tenorem pacifice frui & gaudere. Non permittentes eos, vel ab eis cauſam habentes, per Camerarinm, Præſidentes, & Clericos præfatos, aut quoſvis alios quacumque auctoritate fungentes, contra præmiſſa, vel eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari, inquietari, vel perturbari. Contradictores quoſlibet, inobedientes, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas derogatorias ſubjicit.

§.40. Non obſtantibus præmiſſis, ac certa per Nos dudum Motu ſimili edita ſuper

Digitized by Google

per pœnarum per eluſores, qui fabricas præmiſſas non fecerunt, nec faciunt, incurſarum ampliatione, impreſſioni librorum de ordine noſtro a Civitate Venetiarum ad Urbem traductæ, facta, ſive conceſſa, quam tenore præſentium, quo ad præmiſſa, omnino revocamus. Ac etiam noſtra de novo tollendo jure quæſito, necnon recolendæ memoriæ Pauli Secundi, & Pauli Quarti de rebus Eccleſiaſticis non alienandis, ac alienatis recuperandis. Necnon Bonifacii Octavi etiam Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, de una, & duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, necnon aliis quibuſvis Apoſtolicis, ac in generalibus, provincialibus, & Synodalibus Conciliis, editis, & edendis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Urbis, & Curiæ Romanæ, ac Cameræ Apoſtolicæ, ejuſdemque Curiæ Tribunalium, ac quorumvis Eccleſiarum, Monaſteriorum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, necnon Ordinum, Conſulatuum, & Societatum, ac Univerſitatum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtylis, uſibus, naturis, decretis, capitulis, & etiam novis reformationibus, legibus Pontificiis, & Imperialibus, ſacris Canonibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, illorumque reſpective Populo, Civibus, incolis, & ſuperioribus, ac tam ſupranominatis, quam quibuſvis aliis perſonis, & etiam judicibus Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, vel ad quorumvis inſtantiam, in genere, & ſpecie, ac etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illarum tenores, formas, & decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, motu, & ſcientia ſimilibus, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum fore, & cenſeri, volumus, & decernimus. Necnon omnibus illis, quæ Sixtus, Leo, & Paulus III. Prædeceſſores præfati in eiſdem ſuis literis non obſtare voluerunt, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod illarum tranſumptis, ſeu copiis, etiam impreſſis, manu alicujus Prælati ſigillo munitis, eadem prorſus fides, etiam in judicio adhibeatur, quæ præſentibus, ſi ubicumque forent exhibitæ, vel oſtenſæ, adhiberetur.

> Forma & effectus publicandi, quam habes in fin.

§.41. Et ne quiſpiam ullo umquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ in Cameræ Apoſtolicæ, & Curiæ Capitolii valvis, ac in acie Campi Floræ de Urbe, per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, univerſos, & ſingulos, quorum intereſt, intra menſem a die affixionis hujuſmodi computandum, perinde afficiant, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

> Sanctio pœnalis.
> D. P. An.VI. 23. Auguſti.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, decimo Kal. Septemb., Pont. noſtri anno VI.

CXXI.

Approbatio plurimarum declarationum ad Regulam Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Fraciſci, in eorum Generali Capitulo editarum, ad ipſius Ordinis reformationem.

Aliæ extant Pontificiæ declarationes d. Regulæ, & nonnullæ d. Ordinis reformationes, quas indicavi in Conſt. LXVII. Honorii III. Solet *Tom. III. Par. I. fol. 229.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

> Proœmium.

SEdis Apoſtolicæ copioſa benignitas piis quarumlibet regulari ſub caſtimonia Domino militantium perſonarum votis, libenter annuit, & illis, quæ pro earum felici ſtatu, & reformatione proceſſiſſe comperit, ut illibata perſiſtant, libenter Apoſtolici adjicit muniminis firmitatem.

> Deputatio Cardinalium, pro reformatione hujus Ordinis, & editio Conſtitutionum deſuper factarum.

§.1. Sane cum Nos nuper conſiderantes quam uberes fructus in Dei Eccleſia ſacer Fratrum Minorum Ordo ab ejus inſtitutione produxerit, & quantos in dies producturus ſit, ſi ad priſtinam majorum ſuorum normam per novitatem, ſeu reformationem vitæ reſtitutus foret, quibuſdam ex dilectis filiis noſtris S.R.E. Cardinalibus, & præſertim dilectis filiis noſtris Carolo tituli S. Praxedis Borromæo Protectori, & Ludovico tituli S. Cyriaci in Thermis Viceprotectori ejuſdem Ordinis Presbyteris Cardinalibus Symoneta nuncupatis ipſius Ordinis reformationem curandam commiſerimus, quibus negotium ipſum tantæ curæ fuit, ut dilectum filium Antonium de Sapientibus de Auguſta ejuſdem Ordinis Generalem, &

Mini-

Digitized by Google

Miniſtros, nonnulloſque Fratres ejuſdem Ordinis, tunc congregatos in eo Capitulo generali Florentiæ nuper celebrato, in quo idem Antonius in ipſius Ordinis Generalem ad triennium electus, & deinde a Nobis ad aliud triennium, ſupplicationibus Miniſtrorum Provincialium dicti Capituli Nobis humiliter porrectis confirmatus fuit, ad nonnulla ſtatuta, & ordinationes negotium hujuſmodi concernentia edenda, adduxerint, ac multa priori profeſſioni adjunxerint, ac veterem diſciplinam renovaverint, nihilque prætermiſerint quod ad exactam ſuæ profeſſionis completionem viſum fuerit opportunum, prout in publicis documentis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

Confirmatio hujus Pontificis, ipſarum Conſtit.

§.2. Nos qui ipſum Antonium, petitione, ſupplicatione, & conſenſu dicti Capituli Generalis, ſponte accedentibus, ad aliud triennium in ejuſdem Ordinis Generalem deputavimus, ſtatutorum, & ordinationum hujuſmodi, de quibus certam notitiam habemus, veriores tenores præſentibus pro expreſſis habentes, cupienteſque, ut dictus Ordo, quem in viſceribus gerimus caritatis, ad ſuum priſtinum ſtatum, ſeu vivendi normam reducatur, ſuoſque ſperatos longe uberiores producat fructus, Motu proprio non ad alicujus Nobis deſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, ac ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quæcunque ſtatuta, ordinationes, declarationes, electiones, & electionis hujuſmodi modos, validationes, petitiones, ſupplicationes, conceſſiones, deputationes, prohibitiones, inhabilitationes, amotiones, diſpenſationes omniaque, & ſingula in dicto Capitulo Generali circa dicti Ordinis reformationem facta, & geſta, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, ac ea perpetuis futuris temporibus per quoſcunque ipſius Ordinis Superiores, & alias perſonas ſub pœnis in illis adiectis inviolabiliter obſervari mandamus, ac omnes, & ſingulos tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem ſupplemus. Sicque per eoſdem Superiores, & quoſcunque ejuſdem Ordinis Miniſtros, nunc & pro tempore exiſtentes obſervari, & judicari debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Contrariorum derogatio.

§.3. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ipſius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dicto Ordini, necnon illius Superioribus, Miniſtris, Conventibus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, omniaque contra reformationem hujuſmodi hactenus conceſſa, & edita revocamus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. VI. 17. Septemb.

Dat. Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 17. Septemb. 1565. Pontificatus noſtri Anno ſexto.

Sequuntur iſtæ Conſtitutiones Reformationis.

CAP. I.

Verba Cap. 1.

Regula, & vita Fratrum Minorum hæc eſt, ſcilicet Domini Noſtri JESU CHRSTI Sanctum Evangelium obſervare, vivendo in obedientia, ſine proprio, & in caſtitate.

1. Declaratio, quod Regula S. Franciſci renovat profeſſionem Evangelii.

Per hæc verba Seraphicus Pater noſter, voluit nos docere, quod regula, & vita quam profitebatur, non erat res nova, ſed proculdubio renovata profeſſio Evangelici inſtituti.

2. Declaratio ſuper Obedientia.

Vivendo in obedientia, non ſolum Dei mandata, ſed hominum etiam propter Deum exequendo. Nam & Chriſtus Salvator noſter factus eſt obediens uſque ad mortem.

3. Super Proprietate.

Sine proprio. Quia, ut dictum eſt in præfatione, Fratres Minores nunquam habuerunt quicquam, quod poſſiderent, vel quo uterentur tanquam proprio; ita dicebat de ſe ipſo Chriſtus, vulpes foveas habent, &c. Et de Apoſtolis ſcriptum eſt, multitudinis credentium erat cor unum, & anima una, nec quiſquam eorum, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia.

4. Super Caſtitate.

Et in caſtitate. Qua beatus Franciſcus voluit Fratres ſuos ceteris præſtare, jubens ut nedum mente & corpore caſti eſſent, ſed etiam ne haberent cum mulieribus ſuſpecta conſortia, & ne ingrederentur Monaſteria Monacharum, prout infra dicetur. Duo in hoc Capitulo notantur. Primum, ut vota iſta obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis inviolabiliter obſerventur, pro quorum exequutione ponuntur ordinationes, quæ continentur in ſequentibus Capitulis. Secundum, quod eo modo, quo beatus Franciſcus promittit obedientiam Beatiſſimo Domino Papæ Honorio, & ſucceſſoribus ſuis, ita Fratres agnoſcant ſe ſubditos Romano Pontifici, & poſt ipſum Superioribus Ordinis, Generalibus, Provincialibus, Cuſtodibus, Guardianis, &c. Hæc autem non ex ſua voluntate ſolum, cum illis viſum fuerit, ſed maxime ex voto, quo adſtricti ſunt ſemper, & ubique.

C A P. II.

Verba Cap. 2.

Si qui voluerint.

1. Declaratio ſuper licentia recipiendi Novitios.

In hoc capitulo ſunt tres articuli principales. Primus de recipiendis ad Ordioem Fratribus. Secundus de Apoſtatantibus ab Ordine. Tertius de Fratrum indumentis. Circa primum pouuntur infraſcriptæ conſtitutiones ex decreto Generalis Capituli. Non liceat alieni Cooventui, vel loco, pueros ad Ordioem recipere, neque habitum illis dare, ſioe Generalis, vel Provincialis expreſſa licentia: quæ non detur, niſi prius de puerorum indole conſtiterit, & quod de parentibus bonæ famæ orti ſuerint.

2. Super eorundem educatione, & ætate.

Novitii, qui ſument habitum in quocunque Monaſterio ante ætatem completam ſexdecim annorum, mittantur ſtatim a ſuo Superiore in certum Conventum, ſeu Seminarium, onum, vel plura, quæ Novitiatus vocamus. Qui ſeparati ſint a locis, & habitatione profeſſorum, atque ibi cum ſuis Præceptoribus, & Rectoribus a Capitulo depatandis morantes educentur, & inſtruantur in timore Dei, ac bonis diſciplinis & moribus, atque hac de cauſa in quacunque Provincia ex cuſtodia, ubi commode fieri poterit, multiplicenter dicti Novitiatus, & maneant ibi pueri uſque ad ætatem dictam annorum ſexdecim.

3. Super cura Profeſſorum, non promotorum ad Ordines.

Profeſſi etiam, qui non fuerint in ſacris Ordinibus cooſtituti, quantum fieri poterit, ſua loca, & certum præceptorem habeant, qui eamdem euram, quæ de Novitiis habetur, de illis gerat. Neque hujuſmodi profeſſi per Urbem, vel clauſtra vagari permittantur.

4. Declaratio ſuper ſubventione danda a Conventibus nativis.

Teneantur vero nativi puerorum, & profeſſorum Conventus, iis Conventibus qui præfatos outrient, ſuccurrere juxta taxam a Superiore imponendam.

5. Declaratio ſuper occupatione fratrum non litteratorum.

Qui autem minus apti ad literas inventi fuerint, occupentur muſica, & in ſervitute Conventuum, vel etiam in aliqua arte viris religioſis non contraria, ut puta in arte pictorum, tonſorum, hortulanorum, & ſimilium.

6. Declaratio ſuper deſtinatione ſervientium.

Et ubi non ſuerint hujuſmodi profeſſi, inſerviant Fratres juniores, licet ſuerint Sacerdotes: melius tamen eſſet, ut in quolibet Conventu induerentur aliqui laici, & illis provideretor de victu, & veſtitu juxta condecentiam eorum ſtatus, quemadmodum io pleriſque locis fieri conſuevit.

7. Super ætate emittentium profeſſionem, & promovendorum ad Ordines.

Pueri non admittantur ad profeſſionem, niſi poſt decimumſextum anuum ſuæ ætatis expletum, juxta decretum ſanctæ Tridentinæ Synodi; juxta quam etiam ad ſacros Ordines admittentur, non ſolum quantum ad ætatem, ſed etiam quantom ad ſuffieientiam, & probitatem: ad ſubdiaconatum quidem poſt annum vigeſimumſecundum, ad Diaconatum poſt vigeſimum tertiom, ad Presbyteratum poſt vigeſimum quintum. Profeſſionem vero in libro ad hoc deputato, adoleſcentes & alii profiteri volentes ſua manu ſubſcribant; quem librum ſinguli Conventus particulariter habere teneantur, & qui profeſſionem ſolemnem non emiſerint, nou poſſint promoveri ad ſacros Ordines.

8. Super numero fratrum cujuſque Conventus.

Is quoque tantum numerus Fratrum in ſingulis Conventibus, & locis admittatur, qui ex redditibus propriis Monaſterii, ac conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſteotari. Nec ab eorum parentibus, propinquis, aut curatoribus aliquid ex eorum bonis, quocunque prætextu ante profeſſionem accipiatur, excepto victu, & veſtitu pro tempore, quo in probatione fuerint.

9. Super receptione fratrū alterius Ordinis.

Fratres vero alterius Ordinis, aut etiam ejuſdem Ordinis, qui tameu diverſas habeant obſervantias, ſeu vivendi modum, non recipiantur, niſi a Generali Capitulo, explorata prius eorum vita, & quod ab arctiori inſtituto non diſcedant, fuerint approbati.

10. Super delatione Habitus, &c.

Circa ſecundum, ubi dicitur, Et nollo modo licebit eis de iſta religione &c. Licentia exuendi habitum, aut ſubtus ferendi nulli omnino concedatur: ſed nec morari cum habitu extra clauſtra ſui Ordiois cuiquam permittatur, niſi forte apud aliquos Prælatos, aut alios cauſa lectionis, aut prædicationis, ſeu alicujus pii operis, de licentia ſui Superioris juxta ſeſſ. 25. cap. 4. Et ſi qui hactenus extra ſunt abſque licentia ſuorum Superiorum revocentur juxta Bullam D. N. Pij IV. revocatoriam privilegiorum Datam 13. Kalend. Martii 1564. Contumaces vero excommunicentur, & niſi paruerint, ſubjiciantur Ordinario puniendi. Qui vero de Superiorum licentia alicui Prælato, Principi, aut Univerſitati ſervient, obedientiæ, & correctioni Superiorum ſubjaceant ſemper.

11. Super exitu a Clauſtro, & de Provincia.

Nulli etiam licet exire clauſtra ejus loci, ubi de familia degit, abſque licentia ſui Guardiani, qui cauſam cognoſcat, & comitem illi pro ſuo arbitrio eligat: habeatur tamen ratio virorum inſignium, & graduatorum. Neque aliquis diſcedat ex Cuſtodia, ſine Cuſtodis licentia, ut Conſtitutiones generales, & Benedictus XII. præcipiont. De Provincia vero nonniſi de Magiſtri Provincialis licentia, ſive ejus Commiſſarii in ſcriptis obtenta, neque cauſa accedendi ad Superiorem Prælatum. Qui contrafecerit, ultra poenam a ſancta Synodo Tridentina ſtatutam, etiam in Ordine poena carceris per menſem, & onius publicæ diſciplinæ opprobrio moleſtetur, atque ſecundum Alexandrinas conſtitutiones ad Conventum, Cuſtodiam, ſive Provinciam ſuam confuſibiliter remittatur. Servetur omnino decretum earumdem conſtitutionum, quod ita dicit: Inhibetur inſuper Miniſtris juxta generalia ſtatuta, ut nulli licentiam ad Romanam Curiam tribuant etiam cauſa devotionis accedendi (ne detur occaſio vagandi) niſi in Capitulo de conſenſu Definitorum, & niſi fuerit vir probus, & moribus gravis, vel urgeat magna neceſſitas Provinciæ, Conventus, vel Monaſterii: & ſi fieri poteſt, nullus Romam accedere permittatur, niſi cui fuerit a Generali Miniſtro conceſſa li-

cencia ſpecialis. Hactenus decretum. Si quis vero Miniſter, hujuſmodi licentiam aliter quam ſupradictum eſt, dederit, officio ſuo privetur: ſi autem quis ſine licentia Romam iverit, eum revertentem, etiam ſi literas comendatitias habeat, Provincialis in carcerem tradat, & diſciplinatum a ſua cuſtodia proſcribat.

12. Super manſione fratrum in Conventibus nativis.

Qui clauſtris morantur, non permittautur diu manere in ſuis nativis Conventibus, niſi viri graves, & valde ſenes. Juvenes vero alibi collocentur, & nullus adverſus Superiorem per hoc reclamare præſumat, ſed humiliter juſſa faciat.

13. Super colore veſtimentorum.

Circa tertium, De veſtimentis infraſcripta ſtatuuntur. Ut in veſtimentis ſit modus, neque eorum luxus, ſive colorom varietas, infames apud laicos Fratres reddat, omnes Fratres pannis communibus ſub nigri coloris induantur, vel ſaltem iis raſciis, quæ duplices vocantur, & tales ut panni videantur, quæ etiam ad obſcuritatem tendant. Ceteri omoes panni, & raſciæ (niſi pro habitibus, qui ſubtus deferuntur) abjiciantur, & illis uti non liceat.

14. Super delatione Chyrothecarum &c.

Nullus cothurnos albos, ſive borzachinos deferat, oullus birretum in Eccleſia vel per Civitatem geſtet, neque etiam Chirothecas, niſi in itinere. Qui contrafecerit poſt rerum privationem, etiam a Conventu expellatur; ita fiet de iis, qui aliquod indumentum vanum, & aliquo vano artificio elaboratum geſtaverint.

15. Super delatione Mantellorum.

Pallia, ſive mantelli oon deferantur cum manicis, ſive ornati orbiculis, ſed ſint ſimplices, & longiores, & ſinguli Sacerdotes unum habeant.

16. Super delatione Veſtium, quæ ſubtus portantur, & Cordarum.

Veſtimenta etiam, quæ ſubtus deferuntur, nonniſi honeſta ſint, & coloris Ordinis noſtri. Et tunicæ apertæ non deferantur. Atque cordæ ſint rudes, & communes, non laneæ, aut aliqua curioſitate confectæ, ſuper quibus omnibus ſinguli Provinciales diligenter invigilabunt.

17. Super ſuppellectili in Cellis.

In Cellis, ſeu Cameris Fratrum, non liceat ſupellectilem aliam quam neceſſariam, & profeſſioni paupertatis congruentem habere.

C A P. III.

Verba Cap. 3.

Clerici faciant divinum Officium &c.

1. Declaratio ſuper recitatione Offici.

In hoc Capitulo ſunt tres Articuli. Primus de divino Officio. Secundus de jejunio. Tertius de modo eundi per mundum. Circa primum ſtatuitur, quod omnes, & ſinguli cujuſcumque conditionis exiſtaot, juxta laudabilem, & ſervatum hactenus Religioois morem, divinis Myſteriis, & choro quotidie horis debitis interſint; nullusque exemptus habeatur, niſi quos Alexandrinæ Conſtitutiones excipiunt, ut puta Lectores, & Prædicatores, iofirmi, & alii publicæ utilitati tunc expoſiti, qui tamen alias ſuo debito ſatisfaciant. Divinum vero officium devote, attente, & punctuatim perſolvatur. Neque aliquis e choro diſcedat, niſi expleto officio, ſioe Guardiani licentia.

2. Super Proceſſione per Clauſtra, & Miſſa pro Benefactoribus.

In qualibet prima Dominica menſium, fiat Proceſſio per clauſtra, cum Litaniis pro Eccleſia Catholica, pro fidei defeoſione, ac Principum Chriſtianorum concordia. Die vero Lunæ ſequenti, ubi fuerit numerus ſufficiens Fratrum, cantetur Miſſa pro Benefactoribus Ordinis, vivis, atque defunctis.

3. Super pœna omittentium divinum Officium in Choro.

Si quis autem convictus fuerit de conſueta omiſſione divini officii, ut neque frequentet chorum, oeque videatur, aut audiatur divinis vacare, cujuſcumque gradus, & conditionis extiterit, ſit privatus omni officio, & gradu, & nonniſi per Generalem reſtitui poſſit.

4. Super diſcurſu per Eccleſiam.

Cum divina celebrantur, nemo diſcurrat per Eccleſiam, neque ibi interdiu moram trahat, niſi cauſa orationis, vel ſaltem ex rationabili cauſa Guardiano nota: & dum divina celebrantur, Fratres non audiant io confeſſione abſque neceſſitate, & de Guardiani licentia.

5. Super celebratione Miſſarum, confeſſione, & communione.

Uuiverſi Fratres ad Sacerdotium aſſumpti, ut in Dei timore, & gratia ſe contineant, quam crebrius poterunt, & ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus, prævia peccatorum confeſſione Sacerdoti facienda, Miſſas devote celebrent. Qui vero Sacerdotes non ſunt, ſaltem quintodecimo quoque die confiteantur, & communicent, aliter priveotur arbitrio Superioris.

6. Super ſupellectilibus Eccleſiæ, & Sacrarii munditia.

Curabunt præterea Guardiani, ut omnia Eccleſiæ, & ſacrarii ſuppellectilia munda ſerventur. Eccleſiaque ipſa, & conventus ſæpe purgetur.

7. Super executione Piorum relictorum.

In Conventibus vero, ubi magnus Miſſarum oumerus ex legatis impoſitus eſt, eleemoſyna vero tam tenuis, ut fratres ſuſtentari non poſſint, ſervetur caput quartum reformationis generalis ſeſſ. 25. Trid. Concilii. Ad cujus exequutionem ordinat Generale Capitulum, ut in Capitulis Provincialibus cujuſcumque Provinciæ habeatur hæc conſideratio, eum obligatione Miſſarum, tum emolumenti, quod inde trahitur, & hæc omnia referantur ad Generale Capitulum, ut ibi quicquid ſecundum Deum viſum fuerit, ſtatuatur.

8. Super jejuniis cum ſolitis cœremoniis.

Circa ſecundum, jejunia omoia S. R. E. & Regulæ noſtræ a cunctis fratribus ſerventur, provideaturque illis in his diebus, de convenienti cibo: & juxta conſtitutiones Alexandrinas, cœremoniæ ſolitæ non ſolum in prandio, ſed etiam in refectione ſerotioa, quæ hora competenti fiat, & ad quem omnes conveniant, paragantur. Nulli vero a jejuoio excuſentur, niſi quos conſtitutiones prædictæ eximunt. Quod ſi quis abſque legitima cauſa Guardiano nota oon jejunaverit, idque probari poſſit, ſi correctus non ſe emendaverit, pane, & aqua in carceribus puniatur.

9. Super diſciplina ſexta qualibet Feria facienda.

Singulis ſextis feriis univerſi fratres diſciplinam faciant, & in emendationem peccatorum ſuorum ſe percutiant, memores quod Dominus noſter Jeſus Chriſtus pro peccatis noſtris dira perpeſſus eſt. Hæc autem diſciplina ita fiat. Congregentur in choro, vel ſacrario, ſive alio loco convenien-

nienti fratres, & extinctis luminibus, ac clauſis januis, & feneſtris. Superior, aut alius deputatus, ſignum manu faciat indicans ſilentium, quod per aliquod ſpatium ſervatur, & interim fratres contemplationi vacant. Deinde idem Superior, vel deputatus incipit verſum hunc, & totum dicit, videlicet; *Apprehendite diſciplinam, ne quando iraſcatur Dominus, & pereatis de via juſta.* Tunc omnes incipiunt ſe percutere, & dicuntur alternatim ab omnibus devote, & punctuatim Pſalmi, *Miſerere mei Deus*, &c. *Deus miſereatur noſtri*, &c. cum *Gloria Patri*, &c. *De profundis*, cum *Requiem æternam*, &c. Quibus expletis, dicitur, *Chriſtus factus eſt pro Nobis obediens uſque ad mortem, mortem autem Crucis*, &c. Inde Superior vel Deputatus dicit hanc Orationem incipiens abſolute. *Reſpice quæſumus Domine ſuper hanc familiam tuam, pro qua Dominus noſter Jeſus Chriſtus non dubitavit manibus tradi nocentium, & Crucis ſubire tormentum.* Poſtea dic. ab omnibus, *Salve Regina Mater miſericordiæ*, &c. Et Superior vel Deputatus dicit ſequentes Verſiculos, & Orationes reſpondentibus fratribus ad ſingulos Verſiculos, videlicet ℣. *Emitte ſpiritum tuum, & creabuntur*, &c. ℟. *Et renovabis faciem terræ.* ℣. *Ora pro Nobis Sancta Dei Genitrix.* ℟. *Ut digni efficiamur promiſſionibus Chriſti.* ℣. *Ora pro nobis Beate Franciſce.* ℟. *Ut digni*, &c. Oremus *Deus qui corda fidelium. Concede miſericors Deus fragilitati noſtræ præſidium*, &c. *Deus qui Eccleſiam tuam B. Franciſci meritis*, &c. *Deus cui proprium eſt miſereri ſemper, & parcere*, &c. *Exaudi quæſumus Domine ſupplicum preces*, &c. *Deus a quo ſancta deſideria, recta conſilia, & juſta ſunt opera*, &c. *Ure igne Sancti Spiritus renes noſtros, & cor noſtrum*,&c. *Deus omnium fidelium paſtor*, &c. *Omnipotens ſempiterne Deus, miſerere famulis tuis Cardinalibus Protectoribus noſtris*,&c. *Actiones noſtras*, &c. *Omnipotens ſempiterne Deus ædificator, & cuſtos*, &c. *Omnipotens ſempiterne Deus, qui vivorum dominaris ſimul & mortuorum*, &c. *Per Dominum noſtrum*, &c. In fine dicitur, *Divinum auxilium maneat ſemper nobiſcum. Amen.* Tunc omnes deſinunt ſe percutere, & per aliquam moram ſub ſilentio iterum contemplationi vacant. Demum facto ſigno a ſupradicto Superiore, vel deputato omnes ſurgunt.

10. Super communi menſa, & cibo.

A menſa communi nulli eximantur, tam mane quam ſero: quod ſi aliqui actu legentes, vel prædicantes, ſeu graduati, aut infirmi, judicati fuerint a Superioribus digni hac exemptione, hi tantum cibis a communi deputatis, & ex communi diſpenſa utantur. In menſa autem habeatur ſemper lectio ex Sacra Scriptura, vel ex Sanctis Patribus.

11. Super deſtinato ad emenda eſculenta, & alia neceſſaria.

Soli Procuratori Conventuum, & locorum, aut alii Fratri deputato, Fratrum neceſſaria, præſertim vero eſculenta, & poculenta emere liceat.

12. Super licentiis eundi per mundum.

Circa tertium. Nulli eundi per mundum a Superioribus facultas fiat, niſi ex urgenti neceſſitate; & tunc Prælatus inveſtiget, quo ituri, quæ negocia, & cum quibus ſint acturi Fratres, antequam licentiam illis tribuat: & quantum fieri poteſt non permittat aliquem ſolum proficiſci, ſed ſocium illi aſſignet.

13. Super itinerantium hoſpitio.

Fratres itinerantes non ſint convivæ, neque hoſpitentur in domibus laicorum, præſertim publicorum hoſpitum, ubi ſunt loca noſtra, ſed teneantur convenire Præfectum loci, ubi manere, & de ejus conſilio ſe gerere.

14. Super acceſſu ad Principes, & alios, vel ad aliquem forum.

Nullus magiſtratum aliquem, Principem, vel Prælatum ex quacumque cauſa adire audebit, niſi ea cauſa a Superiore ſuo prius cognita fuerit, obtinueritque ab eo facultatem accedendi. Quin potius prohibetur, ne quis in aliquo foro cauſam ullam, niſi publicam, & de mandato Superiorum, agere poſſit. Quamobrem decernimus, ut cauſæ omnes, quæ Romæ agendæ ſunt, ad Procuratorem Ordinis in Urbe dirigantur, neque aliis committi poſſint, niſi de ejus conſilio, & aſſenſu.

15. Super munere Procuratoris Curiæ.

Procurator autem qui accedentes ad Urbem ſine licentia fratres carceribus non mancipaverit, & in Romana Curia libere, & impune vagari permiſerit, ab officio ſuo cadat, & non poſſit reſtitui, niſi per Generalem, vel generale Capitulum. Hoc autem non ſolum de Procuratore Ciſmontano, ſed etiam de Ultramontano ſi fuerit, intelligatur.

16. Super bonorum aſportatione.

Cuicumque contigerit de mandato Superiorum ad alium locum tranſmigrare, teneatur relinquere Cellam, & ſi qua habet bona ſuo uſui deputata, Superiori loci, unde diſcedit. Si quis vero aſportaverit aliquid extra Conventum, (niſi id geſtaret pro ſua neceſſitate, & de Superioris licentia) illico iis bonis privatus ſit, & proſcriptus a Conventu ad arbitrium Superioris.

17. Equitandi licentia.

Cavebunt etiam Superiores, ne omnibus paſſim concedant licentiam equitandi, præſertim Fratribus junioribus, qui ſunt robuſtæ complexionis, & in literarum ſtudiis non ſe exercent: quamvis intentio Beati Franciſci in hac parte potius pompam & faſtum reſpiciat, quam equitandi opportunitatem excludat.

CAP. IV.

Verba Cap. 4.

Præcipio firmiter Fratribus univerſis, ut nullo modo denarios &c.

1. Declaratio ſuper Proprietate, & uſu pecuniæ, & aliorum bonorum.

Tu recordare quod Bullæ, quæ hic in fine hujus Cap. citantur, ſunt remiſſive indicatæ hic in rubr. Et conceſſio Concilii Trident. hic pariter allegata, legitur in c.3.Seſſ.25

In hoc capitulo uſus pecuniarum omnium, per ſe, vel interpoſitam perſonam videtur omnino Fratribus Minoribus prima fronte interdictus, ita ſonare videtur litera: ſed ſtatim tamen in quibuſdam caſibus videtur conceſſus, ubi dicitur, tamen pro neceſſitatibus infirmorum, & aliis Fratribus induendis, & quod Fratres poſſint equitare, ſi neceſſitate cogantur &c. Præterea, ut communiter interpretantur Doctores, & præcipuæ quatuor magiſtri, qui in generali Capitulo, parum poſt obitum Beati Franciſci, ejus regulam explicarunt, videlicet, Alexander de Ales, Gaufredus, Joannes de

Rupella, & Ricardus de Media Villa, quorum doctrina in Eccleſia recepta eſt, ſciendum eſt, quod recipere pecuniam per ſe, eſt eam auctoritate propria diſpenſare, & in ſuos proprios uſus convertere; Recipere vero per interpoſitam perſonam, eſt eam in uſum alterius auctoritate propria convertere, & diſpenſare. Quod Fratres Minores regulariter non fecerunt, quippe qui confeſſi ſint, ſemper omnia jura, dominium, & proprietatem bonorum omnium ſuo uſui deputatorum penes Eccleſiam Romanam extitiſſe, uſu facti ſimplicis contenti: unde mos ille inolevit, & ſervatum hacteuus in Religione ſemper fuit, ut nulli umquam licuerit etiam in Ordine, hæredem ſibi nominare, neque aliquid diſponere de rebus ſuo uſui applicatis, etiam ſi ex inteſtato, aut alio quocumque modo ſibi obvenerit, niſi acceſſerit ſui Superioris licentia, quæ non niſi ex rationabili cauſa dabatur, quæ tamen hodie poſt decreta Trid. Synodi amplius dari non poteſt.

Quod vero ad tactum pecuniarum attinet, ex Apoſtolica auctoritate habetur, quod tactus, aut contrectatio ſimplex pecuniarum, nullum crimen, aut turpitudinem inpingit, ſed crimen eſt in animo Fratris, qui pecuniam, vel avare recipit, vel occultat, aut ejus dominium, & proprietatem in ſe transfert contra regulam, quam profeſſus eſt; quod explicat Beatus Franciſcus in capite ſexto, cum dicit, Fratres nihil ſibi approprient, &c. Neque putandum eſt Beatum Franciſcum contactum pecuniarum ſimplicem prohibuiſſe, cum id Evangelium non prohibeat. Regula vero ejus ſit hæc, ut ipſe inquit, ſanctum Evangelium obſervare. Et Divus Bonaventura dicit, quod ſine conſenſu non acquiritur poſſeſſio; ergo quamdiu manet in Fratribus voluntas non acquirendi, etiam ſi in eorum manibus pro eorum neceſſitatibus pecunia inferatur, non tamen eam recipiunt, ſecundum quod receptio in eorum regula inhibetur. Unde ſequitur, quod Fratres tangentes pecuniam Regulæ ipſorum non contradicunt illo ſimplici tactu: ſed neque per hoc vitium proprietatis poteſt eis adſcribi. Verum eſt tamen, quod priſci illi patres noſtri, etiam a contactu pecuniarum voluntarie abſtinebant, tum ne ſimplicibus ex hoc aliquod ſcandalum oriretur, & putarent illos accumulandis pecuniis inſudare; tum quia experiebantur erga ſe ferventem adeo Populorum devotionem, ut nihil ſuis neceſſitatibus defuturum umquam dubitarent. Cum autem deferbuiſſet caritas, & frequens Fratrum numerus ex advenientibus quotidie eleemoſynis ſuſtentari nequiret, ne ſtudium Sacræ Theologiæ, & aliarum ſcientiarum, in quibus Ordo noſter inſignis ſemper habitus eſt, inopia peſſum iret, placuit ſummis Pontificibus, & præcipue Martino Quinto, & Sixto IV. nobiſcum diſpenſare, ut ex bonis Romanæ Eccleſiæ noſtram inopiam levare, & erecta literarum Gymnaſia conſervare poſſemus. Noviſſime vero ad conſcientias noſtras pacandas, ad ſcrupuloſque evellendos, qui in mentibus imbecillium quandoque emergebant, etiam dominium rerum in communi, earumque adminiſtratio a ſancta Œcumenica Tridentina Synodo conceſſa nobis eſt. Quæ materia, quoniam communis eſt cum ea, quæ capite ſexto tractatur, ad ipſum locum remittitur.

C A P. V.

Fratres illi, quibus dedit Dominus gratiam laborandi &c. Verba Cap. 5.

1. Declaratio ſuper exercitio Fratrum illiteratorum.

In hoc capitulo Beatus Franciſcus hoc unum contendit, ut Fratres ſui otium fugiant, quod omnium malorum radix, & fomentum eſt. Quamobrem ſtatuitur, ut his, qui in literis, vel in muſica non ſe exercent, exerceantur in aliquo officio, Ianuas pro clauſura obſervent, hortos colant, infirmis, & in gradu collocatis patribus ſerviant. Verrant domum, accedant ad eleemoſynam petendam, & ſimilia faciant, quibus otioſitati malorum omnium ſentinæ occurrant.

2. Super exercitio Fratrum laicorum.

Qui vero laici fuerint, non permittantur deferre coronam in capite, ſed ſerviant publicæ utilitati, & cogantur juxta regulam pro horis canonicis dicere *Pater noſter*, &c. atque nullo tempore admittantur ad ſacros ordines ſuſcipiendos.

4. Super examine recipiendorum ad Studia.

Qui voluerint literas diſcere, examinentur prius a Provinciali Magiſtro, ut ſi eos idoneos ad graviora ſtudia invenerit, certiorem faciat generalem Ordinis, qui in aliquo Religionis Gymnaſio eos collocet: collocari vero pro Baccalaureis non poſſint, qui prius in Dialectica non profecerint, concluſioneſque in ea profeſſione honorifice non ſuſtinuerint. Qui per multos annos in ſtudiis non profecerint, a Gymnaſiis amoveantur, & alii ſtudioſi in eorum locum ſubrogentur.

4. Super exercitio Studentium.

Baccalaurei, & doctores ſtudentes exercebunt ſe alternatim lectionibus, diſputationibus, & prædicationibus, ut iſtis tribus ſimul aſſueſcant, hoc enim modo citius in viros eruditos evadent.

5. Super diſpoſitione Gymnaſiorum.

Minora literarum Gymnaſia ita diſponantur, ut quædam Logicæ, quædam Philoſophiæ ſtudio applicata ſint, ut juvenes, qui deduut ſe literis, per gradus aſcendant, & non poſſint in majoribus conſtitui, qui in minoribus ſaltem per triennium non ſteterint. Similiter & Lectores non fiant Regentes in celebrioribus ſtudiis, niſi in minoribus prius eruditionem ſuam teſtatam fecerint. In majoribus ſtudiis, ubi ſunt Theologiæ profeſſores, ultra ordinarios Lectores ſcholaſticos, habeatur lectio Sacræ Scripturæ, non dimittendo textum Magiſtri ſententiarum, quem omni triennio, in ſubſtantia ſaltem, Regentes teneantur percurrere, & lectiones incipiant ſingulo anno poſt feſtum Nativitatis B. Virginis. Lectores, qui in publicis univerſitatibus legunt, teneantur ad arbitrium Generalis, in iis Conventibus, ubi morantur, unam lectionem legere. Curet etiam idem Generalis,

ne

Digitized by Google

ne ſinat juvenes in propria domo ſtudere, ſed mittat eos extra, ne patria commoda, & affectus eos a ſtudiis abſtrahant.

6. Super promotione ad Doctoratum.

Qui voluerint ad doctoratus inſignia promoveri, non admittantur niſi juxta Breve Sanctiſſimi D. N. Pii Quarti, videlicet in Capitulo Generali præmiſſo rigoroſo examine. Supplicatur tamen eidem Sanctiſſimo Domino Noſtro, ut amoveatur numerus certus promovendorum, & promoveri poſſint ii omnes, qui in eodem Capitulo de conſilio aliquorum publicorum Lectorum idonei a Generali judicati fuerint, nonniſi eodem rigoroſo examine præmiſſo, & præmiſſo promotorum juramento. Eſt enim in Ordine tanta eruditorum copia, ut ad tam exiguum numerum reſtringi non poſſint, quod in proximis Comitiis Generalibus Florentiæ omnes noverunt. At quoniam Fratres extra Italiam conſtituti (excepta Dalmatia) nonniſi difficile, & magnis ſumptibus ad Generale Capitulum accedere poſſunt, ſtatuitur, ut ii omnes, qui voluerint ad magiſtralem coronam recipi, examinentur in aliqua publica univerſitate illius regionis, de qua fuerint, propoſitis concluſionibus in ea facultate, ad quam promoveri voluerint. Qui quidem, ſi præmiſſo rigoroſo examine ab illa univerſitate digni Doctoratus titulo judicati fuerint, fidemque publicam ab ipſa de eorum ſufficientia habuerint, poſſit eos Generalis per ſuas literas in aliqua univerſitate, vel a perſona auctoritatem habente, ad doctoratus lauream ſuſcipiendam admittere. Nullus vero ad doctoratum, vel ad alium gradum ſuperioritatis de cetero promoveatur, qui prius profeſſionem fidei non fecerit, juxta Bullam præfati Domini Noſtri Pii Quarti.

Verba Cap. 6.

C A P. VI.

Fratres nihil ſibi approprient &c.

1. Declaratio ſuper proprietate.

Circa hoc Capitulum repeti poſſent, quæ ſupra in præfatione, & in Capite quarto dicta ſunt, quod ſcilicet Nos non habemus in particulari aliquid proprium, ſed uſum ſimplicem rerum, quamvis ſancta Tridentina Synodus conceſſerit, ut poſſimus habere proprium in communi. Ad tollendum tamen omne proprietatis vitium juxta decreta ejuſdem ſacroſancti Tridentini Concilii, prohibemus omnibus Ordinis noſtri Fratribus, & Sanctimonialibus, ne quiſquam eorum, bona, immobilia, vel mobilia cujuſcumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquiſita, tamquam propria, aut etiam nomine Conventus poſſideat, vel teneat, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conventuique, vel Monaſterio incorporentur, prout nos ex nunc ea applicamus, & incorporamus, applicataque, & incorporata pronunciamus.

2. Super conceſſione uſus vel adminiſtrationis bonorum ſtabilium.

Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Ordinis noſtri concedere, etiam ad uſumfructum, vel uſum, adminiſtrationem, aut commendam. Etſi alique licentiæ, etiam a Generali, aut alio quovis modo ex quacumque cauſa adverſus prædicta hactenus conceſſæ reperiantur, eas ex nunc tollimus, & abrogamus. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conventuum, ad ſolos officiales eorumdem ad nutum Superiorum amovibiles pertineat.

3. Super conceſſione uſus mobilium.

Mobilium vero uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſupellex ſtatui paupertatis, quam profeſſi ſunt, conveniat, nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur; quorum omnium regiſtrum Superiores apud ſe habeant; & ſingulo anno revideant, & Fratres ea vendere, alienare, aut donare nemini valeant. Quod ſi quis aliter fecerit, vel quidquam etiam, ſi pecunia ſit, tenere deprehenſus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & paſſiva voce privatus ſit, atque etiam juxta Ordinis noſtri conſtitutiones veluti proprietarius puniatur. Quinimmo ad errores iſtos tollendos præcipit generale Capitulum, ut in ſingulo Conventu, & Monaſterio ſit ærarium publicum, ubi reponantur ſingulorum Fratrum, & Sanctimonialium pecuniæ; quæ inde non extrahantur ſine neceſſitate a Superiore cognita. Monemus tamen ſingulorum Conventuum Superiores, juxta ſingulorum Fratrum merita, gradum, & neceſſitates, ex reliquis bonis, & præſertim ab eiſdem Fratribus acquiſitis, aliqua eis pro ſtudiorum, & laborum ſubſtentatione, largius, & commodius ſubminiſtrent.

4. Super cura ſenum & infirmorum.

Habeatur vero diligens ſenum, & infirmorum cura: provideaturque eis de communibus eleemoſynis in eorum neceſſitatibus: & in ſingulo Conventu præficiatur ſaltem unus, cui hujuſmodi cura committatur.

5. Super reſignatione uſus bonorum per infirmos ſienda.

Et cum quis infirmari cœperit, ſtatim reſignet Superiori omnia, quæ ſuo uſui fuerint applicata, ut in caſu mortis Conventui cedant.

6. Super diſpoſitione proventuum.

Emolumenta quæ ex Priorum Legatis (vel ut vocant) manſionariis proveniunt, in publicam utilitatem convertantur, & nulli particulari tribuantur.

7. Super nullitate licentiarum diſponendi de bonis Ordinis.

Licentia vero diſponendi de bonis ſuo uſui deputatis, aut etiam de cellulis, & Cameris ipſis, nulli Fratri, aut Sanctimoniali tribuatur, ſed hæc ſit Generalis, & Provincialium cura, ſecundum gradum, & virtutem, ea, quibus videbitur, aſſignare. Et ſi quis hactenus a Superioribus Ordinis, aut etiam a Sede Apoſtolica talem diſponendi licentiam obtinuit, nulla cenſeatur.

8. Super Syndicorum, & Procuratorum munere.

Quod autem ad Syndicos, vel Procuratores, ſanctesios, ſive operarios attinet, ſinguli Conventus, & Monaſteria, ubi Superioribus Ordinis viſum fuerit opportunum, unum, aut alterum illorum, ſive plures eligant ad ipſorum Superiorum nutum amovibiles, ut ſancta Tridentina Synodus decernit; non quidem ut rerum, & bonorum Ordinis Procuratores, & Rectores, quemadmodum hactenus conſuevit, cum nondum Religio haberet proprium in communi, ſed ut Conſervatores, & Deſenſores, qui non poſſint a Principibus, vel Communi-

nitatibus inſtitui, ſed tantum præſentari. Superior vero, qui ei videbuntur, confirmet; & non permittat eos perſeverare ultra triennium, niſi Generale Capitulum ex urgenti cauſa aliter decreverit. Hi vero attingant ſaltem annum quadrageſimumquintum, etiam ubi eis bonorum temporalium fuerit cura commiſſa, teneantur quotieſeumque a Superiore, vel Sanctimonialibus requiſiti fuerint, de ipſis bonis rationem reddere; quæ quidem bona, etiam pecunias ipſas non teneant apud ſe, ſed conſerventur in Monaſteriis, & non exponantur, niſi juxta earumdem Sanctimonialium, vel earum Superiorum voluntatem. In ſpiritualibus vero ullo modo ipſi Syndici, ſive operarii non ſe intromittant, ut infra dicetur. Procuratores ex Ordine, ſingulo menſe coram Fratribus in loco publico ſuæ adminiſtrationis rationem reddere teneantur; alter priventur bonis omnibus ſuo uſui deputatis, etiam ipſo Conventu. In quam pœnam incidat, etiam, qui mercaturas animalium, ſocietates, vel alias negociationis exercere compertum fuerit. Si quis vero in ſua adminiſtratione fraudem aliquam, vel furtum commiſerit, privetur officio, & diſciplinetur. & ſi furtum inſigne fuerit, etiam a Provincia proſcribatur, & per decennium ad officia inhabilis habeatur.

9. Super cuſtodia clavium bonorum Cōventus.

Claves, ſub quibus bona Conventuum, & Monaſteriorum reponuntur, non a Superioribus ipſorum Conventuum, & Monaſteriorum tantum, ſed etiam ab aliis diſcretis perſonis eorumdem locorum cuſtodiantur, qui omnes diligenter introitum & exitum ipſorum bonorum in libris deſcribant, & Prælato ſuo poſtmodum oſtendant.

C A P. VII.

Verba Cap. 7. *Si quis Fratrum inſtigante inimico mortaliter peccaverit.*

1. Declaratio ſuper fratrum confeſſione.

Duo in hoc capitulo docet nos Beatus Franciſcus. Alterum quod Fratres peccantes debeant recurrere. Alterum, quo modo ſunt recipiendi. Circa primum ſtatuitur, & ordinatur, ut nullus Fratrum peccata propria, vel proximi ſui propalare audeat, niſi Superioribus Ordinis, ſub pœna carceris per menſem, & unius publicæ diſciplinæ omni ſexta feria ipſius menſis.

2. Super propalatione ſecretorum, & ſcādalorum Ordinis.

Nullus etiam audebit literas ſcribere in infamiam proximi, & Religionis, neque Fratrum ſcandala, & ſecreta in Ordine revelare, niſi prædictis Superioribus, ſub eadem pœna, & excommunicatione latæ ſententiæ, a qua per ſolum Generalem abſolvi poſſit.

3. Super recurſu a ſententia Provincialis.

Nemo ſubterfugiat judicium ſui Magiſtri Provincialis, neque eum reiiciat quouſque ſuam ſententiam non protulerit. Qui ſecus fecerit, exilio a provincia per triennium puniatur, Provincialis tamen procedat in cauſa. Si vero ſuſpicio fuerit, quæ indiciis vehementibus appareat, quod Provincialis procedat ex odio, & paſſione, poſſit accuſatus poſtulare a Generali Collegam, qui una cum Provinciali cauſam ſuam expediat. Ipſe tamen reus hinc interim recedere non poſſit, ſub pœna convicti criminis.

4. Super recurſu ad brachium ſeculare.

Qui ſi pro iniuſtitia ſibi illata, vel quam prætendit ſibi illatam eſſe ad brachium ſæculare recurrerit, & non potius ad Superiores Ordinis, exulet ſtatim a Provincia, & fiat inhabilis ad omnia Ordinis officia.

5. Super accuſatione fratrum.

Non accuſet frater fratrem de aliquo crimine coram Superiore, niſi per teſtes, vel ſufficientia inditia probare poſſit, quod impouit, aliter accuſans ea pœna mulctetur, quam accuſatus ſuſtinere debuiſſet, & ſic ſemper, quando quis imponit aliquid, quod per teſtes, vel ſufficientia inditia non probetur, pœna talionis puniatur, denunciare tamen liceat, & denunciantem Superior ſecretum teneat.

6. Super offenſione fratrum.

Quicunque ex quavis cauſa in fratrem ſuum manum violentam injecerit, ſanguinemque fuderit, vel etiam ſine ſanguine graviter percuſſerit, ultra pœnas delicto congruentes, etiam ad omnia Ordinis officia in perpetuum inhabilis habeatur, & a provincia expellatur, neque ad officia, ſive provinciam reſtitui poſſit, niſi per Generale Capitulum, & per omnium patrum Definitorum vota. Quas pœnas eos quoque incurrere volumus, & decernimus, qui conviciis, minis, aliiſve modis aliquem ad percuſſionem irritaverint, & laceſſiverint. Teneantur vero Guardiani, & alii locorum noſtrorum Rectores, ſub pœna privationis ſuorum officiorum, hujuſmodi reos, etiam ſi in domo ipſorum non deliquerint, in carcerem conjicere a Superioribus puniendos.

7. Super punitione fratrum delinquentiū.

Qui commiſerit aliquod facinus, propter quod ſi eſſet in ſæculo, foret juxta leges morte plectendus, vel aliquam inſignem infamiam, ſive ruinam Ordini, ſive Ordinis Superioribus intentaverit, perpetuis carceribus condemnetur. Et ſi aliquo tempore condonatum illi fuerit de his pœnis, nunquam tamen ad Conventum ſuum remittatur, neque habilis ad officia Ordinis habeatur.

8. Super punitione contumeliam in fratres dicentium.

Qui verba minus honeſta in contumeliam fratrum, & Superiorum etiam in clauſtro dixerit, pro arbitrio Superiorum jejuniis, & carcere maceretur.

9. Super punitione incorrigibilium.

Incorrigibiles, in Capitulis Generalibus, & Provincialibus publice puniantur. Quod ſi neque hoc modo ad mentem revocari poterunt, ut bene, honeſteque vivere velint, ſuſpendantur a divinis, & laicalem ducant vitam, ac ſerviant Monaſterio tanquam laici. Et ſi perſeveraverint incorrigibiles eſſe, perpetuis carceribus mancipentur.

10. Super correctione fratrum.

Circa ſecundum: Omnibus Superioribus Ordinis præcipit Generale Capitulum, ut Fratres peccantes ita eum juſtitia corrigant, ut miſericordiæ non obliviſcantur, & caveant, ne peccatum fratris occultum in propatulo exponant, & qui debent Ordinis miſerias tegere, & occultare, eas ſæculi auribus non traducant, & manifeſtas faciant.

CAP. VIII.

C A P. VIII.

Verba Cap. 8.

Univerſi Fratres, unum de Fratribus iſtius Religionis teneantur ſemper habere Generalem Miniſtrum, &c.

1. Declaratio ſuper modo dandi ſuffragia in electione Officialium

Circa caput iſtud de electione Superiorum Ordinis, & aliorum officialium, explicandus eſt modus, quo eligi debeant, ut ſervetur Canon ſextus reformationis regularium editæ a Sancta Tridentina Synodo, ubi dicitur. In lectione Superiorum quorumcumque, &c. (explicetur totus). Pro executione igitur præſentis Canonis ex decreto Generalis Capituli Florentiæ nuper habiti ſtatutum eſt, ut hujuſmodi electiones per ea ſecreta ſuffragia fiant, quæ nos balotationes vulgo dicimus: ut puta, in quibus ita facile fraudes non admittuntur, ubi ſingulorum votorum ſuffragia calculis lineis, aut laneis colliguntur, hoc ſcilicet modo, extat vas ligneum duplex, in quod cum quis manus impoſuerit, poteſt calculum ſuum in quam voluerit partem deponere (una enim pars vota affirmativa, altera negativa colligit) & nemo novit ubi calculus ceciderit, ita ut unuſquiſque conſcientiæ ſuæ ſatisfacere, & ipſe a nullo cogi poteſt. In electione igitur Generalium, Provincialium, Procuratoris in Urbe, Cuſtodum, Guardianorum, & omnium officialium, quibus aliquis gradus adminiſtrationis, vel ſuperioritatis in ſubditos ex electione accedit, fiat electio per balotationes, & non alio modo. Quicquid ſecus factum fuerit irritum ſit, & inane. In Provinciis Auſtriæ, Bohemiæ, Romaniæ, Orientis, & Terræ Sanctæ, & ſi quæ ſunt ſimiles Provinciæ, quæ eligere ſuos Provinciales non conſuevere, deſignentur a Generali per triennium Provinciales, qui tamen in deputandis aliis inferioribus officialibus modo ſupradicto utantur. Et ne fraus in calculis oriatur, mandat Generale Capitulum, ut unuſquiſque accipiat ſuum calculum a Præſidente Capituli, quo accepto, recta via ad vas balotationis accedat manu elevata, & digitis extenſis, ita ut omnes videant, quod unicus eſt ſingulorum calculus. Diſcreti etiam ad Provinciale Capitulum profecturi, ubi fuerit numerus conveniens fratrum a ſuis Conventibus, & ipſi Definitores in Capitulo a ſuis Cuſtodiis per bolotationes eligantur. Qui definitores ad aliud officium non poſſint aſſumi, ſed perſeverent in illo per annum uſque ad Capitulum Provinciale, & interim conſilio, & auxilio ſinguli in ſua Cuſtodia provinciali, dum viſitat, aſſiſtant. Quod ſi Provinciale Capitulum non celebrabitur, ipſimet cum Provinciali totidem alios patres per eaſdem balotationes deſcernent, qui ſub nomine Definitorum officiales Provinciæ eligant, & per annum ſimiliter perſeverent. Et ita fiat ſingulis annis, quando Capitulum Provinciale non habebitur. Caveant tamen fratres omnes, quibus jus electionis convenit, ne calculum ſuum alicui tribuant, neve alterius ipſi recipiant, vel fraudem aliquam in modo iſto electionis committant, ſub pœna expulſionis a Provincia, & inhabilitationis ad omnia officia Ordinis.

2. Quod proprietarii non eligantur ad gradus.

Qui ſuas eleemoſynas, & alia bona in manu ſuperiorum ſuorum juxta modum ſupraſcriptum in capite ſexto, non reſignaverit, Conventuique non incorporaverit, non poſſit eligi ad aliquem gradum, & honorem, ſed veluti proprietarius puniatur.

3. Et etiam procurantes officia, ut hic.

Si quis vero via, & favore Principum, & Prælatorum, quaſi vi quadam intromittere ſe in officiis Religionis procuraverit, ſtatim ad ea inhabilis habeatur.

4. Provinciales quando reeligi poſſint.

Provinciales peracto ſui magiſtratus triennalis termino, non procurent reeligi iterum a ſua Provincia, niſi ex defectu fratrum, vel alia rationabili cauſa id Generalis per patentes literas permitteret, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis graduum, quas pœnas extendi volumus etiam ad eos, qui eos elegiſſent.

5. Commiſſarius Generalis a Magiſtro Generali tantum confirmatur.

Commiſſarii Generales quavis poteſtate præditi non audeant electos Provinciales, etiam ſi eorum electioni præfuerint, confirmare, cum id tantum Generalis munus ſit, & auctoritas, niſi id in ſuis patentibus expreſſe contineretur. Qui ſecus fecerint, ab auctoritate, & gradibus cecidiſſe intelligantur.

6. Procurator in Urbe unus ſit, non plures & habitet apud S. Salvatorem in Unda.

Procurator in Urbe maneat apud Sanctum Salvatorem de Unda, hyberno ſaltem tempore, ſecundum antiquas Ordinis conſtitutiones, & Summorum Pontificum decreta. Et ad evitandam diſcordiam unus tantum Procurator, non plures eligantur. Procurator vero electus, ſicut & Generalis juramentum ſolitum, juxta Alexandrinas Conſtitutiones præſtare teneatur.

7. Capitula a Magiſtro Generali convocantur.

Capitula Generalia, & Provincialia poſſit Generalis convocare quando, & ubi illi viſum fuerit, juxta tenorem Regulæ, de triennio in triennium, vel ad alium terminum majorem, vel minorem. Et vocales, qui vocati fuerint, congruo tempore adeſſe curabunt, aliter voce activa, & paſſiva priventur. Qui vero vocales non ſunt, ad Capitula non accedant ſub pœna unius publicæ diſciplinæ.

C A P. IX.

Verba Cap. 9.

Fratres non prædicent in Epiſcopatu alicujus Epiſcopi, cum, &c.

1. Declaratio ſuper obſervantia Conc. Trid. Seſs. 24. cap. 4.

Tria potiſſima in hoc Capitulo animadvertenda ſunt. Primum ne quis fratrum in Epiſcopatu alicujus Epiſcopi audeat prædicare cum ab illis fuerit contradictum, ut ſonat litera, & nuper ſtatuit Sancta Tridentina Synodus ſeſſione octava, canone quarto. Secundum, ne quis officium prædicationis ſibi arroget, ſed a ſuis Superioribus mittatur. Tertium, quomodo ſe habere debeant Prædicatores in eo munere obeundo. Circa primum mandat Generale Capitulum omnibus Prædicatoribus Ordinis, ut ſervent illum punctum Regulæ, & Concilii, ne ſcilicet populo prædicent contradicente Epiſcopo. Quinimo fratres omnes honorem, & reverentiam Epiſcopis exhibeant.

Ser-

2. Super obſervantias an. 14 Seſs. 7.

Servetur etiam decretum, ejuſdem Sanctæ Synodi ſeſſione ſeptima canone decimoquarto, Ne Fratres audiant confeſſiones ſæcularium, niſi prius fuerint a ſuis Superioribus examinati, & ab Ordinariis admiſſi. Qui ſecus fecerint, ultra alias pœnas, reddantur inhabiles ad hujuſmodi confeſſiones audiendas.

3. Super Prædicatorum qualitatibus.

Circa ſecundum, nullus ad officium prædicationis admittatur a Generalibus, ſive Provincialibus Magiſtris, qui non fuerit Sacerdos, vel Diaconus, vita, & moribus comprobatus, præcipue vero Catholica doctrina inſtructus. Superiores Ordinis omnem ſuam curam, & ſtudium adhibebunt, ut bene noſcant Prædicatores, quos admittunt, eorumque doctrinam explorabunt, nequid contra receptam veritatem, vel contra Sedem Apoſtolicam, ſive Chriſtianos Principes prædicetur. Similiter ſe gerant erga Patres confeſſarios, quos non admittent ad tam difficile munus, niſi viros bonæ conſcientiæ, & qui ſciant diſcernere inter lepram, & lepram. Hi autem per Conventus, & loca juxta neceſſitatem diſtribuantur.

4. Super diſpenſatione eorundem.

Magiſtri, & Prædicatores etiam diſponantur hoc modo, ut in prædicationibus, & lectionibus, præſertim caſuum conſcientiæ ſe exerceant, populoſque in fide inſtruant. Et qui non legunt, vel non prædicant, vel in aliquo officio Religioni non ſerviunt (niſi alias in his ſtudiis ſuas partes geſſerint (exemptionibus, & honoribus ſui gradus non gaudeant. Fratres vero, qui ad caſuum conſcientiæ lectionem audiendam non acceſſerint, non admittantur ad audiendas confeſſiones, niſi viri alioquin eruditi, & probati. Et id curent Provinciales ſub pœna privationis officii.

5. Super Prædicatoribus, & Confeſſoribus non habentibus licentiam.

Si quis deprehenſus fuerit Prædicatoris, vel Confeſſoris munus abſque Superiorum licentia exercuiſſe, poſt carcerem per menſem, exulet a provincia per triennium, & ſi ſæpius hoc modo deliquerit, per annum carceribus deputetur.

6. Super his quæ Prædicatores vitare debent.

Circa tertium, nullus Fratrum in ſuis Prædicationibus, ne latum quidem unguem diſcedere audebit a communibus ſenſibus S.R.E., & a Patrum ab ea approbatorum ſententiis, neque aliquam novam opinionem intrudet. Argumenta etiam hæreticorum, vel eorum reſponſiones in medium afferre nemo in ſuis concionibus audebit, ea præſertim, quæ captu diſſicilia ſunt rudi plebeculæ, ne hæreticorum dicta, pro concluſionibus veris, & Catholicis recipiantur. Si quis vero poſthac convictus fuerit aliquam propoſitionem hæreticam, vel ſchiſmaticam populo prædicaſſe, propter quam abjurationem facere teneatur, numquam amplius ad prædicatoris munus, neque ad Ordinis officia admittatur. Et ſi quis a quatuor annis circa fuerit aliqua labe hæreſis notatus, & convictus, habeatur inhabilis ad quoſcumque gradus, & dignitates per decennium.

7. Fratres non edant in lucem libros non approbatos a Superioribus Ordinis.

Nullus etiam librum aliquem tractantem de fide, aut de quacumque alia materia in lucem edere valeat, ſub pœna excommunicationis, & carceris, niſi prius a Generali, vel a deputatis ab eo, ille liber fuerit approbatus, & præterea alia obſerventur, quæ circa hoc in decretis Concilii Tridentini, & Indice librorum cauta ſunt.

CAP. X.

Verba Cap. 10

Fratres qui ſunt miniſtri, & ſervi aliorum Fratrum, &c.

1. Declaratio Super munere Provincialium in Viſitationibus.

In hoc Capitulo B. Franciſcus inſtruit Superiores Ordinis, & eorum ſubditos, quomodo invicem ſe gerere debeant. Superiores vocat miniſtros, & ſervos aliorum fratrum, ut ſciant ſe non eſſe dominos, neque habere dominium ſuper ſubditos, ut Domini temporales, ſed ideo conſtitutos eſſe ſuper alios, ut eorum utilitati, & ſaluti inſervire debeant, præfecturæ enim noſtræ ſunt potius officia, quam dignitates. Subditos vero docet, ut omnimodam obedientiam ſuis Superioribus præſtent, memores, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Quamobrem mandatur omnibus Provincialibus ſub pœna privationis ſuorum officiorum, ut ſingulis annis, dum viſitant, examinare debeant fratres ſuos etiam ſub juramento, de ſtatu Conventuum, & locorum, de vita fratrum, de moribus, de converſatione, & obſervatione harum Conſtitutionum, atque de omnibus certiorem faciant Generalem Magiſtrum, viſitent quoque cameras, explorent ſi quid habent fratres ſuperflui, quod non conveniat ſuæ profeſſioni, & ubi non ſunt Inquiſitores, etiam libros fratrum diligenter examinent.

2. Super eorundem munere circa Fratrum promotiones.

Mandatur quin etiam prædictis ad meritum obedientiæ ſalutaris, ut in promovendis fratribus ad aliquem gradum, vel officium invigilent, ne indigni præferantur dignis, & mali optimis, ſed in omnibus publicæ utilitati, & ornamento conſulant. Præferantur vero, qui publico commodo Conventuum, & locorum, non ſuæ utilitati incumbunt.

3. Super eorundem munere circa ætatem recipiendorum.

Caveant quoque Provinciales ſub pœna privationis officii, ne de cetero cooptent in cœtum Patrum, qui fuerint minoris ætatis annorum quadraginta, nec ad hoc ſuffragari poſſit aliquis gradus, vel officium, præter doctoratus titulum, indecens enim eſt, ut inter eos, quorum conſilio res Conventuum aguntur, omnes paſſim ſine delectu introducantur.

4. Super obedientia Superioribus præſtanda.

Subditis vero mandatur ſub eadem vi obedientiæ, ita humiliter exhibeant ſe dicto Superiorum, ut nihil ſibi magis faciendum proponant, quam illud, quod ipſorum Superiores juxta ſuæ profeſſionis præſcriptum peragendum juſſerint.

Qui autem minus obediens, vel contumax ſuis Superioribus fuerit, & admonitus non ſe emendaverit, veluti regulæ ſuæ, & voti obedientiæ tranſgreſſor puniatur. Et quicumque, in Generali, vel Provincia-

li Capitulo ad aliquod officium aſſumptus fuerit, & non paruerit, per quinquennium ad omnia officia Ordinis inhabilis habeatur, activaque voce careat.

C A P. XI.

Verba Cap. 11.

Præcipio firmiter fratribus univerſis, ne habeant ſuſpecta conſortia.

1. Declaratio Super colloquio & commercio cum inhoneſtis mulieribus.

Duas partes habet hoc Capitulum. Prima prohibet fratribus ſuſpecta conſortia mulierum. Secunda ingreſſum in Monaſteria Monacarum.

Circa primam partem, mandat Generale Capitulum diſtricte fratribus omnibus, ne converſari, neque loqui audeant cum mulieribus malæ famæ, & quantum fieri poterit, etiam ab alloquutione mulierum bonæ famæ, & abſtineant. Qui comprehenſi fuerint habere ſuſpecta conſortia mulierum, & correcti non ſe emendaverint, carceribus per menſem mancipati a Conventu proſcribantur.

2. Super pœna admittentium mulieres intra clauſtra.

Et ſi quis convictus fuerit hujuſmodi mulieres duxiſſe intra clauſtra Conventus, ultra præfatas pœnas, etiam flagris omni ſexta feria publice cedatur per menſem.

3. Super Cuſtodia Oſtii Conventus.

Ut autem hæc omnia ſerventur, diſtricte præcipitur, ut in omnibus Conventibus diligenter clauſura obſervetur, & unus fratrum januæ ſemper aſſiſtat, qui mulieres nullo modo ingredi permittat.

4. Super Hoſpitio ſecularium in Conventu.

In ipſis vero Conventibus, & locis non recipiantur hoſpitio perſonæ ſæculares, niſi forte aliqui Prælati, & viri admodum inſignes ad breve tempus, & de licentia Superioris, ut clauſura debite ſervetur, & laicorum diſcurſu non interrumpatur. Quare obſecrandus eſt Beatiſſimus Papa, ut jubeat Principibus, & Magiſtratibus, ne gravent Conventus, & loca equis, militibus, & aliis eorum officialibus.

5. Super acceſſu Fratrum ad Monaſteria Monialium.

Circa ſecundam partem de Sanctimonialibus, mandatur omnibus, & ſingulis fratribus noſtris, ne accedant ad Monaſteria Monialium, niſi pro divinis agendis, & ex juſſu Superiorum, qui ætatem, & probitatem mittendorum conſiderent, ſub pœna per triennium ſecundum Conſtitutiones Capituli Generalis Mediolanenſis proximi. Et qui mittentur, a Sanctimonialium alloquutione abſtineant, ſub pœna exilii per annum.

6. Super ingreſſu eorumdem intra clauſtra Monialium.

Circa vero ingreſſum Monaſteriorum ſervetur Canon quintus reformationis Regularum Tridentini Synodi, ubi dicitur. Ingredi autem intra ſepta Monaſterii nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. Quapropter mandatur Abbatiſſis omnibus Monaſteriorum noſtrorum ſub pœna eadem, & ſub pœna privationis officii, ne admittant intra clauſtra Monaſteriorum aliquem abſque expreſſa licentia in ſcriptis ſuorum Superiorum, quicumque is ſit, & cujuſcumque conditionis. Licentia autem in caſibus tantum neceſſariis detur, veluti pro Confeſſore, Medico, aut aliis Miniſtris exigente neceſſitate.

7. Super Medici qualitate, & admiſſione intra clauſtra.

Unicus etiam ſit, & communis Sanctimonialium Medicus, provectæ ætatis, ab univerſitate Monialium eligendus, & per Generalem, ſeu Provincialem approbandus, qui, cum in clauſtra Monaſterii ingreſſus fuerit, comitatus a duabus Monialibus ex antiquioribus, ſi Abbatiſſa adeſſe non poterit, ſemper incedat, quouſque clauſtra exiverit.

8. Super admiſſione, & eruditione puellarum inter Moniales.

Circa puellas ſæculares, quæ in quibuſdam Monaſteriis erudiendæ introducuntur, maximam curam adhibeantur Superiores, ut nonniſi honeſtas, & pacificas Virgines de Monialium conſenſu ingredi ſinant, & quæ ingreſſæ fuerint, non ſubſtineantur ultra 19. annos. Quo tempore, vel ſubjectum regularem ſuſcipiant, vel ſubeodæ domum remittantur. Monaſteria vero, quæ tales Virgines recipere non conſuevere, nullo modo ad eas recipiendas cogantur.

9. Super earumdem puellarum examine & approbatione.

Puellæ etiam habitum non ſuſcipiant, nec profeſſionem emittant, abſque approbatione Generalis, vel Provincialis, aliiſque requiſitis juxta decreta Concilii Tridentini in ſeſſ. 25. Quicquid ſecus factum fuerit, irritum ſit, & inane, ac contrafacientes excommunicationem incurrant. Superiores autem ipſi teneantur antea diligenter ſcrutari voluntatem puellarum, an ſponte, an intuitu Monaſterium ingrediantur: ut ſi ſponte ad religionem accedant, eas ſuſcipiant, ſi invite, eas reiiciant, atque domum remittant.

10. Super earumdem ætate, ad ſuſceptionem habitus, & emiſſionem profeſſionis.

Quæ ſponte voluerint ad Religionem accedere, habitum non ſuſcipiant ante duodecimum annum, neq. admittantur ad profeſſionem ante decimumſextum ſuæ ætatis annum expletum, & niſi per annum ſaltem antea in probatione ſteterint. Cujus profeſſionis tempus, ne Epiſcopus ignoret, teneantur præfecti Monaſterio eum ante menſem certiorem reddere ſub pœna a Concilio ſtatuta: & ſingula Monaſteria habeant librum, in quo deſcribantur nomina profitentium, & tempus.

11. Super earumdem bonis.

Ante vero profeſſionem (excepto victu, & veſtitu) nihil tribuatur Monaſterio ex bonis puellarum a parentibus, propinquis, aut curatoribus quocumque prætextu, ne hac occaſione diſcedere nequeant, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit. Quin potius præcipit Sancta Synodus ſub Anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat: & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant.

12. Super Novitiarum Magiſtra.

Habeant quoque ipſa Monialium Monaſteria ſua ſeminaria, ſive novitiatus præcipuamque puellarum magiſtram, quæ eas erudiat, & in viam mandatorum Dei dirigat.

13. Super Monialium exercitio in cultu divino.

In primis vero mandat generale Capitulum Sanctimonialibus omnibus noſtri Ordinis, ut divino cultui ſemper invigilent, Horis Canonicis de noctu vacent, verba otio-

otioſa, & vana non admiſceant, a choro harum tempore non diſcedant, ſed juxta earum profeſſionem, abjectis mundi vanitatibus, & illecebris, ſe totas Deo committant, jejuniis, & orationibus inſiſtendo: præcipue vero jejunia Romanæ Eccleſiæ, & ſuæ Regulæ, ac diſciplinam in his diebus non prætermittent. Confeſſionem peccatorum ſuorum ſingulis ſaltem menſibus faciant, & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant, ut eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter ſuperandas. Quod vero ad Sanctiſſimum Chriſti corpus attinet, præcipit Sancta Synodus ne intra chorum, & ſepta Monaſterii, ſed in publica Eccleſia conſervetur, non obſtante quocumque indultu, aut privilegio.

14. Super Confeſſoris Monialium qualitatibus.

Confeſſores Sanctimonialium conſtituantur viri probi, & modeſti: & non maneant apud unum Monaſterium, ex celebrioribus præſertim, niſi per triennium, niſi forte ex aliqua rationabili cauſa aliter Superiori viſum fuerit. Neque in Monaſteriis noſtri Ordinis Confeſſores ulli admittantur, qui non ſint ex ipſo Ordine, quippe qui ſciunt, quid importet Sanctimonialium profeſſio, & poſſunt a tranſgreſſione regulæ abſolvere, quod non poſſunt ceteri, ut literæ Apoſtolicæ teſtantur. Sed & præter ordinarios Confeſſores alius extraordinarius a ſuis Superioribus, bis aut ter in domo offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat.

15. Super electione Abbatiſſæ Monialium.

Electio vero Abbatiſſæ ea ſit, quæ & aliorum Superiorum Ordinis, ſcilicet per balotationes, nulla ratione conſuetudinis, aut antiquitatis habita, ſed ſit in mera eligentium libertate eam Monialem, quam magis idoneam judicaverint. in Abbatiſſam ſibi eligere, ſervata forma Tridentini Concilii Seſſ.25. cap.7.

16. Quod ejus officium trienio finitur.

Abbatiſſa autem electa confirmationem a Superiore poſtulet: & nihil quod ad Monaſterium, vel ad regimen ipſius pertineat, inconſultis Vicaria, & decretis Monaſterii faciat. Quod ſi fecerit, irritum ſit, & inane. Et ſi ſæpius hoc modo deliquerit, officio ſuo privetur. Sed neque Abbatiſſa aliqua perſeveret ultra triennium, niſi pro reformatione, aut aliqua maxima Monaſterii utilitate, ſed expleto termino triennali ad novæ Abbatiſſæ electionem procedatur, nulla conſuetudine in contrarium faciente.

17. Quæ in Abbatiſſam eligi nequeunt.

Non promoveantur vero ad aliquod officium, quæcumque ſecreta, & ſcandala ſui Monaſterii, extra Ordinem, præſertim apud laicos detulerint, quas volumus expreſſe in excommunicationem latæ ſententiæ incidere, a qua per Generalem tantum præmiſſa pœnitentia abſolvi poſſint. Neque promoveantur, quæ de ſuſpecto conſortio convictæ fuerint, ſed priventur omnino acceſſu ad crates, & rotulas, quouſque ſignum aliquod manifeſtæ reſipiſcentiæ oſtenderint.

18. Quod Moniales abſque licentia non accedit ad Crates vel Rotas.

Nulla ſanctimonialis accedet ad crates, & rotulas aliquam perſonam alloquutura ſine licentia Abbatiſſæ, & cum præſentia Auditricum, quæ in omni Monaſterio ex antiquioribus diſcretis de more habeantur, & hæc licentia raro, & non niſi ex urgenti cauſa, atque pro alloquentis parentibus, & conſanguineis tantum concedatur. Quæ vero ſine Abbatiſſæ licentia, vel ſine Auditricum præſentia ad crates, aut rotulas inventa fuerit, privetur acceſſu ad eas per menſes ſex pro qualibet vice.

19. Quod literas & munuſcula non mittant abſque licentia.

Nulla etiam ſanctimonialis aliqua munuſcula dabit, vel recipiet, neque mittet literas, aut recipiet, niſi prius munuſcula viſa, & literæ lectæ ab Abbatiſſa fuerint, atque ab ea judicatum fuerit, ut admittantur.

20. Quod nulla exeat clauſtra

Ex monaſterio vero exire nulla ipſarum ex quacunque cauſa audebit, niſi ſecundum decreta Sanctæ Tridentinæ Synodi capite quinto reformationis Regularium.

21. Quod veſtimenta ſint ſimplicia & communia.

Veſtimenta etiam Sanctimonialium, hujuſmodi ſint, ut profeſſioni earum reſpondeant, non precioſa, non colorata, non mollia, ſed honeſta, ſimplicia, & communia, manicisque amplis utantur ad earum tunicas exteriores. Et omnes profeſſæ habeant ſua pallia, ſive mantellos, cum quibus ad crates, & coram ſuo Superiore ſemper compareant, quæ contrafecerint, activa, & paſſiva voce ad Superioris arbitrium privata intelligatur.

22. Tela nigra ſit ſuper cratibus.

Super cratibus ferreis ſint telæ nigræ, quæ nunquam auferantur, ne Moniales a quoquam videri poſſint, niſi forte a progenitoribus, fratribus, & ſororibus de licentia Abbatiſſæ.

23. Collatio habitus, & veli, ſpectat ad Superiores Ordinis Fratrum.

Viſitatio, correctio, habitus in ingreſſu, & vel in profeſſione collatio, ad ſolum Superiorem Ordinis, ſive ejus Commiſſarium pertineat, non ad aliquem laicum, ſive presbyterum ſæcularem, conſuetudine, & abuſu aliquo non obſtante. Qui ſecus fecerit excommunicationem illico incurrat, in quam etiam incidant quicunque ſe intromittere audebunt in iis, quæ pertinent ad ſpirituale regimen Monialium, etiam in deputandis Confeſſoribus, aut aliis fratribus, exceptis Superioribus Ordinis, quorum hæc cura tantum ſit, & officium.

24. Electio Factorum pro Monialibus, ſit ab eis, cum Superiorum approbatione.

Circa vero Monaſteriorum, & ſanctimonialium bona, tam mobilia, quam permanentia, ſervetur illud, quod de bonis Conventuum, & Fratrum ſupra in ſexto capite ſtatutum eſt, hoc adiicientes, ut operarii, factores, & alii Monaſteriorum miniſtri non eligantur, neque acceptentur a ſanctimonialibus ſine Superiorum approbatione, ad quorum etiam nutum amovibiles ſint, ut Sancta Synodus decernit.

25. Certus Monialium numerus ſtatuitur in ſingulis Conventibus.

In ſingulis vero Monaſteriis juxta ſtatuta Concilii certus, & determinatus numerus Monialium ſtatuatur, qui vel ex redditibus propriis Monaſterii, vel ex conſuetis eleemoſynis commode ſuſtentari poſſit: ad quod invigilabunt Superiores.

26. Moniales transferri poſſint ad alios Conventus pro reformatione.

Si autem fuerint aliqua Monaſteria, quæ reformatione indigeant, poſſit Superior pro eorum reformatione ſumere Moniales ex aliis Monaſteriis ejuſdem Ordinis, & eas ibi præficere, cujuſcunque dominii, & ſtatus fuerint, non obſtante contradictione Dominorum temporalium.

Et

17. *Confeſſores Monialium curent obſervantiam prædictorum.*

Et quoniam ſupradicta omnia ab ipſis Sanctimonialibus ſervari omnino volumus, mandamus omnibus, & ſingulis Monaſteriorum noſtrorum Confeſſoribus, ne Sanctimoniales, contrafacientes his conſtitutionibus, niſi præmiſſa pœnitentia, abſolvant.

C A P. XII.

Verba Cap. 12

Quicunque fratrum divina inſpiratione voluerint ire inter Saracenos, &c.

1. *Declaratio circa Fratres mittendos ad loca infidelium.*

In hoc Capitulo ſunt duo admodum breves articuli. Primus de iis, qui ad partes infidelium proficiſci voluerint. Secundus de Protectore ejuſque auctoritate. Circa primum invigilandum valde eſt, ut fratres ad terram Sanctam, ad quam provincia Regni Cypri pertinet, ſive ad partes infidelium præcipue ad Peram prope Conſtantinopolim, ubi locum ſatis amplum habemus, profecturi ſint ejus vitæ, morum, & doctrinæ, ut credi poſſit aliquem fructum Chriſtianæ fidei, ex eorum acceſſu ad illas partes proventurum.

2. *Circa Fratres ſe conferentes ad confinia hæreticorum.*

Examinentur etiam, & probentur, qui ad confinia hæreticorum ſe conferunt, præſertim ubi Conventus, & Monaſteria ſunt noſtri Ordinis, ut puta in Gallia, Germania, Polonia, Bohemia, Auſtria, Moravia, Dalmatia, Epiro, & ſimilibus partibus, ut Catholica Eccleſia aliquam utilitatem inde referat. Quapropter ſub vi obedientiæ ſanctæ omnibus Superioribus Ordinis mandat Generale Capitulum, ne cui ad ea loca, niſi prius de mittendorum probitate ſibi conſtiterit, eundi facultatem aliquando faciant.

Subſequuntur alia ſtatuta, & primum circa Protectoris auctoritatem.

Circa ſecundum Deo optimo Maximo ſummæ a nobis gratiæ agendæ ſunt, quod in ea incidimus tempora, in quibus Protectorem ſecundum Regulam noſtram videre, & habere datum eſt. Eo enim Gubernatore, quid boni ſperare non debemus? Eo Protectore, quid adverſi timere poſſumus? Eo Correctore quis ab inſtitutis ſuæ regulæ deficiet? Gubernator eſt, promovebit ad bonum. Protector eſt, defendet a malis. Corrector eſt, continebit in fide, & obedientia Sacræ Romanæ Eccleſiæ. In his enim auctoritas ejus eſt, in his officium ſuum verſatur, ut expreſſe dicit beatus Franciſcus in hoc capite, & declarat Gregorius IX. alias XI. Primus Ordinis Protector, & deinde Sixtus Quartus, & reliqui omnes, qui regulam explicarunt. Te igitur o Illuſtriſſime, & Reverendiſſime Carole Borromæe appellamus, tuam fidem, & benignitatem obteſtamur, ut nos tuæ curæ, & patrocinio commiſſos, Beatiſſimo Avunculo tuo, & Sanctiſſimo Patri noſtro Pio Quarto commendatos facias, tu vero religionem noſtram tua prudentia, conſilio, & auctoritate protegere non deſiſtas, ut ab inimicorum inſidiis tuta, Beati Patris ſui Franciſci veſtigiis inhærendo, ſedulum in humilitatis ſpiritu reddere valeat Domino Famulatum. Præterea cupiens Generale Capitulum, ut ſupradictæ leges, & conſtitutiones tam extra Italiam, quam in Italia ab univerſo ſodalitio noſtro ſerventur, & executioni demandentur, tria hæc præcipua decrevit, ac juſſit.

2. *Circa Generalis & Provincialium facultatem diſpenſandi, in his, quæ in Regula continentur.*

Primum, ne Generalis, & multo minus Provinciales poſſint diſpenſare in his, quæ ſunt de eſſentia Regulæ, ut puta, quæ reſpiciunt tria vota eſſentialia, obedientiæ, ſcilicet, paupertatis, & caſtitatis, ſed neque in aliis niſi ex urgenti neceſſitate, vel aliqua valde rationabili cauſa, quæ tamen decretis Tridentinæ Synodi non adverſetur, ſuper quod ipſorum Superiorum conſcientias oneratas voluit.

3. *Circa acceſſum Generalis ad viſitandum Hiſpaniam, & Portugall.*

Secundum, quod quilibet Generalis in primo officii ſui triennio, ceſſante legitimo impedimento bellorum, aut peſtis, Provincias Hiſpaniarum, & Portugalliæ in perſona propria viſitare teneatur. Quod ſi ex ſua negligentia non fecerit, non poſſit in Generalem reeligi pro ſecundo triennio, ſed alius eligatur, qui huic decreto ſatisfaciat.

4. *Circa punitione Miniſtrorum negligentium exequi hanc reformationem.*

Miniſtri vero, qui in executione præſentis reformationis a Generali, vel Viſitatoribus minus diligentes inventi fuerint, ab officiis ſuis cadant, & reddantur inhabiles, etiam ad minores gradus, & officia Ordinis. Viſitatores autem, qui Provincialium partes implebunt, etiam Provincialium magiſtratu potiantur.

5. *Circa revocationem Conſtitutionum huic reformationi, & Concilio Tridentino adverſantium.*

Tertium, quod conſtitutiones Ordinis noſtri quocunque tempore factæ, etiam ſi Apoſtolica auctoritate ſint confirmatæ, in his, quæ decretis hujuſmodi Tridentini Concilii repugnant, omnino irritæ, & abrogatæ eſſe intelligantur, atque omnes ad limites, & præſcriptiones iſtarum, & Concilii redactæ cenſeantur.

Supplicatio, per executionem Reformationis, in omnibus locis

Poſtremo a Beatiſſimo Domino noſtro Pio Quarto ſupplices petimus, ut jubeat Principibus, & Magiſtratibus, ne ullam moleſtiam, vel impedimentum inferant, vel inferri ſinant, quo minus ſupraſcriptæ Sanctiones in ſuis dominiis executioni mandentur, ſed potius faveant, & auxilium ſuum impendant, &c.

CXXII.

Reſciſſio alienationum, infeudationum, & conceſſionum Terrarum, & locorum S. R. E. ac Sedis, & Cam. Apoſtolicæ, ſine competenti recompenſa, aut neceſſitate, vel dictæ Sedis utilitate, id non exigente factarum.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Apoſtolicæ ſervitutis officium, fidei, & diligentiæ noſtræ divinitus traditum Nos jampridem excitat, & impellit, ut ipſam Sedem, & Cameram Apoſtolicam, non ſolum futuris rerum ſuarum jacturis ſartam tectam præſtare, ſed etiam adver-

ſus illata ſibi detrimenta, ſemotis omnibus omnium injuſtis affectibus quoad ejus fieri poteſt, integrare ſtudeamus.

Hic Pontifex Bullam Pauli IV. editam contra alienantes bona eccleſiaſtica ad terminos juris reduxit.

§.1. Sane licet in Pontificatus noſtri, principio frequentibus multorum, qui Conſtitutionem per felicis record. Paulum Papam IV. Prædeceſſorem noſtrum, de rebus Eccleſiæ non alienandis, & de alienatis recuperandis editam, tanquam nimis rigoroſam, quippe quæ nullam inter alienationes ex cauſa neceſſaria, vel utili factas, & alias mere voluntarias Eccleſiis damnoſas differentiam faciebat, retractari vehementer inſtabant, querelis inducti, rem in plena Signatura noſtra cognoſcere, & multitudinem quærelantium ſedare volentes, dictamConſtitutionem ad terminos juris communis ſub data videlicet 3. Idus Septembr. Pont. noſtri anno primo, reducere quodammodo coacti fuerimus.

Et modo ipſe annullat, quaſcumque alienationes bonorum Eccleſiæ Romanæ, & Sedis, & Cameræ Apoſtolicæ ſine competenti recompenſa, vel neceſſitate, ſeu evidenti utilitate factas.

§.2. Nos tamen, quos ſucceſſus temporis experientia longo rerum uſu, & quotidiano paſtoralis officii noſtri exercitio variis modis edocuit, multas alienationes rerum Eccleſiæ Romanæ, Sediſque, & Cameræ prædictarum per aliquos importunis precibus, & aliis variis artibus inductos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & forſan (quod dolenter referimus) per Nos, nulla rationabili cauſa ſuadente in graviſſimam ipſius Eccleſiæ læſionem, Dei offenſam, populi ſcandalum, & evidens animarum periculum hactenus factas, & approbatas extitiſſe, non ſolum perſpicui hujus animarum periculi magnitudine, ſed etiam debita erga Deum, & ſuam, cui Nos præeſſe voluit, Eccleſiam pietate, tum etiam urgentis conſcientiæ noſtræ teſtimonii religione perculſi, rem omnem cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro ſecreto diligenter duximus perſcrutandam: ubi mature conſiderantes bonum, & fidelem Dei ſervum, nihil eorum, quæ ſibi a Domino credita ſunt, diſtrahere, ſeu negligere, nec aliter quam ex cauſa vel neceſſitatis, vel evidentis utilitatis alienare: ſed cuncta fideliter conſervare debere; hinc eſt, quod his, aliiſque juſtis de cauſis moti quarumcumque venditionum, infeudationum, conceſſionum, & aliarum quocunque nomine nuncupatarum alienationum de Civitatibus, Terris, Oppidis, Caſtris, Feudis, Dominiis, & locis, & aliis ſtabilibus bonis, ac cenſibus, & juribus quibuſcunque ubilibet conſtitutis ad Eccleſiam, Sedem, & Cameram præfatas, quomodolibet pertinentibus, & quæ pertinuiſſe, vel pertinere cenſeri poſſent, cujuſcunque qualitatis, quantitatis, excellentiæ, & quantumvis maximi, vel minimi momenti fuerint, quibuſvis perſonis, quavis Eccleſiaſtica, vel ſæculari, ſive mundana, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Cardinalatus honore, ſeu Marchionali, Ducali, Regali, vel alia quacunque dignitate, ſeu præeminentia præditis, aut etiam Communitatibus, Univerſitatibus, Collegiis, & aliis per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac per Nos dictamque Sedem, ac Cameram ex cauſa gratioſa, & lucrativa, ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiva, nec competenti recompenſa, ſeu neceſſitate, vel evidenti dictæ Sedis utilitate id non exigente perpetuo, vel ad recipientium vitam, aut alias ad longum tempus etiam per viam permutationis, hypothecæ, recompenſæ, contractus, etiam jurati, etiam de Fratrum conſilio, quovis colore, vel ingenio, etiam Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſvis adverſus quaſcunque revocationes, & alias contrarias diſpoſitiones præſervativas, & in priſtinum ſtatum reſtitutivis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam a quocunque quantumlibet longiſſimo, & immemorabili tempore, citra quomodolibet factarum, & conceſſarum, ac etiam iteratis vicibus approbatarum, & innovatarum, contractuumque deſuper initorum, & juramentorum, necnon quarumcumq; Apoſtolicarum, & aliarum ſcripturarum, aliorumque hic etiam de neceſſitate exprimendorum tenores, ac quarumcunque litium, & cauſarum, ſi quæ deſuper ubilibet, & in quavis inſtantia pendeant, ſtatus & merita præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum infererentur pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, de fratrum ipſorum conſilio, & aſſenſu unanimi ex certa ſcientia noſtra, ac de eadem Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, univerſas, & ſingulas venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſſiones, & alias omnimodas alienationes, & contractus præfatos quæcunque, quotcunque, & qualeſcunque, ac in quorumvis Principum, ac Cardinalium, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum favorem, vel eorum contemplatione, per Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, neceſſitate, vel evidenti utilitate Sedis hujuſmodi id non exigente, ſeu ſine aliqua, vel ſaltem minime correſpectiva, neque competenti recompenſa, ut præmittitur, factos, & conceſſos, ac confirmatos, & approbatos, etiam ſi quantumvis longiſſima temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo revocamus, reſcindimus, caſſamus, irritamus, annullamus, ac viribus omnino vacuamus.

Declarat etiã hujuſmodi alienationes nunquam tenuiſſe.

§.3. Declarantes venditiones, ceſſiones, infeudationes, locationes, donationes, permutationes, hypothecas, conceſſiones, & ceteras alienationes præmiſſas nequaquam tenuiſſe nec tenere, nullumque emptoribus, ceſſionariis, feudatariis, locatariis, donatariis, aliiſque rerum ipſarum detentoribus, nec aliquem poſſidendi titulum per eas quæſitum eſſe, nec eiſdem Eccleſiæ, Sedi, & Cameræ præjudicium afferre potuiſſe.

Vaſſalloſque nullum jus vaſſallagii debere occupa-

§.4. Ac Civitatum, Terrarum, & aliorum locorum eorumdem habitatores vaſſallos, & ſubditos, dictis illorum detentoribus

tentoribus bonorum Sedis Apoſtolicæ.

bus nullum vaſſallagii, fidelitatis, vel ſubjectionis, aut aliud jus, vel obedientiam, alienationum hujuſmodi, vel etiam juramenti per eos illis præſtiti, quod etiam eis harum ſerie relaxamus, pretextu, debere aut illis adſtrictos eſſe.

Occupatoreſque, bona occupata, & fructus reſtituere debere.

§.5. Quinimo detentores ipſos ad eaſdem Civitates, Terras, Caſtra, Oppida, & loca Sedi, & Cameræ præfatis realiter, & cum effectu reſtituenda, & relaxanda, ac eorum detentores ad fructuum inde poſt obitum concedentis hactenus perceptorum, & in poſterum percipiendorum reſtitutionem in utroque foro omnino teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis. ac etiam pecuniariis, necnon privationis quorumcumque illorum feudorum Eccleſiaſticorum per eos etiam legitime obtentorum, & inhabilitatis ad illa, aliaque deinceps obtinenda, ac aliis juris, & facti remediis cogi, & compelli poſſe.

Clauſulæ præſervativæ.

§.6. Ac decernentes præſentes vim perpetuæ legis habere, neque de nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, ſeu impugnari poſſe, ſed illas omni exceptione remota, validas, & efficaces fore, ſuoſque plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari.

Decretum irritans.

§.7. Sicque per quoſcumque judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, in quavis etiam de præſenti pendente cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Ac irritum quoque, & inane quicquid a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus reductione noſtra, & litis pendentiis præmiſſis, ac etiam per Nos præſtitis juramentis, & de non tollendo jus quæſitum, aliiſque quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, promiſſionibus, ratificationibus, obligationibus, ſubmiſſionibus, renunciationibus, & literis Apoſtolicis, detentoribus præfatis, & aliis quibuſvis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus per Nos etiam Conſiſtorialiter, & contra tales revocationes quomodolibet conceſſis, ac etiam pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe paribus, Motu, ſcientia & poteſtatis plenitudine derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma, & effectus publicandi.

§.9. Ut autem præſentes ad eorum, quos concernunt, notitiam facilius deducantur, volumus, & mandamus, quod illæ in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ, ac Cameræ Apoſtolicæ valvis per aliquem ex noſtris Curſoribus affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, univerſos, & ſingulos, quorum intereſt, ſi citra videlicet infra menſem, ſi vero ultra monte, fuerint, infra tres menſes a die affixionis hujuſmodi computandos perinde afficiant, ligent, arctentque, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. die 17. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, 15. Kal. Decembris, Pont. noſtri Anno VI.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones

✠ *Ego Jo. Mi. Cardinalis Saracenus.*
✠ *Ego Jo. Cardinalis Sancti Vitalis.*
✠ *Ego Jo. B. Cicada Card. S. Clementis.*
✠ *Ego Scipio Card. Piſarum.*
✠ *Ego Jo. Card. Reumanus.*
✠ *Ego Jo. Ant. Card. Capiſuccus.*
✠ *Ego F. M. G. Card. Alexandrinus.*
✠ *Ego Clem. Card. Aracœli.*
✠ *Ego Jac. Card. Sabellus.*
✠ *Ego Jo. Ant. Card. S. Georgii.*
✠ *Ego Bern. Card. Salviatus.*
✠ *Ego Lud. Card. Simoneta.*
✠ *Ego F. Card. Paceccus de Toledo.*
✠ *Ego M. Ant. Card. Amulius.*
✠ *Ego Jo. Franciſ. Card. de Gambara.*
✠ *Ego M. S. Card. de Alta Emps.*
✠ *Ego Franciſcus Card. Mantuanus.*
✠ *Ego Marcus Ant. Card. Columna.*
✠ *Ego Ptolomæus Card. Comenſis.*
✠ *Ego B. Card. Lomellinus.*
✠ *Ego Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Cam.*
✠ *Ego Franciſcus Card. Alciatus.*
✠ *Ego Gulielmus Card. Sirletus.*

Publicatio.

Anno a Nativitate D.N.J.C. 1565. Indict. 8. die vero 5. menſis Octob. Pontificatus autem Sanctiſſi. in Chriſto Patris, D.N.D. Pii divina Providentia Papæ IV. anno ſexto, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Canc. Apoſt. ut moris eſt, per Nos Scipionem de Octavianis, & Jo. Andream Rogerium Curſores.

Alex. Aſtancollus Mag. Curſ.

Sequitur facultas Camerarii ſup. prædictis.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

DEcens eſſe arbitramur, & congruum ita Nos &c. ut ſupra.

§.1. Nos literas ipſas, ac in eis contenta quæcumque ſuos plenarios, ac debitos effectus ſortiri cupientes, Dilecto filio noſtro Vitellotio S. Mariæ in Via-lata Diacono

Cardi-

Digitized by Google

Cardinali Vitellio nuncupato, noſtro ac ejuſdem S.R.E. Camerario, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus in virtute ſanctæ obedientiæ ipſe etiam ultra ordinariam ſui Camerariatus officii facultatem per ſe, vel alium, ſeu alios literas prædictas, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ſolemniter publicans, faciat auctoritate noſtra executioni debitæ demandari, illaque firmiter, & inconcuſſe obſervari. Non permittens Sedem, & Cameram præfatas, ac pro eis agentes quoſcumque contra literarum earumdem tenorem indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, literiſque prædictis contravenientes etiam contra eos manu Regia, ac ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſolaque rei veritate inſpecta procedens, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias ejus arbitrio infligen., moderan., & applican. omni quacumque appellatione, & reclamatione remota, compeſcendo.

Deputatio Camerarii executoris dictæ Conſtitutionis.

§.2. Non obſtan. de una, & duabus, non tamen tribus dietis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Derogatio contrariorum Sola ſignatura ſufficit.

§.3 Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura, etiam, ſi videbitur, abſque aliqua illius regiſtratura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

CXXIII.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum Civilium, Gubernatoris, Vicarii, Judicis Burgi, & Magiſtrorum Viarum Urbis, & etiam Capitolii in caſibus, de quibus per Statuta non eſt proviſum.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio &c.

Cum nuper generali Reformationi, circa Romanæ Curiæ officia, & Tribunalia per noſtras deſuper editas literas providerimus, & inter cetera ſtatuerimus, ut quorumdam Tribunalium Notarii, pro actis coram eis facien. adnotandis, & conſeribendis, mercedem juxta taxationem per Nos eis ordinandam, & non ultra, exigere valeant: idcirco Nos illam ad ſupraſcriptum modum duximus reducendam. Quam per Notarios actuarios in cauſis Civilibus Curiarum Almæ Urbis noſtræ Gubernatoris, & noſtri in eadem Urbe Vicarii, necnon Capitanei Burgi Sancti Petri, & Magiſtrorum viarum, ac in caſibus, in quibus per ſtatuta Urbis ſpecialiter non providetur, etiam Senatoris, ejuſque Collateralium, & Capitanei appellationum, ac Magiſtrorum, Juſtitiariorum, obſervari mandamus, ſub pœnis in dictis noſtris literis expreſſis. Utque tam ipſis Notariis, quantum petere valeant, quam partibus litigantibus quantum ſolvere debeant, jugiter innoteſcat, jubemus, ut ſinguli Notarii prædicti, taxationem ſupraſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, Tabellæ affixam in ſuo quiſque Officio in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit, teneant, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Notarii prædicti ſervent hanc taxam, & tabellam affixam teneant in loco publico.

Placet Motu proprio I.

Pro quocumque Monitorio, Arreſto, ſeu præcepto litis introductivo, cum clauſula, ſiquis, &c. nihil.

Pro quacumque petitione, comparitione, proteſtatione, ſive allegatione, bol. unum. b. 1

Pro quacumque revocatione inhibitionis de facto factæ, Arreſti, Sequeſtri, ſeu cujuſvis Mandati, bol. duos. b. 2

Pro mandato ſuſpicionis fugæ, cum examine teſtium uſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. decem. b. 10

Cum productione jurium a decem infra, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

A decem ſupra, cum examine teſtium, bol. duodecim. b. 12

Cum productione Jurium a decem ſupra bol. decem. b. 10

Pro Arreſto in carceribus, idem ſolvitur reſpective.

Pro mandato de relaxando, cum cautione uſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. quindecim. b. 15

Si vero cum conſenſu, ſine cautione, bol. duodecim. b. 12

Abinde ſupra, ſi cum cautione, bol. vigintiquinque. b. 25

Si vero ſine cautione, bol. viginti. b. 20

Pro quocumque mandato in contumaciam, bol. tres. b. 3

Pro revocatione Mandati in contumaciam, bol. duos. b. 2

Pro non Gravetur, ſeu mandato de non moleſtando in forma juris, bol. tres. b. 3

Pro quocumque depoſito pro quacumque ſumma in actis facien. nihil.

Pro reſtitutione depoſiti pro quolibet ſcuto in cauſa mercedum, bol. unum in ceteris. b. 2

Pro rogitu cujuſcumque obligationis in officio uſque ad ſummam ſcutorum decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Abinde ſupra, bol. decem. b. 10

Extra officium duplum.

Pro caſſatione cujuſcumque obligationis Judicialis uſque ad ſummam decem, bol. quinque. b. 5

Abinde ſupra, bol. decem. b. 10

Pro ſuſceptione termini in judicio ad ſolvendum, bol. duos. b. 2

Pro quacumque ſuſceptione cenſurarum in judicio, quæ non fiat niſi ultra decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Pro moderatione cenſurarum, bol. duos. b. 2

Pro quocumque partito litis deciſivo, bol. duos. b. 2

Pro quocumque juramento extra Officium: ſuſceptione termini, aut actus judicialis uſque ad ſcutos decem, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Abin-

Abinde ſupra, bol. decem. b. 10

Pro quocumque Mandato vigore termini in judicio ſuſcepti, vel cenſurarum, vel juramento uſque ad ſummam ſcutorom, quinque, bol. qninque. b. 5

A ſcutis qoinque oſque ad decem, bol. decem. b. 10

A decem uſque ad vigioti, bol. vigin. b. 20

A vigioti uſque ad quamcumque ſummam, bol. quinquagiota. b. 50

Pro decreto ſupradicti mandati, bol. duos. b. 2

Pro quacumque fide de exequendo Mandatum in alia Curia decretum, ſeu appoſitionis manus in contumaciam, vel alias non facto proceſſu, bol. dnos. b. 2

Pro quocumque rogitu procuræ in Officio, bol. duos. b. 2

Extra vero officium, bol. octo. b. 8

Pro productione quorumcumque juriom, articulorum, & ioterrogatoriorum, bol. duos. b. 2

Pro quacumque reſtitutione jurium cum dimiſſione copiæ a decem ſcutis infra, ſupra tamen duo in ſcripturis privatis, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

A decem uſque ad viginti, bol. quindecim. b. 15

A viginti ſupra, bol. viginti. b. 20

Si vero inſtrumenta, vel alia jura, duplum io quolibet caſu prædicto.

Pro relatione ad videndum jurare teſtes, & illorum reductione, ſpecificatione materiarum, etiam ſi inſimul cum inductione teſtium fiat, bol. duos. b. 2

Pro reſponſione articulorum, ſive præparatoriorum pro quolibet articulo, ſeu præparatario, etiam generali, ſive fiat verbo, ſive fiat per productionem cedulæ, bol. unum. b. 1

Pro examine Teſtis io quacumque ſumma, ſummarie abſque articulis, & interrogatoriis bol. ſeptem cum dimidio b. $7\frac{1}{2}$

Pro examine ſuper recogoitione terrarum, bol. quatuor. b. 4

Pro recognitione apocarũ bol. tres b. 3

Pro examine ſuper articulis, & interrogatoriis a ſcutis decem infra, ſupra tamen duo, bol. decem. b. 10

A decem uſque ad viginti, bol. quindecim. b. 15.

A vigioti uſque ad quamcumque ſummam, bol. viginti quinque. b. 25

Si vero articuli, & interrogatoria fuerint exceſſiva, ſolvatur arbitrio Domioi.

Eatra vero officium ſolvatur duplum.

Pro copia teſtium publicorum, ſolvatur ad rationem nt ſupra pro examine.

Pro quacumque informatione judici facieoda cum oſtenſione actorum, jurium, vel teſtium, a quinque ducatis infra, bol. tres. b. 3

A quinque, uſque ad dec., bol. ſex. b. 6

Abinde ſupra, bol. ſeptem cum dimidio.

Et unica tantum informatio in omnibus caſibus ſolvatur. b. $7\frac{1}{2}$

Et ſi fiat extractus, vel Regiſtrum, nihil ſolvatur pro informatione.

Pro quocumque decreto diffiuitivo, vel nota ſententiæ vim diffinitivæ haben. uſque ad ſummam ſcutorum quiaque, bol. quinque. b. 5

Uſqoe ad decem, bol. decem. b. 10

Uſque ad viginti, bol triginta. b. 30

Uſque ad quamcumqoe ſummam, bol. quadragintaquinque. b. 45

Pro quocumque mandato vigore ſenteotiæ ſervatis ſervandis, vel cauſa cognita, uſque ad ſummam ſcutorum quinque, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Uſque ad decem, bol. decem. b. 10

Uſque ad viginti, bol. triginta. b. 30

Uſque ad quamcumque ſummam, bol. quinquaginta. b. 50

Pro copia cujuslibet commiſſionis, bol. decem. b. 10

Pro copia ſimplici cujuslibet inſtrumenti in actis rogati, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Pro copia ſubſcripta pto fide eorumdem, bol. decem. b. 10

Pro copia articulorum, ſi ſit magoa ſcriptura, bol. decem. b. 10

Pro copia cujuslibet petitionis partiti juramenti, allegationis, & cujuſcumque alterius actus judicialis in actus facti, bol. duos. b. 2

Pro mandato de evacuaodo domum, bol. viginti quinque. b. 25

Pro quocumque mandato de conſignandis pignoribus, b. tres. b. 3

Pro quocumque decreto confeſſionis debiti bol. duos. b. 2

Pro quibuſcumque literis declaratoriis vigore Mooitorii, vel in illarum loco Mandato in contumaciam, b. trigintaſeptem cum dimidio. b. $37\frac{1}{2}$

Pro quibuſcumque literis excommunicatoriis, ſive deligatoriis vigore obligationis in forma Cameræ, vel ioonito. ii reiotegrati, vel mandato loco illarum uſque ad ſummam vigintiquinque ſcut., bol. trigiotaſeptem cum dimidio. b. $37\frac{1}{2}$

A vigintiquioque uſque ad quamcumq; ſummam, bol. quinquaginta. b. 50

Pro abſolutione a cenſutis, bol. ſeptem cum dimidio. b. $7\frac{1}{2}$

Pro inſtrumento abſolutionis a cenſuris idem ſolvatur, prout in literis.

Pro quocumque Brachio ſæculari, ſolvatur duplum ad rationem ſummæ prædictæ.

Pro mouitorio eatra Urbem in illius diſtrictu, bol. vigioti. b. 20

Pro rogitu inſtrumenti poſſeſſionis infra mœnia Urbis, bol. triginta ſeptem cum dimidio. b. $37\frac{1}{2}$

Extra vero mœnia Urbis, arbitrio Domini.

Pro inventario de bonis, extra officium, bol. quinquaginta. b 50

Pro publicatione inſtrumentorum, ſerventut ſtatuta Urbis.

In cauſis a quinqoe iofra, ſpecificentur materiæ in actis, & examioentur teſtes abſque articulis, & interrogatoriis, & Notarius teneatur ſuper generalibus examinare, & ſi pars voluerit dare interrogatoria, concordet Notarium.

Et ſi agatur de bonis, & non de pecunia-

rum

rum quantitatibus ſtetur arbitrio Domini, qua taxa ſolvi debeat.

Pro exactionibus fiendis, prout hactenus fieri conſueverint, pro quolibet ſolio habentibus lineas vigintiduas in qualibet pagina, bol. ſeptem cum dimidio. b $7\frac{1}{2}$

In cauſis Commiſſariis, pro comparitione, & relationibus, nihil recipiatur, & in omnibus caſibus ſolvatur, prout in aliis Urbis tribunalibus ſolvi ſolitum, & conſuetum eſt.

A pauperibus miſerabilibus perſonis ſolvere impoten. nihil juxta formam literarum noſtrarum accipiant.

CXXIV.

Taxa mercedum Notariorum cauſarum criminalium Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, & Senatoris Urbis, ac Judicis Burgi.

PIUS PAPA QUARTUS

Motu proprio, &c.

Notarii prædicti ſervent hanc taxam, & tabellam affixam teneant in loco publico.

Cum nuper generali reformationi circa Rom. Curiæ Officia, & Tribunalia per noſtras deſuper editas literas providerimus, & inter cetera ſtatuerimus, ut quoromdam Tribunalium Notarii pro actis coram eis ſacien., adnotandis, & conſcribendis mercedem juxta taxationem per Nos eis ordinandam, & non ultra, recipere valeant. Ideirco Nos illarum ad ſupradictum modum duximus reducendam, quam per Notarios actuarios in cauſis criminalibus Curiarum Almæ Urbis noſtræ, Gubernatoris, Auditoris Cameræ, Vicarii, Senatoris, ac Burgis obſervari mandamus, ſub pœnis in dicti noſtris literis expreſſis, utque tam ipſis Notariis, quantum petere valeant, quam partibus litigantibus, quantum ſolvere debeant, jugiter innoteſcat, jubemus, ut ſinguli Notarii prædicti taxationem ſubſcriptam in vulgari ſermone impreſſam, & tabellæ affixam in ſuo quiſque officio, in loco publico, quo ab omnibus inſpici, legi, & intelligi poſſit, teneant, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Pro receptione querelæ ex officio, vel ad inſtantiam partis, ſeu in officio, ſive extra officium. nihil.

Pro examine teſtium pro informatione Curiæ; ſive in officio, ſive extra officium, ſimiliter ex officio, vel ad inſtantiam partis. nihil.

Pro examine eorum in carceribus. nihil.

Pro quolibet Monitorio, inhibitione, vel ſequeſtro in curia, cum clauſula, Si quis. ſc. b 3

Pro alia inhibitione, arreſto, monitorio, vel ſequeſtro ſine d. clauſula. ſc. b 5

Pro qualibet ſignificatione, cum fidejuſſione ſive obligatione. ſc. b 15

Pro ſimili ſignificatione, abſque fidejuſſione & obligatione. ſc. b 10

Pro monitorio pœnali, citatione, inhibitione, ſequeſtro, arreſto, aut alio quovis inſtrumento, ſive in curia, ſive extra curiam, ſive auctoritate ordinaria, ſive commiſſaria pro Fiſco. nihil.

Pro ſimili monitorio in curia in vim commiſſionis, ſi adeſt inſtigator ſecretus, vel apertus, carlen. quinque ſc. b. $37\frac{1}{2}$

Pro monitorio vel ſequeſtro extra curiam auctoritate ordinaria, ſi adeſt inſtigator ut ſupra ſc. b. 25

Pro monitorio, vel ſequeſtro extra curiam in vim commiſſionis, ſi adeſt ſimilis inſtigator ſecretus, vel apertus. ſc. b. $\frac{1}{2}$

Pro inhibitione in curia vigore commiſſionis, ad inſtan. partis vel ſi adeſt inſtigator, ut ſupra carl. quinque. ſc. b. $37\frac{1}{2}$

Pro inhib. ſimili extra Curiam ſc. b. 60

Pro citatione etiam cum inhibitione vigore commiſſionis, etiam per edictum extra curiam, ad inſtantiam partis vel ſi adeſt inſtigator ut ſupra. ſc. 1 b.

Pro compulſorialibus, vel ſpecialibus extra curiam vigore commiſſionis ſc. 1 b. $\frac{1}{2}$

Pro inſtrumento remiſſoriæ. ſc. 1 b. $\frac{1}{2}$

Pro literis miſſivis pro examinan. teſtibus extra Cur. loc. remiſſor. ſc. b. 20

Pro literis declaratoriis ob non paritionem monitorii extra curiam, c. 10. ſc. b. 75

Si in cauſa commiſſaria. ſc. 1 b. $\frac{1}{2}$

Pro brachio ſæculari ſimiliter ob non paritionem monit. extra cur. in cauſ. ord. ſc. 1 b. 50

Pro brachio ſæculari, vel mandato executivo loco executorialium extra curiam in cauſa commiſſaria. ſc. 2 b 50

Pro mandato de capien. extra curiam auctoritate ordinaria, ad inſtantiam partis, vel inſtigatoris ſecreti vel aperti ſc. b. 25

Si in cauſa commiſſaria ſc. r

Pro edicto tempore vacantiarum ſc. b. 50

Pro comparition. relaxion. jurium product. vel aliis quibuſvis actis pro Fiſco. nihil

Pro qualibet relatione, comparition. proteſtation. jurium production. vel alio actu parte inſtante. ſc. b. 2

Pro actu depoſiti pecuniarum. nihil

Pro conſignatione depoſiti pro quolibet ſcuto. b. r

Pro conſignatione pignoris vel rei depoſitatæ. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro examine cujuslibet teſtis in cauſa capitali, vel in qua veniret imponenda pœna corporis afflictiva, cum articulis, & interrogatoriis, vel cum interventu Domini Judicis, vel Fiſci, in officio, vel domo ipſius Judicis. ſc. b. 50

Si extra domum, & officium, etiam ſi teſtis ſit egregius, vel illuſtris ſuper eiſdem, ſc. 1.

Si abſque interrogatoriis, & interventu Judicis, & Fiſci, vel ſuper bona fama, aut ſuper uno, vel duobus articulis tantum in officio. ſc. b. 25

Si extra officium, etiam ſi teſtis ſit illuſtris, ut ſupra. ſc. b 4.

Pro examine teſtis in aliis cauſis non capitalibus, ſuper articulis, & interrogatoriis, vel cum interventu Judicis, vel Fiſci, in officio. ſc. b. 3

Si

Si extra officium, etiam ſi teſtis ſit egregius, vel illuſtris. ſc. b. 50

Si abſque interrogatoriis, & interventu Judicis, vel Fiſci in officio. ſc. b. 15

Si eatra officium. ſc. b. 25

Si materiæ in articulis vel interrogatoriis ſuerint exceſſivæ, in quolibet ex caſibus prædictis attendatur taxa juxta exceſſivitatem Arbitrio D. Judicis.

Pro exam. teſtis in of. ſummarie, abſque articulis, & interrogatoriis. ſc. b. 10

Si extra officium. ſc. b. 15

Pro oſtenſione depoſition. teſtium publicatorum abſque copia, ſolvatur medietas ejus quod ſolutum fuerit pro examine reſpective.

Pro copia ipſius depoſition. teſtium pro quolibet ſol. contin. lineas 25. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro quolibet folio copiæ indiciorum continen. lin. 23. & pro qualibet lin. 12. ſyllabas ſi unus tan. reus fuerit. ſc. b. 5

Si duo vel plures rei fuerint, pro quolibet fol. ſimili carlen. unum. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro quolibet centenario fol. regeſtri in cauſis ordinariis, ſi ad inſtan. partis fieri contingat, dummodo pagina fol. contineat lineas 24. & regiſtrum vel extractus cur. Capitol. factus fuerit jux. for. Motus proprii SS.D.N.D. Pii PP. IV. ſc.3 b. $1\frac{2}{3}$

In cauſis vero commiſſariis a principio cum totidem 24. lineis, & juxta formam ejuſdem Motus proprii, pro quolibet centenario. ſc.4

Pro quolibet ſolio extractus facti cum lineis, & juxta tenorem dicti Motus proprii. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro quolibet centenario rubricaturæ proceſſus de partib. ſc.1 b. 50

Pro mandato de relaxan. aliquem in cauſa capitali, vel alia, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, ubi præceſſerint indicia, & reus fuerit examinatus, nec fuerit lata & ſubſcripta ſententia. ſc. b. 50

Ubi vero reus præcedentibus indiciis examinatus, fuerit condemnatus vel etiam tam ante, quam poſt compoſuerit, aut ſolverit poena, ſeu ex gratia poena ei remiſſa fuerit. ſc.1

Pro mandato de relaxando aliquem in alia cauſa, ubi præcedent indicia, & reus componat, vel poenam ſolvat, aut condemn. ex gratia liberetur. ſc. b. 30

In aliis vero quibuſvis caſibus pro ſimili mandato de excarcerando. ſc. b. 20

Pro rogitu cujuslibet fidejuſſionis in officio, vel carcere. ſc. b. 10

Si extra officium & carcer. ſc. b. 20

Pro mandato de capiendo aliquem pro indiciis, vel pro curiæ informatione. nihil.

Pro mandato de capiendo pro cautione de non offendendo. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro non gravetur. ſc. b. 5

Pro mandato de evacuando ſervatis ſervandis. b. 20

Pro inventario in cauſa capitali. ſc.1

Pro ſimili invent. facto de mandato Judicis in quavis alia cauſa criminali plus vel minus arbitrio Judicis. ſc. b. 50

Pro ſimili inven. in cauſa civ. ſc. b. 20

Pro extimatione, ſubhaſtatione, & venditione bonorum mobilium, vel ſe moventium Fiſco incorporatorum, uſque ad valorem ſcut. 10. b. 15

A ſcut. 10. uſque ad 20. ſc. b. 30

A ſcut. 20. uſque ad 50. ſc. b. 75

A ſcut. 50. uſque ad 100. ſc.1.

A ſcut. 100. uſque ad 500. ſc.2

A ſc.500. uſq. ad quãcũque sũmã ſc.3

Pro adeptione poſſeſſionis bonorum ſtabilium Fiſco incorporatorum intra moenia. ſc.1

Si extra, ſolvatur juxta importantiam cauſæ, & diſtantiam loci, arbitrio Domini Judicis.

Pro ſubhaſtatione, venditione, & deliberatione ſimilium bonorum ſtabilium uſque ad valorem ſcut. 100. ſc.1 b. 2

Ab inde ſupra capiatur arbitrio ejuſdem Domini Judicis.

Pro nota ſententiæ deffinitivę, declaratoriæ, vel interlocutoriæ, in quavis inſtantia pro Fiſco. nihil

Pro nota ſententiæ abſolutoriæ deffinitivæ in cauſa capitali in prima inſtantia, pro quolibet reo. ſc.4

Si in ſecunda inſtantia. ſc.3

Si in tertia inſtantia. ſc.2

Pro ſimili nota ſententiæ in alia cauſa, in qua veniret imponenda poena corporis afflictiva, in prima inſtantia. ſc.3

Si in ſecunda. ſc.2

Si in tertia. ſc.1

Pro ſimili nota ſententiæ abſolutoriæ definitivæ in cauſa non capitali, & in qua non veniret imponenda poena corporis afflictiva in prima inſtantia. ſc.2

Si in ſecunda. ſc.1 b. 50

Si in tertia inſtantia. ſc.1

Pro ſimili nota ſententiæ declaratoriæ in quavis cauſa, & inſtantia. ſc.1

Pro nota ſententiæ definitivæ in cauſa diſcuſſionis, recipiatur jux. importantiam cauſæ arbitrio Domini Judicis.

Pro nota decreti habentis vim ſententiæ definitivæ in quolibet ex caſibus præd. capiatur pro medietate, juxta taxam prædictarum ſententiarum reſpective.

Pro quolibet ſolio copiæ articulorum, vel juriũ productorum carl. unum. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro reſtitutione jurium. ſc. b. 25

Pro quolibet ſalvoconducto pro homicidio ad quodvis tempus, ſi forte dari contingat de mandato SS. D. N. ſc. 1

Si pro alio minori delicto. ſc. b. 50

Pro decreto ad exequendum mandatum jam decretum revocationis, inhibitionis, vel ſequeſtri de conſignando bona depoſitata, vel ſimilis naturæ, una cum fide, vel mandato deſuper opportuno carl. unum. ſc. b. $7\frac{1}{2}$

Pro caſſatione cujuſlibet ſimplicis fidejuſſionis, obligationis, vel querelæ. ſc. b. 10

Pro caſſatione ſimilis fidejuſſionis, vel querelæ in quibus ſecutus fuerit proceſſus, vel examen inquiſiti, non tamen, condemnatio. ſc. b. 20

Pro caſſatione ſimilis fidejuſſionis, vel obliga

gationis in cauſa gravi, & pro perſona tertia, attendatur importantia ipſius cauſæ, & perſonæ inquiſitæ, & ſtetur judicio Domini Iudicis, niſi partes fuerint inter ſe concordes. ſc.1

Pro caſſatione proceſſus in cauſa capitali, pro quolibet inquiſito. ſc.1

Si in cauſa minori, in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiva. ſc. b.75

Pro caſſatione proceſſus in alia cauſa non capitali, in qua non veniret imponenda pœna corporis afflictva. ſc. b. 50

Pro caſſatione proceſſus in cauſa gravi, & pto perſona tertia attendatur importantia cauſæ perſonæ, & ſtetur judicio Domini Judicis, ut ſupra.

Pro inſtrumento ſententiæ in cauſa capitali. ſc.2

Pro ſimili inſtrumento in cauſa, in qua tamen veniret imponenda pœna corporis afflictiva. ſc.1. b. 50

Pro ſimili inſtrumento in cauſa minori. ſc.1

Pro inſtrumento ſententiæ declaratoriæ, abſolutionis. vel decreti habentis vim ſimilis ſententiæ. ſc. b. 50

Pro ſuſceptione cenſurarum, vel termini in judicio. ſc. b. 5

Pro fide cujuslibet actus judicialis. ſc. b. 10

Pro fide decreti viſitæ, extra diem viſitæ. ſc. b. 5

Pro rogitu procuræ in officio. ſc. b. 5

Si extra officium. ſc. b. 10

Pro expenſis contumacialibus, in cauſa capitali ordinaria, in qua præcedentibus indiciis reus fuerit monitus, & in contumaciam condemnatus. ſc. b. 50

Si in cauſa non capitali, in qua tamen modo præmiſſo reus ſit in pœnam corporis afflictivam condemnatus. ſc.1

Si in alia minori cauſa, in qua eodem modo reus ſit tantum in pœnam pecuniariam condemnatus. ſc. b. 50

Pro ſimilibus expenſis contumacialibus in cauſa commiſſaria in primo capite, ut ſupra. ſc.2 b. 50

Si in ſecundo. ſc.2

Si in tertio capite. ſc.1 b. 50

Si vero hujuſmodi expenſæ fuerint in cauſa gravi, vel pro perſona tertia, exigatur juxta importantiam cauſæ, & qualitatem perſonæ, arbitrio Domini Judicis.

Pro quibuſvis aliis inſtrumentis, expeditionibus, & ſcripturis, quorum merces in præſenti taxa non exprimitur, & etiam in præinſertis in quibus videlicet Controverſia inter Notarium, & partem oriri contigerit, ſtetur arbitrio Domini Judicis.

Eadem taxa præinſerta ſervetur in quibuſvis officiis criminalibus prædictis, etiam in cauſis mixtis, vel etiam civilibus, criminalibus dependentibus, aut quibus de intereſſe Fiſci agitur.

In aliis vero mere civilibus in eiſdem officiis pertractandis, etiam in caſibus prædictis, ſervetur taxa Notariis civilibus, noviſſime impoſita.

In omnibus caſibus prædictis, & aliis quomodolibet contingentibus, pro paupere nihil penitus recipiatur, & de paupertate ſtetur relationi Domini Advocati, vel procuratoris pauperum, & ubi opus fuerit, loco copiæ, inditiorum, vel jurium, oſtendantur originalia ipſi Domino Advocato, vel Procuratori dictorum pauperum gratis.

CXXIV.

Privilegia, gratias, & indulta per Summos Pontifices, ab Innocentio II., uſque ad Julium III. incluſive conceſſa Congregationi Canonicorum Regularium Lateranenſium approbat, & confirmat, ſicuti etiam pro bono Congregationis regimine ſtatuta edita, ac edenda, & promulganda. *Ex Bull. Can. Later. p. 156.*

PIUS PAPA QUARTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. PAſtoralis officii cura Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſa Nos excitat, & inducit, ut circa ſtatum perſonarum Eccleſiaſticarum quarumlibet, præſertim ſub ſuavi Religionis jugo ſtudio piæ vitæ vacantium ſalubriter dirigendum operoſis ſtudiis jugiter intendamus, ac iis, quæ propterea præceſſiſſe dicuntur, ut firmiora perſiſtant, cum a Nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium impartiamur, aliaſque deſuper diſponamus, prout locorum, & temporum qualitate penſata, in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Aliqui enunciantur Pontifices, qui privilegia concesserunt. §.1. Sane dilectus filius Jacobus Ferrarien., Canonicorum, Regularium, Ordinis Sancti Auguſtini, Congregationis Domini Salvatoris Prior Generalis Nobis nuper expoſuit, quod fel. recor. Innoc. II., Eugenius III., Anaſtaſius IV., Lucius II., Alexander III., Lucius, Urbanus, & Honorius ſimiliter III. Gregorius IX., Gregorius XII., Martinus V., Eugenius IV., Caliſtus III., Pius II. Paulus, & ipſe II. Sixtus IV., Innocentius VIII. Alexander VI., Julius II., Clemens VII., Paulus III., Julius etiam III, ac diverſi alii Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri diverſa privilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta, tum ſpiritualia, tum temporalia, tam Congregationi Canonicorum prædictorum, quam eorum Monaſteriis, & aliis regularibus locis, ac Perſonis per diverſas eorum litteras conceſſerunt, ac indulſerunt, ac præfati Prædeceſſores, ſeu eorum aliqui conſtitutiones Congregationis hujuſmodi, etiam eas, quibus cavetur expreſſe ne generalia ſtatuta, vel diutius per eandem Congregationem obſervatæ, & communiter approbatæ conſuetudines, & per Priorem generalem, aut Viſitatores Congregationis ipſius ullo modo immutari, ſeu alia de novo edi, vel inſtitui queant, nec de novo edita, vel inſtituta vim conſtitutionis habeant, niſi prius a duabus ex tribus electorum *Declarationes a quibuſdam Pontificibus factæ.*

Digitized by Google

rum partibus in tribus Capitulis Generalibus continue, & immediate celebratis approbata, & confirmata fuerint, comprobarunt, & confirmarunt, ac poſtea nonnullas, etiam alias conſtitutiones, quæ ad Religionis incrementum, & Canonicorum, aliarumque Perſonarum, Congregationis ejuſdem tranquillitatem, commodum, & utilitatem facere viderentur, per tria Capitula generalia rite, & canonice juxta privilegiorum, & conſtitutionum prædictorum formam approbatas, & confirmatas Congregatio, & Canonici prædicti ediderunt, ac promulgarunt, utpote de pœna in conſtitutionum novatores de actis Congregationis conſcribendis, de feſtis Sanctorum Canonicorum Regularium celebrandis, de officio divino in Choro, dum organa pulſantur, recitando, de locationibus ante tempus non prorogandis, de Apoſtatis Congregationis non recipiendis, de profeſſis Congregationes alias non admittendis, atque alias quaſcunque, de quibus in diverſis actis, & documentis publicis Ordinis, & Congregationis prædictorum plenius dicitur contineri. Quare idem Jacobus Prior Generalis Nobis humiliter ſupplicavit, ut pro ſalubri eorumdem Congregationis directione ſupradictis omnibus, & ſingulis, atque aliis quibuſcunque privilegiis, gratiis, facultatibus, immunitatibus, & indultis eidem Congregationi, & Canonicis, ac eorum Monaſteriis, & aliis regularibus locis, necnon bonis, & Perſonis, tam Apoſtolica, quam ordinaria auctoritate, ut ſupra conceſſis, & indultis, atque uſu receptis, & conſuetudine legitime præſcripta acquiſitis, necnon eorumdem Congregationis conſtitutionibus, tam per Paulum III., & Julium ſimiliter III. Prædeceſſores præfatos comprobatis, & confirmatis, quam aliis poſtea editis, & promulgatis, ac per tria eorumdem Congregationis Capitula generalia ſucceſſive celebrata rite, & canonice juxta privilegiorum, & conſtitutionum prædictorum formam approbatis, & confirmatis quibuſcunque, ac in poſterum edendis, & promulgandis, ac (ut præfertur) approbandis, & confirmandis, ut uberiorem roboris firmitatem obtineant, noſtrarum approbationis, & confirmationis robur adiicere, aliaſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conſtitutiones nonnullæ a Congregatione editæ.

§.2. Nos igitur, qui religioſarum perſonarum quarumlibet ſalubrem directionem ſinceris deſideramus affectibus, hujuſmodi Jacobi Prioris Generalis præfati ſupplicationibus inclinati ſupradicta omnia, & ſingula, atque alia quæcumque privilegia, gratias, facultates, immunitates, & indulta eidem Congregationi, & Canonicis, ac eorum Monaſteriis, & aliis regularibus locis, necnon bonis, & perſonis, tam Apoſtolica, quam ordinaria auctoritate conceſſa, & indulta, atque uſu recepta, & conſuetudine legitime præſcripta acquiſita, necnon eorumdem Congregationis, tam per Paulum, & Julium Prædeceſſores præfatos comprobatas, & confirmatas, quam alias poſtea editas, & promulgatas, ac per tria eorumdem Congregationis Capitula generalia ſucceſſive celebrata rite, & canonice juxta privilegiorum, & conſtitutionum prædictorum formam approbatas, & confirmatas quaſcumque, ac in poſterum edendas, & promulgandas, ac (ut præfertur) approbandas, & confirmandas, quorum privilegiorum, & conſtitutionum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan in Conſtitutionibus prædictis intervenerint, ſupplemus, eaque omnia inviolabiliter obſervari, & Congregationi, ac Canonicis præfatis ſuffragari, ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Ordinarios, ac alios Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate judicari, & definiri debere, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, & generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinis, & Congregationis prædictorum, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, ut præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, alicujus Notarii publici manu ſubſcriptis, & alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillo munitis, ea prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Omnia prædicta confirmat.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 4. Aprilis 1562., Pontificatus noſtri anno III.

D. P. An. III. die 4. Aprilis.

PIUS QUINTUS
PAPA CCXXVII.
ANNO DOMINI MDLXVI.

PIus Quintus, Alexandrinus, de Ghiſlieriis, Frater Michael antea dictus, Ordinis S. Dominici, Presbyter Cardinalis tituli S. Mariæ ſupra Minervam. Creatus ſeptimo Idus Januarii, Coronatus 16. Kal. Feb. 1566. creavit Cardinales 21. Vixit annos VI., menſes III., dies XXIII. Obiit Kal. Maii, anno 1572. ſepultus fuit in Baſilica S. Petri, poſtea a Sixto Quinto ad ſacram Ædem S. Mariæ Majoris in Sacellum ad Præſepe conſtructum translatus fuit. Vacavit Sedes dies XI.

I.

Quod Cardinalibus Congregationis Sanctiſſimæ Inquiſitionis Officiales omnes pareant. Et quoſcumque pro aliis delictis carceratos, & ad d. Officium Inquiſitionis delatos, ad eoſdem Cardinales remittant, aliorum criminum cognitione ſuſpenſa.

Omnes officiales obediāt Inquiſitoribus generalibus.

SAnctiſſimus D. N. D. Pius divina providentia Papa Quintus, ſtatuit, decrevit, ac mandavit, ut negocia fidei omnibus & ſingulis aliis præferantur, cum fides ſit ſubſtantia, & fundamentum Chriſtianæ Religionis, omnibus & ſingulis Almæ Urbis, ejuſque diſtrictus, Gubernatori, Senatori, Vicario, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & quibuſcumque aliis, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus Provinciarum, & terrarum ſuæ Sanctitati, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, & immediate ſubiectarum, ac eorum Locatenen. officialibus, bariſellis, & aliis miniſtris, necnon aliis locorum Ordinariis, ceteriſque magiſtratibus, & officialibus, ac cujuſvis conditionis, & ſtatus hominibus, in omnibus & ſingulis terris, oppidis, & civitatibus, ac in tota Republica Chriſtiana exiſten. ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac indignationis ſuæ Sanctitatis, & aliis arbitrio ſuæ Sanctitatis, & Illuſtriſſimorum & Reverendiſſimorum Dominorum Cardinalium Inquiſitorum generalium imponendis, & exequendis pœnis, ut eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, ac eorum præceptis, & mandatis in quibuſcumque officium S. Inquiſitionis concernen. pareant, & obediant.

Reges & Principes, faveant eiſdem.

§.1. Reges vero, Duces, Comites, Barones, & quoſvis alios Principes ſæculares in Dei nomine rogavit, ut eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, eorumque officialibus faveant, auxiliumque præbeant, & a ſuis magiſtratibus ſubditis auxilium præberi faciant in negotiis ad dictum officium ſpectan.

Carcerati pro aliis cauſis, ſi de hæreſi inquiſitur tráſmittantur ad Inquiſitores.

§.2. Necnon carceratos quoſcumque pro quibuſvis delictis, & debitis etiam atrocibus apud dictum Inquiſitionis officium quomodolibet delatos, vel denunciatos, ſuſpenſa aliorum criminum inferiorum cognitione, ad eoſdem Cardinales, & Inquiſitionis carceres, ibidemque ad criminis hæreſis totaliter cognitionem, & expeditionem retinendos, & poſtea ad eoſdem officiales pro aliorum criminum expeditione remittendos, ſine mora tranſmittant.

II.

Quod beneficia curata in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu, prævio examine Cardinalis Vicarii Romani Pontificis conferantur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Ut beneficia eccleſiaſtica curata in Urbe, & ejus diſtrictu idoneis perſonis conferantur.

§.1. CUpientes ut beneficia Eccleſiaſtica curam animarum habentia, maxime in hac Alma Urbe noſtra, quæ totius mundi caput exiſtit, & a qua ceteræ exemplum capere debent, perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, ac curam per ſe ipſos exercere valeant, juxta ſacrorum Canonum decreta, ac examinatis, & ad ea obtinen. idoneis, & habilibus, & per examinatores ad id juxta noviſſime Œcumenici Conc. Trid. decreta deputatos, repertis, & approbatis, conferantur.

Statuit hic Pōtifex quod perſonæ, quibus beneficia curata conferenda ſunt, ab ejus Vicario examinentur, & approbentur.

§.2. Tenore præſentium ſtatuimus, atque decernimus, quod occurrente vacatione, tam per obitum, quam reſignationem, aut alias quomodolibet beneficiorum Eccleſiaſticorum curam, ut præfertur, animarum habentibus, in eadem Urbe noſtra, ejuſque diſtrictu, nulli de eiſdem provideatur,

tur, aut illa conferantur, aut ad ea inſtituantur, eligantur, aut alias quovis modo diſponatur de eis, per quoſvis Ordinarios collatores, etiam S. R. E. Cardinales, ad quos etiam ratione titulorum ſuorum, collatio, inſtitutio, aut quævis alia diſpoſitio ſpectat, & pertinet, niſi is, cui proviſio, collatio, inſtitutio, electio, aut quælibet alia diſpoſitio in perſonam illius facien. ſit, per dilectum filium noſtrum Jacobum tituli S. Mariæ in Coſmedin Presbyterum Cardinalem, de Sabellis nuncupatum, noſtrum in dicta Alma Urbe, ejuſque diſtrictu Vicarium generalem, prævio examine, per examinatores ad hoc deputatos, idoneus, & habilis repertus, & approbatus fuerit.

Collationeſque aliter factæ nullæ ſint.

§.3. Proviſiones, collationes, inſtitutiones, & quaſvis alias diſpoſitiones aliter factas quibuſvis perſonis, nullas, invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti, ac nullum titulum, etiam coloratum poſſiden. eis tribuere, ſed beneficia præfata, adhuc, ut præfertur, vacare, & per Nos, vel alios, ad quos illorum collatio ſpectat, perſonis dignis, & habilibus conferri, & de eis diſponi poſſe. Non obſtantibus proviſionibus, collationibus, & inſtitutionibus, electionibus, & aliis diſpoſitionibus factis, ſicque per quoſcumque Judices &c. ſublata &c. judicari debere, irritum quoque &c.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quibuſcumque, quibuſvis etiam S.R.E. Cardinalibus conceſſis, & innovatis, ac indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque verborum, & tenorum formis, latiſſime extendendis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. haben. ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

III.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Renovatio declarationis Pii PP. IV. qua cavetur, ne Caſtra, & loca Comitatus Venayſſin., locentur infeudentur, aut alio quovis titulo a S.R.E. alienentur.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ÆQuum reputamus, & rationi conſonum, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu, literæ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum conſequantur effectum.

Comitatus Venayſſinus multa patitur ab Ugonottis.

§.1. Dudum ſiquidem cum ſicut fe: rec: Pio Papæ Quarto Prædeceſſori noſtro ex dilectorum filiorum nobilis viri Pauli de Thezano domini in temporalibus de Metameis, qui etiam condominus in temporalibus Venaſce & Sanct. Deſiderii locorum Carpentoracten. Diœceſis erat, & Syffridi Guillelmi Civis Carpentoracten. Legum Doctoris Procuratoris generalis, dilectorum filiorum trium ſtatuum Comitatus noſtri Venayſſini oratorum ea de cauſa a præfatis ſtatibus ad ipſum Prædeceſſorem, Sedemque Apoſtolicam ſpecialiter tranſmiſſorum relatione ſatis innotuerat, dilecti filii noſtri Incolæ & abitatores dicti Comitatus noſtri tunc Prædeceſſoris, Sediſque prædictorum Subditi in eo diutino Hæreticorum Ugonottorum nuncupatorum bello, in quo ipſi perfidi homines majorem partem illius patriæ igne, ferroque inhumaniter devaſtaverant, & ad magnam paupertatem inopiamque redegerant, ultra incendia & Sacrilegia Oppidorum, Villarum, Domorum, & ſacrarum ædium ingens damnum ad extimationem ſummæ ſexcentorum millium ſcutorum auri perpeſſi fuerant, ac expenſas graviſſimas tam in pecunia numerata, quam cibariis, & alimentis ipſius Prædeceſſoris militibus per eos exhibitis ad ſummam aliorum Ducentorum Millium ſcutorum ſimilium pro ſacroſanctæ Fidei, & Sedis, Patriæque defenſione libenter ſubierant, & non ſolum fortunas ſuas, ſed etiam proprium ſanguinem, vitamque illi operi ſanctiſſimo promptiſſime expoſuerant.

Alimenta, ceteraque præbet Exercitui Pontificio.

§.2. Idem Prædeceſſor, cujus iniuncti ſibi officii debitum indubitanter exigebat, ut inter omnes ſuos, & Eccleſiæ Romanæ ſubditos, illos potiſſimum uti devotos, piiſſimoſque filios amplexaretur, pro ipſius Eccleſiæ, atque adeo Catholicæ Fidei, ſuæque Patriæ defenſione clarum virtutis, & fidelitatis ſuæ ſpecimen exhibentes, non ſolum opes, & operam Reipublicæ graviter impenderant, ſed etiam adverſus armatos impiæ gentis exercitus in acie ſortiter dimicantes ultimum vitæ diſcrimen intrepidi ſubierant, & ne tam fidos Eccleſiæ Vaſſallos unquam ab ejus amplexu, dominioque divelli contingeret, providentiæ ſuæ miniſterio libenter caveret, eoſdem Vaſſallos, ac Subditos, & populum univerſum dicti Comitatus, qui etiam per eoſdem Paulum, & Syffridum oratores ſuos dicto Prædeceſſori immortales pro paterna charitate, & ſollecitudine, defenſioneque illorum per ipſum Prædeceſſorem benigniter ſuſcepta gratias egerant, dignos eſſe cenſens, quos in tot calamitatum, damnorumque perpeſſorum recompenſam aliquibus ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequeretur, ipſos tres ſtatus eorumque ſingulos a quibuſvis excommunicationis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolvens, & abſolutos fore cenſens, motu proprio, non ad ipſorum trium ſtatuum, vel alicujus pro eis eidem Prædeceſſori ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, ex certa ſcientia ſua, ſub datum videlicet ſexto Kalendas Decembris, Pontificatus ſui Anno ſexto, tam de Paternis alias Pernes prædictæ Diœceſis,

Hiſce de cauſis Pius IV. declaravit, hujuſmodi Comitatum, ejuſque Terras, & Caſtra nulli eſſe infeudanda, locanda &c. alioque modo a S. R. E. alienanda cum omnibus clauſulis, derogationibus, Decreto irritante &c.

ceſis, quod cum præteritis menſibus d. Prædeceſſor dilecto filio nobili viro Balthaſſari Rangonio, Marchioni Lonzani & Savignani in laborum, & ſervitiorum Prædeceſſori, & Sedi præd. in d. bello ſtrenue impenſorum recompenſam, ad ejus vitam infeudum nobile, vel alias conceſſiſſet, ejus conceſſionem hujuſmodi dudum Apoſt. auctoritate revocaverat, caſſaverat, & annullaverat, quam Inſulæ Valciaci, Malancene, Murmurionis Falconis, Villæ de Montillis, Interaquarum, Pontiſſorgiæ, Caderoſſiæ, Gueiiranæ, Segureti, Sableti, Menerbiæ, Boviliarum, Lavearum, Aviſani Marnaſſi, Abelene Grilhono, Sanctæ Cæciliæ Paludis Gardepariolis, omniaque, & ſingula alia Oppida, Terræ, & loca Comitatus prædicti, quæ tunc Prædeceſſori, Sedique præfatis immediate ſuberant, impoſterum per ipſum Prædeceſſorem, vel alium, ſeu alios Romanos Pontifices Succeſſores ſuos, dictamque Sedem ex quacumque etiam neceſſaria, & ipſi ſedi utiliſſima cauſa nullatenus infeudari, vel alio quocumque titulo, etiam ad breve tempus alienari poſſent, eadem auctoritate perpetuo ſtatuit, & ordinavit, ac ſtatutum. & ordinationem prædicta, literaſque deſuper conficiendas nullo unquam tempore, quovis quæſito colore, vel ingenio, aut etiam enormis, vel enormiſſimæ læſionis, ſeu recompenſæ ſervitiorum, vel obſequiorum Prædeceſſori, & Sedi prædictis impenſorum hujuſmodi, aut alio prætextu de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis ſuæ defectu notari, vel alias quoquo modo impugnari poſſe, nec ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, limitationibus, vel aliis contrariis diſpoſitionibus ſimilium gratiarum, etiam per Prædeceſſorem, & Sedem præſatos, vel ejus legatos, ex quavis cauſa quantumlibet juſtiſſima, etiam conſiſtorialiter pro tempore emanatis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties illæ emanarent, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo etiam ſub data per ipſos tres ſtatus eligenda eonceſſa fore, & ad hoc ut præmiſſa revocari, vel illis derogari, aut aliter præjudicari nequiret, illa, literaſque deſuper conficiendas vim perpetuæ, & inviolabilis legis, ac validi, & efficacis contractus inter Prædeceſſorem, ac Sedem prædictas, & Cameram Apoſtolicam ex una, necnon ipſos tres ſtatus partibus ex altera deſuper, etiam de fratrum conſilio ſolemniter ſtipulatis, & hinc inde jurati habere, ipſoſque tres ſtatus, ſeu eorum quempiam ad aliquam præmiſſorum, de quibus etiam dictus Prædeceſſor ſibi ſatis conſtare atteſtatus, & verificationem aliamve probationem non teneri, ſed in his huic ſuæ atteſtationi in judicio, & extra ſtandum eſſe, eamque plenariam ubique fidem facere, ſicque, & non aliter per quoſcumque Judices, & Commiſſarios etiam S.R.E. Cardinales, atque legatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, diffiniri, & interpretari debere, ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis pro tempore exiſtentibus legato, & vicelegato prædictis, ac aliis quibuſvis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & efficaciſſimis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam per eumdem Prædeceſſorem, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, quacumque conſideratione, ac etiam Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione conceſſis, ac pluries approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad id ſervanda foret, idem Prædeceſſor illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe motu pari derogavit, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sed cum literæ Apoſtolicæ deſuper expeditæ non fuerint, Pius V. præſenti ſupplet declaratione ſ die 26. Decembris elapſi valitura.

§.3. Ne autem de abſolutione, ſtatuto, ordinatione, atteſtatione, decreto, & derogatione præmiſſis pro eo, quod ſuper illis ipſius Prædeceſſoris, ejus ſupervenien te obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet heſitari, ipſique tres ſtatus illorum fruſtrentur effectu, volumus, & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, ſtatutum, ordinatio, decretum, & derogatio Prædeceſſoris hujuſmoli, perinde a dicta die ſexto Kalendas Decembris, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Prædeceſſoris literæ, ſub ejuſdem diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes literæ, ad probandum plene abſolutionem, ſtatutum, Ordinationem, atteſtationem, decretum, & derogationem prædicta ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Deputat executores hujuſce Conſtitutionis.

§.4. Quocirca venerabilibus Fratribus noſtris Carpentoraten., & Apten. Epiſcopis, ac dilecto filio Officiali Arelaten. per Apoſtolica ſcripta, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties, pro parte ipſorum trium ſtatuum, vel alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra, illos ſtatuto, ordinatione, atteſtatione, decreto, & derogatione præfatis, juxta præmiſſorum continentiam, & teno-

rem

rem pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum aliquos deſuper, per quoſcumque contra præmiſſa, ſeu eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, vel inquietari. Contradictores, ac moleſtatores quoſlibet, & rebelles, ac in præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contraria tollit.

§.5. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris Noſtri, qua cavetur, ne quis, extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam Dietam a fine ſuæ Diœceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede præfata deputati, extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dictis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, ceteriſque ſupradictis. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Clauſulæ pœnales.

§.6. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 16. Januar. 1566. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicę milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, ſextodecimo Kalendas Februarii, Pontificatus noſtri Anno I.

IV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Præſentandi facultatem ad Eccleſias, & Monaſteria, aliaque Beneficia Eccleſiaſtica Conſiſtorialia, niſi de conſenſu duarum partium S. R. E. Cardinalium, concedi minime poſſe decernit.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

PRo debito Juſtitiæ, quam Romanus Pontifex unicuique miniſtrare tenetur, expedit; ea, quæ Prædeceſſoribus ſuis ad commune bonum, feliaque regimen Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſolemni fœdere facta ſunt, idoneis temporibus promulgare, ut inde perſpecta facti evidentia, certius ex rebus judicium deſumatur.

Mortuo Paulo IV. Cardinales conveni.

§.1. Cum igitur Apoſtolica Sede per obitum fel. rec. Pauli Papæ Quarti Paſtore carente, piæ memoriæ Pius etiam Papa Quartus, Prædeceſſor Noſter, tunc tituli S. Stephani in Cœlio Monte Presbyter Cardinalis in Conclavi, in quo ille ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptus fuit, inter alia pacta Capitulis diſtincta, quibus ipſe, & reliqui omnes Cardinales, in quorum numerum, tunc eramus, maturo conſilio ſubſcripſerant, quæque poſtmodum idem Pius Prædeceſſor ſic aſſumptus pure, ſimpliciter, ac bona fide ad literam obſervare, & adimplere ſolemni voto promiſerat, & juraverat; hoc quoque ſpeciale ſtetuerit, nemini umquam conceſſurum facultatem præſentandi ad Eccleſias Cathedrales, ſeu Monaſteria, aliave beneficia conſiſtorialia, niſi de conſenſu duarum partium dictorum Cardinalium, per modum ſecretum, quidquid ſecus per ipſum, & alios quoſcumque ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari, irritum, & inane decernendo.

In pacta formant, & ſubſcribunt.

Inter cetera conventum fuit, nomini dandam facultatem nominandi ad Beneficia, Eccleſias Cathedrales, & Monaſteria conſiſtorialia, niſi de conſenſu duarum partium Cardinalium.

Idem præſentibus firmat Pius V.

§.2. Nos ut ſtatutum, & decretum pariterque votum, promiſſio, & juramentum hujuſmodi amplius innoteſcant, ac per ea jurium ambiguitates facilius explicentur, etiam præſentibus literis proponenda duximus.

Præſentes literæ plenam faciunt.

§.3. Volentes, & Apoſtolica auctoritate decernentes, quod eædem præſentes literæ ad probandum plene in Judicio, & extra illud ſtatutum, & decretum Prædeceſſoris hujuſmodi ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.4. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 18. Januar. 1566. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quinto, quartodecimo Kal. Februarii, Pontificatus Noſtri Anno I.

V.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Bannitos, alioſque Delinquentes ex Regno Neapolitano ad Eccleſiæ Romanæ Statum confugientes, & e contra Subditos Eccleſiæ ad præfatum Regnum declinantes, capiendos, puniendoſque fore declarat.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ROmanus Pontifex in Supremo Juſtitiæ throno divina diſponente Clementia conſtitutus, inter multiplices ſollicitudinis curas, quibus aſſidue premitur, ſuæ vigilantiæ ſtudium circa ea adhibet potiſſimum, per quæ ſtatum, ac ditionem Eccleſiaſticam facinoroſis, ac ſceleſtis hominibus purgatum reddat, ſubditique ſui, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ devoti, & peculiares filii, ceterique omnes Chriſtifideles in eo pro tempore degentes pacifice, & quiete vivere poſſint.

Multi nefarii homines niſi refugium aliquod haberent, tot ſcelera non patrarent.

§.1. Idcirco animadvertentes, quod ſi malefactores, ſceleſti Sicarii, aliique diverſorum capitalium Criminum rei, tam vaſſalli, ac ſubditi noſtri, & dictæ Sedis Apoſtolicæ, quam

Digitized by Google

quam Sereniſſimi Regis Catholici jure Regni Neapolis tutum aliquod refugium non haberent, neque ſpem aliquam, ſalvos conductus, fidantias, aut aſſecurationes ab aliquo conſequendi, aut ſe ipſos in aliquem locum tuto recipiendi, pro ut in præſentiarum (ſicut accepimus) habent, tot ac tam immania ſcelera, & delicta non perpetrarentur, nec tam magna eſſet ſceleratorum hominum multitudo.

Pii IV. confirmantur literæ, quibus injungitur Status Eccleſiaſtici Gubernatoribus, ut hujuſmodi malefactores, e Regno Neapolitano aufugientes, recipiant, &c.

§.2. Volentes propterea Nos pro noſtri Paſtoralis officii munere & dilectus filius Nobilis Vir Peraſannus Alcalæ Dux ac Prorex, & Locumtenens Generalis ſuæ Catholicæ Majeſtatis in Regno Neapolis opportune providere, ne adeo frequentia delicta tam a noſtris, quam dicti Regni hominibus & incolis committantur, ac pro tempore commiſſa puniantur, debitiſque pœnis eorum authores afficiantur, neque ſpem aliquam juſtitiæ laqueos effugiendi, aut ad aliquem locum tutum ſe ipſos recipiendi habeant: inhærentes præcipue literis fel. rec. Pii IV. Prædeceſſoris noſtri ſub plumbo alias expeditis ſub datum Romæ octavo idus Januarii Pontificatus ſui anno ſecundo, & in forma Brevis alias expeditis ſub datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die decima Novembris milleſimo quingenteſimo ſexageſimo quarto, Pontificatus ſui anno quinto per has noſtras in forma Brevis literas ſpecialius, & enixius auctoritate Apoſtolica prohibemus omnibus, & ſingulis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis quocumque nomine nuncupatis officialibus, & Miniſtris & præſertim moderno, & pro tempore exiſtenti Gubernatori Civitatis noſtræ Beneventanæ, ne ab eis, vel eorum aliquo poſt hac in Civitatibus, Terris, & locis noſtris, & dictæ Sedis Apoſtolicæ aliqui hæretici, rebelles, ſacrilegi, falſarii, Monetarii, Raptores, pacis violatores, Latrones, Aſſaſſini, aut Homicidæ a Regno Neapolitano banniti, & exules modo aliquo tacite vel expreſſe recipiantur, aſſecurentur, vel tuti fiant.

Sed capiantur & ad petitionem Proregis Neap. ejuſque Officialium detineantur, eiſque tradantur.

§.3. Quinimo ſi talia, ut præmittitur, crimina in dicto Regno Neapolis, & illius locis, & Terris patrantes ad noſtra, & dictæ Sedis Apoſtolicæ loca, & præſertim ad dictam Civitatem noſtram Beneventi, & ejus Comitatum pervenire contigerit aut ibi eos reperiri ab eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, & aliis officialibus & Miniſtris noſtris, & ejuſdem Sedis capi, detineri, & carceribus mancipari volumus, & mandamus, ac eiſdem Proregi, vel Officialibus, & Miniſtris, ſeu ad omnem ipſius, vel eorumdem Miniſtrorum ſuorum requiſitionem captivos factos, libere & ſimpliciter remitti, non captos capi, detineri, & remitti, quicumque illi fuerint, aut qualitercumque graduati, Nobiles vel Barones, mandantes eiſdem Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis Officialibus quocumque nomine nuncupatis, ut ſi quas fidantias, ſalvos conductos, aut ſecuritates hactenus fecerint, illos, & illas revocent, & annullent, prout Nos præſentium tenore quas poſt decimum a die publicationis earumdem diem ſuum effectum ſortiri volumus, revocamus, & annullamus, nulliuſque effectus, roboris, vel momenti eſſe volumus, & mandamus.

Si quis ſubditus S.R.E. delicta patraverit in Regno Neapolitano, puniatur perinde ac ea cōmiſerit in Regno Eccleſiaſtico.

§.4. Decernentes inſuper quod ſi contigerit aliquem ex terris, & locis noſtris & Apoſtolicæ Sedis oriundum, vel incolam in præfato Regno Neapolis vel illius terris, & locis delictum aliquod committere, illum ab Officialibus & Miniſtris noſtris puniri & plecti poſſe, non ſecus ac ſi delictum ipſum in noſtris, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Terris & locis immediate ſubiectis commiſiſſet.

Pro Rex Officialibus ejuſdē Status debet permittere, ne hujuſmodi facinoroſos inſequantur in locis campeſtribus.

§.5. Et ne talia patrantes crimina Juſtitiæ laqueos effugere poſſint, volumus, & decernimus, quod Officiales, & Miniſtri ejuſdem Proregis criminoſos, & delinquentes præfatos, ut præfertur, bannitos, & exules inſequentes, & perquirentes intra fines, & Territorium Status noſtri Eccleſiaſtici per ſpatium decem Milliarium in Villis, caſalibus, & Terris, quæ tamen muris circumdatæ non ſint & aliis locis campeſtribus, non tamen Civitatibus inſequi, quærere, capere, & captivos captos ſecum ducere libere, & ſecure valeant.

Eiſdem Officialibus injungitur, ut ProRegi auxilium præbeāt in harum rerum executione.

§.6. Mandantes propterea omnibus, & ſingulis Magiſtratibus, Officialibus, ac populis, & particularibus perſonis Nobis & dictæ Eccleſiæ ſubiectis ut Miniſtris, & Officialibus ipſius Proregis circa præmiſſa exequenda omnem favorem, & auxilium præbeant.

Eadem promittit ProRex.

§.7. Hæc autem omnia eo libentius fecimus, & decrevimus, quia idem Prorex per ſuas literas Nobis per dilectum filium Ferdinandum de Torres Secretarium noſtrum de numero participantium, & cui ipſius Regni negotiorum ſpecialis cura imminet, ſignificari fecit cuncta ſuperius expreſſa, viceverſa in dicto Regno a ſuis Miniſtris, & Officialibus pariter obſervari ſtatuet, & decernet.

Hæc autem omnia exequenda ſunt quibuſcumq. in contrarium non obſtantibus.

§.8. Quæ cum ſtatuta, & decreta fuerint, hæc illa inviolabiliter ab omnibus Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, & aliis, ut præfertur, Officialibus, & Miniſtris noſtris obſervari volumus, & mandamus ſub noſtræ indignationis pœna. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus Civitatum, locorum, privilegiiſque, indultis, ac literis Apoſtolicis quomodolibet in contrarium conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 1. Februar. 1566 An.I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 1. Februarii 1566., Pontificatus noſtri Anno primo.

Medi-

VI.

Medici, quæ ſervare debeant, in curatione Infirmorum.

*Et inſuper recordare quod omnes Medici profeſſionem Fidei facere debent, antequam promoveantur, ut ſup. in Pii IV. Conſt.CII. fol.*201. In ſacroſancta.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SUpra gregem Dominicum noſtræ vigilantiæ divinitus creditum, vigilis ſpeculatoris, prout Nobis deſuper conceditur, exercentes officium, ad ea, per quæ animarum ſaluti cum divini nominis gloria conſuli valeat, libenter intendimus, ut Chriſtifideles poſt baptiſmum in peccata lapſi, per Sacramentum Pœnitentiæ Deo reconcilientur.

Innocent III. juſſit Medicis ut infirmis ſuadeſt, quod vocent Medicos animarum.

§.1. Sane cum infirmitas corporalis nonoumquam ex peccato proveniat, dicente Domino languido, quem ſanaverat, Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat, ac propterea provide fel: recor. Innocentius Tertius Prædeceſſor noſter Medicis præceperit, ut cum eos ad ægrotos vocari contigerit, ipſos ante omnia moneant, ut animarum Medicos vocent, ne cum eis hoc in extrema ægritudine conſtitutis ſuadetur, in diſperationis articulum incidant.

Hic Pontifex innovat hanc juſſionem.

§.2. Nos igitur volentes hoc tam ſalutare præceptum nulla temporis præſcriptio, ne aboleri, ſed ſemper obſervari, Conſtitutionem præfatam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innovamus.

Et prohibet Medicis ultra tres dies infirmos non confeſſos curare.

§.3. Et hac noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione, ſtatuimus, & decernimus, quod omnes Medici cum ad infirmos in lecto jacentes vocati fuerint, ipſos ante omnia moneant, ut idoneo Confeſſori omnia peccata ſua juxta ritum S.R.E. confiteantur, neque tertio die ulterius eos viſitent, niſi longius tempus infirmo Confeſſor ob aliquam rationabilem cauſam, ſuper quo ejus conſcientiam oneramus, conceſſerit, & eis per fidem confeſſuris in ſcriptis factam conſtiterit, quod infirmi, ut præmittitur, peccata ſua confeſſi fueriot.

Jubet conjunctis, domeſticis & Parochis, confeſſionem eis ſuadere.

§.4. Conjunctos vero, ac omnes familiares, & domeſticos infirmi in Domino rogamus, & monemus, ot de infirmitate Parochum certiorem faciant, ac tam Parochus quam conjuncti, & familiares præfati infirmum ad confeſſionem peccatorum ſuadeant, & inducant.

Medici contravenientes coerceantur.

§.5. Quod ſi qui Medicorum præmiſſa non obſervaverint, ultra pœnas in d.Conſtitutione contentas, quas incurrere declaramus, perpetuo ſint infames, & gradu medicinæ, quo inſigniti erant, omnino priventur, & a Collegio ſeu Univerſitate Medicorum eijciantur, ac pœna etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorum, ubi deliquerint, mulctentur.

Jurentque hæc obſervare, quãdo doctorantur.

§.6. Et ut hæc omnia inviolabiliter obſerventur, volumus, & eadem auctoritate præcipimus, & mandamus, ut nullus poſthac ubique locorum in medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas a quovis Collegio, & Univerſitate concedatur, niſi omnia in præſenti noſtra Conſtitutione contenta, medio eorum juramento coram Notario publico, & teſtibus obſervare in eorum manibus, vel Ordinarii juraverint, & de hujuſmodi juramento in privilegio, ſeu licentia medendi ſpecialis mentio fiat. Quod ſi Collegia, & Univerſitates præfatæ non recepto a promovendis juramento hujuſmodi, eoſdem ad gradum prædictum promoverint, aut eiſdem medendi licentiam præſtiterint, pœnam privationis facultatis alios ulterius doctorandi incurrant.

Ordinarii exigant idem juramentum a Medicis jam promotis, vel licentiam medendi habentibus, & jurare retinentes coerceant.

§.7. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus, & Diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari faciant, ac juramentum prædictum a Medicis jam promotis, ſeu licentiam medendi habentibus, omnibus juris remediis exigant, neque aliquos ad medendum in Civitatibus, & Diœceſibus prædictis admittant, niſi eis conſtiterit eoſdem juramentum hujuſmodi præſtitiſſe, & contumaces, & jurare, ac juramentum hujuſmodi jam præſtitum exhibere recuſantes, gradu Medicinæ, & omnibus privilegiis eiſdem Medicis, tam conjunctim quam diviſim, eis, & eorum cuilibet conceſſis per quoſvis etiam Romanos Pontifices privent, ac ab ingreſſu Eccleſiæ arceant, donec reſipuerint.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, privilegiis, indultis, literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis Collegio, & Univerſitati, ſub quibuſvis verborum formis, & tenoribus conceſſis, quæ omnia, quoad effectum validitatis Conſtitutionis noſtræ tantum, revocamus, caſſamus, & annullamus, & omnes Principes ſæculares ac alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Jeſu Chriſti eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in præmiſſis omnibus, eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum favorem, & auxilium præſtent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Juſſio publicandi.

§.9. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ publicentur, & inter Conſtitutiones extravagantes perpetuo valituras conſcribantur.

Fides tranſumptorum.

§.10. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. An. I. 8. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcat., die 8. Martii 1566., Pont. noſtri An. I.

VII.

Ex edit. Typis R.C.A. per Baldum.

Jubilæum pro Unione Chriſtifidelium, & defenſione Reipublicæ Chriſtianæ contra infideles.

PIUS PAPA QUINTUS

Univerſis Chriſtifidelibus præſentes literas inſpecturis ſalutem. & Apoſtolicam benedictionem.

Peccata Chriſtianorum potentiorem reddunt Exercitum Turcarum.

CUm graviſſima, & aſperrima tempora populi Chriſtiani, in quæ Pontificatus noſter incidit, conſideramus, perturbatur intimo dolore cor noſtrum, & ſummo mœrore conficitur, tum ex damnis, calamitatibuſque præſentibus, tum ex magnitudine periculorum inſtantium. Namque & in multis Provinciis, propter hæreſes introductas, non ſine miſerabili animarum pernicie Chriſtiani Populi unitas, concordiaque dirempta eſt, & dum reliquæ nationes catholicam fidem verbo quidem profitentur, factis autem, & moribus nequaquam tali profeſſioni congruentibus Deum graviter offendunt, aucta eſt mirum in modum impiorum hoſtium potentia, & adeo crevit, ut jam Chriſtianæ Reipublicæ ſalus in extremum diſcrimen adducta ſit. Quotidie enim ad Nos & literæ, & Nuncii afferuntur de claſſibus, de copiis, & pedeſtribus, & equeſtribus, de reliquis rebus ad bellorum, & terreſtrium, & maritimorum uſus neceſſariis, quas potentiſſimus, & immaniſſimus Turcarum Tyrannus, incredibili ſtudio, diligentia, ac ſumptu comparat, ad bellum terra, marique Chriſtiano Populo primo quoque tempore inferendum, & Chriſtianorum non religionem modo, ſed etiam nomen penitus, ſi poſſet, abolendum, atque delendum.

Huic ſe opponere parans Pius.

§.1. Huic tantæ, tanquam horribili, quæ impendet, tempeſtati occurrere, & pro commiſſo Nobis officio paſtorali, ſaluti populi Chriſtiani conſulere cupimus, pro qua etiam ſanguinem, & vitam ipſam libentiſſime profundere parati eſſemus. Sed ut propter iniquitates, & peccata iræ divinæ merito eximeſcenda eſt ultio, ita ſi Populus Chriſtianus ſeſe ad Deum converterit, & pœnitentiam egerit, ſperandum eſt, Deum, ut eſt benignus, & miſericors, & præſtabilis ſuper malitia, nec vult peccatorum mortem, ſed ut convertantur, & vivant, quique ipſe nos invitat, dicens, convertimini ad me, & ego convertar ad vos, ſuis fidelibus auxilio futurum, nec paſſurum hæreditatem ſuam ab infidelibus occupari. Etſi enim vires hoſtium maxime ſunt, tamen major eſt, qui in nobis eſt, quam qui contra nos, potenſque eſt Dominus tam in paucis ſalvare, quam in multis.

Chriſtifideles hortatur ad pœnitentiam.

§.2. Quo circa ex parte Omnipotentis Dei, & per viſcera miſericordiæ illius omnes, & ſingulos utriuſque ſexus Chriſtifideles hortamur, & monemus, ut hoc acceptabili tempore ad Dominum, & Redemptorem noſtrum humili corde converſi, conſcientiam ſuam diligenti ſtudeant examinatione diſcutere, & orationibus, atque eleemoſynarum erogationibus vacare, juxta ipſorum conſcientiam, ſive Sacerdotum, quibus peccata ſua confitebuntur, ſalutare conſilium.

Indulgentiam concedit iis, qui opera pia hic ſtatuta fecerint.

§.3. Ut vero eo libentius faciant dignos pœnitentiæ fructus, quo talium operum majorem ſunt fructum, & præmium percepturi, Nos de Omnipotentis Dei miſericordia, & beatorum ejus Apoſtolorum Petri, ac Pauli auctoritate confiſi, & pro illa, quam Nobis, licet inſufficientibus meritis, Deus dedit ligandi, ac ſolvendi, & theſauros Eccleſiæ aperiendi poteſtate, omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui hoc quadrageſimalis Jejunii tempore, poſtquam harum literarum notitiam habuerint, in ſequentis hebdomadæ quarta, & ſexta feria, ac ſabbato, pro defenſione Reipublicæ Chriſtianæ contra hoſtes, & pro unione Chriſtifidelium pias ad Deum preces effuderint, ac pro ſuæ devotionis affectu eleemoſynas erogaverint, ſacramque Euchariſtiam poſtea die Dominico devote ſuſceperint. Poſt diem vero ſacratiſſimum Reſurrectionis Dominicæ, ſi prius harum literarum notitiam non habuerint, & poſt ipſas literas promulgatas, in ſequentibus hebdomadæ quarta itidem, & ſexta feria, ac ſabbato jejunaverint, & orando, ut præfertur, ſacram communionem die Dominico proximo perceperint, pleniſſimam peccatorum ſuorum indulgentiam, quæ Chriſtifidelibus Eccleſias almæ Urbis, & extra Urbem ad id deputatas anno Jubilæi viſitantibus conceſſa eſt, miſericorditer in Domino elargimur.

Facultates nonnullas Confeſſariis concedit.

§.4. Dantes eis poteſtatem, eligendi quem voluerint, Confeſſorem cujuſvis ordinis regularem, ſive ſæcularem presbyterum, qui confeſſione eorum audita, ipſos a quibuſvis peccatis, quamvis gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, & in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi conſuevit, contentis, & a cenſuris, in quas inciderint, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, abſolvere, & quævis vota ab eis emiſſa (votis duntaxat caſtitatis, & religionis exceptis) in alia pietatis opera commutare poſſit.

Obſtantibus derogat.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Harum literarum publicatio per Præſules Eccleſiarum facienda.

§.6. Cupientes autem has literas primo quoque tempore in omnium notitiam perferri, mandamus univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, & Archiepiſcopis, ut cum primum poterunt, eas & promulgent ipſi in Civitatibus ſuis, & a Suffraganeis ſuis promulgandas curent. Ipſis vero Epiſcopis, ut ſtatim ipſi quoque per Parochos ſuæ cujuſque eorum Civitatis, atque Diœceſis eas faciant publicari.

Tranſumptis fidem addit.

§.7. Id vero quo facilius fieri poſſit, tranſumptis ipſarum literarum manu alicujus publici Notarii ſcriptis, ſubſcriptiſve, vel in hac alma Urbe, aut alibi impreſſis, & ſigillo,

gillo, ac ſubſcriptione munitis perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ fidem ſine ulla dubitatione haberi volumus, atque decernimus, præſentibus poſt primam vicem minime valituris.

Dat. die 9. Martii 1566. An.I. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 9. Martii 1566., Pont. Noſtri Anno I.

Ant. Florebellus Lavellinus.

VIII.

Revocatio privilegii quibuſcumque conceſſi, celebrandi Miſſas veſpertino tempore.

Conſonat Concilium Trident. quo diſponitur miſſas debitis horis celebrari in cap. Quanta *Seſſ.22. Quo vero ad celebrationem Miſſarum ritu Græco, & Latino, habet hic infra in Conſt.XX.* Providentia.

Revocatio facultatis celebrandi Miſſas tempore veſpertino. §.1. Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, Dominus Pius divina providentia Papa Quintus. Ad cujus notitiam pervenit, quod nonnulli Cathedralium, etiam forſan Metropolitanarum, Collegiatarum, & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum ſæcularium, & diverſorum Ordinum, ac Militiarum regularium Prælati, Capitula, Clerici, Fratres, aliique ſuperiores, & perſonæ, antiquum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ritum in ſtatutis Miſſarum celebrandarum temporibus prævertere ſatagentes; diverſas licentias & facultates, Miſſas, quæ media nocte, & ſeu in aurora Nativitatis, ac de mane, Reſurrectionis Domini noſtri Jeſu Chriſti,& forſan aliarum feſtivitatum juxta prædictum ritum celebrari conſueverant, de ſero etiam forſan circa Solis occaſum vigiliæ feſtivitatum earumdem in ſuis Eccleſiis, & Capellis celebrandi, ſeu celebrari faciendi, ab Apoſtolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majori Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetraverunt, illiſque jampridem utuntur. Hoc ab antiquo Catholicæ Eccleſiæ inſtituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare conſiderans, ac propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei ſubmovere volens, omnes ac ſingulas licentias, & facultates hujuſmodi hactenus, etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſvis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habens, Apoſtolica auctoritate, ex certa ſcientia revocavit, ac omnino caſſavit, & annullavit.

Prohibitio ſic de cetero celebrandi. §.2. Hac præſenti perpetuo valitura Conſtitutione quibuſvis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliiſque ſuperioribus, & perſonis eorumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis ſuæ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a divinis pœna diſtrictius inhibens, ne deinceps Miſſas veſpertino tempore, hujuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu celebrare, vel celebrari facere præſumant, ac mandans locorum Ordinariis, ut eamdem præſentem Conſtitutionem ſub prædictis, & aliis ſibi beneviſis pœnis per quoſcunque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas hujuſmodi inviolabiliter obſervari faciant, contradictores quoslibet auctoritate Apoſtolica compeſcendo.

Derogatio contrariorum. §.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, domorum, & aliorum locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, domibus & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & perſonis, ac Ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus,& formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus ipſa Sanctitas ſua illorum tenores pro expreſſis habens, ſpecialiter, & expreſſe derogavit, illaque quoad præmiſſa, caſſavit penitus, & annullavit, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Forma & effectus publicandi. §.4. Decernens præſentes, earumque copias per aliquem ex ſuis curſoribus in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe,& Lateranen., ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis affixas, omnes, cum primum earum notitiam habuerint, perinde afficere, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Papæ ſubſcr. Placet, & ita mandamus. M.

Publicatio die 29. Martii Pont. An.I. *Anno a Nativitate Domini 1566. indictione 9. die vero 29. menſis Martii, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno primo, ſupraſcriptæ literæ, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, ut moris eſt, per me Bernardinum Andreatium Apoſtolicum Curſorem.*

Scipio de Octavianis Mag. Curſ.

IX.

Ordinationes circa obſervantiam divioi cultus in Eccleſiis, & venerationem Feſtivitatum, necnon & contra Simoniaeos, Blaſphematores, Sodomitas, & Concubinarios.

*Quoad primam partem hujus Conſt. habes etiam Conc. Trident. Seſſ.22. in cap.1. poſt Canones, & Seſſ.25. poſt primum Decretum. Contra vero Simoniacos vide Conſtit.V.Jul.II.*Cum tam *T.III.P.III.fol.*263. *Contra Blaſphematores vide Conſtit.VIII. Leon.X.* Supernæ *Ibidem fol.*395. *& Conſtit.XXXI. Jul.III.* In multis *T.IV.Par.I. fol.*308. *Contra Sodomitas autem vide eamdem Bullam Leon.X. Et contra Concubinarios attende d. Conſt. Leon.X. & Concilium Trid. Seſſ.25. cap.14.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm primum Apoſtolatus officium divina Nobis diſpoſitione commiſſum ſuſcepimus, ſtatim omnem curam, & cogitationem noſtram in Dominici gregis fidei noſtræ crediti ſalute defiximus, & Chriſtifideles Deo juvante, ita dirigere ſtatuimus, ut a vitiis, & peccatis abſtinentes, iter, quod ad vitam æternam ducit, inſiſtant.

Cauſa hujus Cōſtitutionis.

§.1. Cum autem ad omnia, quæ divinam majeſtatem aliquo modo poſſent offendere movenda, mentis noſtræ aciem intenderimus, ea primum, & ſine mora emendare decrevimus, quæ Deo præter cetera diſplicere, & iram ejus provocare, cum divinæ docent ſcripturæ, tum graviſſima exempla declarant, nempe divini cultus neglectum, ſimoniæ labem, blaſphemiæ crimen, & libidinis naturæ contrariæ vitium execrandum, propter quæ populi, & nationes, bellorum, famis, & peſtilentiæ calamitatibus, juſta Dei ultione ſæpe plectuntur. Et ſi autem contra eos, qui tam gravia crimina admiſerint, multæ a Prædeceſſoribus noſtris, Conſtitutiones editę fuerunt, tamen quia parum eſt leges edere, niſi ſint, qui eas debitis temporibus exequantur.

Innovatio antiquarum pœnarum contra inobedientes huic Conſtitutioni.

§.2. Ideirco ne qui forſan ex tolerantia ſperare impunitatem audeant; ſcientes pleroſque pœnarum gravitate magis, quam Dei timore arceri ſolere a voluntate peccandi, omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas contra eos, qui talia deliquerint, latas confirmamus, & Apoſtolica auctoritate innovamus, nec de earum rigore quicquam relaxamus, admonemuſque eos, qui talia perpetrare veriti non fuerint, non ſolum ſubituros eas pœnas, quæ ſacris ſunt Canonibus conſtitutæ, ſed eas etiam, quas leges civiles comminantur, & noſtri quoque arbitrii diſcretio pro perſonarum qualitate conſtituet.

Mandatum exequendi hic Conſtitutionem.

§.3. Mandantes Civitatum, & locorum Status noſtri Eccleſiaſtici pro tempore Ordinariis, & Gubernatoribus: illis quidem ſub pœna ſuſpenſionis a divinis, his excommunicationis latæ ſententiæ, ut quos debitum Deo cultum in Eccleſiis non tribuere, aliiſque nefandis criminibus pollutos eſſe compererint, comprehendi curent pœnis afficiendos competentibus. Scituris, etiam ipſis judicibus, quod ſi poſt hanc noſtram Conſtitutionem in caſtigandis hujuſmodi delictis negligentes fuerint, primum quidem Dei Omnipotentis Judicio obnoxii erunt, deinde noſtram quoque incurrent indignationem. Ut autem pœnarum certitudo cunctis facilius innoteſcat, nonnullas hic duximus exprimendas, aliis nihilominus contra hujuſmodi criminum reos a jure ſtatutis in ſuo robore manentibus.

Divini cultus obſervantia in Eccleſiis ab omnibus teneatur, & contravenientes pœnis hic deſcriptis afficiantur.

Ad hoc vide Concil. Trid. Seſſ.22. primum Decretum poſt Canones.

§.4. Ut igitur Deo Optimo Maximo, Glorioſæ Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorii X. Prædeceſſoris noſtri Conſtitutionem innovantes, ac ſtatuta in Tridentino Concilio obſervari volentes, ſtatuimus, & ordinamus, ut ad Eccleſias ſit humilis, & devotus ingreſſus, quieta converſatio, devotis orationibus inſiſtant, & omnes genibus flexis Sanctiſſimum Sacramentum adorent, ad nomen Jeſu Chriſti Domini noſtri cum exhibitione reverentiæ caput inclinent, nullus in dictis Eccleſiis ſeditionem faciat, tumultum excitet, clamores moveat, impetumve committat, ceſſent vana, fœda, & profana colloquia, riſus immoderati, & ſtrepitus omnes judiciorum, & alia quæcumque, quæ divinum officium perturbare poſſunt. Nullus intra Eccleſias deambulare audeat, ſive præſumat, dum celebrantur ſacra Miſſarum Myſteria, & alia divina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contempſerint, præter divinæ ultionis acrimoniam, noſtri quoque arbitrii pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarii in ſuis Eccleſiis faciant obſervari. Quicumque vero in Eccleſiis, dum ibi ſacrificium Miſſæ, & divina celebrantur officia, aut verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verſo tergo ad ſanctiſſimum Sacramentum irreverenter ſedere, aut aliquid, quod ſcandalum generet, aut divina perturbet officia, facere præſumpſerit, pœna vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio noſtro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit in ære, luet in corpore, aut exilio mulctabitur. Qui vero in Eccleſiis cum mulieribus impudicis, ſive etiam honeſtis colloquium ſcurrile habuerit, aut alios inhoneſtos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat; & carceris per menſem. Qui in Eccleſiis, ut ſupra, obſcœnis & inhoneſtis verbis, aut ſignis uſus fuerit, aut alia fœda colloquia cum perſonis quibuſcumque habuerit, decem aureorum pœna molčtetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus, & ſingulis Cathedralium, Collegiatarum, & Parochialium Eccleſiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacriſtis, Oſtiariis, & aliis ipſarum cuſtodibus, quatenus præfatos omnes in Eccleſiis delinquentes admoneant,

neant; & ut in eis vetita fieri non permittant, vel ſaltem ipſis Ordinariis, vel Officialibus noſtris puniendos deferant, quod ſi facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes in Eccleſiis eleemoſynas petere non permittuntur, dum divina celebrantur officia.

§.5. Pauperes quoque mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore Miſſarum, prædicationum, aliorumque divinorum officiorum ire non ſinant, ſed eos ad valvas Eccleſiarum ſtare faciant, ſub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, niſi eos eiici curaverint, & Parochis dimidii aurei. Religioſis, etiam clauſtralibus, ſive regularibus præcipimus in virtute ſanctæ obedientiæ ut in Eccleſiis ſuis deputent aliquem, qui tales eiiciat, & ſi negligentes fuerint, graviſſime ab Ordinario corripiantur, quod ſi illi parere recuſaverint, graviſſimas pœnas incurrent, & pro qualitate perſonarum, etiam corporaliter punientur arbitrio noſtro, ſive ſuperiorum.

Cadaverum capſæ in Eccleſiis ſuper terram exiſten. amoveantur.

§.6. Et ut in Eccleſiis nihil indecens relinquatur, iidem provideant, ut capſæ omnes, & depoſita, ſeu alia cadaverum conditoria ſuper terram exiſtentia omnino amoveantur, prout alias ſtatutum fuit, & defunctorum corpora in tumbis profundis infra terram collocentur.

Feſtaque omnes venerentur.
Ad hoc habes Concil. Trid. Seſſ.25. poſt princip.

§.7. Cum vero dierum feſtorum obſervatio ad Dei cultum maxime pertineat, & in lege divina præcipiatur, cupientes abuſus pravos, qui ex eorum inobſervantia invaluerunt, omnino corrigere, & antiquorum Canonum ſtatuta renovantes, mandamus, ut omnes dies Dominici, & præcipue in honorem Dei, Beatæ Mariæ Virginis, Sanctorum Apoſtolorum feriati, cum omni veneratione obſerventur, & omnes in diebus præfatis Eccleſias frequentent, divinis Officiis devote intendant, ab omni illicito, & ſervili opere abſtineant, mercatus non fiant, profanæ negociationes, & judiciorum ſtrepitus conquieſcant. Qui vero in diebus præfatis opus aliquod illicitum feciſſe deprehenſus fuerit, præter divinam ultionem, & amiſſionem animalium, quibus ad vecturam utetur, etiam graves pœnas incurret arbitrio noſtro, ſeu Vicarii noſtri in Urbe. In aliis autem locis arbitrio Ordinariorum, vel aliorum Magiſtratuum, ita ut præventioni locus ſit. Quibus omnibus diſtricte præcipimus, ut hæc diligenter obſervari procurent, illas etiam feſtivitates, quæ juxta conſuetudinem locorum ſolemniter celebrari conſueverunt, juxta laudabilem conſuetudinem debita cum reverentia obſervari faciant, ſub poenis arbitrio ipſorum imponendis, & moderandis.

Simoniacorum pœnæ.

§.8. Et ut Simoniacæ pravitatis, & labes prorſus aboleatur, Conſtitutiones Anteceſſorum noſtrorum contra Simoniacos editas, & præſertim Pauli II. inviolabiliter obſervari mandamus, & delinquentes tam in ſacrorum Ordinum receptione, quam in beneficiorum aſſecutione, ſtatutis, etiam inferius poenis noſtra auctoritate affici volumus. Quicumque igitur deteſtabile crimen Simoniacæ pravitatis commiſiſſe convictus fuerit in conſequendis ordinibus, eo ipſo ſit ab illorum executione per decennium ſine ſpe diſpenſationis ſuſpenſus, & per annum carceribus mancipetur. Qui dignitates Eccleſiaſticas Simoniace acquiſiverit, illis ſit ipſo jure privatus, & in futurum inhabilis ad eas & quaſcumque alias obtinendas. Qui beneficium, aut officium Eccleſiaſticum Simoniace adeptus fuerit, illis ſimiliter ſit ipſo jure privatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, reſtitutionem teneatur, & perpetuo ſit inhabilis ad ea, & quæcumque alia beneficia Eccleſiaſtica obtinenda. Si quis autem tale crimen pluries commiſiſſe convictus fuerit, præter ſupradictas pœnas, etiam corporaliter puniatur, & ab ordinibus Eccleſiaſticis degradatus a fidelium conſortio eiiciatur. Qui vero ordines, & beneficia Simoniace contulerint, pœnis a jure ſtatutis puniantur, cujuſcumque gradus, conditionis, & dignitatis, etiam ſi Epiſcopi, Archiepiſcopi, vel majores fuerint.

Simonia ſacramentalis ſeveriſſime puniatur juxta ſtatuta Conc. Trid. de quibus in rub.

§.9. Caveant præterea quicumque, ne in Sacramentorum exhibitione Simoniacum aliquid faciant, alioquin graviſſime puniantur per locorum Ordinarios, qui hujuſmodi criminis reos cum maxima ſeveritate coercere procurent, juxta Con. Triden. ſtatuta.

Blaſphemantium pœnæ.

§.10. Ad abolendum vero nefarium, & execrabile blaſphemiæ ſcelus, quod in antiqua lege Deus morte puniri mandat, & imperialibus quoque legibus receptum eſt, nunc autem propter nimiam Judicum io puniendo ſegnitiem, vel potius deſuetudinem, ſupra modum invaluit, Leonis X. Prædeceſſoris Noſtri in noviſſimo Lateranen. Concilio ſtatuta innovantes, decernimus, ut quicumque laicus Deum, & Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, vel Glorioſam Virginem Mariam ejus genitricem expreſſe blaſphemaverit, pro prima vice pœnam 25. ducatorum incurrat, pro ſecunda pœna duplicabitur, pro tertia autem centum ducatos ſolvet, & ignominia notatus exilio mulctabitur. Qui vero plebeius fuerit nec erit ſolvendo, pro prima vice manibus poſt tergum ligatis ante fores Eccleſiæ conſtituetur per diem integrum, pro ſecunda fuſtigabitur per Urbem, pro tertia lingua ei perforabitur, & mittetur ad triremes. Quicumque clericus in hoc blaſphemiæ crimen incurrerit, pro prima vice fructibus unius anni omnium, & quorumcumque beneficiorum ſuorum, pro ſecunda beneficiis ipſis privetur, & in exilium mittatur. Quod ſi clericus nullum obtinuerit beneficium, pœna pecuniaria, vel corporali pro prima vice puniatur, pro ſecunda carceribus mancipetur, pro tertia verbaliter degradetur, & ad triremes mittatur. Qui reliquos ſanctos blaſphemaverit, pro qualitate blaſphemiæ, atque perſonæ, abitrio Judicis puniatur.

Sodomitarum pœnæ.

§.11. Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, perpetraverit, Curiæ ſæculari puniendus tradatur. & ſi clericus fuerit, omnibus ordinibus degradatus ſimili pœna ſubiiciatur;

§.12. Mo-

Concubinariorum pœnæ

§.12 Monemus præterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipimus, ut ſtatuta Tridentini Concilii contra concubinarios, tam clericos, quam laicos edita, diſtricte faciant obſervari, redditurl Deo, ac Nobis, ſi id omiſerint, rationem.

Procedatur contra prædictos etiam per ſecretam denunciationem.

§.13. Et ut præmiſſorum delictorum ſimoniæ, blaſphemiæ, ac ſtupri nefandi notitia facilius habeatur, volumus, quod in ſingulis caſibus, non ſolum per accuſationem, & inquiſitionem, ſed etiam ad ſimplicem, & ſecretam denunciationem procedatur per quoſcumque Judices, alias tamen de jure competentes, tam ratione delicti quam perſonarum, ita quod inter eos locus ſit præventioni.

Calumnioſi denunciatores coerceantur.

§.14. Monemus præterea omnes, & ſingulos, ut ſolum Dei timorem præoculis habentes, & non alia animi prava affectione ducti, culpabiles tantum deferant, innocentes non vexent. Quod ſi aliqui ex calumnia aliquos dennnciaſſe comperti fuerint, eos ad pœnam talionis teneri volumus, & mandamus.

Pœnæ applicentur ut hic.

§.15. Mnlctæ autem pecuniariæ applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio noſtro in Urbe, extra vero, Ordinariorum, pro tertia accuſatori, qui delinquentes detulerit.

Juſſio prædicta obſervandi.

§.16. Mandamus antem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S.R.E. feudatariis, ſub pœna privationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum Dominos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore, præmiſſa omnia in ſuis dominiis, ac Terris exactiſſime ſervari faciant, uberrimam ab ipſo Deo mercedem tam bonis operibus receepturi.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.17. Non obſtantibus quibnſvis Conſtitutionibus, Ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis quibuſvis Capitulis, Conventibus, Militibus, Ordinibus, & perſonis cujuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides adhibendi tranſumptis.

§.18. Volumus autem qnod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati mnnitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.19. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ innovationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, ſtatuti, decreti, ordinationis, præcepti, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si qnis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſum.

Dat. P. An. I. 1. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Kalendis Aprilis, Pontificatus noſtri Anno I.

X.

Confirmatio Conſtitutionis a Paulo IV. editæ circa Judæorum vivendi modum. Qui ſignum glauci coloris in Statu Eccleſiaſtico deferre debent.

Vide Pauli IV. Conſt. IV. Cum nimis *Tom. IV. Par. I. fol.* 321.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex Chriſti Vicarius in terris nonnunquam ea, quæ pro zelo religionis, a ceteris Romanis Poutificibus Prædeceſſoribus ſuis conceſſa dicuntur, ut illibata perſiſtant, approbat, & confirmat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Paulus IV. edidit Bullam, ut in rubr.

§.1. Dudum fel. rec. Paulus Papa IV. Prædeceſſor noſter, zelo fidei Chriſtianæ, motus certum modum vivendi, & habitandi Judæis præſcripſit, prout in quadam ejus Conſtitutione, cujus tenor ſequitur, & eſt talis, videlicet: Paulus Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis abſurdum &c. *Omittitur tenor iſtius Conſt., quia notavi in rubrica.*

Hic Pontifex eam innovat, & approbat.

§.2. Nos igitur cupientes, ut Conſtitutio, ſtatuta, & ordinationes hujuſmodi perpetuis ſuturis temporibus obſerventur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & non ad alicujus alterius Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera noſtra deliberatione, Conſtitutionem, ſtatuta, & ordinationes hujuſmodi, & prout illa concernunt, omnia, & ſingula in dicti Prædeceſſoris literis contenta, & inde ſecuta quæcumque, auctoritate Apoſtolica præſentium tenore approbamus, innovamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decernimus, volumus, & ſub interminatione divini judicii præcipimus, & mandamus, & omnia in poſterum obſervari firmiter, non ſolum in terris, & dominiis Nobis ſubjectis, ſed etiam nbique locorum.

Signum deferendum a Judæis declarat.

§.3. Et ad omnem circa colorem birreti per maſculos, & ſigni per ſœminas deſerendorum bujuſmodi ſubmovendam hæſitationem declaramus, dictum colorem eſſe, qui vulgo *gialdo* dicitur.

Hoc publicari jubet Ordinariis.

§.4. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fra-

Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus, & Diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari, & obſervari faciant.

Obſervantiā petit a Principibus.

§.5. Et omnes Principes ſæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Jeſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum favorem, & auxilium preſtent, ac contrafacientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Contrariis derogat.

§.6. Nonobſtantibus omnibus, quæ idem Paulus Prædeceſſor in ſupradictis literis voluit non obſtare, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, per recol. mem. Pium Quartum Romanum Pontificem Prædeceſſorem noſtrum, & Sedem Apoſtolicam, etiam forſan conſiſtorialiter, ac per viam generalis legis, & ſtatuti, ac in vim ſtipulati contractus, ex quavis, etiam urgentiſſima, & onerosâ cauſâ, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, etiam ſi in eis diſponeretur & caveretur expreſſe, quoad delationem birreti glauci coloris bujuſmodi in itinere, ac quod non, ut præmittitur, in loco clauſo habitare tenerentur, & quod bona ſtabilia uſque ad certam ſummam acquirere, ac ſocietatem cum Chriſtianis ſuper rebus ad annonam ſpectantibus inire, ac converſationem cum eiſdem Chriſtifidelibus habere, ac pignora alias quam præſcripto modo diſtrahere, ac plures Synagogas retinere poſſent indulſerit, aut alias quomolibet eis dictas literas Pauli Prædeceſſoris in favorem Hebræorum prædictorum limitaverit. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ſervanda foret, & in eis caveatur, quod nullatenus derogari poſſit, illorum omnium tenores præſentibus, pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, necnon modos, & formas ad id ſervandas, pro individuo ſervatis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Et literas ejuſdem Paul. Prædeceſſoris, & omnia in eis contenta obſervari in omnibus, & per omnia mandamus, perinde ac ſi literæ Pii ſimiliter Prædeceſſoris noſtri non emanaſſent, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma publicationis.

§.7. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria, & acie Campi Floræ, publicentur, & inter Conſtitutiones extravagantes perpetuo valituras conſcribantur.

Fides transumptorum.

§.8. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, 13. Kalen. Maii, Pontificatus noſtri Anno I.

Dat. P. An. I. 19. Aprilis.

XI.

Contra impedientes, aut non ſubvenientes Nautis, & aliis naufragium patientibus, in locis S. R. E. mediate, & immediate ſubjectis. Bonorumque naufragantium occupatores, & Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes.

Generalem ſanctionem in ſurripientes bona Chriſtianorum ubique naufragata, habes in Bulla quotannis in die Cœnæ Domini legi ſolita. Specialem vero pro Regno Britanniæ, lege in Conſtit. Honorii II. Cariſſimus *Tom.I. fol. Auxiliatoribus autem, quod de bonis recuperatis debeatur, videre eſt in Pauli III. Conſtitut.LIII.* Accepimus *Tom. IV. Par. I. fol.230.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Bona naufragantia, frequenter ab Incolis & Officialibus locorum, in quibus naufragia eveniunt, diripiuntur.

CUm Nobis ex parte dilecti filii Martini de Ayala Romæ commorantis, Conſulis protectoris & defenſoris, ac generalis Procuratoris, in rebus maritimis & mercantilibus, Nation. Hiſpanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanenſium, ceterorumque ſubditorum cariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum, ac utriuſque Siciliæ &c. Regis Catholici in Alma Urbe noſtra, ac Ripis, & Portibus, terrarum, & locorum S.R.E. ſubiectorum expoſitum fuerit, non ſine maxima noſtra diſplicentia, quod retroactis temporibus, cum maximo damno, & periculo miſerorum nautarum, & mercium conductorum Naves, & navilia diverſis mercibus onuſta, propter maris infortunium, & in dictis portibus, fugamque ab infidelibus, & aliis inimicis arreptam, alioſve inopinatos caſus, ob quos nonnulli naves, & navilia deſeruerunt, & ab eorumdem inimicorum conatibus evaſi fuerunt, eorumque perſonas, navibus, & mercibus in eis conductis omiſſis, in terra, aliique periti in mari, ſalvas effecerunt, naufragia paſſi fuerint, in portibus, plagis, & ripis locorum maritimorum prædictæ S.R.E. non ſine maximo damno patronorum naviliorum, & navium prædi-

Digitized by Google

prædictarum, ac mercium conductarum, & detrimento terrarum, & locorum dictæ S.R.E. ad quæ prædictæ naves, & navilia cum ſuis mercibus ſæpiſſime tendebant, ibidem in beneficio, & abundantia ipſarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca prædicta, nautis, & conductoribus mercium præfatarum pro ſalute eorum, necnon navium, & mercium ipſarum nanciſcenda, exiſtimantes ſe ſecuros eſſe expectan. inter Chriſtianos, & amicos conſequi opem, & favorem fratrum amicabilem, prout ratio, & æquitas id poſtulant, & prout in aliis locis in ſimilibus infortuniis fit, per dictorum locorum maritimorum incolas, & habitatores, ac Officiales, non ſolum penes eos non reperierunt auxilium præfatum, quinimmo majus impedimentum, qui contra omne jus divinum, & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei, & noſtra, ac proximi offenſa, ab eiſdem habitatoribus, & officialibus terrarum præfatarum damnum, & tribulatio illata fuit, etiam cum minis, & comminationibus, & illi naufragantes ab eiſdem eorum bonis, & mercibus, quas Domino permittente a tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & perverſo privati fuerunt, dicta bona, & & merces, occupando, & detinendo, ac ſi eſſent infidelium. Barones, Dominique temporales, & Eccleſiaſtici officiales talium locorum ſub prætextu naufragii, & ſpecie prætenſionis, ac directi juris, illa ad ſe ſpectare, & pertinere aſſerebant, uſurpando dictas naves, & navilia, merceſque, quas auſerunt a propriis patronis in ſcandalum perverſum, & iniquum exemplum, quod non ſolum repugnat religioni Chriſtianæ, præſertim in terris S.R.E. hujuſmodi, quæ omnes ad ſe venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam, & civilem legem, & juris æquitatem, mentemque noſtram, quæ eſt, ut omnes Chriſtifideles, qui in dictis terris S.R.E. contractabant, ſint patroni ſuorum bonorum, de iliſque poſſint libere diſponere, ſintque bene, & amicabiliter tractati, & non debeant modo aliquo vexari, nec moleſtari.

Hic idem Pō-tifex pœnas imponit impedientibus naufragium patientes &c. & naufragantes benigne tractari præcipit.

§.1. Quapropter Nos Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, volentes præmiſſis occurrere, damniſque, & ſcandalis, ne veniant, quantum poſſumus, obviare, Motu ſimili &c. auctoritate Apoſtolica, & de certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam ſtatuimus, & ordinamus, firmiterque, & inviolabiliter obſervari mandamus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, quatenus in Urbe Roma, ſuiſque portibus, & ripis, ac Civitate Anconitana, aliiſque omnibus, & ſingulis Civitatibus, Terris, Caſtris, ripis, portibus, & plagiis, tam verſus Adriaticum quam Mediterraneum mare dictæ S.R.E. mediate, vel immediate ſubiectis, & etiam Prælatorum, dominorumque temporalium, & Baronum dictarum terrarum, in quibus eſt commercium maritimum, perſona aliqua cujuſcumque gradus Eccleſiaſtici, vel ſæcularis communiter, vel diviſim officialis, aut privatus, & præſertim Oſtien., & Portuen. Epiſcoporum, & quorumcumque aliorum Cardinalatus honore fulgen. deſuper non audeat, vel præſumat, aut permittat præbere impedimentum, aut genus aliquod moleſtiæ præſtare dictis nautis, & mercium conductoribus ſubditis prædicto Regi Catholico, & aliis quibuſcumque, & cujuſcumque nationis, qui cum bono, & iniquo tempore, infortunium, aut naufragium patiantur in dictis ripis, vel prope Ripas, aut intra mare, ſeu in aliqua parte illius, aut portibus, ſeu plagiis (quod Deus avertat) aut quovis alio voluntario, neceſſitato, infortunato, aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quamcumque Ripam, portum, aut plagiam dictarum terrarum S.R.E. hujuſmodi, quinimmo illi favore, & ope gratioſe recipiantur, & benigne tractentur, reſtituendo, & reſtitui faciendo res, & bona eorum in talibus navibus conducta, ſi ea per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in poſterum occupabuntur, & detinebuntur, libere abſque eo, quod eos ad ſolvendum jure, aut aliquid aliud cogant, & compellant, ad effectum, ut ſtante hujuſmodi bona comportatione, eorum quærelæ ceſſent, & illi libentiori animo conducant ad loca præfata ſe, & eorum merces.

Cōmiſſarium, & Conſulem deputat pro recuperatione hujuſmodi bonorum.

§.2. Et licet alias fel. rec. Paulus Papa III. & Julius etiam III. Prædeceſſores noſtri per eorum Motus proprios, & literas in forma Brevis, vel alias conceſſerant dicto Martino Conſuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi navilia, naves, & merces naufragium paſſas, ac dictis ſubditis noſtris, & illas propriis patronis reſtituendi, & reſtitui faciendi ab illis perſonis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum Breve, & Motus proprios, omneſque alias patentes, & conceſſiones, tam Apoſtolicas quam Regias quomodolibet emanatas & conceſſas, ac in illis contenta, & inde ſecuta quæcumque, illis in ſuo robore permanentibus, & quæ ſub dictis pœnis inviolabiliter obſervari mandamus, ipſum Martinum in naufragiis Commiſſarium generalem deputamus, non obſtan. quacumque conceſſione, ordinatione, decreto in contrarium forſan emanato, quacumque via, & modo, & ad inſtantiam quarumvis perſonæ, aut perſonarum cujuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſten. quarum tenores pro plene & ſufficienter expreſſis haberi volumus, ac ſi de verbo ad verbum inſerti eſſent, quibus expreſſe derogamus per præſentes, concedimus, & impartimur facultatem & auctoritatem dicto Martino Conſuli, ut ipſe tamquam talis Conſul, & Protector, ac generalis Procurator, & defenſor nationum præfatarum repræſentando perſonas intereſſe habentes in talibus naviliis, navibus, & mercibus, &

tamquam

tamquam perſona legitima poſſit per ſe, ſuoſque miniſtros in ſucietate dictorum patronorum præſentibus, aut in illis abſentibus, etiam ipſi patroni in abſentia dicti Martini Conſulis, ſuorumve miniſtrorum, & deputatorum, coniunctim, vel diviſim poſſint exigere, recuperare navilia, naves, ac merces præfatas naufragium paſſas, ſive derelictas, in mare aut extra mare, aut in aliqua alia parte, portibuſque, & plagiis, atque Ripis, alioque quovis loco, ubi reperientur.

Solventibus, aut recuperātibus illa, præcipitve diſponant inſcio d. Commiſſario & Conſule.

§.3. Et quia evenire ſolet, quod tales naves, & navilia, ac merces in eis conductæ non ſunt propriæ, aut patronorum talia navilia conducentium, ſeu patronantium, aut ea aſſecurantes intereſſati ſunt, volumus etiam, quod ſi patroni, & nautæ, ſeu aliæ perſonæ ſalvas effecerint, aut recuperaverint dictas merces, vel earum partem, ſeu navilia præfata, non poſſint modo aliquo de eis diſponere abſque nutu, & voluntate dicti Martini Conſulis, qui ſolerter inquirere debeat de mercibus ſalvis, & perditis, uſque quo veritatem omnino comperiat, ad hoc ne ſub prætextu naufragii aut projectionis mercium in mare, intereſſe habentes modo aliquo, damnificati aut defraudati, ſeu ſuis privati exiſtant. Et inſuper quod omnes, & ſinguli quarumcumque navium cujuſcumque generis patroni debeant, & teneantur cum omni diligentia ſalvare, & cuſtodire bona quæcumque per eos conducta, & naufragantia, neque illa tamquam perdita dimittere, ſed ipſum Conſulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & ſalvationem ipſorum bonorum naufragantium, ita quod ipſis patronis ſive nautis deficientibus in aliquo præmiſſorum, naufragia hujuſmodi, & damna quæcumque, & exinde provenientia ipſorum patronorum culpę imputentur, & ad intereſſe ac damna teneantur. Ac ſi contingat ab aliqua perſona ſeu perſonis cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſten., & noſtram monitionem hujuſmodi ignoran. in toto vel in parte detinere merces, res, & bona aliqua in eis conducta furtive, & coacte, vel prætextu prætenſionis naufragii, vel alio quocumque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Conſul recipere, exigere, & recuperare, & a detinentibus perſonis illa dictis patronis, ad quos ea de jure ſpectant, & pertinent, reſtitui facere abſque aliqua exactione ſeu detractione, prætextu dictæ prætenſionis, aut quæſito colore, ſeu ſolutione aliquibus perſonis Eccleſiaſticis, vel ſæcularibus, Baronibus, Comitibus, aut triremium Capitaneis, Caſtellanis, Gubernatoribus, Commiſſariis, ſeu cuicumque alteri cujuſcumque conditionis, præeminentiæ, & ſtatus ſit, facienda, cui Conſuli compellendi, & reſtitui, ac caſtigari faciendi tales uſurpatores, & detentores, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

Baronibuſque & Gubernatoribus, ac aliis, ut in præmiſſis eidem Conſuli auxilium præſtent.

§.4. Quibus perſonis expreſſe in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis præfatis mandamus, quatenus dimittant, & ſinant præfatos patronos navium, & naviliorum nationum præfatarum, & quarumcumque aliarum, dictumque eorum Conſulem, & Miniſtrum, ſeu Miniſtros illa omnia recuperare, & alias de eorum navibus, naviliis, mercibus, & bonis conductis, etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus, quam prope terram, & in Ripa conſiſtentibus libere diſponere abſque aliqua moleſtia vel impedimento illis, directe, vel indirecte præſtan. nec debeant ſe intromittere in dictis naufragatis, nec naufragio præfato, niſi in eo, ad quod per dictos patronos, Conſulem, Miniſtrum erunt requiſiti, & vocati pro eorum ope, & favore, nec ſub aliquo prætextu, vel colore dicto Martino Conſuli, aut eis Miniſtris ſeu deputatis præfatis in libero exercitio ſui officii generalis Conſulatus, & Commiſſariatus hujuſmodi, & ad illud ſpectan. aliiſque ſupradictis aliquod impedimentum, moleſtiam, aut perturbationem præſtent, ſeu præſtari permittant, quinimo ei, & eis, omne auxilium, & favorem in præmiſſis, & circa ea neceſſaria ſeu quomodolibet opportuna, ad quæ præfati noſtri ſubditi quotieſcumque pro parte dilectorum Conſulis, ac Miniſtrorum, in licitis, & honeſtis erunt requiſiti, præſtare teneantur, quibus, eis videlicet qui a dicto Martino Conſule, & Miniſtris vocati erunt, ad recuperationem adiuvaverint, per dictum Conſulem expenſis rerum liberatarum, in quarum beneficium elaboraverint, io laboris ſubſidium dabitur, quod juſtum, & honeſtum erit, & eidem Conſuli videbitur, quod erit juxta meritum illorum, qui in ſalvandis hujuſmodi rebus, & bonis intervenerint, licet fraternitatis caritas in talibus calamitoſis eventibus eos ad id obliget, atque cogat.

Et auxilium dantibus Indulgentias cōcedit.

§.5. Et ut Chriſtifideles ad præmiſſa alliciantur, aut naufragium hujuſmodi patientibus ab eis propitiora ſubſidia præbeantur, omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, qui auxilium, conſilium, & favorem naufragium patientibus in reparatione & conſervatione ſuorum bonorum præſtiterint, decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentiis in Domino relaxamus.

Omnibuſque commorantibus prope loca naufragiorum jubet, ut vocati auxilium præſtent.

§.6. Mandantes dictis noſtris ſubditis, tam Civitatis Vetulæ, & Oſtiæ, Porti, & Neptuni, ac Pilotis illarum, ac etiam Anconæ, ac habitatoribus omnium Terrarum, Riparum, Portuum, & Plagiarum, necnon patronis, & nautis navium, naviliorum, triremium, biremiumque Capitaneis, & barcharum conductoribus, & piſcatoribus, ac aliis quibuſcumque perſonis exiſtentibus & habitantibus in aut prope, vel ubi talia naufragia accidere contingat, ſub pœna ſolutionis tanti, quanti bona naufragata valuerint, & quæ ob defectum auditorii admitterentur, quatenus illico poſtquam a patrono, Conſule, aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & feſtinanter accedant cum eorum barchis, ac triremibus, & biremibus, ad adiuvandum, & ſalvendum ea omni cum diligentia, ac ſi eorum propria eſſent, ſolutis tamen eis pro eorum labore expenſis mercium conductarum, & re-

rum ſalvatarum his, quæ Conſuli videbitur, prout labor eorum egerit, & non poſſint petere, nec petant aliquid aliud, nec quartum, nec partem, nec jus aliquod rerum ſalvatarum præter ſupradicta, conceſſione, ſtatuto, conſuetudine, ordinatione, uſu, & quibuſvis aliis minime obſtantibus penitus caſſamus, & ſuffragari nolumus.

Cõmunitates etiam, & Dominos locorum ſecuti naufragii, latrones & occupatores capere debere decernit.

§.7. Volumus autem quod in locis, ſeu territoriis ubi naufragium præfatum eveniet, Dominus, vel Domini, aut Communitas talis loci teneantur conſignare in manibus noſtræ Juſtitiæ, & Miniſtrorum illius, latronem, ſeu latrones, uſurpatorem, ſen uſurpatores, detentorem, ſeu detentores hujuſmodi rerum naufragatarum, alias teneantur ſolvere totum damnum, & expenſas in tali naufragio, aut illius dependen. paſſa, & ſeu patienda, ac paſſas, & ſeu patiendas.

Camerariumque S. R. E. Judicem iſtarum cauſarum occupar.

§.8. Et ſi aliquid forſan occurrerit ſuper præmiſſis, quod dictus Conſul non poſſit accommodare, & concludere, recurratur ad Nos, & ſeu dilectum filium Vitellotium Camerarium noſtrum, & S. R. E. quem, & nullum alium illud decidere, & finire poſſe volumus, etiam cum facultate, & auctoritate ampliſſime puniendi, & caſtigandi quoſcumque latrones, & prædatores, etiam uſque ad pœnam capitalem. Volentes etiam per præſentes præfatum Cardinalem Camerarium, merum, & verum judicem, & executorem in cauſis maritimis naufragiorum, & etiam quorumcumque aſſecurationum, ſuper quibus lis, & controverſia aliqua inter quoſcumque evenire poſſet, ex cauſa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna avocatione a quibuſcumque judicibus, non tamen Romanæ Curiæ, fore, & eſſe debere.

Conſuli quoque & ejus deputati facultatem deferédi arma concedit.

§.9. Necnon auctoritate præfata concedendo dicto Conſuli, ejuſque deputatis prout concedimus eiſdem, ut pro ipſorum ſecuritate, & defenſione cujuſcumque generis arma, tam offenſiva, quam defenſiva, in toto dominio, & per totum dominium Eccleſiaſticum, ſcilicet in omnibus terris, & locis maritimis, & mari conviciuis per quindecim milliaria a terra diſtantibus, libere, & licite portare poſſint, & valeant quibuſcumque bannis editis ſeu edendis, & aliis quibuſcumque Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinationibus non obſtan.

Executores deputat, & facultates concedit.

§.10. Et nihilominus pro obſervatione præmiſſorum, motu, & ſcientia noſtris præfatis præcipiendo mandamus dilecto filio Vitellotio Vitellio Camerario noſtro, necnon Clericis præſiden. Cameræ Apoſtolicæ, ac Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, necnon univerſis & ſingulis tam Almæ Urbis, quam aliarum quarumcumque S. R. E. mediate vel immediate ſubiectarum Provinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenen. Poteſtatibus, Judicibus, & aliis quovis nomine nuncupatis juſdicentibus, & juſtitiæ miniſtris, necnon Illuſtribus Magniſ. viris Dominis, Ducibus, Marchionibus, & baronibus, Domicellis, Nobilibus, Caſtellanis, triremiumque Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcumque locorum Communitatibus, ſeu univerſitatibus, omnibuſque, & ſingulis aliis particularibus perſonis, ad quos quomodolibet ſpectat, ſe in futurum ſpectabit, ſeu ſpectare poterit, & S. R. E. prædictæ, mediate, vel immediate ſubiectis, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula inviolabiliter obſervent, & obſervari faciant, & ſub pœnis, & cenſuris antedictis necnon rebellionis, & privationis omnium & ſingulorum bonorum, ſeu officiorum, ac confiſcationis, & publicationis quorumcumque bonorum per eos, & ipſorum quemlibet obtentorum, incurrendique in crimine læſæ majeſtatis. Contradictores &c. cum ampliſſima facultate, & auctoritate, dictos raptores, graſſatores, & deprædatores, & latrones, in fraganti crimine, ſeu delicto repertos puniendi, & caſtigandi, ad effectum ut hujuſmodi juſtis querelis ceſſantibus, dicti mercatores, & nautæ eo libentius cum ſuis navigiis, navibus, & mercibus ad Urbem ipſam, locaque prædicta S. R. E. prædictæ ſecurius, & tutius accedant.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam municipalibus quarumcumque terrarum, & locorum in contrarium forſan editis, ac privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis perſonis, necnon civitatibus, oppidis, locis, caſtris, ac portibus maritimis, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſcumque clauſulis, & decretis, & contractibus, & Motu proprio &c. ac alias conceſſis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. pro expreſſis habentes, hac vice latiſſime derogare placeat, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.12. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ in forma Brevis expediri poſſint.

Papæ ſubſcr. Dat. P. An. I. 24. Aprilis.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, octavo Kalen. Maii, Anno primo.

XII.

Inſtitutio Domus in Urbe pro Sanctæ Inquiſitionis Miniſterio exercendo, ejuſque Miniſtrorum, & Perſonarum commodo cooptando.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

SOllicitæ noſtræ conſiderationis providentia, prout noſtri Paſtoralis Officii cura requirit, Nos admonet, ut Sanctæ Inquiſitionis Almæ Urbis noſtræ officio, quod per nonnullos Venerabiles fratres noſtros Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales Nobis ipſis, etiam præſidentibus laudabiliter gubernatur,

by Google

tur, de ſtabili, & commoda, ac perpetua habitatione noſtræ ſubventionis opem, ac miniſterium non minus libenter quam liberaliter provideamus.

Fratres de Pucciis Palatium in Burgo S. Petri pro Officio Inquiſitionis vendunt.

§.1. Hinc eſt, quod cum nuper dilectus filius Alexander quondam Pandulphi de Pucciis laicus, Civis Florentinus una cum Roberto Aſcanio, & Horatio ſuis germanis fratribus duas integras tertias partes pro indiviſo Palatii, cum pertinentiis ſuis, ſiti in Burgo Sancti Petri prope locum, vulgariter dictum Campo Sancto, acquiſiti, & conſtructi olim per bonæ memoriæ Laurentium S. R. E. Cardinalem tituli Sanctorum quatuor Coronatorum, de Pucciis nuncupatum, & in quo de præſenti exercetur officium ipſius Sanctæ Inquiſitionis hæreticæ pravitatis, tam ſuo proprio, quam fratrum ſuorum prædictorum, pro quibus de Rato promiſit nominibus Nobis pro pretio ſcutorum ſex millium monetæ, ad rationem decem Juliorum pro quolibet ſcuto, ſub modis, & formis, ac in terminis tunc expreſſis ſolvendorum vendiderit, ac ceſſerit, prout in inſtrumento publico per dilectum filium Marcum Antonium Peregrinum Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Notarium rogato latius continetur.

Pius venditionem hujuſmodi, Inſtrumentumque deſuper confectum approbat.

§.2. Nos igitur eaſdem duas tertias partes Palatii hujuſmodi pro dominio, & omnimoda proprietate, ac uſu, & habitatione ipſius officii Inquiſitionis, & ejus miniſtrorum perpetuo concedere volentes, & ipſius Palatii ſituationem, qualitates, & confinia, ac inſtrumenti hujuſmodi deſuper confecti, & inde ſcutorum aliorumque hic etiam forſan de neceſſitate exprimendorum, tenores præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, ac venditionem, & ceſſionem, inſtrumentum que, & inde ſecuta hujuſmodi auctoritate Apoſtolica confirmantes, & approbantes, ac illis omnimodæ, & perpetuæ firmitatis robur adiicientes, omneſque, & ſingulos juris, & facti, ſolemnitatumque etiam ſubſtantialium defectus, ſi qui forſan in eiſdem intervenerint, ſupplentes.

Et Palatium Officio Inquiſitionis donat.

§.3. Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione, ac liberalitate noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dictas duas tertias partes Palatii hujuſmodi, ſic per Nos, ut præmittitur, emptas, eidem Officio Sanctæ Inquiſitionis pro illius, Miniſtrorumque ſuorum, nunc, pro tempore exiſtentium perpetuo uſu, & habitatione, perpetuæ, & irrevocabilis donationis, etiam inter vivos titulo dicto Officio Inquiſitionis, tam quo ad proprietatem, & directum dominium, quam quo ad uſum, & habitationem, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium in perpetuum damus, donamus, applicamus, appropriamus, liberaliterque concedimus, & aſſignamus, perpetuoque datas, donatas, applicatas, appropriatas, conceſſas, & aſſignatas fore, & eſſe.

Illud ab hujuſmodi Officio alienari prohibet.

§.4. Expreſſe prohibentes prædictum Officium Inquiſitionis, nullo unquam tempore, nec aliqua ex cauſa alienari poſſe.

Haſce literas nullo vitio notari poſſe declarat ſub pœna excommunicationis.

§.5. Noſtraſque præſentes literas nullo unquam tempore ad cujuſvis, etiam noſtri, & S.R.E.Camerarii, Præſidentiumque, & Clericorum ejuſdem Cameræ, ſeu Fiſci Apoſtolici, procuratoris inſtantiam, quovis quæſito colore, vel ingenio, de ſurreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel alias quoque modo impugnari, aut ex quavis urgentiſſima, etiam neceſſario exprimenda cauſa, etiam de ipſorum Cardinalium Inquiſitorum pro tempore exiſtentium conſenſu revocari, annullari, vel retractari, ſeu illas impugnantes in judicio, vel extra audiri poſſe, ſed illas in omnibus, & per omnia validas, & efficaces eſſe, ſuoſque plenarios, integros, & totales effectus ſortiri, & ab omnibus, ad quos ſpectat, & pro tempore ſpectabit, ſub excommunicationis majoris latæ ſententiæ, ac maledictionis æternæ pœnis ipſo facto a contrafacientibus incurrendis, firmiter, & inviolabiliter obſervari, dictoque Officio perpetuo ſuffragari.

Sic per quoſcumque Judices definiri jubet.

§.6. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, in quavis Inſtantia, & cauſa, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari diffiniri, & ſententiari debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis authoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Deputat Cõmiſſarios, & Exequutores hujuſmodi literarum.

§.7. Quo circa Venerabilibus fratribus Amerin., Narnien., & Maceraten. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipſorum Officii, vel Inquiſitorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant authoritate noſtra illos donatione, applicatione, appropriatione, conceſſione noſtris prædictis pacifice frui, & gaudere, ac ipſos Inquiſitores, ſi ſibi videbitur, vel eorum aliquem, ſeu ipſorum Commiſſarium Generalem, ac procuratorem ſuum nomine Officii hujuſmodi in corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem duarum tertiarum partium Palatii hujuſmodi, juriumque, & pertinentiarum ſuorum omnium inducant authoritate noſtra, & inductos, vel inductum in ea defendant amoto ex inde quolibet detentore, non permittentes eos deſuper a quoquam indebite moleſtari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoſlibet rebelles, & inobedientes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias arbitrio ſuo imponendas, moderandas, & applicandas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quacumque appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos eaſdem ſententias, cenſuras, & pœnas incurriſſe declarando, & eas etiam

iteratis vicibus aggravando, & reaggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auſilio Bracchii Sæcularis.

Contraria tollit.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Apoſtolicis, necnon Cameræ prædictæ, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, ſtylo, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe pari motu, & de poteſtatis plenitudine totaliter derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica, ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. die 18. Maii 1566. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die decima octava Maii, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno I.

XIII.

De Clauſura, & numero Monialium cujuſcumque Ordinis, & pœnis earumdem abſque licentia Superiorum, ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, vel epidemiæ tantummodo eis concedenda, e Monaſteriis egredientium, concomitantiumque, & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Necnon de eleemoſynis pro ipſarum Monialium ſubventione colligendis.

Quoad clauſuram, Vide Conſtitut. Bon.VIII. in tit. de Stat.Reg. in 6.Decretumque Con. Trid. Seſſ.25. cap.5.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CIrca paſtoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, deſuper commiſſi curam quantum Nobis ex alto permittitur, invigilantes, aſſidue ad ea, per quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obviatur, ac perſonis quibuſlibet, præſertim fœminei ſexus virginitatem ſuam Altiſſimo voventibus, ſub religionis jugo Chriſto Salvatori in caſtitatis holocauſto famulari affectantibus, ſemita juſtitiæ, & honeſtatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & divinam merito poſſint offendere majeſtatem, opportune ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſius impartimur, prout id in Domino ſalubriter expedire conſpicimus.

Moniales tacito, vel expreſſe Religionem profeſſæ clauſuram ſervent.

§.1. Hac igitur perpetuo valitura Conſtitutione, inhærentes etiam Conſtitutioni fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Periculoſo*, & decretis Conc. Tridentini ſuper clauſura Monialium editis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, atque perpetuo decernimus, univerſas, & ſingulas Moniales, præſentes atque futuras, cujuſcumque Religionis, Ordinis, vel militiarum, etiam Hieroſolymitan. ſint, quæ vel jam receptæ ſint, vel in poſterum in quibuſvis Monaſteriis, ſive domibus recipientur, & tacite vel expreſſe religionem profeſſæ, etiam ſi converſæ, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam ſi ex inſtitutis, vel fundationibus earum regulæ ad clauſuram non teneantur, nec unquam in earum monaſteriis, ſeu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea ſervata non fuerit, ſub perpetua in ſuis monaſteriis, ſeu domibus debere de cetero permanere clauſura, juxta formam dictæ Conſtitutionis fel. rec Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Periculoſo*, in ſacro Concilio Tridentino approbatam, & innovamus, in omnibus, & per omnia, ac illam diſtricte obſervari mandamus.

Inobedientes coerceantur per Ordinarios.

§.2. Quod ſi aliquæ Moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine etiam immemorabili, aut inſtituto, vel fundatione regulæ ſuæ fretæ, animo obſtinato huic clauſuræ reſiſtant, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarii una cum ſuperioribus earum, omnibus juris, & facti remediis compellant eaſdem tamquam rebelles, & incorrigibiles ad præciſe ſubeundum dictam clauſuram, perpetuo obſervandam.

Tertiariæ ſi ſolemne votum emiſerint clauſuræ ſubjiciantur, ſin autem per Ordinarios ad clauſuram ſuadeantur.

§.3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, ſeu de Pœnitentia dicuntur, cujuſcumque fuerint Ordinis in congregatione viventes, ſi, & ipſæ profeſſæ fuerint, ita ut ſolemne votum emiſerint, ad clauſuram præciſæ, ut præmittitur, & ipſæ teneantur; quod ſi votum ſolemne non emiſerint, Ordinarii una cum ſuperioribus earum hortentur & perſuadere ſtudeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac poſt emiſſionem & profeſſionem eidem clauſuræ ſe ſubiiciant, quod ſi recuſaverint, & aliquæ ex eis inventæ fuerint ſcandaloſe vivere, ſeveriſſime puniantur.

Et volentes ſine clauſura, & profeſſione vivere, non ſe

§.4. Ceteris autem omnibus ſic abſque emiſſione profeſſionis, & clauſura vivere omni-

cipiantur in aliqua Religione ſeu Cōgregat.

omnino volentibus interdicimus, & perpetuo probibemus, ne in futurum ullam aliam prorſus in ſuum Ordinem, Religionem, Congregationemque recipiant. Quod ſi contra bujuſmodi hanc noſtram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad ſic vivendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quaſlibet profeſſiones & receptiones irritas facimus & annullamus.

Eleemoſyna pro monſalibus colligantur per Converſas, aut per Profeſſas habitantes prope Monaſteria, ætatis annor. 40.

§.5. Porro ne Moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clauſuram, detrimentum aut incommodum aliquod in earum neceſſitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, ſed ut eis opportune conſulatur, auctoritate Apoſtolica præſata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, ut curent colligi fidelinm eleemoſynas per converſas quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen Monaſterium, degant, & non ingrediantur clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus ex earum conſtitutionibus permiſſis, & de earum domibus exire non poſſint pro bujuſmodi eleemoſynis colligendis, niſi de licentia Ordinarii, vel earum Superiorum.

Converſæ profeſſæ de cetero non recipiantur.

§.6. Et decreto nullæ aliæ converſæ profeſſæ recipi amplius etiam de conſenſu ſuorum Superiorum, vel Prælatorum poſſint; quod ſi adverſus hanc noſtram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis ſit, pro ut ex nunc nullam, irritam, facimus, & annullamus.

Monialiū recipiendarum numerus reguletur juxta redditus Monaſteriorum. *Quod habes in Conc. Trid. Seſs. 25. c. 3.*

§.7. Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus Monialium, & mulierum Tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficienter non poterit, mandamus ipſis Ordinariis, & Superioribus earum, ut ipſi provideant de aliis perſonis piis, & Deo devotis, quæ fidelium eleemoſynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum Monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earumdem, & prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur, & ſuccurratur. Et ne propter Monialium uumerum exceſſivum clauſuræ obſervatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ Conſtitutionis Bonifacii, & Concilii Tridentini decreto, Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis diſtricte inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monaſteriis recipiant, & admittant, ſive recipi, & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipſorum Monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commode ſubſtentari poſſint.

Executorum deputatio.

§.8. Mandantes propterea in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, univerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus, & Diœceſibus propriis, præſentes noſtras literas publicari faciant, ac in Monaſteriis Monialium ſibi ordinario jure ſubjectis, in iis vero, quæ ad Romanam mediate vel immediate ſpectant Eccleſiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate una cum Superioribus eorumdem Monaſteriorum clauſuram, ut præmittitur, quamprimum poterint, ſervari procurent. Contradictores atque rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo; invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Ac ut hoc tam ſalutare decretum facilius obſervetur, omnes Principes ſæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccatorum injungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & aliis Monialium Superioribus aſſiſtant, ac ſuum favorem, & auxilium præſtent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Præmiſſis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis, & confirmatis: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem Monaſteriis, vel domibus, & Monialibus, ſub quibuſcumque verborum formis. & clauſulis irritantibus, & aliis decretis quibuslibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, quo ad effectum validitatis noſtræ Conſtitutionis tantum derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, aut ſuſpendi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Ordinarii in his procedant etiam in locis exemptis.

§.10. Per boc autem in Monaſteriis exemptis, Ordinarii locorum quoad alia nullam ſibi credant juriſdictionem vel poteſtatem aliquatenus eis attributam.

Juſſio publicandi.

§.11. Volumus autem quod præſentes literæ ad valvas Baſilicæ Beati Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter Conſtitutiones extravagantes perpetuo valituras conſcribantur.

Exemplorum fides.

§.12. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcumque loca deſerri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubicumque adhibeat., quæ præſen. adhiberetur, ſi forent exhibitę, vel oſtenſę. Nulli ergo &c.

Da-

Digitized by Google

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeſto, 4. Kal. Junii, Pontificatus noſtri Anno primo,

Sequitur declaratio d. Bullæ.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decori & honeſtati omnium Sanctimonialium, quarum Jeſus Chriſtus Dominus noſter ſponſus eſt, ut in puritate, & caſtitate ſuperædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, conſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet Nos conſulto ſubmovere.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§. 1. Sane periculo, & ſcandalo plena res eſt, ac regulari obſervantiæ vehementer adverſatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monaſteria, & alias filiationes nuncupata, etiam eis ſubjecta viſitandi, aut infirmitatis cauſa, aliove prætextu a Monaſteriis exire, & per ſæcularium perſonarum domos diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis, & pudicitiæ decus in diſcrimen committunt.

Monialium a clauſura exeuntium abſq; licentia &c. pœnæ.

§. 2. Unde nos malo huic pro noſtro Paſtoralis officii debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes, etiam decreto ſacri Concilii Tridentini de clauſura Monialium diſponentis, ac aliis noſtris literis ſuper hujuſmodi clauſura editis adiicientis, volumus, ſancimus, & ordinamus, nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarumve Monialium, etiam Carthuſienſium, Ciſtercienſium, S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac ſtatuum, graduum, & conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam a Regia, vel Illuſtri proſapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis, ſeu aliorum Monaſteriorum, etiam eis ſubjectorum, aut domorum, parentum, aliorumve conſanguineorum viſitandorum, aliave occaſione, & prætextu, niſi ex cauſa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epedimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu aliorum loci Ordinarium, etiam ſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum, & Ordinariorum juriſdictione exempta eſſe reperiantur, cognita, & expreſſe in ſcriptis approbata ſit, a Monaſteriis præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus extra illa, niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere. Aliter autem quam, ut præfertur, egredientes, ſeu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſive laicas, ut ſæculares, vel Eccleſiaſticas, conſanguineas, vel non, excommunicationis majoris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo abſque aliqua declaratione ſubjacere, a quo præterquam a Romano Pontifice, niſi in mortis articulo abſolvi nequeant. Et inſuper tam eggreſſas, quam præſidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam hujuſmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & adminiſtrationibus, per eas, & eos tunc obtentis privamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in poſterum obtinenda inhabiles.

Licentias aliter concedentium &c. pœnæ.

§. 3. Necnon licentias, & facultates, ſeu indulta, & privilegia exeundi a Monaſteriis, & extra illa ſtandi, a Nobis, ſeu alio Romano Pontifice Prædeceſſore noſtro, ac Sedis Apoſtolicæ Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac Majore Pœnitentiario, aut Ordinum prædictorum Superioribus, aliiſque perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis reſtitutivis, præſervativis, mentis atteſtativis, etiam novam gratiam, & datam concernentibus, aliiſque efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac inſtantia, vel alias quomodolibet conceſſa (quæ prorſus abolemus,) ac literas deſuper confectas, & in poſterum concedendas, & conficiendas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris ſuffragari poſſe.

Decretum irritans.

§. 4. Et ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Deputatio, & facultates executorũ hujus Conſtitutionis.

§. 5. Mandantes univerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas in Civitatibus, & Diœceſibus propriis, quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon præfatum decretum ipſius Concilii, quod incipit. Bonifacii VIII., diligenter, & inviolabiliter ſub cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſervent, & obſervari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes, etiam aliis pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo; necnon legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus,

com-

communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommuniceari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, & juribus, de hujuſmodi clauſura diſponentibus, nihilominus in ſuo robore duraturis.

Tranſumptorum fides.

§.7. Ceterum volumus quod præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubique terrarum, tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.V. 1. Februarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Kalend. Februarii, Pontificatus noſtri Anno V.

XIV.

Innovatio, & ampliatio Conſtitutionum a Pont. Prædeceſſoribus editarum contra Homicidas, brigoſos, vindictam tranverſalem, aut hominum collectam facientes, facioroſque homines. eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria a prædictis non cuſtodientes in Statu Eccleſiaſtico.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregis Dominici curæ præſidentes, inter varias animi ſolicitudines, quæ ex paſtoralis officii miniſterio Nobis incumbunt, illam a Nobis potiſſime amplectandam eſſe putamus, per quam inter ſingulos gregis ejuſdem fideles, præſertim vero Nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditos, pax, & concordia confoventur, ſeditiones ſedantur, ſcandalis obviatur, & animarum ſalus procuratur, Unde ea, quæ ſedula meditatione hactenus a diverſis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris præmiſſorum ratione geſta fuiſſe, ac ordinata comperimus, quo ſæpius fideles ipſi illa perſpicient innovari, eo ferventius, ac promptius ad illorum obſervationem excitentur, confirmanda, innovanda, noſtræque auctoritatis munimine roboranda eſſe cenſemus, aliaſque deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus expedire.

Pius II. edidit Bullam hic cit.

§.1. Sane alias poſtquam fel. rec. Pius Papa II. Prædeceſſor noſter, per eum accepto, quod a certis tunc elapſis annis, &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia ipſam Bullam Pii II. habes in Tom.III. Par.III.* Ad retinendas *fol.*110.

Paulus II. edidit alteram hic cit.

§.2. Cum ſæpius contingeret, quod offenſionis ignarus, aut ob hujuſmodi exceſſus plurimum condolens, horribili &c. *Omittitur pariter reſiduum relationis hujus Bullæ Pauli II. in Tom.III. Par.III.* Viros *fol.*120.

Sixtus IV. aliam Bullam edidit hic relatam & a me propterea prætermiſſam in hoc opere.

§.3. Et ſucceſſive recol. memor. Sixtus Papa IV. ſimiliter Prædeceſſor noſter accepto per eum, quod contenta in literis Pii Prædeceſſoris hujuſmodi a certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſervata, & ex illorum non obſervantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ proeliviores erant ad homicidia committenda, ac fere paſſim quotidie perpetrabantur, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remiſſionem conſequi facile poſſe, ac deteſtabilem, & horrendam ſicariorum nequitiam talium ad aliorum cautelam juris remediis proſequi ſtudio cupiens indefeſſo, habita ſuper iis cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura de illorum conſilio per ſuas literas, ſtatuta, decretaque Pii Prædeceſſoris hujuſmodi, ac prout illa concernebant, omnia, & ſingula in dictis literis Pii Prædeceſſoris præfati contenta approbaverat, & robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorumdem fratrum conſilio ſtatuerat, & ordinaverat, quod condemnatis eatenus, & quos in poſterum condemnari contingeret ubilibet in Civitatibus, terris, & locis prædictis pro homicidio, ſive ut principales, ſive ut auxilium, conſilium, vel favorem præſtantes, ſuarum condemnationum remiſſionem, aut contra illas ſalvum conductum, & licentiam ſecure in loco patrati criminis, vel infra quinquaginta milliaria (ut præfertur) propinquo nullatenus obtinere poſſent ab alio, quam a Rom. Pon. qui pro tempore eſſet, & alicujus alterius etiam Legati de Latere remiſſio nemini ſuffragaretur, & ſi forſan contingeret eumdem Rom. Pont. ad remiſſiones, ſive ſalvum conductum hujuſmodi procedere, talis remiſſio per præoccupationem proceſſiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti Prædeceſſoris hujuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes inferius inſertus foret, & determinata cauſa exprimeretur, quæ eumdem Rom. Pon. induceret ad derogandum eiſdem literis Sixti Prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto Prædeceſſore emanaverant.

Julius II. edidit aliam hic cit.

§.4. Et ſubſequentur ſanctæ mem. Julius Papa II., etiam Prædeceſſor noſter habita ſuper iis cum fratribus ſuis tunc &c. *Omittitur pariter, reſiduum narrativæ Conſtit. Jul.II.* Cum homines *quia eſt in T.III. Par.III. fol.*269.

Et aliam hic relatam, quã non habes ſupra in hoc opere.

§.5. Et inſuper per eumdem Julium Prædeceſſorem accepto, quod cum nonnulli Civitatum, Caſtrorum, & locorum, tam Regni noſtri tunc Siciliæ citra Pharum,

quam

quam aliarum partium dictæ Eccleſiæ ſubjectarum etiam Urbi prædictæ adiacentium, quam propter homicidia aliqua nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta, & alias eorum demeritis id exigentibus a Civitatibus, terris, caſtris, & locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur exules, rebelles, & banniti, quod in illis propterea ſecure morari nequirent, alii de Civitatibus, terris, caſtris, & locis dictæ Eccleſiæ ſubjectis ad Regnum, & alias adiacentes hujuſmodi, alii autem ex Regno, & adjacentibus partibus prædictis, ad Civitates, terras, caſtra, & loca eidem Eccleſiæ ſubjecta prædicta, etiam dictæ Urbi adjacentia ſe transferrent, nonnulli Barones, Proceres, & Domini, ſeu Vicarii in temporalibus Civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum, ac Regni, & partium adjacentium prædictorum, eorumque Officiales, & ſubditi dictos homicidas, bannitos, criminoſos, atque rebelles homines ſcienter receptare, & quod gravius erat, protegere, & defendere non formidabant, ſe reos tantorum ſcelerum, per homicidas, & alios bannitos prædictos perpetratorum, apud Deum conſtituentes, & tam ipſis homicidis, & malefactoribus, quam aliis ſimilia, vel gravia delicta perpetrandi, & committendi audaciam, & ſcelerum hujuſmodi impunitatem tribuentes in animarum ſuarum periculum, juſtitiæ conculcationem, ac dictæ Sedis auctoritatis contemptum, & ſcandalum plurimorum. Idem Julius Prædeceſſor Motu proprio omnes, & ſingulos Barones, Proceres, Milites, ac Dominos, & Vicarios, in temporalibus Civitatum, terrarum, caſtrorum, & locorum eorumdem, necnon noſtros, & eorumdem Baronum, Procerum, Militum, & Dominorum, Vicarios, Officiales, & ſubditos per ſuas literas requiſiverat, & monuerat, eiſque, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam contrafacientes eo ipſo incurrerent, diſtrictius inhibuerat, ne homicidas, bannitos, criminoſos, rebelles, alioſque infames homines præfatos, qui propter eorum delicta banniti in locis originis ſuæ, ſeu aliis regnorum, Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & aliorum locorum prædictorum propter eorum malam vitam commorari non poterant, ex tunc de cetero nullatenus receptare, aut eis conſilium, auxilium, vel favorem quovis quæſito colore præſtare præſumerent. Quinimmo tales ad eorum dominia declinantes, ſeu in eis commorantes capi, & ad forum, ſeu juſtitias, vel Officiales, ad quos punitio, & caſtigatio criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum, ut præfertur, de jure, vel conſuetudine pertinebant, & ſpectabant, deſtinare, aut ſi partibus læſis, & offenſis utilius foret, illos juxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem ad pœnas a jure ſtatuta in locis, ubi deprehenſi forent, procedere procurarent.

Leo X. aliam edidit hic cit.

§.6. Præterea fel. mem. Leo Papa X., etiam Prædeceſſor noſter ſimiliter per eum accepto, quod nequiſſimi ſicarii, &c. *Prætereo inſertionem Bullæ Leon. X.* Omnes *quia ipſa eſt in Tom. III. Par. III. fol.* 472.

Clem. VII. alteram hic cit. edidit.

§.7. Porro ad notitiam ſimilis memoriæ Clementis Papæ VII. pariter Prædeceſſoris noſtri pervento plures Urbis, &c. *Non pono hic iſtam Bullam Clem. VII.* In ſancta *quia habes eam in Tom. IV. Par. I. fol.* 44.

Pius IV. aliā edidit hic indicatam.

§.8. Piæ mem. Pius Papa IV. ſimiliter Prædeceſſor noſter ſingulas Pii II. Pauli, Sixti, Julii, Leonis, & Clementis, &c. *Prætereo hanc Bullam Pii IV. Siquidem habes ipſam ſup.* In ementi *fol.* 66.

Hic modo Pōtifex Pius V. antedictas Cōſtitutiones approbat.

§.9. Cum autem ſtatim ubi Nos ad ſummi Apoſtolatus apicem divina cooperante providentia aſſumpti ſuimus, ob earumdem literarum non obſervationem in eiſdem Civitatibus, Terris, & locis, ac etiam in Alma Urbe noſtra varias diſſenſiones, diſcordias, & odia vigere, latrocinia, & homicidia, aliaque nefandiſſima crimina perpetrari, ac præfatos Pium II. Paulum, Sixtum, Julium, Leonem, Clementem, ac Pium IV. Prædeceſſores pro felici, ac tranquillo ſtatu, & commodo perſonarum tam dictæ Urbis quam aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, præmiſſa ſtatuiſſe, ordinaſſe, & peregiſſe perſpexerimus. Idcirco Nos quoque eadem ratione, quietis videlicet, ac pacis moti habita ſuper his, cum venerabilibus Fratribus noſtris ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, ac de illorum unanimi conſilio, & aſſenſu ſingulas Pii II., & Pauli, ac Sixti, necnon Julii, & Leonis, & Clementis, & Pii IV. Prædeceſſorum literas hujuſmodi, cum ſtatutorum, ordinationum, extenſionum, ampliationum, revocationum, caſſationum, irritationum, annullationum, decretorum, confiſcationum, incorporationum, applicationum, voluntatum, hortationum, requiſitionum, & mandatorum, omnibuſque, & ſingulis aliis in eis reſpective contentis clauſulis Apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium approbamus, confirmamus, & innovamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, ac ab omnibus, & ſingulis, quos illæ concernunt penitus, ac ſub prædictis per contrafacientes irremiſſibiliter incurrendis pœnis obſervari volumus, atque decernimus.

Communitateſque obligat ad refectionē damnorum & tantumdem pro pœna.

§.10. Eaſdemque literas, ad hoc ut ſi homicidæ, ſicarii, banniti, in Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis cuiquam damna aliqua intulerint, ipſique damnis taliter illatis a Civitatum Communitatibus, ac Terrarum, Caſtrorum & locorum hujuſmodi Univerſitatibus capti, & deprehenſi non fuerint, ſed taliter delinquentes impune evaſerint, communitates, ac univerſitates hujuſmodi (præter hoc quod ad damnorum quorumcumque ſic illatorum parti læſæ, damnaque hujuſmodi patienti, eorumque hæredibus plenariam reſtitutionem, & ſatisfactionem omnino teneantur) ad tantumdem, quantum damna illata hujuſmodi æſtimata fuerint, Cameræ Apoſtolicæ rea-

liter cum effectu perſolvendum omnino ſunt adſtricti, auctoritate, & tenore præfatis extendimus, & ampliamus.

Communitates bannitos capere ſtudeant.

§.11. Mandantes eiſdem Communitatibus, & Univerſitatibus, quatenus ipſæ in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub majoris excommunicationis, ac aliis Nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici beneviſis pœnis, eoſdem ſicarios, & bannitos in eorum Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis commorantes, ſeu per eas, & ea tranſeuntes capere, & ad populum convocandum, & coadunandum campanas pulſare, eoſque ſic captos ad carceres conducere, aut Curiæ temporali conſignare omnino teneantur.

Executores hujus Conſtitutionis deputat.

§.12. Quocirca dilectis filiis Vitellotio S. Mariæ in via lata Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Cameræ præfatæ Theſaurario, Præſidentibus, Clericis, ac univerſis, & ſingulis Legatis, & Vicelegatis Provinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, ac Officialibus Civitatum, Terrarum, & partium prædictarum Nobis, & dictæ Sedi mediate, vel immediate ſubjectarum diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter in ſingulis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervari faciant, & mandent. Contradictores quoslibet, & rebelles, cujuſcumque ſtatus, gradus, & præeminentiæ fuerint, ſententias, cenſuras, & pœnas præſatas damnabiliter incurriſſe declarent, & declarationem hujuſmodi per eos faciendam in libris maleficiorum conſcribi, & adnotari mandent, & faciant. Necnon capitales præfatas ſententias a miniſtris juſtitiæ abſque alicujus incurſu irregularitatis exequi procurent, ac realiter, & irremiſſibiliter exigant, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniarum huiuſmodi contra Communitates, & Univerſitates, ac in eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſſallos propter eorum hujuſmodi inobedientiam repræſalias concedant, necnon, & cum effectu exequi faciant. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus Dominos dicti regni, necnon illius Provinciarum, Civitatum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, ut præfatos homicidas, & fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad præſides noſtrarum Provinciarum, unde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerunt, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſulas derogatorias apponit.

§.13. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſt. ac omnibus illis, quæ dicti Prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſcumque aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus ſuper recipiendis bannitis, homicidis, & brigoſis, ac aliis prædictis quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumcumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus ullatenus ſuffragari.

Formam, & effectum publicandi adjicit.

§.14. Volumus autem, quod præſentes literæ noſtræ poſtquam in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & in Campo Floræ de Urbe affixæ fuerint, omnes, & ſingulos Cives Roman. & alios in Urbe commorantes effluxis quindecim diebus, alias vero Duces, Comites, Marchiones, Domicellos, Barones, & alios temporales dominos, & Vicarios, Communitates, & Univerſitates Civitatum, Terrarum, & locorum Sedi præfatæ mediate, & immediate ſubjectorum hujuſmodi decurſo menſe arctent, & contrafacientes pœnas præfatas incurrant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eis omnibus, & ſingulis contrafacientibus, perſonaliter, & particulariter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo &c.

D. P. An.I. die 5. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, tertio Nonas Julii, Pont. noſtri Anno I.

Subſcr. Papæ.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Subſcriptiones Card.

✠ *Jo. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.*
✠ *Ego Jo. Mi. Cardinalis Saracenus.*
✠ *Ego Jo. Cardinalis Politianus.*
✠ *Ego Jo. B. Cicada Cardinalis S. Clementis.*
✠ *Ego B. Card. Tranen.*
✠ *Ego Jo. Cardinalis Capiſuccus.*
✠ *Ego Jac. Card. Sabellus.*
✠ *Ego Marcus Ant. Card. Columna.*
✠ *Ego Ptolemæus Card. Comenſ.*
✠ *Ego Aloyſius Card. de Pad.*
✠ *Ego Zacharias Card. Delphinus.*
✠ *Ego Marcus Antonius Card. Robba.*
✠ *Ego Franc. Ab. Card. Conſt.*
✠ *Ego Jo. Ant. Card. S. Gregorii.*
✠ *Ego Aloyſius Card. Cornelius.*
✠ *Ego Lud. Card. Simoneta.*
✠ *Ego Ant. Card. Granuelanus.*
✠ *Ego F. Card. Pacieco de Toledo.*
✠ *Ego Jo. Franciſcus Card. de Gambara.*
✠ *Ego Inicus Avalus Card. Arag.*
✠ *Ego Guido Card. Vercellen.*
✠ *Ego Benedictus Lomellinus.*
✠ *Ego G. Card. Sirletus.*
✠ *Ego Hier. Card. Simoncellus.*
✠ *Ego F. Card. Alciatus.*

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1566. *Indict. 6. die 17. menſis Auguſti, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & Domini Pii divina providentia Papæ V. Anno primo, ſupraſcriptæ li-*

literæ Apoſtolicæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & in acie Campi Floræ dimiſſis illarum copiis affixis per Nos Bernardinum Andreutium, & Jo. Andream Rogerium Apoſtolicos Curſores.

Julius Parinius Mag. Curſ.

Sequitur ampliatio pœnarum contra Fautores Bannitorum.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INdefeſſa paſtoralis noſtræ providentiæ ſollicitudo, ad ea potiſſimum diligenter intendit, per quæ omnes Chriſtifideles, præſertim ſubditi, & S. R. E. devoti, & peculiares filii quiete, & pacifice vivere valeant. Unde Nos in his noſtræ proviſionis remedium libentes adhibemus, ac pœnas adiicimus, ut, ſi non pacis cupidine, ſaltem formidine pœnæ, mandata Apoſtolica, ad ipſorum ſubditorum noſtrorum tranquillitatem ſpectantia, debite ſerventur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§. 1. Cum itaque (ſicut non ſine gravi animi noſtri moleſtia nuper accepimus) diverſæ ſtatus Eccleſiaſtici, & dominii noſtri temporalis perſonæ, poſthabitis, & neglectis Conſtitutionibus, & mandatis, tam a Nobis quam etiam aliis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eiſque diverſimode favere, conſiliumque, & auxilium præſtare non reformident, in non modicum Apoſtolicorum mandatorum contemptum, plurimamque eorumdem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem.

Ampliatio pœnarum in auxiliatores prædictorum bannitorum in futurum.

§. 2. Nos igitur, ad quos pro univerſalis noſtræ adminiſtrationis munere, præcipue pertinet inconvenientibus hujuſmodi, & ſcandalis, quæ exinde quotidie proveniunt, omni diligentia noſtra obviare, in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, opportune, matureque providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine præter alias contra talia perpetrantes a Nobis jam factas Conſtitutiones, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, & Conſtitututione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus. Quod quicumque ſubditi noſtri, & ipſius Rumanæ Eccleſiæ, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi Barones, Domicelli, & Feudatarii noſtri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoslibet alios facinoroſos homines, illorumque adhærentes, fautores, & complices, de cetero in ſuis locis receptaverint, aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilii perpetui una cum totis eorum familiis, ultra alias pœnas tam in noſtris, quam eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Juſtitiæ miniſtros Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectorum (quibus ut præſentes noſtras literas omnino exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna, diſtricte præcipimus) irremiſſibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur, afficique, & puniri debeant.

Declaratio quo ad receptores præteritos.

§. 3. Qui vero præfatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pœnam capitis bannitos, & facinoroſos homines, hucuſque in locis ſuis receptaverint, aut tenuerint, in exilium una cum ipſorum familiis, ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales, ac Juſtitiæ miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de hujuſmodi exilio ſervando) mittantur, & relegentur. Decernentes præterea, ſuper præmiſſis procedendi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quovis modo.

Clauſula ſublata.

§. 4. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes etiam S. R. E. Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 5. Non obſtantibus, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis in genere vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, confirmatis, & ſæpius innovatis, quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§. 6. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus opus fuerit, deferri, volumus etiam, ac decernimus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. die 15. Aug.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quin-

quingenteſimo ſexageſimo ſexto, 18. Kalen. Septemb. Pontificatus noſtri Anno I.

Sequitur mandatum quotannis d. Bullam publicandi.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Præceptum publicãdi hic Bullam anno quolibet, & aſſervandi in Archivis.

§.1. Cum nos nuper pro noſtri Paſtoralis officii ſolicitudine, ad pacem, & quietem in univerſo ſtatu noſtro Eccleſiaſtico inducendam, & conſervandam, mala extirpanda, ac Civitates, Terras, & loca noſtra ſicariis &, aliis neſariis hominibus expurganda, quaſdam noſtras ſub plumbo deſuper confectas literas contra homicidas, bannitos, & alios facinoroſos, eorumque receptatores, adhærentes, & fautores publicari fecerimus, volenteſque literas hujuſmodi ab omnibus, quos ipſæ concernunt, inviolabiliter obſervari, nec inobedientes ullo modo ſeſe excuſare poſſint, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, ordinamus, ac ſub indignationis noſtræ, & mille ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applicandorum per contrafacientes eo ipſo incurrendis pœnis diſtricte præcipimus, & mandamus, Quod quælibet Communitas, Univerſitas, & Populus quarumcumque Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum Nobis, & S.R.E. mediate vel immediate ſubjectorum, ſtatim cum dictæ noſtræ literæ, ſi earum tranſumptum impreſſum ad eos pervenerit, convocato eorum publico conſilio in præſentia Officialium, ſindicorum, & curam maleficiorum habentium, eas ibi alta, & intelligibili voce etiam vulgari ſermone illas declarando, ut melius, & facilius ab omnibus percipi poſſint, legi facere, & deinde in eorum Archivio publico diligenter cuſtodiri curare omnino debeant. Ac ſucceſſive ſingulis annis in principio cujuslibet anni perpetuis futuris temporibus ſimiliter, ut præfertur, eaſdem literas in eorum publico conſilio legendo reiterare teneantur.

Contravenientium pœna.

§.2. Quod ſi (quod non credimus) ab aliquibus prætermiſſum, vel contraventum fuerit, volumus, & ſub excommunicationis, & aliis arbitrii noſtri pœnis etiam mandamus, quod loci Gubernator, Rector, & quilibet alius Juſtitiæ miniſter quocumque nomine nuncupatus, contra ſtatutum, & ordinationem noſtram hujuſmodi non obſervantes, ad executionem pœnarum prædictarum, ſine mora irremiſibiliter procedat, ut quos obedientiæ bonum ad mandatis noſtris parendum non adducit, pœnarum ſaltem metus a contraveniendo abſterreat. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Exemplorum fides.

§.3. Præterea volumus præſentium literarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, plenam, & indubiam fidem æque ac originalibus ipſis adhiberi debere.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die quarta Septembris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno I.

Dat. P. An. I. die 4. Sept.

XV.

Confirmatio Statutorum, & Ordinationum in Synodo Provinciali Mediolanen. circa mores perſonarum Eccleſiaſticarum ejuſdem Provinciæ.

Ex Regeſt. in Secr. Brevium

PIUS PAPA QVINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

Inter omnes Apoſtolicæ ſervitutis Nobis iniunctæ ſollicitudines, quæ mentem noſtram inceſſanter exercent, illa frequentior occurrit, ut Ordinationes, & ſtatuta, quæ circa jam dudum labaſcentis, & pene convulſæ diſciplinæ Eccleſiaſticæ, reſtitutionem prudenter edita fuiſſe cognoſcimus, ab omnibus ipſius Eccleſiæ miniſtris obedienter recipi, & indifferenter, obſervari procuremus.

S. Carolus Borromæus Synodum Mediolanen. celebrat.

§.2. Cum itaque, ſicut accepimus, nuper in Provinciali Synodo Mediolanen. dilecto filio noſtro Carolo tituli Sanctę Praxedis, Presbytero Cardinali Borromeo nuncupato, qui Eccleſiæ Mediolanen., ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtolica præeſſe dignoſcitur, illi præſidente, quam plurima ſaluberrima ſtatuta, & decreta ad mores dilectorum filiorum Cleri ſecularis totius Provinciæ Mediolanen. reformandos, pertinentia, & præſertim honeſtatem, decorem, reverentiam, ornamenta Eccleſiaſtica, necnon locum, tempus, modum, aliaſque circumſtantias, in Eccleſiaſticorum Sacramentorum adminiſtratione, Miſſarumque celebratione obſervanda, ac ſepulturas, funeralia, proceſſiones, Verbi Dei conciones, ſeu prædicationes, repræſentationes, exuviarum decentiam, vitæ honeſtatem, frugalitatem, morum correctionem, & moderationem, Archivia, & alia ad ſcripturarum jurium, & aliorum bonorum, Eccleſiaſticorum conſervationem, necnon fructuum, reddituum, & proventuum, Eccleſiaſticorum diſpenſationem pertinentia, non minus religioſe, quam ſapienter ordinata fuerint, quæ cum non ſolum licita, & honeſta, ſed etiam Eccleſiaſticæ rei plurimum utilia, & apprime laudabilia exiſtant, ab omnibus Dei miniſtris, æqualiter expedit obſervari.

Ejus Statuta, & Canones cõfirmat Pius, & ab omnibus exequutioni mandari præcipit.

§.2. Hinc eſt, quod Nos bonorum Civium utilitati, honeſtatique reipublicæ, nunquam reſtagari, ſed ſanctis patriæ legibus libenter obtemperare debere conſiderantes, ac eorum ſtatutorum, & decretorum prædictorum, documentorumque deſuper confectorum, & inde ſecutorum tenores, de quibus plenam, & diſtinctam informationem, a prædicto Carolo Cardinale oretenus Nobis factas accepimus,

præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, omnia, & ſingula ſtatuta, Ordinationes, & Deereta in particulari Synodo Mediolanen., ſic ut præfertur, edita, & publieata, ac prout illa concernunt, in dictis doeumentis eontenta, in omnibus, & ſingulis Eccleſiis, Prioratibus, Præpoſituris, Hoſpitalibus, & aliis piis locis Eccleſiaſticis, ſæcularibus, vel etiam regularibus commendatis, etiam Nobis, & Apoſtolieæ Sedi immediate ſubiectis, etiam nullius Diœceſis, aut alias quomodocumque exemptis, in univerſa Provincia prædicta conſtitutis, ae per quoſeumque, eorumque Eccleſiarum, & locorum Prælatos, Abbates, Priores, Præpoſitos, Rectores, Superiores, Miniſtros, Capitula, Canonicos, & perſonas ſæculares, aut illa ex conceſſione, vel diſpenſatione Apoſtolica, in commendam, aut adminiſtrationem obtinentes, etiamſi dictæ Sedis notarii, aecoliti, cappellani, ae Romanæ Curiæ officiales, etiam offieia ſua actu exercentes, etiam familiares noſtri, & continui commenſales, etiam vere, & antiqui, aut alias, in Nobis, ſeu venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, & prædictæ Sedis ſervitiis, & obſequiis inſiſtentes exiſtant, quos omnes ratione beneficiorum quorumcumque perſonalem reſidentiam requirentium iu dicta Provincia, per eos., quomodolibet obtentorum, & obtinendorum, ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis a Coneilio Tridentino, aliiſque Saeris Canonibus, contra non reſidentes latis, & impoſitis, ad perſonalem reſidentiam diſtricte, per loeorum Ordinarios, ſeu eorum in ſpiritualibus Vicarios Generales dictæ Provineiæ cogi, & compelli volumus, nec eis Conſtitutionem, fel. rec. Eugenii PP. IV. Prædeceſſoris noſtri, in favorem Curialium dictæ Sedis editam, ae quæcumque privilegia, & indulta Apoſtolica, etiam per Nos ad id illis in genere, vel in ſpecie, quomodolibet conceſſa, deſuper ſuffragari intelligimus, vel alias quomodolibet exemptos, ac Nobis, & dictæ Sedi, ut præfertur, immediate ſubiectos, etiamſi nullius Diœceſis eſſe dicantur, dummodo, tamen de prædicta Provineia exiſtant, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in omnibus, & per omnia integre, ac ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis, in eis forſan contentis recipi, & admitti, obſervari, præſtari, & debitæ executioni demandari, nec quempiam, ſe ab eorum obſervatione cujuſvis exemptionis, immunitatis, privilegii, nec alio prætextu excuſare debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Eadem Statuta ad omnes Eccleſias, Monaſteria, &c. extendit.

§.3. Dictaque Provincialia ſtatuta, & Ordinationes, & deereta, ad Eccleſias, Monaſteria, & alia loca, ac eorum ſuperiores, capitula, & alias perſonas ſæculares hujuſmodi extendimus, & ampliamus.

Ab eorum Superioribus publicari mādat.

§.4. Univerſis eorumdem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, aliorumque locorum Prælatis; ſuperioribus, & capitulis prædictis, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandantes, quatenus eadem provineialia ſtatuta, Ordinationes, & Decreta juxta eorum formas, & tenorem, in ſuis Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis locis publicent, & publicari, ac per eorum capitula, Canonicos, aliaſque perſonas ſæculares, hujuſmodi integre obſervari faciant; alioquin, ſi ſuper hoc per locorum Ordinarios moniti, in præmiſſorum executione, & obſervatione ceſſaverint, illamve locorum Ordinarii diſtulerint, ſeu alias neglexerint, ipſum Metropolitanum, vel generalem ejus in ſpiritualibus Vicarium negligentiam, ſeu dilationem dictorum Ordinariorum omnino ſupplere volumus, committimus, & mandamus.

Ad eorum obſervantiam compelli poſſe decernit pœnis ſpiritualibus, & corporalibus.

§.5. Necnon eoſdem Superiores Prælatos, ae Commendatarios, Capitula, Canonicos, & perſonas ſæculares prædictas, ad præmiſſorum omnium obſervationem teneri, & efficaciter obligatos eſſe, cenſuriſque, & pœnis, tam Eccleſiaſticis, quam pecuniariis, prædicti Caroli Cardinalis, ae pro tempore exiſtentis Archiepiſcopi Mediolanen., aut ejus in ſpiritualibus Vicarii Generalis arbitrio moderandis, & applicandis, ad id compelli poſſe.

Sic ab omnibus judicandum eſſe ſtatuit.

§.6. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, & S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judieari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his, a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Obſtantibus derogat.

§.7. Non obſtantibus exemptionibus, & immunitatibus, aliiſque præmiſſis, necnon Eugenii Prædeceſſoris hujuſmodi, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolieis, necnon Eccleſiarum, & locorum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate, alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, earumque Prælatis, Capitulis, ſuperioribus, & perſonis, aliiſque præmiſſis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus, etiam per Nos quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ae de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi; ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumta-

ta-

taxat ſpecialiter ; & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 6. Junii 1566. An.I. Datum Romæ apud S. Petrum, ſub anoulo Piſcatoris die 6.Junii 1566., Pontificatus noſtri Anno I.

XVI.

Ex impreſſo Typis R.C.A. Confirmatio literarum Julii II. & Leonis X. contra Dominos locorum, & Communitates non cuſtodientes eorum territoria, ne venientes ad Urbem, & recedentes derobentur.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Proœmium. EXigit Apoſtolicæ ſervitutis officinm, quo fungimur, ut ea quæ hactenus a Prędeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus maxime provenientium ad hanc Almam Urbem, & ab ea recedentium ſecuritate ſancita ſunt, confirmentur, ſeu quatenus expediat, innoventur, & extendantur, prout diverſis occaſionibus conſpicitur ſalubriter expedire.

Julius II. ; & Leo X. Conſtitutiones ſuper hoc ediderunt. §.1. Dudum ſiquidem a fel. rec. Julio PP.II.&Leon.X.Prędeceſſoribus noſtris emanarunt literę huiuſmodi ſub tenore videlicet.

Leonis X. Bulla recenſetur. §.2. Leo Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis providentia circumſpecta Prædeceſſorum ſuorum geſta quæ præcipue provenientium ad Almam Urbem totius Orbis caput, & recedentium ab ea ſecuritate, & commodo facta ſunt, penſatis opportunis occaſionibus innovat atque extendit, prout conſpicit in Domino ſalubriter expedire. Dudum ſiquidem a fel.rec. Julio PP.II. Prædeceſſore noſtro emanarunt literæ in forma Brevis tenoris ſubſequentis:

In qua legitur Conſtitutio Julii II. §.3. Julius Papa II. Dilectis filiis Baronibus, & Domicellis, ac Communitatibus, & Univerſitatibus terrarum, & caſtrorum eorumdem, necnon aliis civitatibus, & univerſitatibus oppidorum, & terrarum S. R. E. mediate, vel immediate ſubjectis ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Quia nihil eſt, quod magis expediat noſtræ Almæ Urbis, & Curiæ, ac ceterorum ſubditorum S.R.E. quieti, & regimini, quam quod euntes, & redeuntes ad eandem, ac ceteras terras ejuſdem S.R.E. ſecure, & libere ſine incurſione, offenſione, & invaſione latronum, furum, ac ſicariorum, & aliorum male viventium ſtare, ire, & redire poſſint, & valeant, ac propterea tam de jure communi quam ex ſpecialibus ordinationibus fe.re. Pauli II. & Sixti IV. noſtri ſecundum carnem patrui, ac Innocentii VIII. & Alexandri VI. Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum ſtatutum fuerit, ut omnes Barones, & Domicelli, & Univerſitates caſtrorum eorumdem ac Civitates, & ceteræ Terræ, & oppida S.R.E. mediate, & immediate ſubjecti, & ſubjectæ eorum terras, oppida, villas, & territoria quæcumque a dictis latronibus, ſicariis, furibus, & aliis delinquentibus cuſtodirent, & ſecura, ac libera facerent, alias ad emendationem omnium damnorum, & rerum ſubtractarum tenerentur, & obligarentur. Idcirco Prædeceſſorum noſtrorum veſtigia inſequentes pro pace, & quiete dictæ Urbis, & omnium terrarum prædictarum, omniumque incolarum, & venientium ad eaſdem ſecuritate, vobis omnibus, & veſtrum cuilibet tenore præſentium expreſſe mandamus, ut veſtras Terras, Communitates, Univerſitates, Villas, & Caſtra, ac territoria omnia, a præfatis viris facinoroſis, latronibus, furibus, ſicariis, & aliis delinquentibus, a die intimationis præſentium earumdem ſecura, & libera teneatis, reſervetis, & cuſtodiatis. Quod ſi ſecus feceritis, tam pœnas juris, quam alias pœnas, & cenſuras a Prædeceſſoribus noſtris prædictis ſuper his promulgatas ipſo facto vos, & quemlibet veſtrum incurrere decernimus, & declaramus. Mandantes inſuper venerabili fratri Raphaeli Epiſcopo Albanenſi Camerario noſtro, ac dilectis filiis Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, necnon Almæ Urbis Senatori, & aliis officialibus, Legatis, & Gubernatoribus Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum ejuſdem S.R.E. quatenus ad enunciationem, & querelam eorum, qui invaſi, ſpoliati, aut aliquod aliud damnum ab hujuſmodi latronibus, furibus, & ſicariis paſſi fuerint, pro ſatisfactione eorum ad declarationem dictarum pœnarum, & emendationem dictorum damnorum juxta formam, & tenorem Conſtitutionum prædictarum, & præſertim Conſtitutionis, & Ordinationis præfati Alexandri VI. Prædeceſſoris noſtri via executiva procedant, & procedere debeant, alioquin ubi requiſiti fuerint, & illa exequi neglexerint, tam ipſos quam vos, & veſtrum quemlibet ad emendationem dictorum damnorum teneri volumus, decernimus, & declaramus, non obſtantibus quibuſcumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum die octava Novembris 1504., Pontificatus noſtri Anno I.

§.4. Nos itaque cupientes literas prædictas provenientium ad Almam Urbem, & ab ea recedeotium tutela, & commodo inviolabiliter obſervari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia literas prædictas, auctoritate Apoſtolica teoore præſentium innoovamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus, illaſque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere decernimus. Et inſuper cum hujuſmodi furta, delicta, & derobationes fiant in ſilvis, nemoribus, latebris, & in locis occultis, & ſecretis non adhibitis nec præſentibus teſtibus, adeoque ſine maxima difficultate per ipſos ſpoliatos, & derobatos furta, & valor rerum ſubtractarum, & ablatarum probari non poſſint, ſtatuimus, & ordinamus, quod quoad probationem bonorum ſubtractorum, & eorum valorem ſtetur declarationi præfatorum Præſidentium, & Clericorum ipſius Cameræ Apoſtolicæ, qui diligenter conſiderata qualitate perſonarum Conſtitutionem Julii II. confirmat Leo X. cum clauſulis neceſſariis.

ſpo-

ſpoliatarum, & derobatarum expoſita quantitate furtorum, & aliis circumſtantiis, & conjecturis recepto juramento ipſarum perſonarum derobatarum, ſeu mercatorum, quorum bona ablata exiſtebant, ſuper quibus præfatorum Præſidentium, & Clericorum conſcientiam oneramus, furtum, & ejus valorem declarare debeant, & quod ſi derobatio ſeu furtum in confinibus diverſorum territoriorum, diverſarum Communitatum, ſeu dominiorum, vel juxta hujuſmodi confines derobatus contra dominum territoriorum prædictorum, aut Communitatem, quam, & quem elegerit ad recuperationem rerum ſibi ablatarum, agere poſſit, & valeat ab actione, quam ipſe derobatus intentaverit, diſcedere, ſi ei placuerit, & contra alium agere licite poſſit (cum Domini confinium prædictorum illos non cuſtodiendo in præmiſſis culpa non careant) reſervato tamen ſolventi jure agendi contra terminos. Et ut quantum fieri poteſt, occaſio graſſandi, & derobandi ſublata eſſe videatur, eiſdem motu, & ſcientia, ac tenore præcipimus, & mandamus ſub duorum millium ducatorum Cameræ Apoſtolicæ applican. pœnis ſimilibus omnibus, & ſingulis ante dictis, ne fures, latrones, & graſſatores in ſilvis, & ſepibus latibula faciant, nec ibi ſe abſcondere poſſint, ut prope vias publicas utrinque ad medium miliare arbores, & ſepes, & quæcunque latibula incidere, ſeu incidi, ac amovere, ſeu amoveri, & extirpari facere, infra duos menſes a die publicationis præſentium computandos, & ſic inciſas conſervare, & manu tenere omnino teneantur, & debeant. Sicque per Clericos dictæ Cameræ, ac quoſcumque alios judices, & Commiſſarios etiam S.R.E. Cardinales, & ſacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores judicari, ac definiri, & exequi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate decernimus ſummarie, & abſque judicii tela. Mandantes propterea eiſdem Raphaeli Epiſcopo, & Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis pro tempore exiſtentibus, ut præmiſſa omnia, & ſingula ab omnibus inviolabiliter obſervari faciant, & contrafacientes ad illorum obſervationem per ſupradictas pœnas juxta ſtilum ipſius Cameræ compellant. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu unius Clerici, & unius Notarii ejuſdem Cameræ ſubſcriptis eadem prorſus fides indubia adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ innovationis, commonitionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, onerationis, præcepti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo octavo, Kalend. Septembris, Pontificatus noſtri Anno VI.

Supradictas Bullas renovat Pius.

§.5. Nos igitur cupientes præinſertas literas pro venientium ad hanc Almam Urbem, quæ Caput eſt totius Orbis, & recedentium ſecuritate, & commodo inviolabiliter obſervari, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas prædictas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium confirmamus, & approbamus, ac perpetuæ firmitatis robur adjicimus, ſeu quatenus opus ſit, innovamus, ac præſentis ſcripti patrocinio, communimus, illaſque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Barones, & Communitates teneantur ſolvere quantum cuilibet fuerit ablatum.

§.6. Et inſuper, ut Barones, Domini locorum, & Communitates prædictæ diligentius eorum territoria, & loca prædictis latronibus expurgata præſervent, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod quotieſcumque alicui, ſeu aliquibus aliquid derobatum, & furto ſubtractum fuerit in eorumdem territoriis, & confinibus, ultra refectionem damnorum, & rerum derobatarum, ut præfertur, teneantur, & quilibet eorum, ſeu earum communitatum teneatur ad tantumdem Cameræ Apoſtolicæ loco pœnæ tam a jure quam a quibuſcumque Rom. Pont. Prædeceſſoribus noſtris quomodolibet inflictas, quantum a dilecto filio noſtro Vitellotio Sanctæ Mariæ in via lata Diacono Cardinali Vitellio. S.R.E. Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ, & non alii parti derobatæ reſtituendum fore declaratum fuerit, ad eujus declarationis executionem ſtatim abſque aliqua appellatione contra Barones, Dominos locorum, & Communitates prædictas deveniri debere mandamus.

Sicque præcipit judicari.

§.7. Sicque per eumdem Cardinalem Camerarium, ac quoſcumque alios judices, & Commiſſarios etiam S.R.E. Cardinales, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores judicari, ac definiri, & exequi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate decernimus, ſummarie, & abſque alia tela judiciaria.

Camerarium deputat exequutorem.

§.8. Mandantes propterea eidem Vitellotio Cardinali Camerario, ut præmiſſa omnia, & ſingula ab omnibus inviolabiliter obſervari faciat, & contrafacientes ad illorum obſervationem ſub pœnis prædictis quoquomodo, ac omnibus juris, & facti remediis agat, & compellat. Contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Præſentium ſola ſignatura ſufficit.

§.9. Volumus autem, quod præſentis motus proprii ſola Signatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula quacunque, ſeu Conſtitutione Apoſtolica in contrarium faciente non obſtantibus.

Placet Motu Proprio M.

Publ. die 8. Junii 1566. An. I.

XVII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Generalis Auditoris facultates procedendi contra Archiepiſcopos, Epiſcopos ceteroſque Prælatos in ſuis Eccleſiis, & Diœceſibus minime reſidentes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Pius IV. Auditori Cam. Ap. commiſit, ut declararet non reſidentes incurriſſe pœnas a Concil. Tridentino contra tales ſtatutas.

§.1. CUm alias per fel: rec: Pium Quartum Prædeceſſorem noſtrum juxta formam Concilii Tridentini, & aliarum Bullarum emanatarum tam ab ipſo Pio Prædeceſſore noſtro, quam aliis Romanis Pontificibus Motu proprio, cujus tenores pro expreſſis haberi volumus, ex ipſius certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine fuerit mandatum, dilecto filio Alexandro Riario noſtro & Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ut omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alias Eccleſiaſticas perſonas curam animarum habentes non reſidentes pœnas in dicto Concilio, & Bullis contentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectum executioni demandentur per eumdem Alexandrum Auditorem noſtrum.

Pius V. eidem committit, ut contra contumaces procedat ad ſententiam excluſive.

§.2. Et ut, ne de ejus juriſdictione in poſterum dubitari contingat, denuo eidem Auditori noſtro auctoritate noſtra committimus, & mandamus, quatenus ſtatim, tam contra Epiſcopos, quam Archiepiſcopos, & alios quoſcumque præfatos, tam in Urbe, quam alibi, & ubique locorum exiſtentes, & in propriis Diœceſibus non reſidentes conſtito ſibi, quantum ſufficere videbitur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſola veritate inſpecta, & manu Regia de inobedientia propria uſque ad ſententiam excluſive procedat.

Se autem ad privationis ſententiam proceſſurum declarat.

§.3. Et deinde Nobis referat, ut Nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto de fratrum noſtrorum conſilio, ut moris eſt, ad ſententiam privationis, & depoſitionis Prælatorum inobedientium hujuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus.

Eidem Auditori facultatē concedit procedendi contra habentes curam animarum.

§.4. Quo vero ad alios curam animarum habentes uſque ad ſententiam incluſive procedat, & exequatur juxta formam, & tenorem dicti Concilii, & literarum noſtrarum præfatarum cum eiſdem facultatibus, ut ſupra, & alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, ſive Bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhibendi, excommunicandi, ſuſpendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, & brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna.

Obſtantibus derogat.

§.5. Contrariis quibuſcumque non obſtantibus.

Præſentium ſolam ſignaturam ſufficere declarat.

§.6. Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ac ubique fidem faciat in judicio, & extra regula contraria, & aliis quibuſcumque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtan.

Dat. die 10. Junii 1566. An. I.

Die decima Junii 1556.

Placet Motu proprio. M.

XVIII.

Declarationes circa allegationem novæ cauſæ, in caſu fractæ pacis, vel treguæ. Admiſſionemque reorum in contumaciam condemnatorum in ſtatu Eccleſiaſtico ad faciendas defenſiones, infra vel poſt annum; necnon circa præventionem inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum in cauſis mixti fori.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

CUm ob innumeras Rom. Pont. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam contingat ab eo quandoque literas emanare, quæ in magnum aliquorum præjudicium redundare noſcuntur, minime reprehendendum eſſe videtur, ſi tandem præjudicio cognito, literas hujuſmodi, etiam ſi per ejus Prædeceſſorem emanaverint, tamquam per inadvertentiam editas revocat, & limitat, aliaſque deſuper diſponit, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Pius IV. allegationem novæ cauſæ prohibuit, in caſu pacis & treguæ fractæ.

§.1. Dudum ſiquidem fel. record. Pius Papa Quartus Prædeceſſor noſter cupiens criminibus, & exceſſibus, qui in dies oriebantur, providere, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii editas literas inter alia ſtatuit, quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi fractores vel eorum fidejuſſores allegare non poſſent, quod offenſa ex nova cauſa proceſſiſſet, nec allegata cuiquam ſuffragaretur.

Et in cauſis mixtis Judicum præventionem.

§.2. Et etiam quod in cauſis mixtis inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum, locus ſit præventioni, ita tamen quod Judex Eccleſiaſticus in caſu præventionis non poſſit procedere contra laicum, ſed illum debeat remittere ad Judicem laicum, & alias prout in eiſdem literis plenius continetur.

Hic Pontifex declarat, prohibitione quo ad principales tantum, procedere non autem quo ad comprehenſos

§.3. Nos conſiderantes a ratione, & juri debito alienum eſſe, eos, qui criminis innoxii fuerint, eorumque fidejuſſores, ſi treguæ, pax, ſeu fidejuſſiones de non offendendo poſtea ex nova emergente occaſione fractæ fuerint, earum occaſione gravari debere, cum præcipue paces, treguæ, ſeu fidejuſſiones hujuſmodi de non offendendo non ad offenſionem ex futuris cauſis, ſed ex præteritis tantum oriantur, literas præfatas quoad præmiſſa revocantes, caſſantes, & moderantes, effectumque ſuum ſortiri in præmiſſis non poſſe decernentes: Motu ſimili &c. novam cauſam in pacis, treguarum, ſeu fidejuſſorum hujuſmodi fractione principales tantum, videlicet qui fuerunt cauſa pacis, treguarum, ſeu fidejuſſionum de non offendendo hujuſmodi factarum, ſeu faciendarum, præſtitarum, ſeu præſtandarum, ſi ipſi aliquo modo, ſeu aliquis eorum in dictis fractionibus intervenerint, ſeu intervenerit, videlicet ſi aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehenſis in pace, tregua, ſeu fidejuſſione de non offendendo of-

fen-

fenderit, vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur, non excuſare. Si vero ſupradicti principales, ſeu aliquis eorum in fractione pacis, treguæ, ſeu fidejuſſionis hujuſmodi, ut ſupra non intervenerint, ſeu intervenerit, ipſos, eorumque conſanguineos, & fidejuſſores, ceteroſque in pace, & tregua, ſeu fidejuſſione de non offendendo comprehenſos, & quemlibet eorum novam cauſam hujuſmodi allegare poſſe, & ea probata excuſari debere, & quoquo modo gravari, perturbari, aut inquietari non poſſe neque debere; idque tam in cauſis motis, & indeciſis pendentibus, quam etiam finitis, & in quibus etiam pronunciatum fuit (dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter non ſint executioni demandatæ) locum ſibi vendicare poſſe, & debere declaramus.

Contumacibus dat annū ad comparendum.

§.4. Cumque etiam ſæpe contingat partes ipſas, contra quas in contumaciam procedi conſuevit, vel ita negocium mole gravari, vel ita longe abeſſe, ut ipſorum contumaciam ſex menſium ſpatio ejuſmodi expugnare minime queant, terminum ſex menſium hujuſmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus hujuſmodi deſenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere; ac quaſcumque aliter quam ut præmittitur, ferendas ſententias, nullas, inanes, nulliuſque roboris, & momenti, fore, & eſſe, prout Nos eas ex nunc tamquam contra juris debitum, & de facto latas annullamus, caſſamus, & irritamus.

Præventionēque ad juris & Concil. Trid. terminos, reducit.

§.5. Quo vero ad præventionem inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum, declaramus, illam habere locum in terminis, & ſtatu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipſum ad terminos juris in hoc reducimus; & volumus, ut in præventionibus procedatur juxta formam juris, & ſacrorum decretorum Concilii Tridentini, & non alias, aliter, nec alio modo.

Decretum irritans.

§.6. Sicque, & non aliter per quoſcumque Judices, &c. etiam S. R. E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata &c. judicari debere; irritum quoque &c. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & decernimus.

Judices & Notarii hæc obſervent.

§.7. Et nihilominus pro potiori præmiſſorum validitate, omnibus, & ſingulis Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, & ſubdelegatis, ac eorum Locatenentibus, & Notariis, ſub excommunicationis majoris, ac indignitatis noſtræ, officiorumque ſuorum privationis pœnis, ne contra præmiſſa, aut illorum aliqua facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus,

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, etiam juramento &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Univerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum quomodolibet conceſſis &c. Quibus omnibus &c. etiam ſi de illis, &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Papæ ſubſcr.

Fiat Motu proprio. M.

Clauſularum repetitio.

§.9. Et de revocatione, caſſatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, ſtatuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ hic pro ſimul, vel ad partem repetita habeantur latiſſime extenden. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & præſertim præſentibus contrariorum pro ſufficienter expreſſis habeantur.

Sola ſufficiat ſignatura.

§.10. Et quod præſentis Motus proprii etiam abſque data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſtante.

Fides exemplorum.

§.11. Ejuſque tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Juſſio publicandi.

§.12. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſt., ac audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ dimiſſis copiis affixis, poſt menſem affixionis hujuſmodi computandum omnes, ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fiat. M.

Publ. P. An. I. die 20. Junii.

Anno a Nativitate Domini 1566. indiction. 9. die vero 20. menſis Junii Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. Anno I. ſupradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, Cameræ, ac Cancell. Apoſtolicarum, necnon in audientia literarum contradictarum, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi copiis affixis per me Joannem Guerardi præfati SS. D. N. Papæ Curſ.

Ant. Clerici Mag. Curſ.

Sequitur declaratio d. Conſtitutionis.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

DUdum poſtquam fel. rec. Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter, cupiens ſubterfugiis delinquentium obviare, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii editas literas, ſub dat. Romæ apud S. Petrum, 12. Kal. Junii, Anno IV. inter alia ſtatuiſſet, quod rei in contumaciam condemnati ad ſuas deſenſiones faciendas admitti non poſſint, niſi infra ſex menſes, quoad faciendas, videlicet a die condemnationis, quo vero ad jam factas condemnationes a die publicationis earumdem literarum computandos, per alias noſtras etiam in forma Motus proprii emanatas literas, die 20. menſis Junii, Pontificatus noſtri anno primo publicatas, terminum ſex menſium hujuſmodi ad annum prorogavimus, ac contumacibus hujuſmodi defenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere decrevimus.

§.1. Cum-

Digitized by Google

Dubia exorta ſuper prædictis.

§.1. Cumque ſicut accepimus, a nonnullis ordinationem, & diſpoſitionem hujuſmodi, noſtramque, & dicti Prædeceſſoris in illis edendis intentionem variis calumniis eludere, & ſuper earum ſiniſtris interpretationibus agentes pro Fiſco, & Camera Apoſtolica fatigare, & cauſas io longum protrahere, & illas intricare, ſententiarumque executionem evitare ſatagentibus, ſæpe in dubium verti contingat (licet ex verborum proprietate res clara ſit) an ſcilicet tam ſponte comparentes, de quibus loquitur Motus proprius præfati Prædeceſſoris, quam etiam capti intra dictum tempus, indiſtincte admitti debeant ad faciendum ſuas defenſiones, maxime ſtantibus in eodem noſtro Motu proprio appoſitis ſupra relatis verbis videlicet. Ac contumacibus hujuſmodi defenſiones nonniſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, quæ indefinite prolata ſunt, & videntur poſſe comprehendere, tam ſponte comparentes, quam captos, nihilominus conſiderantes, quod verba ipſa nihil aliud diſponunt, quam prorogationem termini, his quibus ex forma Motus proprii prædicti Prædeceſſoris denegari non poterat.

Declaratio quod capitaliter condemnati, capti infra annum, non audiantur abſque juſſu Papæ, ſed ſententiæ contra eos in contumaciam lata legitimis precedentibus indiciis executioni demandentur.

§.2. Nos igitur ad tollendum omne dubium, & abſurdum evitandum, quod capti, & ſponte comparentes paris eſſent conditionis, necnon calumniis, & aliis inconvenientibus hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, obviare, omnemque diſputandi materiam tollere, & in his opportune providere volentes, necnon ſingularum literarum prædictarum, ac indiciorum Inquiſitorum, proceſſuum, condemnationum, & ſententiarum deſuper formatarum, & latarum, ac formandarum, & promulgandarum hujuſmodi, aliorumque forſan latius exprimen. tenores, continentias, formas, & compendia, ac reorum, delictorum, criminum, & exceſſuum, ac pœnarum hujuſmodi, & Judicum nomina, cognomina, gradus, & qualitates, ac quantitates, & loca, pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, & decernentes, necnon ſingulas prænarratas literas confirmantes, & innovantes, Motu ſimili &c. quod banniti, & io contumaciam condemnati in pęnam capitis, & ultimi ſupplicii, ſi capti ad manus Curiæ devenerint, per judices ad novas, ſive alias defenſiones faciendas, etiam intra dictum tempus non admittantur, niſi habita a Nobis, vel ſignatura noſtra deſuper gratia ſpeciali, nec literæ ipſæ, quæ in eorum odium edita ſunt, eis in aliquo ſuffragentur, aut illis ſe juvare, ſive defendere poſſint. Quinimmo, quod Judices præfati ſententias ipſas condemnatorias, tam in Urbe quam extra eam latas, & ferendas, ſi tamen legitimis præcedentibus indiciis ad id inquirendum promulgatæ fuerint, executioni realiter, & corporaliter, ſuis loco, & tempore congruis reſpective totaliter, & integre, contra ſic captos demandent, & demandari faciant, hac noſtra perpetuo valitura declaratione declaramus, & decernimus, & quatenus opus ſit, de novo ſtatuimus, & ordinamus, & ita mentis, & intentionis noſtræ fuiſſe, & eſſe atteſtamur.

Officialeſque in omnibus obſervent.

§.3. Præterea Almæ Urbis noſtræ generali Gubernatori, ceteriſque Judicibus ordinariis, vel delegatis, in Romana Curia vel extra eam reſidentibus quibuſcumque, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna committimus, & mandamus, diſtricte præcipiendo per præſentes quatenus hujuſmodi noſtram declarationem, ſeu novam Conſtitutionem, & Ordinationem, necnon ipſas præſentes, & in eis contenta, omnia, & ſingula, io cauſis criminalibus, ſeu mixtis, ac aliis Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam illiuſque intereſſe quomodolibet concernentes, nunc, & pro tempore pendentibus quibuſcumque, etiam ſi forſan aliqui capti nunc in carceribus detineantur, perpetuo inviolabiliter obſervari mandent, & faciant, & illi obſervent.

Decretum irritans.

§.4. Et ita, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios &c. etiam S.R.E. Cardinales, ac Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, ſublata &c. judicari, interpretari, & definiri debere, irritum quoque &c. decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, ac conſuetudinibus Provinciarum, Civitatum, oppidorum, & locorum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Univerſitatibus, Communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum, ac etiam ſingulis prænominatis, & aliis quibuſcumque Judicibus &c. per Nos, & Prædeceſſores noſtros conceſſis, & etiam iteratis vicibus innovatis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ac ſtylo Palatii, ceteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.6. Volumus autem, quod præſentis Motus proprii, etiam abſque data, & regiſtratura, ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, regula contraria non obſtante.

Tranſumptorum fides.

§.7. Ejuſque tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ſeu literæ deſuper per Breve noſtrum expediri poſſint, & ſi videbitur cum omnium, & ſingulorum prænarratorum, & expreſſorum, aliorumque neceſſariorum ſpecificatione, & inſertione, & cum aliis clauſulis opportunis, & conſuetis.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

D. P. An. VI. die 13. Sept.

Datum Romæ apud S. Petrum, Idib. Septemb. Anno VI.

Digitized by Google

XIX.

Exemptiones Ordinum Mendicantium, pro eorum bonis, & perſonis, a ſolutione gabellarum, & quarumcumque contributionum, onereque hoſpitandi Milites.

Alium exemptionem generalem pro omnibus Monialibus, & Sororibus cujuſcumque Ordinis, a ſolutionibus, & contributionibus hujuſmodi, vide ſup. in Conſtitut. VI. Pii IV. De ſtatu. *fol.* 14.

PIUS PAPA QUINTUS
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DUm ad uberes, quos ſacri Mendicantium Ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attente reſpicimus, & attente conſiderationis indagine perſcrutamur ipſorum Religionis ſinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus ſub humilitatis ſpiritu devotum Altiſſimo præſtant famulatum, indignum quin potius debitum reputamus, ut illis ea libenter concedamus, per quæ ſemotis quibuslibet gravaminibus promptiores ejuſdem Altiſſimi inhæreant ſervitiis.

Exemptiones Ordinum Mendicantium a gabellis &c. Pro Eorũ perſonis & Bonis & Colonis & Mercibus & Animalibus.

§. 1. Hinc eſt quod nos volentes eoſdem Mendicantium Ordines, & dilectos filios eorum Fratres, & Monacos, ceteraſque perſonas, ac etiam Moniales quaslibet ejuſdem Ordinis ſub illorum cura degentes ſpecialibus ſavoribus, & gratiis proſequi, Motu proprio non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam; Sed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis ſuturis temporibus omnes, & ſinguli Mendicantium Ordinum hujuſmodi Fratres, Monaci, & dilectæ filiæ in Chriſto Moniales ſeu Sorores, ac aliæ utriuſque ſexus perſonæ regulares ubilibet per totum Chriſtianum Orbem diſſuſi, & conſtituti, illorumque Monaſteria, cœnobia, domus, Conventus, Eccleſiæ, Cappellæ, Oratoria, & alia loca etiam unita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, poſſeſſiones, prædia, agri, & alia omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, ac ſemoventia, & ubilibet, ac in quibuſcumque rebus conſiſtentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrendatarii, locatarii, & affictuarii, negotiorumque ſuorum geſtores univerſi quomodolibet nuncupati, nunc & pro tempore exiſtentes in perpetuum, ab omnibus, & ſingulis exactionibus tam urbanis, quam ruſticis, necnon datiis, gabellis, pedagiis, vectigalibus, collectis, impoſitionibus, & oneribus ordinariis, & extraordinariis ac tam realibus, quam perſonalibus, meris, & mixtis, etiam ſubſidio triennali, & augmento, ac focularibus; E quorum taxis, Militumque hoſpitiis, ac alias quibuſcumque nominibus nuncupatis quavis auctoritate quomodolibet impoſitis, & imponendis, & quæ laicis, ac aliis quibuſvis quomodolibet imponi conſueverunt, & in ſuturum imponentur, ac ratione quarumcumque mercium, & rerum cujuſcumque generis, vel qualitatis exiſtentium, tam per mare & aquam dulcem, quam per terram, undecumque, & quomodocumque pro tempore delatarum, necnon animalium quorumcumque mortuorum, & vivorum, & quæ alias quomodolibet, & ex quavis cauſa, ac ſuper quibuſcumque rebus tam in Alma Urbe noſtra, quam extra eam ubilibet locorum exiguntur, & in ſuturum exigentur. Necnon a contributionibus, & ſolutionibus in illis faciendis, ac tam pro victu & veſtitu, quam quocumque alio uſu ſuo tantum, ac tam emendo, quam vendendo, & alias quomodolibet negociando. Necnon etiam a ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus, quæ nunc & pro tempore ex armentis occidi contigerit, necnon etiam quæ in ſuis ædibus, prædiis, & poſſeſſionibus privatim detinent, & nutriant, ac a contributione ſumptuum, & expenſarum, quæ aliquando pro pontibus, viis, aquæductibus, muris, mœnibus, aliiſve machinis ſtruendis, & reparandis, ſeu reficiendis, ac Civitatum, Terrarum, & locorum quorumcumque ſortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Urbe, quam extra eam ubilibet penitus, & omnino liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ, liberaque immunia, & exempta ſuit, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodque Terræ, agri, poſſeſſiones, & loca arativa, ut præfertur, in illis, quæ aliquando pro paſcuis animalium ad certum tempus reſervantur, nullatenus umquam comprebendantur, nec comprebendi cenſeantur.

Exemptio ab onere hoſpitandi Milites.

§. 2. Ac etiam Monaſteria, Cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcumque militum tam equitum, quam peditum hoſpitiis, quemadmodum magno cum noſtro dolore hucuſque in pleriſque locis factum comperimus, nequaquam aſſignentur, nec aſſignari debeant.

Redditus eorum, per ipſos Mendicantes, & eorum procuratores tantum exigi, & pro eorundem ſubſtentatione expendi poſſunt.

§. 3. Et inſuper quod fructus, redditus, proventus, introitus, & alia quæcumque bona Monaſteriorum, Cœnobiorum, & aliorum locorum regularium præfatorum, ab aliis quam a Syndicis, & Procuratoribus religioſis Fratribus, Monacis, & Monialibus, aliiſque perſonis præfatis exigi, illaque dumtaxat in beneficium loci, vel ſuſtentationem ipſorum religioſorum Fratrum, & Monialium expendi, nec per alios quoſcumque quovis nomine cenſeantur, nec in alium quam præmiſſum uſum converti, ſeu expendi poſſint, neque debeant, niſi de conſenſu Superiorum illius loci, cui data, vel conſignata, aut donata fuerint, quem alias ſpectabunt, nec etiam ſoli tutores, aut curatores, ſeu protectores, & alio nomine Sanctesii, aut alias nuncupati, de eiſdem bonis nullo modo diſponere poſſint. Quodque idipſum etiam de eleemoſynis, oblationibus, & quibuſcumque aliis donativis intelligi, & obſervari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, ordinamus, volumus, & declaramus.

§. 4. Nec-

Digitized by Google

Repetitio exẽptionum.

§.4. Necnon fratres, monacos, moniales, ac alias regulares perſonas, eorumque monaſteria, cœnobia, conventus, Eccleſias, capellas, oratoria, & alia loca, ac terras, poſſeſſiones, prædia, agros, & bona necnon laboratores, colonos, arrendatarios, locatarios, affictuarios, ac geſtores, prædicta, ut præfertur libera, immunia, & exempta eiſdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore & eſſe decernimus.

Sal Mendicantibus pro eorum uſu detur gratis per Miniſtros R. Cameræ.

§.5. Mandantes propterea dilectis filiis modernis, & pro tempore exiſtentibus Cameræ Apoſtolicæ Camerario, Præſidentibus, & Clericis, ac Commiſſariis agentibus, & Officialibus quibuſcumque, ut omnibus, & ſingulis, tam virorum, quam mulierum Monaſteriis Mendicantium Ordinum hujuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediatè, vel immediate conſtitutis, tantum ſal, quantum pro eorum uſu ſuffecerit, ſingulis annis omni dilatione ceſſante, & contradictione remota contribuere, & aſſignare, ac contribui, & aſſignari facere debeant realiter, & cum effectu.

Contravenientium pœnæ.

§.6. Diſtrictius etiam in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excommunicationis majoris latæ ſententiæ, duorum millium ducatorum auri de Camera pro una Baſilicæ S. Petri de Urbe, & pro altera medietatibus ſingulis Monaſteriis, & locis præfatis, quæ moleſtari, ſeu perturbari contigerit, irremiſſibiliter applicandorum pœnis eo ipſo, ſi, & quoties contrafactum fuerit, incurrendis, inhibentes, tam illis, quam dilectis filiis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, datiorum, gabellarum, onerum, & aliorum præmiſſorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, necnon quibuſvis Communitatibus, & Univerſitatibus, illarumque Officialibus, & perſonis, aliiſque quibuſcumque, ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula inviolabiliter, & perpetuo obſervent, ac ab omnibus obſervari faciant, neque fratres, monachos, moniales, & alias religioſas perſonas, alioſque ſupradictos ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtent, & perturbent, neque permittant per quoſcumque quomodolibet moleſtari, ſeu perturbari. Et ſi quis contradicere, aut quovis modo contravenire præſumpſerit, per mandatum executivum contra ipſum cujuſcumque dignitatis, ſtatus, ordinis, vel præeminentiæ fuerit, ipſo facto procedi.

Decretum irritans.

§.7. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungen. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.8. Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſive eorum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, necnon dilectis filiis Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac aliis quarumcumque Eccleſiarum Prælatis, & perſonis, ubilibet, & in quibuſcumque Regionibus, terris, & locis exiſtentibus, & aliis, ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum, Monachorum, Monialium, aliarumque Religioſarum perſonarum præfatarum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, illiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos ſtatuto, ordinatione, voluntate, declaratione, conſtitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, aliiſque præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per Camerarium, Præſidentes, Clericos, & Commiſſarios Cameræ hujuſmodi necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores Gabellarum, & Exactores prædictos, aut quoſcumque alios ad aliquam ſolutionem, contributionem, vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodolibet facienda quovis modo cogi, & compelli, aut alias contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas aliaſque opportunas cenſuras, & pœnas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas hujuſmodi incurriſſe declarando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtan. fel.rec.Bonif. PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non extrahatur, ac omnibus illis, quæ in contrarium per quoſcumque Officiales, & quoſvis alios, ac præſertim per Officiales Civitatis noſtræ Bonon., & quoſvis alios adducta ſunt hactenus, & deducentur in poſterum, ac adduci, & allegari poſſent, necnon quibuſcumque litibus, & cauſis, tam in Rom. Cur., quam extra eam ubilibet, ac coram quibuſcumque Judicibus etiam Palatii noſtri cauſarum Auditoribus, ac S.R.E. Cardin. ſuper præmiſſis inter quoſcumque quomodolibet pendentibus, ac etiam inſtructis, & ad ſententiam deductis, vel etiam a ſententia terminatis, niſi in favorem Eccleſiæ fuerint. Et præſertim quadam lite inter hujuſmodi regulares, ac cives, & Communitatem dictæ Civitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas, & quam, ac omnes proceſſus, & ſcripturas productas, & producendas, ac regiſtra, & ſententias ubivis comparentes, & latas, ac ferendas ad Nos avocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus, & delemus, perpetuumque deſuper ſilentium imponimus: Necnon quibuſvis Apoſtolicis, ac in Pro-

vincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, & eorum ſingulis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis irritantibuſque, & aliis decretis in genere, & ſpecie, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia etiam conſiſtorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus in contrarium conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. P. An. I. die 29. Julii. Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Julii, 1566., Pont. noſtri Anno I.

XX.

Ex edit. Typis Bladi. Pœnæ contra receptantes homicidas, rebelles, graſſatores, alioſque hujus furfuris homines.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium. INdefeſſa paſtoralis noſtræ providentiæ ſollicitudo, ad ea potiſſimum diligenter intendit per quæ omnes Chriſtifideles, præſertim ſubditi, & S.R.E. devoti, & peculiares filii, quiete, & pacifice vivere valeant. Unde Nos in his noſtræ proviſionis remedium libenter adhibemus, ac pœnas adiicimus, ut, ſi non pacis cupidine, ſaltem formidine pœnæ, mandata Apoſtolica ad ipſorum ſubditorum noſtrorum, tranquillitatem ſpectantia, debite ſerventur, & alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Nonnulli homicidas &c. receptabant, eiſque favebant. §.1. Cum itaque (ſicut non ſine gravi animi noſtri moleſtia nuper accepimus) diverſæ Status Eccleſiaſtici, & Dominii noſtri temporalis perſonæ, poſthabitis, & neglectis conſtitutionibus, & mandatis, tam a Nobis, quam etiam aliis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris emanatis, homicidas, rebelles, latrones publicos, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & alios facinoroſos homines, in ſuis locis receptare, ac tenere, eiſque diverſimode favere, conſiliumque, & auxilium præſtare non reformident, in non modicum Apoſtolicorum mandatorum contemptum, plurimamque eorumdem ſubditorum noſtrorum perturbationem, & offenſionem.

Qui hæc de cetero patrabunt, pœnis confiſcationis bonorum, demolitionis domorum, & perpetui exilii cum familiis puniantur. §.2. Nos igitur, ad quos, pro univerſalis noſtræ adminiſtrationis munere, præcipue pertinet inconvenientibus hujuſmodi, & ſcandalis, quæ exinde quotidie proveniunt, omni diligentia noſtra obviare, in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, opportune, matureque providere volentes. Motu proprio, & ex certa ſcientia maturaque deliberatione noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præter alias, contra talia perpetrantes a Nobis jam factas Conſtitutiones, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione, & Conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, volumus, decernimus, & declaramus. Quod quicunque ſubditi noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi Barones, Domicelli, & Feudatarii noſtri fuerint, aliquos homicidas, rebelles, publicos latrones, graſſatores viarum, ac in pœnam capitis bannitos, & quoſlibet alios facinoroſos homines, illorumque adhærentes, fautores, & complices, de cetero in ſuis locis receptaverint, aut tenuerint, pœnis confiſcationis omnium bonorum, ac demolitionis domorum ſuarum, & exilii perpetui una cum totis eorum familiis, ultra alias pœnas tam in noſtris, quam eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis literis contentas (quas contrafacientes eo ipſo incurrere volumus) per dilectos filios Gubernatores, Officiales, ac Juſtitiæ miniſtros Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum, Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubjectorum (quibus, ut præſentes noſtras literas omnino exequantur, ſub indignationis noſtræ pœna, diſtricte præcipimus) irremiſſibiliter afficiantur, plectantur, & puniantur, afficique, & puniri debeant.

Qui vero hucuſque receptarunt, in exilium cum familiis mittantur. §.3. Qui vero præfatos homicidas, rebelles, publicos latrones, viarum graſſatores, in pœna capitis bannitos, & facinoroſos homines, hucuſque in locis ſuis receptaverint, aut tenuerint, in exilium una cum ipſorum familiis, ad varia loca per ipſos Gubernatores, Officiales, ac Juſtitiæ miniſtros declaranda, & ſtatuenda (data per eos idonea cautione de hujuſmodi exilio ſervando) mittantur, & relegentur.

Super his procedi poteſt per accuſationem, delationem &c. §.4. Decernentes præterea, ſuper præmiſſis procedi poſſe per accuſationem, delationem, inquiſitionem, & alio quovis modo, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia (ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate) judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum §.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & or-

& ordinationibus Apoſtolicis, & etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis confirmatis, & ſæpius innovatis (quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides danda tranſumptis. §.6. Ceterum, quia difficile foret &c.

Clauſulæ. §.7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Dat. die 15. Auguſti 1566. An. I. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, decimo octavo Kal. Septem., Pont. Noſtri Anno I.

XXI.

Revocatio facultatis quomodolibet conceſſæ Græcis Latino ritu, & Latinis Græco more celebrandi Miſſas, & divina Officia.

Ad materiam celebrandi Miſſas, vide ſup. Conſt. IX. Cum primum *fol.*284. *Alia autem de Græcis indicavi ſup. in Pii IV. Conſtit. LXXXVIII.* Romanus *fol.*169.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. PRovidentia Romani Pontificis plurimum circumſpecta, nonnumquam ea, quæ certis ſuadentibus cauſis per ejus Prædeceſſores geſta ſunt, ex aliis non minus rationabilibus cauſis alterat, & ad priſtinum ſtatum reducit, prout æquitas ſuadet, & in Domino conſpicit expedire.

Revocatio facultatum conceſſarum Græcis celebrandi ritu Latino, & Latinis ritu Græco. §.1. Sane cum ad notitiam noſtram pervenerit, quod nonnulli Presbyteri, tam Græci, quam Latini antiquum S.R.E. ritum tam in celebratione Miſſarum, quam aliorum divinorum Officiorum pervertere ſatagentes, diverſas licentias, & facultates, Miſſas, & alia divina Officia Græci Latino more, ac Latini Græco ritu celebrandi ab Apoſtolica Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majore Pœnitentiario pro tempore exiſtente variis prætextibus impetrarunt, illiſque jampridem utuntur, hoc ab antiquo Catholicæ Eccleſiæ inſtituto, ſanctorumque Patrum decretis deviare conſiderantes, propterea hunc abuſum ab Eccleſia Dei extirpare, & ſubmovere volentes, omnes, & ſingulas licentias, & facultates hujuſmodi hactenus etiam Motu proprio, vel quorumvis etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibuſvis cauſis quomodolibet conceſſas, ac Apoſtolicas, & alias literas deſuper confectas, illarum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate ex certa ſcientia hac præſenti noſtra perpetuo valitura Conſtitutione revocamus, caſſamus, annullamus, & irritamus, quibuſvis Presbyteris, tam Græcis, quam Latinis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac perpetuæ ſuſpenſionis a divinis pœnis diſtrictius inhibentes, ne deinceps Presbyteri Græci, præcipue uxorati Latino more, & Latini Græco ritu, hujuſmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu Miſſas, & alia divina Officia celebrare, vel celebrari facere præſumant.

Epiſcopi, & alii faciant in eorum Diœc. publicari, & obſervari hanc Conſtit. §.2. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis quatenus in Civitatibus, & diœceſibus propriis præſentes noſtras literas publicari, & ſub prædictis, & aliis ſibi beneviſis pœnis per quoſcumque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & perſonas quaſlibet inviolabiliter obſervari faciant. Contradictores quoſlibet auctoritate Apoſtolica compeſcendo.

Clauſulæ derogatoriæ. §.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, Conventuum, Domorum, & aliorum locorum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Domibus, & locis, illorumque Capitulis, Conventibus, Superioribus, & perſonis, ac Ordinibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam ad Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum inſtantiam, aut eorum contemplatione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores pro expreſſis habentes, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque quoad præmiſſa caſſamus penitus, & annullamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma, & effectus publicandi. §.4. Volumus autem, quod præſentes literæ ad valvas Beati Petri Apoſtolorum Principis, & Cancellariæ noſtræ, ac in acie Campi Floræ publicentur, & inter Conſtitutiones extravagantes perpetuo valituras conſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides ubicumque adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Dat P. An. I. die 20. Aug. Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo

teſimo ſexageſimo ſexto, 13. Kal. Septemb. Pont. noſtri Anno I.

XXII.

Revocatio Conſtitutionis Pii IV., & innovatio alterius Conſtitutionis Greg. XI., & Clem. VI. ſuper exprimendis gradibus propinquioribus in diſpenſationibus matrimonialibus, impetrandis in diverſis gradibus.

Enarratio Cóſtitutionis Pii IV.

SAnctiſſimus in Chriſto pater, & Dominus noſter Dominus Pius divina providentia Papa V. Attendens per quandam Conſtitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis Suæ Prædeceſſorem editam, qua cavetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus, pro diverſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite provenientibus gradibus coniunctis non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti, prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione iuris communi, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimium recedi, ac favorem matrimonii debitum reſtringi.

Revocatio & innovatio, de qua in rubr.

§.1. Volenſque propterea juri, & ſtylo prædictis, necnon piæ mem. Gregorii XI., & Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis Suæ Prædeceſſorum veſtigiis inhærendo, ſacramento, & libertati Matrimonii, quantum cum Deo poteſt favere, ſtatuit, & ordinavit, quod de cetero in quibuſcumque diſpenſationibus, quas pro Matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres, invicem diverſis prohibitis conſanguinitatis, & affinitatis, aut mixtis, ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicumque illi ſint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas Sua nunquam diſpenſare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate Sua, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinariis faciendis gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis juxta Gregorii, & Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi Conſtitutiones, quas quo ad hoc innovavit, & inviolabiliter obſervari mandavit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſatis, ſeu his cum quibus diſpenſari mandatur, propter proximioris gradus hujuſmodi non expreſſionem, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde, ac ſi in literis, ſeu commiſſionibus hujuſmodi de proximiore, ſeu utroque gradu, ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet.

Clauſula ſublata.

§.2. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S.R.E. Cardinales ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Conſtitutione Pii Prædeceſſoris hujuſmodi ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur. M.

Publ. P. An. I° die 20. Aug

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ 1566. die vero Martis 20. menſis Auguſti, Pont. præfati S.S.D.N. Papæ Anno I.

A. Lomellinus Cuſtos.

XXIII.

Declarationes Concilii Tridentini Seſſ. 21. cap. 2. & 4. circa impedimenta cognationis ſpiritualis, & affinitatis ex fornicatione, quoad Matrimonia poſt confirmationem Concilii contracta, & de cetero contrahenda.

Hujus Concilii confirmatio habetur ſup. in Conſt. LXXXVII. Pii IV. Benedictus *f.* 168. *ubi dixi de ejus indictione, proſecutione, & quo tempore illud ligare cœperit.*

Dubium circa 2. cap Conc. Trid. Seſs. 24. de refor. matrim. quoad impedimenta cognationis ſpiritualis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus N. D. Pius divina providentia Papa V. Ad cujus notitiam pervenit, quod cum in decretis Sacri Concilii Tridentini certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognitio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra perſonas in dictis decretis enumeratas quoquomodo cognatione ſpirituali ante confirmationem dicti Concilii, conjuncti erant, abſque diſpenſatione Apoſtolica matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie & de cetero contrahere poſſint cum ante prædictam confirmationem id facere de jure minime liceret.

Dubium circa ejuſdem Cóc. cap. 4. quoad impedimenta affinitatis ex fornicatione.

§.1. Et inſuper cum in eiſdem decretis ſtatuatur affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere, qui primo vel ſecundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitetur. An matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilii abſque diſpenſatione Apoſtolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant.

Declaratio primi dubii circa cap. 2.

§.2. Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem contraxerunt, dummodo non ſint ex perſonis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem matrimonii vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua, libe-

libere & licite copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem hujuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ inter eas jam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere.

Declaratio primi dubii circa cap.4.

§.3. Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtolica ſequuta, & quæ de cetero ſequentur, inter perſonas quæ antedictam confirmationem, affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter hujuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declaravit.

Decretum irritans.

§.4. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios etiam S.R.E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Papæ ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur M.

Publ. P. An. I. die 20. Aug.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica. Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, die vero Martis 20. menſis Auguſti, Pontificatus præfati Sanctiſſ. D.N. Papæ Anno I.

A. Lomellinus Cuſtos.

Sequitur alia declaratio circa impedimenta cognationis ſpiritualis.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm illius vicem licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident oculi æquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſic obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus, ut piis Chriſtifidelium mentibus nulla dubitandi occaſio reliquatur.

Dubium ſecundum circa dictum cap.2.

§.1. Sane licet ex eo quod in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem, ſpiritualem inter eos tantum contrahi, qui ſuſcipiunt baptizatum de baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem & matrem necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem & matrem, in reliquis perſonis, quæ per antiquos Canones occaſione cognationis hujuſmodi contrahere prohibebantur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur, adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis hujuſmodi inter maritum vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, necnon inter maritum vel uxorem ſuſcipientis, patrem ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur.

Declaratio ejuſdem dubii.

§.2. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum favori (quantum ex alto Nobis permittitur, conſulere volentes a præciſis verbis Concilii minime diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis hujuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium libere & licite contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus atque ſtatuimus.

Decretum irritans.

§.3. Decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicandi, quæ mox ſequitur.

§.5. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtol. & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis eadem prorſus fides adhibeatur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

* D. P. An. I. die 28. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, 4. Kal. Dec. Pont. noſtri Anno primo.

Viſum de Curia Ja. Barengus.

Publicatio.

Anno a Nativitate D. 1566. indictione 9. die vero 9. menſis Decembris, Pon. SS. D.N. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus 1. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ; ut moris eſt, per Nos Antonium Clerici, & Joannem Andream Rogerium præfati SS. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Oleo Mag. Curſ.

Sequitur alia declaratio circa impedimentum affinitatis, & fornicationis.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD Romanum Pontificem ſpectat canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta ita declarare, & alias providere, ut omnis dubietas de piis Chriſtifidelium mentibus evellatur.

Dubium ſecundum circa dictum cap.5. Conc. Trid.

§.1. Sane poſtquam ex eo quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non ſolum matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu

du conjungunt, in ulterioribus vero gradibus ſtatuit matrimonium poſtea factum non dirimi, a pluribus Chriſtifidelibus, ut accepimus, eſt dubitatum, an licet in ulterioribus gradibus, hujuſmodi matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen juxta antiquos Canones contrahi prohibeatur.

Declaratio ejuſdem dubii. §.2. Et ut propterea Nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, declaramus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quo minus in ulterioribus gradibus hujuſmodi libere, & licite matrimonium contrahi poſſit.

Decretum irritans. §.3. Et ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque.

Forma publicandi, quæ mox ſequitur. §.4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

D. P. An. I. die 28. Nov. Dat. Romæ apud S. Petrum, An. Incarnationis Dominicæ 1566. 4. Kal. Decem. Pon. nostri Anno I.

Publicatio. *Anno a Nativitate Domini 1566. die vero 19. menſis Decemb. Pon. SS. D. N. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus primo retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valvis Cancellariæ Apoſt. & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Joannem Andream Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.*

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XXIV.

Familiares S.R.E. Cardinalium, & aliorum Prælatorum Rom. Curiæ, regalia, vel ſtipendia non conventa ab eis, vel eorum hæredibus, petere prohibentur. Et ordo in ſatisfacientibus eorumdem creditoribus præfinitur.

Hæc ſtipendia infra annum a die obitus debitorum, & pro biennio tantum peti poſſe decrevit Paulus III. in Conſt. LIV. Cum ſicut *T. IV. Par. I. fol.* 232. *De conſignatione annuli & ornamentorum Capellæ, de quibus hic agitur, vide Julii III. Conſt. VII.* Cum ſicut *ibidem fol.* 268.

Cauſa hujus Cõſtitutionis. SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius divina providentia Papa V. Accepto, ut aſſeruit, quod nonnulli familiares Reverendiſſ. DD. S.R.E. Card. veluti Parafrenarii, Credentiarii, Coqui, Magiſtri Stabuli, ita vulgariter nuncupati, & forſan alii cujuſcumque ſint nominis, & miniſterii, defunctis Cardinalibus eorum Dominis, conſuetudinis, privilegii, ſeu quocunque alio prætextu, in non modicam memoriæ ipſorum defunctorum Cardinalium ignominiam, Parafrenarii videlicet mulas cum inſtrumentis, & phaleris ſuis, & alii alia ipſorum Cardinalium inſtrumenta, & bona, per ipſos familiares reſpective in eorum miniſteriis teneri, & exerceri ſolita, etiam invitis ipſorum defunctorum hæredibus, & Cardinalibus, ſive teſtamentorum exequutoribus ab ipſo teſtatore, ſive pro hæredibus ab inteſtato per Conſtitutiones Pontificias deputatis, etiam argentea, & pretioſa ſibi arripere, & uſurpare, ac pro illis, plerumque etiam inter ſe rixari, & digladiari conſueverunt cum magno totius Curiæ ſcandalo, & Cardinalatus dignitatis opprobrio, & univerſi etiam S.R.E. Cardinalium Parafrenarii, Caudatarii, univerſitates, & collegia inter ſe facientes in novorum Cardinalium creatione, & obitu, & forſan aliis certis temporibus ab eiſdem novis Cardinalibus, & defunctorum hæredibus reſpective certas pecuniarum ſummas, aut res alias, magna cum importunitate, & temerarie exigere, & quodammodo extorquere ſunt ſoliti.

Prohibitio petendi Regalia a Cardinalibus vel eorũ hæredibus. §.1. Volens tam ſcandaloſorum abuſuum occaſionem tollere, omnes, & ſingulas conſuetudines, & uſus per prædictos, & alios quoſcunque ipſorum Cardinalium familiares, & miniſtros, tam ſingulariter, quam communiter, & collegialiter, ut præfertur, ſeu alias quomodolibet prætendi, & exinde actiones, & juris quocumque remedia allegari, & exerceri ſolita, penitus abrogavit, & ſubſtulit, ac de cetero familiaribus ipſis prædictorum occaſione nullum jus, nullamque penitus actionem, aut juris remedium competere, neque eis aliqua ex bonis, & pecuniis prædictis deberi, ſed eos debere eſſe contentos ſuis ſalariis, ſi qua eis promiſſa fuerunt, & eo amplius ſi defunctorum hæredibus, aut Cardinalibus prædictis reſpective aliquid familiaribus ipſis, ſive ut ſingulis ſive, ut univerſis, aut alias ex mera ipſorum hæredum, & Cardinalium liberalitate dare placebit, irritumque &c. decrevit.

Contrariorum derogatio. §.2. Non obſtant. prætenſis Conſtitutionibus prædictis, & forſan per Rom. Pontif. ſuos Prædeceſſores, & per ſe, & Sedem Apoſtolicam etiam iteratis vicibus conceſſis confirmatis, approbatis, & innovatis, privilegiis quoque, &c. tenores, &c. latiſſime extenden., &c.

D. P. An. I. die 6. Sept. Apud S. Marcum in Conſiſtorio habito die Veneris 6. Septembris 1566.

Sequitur alia in prædictis Conſtitutio.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu propriu &c.

Familiares nõ petant mercedem non conventam.

CUpientes litium anfractibus, qui poſt obitum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, & aliorum quorumcumque Prælatorum in Rom. Cur. decedentium inter eorum creditores oriuntur, dum ſe unuſquiſque altero potiorem contendit, dum aliqui prætextu mercedis, & regaliarum, alios creditores præcedere conantur, quod fit ut ſæpe numero pauperrimi, qui eorum ſubſtantiam bona fide crediderunt, non tantum debita ſatisfactione defraudentur, ſed etiam longis, & periculoſis litibus graviſſimo cum eorum impendio defatigentur, hac perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, ut defunctis ih Rom. Cur. tam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, quam Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Sacri Palatii Apoſtolici Auditoribus, Referendariis, majoris præſidentiæ Abbreviatoribus, & aliis quibuſvis Prælatis, nullus ſuper eorum bonis mercedem petere poſſit in præjudicium creditorum, niſi evidenter appareat, quod ſub certa conſtituta mercede ad ſervitium hujuſmodi acceſſiſſet.

Servetur Bulla Pauli III. cit. in rubr.

§.1. Et ut etiam ſervetur forma Conſtitutionis fel. record. Pauli Tertii ſuper hoc conceſſa, quam (quatenus opus ſit) innovamus.

Regalia non petantur ut in Decreto præced.

§.2. Similiter corundem Cardinalium, & Prælatorum familiares abſtineant a petitione regaliarum cujuſcumque generis, juxta formam decreti de Fratrum conſilio de menſe Septembris proxime præteriti ſuper hoc editi.

Camera pro annulo & Capella præferatur omnibus.

§.3. Porro in ſatisfactione creditorum dictorum Cardinalium, & Prælatorum in Rom.Cur. decedentium talis ordo ſervetur, ut poſt conſignationem annuli, & ornamentorum Cappellæ dilecto filio Cameræ Commiſſario (reſpectu Cardinalium) in primis, & ante omnia ſatisfaciendam.

Creditores poſtea pro cibariis.

§.4. Prior cauſa ſit eorum, qui pro uſu dictorum Cardinalium, & Prælatorum, eorumque familiæ res cibarias dederint.

Succeſſive pro veſtiariis.

§.5. Secunda eorum qui res veſtiarias, & ad uſum corporis ipſorum, non autem ad ornatum, vel ad pompam neceſſarias, ſubminiſtraverint. Quandoquidem ex cauſis hujuſmodi creditores, ut plurimum ſint pauperes, vel mercatores, qui pro illis advehendis innumera pericula ſubeunt, & ſine illis præfati Cardinales, & Prælati ſtatum eorum dignitatis, uſque ad obitum minime ſuſtentare potuiſſent, & requiſiti, utique veri ſimiliter omnem honeſtam, obligationem, etiam cum juramento, & in forma Cameræ contraxiſſent.

Mercenarii deinde, quæ convenerunt de mercede.

§.6. Tertia vero cauſa ſit præfatorum mercenariorum, quibus certa conſtituta merces appareat. Quibus ſatisfactis in ceteris ſervetur jus commune. Quod non tantum in futuris, ſed etiam in pendentibus negociis locum habere decernimus, etiam ſi ex alia cauſa creditores inſtrumenta, & obligationes, etiam in forma Cameræ habeant.

Executor Bullæ deputatur A. Cam.

§.7. Quo circa dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori nunc & pro tempore exiſtenti, tenore præſentium committimus, & mandamus, quatenus præmiſſa omnia, & ſingula per hæredes, & teſtamentorum executores, & ceteros, ad quos pro tempore ſpectabit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias, & alia juris, & facti remedia opportuna, & inviolabiliter obſervari faciat.

Contraria tolluntur.

§.8. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis privilegiis, obligationibus in forma Cameræ conceſſis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio M. — Papa ſubſcr.

Sequitur declaratio quo ad Aromatarios.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Dubitatio quoad Aromatarios.

§.1. QUia ſicut accepimus, a nonnullis dubitari, An præmiſſus Motus proprius in ea parte qua creditores occaſione cibariorum ceteris etiam anterioribus, & habentibus hypothecam præferuntur, extendantur, vel contineat Aromatarios, qui occaſione ſuorum aromatum, & aliarum mercium ad exercitium eorum ſpectantium creditores exiſtunt.

Declaratio dubitationis.

§.2. Nos dobitationem hujuſmodi tollere cupientes, animadvertentes, quod illorum merces ad victum quotidianum neceſſariæ non exiſtunt, ſed potius pro deliciis inſerviunt, aut pro Medicamentis, quorum occaſione magnum ſibi quæſtum parant, & nihilominus ſpeciali privilegio ſunt muniti, cujus vigore concurrunt, cum obligatione in forma Cameræ. Propterea declaramus diſpoſitionem ſupradictam, Aromatarios quo ad medicinalia, & expenſas funerum non comprehendere, nec eos qui fuerunt de eorum credito ſatisfacti. præſtito juramento de reſtitutione prioribus, & potioribus, cum non teneantur illud ſervare, ex quo non vergit in diſpendium ſalutis æternæ.

Fiat Motu proprio M.

XXV.

Juriſdictio Conſulum Artis Agriculturæ Urbis cognoſcendi cauſas rerum ad Artem ſpectantium inter quaſcumque perſonas, & confirmatio Statutorum ejus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

PIa devotio, & aſſidua cura, & diligentia, quas dilecti in Chriſto filii Conſules, & Collegium nobilis, & antiquæ Artis Agriculturæ Urbis, erga Nos, & ſanctam Sedem Apoſtolicam Almamque Urbem noſtram indeſinenter exhibent, Nos indu-

cunt, ut quæ ad dicti Collegii conſervationem, & augmentum fore dignoſcimus, liberaliter, & proprio motu concedamus.

Novorum ſtatutorum editio.

§.1. Cum igitur dilecti filii prædicti nuper antiquiſſima eorum ſtatuta id uſu exigente emendaverint, & ſuppleverint, multaque etiam de novo, quæ ad neceſſariam dicti Collegii, ac juriſdictionis Conſulum, ipſius Collegii conſervationem, & augmentum neceſſaria viſa fuerunt, ſtatuerint, & addiderint, quæ omnia diligenter inſpici, & emendari mandavimus, prout inſpecta, & emendata fuerunt.

Commendatio nobilis Artis agriculturæ Urbis.

§.2. Nos igitur attenmentes quod opera, cura, diligentia, & impenſa prædictorum dilectorum filiorum, Deo Optimo Maximo favente factum eſt, ut Civitas noſtra, quæ retroactis temporibus mari invecto, & undique perquiſito frumento indigebat, noſtris feliciſſimis temporibus non ſolum frumento abundet, ſed etiam, quod plus eſt, vicinis, & exteris, terra, marique jam agri Romani frumentum ſubminiſtrari poſſit, prout ſæpiſſime ſubminiſtratum fuit, &, quod non minus eſt, aer noſtræ Almæ Urbis ex aſſidua agrorum cultura, ſilvarum, & nemorum extirpatione, paluſtriumque locorum exſiccatione, factus eſt tutior, clementior, & ſalubrior, & conſiderantes quod qui agrorum culturæ incumbunt, non debent litibus, & per diverſa Tribunalia trahi, ne forte a cultura propter lites, dum forum proſequi cupiunt, retrahantur, ac etiam attendentes, quod de rebus ſpectantibus ad artem, nullus magis qua n ipſi de arte cognoſcere, & terminare valent; cupienteſque dictum Collegium, illiuſque Conſules, & eorumdem juriſdictionem amplioribus gratiis, & favoribus proſequi, eoſdem dilectos filios a quibuſcumque cenſuris ad effectum validitatis præſentium abſolventes, & abſolutos fore cenſentes.

Confirmatio ſtatutorum.

§.3. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſtatuta prædicta, ſicut prædictum eſt, reformata, & emendata, & ſuppleta tenore præſentium approbamus, confirmamus, & homologamus, eiſdemque noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ robur adiicimus.

Juriſdictio Dominorum Cõſulum ejuſdẽ Artis.

§.4. Eaqoe auctoritate prædictis inter homines de arte prædicta, deque rebus ſpectantibus ad artem, juxta eorumdem ſtatutorum declarationem cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, etiam ſi clerici, & curiales Romanæ Curiæ ſequentes, aut quocunque alio privilegio muniti exiſtant, ſervari volumus, & mandamus, eoſdemque dictis Conſulibus eorumque juriſdictioni pro rebus ſpectantibus ad artem ſuppetimus, ſubiicimus, & ſubmittimus.

Decretum irritans.

§.5. Et ſic per quoſcumque judices tam ordinarios, quam delegatos judicari, decerni, & deffiniri volumus, & mandamus, ſublata aliter judicandi, & interpretandi facultate. Irritum quoque, & inane decernen. quicquid in contrarium contigerit attentari. Volumus autem quod de ſubreptione, & obreptione, aut intentionis defectu, præſentis noſtri Motus proprii quovis modo opponi non poſſit, attento quod Motu proprio.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtan. præmiſſis, ac quibuſcumque privilegiis, & indultis, etiam quibuſvis perſonis, ac judicibus ordinariis, ſive delegatis, etiam Dohaneriis Almæ Urbis reſpectu affidatorum damnum dantium in ſegetibus, & caſalibus Urbis per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices editis, quorum omnium privilegiorum, & indultorum tenores hic pro ſufficienter expreſſis, perinde ac ſi de verbo ad verbum inſerta, & expreſſa forent, haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcunque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.7. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, attento quod in Urbe.

Fiat Motu proprio M.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, quinto Id. Septembris, Anno I.

D. P. An.I. die 9. Sept.

XVI.

Sclavi baptizati, ad Conſervatores Almæ Urbis pro libertate confugientes, libertatem conſequuntur, & Cives Romani efficiuntur.

Hoc prius ſtatuit Paul.III. ſed poſtea revocavit. Ejus ergo Conſtitutiones uti otioſas ponere nolui, ſtante hac poſtrema, piaque diſpoſitione.

PIUS PAPA QUINTUS
Motu proprio &c.

Exordium.

Dignum, & rationi congruum eſſe videtur, ut ea, quæ ex veteri inſtituto Officium Senatus Cameræ Urbis, & ipſius Conſervatores conſueverunt, vel alias illis conceſſa exiſtunt, munimine Apoſtolicæ ſuperioritatis in poſterum roborentur, & in uſum, ſi adhuc non exiſtant, reducantur.

Paulus III. reintegravit facultatem Conſervatorum Urbis, libertate donandi Sclavos, ad eos pro libertate confugientes.

§.1. Nos ſiquidem, qui etiam in minoribus conſtituti, ſemper & continue Romanum Populum paterno dilectionis amore proſecuti ſumus, & ipſius privilegia, ea maxime, quæ Chriſtiano Populo neceſſaria, & utilia eſſe videntur, confirmare conſideramus, fel. rec. Pauli Papæ III. Prædeceſſoris noſtri, qui per ſuas in forma Brevis literas, ipſos Conlèrvatores, & Populum in facultate, & privilegio mancipia quæque, ſclavos vulgariter nuncupata, qui baptizati, & Chriſtiani prius facti fuerint, ad Senatus Cameræ ipſius Urbis officium, ac illius Conſervatores pro eorum libertate confugientia, prout ex veteri conſuetudine haſtenus, ut ipſe Prædeceſſor narraverat, Conſervatores præfati tum ex ſpeciali privilegio Pontificali, tum Imperiali poteſtate ab aſpero ſervitutis jugo liberandi facultatem habuerant, etiamſi lapſu temporis deperdita fuiſſent, reintegravit, veſtigiis inhærendo.

Hic Pontifex eamdem facultatem cõfirmat.

§.2. Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eoſdem Conſervatores pro tempore exiſtentes ſpeciali favore proſequentes, ac lite-

literas Apoſtolicas Pauli Prædeceſſoris, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro expreſſis habentes, illaſque in totum juxta illarum tenorem confirmantes, ipſos Conſervatores, ac officium Senatus Cameræ Urbis in juriſdictionem, facultatem, & poteſtatem mancipia quęcumque ſub jugo ſervitutis quomodolibet alligata, ad hujuſmodi Senatus Cameræ Urbis officium pro tempore exiſten. ac ipſius Urbis Conſervatores confugientia, ac libertatem acclamantia, per eoſdem Conſervatores libertate donari, & Romani Cives, liberique homines effici poſſint, prout ipſe Paulus Prædeceſſor reintegraverat, reintegramus, ac pro potiori cautela de novo damus, concedimus, & gratioſe impartimur. Itaque mancipia, ſeu ſclavos eadem, quæ ab eiſdem in poſterum liberabuntur, pro liberis hominibus, & Romanis civibus in omnibus, & per omnia ubique haberi, teneri, & reputari debere, Dantes & concedentes eiſdem mancipiis, ſic ut præfertur, ab eiſdem Conſervatoribus liberatis, facultatem in judiciis contra quaſcumque perſonas ſtandi, contrahendi, teſtandi, & alia faciendi, quæ ceteri cives Romani liberi homines facere conſueverunt, & faciunt, & ea in omnibus, & per omnia habere, & libera eſſe decernimus, volumus, & mandamus, ac ex nunc prout ex tunc, & e contra, omni juri cujuslibet ſtatutorum, conſuetudinum, & aliorum contrariorum rigore penitus rejectis liberamus.

Et ita judicari mandat.

§.3. Et ſic in præmiſſis omnibus per quoſcumq; tam ordinarios quam delegatos etiam quoſcumque juriſdictione fungentes judices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, ſententiandi, & deffiniendi facultate, poteſtate, & auctoritate, judicari, ſententiari, & diffiniri debere, ac quicquid ſecus, ſcienter vel ignoranter contra præſentium tenorem fieri, & attentari contigerit, irritum & inane decernentes.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtan. Motu proprio & ſeu literis forſan deſuper per viam decreti vel alias per dictum Paulum Prædeceſſorem ſub Dat. Romæ apud Sanctum Petrum 5. Id. Novembris, Anno Pontificatus ſui Quintodecimo ſupradictarum ſuarum literarum in forma brevis etiam forſan ad inſtantiam dicti Populi Romani decretis, derogatoriis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Urbis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus reformationibus, & decretis, ac quibuſvis privilegiis, indultis & literis Apoſtolicis in genere, vel in ſpecie per quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, tam ſub plumbo quam in forma Brevis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis etiam irritantibus, & aliis in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ac omnibus illis, quæ dictus Prædeceſſor voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus autem quod ſola ſignatura præſentium ſufficiat, & ubique in judicio & extra fidem faciat, regula contraria non obſtante, ſeu ſi videbitur, literæ deſuper per Breve noſtrum ſeu ſub plumbo, aut alias prout melius videbitur, expediri poſſint.

Declaratio pro Sclavis baptizatis.

§.6. Et quoad illos ſervos dumtaxat, qui antea, ut præfertur, ſacro baptiſmatis lavacro mediante Chriſtiani facti fuerint, & non de alio.

D. P. An. I. die 9. Sept.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum 5. Id. Septemb. Anno I.

XVII.

Juriſdictio Vicarii Papæ, circa obligationes, & contractus initos in forma Cameræ Ap. quo ad loca pia, & perſonas Eccleſiaſticas in Urbe.

De hac juriſdictione adnotationes vide in Conſt. XLIII. Pauli III. Licet. *T. IV. Par. I. fol.* 214.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſæ hujus Cōſtitutionis.

CONſiderantes varia diſpendia, & incommoda, quæ Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis piis locis illorumque Rectoribus, Abbatibus, Archipresbyteris, Prioribus, Præpoſitis, & aliis beneficiatis in Alma Urbe conſiſten. inferuntur, ſi ad diverſa Tribunalia Urbis evocari, & proprium Vicarii noſtri in dicta Urbe Tribunal deſerere cogantur, & ob id ſæpe jura, & inſtrumenta, munimenta, & ſcripturæ bonorum eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & locis piis deperduntur in detrimentum eorumdem.

Juriſdictio Vicarii in obligationibus Cameralibus.

§.1. Idcirco indemnitati eorum conſulere, prout tenemur, & occurrere volentes, per facultatem, & poteſtatem dilecto filio Alexandro Riario cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori per fel. rec. Pium Papam IV. Prædeceſſorem noſtrum ſub variis conceſſionibus conceſſam, & attributam, quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſſis, etiam cum illarum Dat. haberi, ſeu inſeri poſſe volumus, & decernimus, poteſtati, & juriſdictioni Dilecti filii noſtri Jacobi tituli S. Mariæ in Coſmedin Presbyteri Card. noſtri in Alma Urbe ejuſq; diſtrictu Vicarii Generalis circa perſonas Eccleſiaſticas, loca pia, illorumq; bona, quæ Juriſdictioni præfati Vicarii ſubſiſtunt, etiam ſi inter contractus cum ſolita obligatione in forma Cameræ, ſeu Ripæ, & Ripettæ intervenerint, aliquod præjudicium factum non fuiſſe, ſed quod idem Vicarius Cardinalis in omnibus, & per omnia procedere poſſit, quo ad perſonas, & bona præfata, prout ante eum ceteri Vicarii pro tempore quon-

Digitized by Google

dam Franciſcus Albericus, & alii ejuſdem Cameræ Auditores prædeceſſores in dicto Auditoriatus officio tunc fungebantur procedebant i tenore præſentium auctoritate Apoſtolica declaramus, & ſic per quoſcumque, &c. ſublata, &c. irritum quoque &c.

Sola ſignatura ſufficit.

§.2. Solamque præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam, in judicio, & extra etiam abſque illius regiſtratura ſidem facere, regula contraria non obſtan. decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtan: Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, & facultatibus & indultis, eidem Auditori Cameræ conceſſis, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

D. P. An.I. die 12. Sept.

Datum Romæ apud S. Marcum, Prid. Id. Septemb., Anno I.

XXVIII.

Privilegia pro exercentibus artem Agriculturæ in diſtrictu Almæ Urbis, & frumenta, ac blada afferentium ad eam. Prohibitioque eos impediendi, vel illa ultra uſum neceſſarium ſuæ familiæ emendi.

Privilegium Fori, dedit eiſdem hic Pius ſup. in Conſt.XXV. fol.313.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

CUpientes pro commiſſo Nobis Apoſtolico munere omnibus regimini, ac curæ noſtræ ſubjectis populis non modo ſpiritualia fideliter, ut debemus, diſpenſare, ſed in temporalibus etiam, quantum cum Deo poſſumus, ſalubriter providere, nullam prætermittimus diligentiam pro pauperum, qui ſub hoc noſtro temporali gubernio vivunt, ſublevandis neceſſitatibus, ac potentiorum oppreſſionibus propulſandis.

Cauſæ hujus Cõſtitutionis.

§.1. Hinc eſt, quod cum ad rei frumentariæ negotium, quod præcipua pro eorumdem pauperum ſubſtentatione, & victu cura eget, animum noſtrum intendimus, ſummopere Nobis laborandum cognoſcimus, ut fraudibus, quæ in Annonæ a ditioribus fiunt, quo carius eam vendant, omni ſtudio, ac diligentia provideatur. Intelligentes itaque non ſine animi noſtri moleſtia, divites ipſos, ac potentes non modo propria ipſorum frumenta, bladaque, quæ ex prædiis ſuis, propriaque agricultura colligunt, in horreis recondere, ac concluſa ſupprimere, & donec illorum pretium pro eorum avaritia adauctum conſpiciant, ab omni prorſus venditione abſtinere, verum etiam a laboratoribus, operariiſque propriis, ac etiam ſubditis (ſi Barones ſint) illud vili pretio comparare, donec tantam undique tritici copiam cumularint, ut pauperes, qui aliunde frumentum venale non reperiunt, neceſſitate ducti ab eiſdem divitibus, & Baronibus eo pretio emere cogantur, quod venditorum ipſorum avaritia affectaverit. Quinimmo eos etiam, qui ad Urbem hanc noſtram, quo undique ex omnibus mundi partibus Chriſti fideles confluunt, frumenta, bladaque prædicta importare cupiunt, omni via, & ratione impedire, ac retardare præſumunt, contra Summorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum decreta, Ordinationeſque, & in maximum etiam animarum ſuarum periculum.

Approbatio prohibitionis Clem.VII.

§.2. Nos præmiſſis remedium aliquod opportunum adhibere omnino volentes, in primis divites prædictos omnes, ac Barones hortamur in domino, & monemus, ut Dei largitatem in ſe ipſos agnoſcentes, pauperibus benigniores in poſterum ſeſe præbeant, atque hujuſmodi deteſtabili frumentario quæſtu prorſus abſtineant, memores ſcriptum eſſe, quod qui abſcondit frumenta, maledicetur in populis, benedictio autem ſuper caput vendentium. Quod ſi propria frumenta, quæ ipſis ultra uſum eorum ſuperſunt, debitis temporibus, prout certe deberent, vendere detrectant, ac ſaltem ab alienorum emptione, & illicita negociatione abſtineant, & quam Dei benignitas populis fertilitatem anni concedere dignatur, eam ipſi invidioſe perturbare non præſumant. Quod ſi tam a prædictis emptionibus frumentorum, quam ab impediendo ſubditos eorum, alioſque ad Urbem Romam frumenta, bladaque omnia deferentes in poſterum non abſtinuerint, ſciant ſe pœnas in Conſtitutionibus Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, præcipueque Clem. VII. pro abundantia rei frumentariæ, & Agriculturæ exercendæ, Anno a Nativitate Domini noſtri 1523. decimo Kalen. Martii, editis incurſuros, quas quidem Prædeceſſorum noſtrorum diſpoſitiones præſenti noſtra perpetuo duratura Conſtitutione in hac parte innovamus.

Declaratio dictæ prohibitionis.

§.3. Declarantes inſuper omnes cujuſcumque generis, qualitatis, & conditionis fuerint, qui frumentum, aliaque blada ultra uſum familiæ ſuæ, animo, & intentione illa carius vendendi emunt, ſine licentia in ſcriptis ab Ordinario Annonæ pro tempore obtenta, quam tamen rationabili de cauſa tantum, & gratis omnino concedi volumus, non modo pœnas ammiſſionis ipſius frumenti, & bladorum, & alias pecuniarias ab ipſo ordinario pro tempore impoſitas incurſuros, ſed etiam Dei Omnipotentis majeſtatem ſummopere læſuros, graviterque in eo peccaturos. Barones vero, & alios dominos, terrarumque univerſitates, omneſque alios Nobis, & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ, mediate, vel immediate ſubjectos cujuſcumque ſtatus, aut conditionis extiterint, etiam ſi Epiſcopali, Metropolitana, Patriarchali, & Cardinalatus, etiam dignitate præfulgeant, qui ſubditorum ſuorum frumenta, aliaque blada, ultra uſum, & neceſſitatem ſuam, & familiæ ſuæ emerint quique accedentes ad Urbem cum frumentis, aliiſque rebus ad victum neceſſariis, directe, vel indirecte impediunt, vel remorantur, pœnas in dicta Clementis Septimi Prædeceſſoris noſtri Conſtitutione expreſſas incur-

Digitized by Google

incurſuros, videlicet privationis feudorum, ſuſpenſionis, excommunicationis, & interdicti juxta tenorem, & formam prædictæ Conſtitutionis aliarumque in ea expreſſarum, quas in hac parte per præſentes noſtras innovamus, & earum tenores hic pro ſufficienter expreſſis haberi volumus.

Exemptio deferentium blada ad Urbem a ſolutione gabellarum, & aliorum onerum.

§.4. Ut vero facilius, commodiuſque omnes poſſint ad Urbem hanc noſtram frumenta, bladaque libere convehere, eos, ut præfertur, dicta de cauſa ad Urbem accedentes, ab omni pedagio, gabella, aut onere quocumque pro dicti frumenti bladorumque comportatione eximimus, ac liberamus, immuneſque, & exemptos eſſe, ac fore perpetuo declaramus.

Prohibitio quidquam ab eis exigendi.

§.5. Mandantes omnibus tam univerſitatibus terrarum, quam Gubernatoribus, Rectoribus, aliiſque dominis, Nobis, ac Sanctæ Sedi Apoſtolicæ mediate, vel immediate ſubiectis quocumque titulo, vel dignitate præfulgeant, etiam ſi S.R.E. Card. exiſtant, ne prædictorum frumentorum, aliorumque bladorum ad Urbem venientium occaſione quicquam ſolvi ab ipſis vectoribus faciant, aut quoquomodo in Civitatibus, Terris, ac locis regimini eorum ſubiectis dicta de cauſa ſolvi permittant, aut patiantur, ſub pœnis ſupradictis, aliiſque arbitrio noſtro declarandis.

Privilegium eorumdem ne moleſtentur pro eorum debitis etiam Cameralibus veniendo, ſtando, & redeundo ab Urbe.

§.6. Volumus etiam, quod venientes, ea de cauſa ad Urbem videlicet ad frumenta, bladaque prædicta convehenda, tuti omnino ſint ab omnibus civilibus executionibus, tam pro eorum debitis, quam pro Cameralibus quibuſcumque exactionibus, & repræſaliis quacumque de cauſa, & contra quoſcumque decretis, ſeu decernendis. Irritum, & inane decernentes. quidquid contra, & adverſus prædictos, ſeu eorum animalia, & res, quas ſecum prædicta de cauſa detulerint, tam in accedendo ad Urbem ibique commorando per biduum, ad effectum vendendi ea, quæ attulerint, quam etiam in redeundo ad eorum ſolitam habitationem, executum, vel quoquomodo attentatum fuerit. Inhiben. omnibus cujuſcumque generis executoribus, ſeu Curiæ miniſtris, ac prædictos dicta de cauſa ad Urbem accedentes ibique, ut præfertur, commorantes, ſeu inde diſcedentes moleſtare præſumant, ſub pœnis arbitrio Præfecti Annonæ pro tempore infligendis.

Privilegium exercentium agriculturam ne moleſtētur pro debitis, dum colunt, vel ſeminant frumenta, aut colligunt.

§.7. Eos etiam qui agriculturam ipſam pro communi bono laudabiliter intra XL. ab Urbe milliarium exercent, dignis favoribus, & privilegiis proſequi volentes, tam meſſium quam ſeminum tempore, dum ſcilicet colligendo, vel ſeminando tritico veriſimiliter occupantur, ab omni ſupradicta executione, etiamſi ex obligatione in forma Cameræ proceſſerit, tutos omnino, ac ſalvos fore, & eſſe declaramus, dummodo aliunde quam ex agriculturæ fructibus ſolvere non poſſint.

Boves Aratorii, &c. pro debitis capi non debent, & in tacitis hypothecis non comprehenduntur, & gaudent privilegiis bonorum dotalium.

§.8. Boves vero aratorios, omniaque inſtrumenta ad agriculturam neceſſaria non ſupradictis temporibus tantum, ſed perpetuo pro quavis civili obligatione auferri, aut alia ratione impediri prohibemus. Declarantes inſuper in tacitis quibuſcumque hypothecis a quacumque quavis de cauſa inductis prædictos boves aliaque inſtrumenta prædicta minime comprehenſa fore. Et in ſumma prædictis rebus agriculturæ inſervientibus, tamquam commoditatis immo neceſſitatis publicæ inſtrumentis omnia privilegia concedentes, quæ bonis dotalibus de jure conceſſa eſſe reperiuntur. Sicque per quoſcumque Judices, &c. irritum, & inane, &c.

Executorum deputatio.

§.9. Quæ omnia, quo fidelius ab omnibus obſerventur, volumus Dilectos filios noſtros Ludovicum Simonetam, Marcum Antonium Amulium, & Vitellotium Vitellium Camerarium S. R. E. Card. ea quæ ipſorum gravitatem, & virtutem decet, diligentia curare. Dantes eis in præmiſſis plenam, & omnimodam facultatem, & eam, quam Nos ipſi habemus, poteſtatem pro præmiſſorum executione, obſervantiaque, cum poteſtate declarandi, & decidendi, ſi quid in præſenti noſtra Conſtitutione, declaratione, aut definitione egere videbitur.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.10. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Urbis, Terrarum, Oppidorum, & villarum quarumcumque juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis communitatibus, univerſitatibus, baronibus, ac aliis præfatis, a dicta Sede Apoſtolica, vel a Nobis forſan conceſſis, quæ eis quo ad præmiſſa volumus ſuffragari. Necnon pactis, & conditionibus, ac omnibus aliis, quæ dicti Prædeceſſores voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi.

§.11. Ceterum ne de præmiſſis quemquam dubitare contingat, volumus, quod præſentium literarum tenor per omnia loca publicari debeat, ipſæque literæ ſic publicatę perinde arctent omnes, quos concernunt ac ſi ſingulis eorum perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Sola ſignatura ſufficit.

§.12. Volumus autem, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in Judicio, & extra, quacumque regula, ſeu Conſtitutione Apoſtolica contraria non obſtantibus.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

Admiſſio in Cam. Apoſt.

Die 11. Octobris 1566. Admiſſa eſt hæc cedula Motus proprii ex decreto Cameræ, & regiſtrata libro ſecundo ſignaturarii SS.D.N. Papæ apud me Notarium fol. 113.

Hier. de Tarano.

Pontif. An.I. die 11. Oct.

Anno a Nativitate Domini 1566. ind. 9 die vero 20. menſis Octob. Pont. Sanctiſſi. Patris, & D. N. D. Pii Papæ V. Anno I. infraſcriptæ literæ Apoſtol. affixæ fuerunt, ac publicatæ in acie Campi Floræ, ac valvis Cancel. Apoſt.: ut moris eſt, per Nos Franciſ. Sottocaſa, & Nicolaum de Matthæis Cur.

Philibertus Chappuis Mag. Curſ.

Quod

Digitized by Google

XXIX.

Quod mulieres, etiam prætextu cujuſvis privilegii, facultatis, aut licentiæ, ingredi non poſſint, (exceptis caſibus hic expreſſis) Monaſteria, & clauſtra cujuſcumque Ordinis regularis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

REgularium perſonarum, quæ relicto ſæculo Dei ſe obſequio dedicarunt, pro commiſſo Nobis officio, quieti conſulere cupientes, ad ea removenda, quæ religioſum earum propoſitum impedire poſſunt, curam noſtram libenter intendimus, ut nulla re, quæ eas a divino cultu avocet, præpedire, ſecundum Ordinum ſuorum regularia inſtituta, & decretum Sacri Tridentini Concilii, tranquillis mentibus gratum altiſſimo impendere poſſint famulatum.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§.1. Quia igitur, & Carthuſienſium Ordinis, & aliorum regularem vitam profeſſorum quies non parum ſolet, ſicut accepimus, perturbari, propterea quod mulieres modeſtiæ matronalis oblitæ, domos, ac Monaſteria eorum, contra ipſorum inſtituta, prætextu confeſſionalium, aut aliarum literarum Apoſtolicarum ingredi audeant, ipſis etiam Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis præſidentibus aliquando recuſantibus, & renitentibus, non ſine magna eorum moleſtia, nec ſine gravi aliquorum etiam offenſione, ac ſcandalo, ſi quando admitti nimis facile videantur.

Revocatio licentiarum.

§.2. Huic rei providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas facultates, ac licentias ingrediendi Monaſteria, ac domos Carthuſienſium, & aliorum quorumcumque Regularium Ordinum, etiam Mendicantium, mulieribus cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & quacumque dignitate, ac præeminentia præditis, etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, ſub quibuſcumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis ab Apoſtolica Sede quomodocumque conceſſas, quarum tenores, perinde ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſererentur, haberi volumus pro expreſſis, tenore præſentium revocamus, & caſſas, irritas, & inanes eſſe decernimus.

Prohibitio, & pœna mulierum ingredientium.

§.3. Diſtricte prohibentes mulieribus quidem prædictas facultates, & licentias prætendentibus, ſub excommunicationis, latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum litterarum notitiam habuerint, a qua non poſſint niſi a Nobis, aut Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, abſolvi, præterquam in mortis articulo, ne dictas domos, & monaſteria ingredi audeant.

Pœna Religioſorum eas admittentium

§.4. Ipſis vero Monaſteriorum, & Conventuum Abbatibus, Præpoſitis, Prioribus, & aliis Præſidentibus quocumque nomine vocentur, & eorum, Monachis, Canonicis, & Fratribus, ſive mendicantibus, ſive non mendicantibus, ſub privationis officiorum, quæ in præſentia obtinent, & inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & ſuſpenſionis a divinis ipſo facto, ſine alia declaratione, incurrendis pœnis, ne eas introducere, admittereve præſumant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio pœnalis publicandi.

§.6. Volumus autem, & mandamus, ut hæ literæ ad valvas Baſilicæ Beati Petri Apoſtolorum Principis, & in Cancellaria noſtra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur.

Tranſumptorum fides.

§.7. Quia vero difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus, & declaramus, ut earum exemplis, & tranſumptis manuſcriptis, vel impreſſis, & manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, par ubique fides habeatur, ac ſi præſentes exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ.

D. P. An. I. 24. Octobr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 24. Octobris, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, Pontificatus noſtri Anno primo.

Sequitur declaratio Conſtitutionis præinſertæ.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam re i memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pont. certiſſimum mentis ſuæ interpretem, ſi quando quippiam dubietatis in literis ab eo emanatis occurrit, ſuæ declarationis oraculo quamprimum explanare.

Hic Pontifex edidit Conſt. preced.

§.1. Cum alias a Nobis emanaverint quædam literæ in ſimili forma brevis ſub die 24. Octobris 1566. Pontif. noſtri anno primo. In quibus, mulieribus quibuſcumque Monaſteriorum Regularium ingreſſus cum derogatoriis clauſulis, & irritantibus decretis prohibetur, & alias prout in illis plenius continetur.

Extenſio dictæ prohibitionis ad quaſcumque mulieres.

§.2. Nos intuitu, & in favorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes, quæ circa dictarum literarum, & mentis noſtræ intelligentiam oriri poſſent, elucidare, & ſubmovere volentes, ſupplicationibus dictæ Congregationis, Nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium dicimus, & declaramus, fuiſſe, & eſſe mentem, & intentionem noſtram, quod dictæ literæ non ſolum comprehenderent, & comprehendant mulieres habere prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcumque mulieres alias, tam in genere, quam in ſpecie.

Declaratio ejuſdem prohibitionis.

§.3. Significantes nihilominus, prout ſignificamus, quod propter hoc, & prædictas noſtras literas, non intelleximus, nec intelligimus, quod mulieribus præcluderetur,

tur, nec præcludatur aditus ad Monaſteria, & loca Regularia dictæ Congregationis, ac eorum clauſtra, quando in eis Miſſæ, & alia divina officia celebrantur, ac dum proceſſiones fiunt, & quando Christi fidelium cadavera ibi ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt, ſed libere perpetuo concedimus eiſdem omnibus mulieribus facultatem, ut ad illa loca dictæ Congregationis, in quibus dicta pia opera exercentur, cum aliis Catholicis perſonis accedere libere, & licite poſſint, & valeant.

Alia declaratio.

§.4. Et ſimiliter quod quando divinum verbum in Clauſtris Monaſteriorum, & Regularium locorum Congregationis hujuſmodi proponitur, vel per aliam quamcumque cauſam tantus concurſus populi fuerit, quod commode ingredi non poſſint, & egredi per portam Eccleſiæ, perpetuo concedimus, ut dictæ mulieres, una cum aliis ſæcularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam Clauſtri Monaſteriorum, & locorum Regularium Congregationis hujuſmodi, dummodo recto tramite accedant ad portam, qua exitur e Monaſterio, ſicque volumus pariter, & indulgemus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.5. Decernentes præſentes de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quovis alio defectu notari, vel impugnari non poſſe, ſicque in præmiſſis ab omnibus cenſeri, & ita per quoſcumque Judices, & commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere. irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac dictis noſtris literis, cum inde ſecutis, & quibuſvis aliis Apoſtolicis univerſalibus, provincialibus, & ſynodalibus, & ſpecialibus, & generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon etiam Monaſteriorum, & locorum prædictorum, ac illorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, & etiam novis reformationibus, privilegiis quoque, indultis, & etiam aliis literis Apoſtolicis, in genere vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.V. 16. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimaſexta Julii, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo, Pontificatus noſtri Anno quinto.

XXX.

Conceſſo Monaſterio Ordinis Sancti Auguſtini in Urbe, ſub Invocatione Beatæ Mariæ Virginis Annunciatæ Virginibus Neophitis; Moniales transferuntur ad Præceptoriam S. Baſilii Magni in Regione Montium cum omnibus bonis &c.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Hebræorum gens in ſuis erroribus obdurata.

SAcroſanctæ Catholicæ Eccleſiæ, extra quam conſtitutis nulla æternæ ſalutis ſpes oſtenditur, divino conſilio præſidentes, inter ceteras gentes, quas cum maximo animi noſtri dolore a vera Religione alienas, & in erroribus ſuis obſtinatas in æternum exilium præcipites ferri videmus, hebræorum gens, & acerbiſſimum Nobis dolorem infert, & miſericordiam commovet ſingularem, dum recolimus populum hunc, quem ſibi Dominus præceteris omnibus elegerat, nunc a Domino pertinaciſſime diſſidere, & in erroribus ſuis obſtinatum ſibi damnationem perpetuam incredulitatis merito comparaſſe. Neque ſane quicquam prætermittimus, quantum quidem in Nobis ſitum eſt, quod ad eos ab erroris ſemita in rectam æternæ ſalutis viam reducendos pertinere arbitremur.

Ut eam reducant ad viam veritatis adlaborant Pontifices.

Hoc præcipue curavit Pius.

§.1. Itaque, & alias, & maxime poſtea quam ad Summum Apoſtolatus Officium provecti ſumus, numquam deſtitimus docendo, hortando, & monendo conniſi, ut eorum quamplurimos ad Chriſti Fidem adduceremus, neque omnino irriti Dei benignitate labores noſtri fuerunt, quando, & ſatis multi utriuſque ſexus Sacro Fonte regenerati, nonnulli etiam ex primariis a Nobis ipſis ſalutari aqua perfuſi Chriſtianam Religionem ſuſceperunt, & alii quamplures eorum exemplum ſecuti ad tantam multitudinem pervenerunt, ut jam ampliſſimum hoſpitale quod fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædeceſſor noſter apud Eccleſiam Sancti Joannis de Mercato Regionis Campitelli de Urbe pro excipiendis, & in Catbolica Religione inſtituendis Cathecumenis, & Neophitis erexit, fere compleant, parumque inde remotum Neophitarum Virginum Monaſteriorum Beatæ Mariæ Annuntiatæ Ordinis Fratrum Prædicatorum ſub regula Sancti Auguſtini jampridem anguſtum nimis reddatur.

Nec fruſtra cum multi converſi ſint, ut Neophitarum præcipue Domus anguſta jam ſit.

§.2. Quare Nos poſtquam in hanc cogitationem incubuimus, qua ratione, & Sanctimonialibus ipſis, & aliis Virginibus, quæ annuente Deo ex eo genere convertentur, Religionemque hujuſmodi profitebuntur, quarum magnum in dies numerum confluxurum ſperamus, de idoneo loco, ubi omnes habitare valeant provideri poſſit, tandem diverſarum ædium capacitate atque poſitione Nobis propoſita, quaſdam ſed minus idoneas etiam per Nos ipſos inviſimus,

Volens itaque Monaſterium B.M. Virginis Annunciatæ ipſis aptare, illo Sanctimoniales transferendas decrevit, datis ad hoc mandatis nonnullis Viris peritis.

deinde

Digitized by Google

deinde venerabili Fratri noſtro Joanni Michaeli Epiſcopo Sabinen. Saraceno Hoſpitalis, & Monaſterii prædictorum nec non Archiconfraternitatis ibidem inſtitutæ Protectori, & dilecto Filio noſtro Joanni tituli Sanctæ Mariæ Tranſtyberim Presbytero de Montepolitiano nuncupatis Cardinalibus, & aliis rerum uſu peritis hanc curam delegavimus, omnibuſque Urbis partibus magna cura perluſtratis, Nobis denique relatum eſt, Eccleſiam, & vetuſta ædificia Præceptoriæ Sancti Baſilii Regionis Montium Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani etiam de Urbe inveniſſe, quæ in dictarum Sanctimonialium uſus commode aptari poſſint.

Eaſdem collocat in Præceptoria S. Baſili Magni Ord. S Joannis Hieroſolymitani in Regione Môtium.

§.3. Hac igitur Nobis opportune oblata occaſione Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine unionem, annexionem, & incorporationem, ſeu quamcumque aliam appropriationem vel conceſſionem, de dicta Præceptoria, & Eccleſia Sancti Baſilii Prioratus ejuſdem Urbis Hoſpitalis prædicti Sancti Joannis Hieroſolymitani, etiam vigore ſtabilimentorum ejuſdem Hoſpitalis, ac privilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum illi conceſſorum, vel alias, ac quacumque auctoritate, & ex quavis cauſa perpetuo, vel ad tempus factas dilecti Filii noſtri Bernardi tituli Sanctæ Priſcæ Presbyteri Cardinalis de Salviatis nuncupati, qui dictum Prioratum in titulum vel commendam ex diſpenſatione Apoſtolica obtinet, expreſſo ad hoc accedente conſenſu, harum ſerie diſſolvimus, ac eamdem Præceptoriam, ſive illa magiſtralis, ſive alia Camera, ſive membrum dicti Prioratus ſive etiam ut principale cum dicto Prioratu coniunctim, ac per Priorem hujuſmodi pro tempore exiſtentem obtineri, & poſſideri ſolitum cum Eccleſia, ſive ſacello ejuſdem S. Baſilii, necnon Palatio, ædibus, viridariis, hortis, tabernis, & domunculis circumpoſitis, necnon granariis, & emphyteuticis apothecis, ceteriſque ædificiis, juribus etiam litigioſis, devolutis, juriſdictionibus, actionibus, & pertinentiis ſuis ab ipſis Prioratu, & Hoſpitali Sancti Joannis Hieroſolymitani diſmembramus, dividimus, & ſeparamus, ac in eadem Præceptoria, ſeu Camera, necnon Eccleſia Sancti Baſilii ordinem, ſtatum, & eſſentiam, ceteraque inſignia dicti Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, nomenque, titulum, & denominationem Præceptoriæ, ac Magiſtralis, ſeu alterius Cameræ, vel membri perpetuo ſupprimimus, extinguimus, & abolemus.

Præceptoria ſuppreſſa ejus bona, & redditus Sanctimonialibus addicit.

§.4. Eamdemque Præceptoriam, cujus, & illis forſan annexorum fructus, redditus, & proventus centum ducatorum auri, de Camera ſecundum communem extimationem valorem annuum, ut accepimus, non excedunt, ſive per diſſolutionem hujuſmodi, ſive alio quovis modo, & ex cujuſcumq; perſona vacet, una cum dicta Eccleſia S. Baſilii, necnon Palatio, ædibus, hortis, viridariis, tabernis, domunculis, granariis, juriſdictionibus, actionibus, rebus, & bonis, ac omnibus juribus, adhęrentiis, uſibus, & pertinentiis ſuis Archiconfraternitatis prædictæ, ad dictarum Virginum uſum, commodum perpetuo concedimus, & aſſignamus, ita quod liceat ex nunc Joanni Michaeli Epiſcopo, ac Protectori prædicto, necnon Adminiſtratoribus Archiconfraternitatis corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ Sancti Baſilii, necnon Palatii, ædium, hortorum, viridariorum, aliarumque proprietatum, bonorum, rerum, & jurium prædictorum per ſe, vel alium, ſeu alios, propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, in prædicti Monaſterii uſus, & utilitatem convertere, cujuſvis licentia deſuper minime requiſita.

Illuc Monaſterium Annunciatæ tráſfert.

§.5. Et nihilominus in dictis Palatio, & ędibus aliud Monaſterium hujuſmodi Virginum, ſub dicta invocatione Beatæ Mariæ Annunciatæ, & ejuſdem Ordinis Prædicatorum, cum omnibus ad id requiſitis, perpetuo erigimus, & ad illud Moniales, primodicti Monaſterii cum ſacra, & communi ſuppellectile, ceteriſque rebus, & bonis, necnon privilegiis, indulgentiis, gratiis, conceſſionibus, & indultis Apoſtolicis, eis, & eorum ſingulis, quomodolibet conceſſis, ita ut eadem illa habeant, illiſque ipſis potiantur, quæ in primodicto Monaſterio obtinebant, dicta auctoritate transferimus, illiſque dictam Eccleſiam Sancti Baſilii, pro Eccleſia ſecundodicti Monaſterii concedimus, & aſſignamus.

Magno Magiſtro, & Priori Urbis prohibet, quominus ſuper hoc prædictas Moniales moleſtent.

§.6. Diſtrictius inhibentes in virtute ſanctæ obedientiæ, dilectis filiis Magiſtro, & Conventui dicti Hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, & pro tempore exiſtenti Priori Prioratus Urbis, ne etiam quorumcumque ſtatutorum, ſtabilimentorum, ac privilegiorum prætextu, vel alias quomodocumque diviſionem, & alia præmiſſa, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore audeant impugnare, ſeu eorum effectum, alias quoquomodo impedire.

Hujuſmodi litteræ ullo vitio notari poſſe vetat.

§.7. Ac decernentes ſingula præmiſſa, nullo tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis noſtrę, vel alio quopiam defectu argui, vel notari nec ſub ullis revocationibus, reſtitutionibus, aut aliis contrariis diſpoſitionibus, etiam ad Magiſtri, & Conventus, ſeu Prioris prædictorum inſtantiam, aut etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac conſiſtorialiter, & ex quibuſvis cauſis pro tempore factis comprehendi, ſed ſemper ab illis excepta, & quoties emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & plenarie reintegrata eſſe, & cenſeri, nec ipſos Magiſtrum, Conventum, aut Priorem, etiam prætextu enormiſſimæ læſionis, aut damni, & incommodi ſui Hoſpitalis, & Prioratus reſciſſionem præmiſſorum, aut reſtitutionem in integrum, vel reductionem ad terminos juris, ſeu quodcumque aliud juris, vel gratiæ remedium, contra illa impetrare, ſeu etiam ab alio, vel aliis impetratis, vel etiam Motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis uti poſſe, ſicque in eiſdem præmiſſis, omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac

S. R. E.

S. R. E. Cardinales in quavis cauſa, & inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretaudi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctorit. ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores hujuſmodi literarum deputat.

§.8. Quo circa venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Theatin., & Amerin. ac Narnien. Epiſcopis, per Apoſtolica ſcripta, Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joannis Michaelis Epiſcopi, ac Protectoris, necnon Adminiſtratorum, & Archiconfraternitatis prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia, & ſingula firmiter obſervari, ipſoſque omnes, quos eædem literæ concernunt in futurum, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eorum quempiam, per quoſcumque quavis auctoritate fungentes, deſuper quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſæcularis.

Contraria tollit.

§.8. Non obſtant. noſtra per quam dudum inter alia voluimus, quod ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis, quorum intereſſet, ac Lateranen. Concilii noviſſime celebrati, uniones perpetuas, niſi in caſibus a jure permiſſis fieri prohibentis. Nec non piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi, etiam Prædeceſſoris noſtri, quibus cavetur, ne Mendicantes ad nova loca tranſire, aut illa recipere præſumant quoquo modo, ſine ſpeciali dictæ Sedis licentia, de prohibitione hujuſmodi mentionem faciente, & ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicem evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis Conſtitutionibus, ac Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, & Prioratus prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis illis, necnon prædictis Magiſtro, Conventui, & Priori, ac quibuſvis aliis Superioribus, perſonis, & locis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, qui ab ipſius Hoſpitalis inſtitutione hucuſque fuerunt, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam contra hujuſmodi alienationes, & diſmembrationes, etiam cum decreto, quod illæ ex quavis cauſa factæ nullis temporibus ſubſiſtere poſſint, ſed res & bona ſemper unita, ut prius cenſeantur, & ſuam priſtinam naturam ſortiantur, nec unquam aliis conſolidari, aut in alios uſus converti, ſed ad jus, & proprietatem quocumque tempore revocari valeant, & alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum, derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, necnon conſiſtorialiter, ac conſideratione, intuitu, contemplatione, vel ad inſtantiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, aut etiam nullius inſtantiam, ac pro conſervatione Religionis Chriſtianæ quotieſcumque conceſſis, confirmatis, & innovatis, etiam ſi in eis ac prædictis ſtabilimentis caveatur expreſſe, quod illis etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, diſtrictiores, & inſolitas, & etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil omiſſo inſertus, ac hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas, eumdem tenorem continentes tribus ſimiliter diſtinctis vicibus, Magiſtro, & Conventui prædictis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, & ipſorum Magiſtri, & Conventus ad id expreſſus acceſſerit aſſenſus, & aliter factæ minime ſuffragentur, nec Magiſter, & Conventus prædicti, ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis deſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus teneantur, ſed literarum hujuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ hujuſmodi cenſuris Eccleſiaſticis, per eoſdem Executores, & ſubexecutores latis innodari poſſint. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliqui ſuper promiſſionibus ſibi faciendis de Præceptoriis hujuſmodi ſpeciales, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in dicta Urbe generales dictæ Sedis, vel legatorum ejus literas impetraverint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quo-

modolibet ſit proceſſum, quas quidem literas, & proceſſus habitos, per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque ad dictam Præceptoriam volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem beneficiorum aliorum præjudicium generari, ſeu ſi Magiſtro, & Conventui prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, aut diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeant quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus, de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Clauſula.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat &c.

Dat. die 29. Novem. 1566 An. I.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, tertio Kalendas Decemb., Pontificatus noſtri Anno I.

XXXI.

Ex Bull. Ord. Fr. Prædicat. Tom. 5. p. 146.

De reformandis Cœnobiis Fratrum Ordinis Prædicatorum in Hiſpaniis.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

MAxime cuperemus, eos, qui Religioſam vitam profeſſi divino ſe cultui dedicarunt, ita vivere, ut eorum Religio immaculatum decorem ſuum obtineret, & ex illorum vitæ, ac morum honeſtate, boniſque operibus, cœleſtis glorificaretur Pater, ſed quia multi a fundatorum Ordinis ſui inſtitutis nimis jampridem aberrant, ipſos Auctores, & Ordinem moribus ſuis non parum dedecorantes, cogit Nos zelus domus Domini, eorum irreligioſæ vitæ, atque licentiæ quandoquidem ipſi modum ejus nullum faciunt, finem imponere.

Diplomatis cauſa.

§.1. Non ſine magna ſane animi moleſtia Nobis innotuit, Fratres Ordinis Sancti Franciſci Conventuales in diverſis Hiſpaniæ partibus, & Provinciis conſtitutos, profeſſionis, & ſalutis ſuæ immemores, & privilegiis ab Apoſtolicæ Sedis benignitate impetratis abutentes, vitam ab inſtitutis Fundatoris, & Patris ſui Seraphici admodum diſcrepantem, ac remotam ducere, & pravis ſuis exemplis quamplurimos Chriſti fideles puſillos non mediocriter offendere. Cum igitur tam grave, tamque inveteratum ſcandalum, divini honoris, & ſalutis animarum cauſa, pro commiſſo Nobis officio tollere ſtatuerimus, piis etiam ad hoc adducti precibus cariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici, religioſiſſimi Principis, non immerito videlicet timentis, ne qui pro populo apud Deum interceſſores eſſe debent, nimia ſua vivendi licentia, illius iram acrius provocent, univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, per Hiſpaniam conſtitutis, in virtute ſanctæ obedientiæ præſentium tenore committimus, atque mandamus, ut quiſquis eorum in Civitate, vel Diœceſi ſua habet domum, vel domus Fratrum Minorum Conventualium, is Dei tantum Omnipotentis honorem ante oculos propoſitum habens, aſſumptis ſecum de Ordine Fratrum Minorum de obſervantia miniſtro Provinciali ejus Provinciæ, in qua illi Fratres conſiſtunt, & aliquo præterea ejuſdem Ordinis obſervantium, quem ipſe Miniſter Provincialis idoneum duxerit, accedat ad domum, ſeu domos ſingulas, ſi plures ſint dictorum Fratrum Conventualium, in eiſque Conventibus, ex auctoritate Sedis Apoſtolicæ, cujus vices in hoc negotio ei, tenore præſentium, erogamus, aboleat penitus, & in perpetuum tollat, atque extinguat formam vivendi Conventualem, eoſque Fratres ad eandem vivendi formam, eademque inſtituta redigat, quæ Fratres Minores de obſervantia, ſeu de familia vocati, obſervant, & eorum Eccleſias, ac domos Ordini Fratrum Minorum de obſervantia aſſignet perpetuo habendas, atque in eas domos alios Fratres de Conventibus Fratrum ejuſdem Ordinis de obſervantia, quos, & quo ſibi viſum fuerit, de illorum duorum Fratrum ſibi aſſiſtentium conſilio, transferat, & ex ipſis Guardianum, atque alios Officiales ad eum Conventum regendum, & gubernandum idoneos, auctoritate noſtra deputet, atque conſtituat, ipſos vero Fratres Conventuales aliorum Fratrum Minorum de obſervantia conſortio aggregatos, atque unitos ex domibus, in quibus antea vitam Conventualem egerant, translatos per Conventus Fratrum Minorum de obſervantia diſtribuat, ut poſthac ejuſdem ipſi quoque obſervantium Ordinis, & appellentur, & ſint, ſub ejuſdem miniſtri Generalis obedientia, atque regimine. Quæ autem de Fratribus Conventualibus Ordinis Sancti Franciſci ad vitæ regularis obſervantiam reducendis mandavimus, eadem propter caſdem cauſas, & ad eadem tollenda offendicula, & ſcandala de Fratribus in Hiſpania conſiſtentibus, aliorum quoque Ordinum quorumcumque Conventualibus, ad vitæ regularis obſervantiam reducendis, eadem auctoritate, eiſdem venerabilibus fratribus mandamus, velut Canonicorum Regularium, Sancti Benedicti, Ciſtercien., Prædicatorum, Eremitarum Sancti Auguſtini, Carmelitarum, & aliorum quorumvis Ordinum, ex quibus tamen præter Fratres Conventuales ſint quoque aliqui eiuſdem Ordinis in Hiſpania obſervantes. Ad eam enim formam omnes ejuſdem Ordinis, qui ad hoc tempus Conventuales fuerant, ſuſpiciendam, & obſervandam, juxta ſua cujuſque Ordinis regularia inſtituta, & Sacri Concilii Tridentini

Mandatum.

tini decreta, redigi, & ad alios Conventus transferri, eodemque modo, ut de domibus, & Eccleſiis Fratrum Mioorum Conventualium diximus, ipſorum quoque domos, & Eccleſias Fratribus una cum bonis omnibus, ejuſdem Ordinis obſervantibus aſſignari volumus. De Fratribus vero illorum Ordinum, quorum nulli uſquam Conveotus ſunt, qui vitam regularem obſervent, ſed omnes tantum Conventuales ſunt, quemadmodum ipſi quoque reformandi, & ad quam vivendi in communi formam ſint reducendi, aliis literis ſtatuemus. Si qui autem de Fratribus Conventualibus ad regularis vitæ obſervantiam reduci ſe pertinaciter recuſaverint, eos in carceribus, donec ad cor redeant, ſub fida cuſtodia retineri mandamus. Ne autem ipſorum Fratrum Cooveotualium exceſſus, & delicta remaneant impunita, in eos procedendi, & pro culparum, atque exceſſuum magnitudine, animadvertendi, & ſi quorum delicta adeo gravia fuerint, ut ſi laici eſſent, ultimo fuerint ſupplicio puniendi, ad triremes eos damnandi, ſi modo ætas, & vires illi labori aptæ ſint, ſin minus in perpetuum carcerem, ad agendam pœnitentiam relegandi, exceſſus vero minus graves, nec pœnam capitis meritos, ſecundum canonicas ſanctiones, ſeu Archiepiſcopi, Epiſcopive, ad quem id ſpectabit, & Provincialis, atque illi adjuncti Fratris arbitrio puniendi, bona præterea quæcunque mobilia, & immobilia, tam quæ domus eorum in communi poſſideot, quam Fratrum Conventualium antea propria, ex conſuetudine, vel forſan ex aliquo obreptitio, vel ſubreptitio privilegio, & diſpenſatioue Apoſtolica, eis obtioere conceſſa, ſive permiſſa, vel ex ipſorum induſtria acquiſita, vel ex parentum ſucceſſione, ut ab aliis relicta, legata, donatave, ab eis, tam quoad uſum, & poſſeſſiooem, quam quoad proprietatem attinet, in perpetuum abdicandi, de Conventibus etiam Fratrum regularis obſervantiæ, uno, vel pluribus, alios in hujuſmodi Conventus de ipſorum Fratrum aſſiſtentium conſilio transferendi, omnia denique, quæ vel ad abolendam vitam Conveotualem, & vitæ Regularis obſervantiam, loco ejus introducendam, vel ad inquirendam criminum veritatem fuerint neceſſaria quoquo modo, aut opportuna, agendi, faciendi, & exequendi ipſis venerabilibus Fratribus una cum dictis Provinciali, & ejus ſocio, ſicut dictum eſt, plenam, & liberam auctoritate Apoſtolica damus, atque concedimus poteſtatem. Quod ſi qui, vel ipſorum Fratrum Conventualium, vel aliorum Ordinum prædictorum, ad alium Ordinem regularis obſervantiæ transferri maluerint, id eis permitti volumus, dummodo ad regulam tranſeant arctiorem. De bonis autem ipſorum Fratrum Cooventualium mobilibus, & immobilibus, & de omnibus hujuſmodi Conventuum redditibus, ipſos venerabiles Fratres noſtros, ad quos pertinebit, ita de conſilio Provincialis, & ſocii ejus ſibi aſſiſtentium, diſponere volumus, ut Fratribus regularis obſervantiæ illuc introducendis de ſuppellectili, & aliis rebus victui eorum, aut divino cultui, & reparationi Eccleſiarum, ac domorum neceſſariis per ipſos provideatur. Quæ vero ultra hujuſmodi ſumptus ſuperfuerint, ea ſingulis io locis apud idoneas perſonas deponi volumus, & ſequeſtrari fideliter conſervanda, ac poſtea Sedem Apoſtolicam conſuli, in quorum uſus ea converti debeant. Contradictores, & omnes, qui ipſis Fratribus Conventualibus ad impediendam reductionem hujuſmodi, conſilium, auxilium, vel favorem præſtare auſi fuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris, ac facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio.

Obſtantium derogatio.

§.2. Non obſtaotibus quibuſcumque Apoſtolicis, & inter ceteras ſelicis recordationis Sixti IV., & Leonis X. Prædeceſſorum noſtrorum, etiam Mare Magnum appellatis, ac in Generalibus, Proviocialibus, Synodalibuſve Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinatiouibus, ſtatutiſque, & conſuetudinibus ipſorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis dictis Ordinibus, necnoo eorum ſuperioribus, quocumque nomine vocentur, Conventibus, & perſonis, ſub quacumque verborum forma, & cum quibuſcumque decretis, & clauſulis quantumvis efficacibus, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis, quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, ac ſæpius confirmatis.

Clauſulæ præſervativæ.

§.3. Quibus omnibus, etiamſi de eis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, eandem vim habentes, eſſet mentio faciooda, eorum tenores perinde, ac ſi præſentibus iuſerti fuiſſent, pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica ſpecialiter, & expreſſe pro hac vice dumtaxat derogamus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Omniaque; quæ ſupradictam redoctionem Fratrum Couventualium, ac vitæ regularis obſervantiam, ſeu harum literarum executionem, quovis modo impedire poſſint conceſſa hactenus, atque edita revocamus, & annullamus.

Tranſumptorum fides.

§.5. Quia vero difficile foret, præſentes literas ad omoium, quorum opus fuerit, pervenire notitiam, tranſumptis earum manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, vel impreſſis, ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eandem fidem ubique haberi volumus, atque decernimus, ac ſi originales literæ exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ.

Dat. die 2. Decem. 1566. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die ſecunda Dec. 1556. Pontificatus noſtri Anno I.

1566. *Ex Bull. Ord. Fr. Prædicat. Tom. 5. p. 148.*

Sequitur eadem ſuper hac re.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

CUm graviſſimis de cauſis Paſtoralis Officii cura animum noſtrum ſtimulante, ac pie Nos etiam hortante cariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Rege Catholico Fratres Ordinis Minorum, & aliorum Ordinum Conventuales in Hiſpania conſiſtentes, ad vitæ regularis obſervantiam, ſecundum ſua cujuſque Ordinis inſtituta, reducendos eſſe ſtatuerimus, per Ordinarios locorum, de conſilio Provincialis cujuſque Provinciæ, & alterius Fratris ab ipſo Provinciali aſſumendi, ſicut in literis noſtris ſuper ea reductione confectis plenius continetur, volentes bono quoque regimini Monialium in Hiſpania conſiſtentium, quæ per Fratres Minores Conventuales gubernari antea ſolebant, providere, & quæ in quoque earum Conventu corrigenda, & reformanda ſint, corrigi, ac reformari, præter illa, quæ ſuper clauſura, & reformatione generali cunctarum Monialium, per literas noſtras ſub plumbo antea editas ſalubriter conſtituimus. Venerabilibus Fratribus Hiſpaniæ Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in quorum Civitatibus, & Diœceſibus Conventus ſunt Monialium, quæ per Fratres Ordinis Minorum Conventualium antea regi conſueverunt, tenore præſentium mandamus, atque in virtute ſanctæ obedientiæ committimus, ut aſſumpto quiſque eorum Miniſtro Provinciali Fratrum Minorum de obſervantia, ſive familia, & altero Fratre, quem Miniſter elegerit, ad earum domum, ſeu Domos perſonaliter accedens, & Deum tantum præoculis habens, auctoritate Sedis Apoſtolicæ eas viſitet, & de conſilio Fratrum ſibi aſſiſtentium, tam in capite, quam in membris reformet, atque ad regularis vitæ obſervantiam juxta Fratrum Ordinis Sancti Franciſci de obſervantia inſtituta reducat, eaſque in perpetuum curæ, regiminique committat Fratrum Minorum de obſervantia. Item vero de Monialibus conventualibus aliorum Ordinum quorumcumque in Hiſpania itidem conſiſtentibus, & per Fratres conventuales antea regi ſolitis, quod ad reformationem, & curam, ac regimen earum pertinet, ab Ordinariis locorum fieri ſtatuimus, atque mandamus; Ipſis Ordinariis omnia quæ ad talem viſitationem, reformationem, & reductionem faciendam, neceſſaria, aut quomodolibet opportuna erunt, agendi, faciendi, & exequendi, plenam tribuentes, & liberam auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium poteſtatem. Contradictores, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantium derogat.

§.1. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam per Sedem Apoſtolicam approbatis, & confirmatis, privilegiis quoque, & indultis, etiam in fundatione, & inſtitutione, Monaſteriis, vel domibus, & Monialibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & clauſulis irritantibus, aliiſve decretis quibuslibet conceſſis, confirmatis, ac ſæpius etiam innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque tenoribus totis ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales eamdem vim habentes, eſſet mentio facienda, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, perinde, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti eſſent, quod ad harum literarum executionem tantum attinet, derogamus, aut ſi aliquibus ab eadem Sede communiter, vel diviſim indultum ſit, ne interdici, ſuſpendive poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Quia vero difficile foret, præſentes literas ad omnium notitiam pervenire, volumus, ut tranſumptis earum manu alicujus publici Notarii ſubſcriptis, vel impreſſis, & ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem fides ubique habeatur, ac ſi originales literæ exhibitæ eſſent, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 12. Decembris 1566., Pontificatus noſtri Anno Primo. *Dat. die 12. Decem. 1566. An. I.*

XXXII.

De veritate exprimenda a Procuratoribus Pœnitentiariæ, in diſpenſationibus matrimonialibus, ceteriſque gratiis Apoſtolicis, ſub pœna falſi.

Alias pœnas habes infra in Conſt. In omnibus. *ubi agitur de reformatione Pœnitentiariæ. De Materia autem hujuſmodi diſpenſationum vide infra in Conſt.* Ad Romanum. *ubi notabo.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſæ Conſtitutionis.

CUM, ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, ut facilius a Nobis, & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fuerit, exponunt, & ſi matrimonia hujuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alias diverſimode veram facti ſpeciem, tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcumque gratiis, & conceſſionibus obtinendis immutent, ac propterea cum non ſolum in impetrationibus hujuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerumque pro verificatione gratiarum hujuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur.

Veritas exprimatur ſub pena falſi.

§.1. Nos igitur hujuſmodi abuſibus, & erro-

erroribus obviare cupientes, Motu proprio &c. omnes, & ſingulos Procuratores, tam Officii Sacræ Pœnitentiariæ, ſeu Contradictarum, quam alios quoſcumque Sollicitatores, & Scriptores, quos Copiſtas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quo ad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas diverſam faciunt, ſeu quoquomodo intervertunt, aut immutant, depravantur, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a Nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus.

Executorum deputatio.

§.2. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pœna falſi, ut præmittitur, puniant, cum poteſtate citandi, etiam per edictum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaque dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, irritum quoque, & inane &c. dicique &c. judicari, & diffiniri debere, ſublata &c. decernentibus.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Et quod præſentis Motus proprii, & abſque data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſtante.

Tranſumptorum fides.

§.5. Eiuſque tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Forma publicationis.

§.6. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Papæ ubſcr.

Placet Motu proprio. M.

Publ. P.An.I. 5. Decemb.

Die 5. Decemb. 1566. ſuprascriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſuprascriptis, dimiſſis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Mattheis Curſorem.

Jo. Guerardi Magiſter Curſ.

XXXIII.

Declaratio quod ſententiæ in favorem reorum de hæreſi Inquiſitorum a quibuſcumque Judicibus contra ſtylum vel diſpoſitionem juriſdictionis Officii Sanctiſſimæ Inquiſitionis latæ, & ferendæ, non tranſierint nec tranſeant in rem judicatam. Et juriſdictio Cardinalium Inquiſitorum ipſas cauſas revidendi. Et confirmatio Conſtitutionis Pauli Quarti editæ contra Hæreticos.

Hæc Bulla Pauli IV. eſt in Tom. IV. Par. I. fol. 354. Cum ex.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Iſte Pontifex in minoribus exiſtens, Inquiſitor fuit, & abuſus hic deſcriptos evenire cognovit.

INter multiplices curas, quæ animum noſtrum aſſiduæ pulſant, illa in primis eſt, prout eſſe debet, ut Eccleſia Dei Nobis ex alto commiſſa, purgatis, immo quantum fieri poteſt, procul exterminatis omnibus hæreſibus, & pravis erronearum opinionum dogmatibus, tuto militare, & tamquam navis in tranquillo mari, ſedatis omnibus tempeſtatum fluctibus, & procellis, ſecure navigare, & ad optatum ſalutis portum pervenire poſſit. Cum itaque Nos dum in minoribus conſtituti Sanctiſſimi Officii Romanæ, & univerſalis contra hæreticam pravitatem Inquiſitionis negocia pertractaremus, tandem ex longo uſu, atque experientia rerum magiſtra cognoverimus, quod multi rei delati, & in prædicto Sanctiſſimo Officio, ſeu alibi coram locorum Ordinariis, & hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus proceſſati, ac de hæretica pravitate inquiſiti falſos teſtes ad eorum defenſam examinari faciendo, ac compurgatorum de eorum vita, & doctrina minime informatorum opera, & teſtimonio ſe juvantibus, ac diverſis aliis illicitis modis, excogitatiſque doloſis excoſationibus, & malitiis prædictum Sacrum Officium Sanctiſſimæ Inquiſitionis, ceteroſque Judices, plures etiam veluti innocentes diffinitivas a prædictis proceſſibus, & Inquiſitionibus abſolutorias, & præcedente canonica purgatione eorum aſſertæ bonæ, & Catholicæ Fidei vitæ, & doctrinæ declaratorias ſententias, ſeu decreta ab eodem Sanctiſſimo Officio, aliiſque locorum Ordinariis ſive delegatis, & Inquiſitoribus, ac etiam Rom. Pont. Prædeceſſoribus noſtris obtinuerunt, ſeu extorſerunt, quas ſententias, & decreta præfati Romani Pont. etiam cum perpetui ſilentii impoſitione, ac inhibitione, ne dictum Sanctiſſimum Officium, aut alii Inquiſitores ad ulteriora procedere poſſent, ſeu deberent, necnon etiam cum cauſarum avocatione ad ſolum Romanum Pontificem ſub cujus protectione ſubmittebantur, aliiſque derogatoriarum derogatoriis, & efficaciſſimis clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, etiam in forma gratioſa ampliando, per varios, & varias eorum Motus proprios, ac etiam ſub plumbo vel annulo piſcatoris expeditas literas,

teras, etiam in conſiſtorio, ſeu conſiſtorialiter emanatas confirmarunt. Unde eveniebat, quod prædicti rei inquiſiti, ſub velamine, & tutamine prædictarum ſententiarum, declarationum, & literarum Apoſtolicarum, & præſertim vigore clauſulæ inhibitoriæ contra Inquiſitores factæ confidentes, clam, & etiam aliquando palam in antiquis eorum erroribus contra fidem catholicam perſeverando, numquam ad gremium Eccleſiæ vere redibant, immo cum aliis ſecure, & tanquam Catholici converſando, eorumdem aliorum animos corrumpere, & inficere, ac in ſuas hæreticas opiniones trahere de facili potuerunt, in totius Reipublicæ Chriſtianæ non modicum ſcandalum, & præjudicium, prædictorumque delatorum animarum perniciem, & jacturam.

Et ideo reducit ad terminos juris quaſcumque literas Apoſtolicas in cauſis hæreſis emanatas, & revocat eaſdem quatenus ſint contrariæ diſpoſitioni, juriſdictioni, ac ſtylo Inquiſitionis, & declarat quod ſententiæ in reorum inquiſitorum favorem contra dictum ſtylum, & diſpoſitionem datæ & ferendæ numquam tranſeant in judicatum.

§.1. Nos huic ſcandalo adeo perniculoſo & contagioſo obviare, dictarumque animarum ſaluti conſulere, & providere, omnemque juriſperitorum dubietatem, & altercationem, ac quæcumque impedimenta, & obſtacula, propter quæ Sancta Inquiſitio hæreticæ pravitatis, quomodocumque, & qualitercumque impediretur, vel retardaretur, tollere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, in primis omnes, & ſingulas, ac quaſcumque literas Apoſtolicas ſub quacumque verborum forma, etiam in prædictis ac quibuſvis aliis cauſis hæreſis, etiam Motu proprio &c. ac etiam conſiſtorialiter &c. & alias quomodolibet emanatas, necnon etiam deſuper ſignatas motuum propriorum, & alias cedulas quaslibet, ad jus & juſtitiam, ac juris terminos reducentes, necnon Fiſco prædicti Sancti Officii Inquiſitionis, & aliorum ordinariorum, & delegatorum Judicum adverſus prædictas literas: ac etiam derogatoriarum derogatorias, aliaſque clauſulas quaſlibet os operientes, & quatenus juriſdictionis, diſpoſitionis, vel ſtylo dicti officii ſint contraria, illas penitus, & perpetuo revocantes, ac noſtra perpetua, perpetuoque valitura univerſali Conſtitutione, omnes, & ſingulas, & quaſcumque, etiam ex capite aſſertæ innocentiæ abſolutorias, vel etiam præcedente canonica purgatione, ſub quacumque verborum forma declaratorias ſententias, etiam diffinitivas, & decreta in eorumdem reorum inquiſitorum, & delatorum favorem per prædictum ſanctiſſimum Officium, alioſque Judices ordinarios, & delegatos, ac etiam Roman. Pontifices latas, & lata, aut in futurum, per Nos etiam, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes ferendas, & ferenda, numquam feciſſe, nec in futurum poſſe facere tranſitum in rem judicatam, Apoſtolica auctoritate declaramus, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Facultas Inquiſitorum gener. reviden. d. cauſas, non obſtantib. ſententiis a Sede Apoſtolica confirmatis.

§.2. Præfatiſque ſententiis, & decretis, & quacumque per literas Apoſtolicas, etiam in forma gratioſa, etiam iteratis vicibus, ac etiam a pluribus Romanis Pon. emanatis, confirmatis, vel confirmandis, cum prædictis, vel aliis quibuſcumque, etiam derogatoriarum derogatoriis, ac etiam irritantibus, aliiſque clauſulis, & decretis, necnon inhibitionibus, ac etiam canonicis ſanctionibus, quorum omnium, & ſingulorum, aliorumque præmiſſorum, & inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac totaliter inſertis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque non obſtan. per prædictum ſanctum Officium ſanctæ Inquiſitionis, ac dilectos filios modernos, & pro tempore exiſtentes S. R. E. Cardinales hæreticæ pravitatis Inquiſitores, & ſuper dicto Officio nunc, & pro tempore deputatos, contra eoſdem, & reos, delatos, & inquiſitos, etiam ſi fuerint, & ſint Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, ejuſdem S.R.E. Cardinales, Legati, etiam de latere, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, tam de antiquis, quam noviter etiam ſuper eiſdem articulis, receptis, vel recipiendis teſtibus, aliiſque argumentis, probationibus, & indiciis juxta facultates eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, per Nos, & quoſcumque Prædeceſſores, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, ac Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſas, & datas, ac in futurum reſpective dandas, & concedendas, denuo inquiri, & procedi poſſe, & debere, etiam in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi prædictæ ſententiæ, decreta, & literæ Apoſtolicæ, ac etiam canonicæ purgationes in prædictorum reorum delatorum, & Inquiſitorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, Legatorum, Comitum, Baronum, Marchionum, Ducum, Regum, & Imperatorum favorem non emanaſſent, novis præſertim ſupervenientibus indiciis ejuſdem, vel alterius ſpeciei hæreſis, tempus præteritum etiam reſpicien., vel ubi appareret per aliena indicia, quod illicitis modis prius ipſe delatus, vel inquiſitus fuiſſet abſolutus, eadem Apoſtolica auctoritate volumus pariter, & mandamus. Concedentes eiſdem Cardinalibus Inquiſitoribus, & ſuper dicto ſacro Sanctiſs. Inquiſition. Officio, nunc, & pro tempore deputatis, plenam, liberam, ampiam, & omnimodam facultatem, poteſtatem, & auctoritatem cauſas hujuſmodi etiam auctoritate œcumenici univerſalis Concilii Tridentini deciſas revidendi, ac in ſtatu, & terminis, in quibus ante prædictas ſententias, & decreta, ac etiam canonicas purgationes quomodolibet reperiebantur, reaſſumendi, ſineque debito terminandi, prout in aliis cauſis pendentibus indeciſis per eoſdem Cardinales Inquiſitores, juxta eorum facultates fit, fierique poteſt, & conſuevit.

Pauli IV. Cōſtitutio cōtra hæreticos approbatur.

§.3. Et inſuper veſtigiis fel. rec. Pauli Papæ IV. Prædeceſſoris noſtri inhærendo, Conſtitutionem alias contra hæreticos, & ſchiſmaticos per eumdem Paulum Prædeceſſorem, ſub data videlicet Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Domini-

minicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, quintodecimo Kal. Martii, Pontificatus ſui Anno IV. editam, tenore præſentium renovamus, & etiam confirmamus, illamque inviolabiliter, & ad unguem obſervari volumus, & mandamus, juxta illius ſeriem atque tenorem.

Clauſula ſublata.

§.4. Et ſic in omnibus, & ſingulis ſupradictis cenſeri, ac ita per prædictos, & quoſcumque Judices &c. ſublata &c. judicari &c. debere, irritum &c. perpetuo decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtan. præmiſſis, ac regula noſtra de non tollendo jure quæſito, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, Univerſalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, Ordinationibus, necnon juramento &c. roboratis ſtatutis &c. privilegiis quoque, indultis, & prædictis, ac aliis literis, & etiam Motibus propriis quibuſlibet, etiam præſatis reis, & inquiſitis etiam Epiſcopis &c. ac Imperatoribus etiam abſolutis, & quibuſvis aliis perſonis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus &c. ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque clauſulis, ac etiam irritantibus, & aliis decretis, ac etiam pœnalibus inhibition. etiam Motu proprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſſis &c. in poſterumque concedendis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſſime hac vice derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio. M.

Repetitio clauſularum.

§.6. Et cum abſolutione a cen. ad effectum &c. & de reductione &c. revocatione ſingulis declaratione, decretis, ſtatuto, ordination. voluntatibus, mandatis, conceſſione, revocatione, confirmatione, derogatione, aliiſque præmiſſis, ut ſupra in forma gratioſa perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam.

Forma, & effectus publicandi.

§.7. Et quod poſtquam præſentes, ſeu deſuper forſan conficiendæ literæ, per aliquem, vel aliquos ex Curſoribus noſtris in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, ac acie Campi Floræ affixæ, & publicatæ fuerint, omnes prædictos etiam Epiſcopos &c. ac Imperatores, & alios quotum intereſt, afficiant, & arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & inſinuatæ fuiſſent, ac vim & efficaciam ſolemnis, perſonalis, validæ, & peremptoriæ monitionis, & citationis habere, omneſque ligare habeant.

Sola ſufficit ſignatura.

§.8. Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula contraria non obſtan. Et nihilominus ſi videbitur, literæ deſuper, etiam per Breve noſtrum, aut officium contradictarum, ſimul vel ad partem, expedire poſſint.

Tranſumptorum fides.

§.9. Et quod præſentium, ſeu deſuper conficiendarum literarum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Fiat Motu proprio. M.

D. P. An I. 21. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, 12. Kal. Januarii, Anno I.

Publicatio.

Anno a Nativitate D. 1556. indictione 9. die vero Lunæ 30. menſis Decemb., Pontiſic. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina providentia Papæ V. anno I. ſupraſcriptus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtolorum B. Petri de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem ejaſdem copiis affixis, ut moris eſt, per nos Joannem Gerardi, & Chriſtianum de Monte prælibati SS. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Mag. Curſ.

XXXIV.

Quod fecerit major pars Cardinalium Sanctiſſ. Inquiſitionis, vel aliquibus abſentibus, eorum duo, valet, ac ſi omnes feciſſent.

Similem Conſtitutionem edidit Pius IV. ut ſupra fol. 177. Cum Nos.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Pius IV. edidit Conſt. hic enunciatam.

CUM fel. rec. Pius IV. Prædeceſſor noſter per ſuum ſpecialem Motum proprium *Omittitur relatio, quia ipſa Bulla eſt in loco indicato in rubr.*

Hic Pontifex quoſdam Cardinales deputavit Inquiſitores.

§.1. Nos poſtquam divina providentia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti ſumus, conſiderantes eoſdem præfectos Cardinales, in variis, ac diverſis publicis negociis, ob eorum experientiam, & doctrinam implicitos, & occupatos eſſe, ut dictum Officium concernentes eo celerius expediri poſſint, quo illi præpoſiti aliis negociis fuerint minus impliciti, loco ipſorum, quibus etiam aliorum quorumdam negociorum ad Sedem Apoſtolicam ſpectantium curam dedimus, in eodem ſacro Officio Inquiſitionis hæreticæ pravitatis deputavimus Inquiſitores dilectos filios noſtros Bernardinum Scotum tituli Sancti Matthæi, Scipionem tituli Sanctæ Anaſtaſiæ Rebibam, Franciſcum tituli Sanctæ Crucis in Hieruſalem Paciechum, Joannem Franciſcum de Gambara tituli Sanctæ Pudentianæ S. R. E. Cardinales.

Et modo talem deputationem confirmat.

§.2. Ne tamen in poſterum, de eorum juriſdictione hæſitari contingat, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia deputationem hujuſmodi, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo eoſdem quatuor Cardinales generales hæreticæ pravitatis in eiſdem Alma Urbe, Curia Romana, ac tota Republica Chriſtiana creamus, confirmamus, & deputamus.

Facultateſque hic expreſſas eiſdem concedit.

§.3. Et inſuper pro faciliori earum expeditione ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ut quicquid per majorem partem præ-

præſentium, vel aliquibus abſentibus, per duos ex prædictis Cardinalibus deputatis, qui in Congregatione pro dictoOfficio intervenerint, ſeu convenerint, dictum, geſtum, ſtatutum, ordinatum, decretum, terminatum, ſeu ſententiatum extiterit, ſit validum, & firmum, ita, & taliter quod nullo modo impugnari poſſit, perinde, ac ſi omnes, & ſinguli Cardinales prædicti in dicta Congregatione interveniſſent, & conveniſſent, & major pars eorum conſenſiſſet, cum plena, & omnimoda juriſdictione, auctoritate, & poteſtate dicto Officio, ac omnibus prædictis Cardinalibus, & eorum Prædeceſſoribus, per Nos, vel alios Summos Pontifices alias quomodolibet conceſſis, & attributis, irritum &c. decernentes.

Decretum irritans.

§.4. Nonobſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ Nos, & Prædeceſſores noſtri voluerunt, & volumus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Signatura ſola ſufficit.

§.5. Decernentes ſolam præſentis noſtri Motus proprii ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

XXXV.

Mitigatio Conſtitutionis Pii IV., quoad appellationes condemnatorum, facto depoſito, vel data cautione.

*Iſta Pii IV. Conſt.LXI. eſt ſupra fol.*3. Etſi cuncta.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Pius IV. poſt alios Pontifices prohibuit appellationē non facto depoſito in cauſis criminalibus, ut in Conſt.61.

§.1 CUM (ſicut accepimus a dilecto filio Alexandro Riari Auditore noſtro, & appellationum Judice ordinario) ex diverſis literis in forma Motus proprii per ſel. rec. Pium Quartum, & alios Pontifices Prædeceſſores noſtros, & præſertim ſub dat. Romæ apud Sanctum Petrum, duodecimo Kal. Junii Anno ſexto (quorum omnium tenores hic volumus pro expreſſis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus, in quibus reos contigerit condemnari, niſi prius facto actuali depoſito pœnarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi, qui pro eiſdem fideiuſſiſſent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut eatenus condemnati fuiſſent) contingat, quod alii, etiam optimum jus foventes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia depoſita faciendi non habentes, & ſic ſecluſo eis, ob non factum depoſitum, remedio appellationis, eorum bonum Jus, quod prætendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & præſertim quoad illos, qui non ſunt confeſſi crimen.

Hic autem Pontifex concedit appellationem data cautione, ut hic, quatenus nonniſi dives appellant.

§.2. Nos igitur more pii Paſtoris, præmiſſis omnibus obviare volentes, ne appellationis remedium, ejuſque proſecutio pauperibus tolli videatur: Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ac perpetuo obſervari mandamus, quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus, & aliis de quibus in literis, & Motu proprio hujuſmodi fit mentio, omnes & ſingulæ appellationes, ac quæcumque deſuper pro tempore præſentatæ, ac præſentandæ Commiſſiones per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore exiſtentem Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem tanquam Judicem talium appellationum, necnon per quemcumque alium Judicem hujuſmodi juriſdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti ac recipi, libere & licite poſſint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quaſcumque inhibitiones, citationes, ſeu monitoria decernentes, & alia facientes in præmiſſis neceſſaria, eiſdem Auditori noſtro, & Judicibus præfatis, ad id juriſdictionem habentibus auctoritatem damus, ac licentiam impartimur, præſtita tamen prius cautione idonea, per partem ſeu partes appellantes, non tamen confeſſos, in forma depoſiti, pro pœna in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpective de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte judicii, & quatenus pars eſſet dives, facto prius actuali depoſito, arbitrio Judicis ad quem.

Confeſſis tamen appellationem denegat.

§.3. Quo vero ad confeſſos, liceat Judici a quo, non obſtantibus hujuſmodi appellationibus & inhibitionibus, & abſque aliquarum pœnarum incurſu, ad ulteriorem executionem pro pœnæ hujuſmodi conſecutione procedere. Et neque tam ipſi quam partes ad literarum, ſeu Motus proprii præfati obſervantiam, quo ad hæc, & illa quoquo modo concernentia, niſi juxta præſentem limitationem,& moderationem, ullatenus teneantur.

Decretum irritans.

§.4. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, etiam Cameræ Apoſtolicæ Camerarium, Præſidentem, Clericos, Theſaurarios, ac Procuratores Fiſcales, & S.R.E. Cardinales, &c. ſublata &c. debere. Irritum &c. perpetuo decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.6. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & fidem facere, in judicio & extra, regula contraria non obſtante, etiam abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

XXXVI.

Reformatio Collegii Capranicenſis, a Cardinali de Capranica, & Collegii Nardini, a Cardinali Nardino, in Urbe pro Scholaribus inſtitutorum: Et Confirmatio juriſdictionis Cuſtodum Hoſpitalis S. Salvatoris, Gubernatorum utriuſque Collegii.

Privilegia autem Scholarium generalis Gymnaſii Almæ Urbis, vide in Bonif. VIII. Conſt.XX. In ſupremæ *T.III.P.II.fol.*100.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Card. Capranica, inſtituit in Urbe Collegium Capranicenſe, & Card. Nardinus Collegiũ Nardinum, & eorum Gubernium dederunt Cuſtodibus S. Salvatoris.

Acceρimus quod poſtquam piæ memoriæ Dominicus & Angelus Cardinalis de nobili ſamilia Capranicenſi, & Stephanus Cardinalis Nardinus Collegia Scholaſticorum in Urbe, illud Capranicenſe, iſtud Nardinum nuncupata, fundaverunt & erexerunt, & dotaverunt, ac conſtitutiones pro vita, & moribus, habitu, veſtitu, & profeſſione inibi ſtudentium Scholarium ediderunt, & eorumdem Collegiorum Gubernatores, dilectos filios nobiles viros Cuſtodes pro tempore pii Hoſpitalis Imaginis S. Salvatoris ad Sancta Sanctorum de Urbe creaverunt, & eſſe voluerant: quibus omnimodam poteſtatem corrigendi, mulctandi, puniendi, & alias prout in dictis constitutionibus latiſſime continetur, conceſſerunt, dictique Cuſtodes in præmiſſorum pacifica, & quieta poſſeſſione extiterunt.

Sed Scholares eorum juriſdictionem evitare tentabant.

§.1. Iidem Scholares in pravum animum converſi, juramenti per eos præſtiti immemores, contra prædictarum laudabilium conſtitutionum formam quærentes ſe a juriſdictione, protectione, & gubernio dilectorum filiorum Cuſtodum prædictorum eximere, & dicto Collegio, & pio loco abiectis, diverſas in dies inhibitiones a diverſis Urbis Tribunalibus, ac diverſas a Signatura Juſtitiæ commiſſiones extorquere tentabant, & extorquebant; per quas dictorum dilectorum filiorum adminiſtrationem, gubernium, & correctionem evitare tentabant.

Paulus ideo III. dictos Cuſtodes competentes eorum Judices eſſe declaravit.

§.2. Cumque prædicta ad notitiam felicis recordationis Pauli Papæ Tertii Prædeceſſoris noſtri perveniſſent, idem Prædeceſſor quærens non minus menti, & voluntati dictorum piorum Cardinalium, quam animabus ipſorum Scholarium conſulere, ſuo proprio Motu voluit, juſſit, & mandavit, quod illucuſque omiſſæ cauſæ ipſo jure ad eoſdem Cuſtodes redirent, quos ſolum, in ſolidum Judices eorumdem Scholarium ordinarios, juxta earumdem conſtitutionum formam eſſe declaravit, reſervata ſolum eiſdem Scholaribus facultate appellandi a diffinitiva, & tunc ad ſolos dilectos filios Conſervatoris Urbis. Ac de cetero inhibuit, commiſſiones aut inhibitiones contra prædicta decerni non poſſe, & inſuper voluit & mandavit dictas Conſtitutiones de cetero, ut jacent, obſervari.

Scholareſque non ſuſtinentes concluſiones juxta ſtatuta Collegiorum, inde expelli decrevit.

§.3. Et quod qui e Scholaribus ſecundum ſtatuta Concluſiones infra tempus conſtitutum ſuſtinere ceſſarent, ipſo facto ſine ulla monitione privati exiſterent, & a Collegiis expellerentur, & alii pro illis ſubſtituerentur, & ad reſtitutionem expenſarum, quibus ſe indignos judicaverant, & fecerant, Collegii omnino tenerentur.

Paulus IV. prædicta confirmavit.

§.4. Et ſucceſſive ſanctæ memoriæ Paulus Papa Quartus Prædeceſſor noſter de præmiſſis certioratus prædicta omnia per ſuas in forma Motus proprii literas, confirmavit, & perpetuis futuris temporibus ſervari mandavit.

Hic modo Põtifex iſta confirmat.

§.5. Nos igitur cupientes non ſolum, quæ pie & ſancte conſtituta ſunt obſervari, ſed etiam prolapſa ad viam ſalutis revocari, & quæ ad animarum ſalutem, & vitæ Chriſtianæ cultum conveniunt, augeri, & in ampliorem formam redigi, Prædeceſſorũ Conſtitutiones, & Ordinationes prædictas, ac dicti Collegii conſtitutiones, auctoritate Apoſtolica, & de poteſtatis plenitudine, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia confirmamus, & approbamus.

Armorum omnium uſum, & retentionẽ prohibet, non tamen enſis in Cameta.

§.6. Ac motu ſimili, & ſimili poteſtate ad augmentum quietis dicti Collegii, ſalutem animarum Scholarium prædictorum, & cultum Chriſtianæ fidei de novo hac noſtra in perpetuum Conſtitutione valitura, ſtatuimus, decernimus & mandamus, quod de cetero in dicto Collegio nullus Scholaris, nec etiam ipſum Collegium poſſit retinere, aut habere, neque publice, neque occulte, aliquod genus armorum, tam defenſibilium, quam offenſibilium, excepto ſolo enſe, quem ipſis Scholaribus in eorum Cameris retinere permittimus, & quæ erunt in dicto Collegio, tam ipſorum Scholarium, quam Collegii arma cujuſvis generis, excepto ſolo enſe, in Viſitatione per dilectum filium Franciſcum Cardinalem Alciatum tituli ſanctæ Suſannæ diaconum, & per dictos dilectos filios Cuſtodes, de mandato noſtro nuper facta reperta fuerunt, illa omnia per præfatos Cuſtodes vendi mandamus, & pretium ex eis providendum dominis ipſorum, ſive ſint Scholares, ſive ipſum Collegium, aſſignari mandamus. Conſcientiam eorumdem dilectorum filiorum Cuſtodum onerantes in hoc, videlicet ut pugiones, & quos appellant piſtoleſios, necnon, & falcatos enſes, quos vulgo ſtortas, aut alio ſimili nomine appellant, vendant magiſtris, qui eos fundant, & ad rudem materiam reducant. Et quia qui bonis literis operam navare, & in ſacris initiari incipiunt, paci & quieti, ac togæ, & non armis incumbere debent, volumus, & mandamus, quod quicumque Scholaris de cetero, de die vel de nocte, & quocumque tempore cum enſe, quem his ſolum retinendum videlicet, ut ſupra reliquimus, vel alio genere armorum per Urbem incedere repertus fuerit, etſi licentiam a quovis ad id poteſtatem habente, excepta ſola noſtra licentia, & ſucceſſoris noſtri, legitime ſe habere aſſerant, & habeant, illico per quoſcumque executores, nullo alio expectato mandato carce-

rentur, & in Carceribus per ſex continuos menſes detineantur, abſque eo quod aliquid de menſa dicti Collegii participent, & ulterius illico a loco dicti Collegii priventur. Qui vero de cetero in eorum cameris, aut alio loco dicti Collegii reperti fuerint tenere aliquod genus armorum excepto enſe ſolum, ut præfertur, pro prima vice priventur expenſis unius menſis, pro ſecunda vero vice eiiciantur ſtatim de Collegio.

Ludum quoque alearum, & taxillorum eiſdem vetat.

§.7. Non minus etiam quia non ſolum in Scholaribus, & viris togatis, quam in omnibus hominibus ludum aleæ, ſeu taxillorum, & chartarum cujuſcumque generis, tanquam a legibus, & ſacris canonibus, ac bonis moribus abhorrentem deteſtamur, præcipimus, mandamus, & inhibemus, ne de cetero aliquis Scholarium, ſeu familiarium, & ſervientium in dicto Collegio aliquod genus chartarum, ſeu aleæ aut taxillorum, publice, vel occulte retinere poſſit, & valeat. Quod ſi alicui chartæ, aut alea, ſeu taxilli in eorum Camera, aut alio loco Collegii reperti fuerint, illico pro prima vice a menſa, & victu per unum integrum menſem arceantur, & ſi iterum in tale crimen inciderint a Collegio arceantur, & tanquam incorrigibiles priventur.

Habitumque, & capucci in eoſdem geſtare debere præcipit.

§.8. Inſuper quia ex habitu mens, & animus ut plurimum, & cognoſcitur, & demonſtratur, inhærens piæ menti teſtatorum volumus, & mandamus, quod incipiendo a proximis futuris Kalendis menſis Novembris, Scholares perpetuo, quando eunt extra Collegium, quocumque eant per Urbem, incedere debeant in habitu longo, & veſte longa cum ſolito capuccio juxta dictarum conſtitutionum formam. Volentes & mandantes, quod illi qui fuerint reperti extra dictum Collegium ſine dicto habitu & capuccio, prima vice per quemcumque executorem etiam abſque aliquo alio mandato carcerentur; & in Carceribus per tres continuos menſes detineantur, abſque eo quod, de menſa Collegii aliquod participent, ſecunda vero vice a dicto Collegio arceantur & locis ejuſdem Collegii priventur.

Et Logicæ, Philoſophiæ, ac juri civili operam dare poſſe declarat

§.9. Et quia nonnunquam controverſum accepimus circa ſtudia, & profeſſiones ipſorum Scholaſticorum, declaramus dictas conſtitutiones, ac etiam, quando opus ſit, ſupplemus & emendamus, volumus & mandamus, quod de cetero dictorum Collegiorum Scholaſtici Logicæ & Philoſophiæ operam eo uſque dare, quantum, & quouſque eis ſufficiat pro ingreſſu ad ſacram Theologiam. Et ſimiliter poſſint juri civili eo uſque operam dare, quantum & quouſque eis ſufficiet pro ingreſſu ad jus Canonicum. Medicinæ autem eos operam dare omnino prohibemus & inhibemus.

Licentiaſque a Pio IV. conceſſas revocat

§.10. Caſſantes & irritantes ac annullantes omnem licentiam etiam per felicis recordationis, Pium Papam Quartum eiſdem conceſſam, tanquam piæ menti fundatorum contrariam. Quibuſcumque in ea clauſulis exiſtentibus non obſtantibus.

Conſtitutioneſque Collegiorum circa promotionem ad ſacros Ordines declarat

§.11. Et quamvis conſtitutiones Collegiorum prædictorum arctent Scholaſticos ad ſe promoveri faciendum poſt triennium a die ingreſſus Collegii ſaltem ad ſacrum ſubdiaconatus ordinem, nihilominus reſpicientes ad decreta ſacri Concilii Tridentini, volumus quod dicti Scholares elapſo triennio teneantur dumtaxat accipere quatuor ordines minores, & teneantur & obligati ſint quotidie officium Sacratiſſimæ Virginis Mariæ recitare, & ulterius ſe aliter præparare, ut in eventum quod a Nobis & Succeſſoribus noſtris illis, ut ſperamus, Eccleſiaſtica beneficia conferentur, vel probaretur legitime habere eos ſufficienter patrimonium, poſſint apparere habiles & idonei ad ſuſcipiendos ſacros Ordines, & tunc vel ad titulum beneficii, quod eis conferetur, vel patrimonii, quod habere eos probabitur, teneantur omnino promoveri ad dictos Ordines ſacros.

Executores deputat ipſos Cuſtodes.

§.12. Mandantes propterea dilectis filiis Cuſtodibus Hoſpitalis prædicti, ut prædicta diligenter attendant, & totis viribus auctoritate noſtra inviolabiliter obſervari faciant, prout inviolabiliter Nos Motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine obſervari volumus, & mandamus.

Contraria tollit.

§.13. Contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Irritum quoque & inane decernentes quicquid in contrarium a quoquam ſuper præmiſſis contigerit attentari.

Signatura ſola ſufficere jubet.

§.14. Volumus autem quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio & extra. Et quod regiſtretur per ſecretarium dicti Hoſpitalis in libro conſtitutionum dicti Collegii, ut nemo de illis ignorantiam quovis tempore prætendere poſſit.

Placet Motu proprio M. — Papæ ſubſcr.

XXXVII.

In quibuſvis collationibus, proviſionibus, & Commendis Beneficiorum per Sedem Apoſtolicam collatorum ſpeciali vel Generali Concilii Tridentini derogatione minime opus eſſe declarat.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſæ faciendi Decreti.

§.1. CUm plerumque contingat dubitari in cauſis in Rotæ Auditorio noſtro, & alibi pendentibus, ſuper proviſionibus, & Commendis, unionibus, & aliis diſpoſitionibus, ac aliis gratiis Apoſtolicis, quæ contraveniunt decretis Concilii Tridentini, an ſit opus ſpeciali derogatione ejuſdem Concilii.

Decretum de quo in rubrica.

§.2. Nos quæcumque dubia deſuper mota, & movenda ſubmovere volentes, ac quorumcumque decretorum Concilii hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione declaramus, neque ſpeciali, neque Generali derogatione ejuſdem Concilii opus

fuiſſe

Digitized by Google

fuiſſe & eſſe, in quibuſvis collationibus, proviſionibus, commendis, unionibus &c. & aliis diſpoſitionibus, de quibuſvis beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, Sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus etiam Monaſteriis Conventualibus, & Copſiſtorialibus, ac curam animarum habentibus, quæ quomodolibet vacarunt, & vacabunt, ac etiam gratiam & juſtitiam concernentibus, & aliis gratiis, ac conceſſionibus Apoſtolicis per Nos ac fel. rec. Pium Papam Quartum Prædeceſſorem, nec non quoſcumque Romanos Pontifices Succeſſores noſtros (noſtra tamen, & Prædeceſſoris, ac Succeſſorum prædictorum propria manu ſignatis) ac Sedem Apoſtolicam quibuſvis perſonis, Collegiis, & aliis piis locis, ac alias quomodolibet factis, & faciendis, ac conceſſis, & concedendis. Et ita per quoſcumque Judices &c. etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in quibuſvis cauſis etiam per appellationem pendentibus judicari, & diffiniri debere, ſublata &c. irritum quoque decernimus.

In Cancellaria regiſtrandum.

§.3. Volentes præſentis noſtri Motus proprii cedulam in Cancellaria Apoſtolica publicari, & in illius libro, quinterno nuncupato, deſcribi.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis Stylo Palatii &c. ceteriſque &c. Contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

XXXVIII.

Ex edit. Typis Bladi.

Exemptio Monaſteriorum, & aliorum locorum Piorum Status Eccleſiaſtici ab Hoſpitio militum &c.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Milites hoſpitio recipi in domibus eccleſiaſticis, magnum eis afferebat detrimentum.

§.1. CUm, ſicut non ſine gravi dolore Nobis innotuit, omnia, & ſingula, ſeu quamplurima hujus Almæ Urbis, ac etiam Status noſtri Eccleſiaſtici Conventus, & Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica, & pia loca tam ſæcularia, quam regularia, & a perſonis Religioſis quomodolibet inhabitata, eo tempore, quo equites, & milites ejuſdem Almæ Urbis ac Status Eccleſiaſtici præfati pro defenſione ipſius Urbis, & Status adverſus infeſtiſſimum Turcarum tyrannum, vel ob alias, quæ pro tempore ſeſe offerunt, cauſas expediri, & ad diverſa ejuſdem ſtatus loca tranſmitti contingit, ab eiſdem equitibus, & militibus perturbentur, & moleſtentur, ipſique Conventus, Monaſteria, & alia Eccleſiaſtica, & pia loca in eorundem equitum, ſeu militum diſtributione nonnullos eorumdem equitum, & militum intra eorum domos, Monaſterii hoſpitio excipere cogantur, in maximum eorum detrimentum, divini cultus perturbationem, graviſſimum religionis dedecus, Dei optimi maximi offenſam, & non ſolum præter noſtram intentionem, verum etiam intolerabilem animi noſtri amaritudinem.

Fieri vetat ſub pœnis nonnullis.

§.2. Qua propter Nos in præmiſſis, quantum cum Deo poſſumus, de optimo remedio celeri manu providere, ac Monaſteriorum, & aliorum Eccleſiaſticorum, & piorum locorum hujuſmodi perſonarum Deo altiſſimo die noctuque famulantium quieti, integritati, & decori conſulere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine univerſis, & ſingulis tam dictæ Almæ Urbis, quam totius Status præfati Gubernatoribus, Poteſtatibus, Ducibus, & Capitaneis, Communitatibuſque, & Univerſitatibus, & aliis, ad quos ſpectat, & pertinet, ac ſpectabit, & pertinebit quomodolibet in futurum, ne deinceps perpetuis futuris temporibus in eorumdem militum, & equorum diſtributione tam in tranſeundo, quam inibi commorando, Communitatibus, & Univerſitatibus videlicet, ne dictos equites, ac milites in eiſdem Monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis Eccleſiaſticis, & piis locis ſub duorum millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ ipſo facto applican. & aliis arbitrii noſtri pœnis quovis quæſito colore, cauſa, ingenio, ſive prætextu diſtribuere, ſive aſſignare, vel ad illos recipiendum, & hoſpitio excipiendum cogere, ipſis vero Capitaneis, & Ducibus, ne eoſdem ſuos equites, & milites ſub indignationis noſtræ, ac privationis officiorum ſuorum, aliiſque & arbitrii noſtri pœnis in dictis Monaſteriis, cœnobiis, domibus, & aliis Eccleſiaſticis, & piis locis, & ſi Communitates, & Univerſitates ipſæ eadem loca eiſdem aſſignaſſent, diſtribuant. Gubernatoribus vero, & ipſarum Civitatum, & locorum Prætoribus, ac aliis Officialibus quibuſcumque quo minus præmiſſa ab ipſis Communitatibus, & Univerſitatibus, ac Capitaneis, & Ducibus fiant, ſub ejuſdem indignationis noſtræ, ac etiam privationis Officiorum ſuorum præfatorum reſpective pœnis auctoritate Apoſtolica ſinant, vel permittant, inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus.

Prohibet hujuſmodi pia loca hoc titulo quomodolibet moleſtari.

§.3. Et inſuper tam illis, quam equitibus, & militibus præfatis, ne Monaſteria, Cœnobia, & loca pia hujuſmodi in perſonis, rebus, & bonis, aut alias deſuper quomodolibet moleſtare, perturbare, impedire, & inquietare, ſeu moleſtari, perturbari, vel alias inquietari facere audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub jam dictis pœnis eadem auctoritate inhibemus, præcipimus, committimus, & mandamus, ipſa Monaſteria, cœnobia, domos, & alia Eccleſiaſtica, & pia loca ex nunc ab eiſdem militibus, & equitibus, ac onere illos hoſpitio excipiendi, motu, & auctoritate ſimilibus eximendo, & totaliter liberando, ac libera, & immunia facien.

Executores hujus declarationis deputat.

§.4. Necnon dilectis filiis noſtris Vitellotio Cardin. Vitellio nuncupato, & pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ut eiſdem Monaſteriis, & piis locis in præmiſſis

miſſis efficacis defenſionis præſidiis aſſiſten. non permittant illa, ſeu eorum perſonas, a prædictis militibus, & equitibus, illorumque hoſpitio gravari contra præſentium tenorem, ſed literas, & exemptiones hujuſmodi eis deſuper concedant, ac favorabiliter defendant, etiam præcipimus, & mandamus, & ſic per quoſcumque judices, ſublata, &c. judicari, &c. debere, irritumque &c. decernimus.

Contrariis derogat.

§.5. Non obſtant. quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, etiam juramento &c. roboratis, Privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis etiam prædictis, ac aliis quibuſvis perſunis ſub quibuſcumque tenoribus, ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis, & concedendis. Quibus omnibus illorum tenores &c. latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Novæ Clauſulæ.

§.6. Et cum abſolutione ad effectum &c. & de commiſſion. mandato, inhibitione, præcepto, exemptione, liberatione, decreto, derogatione, aliiſque præmiſſis extenden. perpetuo in forma gratioſa, & ſi videbitur, cum opportuna executorum deputatione, qui aſſiſtant, ac ſub cenſuris, & pœnis etiam pecuniariis &c. cum facultate gravandi &c. invocato &c. ſæcularis, cum opportuna dictarum derogatione latiſſime extenden. & quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum etiam major, & verior ſpecificatio, & expreſſio fieri poſſit in literis etiam ad partem pro quolibet Monaſterio, & pio loco ſi videbitur, per Breve noſtrum expedien. ſeu ſi videbitur, præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, extraque, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio, M.

XXXIX.

Ex edit. Typis Bladi.

Pius V. ad ſe, & Succeſſores ſuos Rom. Pont. quaſcumque cauſas confidentiarum, tam motas, & pendentes, quam in futurum quomodolibet movendas avocat.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Pius IV. Sacri Collegii Cardinales admonuit de non conferẽdis Beneficiis in cõfidentiam.

§.1. Licet fel. rec. Pius Papa Quartus Prædeceſſor noſter, poſtquam certam ſimoniacæ pravitatis ſpeciem beneficiorum confidentiam vocatam, etiam in Romanã curiam, atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum, tunc ſuorum Sanctæ Romanæ Eccl. Cardinalium Collegium quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiarumque precibus adductus, beneficia in confidentiam hujuſmodi recepiſſe, & tunc frequenter recipere intellexerat, hancque illicitam beneficientiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam a tanto ſaltem collegio prorſus eliminare cupiens, eoſdem fratres in ſuo Conciſtorio ſecreto non ſemel admonuerat, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, ſed ſic recepta dimitterent.

Sed cum nullum inde remedium malo fuerit allatum.

§.2. Cumque ad aures ſuas perveniſſet, eorum aliquos monitionis hujuſmodi immo potius ſuimet oblitos ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia, nondum tamen dimiſiſſe, & inſuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, & alia beneficia in eorum favorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, illaque in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias auctoritate Apoſtolica conceſſa quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem cepiſſe, vel alias dimiſiſſe, ac ſibi propterea fructus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi in toto, vel in parte, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias, Monaſteria, & beneficia hujuſmodi ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque Jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eluderent, & alia tunc expreſſa feciſſe in animarum ſuarum periculum, & pernicioſum exemplum.

Literis Apoſt. hujuſmodi Beneficia ipſo jure vacantia declaravit.

§.3. His, & aliis tunc expreſſis occurrere volens per ſuas ſub plumbo expeditas literas, Eccleſias, & Monaſteria, ac beneficia hujuſmodi ipſo jure a die receptionis eorum vacaviſſe, & vacare, ac fructuum reſervationes, ut præmittitur, factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & alia ſimiliter tunc expreſſa decreverit, & declaraverit, cum inhibitionis, & decreti, ac aliis clauſulis etiam tunc expreſſis, prout in ipſis literis plenius continetur.

Cauſæ nov faciendi Decreti.

§.4. Tamen pro eo, quod ipſe Pius Prædeceſſor ſibi ipſi & Succeſſoribus ſuis præmiſſorum, & in eiſdem literis contentorum cognitionem, & dictarum literarum executionem, prout debebat, non reſervavit, cum ut plurimum iſtæ confidentiæ inter S.R.E. Cardinales, & Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios potentes viros ſint, & inferiores judices ad eos pro eorum dignitatibus, gradibus, vel officiis, aut potentia reſpectum habentes, ac etiam quia nullus eſt, qui contra eos ſe inſtigatorem, aut accuſatorem oſtendere, aut propalare velit in juſtitia deſuper exhibenda, & miniſtranda, ac præfatis Pii Prædeceſſoris literis exequendis ſe negligentes, aut moroſos reddunt. Quod fit, ut ad aures noſtras non ſine animi noſtri diſplicentia pervenit, ut nonnulli ſacros Canones, ſeu literas Pii Prædeceſſoris hujuſmodi parvi pendentes non vereantur in animarum ſuarum perniciem Eccleſias etiam Cathedrales, & metropolitanas, monaſteria, prioratus, & alia beneficia ſæcularia, & regularia confidentiam, quam ſimoniacam pravitatem ſapere non ignorant, acceptare, & retinere, ſeu illa

in

in vim aſſertorum regreſſuum, ſive acceſſuum, & ingreſſuum ſic, ut præfertur, cis conceſſorum, & effectuum, ut ajunt, ſortitorum conſequi, & habere velle.

Reſervatio, de qua in rubrica.

§. 5. Nos, qui poſt noſtram ad ſummi Apoſtolatus apicé divina favente clemeotia aſſumptionem, inter alias Nobis imminentes curas hoc præcipue, & maxime cordi haboimus, prout habemus, hujuſmodi confidentias de medio tollere, & in ſua pertinacia circa hujuſmodi Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum detentionem, ſeu aſſecutionem perſiſtentes, niſi reſipiſcant, debitis Nobis viſis pœnis plecti, ac unicuique prout ex noſtro univerſali, & paſtorali Officio tenemur, in his juſtitiam miniſtrare, & ne abuſus, vel potius delictum hujuſmodi ulterius fidelium animas illaqueatas tenendo progrediatur, omni debito, & celeri remedio providere volentes: Motu ſimili &c. Ac ex noſtra certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudioe præmiſſorum omnium cognitionem, & literarum prædictarum executionem Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus reſervantes, prout harum ſerie reſervamus, omnes, & ſingulas confidentiarum hujuſmodi contra quoſcumque etiam ejuſdem S.R.E. Cardinales, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque, coram quibuſcumque judicibus, etiam ad hoc ſpecialiter delegatis. Etiam ſacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus motas, & pendentes io eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, ac etiam alias quaſcumque ſimilium confidentiarum cauſas contra ſupradictos, & alios quoſcumque de cetero movendas, ſeu ad Nos quomodolibet deferendas per Nos ſummarie ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura judicii ſola facti veritate inſpecta, etiam per viam inquiſitionis, ſeu ex noſtro Officio, aut alias Nobis expedire videbitur, procedendo, audiendas, cognoſcendas, decidendas, fineque debito terminandas, & totaliter exequendas, ad Nos avocamus, deciſionique, & terminatioui, per Nos ſuper illis faciendæ appellatione quacumque etiam alias de jure admiſſibili rejecta, & poſtpoſita ſtaodum, ac acquieſcendum, & omnino parendum, & obediendum fore ſtatuimus, & ordinamus, ſicque mentis, & voluntatis noſtræ incommutabilis eſſe dicimus, decernimus, & declaramus. Certificantes prout certificamus, & atteſtamur omnibus, & ſingulis ſupradictis in ipſis caoſis eos in eorum prætenſis juribus, & aliis quæ coram Nobis dicere, & allegare, ſeo prætendere voluerint, audiendo juſtitiam, ut par eſt, Nos mioiſtrare paratos exiſtere.

Derogatio contrariorum

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis in contrarium quomodolibet editis, ceteriſque contrariis quibuſcumque, volentes ſolam noſtram, per placet, ſignaturam ſufficere, & obique in judicio fidem facere, quacumque regula cootraria non obſtante.

Præfertionis publicatio.

§. 7. Et ut præmiſſa ad ſupradictorum, & aliorum, quorum intereſt, notitiam deveoiri poſſint, præſentem noſtrum Motum proprium per unum ex noſtris Curſoribus in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancell. Apoſtolicæ valvis illius copia inibi affixa, ut moris eſt, publicari mandamus. Quæ omnes ſupradictos perinde arctent, ae ſi eis ipſe Motus proprius perſonaliter intimatus fuiſſet.

Placet Motu proprio M.

Dat. die 5. Januar. 1567. An. II.

Anno a Nativitate Domini MDLXVII. Indic. XI. Die vero quinta menſis Januarii Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris Domini, & Domini noſtri Pii divina providen. PP. Quinti Anno II. ſupraſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis per me Stephanum de Olea SS.D.N. PP. Curſorem.

Franciſcus Sottocaſa Mag. Curſ.

XL.

Applicatio Rever. Cameræ Apoſtolicæ fructuum beneficiorum Regni Neapolis Sedi Apoſt. reſervatorum, pro tempore vacantium, a die vacationis, uſque ad diem, quo a Rom. Pontifice proviſi poſſeſſioem cœperint, de manu Nuncii Apoſt. in eodem Regno.

Eandem applicationem fecit Pius IV. die 7. Decembris 1560. quam ideo prætermiſi. Applicationem vero generalem edixit Pius ibidem IV. fructuum omnium beneficiorum Italiæ reſervatorum Sedi Apoſt. in alia ejus Conſt. XXXIX. Cupientes *fol. 79. ubi notavi.*

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa applicationis.

CUpientes malitiis nonnullorum, qui fructus Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorom diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatorum uſurpare non vereotur, occurrere, & Cam. noſtræ Apoſtolicæ indemnitati, quautum cum Deo poſſumus, conſulere.

Applicatio de qua in rubr.

§. 1. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac matora deliberatione noſtris, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus, ac jura, obventiones, & emolumenta quæcumque quomodolibet, & qualitercumque nuncupata, omniom, & ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cora, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, & Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, Nobis, & Sedi Apoſtolicæ, tam per Conſtitutiones Apoſtolicas, quam Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, & edendas, ſeu alias quomodolibet, & ex quavis cauſa generaliter, vel ſpecialiter reſervatorum, ſeu effectorum in Regno Neapolis, & quibuſvis illius Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis conſiſtentium per obitum, & alias quo-

quovis modo, præterquam per ceſſum illa obtinentium pro tempore vacantium, a die ipſorum beneficiorum, & Monaſteriorum vacationis pro rata temporis, uſque ad diem, quo proviſi per Nos de eiſdem beneficiis, & Monaſteriis vigore literarum noſtrarum ſub plumbo illorum poſſeſſionem de manu dilecti filii Magiſtri Pauli Odeſcalchi Notarii, & in dicto Regno Nuncii, & collectoris noſtri, quem per alias noſtras literas Commiſſarium ad capiendum poſſeſſionem beneficiorum, & Monaſteriorum hujuſmodi deputavimus, habuerint, & acceperint, & aliter capta poſſeſſio nullius ſit roboris, vel momenti, ac proviſis ipſis nullum jus per eam acquiri, neque eis ullatenus ſuffragari poſſit, eidem Cameræ Apoſtolicæ auctoritate Apoſtolica tenore præſentium applicamus, incorporamus, & appropriamus illaque applicata, incorporata, & appropriata eſſe, & fore, & ad illam ſpectare, & pertinere, nullumque præter Nos, & dictam Cameram, aut ipſum Paulum Nuncium, & Collectorem, aut ab ipſo deputatos ſubcollectores, ea percipere, exigere, aut alias ſe in illis intromittere poſſe, aut debere, ſtatuimus, & ordinamus.

Ordinarii, & alii non ſe intromittant in collatione horum beneficiorum.

§.2. Et nihilominus ne aliquod impedimentum huic noſtræ Ordinationi occurrat, quibuſvis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis locorum Ordinariis in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub ſuſpenſionis a divinis, & interdicti ingreſſus Eccleſiæ, quo ad Archiepiſcopos, & Epiſcopos, quo vero ad alios inferiores, etiam ſub excommunicationis, & aliis arbitrii noſtri, & quo ad omnes, ſub privationis facultatis conferendi beneficia in eorum menſibus pro tempore vacantia pœnis, diſtricte præcipimus, & inhibemus, ne beneficia diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervata, ſeu effecta prædicta, quovis prætextu, cauſa, aut quæſito colore cuiquam conferre, ſeu de illis providere quoquo modo audeant, vel præſumant.

Clauſulæ ſublatæ.

§.3. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque quavis auctoritate fungentes Judices, Commiſſarios, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Facultas Theſaurarii Papæ, ut hos fructus exigat.

§.4. Mandantes eidem Paulo Nuncio, & Collectori, ut noſtro, & dictæ Cam. nomine, fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta hujuſmodi exigat, percipiat, & levet, ſibique conſignari, & tradi ab omnibus, ad quorum manus pervenerint, pro rata prædicta, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia quacumque appellatione poſtpoſita faciat, & curet, invocato, etiam ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Super quibus omnibus, & ſingulis, plenam, & liberam illi per præſentes concedimus facultatem, & poteſtatem.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum & illorum Ordinum ac beneficiorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, & quibuſvis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe, ſive debere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.6. Volumus autem, quod præſentium manu Notarii publici ſubſcriptis tranſumptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ, ſeu Curiæ eccleſiaſticæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D. P. An.II. 8.Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 8.Januarii 1567., Pontificatus noſtri Anno II.

XLI.

Miſerabiles perſonæ in cauſis diſcuſſionum, ceteris aliis creditoribus præferuntur, pro eorum creditis, uſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta in Urbe.

Ad materiam diſcuſſionum viden. eſt Con.XVI. Clem.VII. Cum ex *Tom.IV. Par.I. fol.63. & Con.XXIV. hujus Pon. ſup.fol.*312. Sanctiſſimus *cum ibi not.*

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

ACcepimus multos pauperes, & perſonas miſerabiles reperiri, qui alicujus ſint creditores, de eorum credito volentes ſibi ſatisfieri, comparent in cauſis diſcuſſionum bonorum eorum debitoris, jura ſua producentes, verum ipſi, aut quia non priores, potioreſve, aut quia ut priores, nec potiores ſunt, propterea evenit, quod dum eorum creditum in maximum ipſorum præjudicium conſequi non valent, ſæpiſſime fiat, quod eorum pauperimæ familiæ in non modicum ipſorum, earumque dedecus mendicare cogantur.

§.1.Nos

Miſerabiles perſonæ in caufis diſcuſſionum præferendi ſunt pro ſum. ſcut. 50. aliis creditoribus.

§.1 Nos itaque hujuſmodi perſonarum miſeriis compatientes; eiſdemque in præmiſſis ſubvenire volentes, Motu ſimili, & non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera voluntate, & deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Apoſtolica auctoritate volumus, ac perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod ſi in cauſis hujuſmodi in Tribunali dilecti filii Alexandri Riarii, noſtri, & Cameræ Apoſtolicæ Auditoris, tam motis, quam movendis in futurum, comparuerint creditores uſque ad ſummam ſcutorum quinquaginta incluſive pro quolibet, qui vere ſint miſerabiles perſonæ, iis de eorum credito, etiam quod non ſint priores aut potiores, ſatisfieri poſſit, & debeat.

Judex deputatur A. C.

§.2. Mandantes propterea præfato dilecto filio Alexandro Riario Auditori noſtro, quatenus conſtito ſibi prius, etiam ſummarie, & extrajudicialiter, ac quantum ſibi ſufficere videbitur, de præmiſſis paupertate, & miſeria, dictos pauperes ad ſatisfactionem eorum crediti admittat, eiſque ſatisfieri mandet, & faciat realiter, & cum effectu, plenamque, & liberam, ac omnimodam ſibi in, & ſuper præmiſſis eadem Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus facultatem, cum poteſtate quos quibus, ubi, quando, & quoties opus fuerit, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, ac etiam ſub Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & etiam pecuniariis pœnis, aliiſque arbitrio ſuo imponendis, moderandis, & applicandis, citandi, monendi, & inhibendi, & in eventum non paritionis declarandi, aggravandi, reaggravandi, & excommunicandi, interdicendi, auxiliumque brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, invocandi, ſeu adhibendi, necnon perpetuum deſuper ſilentium, omni, & quacumque appellatione, & recurſu remotis, imponendi, omniaque, & ſingula alia faciendi, dicendi, gerendi, mandandi, & exequendi, in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Decretum irritans.

§.3. Sicque etiam in præmiſſis ab omnibus cenſeri, ac etiam per quoſcumque alios Judices &c. ſublata &c. judicari &c. debere, irritumq. &c decernimus, & declaramus de gratia ſpeciali.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac dicta noſtra de non tollendo jure quæſito, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, univerſalibus, provincialibuſque, & ſynodalibus, ac municipalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ſpecialibus, & generalibus, necnon etiam Urbis, & Curiæ Romanæ, etiam juramento &c. roboratis ſtatutis &c. uſibus, naturis, ſtylis, & etiam novis reformationibus, privilegiis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacibus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis &c. etiam Motu proprio, & conſiſtorialiter &c. ac alias in contrarium quomodolibet conceſſis &c. in poſterumque concedendis, necnon legibus, etiam Pontificiis, & Imperialibus &c. editis, & edendis, quibus omnibus, etiam ſi de eis &c. eorum tenores &c. pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, latiſſime, hac vice derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſtatum &c. & merita cauſarum hujuſmodi, ac præmiſſorum omnium, & aliorum neceſſariorum, tenores &c. etiam pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſufficit ſignatura.

§.5. Volumus autem præſentem noſtrum Motum proprium perpetuis temporibus durare, ac illius ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio. M.

Papæ ſubſcr.

XLII.

Prohibitio Judæis poſſidendi bona ſtabilia, quæ niſi vendantur ab eis juxta ſancita, applicata cenſentur Domui Cathecumenorum de Urbe.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Alia Conſtitutione decreverat Pius ab Hebræis vendenda eſſe bona ſtabilia ſub pœna perduellionis.

§.1. Cum Nos nuper Conſtitutionem fel. rec. Pauli Papæ Quarti Prædeceſſoris noſtri contra Hebræos editam innovantes inter cetera ſtatuerimus, & mandaverimus, quod Hebræi tam in alma Urbe noſtra, quam in quibuſvis aliis Civitatibus Terris, & locis S.R.E. temporali dominio, ſubjectis bona immobilia, per eos poſſeſſa infra tempus, per Magiſtratus præfigendum non obſtantibus indulto, & conceſſione eiſdem Hebræis per fel. rec. Pium Quartum etiam Prædeceſſorem noſtrum, quod liceret eis bona ſtabilia uſque ad ſummam mille & quingentorum ducatorum auri de Camera tenere, & poſſidere facta, Chriſtianis vendere tenerentur, ac multa eiſdem Hebræis, ne eis facere liceret, prohibuerimus, partim vero ut iidem facere, & obſervare tenerentur, præceperimus. Et quod ſi dicti Hebræi circa ea, ac præmiſſa in aliquo deficerent, juxta qualitatem delicti in dicta Urbe noſtra, per Nos, aut Vicarium noſtrum, ſeu alios a Nobis deputandos, & in Civitatibus Terris, & locis prædictis, per Magiſtratus, & tamquam rebelles, & criminis læſæ Majeſtatis rei, ac a toto Populo Chriſtiano diffidati, noſtri, & ipſorum Vicarii, ac deputandorum, & Magiſtratuum arbitrio puniri poſſent, decrevimus, prout latius, in dicta Conſtitutione noſtra cujus tenorem &c. continetur.

Cui Conſtitutioni variis fictionibus quum dicti Hebræi illuderent.

§.2. Et, ſicut Nobis nuper innotuit, quidam Hebræi obſtinata adhuc mentis duritie bona ſtabilia, contra tenorem dictæ Conſtitutionis detinere, vel illa, ſub variis coloribus, ac palliatis contractibus, in Chriſtianos ſimulate transferre ſatagerunt, ac

quoti-

quotidie ſatagunt, interdumque, ut magis eorum verſutia tegatur, ſub apparenti ſolutione pretii, vel fide de pretio habita, aut ejus parte immaginarias venditiones confingere, & alia etiam facere ſoliti ſunt in fraudem, & contemptum dictæ Conſtitutionis, ac mandatorum, prohibitionumque noſtrarum, & ſcandalum plurimorum.

Nondum revera vendita bona ab eorum jure diſtrahit.

§.3. Nos igitur volentes fraudibus hujuſmodi, ut pars eſt, obviare, utque ea, quæ conſtituimus, ſuum in prædictis ſortiantur effectum, providere, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnia, & quæcumque bona ſtabilia, quæ ad dictos Hebræos, tam in hac alma Urbe, quam ubiqoe locorum excepta Civitate Bononien., & aliis locis ubi fuerunt jam Commiſſarii deputati, noſtræ, & Apoſtolicæ Sedis dictioni ſubjectorum commorantes pertinere apparuerint, poſt diem emanatæ dictæ Conſtitutionis noſtræ lapſo termino ad vendendum eis præfixo, vel quatenus opus ſit, præfigendo, ſive illa per ſemetipſos poſſeſſa fuerint, & ſeu alio quovis modo ad eos pertinere dignoſcantur, ſive ex quovis titulo, & cauſa ad alios etiam Chriſtianos translata fuerint, de quibus præfati Hebræi veras, & certas venditiones, per indubitatam ſolutionem pretii, non autem apparentem, vel de eo habitam ex quacumque cauſa fidem, ſactas eſſe legitime oon docuerint, ab eiſdem Hebræis eorumque dominio, ſeu quaſi omnique jure, & actione penitus abdicamus, ipſoſque Hebræos illis privatos ipſo jure fore, & eſſe decernimus.

Et domui Cathecumenorũ de Urbe applicat.

§.4. Ac tam ea bona ſic abdicata, quam omnes, & ſingulas pœnas, & mulctas, quas eiſdem Hebræis occaſione tranſgreſſionis, ac inobedientiæ contra ſingula in eadem Conſtitutione noſtra contenta, ſive etiam ex cauſa contumaciæ, aut alias circa præmiſſa impoſitas, & inflictas eſſe, ſeu etiam impoſterum imponi, & infligi contigerit, Hoſpitali, ſeu domui Cathecumenorum de Urbe, pro una, pro alia vero dimidiis partibus Monti Pietatis ejuſdem Almæ Urbis perpetuo applicamus, & appropriamus.

Cauſas omnes ſuper hoc motas, vel in poſterum movendas dictæ domus Cardinali Protectori decidendas committit.

§.5. Et pro faciliori mandatorum noſtrorum, ac præſentis noſtri Motus proprii executione omnes, & ſingulas cauſas, tam in eadem alma Urbe, quam in quibuſvis Civitatibus, Terris, & locis S.R.E. temporali dominio ſubjectis coram quibuſvis Judicibus, aut etiam coram noſtro in dicta Urbe Vicario, contra dictos Hebræos occaſione præmiſſorum motas, vel impoſterum movendas in terminis, & ſtatu, in quibus reperiuntur, ad Nos penitus avocamus, illaſque, ac omnes alias ſimiles venerabili fratri noſtro Joanni Michaeli Epiſcopo Sabinen. Cardinali Saraceno noncupato dictæ domus Cathecumenorum Protectori, & Judici ordinario committimus, & delegamus, mandantes eidem, ut in præmiſſis omnibus una cum ſuis inciden., dependen., emergen., annexis, & connexis uſque ad integram executionem procedat, ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſola facti veritate inſpecta, ac etiam ubi opus ſibi videbitur, manu regia, ac alias juxta facultates ſibi in juriſdictione ſua ordinaria conceſſas cum poteſtate, & facultate citandi, & inhibendi, in Romana Curia, & extra eam; ac per edictum conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac terminos, etiam peremptorios, in præmiſſis arbitrio ſuo præfigendi, & omnia alia faciendi in præmiſſis neceſſaria, & opportuna.

Contraria tollit.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac noſtra, de non tollendo jure quæſito quatenus opus ſit, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus ſtylo Palatii, necnon quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Hebræis, in contrarium quomodolibet, etiam Motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſimilibus conceſſis &c. quibus omnibus etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſentium ſola ſignatura ſufficit.

§.7. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique, etiam in judicio, & extra fidem facere, regula contraria non obſtante.

Placet Motu proprio M.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum decimo quarto Kalendas Februarii Anno II.

Dat. die 19. Januar. 1567. An.II.

XLIII.

Declaratio, reformatio, & revocatio plurimarum gratiarum, immunitatum, & privilegiorum Militiæ Hoſpitalis S. Lazari Hieroſolymitani hactenus a Summis Pontif. conceſſarum.

Hæc Militia Regulam S. Auguſtini profitetur, ut habetur in Conſt.X. Alex.IV. Cum a Nobis. *Tom.III. Par.I. fol.253. Multa privilegia elargitus eſt Clem.IV. in Conſt.IV.* Cum dilectis. *Ibidem fol.428.& Conſt.VII. Venerabilibus fol.437. Et plerique alii Pontif., necnon Pius IV. alia plurima indulta dederunt, ut in ipſius Pii IV. Conſt.CX.* Inter aſſiduas *ſupra fol.215.*

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus reformationis privilegiorum Militiæ S.Lazari.

Sicuti bonus agricola, qui largiorem ex agro, quem colit, proventum colligere cupit, temporum vices ſolicitus obſervat, & poſitis in eo plantis, non ſemper irriguos rivos, aut pinguem limum admovet, ſed collectum quandoque humorem deducit, ac nimiam ramorum lætitiam cohibet, & ne vires fruſtra effuſæ evaneſcant, ferro comprimit. Ita Nos agri Dei noſtri culturæ, ipſo favente, fidelib. ſtudiis incumbentes, Hoſpitale S. Lazari Hieroſolymitani, ejuſque Militiam, feracem ſane, uti ſperamos, inter ceteras hujus agri plantam, pridem a complurib. Prædeceſſoribus noſtris, ac Nobiſmetipſis indulgentiis excultam, ne forte inutili frondium ſylva luxu-

Digitized by Google

luxuriet, reſectis, ac velnti putatis ramis ſterilibus, intra ordinem ponere, atque ad meliorem, & utiliorem cultum (habita horum temporum ratione) reducere cupimus, ut tandem ſuis in ſe collectis viribus, & tamquam radicibus ſolo altius adactis, firmius perſiſtens, ſuaves, atque uberes fructus domino perferat.

Pius IV. multa d. Militiæ privilegia approbavit, & alia conceſſit.

§.1. Dudum etenim, poſtquam fel. rec. Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter, inſtitutionem, erectiooem, necnon tranſlationem Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi, ac quamplurima privilegia, indulta, facultates, licentias, exemptiones, libertates, indulgentias, gratias, & alia a diverſis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, tunc ſuis, dicto Hoſpitali, ejuſque Magno Magiſtro, & Conventui, ac Fratribus etiam per modum communicationis, & extenſionis, in genere, & in ſpecie conceſſa, necnon ſtatuta, uſus, & conſuetudines in eiſdem Hoſpitali, & Militia, edita, & introducta, Apoſtolica auctoritate, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine confirmaverat, & approbaverat, ac etiam innovaverat, & inſuper alia multa conceſſerat, eaque omnia ad Hoſpitale Sancti Lazari, quod in Civitate Capuana, etiam tunc conſiſtebat, extenderat, ipſumque Hoſpitale, & ejus membra, & pertinentias, adverſus ſuppreſſiones, extinctiones, uniones, & alias diſpoſitiooes quaſcumque, de illis per rec. mem. Innocentium VIII., & Pium II. ac forſan alios Rom. Pontifices, etiam conſiſtorialiter factas, in priſtinum, quo ante illas erant, ſtatum reſtituerat, ac plenarie reintegraverat, decernens inter alia, ea tamquam ex cauſa oneroſa conceſſa, reſtituta, & facta, revocari, limitari, vel alterari, ac ſub revocationibus, limitationibus, alterationibus generalibus, vel ſpecialibus, ſi forte fierent, comprehendi non poſſe.

Hic etiam Pontifex illa cōfirmavit in quadam ejus Bulla, quam hic non poſui.

§.2. Nos quoque in ipſo ſtatim Pontificatus, ad quem divino afflante Spiritu vocati ſumus, initio, eadem omnia, ipſiuſque Pii IV. Prædeceſſoris literas ſuper eis expeditas, paribus motu, ſcientia, plenitudine, & auctoritate confirmavimus, approbavimus, & innovavimus, ac ſimilibus clauſulis, & decretis munivimus, quibuſdam tamen limitationibus, & reſtrictionibus adiectis, quas hic quoque pro repetitis eſſe volumus, prout in prædictis literis, ac quadam cedula, Motu proprio, & manu noſtra ſignata plenius continetur.

Nunc autem juſtis de cauſis illa reformare voluit.

§.3. Verum poſtea experti tam multa ſic conceſſa, non tantum ipſis Hoſpitali, & Militiæ incrementum, quantum aliis cupiditatem afferre, illorum vero uſum, & diſpenſationem tum periculo iis ipſis, quibus conceſſa ſunt, tum oneri Nobis fore. Ac propterea volentes illis modum, & normam, ac certos demum limites ſtatuere, illorumque omnium, necnon prædictarum, & quarumcumque præterea literarum, & cedularum, ſimiliumve ſcripturarum, quæ inde confectæ ſunt, tenores, continentias, & formas, pro plene, & ſufficienter expreſ-

Firmas remanere declarat reintegratione, tranſlatione & reſtitutione d. Militiæ, & Hoſpitalis.

ſis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad Dei gloriam, & publicam utilitatem, manentibus erectione, inſtitutione, ac tranſlatione, necnon reſtitutione, & reintegratione dictorum Hoſpitalis, & Militiæ, ac illarum approbatione prædictis, quas prout hactenus factæ ſunt, prout tamen juris fuerit, ratas habemus in præmiſſis, ut præfertur, conceſſis, confirmatis, & innovatis, tenore præſentium ſic perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Conceſſiones ante Pii IV. cōfirmat, quatenus tunc eſſent in uſu, & nemini præjudicarent.

§.4. Omnia, & ſingula dictis Hoſpitali, Magiſtro, Conventui, & Militibus, a prædictis, & aliis quibuſcumque Romanis Pontificibus ante ipſum Pium IV. Prædeceſſorem conceſſa, eatenus duntaxat confirmata eſſe, & cenſeri, quatenus temporibus ejuſdem Pii IV. ante factam ab eo illorum confirmationem prædicta obſervabantur, & in uſu erant, atque alienis juribus, ſive ex præſcriptione, ſive alias quocumque titulo legitime quæſitis, detrimentum, aut præjudicium non inferant.

Conceſſiones Pii IV. hic nō contentas revocat, & contentas limitat &c. ut hic ſequitur.

§.5. Ex his vero, quæ ab ipſo Pio IV. conceſſa ſunt, atque ex ſtatutis ordinatis, & decretis ab eodem, erga illa quibuſcumque, non alia ulla, neque aliter omnino valida eſſe, aut ipſis Hoſpitali, Magiſtro, Conventui, & Militiæ licere, quam infraſcripta, & cum moderationibus, reductionibus, limitationibus, & imitationibus, tam in prædicta cedula, Motu proprio, & manu noſtra ſignata poſitis, quam infraſcriptis. Reliqua autem omnia, & ſingula, necnon illa concernentia confirmationes, literas, & alia ſupradicta, & inde ſecuta quæcumque revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus omnino evacuamus, ac revocata, caſſata, irrita, & nulla, ac ſine viribus ſemper fore, neque in judicio, aut extra judicium attendi, vel etiam allegari, neque cuiquam ſuffragari, neque pro eis, aut ſecundum ea quicquam ſtatui, ac judicari, neque præſentes de intentionis noſtræ, aut alio defectu impugnari, neque earum revocationem, moderationem, vel reductionem, aut adverſus ea reſtitutionem, aliave juſtitiæ, aut gratiæ remedia, impetrari, aut etiam Motu, ſcientia, & plenitudine ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, concedi, aut conceſſis quemquam uti poſſe: & ita per quoſcumque Judices, etiam ad id ſpecialiter delegatos, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ſublata eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, & judicandi auctoritate, interpretari, & judicari debere, ac quidquid ſecus quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam mentes dictorum Prædeceſſorum atteſtantibus, & quantumvis validis, & firmis in dictis conceſſionibus, confirmationibus, & literis, ſub quavis exquiſita verborum formula approbatis, necnon de jure quæſito non tollendo,

aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, dictione Hoſpitalis, etiam juramento ſimili, confirmatione, aut quavis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, naturis, uſibus, ſtabilimentis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Et cum conditione quod hæc Militia obſequinſ. R. E. ſemper parata eſſe debet contra ejus hoſtes.

§.7. Vulumus autem quod Magiſter, & Conventus, ac Milites præfati, Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, ac Sedi Apoſtolicæ, ubi, ac quoties vocati, aut requiſiti fuerint, contra quoſcumque Romanæ Eccleſiæ hoſtes, vel rebelles armati inſervire, atque opem, & auxilium præſtare ſuis impenſis teueantur.

Indulta conceſſa ſunt inſraſcripta.

Ea vero, quæ Magiſtro, Conventui, & Militiæ præfatis licere, ac manere permittimus, ſunt, quæ ſequuntur, videlicet:

Electio Magni Magiſtri ſpectet ad Religionem, ſed confirmatio a Sede Apoſtolica obtineatur infra tres menſes, alias ad eam devoluta ſit.

§.8. Quod dilecto filio Joannotto Caſtilioneo moderno, & pro tempore exiſtente Magno Magiſtro, cedente, vel etiam apud eamdem Sedem decedeute, ſeu Magnum Magiſtratum alias quomodolibet, etiam per liberam reſignationem in noſtris, vel noſtrorum Succeſſorum pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum manibus dimittente, vel amittente, & illo quovis modo vacante, Conventus ejuſdem Militiæ (ſi tamen tunc firmam Sedem in aliquo certo loco, ibi auctoritate, & de licentia dictæ Sedis, ante vacationem hujuſmodi, conſtitutam habuerint, & illic reſederint) inſimul ibidem congregati alium Magnum Magiſtrum, juxta ejuſdem Religionis, & Militiæ ſtabilimenta, de conſenſu ſui Protectoris edita, vel edenda, quæ Concilio Tridentino minime ſint contraria, eligant: ita tamen quod ejuſdem electionis confirmatiunem intra tres menſes a die, quo facta fuerint, ab eadem Sede petere omnino debeant, alioquin electio ipſa nulla ſit, & electo aliquod jus non tribuant, ſed Magiſtratus ipſius omnimoda diſpoſitio ad dictam Sedem eo ipſo devolvatur.

M. Magiſt. & Conventus, de licentia Sedis Apoſt. principalem locum transferre, ac habitū, regulā & ſtatuta reformare poſſit.

§.9. Quodque idem Magiſter pro tempore exiſtens, & Conventus, principalem ipſius Militiæ Sedem, ad quemcumque locum, etiam maritimum, eis viſum, conſulta prius Sede Apoſtolica, & ab ea licentia, & facultate obtenta, transferre, habitumque ſuum regularem, ac etiam Crucem, etiam ſi de ſuis antiquis habitu, cruceque appareat, in eum meliorem, qui ſibi videbitur, modum (citra tamen aliarum Militiarum, & Religionum præjudicium) reformare, in toto vel in parte, immutare, vel ſtabilire, ac innovare, regulamque, ſtabilimenta, & ſtatuta dictæ Religionis, & Militiæ, de conſenſu ſui Protectoris, & aliorum Fratrum, vel definitorum, inſtituere, & reformare, ſeu de novo condere, cedere, & illas ac illa corrigere, & mutare (dummodo licita, & honeſta, nec eidem Concilio contraria exiſtant) toties quoties voluerint.

M. Magiſter poteſt inſtituere oblata qualiacūque ſimplicia beneficia de jurepatron. laicorum in Commendas eaque ipſi Hoſpitali, & Militiæ incorporare, ac de eis perſonas idoneas providere, ut divinus cultus exerceatur.

§.10. Necnon idem Joannottus, & pro tempore exiſtens magnus Magiſter, quæcumque, quodcumque, & qualiacumque ſimplicia dumtaxat beneficia Eccleſiaſtica de jurepatronatus laicorum, & fundatione, & dotatione exiſtentia, & perſonale ſervitium in Cathedralibus, & Collegiatis non requirentia (accedente tameu conſenſu patronorum, de quorum juribus eis, ut præfertur, ex fundatione, & dotatione competentibus, per publica documenta, non autem alia probationum genera, coram pro tempore exiſtentibus Vicario noſtro in Urbe in ſpiritualibus generali, & Auditori Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, vocatis quorum intereſt, legitime conſtet, & ſine præjudicio ea obtinentium, & ipſis cedentibus vel decedentibus) in Præceptorias, Commendas, Capellas, aut Eccleſias ipſorum Hoſpitalis, & Militiæ, perpetuo erigere, & inſtituere, dictæque ſuæ Militiæ perpetuo incorporare, applicare, & appropriare; ac illarum fundatoribus, & dotatoribus, juſpatronatus, & præſentandi dictis Magiſtro, & Conventui, vel eorum deputato perſonas idoneas, ac Præceptorias, domos, capellas, ſeu Eccleſias, & Hoſpitalia hujuſmodi pro tempore vacantia, perpetuo præſervare, ſeu etiam reſervare, & concedere, & ſic a patronis præſentatos, juxta ſtabilimenta dictæ Religionis, Ordinariorum locorum & quorumvis aliorum conſenſu minime requiſito, in illis inſtituere, ac alias illa conferre, & de eis providere poſſint: ita tamen quod debitus divinus cultus per perſonas idoneas, etiam ſi dicti Ordinis fueriut, ab Ordinario approbandas in eiſdem exerceatur. Quodque confirmatio erectionis, & inſtitutionis Præceptoriarum, Commendarum, Capellarum, aut Eccleſiarum pro tempore ſic erectarum, ac illarum incorporationis, applicationis, & approbationis, necnon juriſpatronatus ad illas reſervationis, & conceſſionis hujuſmodi, ſi citra, infra quatuor, ſi vero ultra montes beneficia hujuſmodi conſiſtant, infra ſex menſes a die quo factæ fuerint, a Sede Apoſtolica impetrari debeat, alias illæ, & inde ſecuta quæcumque, nulla, & irrita, nulliuſque roboris vel momenti exiſtant; ac beneficia hujuſmodi in eorum priſtinam naturam eſſe cenſeantur, & ab eadem Sede impetrari poſſint.

Hoſpitalia, & alia loca quæcumque Hoſpitalis S. Lazari cenſeãtur eſſe ſubjecta, quæ non per univerſitates, aut alias eccleſiaſticas perſonas, ſed per ipſos fratres reguntur, qui eidem Hoſpitali aliquo cēſu per Magiſtrum, Conventum & debitores imponendo ſingulis annis reſpondeant.

§.11. Necnon quod Hoſpitalia, Leproſariæ, & alia loca quæcumque, tam in Alma Urbe, quam in aliis quibuſcumque terris, dominiis, & locis, ſub invocatione Sancti Lazari leproſorum hactenus fundata, conſtructa, erecta, & inſtituta, & quæ in poſterum fundari, conſtrui, erigi, & inſtitui contigerit, etiam ſi per Magiſtrum, Conventum, & Fratres hujuſmodi recepta, aut poſſeſſa non ſint, ubi ullo umquam tempore fuerit, ſit, vel erit Hoſpitalitas leproſorum, ſeu infirmorum Sancti Lazari nuncupatorum, de qua legitime coram locorum Ordinariis conſtet, etiam ſi juſpatronatus laicorum ſint, cum omnibus unionibus, annexionibus, incorporationibus, & applicationibus, illis pro tempore factis, Militiæ, & Hoſpitali Sancti Lazari hujuſmodi

ſubie-

ſubiecta, & incorporata, & ad jus, & proprietatem, ac omnimodam diſpoſitionem, inſtitutionem, & collationem; moderni, & pro tempore exiſtentis magni Magiſtri, & Conventus eorumdem, juxta ipſius Militiæ, ſeu Religionis ſtabilimenta (ſalvo tamen jurepatronatus) pertinere cenſeantur, prout alia etiam dictæ Religionis, ſeu Militiæ Hoſpitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia, & loca ſpectant, & pertinent, illaque per dictæ Militiæ Fratres, (non autem per alias Eccleſias. aut ſæculares perſonas, etiam Civitatum, terrarum, oppidorum, & villarum, Communitates vel Univerſitates) regi, & gubernari, & in ſignum recognitionis ſuperioritatis dicti Hoſpitalis, de aliquo rationabili canone, ſeu cenſu per Magiſtrum, & Conventum, ac Diffinitores generalis Capituli dicti Hoſpitalis imponendo, ſingulis annis reſpondere debeant, ſine alicujus præjudicio, & dummodo in illis hoſpitalitas debita ſervetur, & cultus divinus nullatenus diminuatur, ac in illorum fundatione vel dotatione ſecus non fuerit ordinatum.

Præſervatio jurisdictionis Ordinariorũ, & contributio pro Seminariis.

§.12. Salvis tamen legitimis titulis, & præſcriptionibus, & ſalva juriſdictione Ordinariorum, tam ea, quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eiſdem eſt attributa, præterquam in iis caſibus, in quibus Concilium prædictum expreſſe exemit, & excepit Religionem Sancti Joannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc Sancti Lazari Religio, poſtquam tamen in aliquo certo loco firmam Sedem Conventualem habere cœperit, & ibi Magiſter, & Conventus præfati reſederint, pariter excepta, & exempta ſit, & eſſe cenſeatur, excepta taxatione pro Seminariis inſtituendis.

Facultas percipiendi penſiones annuas uſque ad ſum. 500. duc. auri loco penſionum ſimiles fructuum reſervationes etiam conjugatis, qui cum una tantum, & virgine matrimoniũ contraxerint.

§.13. Et inſuper Milites, ac Presbyteri & Capellani Hoſpitalis, & Militiæ Sancti Lazari hujuſmodi, nunc, & pro tempore exiſtentes, ac eorum ſinguli, etiam coniugati, qui cum unica tantum, & virgine matrimonium contraxerint, unam vel plures penſiones annuas uſque ad ſummam quingentorum ducatorum auri de Camera novorum ſuper quorumvis Cathedralium etiam Metropolitan. & aliarum Eccleſiarum, ac etiam Menſarum, etiam Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, necnon etiam Monaſteriorum, etiam Conſiſtorialium, Prioratuum, Canonicatuum, & præbendarum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, & officiorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum regularium, qualitercumque qualificatorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, obventionibus, & emolumentis, ac diſtributionibus quotidianis, alias canonice ſibi aſſignatas vel aſſignandas, vel loco penſionum annuarum, omnes, & ſingulos, ac quoſcumque ſimiles fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, ac etiam diſtributiones quotidianas, uſque ad dictam ſummam ſibi reſervatos, & reſervandos, etiam ſi poſt illarum vel illorum reſervationem, uxorem, unicam tamen, eamque virginem, ut præfertur, duxerint, ad vitam percipere, exigere, ac levare, ac in ſuos uſus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant, & quoad hoc, atque etiam penſiones, & fructus aſſignandos, & reſervandos, una cum prioratibus, Præceptoriis, & aliis beneficiis Hoſpitalis Sancti Lazari hujuſmodi percipere.

Religio S. Lazari ac eorum Vaſſalli, Coloni, & Servitores, etiã Presbyteri curam animarum exercentes, & eorum bona quæcumque, præter patrimonialia ſub protectione S. Sedis Apoſtolicæ, cum exemptione ab omni juriſdictione, correctione, onere, dominio, &c. quorumcumque Dominorum, tam ſpiritualium, quam temporalium, & a ſolutione cujuſvis alterius oneris perſonalis, realis, ordinarii, extraordinarii, &c.

§.14. Et inſuper idem Hoſpitale S. Lazari, ac illius Prioratus, Præceptoriæ, domus, cameræ, Hoſpitalia, & loca quæcumque, necnon intra regularia dictorum Hoſpitalis, & militiæ loca degentes, Magiſter, Priores, præceptores, Milites, & perſonæ, ac eorum ſubditi, vaſſalli, coloni, & ſervitores, nunc & pro tempore exiſtentes, etiam Presbyteri curam animarum exercentes, (ſervatis tamen decretis Concilii Tridentini) quamdiu illa exercuerint, & in illorum obſequiis fuerint, ac illorum ratione beneficiorum dicti Hoſpitalis S. Lazari tantum, non autem patrimonialia, res, animalia, prædia, domus, molendina, & bona quæcumque quæ obtinent, & poſſident, ac in futurum canonice obtinebunt, & poſſidebunt, ſub Beati Petri, & dictæ Sedis, & noſtra protectione, ac omni juriſdictione, correctione, onere, ſtatutis, bannis, dominio, ſuperioritate, & poteſtate, juxta tamen terminos Concilii Tridentini, & ſalvis ejus decretis, quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum, etiam locorum Ordinariorum, cum primum ſedem Conventualem propriam habere cœperint, ut præfertur. Necnon ex nunc quorumcumque temporalium dominorum, quavis poteſtate, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fungentium ac Univerſitatum, & illarum Regentium, etiam (præterquam dicti Hoſpitalis) Ordinariorum temporalium, ubicumque, tam citra, quam ultra montes, & mare conſtitutorum, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentium, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, nunc & pro tempore exiſtentium quorumlibet, necnon a ſolutione, & exactione paſſagii, arreragii, gabellæ, datii, tractæ, collectæ, procurationis, jucundi adventus, jurium, etiam Synodalium, cenſuum, & decimarum, etiam novalium etiam hortorum, pratorum, piſcationum, & molendinorum, atque cujuslibet acceſſus, nullatenus directe vel indirecte prohiberi poſſint, & terrarum, quas per ſeipſos vel alios eorum nominibus, etiam colonos, arrendatarios, & emphiteutas excolent, & de quibus fructus percipient ratione beneficiorum Hoſpitalis Sancti Lazari hujuſmodi, & cujuſvis alterius oneris perſonalis, realis, ſeu mixti, ordinarii vel extraordinarii, ubicumque & quacumque cauſa, impoſiti vel imponendi pro tempore, liberi, & exempti, ac Nobis, & dictæ Sedi immediate ſubiecti exiſtant. Itaquod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales,

Locatenentes, & Judices in ſpiritualibus, etiam ratione delicti (dummodo illud non ſit de atrocioribus) vel contractus, ſeu rei de qua agetur, ubicumque committatur delictum, initur contractus, aut res ipſa conſiſtat, ſi perſonæ ipſæ intra regularia loca prædicta degent, & ibi aliquis a dicto Magiſtro, & Conventu ad id ſpecialiter cum juriſdictione deputatus fuerit, poſtquam Conventus Hoſpitalis hujuſmodi dictam Sedem habuerint, temporales vero Judices, & Domini præfati, etiam ex nunc, nullam in eos, vel ea, juriſdictionem, correctionem, ſeu poteſtatem (ſalvis tamen decretis Concilii Tridentini) exercere, aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pœnas promulgare, aut etiam ratione perſonarum, vel rerum, animalium, ac bonorum (non tamen patrimonialium) ad aliquam ſolutionem pontium, fontium, murorum, ſeu etiam aliarum Eccleſiarum, quam dictæ Religionis, etiam ſi forſan hactenus per abuſum, ſeu alterius privilegium, aut negligentiam, etiam per longiſſimum tempus taliter obſervatum non fuerit. Quæ omnia, etiam præſcriptiones, nullo pacto, ſaltem in poſterum obſtent, quo minus exemptionibus, quibus alii Regulares cujuſcumque Militiæ Milites utuntur, & eodem modo, quo illi uti poſſint, eos coarctare, aut alii quicumque cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, aut præeminentiæ, ſtatus, vel conditionis exiſtant, etiam in locis, & terris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ etiam immediate ſubiectis, & ad inſtantiam cujuſcumque Principis, ſeu Communitatis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ſeu quadrupli, ultra damna, & expenſas reſtitutionis pœnis per contrafacientes eo ipſo incurrendis eos in judicio vel extra ſuper præmiſſis, vel eorum uſu, ſeu poſſeſſione vel quaſi directe vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio, moleſtare, impedire, vexare, aut alias quomodolibet impetere præſumant, debeant, ſeu etiam valeant. Sed Priores, Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ Sancti Lazari hujuſmodi ſic degentes, poſt firmatam dictam Sedem, de Juſtitia coram ſolo Magno Magiſtro, & Conventu, vel eorum deputato (alioquin, & interim, donec ipſam Sedem habuerint, coram Ordinariis locorum tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis) reſpondere debeant. Et quicumque proceſſus contra illos, vel eorum aliquem, per ipſos locorum Ordinarios, vel eorum Vicarios, alias quam ut præmittitur, ſeu quoſvis alios pro tempore facti, & quælibet, etiam excommunicationis, vel ſuſpenſionis, aliæque ſententiæ promulgatæ, nulli, & invalidi, nulliuſque roboris, & momenti ſint.

Si delictum fuerit atrocius, in ejus ſit juriſdictione, ad quem primo pervenerit.

§.15. In delictis autem atrocioribus, inter magnum Magiſtrum, ſeu deputatos ab eo, ac locorum, , tam in ſpiritualibus, quam temporalibus Ordinarios ita ſervetur; ut qui ex eis prævenerit, ejus ſit in delinquentes juriſdictio.

Exemptio a decimis, & novalibus, ac quarta, ſeu canonica portione, vel a caritativo ſubſidio, etiam conceſſo Regi Hiſpaniarum, ac quarta in Francia Regnis impoſita.

§.16. Nec aliqui ex Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari Fratribus, donatis, ſervitoribus, vaſſallis, & colonis in prioratibus, commendis, domibus, Hoſpitalibus, leproſariis, aut aliis quibuſvis beneficiis, prædiis, ſive grangiis, quomodocumque a dicto Hoſpitali dependentibus, in quibuſcumque locis, ſub quorumcumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Univerſitatum, Hoſpitalium, Rectorum Eccleſiarum limitibus, & juriſdictione conſtituti, decimas, aut canonicam portionem, ſeu caritativum ſubſidium, aut quartas nuncupatas, ſeu alias quaſcumque collectas, ſeu contributiones, tam ex antiquis Hoſpitalis S. Lazari, & beneficiorum hujuſmodi culturis, quam ex recenter cultis novalibus, alicui quovis modo ſolvere teneantur, niſi prout alii regulares cujuſvis Militiæ Milites, generalibus, vel ſpecialibus circa hoc privilegiis pacifice gaudentes, ſolvere tenentur; a quibus omnibus exactionibus, atque etiam novo ſubſidio, cariſſimo in Chriſto filio noſtro Philippo Hiſpaniarum Regi in ſuis Regnis per quoſcumque Romanos Pontifices, Prædeceſſores noſtros conceſſo, & canonica portione, ſeu quarta nuncupata in Franciæ Regnis impoſita, necnon a quibuſcumque aliis facultatibus, Regibus hujuſmodi, & aliis Principibus, conceſſis, vel concedendis in futurum, omnia d. Hoſpitalis loca, necnon Eccleſiarum quomodocumque a d. Hoſpitali dependentium Fabricæ, ad exemplum aliarum regularium Militiarum locorum, ſint libera, & exempta.

Facultas extrahendi frumentum, & quoſcumque alios fructus, & pecunias ex locis Militiæ, & Hoſpitii S. Lazari, illaque ad quæcumque fidelium loca ſine dazio, & gabella aſportandi.

§.17. Et inſuper quod præfati Magiſter, & Conventus, Priores, Præceptores, aut quicumque alii ex dicti Hoſpitalis Fratribus, per quoſcumque locorum, aut terrarum dominos, tam ſpirituales, quam temporales, etiam ſi Regali dignitate præfulgeant, etiam in terris S.R.E. ab extractione frumenti, ordei, vini, olei, leguminum, & quorumcumque fructuum, atque etiam pecuniarum, ex Prioratibus, Commendis, membris, domibus, grangiis, aliiſve præfati Hoſpitalis locis provenientium, nullo umquam modo impediri poſſint quo minus præfata omnia, pro ſua poſſeſſorum voluntate, in quæcumque fidelium loca, ab omni pedagio, datio, ſeu tracta, ut præfertur, libera, & exempta valeant aſportare.

Exemptio etiam pro bonis patrimonialibus poſt emiſſam profeſſionem.

§.18. Et bona Magiſtri, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac aliarum perſonarum hujuſmodi, tam acquiſita, quam in poſterum acquirenda, ex conceſſione Apoſtolica, vel magiſtrali, ex die emiſſæ per eoſdem Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas profeſſionis, ab omnibus decimis, & aliis oneribus, ſimiliter ad exemplum bonorum aliarum regularium Militiarum, libera, immunia, & exempta exiſtant.

Juriſdictio M. Magiſtri, & Conventus, ſeu eorum delegatorum inter perſonas Religioſas, & Militiæ.

§.19. Et quod quælibet querelæ, quæſtiones, lites, cauſæ, & controverſiæ, quas ex nunc inter Fratres, & ſubditos Hoſpitalis, & Militiæ S. Lazari, præſentes, & futuras, ex quibuſvis occaſionibus oriri, & moveri contigerit, quovis modo cum omnibus ſuis incidentibus, emergentibus, connexis, & annexis, ac omnium cujuſvis appe-

appellationis, (præterquam in defectus, aut denegatæ juſtitiæ, vel illati perperam contra ſtabilimenta, & conſuetudines dicti Hoſpitalis gravaminis caſibus) remoto obſtaculo per pro tempore Magiſtrum, & Conventum dicti Hoſpitalis, ſeu illos ex Fratribus, quibus ipſe Magiſter, & Conventus id commiſerint, etiam uſque ad tertiam definitivam ſententiam incluſive audiantur, necnon (juxta laudabiles conſuetudines, & ſtabilimenta Hoſpitalis hujuſmodi, & alias prout juris fuerit) debito fine decidantur; omneſque & ſinguli Priores, Præceptores, Milites, & Fratres Hoſpitalis præfati (poſtquam de mandato, ſeu auctoritate Magiſtri, ſeu Conventus præfatorum, in quibuſvis ex prædictis contra eos intentandis cauſis, ad comparendum coram ipſis, & commiſſariis per eos, ut præfertur, deputatis, in locis quantumcumque ab eodem Hoſpitali remotis, citati fuerint) coram eiſdem Magiſtro, Conventu, & Commiſſariis, prout contigerit, legitime comparere debeant, & teneantur, juri, & juſtitiæ (ſecundum ſtabilimenta, approbationes, uſus, & laudabiles conſuetudines præfati Hoſpitalis) pariturì.

Milites, & alii per omnes Religioſos prohibentur coram aliis litigare, ſeu comparere pro juſtitia, quam coram Judicibus Religionis.

§.20. Quodque illi ex Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & ſubditis præfatis, qui contra eorum aliquem ſuper quibuſvis querelis, rebus, vel negociis, præterquam in caſibus præfatis coram alio, quam præfatis Magiſtro, & Conventu, ac per eos pro tempore datis Commiſſariis, in cauſam traxerint, & ad alium, quam ad eoſdem appellationes quaſcumque interpoſuerint, cauſas hujuſmodi prorſus perdant, reque, ſuper qua contenderint, privati exiſtant eo ipſo.

Poteſtas & juriſdictio Magiſtri, & Conventus ſuper perſonis, & rebus.

§.21. Necnon modernus, & pro tempore exiſtens Magiſter, & Conventus Hoſpitalis hujuſmodi (juxta illius ſtabilimenta, & laudabiles conſuetudines, ac mores) in Prioratus, & Præceptorias, domos, Hoſpitalia, membra, bona, & loca quæcumque, necnon quoſcumque Priores, Præceptores, Fratres, & perſonas Hoſpitalis, & Religionis hujuſmodi, ac illorum vaſſallos, ſubditos, & ſervitores ubicumque, tam citra quam ultra montes, nunc & pro tempore conſtitutos, & commorantes (qui omnes Magiſtro, & ſubdelegatis ab eo, firmiter, tam perſonaliter, quam realiter, omni exceptione ceſſante, & quocumque a Nobis vel Sede prædicta obtento, vel obtinendo indulto, non obſtante, parere, & obedire teneantur) plenariam, & omnimodam, etiam meri, & mixti imperii juriſdictionem, & ſuperioritatem.

Procedendique contra rebelles, & inobedientes, etiam per edictum publicum, etiam ad privationem beneficiorum quomodolibet obtentorum.

§.22. Ipſeque Magiſter contra rebelles, & ſuis mandatis non obedientes, etiam vigore literarum Apoſtolicarum, etiam in forma Brevis, a Nobis, & Succeſſoribus noſtris pro tempore emanatarum, ſervatis quatuor terminis, ad docendum ſe paruiſſe, & ſatisfeciſſe in loco Conventus Hoſpitalis hujuſmodi, poſt legitime executam primam citationem, ad mulctam, ſive pœnam perſonaliter, juxta mores, & ſtabilimenta prædicta, ſeu etiam ad privationem habitus, & beneficiorum, domorum, & prædiorum per eos obtentorum procedendi, vel etiam, ſi magis expedire videbitur, beneficia, domos, & prædia ipſa ad manus ſuas, ſeu receptorum dicti Hoſpitalis reducendi, & (donec ipſi inobedientes contumaciam purgaverint, & debita onera perſolverint) pro ſuo arbitrio retinendi, illorum fructus, redditus, & proventus arrendandi, & percipiendi.

Et advocandi ſingulas cauſas, lites, & querelas, quæ inter ipſos Fratres & Milites oriuntur.

§.23. Necnon omnes, & ſingulas cauſas, lites, & querelas (nondum tamen coram aliis judicibus motas, & pendentes) ſuper quibuſvis dicti Hoſpitalis beneficiis, ac bonis, rebus, & pecuniis ærarii, & Fratrum quorumcumque, in quibus inter ſeipſos invicem, realiter, ſive perſonaliter convenient, ſeu convenientur, atque etiam in quibus ab aliis etiam clericis ſæcularibus vel regularibus, aut laicis ſimiliter convenientur, etiam per deputatos ab eis, in locis, in quibus cauſæ ipſæ cognoſcentur, audiendi, & decidendi, eoſque citandi, & quoties opus fuerit, inhibendi, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, tam in curia prædicta, quam extra eam, facultatem habeant.

Et exequendi ſententias & rem judicatam.

§.24. Necnon illorum ſententiæ, & res judicata per Priorem Eccleſiæ dicti Conventus, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis contra condemnatos, tam realiter, quam perſonaliter executioni mandentur: ita quod alibi, quam in dicto Hoſpitali, aut extra illud ex Magiſtri, & Conventus commiſſione cognoſci, & terminari nequeant.

Appellationes a ſententiis delegatorum ad M. Magiſt. & Conventum, & ab eis ad Capitulum generale declarantur.

§.25. Nec a ſententiis, per Judices dicti Hoſpitalis pro tempore latis, ad alium, quam Magiſtrum, & Conventum prædictos, ſeu Judices ab eis deputatos, in quavis inſtantia, neque a ſententiis per ipſum Magiſtrum, & Concilium latis, alio quam ad generale Capitulum, ſive per ipſius Hoſpitalis Fratres, ſive per ipſos ſubditos, & vaſſallos, quoquo modo appellari poſſit: quinimmo illi uſque ad tertiam ſententiam in eodem Conventu procedere teneantur.

Omnes expeditiones, & executoriales Magiſtri, & Conventus exequuntur abſque alicujus licentia, nec a quopiam poſſint impediri.

§.26. Et ſimiliter, quod omnes ſententiæ, per eoſdem Magiſtrum, & Conventum latæ, omnes item commiſſiones, citationes, collationes, & omnia denique eorumdem reſcripta, ad omnes ſuæ juriſdictioni ſubditorum, ac reliquorum etiam, quorum intererit, cauſas, lites, ſeu querelas coram ipſis pertractandas, directe exequi, & a nonnullis locorum, & terrarum dominis, etiam Regali, aut Ducali dignitate fulgentibus, aliqua ratione expectandi conſenſus, ſeu alio quovis quæſito colore in eorumdem executione impediri poſſint, ſervato tamen in eis exequendis Datæ ordine, ita quod eorum ultimæ primis anteferri nequeant.

Facultas procedendi contra Clericos, ſeu alios indebite occupantes loca, & bona Religionis, ſeu non

§.27. Ac quod contra Clericos ſæculares, ſeu laicos, Prioratus, Præceptorias, domos, cameras magiſtrales nuncupatas, & alia beneficia Hoſpitalis hujuſmodi, eorumque res, & bona quocumque titulo, ſine tamen conſenſu, & expreſſa licentia

ſolventes annuales cenſus, & debitas reſponſiones vacantium mortuariorum, annatarum, &c. communi ærario.

centia Magiſtri, & Conventus præfatorum, indebite occupantes, ſeu illi, aut ejus communi ærario, ſeu Fratribus, occaſione reſponſionum annuarum, vacantium, mortuariorum, annatarum, paſſagiorum, arreragiorum, ſeu alias quomodolibet, & ex quacumque alia cauſa debentes, ſiquidem illi actores ſint, & in quavis inſtantia ad cauſam venient, Magiſter, & Conventus præfati, modo & forma, quibus contra ipſius Hoſpitalis Fratres procedi conſueverit, pro illorum recuperatione libere procedere, & eos Prioratibus, Præceptoriis, domibus, & aliis beneficiis hujuſmodi, ſervata forma juris, & alias juxta formam privilegiorum prædictorum privare; ſi vero rei fuerint, coram ipſorum competentibus Judicibus ad recuperationem, & alia prædicta agere, & omnia juris remedia tentare, ac demum privatione hujuſmodi legitime facta, de prioratibus, aliiſque beneficiis prædictis, per privationem eamdem vacantibus libere diſponere valeant.

Quælibet perſonæ in dignitate eccleſiaſtica poſſunt eligi in Conſervatores cũ facultatibus neceſſariis.

§.28. Necnon perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet conſtitutæ, & quicumque locorum Ordinarii, ac eorum Vicarii, & Officiales, per eoſdem Magiſtrum, & Conventum, poſtquam dictam Sedem habuerint pro tempore eligendam, ſervata tamen forma Concilii Tridentini in eorum, & quorumcumque Priorum, Præceptorum, & Fratrum Hoſpitalis hujuſmodi, Conſervatores, qui quandiu exercuerint dictum officium, a nemine quo minus illud exerceant, ſub aliquo prætextu impediri, vel moleſtari poſſint, deputati ſint, ita quod ipſi electi, ſub excommunicationis pœna eoſdem Priores, Præceptores, & Fratres, ac eorum ſingulos, non tamen extra regularia dicti Hoſpitalis loca degentes, adverſus inferentes eis, aut eorum ſervitoribus, & familiaribus injurias, ſeu gravamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigentes ab eis, contra, ac ſupraſcriptum eſt, vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, & præſervare, ac omnem eorum juriſdictionem exercere; necnon ubi executio realis, vel perſonalis adverſus reos fieri non poterit, & reorum contumacia id exegerit, præcedentibus legitimis monitionibus, aliiſque ſervandis rite ſervatis, ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, & inobedientes, cum effectu promulgare, ac privilegia Prioribus, Præceptoribus, & Fratribus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſervari facere debeant, & teneantur; in cauſis autem Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi, eorumque bonorum, & perſonarum, ubi aliæ probationes non exiſtent, eorum Magiſter, Priores, Præceptores, Milites, Fratres, vaſſalli, ſubditi, ſervitores, & aliæ perſonæ in teſtes adhiberi, & recipi poſſint.

Obtinentes beneficia Hoſpitalis tenentur ſolvere Hoſpitali jura mortuariorum, & vacantium, &c.

§.29. Ac jura mortuariorum, & vacantium, necnon arreragiorum, paſſagiorum, & aliorum quorumcumque, itaut quævis perſonæ cujuſcumque Eccleſiaſticæ dignitatis exiſtentes, beneficia Hoſpitalis hujuſmodi pro tempore obtinentes, illa ſolvere omnino teneantur, & adſtricti ſint, ac ad id etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac aliis juxta eorumdem privilegia, privationis, & apprehenſionis bonorum ad manus ſuas remediis cogi poſſint, ſolvantur.

Facultas ſuſcipiendi ordines etiam extra tempora, & celebrandi in quibuſvis Eccleſiis, cum conditionibus quibuſdam.

§.30. Necnon quod Magiſter, Priores, Præceptores, & dicti Hoſpitalis Fratres Capellani, ab Ordinariis, intra quorum Diœceſ. fines, eorum Prioratus, Præceptoriæ, & alia loca, in quibus eos reſidere oportuerit, exiſtent, vel ſi ab Ordinariis præfatis legitime impeditis non potuerint, ab eis nihilominus examinati, atque idonei ſecundum canonicas ſanctiones reperti, & approbati, habitiſque ab eis dimiſſorialibus literis, & a ſuis Superioribus licentia, & ſervata in omnibus forma Concilii Tridentini, a quocumque catholico Antiſtite ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto, in propria Diœceſi reſidente, aut in aliena pro Diœceſano Pontificalia exercente, diligenti prævio examine, ſacros Ordines, etiam (ſi id pro utilitate, aut neceſſitate Hoſpitalis, Prioratuum, Præceptoriarum, & aliorum locorum hujuſmodi reſpective eiſdem Ordinariis, & Superioribus videbitur expedire) extra tempora a jure ſtatuta, tribus nec paucioribus diebus feſtivis ſuſcipere, & in quibuſvis tam ſæcularium, quam regularium Eccleſiis, cum commendatitiis ſui ſuperioris literis, abſque alicujus licentia celebrare poſſint.

Magiſter Cõventus, Priores, & Præceptores intra limites ſuarum juriſdictionum veri Ordinarii exiſtunt.

§.31. Et ipſi Magiſter, & Conventus, necnon Prior Eccleſiæ, aliique Priores, & Præceptores, intra limites ſuarum juriſdictionum, & adminiſtrationum, veri Ordinarii, juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, exiſtant, & eſſe cenſeantur.

Magiſter, & Conventus quoſcũq; delinquentes ubique capere, & ad locum Conventus, vel alium ad id deſtinatum tranſmittere poſſunt.

§.32. Necnon Magiſter, & Conventus, quoſcumque, & ſingulos Priores, & Commendatores, ſuorum Prioratuum, & Commendarum Fratres, ſeu Religioſos delinquentes, vel inobedientes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtentes, etiam ſi quavis, etiam Apoſtolica exemptione fungantur, in quocumque loco quantumvis privilegiato, & quavis, etiam Imperatoris, Regum, ſeu aliorum Principum, etiam Eccleſiaſticorum Curia, præterquam Romana, per ſe, aut ſuos Officiales, & Miniſtros, capere, & incarcerare, ac captos a ſe, vel eorum nomine liberare, & ad Hoſpitale præfatum per Magiſtrum, & Conventum præfatos (juxta eorum conſtitutiones, & ſtabilimenta) puniendos ſub debita cuſtodia tranſmittere, & tranſmitti facere, libere, & licite poſſint.

Officiales omnes tenentur præſtare auxilium pro capiendis, & tranſmittendis delinquentibus.

§.33. Ac tam Eccleſiaſtici, quam ſæculares Officiales, & locorum Poteſtates, ad eiſdem Magiſtro, & Conventui, Prioribus, Commendatoribus, aliiſque in præmiſſis aſſiſtendum: ac auxilium, conſilium, favorem, & juvamen præſtandum, ſub excommunicationis, & aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis teneantur, & obligati ſint.

§.34. Ac

Digitized by Google

Caſſatio, & annullatio quarumcumque expectativarū, reſervationū, antianitatum, conceſſionum ac aliarum gratiarum præventivarum ſuper locis Religionis abſque conſenſu Magiſtri, & Conventus.

§.34. Ac omnia, & ſingula, quæ tamen ſuum nondum ſortita ſunt effectum, ſpeciales, & generales, etiam mentales reſervationes, expectativæ, mandata de providendo antianitates, ſine conſenſu Coadiutoriæ, necnon præventivæ quæcumque gratiæ, de, & ſuper Prioratibus, Præceptoriis, Rectoriis, Domibus, Cameris Magiſtralibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Eccleſiaſticis dicti Hoſpitalis quovis modo nuncupentur, etiam in Angliæ, Caſtellæ, Legionis, ac Valentiæ Regnis, ac Principatu Cathaloniæ, & Comitatu Flandriæ, quomodocumque, & qualitercumque, abſque Magiſtri, & Conventus præfatorum conſenſu, etiam cum quibuſvis fortiſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, & inhibitionibus, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, quibuſvis, etiam aliis quam dicti Hoſpitalis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ fuerint, & etiam Cardinalatus honore fungentibus, & functuris, etiam per Nos, & Sedem præfatam tam in genere quam in ſpecie conceſſa, & facta, & quaſvis, etiam præventivas, & reſtitutorias, ac præſervativas, necnon derogatorias juribus dictorum Magiſtri, & Conventus, etiam quoad annuam reſponſionem illis faciendam, clauſulas, in ſe continentia, eorumque vires, & effectus, revocata, caſſa, & nulla, nulliuſque roboris, vel momenti ſint, ac nemini ſuffragari poſſint, neque debeant, nec per ea cuiquam in Prioratibus, Præceptoriis, dignitatibus, domibus, locis, & membris, ac aliis beneficiis Hoſpitalis hujuſmodi, jus acquiri poſſit, neque coloratus titulus poſſidendi tribui, ſed illis, effectum ſuum, ut præfertur, nondum ſortitis, nequaquam obſtantibus, Magiſter, & Conventus præfati conjunctim, vel diviſim, juxta conſuetudines, & ſtabilimenta hujuſmodi Hoſpitalis, de Prioratibus, Præceptoriis, domibus, cameris, locis, & membris, ac aliis Hoſpitalis beneficiis hujuſmodi, libere diſponere.

Licentia apprehendendi propria auctoritate poſſeſſionem bonorum & locorum per alios occupatorum, & ea non reſtituentium.

§.35. Et interim (donec de illis diſpoſuerint) per ſe, vel procuratores ſuos poſſeſſionem eorumdem vacantem propria auctoritate libere apprehendere, ac illorum fructus, redditus, & proventus percipere, ac in ſuos, & Magiſtralis, & Conventualis menſarum uſus, & utilitatem convertere, & retinere poſſint, cujuſvis licentia ſuper his minime requiſita.

Loca Religionis non comprehenduntur ſub reſervationibus Apoſtolicis, ſed ſunt manualia.

§.36. Prætcrea, quod Prioratus, Præceptoriæ, & membra, ac beneficia quæcumque dicti Hoſpitalis, quæ pro tempore Curiam, ſub quibuſvis generalibus, vel ſpecialibus reſervationibus Apoſtolicis factis, & quas fieri contigerit de beneficiis Eccleſiaſticis pro tempore vacantibus, utpote ad hoſpitalitatem, & fidei tuitionem ordinata, nullatenus includantur, nec reſervata, vel effecta exiſtant, ſed Hoſpitalium pauperum, quæ ſub reſervationibus ipſis non includuntur, quoad id ſortiantur naturam.

Loca Religionis per Magnum Magiſtrum & Conventum duntaxat, & non alios, conferri debent perſonis Religionis, quæ profeſſionem jam emiſerint, & reſignationes, ſeu ceſſiones fieri nequeant, niſi in perſonis in dicta Religione profeſſis, habitum ſolitum geſtantibus.

§.37. Debeatque de illis per pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conventum prædictos duntaxat, & non alium, juxta ſtabilimenta prædicta, Fratribus dicti Hoſpitalis provideri. Reſignationes vero, ſeu ceſſiones de illis a pro tempore illa obtinentibus, etiam ſi obtinentes de dicta Militia non ſint, in favorem quarumcumque perſonarum fieri nequeant, niſi perſonæ ipſæ profeſſionem per Fratres dicti Hoſpitalis emitti ſolitam, jam emiſerint, aut illam ex tunc intra duos menſes expreſſe emittere, & habitum per eoſdem geſtari ſolitum ſuſcipere, & geſtare paratæ exiſtant; alioquin reſignationes, & ceſſiones ipſæ, & quas aliter fieri contigerit, per Nos, aut Succeſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, ac dictam Sedem, vel ejus, aut alia quacumque auctoritate de Prioratibus, Præceptoriis, membris, & beneficiis hujuſmodi reſervationes, proviſiones, collationes, commendæ, uniones, & quæcumque aliæ ſimiles, vel diſſimiles diſpoſitiones.

Exemptiones conceſſæ prioribus & militibus non ſuffragentur adverſus debita per ipſos communi ærario Hoſpitalis, & obedientiam Magni Magiſtri, & Conventus.

§.38. Et exemptiones, Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ac Magiſtri, & Conventus præfatorum obedientia, & ſuperioritate, aut debitis per eos præfato ærario reſponſionibus annuis, & aliis juribus, quacumque ratione, vel cauſa, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam cum expreſſa derogatione poſteriorum literarum quarumcumque, quæ etiam per Nos in contrarium fortaſſe fieri contigerit, nullius penitus ſint roboris, vel momenti, & habeantur prorſus pro infectis, nec cenſeatur in hac parte umquam derogatum per quaſcumque clauſulas, etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, & efficaciores, niſi dum, & quoties ipſarum poſteriorum literarum, de verbo ad verbum, vere & non per clauſulas id importantes, inſerto tenore de ipſorum S.R.E. Cardinalium conſilio derogari contigerit, nec etiam tunc niſi ad id Magiſtri, & Conventus præſatorum expreſſus accedat aſſenſus, & non aliter, nec alio modo; & ſemper in hujuſmodi, quæ ſic fient de conſilio præfato, derogationibus, cenſeatur appoſita clauſula, quod effectum ſortiantur de conſenſu Magiſtri, & Conventus præfatorum, & non aliter, nec alio modo.

Loca Religionis nonniſi in Religione profeſſis, ac habitum geſtantibus conferri poſſint.

§.39. Quodque collationes, proviſiones, commendæ, uniones, reſervationes, & aliæ diſpoſitiones quælibet, quas de eiſdem Prioratibus, præceptoriis, & membris pro tempore, per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem, præterquam apud Sedem vacantibus; alias quam in hujuſmodi perſonis, & modo prædicto fieri contigerit, etiam ſi per Nos, & pro tempore exiſtentem Romanum Pontificem fient, illis, quibus ſic fient, nullum jus, nullumque coloratum titulum tribuant poſſidendi.

6

Alienationes non fiant, & quæ factæ, juribus omnino careant.

§.40. Alienationes cenſuum, reddituum, jurium, juriſdictionum, & bonorum quorumcumque ad Prioratus, Præceptorias, domos, Hoſpitalia, beneficia & loca Hoſpitalis hujuſmodi pertinentium, ſub excom-

excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis beneficiorum obtentorum pœnis, per contrafacientes eo ipſo abſque aliqua declaratione incurrendis, de cetero ne fiant; & ſi fiant, viribus omnino careant.

Revocatio juriſpatronatus, & ſa qitas liberandi facta reſtitutione.

§.40. Et inſuper, quod jurapatronatus, & præſentandi perſonas idoneas ad Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, aliaque beneficia, & loca Hoſpitalis hujuſmodi, a quadraginta annis citra acquiſita, & in futurum acquirenda, ex quavis cauſa, præterquam ratione fundationis, & juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini, niſi prævia diligenti cognitione per locorum Ordinarios habenda, reperta fuerint ob maxime evidentem beneficiorum, & locorum hujuſmodi uecellitatem conſtituta eſſe ab eiſdem Ordinariis, in totum revocentur, & reſtituto patronis eo, quod ab ipſis propter ea datum fuerit, in priſtinam libertatem reducantur, & ex tunc (ſine tamen damno illa canonice poſſidentium) liceat Magiſtro, & Conventui præfatis, Prioratus, Præceptorias, Hoſpitalia, membra, & beneficia hujuſmodi conferre.

Prohibitio reſervationis penſionum ſuper beneficiis dicti Hoſpitalis, niſi in favorem Fratrum ejuſdem Ordinis & Religionis.

§.41. Et quod nulla penſio annua ſuper alicujus Præceptoriæ, Commendæ, vel alterius beneficii Militiæ hujuſmodi fructibus, etiam ex reſignatione in manibus Romani Pontificis, aut alia quavis probabili cauſa, niſi in perſonam dictæ Religionis & Militiæ, etiam per ipſum Pontificem reſervari, neque Commendæ, & alia beneficia dictæ Religinnis penſionibus hujuſmodi, aliter quam ut præfertur, onerari poſſint, & ſi penſiones deſuper aliter aſſignari contingat, aſſignationes ipſæ nullius ſint roboris, vel momenti, nec titulares beneficiorum hujuſmodi ad illarum ſolutiones teneantur, neque ad id cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſve pœnis compelli poſſint.

Ad Parochiales & alias dicti Ordinis Eccleſias deputari poſſunt Fratres Capellani, non obſtante, quod per abuſum, aut alias per longiſſimum tempus Presbyteris ſecularibus fuerint collatæ, aut conferri conſuetæ.

§.42. Et quod liceat Magiſtro, ſingulíſq. Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus Hoſpitalis hujuſmodi, Parochiales, ac etiam ſine cura Eccleſias, vel earum Vicarias, ſeu Capellanias perpetuas, aut Capellas, vel Altaria, ſeu alia beneficia ſimplicia ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, ratione Prioratuum, Præceptoriarum, & Camerarum Magiſtralium nuncupatarum, domorum, & aliorum beneficiorum dicti Hoſpitalis per eos pro tempore obtentorum, de jure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, aut privilegio, ſeu alias quomodolibet ſpectantia, & pertinentia, & ab ipſis Prioratibus, Præceptoriis, domibus, Hoſpitalibus, & aliis beneficiis dependentia, ſeu illis annexa, & quæ dudum Fratribus ſaltem Capellanis ejuſdem Hoſpitalis ab eiſdem Magiſtro, Prioribus, & Præceptoribus, & aliis præfatis conferebantur, a longo tamen, & forſan longiſſimo tempore citra, de cujus initio memoria hominum forſan non exiſtit, per ipſos Magiſtrum, Priores, Præceptores, Milites, & Fratres per abuſum, aut ex defectu Fratrum Capellanorum, vel aliarum perſonarum ejuſdem Hoſpitalis ad

Fratres Capellani a Presbyteris ſecularibus non differunt, niſi quo ad geſtationem Crucis ad pectus.

id idonearum, Clericis, ſeu Presbyteris ſæcularibus collata, aut conferri, & per ipſos Presbyteros vel clericos ſæculares obtineri ſolita, cum primum per quamcumque dimiſſionem illa nunc obtinentium vacaverint, ea ſcilicet quibus presbyteratus ordo annexus eſt, non aliis quam Fratribus Hoſpitalis hujuſmodi Capellanis nuncupatis, qui a Militibus presbyteris, ſeu clericis, niſi quo ad geſtationem Crucis, vel habitus dicti Hoſpitalis ad pectus non differunt, dummodo ſi Presbyteri, aut in ea ætate conſtituti, ut ad ordinem Presbyteratus promoveri poſſint, & ad id alias, etiam juxta diſpoſitionem Concilii Tridentini, idonei, & habiles ſint: reliqua vero ceteris Fratribus Militibus conferre, ac alias de illis providere, & diſponere.

Fratres Milites, quibus beneficia conferuntur, in titulum ea quoad vixerint retinere poſſunt.

§.43. Ipſique Fratres, quibus Beneficia hujuſmodi contigerit, illa, ſi ſibi canonice alias conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & in titulum, etiam quoad vixerint, retinere.

Parochialibus & aliis Eccleſiis nonniſi per Cappellanos Ordinis, etiā non profeſſos, in defectum profeſſorum, deſerviatur, qui præſentati ab Ordinariis ad requiſitionem Magiſtri, &c. admittantur.

§.44. Et quod Presbyteri, qui in dicta Religione profeſſionem non emiſerint, niſi de expreſſa licentia, vel conſenſu Magiſtri, ſeu Priorum, Præceptorum, vel Fratrum, quos id tangeret, ad deſerviendum Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac capellis Hoſpitalis hujuſmodi, Capellani ejuſdem Religionis, vel in defectum eorum Presbyteri in ea non profeſſi, dummodo tam hi, quam illi (ut præfertur) idonei ſint, & juxta decreta Concilii Tridentini hujuſmodi, per locorum Ordinarios ad requiſitionem, ſeu præſentationem dictorum Priorum, Præceptorum, & Fratrum, ad quos id pertinere compertum fuerit, abſque aliqua exactione, & oneris impoſitione, recipi, & admitti debeant.

Privilegiis religionis dumtaxat gaudeant, qui habitum ſuſceperint, & infra certum tempus profeſſionem emiſerint.

Qui gaudeant his privilegiis.

§.45. Quodque illi dumtaxat Privilegiis dicto Hoſpitali conceſſis gaudeant, qui a præfato Magiſtro, ſeu de ejus licentia habitum ſuſceperint, & profeſſionem emiſerint, ſeu de habitu ſuſcipiendo, & profeſſione hujuſmodi emittenda infra certum tempus arctati fuerint.

§.46. Nulluſque Priorum, Præceptorum, & Fratrum præfatorum, abſque mandato, ſeu licentia præfati Magiſtri, aut ſaltem ſui Prioris, ſeu Procuratoris ipſius Hoſpitalis in Romana Curia exiſtentis, privilegiis prædictis in eadem Curia uti valeat, nec illa abſque hujuſmodi licentia vagantibus ſuffragentur.

Non iniiciatur manus violenta in confugientes ad Eccleſias, religionis.

§.47. Ac manus violentæ in eos qui ad Eccleſias, ſeu Domos ejuſdem Religionis pro ſua ſalute confugerint, per quempiam iniici nequeant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Facultas deputandi Vicarium, cum facultate conferendi beneficia.

§.48. Liceat etiam Joannotto, & pro tempore exiſtenti Magiſtro, & Conventui præfatis, in ſingulis Prioratibus ipſius Hoſpitalis unum Vicarium cum facultate conferendi Præceptorias, & Domos Hoſpitalis hujuſmodi, deputare, ac penſiones, ſeu reſponſiones, & onera ſuper domibus, Præceptoriis, Leproſariis, & aliis beneficiis

Ho-

Hoſpitalis hujuſmodi imponi ſolita a quibuſcumque, etiam Clericis ſecularibus illa in Commendam obtinentibus, eorumque Colonis, & Inquilinis, etiam laicis, eo modo, quo a Fra. dicti Hoſ. exiguntur, exigere.

Et Procuratorem generalem in Romana Curia cum poteſtate conferendi beneficia etiam reſervata, affecta, vel devoluta, etiam in titulum perpetui beneficii, vel ad nutum, aut amovibiliter, etiam per viã perpetuæ unionis.

§.49. Ac in Romana Curia Procuratorem generalem cum generali, vel ſpeciali, aut limitata poteſtate, & facultate conſtituere, ſeu deputare; & in eadem Curia per ſe, ſeu dictum Procuratorem quæcumque ejuſdem Hoſpitalis beneficia cujuſcumque qualitatis exiſtentia quomodolibet, præterquam per reſignationem in manibus noſtris, & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore, aut per obitum, ſeu alias quomodocumque apud Sedem vacantia, juxta ipſius Hoſpitalis, & Militiæ ſtabilimenta, libere conferre, & de illis, de quibus jam diſpoſitum fuit de novo, de aliis vero beneficiis hujuſmodi, ſive illa tamquam privata prædia in titulum perpetui beneficii Eccleſiaſtici, ſeu etiam ad nutum, aut amovibiliter uni, vel diverſis perſonis aſſignari ſolita ſint, juxta ſolitum hujuſmodi, pro beneficiorum eorumdem natura, aut etiam, ſi expedíverit, per viam perpetuæ unionis, libere diſponere, ita tamen, quod beneficia Presbyteris deſtinata, nullatenus Militibus, ſeu Fratribus Capellanis in Presbyteratus ordine,aut tali ætate,qua ad illum canonice promoveri poſſint, conſtitutis dumtaxat conferantur.

Et concedendi antianitates ac reſignationes.

§.50. Necnon Antianitates, tam generales, quam ſpeciales ſuper eiſdem beneficiis Fratribus ejuſdem Hoſpitalis, quæ eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmatæ, & approbatæ cenſeantur, concedere: ac reſignationes dictorum beneficiorum recipere, & admittere.

Facultas ſepeliendi in eorum Parochialibus quoſcumque, etiã interdictos, dũmodo &c.

§.51. Necnon Cœmeteria in eorum Parochialibus Eccleſiis habere, & quorumcumque Chriſtifidelium cadavera, etiam ſi interdicti forent, (dummodo interdicto cauſam non dederint) ſalvo jure, ſi quo Cathedrali Eccleſiæ, aut alteri Parochiali ratione Quartæ funeralis debitum fuerit, abſque alio onere, & ſolutione Epiſcopo facienda, recipere, & ſepelire.

Exigendi donata, & legata.

§.52. Legata, & donata, tam inter vivos, quam qualibet ultima voluntate exigere, & percipere.

Recipiendi quæcumque eccleſiaſtica ſacramenta a quocumq;Catholico Antiſtite.

§.53. Necnon Prioribus, Præceptoribus, Militibus fratribus, & perſonis præfatis intra Regularia dicti Hoſpitalis loca degentibus (de ſuorum Superiorum licentia, aliis vero quo ad confirmationem ſine Diœceſani, quo ad alia vero ſine Parochialium Eccleſiarum, intra quorum limites eos degere contigerit, præjudicio, & ſervatis decretis Concilii Tridentini) liceat quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta a quocumque maluerint Catholico Antiſtite, ſive alio illa licite adminiſtrante, gratiam, & communionem dictæ Sedis habente, nihil oblato, vel ſoluto recipere.

Deferendi quæcumque Arma, ubique locorum.

§.54. Et tam ipſis, quam eorum familiaribus Arma quæcumque, & ubicumque locorum pro ſua defenſione, & hoſtium dictæ Sedis offenſione geſtare.

Audiendi cõfeſſiones, miniſtrandi ſacramenta, ac celebrandi divina pro Fratribus Capellanis, etiam tempore interdicti.

§.55. Liceat ſimiliter Capellanis ejuſdem Hoſpitalis, Priorum, Præceptorum, Militum, Fratrum, perſonarum, vaſſallorum, ſubditorum, & familiarium præfatorum intra hujuſmodi loca degentium Confeſſiones audire, & pœnitentiam ſalutarem eis injungere, ac Euchariſtiæ, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrare, necnon tempore Interdicti, dummodo illi cauſam non dederint, excommunicatis, & interdictis excluſis, clauſis januis, & ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia divina Officia celebrare.

Erigendi præceptorias, domos, hoſpitalia abſque licentia Ordinariorum locorum, quæ gaudeant privilegiis, & in quibus Ordinariorum nulla ſit juriſdictio.

§.56. Quilibet autem Chriſtifideles in quibuſvis Civitatibus, locis, Diœceſibus, præceptorias, Domos, & Hoſpitalia, ſub dependentia, & ſubiectione dicti Hoſpitalis, & Militiæ, per ejus Fratres, & Milites obtinenda, quæ iiſdem privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, conceſſionibus, & indultis, quibus aliæ dicti Hoſpitalis præceptoriæ, Domus, & Hoſpitalia utentur, fruentur, & gaudebunt, utantur, potiantur, & gaudeant, aſſignata illis congrua dote, Ordinariorum locorum, & quorumvis aliorum licentia minime requiſita; & nulla præterea (niſi uſque uno Magiſter, & Conventus Hoſpitalis hujuſmodi propriam Sedem Conventualem in aliquo certo loco habuerint) in illis Ordinariis ipſis juriſdictione, aut oneris imponendi facultate reſervata, conſtrui, & erigi faciendi, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem habeant.

Facultas teſtandi omnibus etiam miniſtris presbyteris, & beneficiatis de quibuſcumq. bonis, & ex fructibus beneficiorum acquiſitis, & inter quoſcumque conſanguineos inhabiles dummodo quintam partem hoſpitali relinquant.

§.57. Ac quod pariter liceat omnibus Prioribus, Præceptoribus, ceteriſque Militibus, ac Fratribus, & Miniſtris etiam Presbyteris, & beneficiatis ejuſdem Religionis, & Militiæ, de quibuſcumque, tam ſtabilibus, quam mobilibus bonis, pecuniarum ſummis, gemmis, & lapidibus pretioſis, aliiſque rebus cujuſcumque qualitatis, & quantitatis, ac valoris exiſtant, per eos etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum dicti Hoſpitalis dumtaxat, per eos obtentorum, ac alias undecumque, & quomodolibet, acquiſitis, & ad illos quovis modo ſpectantibus (dummodo quintam illorum partem Conventui præfato relinquant) inter quoſcumque conſanguineos, filios etiam ſpurios, & alios illegitimos, aliaſque quantumvis incapaces perſonas teſtari, ac alias etiam per codicillos, donationes inter vivos, cauſa mortis, & alia quacumque via, prout ſibi videbitur, diſponere, ac illa in pias, & non pias, alias tamen licitas cauſas erogare.

Celebrandi in habitu Põtificali, & dandi benedictionem, dummodo non ſit præſens aliquis Antiſtes, & tunc de illius licentia.

§.58. Priori autem Eccleſiæ dicti Conventus pro tempore exiſtenti, quoties ſibi placuerit, Miſſam, & alia divina Officia, in præfata, aliiſque dictæ Religionis Eccleſiis, in habitu Pontificali, cum mitra, & baculo paſtorali celebrare; ac poſt Miſſarum ſolemnia (dummodo non ſit præſens aliquis Catholicus Antiſtes, vel de illius conſenſu) ibi benedictionem Chriſti populo impartiri.

Milites, & alii non incurrunt peccatum mortale

§.59. Et inſuper, quod nullus ex Magiſtro, & Militibus, ac Fratribus pro tempore exiſtentibus, aliiſque perſonis dictæ Mili-

niſi propter inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & rebellionē a Religione.

Militiæ, & Religionis, propter ejus Regulam, Capitula, & Statuta, nunc & pro tempore edita, non obſervata, vel minus rite adimpleta, in peccatom mortale incidat, præterquam propter inobedientiam, & contumaciam pluries commiſſam, & continuam, & ab ipſa Religione rebellionem, & excommunicationis pœnæ ſibi impoſitæ, ac alios caſus, peccatum hujuſmodi ex divinis præceptis, ſacriſque Canonibus generantes.

Perſonæ religionis tempore ſumptionis habitus, & profeſſionis, atque in articulo mortis habent facultatem eligendi Confeſſorem, a quo recipiant indulgentiā plenariam, &c.

§.60. Et qood ipſi Milites, & aliæ ejuſdem Militiæ perſonæ, qui tempore ſumptionis habitus, & Profeſſionis eorum Regularium emiſſionis, atque in articulo mortis conſtituti, de peccatis ſuis corde contriti, & ore confeſſi fuerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem, cum facultate etiam eligendi ſibi dicto tempore profeſſionis, & mortis, confeſſorem ab Ordinario tamen approbatum. Ac tam Milites, & perſonæ præfatæ quam quivis alii utriuſque ſexus, qui Eccleſias domorum, & aliorum locorum Hoſpitalis hujuſmodi, ubicumque exiſtentes, ſingulis diebus Feſtivitatum, quæ in honorem D.N.Jeſu Chriſti, & Beatiſſimæ Mariæ Virginis ejus Matris, annuatim celebrantur, a primis Veſperis uſque ad occaſum ſolis Feſtivitatum hujuſmodi, devote viſitaverint, & pro pace inter Principes Chriſtianos confovenda ter orationem Dominicam, & totidem Angelicam ſalutationem recitaverint, ſeptem annorum, & totidem quadragenarum, de injunctis eis pœnitentiis relaxationem conſequantur.

Notarii tenētur ſub pœna excommunicationis notitiā dare de legatis factis Hoſpitali, & Militiæ.

§.61. Necnon quod Notarii, qui rogati fuerint de teſtamentis, vel ultimis aliis voluntatibus, in quibus aliquid diſponi contigerit in favorem, & commodum Hoſpitalis, & Militiæ, ſub excommunicationis pœna diſpoſitionem hujuſmodi, quanto citius commode poterunt, Magiſtro, & Conventui dicti Hoſpitalis, vel alteri, per quem id poterit ad ipſorum Magiſtri, & Conventus notitiam pervenire, intimare curent.

Priores, & Præceptores in Dominica Palmarum & per ejus Oct. poſſint de cōſenſu Ordinariorum confeſſiones audire, & cum confitentibus Indulgentiis, & eaſdem illis impartiri.

§.62. Necnon quod Priores, & Præceptores quorumcumque Hoſpitalium, & domorum a dicto Hoſpitali S. Lazari dependentium, & illud in caput ſuum recognoſcentium, in die feſto Dominicæ Palmarum, & per ejus octavam, ſi in ſacerdotio conſtituti fuerint, per ſe in ſuis Hoſpitalibus, ac domibus præſatis tantum, confeſſiones quorumcumque de conſenſu Ordinariorum locorum audire, & cum hujuſmodi confitentibus quibuſcumque facultatibus, & indulgentiis, ad peccatorum remiſſionem, eis auctoritate Apoſtolica conceſſis, uti, ac eaſdem illis (de licentia tamen expreſſa Magiſtri pro tempore exiſtentis, & Conventus præfati Hoſpitalis, ſingulis annis renovanda) impartiri, iidemque, aut etiam ſi in presbyteratus ordine conſtituti non ſint, alium, vel alios probos, & idoneos presbyteros, ſæculares, vel cujuſvis Ordinis Regulares per locorum Ordinarios approbatos, ad id deputare plene, & libere poſſint; aliis vero temporibus ſint ſicut alii ſacerdotes nullam a Sede prædicta facultatem habentes.

Facultas appendendi cāpanas, vel ſubſignandi animalia S. Lazaro oblata.

§.63. Poſſint etiam Nolas, ſeu Campanas porcis, ſeu aliis quibuſvis animalibus, quæ eidem S. Lazaro offerri contigerit, appendere, ſeu aliqua nota ſubſignare.

Indulgentiæ, & gratiæ Sancti Lazari nō intelliguntur ſuſpenſæ.

§.64. Necnon quod durante quacumque ſuſpenſione temporali indulgentiarum, gratiarum conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, Indulgentiæ prædictæ, ac omnes facultates, & gratiæ eiſdem Hoſpitali, illiuſque Magiſtro, Conventui, Fratribus, & Membris per Sedem præſatam conceſſæ non intelligantur ſuſpenſæ, ſed in ſuo priſtino, & vero valore, & firmitate exiſtant, & permaneant.

Facultas celebrandi divina Officia, Sacramenta miniſtrandi, ac corpora quorumcumque fidelium ſepeliendi.

§.65. Necnon ut liceat ipſis Fratribus, in eorum Eccleſiis Miſſas, & alia quæcumque divina Officia legere, vel etiam alta voce celebrare, vel per alios presbyteros idoneos celebrari facere: ac omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, & leproſis pauperibus infirmis in dictis Hoſpitalibus, pro tempore degentibus Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare, ac eorum, & (ſine tamen cujuſcumque præjudicio) aliorum quorumcumque fidelium corpora mortuorum id eligentium & petentium in Cæmeteriis, & Eccleſiis dictorum Fratrum Eccleſiaſticæ tradere ſepulturæ.

Verbum Dei prædicandi.

§.66. Ac Verbum Dei debitis, & congruis temporibus, in Parochialibus quidem Parochianis, & populo, in aliis vero Eccleſiis ipſorum pauperibus ipſis, ac leproſis hujuſmodi per ſe ipſos, ſi ſuorum Superiorum licentiam habuerint, atque ab ipſis de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, petita ab Epiſcopis, intra quorum Diœceſ. fines Eccleſiæ ipſæ conſtitutæ fuerint, benedictione, proponere: & ſi legitime impediti fuerint, per alios idoneos, ſuperiorum ſuorum, & eorumdem Epiſcoporum licentiam habentes, & in omnibus juxta formam Concilii Tridentini, proponi facere.

Cōceſſio quorumcumque aliorum privilegiorum, gratiarum, exemptionum, & aliarum facultatum cōceſſarum Hoſpitalibus, & militiis Sancti Joannis Hieroſolymitani S. Jacobi de Spatha, S. Antonii Viennen. S. Spiritus de Urbe, & Sancti Stephani in Tuſcia.

§.67. Et inſuper, quod modernus, & pro tempore exiſtens Magnus Magiſter, & Conventus: ac ſinguli Milites, & aliæ perſonæ Hoſpitalis, & Militiæ hujuſmodi poſtquam præfatam Sedem Conventualem firmaverint, ut præmiſſum eſt, omnibus, & ſingulis Privilegiis, immunitatibus, juriſdictionibus, exemptionibus, etiam per viam exceptuationis in ipſa onerum impoſitione, diſpenſationibus, indultis, conceſſionibus, diſpoſitionibus, honoribus, gratiis, libertatibus, favoribus, antelationibus, reſtitutionibus, reintegrationibus, & aliis quibuſvis gratiis hucuſque S. Joannis Hieroſolymitani, S. Jacobi de Spata, S. Stephani Militiis, ac S. Spiritus in Saxia de Urbe, & S. Antonii Viennenſis Hoſpitalibus, Religionibus, & Ordinibus, eorumque locis, perſonis, rebus, bonis, per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos, & Sedem prædictam, ſeu Concilia generalia, vel alios quoſcumque, in genere, vel in ſpecie, etiam ad Imperatorum, Regum, ac aliorum Prin-

Principum inſtantiam, vel Motu proprio, aut alias quomodolibet hactenus conceſſis, quibus Hoſpitalia, Religiones, & Militiæ hujuſmodi, eorum Magni Magiſtri, Conventus, & Fratres Milites utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti poterunt quomodolibet in futurum, pariformiter, abſque ulla penitus differentia (citra Indulgentias quæſtuarias) uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, libere, ac licite valeant, perinde ac ſi ea omnia & ſingula, prout illis conceſſa fuerunt, eorumque omnium, & quarumcumque literarum deſuper quomodolibet confectarum tenores hic de verbo ad verbum inſererentur: ita quod ſuper illis, vel eorum occaſione per ipſos Ordinarios, aut quoſvis alios moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſint, dummodo moderationibus, & limitationibus ſupraſcriptis, Concilio Tridentino prædicto non repugnent: & per hoc dictis Hoſpitalibus, & Militiis, ac juribus cujuslibet alterius tertii non præjudicetur, ac (quo ad exemptiones,) juriſdictio Ordinariorum, tam ea quæ de jure communi eis competit, quam quæ ex decretis dicti Concilii Tridentini eiſdem eſt attributa, ſemper ſalva exiſtat. Præterquam in iis caſibus, in quibus Concilium præſatum expreſſe excepit, & exemit Religionem S. Joannis Hieroſolymitani, in quibus, & hæc S. Lazari Religio, & Militia (præterquam quo ad Seminarii contributionem, excepta, & exempta pariter intelligatur.

Publicatio, & affixio privilegiorum, & aliarum literarum Apoſtolicarum, & mandatorum Magiſtri, & Conventus arctent, ac ſi perſonaliter factæ eſſent.

§.68. Præterea, quod tam præſentium quam aliarum quarumcumque literarum Apoſtolicarum, ſeu earum tranſumptorum, ac mandatorum Magiſtri, & Conventus præfatorum publicatio, & affixio in ſingulis Prioratibus, Præceptoriis, membris, & Beneficiis Religionis hujuſmodi factæ, perinde arctent, ac ſi contra contentos ſub eiſdem perſonaliter factæ eſſent, facta tamen in præmiſſis diligentia de illis perſonaliter reperiendis in dictis locis.

Fides adhibenda literis Magiſtri & Conventus.

§.69. Quodque verbis, in ipſorum Magiſtri, & Conventus literis, circa ſingulorum Fratrum Militum dicti Hoſpitalis profeſſionis emiſſionem, habitus ſuſceptionem, debitorum, & obſequiorum præſtationem, plena fides adhibeatur.

Magiſter, & Conventus poſſint privare quemcumque inobedientem, ac jura religionis non ſervantem, præſertim ſi in ſolutione annualis cenſus moroſus fuerit.

§.70. Et nihilominus, quod ſi quiſquam Priorum, Præceptorum, Militum, & Fratrum dicti Hoſpitalis, ac quicumque alius qui profeſſionem per Fratres dicti Hoſpitalis emitti ſolitam emiſerit, quandocumque pro ſervitiis Religionis, aut alias evocatus, ſeu in ſolutione jurium communis Ærarii moroſus fuerit, & citatus coram dictis Magiſtro, & Conventu perſonaliter non comparuerit, ac illis obedientiam, aliaque jura debita non præſtiterit, tempore ſibi ad id præfigendo elapſo, canonico impedimento ceſſante, habita dignitate, adminiſtratione, & beneficio, ac quocumque honore, & officio alias juxta formam ſtabilimentorum, & privilegiorum prædictorum, per Magiſtrum, & Conventum præfatos privari poſſit.

Nulla exemptio valet adverſus obedientiam Magni Magiſtri, quoties vocati comparere teneantur. Sed Magiſter, & Conventus poſſunt diſponere de beneficiis vacantibus per privationem.

§.71. Nec ulla derogatio, aut exemptio, realis vel perſonalis, ſeu alia gratia præſervativa, etiam Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus quomodolibet pro tempore facta, ſeu conceſſa, contra præmiſſa valeat, nec Magiſter, & Conventus præfati illis parere teneantur: ſed illis non obſtantibus, de Prioratu, Præceptoria, Dignitate, Officio, vel Beneficio ſic per privationem hujuſmodi vacante, juxta ſtabilimenta, & alia præmiſſa, libere diſponi, aut alia alias per eum, vel eos, ad quem, ſeu quos antianitatis, vel alio jure pertinet, acceptari poſſit.

Clauſulæ harum conceſſionum præſervativæ.

§.72. Necnon quod præmiſſis etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficacioreſque, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta, ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes, nullatenus derogari poſſit, nec quo ad illa derogatum cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, & per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus diſtinctis ſimilibus vicibus Magno Magiſtro, & Conventui præfatis intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Magiſtri, & Conventus ad id expreſſus accedat aſſenſus: & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur, ac Magiſter, & Conventus præfati ad parendum literis derogatoriis hujuſmodi, & decretis ſuper illis proceſſibus, ac illorum executoribus, & ſubexecutoribus, eorumque mandatis, & monitionibus minime teneantur, ſed literarum hujuſmodi executionem omnino impedire, nec ratione reſiſtentiæ cenſuris Eccleſiaſticis per eoſdem executores, vel ſubexecutores latis innodari poſſint.

Decretum irritans, & clauſula ſublata, &c.

§.73. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & cuilibet eorum quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debeat. Et quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane ſit.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.74. Et quo ad præmiſſa non obſtent ea omnia, quæ dictus Pius IV. Prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare.

Sanctio pœnalis.

§.75. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ratihabitionis, ſtatutorum, ordinationum, revocationis, caſſationis, irritationis, annullationis, evacuationis, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. P. An. II. die 26. Januarii.

Datum Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, ſeptimo Kal. Febr., Pontificatus noſtri Anno II.

XLIV.

Reſervatio Beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium, & declaratio quod hæc beneficia non comprehenduntur in impetrationibus, in quibus modus vacationis propter crimen hæreſis non ſit expreſſus, niſi in caſibus hic nominatis.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſæ hujus Cõſtitutionis.

CUM ex Apoſtolatus officio Nobis (meritis licet imparibus) credito, cura Dominici gregis Nobis immineat generalis, & exinde teneamur, more vigilis paſtoris vigilare, & attentius providere, ut Eccleſiis, Monaſteriis, & quibuſvis aliis beneficiis Eccleſiaſticis nunc, & pro tempore propter crimen hæreſis vacantibus, & vacaturis, tales viri eis præficiantur idonei, qui deteſtandas, ac nefarias hæreſes diabolo diſſeminante contra veræ, & orthodoxæ fidei puritatem exortas, de agro Domini extirpare, & populos ſibi commiſſos ad Catholicæ Eccleſiæ veritatem reducere, doctrina, verbo, & boni operis exemplo valeant.

Reſervatio omnium beneficiorum propter crimen hæreſis vacantium.

§.1. Præmiſſorum itaque conſideratione inducti, & aliis ad id ſuadentibus rationabilibus cauſis, nonnullis, etiam Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione, omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura ſæcularia, & quorumvis Ordinum, etiam S. Joannis Hieroſolymitani, & aliarum quarumvis Militiarum regularia quæcumq; & qualitercumque ſint, etiam ſi ſæcularia, canonicatus, & præbendæ, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel collegiatis, & dignitates ipſæ in cathedralibus, etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores, ſeu collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales, Regularia vero beneficia hujuſmodi, Monaſteria, etiam conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituræ, præpoſitatus, dignitates, etiam conventuales, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, etiam clauſtralia, ac Hoſpitalia, & præceptoriæ, & alias quomodocumque qualificata fuerint, ordinationi, & diſpenſationi noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ hac perpetuo Conſtitutione valitura auctoritate Apoſtolica tenore præſentium reſervamus.

Declaratio quod in impetrationibus beneficiorum, non comprehenduntur beneficia propter hæreſim vacantia, niſi ſpecifice ſit expreſſum &c.

§.2. Declarantes omnes, & quaſcumque impetrationes de beneficiis, ut præfertur, quomodocumque qualificatis certo modo in futurum faciendas, & obtinendas, beneficia hujuſmodi propter hæreſim vacantia, & in futurum vacatura non comprehendere, niſi ſpecialiter, & diſpoſitive vacationis modus propter crimen hæreſis expreſſus fuerit, & illum nullo ſub modo quibuſvis clauſulis, & decretis comprehendi quantumcumque generalibus in quibuſvis gratiis, & conceſſionibus per Nos, & Romanos Pontifices Succeſſores noſtros faciendis, etiam per fiat ſignatis, & conceſſis; ac decernentes omnes, & quaſcumque impetrationes de quibuſvis beneficiis, ut præfertur, qualificatis hactenus factas, & obtentas, niſi earum vigore in judicio per impetrantes crimen hujuſmodi deductum fuerit, & ſuper eo ſententiam favorabilem obtinuerint, vel dictorum beneficiorum poſſeſſionem aſſequuti fuerint, ad vacationem hujuſmodi propter crimen hęreſis ſe non extendere, & illum neminem comprehendere.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales judicari, & interpretari debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus per quoſcumque quavis dignitate, & auctoritate præditos, judicatum fuerit, decernimus.

Forma publicandi, quæ mox ſequitur.

§.4. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Fides exemplorum.

§.5. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567., ſexto Kal. Februarii, Pontificatus noſtri Anno II.

D. P. An. II. die 27. Januarii.

XLV.

Revocatio Indulgentiarum quomodolibet conceſſarum, continentium facultatem quæſtuandi, & pro quibus conſequendis porrigendæ ſint manus adiutrices. Prohibitioque de cetero quæſtuandi, & quæſtores deputandi.

Vide Concil. Trid. ſeſſ. 21. cap. ult. ubi abolito uſu quæſtorum, datur Ordinariis forma colligendi eleemoſynas.

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ET ſi Dominici gregis ſaluti ſemper intenti, ſingulis cum humilitate poſcentibus ea benigne concedere Nos, & Prædeceſſores noſtri ſtuduerint, per quæ peccatorum mole depoſita, ſalus ipſis ſuccedat, & hoſtis humani generis ſervitute ereptas animas lucrifaciant Altiſſimo, qui eas Nobis ſua bonitate commiſit; id tamen propenſiori

ſiori ſtudio Nos præcavendum eſſe cenſeamus, ne cujuſvis Indulgentiæ, remiſſionis, vel facultatis obtentu, Chriſtifideles procliviores ad illicita in poſterum committenda reddantur, aut felicitas veniæ eis peccandi tribuat incentivum, & exinde clavium auctoritas deducatur in contemptum, & Chriſtifideles quamplurimum ſcandalizentur.

Cauſæ revocationis.

§.1. Sane cum ad auditum noſtrum ex diverſis mundi partibus quamplurimæ querelæ perlatæ fuerint, quod vigore diverſarum Indulgentiarum, & facultatum per Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, vel auctoritate noſtra, tam fabricæ noſtræ Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ S. Joannis Lateranenſis de Urbe, ipſiuſque Eccleſiæ, necnon S. Joannis, & S. Lazari Hieroſolymitani, ac S. Spiritus in Saxia, & S. Joannis Lateranen. ac S. Jacobi Incurabilium, de eadem Urbe, necnon S. Elmi, & S. Bovis, ac S. Gothardi, & Leuguzioni, necnon S. Nicolai, & S. Bernardi Montis Jovii, necnon S. Leonardi, ac S. Marthæ, necnon Sanctiſſ. Crucifixi Siracuſan., ac S. Mariæ de Monte Serrato, Hoſpitalibus, ac etiam S. Sebaſtiani prope, & extra muros dictæ Urbis, necnon Sancti Antonii de Sancto Antonio Viennen. Diœceſis, & Redemptionis captivorum nuper Neapoli inſtituto Monaſteriis, illorumque, ac diverſis aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, Militiis, Confraternitatibus, Societatibus, & piis locis conceſſarum, multi quæſtores ex eiſdem Indulgentiis lucrum temporalem tantum quærentes, nominibus fabricæ Eccleſiarum, Hoſpitalium, Monaſteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Societatum, & piorum locorum prædictorum in diverſis Civitatibus, & Diœceſibus quæſtas facere, Confratres deſcribere, Capellas, & Oratoria erigere, illiſque erectis Indulgentias hujuſmodi communicare, & in diverſis gradibus a jure prohibitis diſpenſare, ac plura etiam concedere, quam eis vigore facultatum prædictarum licitum ſit, ipſique lucro intenti, pecuniaſque potius, quam Chriſtifidelium ſalutem quærentes, ac eiſdem Indulgentiis ſic abutentes, quæſtum ex illis particularem facere conantur, varioſque, & diverſos Quæſtores, Commiſſarios, Procuratores, Receptores, Theſaurarios, Factores, Nuncios, & alios miniſtros conſtituere, qui non ſolum ſupradicta, ſed etiam plura alia eis numquam conceſſa facere, & concedere, necnon locorum Ordinarios, illorumque in ſpiritualibus Vicarios generales, & Officiales, ac Miniſtros, Eccleſiarumque, & Ordinum Prælatos, Superiores, & perſonas, quæſtas hujuſmodi impedientes cenſuris Eccleſiaſticis innodare, & alias in pluribus graviter excedentes in Divinæ Majeſtatis offenſam, ac ſuarum, & Chriſtifidelium animarum perniciem, ac Ordinariorum, perturbationem, & piarum mentium ſcandalum, præſumant.

Revocatio indulgentiarum continentium facultatē quæſtuandi, & pro quibus conſequendis porrigendæ ſunt manus adjutrices.

§.2. Nos qui Deo propitio gregis Dominici, meritis licet inſufficientibus, curam gerimus, & illum ſpiritualis Theſauri elargitione cupimus ipſi Deo reddere acceptabilem, ex præmiſſis, & aliis rationabilibus cauſis animum noſtrum moventibus, fel. record. Calliſti Quarti, Clementis VII., Pauli III. Julii ſimiliter III., & diverſorum aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, Motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera noſtra voluntate, & deliberatione, omnes, & ſingulas Indulgentias, etiam perpetuas, & peccatorum remiſſiones fabricæ, & Eccleſiæ hujuſmodi, necnon S. Joannis Hieroſolymitani, etiam pro conſtructione, & ædificatione illius novæ Civitatis prædictis, in quibuſvis aliis Hoſpitalibus, Monaſteriis, Eccleſiis, Domibus, Militiis, Ordinibus, etiam Mendicantium, Congregationibus, Confraternitatibus, & Univerſitatibus, & piis locis, illorumque Ordinibus, Capitulis, & Conventibus, Magiſtris, Superioribus, & tam ſæcularibus, quam quorumvis, etiam Mendicantium Ordinum Regularibus perſonis, tam ſingulariter, quam univerſaliter per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam hoc, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ex quibuſvis, etiam urgentiſſimis cauſis, etiam cauſa redemptionis captivorum, & alias quomodolibet conceſſis: pro quibus conſequendis manus ſunt porrigendæ adiutrices, & quæ quæſtuandi facultatem quomodolibet continent, illarum omnium tenores, formas, derogationes, & decreta præſentibus pro expreſſis habentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus vacuamus.

Prohibitio deputandi quæſtores, aut faciendi quæſtus niſi de ſpeciali licentia Papæ.

§.3. Et inſuper perpetuo hac noſtra valitura Conſtitutione decernimus, quod ex nunc de cetero, ſub indignationis noſtræ pœna, prætextu Indulgentiarum, & facultatum per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu ſimili, ac Sedis Apoſtolicæ Legatos, & alias quomodolibet conceſſarum, & quas a Nobis, & Sede prædicta in poſterum verbo, literis, aut quavis alia ſcriptura, etiam manu noſtra ſignata, etiam cum clauſula, quod ſola ſignatura ſufficiat, etiam in favorem fidei, aut Cruciatæ ſanctæ, vel cujuſcumque alterius piæ cauſæ etiam privilegiatæ concedi quomodolibet contigerit, nullus quavis etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, & Patriarchali, aut majori dignitate, etiam Cardinalatus honore, ſeu etiam regali, vel temporali excellentia præfulgeat, audeat, vel præſumat quæſtas facere, aut Nuncios, Quæſtores, Commiſſarios, Theſaurarios, Receptores, pro illis recipiendis in dictis Hoſpitalibus, Eccleſiis, Domibus, Monaſteriis, Militiis, & aliis ſupranominatis, vel pro eis, aut illorum nominibus alibi conſtituere, & deputare, niſi de ſpeciali licentia, & ex certa ſcentia noſtris, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, de qua per literas noſtras

Digitized by Google

ſtras, & ejuſdem Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, locorum Ordinariis, vel eorum in ſpiritualibus Vicariis, ſeu Officialibus derogationem præſentis noſtræ Conſtitutionis illius tenore, de verbo ad verbum inſerto expreſſe continentes.

Decretum irritans.

§.4. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, conſtare debeat.

Executorum deputatio.

§.5. Mandantes in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus, & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in Civitatibus, & Diœceſibus ſuis, præſentes noſtras literas publicare, & obſervare debeant: roganteſque omnes, & ſingulos Principes ſæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales, eiſque per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti in remiſſionem peccatorum ſuorum iniungentes, quatenus in præmiſſis eiſdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis aſſiſtant, & ſuum auxilium, & favorem præſtent, cum auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon fabricæ Eccleſiæ, Hoſpitalium, Monaſteriorum, Militiarum, Confraternitatum, Ordinum, Capitulorum, Conventuum, aliorum locorum prædictorum, & quorumvis illorum membrorum, Eccleſiarum, etiam Cathedralium, & Metropolitanarum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis, & præſertim S. Joannis, & S. Lazari, ac S. Spiritus in Saxia Hoſpitalium, necnon S. Antonii de S. Antonio, & Sanctorum Nicolai, & Bernardi Montis Jovii Monaſteriis, ipſorumque Monaſteriorum Hoſpitalibus, ſingulorumque eorum Conventibus, Superioribus, & perſonis præfatis, per quoſcumque Rom. Pontifices Prædeceſſores, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac quavis etiam imperiali, vel Regali conſideratione, vel inſtantia, & alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, non autem per clauſulas generales, idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe volumus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Juſſio publicandi.

§.7. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Fides tranſumptorum.

§.8. Et quia difficile foret eaſdem præſentes ad ſingula quæque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum tranſumptis, &c.

Nulli ergo omnino &c.

D.P. An II. die 8. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567., ſexto Idus Februarii, Pontificatus noſtri Anno II.

XLVI.

Confirmatio gratiarum, & indultorum Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum, cum aliorum Privilegiorum elargitione.

De hujus Congregationis inſtitutione, & aliis ejus gratiis videnda eſt Conſt.X. Clem.VII. Exponi. *Tom.IV. Par.I. fol.*47. *& alia Conſt. ejuſdem XLVI.* Dudum. *fol.*104.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Prœmium.

AD immarceſcibilem vitæ æternæ coronam, ad quam fortes Chriſti athletæ non adverſus carnem, & ſanguinem præliantes, ſed contra ſpirituales antiqui hoſtis nequitias, & hujus mundi tenebrarum principatus, aſſiduo fidei clypeo, & ſcuto bonæ voluntatis armati, lumbiſque præcinctis colluctantes, rejectis vanitatibus, & illecebris indefeſſe aſpirant, & quo optatum finem tutius conſequantur, Religionis arcem, unde inimicorum inſultibus, dante Domino, ſecurius reſiſtere, & hoſtilia tela propulſare queant, animoſe aſcendunt, elevantes oculos mentis noſtræ, paterna pietate, & benevolentia ex noſtri Paſtoralis Officii debito non ab re jugiter inducimur, ut tranquillo eorum ſtatui, quantum cum Deo poſſumus prompte conſulamus, & his quæ propterea facta eſſe dignoſcuntur, auctoritatis noſtræ adiiciamus firmitatem, aliaſque deſuper opportune provideamus pront perſonarum, & temporum qualitate, penſata, conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

§.1. Dudum ſiquidem fel. rec. Clemens Pa-

Clemens VII. iſtamCongregationem approbavit, ut in rubr.

Papa VII. Prædeceſſor noſter ſibi pro parte, &c. *Omittitur quia hæc Bulla eſt quæ citatur in rubr.*

Et in alia Bulla ibidem cit. privilegia conceſſit.

§.2. Et deinde pro eadem parte, eidem Clementi Prædeceſſori etiam expoſito, quod ipſi, &c. *Omittitur quia ipſa Bulla eſt citata in rubr.*

Paulus III. decrevit quod major pars VocaliumCapituli, ubique repræſentaret totum Capitulum cum omnimoda poteſtate ſuper Præpoſitos, & alios, ſed ejus Bulla non poſui ut hic ſufficienter relatam.

§.3. Ac poſtmodum recol. mem. Paulus Papa III.ſimiliter Prædeceſſor noſter vivæ vocis oraculo eidem Paulo IV. Prædeceſſori qui etiam tunc in minoribus conſtitutus tit. S. Sixti Presbyter Card. erat per eumdem Paulum III. Prædeceſſorem facto, eidem Congregationi Clericorum Regularium inter alia. Quod major pars habentium vocem in Capitulo, in quocumque loco commoraretur, repræſentaret totum Capitulum Congreg. Clericorum Regularium hujuſmodi; & ubicumque vocalium major pars foret, ſemper repræſentaret Capit. Generale, & haberet in ipſa Congregatione Clericorum Regularium ſuper Præpoſitos omnes, & Superiores Sacerdotes, & alios profeſſos in ſpiritualibus, & temporalibus, poſt Sanctam Sedem Apoſtolicam cui immediate ſubiiciebantur, ſupremam juriſdictionem, & poteſtatem, donec Capitulum Generale ſolemniter celebraretur.

Et Vocalium numero pari exiſtente, ibi eſſet Capitulum ubi vocalium eſſet antiquior.

§.4. Et ſi vocales in Eccleſiis, & locis eorumdem Congregationis Regularium pares numero forent, ibi ex gratia, & privilegio intelligeretur adeſſe Capitulum repræſentans Generale, ubi foret vocalis, qui antiquior eſſet omnibus aliis vocalibus, qui in locis particularibus pares numero forent.

Et d. Capituli jus eſſet ſupremum, quibuſcumq; neceſſitatibus & Superiorum translationibus &c. providendi.

§.5. Capitulumque hujuſmodi haberent in prædictis Congregatione Clericorum Regularium jus ſupremum: & quandocumque in Eccleſiis, & locis prædictis, omnibus caſibus, & neceſſitatibus providere poſſent; & maxime ſuperveniente cauſa de Superiore caſſando, transferendo, & de novo creando, quocumque nomine appellaretur, ut in ſpiritualibus, & temporalibus libere adminiſtraret.

Qui Superiores anno durarent.

§.6. Quodque tempus ſuæ adminiſtrationis non poſſet ultra annum prorogari, & omnibus Congregationis Clericorum Regularium gaudere privilegiis.

Præpoſitorum que & eorum Loca tenentium eadem eſſet auctoritas, & tempus adminiſtrationis non computaretur triennio Prælaturæ.

§.7. Et generaliter quicquid poſſent Propoſiti per Privilegia, poſſent etiam eorum Locatenentes. Et ſi ille, qui ut Superior adminiſtraſſet, in Præpoſitum erigeretur, tempus, quo ſine titulo Præpoſituræ adminiſtraviſſet, non impediret quo minus poſſet ſicut ceteri Præpoſiti uſque ad triennium confirmari.

Et Præpoſituris vacantibus Capit.Præpoſitis Congregationis, dat auctoritatem.

§.8. Ac etiam tempore, quo contingeret, per lapſum anni officia Præpoſitorum vacare, ſupradictum Capit. ſcribere poſſent Præpoſitis ſub hac, vel ſimili forma. Licet officium Præpoſituræ, tunc tali die vacaret, tamen ut Superior non deſiſtas in ſpiritualibus, & temporalibus libere, ut antea adminiſtrare, donec aliter fuerit proviſum, proviſioque ſuum ſortiatur effectum.

Antiquiorque in voce ſuccederet ipſo jure Præpoſituræ vacanti per lapſum anni.

§.9. Necnon quod antiquior in voce, qui in loco eſſet, ſuccederet ipſo jure Præpoſituræ vacanti per lapſum anni, ceſſum, vel deceſſum Præpoſiti, & gauderet omnibus privilegiis Congregationis Clericorum Regularium hujuſmodi, donec per Capitulum Generale, vel repræſentans Generale de alio Superiore, vel aliter provideretur, & obſervaretur, ut dictus antiquior, ut ſupra adminiſtraret in cauſa abſentiæ, vel infirmitatis ipſius Præpoſiti, niſi ipſe Præpoſitus aliter providiſſet,

Laici etiam venientes ad Religionem uterentur veſtibus clericalibus, & abſq; earum mutatione admitterentur ad profeſſionem, omnibuſq; privilegiis Congregationis gauderent.

§.10. Quodque laici ad Congregationem venientes, ſi videretur eos non divino officio mancipandos, uterentur veſtibus Clericalibus, quæ tamen ſecundum conditionem locorum, & perſonarum honeſtæ cenſerentur, eiſque tempore probationis ſimpliciter aſſignatæ, ad profeſſionem trium votorum more eorumdem Congregationis, ſine tamen veſtium mutatione, & benedictione admitti. Ac omnibus privilegiis prædictis gaudere poſſent dicta auctoritate conceſſit, & declaravit.

Julius III. prædicta omnia confirmavit, ſed ejus Bullā uti ſimpliciter confirmatoriam nō poſui.

§.11. Ac poſtea pro parte quondam Boniſacii Presbyteri Alexandrini ejuſque ſociorum Congregationis Clericorum Regularium hujuſmodi, inclitæ mem. Julio Papæ etiam III. Prædeceſſori noſtro expoſito, quod ipſi qui in locum Pauli Prædeceſſ. & Cajetani hujuſmodi ſucceſſerat, ut literę prędictæ firmius permanerent, & inviolabiliter obſervarentur, cupiebant illas ab eodem Julio Prædeceſſore approbari, & innovari, idem Julius Prædeceſſor eorum ſupplicatioibus in ea parte inclinatus, conceſſiones, & ſtatuta, ac ordinationes, necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis ſingulas literas prædictas, etiam per ſuas in ſimili forma Brevis ſub die 10. Junii Anoo Domini 1551. Pontificatus ſui Anno II. expeditas literas approbavit, & innovavit, illiſque perpetuæ, & validæ firmitatis robur adjecit, ac illa omnia, & ſingula obſervari, & Boniſacio, & ſociis præfatis, & eorum ſucceſſoribus Clericis regularibus ſuffragari, ipſoſque illis perpetuis futuris temporibus uti, frui, potiri, & gaudere poſſe, necnon ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decrevit.

Paulus IV. Bullā Julii III approbavit, & privilegia Congreg. de Somaſca, & hujus Congr. a Paulo III. unitarum communivit, ſed hæc Bulla eſt etiam prætermiſſa quia plene hic relata.

Tu ſcias hanc unionem non præſtitiſſe, & de Congreg. Somaſca, vide in Pauli III. Conſt. XXVII Tom. IV. P. I. Ex injuncto. *fol.* 173.

§.12. Et deinde prædictus Paulus IV. Prædeceſſor divina favente clementia ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptus, Motu proprio, per ejus cedulam dictas in forma Brevis præfati Julii Prædeceſſoris literas præinſertas habentem, ſub Dat. videlicet 7. Idus Octob. Pontificatus ſui Aono I., quædam per cedulam ipſam declarata, & Capitula, ac ipſas literas, & omnia in eis contenta, necnon curam, & adminiſtrationem Coogregationis de Somaſca eiſdem Congregationi Clericorum Regularium, per prædictum Paulum III. Prædeceſſorem commiſſam, etiam ad hoc ut illorum, & de Somaſca Congregationis hujuſmodi, ac omnes illorum perſonæ omnibus, & ſingulis privilegiis, & prærogativis, ac aliis quibus utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, & gaudere poſſent, quomodolibet in futu-

Digitized by Google

ſuturum, ad invicem, & alter alterius, & e converſo, uti, potiri, & gaudere, licite poſſent, & valerent, Apoſtolica auctoritate approbans, confirmans, & innovans, illiſque perpetuæ, & validæ firmitatis robur adiiciens, & illa omnia, & ſingula obſervari, & eis ſuffragari, eoſque perpetuo illis frui, & gaudere, & ita judicandum fore, ſublata quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ac irritum, & inane eiſdem, quicquid ſecus attentari contigerit.

Facultatemque adminiſtrandi Sacramenta in omnibus Eccleſiis conceſſit.

§.13. Decernens Congregationi Clericorum Regularium, ac tunc, & pro tempore exiſtentibus Clericis Regularibus præfatis, ut ipſi, qui idonei fuerint Euchariſtiæ Sacramentum, in omnibus & ſingulis etiam ad eos non ſpectantibus Eccleſiis quibuſcumque utriuſque ſexus Chriſtifidelibos debite, etiam uon per eos ſed alios confeſſis, & alias, ut moris eſt, adminiſtrare.

Privilegiaque Societatis Jeſu, dedit.
Hæc vide in Pauli III. Conſt. XXXI Regiminj Tomo IV. Par. I. fol. 185. cum ibi notatis.

§.14. Ipſique, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, indulgentiia, prerogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis dilectis filiis Societati de Jeſu Almæ Urbis noſtræ, tam in ſpiritualibus, qnam temporalibus, in ſpecie, vel in genere, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & dictam Sedem quomodolibet conceſſis, & concedendis, & quibus Societas hujuſmodi, tam in vita, quam mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & injunctarum pœnitentiarum relaxationes, & ipſius Euchariſtiæ adminiſtrationem, & alias quomodolibet utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant, ſimiliter ipſi Congregatio, & Clerici Regulares uti, potiri, & gaudere libere, & licite poſſent, & valerent, ac illorum omnium participes eſſe deberent, conceſſit, & indulſit. Privilegia quoque, indulgentias, prærogativas, & alia omnia eiſdem Societati, ut præfertur, etiam communicative conceſſa, ad Congregationem, & Clericos Regulares præfatos extendit, & ampliavit, ipſiſque, ut omnia, & ſingula tam per eoſdem Clementem VII. Paulum III. quam Julium etiam III. Prædeceſſores eis conceſſa. & per eumdem Paulum III. etiam Prædeceſſorem, & alios ex tunc in poſterum concedenda privilegia, gratiæ, indulgentiæ, prærogativæ, exemptiones, & indulta toties reintegrata, confirmata, & innovata, ac in priſtinum ſtatum reſtituta eſſe cenſerentur, quoties per eumdem Paulum IV. Prædeceſſorem, & Sedem prædictam alia quæcumque privilegia, aliis Congregationibus, & quorumvis Ordiuum Religioſis, & Monacis conceſſa, & concedenda reintegrari, confirmari, vel innovari, & in priſtinum ſtatum reſtitui contingeret, etiam conceſſit, & indulſit, cum decreto, & clauſulis, ac alias certis modo, & forma tunc expreſſis, &c.

Hic modo Pōtifex omnia prædicta confirmat.

§.15. Cum autem ſicut accepimus, &c. Motu proprio, &c. prædicta omnia præſentium tenore confirmamus, approbamus, & innovamus, &c.

§.16. Et inſuper eiſdem Congregationi Clericorum Regularium, tam Romæ, quam Venetiis, & Neapoli; ac alias ubique locorum degentium, ac illius nunc, & pro tempore exiſtentibus Clericis præfatis, ut ipſi, & eorum ſinguli, qui Præpoſiti fuerint quorumcumque, qui, Congregationem hujuſmodi ingreſſi juxta illorum ritum profeſſionem per eoſdem Clericos Regulares emitti ſolitam ſolemniter emittere voluerint, in eorum, & cujuslibet ipſorum profeſſionis emiſſionis, ſeu alio anteriori die quocumque, eorum confeſſionibus, per dictos Præpoſitos, aut eorum aliquem diligenter auditia, ipſos, & eorum ſingulos ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, ac quacumque per eos eatenus quomodolibet contracta irregularitate, & peccatis aliis quatumcumque gravibus, & enormibus, per ipſorum, & eorum ſingulos uſque ad dictam diem quomodolibet perpetratis, commiſſis, & incurſis, etiam ſi talia ſorent, de quibus hic ſpecialis, & expreſſa mentio habenda, & propterea dicta Sedes merito conſulenda eſſet. Necnon privationis, excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, & quibuſvis aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis in eos, a jure, vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus profitendos ipſos tunc quomodolibet innodatos, & ut tales declaratos, & publicatos eſſe reperiri contigerit, ſine tamen alicujus præjudicio in quibuſcumque etiam prædictæ Sedi Apoſtolicæ reſervatis caſibus, præterquam tamen contentis in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta, hujuſmodi Apoſtolica auctoritate prædicta alias in ſuperius dicta forma plene abſolvere, & totaliter liberare, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere, ac cum ipſis, & eorum quolibet ſuper irregularitate per ipſos, & eorum quemlibet iude, ac etiam quia ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis ligati miſſas forſan, ac alia divina Officia, non tamen in contemptum clavium celebraverint, aut alias ſe in eis immiſcuerint per pridem uſque tunc, ac etiam ex quocumque eorum defectu, & impedimento, non tamen ex omicidio voluntario proveniente, ac alias quomodolibet contracta. Quodque his præmiſſis, & aliis non obſtantibus, in ſuis, quos antea ſuſceperunt etiam presbyteratus ſacris Ordiuibus, & quando in illis ant aliquo, vel aliquibus eorum adhuc non fuerint tunc promoti, ad illos omnes etiam ſacros, & presbyteratus ordines hujuſmodi, alias tamen rite promoveri, & in eis promoti etiam in altaris miniſterio in dictis, & aliis quibuſvis Eccleſiis atque locis miniſtrare libere, & licite valeant, diſpenſare, & ab illis, & eorum quolibet omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam ex præmiſſis circa eos quomodolibet inſurgentem, & per ipſos contractam penitus abolere. Necnon eos, & quemlibet ipſorum in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa quomodolibet erant, ſtatum, & alias juxta ſupradictam formam reſtituere.

Propoſitoque dat facultatem abſolvendi venientes, ac hanc Religionem, a quibuſcumque caſibus non reſervatis in Bulla Cœnæ Domini.

§.17. Et tam Præpoſiti, quam ceteri omnes

Clericiſque auctoritatem impartitur, adminiſtrandi Sacramenta, omnibus intra habitationes Congreg. exiſtentes, & etiam ceteris in caſu neceſſitatis.

omnes Clerici, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentes, Congregationis hujuſmodi, nunc & pro tempore exiſtentes, qui tamen presbyteri fuerint, Euchariſtiæ etiam pro viatico, ac etiam conſtitutis in articulo mortis, ac extremæ Unctionis ceteris Clericis, & Fratribus Congregationis hujuſmodi, ac etiam mercenariis, famulis, operariis, & ſervis eorumdem Congregationis, ac quibuſvis Hoſpitibus, etiam ſæcularibus, & extraneis, quos in locis, vel habitationibus Congregationis hujuſmodi tunc reperiri contigerit, etiam in mortis articulo, & quoties de illo dubitari contigerit, etiam Diœceſan. locorum, & Sacerdotum curatorum quorumcumque, etiam in quorum Civitatibus, & Diœceſibus, ac Eccleſiarum Parochis reſpective, Eccleſiæ, & loca ipſorum Congregationis nunc, & pro tempore fuerint, aut aliorum quorumcumque licentia minime petita, nec obtenta: & in caſum quo non daretur ſpatium petendi talem licentiam propter repentinam neceſſitatem etiam quibuſcumque aliis perſonis, quæ in hujuſmodi neceſſitate intra Eccleſias, Collegia, domos, & habitationes Congregationis prædictorum reperiri contigerit, ac extra illa aliis quibuſvis infirmis etiam in mortis articulo conſtitutis, ubique in cauſa neceſſitatis ſupradictæ, etiam nulla ad hoc per eos petita, nec eis conceſſa licentia cujuſvis Sacerdotis Curati, pœnitentiæ Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrare poſſint.

Ad proceſſiones non poſſe cogi decernit.

§.18. Ac etiam eiſdem, & aliis Clericis Regularibus Congregationis hujuſmodi, Romæ, Venetiis, Neapoli, ac alias ubique locorum degentibus, cum ipſi fere totos dies in orationibus, ac Miſſis, & aliis divinis Officiis dicendis tranſigant, & frequenter ipſos ab audiendis pœnitentium confeſſionibus eſſe, & verbum Dei populo prædicare oporteat. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ipſi ſicut alii, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo vivunt, ad cum ceteris Urbis noſtræ, & Neapolit. prædictarum, ac aliarum Civitatum, Terrarum, & locorum, in quibus dictæ eorum Eccleſiæ, domus, & loca ſunt, & erunt quomodolibet in futurum, perſonis Eccleſiaſticis, tam ſæcularibus, quam præfatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum Regularium proceſſionaliter, in eorum proceſſionibus publicis, vel privatis, etiam ſolemnibus, aut extra illas de per ſe incedendum minime teneantur, nec ad id etiam ſi certæ perſonæ hujuſmodi, tam de jure, vel ſtatuto, quam uſu, & conſuetudine, ac alias quomodolibet aſtringantur inviti, quavis etiam Apoſtolica auctoritate cogi, moneri, vel compelli, nec propterea aliquibus Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis innodari, vel ligari poſſint.

Indulgentias eiſdem elargitur.

§.19. Ac etiam ſingulis ex ipſis, qui tam in eorum propriis Eccleſiis, & locis exiſtentes, quam etiam quoties ac quamdiu pro quibuſvis rebus, & cauſis de ſuorum Congregat. Regularium hujuſmodi Superiorum licentia juſſu, commiſſione, vel mandato, propriis Eccleſiis, vel domibus abſuerint, & ad quævis alia Civitates, Oppida, Terras, & loca declinare, & eos illibi eſſe, ac etiam permanere contigerit, quadrageſimalibus, & quibuſvis aliis anni temporibus, atque diebus ſtationum Baſilicarum, & Eccleſiarum d. Urbis, & extra illius muros, atque dictis eorumdem Congregationis, & aliis quibuſcumque Eccleſiis, & locis, illaque, & illa viſitantibus conceſſarum Indulgentiarum, propriam Eccleſiam, ſive Oratorium, aut unam aliam Civitatum, Oppidorum, Terrarum, & locorum ad quæ ut præmittitur, declinaverint, & ubi permanſerint, aut in eis quinque, vel quatuor, ſi tot extent, aut pauciora altaria devote viſitando, & ſemel Pſal. *Miſerere*, &c. & Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam, & Symbolum Apoſtolorum, pro felici ſtatu, & conſervatione militantis Eccleſiæ, & exaltatione fidei Catholicæ, noſtra quoque, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pont. quorumcum. proſperitate recitando, omnes, & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones viſitantibus Baſilicas, & alias præfatæ Urbis, & extra illius muros ad id deputatas, ac ipſorum Congregationis, & aliorum quorumcumque, tam in Urbe, & Neapolit. quam aliis Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis ſitas Eccleſias viſitantibus conceſſas conſequantur, quas conſequerentur, & conſequi poſſent ſi ſingulis temporibus, & diebus ſupradictis Baſilicas, & alias Urbis prædictæ, ac extra illius muros, necnon in Neapolit. & aliis Civitatibus, Oppidis, Villis, & locis præfatis ſitas Eccleſias perſonaliter viſitarent, ac omnia, & ſingula, quæ pro hujuſmodi Indulgentiis conſequendis quomodolibet requiruntur, adimplerent, Apoſtolica auctoritate prædicta concedimus, & indulgemus, ac etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulas præſervativas hoc ſtatu ap-ponit.

§.20. Decernentes præſentes noſtras literas, quæ ad plenam probationem præmiſſorum omnium, & ſingulorum, itaut nulla probatio in contrarium admittatur, ſufficiant, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri debeat, ac eadem præmiſſa, ſeu eorum aliqua de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, ſeu impugnari non poſſe, ſed ſemper valida, & efficacia exiſtere, ac eiſdem Congregationi, & illius Regularibus Clericis, & aliis perſonis ſuffragari, & ſub nullis, etiam totum earumdem præſentium tenorem in ſe continentibus revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, aut aliis alterationibus, ſimilium, vel diſſimilium confirmationum, conceſſionum, & gratiarum, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialiter, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſten. ea quibuſvis cauſis, etiam juſtiſſimis pro tempore quomodolibet factis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis excipi, ac quoties illæ ema-

nabunt toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & plenarie reintegrata exiſtere, & cenſeri, & ita per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, ut præfertur, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, ſententiari, & definiri debere, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores deputat.

§.21. Quocirca Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopo Neapolitano, Placentin. ac Amerin. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta mandamus quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte Congregationis, & illius Clericorum Regularium, ac aliarum perſonarum prædictorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque & cuilibet ipſorum in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, illoſque, & quemlibet eorum eis pacifice frui, & gaudere, non permittentes illos, vel eorum quempiam per quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§.22. Non obſtantibus piæ mem. Bonifacii VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœc. niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœc. ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede Apoſtolica deputati extra Civitatem vel Diœc. in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere quoquomodo præſumant, & duabus dietis in Concilio Generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur. Necnon aut regulis noſtris de unionibus, & illarum confirmationibus committendis ad partes, vocatis, quorum intereſt, ac de Indulgentiis ad inſtar non concedendis. Necnon Lateranen. Concilii noviſſime celebrati, ſi opus ſit, ac aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſupradictis, & omnibus aliis, quæ ſinguli Prædeceſſores præd. in dictis eorum cedulis, literis, & ſupplicatione voluerunt non obſtare, & quæ revocarunt, quibuſque derogarunt, cum perpetui deſuper ſilentii impoſitione, & inhibitione, alias prorſus ſimilibus modo, & forma ſopradictis. Quibus etiam omnibus, & ſingulis etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione alias de illis, eorumq; totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a præfata ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptis credi jubet.

§.23. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet adhibeatur, & illis ſtetur etiam in judicio & extra, quæ eiſdem literis adhiberetur, ſi in medium exhibitæ forent, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, avocationis, extinctionis, perpetui ſilentii, impoſitionis, approbationis, confirmationis, innovationis, adjectionis, conceſſionis, indulti, ſtatuti, ordinationis, decreti, mandati, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An. II. die 13. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo ſeptimo, Id. Februarii, Pontificatus noſtri Anno III.

XLVII.

Provincia Hiberniæ Fratrum Ordinis Prædicatorum variis ornatur Privilegiis.

Ex Bull. Ord. Fr. Prædicat. Tom. 5. p. 149.

PIUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PRo ſuſcepti a Nobis regiminis Officio, ea, quæ ordinibus, & locis Regularibus, eorumque perſonis, pro felici, & tranquillo ipſorum ſtatu, & Sede Apoſtolica provide conceſſa fuiſſe dicuntur, ut firmius ſubſiſtant, libenter, cum a Nobis petitur, noſtro præſidio communimus, & etiam ſuadente rerum, & temporum qualitate, illa eis indulgemus, quibus ſubnixi poſſint in ſuo regulari inſtituto, ad Dei laudem, & Religionis Chriſtianæ incrementum, ſtabilius permanere.

Diplomatis cauſa.

§.1. Sane pro parte dilecti filii Guillelmi Macannecbini, Ordinis Fratrum Prædicatorum profeſſoris, in Regno Hiberniæ ori-

oriundi, apud Sedem prædictam perſonaliter conſtituti, & dilectorum filiorum, & Priorum, & Fratrum univerſarum Domorum dicti Ordinis, in eodem Regno conſiſtentium nominibus Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod inter alia privilegia, & indulta, quibus diverſi Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, prædictum Ordinem, necnon illius Priores, Fratres, Domos, & loca in dicto Regno conſiſtentia, diverſimode ornarunt, illud quoque eis ſpecialiter conceſſerunt, quod dictarum Domorum in eodem Regno fundatores, ac alii, ſuas ibi ſepulturas eligentes a ſolutione tertiæ partis canonicæ nuncupatæ, & Adminiſtrationis Epiſcopalis ratione funeris Parochialium Eccleſiarum Rectoribus illarum alias obvenientis, necnon oblationis candelarum, & quorumcumque aliorum jurium, ratione hujuſmodi funerum quomodolibet debitorum, liberi, & exempti ſint, & eſſe cenſeantur; Quodque Fratres domorum hujuſmodi, omnes, & ſingulas decimas ratione feudorum ipſis Domibus per eaſdem fundatores, ac quoſcumque alios Chriſtifideles relictorum libere exigere, & percipere poſſint, prout in literis Apoſtolicis deſuper confectis plenius continetur. Pro parte dicti Guilelmi, etiam dictis nominibus aſſerentis, quod Rectores præfati, necnon locorum Ordinarii, Cathedralium Eccleſiarum Prælati, & Superiores, ac diverſi alii, multa in dies gravamina Prioribus, Fratribus, domibus, & locis prædictis ſuper hujuſmodi privilegiis in eorum uſu inferunt, & jacturas, quin etiam ab eo tempore, quo dictum Regnum hæreticorum Nationis Angliæ audacia, & Scholis infeſtari cæptum eſt, dicti Rectores, & Superiores, nonnulla ſepulcra, lapides, & alia Monumenta fidelium defunctorum, quæ in dictis domibus, Eccleſiis, & locis conſtructa erant, inde in ſuas quiſque Eccleſias violenter aſportarunt, eademque indebite uſurpant, & detinent, in non modicum Ordinis, Domorum, & Fratrum Prædicatorum vilipendium, detrimentum, & jacturam,

Privilegia.

Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegiis, & indultis prædictis, pro eorum ſubſiſtentia firmiori, etiam noſtræ protectionis robur adiicere, & alias illorum ſtatui, tranquillitati, & indemnitati in hac parte plenius conſulere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conceſſio Privilegiorum.

§.2. Nos igitur qui cunctos Ordines, & Religioſa loca, ad Fidei Catholicæ firmamentum in tutelam inſtituta, in ſuis juribus, & privilegiis, quantum in Nobis eſt, juvare, & confovere, eiſdemque omni, quo poſſumus, auxilio ſubvenire tenemur, prædictum Guillelmum, alioſque Fratres a quibuſvis Excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon privilegiorum, & Indultorum prædictorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, prædicta, necnon omnia, & ſingula alia privilegia, gratias, immunitates, conceſſiones, & indulta Ordini, & domibus, & Fratribus prædictis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros hujuſmodi quomodolibet conceſſa, cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac prout ab ipſis Prædeceſſoribus conceſſa ſunt, innovamus, & perpetuæ firmitatis vinculo communimus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem. Inſuper Priores, Fratres, Domos, & loca præfata, univerſumque Ordinem in Regno prædicto, ac omnia, & ſingula ipſorum Fratrum, & Ordinis, terras, villas, & loca ab omni juriſdictione, & ſuperioritate quorumcumque Ordinariorum, Rectorum, & Vicariorum prædictorum, ac quorumvis aliorum, & etiam utriuſque ſexus homines in terris, villis, & locis Ordinis hujuſmodi, & illius Fratrum, degentes, ab omnibus decimis, oblationibus, & aliis quibuſcumque oneribus ordinariis, & extraordinariis, per Ordinarios, Rectores, ac Vicarios prædictos, alioſque Clericos Sæculares, ac quorumvis Ordinum aliorum Regulares, de facto impoſitis, & imponendis, & per eos petitis, ſeu etiam quomodolibet prætenſis, ac exigi ſolitis, & inſolitis, novis, & antiquis, penitus, & omnino, in perpetuum eximimus, & liberamus; diſtrictius inhibentes prædictis omnibus ſingulis Rectoribus, Ordinariis, Prælatis, Superioribus, ceteriſque tam Sæcularibus, quam quorumvis Ordinum Regularibus, necnon laicis etiam utriuſque ſexus in eodem Regno exiſtentibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, & conditionis fuerint, quibus præſentes Literas, vel eorum exempla authentica præſentabuntur, ſub excommunicationis majoris ac ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, per quemlibet contrafacientem eo ipſo incurrendis, ne prædicta impedire, aut Priores, & Fratres prædictos, in perſonis, rebus, & bonis, publice, vel occulte moleſtare, nec etiam ſepulturas in dictis Eccleſiis, & locis eligentium, primas oblationes, ultimum vale nuncupatas, in detrimentum dicti Ordinis exigere audeant quoquomodo, vel præſumant. Quin etiam ipſis univerſis, & ſingulis ſub eiſdem pœnis præcipimus, ut omnia, & quæcumque monumenta, ligna, lapides, res, & bona mobilia, per eos, ſeu eorum anteceſſores, quibuſcumque Domibus, Eccleſiis, Capellis, & ceteris Regularibus locis Ordinis, & Regni hujuſmodi a quocumque tempore citra abſtracta, ablata, uſurpata, & detenta, & ad domos Eccleſias, & loca hujuſmodi ſpectantia, & pertinentia Ordini, Domibus, Eccleſiis,

& Fratribus prædictis ſtatim reſtituere procurent.

Præſentium obſervantia, & firmitas.

§.3. Decernentes præmiſſa omnia, & ſingula ſuos effectus plenarie ſortiri, nec Priores, Fratres, Domos, aut loca prædicta, nec ſepulturam ibi eligentes, nec eorum perſonas deinceps ſuper eis, aut eorum aliquo per locorum Ordinarios, Rectores, Superiores, Prælatos, & alios præfatos, vel quoſcumque alios turbari, vel impediri. Quinimmo ipſos Rectores, Ordinarios, Superiores, & Prælatos, ad obſervationem inviolabilem præmiſſorum teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & pecuniariis compelli, ac præſentes literas, nullo umquam tempore, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quopiam defectu notari, vel impugnari poſſe, nec ſub quibuſvis, etiam illarum totum tenorem in ſe continentibus revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut derogationibus per Nos, aut Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, vel Sedem prædictam, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, ac etiam Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, & aliis Conſtitutionibus editis, & edendis, comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, ac de novo conceſſas eſſe, & cenſeri. Sicque per quoſcumque Judices Ordinarios, & delegatos in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his per quoſcumque quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dari executores.

§.4. Quo circa venerabili Fratri noſtro Epiſcopo Roſſanen., ac dilecto filio Mauritio Macgirum Abbati Monaſterii B. Mariæ de Majo Ciſtercien. Ordinis Limiricen. Diœceſis, ac Theſaurario Eccleſiæ Carthaginen. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Priorum, & Fratrum prædictorum, ſeu alicujus eorum, deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum ſingulis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia, & ſingula firmiter obſervari, ipſoſque Priores, & Fratres præſentibus literis, necnon Privilegiis, exemptionibus, gratiis, immunitatibus, aliiſque omnibus, & ſingulis ſupradictis, perpetuo, ac pacifice frui, & gaudere: Non permittentes, eorum quempiam per Rectores, Ordinarios, Superiores, Prælatos, & quoſcumque deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, eorum arbitrio moderandas, aliaque opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras ipſas, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato &c.

Obſtantium derogatio.

§.5. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, ultra unam Dietam, a fine ſuæ Diœceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedant, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, aliquis auctoritate præſentium, ad judicium non trahatur, aliiſque Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Domorum, & Ordinis prædictorum juramento &c. ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illis ac etiam prædictis Rectoribus, Ordinariis, Superioribus, Prælatis, ac quibuſvis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque aliis decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam vim, & effectum impedientibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi Rectoribus, Ordinariis, Prælatis, & Superioribus prædictis, vel quibuſvis aliis, communiter, vel diviſim a dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Clauſulæ.

§.6. Nulli autem &c. noſtræ abſolutionis, approbationis, confirmationis, innovationis, commutationis, ſuppletionis, exemptionis, liberationis, præcepti, Decreti, Mandati, & inhibitionis infringere &c. Si quis &c.

Dat. die 16. Febr. 1567. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quartodecimo Kal. Martii, Pontificatus noſtri Anno II.

Con-

XLVIII.

Ex Bull.Ord. Fr.Prædicat. Tom.5.p.151.

Confirmatio concordiæ, & conſuetudinis Majoricenſium Fratrum ejuſdem Ordinis ſuper modo ſepeliendi ſine interventu Parochi.

PIUS PAPA QUINTUS
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EA, quæ concordia inter quaſcumque præſertim religioſas perſonas facta fuiſſe dicuntur, ne in recidivæ contentionis ſcrupulum relabantur, ſed firma perpetuo, & illibata perſiſtant, libenter, cum a Nobis petitur, approbamus, & confirmamus, ac alias deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Diplomatis cauſa.

§.1. Exhibita ſiquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum S. Dominici, & S. Franciſci, tam obſervantium, quam clauſtralium nuncupatorum, & Carmelitarum, ac S. Spiritus, Sanctiſſimæ Trinitatis, Ordinum, Monaſteriorum in Civitate, & Inſula Majoricen. reſpective exiſtentium Priorum, ac Fratrum, petitio continebat, quod cum ipſi, & eorum ſinguli, ab immemorabili tempore citra, vel ab ipſorum Monaſteriorum primæva fundatione, in pacifica, & quieta poſſeſſione, vel quaſi exiſtant, deferendi cum Cruce elevata proceſſionaliter, ac ſepeliendi per ſe ipſos tantum abſque interventu aliquorum clericorum ſæcularium, in eorum Eccleſiis corpora defunctorum, qui inibi ſepulturam eligerent, quod forſan ex eo provenit, quia in principio quod dicta Civitas, & Inſula hujuſmodi infidelibus expugnatis per Chriſtianos occupata fuerat, ut ex antiquiſſimis ſcripturis apparet, Fratres, & præſertim Ordinis S. Dominici, ante clericos ſæculares chriſtiana pietatis ſemina, Sacramenta miniſtrando, & mortuos ſepeliendo, ſparſerunt.

Concordatum inter partes.

§.2. Et licet ex conceſſione felicis recordationis Sixti PP. IV. Prædeceſſoris noſtri dictis Fratribus, præſertim S. Dominici, fuerit indultum, ut corpora defunctorum poſſint proceſſionaliter cum Cruce elevata in eorum Monaſteriis ſepelire, ubi hoc conſuetum foret, prout hactenus fuit conſuetum, & obſervatum in dictis Civitate, & Inſula, extet tamen etiam de præmiſſis concordia inter Rectores Parochialium Eccleſiarum, & duos tunc Epiſcopos ipſius Inſulæ inita, eademque concordia fuerit auctoritate Apoſtolica confirmata, & ſimiliter a tempore immemorabili uſitata, per quam apparet, dictum jus ſepeliendi ipſis Fratribus concedi, prout conſtat de d. concordia, quoad Fratres S. Dominici hujuſmodi per authentica inſtrumenta, licet quoad Fratres aliorum Ordinum ſolummodo fragmenta quædam dictorum inſtrumentorum diſperſim reperiantur. Cumque ſtante dicti Juris ſepeliendi poſſeſſione immemorabili, & ſtabilita concordia, auctoritate Apoſtolica confirmata, non debuiſſent Priores, & Fratres dictorum Ordinum in ſua antiquiſſima poſſeſſione præmiſſa perturbari, nihilominus in conſilio Provinciali in Civitate Valentina noviſſime celebrato dictum jus ſepeliendi dictorum Ordinum Fratribus fuerit ſublatum in maximum ipſorum præjudicium, & contra omnem juris æquitatem, cum Concilii Provincialis non ſit tanta vis, ut jus commune vincat, & concordias maxime laudabiles, & ab immemorabili tempore obſervatas tollat, & ſicut eadem petitio ſubjungebat, ſi dictum jus ſepeliendi a dictis Fratribus tollatur, ipſi in tantam devenirent mendicitatem, ut cogerentur ſua Monaſteria deſerere, non ſine maxima divini cultus diminutione, qui per dictos Fratres in Inſula præfata decoratur, ſequereturque ſcandalum incolarum, dum præcipue memores erunt beneficiorum tempore peſtis præteritæ per eos a Fratribus prædictis receptorum circa ſepulturam, & Sacramentorum adminiſtrationem, deſerentibus tunc clericis Civitatem Majoricen., & propterea Priores, & Fratres prædicti, & eorum ſinguli cupiant eodem Concilio Provinciali in Civitate Valentina, ut præfertur, celebrato non obſtan. concordias, & immemorabiles conſuetudines circa jus præfatum ſepeliendi, ipſis, ut dicitur, competens a Nobis confirmari.

Confirmatio concordiæ.

§.3. Quare pro parte dictorum Priorum & Fratrum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut concordias, & conſuetudines circa jus ſepeliendi hujuſmodi Apoſtolica auctoritate confirmare, atque in præmiſſis, opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui pacem, & tranquillitatem inter quoſcumque vigere, & augeri noſtris potiſſimum temporibus, ſinceris exoptamus deſideriis, eoſdem Priores, & Fratres, & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon concordiarum, & conſuetudinum prædictarum, ac inſtrumentorum, & documentorum, aliarumque ſcripturarum deſuper quomodolibet apparentium & inde ſecutorum quorumcumque veriores, ac totos tenores præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, concordias, & conſuetudines circa dictum jus ſepeliendi hujuſmodi, aliaque præmiſſa, Priores, & Fratres præfatos quomodolibet concernentia, necnon inde ſequuta, & ſequenda quæcumque, ipſis Prioribus, & Fratribus, & eorum Succeſſoribus, & Conventibus, quoad ea tantum, quæ decretis Concilii Tridentini non repugnant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis plenariæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, omneſque, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint quomodolibet in eiſdem, ſupplemus, illaſque, & illa validas, & efficaces, validaque, & efficacia fuiſſe, & eſſe, & perpetuo fore,

ac ſuos

ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & obtinere, necnon ab omnibus inviolabiliter, & ad unguem perpetuo obſervari debere, dictoſque Priores, & Fratres, & eorum Succeſſores ſuper jure, & poſſeſſione, ac uſu ſepeliendi, aliiſque præmiſſis, omnium, & ſingulis per quoſcumque, quavis, etiam Apoſtolica, vel ordinaria auctoritate dicti Concilii Provincialis in Civitate Valentina celebrati, aut quavis alio prætextu, quomodolibet inquietari, moleſtari, vel impediri nullatenus unquam poſſe, neque debere, & ſic ab omnibus cenſeri, ac ita per quoſcumque, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes Iudices, & perſonas, quavis auctoritate, ubique judicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicādi, decidendi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoq. quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decer. ac declaramus.

Deputatio executorum.

§.4. Quo circa dilectis filiis Abbati S. Bernardi de la Real, Ciſtercien., ac Priori de Vall de Moſſa, Cartuſien., Ordinum Monaſteriorum, Majoricen. Diœceſis, ac Archidiacono Eccleſiæ Majoricen., & eorum cuilibet, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, Prioribus, & Fratribus, Conventibus, & Succeſſoribus præfatis, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſten., faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari, ipſoſque Priores, Fratres, Conventus, & Succeſſores, ac omnes & ſingulos alios, quos eædem præſentes literæ quomodolibet concernunt, illis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, ſeu quemcumque alium contra præſentium literarum earumdem tenorem, modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari. Contradictores &c. remedia, appellatione &c. & conſtito eis ſummarie, de non tuto acceſſu, citationes quaſlibet, etiam per edictum publicum, decernendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas, quoties eis videbitur, etiam iteratis vicibus aggravando, & auxilium brachii &c.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus Concilio Provinciali præfato, aliiſque præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifatii PP. VIII., etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii Generalis de duabus dictis edita, & aliis Apoſtolicis, ac etiam in Provincialibus, & Synodalibus, & Generalibus Conciliis editis, & edendis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibuſvis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento &c. ſive ſi aliquibus communiter, vel diviſim &c. non poſſint per literas Apoſtolicas non facient., & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. die 14. Febr. 1567. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 14. Februarii 1567., Pont. noſtri Anno II.

XLIX.

Erectio Cathedralis Eccleſiæ Bolonien. in Galliis cum gratiarum, & prærogativarum elargitione.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Divinæ Majeſtatis arbitrio ſuper univerſas Orbis Eccleſias conſtituti ex tradita Nobis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnes in id mentis noſtræ conatus intendimus, ut fides Catholica, ſine qua nemo ſalutis æternæ viam ingredi poteſt, etiam novorum, ubicumque uſus poſſit, Præſulum inſtitutione uſquequaque integra, & illibata permaneat, ſed eo demum ſollicitudo, Nos impenſius urget, cum veteres hujuſmodi Præſulum Sedes hoſtilitate faciente indigne jacere videntur, nec propriis in locis reparari poſſint, ut in aliis accomodationibus aliæ inde novæ ſicut Populorum ſalus, & Catholicorum Regum devotio poſtulat, ſalubriter ordinentur, ac in eis Paſtores idonei deputentur, quorum opera, & vigiliis Chriſtiana Religio in ſuo ſolido ſtatu valeat feliciter conſervari.

Poſt bellum inter Henricum IV. Galliæ, & Philippum II. Hiſpaniæ Reges conventu eſt de ſupprimendo Epiſcopatu Morinen., ejuſque dividenda Diœceſi.

§.1. Cum igitur poſtquam inter claræ memoriæ Henricum ſecundum Francorum, & chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Catholicum Hiſpaniæ Regis, conventum fuerat, quod olim Civitas Morinen. prius expugnata, & everſa deinceps, non reſtitueretur, ſed illius Eccleſia Cathedralis, atque Diœceſis univerſa, necnon utriuſque beneficia, proprietates, cenſus, decimæ, juriſdictiones, & jura omnia, in duas partes, cum beneplacito Sedis Apoſtolicæ dividereutur, ut ſcilicet earum altera Franciæ, altera vero inferioris Germaniæ futura eſſet, Pius Papa Quartus Prædeceſſor noſter ejus rei cauſa ſuppreſſa, & extincta dicta Morinen. Eccleſia prædictam partem inferiori Germaniæ deſignatam partim Ipren. partim vero Audomaren. Eccleſiis Cathedralibus, earumque Civitatibus, & Diœceſibus, jam in dicta olim Diœceſi Morinen. & parte inferioris Germaniæ prædictæ eadem auctoritate inſtitutis perpetuo aſſignaverit.

Pius IV. partem inferiori Germaniæ unitam Eccleſiis Ipren., & Audomaren. addixit.

Pius V. ſuppreſſa Abbatia B. Mariæ Oppidi Bolonien.

§.2. Nos etiam chariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli Francorum Regis Chriſtianiſſimi precibus adducti hoc inſigne opus ad Dei laudem, & Eccleſiæ Catholicæ exaltationem abſolvere intendentes, habita ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, de illorum conſilio Monaſterium, beatæ Mariæ Oppidi Bolonien. Ordinis Sancti Auguſtini olim prædictæ Morinen. Diœceſis, in quo ſeptem vel octo dumtaxat Canonici degunt, per obitum quondam Joannis, dum viveret, ipſius Monaſterii Abbatis, extra Romanam curiam ante decennium defuncti, aut alias certo modo Abbatis regimine deſtitutum, & in eo nomen, & titulum

lum Abbatis, dignitatiſque Abbatialis, necnon omnia, & ſingula Prioratus, dignitates, Officia, canonicales portiones, & loca ejuſdem, ac tam in eodem illiuſque Eccleſia, quam etiam, ab illo dependentibus Prioratibus, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis ordinem, ſtatum, & eſſentiam regulares, remanentibus tamen, in ipſo Monaſterio dictis ſeptem vel octo Canonicis, in ſuis habitu, & regula, cum canonicali portione, quoad vixerint, ſeu donec ad alia hujuſmodi loca regularia ſponte, ac canonice tranſierint, auctoritate prædicta tenore præſentium perpetuo ſupprimimus, & extinguimus.

In Epiſcopatum erigit, & ſub concordatis Franciſci I. comprehenſā declarat.

§.3. Ac prædictum Oppidum populoſum quippe, & celebre agro, & anona fæcundum, commeatuque commodum, in Civitatem, Eccleſiam vero Monaſterii hujuſmodi, in Cathedralem deinceps Bolonien. nuncupandam, ſub invocatione ejuſdem beatæ Mariæ, Archiepiſcopi Remen. pro tempore exiſtentis ſuffraganeam futuram, & ſub concordatis olim inter Sedem Apoſtolicam prædictam, & cl. mem. Franciſcum primum, Francorum Regem ſuper nominatione perſonarum certis tunc expreſſis modo, & forma qualificatarum, ad Eccleſias Cathedrales Regni Franciæ pro tempore vacantes, per Regem Franciæ, pro tempore exiſtentem Romano Pontifici facienda initis comprehenſam, quemadmodum olim Eccleſia Morinen. prædicta erat, Sedemque Epiſcopalem, pro uno Epiſcopo, per dictum Regem Franciæ eidem Pontifici, ſeu Sedi Apoſtolicæ, etiam hac prima vice & futuris deinceps temporibus vigore, ſeu prætextu dictorum concordatorum nominando, qui illi præſit, & in perfectam Cathedralis Eccleſiæ formam ordinet, & redigat: Abbates, Prælatos, & ceteros ſuæ Diœceſis ad Synodum convocet, evellat, deſtruat, plantet, erigat, edificet, omniaque, & ſingula Officia, & jura Epiſcopalia habeat, & exerceat, cum ſuis Capitulo, menſa Epiſcopali, & Capitulari, ceteriſque omnibus Cathedralibus, & Pontificalibus inſignibus, necnon juribus, juriſdictionibus, privilegiis, exemptionibus, prærogativis, honoribus, gratiis, favoribus, & indultis realibus, perſonalibus, & mixtis, quibus aliæ illarum partium Eccleſiæ Cathedrales, earumque Præſules, Capitula, & perſonæ quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & tenore prædictis erigimus, & inſtituimus.

Eidem aſſignat Diœceſim.

§.4. Ipſique Eccleſiæ, ſic erectæ, & illius Præſuli prædicto Bolonien. pro Civitate, & partem illam univerſam olim Diœceſis Morinen. quæ in diviſione prædictæ Franciæ evenit, cum decanatibus, Parochialibus, & aliis Eccleſiis, ac etiam Monaſteriis, Prioratibus, & locis, cum ſuis perſonis ſecularibus, & regularibus pro Diœceſi, necnon utriuſque Cives, & incolas Eccleſiaſticos, & laicos, pro Clero, & populo perpetuo aſſignamus.

Dignitates in ea inſtituit.

§.5. Ceterum ut ipſa Eccleſia Bolonien. in reliquis omnibus ſuis partibus perfecta, & abſoluta ſit unum decanatum, duos Archidiaconatus, unam Cantoriam, unam Theſaurariam, & unam Pœnitentiariam dignitates, ſeptemdecim Canonicatus, & ſeptemdecim præbendas, necnon Capellanias, ceteraque omnia beneficia, & Officia, quæ in dicta olim Morinen. Eccleſia erant, & in ipſa diviſione parti Franciæ, ac futuræ Cat. Eccl. obtigerunt, eorumque omnium perſonas, ad dictam Eccleſiam Bolonien. transferimus, ac Epiſcopali Duacen. & dimidiam Inſulen. præbendas Epiſcopales nuncupatas.

Dotem præfigit.

§.6. Ac tam illi, quam etiam Capitulari menſis prædictis, necnon Fabricæ dictæ Eccleſiæ Bolonien. omnia, & ſingula prædia, proprietates, dominia, cenſus, feuda, Emphiteotica, decimas, & primitias, ceteraque bona, fructus, redditus, juriſdictiones, actiones, & jura earum ſingulis per eamdem partitionem deſignata, ac etiam Abbatialem, & Conventualem menſas ſuppreſſi Monaſterii hujuſmodi pertinentia, videlicet quæ Abbatiali, & Epiſcopali, quæ vero Conventuali menſæ erant, ac etiam ſuppreſſorum beneficiorum portionum, & locorum hujuſmodi bona, fructus, jura, & actiones Capitulari menſis prædictis, ita tamen ut dictis Canonicis, regularibus defunctis, vel inde translatis, ut præfertur, Quatuor alii Canonicatus, & quatuor præbendæ in dicta Eccleſia Bolonien. ex ipſius menſę Capitularis ponentibus, pro totidem Canonicis ipſius Eccleſiæ omnino conſtituantur, determinatuſque numerus unius, & viginti Canonicatuum, & præbendarum eſſe debeat, uno tamen, & una certis uſibus, juxta dictæ diviſionis formam aſſignatis, in perpetuum applicamus, & appropriamus.

Collationes Dignitatum, & Beneficiorum a quo ſint facienda.

§.7. Necnon Collationes, proviſiones, præſentationes, & omnimodas alias diſpoſitiones, Prioratuum, dignitatum, Perſonatuum, Adminiſtrationum, Officiorum, Parochialium, & aliarum Eccleſiarum, necnon Capellarum, Capellaniarum perpetuarum, Hoſpitalium, ceterorumque omnium, & ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, necnon præſentationes, & electiones ad illa, confirmationes, & inſtitutiones in eis, Juſque univerſum conferendi, prout in prædicta diviſione ſpecificata, diſtributa, & declarata ſunt, & etiam quondam Epiſcopi, & Capituli, aliarumque perſonarum olim Eccleſiæ Morinen. fuerunt, præterea illas, quæ quondam Abbatis, & Conventus ſuppreſſi Monaſterii hujuſmodi communiter, vel diviſim erant, Epiſcopo, & Capitulo, ac univerſis, & ſingulis perſonia Eccleſiæ Bolonien. hujuſmodi, videlicet quæ olim Abbatis deinceps Epiſcopique vero Conventus extiterunt poſt hac Capituli.

Clauſulæ.

§.8. Nulli ergo &c. hanc paginam noſtræ ſuppreſſionis, extinctionis, erectionis, inſtitutionis, aſſignationis, translationis, applicationis, appropriationis, & conceſſionis infringere &c.

Dat. die 5. Martii 1567. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, quinto Nonas Martii, Pontificatus noſtri Anno II.

Forma

L.

Forma expediendi literas Apoſtolicas ſuper gratiis reſignationum beneficiorum Eccleſiaſticorum.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium. COgit Nos neceſſitas, ut novam futuris aliquot hujus Curiæ negociis formam imponere curemus. Quo circa dilectis filiis S. R. E. Vice-Cancellario, literarum Apoſtolicarum Abbreviatoribus, & in illarum expeditione dicto Viccecancellario aſſiſtentibus, Summatori, ceteriſque omnibus id expeditionis munus, in Curia, & Camera Apoſtolica, & ubicumque gerentibus, tenore præſentium, auctoritate Apoſtolica mandamus.

Forma proviſionis primæ. §.1. Ut deinceps ſuper omnibus gratiis, & conceſſionibus Apoſtolicis, de quibuſvis beneficiis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus, etiam apud Sedem Apoſtolicam vacantibus, diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatis, in quibus addita fuerit clauſula. Et in forma dignum, literas Apoſtolicas expediant in eadem forma, quæ aut ad Epiſcopum Diœceſanum, aut ad Vicarium Generalem, aut ad Officiales ejuſdem Epiſcopi disjunctive, ad electionem impetrantis dirigantur, cum limitationibus, & clauſulis infraſcriptis, videlicet, de Parochialibus Eccleſiis, vel earum Parochialibus Eccleſiis dumtaxat, & per reſignationem vacantibus in dictis literis, poſt verbum mandamus, ut ſi ſibi conſtiterit, quod dictus N. reſignans, ſi in ſacris Ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode vivere poſſit, ac per diligentem examinationem, per te adhibitis examinatoribus ad hoc, a Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſtic ſint, ubi eſſe debent, in Diœceſana Synodo deputati, ſin autem abſque illis faciendam dictum I. reſignatarium, ad hoc idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Eccleſiam prædictam, cujus, &c. & inferius poſt verba. Cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, eidem Joanni, quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, etiam per mutuum concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia provideri petentibus, penitus excluſis, infra triginta dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferas, & aſſignes, &c.

Secunda. In ceteris vero literis de quibuſvis aliis beneficiis, per eamdem reſignationem vacantibus ſimiliter, poſt verbum mandamus, inſeratur, ut ſi ſibi conſtiterit, quod ſi dictus N. quatenus in ſacris Ordinibus conſtitutus exiſtat, aliunde commode vivere poſſit, ac per diligentem examinationem dictum I. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictam, quorum &c. Et inferius poſt verbum, pertinentiis ſuis, eidem I. intra 30. dies poſtquam præſentes literæ tibi præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferas, &c.

Tertia. Propterea in omnibus mandatis proviſionum, ſeu commendis, de quibuſcumque beneficiis, & Monaſteriis, per ſimilem reſignationem, ſeu ceſſum vacantibus, ad finem, ante clauſulam decreti irritantis, addatur hæc clauſula, videlicet, Ceterum ne dum prodeſſe ſtudemus, aliqua forte irrepat iniquitas in exitium animarum, tu attente his circumſpicias, an ex prædictæ N. & I. prædictorum ſuper dicta reſignatione, vel ceſſione, ut fuerit, quam Nos nullo hucuſque vitio laborare deprehendimus, intercеſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel etiam corruptela, Nos eum, &c.

Quarta. In reliquis autem proviſionibus, & commendis quorumcumque curatorum, & ſimplicium beneficiorum, ſæcularium, & regularium prædictorum, etiam reſervatorum aliter quam, per reſignationem quovis modo vacantibus, videlicet quoad Parochiales Eccleſias, vel earum perpetuas vicarias dumtaxat, poſt verbum mandamus, ut ſi per diligentem examinationem, per te adhibitis examinatoribus ad hoc, ut ſupra uſque oneramus, Eccleſiam prædictam, cum omnibus juribus, & pertinentiis ſuis eidem Jo. intra triginta dies, &c. conferas.

Quinta. Et ſimiliter in omnibus aliis eadem forma ſervetur omiſſa clauſula adhibitis examinatoribus.

Sexta. Et deinde ſuper omnibus hujuſmodi literis, etiam aliæ literæ executoriæ dari debeant, directe vel ad Metropolitanum, vel uni ex propinquioribus Epiſcopis, ſive eorum Vicario, vel Officiali, disjunctive, aut nomine dignitatis Epiſcopi expreſſe, quando alii executores ſuper hoc a Nobis dati pro tempore adfuerint. Videlicet pro Parochialibus Eccleſiis per reſignationem vacantibus in hunc modum, videlicet, Fratri Archiepiſcopo N. ſalutem, &c. Hodie cum dilectus filius N. nuper Parochialis Eccleſiæ Rector N. & N. Diœceſis, dictam Eccleſiam, quam tunc obtinebat, per certum Procuratorem ſuum, ad id ab eo ſpecialiter conſtitutum, in manibus noſtris ſponte, & libere reſignaſſet, Noſque reſignationem hujuſmodi duxiſſemus admittendam, venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, ut ſi conſtaret, quod N. in ſacris Ordinibus conſtitutus exiſteret, aliunde commode vivere poſſet, ac per diligentem examinationem per eumdem Epiſcopum adhibitis examinatoribus ad id a Concilio Tridentino deſignatis, ſi iſthic ſint, ut eſſe debent, in Diœceſana Synodo deputati, ſin autem ſine illis faciendam, dilectum filium N. Clericum dictæ Diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, clauſulam prædictam, per reſignationem eamdem tunc vacantem, & antea diſpoſitioni Apoſtolicæ reſervatam, etiam ſi illa alias quoviſmodo, aut ex alterius cujuſcumque perſonæ vacaret, cum illis forſan annexis, ac omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, prædicto Jo: quibuſcumque aliis ſeſe ad examen prædictum, & per mutuum concurſum admitti, & ſibi de dicta Eccleſia provideri petentibus penitus excluſis, intra triginta dies poſtquam

quam dictæ literæ præſentatæ fuerint, auctoritate noſtra conferret, & aſſignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fraternitati tuæ, &c. mandamus, ut ſi dictus Epiſcopus eamdem Eccleſiam intra prædictos triginta dies ipſi Jo. non contulerit, & aſſignaverit, tu illis elapſis poſtquam tibi conſtiterit, quod dicto Jo. ſi in ſacris Ordinibus conſtitutus extitit, aliunde commode vivere poſſit, ut præfertur, ac ſolertem examinationem a te, etiam adhibitis tribus, vel pluribus aliis probis, & peritis viris, quam primum facien. prædictum N. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, prædictam Eccleſiam cum annexis, ac juribus, & pertinentiis ſupradictis eidem N. quibuſcumque aliis hujuſmodi concurrentibus prorſus excluſis, dicta auctoritate conferre, & de illa etiam providere procures, inducens per te, vel alium, ſeu alios ipſum N. vel procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem Eccleſiæ, ac annexorum jurium, & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illi de Eccleſiæ annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & de obventionibus univerſis integre reſponderi, contradictores, &c. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis volumus non obſtare, aut ſi pro tempore exiſtenti Epiſcopo N. vel quibus aliis, communiter, vel diviſim, Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſit per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Ceterum tu attente iſtic circumſpicias, an ex parte N. & I. prædictorum ſupradictæ reſignationi, ut fieret interceſſerit ſimoniæ labes, aut alia illicita pactio, vel alia corruptela. Dat. &c.

Sexta. In ceteris vero beneficiis prædictis per ſimilem reſignationem vacantibus, ut ſupra. Venerabili Archiep. N. ſalutem. Hodie cum dilectus filius F. nuper Canonicus B. Canonicatum, & præbendam Eccleſiæ B. quos tunc obtinebat, per certum Procuratorem ſuum, &c. ut ſupra duxiſſemus admittendum, venerabili fratri noſtro Epiſcopo N. per alias noſtras literas dedimus in mandatis, ut ſi ei conſtaret, quod dictus F. ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus eſſet, aliunde commode vivere poſſet, ac per diligentem examinationem dilectum filium N. Clericum N. diœceſis ad id idoneum eſſe reperiret, Canonicatum, & præbendam præfatos per reſignationem eamdem tunc vacantes, & antea Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervatos, etiam ſi illi alio quovis modo, aut ex alterius cujuſcumque perſona vacaret, cum illis forſan annexis, & plenitudine juris canonici, & omnibus juribus, & pertinentiis ſuis, prædicto Jo. intra triginta dies poſtquam dictæ literæ deputatæ forent, auctoritate noſtra conferret, & aſſignaret, prout in dictis literis plenius continetur. Quocirca fratrernitati tuæ &c. mandamus, ut ſi dictus Epiſcopus eoidem Canonicatum, & præbendam intra prædictos triginta dies ipſi Jo. non contulerit, & aſſignaverit, tu illis elapſis, poſtquam tibi conſtiterit, quod dictus F. ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus ſit aliunde commode vivere poſſit, ut præfertur, & per ſimilem examinationem quamprimum faciendam præfatum Jo. idoneum eſſe repereris, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Canonicatum, & præbendam prædictos cum omnibus annexis de plenitudine juris Canonici, ac omnibus juribus, & pertinentiis prædictis, eidem Jo. conferre, & de illis etiam providere dicta auctoritate procures, vel inducens per te, vel alium, ſeu alios ipſum Jo. vel Procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem Canonicatus, & præbendæ, ac annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet detentore, ac faciens illum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad præbendam hujuſmodi in dicta Eccleſia in Canonicum recipi, & in fratrem, ſtallo in Choro, & loco in Capitulo dictæ Eccleſiæ, cum juris Canonici plenitudine aſſignatis, ſibique de Canonicatus, & præbendæ, ac annexorum eorumdem fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integre reſponderi. Contradictores, &c. Non obſtantibus omnibus, quæ in dictis literis volumus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi pro tempore exiſtente Epiſcopo, & dilectis filiis Capitulo B. vel quibuſvis, &c. mentionem. Ceterum tu attente iſthic circumſpicias. &c. Dat. &c.

Septima. Aliis autem proviſionibus, ſeu commendis hujuſmodi beneficiorum alias vacantibus, alia forma executoria concipiatur, quæ literæ congruunt principali.

Octava. Similiter quando Vicario, vel Officiali prædicto hujuſmodi literas, tam pro principali, quam pro executoria dirigi contigerit, communis eis formula ſervatis aliis omnibus ſupradictis ordinetur.

Nona. Ceterum omnibus mandatis de præbendis, vel commenda Monaſteriorum, etiam reſervata, tam virorum, quæ extra Conſiſtorium expediuntur, quam etiam mulierum, vetus forma commiſſaria ſicubi deſuevit, reſtituatur, ac literæ deſuper expediantur cum clauſula, quod delegatus de meritis, & idoneitate promovendi ſe informet, & ſi eum ad regimen, & adminiſtrationem Monaſterii repererit idoneum, conſcientiam illius onerando provideat, vel commendet intra triginta dies, ut ſupra, & deſuper forma executorialium, etiam concipiatur, quæ ſuis proviſionibus correſpondeat.

Decima. Denique in ipſis commendis poſt verbum idoneum repereris, interferantur verba, ad Monaſterium vel beneficium in commendam obtinendum.

Juſſio regiſtrandi. §.2. Volentes præſentes tam in dicto Cancellariæ libro, quinterno nuncupato, quam etiam Camera prædicta regiſtrari, & ab omnibus inviolabiliter cuſtodiri. Ac decernentes irritum, &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus Cooſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtyln Cancellariæ, & Cam. Apoſt. quantocumque temporum ſervato, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet, & ita Motu proprio mandamus M.

D. P. An.II. die 13. Martii.

Lectus, & publ. fuit ſuprad. Motus proprius Romæ in Cancellaria Apoſt. Anno Domini 1567. die 13. Martii Pont., SS. D. N. Pii divina providentia Papæ V. anno ſecundo.

LI.

Damnatio cujuſcumque collationis Eccleſiarum Parochialium, non ſervata forma Concilii Tridentini hactenus factæ, vel de cetero faciendæ.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN conferendis beneficiis Eccleſiaſticis, & præſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. Lateranen. & Gregorii X. Lugdunen. generalibus Conciliis, ac Innocentii ſimiliter III. & aliorum Romanorom Pont. Prædeceſſorum noſtrorum editæ Conſtitutiones teſtantur.

Conc. Trid. Seſſ. 7. c. 1. & Seſſ. 24. c. 18. de Reformat. tradidit formam conferendi Parochiales Eccleſias, & interim eis de Vicario providendi.

§.1. Quod ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, ut occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ, etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in favorem S.R.E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reſervatæ, vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea Vicarium cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore provideatur. Et deinde Epiſcopus, & qui juſpatronatus habet, intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos Examinatoribus juxta formam ejuſdem Synodi deputatis, nominet, & nonniſi ab eiſdem Examinatoribus per concurſum aliorum Examinatorum etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo judicato, & electo de Eccleſia provideatur, alias proviſiones, ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſurreptitiæ cenſeantur.

Quidam vero Epiſcopi de hujuſmodi Eccleſiis providerunt, non ſervata dicta forma.

§.2. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit ne propter Conſtitutionum hujuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur. Nos, ad quorum notitiam non ſine gravi noſtra moleſtia pervenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis occurrente vacatione Parochialium Eccleſiarum, eas nullo aut minus rite ſervatu examine, præſertim illo quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine rite ſervato, perſonis minus dignis, carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis effectum non rationis judicium ſequentes contuliſſe, & de eis providiſſe, volentes quantum cum Deo poſſumus, hujuſmodi, ac etiam futuris periculis occurrere.

Ideo hic Pontifex collationes factas, ac faciẽdas cõtra formam dicti Conc. annullat, & beneficia vacare decernit, & Sedi Apoſt. reſervat.

§.3. Eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones præfatas etiam innovando, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium omnes, & ſingulas collationes, proviſiones, inſtitutiones, & quaſvis diſpoſitiones Parochialium Eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis, & Archiepiſcopis, ac quibuſvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nunciis, præter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præſertim in examine per concurſum faciendo, præſcriptam factas aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque proviſis jus, aut titulum, etiam coloratum poſſidendi præbere, & parochiales Eccleſias hujuſmodi, ut prius ante collationes hujuſmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu eorum quibus jus conferendi eas, præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competet, diſpoſitioni reſervamus.

Immo collationes Parochialium ſpectare ad Sedẽ Apoſt. ſi de eis ſervata forma d. Cõc. Ordinerii nõ providerint, in tempore, & modo hic expreſſis.

§.4. Inſuper ne Parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Eccleſiarum, quarum dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, & quoſvis alios Ordinarios collatores, in menſibus ordinariis, collatoribus, etiam per noſtras regulas aſſignatis proviſio, & collatio ſpectat, & pertinet, de quibus iidem Epiſcopi, & Ordinarii prædicti intra ſex menſium ſpatium a die vacationis, earumdem perfecto examine juxta formam Concilii Tridentini præfati non providerint, ac illarum, etiam quarum collationes Nobis, & dictæ Sedi generaliter, vel ſpecialiter, & ex quavis cauſa reſervatæ, ſeu effectæ exiſtunt, aut alias ex indulto Sedis Apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi, & Archiepiſcopi præfati perſonas per examen concurſu mutuo habito juxta dicti Concilii Tridentini formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas Nobis, vel Succeſſoribus noſtris, aut iis, ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium a die illius vacationis non ſignificaverint, necnon Parochialium Eccleſiarum ſimilium, quæ Juripatronatus Eccleſiaſtici, vel aliorum, ſeu clericorum & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra

tra

tra tempus eiſdem patronis a jure præfixum prævio examine juxta formam dicti Concilii approbatus, petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes a die præſentationis dilata fuerit, collationem, proviſionem, inſtitutionem, ac omnimodam diſpoſitionem Nobis, & ipſi Sedi, ac perſonis indulta hujuſmodi conferendi, providendi, ſeu inſtituendi obtinentibus reſpective reſervamus, data tamen in Parochialibus Juriſpatronatus optione ipſis patronis, ut ſi inſtitutio ad Ordinarios ſpectabit, ipſis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro hujuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad Sedem Apoſtolicam.

Terminus Concilii non prorogetur.

§.5. Prohibentes etiam eiſdem Ordinariis, ne tempus decem dierum eiſdem Ordinariis, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis Examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant.

Beneficia ſic reſervata Ordinarii non conferant.

§.6. Districtius inhibentes, ne quis præter Romanos Pontifices, aut alios indulta hujuſmodi obtinentes, ut præfertur, quacumque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, de hujuſmodi beneficiis ſic reſervatis (ut præfertur) diſponere, vel circa illa, etiam per viam permutationis, vel alias innovare quoquomodo præſumat.

Collatio prædictorum fiat idoneis, & gravati appellent.

§.7. Ut autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis repertis juxta ejuſdem Concilii decretum Parochiales Eccleſiæ conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ii, qui rejecti fuerint, a mala electione hujuſmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium uti noſtrum, & Sedis hujuſmodi delegatum, aut alias ad ipſam Sedem Apoſtolicam appellare ac prælectum ad novum examen coram ipſo appellationis Judice, & ejus Examinatoribus provocare, & conſtito de prioris eligentis irrationabili judicio, eoque revocato, Parochialis, magis idoneo per eumdem Judicem appellationis auctoritate noſtra (quatenus collatio ad Epiſcopum, a quo appellatum fuit ſpectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per Judicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, proviſio, vel inſtitutio ſpectabit.

Appellatio autem non ſuſpendit executionem electionis.

§.8. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat, aut ſuſpendat quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & prorſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis hujuſmodi dependente non amoveatur.

Et a Judice appellationis ad Sedem Apoſtolicam appellabitur.

§.9. Et ſi quis a ſententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, his tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellabit. Si ſecus in præmiſſis omnibus, & ſingulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

Tranſumptorum fides.

§.10. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in Judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Forma, & effectus publicandi.

§.11. Quodque literæ ipſæ Cam., & Cancell. Apoſtolicarum, & Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ, dimiſſis inibi copiis publicatæ, & affixæ, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1567., 15. Kal. Apr. Pont. noſtri Anno II.

D. P. An. II. die 18. Martii.

LII.

Quod Religioſi regulares, ob defectum Presbyterorum, in partibus novarum Indiarum, officio Parochorum fungi valeant.

Has novas Indias Alexan. VI. donavit Regi, & Eliſabeth Reginæ, ut in ejus Conſt. IV. Inter cetera Tom. III. Par. III. fol. 233.

PIUS PAPA QUINTUS

Cariſſime in Christo fili noſter, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Philippus II. Rex Hiſpaniæ huic Pont. expoſuit, quod in partibus Indiarum, ob defectum presbyterorum, religioſi Parochorum officio functi ſunt, in maximam Chriſtianæ Fidei propagationem. Et ideo ſupplicat pro indulto in futurum, habita per religioſos licentia ab eorum Superioribus in Capitulis Provincialibus.

§.1. EXponi Nobis nuper fecit tua Majeſtas Regia, quod juxta Sacri Œcumenici Concilii Tridentini decreta, nulla matrimonia niſi præſente Parocho, aut de illius licentia contrahi. Nulluſque Religioſus abſque Epiſcopi licentia, verbum Dei prædicare, ac ſæcularium perſonarum confeſſiones audire. Epiſcopi vero novas Parochias in locis ab invicem longe diſtantibus conſtituere poſſint. Quia tamen in partibus Indiarum Maris Oceani, Religioſi, propter Presbyterorum defectum, hactenus officio Parochi functi fuerunt, & id quod ad converſionem Indorum attinet, exercuerunt, & exercent, ex quo non modicos, ſed maximos fructus, etiam verbum Dei eiſdem Indis prædicando, & explicando, ac confeſſiones audiendo, ad fidei Catholicæ propagationem fecerunt, dicta Majeſtas tua Nobis humiliter ſupplicari fecit, quatenus ipſis Religioſis, ut illi ad uberiores fructus in dicta converſione Indorum reportandum incitentur, in locis eis aſſignatis, officium Parochi, matrimonia celebrando, & Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando, prout hactenus conſueverunt, exercendi, & ab eorum Superioribus, in Capitulis Provincialibus obtenta licentia, verbum Dei prædicandi, & ſæcularium confeſſiones de ſuorum Superiorum licentia audiendi facultatem concedere, aliaſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Quare ipſe Pontifex concedit dictum indultum Religioſis idioma Indorum intelligentibus, & cum d. licentia Superiorum, ac ſervata circa matrimonia Concil. Trid. forma in reliquis ſolemnitatibus, abſque alia licentia Ordinariorum.

§.2. Nos igitur, qui ſingulorum, præſertim Catholicorum Regum votis ad divini cultus augumentum, & animarum ſalutem tendeu. libenter annuimus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnibus, & ſingulis Religioſis quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum in dictis Indiarum partibus, in eorumdem Ordinum Monaſteriis, vel de illorumSuperiorum licentia extra illa commorantibus, ut in locis ipſarum partium, eis de ſimili licentia aſſignatis, & aſſignandis, officium Parochi, hujuſmodi matrimonia celebrando, & Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrando, prout hactenus conſueverunt (dummodo ipſi in reliquis ſolemnitatibus dicti Concilii formam obſervent) exercere, & verbum Dei, ut præſertur, quatenus ipſi Religioſi Indorum illarum partium idioma intelligaot, de ſuorum Superiorum licentia ut præſertur, in eorum Capitulis Provincialibus obtenta, prædicare, ac confeſſiones audire, Ordinariorum locorum, & aliorum quorumcumque licentia minime requiſita, libere, & licite valeant, licentiam, & facultatem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Epiſcopis inhibet, ne illos moleſtent.

§.3. Et inſuper, ne in locis illarum partium, in quibus ſunt Monaſteria Religioſorum, qui animarum curam exercent, aliquid per prędictos Epiſcopos innovetur, eadem auctoritate, & tenore ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſula ſublata, &c.

§.4. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere; ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Deputatio executorum.

§.5. Mandantes nihilominus, dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & B. Mariæ de Mercede, ac del Carmen, extra, & intra muros Hiſpalenſium Monaſteriorum, per Priores, gubernari ſolitorum, Prioribus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, eiſdem Religioſis, io præmiſſis efficacis defeoſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eis, & eorum cuilibet, conceſſione, indulto, ſtatuto, & ordinatione, ac aliis præmiſſis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos, per locorum Ordinarios, & alios quoſcumque, contra præſentium tenorem, quomodolibet moleſtari, perturbari, aut ioquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias pœnas, eorum arbitrio moderandas, & applicandas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum ponendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſolæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Monaſteriis, & Ordinibus, prædictis, eorumque Superioribus, & perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in contrarium quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma, ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in eis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§.7. Et quia difficile foret, præſentes literas, ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſan facienda foret, deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod illarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica couſtitutæ munitis, in judicio, & extra, ubi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exibitæ, vel oſteoſæ.

D.P. An.II. die 24. Martii

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 24. Martii, anno 1567. Pont. noſtri Anno 2.

LIII.

Prohibitio alienandi, & iufeudandi Civitates, & loca S. R. E. vel de eorum alienationibus, & infeudationibus tractandi, quovis prætextu, etiam evidentis utilitatis.

Primus omnium alienationes interdixit Siciliæ Epiſcopis S. Leo I. Conſt.IX. Occaſio *Tom.I. fol.39.*

PIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

ADmonet Nos ſuſcepti cura regiminis univerſalis Eccleſię, cui auctore Domino præſidemus, ut Civitates, Terræ, Oppida, & loca, Nobis, & Sedi Apoſtolicæ in temporalibus mediate, & immediate ſubiecta perpetuo in jure, domioio, & proprietate, ac poſſeſſione dictæ Sidis conſerventur.

§.1. Sane

Cauſæ hujus Cóſtitutionis.

§.1. Sane licet nonnulli Romani Pontifices Predeceſſores noſtri, per eorum Conſtitutiones, rerum Eccleſiaſticarum alienationes prohibuerint, & jam factas revocaverint, & annullaverint: nihilominus eum retroactis temporibus nonnulli nimium ambitioſi, & dominandi cupidi, ſub variis prætextibus, coloribus, & cauſis, ſæpe etiam falſis (quod non ſine maximo animi noſtri mœrore referimus) aliquibus Romanis Pontificibus ſugeſtionibus, & inſinuationibus ſuis conati ſint oſtendere, & perſuadere magis utile, & expediens S.R.E. & Sedi præfatæ fore, ſi aliquæ Civitates, Terræ, Oppida, Caſtra, Arces, & Loca, ad jus, & proprietatem ejuſdem Sedis pertinentia, in feudum, gubernium, vicariatum, ducatum, aut quemvis alium titulum perpetuum, vel ad tertiam generationem, ſeu ad vitam, aut alias ad longum tempus concederentur, vel etiam es eo quod alias in feudum data, aut quovis alio titulo hujuſmodi alienata fuerint, & propterea tamquam ad Sedem prædictam devoluta, vel devolvenda poſſe, & debere de jure iterum infeudari, & alienari, atque inde nonnullas alienationes, infeudationes, & conceſſiones, a Sede Apoſtolica emanaſſe, es quibus illa non mediocrem diminutionem non ſolum patrimonii, ſed etiam estimationis recepiſſe dignoſcitur.

Declaratio quod Civitates & loca S.R.E. tam alienata, infeudata, & devoluta, quam alienanda, & devolvenda cenſeantur ipſo jure Sedi Apoſt. incorporata.

§.2. Hinc eſt quod Nos conſiderantes omnium Civitatum, & locorum prædictorum ſingularem fidem, & promptam devotionem eidem Sedi exhibitam omni tempore valde utilem, & ſalutarem fuiſſe, & eſſe; ac volentes non ſolum alienationes hujuſmodi (quas tempore noſtro omnino esulare intendimus) de medio tollere, & quod Nobis licere non patimur, noſtris Succeſſoribus indicamus, quod non immemores fore ſperamus ante Domini noſtri Jeſu Chriſti in examine diei magni adventus tribunal, villicationis noſtræ rationem reddituros Nos eſſe, ſed ut omnis alienationum hujuſmodi fiendarum occaſio penitus aboleatur, quantum cum Deo poſſumus, per amplius providere, Conſtitutionibus Prædeceſſorum noſtrorum hujuſmodi etiam inhærendo, illaſque innovando, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicujus ſuper hoc Nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera animi noſtri deliberatione, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, habita etiam ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, in Conſiſtorio noſtro ſecreto conſultatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu (qui etiam juraverunt præſenti Conſtitutioni non contravenire, nec Pontificibus alienationes contra tenorem præſentium attentantibus conſentire, & abſolutiones a juramento hujuſmodi non petere, nec acceptare) hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione decernimus, & declaramus, Civitates, & loca prædicta etiam hactenus in feudum, aut quemvis alienationis titulum dari ſolita, vel conſueta, ad Nos, & Sedem præfatam quomodolibet devoluta, & pro tempore devolvenda, abſque alia ulteriori declaratione, & illorum poſſeſſionis apprehenſione eo ipſo Sedi, & Cameræ Apoſtolicæ incorporata, ac ad jus, & proprietatem, & dominium priſtinum, ac poſſeſſionem rediiſſe cenſeri, perinde ac ſi per quadraginta annos & ultra, Civitates, & Loca præfata, a Nobis, & Sede præfata immediate poſſeſſa, & numquam in feudum, aut alium titulum conceſſa fuiſſent.

Prohibicio de cetero quavis de cauſa infeudandi, & alienandi, vel de eis tractandi.

§.3. Statuimuſque, & decernimus, quod omnes, & ſingulæ, tam Communitates, & Univerſitates, quam Cives, & incolæ Civitatum, Terrarum, & Locorum, prædictorum, aliæque quæcumque perſonæ, tum Eccleſiaſticæ, tum ſæculares, cujuſvis dignitatis, & Ordinis, etiam Epiſcopalis, vel majoris esiſtentes, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, tum publice in conſiliis Civitatum, & Locorum præfatorum, quam privatim alibi in quibuſvis locis, etiam Civitatum, & Terrarum earumdem Gubernatores, aut Sedis Apoſtolicæ Legati, vel prolegati exiſtant, tractantes, conſulentes, aut alias verba facientes de infeudationibus, aut alienationibus de Civitatibus, & locis præfatis immediate ad Nos, & Sedem præfatam ſpectantibus, & pertinentibus, etiam devolutis, etiam in feudum communiter, & pluries dari ſolitis, etiam es cauſa permutationis, vel ſub annuo cenſu, aut canone, aut alias quomodolibet, etiam contemplatione meritorum erga Sedem præfatam, aut ſub prætestu neceſſitatis, vel evidentis utilitatis faciendis, ſeu de poſtulandis a Nobis, & Sede præfata quibuſvis perſonis cujuſvis dignitatis, ſtatus, gradus, etiam Nobis, & ſucceſſoribus noſtris ſecundum carnem conjunctis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, aut quavis alia temporali, vel Eccleſiaſtica dignitate fungentibus, in Duces, Vicarios, Gubernatores, ſeu quemvis alium titulum, ad vitam, vel in perpetuum, vel longum tempus, aut etiam Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, Civitatum, & Locorum præfatorum, ac propterea de eligendis Oratoribus, ad Nos, & Succeſſures noſtros ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione mittendis proponentes, tam ipſi quam Oratores munus hujuſmodi recipientes, aut alii quicumque alienationes hujuſmodi Romano Pontifici pro tempore esiſtenti, per ſe, vel alium, ſeu alios, inſinuantes, vel ſuadentes, eo ipſo ſententiam escommunicationis incurrant, a qua niſi ab ipſo Pontifice, præterquam in mortis articulo, abſolvi nequeant. Et inſuper Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & Sedis Apoſtolicæ præfatæ rebelles, etiam in primo capite læſæ majeſtatis, & proditores Civitatum, & Locorum præfatorum, ac bona eorum Fiſco, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ ipſo jure devoluta, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur, omnibuſque Eccleſiis, Monaſteriis, & aliis per eos quomodolibet obtentis beneficiis Eccleſiaſticis eo ipſo privati esiſtant, neque ad Civitates, & Loca præſata ullo umquam tempore remitti poſſint. Et ſi aliquando eos

rein-

Digitized by Google

reintegrari contigerit, nihilominus infames remaneant, illiſque bonorum, & dignitatum portæ perpetuo claudantur.

Revocatio privilegiorum de illis meliorandis, & retinendis uſque ad eorum refectionem.

§.4. Et quoniam intelleximus aliquos etiam Cardinales, Civitates, Terra, Oppida, Caſtra, Arces, & Loca ad vitam, ſeu tertiam, vel aliam generationem, aut alias a dicta Sede, etiam ex cauſa onerosa, obtinere, habere, & poſſidere, cum facultate faciendi in illis melioramenta, ita quod ab eis amoveri non poſſint, niſi reſtitutis ſibi prius pecuniis in melioramenta hujuſmodi expoſitis, omnes, & ſingulas facultates faciendi melioramenta præfata quibuſvis perſonis etiam Cardinalibus, per eoſdem Prædeceſſores noſtros, aut alios ad id facultatem habentes quomodolibet conceſſas harum ſerie revocamus, & annullamus, & nemini deinceps ſuffragari poſſe, neque debere, ac cuicumque facultatem faciendi melioramenta hujuſmodi habenti, illa, etiam pro munitione, & tuitione, niſi ex cauſa neceſſariæ conſervationis locorum eorumdem facta fuerint, poſt publicationem præſentium facere omnino interdicimus, ac prohibemus, & ſi ſecus a quoquam factum, attentatumve fuerit, melioramenta quæcumque per eos contra tenorem præſentium facta locis ipſis cedere, & Cameram ad illorum ſatisfactionem minime teneri, & obligatam eſſe volumus, & declaramus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.5. Decernentes præſentes literas, ſub quibuſvis revocationibus, caſſationibus, derogationibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, ſub quibuſvis tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis pro tempore quomodolibet factis minime comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & de novo conceſſas eſſe, & cenſeri debere.

Decretum irritans.

§.6. Irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Civitatum, & Locorum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Obſervantiæ laus.

§.8. Sic igitur devotionis, & fidei conſtantia Civitatum, & Locorum præfatorum erga Nos, & Succeſſores noſtros, & eamdem Romanam Eccleſiam perſeveret, ut merito integritatis virtus majora beneficia ab eadem Sede conſequi mereatur.

Juramentum a Cardinalibus præſtandum pro obſervantia hujus Conſtitutionis.

Et etiam a Pontifice electo.

§.9. Volumus autem quod ſicut omnes, & ſinguli Cardinales præſentes Conſtitutionem hujuſmodi, quantum in eis erit, obſervare, illique non contravenire, nec Pontificibus contrafacientibus conſentire, aut abſolutionem a juramento præſtito non petere, nec oblatam, aut conceſſam acceptare, in Conſiſtorio noſtro ſecreto promiſerunt, & jurarunt, idem per abſentes Cardinales a Conſiſtorio, in habitatione eorum, & a Rom. Cur. ut quandocumque ad eandem Curiam ſe contulerint, ac per futuros pro tempore Cardinales in aſſumptione pilei promitti, & jurari debeat, ac promiſſionem, & juramentum hujuſmodi in forma juramenti, per eoſdem Cardinales præſtari ſoliti adjungi, & inſeri debere: ac contrafacientes pœnam perjurii, & perpetuæ infamiæ juris & facti, eo ipſo incurrere decernimus. Præterea quod ipſi Cardinales, occurrente Apoſtolicæ Sedis vacatione, in Conclavi quando de obſervandis literis Julii Papæ II. Prædeceſſoris noſtri ſuper electione Romani Pontificis, & aliis Conſtitutionibus juramentum præſtare ſolent, etiam de inviolabiliter obſervanda præſenti Conſtitutione noſtra, per quemlibet eorum, qui in Romanum Pontificem electus fuerit, & poſt modum idem ad Summi Pontificatus faſtigium aſſumptus poſt ejus aſſumptionem hoc ipſum promittere, ac jurare, & deinde poſt coronationem ſuam, promiſſionem, & juramentum hujuſmodi per literas ſuas ſpeciales harum confirmatorias reiterare debeat. Quod ſi illud a Pontifice (quod credendum non eſt) recuſabitur, aut differetur, tunc dicti Cardinales in primo Conſiſtorio ſecreto, & præcipue eorum Decanus, & capita Ordinum apud eum omni cum inſtantia, & inſtantiſſime, pro præſentium obſervatione petere, & rogare, ac obteſtari non ceſſent, idque ut omnino efficiat, diligentiſſime curare ſtudeant, ſtatuimus, & ordinamus.

Forma publicandi hanc Conſtitutioné

§.10. Quodque præſentes literæ in libellum redigantur, & poſt prædictas Julii literas, quæ in dicto Conclavi legi ſolent, inter alias Conſtitutiones noſtras adjungantur, & etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ cum aliis extravagantibus noſtris deſcribantur, ac ad valvas Baſilicæ Beati Petri Principis Apoſtolorum, & in Cancellaria noſtra Apoſtolica, ac acie Campi Floræ publicentur. Et quia difficile foret præſentes ad ſingula quæque loca deferri, decernimus, etiam & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubique, in judicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, revocationis, decreti, ſtatuti, & interdicti, prohibitionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D. P. An. II. die 29. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo, ſexageſimo ſeptimo, quarto Kal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno II.

Papæ ſubſcr.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones

✠ *Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Oſtien.*

✠ *Ego Jo. Card. Moronus Epiſcopus Portuenſis.*

✠ *Ego*

✠ *Ego Chriſtophorus Card. Madrucius Epiſc. Præ.*
✠ *Ego A. Card. Farneſius Epiſc. Tuſcul. Vicecanc.*
✠ *Ego Jo.Mi.Card. Saracenus.*
✠ *Ego Eul.Card.Peruſ.*
✠ *Ego Jo.Card. Politianus.*
✠ *Ego Jo.B. Cicada Card. S. Clementis.*
✠ *Ego B.Card.Tranen.*
✠ *Ego Scipio Card. Piſarum.*
✠ *Ego Jo.Card. Capiſuccus.*
✠ *Ego Clemens Card. Aracœli.*
✠ *Ego Jo.Card. Sabellus.*
✠ *Ego Jo. Antonius Card. S. Gregorii.*
✠ *Ego Aloyſius Card. Cornelius.*
✠ *Ego Ber.Card. Salviatus.*
✠ *Ego Phi.Card. a Burdeſia.*
✠ *Ego Lud.Card. Simoneta.*
✠ *Ego Ant.Card. Granuelanus.*
✠ *Ego F.Card. Paciecco.*
✠ *Ego Marcus Antonius Card. Amulius.*
✠ *Ego Hieronymus Card. de Corrigia.*
✠ *Ego Jo.Franc.Card. de Gambara.*
✠ *Ego N.Card. de Sermoneta.*
✠ *Ego Hipp.Card. Ferrarien.*
✠ *Ego Inuicus Avalos Card. Arag.*
✠ *Ego Marcus Antonius Card. Columna.*
✠ *Ego Jo. Franciſcus Card. Commendonus.*
✠ *Ego Marcus Antonius Card. Bobba.*
✠ *Ego Hugo Boncompagnus Card. S. Sixti.*
✠ *Ego Alexander Card. Sfortia.*
✠ *Ego Alexander Card. Cribellus.*
✠ *Ego Franciſcus Abundius Card. Caſtilion.*
✠ *Ego Benedictus Card. Lomellinus.*
✠ *Ego Gulielmus Card. Sirletus.*
✠ *Ego F.M.Card. Alexandrinus.*
✠ *Ego Hieronymus Card. Simoncellus.*
✠ *Ego Vitellotius Card.Vitellius S.R.E. Ca.*
✠ *Ego Franciſcus Card. Alciatus.*

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini Noſtri Jeſu Chriſti 1567. Indict.10. die vero 23. Menſis Maii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. anno ejus 2. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, per Nos Jo. Andream Rogerium, & Nicolaum de Matthæis Sanctiſſ. D.N. Papæ Curſores.

Antonius Clerici Mag.Curſ.

LIV.

Quod feſtum S. Thomæ de Aquino, uti feſtum de præcepto S.R.E. in Regno Neapolis, alibi vero uti feſtum quatuor Catholicæ Eccleſiæ Doctorum de cetero celebretur.

Hunc Sanctum canonizavit, & ejus feſtum inſtituit Jo.XXII. ut in ejus Conſt.XXXIV. Redemptionem *Tom.III. Par.II. fol.*186.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Mirabilis Deus in Sanctis ſuis, qui ſe daturum illos in laudem, & gloriam, & honorem, prophetæ ore promiſit: ut quos ſicut Sol in conſpectu ſuo fulgentes, ob merita ſanctitatis coronat de cœlo, admirabiliter etiam honoraret in ſæculo, & in eo quod illis tribui jubet laudis, & venerationis officio, debitum quoque Majeſtati ſuæ honorem, & gloriam agnoſceret. Quorum non modo vitam, ſed mortem, ſepulchra, monumenta, reliquias, & imagines, ad Catholicæ fidei confirmationem, & ad confuſionem hæreticæ pravitatis, ut felicius etiam, quam in præſenti vita, doceret vivere mortuos, qui in Domino moriuntur, ſæpiſſime dignatus eſt decorare, & illuſtrare miraculis.

Joann.XXII. canonizavit S. Thomam.

§.1. Ex quo ſanctorum laudabili numero, qui catholicam veritatem, corde, opere, & ore roborarunt, Angelici Doctoris S.Thomæ de Aquino Ordinis Fratrum Prædicatorum in Cœlum aſſumptio, multis ante annis, Orbi terrarum, & divinis, & propriis eſt comprobata teſtimoniis. Nam & miraculorum ſignis, quibus ſervi ſui Thomæ perpetua veræ pietatis opera nobilitare voluit inhexauſta Dei benignitas, & certiſſima Chriſtianæ regula doctrinæ, qua S. Doctor. Apoſtolicam Eccleſiam infinitis confutatis hæreſibus illuſtravit, adductus, fel. record. Joannes XXII. Prædeceſſor noſter, illo in Sanctorum numero relato, ejus diem feſtum Nonis Martii, quo die nunc etiam colitur, anniverſario honore celebrare juſſit.

Hic modo Pontifex ex cauſis hic expreſſis.

§.2. Sed quoniam Omnipotentis Dei providentia factum eſt, ut Angelici Doctoris, vi & veritate doctrinæ, ex eo tempore, quo cœleſtibus Civibus adſcriptus fuit, multæ, quæ deinceps exortæ ſunt hæreſes confuſæ, & convictæ diſſiparentur, quod, & antea ſæpe, & liquido nuper in ſacris Tridentini Concilii decretis apparuit: ejuſdem memoriam, cujus meritis Orbis terrarum a peſtiferis quotidie erroribus liberatur, majore etiam quam antea grati, & pii animi affectu colendam ſtatuimus. Quod officium noſtrum præter beneficia ex illius ſalutari diſciplina in diem magis profecta in ſacroſanctæ Eccleſiæ filios, ad quorum paſtoralem, paternamque curam, Dei Benignitati humilitatem noſtram placuit evocare, poſtulat etiam aliqua ex parte ejuſdem Ordinis Prædicatorum communio, & ſocietas, unde licet imparibus meritis Nos etiam, tamquam ex fonte profluximus.

Ejus feſtum celebrari jubet.

§.3. Itaque primum ut in Civitate, & Regno Neapolitano, quod in eam Provinciam, quæ ad ſalutarem omnium gentium inſtitutionem, ex nobiliſſima familia Aquinate, clariſſimum hoc edidit Eccleſiæ Dei lumen, tantum inde laudis, decoriſque divina bonitas redundare voluerit, de venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, atque unanimi aſſenſu, ipſa die Nonarum Martii, qua præſtantiſſimus Doctor migravit in Cœlum, poſthac ſemper univerſi utriuſque ſexus ab omnibus vetitis, ac ſervilibus operibus, laboribuſque abſtinentes, feſtum Divi Thomæ ſolemniter ſub duplici majori Officio ſicut ceteras ejus generis ſolemnes feſtivitates,

tes, quæ de ipſius Eccleſiæ præcepto ſervantur: in aliis autem Orbis terræ partibus, quemadmodum Sanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorum feſtivitates piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri præcepto celebrantur, ſic eumdem feſtum diem S. Thomæ in perpetuum poſthac omnes item utriuſque ſexus Chriſtifideles celebrent, & venerentur, & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, ac ſancimus.

Indulgentia ejus altare viſitantibus.

§.4. Ut vero etiam memoriæ S. Doctoris majori ſtudio, ac pietate cultus, & debita veneratio adhibeatur, de Omnipotentis Dei, ac beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate confiſi, omnibus utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui in ipſo S. Thomæ feſtivitatis die, ſacellum, vel altare in Eccleſia S. Dominici Neapolitan. ſitum, in quo ſcriptoris Angelici doctrina, S lvatoris Crucifixi ore (ſicuti pia teſtatur hiſtoria) mirabiliter probata fuit, a primis ejus diei veſperis, uſque ad occaſum Solis devote viſitaverint, ſeptem annos, & totidem quadragenas.

Feſtumque celebrantibus concedit.

§.5. In ceteris autem Orbis terræ partibus, iis qui eumdem feſtum diem, ut præfertur, ſolemniter celebraverint, & ad Eccleſiam, quæ apud eos fuerit, vel ſacellum, aut altare ſub ejuſdem S. Thomæ invocatione, pie ac devote acceſſerint, quoties id fecerint, toties centum dies de injuncta ipſis pœnitentia per præſentes literas in perpetuum valituras, quas ſub aliis cujuſcumque generis indulgentiarum conceſſionibus, & illarum revocationibus nullo modo comprehendi volumus, miſericorditer in Domino relaxamus.

Exẽplis Bullæ credi jubet

§.6. Et quia difficile eſſet, has ipſas literas ad ſingula Orbis terrarum loca pervenire, volumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, ut earum exemplis &c.

Sanctio pœnalis.

§.7. Nulli ergo &c.

D. P An. II. 11. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, tertio Idus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno II.

LV.

Moderatio indultorum S.R.E. Cardinalium, ſuper collatione beneficiorum.

Exordium.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Pius divina providentia Papa V. Ex tam multis S.R.E. Cardinalium ſuper beneficiorum Eccleſiaſticorum diſpoſitione indultis, & multiplicatione aliarum ſuper aliis facultatum, quæ quotidie literis dictorum indultorum diffuſe inſeruntur, ſæpenumero impeditus, quo minus ſolitam antehac Sedi hujus benignitatem erga pauperes, & benemeritos liberaliter exercere poſſit.

Revocatio indultorum S R. E. Cardinalium circa beneficiorum collationem.

§.1. Idcirco rationem capere volens, ut tanta dehinc ejuſcemodi indultorum, & facultatum largitione præciſa, dictis perſonis commodius benefaciendi via ſibi libera recludatur, omnia, & quæcumque indulta, conceſſiones, facultates, & alia privilegia, conferendi quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia qualitercumque qualificata, ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, & quamcumque aliam diſpoſitionem dictorum Cardinalium, ratione Parochialium, Metropolitan., & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Prioratuum, dignitatum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ quomodolibet obtinent, & in poſterum obtinebunt, ac etiam quorum collatio, proviſio, & quævis alia diſpoſitio, illis ex cauſa factæ per eos ceſſionis, regimini, & adminiſtrationis, ſeu commendæ, aut reſignationis, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum, hujuſmodi, Apoſtolica auctoritate reſervata exiſtit, vel in poſterum reſervabitur, necnon quorumcumque inferiorum collatorum, & collatricum, de jure, privilegio, conſuetudine, ac alias quomodolibet pertinentia, & etiam illa commendandi, ac alias de eis diſponendi, omnibus, & ſingulis Cardinalibus prædictis etiam de dictorum inferiorum collatorum conſenſu, per quoſcumque Rom. Pon., ac Sanctitatem ſuam, & dictam Sedem, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, deq. Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & etiam ex pactis inter dictos Pontifices, & Cardinales diverſis temporibus factis, firmatis, & juratis, ac quibuſvis oneroſis, & aliis cauſis conceſſa, & etiam iteratis vicibus innovata atq. extenſa, quibuſcumque concepta formulis, ac etiam reſtitutivis, mentis atteſtativis, præſervativis, derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, necnon vim contractus inducentibus, & aliis decretis ſuffulta, quorum omnium tenores Sanctitas ſua haberi voluit pro expreſſis, ſpecialiter, & expreſſe revocavit, literaſque Apoſtolicas deſuper confectas, & quoad ea, in quibus illa nondum erant ſortita effectum & inde ſecuta quæcumque caſſavit, & annullavit, vireſque, & effectum de cetero non habere decrevit.

Declaratio & limitatio circa futuram illarum conceſſionem.

§.2. Præterea voluit, & ordinavit, quod omnes deinceps literæ Apoſtolicæ facultatum, & indultorum hujuſmodi pro ſingulis Cardinalibus prædictis, præſentibus, & futuris ad unam tantum cathedralem, vel majorem Eccleſiam, ſeu illius loco, unum, vel duo, Monaſteriorum, ſeu Monaſteria, aut unum aliud, vel duo alia beneficium, ſeu beneficia in dictis literis exprimendam, ſeu exprimendum, vel exprimenda, quam, ſeu quod, vel quæ ipſi Cardinales ultra illas ſex Epiſcopales, ac Presbyterales, & Diaconales Cardinalium Eccleſias, tunc temporis obtinebunt, ſeu cujus, vel quorum collatio eis reſervata fuerit, ut præfertur, ac etiam ſublata omnino altera, hujuſmodi indultorum parte ſuper conſenſum ipſorum Cardinalium requirendo in proviſione beneficiorum apud Sedem prædictam pro tempore

pore vacantium, alias ſub dictis indultis comprehenſorum, de quibus omnibus Sanctitas ſua poſthac libere diſponere intendit, & etiam citra facultates commendandi monaſteria, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, ſæcularia, & regularia, necnon diſponendi de Monaſteriis, etiam cura, & Conventu carentibus, & dignitatibus Conventualibus, & in Metropolitan. aliiſqueCathedralibus poſt Pontificales majoribus, & in Collegiatis Eccleſiis principalibus. Ac etiam diſponendi de beneficiis Referendariorum causarum Palatii Apoſtolici Auditorum, Protonotariorum, & aliorum officialium dictæ Sedis, necnon familiarium, ceterorumque omnium, qui Conſtitutionibus declaratoriis fel. rec. Pauli Papæ III. ad perpetuam rei memoriam editis continentur. Denique cum moderatione facultatum diſponendi de beneficiis familiarum ipſorum Cardinalium ac conceſſionum eis per regulas Canc. Apoſt. factarum, de conſenſu per ipſos in proviſionibus Apoſt. præſtando, ad eos ſolos familiares continuos commenſales eorumdem, qui vera, & actuali familiaritate, continua commenſalitate hujuſmodi durante extra Rom. Curiam, vel Cardinalibus ipſis in dicta Curia exiſtentibus, apud dictam Sedem deceſſerint, & ad ea ſola beneficia, quæ ipſi familiares continui commenſales viventes, ad collationem dictorum Cardinalium pertinentia obtinebant, ſeu quæ ex collatione ſibi ab eiſdem Cardinalibus facta aſſecuti fuerant expediantur. Aliter vero, etiam Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, ac etiam cum præſentium ſpeciali, & expreſſa derogatione expeditæ, nullius ſint prorſus roboris, vel momenti. Et nihilominus hujuſmodi Conſtitutiones, & regulas ſuper beneficiis familiarium Card. editas etiam, quoad Cardinales indulta hujuſmodi non habentes, ad familiares, & beneficia prædicta dumtaxat reſtrinxit, & moderatus fuit.

Decretum irritans.

§.3. Decernens ſic in iis, ceteriſq. omnibus præmiſſis per quoſcumque, &c. etiam cauſarum dicti Palatii Auditores; ac etiam ipſos Cardinales, ſublata &c. necnon irritum, & inane qoicquid ſecus per quoſcumque, etiam prætextu indultorum, facultatum, & conceſſionum hujuſmodi, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Statuto, Ordinatione, Decreto, declaratione Sanctitatis in craſtinom ejus aſſumptionis ad ſummi Apoſtolatus apicem editis, quod Cardinales in Conſtitutionibus & regulis per eam poſt Priorum ſuorum Conſtitutionum, & regularum editionem, & publicationem in poſterum faciendis, non includantur, niſi illæ eorumdem Cardinalium favorem concernant, vel ipſæ edendæ Conſtitutiones de illorum, ſeu majoris partis eorum conſilio editæ fuerint, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet publicetur, & deſcribatur. M.

Publ. P. An. II die 30. Apr.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incar. Dom. 1567. die vero Mercurii ultima menſis Aprilis, Pont. præfati SS. D. N. Papæ Anno II. *A. Lomellinus Cuſtos.*

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

LVI.

Monaſteria quorum fructus reperiuntur taxati in libris R. C. A. & quæcumque beneficia piis locis unita de cetero non vacantia, quindennia, & alia jura eidem Rev. Cam. ſolvere tenentur. Et Capitula, Congregationes, & alia pia loca indicare debent beneficia quæ poſſident, & titulum poſſeſſionis, & annuos redditus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Exordium.

Apoſtolicæ Sedis poſcit auctoritas, ut quæ provide per Roman. Pont. ſtatuta fuerant, debitæ executioni demandentur.

Cauſa Conſtitutionis.

§.1. Cum autem, ſicot accepimus, ut annatarum, communium, & aliorum jurium ſemel tantum, vel de xv. in xv. aonos, ob perpetuas beneficiorum Eccleſiaſticorum uniones perſolvendorum, quæ alias fel. rec. Julius Tertius, & Paulus Quartus Rom. Po. Prædeceſſores noſtri per eorum literas in forma Motus proprii deſuper editas, ex præterito dumtaxat Cam. Apoſt. applicaverunt, eo celerius, quo poterit, exactio, & executio fiat, plurimum interſit, & neceſſarium exiſtat, ut tam Julii Tertii, & Pauli Quarti Prædeceſſorum literas prædictas, quam alias quaſcumque Conſtitutiooes, ſtatuta, decreta, & declarationes per recol. mem. Pium Secundum, Paulum etiam Secundum, Innocentium Octavum, Julium ſimiliter Secundum, ac Julium, & Paulum præfatos, alioſque diverſos R. P. Prædeceſſores noſtros contra pro tempore in Camera Apoſtolica, aut alias ratione aonatarum, communium, & aliorum jurium prædictorum ſemel tantum, aut de xv. in xv. annos ſolven. obligatos, aut alios quoſcumque beneficia Eccleſiaſtica, abſque eo qood annatas, communia, & quindennia prædicta ſolviſſent, pro tempore poſſidentes, editas, & factas per Nos innoventur, approbentur, & confirmentur.

Confirmat hic Pontifex liſt. Prædeceſſorũ, & defectus ſupplet.

§.2. Nos igitur ſingolarum literarum, & cujuſlibet Motus proprii a prædictis Romanis Pont. Prædeceſſoribus ooſtris, ut præfertur, quam etiam forſan a Nobis hactenus emanati veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum hic inſerti eſſent pro plene ſufficienter expreſſis, & inſertis haberi volentes, illas, & illos, necnon omnia, & quæcumque per quoſcumque Judices, executores, & Commiſſarios in illis deputatos, & ab eis ſubdelegatos, ac alios miniſtros in præmiſſis, & circa ea, quomodolibet geſta, & executa reperiuntur, ac inde ſecuta quæcumque, ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, approbamus, & confirmamus, ac rata, & grata habemus, necnon illis perpetuæ, & irrefragabilis firmitatis robur adiicimos, illaque inconcuſſe obſervari debere decernimus, & declaramus omneſque, & ſingulos, tam juris quam facti, & ſolemnitatum forſan omiſſarum, & alios quoſcumque defectus, ſiqui forſan inter-

venerint in eiſdem, & qui neceſſario exprimi deberent, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus ſupplemus, illaſque, & illa, quatenus opus ſit, innovamus.

Et ex cauſis hic expreſſis.

§.3. Et inſuper quoniam ſicut etiam Nobis innotuit, a nonnullis nimium ſcrupuloſis, & pluſquam oporteat ſapere contendentibus hæſitatur, An Monaſteria, quorum fructus, &c. in libris Cameræ Apoſtolicæ taxati reperiuntur, necnon Prioratus quorumvis Ordinum regularia, & regulares, ceteraque beneficia Eccleſiaſtica quocumque titulo nuncupata, quorum fructus, redditus, & proventus in diſtributiones quotidianas, convertuntur, ſub literis Pauli Secundi, & aliorum Prædeceſſorum, hujuſmodi comprehendantur.

Declarat etiam quod Monaſteria quorum fructus in libris Cam. Apoſt. taxati reperiuntur, & quæcumque beneficia perpetuo unita de cetero non vacatura, quindennia, & alia jura ſolvere tenentur.

§.4. Nos conſiderantes, quod annatarum, communium, & aliorum jurium prædictorum exactio, in recognitionem univerſalis dominii introducta, eſt antiquiſſima, quindenniorumque uſus, & ſolutio ideo adinventi ſunt, ne Camera prædicta, ex Monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum unionibus, quæ amplius vacare non ſperabantur, detrimentum aliquod pateretur. Volentes Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ac venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, necnon dilect. filiorum Romanæ Curiæ officialium participantium jura præſervare, illorumque indemnitati conſulere, ad omne dubium, omneque diſputandi, & excipiendi occaſionem tollendum, Motu ſimili &c. omnia, & ſingula Monaſteria, tam ſecularia, quam quorumvis Ordinum regularia, dummodo in libris ejuſmodi Cameræ taxata reperiantur, reliqua vero Monaſteria, prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, tam ſeculares, quam quorumvis Ordinum regulares, necnon dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi manualia, & de jurepatronatus exiſtant, quorum, fructus, &c. ſummam vigintiquatuor ducatorum auri de Camera ſe. co. æſt. valorem annuum excedunt a quocumque tempore citra, etiam ante fel. rec. Martinum Papam Quintum ſimiliter Prædeceſſorem noſtrum, & per Nos, & Succeſſores noſtros quibuſcumq. Cathedralibus, etiam Metropolitanis, ſeu Collegiatis Eccleſiis, aut capitularibus menſis, etiam pro quotidianis diſtributionibus, aut alias uſibus, necnon Collegiis, Univerſitatibus; Congregationibus, quorumvis Ordinum Monaſteriis, Domibus, Hoſpitalibus, fabricis, ac utriuſque ſexus perſonarum, piis locis quantumvis privilegiatis, & exemptis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, Apoſtolica auctoritate unita, ſeu alias quomodolibet, & quovis titulo obtenta, & poſſeſſa, ſub literis Pauli Secundi, & aliorum Prædeceſſorum hujuſmodi comprehendi, & includi.

Ideo habentes dicta beneficia unita debent ſe obligare ad ſolutionem quindenniorum, & aliorum jurium.

§.5. Et propterea omnia, & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, Eccleſiarumque Collegiatarum Capitula, Congregationes, Univerſitates, Collegia, Hoſpitalia, & pia loca, & quivis alii in quorum favorem, uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones hujuſmodi factæ reperiuntur, quantumcumque, ut præfertur, exemptæ, & privilegiatæ exiſtant, etiam ſi ſe ſuperinde in Cam. Ap. non obligaverint, dummodo Monaſteria, & benefi. ipſa poſſideant, ad ſolutionem communium, annatarum, & aliorum jurium prædictorum eidem Cameræ pro tempore præterito (ſalvis collegii, & officialium juribus quoad futura remanentibus) ratione unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum prædictorum ſingulis xv. annis a die, qua illæ ſuum ſortitæ fuerunt effectum, & alias juxta tenorem literarum in forma Motus proprii, a Julio Tertio Prædeceſſore prædicto ſuper applicatione quindenniorum prædictorum eidem Cameræ facta deſuper emanatarum faciendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id per ſententias, cenſuras, & pœnas in ſingulis Pauli Secundi, & aliorum Prædeceſſorum hujuſmodi literis contenta, cogi, & compelli poſſe.

Clauſula ſublata.

§.6. Sicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis Apoſtolica auctoritate fungen., etiam Palatii noſtri Apoſtolici cauſarum Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ac venerabilem Fratrem noſtrum Hieronymum Epiſcopum Maceraten. præfatæ Cameræ Clericum, cui omnes, & ſingulas cauſas occaſione præmiſſorum pendentes commiſimus in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi facultate, judicari, & diffiniri debere, irritumque &c. decernimus, & declaramus.

Executoris deputatio.

§.7. Mandantes eidem Hieronymo Epiſcopo, ut omnes, & ſingulas cauſas coram eo inter dilectum filium ejuſdem Cameræ Collectorem, ex una, & quaſcumque Congregationes, Capitula, Collegia, & quaſvis alias perſonas, ex altera partibus, ſuper ſolutionem annatarum, communium, & aliorum jurium quindenniorum eorumdem vel eorum occaſione, nunc, & pro tempore pendentes, juxta præſentium tenorem terminet, & decidat. Et pro faciliori indagatione unionum prædictarum, omnia, & ſingula Cathedralium, etiam Metropolitanarum, & Collegiatarum Eccleſiarum Capitula, Collegia, necnon tam virorum, quam mulierum ſæculares, & quorumvis Ordinum regulares, Congregationes, ſeu Collegia, & pia loca, eorumdemque Prælatos, & Procuratores, ad indicandum, & profitendum medio juramento, omnia, & ſingula Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Parochiales Eccleſias, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, quæ ipſa Capitula, Congregationes, & alia pia loca prædicta poſſideant, & quo titulo illa poſſideant, illorumq. annuos valores, ſub privationis, & aliis in literis in forma Motus proprii Pauli Quarti Prædeceſſoris, hujuſmodi contentis ſententiis, cenſuris, & pœ-

Digitized by Google

& pœnis in Romana Curia, & extra eam moneat, & requirat.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, exemptionibus, iodultis, & literis Apoſtolicis Congregation. Capitulis, & aliis piis locis prædictis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores, &c. pro expreſſis haben. hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ Prædeceſſores prædicti in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.9. Volentes præſentis Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique in judicio, & extra, regula contraria oon obſtante, fidem facere.

Tranſumptorum fides.

§.10. Et nihilominus illius tranſumpto manu publici Notarii Cameræ Apoſtolicæ ſubſcripto ubique locorum tam in judicio, quam extra fidem adhiberi, ac ſi præſentes exhibitæ forent, & oſtenſæ.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. M.

LVII.

Ex edit. Typis Bladi.

Revocatio quorumcumque Commiſſariorum ad quæcumque onera Cameralia, aut alia Sedem, & Cameram Apoſtolicam concernentia exigenda, deſtinatorum (ad jus reddendum tamen exceptis) formaque in poſterum ſervanda in hujuſmodi deputandis Commiſſariis, ſeu Exactoribus.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Multi Commiſſarii ad exigendum jura Cameræ Apoſtolicæ deputari reperiebantur.

§.1. CUM ſicut Nobis innotuit, tam ſuper ſubſidii Triennalis, quatreni Carnis, & ſpoliorum, ac confiſcationum, & aliorum Cameræ Apoſtolicæ jurium, necnon etiam Gabellarum, vectigalium, datiorum, & aliorum ab eadem Camera, & Sancta Sede Apoſtolica, ſeu illarum intuitu, pro tempore impoſitorum onerum exactionibus, quam etiam ſuper viarum, Pontium, traoſituum, paſſagiorum, aquæductuum, & murorum reparatione, & manutentione, ac civitatum, oppidorum, caſtrorum, terrarum, & locorum noſtri Status Eccleſiaſtici fabrica, & fortificatiooe, necnon ſuper fraudibus annonæ, & uſuraria pravitate, aliiſque rebus, & negotiis publicis, aut alias Cameram, & Sedem Apoſtolicas prædictas, vel aliquod illarum intereſſe, ſaltem aliqua ex parte, tangentibus vel concernentibus, multi ac diverſi Commiſſarii a Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus, ipſiuſque Sedis etiam de latere Legatis, ac provinciarum Civitatum etiam Almæ Urbis Gubernatoribus, & etiam a noſtro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, Theſaurario, Præſidentibus dictæ Cameræ ſpoliorum, & aliorum Jurium ipſius Cameræ collectore generale, depoſitario præfato Annonæ, redditium dictæ Cameræ conductoribus, & appaltatoribus, aliiſque perſonis ad id forſan facultatem habentibus, partim ad vitam, partim ad beneplacitum, & partim ad aliud etiam forſan perpetuum tempus, ac alias diverſimode in noſtro Statu, & Domioio Eccleſiaſtico, ac alibi paſſim deputati exiſtant, & reperiantur.

Hinc moleſtiæ multæ, & damna inferebantur ſubditis.

§.2. Et ex hujuſmodi Commiſſariorum deputatiooibus, qui munera ſibi iniuncta acerbius, quam par ſit exercendo, & etiam proprio commodo, & peculiari lucro, præter, & ultra modum inhiare dicuntur, multa, & gravia, variaque damna, iniuriæ, vexationes, extorſiones, & gravamina Provincialibus, & aliis ſubditis noſtris, aliiſque perſonis quotidie inferri audiantur, eorumque Provincialium, & ſubditorum ac aliarum perſonarum hujuſmodi oneri atque labori ſuccumbentium, ad Nos uti pium patrem aſſidue, dietim clamantium, & recurrentium voces, querelæ noſtris in dies auribus reſonare non ceſſent.

Cui malo opportuno conſulere volens Pius:

§.3. Nos quorum intentionis ac mentis ſemper fuit, & eſt, ut probi, & ſinceri quinque, & timoratæ, illibatæque conſcientiæ homines ad hujuſmodi Commiſſariatum officia deſtinarentur, & deſtineutur, ipſique Commiſſarii ſubditos noſtros, & quoſcumque alios cum ea, qua fieri poteſt, leoitate, clementia, benignitate, & benevolentia tractent, atque proſequantur, & nihil ab eis preter juris, & æquitatis debitum exigant, vel extorqueant, & Sanctæ piæque Matris Eccleſiæ jugum ſuave, & onus leve ſentiant, memores quoque quod improbos Officiales Princeps quantumlibet bonus, & integer male audire conſuevit. Volentes probitate, & integritate præditos viros ad hujuſmodi munera deinceps deputare, & propterea io præmiſſis pro noſtri Paſtoralis Officii debito opportune provideri.

Quaſcumque Commiſſariorum hujuſmodi deputationes de præterito factas irritat, & caſſat.

§.4. Motu ſimili, & ex certa ſcientia, maturaque animi noſtri deliberatione, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, omnes, & ſingulos ac quoſcumque Commiſſarios quovis nomine nuncupatos, tam ſuper ſubſidii Triennalis, quatreni Carnis, & ſpoliorum ac confiſcationum, & aliorum Cameræ Apoſtolicæ Jurium, necnon etiam gabellarum, vectigalium, datiorum, & aliorum quorumcumque ab eadem Camera, & dicta Sede Apo-

ſtolica, ſeu alias illarum intuitu nunc, & pro tempore impoſitorum onerum exactionibus, quam etiam ſuper viarum, pontium, portarum, tranſituum, paſſagiorum, aquæductuum, & murorum reparatione, & manutentione, ac Civitatum, Terrarum, Oppidorum, arcium, Caſtrorum, & quorumvis aliorum locorum noſtri Status Eccleſiaſtici fabrica, & fortificatione, necnon ſuper fraudibus annonæ, & uſuraria pravitate, aliiſque omnibus, & ſingulis, ac quibuſcumque rebus, & negotiis publicis, aut alias Cameram, & Sedem prædictas vel aliquod earum intereſſe quomodolibet tangentibus, vel concernentibus (exceptis tamen Commiſſariis ad reddendum jus, & ad juſtitiæ cognitionem, & executionem deputatis, qui tamen non poſſint, nec debeant niſi unum ſcutum ad plus pro quolibet die recipere) tam a quibuſcumque Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris quam alias a Sede, & Camera prædictis, ipſiuſque Sedis etiam de latere Legatis, Gubernatoribus, Camerario, Cameræque Apoſtolicæ Præſidentibus, & Clericis, Theſaurario, Collectore ſpoliorum, & Jurium ejuſdem Cameræ depoſitario, Præfecto Annonæ, conductoribus, & appaltatoribus præfatis, ac quibuſcumque aliis perſonis quavis dignitate fulgentibus, & fungentibus nomine Sedis, vel Cameræ prædictarum, & alias quomodolibet in univerſo noſtro Statu Eccleſiaſtico præfato ac alibi ubilibet, tam ad vitam, quam ad beneplacitum, & quodvis aliud etiam perpetuum tempus, necnon tam per Apoſtolicas etiam in forma Brevis, aut ſub plumbo expeditas, quam patentes & etiam Camerales, ac Sacri Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Collegii, & quaſcumque alias literas, vel etiam per publica inſtrumenta, ac alias quomodocumque, & qualitercumque hactenus deputatos, deſtinatos, & etiam tranſmiſſos, ac illorum deputationes &c. hujuſmodi ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis ac irritantibus, & aliis etiam vim ſtipulati, & jurati contractus inducentibus, ac etiam cum expreſſione quod revocari, &c. non poſſint etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac etiam conſiſtorialiter, & de dictorum Cardinalium conſenſu, ac alias quomodolibet factas, necnon literas, & inſtrumenta deſuper, ut præmittitur, ac alias quomodolibet confectas, Motuſque proprios, & ſupplicationes deſuper etiam dictorum Noſtrorum Prædeceſſorum manibus ſignatos, & ſignatas, ac in eis contenta quæcumque illarum, & illorum omnium tenores ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro plene, & ſufficienter expreſſis ac inſertis habentes, etiam ſi illæ, & illa ex quavis cauſa legitima etiam oneroſa emanaverint, Apoſtolica auctoritate ex nunc perpetuo revocamus, caſſamus, irritamus, annullamus, & abolemus, ac ex nunc revocatos &c. revocataſque, &c. ac revocata &c. fore, & eſſe, nulliuſque roboris vel momenti ſeu auctoritatis amplius exiſtere decernimus, & declaramus.

De cetero eos per Breve Pontificium, ſeu per Literas Patentes Cameræ ejuſdem deputari jubet.

§.5. Et nihilominus, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus nulli ſimiles, vel diſſimiles Commiſſarii, niſi per ſpeciales, & expreſſas noſtras & eorumdem ſucceſſorum in forma Brevis expeditas, aut Cameræ Apoſtolicæ patentes literas, quæ ſi manu dilecti filii moderni vel pro tempore exiſtentis Præſidentis Cameræ prædictæ ſignata fuerint, noſtris mandato & intentione emanaſſe intelligentur deputari & deſtinari poſſint, ac aliter deputati, & tranſmiſſi eo ipſo a Nobis revocati ſint, & eſſe cenſeantur, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Eos autem abſque ſcientia Pontificis deſtinari vetat.

§.6. Diſtrictius inhibentes eiſdem Camerario, Præſidentibus, & Clericis, necnon Legatis, & aliis omnibus ſupranominatis, & quibuſvis aliis perſonis cujuſcumque dignitatis &c. exiſtentibus, & quacumque auctoritate fungentibus, ne ex nunc in poſterum ullos hujuſmodi Commiſſarios niſi de expreſſis ordine, & mandato ac certa ſcientia noſtris, & dictorum Succeſſorum noſtrorum, ac alias, ut præfertur, deputare, deſtinare, vel tranſmittere audeant, ſeu præſumant.

Electiones ſecus factas irritat.

§.7. Decernentes quaſcumque Commiſſariorum hujuſmodi deputationes &c. alias quam ut præfertur deinceps pro tempore factas, nullas, & inanes exiſtere ac fore, & pro infectis omnino haberi. Sicq; in præmiſſis omnibus, & ſingulis ab omnibus cenſeri, ac ita per præfatos, & quoſcumque alios Judices &c. ſublata &c. judicari &c. debere, irritum quoq; & inane quicquid ſecus ſuper his &c. contigerit attentari.

Præſentem Conſtitutionẽ præcipit obſervari.

§.8. Mandantes nihilominus Camerario, Præſidentibus, Clericis, Legatis &c. & aliis quibuſcumque ſupradictis, ceteriſq; ad quos ſpectat, & pertinet, ac ſpectabit, & pertinebit, quatenus præſentem noſtrum Motum proprium perpetuo obſervent, & obſervari faciant inviolabiliter, & ad unguem, Contradictores &c. compeſcendo, invocato etiam ſeu adhibito auxilio brachii ſæcularis.

Vaſſallos R. E. ad perſolvenda onera Cameralia adhortatur.

§.9. Et nihilominus omnes, & ſingulas Communitates, & Univerſitates, ac alios quoſcumque Civitatum, Caſtrorum, Terrarum, Oppidorum, Villarum, & locorum Nobis, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate vel immediate ſubjectorum habitatores, & incolas, necnon illorum Rectores, Præfectos, Poteſtates, Officiales, & negotiorum geſtores, alioſq. illorum deputatos, & deputandos, ceteroſque ad quos ſpectat, & ſpectabit, in Domino hortamur, & paterne monemus eiſque ſub indignationis noſtræ, & pecuniariis, aliiſque Nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici beneviſis pœnis arbitrio noſtro, & illius declarandis, & exigendis, præcipimus, & mandamus, ut omnia, & ſingula onera, impoſitiones, & alia quæcumque jura Cameralia Nobis, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, ac

Sedi

Sedi Apoſtolicæ quomodolibet pro tempore debita abſque ulla mora, & contradictione loco, & tempore debitis integre perſolvant realiter, & cum effectu, nec ſe prætextu præſentis noſtræ Conſtitutionis a facienda ſolutione hujuſmodi excuſent, aut difficile reddant, ne alias deſuper opportuna remedia adhibere cogamur.

Obſtantibus derogat.

§.10. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, provincialibuſque, ſynodalibus, & municipalibus, necnon etiam juramento &c. roboratis ſtatutis &c. etiam Cameræ Apoſtolicæ &c. privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis &c. ſub quibuſcumque tenoribus &c. etiam Motu proprio &c. ac conſiſtorialiter &c. & alias in contrarium quomodolibet conceſſis &c. ac concedendis &c. Quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. latiſſime hac vice derogamus. Ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis.

Præſentium ſola ſignatura ſufficit.

§.11. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere in judicio, & extra, regula contraria non obſtante. Et nihilominus literas deſuper etiam per Breve noſtrum ſimul vel ad partem expediri poſſe latiſſime extenden.

Placet Motu propio M.

29. Maii 1567. An. II.

Die vigeſima nona Maii 1567. admiſſa, & regiſtrata fuit hæc cedula Motus proprii libro primo ſignaturarum SS. D. N. D. Papæ apud me infraſcriptum Cameræ Apoſtolicæ. Notarium folio Quinto ex decreto Illuſtriſſimi, & Reverendiſſimi Domini mei Vitellotii Cardinalis Camerarii.

Andreas Martini.

LVIII.

Confirmatio, & nova conceſſio plurimorum indultorum, pro Ordinibus Fratrum, & Monialium Mendicantium. Et declaratio, atque extenſio Concilii Tridentini circa ea. Et communicatio eorumdem indultorum, cum aliis Ordinibus regularibus. Necnon & juriſdictio Conſervatorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus Conſtitutionis

ETſi Mendicantium Ordines, qui ſedulum in vinea Domini quotidie exhibere non ceſſant famulatum, ſummo ſemper ſtudio, etiam dum in minoribus eſſemus, amplexi ſumus, ad ſummi tamen Apoſtolatus apicem, meritis licet imparibus, divina favente clementia aſſumpti, dum id mente recolimus, facere non poſſumus, quin eos propenſiori caritate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab Apoſtolica Sede, cujus continue pacem, & dignitatem Ordines ipſi fortiter tutati ſunt, tam ſpiritualia, quam temporalia ſubſidia, ornamentaque acceperint, & accipiant, quibus & ſancta ſua Officia, ac vitam ſuam regularem facilius, atque expeditius exequi, & tranſigere poſſint, & ceteræ religioſæ perſonæ, Ordineſque alii, exemplo ipſorum promptiores, alacrioreſque ad ſua Officia perſolvenda reddantur.

Epiſcoporum moleſtiæ erga Mendicantes hic referuntur.

§.1. Hinc eſt quod Nos attendentes pleroſque ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis qui eoſdem Ordines præcipue tamquam fructiferos in agro Domini palmites, & colere, & adjuvare deberent, non ſolum id exequi negligere, verum etiam Concilii Tridentini decretis in pravum ſenſum retortis, eos, & eorum quemlibet variis afficere incommodis, & perturbationibus, eorumque privilegiis non modicum afferre gravamen conantur.

Hæc prima moleſtia declaratur infra num. 1.

1. Quidam enim Epiſcopi, ut accepimus, nolunt admittere quoſdam regulares ad prædicationem, etiam in ſuis Eccleſiis faciendam, quamvis de eorum habilitate ad hujuſmodi opus exercendum, habeant bonum teſtimonium a ſuis ſuperioribus. Alii vero volunt, ut nedum ſemel, ſed etiam pluries in anno, coram ipſis, vel eorum Vicariis prædicatores præſententur, ac pro licentia prædicandi, quam nonniſi in ſcriptis dare volunt, aliquid quandoque exigunt. Alii etiam Epiſcopi maximam regularibus injuriam irrogare videntur, dum præter ordinem, & veterem conſuetudinem, abſque ulla ratione quoſdam reiiciunt, & quoſdam, pro eorum libito admittunt ad prædicationem hujuſmodi habendam in locis ſuæ Diœceſis.

Hæc ſecunda declaratur infra num. 2.

2. Quorumdam etiam locorum Ordinarii, quoſdam religioſos probos viros, & idoneos, etiam a ſuis Superioribus approbatos, ad confeſſiones audiendas admittere nullo modo volunt. Quidam ex eis volunt, non ſolum ſingulis annis, ſed etiam pluries in anno, in aliquibus partibus eoſdem Confeſſores ſibi præſentari, in aliquibus vero oppidis, tam Epiſcopi ſeu eorum Vicarii, quam presbyteri Curati, nolunt ut fratres mendicantes vocati ad audiendas confeſſiones infirmorum, maxime ſi infirmitas eſt gravis, aut etiam ſanorum, in privatis illorum domibus; vel alibi præterquam in ſuis Eccleſiis, aut Monaſteriis poſſint accedere.

Hæc tertia declaratur infra num. 3.

3. Nonnulli etiam audent Confeſſores Monialium, qui pleno jure ſubſunt regularibus, examinare, cum tamen id minime per Concilium decernatur, ſicut, & de fratribus, qui ſunt audituri confeſſiones aliorum fratrum.

Hæc quarta declaratur infra num. 4.

4. Quidam etiam in aliquibus partibus nititur aſſerere ſeu facere, ne quiſquam infra annum poſſit ſacram Euchariſtiam in Eccleſiis Mendicantium recipere, neque etiam Moniales tertiarias nuncupatas ſuorum Ordinum, ut aliqui aſſerunt, in aliquibus partibus fieri, cum tamen ſolum in Paſchate quoad ſæculares dumtaxat, juxta privilegia Summorum Pontificum Prædeceſ-

ſo-

ſorum noſtrorum eiſdem Ordinibus conceſſa, id obſervari debeat.

Hæc quinta declaratur infra num.5. 5. Alii vero Epiſcopi, ſeu eorum Vicarii audent ad eorum libitum dare licentiam quibuſcumque, quæcumque Monaſteria Monialium, etiam S. Claræ ingrediendi, etiam ſi regularium curæ ſubdita ſunt.

Et hæc declaratur num.6. 6. Quidam vero ſub prætextu exquirendi voluntates puellarum, ante profeſſionem earum volunt eas extrahere a Monaſteriis, & per longum tempus alibi detinere, ipſaſque puellas, ſeu novitias de pleriſque rebus interrogant, neque neceſſariis, neque in decreto Concilii Tridentini deſuper contentis, ex quibus non modica poteſt oriri occaſio ſcandali.

Et hæc declaratur num.7. 7. Alii vero plerique noluerunt quoſdam regulares aliarum Diœceſum ſacris Ordinibus initiare, ac etiam a ſuis Ordinis Prælatis approbatos admittere nolunt.

Et iſta declaratur num.8. 8. Aliqui vero ſingulis Dominicis diebus in ſuos Parochianos ad ſonum campanæ excommunicationem promulgant, ut non poſſint intereſſe miſſis, concionibus, & divinis Officiis, niſi in propria Parochia. Alii vero in aliquibus partibus in eorum Eccleſiis conciones ſacræ Scripturæ, & ſermones, pro mortuis haberi nolunt, & ſi aliquid ipſis relictum fuerit, ut ab ipſis Miſſæ dicantur, vel alia Officia pro mortuis celebrentur, ipſi ſibi ea uſurpant, dicentes quod ipſi ea exequi non poſſunt, quia ipſi ſunt Paſtores. Alii vero ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & exilii per decennium a Diœceſi, pœna inhibuerunt, ne Miſſæ in eorum Eccleſiis celebrentur in diebus feſtivis, antequam rector Parochialis Eccl. celebraverit. Alii etiam nolunt, ut dum prædicatio in Eccleſia Cathedrali habetur, alibi prædicetur.

Et iſta declaratur num.9. 9. Ac inſuper in quibuſdam omnem Ordinem, & quietem perturbant, dum controverſias jamdiu ſopitas, & extinctas ſuper præcedentia excitarunt, & ubi nullæ erant pepererunt, dum pro arbitrio, & voluntate eorum hos illis præferre noluerunt.

Et iſta declaratur num.10. 10. Quidam etiam Epiſcopi volunt regulares a cura animarum excludi, & illam ſolis presbyteris ſæcularibus committi.

Et iſta n.11. 11. Quidam vero quartam funeralium extendere volunt etiam ad miſſas, legata, & alia quæcumque, quæ domibus regularium relinquuntur.

Et iſta n.12. 12. Alii autem volunt quartam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & eorum etiam, quæ pro victu fratrum relinquuntur.

Et iſta n.13. 13. Aliqui etiam in quibuſdam partibus, etiam volunt, ut non ſolum jus ſepulturæ ſolvi conſuetum, quod ſemper ſolvitur, neque denegatur, ſed etiam omne illud, quod Eccleſiis Ordinum ad eorum libitum partes dant quando ſepeliuntur ibidem defunctorum corpora, id totum curatis etiam de novo ſolvatur, inſtanter conantur, impedientes, ne aliter corpora defunctorum ad Monaſteria fratrum deferantur, unde in hoc maxime tam partes, quam ipſos fratres gravari contingit.

14. Aliqui vero etiam ex locis Mendicantium, qui curam habent animarum, volunt pro Seminario decimas exigere, ac in caſu renitentiæ etiam pignus exigunt. Alii autem præfatos Fratres, ac Moniales ſub eorum cura degentes, ſubſidium regium perſolvere cogunt, cum multæ earumdem Monialium vix habeant pro earum victu, & veſtitu neceſſaria vitæ. Et iſta n.14.

15. Alii etiam in quibuſdam partibus pauperes Mendicantes eleemoſynas petere prohibent pro eorum dumtaxat ſubſtentatione, & ſi invenerint eos panem, vel aliquid aliud ſimile amore Dei ſibi collatum portantes, quandoque ab eis auferre minantur, afficientes gravi injuria, & contumelia. Nonnulli vero Epiſcopi, vel Capitula Canonicorum pauperes Mendicantes, tam Fratres, quam Moniales ſuorum Ordinum, tam de redditibus bonorum, ſi quæ habent, quam de poſſeſſionibus, vineis, agris, & aliis ſuis bonis quibuſcumque, non ſolum largitione fidelium ſibi conceſſis, ſed etiam alias juſtis de cauſis ab eis acquiſitis, ac pecuniis emptis, ſibi decimas, ac primitias aliis reſpective ſolvere cogunt. Et iſta n.15.

16. Alii autem auſi ſunt inquirere, & proceſſus facere contra aliquos regulares, intra clauſtra delinquentes, vel de quorum delictis aliqua erat ſuſpicio, non expectata ſuorum Superiorum cenſura. Alii vero Epiſcopi Monialium Monaſteria ingredi, & illa ingrediendi licentias aliis concedere, & adverſus illas proceſſus formare ipſorum Ordinum ſuperioribus irrequiſitis, præſumunt. Aliqui etiam dominium temporale ſuper Moniales habere prætendunt. Nonnulli vero frequentiſſime regulares citant, & juriſdictioni ſuæ ſubiicere tentant, ac eorum Conventum occupant, ipſos expellendo, ac in ipſos juriſdictionem, vel poteſtatem exercent. Aliqui vero ipſos carceribus, abſque cauſæ cognitione mancipant, ac manibus pedibuſque laborant, ut regulares Mendicantes ſuæ ditioni ſubiiciant, & uſque adeo ſe intromiſerunt in gubernatione Conventuum, & in correctionibus Fratrum, ut Provincialibus, & Generalibus nullus amplius videatur relictus locus, aut ulla juriſdictio. Hæc 16. declaratur infra num.16.

17. Aliqui autem, Conventuum Priores, & Guardianos rationes, & computa facere cum Syndicis Conventuum hujuſmodi prohibent. Hæc 17. declaratur infra num.17.

18. Fratres quoque qui ad Epiſcopos hujuſmodi recurſum habent, a Prioribus. & Guardianis præfatis caſtigari, & puniri interdicunt. Inhibent quoque Superioribus Ordinum, ne faciant proceſſus contra fratres, ac in ipſos imperium, & brachium ſæculare exercent. Hæc 18. declaratur infra num.18.

19. Alii vero ipſos extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiunt, eoſque ſic præmanere permittunt, eoſque etiam invitis ſuis Superioribus detinent. Et iſta n.19.

20. Aliqui vero bonorum ipſorum fratrum tamquam ad eos, ſi extra clauſtra defuncti fuerint, ſpectantium poſſeſſionem occupare præſumant, & ad habitum religionis reverſis ſua bona conſignare nolunt. Et iſta n.20.

21 Ac

Et iſta n.21. 21. Ac etiam uniones a Sede prædicta, aut alias rite factas de beneficiis Eccleſiaſticis impediunt, & ſibi relaxari debere volunt, & contradictores excommunicationis gladio feriunt.

Et iſta n.22. 22. Alii vero regulares campanas diebus feſtivis pulſare, vel eodem tempore, quo ipſi celebrant, Miſſas celebrare nolunt.

Et iſta n.23. 23. Aliqui etiam pro licentia danda ædificandi quamdam domum regularem, triginta, vel quadraginta ducatos exigere non erubuerunt.

Et iſta n.24. 24. Alii vero eos mortuorum corpora aſſociare, alii autem illos cum Parocho ſimilia munera ſubire non permittunt, niſi major Canonicorum pars intervenerit.

Et iſta n.25. 25. Alii vero mortuorum officia in regularium Eccleſiis peragi nolunt, niſi cum ipſorum præſentia, & ipſorum Moniales, vel alias perſonas, etiam ſi in earum funere Parochus intervenire non deberet, ſepelire prohibent, niſi ipſi Parocho prius certum quid ſolutum fuerit, & ſi aliquem ipſi ſciverint in regularium Eccleſiis ſepulturam elegiſſe, eum, ut dicitur, non ante ad illas deſerre ſinunt, quam ad Paroch. Eccleſiam delatum, inibique officium peractum fuerit.

Et iſta n.26. 26. Poſtremo vero teſtamenta ſine presbyterorum præſentia fieri prohibent, & ſi quid ipſis regularibus relictum fuerit, id aſſerentes contra Concilii Tridentini Canones eſſe, revocare omnino procurant.

Hic ideo Pontifex dictis moleſtiis hûc finem imponit. §.2. Ac propterea volentes præmiſſis, ac aliis ſimilibus exceſſibus, & gravaminibus, ex noſtri paſtoralis officii debito providere, attendentes etiam illos qui onus diei, & æſtus, tam in prædicationibus, quam in ceteris ſpiritualibus muneribus quotidie ſuſtinent, niſi etiam aliquantiſper ſubleventur, facile fore, ut oppreſſi a ſuis officiis omnino deſiſtant, ne in poſterum eis aliquod inferatur gravamen, Concilii Tridentini hujuſmodi decreta, quorum falſa, ſeu minus vera intelligentia præmiſſa irrepſerunt, quorumque declaratio non niſi ad Nos ſpectat, modo, & forma infraſcriptis declaranda cenſuimus.

Declaratio primæ moleſtiæ, de qua ſupra num.1. In hoc extat alia declaratio infra in alia Bulla huic ſubſequenter annexa. 1. Nos igitur Motu proprio, non ad alicujus inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus Canonem ſeſſionis 24. c.4. per quem omnibus regularibus, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis contradicente Epiſcopo prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres hujuſmodi, quando a ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Provincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere poſſe, immo volumus, quod in ſuis Eccleſiis, quando eis placuerit, licite, & abſque ullo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicaverit, prædicare poſſint.

Declaratio 2. moleſtiæ de qua ſupra num. 2. 2. Quod vero in ſeſſione 23. cap.15. circa confeſſiones a regularibus non audiendas ſtatuitur, hoc etiam dictorum Ordinum Fratres, a præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris Provincialibus, ad audiendas confeſſiones utriuſque ſexus Christifidelium approbatos, ut præmittitur, minime comprehendat, itaut a confeſſionibus audiendis, tam intra eorum Eccleſias, ac domos, quam extra minime prohibeantur ſuper hoc literas fel. record. Pauli Papæ Quarti, etiam Prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdem Fratribus Mendicantibus regularis obſervantiæ poſſe confeſſiones ſæcularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monaſteria ſua, & ubilibet audire, approbando, & de novo concedendo. Statuimus etiam quod ille qui ſemel in una Diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem Diœceſi habeatur pro admiſſo, nec amplius examinari, vel præſentari in dicta Diœceſi debeat, tam quoad prædicationes faciendas, quam quoad confeſſiones audiendas, nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat.

3. Confeſſores vero Monialium, quæ degunt ſub cura regularium ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam fratres ſi debeant audire confeſſiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia ſuorum Superiorum ad gradum admiſſi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſſiones audituri, quam prædicationis munus ſubituri, ab Epiſcopis minime examinentur. Declaratio 3. moleſtiæ de qua ſupra n.3

4. Ipſiq. Chriſtifideles Sacramentum Euchariſtiæ (Reſurrectionis Dominica feſtivitate, dumtaxat excepta) ſumere, eiſque illud fratres hujuſmodi adminiſtrari valeant, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios, aut Eccleſiarum Rectores præfatos, ſeu alios quoſcumque (illorum licentia minime requiſita) etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & aliis pœnis, cogi, vel compelli poſſint, ſeu debeant, etiam decernimus, & declaramus. Et licet in ſeſſione 25. cap. 12. caveatur, quod cenſuræ, & interdicta Eccleſiaſtica, etiam a locorum Ordinariis promulgata mandante Epiſcopo, a regularibus in eorum Eccleſiis publicari debeant, tamen ſi tempore celebrationis alicujus ex feſtis Sanctorum, Ordinum eorumdem, ac aliis feſtivitatibus juxta eorumdem Ordinum privilegia Apoſtolica, interdictum hujuſmodi emanaverint, illud in præfatis feſtivitatibus, & earum octavis ſuſpendimus. Declaratio 4. moleſtiæ de qua ſupra n.4

5. Cum inhoneſtum ſit, quemlibet in alienam meſſem falcem iniicere, cumq. Monialium Monaſteria nonniſi de Epiſcopi, vel Superioris licentia, & in caſibus neceſſariis, aliquis ingredi præſumat in ſeſſ.25. cap.5. prohibetur, hoc tantum in illis Monaſteriis locum habere volumus, quæ Ordinariis ipſis pleno jure ſubſunt, in quibus, in caſibus neceſſariis ipſi dare licentiam poſſit, & non in aliis monaſterijs. Ita ut præfatis Monaſteriis, quæ Ordinariis ipſis pleno jure non ſubſunt, ipſi Ordinarii illa ingredi non poſſint, prout in regulis earum, ſeu de jure ſtatuitur, & eis aliquos proceſ- Declaratio 5. moleſtiæ de qua ſupra n.5

ſus

ſus adverſus Moniales ipſas, ſeu Fratres hujuſmodi propterea, ſeu alias ipſorum Ordinum ſuperioribus requiſitis, quoquomodo formare, aut facere poſſe omnino prohibemus, ita ut aliquam juriſdictionem, ſeu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres hujuſmodi reſpective habere, exercere, aut exequi nullatenus poſſint, aut debeant, immo illas, & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & juriſdictione, & poteſtate, eximimus, & liberamus, prout eis conceſſum eſt per ſua privilegia a Sede præfata obtenta, & ita præfatæ Moniales, ac Fratres ſint excluſi a ſuperioritate, & juriſdictione Ordinariorum reſpective hujuſmodi, ut etiam in illarum, vel illorum Sindicis, aut procuratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum facultatibus, vel alia ſibi non competentia facienda ullatenus non ſe intromittant, nec etiam Ordinarii ipſos regulares præfatos citare, & juriſdictioni ſuæ ſubiicere, ac eorum Conventus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos juriſdictionem aliquam, & poteſtatem exercere, ut præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſſint, ut ſuæ ditioni ſubiiciantur.

Declaratio 6. moleſtiæ de qua ſupra n. 6

6. Volumus etiam, quod puellarum Deo dicandarum, an ſcilicet coactæ, vel ſeductæ fuerint, examen faciendum, nonniſi infra quindecim dies, poſtquam juxta Concilium Tridentinum Epiſcopi, vel eorum Vicarii requiſiti fuerint, fieri poſſit: quibus elapſis amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat, cujus occaſione, nec Epiſcopus nec ejus Vicarius intra ſepta Monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream, & interrogationes alias, quam eas, quæ præfatum Concilium Tridentinum jubet eis fieri omnino prohibemus, ac ſimiliter volumus, quod puellæ, ſeu novitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minime teneantur.

Declaratio 7. moleſtiæ de qua ſupra n. 7

7. Seſſione vero 23. cap. 8. neminem niſi a proprio Epiſcopo Ordinario poſſe ſtatuens, in regularibus locum non habere omnino declaramus; ita quod Fratres hujuſmodi præfatos, etiam ſacros Ordines a quolibet Antiſtite, gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habente, Ordinarii loci minime requiſita licentia, in locis, ſeu domibus Fratrum hujuſmodi, alibi recipere poſſint.

Declaratio 8. moleſtiæ de qua ſupra n. 8

8. Et inſuper ſeſſione 22. decretum, quod per populum ſæpe ad ſuas Eccleſias, ſaltem Dominicis, & majoribus feſtivis diebus, convenire debere monet in ſequendo, volumus quod Fratribus Mendicantium hujuſmodi, non ſolum probiberi non poſſit, ne Miſſas, & alia divina Officia faciant in eorum Eccleſiis, verumetiam in quibuſcumque aliis ubi celebrari Miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis, celebrare valeant: ac etiam quod concio-nes, & lectiones ſacræ Scripturæ, & ſermones pro mortuis, etiam in Eccleſiis facere, ac eleemoſynas pro celebrandis hujuſmodi Miſſis, & aliis divinis Officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingant, recipere, necnon Miſſas, & divina Officia hujuſmodi, etiam in diebus Dominicis, vel feſtivis, etiam antequam rector Parochialis Eccleſiæ celebraverit, celebrare, & facere, quando eis videbitur, etiam ſi tunc in Eccleſia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque utriuſque ſexus Chriſtifideles, totius anni tempore illas, & illa in Eccleſiis Fratrum hujuſmodi audire poſſint. Ipſi Chriſtifideles, ullatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum Ordinarios, ſeu rectores Parochialium Eccleſiarum, aut alios quuſcumque ullo pacto, cauſa, vel occaſione non valeant, ſeu debeant, ſed præfati Chriſtifideles audiendo Miſſas, & alia divina Officia in Eccleſia Fratrum hujuſmodi diebus Dominicis, aut feſtivis, præcepto Eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur.

Declaratio 9. moleſtiæ de qua ſupra n. 9

9. Controverſias autem omnes de præcedentia, quæ eadem ſeſſione 25. cap. vero 13. per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innovari poſſe ſtatuimus.

Declaratio 10. moleſtiæ de qua ſupra num. 10.

10. Cumque licet cap. 11. ſeſſionis 25. ſtatuat, quod in domibus virorum, ſeu mulierum, quibus animarum perſonarum ſæcularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amovibiles, inibi deputentur, niſi de Ordinarii conſenſu, ac prævio examine hujuſmodi præcedente, ad curam hujuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos regulares.

Declaratio 11. moleſtiæ de qua ſupra num. 11.

11. Quartam autem funeralium, de qua ſeſſion. 25. cap. 13. nequaquam ſolvere teneantur Monaſteria, quæ a quadraginta annis citra fundata exiſtunt, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de Monaſteriis ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartam ſolvere conſueverunt, & ubi ſolvi conſuevit, id tantum ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit, tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu legatis, vel aliis, Fratribus ipſis, ſeu Monialibus hujuſmodi relictis, aut alias quomodolibet donatis, ſolvi debet, ſicq; intelligi Concilii decretum, quoad quartam hujuſmodi ſolvendam debere decernimus. Ubi vero non eſt conſuetudo ſolvendi quartam hujuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolvi debere declaramus.

Declaratio 12. moleſtiæ de qua ſupra num. 12.

12. Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, Palliorum, Planetarum, cortinarum, Pannorum, & aliorum quæ dictis Eccleſiæ relinqui, vel dari contigerit, etiam ſi pro victu Fratrum, aut alias relinquantur, aliquid contribuere teneantur.

Declaratio 13. moleſtiæ de qua ſupra num. 13.

13. Ac etiam jus ſepulturæ ſolvi tantum conſuetum curatis, & non aliquid aliud eis ſolvi debeat, quamvis partes ad earum libitum Eccleſiis Ordinum hujuſmodi, ſeu eorum Fratribus, alia quæcumque tribuant, ſeu eleemoſynas elargiantur, quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum hujuſmodi, nec propterea impediri debeant, quin poſſint defunctorum corpora præfata ad

eorum

eorum Eccleſias tumulanda deferri facere.

Declaratio 14. moleſtiæ de qua ſupra num. 14.

14. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes, Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumq; loca, etiam ſi curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illi unita, ad contributionem pro ſeminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem, immo illos & eorum domos, monaſteria, beneficia, & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſſiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque, tam ad ipſos, quam ad Moniales præfatas, etiam per largitionem fidelium, ſeu alias juſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecuniis empta, vel alia quomodolibet pertinentia minime teneri, illoſque, & illas, a quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis caritativis, etiam per Nos conceſſis, ad quorumcumque, etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium inſtantiam, quacumque etiam urgentiſſima, & de neceſſitate exprimenda cauſa, ac etiam aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum, beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu, quam veſtitu, alias ſibi neceſſariarum quomodolibet, etiam auctoritate Apoſtolica, nunc, & pro tempore impoſitis, ita ut penitus, & omnino ad alicujus rei contributionem minime teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illoſque, & illas, ad illos, & illa, etiam ſi ſæculares, & aliæ perſonæ quæcumque in eas exigendi poſſeſſione fuerint, minime teneri debere volumus: nec ſub capite 12. ſeſſionis 25. comprehendi poſſe, vel debere decernimus.

Declaratio 15. moleſtiæ de qua ſupra num. 15.

15. Quod vero de uſu quæſtorum eleemoſynarum auferendo loquitur ſeſs. 21. cap. 8. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri poſſe, vel debere, etiam decernimus, quin potius cum eleemoſynis hujuſmodi vivere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus.

Declaratio 16. moleſtiæ de qua ſupra num. 16.

16. Quoniam vero ex nimia Epiſcoporum ſibi irrogata auctoritate, ipſi perſonas regulares, ſuæ juridictioni ſubiicere omnino ſtudent, ac decreto Concilii præfati, ſeſ. 25. cap. 14. edito, quo cavetur, quod ſi regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea, ita notorie deliquerit, ut populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo, a ſuo ſuperiore omnino puniatur, ſin minus, ab Ordinario delinquens puniri poſſit, confiſi, variis indebitiſque gravaminibus regulares afficiunt, Ordinarios præfatos aliquid contra regulares occaſione, vel cauſa innovare non poſſe, vel debere in clauſtris degentes hujuſmodi, quovis prætextu, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas regulares formare, aut facere poſſe volumus, niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum Ordinum ſuperioribus prius conſultis, & negligentibus, alioquin omnia, & ſingula contra præmiſſa facta, & geſta, ac facienda in futurum pro nullis, & infectis habeantur.

Declaratio 17. moleſtiæ de qua ſupra num. 17.

17. Neque etiam ſe intromittant ullo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione conventuum, tam Fratrum, quam Monialium hujuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium hujuſmodi, & eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſeu Provincialibus, vel aliis eorum, aut earum reſpective ſuperioribus, etiam ratione computa faciendi, cum Sindicis Conventuum hujuſmodi, omnino relinquatur, nec ullo modo in prædictis, per ſe, vel alios ſe intromittant.

Declaratio 18. moleſtiæ de qua ſupra num. 18.

18. Fratres quoque ſi contigerit eos ad hujuſmodi Ordinarios recurſum habere a præfatis Generalibus Miniſtris, ſeu Provincialibus, Prioribus, Guardianis, & aliis Superioribus caſtigari, & puniri poſſe, & debere, neque ipſos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum hujuſmodi, ullatenus inhibere. Quinimmo præfatos Superiores proceſſus contra Fratres ſuos, & Moniales hujuſmodi, quando opus fuerit, circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, invocato, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Declaratio 19. moleſtiæ de qua ſupra num. 19.

19. Inhibemus etiam ipſis Ordinariis, ne Fratres extra clauſtra degentes, ſub eorum protectione recipiant, eoſque invitis ſuis Superioribus detineant.

Declaratio 20. moleſtiæ de qua ſupra num. 20.

20. Prohibemus quoque eiſdem Ordinariis, ne aliquo modo ſe intromittant in bonis dictorum Fratrum extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum pro tempore degentium ſive decedentium, & quamvis in habitu, ſive abſque habitu moriantur, volumus quod eorum bona mobilia, & immobilia, ad Ordinem quem profeſſi ſunt, pertineant, diſponenda juxta Conſtitutiones, ſeu Ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarii præfati occupare præſumant, immo hujuſmodi, & ad habitum Religionis revertentium bona omnia Monaſteriis ipſis, cum ea quæ acquirit Monacus de jure Monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus.

Declaratio 21. moleſtiæ de qua ſupra num. 21.

21. Ac ipſis Ordinariis, ne quaſcumque uniones, etiam perpetuas, a Sede prædicta, vel alias, ut præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas, de beneficiis Eccleſiaſticis, ſeu illorum fructibus, quin ſuum ſortiantur effectum impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras eccleſiaſticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris, vel momenti, ſimiliter decernimus, & declaramus. Inſuper volumus, quod præfati regulares, quibus cura animarum eſt, poſſint per ſe ipſos juxta ſuorum Superiorum ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſæculares ipſorum regularium nutu amovibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos, præfatam curam exercere: neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicujus partis fructuum conſignatione pro præfatis Capellanis, ſeu Vicariis ſæcularibus, ſi per tales curam exerceri contigerit,

Digitized by Google

rit, Epiſcopi ullo pacto ſe intromittant.

Declaratio 22. moleſtiæ de qua ſupra num. 22.

22. Prohibemus inſuper eiſdem Ordinariis, ac aliis quibuſcumque perſonis, ne impediant ipſos Fratres, quando eis placuerit, tam in diebus Dominicis, ſeu feſtivis, aut aliis totius anni temporibus, campanas pulſare, & etiam tempore quo ipſi celebraverint, miſſas celebrare, necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per Fratres ipſos, quando in Eccleſiis ſuis præfatis delata fuerint, abſque præſentia rectorum Eccleſiarum hujuſmodi ſepeliri facere, ac officia mortuorum hujuſmodi peragi poſſe, neceſſariamque præſentiam Rectorum, aut aliorum clericorum, quin infirmi libere ſua poſſint condere teſtamenta minime eſſe, ac ipſos regulares legata, aut quævis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere, & obtinere poſſe, neque aliquod jus in contrarium eſſe decernimus, & declaramus.

Declaratio 23. moleſtiæ de qua ſupra num. 23.

23. Licentias vero pro conſtruendis domibus regularibus, quæ 4. cap. 25. Seſſionis, niſi de Ordinarii licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & nonniſi legitima ſubſiſtente cauſa, Superioribus explicanda illas recuſari poſſe.

Declaratio 24. moleſtiæ de qua ſupra num. 24.

24. Necnon Fratres præfatos, etiam ſolos, mortuorum corpora aſſociare, ac mandatum in die Cœnæ Domini fieri ſolitum in Eccleſiis, ſeu Domibus Fratrum cujuſlibet Ord. prædictorum, ſolemniter facere, & prædicta die prædicare hora, qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Eccl, ſeu alios quoſcumq. prohiberi poſſe, etiam decernimus, & declaramus.

Declaratio 25. moleſtiæ de qua ſupra num. 25.

25. Mandantes etiam univerſis locorum Ordinariis, ne mortuorum Officia agere rectores Parochialium in Eccleſiis ipſorum fratrum, contra illorum voluntatem permittant. Ac Moniales dictis Fratribus, ſubditas vel perſonas ſepulturam in eorum Eccleſiis eligentes, nulla ſoluta Parocho portione, ſepellire, vel ſi Fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque Fratrum hujuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant, vel præſumant.

Declaratio 26. moleſtiæ de qua ſupra num. 26.

26. Cumque maxime deceat liberam eſſe cujuſvis teſtantis voluntatem, pravum illum uſum, parvo adhuc tempore, ut præfertur, introductum, per quem teſtamenta abſque Presbyterorum præſentia fieri interdicuntur, omnino abrogamus.

Declaratio quo ad acceſſum ad proceſſiones.

§. 3. Poſtremo quod cap. 13. ſeſſ. 25. cautum fuit, quod omnes, ſcilicet tam clerici, quam regulares quicumque ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur, id quoad Fratres præfatos de illis tantum proceſſionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis Eccleſiæ, vel pro victoria contra infideles indicuntur, quod etiam de illis Conventibus, qui Collegia nuncupantur, minime intelligi volumus, in quibus Fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita ut nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tantum ſtudiis, & lectionibus vacent.

Extinctio litiũ deſuper pendentium.

§. 4. Præterea ſi forte inter Epiſcopos, vel Collegia, aut Capitula, vel alias quaſvis perſonas, & præfatos Fratres, ſeu Moniales, aut eorum aliquos, ſuper præmiſſis vel aliquo eorum, coram quocumque, ſeu quibuſcumque judicibus, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, tam in Romana Curia, quam extra eam, ubilibet lis, ſeu lites reſpective pendeant, Nos litem, ſeu lites, & cauſam vel cauſas hujuſmodi ad Nos advocamus, ac illam, & illas, quarum ſtatum, ac nomina, & cognomina judicum, & collitigantium, præſentibus haberi volumus pro ſufficienter expreſſis, caſſamus, & extinguimus, ac partibus ipſis perpetuum ſilentium deſuper imponimus.

Confirmatio omnium privilegiorum a quę aliter quã ſupra conceſſum eſt, Concilio Tridentino non adverſantur.

§. 5. Ac inſuper ut facilius præmiſſa omnia illibata perſiſtant, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, indulgentias, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, favores, & gratias, quæ decretis Concilii Tridentini alias quam ut ſuperius eſt dictum, conceſſum, & declaratum, non contrariantur expreſſe, eiſdem Fratribus, necnon Monialibus quibuſcumque, & Sororibus Tertii Ordinis prædictorum Ordinum reſpective Ordinibus, ac illorum Eccleſiis, domibus, & perſonis, etiam vivæ vocis oraculo, in genere vel in ſpecie, tam per rec. mem. Eugenium IV., Sixtum IV., Leonem X., Paulum III., ac dictum Paulum IV., & Pium etiam IV. quam alios quoſcumque Romanos Pontifices etiam Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem eamdem quomodolibet conceſſa, confirmata, & innovata, necnon noſtras, & Prædeceſſorum noſtrorum, ac alias quaſcumque deſuper confectas literas, quarum omnium tenores, ac eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum nomina, & alia de neceſſitate exprimenda, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, etiam præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo approbamus, & confirmamus, illiſque perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiicimus, eaque perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere, ac Fratribus, Superioribus, & perſonis Ordinum hujuſmodi, necnon aliis quibuſcumque quos illa concernunt, ſuffragari debere, ſeu poſſe volumus. Necnon privilegia, immunitates, facultates, libertates, indulta, diſpenſationes, exemptiones, favores, & gratias, tam ſpirituales quam temporales, modo, & forma quibus conceſſa ſunt, etiam per viam communicationis, & extenſionis, active, & paſſive, inter ſe, & alios quoſcumque Ordines reſpective, de novo concedimus, illaque omnia, & ſingula ad domos, & loca quæcumque dictorum Mendicantium Ordinum, & Monialium quarumcumque, ac ſororum de tertio Ordine nuncupatarum in Congregatione viventium dictorum Ordinum, ut præfertur, hactenus recepta, & in poſterum recipienda. Necnon eorum perſonas, & bona, etiam ſi privilegiorum,

& alia-

Digitized by Google

& aliarum gratiarum præfatorum authentica originalia, propter temporis antiquitatem, vel varias Urbis ruinas deperdita exiſtant, dummodo de eis alias legitime conſtet, extendimus, & ampliamus.

Decretum irritans.

§.6. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque judices, & perſonas quavis auctoritate fungentes, etiam Cardinales, & Auditores præfatos, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & deffiniri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.7. Quo circa dilectis filiis noſtris, Prædicatorum Cardinali Protectori, & S. Hieronymi Generali Ordinum, ac Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ etiam generali Auditori, nunc & pro tempore exiſtentibus per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum, aut Monialium, vel alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſdem in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum deſuper, contra præſentium tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios, quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, eiſdem Epiſcopis, vel quibuſvis aliis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ in literis confirmationis, & innovationis privilegiorum eorumdem, alias per eoſdem Paulum IV. & Pium etiam IV. Prædeceſſores noſtros prædictos, Ordini fratrum Minorum hujuſmodi conceſſorum, conceſſum eſt non obſtare, contrariis quibuſcumque; aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Et quia difficile foret earumdem præſentium literarum notitiam, ad quaſcumque perſonas pervenire, & ubique illas præſentare, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, volumus & decernimus, quod tranſumptis earumdem præſentium literarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, aut ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, quemadmodum adhiberetur præſentibus literis Originalibus ſi præſentarentur, ubique adhibeatur, tam in judicio, quam extra illud, plena, & indubitata fides.

Sanctio pœnalis.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, prohibitionis, exemptionis, liberationis, inhibitionis, advocationis, caſſationis, extinctionis, impoſitionis, approbationis, confirmationis, adjectionis, conceſſionis, extenſionis, ampliationis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An. II 16. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, 17. Kal. Junii, Pontificatus noſtri Anno II.

Sequitur extenſio iſtorum privilegiorum Mendicantium, ad alios Ordines.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX ſupernæ diſpoſitionis arbitrio gregi Dominico præſidentes, inter curas multiplices, quas ex miniſterio noſtri paſtoralis officii Nobis incumbere cenſemus, illam per quam perſonarum quarumlibet, earum præſertim, quas ſub ſuavi Religionis jugo ſedulum in dies Altiſſimo famulatum exhibere conſpicimus, ſtatui, & quieti rite conſulitur, libenter amplectimur, ac ut perſonæ ipſæ idem exoptantes a Nobis, gratias, & favores reportaſſe lætentur, grato intendimus

mus animo, ac in his noſtri paſtoralis officii partes ſavorabiliter impartimur, prout temporum qualitate penſata, id perſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Conſtitutio hujus Pontificis eſt præinſerta.

§.1. Nuper ſiquidem a Nobis emanarunt literæ tenoris ſubſequentis. Et ſi Mendicantium &c. *Omittitur tenor, quia eſt hic ſupra inſertus.*

Cauſa extenſionis privilegiorum.

§.2. Et deinde pro parte dilectorum filiorum Canonicorum Regularium Ordinis S. Auguſtini Congregationum Lateranenſis & S. Salvatoris ac S. Crucis Olimbrien. & Monacorum S. Benedicti Congreg., & Ordinum Caſſinen. Montis Oliveti, Vallis Umbroſæ, necnon etiam Congreg. Ciſtercienſis & Carthuſien. necnon S. Hieronymi Hiſpaniarum, ac Camaldulen. & fratrum Militiæ Jeſu Chriſti Reformatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipſi etiam juxta eorum cujuslibet regularia inſtituta, tum vita eorum exemplari, tum doctrina, ac verbi Dei prædicatione, aliaſque ſummis eorum laboribus, & ſtudiis animarum ſalutem ac ſanctæ Sedis Apoſtolicæ dignitatis, & auctoritatis augmentum hactenus ſemper procuraverunt, & in dies circa hoc tam laudabile miniſterium magis, ac magis verſari non ceſſantes, ſibi ſavente ſuperni Numinis auxilio, ſuaviſſimum cunctiſque fidelibus gratiſſimum ſuæ probitatis, & diligentiæ latius diffundunt odorem, pariterque in vinea Domini laborare non deſinunt: ac proinde eos aliqua ratione indignos cenſeri non poſſe, quin ipſi quoque gratiarum, facultatum, privilegiorum, & aliorum præfatis fratribus Mendicantibus conceſſorum participes fieri, Necnon Monaſteria, etiam Monialium, & alia loca quæcumque ad gratias, facultates, privilegia, ac alia in eiſdem præinſertis literis contenta quæcumque extendi, ac illis gaudere debeant. Quare pro eorumdem Canonicorum, Monacorum, & Fratrum parte Nobis fuit humiliter ſupplicatum ut eorum ſtatui, & tranquillitati conſulentes, eos & eorum ſingulos, necnon ſuorum Ordinum, & Congregationum Monaſteria, etiam Monialium, ac domos, & loca alia quæcumque, ad declarationes, ſtatuta, exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, & decreta, ac alias gratias, facultates, & privilegia, quæque prædictis Fratribus Mendicantibus conceſſa prædicta, itaut illis omnibus, & ſingulis, æque & pariformiter abſque ulla penitus differentia, frui, & gaudere poſſint, & debeant, extendere, & quatenus opus ſit, illa eis de novo concedere, aliaſque ſibi deſuper opportune providere, de benignitate Apoſt. dignaremur.

Extenſio privilegiorum.

§.3. Nos igitur qui omni, qua fieri poteſt ratione commodiori perſonarum quarumlibet, præſertim Deo dicatarum animi quietem ſinceris exoptamus affectibus, ſingulos Canonicos, Monacos, & fratres prædictos a quibuſvis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quavis occaſione latis, ſi quibus innodati exiſtunt ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Canonicos, Monacos, & fratres prædictos ſi profeſſionem regularem juxta eorum ſtatuta, & laudabiles conſuetudines, ac privilegia, & indulta eis conceſſa emiſerint reſpective, illorumque Monaſteria, etiam Monialium, necnon domos, & loca alia quæcumque, ad ſingula declarationes, ſtatuta, & immunitates (a contributione ratione Seminariorum pauperum Clericorum juxta ordinationem dicti Concilii Tridentini erigendorum, & inſtituendorum, necnon ſubſidiorum Apoſtolica auctoritate pro tempore impoſitorum, ac quæſtuatione eleemoſynarum dumtaxat exceptis) exemptiones, voluntates, prohibitiones, approbationes, extenſiones, decreta, & alia quæcumque, gratias, facultates, & privilegia eiſdem fratribus Mendicantibus, ut præfertur, conceſſa, & facta, ac alia in præinſertis literis contenta, & inde ſecuta quæcumque, dicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo extendimus, & ampliamus, illiſque declarationibus, ſtatutis, exemptionibus, voluntatibus, prohibitionibus, approbationibus, extenſionibus, decretis, & aliis gratiis, facultatibus, & privilegiis hujuſmodi pariformiter, & abſque ulla penitus differentia, prout dicti Fratres Mendicantes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt, libere & licite uti, potiri, & gaudere poſſe, atque debere; illaque omnia, & ſingula ſibi, eorumque Monaſteriis, domibus, & locis hujuſmodi eorumque ſuperioribus, & perſonis quibuſcumque, quas illa concernunt, & pro tempore concernent, ſuffragari, necnon modo, & forma quibus prædictis Fratribus Mendicantibus conceſſa, & facta ſunt, conceſſa factaque eſſe; necnon ad ſingula Monaſteria, domos, & loca quæcumque dictorum Canonicorum, Monacorum, & Fratrum, necnon Monialium Congregationum, & Ordinum prædictorum in Congregatione viventium, extenſa, & ampliata cenſeri.

Decretum irritans.

§.4. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices & perſonas, & S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executorum deputatio, & facultates.

§.5. Quocirca Venerabilibus fratribus, & dilectis filiis ejuſdem S.R.E. Cardinalibus, dictorum Ordinum, & Congregationum hujuſmodi reſpective, nunc & pro tempore Protectoribus, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Canonicorum, Monacorum, & Fratrum, aut Monialium hujuſmodi, vel alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti,

quiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel aliquem eorum deſuper, tam contra præſentium literarum, quam præinſertarum tenorem per quoſcumque, etiam locorum Ordinarios quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, legitimiſque ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, & interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, & aliis Apoſtolicis, necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus; privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, aut quibuſvis aliis perſonis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alia in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſvis aliis, communiter, vel diviſim a prædicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides exemplorum.

§.7. Et quia difficile foret earumdem præſentium notitiam ad quaſcumque perſonas pervenire, & ubique illas præſentare, etiam dicta auctoritate noſtra volumus, & decernimus, quod tranſumptis illarum, etiam per impreſſionem factis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, ſive ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſigillatis, prout eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi præſentarentur, ubique adhibeatur, tam in judicio, quam extra illud, plena, & indubitata fides.

Sanctio pœnalis.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, extenſionis, ampliationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An.II. 16. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, 17. Kal. Septem., Pontificatus noſtri Anno II.

Sequitur declaratio præinſertæ Conſtitutionis.

PIUS PAPA QUINTUS

Univerſis, & ſingulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis, in ſpiritualibus generalibus, ubilibet conſtitutis, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

AD hoc Nos Deus prætulit in familiam domus ſuæ, ut ſingulis opportunæ proviſionis auxilia fidelis ſervitutis, injuncta providentia, pro tempore diſpenſantes, Religioſorum quorumlibet, præſertim Fratrum Ordinis Prædicatorum, in humilitatis ſpiritu, ſub Religionis jugo, Deo ſervientium, neceſſitatibus intendamus, diſpendiis, & oppreſſionibus, divina cooperante clementia ſalubriter occurramus.

Hic Pontifex & alii quamplura, Ord. Fratrum Sancti Dominici conceſſerunt.

§.1. Sane licet, Nos, & quamplures Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, propter uberes fructus, quos dictus Ordo Fratrum Prædicatorum, multa præfulgens gloria meritorum, & gratia ſanctitatis in agro militantis Eccleſiæ, in propagationem fidei orthodoxæ, eatenus produxerat, ac in futurum producturum fore, firma ſpe ſperabatur, & ut Fratres ipſi quietius eorum ſanctis Officiis, vitæque regulari, ac verbi Dei prædicationibus libentius, & alacrius ad ipſius fidei Chriſtianæ propagationem incumbere valerent, & incumberent cum effectu, quamplura privilegia, indulta, gratias, exemptiones, & immunitates eis conceſſerint.

Et ſignanter circa prædicationes, ut ſupra num. 1.

§.2. Et inter cetera, per quaſdam alias noſtras literas declaraverimus, Canonem ſeſſ.24. cap.4. Trident. Concilii, per quem omnibus regularibus, etiam in ſuorum Ordinum Eccleſiis, contradicente Epiſcopo, prædicationis Officium interdicitur, fratres hujuſmodi, quando a ſuis Generalibus, vel eorum Miniſtris Provincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere; immo voluerimus, quod in eorum Eccleſiis, quando eis placeret, licite etiam abſque ullo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicaret, licet in Cathedrali Eccleſia, tunc prædicaretur, prædicare poſſent.

Et quartam funeralium, & jus ſepeliendi ut ſupra n. 11. 12. & 13.

§.3. Circa autem quartam funeralium, de qua in ſeſſion.25. cap.13. ejuſdem Concilii, Nequaquam domos, ſeu Conventus, & Mona-

& Monaſteria, quæ a quadraginta annis citra tunc fundata exiſtebant, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantum de Monaſteriis, ſeu domibus ante quadraginta annos fundatis, & quæ ipſam quartam ſolvere conſueverunt, & tantum ceræ, & aliorum, quæ tempore, quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu Legatis, vel aliis, Fratribus ipſis, ſeu Monialibus, relictis aut alias quomodolibet donatis ſolvi deberet, ſicque decretum Concilii hujuſmodi, quoad dictam quartam funeralium ſolvendam intelligendum eſſe decreverimus. Ubi vero non eſt conſuetudo ſolvendi quartam funeralium hujuſmodi, de nullo ſupraſcriptorum ſolvi debere declaraverimus. Nec ad quartam, ſeu aliam partem eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum quæ dictis Eccleſiis, ſeu Fratribus, etiam pro eorum victu, aut alias relinqui, vel dari contingeret, aliquid contribuere tenerentur, ac curatis, ſeu Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, jus tantum ſepulturæ eis ſolvi conſuetum, nec aliquid aliud, quamvis partes ad earum libitum Eccleſiis ipſorum Fratrum, ſeu eiſdemmet Fratribus, alia quæcumque tribuiſſent, ſeu clargiti fuiſſent, quando in eorum Eccleſiis corpora mortuorum ſepeliuntur, eis ſolvere, ſeu ad aliquorum onerum contributionem eiſdem curatis faciendam teneri, nec propterea impediri poſſe Fratres ipſos, quin poſſent defunctorum corpora præfata, ad eorum Eccleſias tumulanda deferri facere.

Exemptionesque a ſolutione onerum, & juriſdictione ordin. ut ſupra num. 14.

§.4. Neque dictos Fratres, illorumque loca, etiam ſi curam animarum haberent, aut quæcumque beneficia eis unita ad aliquam contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem pariter teneri, nec cogi poſſe: immo illos, & eorum domus, Monaſteria, beneficia, & loca ab illis quomodolibet dependentia, eorumque bona quæcumque, tam ad eos, quam ad Moniales præfatas quomodolibet pertinentia, a quibuſcumque decimis, primitiis, quartis, mediis, & aliis fructuum partibus, necnon ſubſidiis caritativis, etiam per Nos, ex quacumque cauſa conceſſis, ac aliis quibuſcumque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis, necnon ab omni juriſdictione, & ſuperioritate Ordinariorum locorum, ita ut Ordinarii ipſi aliquam juriſdictionem, ſive poteſtatem in eos exercere, ſive eos eorum juriſdictioni ſubiicere, vel aliquid contra eos facere minime poſſent, exemerimus, & liberaverimus.

Nonnulli tamen Epiſcopi, & alii moleſtabant Fratres & Moniales ſuper præmiſſis ex cauſis hic enunciatis.

§.5. Nihilominus, ſicut accepimus, nonnulli Epiſcopi, ſive alii locorum Ordinarii, aliique Eccleſiarum Prælati, necnon Canonici, ſive capitulares perſonæ, ac Parochialium Eccleſiarum Rectores, & aliæ, tam Eccleſiaſticæ. quam ſæculares perſonæ, qui non ceſſant dictos Fratres, & Moniales, eorumque perſonas, ſive œconomos, & procuratores, ſuper præmiſſis diverſimode moleſtare, & ipſos in eorumdem quiete, & ſpiritualibus muneribus turbare.

Alii enim prætendentes, quod cum Canon Concilii hujuſmodi, ſuper quo, ut præfertur, noſtra emanavit declaratio, loquatur niſi de una quarta, Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ ſolvi conſueta, nec dictum Concilium, nec Nos cogitaverimus, de duabus quartis, ſcilicet ubi conſuevit ſolvi, & Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiis, & ideo dictis in locis ceſſare diſpoſitionem dictæ declarationis noſtræ, & Canonis Concilii.

Alii vero etiam prætendentes, quod dictis noſtris declarationibus non obſtantibus, Fratres prædictos quantumcumque ab eorumdem Superioribus approbatos in eorum Eccleſiis, & locis prædicare non poſſe, niſi primo ſe coram Ordinariis ipſis, ſive eorum Vicariis, & licentiam ſuorum Superiorum muneris dictæ prædicationis præſentaverint, & ab eiſdem Ordinariis, ſeu dictis eorum Vicariis benedictionem obtinuerint.

Alii etiam locorum Ordinarii, necnon Canonici, & capitulares perſonæ, tam Metropolitanarum, & Cathedralium, quam Collegiatarum, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſive aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ etiam prętendentes dictos Fratres alienas parochias cum eorum Cruce elevata ad elevanda cadavera eorum, qui in Eccleſiis domorum, & locorum eorumdem Fratrum elegerint ſepulturam, intrare, & dicta cadavera, ad ipſorum Fratrum Eccleſias, pro eis inibi tumulandis, recuſante ipſo loci Ordinario, ſive Capitulo, vel Rectore, deferre, ſeu deferri facere non poſſe.

Alii autem ex conſuetudine prætendentes, quod Fratres ipſi cum eorum Cruce non poſſint elevare cadavera defunctorum ex eorumdem domibus, & eorum funus exequi, ſed Capitulis, ſive capitularibus perſonis, ſeu Rectoribus ipſis id tantum licere, & primo ad ipſorum Capitulorum, ſive Preſbyterorum Eccleſias dicta corpora deferri debere, & in eiſdem Eccleſiis funus, ſive funeris Officium peragi, poſtea vero per ipſos preſbyteros retentis funeralibus univerſis, ſive ſolutis ſibi certis pecuniis, per hæredes defuncti pro funere, & exequiis, ſive Miſſis in eorumdem Eccleſiis celebrandis, tunc, & non alias licere Fratribus corpus, ſive cadaver defuncti ad eorum Eccleſiam deferre.

Alii etiam prætextu diverſarum conſuetudinum, & concordatorum, etiam cum dictis Fratribus initorum. prætendentes a dictis Fratribus, & Monialibus velle habere, & ſibi exigere licere quartam, ſeu aliam portionem, etiam quorumcumque legatorum, & ſeu aliarum piarum largitionum, ipſis Fratribus, & Monialibus, ſive eorumdem domibus, Eccleſiis, & locis quoquomodo factarum.

Alii etiam prætendentes juriſdictionem, & ſuperioritatem in dictos Fratres, & Moniales, eorumdemque domos, Conventus, Monaſteria, & loca exercere poſſe, & propterea ipſos Fratres, & Moniales ad ſolutionem diverſorum onerum, & impoſitio-

ſitionum, dictorumque ſubſidii, & decimarum cogunt, & compellunt.

Aliique in erectione, ſive inſtitutione, & acquiſitione novorum locorum, ſive domorum, Conventuum, & Eccleſiarum dicti Ordinis, & alias præmiſſorum occaſione eoſdem Fratres, & Moniales moleſtant, & perturbant, contra noſtrarum, & dictorum Prædeceſſorum noſtrorum literarum formam, & tenorem.

Hic Pontifex ad tollendum has controverſias, eas omnes ad ſe advocat.

§.6. Nos præmiſſis, & aliis ſimilibus gravaminibus, perturbationibus, & moleſtiis Fratribus, & Monialibus præfatis illatis, eorumdemque Fratrum, & Monialium quieti, & tranquillitati conſulere, & ut Fratres ipſi facilius, & promptius eorumdem Officia, & vitam regularem, ac munus prædicationis eis injunctum ad ſummi Dei laudem, & fidei Catholicæ propagationem, exequi, & adimplere, illiſque incumbere poſſint, & ad illa promptiores reddantur, opportune providere, ac omnem ambiguitatem, etiam noſtræ amplioris declarationis miniſterio removere volentes; Ipſoſque Fratres, & Moniales, & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris & pœnis, a jure vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, & ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes. Necnon literarum præfatarum, ac cujuſvis litis, & cauſæ, deſuper inter quoſcumque, & in quavis inſtantia penden. ſtatus, & merita, nominaque & cognomina Judicum, & colligaotium, eorumque jura, & titulos, ac ſententiarum deſuper forſan latarum. Necnon tranſactionum, ſive conventionum inter eos initarum, ac inſtrumentorum, aliarumque ſcripturarum deſuper quomodolibet confectorum, & inde ſecutorum quorumcumque tenores, præſentibus pro expreſſis habentes. Motu proprio, non ad alicujus pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra, omnes lites, cauſas, controverſias, & quæſtionum materias, ſuper præmiſſis, & eorum occaſione, inter Fratres, & ſeu etiam Moniales præfatos ex una, necnon Epiſcopos, & locorum Ordinarios, ac Canonicos, ſive capitulares perſonas, Parochialium Eccleſiarum Rectores, & alias quaſcumque perſonas eccleſiaſticas, & ſæculares præfatas, partibus ex altera, coram quocumqoe Judice, ſeu quibuſvis judicibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, etiam Sedis Apoſtolicæ de latere Legatis, ac Vice-Legatis, ac etiam ab eadem Sede delegatis, & ſubdelegatis, ac aliis quibuſvis, etiam S. R. E. Cardinalibus, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditoribus, quomodolibet in prima, ſeu alia quacumque etiam forſan ulteriori inſtantia introductas, & adhuc forſan pendentes, etiam forſan ſi ſuper illis, etiam contra dictos Fratres, & Moniales, per unam, vel plures ſententias judicatum, & inter ipſas partes concordatum, ſive tranſactum deſuper fuerit, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ad Nos avocamus, eaque omnia, & ſingula caſſamus, & extinguimus, ac pro caſſis, & penitus extinctis haberi volumus, & declaramus, eiſdemque Epiſcopis, locorum Ordinariis, Vicariis, Canonicis, capitularibus perſonis, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, & ceteris perſonis eccleſiaſticis, & ſæcularibus, deſuper perpetuum ſilentium imponimus.

Confirmatque omnia privilegia eiſdem Fratribus, & Monialibus, &c. conceſſa.

§.7. Necnon omnia, & ſingula privilegia, indulta, conceſſiones, , ſuppreſſiones, extinctiones, unioces, incorporationes, applicationes, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, ſavores,, communicationes, indulgentias, & alias quaſcumque gratias dicto Ordini Fratrum Prædicatorum. & ejuſdem pro tempore exiſtentibus, Magiſtro Generali, Provincialibus, Superioribus, Fratribus, & Monialibus præfatis, eorumdemq. domibus, Conventibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis, ac membris, colonis, ſervitoribus, procuratoribus, œconomis, ac aliis perſonis quibuſcumque dicti Ordinis regulam profitentibus, etiam oblatis, & tertii habitus Monialibus nuncupatis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, ac dictæ Sedis Legatos, Vicelegatos, Epiſcopos, locorum Ordinarios, & quaſcumque alias perſonas, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque quibuſvis clauſulis, ſtatotis, etiam irritantibus decretis, hactenus quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, literaſque deſuper tam ſub plumbo, quam in forma Brevis, & alias quomodolibet confectas, & expeditas, ac prout ea omnia, & ſingula per eoſdem Prædeceſſores, ac Nos, & Sedem præfatam, alioſque prædictos, conceſſa, approbata, & innovata fuerunt, quorum omnium, & ſingulorum tenores, formas, & datas, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, haberi volumus pro expreſſis, eiſdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & innovamus, illaque omnia, & ſingula efficacia exiſtere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ac ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri. Necnon ab omnibus, & ſingulis, quavis etiam de latere Legati, Vice-Legati, necnon Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiſcopali, & quavis alia Eccleſiaſtica, ſive ſæculari, & temporali præfulgeant dignitate, & præeminentia, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis in eiſdem contentis, perpetuo inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Declarat indultum circa prædicationes de quibus in præinſerta Bulla num. 1.

§.8. Et inſuper quod Fratres dicti Ordinis (ab eorum Superioribus tamen approbati) in eorum Eccleſiis, quando eis placuerit, etiam quod in Cathedrali Eccleſia (non tamen ab Epiſcopomet) prædicetur, libere, & licite abſque aliquo impedimento, ſive etiam ipſius Epiſcopi contradictione, & abſ-

& abſque eo, quod coram dicto Epiſcopo ſe non præſentaverint, nec eidem licentiam muneris prædicationis hujuſmodi exhibuerint, & ab eodem Epiſcopo benedictionem, ut præfertur, non obtinuerint, prædicare, & munus prædicationis hujuſmodi exequi.

Juſque ſepulturæ, de quo ibidem n. 13.

§. 9. Necnon Fratres ipſi quæcumque corpora defunctorum, qui ſe in eorum Eccleſiis ſepeliri ordinaverint, vel ſi a defunctorum hæredibus, ſive curam funeris habentibus vocati fuerint, ipſorum Fratrum Cruce elevata, etiam ſine dictorum Canonicorum, ac Capitularium perſonarum, necnon Curatorum, vel aliorum presbyterorum interventu, ex ipſorum defunctorum domibus levare, eaque accipere, & aſſociare, ac ad ipſorum Fratrum Eccleſias directe deferri, & eorum Eccleſiis (non tamen tempore interdicti) ſepeliri facere, ſalvo dumtaxat jure parochiali. Nec Fratres ipſi ad alterius cujuſvis contrariæ conſuetudinis, uſus, ſive moris obſervationem teneri, vel ſuper præmiſſis a quoquam quavis auctoritate, moleſtari, ſeu perturbari poſſint, vel debeant.

Et quartam funeralium de qua ibidem n. 11. & ſeqq.

§. 10. Quartam autem funeralium, quoad domos, ſive Conventus, & Monaſteria ipſius Ordinis, tempore dicti Concilii Tridentini, ante quadraginta annos fundata, & erecta, & ratione illorum ubi conſuetudo illam ſolvendi tantum extitit, ac de ceris, & aliis, quæ deferuntur juxta cadaver, dum ad ſepulturam defertur, non autem de aliis quibuſvis eiſdem Fratribus, ſeu Monialibus, aut eorum domibus, Conventibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis, etiam pro funeris, ſive Anniverſarii, aut Miſſarum celebratione donatis, legatis, ſive alias quomodolibet largitis, & ubi duæ quartæ forſan ſolvi conſuevcrint, una ſcilicet Parochiali Eccleſiæ, alia vero Epiſcopo, ſive Cathedrali, aut collegiatæ Eccleſiæ, ſive Canonicis, & Capitulo ejuſdem, una tantum, ſcilicet Epiſcopo, ubi vero conſuctudo illam ſolvendi non fuit, ſive domus, Conventus, & Monaſteria dictorum Fratrum, & Monialium, poſt quadraginta annos erecta ſive fundata fuerint, nequaquam nec ullo modo ſolvere, ſeu tradere, omnem aliam præmiſſis contrariam conſuetudinem ſive morem, harum ſerie caſſantes, & extinguentes, ac omnibus, & ſingulis quorum intereſt, deſuper perpetuum ſilentium imponentes.

Decimaſque, & contributiones de quibus ibidem num. 14.

§. 11. Munuſque Fratres, & Moniales ipſi, ad aliquorum onerum realium, vel perſonalium, etiam ratione eorumdem domorum, ſeu Conventuum, Monaſteriorum, Eccleſiarum, & locorum, ac quorumcumque beneficiorum eiſdem unitorum, etiamſi, ut præfertur, curam animarum habeant, contributionem, ſive ſolutionem, etiam pro Seminario, & decimarum quarumcumque, aut cujuſcumque ſubſidii, etiam caritativi, & Triennalis nuncupati, nunc, & pro tempore per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices, aut Sedem præfatam impoſitorum, & imponendorum ex quavis cauſa, quantumcumque urgentiſſima teneantur, vel deſuper aliter moleſtari poſſint, ſeu debeant.

Et ædificationem Monaſteriorum, de qua ſup. n. 13.

§. 12. Quodque Fratres, & Moniales præfati, ubique locorum novas domos, ſive Conventus, & Monaſteria, ac Eccleſias, dictorum Ordinis, cum clauſtris, cellulis, refectuariis, dormitoriis, aliiſque officiis neceſſariis Ordinarii loci, ſive cujuſvis alterius licentia deſuper minime requiſita, conſtruere, ædificare, erigere, & inſtruere, nec pariter ſuper his moleſtari poſſint, ſive debeant, eiſdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo ſtatuimus, ordinamus, & declaramus, eiſque Fratribus, & Monialibus, ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Exemptionem que a jurisdictionis Ordinariorum.

§. 13. Ac etiam ipſos Fratres, & Moniales, eorumque Domos, Monaſteria, beneficia, & ab illis quomodolibet dependentia loca, ac bona quæcumque, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtant, dictorumque bonorum colonos, laboratores, & conductores, ac oblatos, & tertii habitus Moniales, aliaſque perſonas præfatas, a quibuſvis decimis, etiam prædialibus, & primitiis, quartis, mediis, & aliis partibus fructuum, ac ſubſidiis, etiam caritativis præfatis, ac ab omni juriſdictione, & ſuperioritate quorumcumque locorum Ordinariorum, etiam de novo, quatenus opus ſit, auctoritate, & tenore ſimilibus eximimus, & liberamus, ac exemptos, liberos, & immunes penitus eſſe volumus. Necnon quatenus opus ſit, illos eorumque ſingulos, in jus, & proprietatem B. Petri, & Sedis Apoſtolicæ, ac ſub eorum ſpeciali, & immediata protectione ſuſcipimus, ac eos ſolum, & dumtaxat immediate Sedi præfatæ, & Nobis, ac pro tempore exiſtenti Romano Pontifici ſubiacere decernimus, & declaramus.

Facultatem etiam ejuſdem Fratribus & Monialibus concedit, eligendi quaſcumque perſonas in eccleſiaſtica dignitate conſtitutas, in eorum Conſervatores, & Judices, qui hoc munus recuſare non poſſint.

§. 14. Et ut Fratres, & Moniales a præmiſſis moleſtiis, & perturbationibus ſublevati quietius Altiſſimo famulari, & uberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Criſtianæ Religionis defenſione, & ampliatione perferre poſſint, tam vos omnes, & ſingulos ſupradictos, quam quaſcumque alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet, & in quibuſvis Mundi partibus conſtitutas, & quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales; necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum, per eoſdem Fratres, & ſeu Moniales, ac dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem privilegiorum, indultorum, conceſſionum, & gratiarum, & ſingulorum aliorum præmiſſorum Conſervatores, & Judices unicos, qui quandiu dictum Officium exercueritis, & ipſi exercuerint, a nemine, quominus illud exerceatis, & exerceant, ſub aliquo prætextu, ac ſub excommunicationis, ſive ſuſpenſionis a divinis latæ ſententiæ, quam eo ipſo incurrere volumus, & declaramus, reſpective

poena,

pœna, impediri, vel moleſtari poſſitis, & poſſint, dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, ſeu alii quicumque ſic electi, ſub excommunicationis, & ſeu ſuſpenſionis latæ ſententiæ pœna hujuſmodi, quam ſtatim quod munus, ſive officium Conſervatoris hujuſmodi acceptare, & debite, ac plenarie exequi neglexeritis, & neglexerint, abſque alterius declarationis Miniſterio incurrere volumus, nec ab aliquo quam a Nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolvi poſſe, eoſdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertii habitus Oblatos, & alios præfatos, ac eorum ſingulos, adverſus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, ſervitoribus, & familiaribus in præmiſſis, & eorumdem aliquo, moleſtias, ſive perturbationes aliquas, ſeu injurias, gravamina, vel damna, in perſonis, rebus, & bonis, ſeu exigendo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, præſentare, ac omnem eorum juriſdictionem exercere. Necnon ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conſervatoribus dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum, illiuſque Fratribus, & perſonis per quaſcumque litteras Apoſtolicas quomodolibet conceſſis uti, ac privilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore conceſſa, eis obſervari facere debeatis, & debeant.

Declarat eiſ eoſdem Fratres, & alias perſonas ejuſdem Ordinis alibi quam coram eorum Conſervatoribus conveniri nec conveniri poſſe.

§.15. Neque Superiores, Priores, Moniales, Oblati, & ceteræ perſonæ Ordinis hujuſmodi, & ab eis dependen. præfatæ coram aliis quam vobis, & dictis Conſervatoribus, etiam vigore, ſeu prætextu quarumcumque Conſtitutionum, & Ordinationum aliquorum Regnorum, etiam quod non habentes Superiorem in illis Regnis, coram ſæcularibus Judicibus reſpondere debeant, ac teneantur ad judicium vocari, vel alias moleſtari, quavis occaſione, vel cauſa, poſſint, vel debeant. Quodque ipſi Fratres, & Moniales, Oblati, & aliæ perſonæ præfatæ, ſive actores, ſive rei exiſtant, coram aliquo alio Judice ordinario, vel delegato, quam prædicto ſuo Conſervatore (coram quo primo unam ſententiam definitivam, antequam ipſi ad aliud Judicium evocentur, ſeu cauſa committatur, vel transferatur, obtinere debeant, & teneantur) ut præfertur, etiam quavis occaſione, vel cauſa moleſtari, vel in judicium trahi, ſive ad judicium evocari, vel agere minime poſſint ſive debeant, eiſdem auctoritate, & tenore, etiam ſtatuimus, ordinamus, & decernimus.

Conſervatorum juriſdictio, & facultates.

§.16. Et inſuper adverſus moleſtatores, inquietatores, & alios iniuriatores hujuſmodi, volentes eiſdem Ordini, Magiſtro Generali, Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, ſervitoribus, Œconomis, Procuratoribus, & aliis eorum perſonis præfatis illo remedio providere, per quod ipſorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus, & voluntas committendi ſimilia præcludatur. Diſcretioni veſtræ per præſentes mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca, in quibus eſtis deputati Conſervatores, & Judices Ordinis Fratrum Prædicatorum, ac illius pro tempore exiſtentibus Magiſtro Generali, Prioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, præſentibus, & futuris, quibuſvis aliis perſonis præfatis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis eos ſuper iis, ac eorum privilegiis, immunitatibus, gratiis, conceſſionibus, facultatibus, exemptionibus, indultis, ac aliis quibuſvis eiſdem conceſſis per quoſcumque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, alioſque Eccleſiarum Prælatos, necnon eorum Vicarios, Officiales, Capitula, Collegia, & Clericos, ac Eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quam S. Benedicti, S. Auguſtini, Ciſtercien., Cluniacen., Præmonſtraten., & aliorum quorumcumque Ordinum, & Congregationum, ac Hoſpitalis S. Joannis Hieroſolymitani, & S. Jacobi de Spata, ac Jeſu Chriſti, & quarumcumque aliarum Militiarum Religioſos, & Milites, exemptos, & non exemptos, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Milites, & Laicos, Communitates Civitatum, Univerſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac alias ſingulares perſonas Civitatum, & Diœceſum, ac quarumcumque aliarum partium, ſuper præmiſſis, & eorum aliquo, quovis prætextu, & quæſito colore, & contra præmiſſorum ſingulorum tenorem, & formam indebite moleſtari, aut eis, vel eorum alicui moleſtias, gravamina, damna, ſeu iniurias, & jacturas irrogari, facturi dictis Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, Oblatis, aliiſque perſonis prædictis, cum ab eis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti, ſuper dictorum privilegiorum, indultorum, exemptionum, libertatum, facultatum, & aliarum gratiarum præfatarum obſervatione, necnon ſuper quibuſvis moleſtiis, damnis, iniuriis, atque jacturis ſibi pro tempore illatis, ſeu inferri comminatis, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura Judicii, ſola facti veritate inſpecta, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit, juſtitiæ complementum. Moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis extiterint, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo: invocato, etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis: & nihilominus legitimis ſuper his, per vos habendis ſervatis proceſſibus, illos, quos cenſuras, & pœnas præfatas, ac alias per vos pro tempore latas incurriſſe vobis conſtiterit, eas incurriſſe declaretis, ac cenſuris, & pœnis prædictis, quoties opus fue-

ſuerit, etiam iteratis vicibus aggravare curetis. Ceterum ſi per ſummariam informationem, per vos ſuper iis habendam, etiam vobis conſtiterit, quod ad loca, in quibus moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon ceteros, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requiſitionibus, & inhibitionibus ipſis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat acceſſus. Nos vobis, monitiones, ac inhibitiones quaslibet, tam contra in judicio præſentes, quam alios quoſcumque ſua quomodolibet intereſſe putantes, & quacumque auctoritate ſive dignitate præfulgentes, in decreto, ſive executione dictæ citationis, ſive inhibitionis nominandos, etiam ſub eiſdem cenſuris, ac aliis arbitrio veſtro imponendis, & applicandis pœnis, etiam pecuniariis, etiam per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad ipſorum monitorum, requiſitorum, & citatorum notitiam pervenire valeant, faciendi, & decernendi, eoſque citandi, ac eiſdem moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, ac aliis quibus opus fuerit, etiam ſub cenſuris eccleſiaſticis, ac aliis pœnis, etiam pecuniariis, ſuo arbitrio moderandis, inhibendi, eaſque incurriſſe modo præmiſſo declarandi, aggravandi, & auxilium brachii ſæcularis invocandi. Necnon cauſas, & controverſias quaſcumque dictorum Fratrum Monialium, & dicti Ordinis Superiorum Oblatorum, ac aliarum perſonarum præfatarum, ſuper quibuſvis rebus, & negotiis, motas, & movendas, active, & paſſive, cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, & emergentibus, annexis, & connexis, modo præmiſſo, & tam conjunctim quam diviſim, arbitrio veſtro, audiendi, cognoſcendi, decidendi, & in ſuis ſtatu, & terminis reaſſumendi, & fine debito finiendi, & terminandi; & earumdem, necnon ſententias per vos ferendas, poſtquam tranſiverint in rem judicatam, vel alias de jure executioni locus fuerit, debite exequendi, & executioni demandandi, plenam, & liberam, earumdem tenore præſentium concedimus facultatem, & poteſtatem. Ac volumus, & eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quod monitiones, requiſitiones, citationes, inhibitiones ſic factæ hujuſmodi, ipſos monitos, requiſitos, citatos, inhibitos arctent, perinde, ac ſi eis factæ, inſinuatæ, & intimatæ perſonaliter extitiſſent.

Clauſula ſublata.

§.17. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.18. Non obſtantibus tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis, ultra unam dietam, a fine ſuæ Diœceſis ad Judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, & Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant; & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis, & violentiis, ac aliis, quæ judicialem non requirunt indaginem, pœnis in eos, qui ſecus egerint, & in id procurantes adjectis, Conſervatores ſe nullatenus ſe intromittant, quam aliis quibuſcumque Conſtitutionibus a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, tam de Judicibus delegatis, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut alias editis, quæ veſtræ in hac parte poſſent juriſdictioni, aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare. Quodque vos filii Canonici Officiales, & Vicarii non ſitis de perſonis, quæ deputari poſſunt in Conſervatores. Privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac exemptionibus, facultatibus, & aliis conſervatoriis, per Nos, ante eoſdem Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, quibuſvis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, necnon Ordinibus, Congregationibus, Militiis, Communitatibus, & aliis Collegiis, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium, Civitatibus, Caſtris, Terris, & locis, ac perſonis, tam Eccleſiaſticis quam Sæcularibus, cujuſcumque dignitatis, etiam Patriarchali, Epiſcopali, Archiepiſcopali, & alia majori dignitate, ſeu auctoritate fungentibus, ac Capitulis, Conventibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam Motu, & ſcientia ſimilibus, ac quibuſvis aliis perſonis cujuſcumque qualitatis, conditionis, gradus, præeminentiæ, ſeu dignitatis, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium, ſeu Collegiis, etiam exemptis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis; etiam de non trahendis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam Mare magnum, ſeu Bulla Aurea nuncupatis, aut alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis ha-

habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari motu derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, ſeu extra, vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, & eorum perſonis, locis, Ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, ejuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Declaratio facultatum, & juriſdictionis dictorum Conſervatorum.

§.19. Ceterum etiam volumus, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus. Quodque a data præſentium ſit vobis, & unicuique veſtrum, in præmiſſis, & eorum ſingulis, cœptis, præſentibus, & futuris, perpetuata poteſtas, & juriſdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate poſſitis in præmiſſis omnibus, cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia, & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & juriſdictio veſtra, & cujuſlibet veſtrum, in prædictis omnibus, & ſingulis per citationem, vel modum alium legitimum perpetuata extitiſſet, Conſtitutione prædicta ſuper Conſervatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obſtante.

Exemplorum fides.

§.20. Et quia difficile foret præſentes literas, ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, etiam volumus, & eadem auctoritate Apoſtolica decernimus, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, aut Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, in judicio, & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorſus Fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

D. P. An.VI. die 23. Sept.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Septembris, milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo. Pont. noſtri anno ſexto.

LIX.

Ex edit. Typis Bladi.

Reformatio Motus proprii fel. rec. Pii Papæ IV. ſuper admiſſione appellationum Cauſarum Criminalium.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſa hujuſmodi modificationis, ſeu reformationis

§.1. Cum ſicut accepimus a dilecto filio Alexandro Riario Auditore noſtro, & appellationum Judice Ordinario ex diverſis literis in forma Motus proprii, per fel. rec. Pium IV. & alios Pontifices Prædeceſſores noſtros, & præſertim ſub Datum Romæ apud S. Petrum, 12. Kal. Junii, anno ſexto (Quorum omnium tenores, . ic volumus pro expreſſis haberi) emanato, de non admittendis appellationibus, neque decernendis inhibitionibus, monitoriis, & citationibus in cauſis criminalibus Fiſcum noſtrum quomodolibet concernentibus, in quibuſdam reos contigerit condemnari, niſi prius facto actuali Depoſito pecuniarum, in quibus ex delicto delinquentes ipſi, aut illi qui pro eiſdem fidejuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut caterius condemnati fuiſſent, contingatque, alii, etiam optimum jus foventes, interdum ob nimiam eorum paupertatem modum talia depoſita faciendi non habentes, & ſic ſecluſo eis ob non factum depoſitum remedio appellationis, eorum bonum jus, quod prætendunt deducere in appellatione, remanet incognitum, & deperditum, & præſertim ad illos, qui non ſunt confeſſi crimen.

Reformatio, de qua in rubrica.

§.2. Nos igitur, more pii paſtoris, præmiſſis omnibus obviare volentes, ne appellationis remedium, ejuſque proſequutio pauperibus tolli videatur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, dictas literas mitigantes, & reformantes, tenore præſentium ſtatuimus, decernimus, & ordinamus, ac perpetuo obſervari mandamus, quod in ſimilibus cauſis Fiſcalibus, & aliis, de quibus in literis, & Motu proprio hujuſmodi fit mentio, omnes & ſingulæ appellationes, ac quæcumque deſuper pro tempore præſentatæ, ac præſentandæ commiſſiones, per dictum Alexandrum modernum, & pro tempore exiſtentem Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditorem, tamquam Judicem talium appellationum, necnon per quemcumque alium Judicem, hujuſmodi juriſdictionem habentem admittant, ac recipiant, & admitti, ac recipi libere, & licite poſſint, valeant, ac debeant, illarumque vigore quaſcumque inhibitiones, citationes, ſeu monitoria decernen. & alia facien. in præmiſſis neceſſaria, eiſdem Auditori noſtro, & judicibus præfatis, ad id juriſdictionem habentibus, auctoritatem damus, ac licentiam impartimur, præſtita tamen prius cautione idonea, per partem ſeu partes appellantes, non tamen confeſſos, in forma depoſiti, pro pœna, in qua condemnatus extitit, & ſeu reſpective de ſe conſtituendo in carcere, & ibidem remanendo in quacumque parte judicii, & quatenus pars eſſet dives, facto prius actuali depoſito, arbitrio Judicis, ad quem. Quo vero ad confeſſos, liceat Judici, a quo, non obſtantibus hujuſmodi appellationibus, & inhibitionibus, & abſque aliquarum pœnarum incurſu, ad ulteriorem exequutionem, pro pœnæ hujuſmodi conſequutione procedere, & neque tam ipſi, per partes, ad literarum, ſeu Motus proprii præfati obſervantiam, quo ad hæc, & illa quoquomodo concernentia,

niſi juxta præſentem limitationem, & moderationem, ullatenus teneantur.

Obſervantia præſentis Motus proprii.

§.3. Et ita in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, etiam Cameræ Apoſtolicæ Camerarium, Præſidentem, Clericos, Theſaurarios, ac Procuratores Fiſcales, & S. R. E. Cardinales &c. ſublata &c. Judicare &c. debere irritum &c. perpetuo decernimus.

Contrariorũ derogatio.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſentium ſola ſignatura ſuſſicit.

§.5. Volumus autem præſentis noſtri Motus proprii ſolam ſignaturam ſufficere, & fidem facere in judicio, & extra, regula contraria non obſtante, etiam abſque eo quod per Curſores præſentetur.

Placet Motu proprio M.

Sequitur alius Motus proprius ſuper eadem re.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Exordium.

Cum ob innumeras Rom.Pon. occupationes, ac particularium rerum quarumlibet ſtatus ignorantiam contingat ab eo quandoque literas emanare, quæ in magnum aliquorum præjudicium redundare noſcuntur, minime reprehendendum eſſe videtur, ſi tandem præjudicio cognito literas hujuſmodi, etiam ſi per ejus Prædeceſſorem emanaverint tamquam per inadvertentiam editas revocat, & limitat, aliaſque deſuper diſponit, prout rerum, & temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Motus proprius Pii IV.

§.1. Dudum ſiquidem fel.rec. Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter cupiens criminibus, & exceſſibus, qui in dies oriebantur, providere, per quaſdam ſuas in forma Motus proprii editas literas, inter alia ſtatuit, quod in cauſis treguarum, & pacis fractarum ipſi fractores, vel eorum fidejuſſores allegare non poſſent, quod offenſa ex nova cauſa proceſſiſſet, nec allegata cuiquam ſuffragaretur. Et etiam quod in cauſis mixtis inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum locus ſit præventioni, ita tamen quod judex Eccleſiaſticus in caſu præventionis, non poſſit procedere contra laicom, ſed illum debeat remittere ad Judicem laicum, & alias prout in eiſdem literis plenius continetur.

Moderatur quoad allegationem novæ cauſæ in cauſis treguarum & pacis fractarum.

§.2. Nos conſiderantes a ratione, & juris debito alienum eſſe, eos, qui criminis innoxii fuerint, eorumque fidejuſſores, ſi tregnæ, pax, ſeu fidejuſſiones, de non offendendo poſtea ex nova emergente occaſione fractæ fuerint earum occaſione gravari debere, cum præcipue paces, treguæ, ſeu fidejuſſiones hujuſmodi de non offendendo, non ad offenſionem ex futuris cauſis, ſed ex præteritis tantum oriantur, literas præfatas quo ad præmiſſa revocantes, caſſantes, & moderantes, effectumque ſuum ſortiri in præmiſſis non poſſe decernentes Motu ſimili &c. novam cauſam in pacis, treguarum, ſeu fidejuſſionum hujuſmodi fractione principales tantum videlicet, qui fuerunt cauſa pacis, treguarum, fidejuſſionum de non offendendo hujuſmodi factarum, ſeu faciendarum, præſtitarum, ſeu præſtandarum, ſi ipſi aliquo modo, ſeu aliquis eorum in dictis fractionibus intervenerint, ſeu intervenerit, videlicet, ſi aliquis ex dictis principalibus aliquem ex comprehenſis, in pace, tregua, ſeu fidejuſſione, de non offendendo offenderit, vel ipſe ab aliquo ex ipſis comprehenſis offendatur non excuſare. Si vero ſupradicti principales, ſeu aliquis eorum in fractione pacis, treguæ, ſeu fidejuſſionis hujuſmodi, ut ſupra non intervenerint, ſeu intervenerit, ipſos, eorumque conſanguineos, & fidejuſſores, ceteroſque in pace, tregua, ſeu fidejuſſione de non offendendo comprehenſos, & quemlibet eorum novam cauſam hujuſmodi allegare poſſe, & ea probata excuſari debere, & nequo modo gravari, perturbari, aut inquietari non poſſe, neque debere, idque tam in cauſis motis, & indeciſis pendentibus, quàm etiam finitis, & in quibus etiam pronunciatum fuit dummodo ſententiæ deſuper latæ totaliter non ſint executioni demandatæ, locum ſibi vendicare poſſe, & debere declaramus.

Terminus ſex menſium condemnatis in contumaciam prorogatur ad annum.

§.3. Cumque etiam contingat partes ipſas, contra quas in contumaciam procedi conſuevit, vel ita negotiorum mule gravari, vel ita longe abeſſe ut ipſorum contumaciam ſex menſium ſpatio hujuſmodi expugnare minime queant, terminum ſex menſium hujuſmodi ad annum prorogamus, ac contumacibus hujuſmodi defenſiones non niſi poſt anni elapſi terminum denegari debere, ac quaſcumque aliter quod, ut præmittitur, ferendas ſententias nullas, inanes, nulliuſque roboris, & momenti fore, & eſſe, prout Nos eas ex nunc tamquam contra juris debitum, & de facto latas annullamus, caſſamus, & irritamus.

Præventio inter Judicem laicum, & Eccleſiaſticum.

§.4. Quo vero ad præventionem inter Judicem Eccleſiaſticum, & laicum, declaramus illam habere locum in terminis, & ſtatu, prout ante dictum Motum proprium erat, ac ipſum ad terminos juris in hoc reducimus, & vulumus, ut in præventionibus procedatur juxta formam juris, & ſacrorum decretorum Concilii Tridentini, & non alias, aliter nec alio modo, ſicque, & non aliter, per quoſcumque Judices &c. etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores ſublata &c. judicari debere, irritum quoque &c. auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & decernimus.

Pœnæ contra præmiſſa inobſervantes.

§.5. Et nihilominus pro potiori præmiſſorum validitate omnibus, & ſingulis judicibus, tam ordinariis quam delegatis, & ſubdelegatis, ac eorum Locatenentibus, & Notariis, ſub excommunicationis majoris, ac indignationis noſtræ officiorumque ſuorum privationis pœnis, ne contra præmiſſa aut illorum aliqua facere, & attentare præſumant, diſtrictius inhibemus.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quarumcumque Civitatum, Provinciarum, & locorum, etiam juramento

to &c. roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis univerſitatibus, communitatibus, & hominibus Provinciarum, Civitatum, & locorum prædictorum quomodolibet conceſſis &c. Quibus omnibus &c. Etiam ſi de illis &c. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis.

Fiat Motu proprio M.

Aliæ clauſulæ.

§.7. Et de revocatione, caſſatione, declaratione, reductione, voluntate, prorogatione, annullatione, irritatione, ſtatuto, & decreto, inhibitione, derogatione, & aliis præmiſſis, quæ hic pro ſimul, vel ad partem repetitis habeantur latiſſime exten. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & præſertim præſentibus contrariorum pro ſufficienter expreſſis habeantur. Et quod præſentis Motus proprii etiam abſque data, & regiſtratura ſola ſignatura ſufficiat, & ubique ſidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obſtante, ejuſque tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Quodque Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicis, ac audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie Campi Floræ dimiſſis ibi copiis affixis, poſt menſem affixionis hujuſmodi computandum, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

20. Junii 1567 An. II.

Anno a nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto indictione nona, die vero vigeſima menſis Junii, Pont. ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii divina providentia Papæ V. Anno I. Supradictus Motus proprius affixus, & publicatus fuit ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, Cameræ, ac Cancellariæ Apoſtolicarum, necnon in audientia literarum contradictarum, ac in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis affixis per me Joannem Guerardi præfati SS. D. N. Papæ Curſorem.

Ant. Clerici Magiſter Curſorum.

LX.

Moderatio dotium, munerum, & ornamentorum quarumcumque mulierum, etiam tempore nuptiarum in Urbe.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Populus Romanus ad cohortationem hujus Pontificis ſuper moderatione dotis condidit ſtatutum, cujus tenor mox ſequitur.

QUoniam Nos pluries juſtis cauſis moti, cohortati ſumus dilectos filios noſtros Conſervatores Cameræ Almæ Urbis, & Populi Romani, ut vellent in modum publicum Statuti modeſari, ac limitare quantitatem, uſque ad quam in futurum aſcendere poſſent dotes mulieribus in ipſa Urbe inter Romanos, ſeu inter eos, & eſteros, alioſque ſupraſcriptos conſtituendæ ac dandæ, ipſiuſque propterea in diverſis eorum etiam publicis Conſiliis negocio tractato prius, curam ſaciendi moderationem, & limitationem prædictam, illamque cum pœnis, capitulis, & clauſulis opportunis in ſcriptis redigendam, Conſervatoribus, & aliis ſuperius deſcriptis demandaverint, & præinſerta ſcriptura ſic, ut ſupra exemplata eſt, in eodem publico Conſilio lecta, & mature diſcuſſa, fuerit per ipſum Conſilium approbata, & in modum publici ſtatuti publicata.

Confirmat Pontifex dictum Statutum.

§.1. Nos cupientes ut inviolabiliter obſervetur, motu ſimili ſtatutum ipſum ſubſcriptum prout jacet, cum omnibus ſupraſcriptis ordinationibus, in omnibus, & per omnia; etiam Apoſtolica noſtra auctoritate ea certa noſtra ſcientia perpetuo laudamus, & approbamus, & confirmamus, omneſque, & ſingulos, tam juris quam facti, & ſolemnitatum etiam verbalium forſan omiſſarum defectus, ſi qui in præmiſſis intervenerunt, eadem auctoritate Apoſtolica ſupplemus. Et pro abundantiori cautela, majorique ipſiuſque Statuti, omniumque ſupraſcriptorum efficacia, etiam Nos per eadem verba, ſtatutum ipſum, ac ſupraſcriptas omnes ordinationes de novo facimus, atque inviolabiliter perpetuo obſervari, & ad executionem per illos, ad quos ſpectat, inconcuſſe demandari volumus, & mandamus.

Sola ſufficiat ſignatura.

§.2. Volentes quod hujus noſtræ cedulæ ſola ſignatura ſufficiat, & clauſula non obſtante, in judicio, & extra fidem ſaciat.

Clauſulæ præſervativæ.

§.3. Et quod præmiſſis, ac præinſerto ſtatuto, & huic noſtræ cedulæ ac diſpoſitioni, per Nos, & Succeſſores Noſtros numquam ſufficienter derogatum eſſe cenſeatur, niſi in publica ſignatura propoſita ſupplicatione cum hujus noſtræ cedulæ inſertione, derogatio fuerit conceſſa.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes irritum, & inane, ſi quid in contrarium fieri contingat.

Clauſula derogatoria.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque dictæ Urbis ſtatutis, reformationibus, & conſuetudinibus, etiam juramento &c. roboratis, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio M.

D. P. An. II. 24. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Nono Kalen. Julii, Anno ſecundo.

Sequitur tenor iſtius Statuti.

CAP. I.

Statuti tenor in quo extat moderatio dotis ad ſcuta 4500. de carlenis.

§.1. STatuimo, & ordinamo, che neſſuna perſona Romana di qualunque ſtato, grado, ò preeminenza ſi ſia, eziamdio chierico, ardiſca, ne preſuma coſtituire, promettere, pagare, ricevere, tanto in denari contanti, quanto in argento, oro, gioje, proventioni, ò altre coſe, eziamdio mobili, e ſemoventi, raggioni, & azzioni, dote, & acconcio, in una ò più volte, che paſſi ò eccеda, & computata eziamdio caſſa bianca, bacile, e boccale,

la

Digitized by Google

la ſomma e quantità di Ducati quattromila e cinquecento di carlini, à ragione di dieci carlini per Ducato. Ne ſia lecito a queſto contravenire per alcun patto ò conſentimento, *etiam* ginrato, da farſi per li contraſcritti, & altre terze perſone, per cauſa ò occaſione di accreſcere ſomma dotale, conſtituir pegno, ò in qualunque modo far fraude à queſto ſtatuto, ad effetto ch' il marito, ò la donna, ò altri per eſſi vengano ad haver più della detta ſomma di ducati quattromila e cinquecento, in alcun modo ò via, diretta ò indiretta, alla pena di mille ducati ſimili da incorrerſi per ciaſcuno, ehe contrafarà, e da applicarſi per la quarta parte all' accuſatore, qual ſarà tenuto ſecreto, l' altra quarta all' eſſecutore, & per lo reſto alla fabrica del Palazzo delli Magnifici Signori Conſervatori della Camera di queſt' Alma Città di Roma. E nientedimeno volemo, che pagata ò non pagata la detta pena, tutto quello che oltra la detta ſomma ſi deſſe, ovvero ancora con intervento di terze perſone ſotto quale color ſi ſia di donazione, paraſreno, ò altro titolo *etiam* in perſona della donna, qual ſimilmente probibiamo ſotto la pena predetta *ipſo facto* ſia applicato alla fabrica del Palazzo delli prefati Magnifici Signori Conſervatori. Et ancora volemo, che colui ehe conſtituiſce, dà, ovvero promette in alcun modo oltre la ſomma predetta, ò ſuo herede, ò ſucceſſore, ovvero la donna, per la qual foſſe data per verun tempo, venendo il caſo della reſtitutione, poſſa ridimandare il ſopra più, & habbi perduta ogn' azzione, che in ciò & ſopra ciò li competeſſe, e detto ſopra più s' applichi *ipſo jure* alla fabrica predetta, come di ſopra: ordinando che tutti ſimili contratti, ò private ſcritture, quali ſopra ciò ſi faceſſero, ſiano quanto alla detta quantità eceeſſa *ipſo jure* nulli, & invalidi, e per vigore di eſſi nulla eſecuzione ſe ne poſſa fare quanto alla quantità eccedente di ducati quattromila, e cinquecento.

C A P. I I.

Notariorum contra hanc prohibitionem inſtrumenta conficientium pœnæ.

§.2. Ancora prohibemo a tutti ſimili Notari, che non ardiſchino ne preſumino rogarſi d'alcun inſtrumento, qual ſia contra la prohibizione ſopraſcritta, nè far ſcrittura ehe ſia incerta, ò che ſi riferiſca a quella cedola privata, ò qualunque altra ſcrittura, ò arbitrio di vomo, ſotto la pena del falſo, e di ſeudi duecento per ciaſche-duno di loro, che contrafarà, e d'applicarſi come di ſopra, e detti contratti non invalidi *ipſo jure*, *& nullius fidei*, ed eſſi Notari ſi intendino nondimeno privati in perpetuo de' loro officj.

C A P. I I I.

Mediatorum & aliorum ſcripturis huic prohibitioni con rariis intervenientium pœnæ.

§.3. E ſimilmente prohibemo ehe neſſuna perſona poſſa in ciò come mezzano intravenire, ò altrimente preſumere far cedula privata, ovvero eſſer teſtimonio in contratto, ò cedula, che foſſe contro la probizione predetta alla detta pena, da incorrerſi, ed applicarſi eome di ſopra.

C A P. I V.

Hæc prohibitio quos comprehendat.

§.4. Vogliamo ancora che nelle ſopraſcritte prohibizioni e pene ſiano compreſi Baroni, Cortigiani, ò Foraſtieri, eziamdio Chierici, che apparenteranno con Romani, tanto originarj, come fatti cittadini, & incoli di Roma, e ranto dando, e promettendo, quanto ricevendo, e ſtipulando, ovvero eome mezzano, notaro, teſtimonio, fidejuſſore, ò promiſſore, ò in qualunque altro modo ſi intromettano, purchè uno delli conſorti, cioè, ò ſpoſa, ò marito, ò ſpoſo, ò moglie, ſia Romano originario, overo fatto cittadino, ò pur' incola in Roma.

C A P. V.

Sponſa non poteſt ad pompam oſtendere paraphernalia.

§.5. Ne ſia lecito alla ſpoſa, poiche ſe ne ſarà gita à marito, ò prima, moſtrare ò far moſtrare à pompa, ò altrimente, tanto in publico, come in privato, in preſenza di perſone, che non ſiano di caſa, le robbe che ſaranno nelle caſſe, e ſpoſalizio, quali vogliamo non poſſano eccedere in numero di due, alla pena di ducati cinquecento, da incorrerſi ed applicarſi come di ſopra.

C A P. V I.

Moderatio munerum inter conjuges, & affines.

§.6. Non ſia medeſimamente lecito al ſpoſo donare piu di una veſte alla ſpoſa, la quale ſia conforme alli habiti leciti per le ultime reformazioni ſopra ciò fatte, alla pena predetta. E non ſia lecito al padre ò madre, ò altra congionta perſona della ſpoſa, donar al ſpoſo, ò ad altri per lui, dirette, ovvero indirette, nel tempo della ſubharratione, ò prima ò poi, alcun vaſo, bacile, boccale, coppa, nappo, catena, ò altro dono, tanto di oro, come d'argento, denari, gioje, perle, drappi, ò altre coſe, eziamdio non ſimili, alla pena predetta di ducati 500. e perdita delle robbe, d' applicarſi come di ſopra. Non ſia lecito alli parenti dello ſpoſo nell' atto della ſubharratione, donare alla ſpoſa alcun dono, eccetto che padre, madre, fratelli, e ſorelle carnali e conſobrini dello ſpoſo, alla detta pena. Non ſia lecito alla ſpoſa, e ſuoi, al tempo della ſubharratione, dar fazzoletti, ò coſa ſimile ad altre perſone, che à coloro, che li è permeſſo di donare, e che donaranno come di ſopra, alla pena predetta.

Nomina deputatorum.

§.7. Deputati ſuper præmiſſis per Populum Romanum in publico conſilio Illuſtriſſimi Domini Conſervatores Cameræ Almæ Urbis D. Antonins Vellius J.U.D. Advocatus Conſiſtorialis, D. Domitius Cavalerius, D. Vincentius Nobilius, Magnificus D. Angelus Prior Dominorum Capitum Regionum, D. Marcus Antonius Burgheſius Advocatus Conſiſtorialis, D. Marius Gabriellus,

lius Advocatus Conſiſtorialis, D. Pirrhus Tharus J.U. D. Vincentius Parentius J.U.D. Galeatius Poggius J. U. D. Antonius Maſſa J.U.D. Dominus Lucas Petus J.U.D. Dominus Marius Frangipanus, D. Cincius Frangipanus, D. Hector Mutinus, D. Horatius Narus, D. Petrus Paulus Fabius, D. Thomas Cavalerius, D. Hieronymus Picus.

LXI.

Extenſio Conſtitutionis Pii IV. de condemnatis, & bannitis non andien. niſi in Carceribus conſtitutis, & defuncti hæredibus citatis, ut procedat etiam contra condemnatos in contumaciam, & in quacumque inſtantia, pro quacumque pœna corporis afflictiva.

Hæc Bulla Pii IV. eſt ſup. Conſt.LXI. Et ſi cuncta. *fol.*111.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio, &c.

Pius IV. edidit Conſtitutionem, de qua hic.

Licet alias fel. rec. Pius Papa IV. Prædeceſſor noſter Motu proprio, & ex ejus ſcientia, ſua perpetuo valitura Conſtitutione ſanciverit, &c. *Omittitur reſiduum hujus narrativæ, quia ipſam Bullam habes ſupra fol.*111. Et ſi cuncta.

Cauſa declarationis.

§.1. Cum tamen a nonnullis in dubium revocetur, an in literis Pii Prædeceſſoris hujuſmodi, comprehendantur etiam illi, qui ex aliqua criminali cauſa, pro qua pœna corporis afflictiva imponenda foret, in eorum contumaciam condemnati fuerint, itaut ad purgandum contumaciam, & condemnationem hujuſmodi admitti, vel audiri non debuerint, nec debeant, niſi prius ſe in Carceribus conſtituerint.

Declaratio & extenſio.

§.2. Nos omnem circa præmiſſa ambiguitatem e medio tollere, & penitus amputare volentes, necnon literarum hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illiſque nihil addentes, vel minuentes, Motu ſimili ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus, eos omnes, & ſingulos, qui ex hujuſmodi cauſis, licet in eorum meram contumaciam hactenus condemnati fuerint, & in futurum condemnabuntur, ſub eiſdem literis omnino comprehenſos fuiſſe & eſſe, ac fore, itaut non aliter ad purgandum dictas eorum contumaciam, & condemnationem admitti debuerint, vel debeant, niſi ſeſe prius in Carceribus conſtituerint, vel conſtituant. Decernentes quod in quacumque inſtantia, caſu, & cauſa ſe abſolvi petant, licet forſan in aliqua ſe conſtituerint, nullo modo audiantur, niſi ſe prius in Carceribus ſervatis ſervandis de novo conſtituerint, & novæ conſtitutioni hujuſmodi ad plenum ſatisfecerint.

Annullatio abſolutionum aliter factarum.

§.3. Ac omnes, & ſingulas abſolutiones, remiſſiones, & quaſvis alias gratias contra præſentium tenorem quomodolibet pro tempore impetratas, & a quibuſcumque judicibus cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, quovis prætextu, vel cauſa emanatas, nullatenus attendi debere, minuſque cuiquam prodeſſe modo poſſe, ſed tamquam nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti reiiciendas eſſe, licereque præfatis, & aliis judicibus quibuſcumque, illis non obſtan. proceſſus hujuſmodi reaſſumere, & prout juris fuerit, terminare.

Clauſulæ præſervativæ.

§.4. Præſentemque noſtrum Motum proprium nullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu, notari, vel impugnari nullatenus poſſe, ſed illum ſemper validum, & efficacem exiſtere, ſuoſque plenarios effectus omnimode ſortiri.

Decretum irritans.

§.5. Sicque in præmiſſis omnibus, etiam per S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Auditores, alioſque Judices &c. ſublata eis &c. judicari debere, irritum quoque & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in futurum contigerit attentari, fuiſſe, eſſe, & fore, & vitio nullitatis penitus ſubjacere decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Prædeceſſor in eiſdem literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.7. Volumus autem, quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio & extra, regula quacumque contraria non obſtante, cum decreto, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio M.

Publ. P. An II. die 12. Julii.

Anno a Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto, indictione 10., die vero 12. menſis Julii, Pontific. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii Papæ Quinti, Anno ejus II. retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, ut moris eſt, per Nos Julium Parinum, & Alexandrum Aſtancollum præfati SS.D.N.Papæ Curſ.

Camillus Cher. Mag. Curſ.

LXII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

De Parochialium Eccleſiarum vacatione, Vicariorum earumdem deputatione, Examinatorum electione, promovendorum examine, & idoneitate, necnon Idoneorum inſtitutione ab Ordinariis facienda.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Apoſtolatus Officium meritis licet imparibus, Nobis ex alto commiſſum, admo-

admonet, ut in conferendis beneficiis Eccleſiaſticis, & præſertim Parochialibus Eccleſiis perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſe ipſos curam exercere valeant, omnem diligentiam, ac ſollicitudinem noſtram, quantum Nobis deſuper conceditur, adhibere ſtudeamus, ut illæ fideles ſuæ curæ creditos ſciant non ſolum doctrina verbi, ſed etiam exemplo boni operis informare, commiſſaſque ſibi Parochiales Eccleſias hujuſmodi velint, & poſſint auctore Domino ſalubriter regere, ac feliciter gubernare. Quod provide, ac diligenter conſideraſſe, Alexandrum Tertium, Gregorium Decimum, ac Innocentium etiam Tertium, & alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, eorum ſuper hoc editæ Conſtitutiones teſtantur.

Vacante Parochiali Eccleſia Epiſcopus debet in ea Vicarium conſtituere.

§.1. Nos igitur qui Sacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ, quæ omnium fidelium mater eſt, & Magiſtra, divina diſponente clementia modo præſidemus, eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, volentesque ſuper præmiſſis, pro noſtro univerſalis Paſtoris Officio opportune providere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, maturaque deliberatione noſtra: ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus, ſancimus, decernimus, & ordinamus, ut occurrente vacatione alicujus Parochialis Eccleſiæ, etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in favorem S.R.E. Cardinalium, aut alias quomodolibet reſervatæ, vel affectæ, etiam ſi illius, dum pro tempore vacat, collatio, & proviſio ad quoſvis Abbates, vel Capitula, aut alios inferiores Collatores ſæculares, vel regulares pertineat, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum, in ea Vicarium congrua ejus arbitrio portionis fructuum aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſubſtineat: donec ei de Rectore provideatur.

A Collatore nominādi Clerici idonei ad examen.

§.2. Et deinde Epiſcopus, & alius quivis inferioris Ordinis dictæ Parochialis ſic vacantis collator, ſeu qui illius Juſpatronatum Eccleſiaſticum, vel mixtum habeat, intra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum idoneos aliquot Clericos ad regendum Eccleſiam, coram deputandis examinatoribus nominet, liberum ſit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut poſſit poſtea de cujuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio, & ſi Epiſcopo, aut Synodo Diœceſanæ, pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari.

Sic nominati ab Epiſcopo examinentur.

§.3. Tranſacto conſtituto tempore omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſive eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus, non paucioribus quam tribus, quorum votis ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur.

Sex examinatores in qualibet Diœceſi deputandi.

§.4. Examinatores autem ſingulis annis in Diœceſana Synodo, aut ab Epiſcopo, vel ejus Vicario, & Capitulo majoris Eccleſiæ ad minus ſex proponantur, qui illis ſatisfaciant, & ab eis probentur, adveniente que vacatione cujuslibet Eccleſiæ tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem tres, aut alios tres, quos ipſe Epiſcopus maluerit, ex præfatis illis ſex eligat.

Qualitates in Examinatoribus requirendæ.

§.5. Sint vero ii examinatores Magiſtri, ſeu Doctores, aut licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, ſeu regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, jurentque omnes ad Sancta Dei Evangelia, ſe quacumque humana affectione poſtpoſita fideliter munus executuros, caveantque ne quidquam prorſus occaſione hujus examinis nec ante, nec poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi, quam alii dantes incurrant a qua abſolvi nequeant niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque, etiam antea obtinebant, & de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam in Synodo prædicta, ſi opus erit, rationem reddere teneantur: a qua ſi quid contra Officium eos feciſſe compertum fuerit, graviter ejuſdem Epiſcopi arbitrio puniri poſſint.

Magis idoneo, & approbato conferenda Eccleſia.

§.6. Peracto poſtea examine renuncientur, quotcumque ab his idonei judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis, ex hiſque Epiſcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum judicaverit, atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre.

Nominatus a Patrono ab Epiſcopo debet initui.

§.7. Si vero jurispatronatus, Eccleſiaſtici erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non aliam pertineat, is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur.

Diverſi caſus præſentationis & inſtitutionis.

§.8. Cum vero inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo erit facienda, tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quod ſi jurispatronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præſentatus erit, ab eiſdem Deputatis, ut ſupra, examinari, & non niſi idoneus repertus fuerit, admitti, in omnibuſque ſupradictis caſibus, non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta ſupradictum modum de Eccleſia provideatur.

Quid ſit agendum in caſu appellationis.

§.9. Nec prædictorum examinatorum relationem, quominus exequutionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio etiam ad Nos, & Sedem Apoſtolicam, ſive ejus Legatos, aut Vice-Legatos, aut Nuncios, ſeu Epiſcopos, vel Metropolitanos, aut Primates, vel Patriarchas interpoſita impediat, aut ſuſpendat, alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti ante Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputavit, vel forſan poſtea deputabit, ab ejus Eccleſiæ cuſtodia, & admi-

miniſtratione non amoveatur, donec eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut ſupra ſit proviſum.

Quibus in caſibus ab hujuſmodi præxi recedere permittatur.

§.10. Si tamen adeo exigui redditus dictæ Parochialis fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant, aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubiicere, aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus poſſint excitari, poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio, ita expedire arbitrabitur, ac forma omiſſa privatum aliud examen, ceteris tamen ut ſupra ſervatis, adhibere.

Synodus alia poteſt addere.

§.11. Licebit etiam Synodo Provinciali, ſi quæ in ſupradictis, circa examinationis formam addenda remmittendave eſſe cenſuerit, providere.

Clauſulæ firmitatem, & obſervantiam præſentis Cõſtitutionis inducentes.

§.12. Et ut præſens noſtra Conſtitutio firmiter, & inviolate ab omnibus obſervetur, eaſdem dictorum Prædeceſſorum Conſtitutiones innovando auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, omnes & ſingulas collationes, proviſiones, inſtitutiones, & quaſvis alias diſpoſitiones Parochialium Eccleſiarum, ab eiſdem Epiſcopis, & Archiepiſcopis, ac quibuſvis aliis Collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nuntiis præter, & contra formam præſentis noſtræ Conſtitutionis, præſertim in examine per concurſum faciendo, præſcriptum poſt tempus infra expreſſum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque proviſis, ſeu inſtitutis jus, aut titulum, & coloratum poſſidendi præbere, & Parochiales Eccleſias, ut prius ante collationes hujuſmodi vacabant, ex tunc vacare decernimus, & declaramus, illæque omnes ſic pro tempore vacantes, ſi Epiſcopus, qui curam dicti examinis habere debet, præmiſſa non fecerit, ad ejus Metropolitanum, ſi vero Archiepiſcopus idem facere prætermiſerit, ad Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem ſpecialiter devoluantur.

Collatoribus terminus præfigitur præſtādi, inſtituendi, &c.

§.13. Inſuper ne Parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſu maneant in maximum animarum periculum, quarumcumque Parochialium Eccleſiarum, quarum, dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, & Archiepiſcopos, & quoſcumque alios ordinarios Collatores proviſio, & collatio ſpectat, de quibus iidem Epiſcopi, & Ordinarii intra ſex menſium ſpatium a die vacationis earumdem, perfecto examine, juxta formam præſentis noſtræ Conſtitutionis non providerint, ac illarum, etiam quarum collationes aliis ex indulto Sedis Apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi, & Archiepiſcopi præfatas perſonas, per examen concurſu, ut præfertur, habito juxta formam præſcriptam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas iis, ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda, infra quatuor menſium ſpatium, a die illarum vacationis, non ſignificaverint, necnon Parochialium Eccleſiarum, ſimilium- quæ jurispatronatus Eccleſiaſtici, vel laicorum, ſeu clericorum, & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra tempus, eiſdem perſonis a jure præfixum prævio examine prædicto approbatus petatur inſtitui, inſtitutinque ipſa per duos menſes, a die præſentationis dilata fuerit, collatio, proviſio, inſtitutio, ad eoſdem ſupranominatos, ut præmittitur, pariter devolvatur, data tamen in Parochialibus juriſpatronatus optione ipſius patronis, ut ſi inſtitutio ad Ordinarios ſpectabit, ipſis Ordinariis illam facere negligentibus, & ultra dictos duos menſes differentibus poſſint pro hujuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem Ordinarium, aut ad Sedem Apoſtolicam.

Terminum decem dierum ad nominandum præfixum nemini licet protrahere.

§.14. Prohibentes, etiam eiſdem Ordinariis, ne tempus decem dierum dictis Ordinariis, & perſonis per hanc noſtram Conſtitutionem, ad nominandum idoneos Clericos, coram deputatis examinatoribus præfixum, ultra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant.

Nec formam examinis, ceteraque hic ſtatuta immutare.

§.15. Diſtrictius iubibentes, ne quis quacumque ſit ſuper hoc auctoritate munitus, contra formam ſuperius expreſſam, de hujuſmodi Parochialibus Eccleſiis, ut præfertur, diſponere, vel circa illas alias quidquam innovare, quoquomodo præſumant.

Ad quem appellar. poſſit, ſi minus idoneo conferatur Eccleſia.

§.16. Ut autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis repertis, juxta Ordinationem noſtram, hujuſmodi Parrochiales Eccleſiæ conferantur, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus, aut alius Ordinarius minus habilem, poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ii, qui rejecti fuerint, a mala electione hujuſmodi, ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem Ordinarium, ut in noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ delegatum, aut alias ad Sedem Apoſtolicam appellare, ac prælectum ad novum examen coram ipſo appellationis Judice, & ejus examinatoribus provocare, & conſtito de Prioris eligentis irrationabili judicio, eoque revocato Parochialis magis idoneo per eumdem Judicem appellationis auctoritate noſtra, quatenus collatio ad Epiſcopum, a quo appellatum fuit, ſpectaret, conferatur, alias eidem magis idoneo, per Judicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, proviſio, vel inſtitutio ſpectabit.

Hujuſmodi tamen appellatio executionem primæ deputationis non impedit.

§.17. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat, aut ſuſpendat, quo minus electio per Ordinarium primo loco facta interim debitæ demandetur executioni, & proviſus, ab eadem Eccleſia cauſa appellationis hujuſmodi pendente, non amoveatur.

A Judice appellationis ad Primatem, vel ad Sedem Ap. appellatur.

§.18 Si quis a ſententia per Judicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Primatem prædictum, ſeu Sedem Apoſtolicam appellabit.

Sic ſecus actũ fuerit, irritum eſſe.

§.19. Si ſecus in præmiſſis omnibus, & ſingulis, actum, & attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane.

Derogatio contrariorum.

§.20. Non obſtantibus quibuſvis aliis Con-

Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, nec non exemptionibus, indultis, privilegiis, prævcutionibus, affectionibus, novis proviſionibus, quibuſcumque etiam Univerſitatibus, vel aliis quomodolibet, ad certam ſummam, per Sedem Apoſtolicam conceſſis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda eſſet, eorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes ad effectum præſentium ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptis dāda.

§.21. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis &c.

Præſentes publicatę omnes obligant.

§.22. Quodque ipſæ præſentes literæ valvis Cameræ, & Cancellariæ Apoſtolicarum, & Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis publicatæ, & affixæ, poſt ultra menſes tres, intra poſt ſex vero menſes, omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſulæ.

§.23. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 19. Auguſti 1567. An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, quartodecimo Kal. ſeptembris, Pont. noſtri Anno II.

LXIII.

Spoliorum nomine ad R. Cameram Apoſt. ſpectantium, non veniunt ornamenta, & paramenta Eccleſiarum, nec ſuppellectilia domeſtica. Neque bona Clericorum, qui beneficia, aut penſiones non excedentes ſummam ducatorum triginta habuerunt, ſed eorum Eccleſiis dari debent.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Cauſæ iſtius Conſtitutionis

ROmani Pontificis providentia circumſpecta ad ea ſollicitudinis ſuæ partes potiſſimum convertit, per quæ ſingulis Eccleſiis debita obſequia, & opportuna ſubventionis auxilia minime ſubtrahantur. Cum itaque, ſicut accepimus, nonnulli Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Abbates, ſeu Commendatarii, ac alii beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, proprii honoris, & ſalutis immemores, etiam prætextu facultatum teſtandi eis per Sedem Apoſtolicam conceſſarum, in eorum ultimis voluntatibus res ſacras, ac vaſa, ornamenta, & paramenta Eccleſiaſtica, aliaque cultui divino dicata quandoque ex fructibus Eccleſiaſticis per eos acquiſita, non Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis, quibus præfuerunt, ſeu a quibus proventus Eccleſiaſticos, & ſtipendia acceperunt, prout rationi, & honeſtati conſentaneum foret, ſed aliis locis, etiam aliquando non piis, ac interdum eorum conſanguineis, & affinibus relinquere, ac Cameræ Apoſtolicæ Collectores prætextu, quod illa ſub appellatione ſpoliorum veniant, tamquam ejuſdem Cameræ ſpolia exigere, & percipere non erubeſcant, in maximum religionis dedecus, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum eorumdem detrimentum, ac relinquentium animarum periculum, ſcandalumque plurimorum.

Ornamenta & paramenta, ac res ſacræ, & alia bona ad uſum & cultum divinū ſpectantia, non veniunt ſub nomine ſpoliorum pertinentium Cameræ Apoſt. ſed ſpectant ad Eccleſias, tempore obitus illas obtinentium.

§.1. Nos abuſibus, ſcandaliſque hujuſmodi providere, ac ſingularum Eccleſiarum, & Monaſteriorum, ac beneficiorum indemnitati, animarumque quorumlibet ſaluti conſulere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & declaramus, quod de cetero omnia & ſingula ornamenta, & paramenta, ac vaſa, necnon Miſſalia, & Gradualia, ac Cantus firmi, & Muſicæ aliquæ quomodolibet nuncupati libri, & aliæ res ſacræ, etiam auri, & argenti, ac quæcumque alia bona per quoſcumque Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, ſeu Commendatarios, & alios quoſcumque, quæcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes, quocumque nomine, vel titulo cenſeantur, etiam ſi de illis, & eorum qualitatibus ſpecialis, & expreſſa mentio habenda foret, ad uſum & cultum divinum, etiam in eorum privatis ædibus, & Capellis, vel Oratoriis deſtinata, temporum eorum obitus ex teſtamento, vel ab inteſtato relicta, ſub quibuſvis facultatibus teſtandi, & alias diſponendi de bonis per eos ex altari, vel alias quomodolibet acquiſitis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores, & Succeſſores noſtros, ac Nos ſub quibuſvis tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & alias quomodolibet conceſſis, & concedendis, minime comprehendantur, nec ſub appellatione ſpoliorum veniant, ſed ad ſingulas Eccleſias, Monaſteria, etiam Conventu carentia, & beneficia hujuſmodi, in quibus reſederint, aut quibus præfuerint, ſeu quæ alias obtinuerint, omnino ſpectent, & pertineant, ac ſpectare & pertinere.

Succeſſores in Eccleſiis propria auctoritate illa apprehendere poſſunt.

§.2. Illaque poſt eorum obitum eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis, etiam ſi in Romana Curia, & procul ab illis deceſſerint, vel ad illa numquam acceſſerint, etiam ſi antea Eccleſiarum, & Monaſteriorum regimini ceſſerint, vel beneficia hujuſmodi renunciaverint, eo ipſo applicata, & incorporata ſint, & eſſe cenſeantur. Ita quod liceat illis defunctis, in eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis ſucceſſoribus, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum hujuſmodi Capitulis, & Conventibus reſpective, illa propria auctoritate libere apprehendere, ac earum Eccleſiis, & Sacriſtiis applicare, & incorporare.

Et de illis etiam ad pias cauſas diſponi prohibetur.

§.3. Ac quæcumque donationes, ac relicta, & legata, teſtamenta, & condicilli, & aliæ

& aliæ ultimæ voluntates, ſeu ſpolia deſuper, contra præſentis Conſtitutionis noſtræ tenorem quomodolibet pro tempore facta, quoad præmiſſa, nulla, & invalida, nulliuſque roboris, & momenti exiſtant, & perſonis, etiam Eccleſiaſticis, ſeu locis, etiam piis, aut Eccleſiaſticis aliis quibuſcumque, in quarum, ſeu quorum favorem pro tempore facta fuerint, minime ſuffragentur, nec per ea eiſdem perſonis, ſeu locis, vel aliis Eccleſiis hujuſmodi aliquod jus in rebus prædictis, vel ad illas acquiri poſſe.

Detentoreſque illorum bonorum ad reſtitutionem cõpelli debeant.

§.4. Quinimmo res ſacras, ac alia bona prædicta quocumque nomine, vel titulo pro tempore detinentes, ad illa Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis, per defunctos quomodolibet acquiſitis, ut præfertur, juxta præſentium tenorem realiter, & cum effectu reſtituendum, & conſignandum, quibuſvis diſpoſitionibus de illis in contrarium quomodolibet factis minime attentis, omnino teneantur,, & ad id per cenſuras, & pœnas, etiam furti, & ſacrilegii, ac alia, juris & facti remedia opportuna cogi, & compelli poſſint, & debeant.

Supellectilia presbyterorũ, & clericorum non veniunt ſub nomine ſpoliorum.

§.5. Inſuper ne deinceps contingat inſolentia ſpoliorum Cameræ Apoſtolicæ Collectorum, vel ſubcollectorum aliquas Eccleſias, nec hominum quemquam damno, & injuria affici, nec cuiquam de cetero vertatur in dubium, quæ res habendæ ſint nomine ſpolii, ſimili modo ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod quæcumque ſcamna, cathedræ, arcæ, & etiam ligneæ, vel lapideæ, etiam marmoreæ, menſæ, & tabulæ, ac quæcumque dolia, ſeu vaſa vinaria, vacua, & alia ſimilia ſuppellectilia domeſtica per quoſvis presbyteros, ſeu clericos ab humanis pro tempore decedentes, tempore eorum obitus in Eccleſiis, ſeu eorum domibus Eccleſiarum earumdem, vel alibi ubivis locorum relicta, etiam ſi ex fructibus, & proventibus beneficiorum, quæ dum viverent, obtinebant, acquiſita fuerint, ſub ſpoliorum appellatione minime veniant, nec pro ſpoliis ullo modo reputari poſſint.

Spolium non poteſt prætẽdi per obitum obtinentis beneficia, vel penſiones non excedētes 30. ducator.

§.6. Præterea quod nullum ſpolium Cameræ præfatæ fieri, nec quicquam a quibuſvis ſpoliorum Cameræ hujuſmodi Collectoribus, vel ſubcollectoribus exigi poſſit per obitum illius, qui dum viveret, unum vel plura beneficia Eccleſiaſtica obtinuerit, cujus, vel quorum ſimul fructus, redditus, & proventus, triginta ducatorum auri de Camera ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum non exceſſerint, aut qui penſiones annuas ſuper quibuſvis fructibus Eccleſiaſticis uſque ad dictum valorem annuatim perceperit, dummodo tamen is ſe ab omni illicita negotiatione, & a ſacris canonibus prohibita abſtinuerit. Ita quod ſi quis dictorum Collectorum aliquid ex bonis quorumvis defunctorum, qui ſimilia beneficia obtinuerint, ſeu ſimiles penſiones perceperint, prætextu ſpoliorum ejuſdem Cameræ percipere, aut alias contra præſentes noſtras literas attentare præſumpſerint, ad totalem bonorum per eum perceptorum reſtitutionem teneatur, ac ad viam juris, etiam per ſimiles cenſuras, & pœnas, cogi, & compelli poſſit, & debeat.

Inhibitio contra ſpoliorum collectores, ne deſuper ſe intromittant.

§.7. Diſtrictius inhibentes quibuſvis Cameræ præfatæ ſpoliorum collectoribus, nunc & pro tempore exiſtentibus ſub indignationis noſtræ, & privationis eorum officiorum pœna, ne in ornamentis, & paramentis, ac vaſis, & libris præfato cultui divino dicatis, ac alias in rebus ſacris, necnon ſupellectilibus præfatis quomodolibet ſe intromittant, nec in eorum inventariis tamquam ſpolia redigant, ſeu deſcribant, ſed ornamenta, & paramenta, necnon vaſa, & libros, aliaque divino cultui dicata hujuſmodi Eccleſiis, & Monaſteriis, Capellis, & aliis beneficiis hujuſmodi, eorumque Rectoribus, & aliis præfatis libere admittant, & conſignent, ac conſignari faciant cum effectu, ac ſuppellectilia prædicta in locis, ubi conſtiterint, relinquant.

Decretum irritans.

§.8. Ac decernentes ſic in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis aucturitate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, quicquid ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.9. Quocirca dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & ſingulis locorum Ordinariis, ac majorem dignitatem poſt Pontificalem in univerſis Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitan. pro tempore obtinentibus per Apoſtolica ſcripta Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, quoties pro parte quorumcumque in præmiſſis intereſſe habentium, ut præfertur, fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, ac ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.10. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, facultatibus teſtandi, aliiſque privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis conceſſis, approbatis, & innovatis, etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, & expreſſa mentio facienda eſſet, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, illis in reliquis in ſuo robore permanentibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Diviſio ornamentorũ &c. quando Beneficiatus obtinet plura beneficia.

§.11. Volumus autem quod ſi aliquis ex Patriarchis, Epiſcopis, Abbatibus, ſeu Commendatariis, & aliis beneficiatis præfatis

Digitized by Google

ſatis pluribus Eccleſiis, ſeu Monaſteriis, pro tempore ſimul, vel ſueceſſive præfuerit, ſeu plura beneficia obtinuerit, ornamenta, & paramenta, ae res, & bona prædicta ad illa omnia habita ratione fructuum, & temporis quo eadem beneficia poſſedit, omnino pertineant, & proportionaliter inter ea dividatur.

Forma publ. hanc Conſtit. quam publ. habes in fin.

§.12. Quodque præſentes literæ in Cancelleria noſtra Apoſtolica, & aeie Campi Floræ de more publieentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſeribantur.

Tranſumptorum fides.

§.13. Et quia difficile foret &c.

Sanctio pœnalis.

§.14. Nulli ergo omnino hominum &c.

D. P. An.II. die 30. Aug.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominieæ, milleſimo quingenteſimo ſeaageſimo ſeptimo, 3. Kalendas Septembris, Pontificatus noſtri Anno II.

LXIV.

Juriſdictio Conſulum Artis Lanæ in Urbe, cognoſcendi cauſas ad Artem ipſam ſpectantes.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Cauſa Conſtitutionis.

UT ad Artis Lanæ quæ tamquam nobilis Mediolani, Neapoli, Florentiæ, aliiſque inſignibus Civitatibus, in illarum decus, & ornamentum, ae Civium, & populi utilitate, & ſuſtentationem, quam maxime quotidie exercitatur, exercitium etiam in hac Alma Urbe noſtra temporum injuria jam pene collapſum reſtaurandum, & ſuo priſtino ſplendori reſtituendum, dilecti filii Collegium, ſeu Societas Mercatorum Artis Lanæ Urbis noſtræ eo efficacius eaeitentur, illique alacrius intendant, quo uberiori Sedis Apoſtolicæ munificentia noverint ſe conſoveri. Collegium, ſeu Societatem prædictam ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes.

Confirmatio privilegiorum & Statutorum Artis Lanæ Urbis.

§.1. Omnia & ſingula ipſius Collegii, ſeu Soeietatis eapitula, ordinationes, ſtatuta, privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, aliaſque gratias a quibuſeumque Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris quomodolibet conceſſa, approbata, & innovata, etiam ſi illa in uſu eſſe deſierint, illorum omnium, necnon literarum, & inſtrumenti, ſeu inſtrumentorum deſuper confectorum tenores pro expreſſis, & inſertis habentes, ac prout illa concernunt in dictis literis, ſeu inſtrumentis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita, & honeſta, ac ſaeris eanonibus non contraria, Apoſtolica auctoritate perpetuo confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adiieimus, omneſque & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, quoad omnes, & ſingulas perſonas dictam Artem eaercentes in perpetuum.

Juriſdictio, & facultates Conſulum ejuſdẽ Artis cognoſcendi cauſas Artem ipſam concernen.

§.2. Necnon quod moderni, & pro tempore exiſtentes ipſius Collegii, ſeu Societatis Conſules, de omnibus, & ſingulis cauſis, tam civilibus, quam criminalibus, ſeu mixtis, etiam ratione præteritorum (quatenus inſtructæ non ſint) Lanæ Artem concernentibus juxta præfata ſtatuta, & ordinationes in futurum cognoſeere, eaſque decidere, & terminare libere & licite valeant, ita quod cauſæ præfatæ per modernos, & pro tempore exiſtentes Urbis præfatæ Gubernatorem, & Senatorem, & Conſervatores alioſque Capitolinos Judices, & ceteros etiam majores Magiſtratus, quovis prætextu, vel colore reaſſumi non poſſint, ipſos Conſules in ordinarios Judices conſtituendo, & deputando perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Ac confirmationem, approbationem, adiectionem, ſuppletionem, exemptionem, liberationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatutum, & ordinationem præfata ſuos plenarios, & integros effectus ſortiri, & inviolabiliter obſervari, ac eiſdem eaercentibus, & Collegio ſuffragari, & illos ad omnimodam ſuorum ſtatutorum obſervationem teneri, & efficaciter obligatos fore.

Clauſulæ præſervativæ.

§.3. Ac literas ſuper præſentibus conficiendas in libris Cameræ, & Capitolii, ſi videbitur, regiſtrari, & nullo umquam tempore quovis quæſito colore, vel ingenio de ſubreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari, nec ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, derogationibus, vel limitationibus ſimilium, vel diſſimilium gratiarum, a Nobis vel dicta Sede pro tempore emanatarum, comprehendi, ſed ſemper ab illis exemptas, & quoties illæ emanabant, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, & de novo etiam ſub data per eoſdem Collegium, ſeu Societatem eligenda conceſſas, ac validas, & efficaces eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§.4. Et ſic per quoſcumque Judices &c. etiam S.R.E. Cardinales, ſublata &c. judicari, & definiri debere, irritum quoque &c. decernimus.

Inhibitio contra Judices Urbis, ne Cõſules, & alios deſuper impediant.

§.5. Necnon modernis, & pro tempore exiſtentibus Camerario, Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac Senatori, Conſervatoribus, Gubernatori, aliiſque Urbis prædictæ Magiſtratibus, Dohaneriis, Commiſſariis, & aliis perſonis, ne Collegium, ſeu Societatem illiuſque ſingulas perſonas prædictas ſuper præmiſſis in aliquo moleſtare, perturbare, vel impedire quovis quæſito colore, vel ingenio audeant, ſeu præſumant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac mille ducatorum auri de Camera per contrafaeientes eo ipſo toties quoties &c. incurrenda, partim Collegio, ſeu Societati hujuſmodi, partim Hoſpitali S. Jacobi Incurabilium de Urbe applicanda, pœnis diſtrictius inhibemus, quinimmo Collegio illiuſque perſonis præfatis quoad præmiſſa, eorumque executionem, quantum in eis fuerit, ac prout ad illos, communiter, vel diviſim pertinebit, faveant, & aſſiſtant, ac eadem præmiſſa integre obſerva-

Digitized by Google

ſervari faciant, præcipimus, & mandamus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac præſcriptione etiam longiſſimi temporis, necnon dictæ Urbis, etiam juramento, &c. roboratis ſtatutis, conſuetudinibus, inhibitionibus. declarationibus & decretis, etiam per Nos, & quoſvis Rom. Pontifices Prædeceſſores noſtros etiam Motu ſimili, &c. hactenus factis, & in poſterum faciendis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis etiam Populo Romano, Senatori, Conſervatoribus, Gubernatori prædictis, ac Clericis, & Gabellariis, Dohaneriis, Commiſſariis, aliiſque deputatis, & perſonis quocumque nomine nuncupatis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, in genere, vel in ſpecie etiam motu, & ſcientia ſimilibus conceſſis, &c. quibus omnibus in literis latiſſime extenden. illorum tenores &c. hac vice latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Fiat ut petitur M.

Repetitio clauſularum.

§.7. Et eum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. & quod inſtrumenta literarum, ſtatutorum, privilegiorum, exemptionum, aliorumque prædictorum tenores habeantur pro expreſſis, ſeu in toto vel parte exprimi, aut de verbo ad verbum inſeri poſſint. Et cum confirmatione, approbatione, adiectione, ſuppletione, exemptione, liberatione, ſtatuto, ordinatione, decreto, inhibitione, præcepto, mandato, & derogatione præfatis, quæ hic pro ſingulariter repetitis habeantur, in forma gratioſa ad perpetuam rei memoriam latiſſime extenden' & cum opportuna, ſi videbitur, executorum deputatione, qui aſſiſtant etiam ſub cenſuris, &c. cum poteſtate aggravandi, &c. interdictum Eccleſiaſticum apponendi, invocato etiam ad hoc, ſi opus ſit, auxilio brachii ſæcularis, cum derogatione Conſtitutionum de una, & duabus dietis non tamen ultra tres.

Sola ſignatura ſufficit.

§.8. Et quod ſola præſentis Motus proprii ſufficiat ſignatura, & ubique etiam in judicio fidem faciat, regula contraria non obſtan. ſuper qua literæ etiam per Breve noſtrum, cum majori, & veriori præmiſſorum expreſſione expediri poſſit.

D. P. An.II. die 5. Septem.

Datum Romæ apud S. Petrum, Non. Septem. Anno II.

Fiat M.

LXIX.

Declaratio quod Ordines tam S. Dominici, & S. Franciſci, quam Eremitarum S. Auguſtini, & Carmelitarum, ac Servorum B. Mariæ, ſunt vere, & proprie Ordines Religioſi Mendicantes, etiam ſi in communi bona, quamvis immobilia poſſideant, eorumque gratiis omnibus perfruuntur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex, tam univerſalis Chriſtianæ, quam ſingularum ejus Religionum præcipuus defenſor, omnibus illarum incommodis pro ſui Paſtoralis Officii debito libenter occurrit, & eorum indemnitati ſalubribus, juxta temporum morumque exigentiam declarationibus, & aliis remediis conſulere ſolet opportunis.

Cauſa hujus declarationis.

§.1. Sane licet dilecti filii omnium Mendicantium Ordinum Fratres, a contributione Seminarii Clericorum, in qualibet Civitate juxta ejuſdem Concilii formam erigendi, per Tridentini Concilii decreta eximantur. Noſque inter alia ejuſdem Mendicantium Ordinum Fratribus conceſſa privilegia, eos, & eorum quemlibet, tam a Seminarii hujuſmodi contributione, quam ſubſidio quomodolibet, necnon decimis quibuſcumque, & ceteris aliis oneribus Apoſtolica auctoritate ſimilibus exemerimus, & liberaverimus, eoſque ad illorum omnium contributionem nullo umquam tempore cogi, & compelli poſſe decreverimus. Cum tamen non ſine animi moleſtia nuper accepimus, nonnulli locorum Ordinarii, & forſan in provincialibus Conciliis, eo forſan ſub prætextu, quod Ordinum Mendicantium Fratres hujuſmodi bona ſtabilia ex indulto ſeu diſpenſatione Apoſtolica retinere poſſunt, & propterea Mendicantes re vera non ſint, eos ad Seminarii, ſubſidii, decimarum, & aliorum onerum hujuſmodi contributionem cogere forſan præſumpſerunt, & in dies præſumunt, in grave ipſorum Ordinum gravamen, & præjudicium non modicum.

Declaratio de qua in rubr.

§.2. Nos animo revolventes, eos ex fructibus bonorum hujuſmodi varias Reipublicæ Chriſtianæ utilitates afferre, cum ex ipſis varios Magiſtros, & Doctores manuteneant, ex quorum doctrina ipſorum Fratres Novitii eruditi poſtmodum effecti, gregem Dominicum prædicationibus ſuis, conſiliis, confeſſionibus, orationibus, aliiſque innumeris pietatis operibus juvent, & paſcant, eorumque domos non minus, quam ea, quæ per Ordinarios erecta ſunt, Seminaria, vocari poſſe, & propterea Mendicantium nomen amittere nullo modo debere. Volentes idcirco omnem dubitandi materiam amputare, omnes, & ſingulos Mendicantium Ordinum Fratres hujuſmodi, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis

Digitized by Google

tionis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcumque litium, & cauſarum coram quibuſvis Judicibus, & ubicumque quomodolibet pendentium ſtatus, & merita, nominaque, & cognomina Judicum, & collitigantium, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eorumdem Ordinum Mendicantium Fratribus hactenus quomodolibet conceſſorum, tenores præſentibus pro expreſſis habentes, lites quoque, & cauſas præfatas, ut præfertur, pendentes, ad Nos harum ſerie advocantes, illaſque penitus extinguentes, & collitigantibus hujuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, Moto proprio non ad ipſorum Fratrum, vel alicujus eorum Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos Quatuor Mendicantium Ordinum, videlicet, S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum, & quos etiam recenſeri volumus Servorum B. Mariæ nominibus comprehenſos Fratres eorumque domus, Monaſteria, & loca etiam ſi in communi propria bona, tam mobilia quam immobilia, & ſtabilia, ac alia quæcumque poſſederint, Mendicantium vocabulo, & omnibus, & ſingulis Mendicantium privilegiis eis quomodolibet conceſſis, uti poſſe, & debere, nec ſuper præmiſſis ullo umquam tempore moleſtari poſſe auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & declaramus, ac tam Concilii Tridentini, quam omnia, & ſingula alia decreta, ſtatuta, ordinationes, privilegia, & jura de Mendicantibus loquentia, ad omnes, & ſingulos Ordines præfatos, eorumque domos, & loca, etiam propria bona, in communi tamen retinentes, extendimus, & ampliamus, illaque de illis loqui etiam auctoritate præfata per eaſdem præſentes declaramus.

Inhibitio contra Ordinarios & alios ne deſuper eos moleſtent, & ſi quid exactum eſt reſtituant.

§.3. Ac inſuper eiſdem Ordinariis, & quibuſvis aliis tam Eccleſiaſticis quam Sæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, & aliis arbitrio noſtro moderandis pœnis ſimiliter per præſentes mandamus, ut ſi quid per eos tam noſtro quam Prædeceſſoris noſtri temporibus, tam ratione Seminarii, ſubſidii, & decimarum, quam aliorum onerum hujuſmodi exactum fuit, id totum eiſdem Fratribus, omni mora, & dilatione poſtpoſitis reſtituant, diſtrictius inhibentes eiſdem locorum Ordinariis, ceteriſque perſonis tam Eccleſiaſticis, quam Sæcularibus, quavis auctoritate fungentibus, & cujuſvis dignitatis, gradus, & conditionis exiſtentibus, ne eoſdem Mendicantium Ordinum Fratres præfatos, bona hujuſmodi retinentes quovis prætextu ſuper Seminarii, ſubſidii, & decimarum contributione moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſulæ præſervativæ.

§.4. Decernentes quoque præſentes literas nullo umquam tempore de ſubreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſve ſub quibuſvis ſimilium, vel diſſimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtrictionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus tam per Nos quam etiam Succeſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis non obſtantibus, in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, etiam ſub Data etiam per ipſos eligenda de novo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, & ad hoc ut perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter Sedem Apoſt. & præfatorum Ordinum Mendicantium hujuſmodi Fratres habere debere. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio, & facultates.

§.5. Quo circa dilectis filiis Curiæ cauſarum Cam. Apoſt. generali Auditori, necnon quarumcumque tam Cathedralium quam Collegiatarum Eccleſiarum Decanis, Præpoſitis, Archipresbyteris, Archidiaconis, Theſaurariis, & quibuſvis aliis in eiſdem Eccleſiis dignitates obtinentibus, ubilibet, & in quibuſcumque Regionibus, Terris, & locis exiſtentibus per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis omnibus pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos, vel eorum quempiam ſuper illis quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas, quis vigore præſentium

cium ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodolibet, etiam Conſiſtorialiter conceſſis, approbatis, confirmatis, & ſæpius innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret (tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris) hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.7. Volumus autem quod præſentium tranſumptis &c.

Forma, & effectus publicandi.

§.8. Quodque eædem præſentes in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, necnon in acie Campi Flotæ per aliquem ex Curſoribus noſtris publicentur, & inter extravagantes Conſtitutiones perpetuo valituras conſcribantur, ac poſtquam publicatæ fuerint, plenam, & indubiam fidem faciant, necnon omnes, & ſingulos illas concernentes perinde ligent, ac ſi eſſeot perſonaliter intimatæ.

D. P. An.II. die 3. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 3. Octobris 1567. Pon. noſtri Anno II.

LXVI.

Prohibitio tranſeundi ab Ordine Fratrum Minorum Capuccinorum S. Franciſci de Aſſiſio, ad Ordinem Minorum S. Franciſci de Paula, & contra.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

SEdis Apoſtolicæ ſolertia, dum ad ſalutare quorumdam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conſpicit, ne quod illis profuturum maturitate ſumma, providiſſe comperitur, noxium incauto miniſterio efficiatur, celeris proviſionis opem afferre conſuevit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Cauſa hujus prohibitionis.

§.1. Sane accepimus, quod cum aliquando contingat, aliquos Fratres Religioſos tam Ordinis S. Franciſci Capuccinorum, quam ejuſdem S. Franciſci de Paula Minimorum nuncupatorum, de uno loco ad alium, etiam forſan abſque ſuorum Superiorum licentia transferri, exinde perturbationes, & mala exempla inter eoſdem Fratres ſæpius oriri ſolent.

Prohibitio de qua in rubr.

§.2. Nos cupientes perturbationibus, & malis exemplis hujuſmodi, quantum cum Deo poſſumus, obviare, Motu proprio, non ad alicujus inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa noſtra ſcientia, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, nullus ex Fratribus Capuccinis ad dictum Ordinem S. Franciſci de Paula, nec e converſo, quod nullus Frater ejuſdem S. Franciſci de Paula ad Ordinem Fratr. Capuccinorum hujuſmodi ullo umquam tempore, & quacumque, etiam & quantumcumque juſtiſſima cauſa, etiam de licentia ſuorum Superiorum, ſe transferre poſſe, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Pœnæ contravenientium.

§.3. Decernentes, Statutum, & Ordinationem hujuſmodi per Fratres præfatos, ſub indignationis noſtræ pœna, inviolabiliter obſervari debere, ac ex nunc irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, tam ordinaria, quam delegata, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.5. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides forſitan facienda foret, deferri, volumus ut ipſarum tranſumptis &c.

D. P. An.II. die 6. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 6. Octobris, 1567. Pont. noſtri Anno II.

LXVII.

Quod ſpolia Monacorum Ordinis Ciſtercenſis ſpectent ad loca, & Monaſteria in quibus profeſſionem emiſerunt. Et Commendatarii, aut Commiſſarii Rever. Cam. Apoſtolicæ in illis ſe non intromittant.

De inſtitutione, & toto ſtatu hujus Ordinis, notavi plene in Conſt. III. Paſchalis II. Deſiderium *Tom. II. fol.* 113.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

DEcet Romanum Pontificem juſtitiæ ſupremum aſſertorem ad ea libenter intendere, per quæ gratiæ a Sede Apoſtolica in favorem quarumcumque præſertim Religioſarum perſonarum pro tempore emanatæ ſuum, ut par eſt, conſequantur effectum,

&nt

& ut id facilius ſubſequi poſſit, dubiis, & difficultatibus, quæ ſuperinde pro tempore oriuntur, aliquando per declarationis, quandoque vero per alia remedia providere.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§.1. Sane cum ſicut dilecto filio Hieronymo de la Souchiere Abbate generale, vel pro eo dilecto filio Dionyſio Laceronis Procuratore, & Vicario, etiam generale Ciſtercien. Ordinis referente accepimus, in ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel alia firmitate roboratis, dicti Ordinis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Ordini conceſſis, ac per fel. recor. Pium Papam IV. Prædeceſſorem noſtrum, & Sedem Apoſtolicam confirmatis, inter alia diſponatur, quod in ſpoliis, rebus, & bonis Monacorum Ordinem ipſum profeſſorum, in quibuſvis locis, & Monaſteriis pro tempore decedentium, eorum Abbates, & Priores Commendatarii pro tempore exiſtentes ſe intromittere nequeant, ſed illa Monaſterii, ſeu Prioratus aut loci, in quo dictum Ordinem expreſſe profeſſi fuerint, & ſeu eos decedere contigerit, Conventuali menſæ applicari, & incorporari debeant, defuncto tamen ſuperioribus diebus in Monaſterio de Caſamari ejuſdem Ordinis Verulan. Diœceſ. quod dilectus filius Fulvius Philonardus Clericus, in Commendam ex conceſſione, ſeu diſpenſatione Apoſtolica obtinet, quondam Antonio Pollutio ipſius Monaſterii Priore præfatus Fulvius, & quidam Cameræ Apoſtolicæ Procurator, aut Commiſſarius ipſius Antonii bona, ut ipſa forſan in proprios uſus convertere poſſint, apprehendere, & ſibi appropriare contendant, in gravem ipſius Monaſterii Conventualis menſæ jacturam, præjudicium, & gravamen.

Quod ſpolia Monachorum Ordinis Ciſtercienſis, nõ ad eorumCõmendatarios, aut Cameram Apoſt. ſed ad Loca in quibus profeſſionem emiſerit, ſpectent.

§.2. Nos cupientes, ut ea, quæ per Prædeceſſores noſtros, & Sedem præfatam roborata dicuntur, firmiter obſerventur, ac finem hujuſmodi contentioni, futuris autem, quantum cum Deo poſſumus, obviare volentes, eoſdemq. Hieronymum Abbatem, & Dionyſium, ac ſingulos Monacos Ordinis hujuſmodi a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum, ſeu alicujus alterius pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, quod de cetero tam præfatus Fulvius, quam quicumque alii Commiſſarii quorumcumque Monaſteriorum, & Prioratuum, vel aliorum locorum dicti Ordinis, tam citra, quam ultra montes, & in quibuſcumque Mundi partibus conſiſtentium, & quicumque noſtri, & Cameræ præfatæ Commiſſarii, & Procuratores quomodocumque in ſpoliis, bonis, & rebus, quæcumque ſint, tam præfati Antonii, quam aliorum quorumcumque Monacorum dicti Ordinis in ipſorum Commendatariorum Monaſteriis, Prioratibus, locis, & juriſdictionibus pro tempore decedentium, ſe intromittere non poſſint, ſed illa ad Monacos Monaſteriorum, ſeu Prioratuum, vel locorum hujuſmodi, & ſeu eorum Conventualem menſam conjunctim, vel diviſim pleno jure ſpectare, & pertinere, ac eorumdem Monacorum, ſeu menſæ fore, & eſſe, eorumque poſſeſſionem realem, & actualem adipiſci, & continuare, ipſoſque Monacos deſuper per quoſcumque Commendatarios, etiam prætextu cujuſvis indulti, ſeu conceſſionis ſibi deſuper facti, aut conſuetudinis antiquitus obſervatæ, & ſeu præfatum Commiſſarium, ſeu quoſvis alios quavis auctoritate fungentes moleſtari, perturbari, vel inquietari non poſſe, neque debere auctoritate Apoſtolica, per præſentes decernimus, illaſque, quatenus opus ſit, eiſdem Monacis concedimus, & aſſignamus.

Inhibitio contra Commendatarios, & Officiales Cameræ.

§.3. Necnon tam Fulvio, quam quibuſvis aliis Commendatariis, & Commiſſariis præfatis, ne in ſpoliis, rebus, & bonis pro tempore decedentium Monacorum hujuſmodi directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio ſe de cetero intromittere audeant, vel præſumant, ſub excommunicationis majoris latæ ſententiæ, & aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam pecuniariis arbitrio infraſcriptorum Judicum infligendis, & moderandis diſtrictius inhibemus.

Deputatio executorum hujus Conſtitutionis.

§.4. Ac tam Ven. Fratri Episc. Soranen., & dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ præfatæ Auditori generali, quam quibuſvis aliis judicibus, quavis auctoritate fungentibus, per quos in præmiſſis, ut præfertur, & non alias, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, judicari debere volumus, per præſentes Motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta, quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Hieronymi, & pro tempore exiſtentis ejuſdem Ordinis Abbatis, ſeu Dionyſii, & Monacorum hujuſmodi fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis, ac tam dicti Antonii defuncti, quam quorumcumque aliorum Monacorum dicti Ordinis decedentium ſpoliis, & bonis, eorumque (cum Monaci ipſi deceſſerint) poſſeſſione adipiſcenda efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant Abbatem, & Monacos ipſos ſtatutis, privilegiis, & indultis, quoad dicta ſpolia, res, & bona, necnon decreto, declaratione, conceſſione, & aſſignatione, ac inhibitione præfatis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas præfatas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam ite-

iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres quis vigore præſentium ad judicium non trahatur, & aliis Apoſtolicis, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis tam Ordini & Commendatariis præfatis, eorumque Superioribus & perſonis, quam Cameræ præfatæ, ac quibuſvis illius Commiſſariis, & Procuratoribus ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, etiam conſiſtorialiter conceſſis, confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An. II. die 23. Oct.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Octobris 1567., Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

LXVIII.

Declaratio portionum aſſignandarum Vicariis perpetuis Eccleſiarum Parochialium, Monaſteriis, beneficiis, Eccleſiis, vel locis piis perpetuo unitarum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

AD exequendum Paſtoralis officii debitum, vigilantibus ſtudiis intendentes, ad ea, per quæ Cathedralium, aliarumve Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, beneficiorum, ſeu Collegiorum, ac aliorum piorum locorum proſpero profectui, divinique cultus augmento, & opportunæ congruæque ſubſtentationi parochialium Eccleſiarum eiſdem unitarum ſtatui feliciter dirigendo, & perſonarum in illis curam animarum exercentium utilitati recta ratione, & provida moderatione conſuli, & ſalubriter provideri valeat, libenter interponimus noſtræ ſolicitudinis partes.

Ordinarii excedebant mentem Concil. Trid. in aſſignati ne portionum Vicariis perpetuis facienda.

§.1. Hinc eſt quod Nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) pervenit nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in deputandis Vicariis, ac in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis parochialium dictis Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuo unitarum ex Concilio Tridentino facienda, ita modum exceſſiſſe, ut parum, aut nihil ex fructibus, redditibus, & proventibus parochialium Eccleſiarum ſic unitarum Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliiſve locis piis remanſerint, ob idque multæ ortæ ſint ſuper hoc controverſiæ circa interpretationes decreti d. Concilii.

Declarat ideo Pontifex iſte quantitatem ipſarum portionum.

§.2. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantesque uniones ipſas ideo a Prædeceſſoribus noſtris factas eſſe, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum, Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa uniuntur, facilius onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius a miniſtris Eccleſiaſticis, in eiſdem divina Officia celebrentur, hoſpitalitas ſervetur, aliaque caritatis opera exerceantur, ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia auctoritate Apoſtolica hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, ac declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita ſe continere, & arbitrari debere, ut non major centum, nec minor quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi ſolitis eis omnino aſſignetur, niſi Vicariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ſive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſeu alia re ſtabili portio hujuſmodi conſtituatur, cujuſcumque valoris parochialis Eccleſia unita fuerit, & habita etiam ratione reddituum, & onerum loci, cui parochialis ipſa unita fuerit, ita quod portiones ultra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, & ſcutorum quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ, quoad exceſſum, & defectum hujuſmodi nullius roboris, & momenti exiſtant, & ad ſummas prædictas reductæ, & auctæ reſpective cenſeantur, niſi tamen valor annuus ipſius parochialis unitæ habita ratione, ut præfertur, minor ſit quinquaginta ſcutis quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annuarum valoris dictæ parochialis, ſed ſufficiat quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo.

§.3. Et quoniam iniquum eſſet, eos qui

Et ad quos ſpectet onus ſolvendi quindennia pro ipſis portionibus.

commodis privantur, eadem onera, quæ prius ſuſtinebant, debere ſufferre, volumus, & ſtatuimus, quod Eccleſiæ, Monaſteria, Collegia, beneficia, & pia loca hujuſmodi, in quorum parochialibus Eccleſiis unitis contingat Vicarias prædictas erigi, pro quantitatibus fructuum ipſis Vicariis perpetuis aſſignatorum, ad ſolutionem quindenniorum, quam Nobis, & Cam. Apoſt. ſolvunt, ulterius non teneantur, ſed eis detractio fiat ad ratam certorum, quæ de fructibus dictarum parochialium percipiuntur. Ita tamen quod Vicarii perpetui, qui pro tempore deputabuntur, teneantur accipere a Sede Apoſtolica novam proviſionem ſuæ deputationis, & ſolvere annatam pro portione fructuum, reddituum, & proventuum certorum ſibi aſſignata, & expedire literas Apoſtolicas, nec alias ad poſſeſſionem dictarum Vicariarum perpetuarum, & ſervitutum earumdem parochialium admitti poſſint, niſi ſoluta annata, & expeditis literis Apoſtolicis novæ proviſionis, ut præfertur, alioquin integrum quindennium ſolvi debere, nec Vicarii prædicti antea tuta conſcientia fructus percipere poſſint.

Eligendique Vicarios.

§.4. Volumus inſuper, & ita mandamus, quod dicti Vicarii perpetui non ad liberam Ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis unitis ponentur, cum ipſorum Ordinariorum, ſeu eorum Vicariorum prævio examine approbatione deputentur.

Facultas Mendicantium, quo ad Vicarias locorum eis unitas.

§.5. Et ſi dictæ parochiales unitæ erunt Monaſteriis Regularium Mendicantium, poſſint a Superioribus dictorum Monaſteriorum nominari ex ipſis Mendicantibus. Quos ſi Ordinarii prævio examine, per ſe, aut eorum Vicarios faciendo idoneos ad curam animarum exercendam invenerint, & ita pro idoneis approbaverint, teneantur in Vicarios, ad nutum tamen Superiorum ſuorum amovibiles, deputare. Idemque etiam ſervetur in regularibus Monacis tantum, dummodo in ea parochiali, in qua unus ex Monacis fuerit, ſervata forma prædicta, Vicarius deputatus, habitent cum eo ſaltem quatuor alii ex dictis Monacis.

Decretum irritans.

§.6. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi poteſtate judicari, & interpretari debere, necnon irritum, & inane decernimus quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi.

§.8. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur.

Exemplorum fides.

§.9. Et quia difficile foret eas ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis &c.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Kalendis Novemb., Pontificatus noſtri Anno II.

D. P. An.II. die 1.Nov.

LXIX.

Prohibitio agitationis Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum, cum annullatione votorum, & juramentorum deſuper adhibitorum.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DE ſalute gregis Dominici noſtræ curæ divina diſpenſatione crediti, prout ex debito Paſtoralis officii adſtringimur, ſolicite cogitantes, fideles cunctos gregis ejuſdem ab eminentibus corporum periculis etiam animarum pernicie perpetuo arcere ſtudemus.

Cauſa prohibitionis.

§.1. Sane licet deteſtabilis duellorum uſus a diabolo introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex decreto Concilii Tridentini prohibitus fuerit, nihilominus adhuc in pleriſque Civitatibus, & aliis locis, quamplurimi ad oſtentationem virium ſuarum & audaciæ, in publicis privatiſque ſpectaculis, cum Tauris, & aliis feris beſtiis congredi non ceſſant, unde etiam hominum mortes, membrorum mutilationes, animarumque pericula frequenter oriuntur.

Prohibitio agitationis Taurorum & ferarum beſtiarum.

§.2. Nos igitur conſiderantes hæc ſpectacula, ubi Tauri, & Feræ in circo vel foro agitantur, a pietate, & caritate Chriſtiana aliena eſſe, ac volentes hæc cruenta, turpiaque dæmonum & non hominum ſpectacula aboleri, & animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, providere, omnibus & ſingulis Principibus Chriſtianis quacumque, tam Eccleſiaſtica quam mundana, etiam Imperiali, Regia, vel quavis alia dignitate fulgentibus, quovis nomine nuncupentur, vel quibuſvis Communitatibus, & Rebuſpublicis, hac perpetuo noſtra Conſtitutione valitura, ſub excommunicationis, & anathematis pœnis ipſo facto incurrendis, prohibemus, & interdicimus, ne in ſuis Provinciis, Civitatibus, Terris, Oppidis & locis, hujuſmodi ſpectacula, ubi Taurorum, aliarumque ferarum beſtiarum agitationes exercentur, fieri permittant. Militibus quoque ceteriſque aliis perſonis, ne cum Tauris, & aliis in præfatis ſpectaculis, ipſi tam pedeſtres quam equeſtres congredi audeant, interdicimus.

Moriens ibi, careat eccleſiaſtica ſepultura.

§.3. Quod ſi quis eorum ibi mortuus fuerit, Eccleſiaſtica careat ſepultura.

Clerici ſpectaculis non interſint neque Milites.

§.4. Clericis quoque tam Regularibus, quam ſæcularibus beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris Ordinibus conſtitutis, ſub excommunicationis pœna ne eiſdem

dem ſpectaculis interſint, ſimiliter prohibemus.

Contractus omnes de ejuſmodi agitationibus irritantur.

§.5. Omneſque obligationes, juramenta, & vota, a quibuſvis perſonis, Univerſitate vel Collegio de hujuſmodi Taurorum agitatione, etiam ut ipſi falſo arbitrantur, in honorem Sanctorum, ſeu quarumvis Eccleſiaſticarum ſolemnitatum, & feſtivitatum, quæ divinis laudibus, ſpiritualibus gaudiis, piiſque operibus, non hujuſmodi ludis celebrari, & honorari decent, hactenus factas, & facta, ſeu in futurum fienda, quæ & quas omnino prohibemus, caſſamus, & annullamus, ac pro caſſis, nullis, & irritis haberi perpetuo decernimus, atque declaramus.

Principes hæc ſanctiones ſervari faciant.

§.6. Mandamus autem omnibus Principibus, Comitibus, & Baronibus S.R.E. feudatariis, ſub pœna privationis feudorum, quæ ab ipſa Eccleſia Romana obtinent, Reliquos vero Principes Chriſtianos, & Terrarum dominos prædictos hortamur in Domino, & in virtute ſanctæ obedientiæ mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore præmiſſa omnia in ſuis Dominiis, ac Terris hujuſmodi exactiſſime ſervari faciant, uberrimam ab ipſo Deo mercedem tam boni operis recepturi.

Prælati ſub cenſuris eccleſiaſticis idē procurent.

§.7. Ac univerſis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque locorum Ordinariis, in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus in Civitatibus, & Diœc. propriis præſentes noſtras literas ſufficienter publicari faciant, & præmiſſa, etiam ſub pœnis, & cenſuris Eccleſiaſticis obſervari procurent.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.8. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis cujuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.9. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur, & earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides ubique adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino &c.

D. P. An.II. die 1. Nov.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingenteſimo ſexageſimo ſeptimo, Kalen. Novembris, Pontificatus noſtri Anno II.

Bull. Rom. Tom.IV. Par.II.

LXX.

Declaratio quod Ordo Fratrum Minimorum S. Franciſci de Paula, inter Ordines Mendicantes comprehenditur, eorumque gratiis, & privilegiis perfruitur.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APoſtolicæ Sedis benignitas, ſicut ex debito Paſtoralis Officii erga omnes fideles generaliter affectum caritatis extendit, ſic eos, quos ſub regularis obſervantiæ jugo divino cultui emancipatos eſſe cognoſcit, ſpeciali tenetur patrocinio confovere.

Ordo Minimorum S. Fráciſci de Paula habet omnia privilegia Mēdicantium.

§.1. Exponi ſane Nobis nuper fecerunt dilecti filii Fratres Ordinis Minimorum S. Franciſci de Paula jamdudum Apoſtolica auctoritate approbati, quod licet inter alia eis conceſſa privilegia, & indulta, omnia, & ſingula quatuor Mendicantium Ordinum privilegia ad Ordinem Minimorum hujuſmodi, ac illius profeſſores, & domos, eorumque Eccleſias per Sedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea Fratres Ordinem hujuſmodi etiam ſub Mendicantium nomine comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis a quoquam moleſtari poſſint. Cum tamen (ſicut eadem expoſitio ſubiungebat) ex eo quod Nos nuper in quadam declaratione per Nos ſub Mendicantium Fratrum Ordinibus certis tunc expreſſis de cauſis facta, præter S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines etiam in illis B. Mariæ Servorum inſeri voluerimus, ac propterea facile a quibuſdam dubitari merito poſſet, quod ſi Ordinis Minimorum Fratres hujuſmodi ſub illis comprehendi voluiſſemus, Nos ſpecialem etiam de illis mentionem omnino feciſſemus. Quare ne ſuper præmiſſis umquam dubitari contingat, iidem Fratres Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut ſibi in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pōtifex idem decernit, & inter Ordines Mendicantes, iſtum cōprehendi declarat.

§.2. Nos attendentes, eos (cum actu mendicent) nonniſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordinem eſſe adſcriptos, ac propterea ſua privilegia illæſa conſervare volentes, eoſque, & eorum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus, ac merita, nomina, & cognomina Judicum, coram quibus illæ pendent, ac collitigantium, aliorum, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum eis conceſſorum præſentibus

Eee 2 pro

pro expreſſis habentes, cauſaſque hujuſmodi ad Nos harum ſerie advocantes, illaſque penitus, & omnino extinguentes, ac litigantibus hujuſmodi perpetuum ſuper præmiſſis ſilentium imponentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias, tam per Nos nuper, quam quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem eamdem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, ad præfatum Minimorum Ordinem de novo extendimus, & ampliamus, ipſoſque vere Mendicantes eſſe, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere, necnon omnia, & ſingula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus Ordinibus declarata, & modificata, etiam pro Ordine Minimorum hujuſmodi declaramus, & modificamus.

Eorumque privilegia obſervari præcipit.

§.3. Diſtrictius in virtute ſanctæ obedientiæ, ac aliis arbitrio noſtro infligen, pœnis inhibentes quibuſvis locorum Ordinariis, ac aliis quibuſcumque, ne eoſdem Fratres Ordinis Minimorum contra eos ſic conceſſa privilegia moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſulas præſervativas huic Bullæ apponit.

§.4. Decernentes quoque præſentes literas ullo umquam tempore de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſve ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per Nos, quam etiam Succeſſores noſtros quomodolibet, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque decretis, pro tempore factis, & faciendis quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, etiam ſub data per ipſos Fratres Ordinis Minimorum eligenda, de novo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe, & ad hoc ut perpetua firmitate ſubſiſtant, vim validi, & efficacis contractus inter dictam Sedem, & præſatorum Ordinum Mendicantium Fratres hujuſmodi habere.

Clauſula ſublata, &c. addit.

§.5. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores ejus deputat.

§.6. Quocirca venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Theatino, & Epiſcopo Amerino, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Fratrum Ordinis Minimorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ipſos Fratres Ordinis Minimorum hujuſmodi voluntate, ſtatuto, declaratione, & aliis præmiſſis omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas quis vigore præſentium ad judicium non extrahatur, & aliis, necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus quoque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, & quomodolibet per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros præfatos, ac Nos, & Sedem præfatam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio, necnon Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumq. totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, ſeu aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. An. II. die 9. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 9. Novembris 1567. Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

De-

LXXI.

Declaratio quod Congregatio Fratrum S. Hieronymi Jeſuatorum nuncupata, vere comprehendatur inter Ordines Mendicantium, eorumque perfruatur gratiis, & indultis.

Iſta Congregatio ſpecialiter gaudet omnibus gratiis, & privilegiis conceſſis, & concedendis Ordini Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, cujus Regulam profitetur, ut in Conſt. LXIV. Clem. VII. Sacræ. *Tomo IV. Par. I. fol.* 102. *Vide Conſt. XXII.* Piæ. *Mart. V. Tom. III, Par. II. fol.* 460.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ROmanus Pontifex privilegia Religioſis Altiſſimo famulantibus a Sede Apoſtolica conceſſa, illis nedum conſervare, ſed aliis etiam Religioſis conceſſa ad eos quandoque extendere, & ampliare conſuevit, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Cauſa hujus Conſtitutionis. §. 1. Sane ſicut accepimus, licet inter alia privilegia dilectis Filiis Congregationi Fratrum S. Hieronymi Jeſuatorum nuncupatorum, cujus Fratres illam pro tempore ingredientes profeſſionem per Religioſos Ordinis S. Auguſtini emitti ſolitam, expreſſe emittere, & in communi vivere ſoliti ſunt, conceſſa etiam omnia, & ſingula privilegia, exemptiones, immunitates, gratiæ, & indulta Ordini Eremitarum ejuſdem S. Auguſtini, & illius profeſſoribus, ac forſan aliis Ordinibus Mendicantium conceſſa, ad ipſam Congregationem, & illius Fratres, eorumque domos, & Eccleſias per Sedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuiſſent. Et propterea Congregatio hujuſmodi, & illius Fratres dictis privilegiis gaudere, & ſub Mendicantium numero comprehendi debeant, nec ſuper præmiſſis a quoquam moleſtari poſſint. Cumque Nos nuper in quadam declaratione per Nos ſuper Mendicantium Fratrum Ordinibus, certis tunc expreſſis de cauſis facta, ultra S. Dominici, & S. Franciſci, ac Eremitarum S. Auguſtini, necnon Carmelitarum Mendicantium Ordines, ſolum in illis Ordinem B. Mariæ Servorum inſeri voluerimus. Et propterea facile a quibuſdam dubitari merito poſſet, quod ſi dictam Congregationem, & illius Fratres ſub illis comprehendi voluiſſemus, non ſpecialem etiam de illis omnino feciſſemus mentionem.

Conceſſio indultorum Ordinibus Mendicantiū elargitorum. §. 2. Nos itaque attendentes, eos cum actu mendicent, non niſi honeſta de cauſa in Mendicantium Ordinibus hujuſmodi eſſe adſcriptos, ac propterea ſua privilegia hujuſmodi illæſa conſervare volentes, ac quarumcumque litium, & cauſarum ſtatus, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, coram quibus illæ pendent, & colligantium, aliorumque, necnon quorumcumque privilegiorum, indultorum, exemptionum, & immunitatum ipſi Congregationi conceſſorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, Motu proprio non ad ipſius Congregationis, vel illius Fratrum, aut alicujus ex eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, ac ex certa ſcientia, & de ejuſdem Sedis poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias tam per Nos nuper, quam quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores, & Sedem eamdem quomodolibet Mendicantibus Ordinibus conceſſa, eorum omnium, ac deſuper, & tam ſub plumbo, quam in forma Brevis confectarum literarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, ad ipſam Congregationem Jeſuatorum, illiuſque Fratres, domos, Eccleſias, & loca quæcumque de novo quoad ea, quæ eorum Regulæ & modo vivendi non repugnant tantum, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium extendimus, & ampliamus.

Connumeratio inter Ordines Mendicantium. §. 3. Ipſoſque vere Mendicantes, & ſub Mendicantium Ordinibus eſſe, & comprehendi debere, necnon omnia, & ſingula Concilii Tridentini decreta pro Mendicantibus hujuſmodi declarata, & modificata, etiam pro Congregatione hujuſmodi, ejuſque Fratribus declaramus, & modificamus. Diſtrictius inhibentes quibuſvis locorum Ordinariis, ne dictam Congregationem, illiuſque Fratres contra eis ſic conceſſa privilegia moleſtare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præſumant.

Clauſulæ præſervativæ. §. 4. Decernentes quoque præſentes literas ullo umquam tempore de ſubreptionis vitio, aut intentionis noſtræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, minuſve ſub quibuſvis ſimilium vel diſſimilium gratiarum revocationibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, & aliis contrariis diſpoſitionibus, tam per Nos, quam etiam Succeſſores noſtros quomodolibet, ac etiam cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum exiſtant, includi, ſed illis non obſtantibus in ſuis robore, & efficacia perſiſtere, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & plenarie reintegratas, & ſub data etiam per ipſos eligenda de novo conceſſas eſſe, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis noſtræ eſſe. Et ad hoc ut perpetua roboris firmitate ſubſiſtant, vim validi & efficacis contractus inter Sedem Apoſtolicam, & præfatos Ordines Mendicantium, & Congregationem hujuſmodi illiuſque Fratres habere debere. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Card. ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari debere, irritum quoque & inane, ſi

ſecus

ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Judicum, & Executorum deputatio.

§.5. Quo circa venerabilibus Fratribus Amerin. & Maceraten. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per præſentes Motu ſimili committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, dum & quando, ac quoties opus fuerit, & pro parte Congregationis, vel illius Fratrum hujuſmodi, aut alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra eos, & eorum quemlibet dictis privilegiis, exemptionibus, facultatibus, gratiis, & indultis, dictis Ordinibus Mendicantibus conceſſis, pacifice frui, & gaudere, ac præſentes literas obſervari, non permittentes eo deſuper per quoſcumque quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari, Contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ipſaſque cenſuras etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, & fel. rec. Bonif. Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, ac quibuſvis litis pendentiis, quas Nos harum ſerie ad Nos advocamus, illaſque extinguimus, & litigantibus hujuſmodi perpetuum ſilentium imponimus, ac Apoſtolicis necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis ſpecialibus, vel generalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, irritantibuſque, & aliis decretis, ac clauſulis, etiam Motu proprio, etiam conſiſtorialiter, & de fratrum noſtrorum conſilio conceſſis, confirmatis, & pluries innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 18. Novembris 1567. Pontificatus noſtri Anno II.

D. P. An. II. die 19. Nov.

LXXII.

Facultas Congregationibus imponendi cenſus, & alienandi bona ob ſolutionem ſubſidii triginta millium ſcutorum, pro ſubventione Regi Galliarum, & bello contra Turcas.

Ex Bullar. Rom. vet. & ex Bullario Caſſinen. t. 1. Conſtit. 188. pag. 197.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad futuram rei memoriam.

Cauſam adducit impoſitionis ſcutorum triginta millium auri in auro.

§.1. CUm nuper, poſtquam Nos tumultibus in Regno Franciæ, per nonnullos iniquitatis pariter, & impietatis filios dicti Regni Proceres, & alios hæreticos excitatis, & potiſſimum conſpiratione, etiam in Chariſſimi in Chriſto Filii noſtri Caroli Francorum Regis Chriſtianiſſimi, ejuſque familiæ exitium facta, ſimul, & numeroſa claſſe, quam immaniſſimus Turcarum Tyrannus contra Chriſtiani nominis Principes, eorumque Regna, & Dominia in ver proximum moliri dicitur, ut eidem Regi in tanto diſcrimine, quod illi imminere liquido conſtat, ſubſidium aliquod mittere, & adverſus dictam claſſem, loca maritima Status noſtri Eccleſiaſtici opportunis præſidiis firmare poſſemus, pecunias in eos ſumptus neceſſarias diligenter conquiri mandaverimus, Dilecti Filii Præſidentes, Viſitatores, Abbates, & Prælati Congregationum Caſinenſis, Cartuſienſis, Lateranenſis, Montis Oliveti, Camaldulenſis, S. Salvatoris, Vallis Umbroſæ, S. Georgii in Alga, Cœleſtinorum, Ciſtercienſis in Longobardia S. Hieronymi, Cruciferorum, & Silveſtrinorum intra Italiam conſiſtentium, ut uberem ſuæ, dictarumque Congregationum erga Romanam Eccleſiam, & Apoſtolicam Sedem, ac Nos devotionis affectum uſque magis Nobis clarum facerent, in partem ſumptuum hujuſmodi Nobis, ſeu Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, aut cui, vel quibus Nos, ſeu ipſa Camera mandaverimus, ſummam triginta millium ſcutorum auri in auro donationis, & largitionis nomine ſe ſoluturos ultro obtulerint.

Permiſſio cenſus imponendi.

§.2. Nos eam animorum præfatarum Congregationum in Nos promptitudinem grata accipientes mente, volenteſque eis, qui, ſicut accepimus, ſic Nobis oblatam pecuniam nunc in promptu, aut modum illam cogendi infraſcriptum, minus damnoſum, aut minus difficilem non habent, quo illam citius juxta rei exigentiam cogere poſſint: opportune providere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eiſdem Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis Congregationum præfatarum, & cujuſlibet earum, tenore præſentium, ut in, & ſuper quibuſvis bonis immobilibus Monaſteriorum, Prioratuum, & locorum Congregationum eorundem pro ſolutione dictorum triginta millium ſcutorum quoſvis annuos cen-

cenſus, quorum tamen pretia dictam triginta millium ſcutorum ſummam inſimul non excedant, prout melius invenire poterunt in perpetuum imponere, & ſic impoſitos, quibuſvis perſonis, etiam Sæcularibus, Communitatibuſque, & Collegiis, vel aliis communibus locis vendere, & venditionis titulo conſtituere, & aſſignare, ipſiſque perſonis dictos cenſus ementibus, ut cenſus ipſos in ſortem minime computandos ab eiſdem Congregationibus in ſingulos annos percipere, & exigere, in ſuoſque, vel alios ſibi beneviſos uſus, & utilitatem convertere, ac ex omnibus Congregationibus præfatis Caſinenſis, Cartuſienſis, Lateranenſis, & Montis Oliveti, earumque, & cujuſlibet earum Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, & Prælatis, quippe quibus ex præfatis triginta millibus ſcutis ſummas ceteris majores ſolvendi onus incumbit, ut pro portionum ipſas quatuor Congregationes, & unamquamque ex eis de dicta triginta millium ſcutorum ſumma tangentium ſolutione, ſeu pro cenſuum, ut præſertur, venditorum redemptione quævis ſtabilia Monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum earundem Congregationum locorum bona (quorum tamen ſingula pretia, ſingulas portiones unamquamque ex eiſdem Congregationibus, ut præſertur, tangentes non excedant) ſimiliter quibuſvis, etiam Sæcularibus perſonis, & locis pariter in perpetuum vendere, & alienare, indeque reſpective provenientia pretia, & pecuniarum ſummas exigere, & recipere, ac de actis, & receptis in forma de jure valida quietare; emptoribus autem ipſis, ut dicta ſtabilia bona emere, & acquirere libere, licite, & impune, & abſque aliquo conſcientiæ onere, ſeu ſcrupulo reſpective poſſint, & valeant, gratioſe concedimus, & indulgemus.

Quatuor Cōgregationibus hic expreſſis facultatē concedit bona ſtabilia alienandi.

§.3. Præterea iniquum rati, eaſdem Congregationes pro una, eademque re dupliciter gravari, & propterea volentes earum indemnitati opportune providere, Motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, Congregationes ipſas, & quamlibet earum, ſingulaque ipſarum Monaſteria, & loca, ab alterius tanti, quantum ſubſidii nomine quotannis eidem Cameræ ſolvere conſueverunt, per Nos nuper eis per noſtras in forma Brevis literas die tertia menſis Novembris proxime elapſi expeditas impoſiti, & quorumvis aliorum ſubſidiorum ſeu onerum ex hac præfatorum ſumptuum cauſa per Nos forſan impoſitorum, ſeu imponendorum præſtatione, ſeu ſolutione, ita quod de illa, aut ex eis aliqua ſolvendum; ſeu in illa cum Laicis, etiam Communitatibus, ſeu Univerſitatibus, aut Clericis Regularibus, ſeu Sæcularibus concurrendum, ſeu contribuendum inviti cogi, aut eo prætextu moleſtari nullatenus poſſint, prorſus eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos facimus, eſſe volumus, & declaramus.

Congregationes, ne dupliciter gravatæ remaneant, a præſtatione ſubſidii 3. Novembris impoſiti abſolvit, ita ut cum Laicis etiam Communitatibus, aut Clericis Regularibus, vel Sæcularibus minime concurrere teneantur.

§.4. Præſenteſque noſtras de obreptionis, vel ſubreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel alio quovis defectu notari, argui, vel impugnari, aut revocari, reſtringi, reduci, vel limitari nullatenus poſſe, & ſi ſecus ſiat, quoties id fiet, toties illas in priſtinum ſtatum reſtitutas, & plenarie reintegratas, validaſque, & efficaces, etiam perinde, ac ſi conſiſtorialiter, & de Venerabilium Fratrum Noſtrorum dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardin. conſilio, & aſſenſu emanaſſent, fore, & eſſe; ac cenſeri, vimque validi contractus inter Nos, & Congregationes præfatas, & quemlibet ex eis initi habere debere, ac de præmiſſa omnia, & ſingula plene proban., eaſdemque præſentes omnino ſufficere, nec ad id alterius probationis adminiculum requiri; ſicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Palatii Noſtri cauſarum Auditores, necnon Clericos præfatæ Cameræ Præſidentes, in quavis cauſa, & inſtantia; ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Præſentium literarum firmitas.

Sublata facultate &c.

§.5. Mandantes propterea Dilectis Filiis Camerario, ac Theſaurario Generali noſtris, necnon dictis Clericis Præſidentibus, præſentibus, & futuris, ceteriſque ad quos ſpectat, & in futurum ſpectabit, ut eaſdem præſentes in præfata Camera admittant, & in illius libris deſcribi, & regiſtrari faciant, ac inviolabiliter obſervent, & obſervari mandent; deſuperque patentes literas, mandata, & alias ſcripturas opportunas expediant, & expediri curent.

Deputati Executores.

§.6. Non obſtantibus fel. rec. Symachi, & Pauli II., ac Pauli IV., & aliorum Prædeceſſorum noſtrorum de rebus Eccleſiæ non alienandis, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in generalibus, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Congregationum prædictarum, & illarum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis eiſdem Congregationibus, vel alicui ex eis, eorumque Monaſteriis, Prioratibus, membris, locis, & perſonis quomodolibet conceſſis, quodque clauſulis, cautelis, & Decretis hujuſmodi nullatenus, aut nonniſi ſub certis inibi expreſſis modo, & forma derogari poſſit, necnon prædeſignatis in forma Brevis literis a Nobis ſuper præfata eiſdem Congregationibus facta impoſitione emanatis: quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda foret,

Clauſulæ derogatoriæ.

eorum

Digitized by Google

eorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Dictas vero prædeſignatas in forma Brevis literas, quoad prædictas Congregationes expreſſe revocamus, caſſamus, & annullamus, ac pro infectis, caſſis, & nullis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Literis fides habenda.

§.7. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ eiſdem originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 1. Decem. 1567. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 1. Decembris 1567., Pontificatus noſtri Anno II.

Finis Partis Secundæ Tomi Quarti.

INDEX

Digitized by Google

INDEX
NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam, B. ſecundam deſignant.

A

ADvocati Pauperum officium quale ſit. 132. b. *Advocati Fiſcalis munus, & officium*. 132. b.

Agrariæ Artis Societas Romæ alias inſtituta. 313. b. *Statuta ſibi condit*. 314. a. *Conſulum Societatis Juriſdictio*. Ibid. *Agriculturam exercentes non poſſunt moleſtari pro ære alieno dum colunt, vel ſeminant, aut colligunt frumenta*. 317. a. *Boves autem Aratorii in tacitis hypothecis non comprehenduntur; ſed fruuntur privilegiis bonorum dotalium*. 317. b.

Angelus Cardinalis Capranica Collegium Capranicenſe Romæ fundat. 329. a.

S. Antonii Viennen. Ordo. 242. b. *Ei confirmatum privilegium eleemoſynas quæſtuandi in his, quæ Concilio Tridentino non adverſantur*. 243. a.

F. Antonius de Sapientibus Ordinis Minorum Conventualium Miniſter Generalis. 255. b.

Apoſtatæ. Bulla Pauli V. moderatur. 11. b. *Eorum cauſæ ab Ordinariis locorum cognoſcendæ*. Ibid.

Archibuſettos brevioris menſuræ duorum palmorum in Statu Eccleſiaſtico deferre, retinere, vel vendere vetitum. 107. b.

Archiconfraternitas Charitatis de Urbe. 19. b. *A Leone X. inſtituta*. Ibid. *Ei applicantur pœnæ Maleficiorum ſummam decem ducatorum non excedentes*. Ibid.

Archiconfraternitas Orationis, & Mortis in Urbe inſtituta ad Orationem 40. *horarum quolibet Menſe faciendam, ſepelienda pauperum defunctorum cadavera, & alia pia opera exercenda*. 53. b. *Confirmata a Pio IV. cum Statutis*. 54. a. *Poteſt eleemoſynas, oblationes, & legata accipere*. 54. b. *Defunctorum corpora ſuis expenſis in Parochiis poteſt ſepelire*. Ibid. *Alia privilegia eidem conceſſa*. 55. a.

Archihoſpitale Incurabilium de Urbe. 8. b. *Cardinalis ejus Protector facultatem habet cognoſcendi, & definiendi quaſcumque cauſas ad ipſum, ejuſque Officiales pertinentes*. 9. a.

Archivium Vaticanum inſtitutum. 238. b. *Archiviſtæ facultas ubique Libros conquirendi*. Ibid.

Aſcanius S. Mariæ in via lata Diaconus Cardinalis de Sancta Flora. 67. b.

Auditor Cameræ Apoſtolicæ. 80. b. *Hoc Officium a Paulo IV. ſuppreſſum: ac Regentatui additum*. 77. b. *Reſtitutum a Pio IV*. 78. b. 81. a. *Ejus facultates* 81. a. & ſeq. *Cauſas obligationum in forma Cameræ privative quoad alios cognoſcendi*. 81. b. *Cenſuras promulgandi*. 82. a. *Cauſas quorumcumque Prælatorum, atque etiam Regum, Principum &c.; necnon Eccleſiaſticas decidendi*. Ibid. *Item Mercatorum, & Criminales Exemptorum*. 82. b. *Literas Apoſtolicas exequendi*. Ibid. *Remiſſorias, & Compulſoriales dandi*. 83. a. *Monitoria, & Citationes ad partes decernendi*. 83. b. *Locus ei aſſignatus in Cappella Pontificia*. 84. a. *Ejus Tribunal reformatum*. 125. a. *Ad eum pertinent Cauſæ omnes Cancellariarum Criminalium Status Eccleſiaſtici*. 184. a. *Procedit contra Prælatos omnes in ſuis Eccleſiis, & Diœceſibus non reſidentes*. 303. a.

B

BAnniti non ſunt remittendi in loco, ubi fuerint hæredes occiſi, niſi habita ab eis pace. 112. b. *Commiſſio eorum favore non ſignanda, non citatis Fiſco, & Theſaurario*. 114. a.

Banniti ex Regno Neapolitano ad Statum Eccleſiaſticum confugientes, & viceverſa capiendi, ac reſpective conſignandi. 279. b. *A Communitatibus capiendi, coercendique*. 297. a. *Eorum fautores, Receptores &c. quibus pœnis ſint ſubjecti*. 298. a. 308. b. *Capitaliter condemnati, ſi capiantur intra annum, non ſunt audiendi*. 305. a. *Quando admitti poſſit eorum appellatio*. 387. a.

Baſilica S. Mariæ Majoris de Urbe. 42. b. *Quæ ſit juriſdictio Archipresbyteri in cognoſcendis Cauſis etiam Criminalibus*. Ibid.

Beneficia. Judices Cauſarum Beneficialium, eorum affines, ac Familiares, Beneficia, quorum privationem decreverint, impetrare non poſſunt. 41. a. *Poſſunt ſequeſtro ſupponere redditus lite pendente*. 48. b.

Juſpatronatus, ſeu præſentandi, aut nominandi ad Beneficia conceſſum a Sede Apoſt. non extenditur ad fœminas. 50. a. *Beneficiorum confidentiam prohibuit Pius IV*. 19. b. *Inobedientes excommunicationi latæ ſententiæ ſuppoſuit*. 192. a. *Proviſi de Beneficiis, dignitatibus, Monaſteriis, ac etiam Prælaturis Ordinum Militarium, & regularium profeſſionem fidei debent emittere juxta formulam ab eodem Pontifice præſcriptam*. 204. a. & ſeq. *Ad Beneficia curata Urbis promoti Cardinali Vicario debent examinari*. 276. b. *Ad Beneficia quæcumque Conſiſtorialia Jus præſentandi non concedendum niſi de conſenſu duarum partium S. Collegii Cardinalium*. 279. a. *In quibuſvis collationibus Beneficiorum in commendam, quæ fiunt per Sedem Ap., nullum opus ſpeciali, vel generali Concilii Tridentini derogatione*. 302. b. *Beneficia omnia vacant ob crimen hæreſis, & ſunt reſervata Sedi Ap*. 348. a. *Quæ, & quomodo poſſint impetrari*. Ibid. *Forma expediendi Literas Apoſt. ſuper gratiis reſignationum*. 360. a. & ſeqq.

Bononien. Eccleſia in Galliis erecta in Cathedralem. 358. b. *Sub Concordatis cum Franciſco I. comprehenſa declaratur*. 359. a. *Diœceſis ei aſſignata*. Ibid. *Dignitates inſtitutæ*. Ibid. *Dos aſſignata*. 359. b.

Digitized by Google

Bononienſe Studium Generale. 160. a. *Rectoris facultates. & Privilegia*. 160. b. *Omnia ſtudii hujus ſtatuta confirmata*. Ibid.

Brachiani Terra in Ducatum erecta favore familiæ Urſinæ. 41. a.

C

CAdaverum capſæ ſuper Terram exiſten. ab Eccleſiis amovendæ. 285. a.

Calumniatorum pœnæ. 286. a.

Camera Apoſtolica. Ei applicantur ſpolia Eccleſiaſticorum de ſuis bonis quoquo modo diſponentium ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. 18. a. *In Locationibus, & venditionibus Bonorum ad ipſam ſpectantium, quæ ſolemnitates ſervandæ ſint*. 40. a. *Ad eam ſpectant bona Clericorum ex illicita negociatione acquiſita*. 59. a. *Officium Regentis ſuppreſſum*. 77. b. *Ejus juriſdictio Camerario reſtituta*. 79. a. *Cameræ applicantur fructus Beneficiorum Sedi Ap. reſervatorum in Italia pro eo tempore, quo ea vacare contigerit*. 79. b. *In ea cognoſcuntur Cauſæ omnes etiam civiles Fiſci, quæ a Papa ad aliud Tribunal non fuerint amandatæ*. 86. b. *Eidem applicantur multæ maleficiorum Status Eccleſiaſtici, quatenus ex cauſa vere oneroſa, aut piis, vel publicis operibus non ſint applicatæ*. 95. a. & ſeqq. *Cameræ Tribunal reformatum*. 122. b. 193. b. *Ei applicantur Cancellariæ omnes Criminales Status Eccleſiaſtici, data ſuper iis Theſaurario Generali omnimoda auctoritate*. 181. a. *Singula Privilegia Cameræ confirmata*. 193. b. *Clericorum qualitates quales eſſe debeant*. 194. a. *Camerales contractuum, qui Cameram reſpiciunt, participes eſſe non poſſunt*. 194. b. *Clerici Cameræ, ſi agatur de Cauſis ſuorum conſanguineorum, earum diſcuſſioni intereſſe non debent*. Ibid. *Suſpicionis cauſa contra Camerales in ipſa Camera probandæ ſunt*. 195. a. *Forma Judicii ferendi*. 195. b. & ſeqq. *Notarii Cameræ Procuratoris officium exercere non debent*. 196. a. *Adminiſtratores Cameræ qui rationem reddere teneantur*. 198. a. *Quo tempore*. 199. b. *Impetrantes privilegia, & gratias intereſſe Cameræ concernentes, infra tres menſes debent illa in Camera præſentare, & regiſtrare*. 240. a. *Ad eam ſpectant fructus Beneficiorum vacantium in Regno Neapolitano, quorum collatio ſpectat ad Sedem Ap*. 333. b. *A Congregationibus, & Locis Piis, quibus Monaſteria, aliaque beneficia unita ſunt, quorum fructus reperiuntur taxati in Libris Cameræ, eidem quindennia, & alia jura debent ſolvere*. 369. b.

Camerarius S.R.E. 51. a. *Privilegia, quæ limitata fuerant a Paulo IV. ei reſtituuntur per Pium IV*. Ibid. *Facultates Cardinali Vitellio Camerario datæ*. Vide *Vitellotius Card. Vitellius*. *Camerarius a cognoſcendis Cauſis particularium ſe debet abſtinere*. 123. a. *Item a Commiſſionibus Cauſarum*. Ibid. *Abſolutionibus a delictis*. Ibid. Vide Ibidem alia. *Quale ejus ſit munus Sede vacante*. 146. a. *Ornatui Urbis ſtudere debet*. 247. a. & b. *Facultates ſuper hoc ei conceſſæ*. 248. b. 253. a. *Artes dividere poteſt per Urbis vias*. 252. b. *Attente cavere debet, ne bona Status Eccleſiaſtici alienentur, vel locentur abſque competenti compenſatione, neceſſitate, vel utilitate*. 270. a. *Bonorum naufragantium, & cauſarum inde provenientium eſt Judex*. 290. a.

Cancellaria Apoſtolica. 120. a. *Officium Correctoris reformatum*. Ibid. *Nullo modo ſe poteſt intromittere in Cauſis, in quibus Papa, vel ejus Signatura reſcripſit*. 120. b. *Nec expedire confirmationes Indulgentiarum, Juriſpatronatus &c*. Ibid. *Nec Unionum Beneficiorum*. Ibid. *Aut alienationis, commutationis &c. Bonorum Eccleſiaſticorum*. Ibid. *Nec Literas nullitatis profeſſionis Religioſæ*. 121. a. *Aut facultates teſtandi de Bonis Eccleſiaſticis*. Ibid. alia vide Ibid.

Cancellariæ Criminales Status Eccleſiaſtici Cameræ Ap. applicatæ. 181. a. *Leges per Cancellarios obſervandæ*. Ibid. & ſeqq.

Canonicorum Regularium Lateranenſium Congregatio. 274. b. *Privilegia eis a Pontificibus conceſſa*. Ibid. *Confirmata*. 275. a. *Confirmatæ pariter Conſtitutiones in Capitulis Generalibus editæ*. Ibid.

Cappuccinorum Ordo. 399. a. *Ab eo non datur tranſitus ad Ordinem Minimorum*. Ibid.

Capranicenſe Collegium ab Angelo Cardinale Capranica erectum. 229. a. *Ejus Gubernium Cuſtodibus S. Salvatoris addictum*. Ibid. *Ejus reformatio*. Ibid. *Aliæ regulæ*. 330. a.

Cardinales: ad eos privative ſpectat electio Rom. Pontificis. 90. a. *Quale eorum ſit munus Sede vacante*. 146. a. *Niſi ſint Diaconi, ad electionem Pontificis non ſunt admittendi*. 148. a. *Non tamen excludendi prætextu quarumcumque cenſurarum*. 148. b. *Bullam Pii V. de non infeudandis, nec alienandis bonis S.R.E. jurare debent*. 366. a.

Carolus Cardinalis Borromæus Bononiæ Legatus. 160. a. *Ordinis Minorum Conventualium Protector*. 255. b. *Mediolanenſem Synodum celebrat*. 299. b.

Caſſinenſis Ordo. 239. b. *Ejus Abbates utuntur Mitra, & baculo Paſtorali*. Ibid. *Poſſunt dare benedictionem Pontificalem poſt Officia divina*. Ibid. *Et conſecrare Lapides pro Altaribus*. Ibid.

Caupones non tenentur de furtis commiſſis in eorum hoſpitiis, ſi hoc advenis notificaverint. 165. b.

Ciſtercienſis Ordo. 162. a. *Ab antiqua diſciplina dilapſus*. Ibid. *Exemptiones Monachis contra ſtatuta Ordinis conceſſas revocat Pius IV*. 162. b. *Abbas, & alii ſuperiores omnia loca, & perſonas viſitare, & corrigere poſſunt*. Ibid. *Nemini licet eos in his impedire*. 163. a. *Privilegia Ordini conceſſa confirmata*. 163. b. *In Monaſteriis commendatis inſtituenda Menſa Conventualis diſtincta ab Abbatiali*. 163. b. *Monaſteria quæcumque tenentur contributiones ſolvere Abbati, & Capitulo*. 164. b. *Spolia Monachorum ſpectant ad Monaſteria, in quibus emiſere profeſſionem*. 399. b.

Civitas Pia prope Arcem S. Angeli Romæ erecta. 244. a. *In eam tranſlata Eccl. S. Mariæ Tranſpontinæ*. 244. b. *Privilegia in ea ædificantibus conceſſa*. 245. a. & b. *Eadem Civitas gaudet privilegiis alias conceſſis Civitati Leoninæ*. 246. a.

Clemens PP. VII. Franciſco I. Regi Francorum jus concedit nominandi ad Monaſteria, quæ per Generales Ordinum gubernari non ſolent. 4. b.

Clericus. Bona per Clericos acquiſita ex illicita negociatione, vel alias contra Canones ſpectant ad Cam. Apoſtolicam. 59. a. *Si extra reſidentiam deceſſerint, omnia eorum bona ſpolio ſubjacent*. 208. b. *Eis non ſuffragat licentia teſtandi*. 208. b.

Cognatio ſpiritualis, & affinitas ex fornicatione quando matrimonium dirimant. 310. b. & ſeqq.

Collaterales Curiæ Capitolinæ. 238. a. *Uno Collaterali abſente qui litigantium commoditati ſit conſulendum*. Ibid.

Commiſſarii Cameræ quale ſit officium. 199. b. *Commiſ-*
ſario-

ſariorum ad exigendum eligendorum forma. 371. a.

Communitates. & Barones Status Eccleſiaſtici tenentur ad id quod venientibus ad Urbem fuerit per latrones ablatum. 302. b.

Computatorum Cameræ quale ſit officium. 200. a. *Debeat jurare de officio bene adminiſtrando*. 201. a.

Concilium Tridentinum indictum. 56. a. *Ordo ſtatutus Prælatis in ſedendo*. 61. a. *Privilegia eis conceſſa*. 69. a. & ſeq. *Legati Papæ ad Concilium*. 70. b. *Facultates eis conceſſæ*. 71. a. *Confirmatur*. 168. a. *Privilegia. quæ ei adverſantur, reſciſſa ſunt per Pium IV*. 214. a.

Conclave. Cardinales abſentes decem dies expectandi. 145. a. *Poſt novendialia decantata Miſſa de Spiritu S. omnes ingrediantur Conclave*. 145. b. *Cellæ ſorte diſtribuendæ*. 147. a. *Poſt Conclavis ingreſſum omnibus intra, vel apud illud habitare vetitum*. Ibid. *Quot deſervitores habere poſſint Cardinales*. Ibid. *Conclaviſtæ ab eis approbandi*. Ibid. *Numerus Artificum aliorumque, qui cum Cardinalibus Conclave poſſunt ingredi*. Ibid. *Cibus Cardinalium*. 147. b. *Cuſtodes Conclavis debent curare ne Literæ, notæ, & ſimilia in illud tranſmittantur*. Ibid. *Conclaviſtæ quacumque de cauſa egreſſi fuerint, ingredi non poſſunt*. 148. a. *Quæ in electione ſervanda ſint*. Ibid.

Confraternitas SS. Trinitatis Peregrinorum Romæ inſtituta. 15. b. *A Pio IV. confirmata, & Privilegiis aucta*. 16. & ſeq.

Confraternitas S. Rocchi in Urbe inſtituta. 43. b. *Ab Alexandro VI. confirmata. & privilegiis decorata*. 44. *Alia privilegia ei a Leone X. conceſſa*. 45. a. *Iterum confirmata a Pio IV*. 45. b. *Nova Privilegia ei conceſſa*. 46. & ſeq.

Confraternitas SS. Crucifixi de Urbe. 73. b. *Ejus Cardinalis Protector Judex Ordinarius cauſarum ad eam pertinentium*. Ibid. *Erigitur in Archiconfraternitatem*. 75. b. *Privilegium liberandi unum Carceratum in die feſto S. Crucis*. Ibid.

Confraternitas, & Hoſpitale B. Mariæ de pietate ad dementes excipiendos in Urbe inſtituta. 87. a. *A Pio IV. approbata data facultate condendi ſtatuta*. 88. b. *Privilegia ei conceſſa*. 89. a.

Confraternitas SS. Nominis Jeſu in Hiſpaniis inſtituta contra blaſphemias, perjuria, & illicita Juramenta. 175. b. *A Pio IV. confirmatur nonnullis conceſſis Privilegiis*. 176. a.

Confraternitas SS. XII. Apoſtolorum Romæ inſtituta pro decentori SS. Sacramenti Eucbariſtiæ, & ſubventione egenorum, ac oppreſſorum. 205. b. *A Pio IV. confirmata cum facultate condendi ſibi ſtatuta*. 206. a. & b. *Indulgentiæ Fratribus conceſſæ*. 206. b.

Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini interpretum inſtituta. 178. b.

Congregatio Charitatis de Urbe. 131. a. *Ejus Protector deputat Medicos pro Carceratis*. Ibid. *Item Confeſſorem*. Ibid.

Concubinariorum pœnæ. 286. a

Conſervatores Urbis in Palatio ipſis aſſignato debent reſidere. 31. b. *Eorum juriſdictio qualis ſit*. Ibid. *Sclavos baptizatos poſſunt libere donare*. 314. b. *Dotis quantitatem præſcribunt*. 389. b.

Coſmus M. Dux Hetruriæ Militiam S. Stephani inſtituit. 138. a.

Curſoribus Papæ Taxa aſſignata pro citationibus. 135. a. *Datarius Pontificis*. 145. a. *Ejus officium ſpirat mortuo Pontifice*. 146. b.

D

Diſpenſationes Matrimoniales ſi impetrentur in diverſis gradibus, exprimendi ſunt gradus propinquiores. 310. a.

Dohanæ Urbis. 166. b. *Exemptiones omnes de non ſolvendis oneribus Dohanæ debitis revocatæ*. Ibid. *Quomodo intelligi debeat exemptio ob numerum duodecim filiorum*. 167. a.

Donatus Matthæus Minalis Theſaurarius Generalis Cameræ Apoſt. 64. a.

Duellum a variis Pontificibus proſcriptum. 52. a. *Pœnæ contra duellantes ſtatutæ extenduntur ad fautores, & affigentes, vel ſubſcribentes Cartae duelli*. 52. b.

E

Eccleſia S. Mariæ Tranſpontinæ in Civitatem Piam tranſlata. 244. b. *Eam viſitantibus conceſſa Indulgentia*. Ibid.

Eccleſiaſtici de bonis ex redditibus Eccleſiaſticis acquiſitis diſponere Teſtamento non poſſunt abſque licentia Sedis Apoſtolicæ. 18. b. *Etiamſi favore locorum Piorum diſponant, eorum ſpolia ſpectant ad C. Apoſt*. Ibid.

Electiones ad Monaſteria, Præpoſituras, & alias dignitates Conventuales, qua lege ſint faciendæ. 193. a.

Epiſcopi non reſidentes quas ſubeant pœnas. 36. a. *Reſidentes autem citari non poſſunt ad comparendum in Rom. Curia ſine commiſſione Papæ*. 36. b. *Nonnullis gaudent exemptionibus*. Ibid. *Juriſdictionem exercere poſſunt contra regulares degentes extra clauſtra, quamvis exemptos*. 37. a. *Ab eorum Decretis, ubi agitur de correctione morum, non admittenda appellatio*. Ibid. *Epiſcopi Titulares Pontificalia in aliena Diœceſi exercere non poſſunt, niſi de licentia Ordinarii*. 119. a.

Exactores R. C. Apoſtolicæ qui, & quomodo eligendi. 371. a. *Abſque ſcientia Pontificis non eligendi*. 372. b.

Extraordinarii Populi Romani cautionem præſtare debent de fideliter exercendo officio. 131. b. *Quæ fides eis danda ſit*. Ibid. *Quale offic*. 132. a.

F

Fabrica S. Petri. 151. b. *Ejus Collegium exequitur pias diſpoſitiones Teſtatorum, ſi eas hæredes infra annum non exequantur*. Ibid. *Quare poteſt cogere Notarios ad ſibi tradendam exemplar Teſtamentorum poſt annum ab obitu Teſtatoris*. 152. a.

Fatalium prorogationes quando ſint dandæ a ſignatura Juſtitiæ. 137. b.

Feſta de præcepto obſervanda. 285. a.

Flavius Urſinus Auditor Cameræ Apoſtolicæ. 81. a.

Franciſcus I. Franciæ Rex Concordata init cum Leone PP. X. ſuper proviſionibus Eccleſiarum. 3. b.

Franciſcus II. Franciæ Rex optime de Sede Apoſt. meritus. 3. a. *Ejus jura vindicata in Ducatu Britanniæ. Provincia Provinciæ, aliiſque locis*. Ibid. *Ei conceſſum jus nominandi ad Eccleſias, & Monaſteria Regni, & dd. Locorum*. 6. b.

Franciſcus Cardinalis Alciatus. 329. b.

Franciſcus Odeſcalcus Cam. Apoſt. Præfet. 18. a.

Franciſcus de Graſſis Familiaris Pii PP. IV. 64. a.
Franciſcus Alberici Auditor Cameræ Apoſt. 81. a.
Francbitiæ in Urbe probibitæ. 104. a. Eas acclamantes, vel tenentes læſæ Maje. criminis rei. 104. b.

G

GRæci in Latinorum Diœceſibus degentes, Latinis Epiſcopis ſunt ſubjecti in iis, quæ curam animarum, Sacramentorum adminiſtrationem, & alia hujuſmodi ſpectant. 170. a. Suum tamen ritum, & jejunia ſervare tenentur. Ibid.
Græcis non licet Miſſam celebrare Ritu Latino. 309. a.
Gubernator Urbis procedit contra Mercatores Cambia illicita, & uſuraria exercentes. 2. a. Ejus juriſdictio integra non obſtantibus facultatibus Curiæ Capitolinæ. 85. b. Carceres quolibet menſe debet viſitare. 130. b.

H

HÆredibus præfixum tempus ad deliberandum de adeunda hæreditate. 137. a.
Hebræis Privilegia conceſſa a Pio IV. 105. b. Statuta Urbis obſervare debent. Ibid. Præſcriptio juris communis contra eos opponi poteſt. 106. b. Eorum Libri non probant contra Chriſtianos niſi ſcribantur vulgari Italico ſermone. Ibid. Signum glauci coloris deferre debent. 286. b. Bona ſtabilia vendere debent. 335. b. Quæ niſi vendant devolvuntur ad Domum Cathecumenorum de Urbe. Ibid.
Henricus IV. Franciæ Rex ſe obſervaturum ſpondet Concordata Leonis X. 7. b.
Hercules Cardinalis Gonzaga Pii PP. IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. a.
Hieronymus Cardinalis Seripandus Pii PP. IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. a.
Hieronymus Picbius Magiſter Viarum Urbis. 248. b.
Homicidæ. Bullæ contra eos latæ. 66. a. 111. b. Confirmantur. 66. b. 111. b. Eorum receptatoribus in dictæ pœnæ. 67. a. Facultates eos gratiandi revocatæ. 67. b. 68. b. Non ſunt audiendi extra Carceres. 112. a. Etiamſi non ſint condemnati. 112. b. Commiſſio eorum favore non ſignanda niſi prius citatis Fiſco, & Theſaurario. 114. a. Si majores ſint annis quatuordecim, eis non prodeſt minoritas. 115. b. Confraternitatibus omnibus adempta facultas liberandi homicidam. 209. b. Conſtitutiones contra homicidas a Sum. Pont. latas, confirmavit Pius V. 295. a. Eorum fautores pœnis coerciti. 298. a. 308. b. Quando admitti poſſit eorum appellatio. 387. a.
Horatius Narius Magiſter Viarum Urbis. 248. b.
Hoſpitale, & ſocietas S. Hieronymi Illiricorum de Urbe. 158. a. Cauſæ ad ipſum, ipſamque pertinentes cognoſcendæ a Cardinale Protectore. Ibid.

I

JAcobus Cardinalis de Mantua Pii IV. PP. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. b.
Jannottus Caſtilioneus M. Magiſter Ordinis Hieroſolymitani. 64. a.
Jeſuatorum Congregatio compræhenditur inter Ordines Mendicantes, eorumque fruitur privilegiis. 404. b.
Indiarum Regulares deficientibus Presbyteris, Parochorum officio fungi poſſunt. 363. b. Etiam abſque licentia Epiſcoporum. 364. a.
Indulgentiæ expediendæ gratis, excepto ſalario regiſtri. 150. b. Non expediendæ vero cum expreſſione Manuum adjutricum. Ibid. Quæ conceſſæ ſunt pro Quæſtuis faciendis, manuſque adjutrices porrigentibus, revocatæ fuere a Pio PP. V. 348. b.
S. Inquiſitionis Officium a Paulo III. inſtitutum. 149. a. Ejus auctoritas aucta a Pio IV. Ibid. Data facultas procedendi etiam extra Italiam, & contra quaſcumque perſonas. Ibid. Contra Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Cardinales ſententia reſervatur Summo Pontifici. 149. b. Aliæ Tribunalis facultates. Ibid. Procedit contra Regulares etiam exemptos, niſi Superiores Ordinis prævenerint. 155. a. Quod major pars Cardinalium decreverit a tota Congregatione ſtatutum eſſe cenſendum eſt. 177. b. Cardinales hujus Congregationis legere, & tenere poſſunt Libros hæreticos, & prohibitos, eoſque legendi aliis facultatem concedere. 179. a. Obedientia a ceteris Officialibus eis debita. 276. a. Carcerati pro quibuſvis delictis, ſi ad S. Inquiſitionem deferantur, ad ejus Tribunal omnino remittendi ſunt. 276. b. S. Inquiſitio poteſt revidere cauſas, in quibus prolatum ſit contra ejus ſtylum. 326. a. Sententiæ autem contra hujuſmodi ſtylum latæ numquam tranſeunt in rem judicatam. Ibid. Quod major pars Cardinalium fecerit, vel ceteris abſentibus, duo ipſorum, valet, ac ſi omnes feciſſent. 327. b.
Inquiſitores contra hæreticam pravitatem. 77. a. Procedunt contra Sacerdotes mulieres in actu pœnitentiæ ad inhoneſta ſollicitantes. 77. a. Poſſunt eligere, & creare Notarios etiam Clericos Sæculares in cauſis Inquiſitionis. 87. b. Dicta Teſtium examinatorum contra Hæreticos non tenentur publicare. 92. b. Syndicari non poſſunt, niſi a Romano Pontifice, & Inquiſitore Almæ Urbis. Ibid. Facultatem habent procedendi contra Religioſos cujuſcumque Ordinis etiam exempti, ſi de hæreſi ſint culpabiles, dummodo eorum Superiores non prævenerint. 110. b.
Joannes Cardinalis Medices. qui poſtea fuit Pius Papa IV. Vide Pius PP. IV.
Jocalia, & alia bona ad Sedem Ap. pertinentia detinentes pœnis ſpiritualibus ſubjecti. 12. b. & ſeqq.
Irregularitas. Privilegium ab ea diſpenſandi nonnullis Locis Piis, & Ordinibus Regularibus conceſſum revocavit Pius IV. 143. b.
Judices Curiæ Romanæ quam ſportulam debeant accipere. 130. a. In cauſis Criminalibus non procedant, niſi Fiſco legitime citato. 131. a. Domi nullum Procuratorem, Advocatum, aut Notarium retineant. Ibid. Quolibet anno Syndicatui ſtare debent. Ibid. Poſſunt terminos reiterare. 136. b.
Judex de Sabellis nuncupatus. 131. a. Nihil ſolvat pro obtinendo hujuſmodi Officio. Ibid. Duos tantum habeat Notarios. Ibid.

L

LAnæ Artis Societas in Urbe. 396. a. Ejus Privilegia. Ibid. Juriſdictio Conſulum. Ibid.
Lancianenſis Eccleſia, antea Theatinæ ſuffraganea. 101. b. Ab hoc vinculo ſoluta. 102. a. In Archiepiſcopatum, & Metropolim erigitur. Ibid.
Lateranenſium Canonicorum Congregatio. 171. a. Ejus Abbas præcedit Abbatem Caſſinenſem. Ibid. & ſeqq.

Latini

Latinis non licet Miſſam celebrare Græco Ritu. 309. b.

S. Lazari Militia Hoſpitali S. Joannis Hieroſolymitani unita. 21. b. *Privilegia ei a Summis Pontificibus conceſſa.* 215. b. & ſeqq. *Confirmata a Pio IV.* 219. a. *Separatur a ſupradicta Militia S. Joannis Hieroſolymitani.* 220. a. *Hoſpitale Capuanum Caput Militiæ conſtitutum.* Ibid. *Magni Magiſtri electio a quibus facienda ſit.* 220. b. *Nova Privilegia ei conceſſa.* Ibid. & ſeqq. *In iis caſibus, in quibus Militia S. Joannis Hieroſolymitani excipitur per Concilium Tridentinum, in eiſdem excepta cenſetur Militia S. Lazari.* 221. a. *Fratres coram ſolo M. Magiſtro conveniendi.* 221. b. & ſeqq. 234. a. *Magni Magiſtri, & Conventus facultates* 223. a. b. & ſeqq. *Indulgentia huic Militiæ benefacientibus propoſita.* 230. b. *Facultates, & privilegia Militibus conceſſa.* 231. a & ſeqq. *Hujuſmodi privilegia reformavit Pius V.* 336. b. *Hæc Militia obſequiis S. R. E. contra ejuſdem hoſtes parata ſemper eſſe debet.* 338. a. *Privilegia, quæ ſunt in uſu* 338. a. & ſeqq.

Legitimatio fieri non poteſt in præjudicium vocatorum ex Teſtamento. 100. a.

Leo Papa X. Pragmaticam Sanctionem Regni Franciæ invalidat, & concordata init cum Franciſco I. Rege. 3. b. *Burgum S. Petri ornat, & Civitatem Leoninam appellat.* 244. a.

Libri de hæreſi ſuſpecti nec legendi, nec retinendi. 173. b. *Index Librorum prohibitorum approbatus.* 174. b. *Hujuſmodi Librorum lectione nondum ſimplices, ſed etiam doctos viros corrumpit.* Ibid.

Ludovicus Cardinalis Simonetta Pii Papæ IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. b. *Ordinis Minorum Conventualium Vice-Protector.* 255. b.

M

Magiſtri Cæremoniarum Cappellæ Pontificiæ duo Conclave ingrediuntur cum Cardinalibus. 147. a. *Ei perſolvendi quinquaginta ducati a ſingulis Cardinalibus in ſui promotione, & poſt obitum.* 156. b.

Magiſtri cujuſcumque facultatis, & ſcientiæ munus ſuum exercere non poſſunt, niſi prius emittant profeſſionem fidei juxta formulam a Pio IV. præſcriptum. 202. a.

Magiſtri viarum Urbis quam taxam exigere debeant in vendendis locis ad exponenda venalia. 132. a. *Quale ſit eorum munus.* Ibid. *Ornatui Urbis ſtudere debent.* 247. b. *Facultates ſuper hoc eis conceſſæ.* 248. b. *Situs vacuos Urbis ad ædificandum domos vendere poſſunt.* 150. a. *Artes per vias Urbis diſtribuere poſſunt.* 252. b.

Mandatarii Curiarum Urbis quam taxam ſervare debeant. 135. b.

Mediolani Synodus celebrata a S. Carolo Borromæo. 299. b. *Confirmata a Pio PP. V.* 300. a.

Medici debent ſuadere infirmos, ut vocent Medicos animarum. 281. a. *Poſt tres dies infirmos non confeſſos curare non debent.* Ibid. *Antequam lauream accipiant hoc ſe præſtaturos debent jurare.* 281. b.

Mendicantium Ordines ſunt exempti pro ſuis bonis, & perſonis a ſolutione cujuſcumque vectigalis, & contributionis. 306. a. *Item ab onere hoſpitandi Milites.* 306. b. *Sal eis dandum gratis per Miniſtros Cam. Apoſtolicæ.* 307. a. *Eorumdem Privilegia.* 373. a. & ſeqq.

Merciariorum de Urbe Univerſitas ſuos habet Conſules. 210. b. *Hujuſmodi Conſulum quæ ſint facultates.* 210. b. *Eorum Libris, ſi mercantiliter teneantur, adhibenda fides.* 211. a.

Mercatores Urbis Cambia illicita exercentes incurrunt pœnam excommunicationis majoris latæ ſententiæ. 2. a.

Fr. Michel. Ghislerius. Vide *Pius V.*

Militia & Hoſpitale S. Joannis Hieroſolymitani. 20. b. *Cognitionem Cauſarum ejus ſubditos tangentium Magno Magiſtro, & Conventui commiſit Martinus V.* Ibid. *Ad ejus quoque arbitrium Commendarum, Præceptoriarum &c. collationes ſpectare decrevit Sixtus IV.* 21. a. *Ordinem S. Sepulchri, & Militiam S. Lazari huic Militiæ univit Innocentius VIII.* 21. b. *Alia ejus Privilegia & exemptiones.* 22. & ſeqq. *Magiſter habet merum. & mixtum imperium in perſonas. & bona Ordinis.* 26. a. *Beneficia Ordinis, vel Penſiones habentes infra ſex menſes profeſſionem regularem facere. & habitum debent ſuſcipere.* 28. b. *Statuta Capituli Generalis an.* 1558. *approbata.* 32. a. *Antiqua Privilegia Ordinis, Militiæ Melitæ exiſtenti confirmata.* Ibid. *Gradus appellationis aſſignati.* 32. b. *Priores, & Præceptores intra limites ſuæ juriſdictionis ſunt veri Ordinarii.* 33. b. *Beneficia Ordinis non in titulum perpetui Beneficii, ſed ad nutum concedenda.* 34. a. *Res judicata, Magno Magiſtro, & Conventu non citatis eis non præjudicat.* Ibid. *Militum Bona quocumque modo, etiam ex illicita negociatione acquiſita ad ipſam Militiam, non ad Cameram Apoſtolicam ratione ſpoliorum pertinent.* 71. b.

Militia S. Stephani a Coſmo M. Duce Hetruriæ inſtituta. 138. a. *Profeſſio a Militibus emittenda.* 138. b. *a Pio IV. confirmata.* Ibid. *Dux Etruriæ perpetuus hujus Militiæ Magiſter.* 139. a. *Privilegia ceterarum Militiarum huic communicata.* Ibid. *Quæ ſint hujuſmodi Privilegia.* 140. & ſeqq.

Minimorum Ordo comprehenditur inter Ordines Mendicantes, eorumque gaudet privilegiis. 403. a.

Minorum Conventualium Ordo. 255. b. *Conſtitutiones editæ ad reformationem Ordinis in Capitulo Generali habito Florentiæ anno* 1565. 256. b. *Quas Conſtitutiones confirmavit Pius V.* Ibid.

Miſſa veſpertino tempore celebrandi facultates quæcumque revocatæ. 283. a.

Monaſteria, & Loca Pia Status Eccleſiaſtici ſunt exempta ab hoſpitio militum. 331. a.

Monaſteria, aliaque Beneficia, quorum fructus reperiuntur taxati in Libris Cammeræ quindennia, & alia jura ei tenentur ſolvere. 369. b.

Monaſterium Convertitarum de Urbe. 108. b. *Cauſæ ad ipſum pertinentes a Cardinale ejus Protectore cognoſcendæ.* 109. a. *Ejuſdem facultates.* Ibid.

Monaſterium B. M. V. Annunciatæ Ordinis S. Auguſtini in Regione Montium de Urbe. 319. b. *Conceſſum Virginibus Neophytis.* Ibid. *Tranſlatum ad Præceptoriam S. Baſilii Equeſtris Ord. S. Joannis Hieroſolymitani.* 320. a.

Moniales, quæ vel tacite, vel expreſſe profeſſionem emiſerunt, clauſuram ſervare debent. 292. b. *Recipiendarum numerus ſtatuendus juxta Monaſterii redditus.* 293. a. *A Clauſura exeuntes, quas pœnas incurrant.* 294. a.

Montis Oliveti Congregatio. 17. b. *Ejus Prælati facultate gaudent abſolvendi, & diſpenſandi Monachos ab irregularitate, præterquam ratione homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum.* Ibid.

Morinen. Eccleſia ſuppreſſa. 358. b.

Nar-

N

N*ardinum Collegium Romæ erectum*. 329. a. *Ejus reformatio*. Ibid.

Naufragantes ab omnibus ſubveniendi, ac benigne tractandi. 288. a. *Eorum bona omni meliori modo recuperanda*. 288. b.

Neophitarum domus de Urbe amplata. 319. b. *Ei conceſſum Monaſterium B. M. V. Annunciatæ in Regione Montium*. Ibid.

Notarii Tribunalium Urbis quam taxam ſervare debeant. 134. a. 270. a. & ſeqq. *Eorum officia non arrendanda*. Ibid. *Quales Subſtitutos poſſint accipere*. Ibid. *Regiſtra quomodo debeant conficere*. Ibid. *Notariorum decedentium ſcripturæ cui deferendæ*. 134. b. *Non poſſunt ſe rogari ad referendum*. Ibid. *Duo Notariatus officia incompatibilia*. Ibid. *In qua Curia Notarii ſunt, in ea Procuratoris officium exercere non poſſunt*. 135. a.

Nunciis Apoſtolicis Principum favorem ſibi captare, ac præcipue ad obtinendas dignitates vetitum ſub excommunicationis pœna. 236. b. *Ad eos autem condemnandos ſufficiunt Principum Literæ, vel horum Oratorum preces*. 237. a.

O

O*Dettus Cardinalis Caſtillioneus*. 152. b. *In Hugonotorum hæreſim labitur*. Ibid. *Contra eum fit Proceſſus a S. Inquiſitione, & reus detegitur*. 153. a. *De mandato Pii IV. citatur ad ſententiam*. Ibid. *Omnibus dignitatibus privatur, excommunicatuſque declaratur*. 153. b.

P

P*Arochiales Eccl. conferendæ juxta Decreta Conc. Trid*. 362. a. *Alias collatæ vacant. & conferendæ ſunt per Sedem Apoſt*. 362. b. *Appellatio non impedit exequutionem electionis*. 363. a. 393. b. *A Judice appellationis appellatur ad Sedem Ap*. Ibid. *Vacante Parochia Epiſcopus debet Vicarium in ea inſtituere*. 392. a. *A Collatore præſentati ſunt ab Epiſcopo examinandi*. Ibid. *Et ab eodem inſtituendi*. 392. b. *Patronis terminus aſſignatus ad præſentandum*. 393. a.

Paulus III. Henrico IV. Francorum Regi jus concedit nominandi ad Eccleſias & Monaſteria Regni &c. 4. b.

Paulus Odeſcalcus utriuſque ſignaturæ Referendarius, & Cancellariæ Ap. Corrector. 64. a.

Philippus II. Rex Hiſpaniarum de Indorum ſpirituali ſalute ſolicitus. 463. b.

Pius IV. Papa. pag. 1. *Electus, & Coronatus*. Ibid. *Quoto tempore Apoſtolicam Sedem tenet*. Ibid. *Moritur, & ſepulturæ mandatur*. Ibid. *Cadaver tranſlatum ad Eccleſiam S. Mariæ de Angelis in Termis*. Ibid. *Principes Chriſtianos adhortatur, ne duella, & certamina proſcribant*. 52. b. *Franciſco II. Francorum Regi concedit jus nominandi ad Eccleſias, Monaſteria, & Prioratus Regni, Delphinatus, Comitatus Viennen., Valentinen., aliarumque juxta Statuta in Concordatis inter Leonem X. & Franciſcum I.* 3. a. *Conſtitutionem Pauli IV. contra Apoſtatas reducit ad terminos juris*, 10. b. *Detinentes Jocalia, & alia bona ad Sedem Ap. pertinentia pœnis ſpiritualibus coercet*. 12. b. *Conſtitutionem aliam ejuſdem Pauli IV. ſuper alienationibus, & Locationibus Bonorum Eccleſiaſticorum reducit ad terminos juris*. 38. a.

Pius IV. Odettum Cardinalem Caſtillionem Hugonoticæ Hæreſis reum excommunicat, omnibuſque privat dignitatibus. 153. b. *Concilium Tridentinum confirmat, obſervarique præcipit*. 168. a. *Indicem Librorum prohibitorum juxta mentem ejuſdem Concilii confectum approbat*. 174. b. *Congregationem Concilii Tridentini interpretem Romæ inſtituit*. 178. b. *Formam profeſſionis fidei Catholicæ per promovendos ad facultates, Magiſteria, & regimen publicorum Gymnaſiorum emittendæ præſcribit*. 201. b. & ſeqq. *Aliam Proviſit de Beneficiis Eccleſiaſticis, Dignitatibus, Monaſteriis, ac Prælaturis Ordinum Militarium & regularium*. 204. a. *Privilegia omnia quibuſcumque perſonis conceſſa, ſi in aliquo Concilii Tridentini Decretis adverſantur, reſcindit*. 214. a. *Archivium Vaticanum inſtituit*. 238. b. *Civitatem Piam erigit*. 244. a. *Ornatui Urbis ſtudet*. 247. a.

Pius V. Summus Pontifex creatus. 276. *Quoto tempore Dei Eccleſiam rexerit*. Ibid. *Ejus mors, & ſepultura*. Ibid. *Jubilæum Univerſale pro unione Chriſtianorum, & defenſione Reip. Chriſtianæ contra Turcas indicit*. 282. a. *Miſſam verſpertino tempore celebran. conceſſa Privil. revocat*. 283. a. *Cultum Eccleſiarum reſtituit*. 284. a. *Domum parat pro Officio Inquiſitionis*. 290. b. *Synodum Mediolanenſem a S. Carolo Borromæo celebratam confirmat*. 299. b. *Quæſtuas omnes abolet, eaſque fieri ſine licentia Papæ probibet*. 348. b.

Pœnitentiaria Apoſtolica. 116. a. *Reformatio hujuſce Tribunalis*. Ibid. *Major Pœnitentiarius non poteſt commutare, ac derogare ultimas voluntates*. 116. b. *Nec unire Beneficia Eccleſiaſtica, cave ſupprimere*. Ibid. *Nec concedere Juſpotronatus propter augmentum fructuum*. Ibid. *Nec Monialibus licentias dare commorandi extra Clauſtra*. Ibid. *Nec declarare nullitates profeſſionis; ſi Religioſus poſt factam profeſſionem Sac. Ordines ſuſceperit*. Ibid. *Apoſtatæ abſolvendi iniuncta lege redeundi ad Clauſtra, vel ad alium Ord. tranſeundi*. 117. a. *Nec concedendæ facultates permutationum, alienationum &c. Bonorum Eccleſiaſticorum*. Ibid. *Homicida voluntarius, etiam abſolutus non abilitandus ad Miniſterium Altaris*. 117. b. alia Vide Ibid. *Sede vacante Pœnitentiarii Officium vacat in his, quæ pertinent ad forum fori*. 118. a. *Expedit vero, quæ ad forum conſcentiæ ſpectant*. 146. b. *Procuratores Pœnitentiariæ in diſpenſationibus Matrimonialibus, ceteriſque gratiis veritatem debent exprimere ſub pœna falſi*. 324. b.

Pontifex Romanus. Si eum tempore Concilii obire contigerit, non ad Concilium ipſum, ſed ad Cardinales ejus electio pertinet. 90. a. *Bullæ Rom. Pon. ſuper ejus electione*. 145. b. *Electio Summi Pont. quanti momenti res ſit*. 145. a. *Mortuo Pontifici novendialia perſolvenda*. 145. a. *Poſtquæ Cardinales decantata Miſſa de Spiritu Sancto Conclave ingrediantur*. 145. b. *Super electione novi Pontificis excommiſſæ probibitæ*. 147. b. *Ad Pontificem ſpectat examen Cauſarum Confidentiarum*. 332. a. *Pontifex electus Bullam Pii V. de non alienandis, nec infeudandis Bonis S. R. E. jurare debet*. 366. a.

Præ-

Prædicatorum Ordo. 322. a. Monaſteria in Hiſpaniis exiſtentia reformanda. 322. a. & ſeqq. Provincia Hiberniæ Privilegiis aucta. 354. b. & ſeqq. Confirmata Concordia Provinciæ Majoricenſis ſuper modo ſepeliendi Cadavera abſque interventu Parochi. 357. a. Totius Ordinis privilegia, ac præcipue circa jus prædicandi. 381. b. & ſeqq. Jus ſepulturæ. 384. a.

Procuratoris Pauperum officium. 132. b.

Procuratoris Fiſcalis munus in cauſis proſequen. 132. b.

R

Regulares extra Clauſtra vagantes quomodo coercendi. 10. b. & ſeqq.

Reis quales, & quando dilationes ſint dandæ. 133. b. Compoſitiones cum eis qua lege ineundæ. Ibid. Non datur eis appellatio niſi facto depoſito. 328. a. Vel data cautione. 328. b. Confeſſis vero non datur appellatio. 328. b. 392. a. Modificatio hujuſce Decreti 387. a.

Ripæ Urbis ſuos habeat Judices. 61. b. Cauſæ in hoc Tribunali introductæ, in eodem definiri debent. 62. a. Hujuſmodi Judices judicant etiam in cauſis mixtis, & criminalibus. Ibid. Proxenetæ tenentur Nautis, & Mercatoribus vini de pretio vini eis mediantibus venditi, ſi emptores non ſolvant. 93. b. Ipſi vero principaliter agere poſſunt contra hujuſmodi debitores. 94. b.

Rodulphus Pius Cardinalis de Carpo S. Cardinalium Collegii Decanus. 158. b.

Rota Romana reformata a Pio IV. 97. b. Unica commiſſio in qualibet inſtantia ſufficit ad Cauſam cognoſcendam, & terminos præfigendum. 98. a. Prorogationes fatalium quomodo ſint concedendæ. Ibid. Auditor Sententiam proferre non debet, niſi poſtquam Cauſa fuerit propoſita in Rota. Ibid. Nec niſi perfecto regiſtro, & ad Rotam delato. 98. b. In Rota non cognoſcendæ Cauſæ Auditorum, vel eorum Conſanguineorum, & Familiarium. Ibid. Nullitates, quibus in cauſis ſint attendendæ. Ibid. Quando Cauſæ ad Cancellariam poſſint remitti. Ibid. Criminalitates ad ſuos Judices remittendæ. 99. a. De ſportulis. Ibid. Et Notariis Ibid. Ejus Decanatus, dum vacat, ſpectat ad Seniorem Auditorem Romæ præſentem, vel abſentem ob cauſam publicam, aut ex commiſſione Pontificie. 142. b.

S

Senatoris Urbis, Collateralium, aliorumque Judicum Curiæ Capitolinæ juriſdictio. 84. b.

Signaturæ Juſtitiæ Tribunal reformatum. 136. a. Quando prorogationes fatalium poſſit concedere. 137. b. Sede vacante quieſcit. 146. b.

Simoniacorum pœnæ. 285. a. & b.

Societates, quæ Officii nuncupantur, quomodo iniri poſſint in Statu Eccleſiaſtico. 39. b.

Societas Cauponum, & Albergatorum Urbis. 166. a. Ejus Statuta, & Privilegia confirmata Ibid.

Sodomitarum pœnæ. 285. b.

S. Spiritus in Saxia Hoſpitale de Urbe. 90. b. Inſtrumenta ad ipſum pertinentia rogata per Notarios & Secretarios ejuſdem per alios Notarios gratis expedienda ſunt, totamque fidem habent. 90. b. Ei reſtitutum Privilegium quæſtuandi eleemoſynas. 189. b.

Spolia Eccleſiaſticorum ad Cameram Apoſtolicam pertinent. 394. a. Paramenta vero Sacra, aliæque res ad cultum divinum pertinentes ſpectant ad Eccleſias, in qua Beneficium obtinebant Eccleſiaſtici tempore ſui obitus. 394. b. De his etiam ad pias cauſas diſponi non poteſt. Ibid. Eorum ſuppellectilia non veniunt ſub nomine ſpoliorum. 395. a. Bona Clericorum obtinentium Beneficia inferioris valoris 30. Duc. non ſunt ſubiecta ſpolio. Ibid. Quando Beneficiatus obtinet plura Beneficia, quomodo Ornamenta Sacra ſint dividenda. 395. b.

Stanislaus Hoſius dictus Cardinalis Varmienſis Pii Papæ IV. ad Concilium Tridentinum Legatus. 70. b.

Status Eccleſiaſticus 241. a. Ex ejus Civitatibus, & locis frumenta, blada & legumina extrahi non poſſunt, niſi licentia conceſſa fuerit ex cauſa vere oneroſa. 241. b. Pœnæ contra inobedientes ſtatutæ. Ibid. Qui vere licentiam ex cauſa oneroſa habent, eam probare coram Camerario tenentur. 242. a. Bona Status Eccleſiaſtici non alienanda, nec locanda ſine competenti compenſatione, aut neceſſitate, vel utilitate. 267. b. & ſeqq. Immo nullo modo alienanda, nec locanda, nec infeudanda etiam ſub prætextu evidentis neceſſitatis. 364. b. Nec de alienatione, infeudatione tractandum. 365. b.

Stephanus Cardinalis Nardinus Collegium Romæ fundat, gubernandumque Cuſtodibus S. Salvatoris tradit. 329. a.

T

Taurorum agitatio vetita. 402. a. Vota, vel juramenta deſuper facta ſunt irrita. Ibid.

Tertiariæ cujuſcumque Ordinis ſi ſolemne votum emiſerint, clauſuræ ſubiiciantur, ſin autem ad eam ſuadeantur. 292. b. Si profiteri noluerint, nullum in Ordinem recipi debent. Ibid.

Theatinorum Congregatio. 350. b. Approbata a Clemente VII. 351. a. Qui eidem Privilegia conceſſit. Ibid. Major pars Vocalium Capituli repræſentat totum Capitulum. Ibid. Si vocalium numerus ſit æqualis, ab ea parte ſtandum, in qua antiquior Capituli reperitur. Ibid. Vacante Præpoſitura ante annum, devolvit antiquiori Capituli. 351. b. Laici admittendi ad profeſſionem eumejuſdem habitus, & privilegiorum uſu. Ibid. Hæc Congregatio fruitur Privilegiis Congregationis de Somaſca. Ibid. Etiam Societatis Jeſu. 352. a. Præpoſitus accedentes ad habitum abſolvere poteſt ab omnibus caſibus reſervatis, dummodo non comprehendantur in Bulla Cœnæ Domini. 352. b. Ad Proceſſiones Cleri cogi non poſſunt. 353. a.

Theſaurarius Generalis Papæ. 80. a. Curare debet redditus Beneficiorum vacantium Sedi Ap. reſervatorum. Ibid. Ejus ad id facultates. Ibid. Quando rationem ſuæ adminiſtrationis reddere debeat. 199. b.

S. Thomas de Aquino. 367. a. A Joanne XXII. Sanctorum Albo adſcriptus. 367. b. Ejus feſtum celebrandum de præcepto in Regno Neapolis, alibi vero uti feſtum quatuor Eccleſiæ Doctorum. Ibid.

Vaſ-

Digitized by Google

V

Vaſſalli Locorum Sedi Ap. ſubjectorum nulliter ſe obligant pro Dominis, ſeu Baronibus. 49. b.

Venaiſſini Comitatus Loca infeudari, vel alienari vetuit Pius IV. 277. b. *Hoc poſtea declaravit Pius Quintus*. 278. b.

Vicarius Papæ promovendos ad Parochias Urbis debet examinare. 276. b. *Ejus juriſdictio circa obligationes, & contractus, quæ fiunt in forma Cam. Apoſtolicæ per Loca Pia, & Eccleſiaſticas perſonas*. 315. b.

Vitellotius Card. Vitellius S. R. E. Camerarius. 64. a. *Facultates ei conceſſæ a Pio IV.* Ibid. *Revidendi Computa Miniſtrorum, & aliorum etiam ſolidata*. 64. b. *Contractus quamcumque læſionem in præjudicium Cameræ continentes reſcindendi*. Ibid. *Detentores bonorum Cameræ coercendi*. Ibid. *Manu regia, & abſque appellatione procedendi*. Ibid. *Deputandi Officiales Cameræ*. 65. b.

Urbinatenſis Eccleſia. 157. a. *In Archiepiſcopatum, & Metropolim erecta*. 157. b. *Suffraganeæ Eccleſiæ ei aſſignatæ*. Ibid. *Dos Eccleſiæ, & Capituli*. Ibid.

Univerſitatum Rectores, aliique ſuperiores publicorum Gymnaſiorum Magiſtros, & ſcholares non poſſunt admittere, niſi prius emittant profeſſionem fidei juxta formulam Pii IV. 202. a.

FINIS.

598076